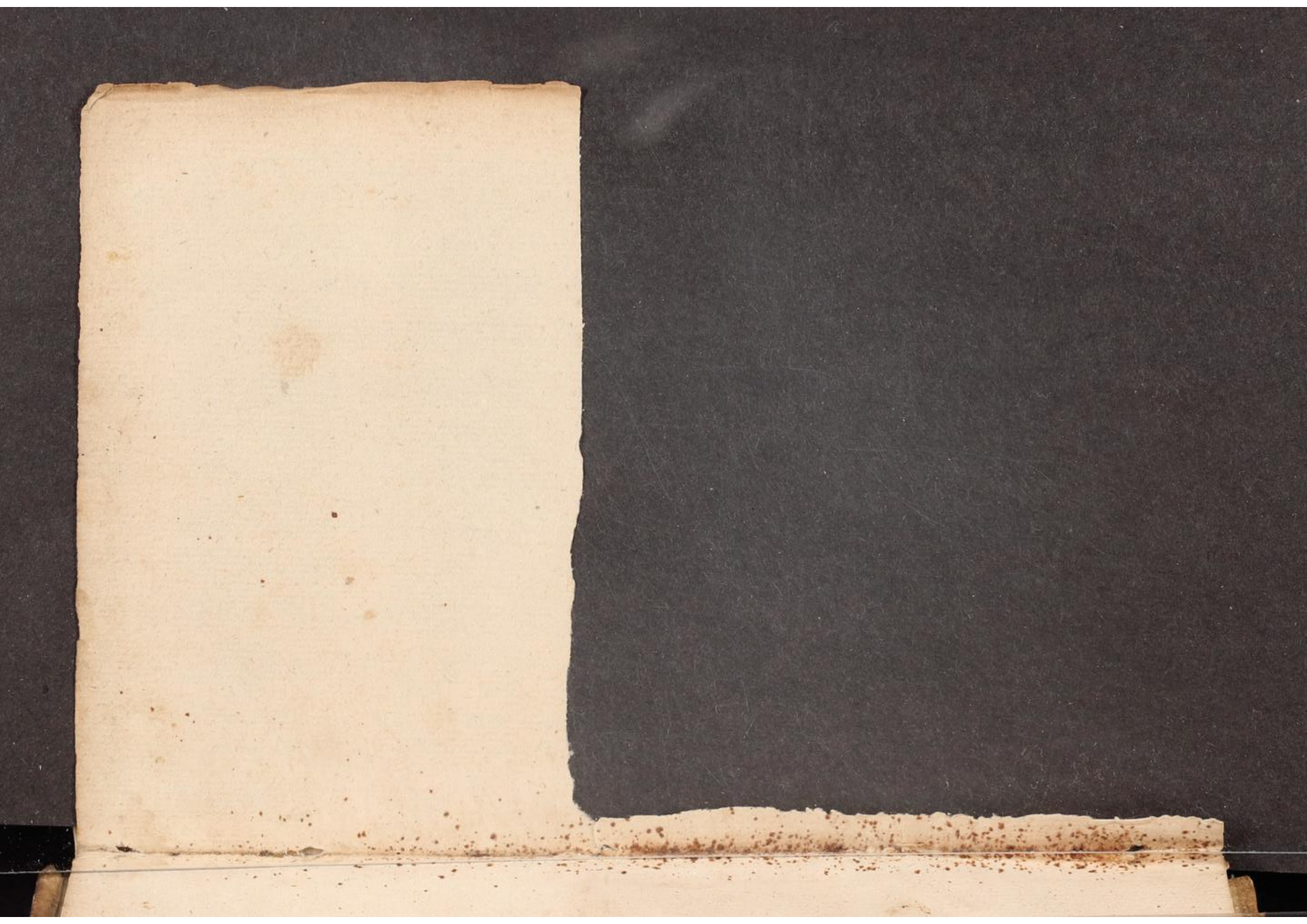
B3189

nre dom̄i num. ℣ Tantus ... magn...
trus domus dei ... nos ... tri. ... tr flor.

ob ē qđ dñs susceptor est anime mee ... dus interfector sit corporis mei. Quia ... ceptor ē anime mee. erit & restitutor ... mei. Quid m̄ dr erit. si m̄bra ... mucus. q̄ndo capillos meos dinumerat ds. tans martyres suos xp̄c. ne ab inimicis p̄sec... aliquid formidarent. capilli unquid u̇r. o... tati sunt. ℟ Desiderium anime ... i ... hom̄i ne ... uolumare labio ... rum ei ... ℣ Quoniam preuenisti ei ... dictionibus dulcedi ... nis posuisti in capite ei ... ℟ Cum inuocarē. ... Scuto bon... ℣ ... inuersa terra. ℟ Ne dns nr̄. ℣ Iustꝰ ...

Si ds pnob. quis contra nos. Unde pba ... gloriose martyr. Unde pbas. Si ds p... contra nos. Manifestū est ēm quia ds ... contra nos. Sed proba quia deus pnob... ergo pbo. Qua filio suo non pepercit. sed p... omnib; tradidit illum. ℟ Iste cognouit iustici... & uidit mirabilia magna & exoratus altissi... mus est ... in numero sanctorum. Iste ... contempsit uitam mundi ... meruit adcelest... trar...

amq̄ ei dicerem. pba quia pnobis d... tinuo stulta grande dolorem. ē tinuc... duxit martyrem. nisi ē tm̄ illum sed ... cu filio ꝓprio nō pepercit. sed pro nob omnib tra...

Cocumbij

Opera Antonii Mancinelli Veliterni.

Liber monasterij Saligenstadiensis

GR: HESS: UNIV:
BIBLIOTHEK.

Donatus a mācinello castigat⁹.

Donatus melior Mancinelli vigilantia castigatus
Catonis carmen de moribus ex depravato climatum
De arte Grāmatices introductorius libellus
Epitomata seu Regule constructionis
Summa declinationis:nominis variationē docens.
Thesaurus de varia constructione
Spica siue Arista in grāmaticam voluminū quattuor
Versilogus de syllabarum quantitate
Carmen de Floribus nominum ⁊ verborum ⁊c.
Carmen de Figuris ⁊ earum originatione
De Poetica virtute ad bonum impellente.
Vite autoris sylua:patriam:mores ⁊ studia cōtinens
Elegantie portus ex Valla siue elegātiarum epitoma
Lima antonij Mancinelli in eundem
Cōmentariolus in rhetoricen ciceronis ad herennīū
Scribendi orandiq; modus
Proprietates vocū ex probatissimis collecte autorib⁹

Domicij Palladij Soxani Carmen
in Antonij mācinelli Veliterni opera

Nos Cinici laudandus erat collecta docentis
Omnia discipulos sub brevitate suos.
Nec minus a cunctis decoratur laudibus ille
Qui trogi longum q̄z breue fecit opus
Et tibi flore datur laudi subijsse laborem
In liui summa fertilitate pium
Sic Mancinelli brevitas celebranda docendi
Cum pateant multis que latuere diu.

Antonius Mancinellus Veliternus Pin⸗
daro Quinto ⁊ sesto filiolis suis.

Donati libellū grāmatice editū:plurbus quidem locis scr⁹
prorū incuria depravatū:vobis climare cōstitui. Est en⁹
difficile mutare animi habitū semel constitutū. Et vt Fa
bius meminit:natura tenacissimi sumus eoꝝ que rudib⁹ animis
percipiunt. Visum est insup quo ⁊ vobis ⁊ posteris ego prodessem:
difficiliora quecq; vernacula lingua exponere. Non enim studioꝝ
inicia docti solū exercent vti par esset. Itaq; ne recta ⁊ vera doctri
na careatis:ne etiā ab errore lapsos revocari oporteat:habetis ho
die quonam pacto rite auspicari possitis. Catonis quoq; cuiusdā
opusculū doctrina refertū optimisq; sententijs vbiq; pene corru⸗

Univ.-Bibl. Giessen
27.016839

Donatꝰ melioꝛ de ꝑma declina.

Ptū: haud piguit emendare. Uerū pleroſqꝫ arbitroꝛ id miraturos putātis rem facilem eſſe Donati opus exponere ſeu docere. miniꝫ me nāqꝫ aduertūt: quibus locis ſit difficultas. Sūt em̄ qꝫmulti: qui difficillima queqꝫ vti planiſſima trāſeunt: ⁊ ſi ab aliquo forte poſtularēt: caderent qꝫfacillime: quod ipſe quidē ſepius animadꝫuerti. Sciēdum ꝓterea Marcū Catonem libꝝ etiam edidiſſe q̄ inſcriptus eſt carmen de moribus: quod Bellius lib. x. meminit. Poſtqꝫ vero donatū hūc recte didiceritis: ſummā declinationis ⁊ cōſtructionis libellū: quos anno ſuperioꝛi edidimus memoꝛie cōmendantes: facile totius Grāmaticę ſummam ſcietis. Ualete qꝫoptime dulciſſima proles. Datū in vꝛbe intra kal. Decēb. Anno M. cccc. lxxxvij. In calce vo donati ſq̄dā alia putilia notabunt.

Antonius Māciuellus Uelitꝛnus ad lectoꝛem.

Janua ſum rudibus ꝑimam cupientibus artem.
Nec ſine me quiſquam rite peritus erit.
Nam genus ⁊ caſum ſpeciem numerūqꝫ figuram
Dis que flectuntur partibus inſinuo.
Dono modū reliquis quid cōpetat oꝛdine pandens
Et quam non doceam dictio nulla manet.
Ergo legas: ſtudiumqꝫ tibi rudis adꝺ̄ce lectoꝛ
Nam celeri ſtudio diſcere multa poteſ.

Poeta que pars eſt. Nomē eſt. ¶ Quare eſt nomē? qꝛ ſignificat ſubſtantiā ⁊ qualitatem ꝓꝑriam vel cōmunem cū caſu. ¶ Nomini quoꝫ accidunt? quinqꝫ. Que? Spēs: genus: numerꝰ figuꝛa: ⁊ caſus. ¶ Cuius ſpeciei? primitiue. Quare? quia a nullo deriuatur. ¶ Cuiꝰ ſpeciei poeta? deriuatiue. ¶ Unde deriuatur? a poeſis. ¶ Cuius generis poeta? maſculini. Quare? Quia ꝓponitur ei in declinatōe vnū articulare ꝓnomen hic. ¶ Cuiꝰ generis muſa? feminini. Quare? qꝛ preponit ei in declinatōe vnū articulare ꝓnomen hec. ¶ Cuius generis ſcamnum? neutri. Quare? quia preponit ei in declinatione vnū articulare ꝓnomen hoc. ¶ Cuius generis hō? cōmunis. Quare? qꝛ ꝓponunt ei in declinatione duo articularia ꝓnomina hic ⁊ hec. ¶ Cuiꝰ generis felix? omnis. Quare. quia ꝓponunt ei in declinatione tria articularia ꝓnomina hic ⁊ hec ⁊ hoc. ¶ Cuiꝰ generis dies. incerti. Quare. quia nulla ratione cogente: ſola auctoꝛitas veterum ſub diuerſo genere ꝓtulit. ¶ Cuius generis hic paſſer ⁊ hec aquila. promiſcui. Quare. qꝛ ſub vna voce ⁊ vno articulo denotat aīalia vtriuſqꝫ ſexꝰ. ¶ Cuiꝰ numeri. ſingularis. Quare. qꝛ ſingulariter ꝓfert. Cuius numeri.

pluralis. Quare? q; pluraliter ꝓfertur. ¶ Cui⁹ figure iuſtus: ſimplicis. Quare? q; ſimpliciter ꝓfertur. ¶ Cui⁹ figure iniuſtus: compoſite. Unde cõponit? ex in ⁊ iuſtus cõponitur iniuſtus. ¶ Cuius figure iniuſtitia? decompoſite. Quare? quia non per ſe cõponitur: ſed a cõpoſito nomine deriuat. Quod eſt illud? iniuſt⁹ inde venit iniuſticia. ¶ Cuius caſus dñs? nr̃i. Quare? quia in tali caſu declinando repitur; ⁊ eius ſenſum retinet.

Prima declinatio nomis eſt

cui⁹ gt̃us ſingularis in ae diptõgon deſinit: vt hic poeta huius poete: ⁊ hec muſa huius muſae.

Nominatiuo. hic pocta: der poet: Gtõ huius poete: des poetẽ: Dtõ huic poete: dẽ poeten: Actõ hunc poetã: dẽ poetẽ: Uctõ o pocta: o poet: Ablatiuo ab hoc pocta: võ dẽ poetẽ. Plr̃ ntõ hi poete: die poetẽ: Gtõ hoꝝ poctaꝝ. der poeten: Dtõ his poetis: den poeten: Actõ hos poetas: die poeten: Utõ o poete: o ir poetẽ: Abltõ ab his poetis: võ den poeten.

Nominatiuo hec muſa: Gtõ huius muſe: Dtõ huic muſe: Actõ hãc muſam: Uctõ o muſa Ablatõ abhac muſa. Plr̃ ntõ he muſe: Gtõ harũ muſaꝝ: Dtõ his muſis: Actõ has muſas: Uctõ o muſe: Abltõ ab his muſis.

Nominatiuo hic ⁊ hec aduena. Gtõ huius aduene Dtõ huic aduene. Actõ hũc ⁊ hanc aduenã. Uctõ o aduena. Abltõ ab hoc ⁊ ab hac aduena. Plr̃ ntõ hi ⁊ he aduene. Gtõ hoꝝ ⁊ harũ aduenarũ. Dtõ his aduenis. Actõ hos ⁊ has aduenas. Uocatiuo o aduene. Abltõ ab his aduenis.

Secunda declinatio nois eſt

cuius gt̃us ſingularꝭ in i ꝓductam deſinit: vt hic dñs huius dñi: ⁊ hic deus ⁊ huius dei.

Nominatiuo. hic dominus. Gtõ hui⁹ domini. Dtõ huic domino. Actõ hunc dñm. Utõ o domine. Ablatiuo ab hoc domĩo. Plurali Ntõ hi domini. Gtõ hoꝝ dominoꝝ. Dtõ his dominis. Actõ hos dominos. Utõ o domini. Ablatiuo ab his dominis.

Nominatiuo. hic deus. Gtõ hui⁹ dei. Datiuo huic deo. Actõ hũc deum. Uocatiuo o de⁹. Ablatiuo ab hoc deo. Plurali Nominatiuo hi dei vel dij. Genitiuo horum deorũ vel deum. Datiuo his deis vel dijs. Ablatiuo ab his deis vel dijs.

Donatus melior de tertia decli.

Nominatiuo. hic magister. Gtō huiꝰ magistri. Dtō huic magistro. Actō hunc magistrum. Utō o magister. Ablatiuo ab hoc magistro. Plurali Ntō hi magistri. Gtō horū magistrorū. Dtō his magistris. Actō hos mgros. Uocatiuo o magistri. Ablatiuo ab his magistris.

Nominatiuo. hoc scamnū. Gtō huius scamni. Dtō huic scamno. Actō hoc scamnū. Utō o scānū. Ablatiuo ab hoc scamno. Plurali Ntō hec scamna. Genitiuo horū scamnorū. Dtō his scamnis. Actō hec scamna. Utō o scamna. Ablatiuo ab his scamnis.

Tertia declinatio nomis est

cuius gtūs singularis in is correptā desinit: vt hic pr huius prīs. Et hec mater. huius matris.

Nominatiuo. hic pater. Gtō huiꝰ patris. Dtō huic patri. Accusatiuo hūc patrem. Uocatiuo o pater. Ablatiuo ab hoc patre. Plurali Ntō hi prēs. Gtō horū patrū. Dtō his patribus. Accusatiuo hos patres. Utō o patres. Ablatiuo ab his patribus.

Nominatiuo. hec mater. Gtō huius matris. Dtō huic matri. Actō hāc matrem. Utō o mater. Ablatiuo ab hac matre. Plurali Ntō he matres. Gtō harum matrum. Dtō his matribus. Actō has matres. Utō o matres. Ablatiuo ab his matribus.

Nominatiuo. hoc pasca. Gtō huius pascatos t pascatis. Dtō huic pascati. Actō hoc pasca. Utō o pasca. Ablatiuo ab hoc pascate. Antiqui vero hec pasca huius pasce dixerūt: sicut hec syrma huiꝰ syrme. Nūc vero syrma syrmatis. hoc pasca pascatis.

Nominatiuo. hic t hec homo. Gtō huius hominis. Dtō huic homini. Actō hūc t hāc hominem. Utō o hō. Abltō ab hoc t ab hac hoīc. Plurali Ntō hi t he hoīes. Gtō horū t harū hoīm. Datiuo his hoībus. Actō hos t has hoīes. Utō o hoīes. Ablatiuo ab his hoībus.

Nominatiuo. hic t hec omnis t hoc oīne. Gtō huiꝰ omnis. Dtō huic oīni. Actō hūc t hāc oīnē t hoc omne. Utō o omnis t o omne. Ablatiuo ab hoc t ab hac t ab hoc oīni. Plurali Ntō hi t he omnes t hec oīnia. Gtō horū t harū t horum oīniū. Datiuo his oīnibus. Accusatiuo hos t has omnes vel omnis t hec omnia. Utō o omnes t o omnia. Ablatiuo ab his omnibus.

Dōat⁹ melior ō dēcli. q̄rta ⁊ q̄nta

Nominatiuo hic ⁊ hec ⁊ hoc felix. Genitiuo huius felicis. Datiuo huic felici. Actō hūc ⁊ hāc felicem ⁊ hoc felix. Uocatiuo o felix. Ablatiuo ab hoc ⁊ ab hac ⁊ ab hoc felice vl felici. Plurali Ntō hi ⁊ he felices ⁊ hec felicia. Genitiuo horum ⁊ harū ⁊ horum felicium. Datiuo his felicibus. Accusatiuo hos ⁊ has felices ⁊ hec felicia. Uocatiuo o felices ⁊ o felicia. Ablatiuo ab his felicibus.

Quarta declinatio nois est.

q cuius gēūs singularis in us vel in u ꝓductū desinit. vt hic visus huius visus: et hoc cornu huiꝰ cornu.

Nominatiuo hic visus. Gtō huiꝰ visus. Dtō huic visui. Actō hūc visum. Utō o visus. Ablatiuo ab hoc visu. Plurali Nominatiuo hi visus. Genitiuo horū visuum. Datiuo his visibus. Accusatiuo hos visus. Uocatiuo o visus. Ablatiuo ab his visibus.

Nominatiuo hec manus. Gtō huiꝰ manꝰ. Dtō huic manui. Actō hāc manum. Utō o manꝰ Abltō ab hac manu. Plurali Ntō he manꝰ. Genitiuo harū manuum. Datiuo his manibus. Actō has manus. Uocatiuo o manus. Ablatiuo ab his manibus.

Nominatiuo hec domꝰ. Gtō huius domꝰ vel domi Dtō huic domui. Actō hanc domum. Utō o domus. Abltō ab hac domo. Plurali Ntō he domꝰ. Genitiuo harū domuū ⁊ domoꝝ. Dtō his domibus. Actō has domos. Utō o domꝰ. Abltō ab his domibꝰ. Qui vero aliter docuerit a doctoꝝ vsu abhorret: haud ergo sequēdus.

Nominatiuo hoc cornu. Gtō huiꝰ cornu. Dtō huic cornu. Actō hoc cornu. Utō o cornu. Abltō ab hoc cornu. Plī Ntō hec cornua. Gtō horꝝ cornuū. Dtō his cornibꝰ. Actō hec cornua. Utō o cornua Abltō ab his cornibꝰ

Quinta declinatio nomis est

q cuiꝰ gēūs singularis in ei diuisas syllabas desinit: vt hic vel hec dies huius diei. et hec res huius rei.

Nominatiuo hic vel hec dies. Gtō huius diei. Dtō huic diei. Actō hūc vel hanc diē. Utō o dies. Abltō ab hoc vel ab hac die. Plī Ntō hi dies. Gtō horꝝ dierū. Dtō his dieb⁹. Actō hos dies. Utō o dies. Abltō ab his dieb⁹

Nominatiuo hec res. Gtō huius rei. Datiuo huic rei Accusatiuo hanc rem. Uocatiuo o res.

Donat⁹ melio⁹ de declina. quita

Ablatiuo ab hac re. Plurali Ntō he res. Genitiuo harū rerum. Datiuo his reb⁹. Accusatiuo has res. Uocatiuo o res. Ablatiuo ab his rebus.

Nominatiuo hec species. Gtō hui⁹ speciei. Dtō huic speciei. Actō hanc speciē. Utō o species. Abltō ab hac specie. Plali Ntō he species. Gtō harū specierum. Dtō his speciebus. Actō has species. Utō o species. Abltō ab his spēb⁹. Specierū t speciē⁹ posteri vsurparūt. Cicero vt in Topicis scribit: dicere noluit quū nullus ante eum dixisset.

Luus declinatōis bonus bona bonū. prime t scde. Quare. q; ex pte masculini t neutri est declinatiōs scde. Ex

Nominatiuo parte femini tārū est declinationis pri⁄me: vt bonus bona bonum. Genitiuo boni bone boni. Datiuo boni bone bono. Accusatiuo bonum bonam bonum. Uocatiuo o bone bona bonū. Ablatiuo a bono bo⁄na bono. Plurali Ntō boni bone bona. Genitiuo bonoꝝ bona⁄rum bonorum. Datiuo bonis. Actō bonos bonas bona. Uctō o boni bone bona. Ablatiuo a bonis.

Plurali nominatiuo hi duo he due t hec duo. Genitiuo horū duum t duorū harū duarū horum duum t duoꝝ. Dtō his duobus duabus duobus. Actō hos duos t duo has duas t hec duo. Utō o duo o due t o duo. Ablatiuo ab his duobus duabus duobus. Sicut vsus habet.

Plurali nominatiuo hi t he tres t hec tria. Gtō horum t harum t horum trium. Datiuo his tribus. Accusatiuo hos t has tres vel tris t hec tria. Uocatiuo o tres t o tria. Ablatiuo ab his tribus.

Plurali nominatiuo hi t he t hec q̄ttuor. Genitiuo hoꝝ t harum t horum quattuor. Datiuo his q̄ttuor. Accusatiuo hos t has t hec quattuor. Uocatiuo o quattuor. Ablatiuo ab his quattuor.

Et nota q⁹ nomina numeralia a quattuor vsq; ad centum sunt omnis generis: pluralis numeri indeclina⁄bilia.

¶ Bonus melio⁹ optimus. Bona melio⁹ optima. Bonū melius optimum. Et in aduerbio Bne melius optime.

¶ Malus peio⁹ pessimus. Mala peio⁹ pessima. Malum peius pessimum. in aduerbio Male peius pessime. ¶ Pius mag⁄ pius pissime. Pia magis pia pissima. Pium magis piuꝝ pissimum. Et in aduerbio Pie magis pie pissime.

Donatus de Verboꝝ accidẽtijs

Modo que pars est. Verbum est. Quare est verbū. Quia cū modis ⁊ formis ⁊ tpib⁹ est significatiuum agẽdi vel patiẽdi sine casu. ¶ Uerbo quot accidũt. octo. q̃. Genus: tẽpus: modus: species: figura: cõiugatio: psona cū numero. ¶ Cui⁹ generis amo. actiui. quare. quia in o desinens põt facere transitionẽ in aliqd rõnale animal: vnde possit fieri cõuersa locutio in prima vel in scda psona vel saltem in scda p assumptionẽ r. ¶ Cui⁹ gener' amor: passiui. quare? quia fit appositio in o per assumptionẽ r. ¶ Cui⁹ generis aro: neutri. q̃re? quia in o desinens non põt facere trãsitionem ad aliquod rõnale animal vnde possit fieri cõuersa locutio in prima vel in scda persona per assumptionẽ r. ¶ Cuius generis vapulo: neutropassiui. quare? q; in neutrali lr̃atura passiuã retinet significationẽ. ¶ Cui⁹ generis gaudeo: neutro passiui. q̃re? q; in pteritis pfectis ⁊ in his q̃ formant ab eis retinet lr̃aturam passiuoꝝ: in ceteris vero neutroꝝ. ¶ Cui⁹ generis sum: neutri substãtiui. q̃re. q; in um terminatũ nec actiuũ nec passiuũ: sed solã substãtiã significat. ¶ Cuius generis memini. nulli⁹. q̃re. q; nec in o nec in or desinit: nec descẽdit a verbo desinẽte in o nec in or. ¶ Cuius generis largior. cõmunis. q̃re. q; in passiua lr̃atura vtrãq; retinet significationẽ. s. actiuã ⁊ passiuã. ¶ Cui⁹ generis seq̃r. deponẽtis. q̃re. q; deponit vnã significationẽ ⁊ alterã retinet p se scz actiuã vel passiuã. Nam seq̃r retinet actiuã: Letor vero passiuã. ¶ Cuius tpis amo. pñtis. q̃re. q; pñs tps designat circa actionẽ vel passionẽ. ¶ Cui⁹ tpis amabã. pteriti impfecti. q̃re. q; pteritũ impfectum tps designat circa actionẽ vel passionẽ. ¶ Cui⁹ tpis amaui. ptĩ pfecti. q̃re. q; ptĩperfectũ tps designat circa actionẽ ⁊ passionẽ. ¶ Cui⁹ tpis amauerã. pteriti plusq̃pfecti. q̃re. quia ptĩplusq̃pfectũ tẽpus designat circa actionẽ vel passionẽ. ¶ Cuius tpis amabo. futuri. quare. quia futurũ tẽpus designat circa actionẽ vel passionem. ¶ Cui⁹ modi amo. indicatiui. q̃re. quia indicat rem esse vel fuisse vel futuram esse. ¶ Cuius modi ama. impatiui. q̃re. quia impat rem esse vel futurã esse. ¶ Cuius modi amarẽ. optatiui. q̃re. quia eget aduerbio optandi vt pfectum significet sensum. Hepe tñ p se verbum optatiuũ ponit sine vt vel vtinã. Hinc Ouidius. Uellez nulla forem. Lucan⁹ itẽ primo. Dij visa secũdent. ¶ Cui⁹ modi amauerim. subiunctiui. q̃re. quia subiũgit sibi aliud verbũ: vel subiungit alteri verbo: vt pfectum significet sensum. ¶ Cuius modi amare. infinitiui. quare. q; nec psonas diffinit: nec numerũ: sed eget sola alterius verbi cõiunctione. ¶ Cui⁹ speciei. primitiue. quare. q; a nul-

Donat⁹ melio⁹ de cõiuga.prima

lo deriuat. ¶ Cui⁹ ſpeciei video. deriuatiue. Unde deriuat. a viſu. ¶ Cui⁹ figure cupio. ſimplicis. q̃re. q⁹ ſimpliciter ꝓfert. ¶ Cui⁹ figure cõcupio. cõpoſite. Uñ cõponit. ex con ⁊ cupio. ¶ Cui⁹ figure cõcupiſco. decõpoſite. i. a cõpoſito deriuate. ¶ Cui⁹ ꝛiugatiõis amo. ꝓme. quare. quia in ſecũda ꝓſona pñtis indicatiui modi habet a ꝓductã ante s in actiuo ⁊ neutro. In paſſiuo vo cõmuni et deponẽti habet a ꝓductã ante ris. vt amo amas: amo⁹ amaris. ¶ Cui⁹ ꝛiugatiõis doceo. ſecũde. quare. quia in ſecũda ꝓſona pñtis indicatiui modi habet e ꝓductã ante s ⁊ ris. vt doceo doces: docco⁹ doceris. ¶ Cui⁹ ꝛiugatiõis lego. tertie. q̃re. q⁹ in ſecũda ꝓſona pñtis indicatiui modi habet i cor̃eptã ante s: ⁊ e cor̃eptam ante ris. vt lego legis: ⁊ lego⁹ legeris. ¶ Cui⁹ ꝛiugatiõis audio. q̃rte. quare. q⁹ in ſecũda ꝓſona pñtis tpis ĩdicatiui modi habet i ꝓductã añ s ⁊ ante ris. vt audio audis: audio⁹ audiris. ¶ Cuius ꝛiugatiõis volo. nulli⁹. quare. q⁹ anomalũ eſt ⁊ nõ ſequitur regulã alicui⁹ ꝛiugatiõis: vt ſum: fero ⁊ edo. ¶ Cui⁹ perſone amo ꝓme. Prima ꝓſona eſt que cũ loquit̃ de ſeipa ꝓnũciat. ¶ Cui⁹ perſone amas. ſecũde. Secũda ꝓſona ẽ ad quã loquit̃ ꝓma directo ſermone. ¶ Cui⁹ ꝓſone amat. tertie. Tertia ꝓſona eſt de qua loq̃t prima ad ſecũdã extra ſe ⁊ illã poſitã ad quã dirigit̃ ſmo. ¶ Cui⁹ perſone amare. nulli⁹. ⁊ numeri nulli⁹. q̃re. quia oĩa infinita ĩmꝓſonalia: gerũdia ⁊ ſupina numeris ⁊ ꝓſonis deficiũt. ¶ Cui⁹ numeri amo. ſingularis. q̃re. quia ſingulariter ꝓfert. Cui⁹ numeri amam⁹. pluralis. q̃re. q⁹ pluraliter ꝓfert.

Amo amas amat. amaui amauiſti amauit. ama amet. amare. amauiſſe. amãdo amandũ. amatũ amatu. amãs et amaturus.

Indicatiuo mõ tẽpe pñti ego amo. ich han lieb. tu amas: du haſt lieb. ille amat: der hat lieb. ℔ nos amam⁹: wir hand lieb. vos amatis: ir hand lieb. illi amant: die hand lieb. ℔ tõ imperfecto ego amabã: ich hett lieb. tu amabas: du hetteſt lieb. ille amabat: der het lieb. ℔ nos amabam⁹: wir hettẽt lieb. vos amabatis: ir hettent lieb. illi amabant: die hettent lieb. ℔ preterito ꝓfecto ego amaui: ich han lieb gehept. tu amauiſti: du haſt lieb gehept. ille amauit: der hat lieb gehept. ℔ pluraliter nos amauim⁹: wir hand lieb gehept. vos amauiſtis: ir hand lieb gehept. illi amauerũt vel amauere: ſy hand lieb gehept. ℔ tõ pluſq̃ perfecto ego amaueram: ich hett vor ziten lieb. tu amaueras: du hetteſt vor ziten lieb. ille amauerat: der hett vor ziten lieb. ℔ pluraliter nos amaueram⁹: wir hetten vor ziten lieb. vos amaueratis ir hetten vor ziten lieb. illi amauerãt: die hetten vor ziten lieb. Fu

Donat⁹ melior de cõiuga. prima

turo ego amabo:ich wird lieb haben in kunftiger zit.tu amabis du wirst lieb haben.ille amabit:der wirt lieb habē.¶ plr nos amabimus:wir werdent lieb haben.vos amabitis:ir werdēt liebhaben.illi amabūt:die werdēt liebhaben.¶ Jmpatiuo mō tpe pñti ad secūdā tertiā psonā tu ama:du hab lieb.ille amet:der sol lieb haben.¶ plr nos amem⁹:wir soellent liebhabē.vos amate:ir soellent lieb haben.illi ament:die soellēt liebhaben.Futuro tu amato:du solt werden liebhaben.ille amato der sol werdē liebhaben ¶ plr nos amem⁹:wir soellē werdē liebhabē.vos amatote ir soellent werden liebhaben.illi amanto:die soellēt werden liebhaben ¶ Optatiuo mō tpe pñti ꝛ prō impfecto vtinā ego amarē:ich wolt das ich liebhett.tu amares:ich wolt das du lieb hettest.ille amaret:ich wolt das der lieb hett.¶ plr nos amaremus:ich wolt das wir liebhetten.vos amaretis:ich wolt das ir liebhetten.illi amarent:ich wolt das die liebhettē.¶ prō pfecto ꝛ pluſq̄pfecto vtinā ego amauiſſem:ich wolt das ich liebgehebt hett.tu amauiſſes: ich wolt das du liebhettest gehebt.ille amauiſſ:ich wolt das der lieb hett gehebt.¶ plr vtinam nos amauiſſem⁹:ich wolt das wir lieb hetten gehebt.vos amauiſſetis:ich wolt das ir lieb hettē gehebt.illi amauiſſent:ich wolt das sy lieb hetten gehebt. Futuro vtinaz amem:ich wolt das ich wurd liebhaben.ames:o das du wurdest liebhabē.ille amet:o das der wurd liebhabē.¶ plr vtinā nos amem⁹.o das wir wurdē liebhabē.vos ametis:o das ir wurdent liebhaben.illi amēt:o das die wurdēt liebhabē.¶ Cōiuncti uo mō tpe pñti cū amem:wān ich liebhab.tu ames:wān du liebhast.ille amet:wān der lieb hat.¶ plr cū nos amem⁹:wān wir lieb haben.vos ametis:wān ir liebhabent.illi amēt:wān die liebhabent.¶ prō impfecto cū ego amarē:wann ich liebhett.tu amares do du lieb hettest.ille amaret:do der liebhett.¶ plr cū nos amaremus:do wir lieb hetten.vos amaretis:do ir lieb hettēt.illi amarent:do die liebhettēt.¶ prō pfecto cū ego amauerī:do ich etwo liebhet.tu amauerſ:do du etwo liebhettest.ille amauerit:do der etwo lieb hett.¶ plr cū nos amauerim⁹:do wir etwo liebhetten. vos amauerit ſ:do ir etwo liebhettent.illi amauerīt:do die etwo liebhettēt.¶ prō pluſq̄pfecto cū ego amauiſſem: do ich voz ziten liebhett gehebt.tu amauiſſes:do du voz ziten liebhettest gehebt ille amauiſſet:do der voz ziten liebhett gehebt.¶ plr cū nos amauiſſem⁹:do wir voz ziten liebhettēt gehebt.vos amauiſſetis:do ir voz ziten liebhettēt gehebt.illi amauiſſent:do die voz zitē liebhettent gehebt. Futuro cū ego amauero:wān ich in kunftigem wird liebhaben.tu amaueris:wann du wirst liebhabē.ille ama

uerit: wãn der wird liebhaben. ¶ Plr cũ nos amauerim⁹: wãn wir werdent liebhaben. vos amaueritis: wãn ir werdẽt liebhaben. illi amauerint: wãn die werdent liebhaben. ¶ Infinitiuo mõ tẽpe pñti ⁊ ptõ impfecto sine numeris ⁊ psonis amare: in vnuolkom/ner zit liebhabẽ. Ptõ pfecto ⁊ plusq̃pfecto amauisse: liebgehebt haben. ¶ Uerbo impsonali mõ indicatiuo tẽpe pñti amat: man hat lieb. Ptõ impfecto amabat: man hett lieb. Ptõ pfecto amatum est vl amatũ fuit: man hat lieb gehebt. Preterito plusq̃pfecto amatũ erat vel amatũ fuerat: man hat vorlangest lieb gehebt Futuro amabitur: man wurt lieb haben. Impatiuo modo tempore pñsenti ametur: man sol lieb haben. Futuro amator: man sol lieb werden haben. Optatiuo modo tẽpore pñsenti ⁊ ptẽrito impfecto vtinã amaretur: ich wolt das man lieb hett. Preterito perfecto ⁊ plusq̃pperfecto vtinã amatũ esset vel fuisset: o das man langest lieb hett gehebt. Futuro vtinã ametur: o das man wurd lieb haben. Coniũctiuo modo tẽpore presenti cũ ametur: so man lieb hat. Preterito imperfecto cum amaretur: als man lieb hett. Preterito perfecto cum amatũ sit vel fuerit: als man lieb gehebt hat Preterito perfecto ⁊ plusq̃pperfecto cum amatum esset vel fuisset als man langest lieb gehebt hat. Futuro cum amatũ erit vl amatum fuerit: so man lieb haben wirt. Infinitiuo modo tẽpore presenti ⁊ ptẽrito imperfecto amari: liebhaben. Preterito perfecto ⁊ plusq̃pperfecto amatum esse vel fuisse: vorlangest lieb gehebt haben. Futuro amatũ iri: lieb werden haben. ¶ Gerundia vel participialia nomina sunt hec: Amandi: des liebhabenden. amãdo: dem liebhabenden. amandũ: den liebhabẽden. ¶ Supina: amatũ vado: ich kum in lieb zehaben. amatu venio: ich kum von lieb zehaben. ¶ Duo participia trahunt ab hoc verbo actiuo pñtis tẽporis ⁊ futuri. Da presentis vt amans: der liebhabend. Da futuri: vt amatur⁹: der kunftig liebhabend.

Amor amaris vel amaſe amat⁹ sum vel fui amari. amãdi amãdo amandũ. amatũ amatu. amat⁹ ⁊ amandus

Indicatiuo modo tempore pñsenti ego amor: ich wird liebgehebt: tu amaris vel amare: du wirst lieb gehebt ille amatur: der wirt lieb gehebt. Pluraliter nos amamur: wir werdent lieb gehebt. vos amamini: ir werdent liebgehebt. illi amantur: die werdẽt liebgehebt. Preterito impfecto ego amabar: ich ward lieb gehebt. tu amabaris vel amabare: du wardest lieb gehebt. ille amabatur: der ward lieb gehebt. Pluraliter nos amabamur: wir wurdẽt liebgehebt. vos

amabamī: ir wurdēt liebgehebt. illi amabanť: die wurdent lieb gehebt. ¶ Ptō pfecto ego amat⁹ sū vel fui: ich bin liebgehebt oder gesin. tu es amat⁹ vl' fuisti: du bist liebgehebt oder gesin. ille amatus est vl' fuit: der ist liebgehebt oder gesin. ¶ Plr nos amati sum⁹ vel fuim⁹: wir syen liebgehebt oder wir syen liebgehabt gewesen vos amati estis vel fuistʃ: ir sind liebgehabt oder sind liebgehabt gewesen. illi amati sunt fuerūt vl' fuere: die sind liebgehabt oder liebgehabt gewesen. ¶ Ptō pluſq̄pfecto ego amat⁹ erā vel fueram ich bin vorlāgest liebgehebt oder vorlangest liebgehebt gewesen tu amat⁹ eras vl' fueras. du bist vorlāgest liebgehebt oder liebgehebt gewesen. ille amat⁹ erat vel fuerat: der ist vorlangest liebgehabt oder liebgehabt gewesen. ¶ Plr nos amati eram⁹ vl' fueram⁹ wir syen vorlāgest liebgehabt oder liebgehabt gewesen. vos amati eratʃ vel fueratʃ: ir sind vorlāgest liebgehabt oder gewesen. illi amati erāt vel fuerāt: die sind vorlāgest liebgehabt oder gewesen Futuro ego amabo: ich wirt liebgehebt. tu amaberʃ vel bere: du wirst liebgehebt. ille amabiť: der wirt liebgehebt. ¶ Plr nos amabimur: wir werdēt liebgehabt. vos amabimī: ir werdent liebgehebt. illi amabunť: die werdēt liebgehebt. ¶ Jmpatiuo mō tēpe pñti ad secūdā t tertiā pſonā tu amare: du solt liebgehebt werdē ille ameť: der sol liebgehebt werdē. ¶ Plr nos amemur: wir soellēt liebgehebt werden. vos amamī: ir soellēt liebgehebt werden. illi amenť: die soellent liebgehebt werdē. Futuro tu amato:: du solt kunftig liebgehebt werdē. ille amato:: der sol kūftig liebgehebt werdē. ¶ Plr nos amemur: wir soellēt liebgehebt werdē. amamino:: ir soellēt liebgehebt werdē. illi amāto:: die soellēt liebgehebt werdē. ¶ Optatiuo mō tpe pñti t ptō impfecto vtinā ego amarer o das ich in vergangner vnuolkomner zit liebgehebt wurde. tu amarerís vel rere: o das du in vergangner vnuolkōner zit liebgehebt wurdest. ille amareť: o das der in vergangner vnuolkōner zit liebgehebt wurd. ¶ Plr nos amaremur: o das wir in vgangner vnuolkōner zit liebgehebt wurdēt. vos amaremī: o das ir in vergangner vnuolkōner zit liebgehebt wurdēt. illi amarenť: o das die in vgangner vnuolkōner zit liebgehebt wurdēt. ¶ Ptō pfecto t pluſq̄pfecto vtinā amat⁹ essem vl' fuissem: o das ich in volkomner vnd mer dān volkōner zit wer liebgehebt worde. tu amatus esses vl' fuisses: o das du ī volkōner vñ mer dān volkōner zit liebgehabt weresť. ille amat⁹ esset vel fuisset: o das der ī volkōner vñ mer dān volkōner zit wer liebgehabt worde. ¶ Plr vtinā nos amati essemus vel fuissem⁹: o das wir in volkōner vñ mer dān volkōner zit werē liebgehabt worde. vos amati essetʃ vel fuissetʃ: o das

irin volkõner vnd mer dãn volkõner zit werẽd liebgehebt wor den. illi amati essent vel fuissent. o das die in volkomner vñ mer dãn volkomner zit weren liebgehabt worden. Futuro vtinam amer. o das ich in kũftiger zit liebgehebt wurd. tu amer∫ vl amere. o das du liebgehebt wurdest. ille amet. o das der liebgehebt wurd. Pluraliter vtinã nos amemur. o das wir wurdent liebgehebt. vos amemini. o das ir wurdent liebgehebt. illi amentur. o das die wurdent liebgehebt. Cõiũctiuo modo tẽpore p̃senti∫ cũ ego amer. wãn ich bin liebgehabt. tu ameris vel amere. wãn du bist liebgehabt. ille ametur. wãn der ist liebgehabt. Pluraliter cũ nos amemur. wan wir syen liebgehebt. vos amemini. wãn ir sy∫ ent liebgehebt. illi ament. wann die sind liebgehebt. Preterito im perfecto cũ ego amarer. do ich lieb ward gehebt. tu amareris vel amarere. do du lieb wurdest gehebt. ille amaretur. do der ward liebgehebt. Pluraliter cũ nos amaremur. do wir wurdent lieb∫ gehebt. vos amaremini. als ir wurdent liebgehebt. illi amarent. als die wurdent liebgehebt. Preterito pfecto cũ ego amat⁹ sim vel fuerim. do ich liebgehebt gewesen bin. tu amatus sis vel fuer∫ do du liebgehebt gewesen bist. ille amat⁹ sit vel fuerit. do der lieb gehebt gewesen ist. Pluraliter cũ nos amati simus vel fuerimus als wir liebgehebt gewesen syen. vos amati sitis vel fueritis. als ir liebgehebt gewesen sind. illi amati sint vel fuerint. als die lieb gehebt gewesen sind. Preterito plus q̃ pfecto cũ amat⁹ essem vel fuissem. als ich vorlangest liebgehebt gewesen bin. tu amat⁹ esses vel fuisses. als du vorlangest liebgehebt gewesen bist. ille amatus esset vel fuisset. als der vorlangest liebg. hebt gewesen ist. Plura∫ liter nos amati essem⁹ vl fuissem⁹. als wir vorlangest waren lieb gehebt. vos amati esset∫ vel fuissetis. als ir vorlangest warẽt lieb gehebt. illi amati essent vel fuissent. als die vorlangest warẽt lieb gehebt. Futuro cum ego amatus ero vel fuero. wãn ich in kunf tiger zit liebgehebt wird. tu amatus eris vel fueris. wann du in kunftiger zit liebgehebt wirst. ille amatus erit vel fuerit. wãn der in kunftiger zit liebgehebt wirt. Pluraliter nos amati erim⁹ vel fuerimus. wãn wir in kũftiger zit liebgehebt werden. vos ama∫ ti eritis vl fueritis. wãn ir in kunftiger zit liebgehebt werdẽt. illi amati erint vel fuerint. wãn die in kunftiger zit liebgehebt wer∫ dent. Infinitiuo modo tẽpore p̃senti ⁊ preterito impfecto amari: liebgehebt werden. Preterito perfecto ⁊ plus q̃ perfecto amatum esse vel fuisse. liebgehebt gesin. Futuro amatũ iri. liebgehebt wer den. Duo participia trahunt ab hoc verbo passiuo amat⁹ li bge sin. amandus ich sol liebgehebt sin.

Donat⁹ melior de cõiug. secũda

Doceo doces docet. docui docuisti docuit. doce doceat docere. docuisse docẽdi docendo docẽdũ. doctũ doctu. docens ⁊ docturus.

Doceo doces docet. ℙl'r docem⁹ docetis docent. ℙtõ imꝑ perfecto docebã docebas docebat. ℙl'r docebamus batis bant. ℙtõ perfecto docui isti uit. ℙl'r docuim⁹ istis erũt vel ere. ℙtõ pluſq̃pfecto docuerã ras rat. ℙl'r docueram⁹ ratis rant. Futuro docebo bis bit. ℙl'r docebim⁹ bitis bunt. Impatiꝑ uo modo tẽpore p̃senti ad ſecũdã ⁊ tertiã perſonam doce doceat. ℙluraliter docem⁹ docete doceãt. Futuro doceto tu: doceto ilꝑ le. ℙl'r. docetote docento. Optatiuo modo tẽpe p̃nti ⁊ p̃terito imperfecto vtinã docerẽ doceres doceret. ℙl'r vtinã docerem⁹ doceretꝫ docerẽt. ℙreterito pfecto ⁊ pluſq̃pperfecto vtinã docuiſſem⁹ docuiſſetꝫ docuiſſent. Futuro vtinã doceam doceas doceat. ℙl'r vtinã doceam⁹ eatis eant. Subiũctiuo modo tẽpe p̃nti cũ doceam as at. ℙl'r cũ doceam⁹ eatis eant. ℙreterito imꝑfecto cum docerẽ res ret. ℙl'r cum docerem⁹ retis rent. ℙreterito pfecto cũ docuerim docueris docuerit. ℙl'r cũ docuerim⁹ docueritis docuerint. ℙreterito pluſq̃pfecto cũ docuiſſem ſes ſet. ℙl'r cũ docuiſſemuſ ſetis ſent. Futuro cum vel vbi docuero ris rit. ℙl'r cum docueriꝑ mus ritis rint. Infinitiuo modo ſine numeris ⁊ pſonis tẽpe p̃nti ⁊ p̃terito imꝑfecto docere leren. ℙreterito pfecto ⁊ pluſq̃pperfecto docuiſſe: langeſt gelert han. Futuro doctũ ire vel doctum̃ eſſe: lernen werden oder lernen ſin. Gerũdia vel participialia noĩa ſunt hec: Docendi des lerenden: docendo den lerenden: docendũ dem lerenden. Supina doctũ vado vel eo: ich gan leren. Doctu facilis aſper: dignus: bering: treg: wirdig zelernen. facile: aſpere: digne: beringklich: tregklich: wirdigklich zelernen. Quot ptĩcipia traꝑ hunt ab hoc verbo actiuo: duo. que: Docens ⁊ doctur⁹. Docens vnde formaꝫ: a p̃ma pſona p̃teriti imꝑfecti indicatiui modi. quõ docebã bam in ns fit docens. Doctur⁹ vñ formaꝫ. ab vltimo ſupino. quõ: doctu addita rus fit docturus.

Doceor doceris vel docere doceꝫ. doctus ſum es eſt. docere doceaꝫ doceri. doctus ⁊ docendus.

Doceor doceris vel docere doceꝫ. ℙl'r docemur docemini docentꝫ. ℙtõ imꝑfecto docebar baris vel bare baꝫ. ℙl'r: docebamur bamini bantꝫ. ℙtõ perfecto doctus ſum vel doctus es vl' fuiſti: doct⁹ eſt vel fuit. ℙl'aliter docti ſumus vel fuimus: docti eſtis vel fuiſtis: docti ſunt fuerũt vel fuere. ℙreteri to pluq̃pfecto doct⁹ erã vel fuerã: doct⁹ eras vel fueras: doctus erat vel fuerat. ℙl'r docti eram⁹ vel fueram⁹: docti eratis vel fueꝑ

ratis: docti erãt vel fuerãt. Futuro docebor beris vel bere bitur. Plr docebimur bimini buntur. Impatiuo modo tpe pñti ad secũ dam t tertiã personã docere doceãt. Plr doceamur doceamĩ do ceantur. Futuro docetor tu: docetor ille. Pluraliter doceminor docentor. Optatiuo modo tẽpore pñsenti t pterito impfecto vtinã docerer docereris vel docerere doceret. Pluraliter vtinam docere mur remini renter. Preterito perfecto t plusq̃pfecto vtinam doctus essem vel fuissem: doctus esses vel fuisses: doctus esset vel fuisset. Pluraliter vtinã docti essem⁹ vel fuissem⁹: docti essetis vel fuissetis: docti essent vel fuissent. Futuro vtinã docear doceris vel doceare doceãt. Pluraliter vtinã doceamur doceamĩ doce antur. Subiunctiuo modo tẽpore pñsenti cum docear doceaꝛ vl doceare doceãt. Pluraliter cũ doceamur doceamini doceantur Preterito impfecto cũ docerer reris vel rere retur. Plr cũ docere mur remini renter. Preterito pfecto cũ doctus sim vel fuerim: doc tus sis vel fueris: doctus sit vel fuerit. Plr cũ docti sim⁹ vel fue rimus: docti sitis vel fueritis: docti sint vel fuerint. Ptõ plusq̃p perfecto cũ doct⁹ essem vel fuissem: doct⁹ esses vel fuisses: doctus esset vel fuisset. Plr cũ docti essem⁹ vel fuissem⁹: docti essetis vel fuissetis: docti essent vel fuissent. Futuro quũ vel vbi doctus ero vel fuero: doct⁹ eris vel fueris: doct⁹ erit vel fuerit. Plr cũ docti erimus vel fuerim⁹: docti eritis vel fueritis: docti erint vel fuerit Infinitiuo mõ sine numer t psonis tpe pñti t ptõ impfecto do cere: gelert werden. Ptõ pfecto t plusq̃pfecto doctũ esse vl fuisse: vorlangest gelert sin oder worden. Futuro doctũ iri: gelert werdẽ Quot pricipia trahunt ab hoc verbo passiuo. duo. q̃. pteriti tpis t futuri. Da pteriti: vt doct⁹. Da futuri: vt docẽdus. Doctus vnõ formaꝛ. ab vltimo supino. quõ. doctu addita s fit doctus. Docẽ dus vnde formaꝛ. a genitiuo sui pñsentis pticipĩ. quõ. docẽs do centis: tis in dus fit docẽdus.

Lego legis legit. legi legisti legit. lege legat. legere legisse. le gendi legẽdo legẽdũ: lectũ lectu. legens t lecturus.

Ego legis legit. Pluraliter legimus legitis legũt. Preter to impfecto legebam bas bat. Pluraliter legebam⁹ bate bant. Ptõ perfecto legi legisti legit. Plr legim⁹ legistis lẽ gerunt vel legere. Preterito plusq̃pfecto legerã ras rat. Plurali⁹ legeram⁹ legeraꝛ legerãt. Futuro legam leges leget. Plr legemꝰ legetis legẽt. Impatiuo modo tpe pñti ad secũdã t tertiã pson lege legat. Plr legamus legite legãt. Futuro legito tu: legito illã Plr legitote legũto. Optatiuo mõ tpe pñti t ptõ impfecto vtin

legerẽ res ret. ℞ vtinã legerem⁹ retis rent. ℞ ptõ pfecto ꝛ pluſq̃ pfecto vtinã legiſſem ſes ſet. ℞ vtinã legiſſem⁹ ſetis ſent. Futuro vtinã legam legas legat. ℞ vtinã legam⁹ legatꝭ legãt. Subiunctiuo modo tẽpore pſenti cũ legã legas legat. ℞ Pluraliter cũ legamus legatis legãt. ℞ Preterito impfecto cũ legerẽ res ret. ℞ Pluraliter cũ legerem⁹ retis rent. ℞ Preterito pfecto cũ legerim ris rit. ℞ Pluraliter cũ legerim⁹ ritis rint. ℞ Preterito pfecto ꝛ pluſq̃pperfecto cũ legiſſem legiſſes legiſſet. ℞ vtinã legiſſem⁹ ſetis ſent. Futuro cum vel vbi legero legeris legerit. ℞ vtinã legerimus legeritis legerint. Infinitiuo modo ſine numeris ꝛ pſonis tẽpore preſenti ꝛ pterito impfecto legere. leſen. ℞ Preterito pfecto ꝛ pluſq̃pfecto legiſſe. geleſen. Futuro lectũ ire vel lectum eſſe. werden leſen. ¶ Gerundia vel participialia noĩa ſunt hec legẽdi. des leſenden. legendo. dem leſenden. legendũ. den leſenden. Supino lectũ. do man will leſen. Quot participia trahunt ab hoc ⁊bo actiuo? duo. que preſens ꝛ futurum. Da preſens? vt legens. Da futurum? vt lectus. Legens vnde formatꝭ a prima pſona pteriti impfecti indicatiui modi. quõ? legebã: bam mutata in ns fit legẽs. Lectus vnde formatur? ab vltimo ſupino. quõ? lectu addita rus fit lectus.

Lego legeris vel legere legit. lectus ſum es eſt. legere legatur legi lectus ꝛ legẽdus.

Ego legeris vel legere legit. ℞ Plurali legimur legimini legunt. ℞ Preterito impfecto legebar baris vel bare batur ℞ vtinã legebamur bamini bant. ℞ ptõ pfecto lectus ſum vel fui: es vel fuiſti: eſt vel fuit. ℞ vtinã lecti ſumus vel fuimus: eſtis vel fuiſtis: ſunt fuerũt vel fuere. ℞ ptõ pluſq̃pfecto lect⁹ erã vel fuerã eras vel fueras: erat vel fuerat. ℞ vtinã lecti eram⁹ vel fueram⁹: eratꝭ vel fueratis. erãt vel fuerãt. Futuro legar eris vel ere retur. ℞ Pluraliter legemur legemi legent. Impatiuo mõ tpe pñti ad ſecundam ꝛ tertiã pſonã legere legat. ℞ vtinã gamur gimini gant. Futuro legito: tu: legito: ille. ℞ vtinã gimiñ o: gunto: Optatiuo mõ tpe pſenti ꝛ ptõ impfecto vtinã legerer eris vel re retur. ℞ vtinam legeremur remini rent. ℞ ptõ pfecto ꝛ pluſq̃pfecto vtinam lectus eſſem vel fuiſſem: eſſes vel fuiſſes: eſſet vel fuiſſet. ℞ vtinã lecti eſſem⁹ vel fuiſſem⁹: eſſetis vel fuiſſetis: eſſent vel fuiſſent. Futuro vtinã legar aris vel are atur. ℞ vtinã legamur gamini gant. Subiunctiuo mõ tẽpe pñti cũ legar aris vel gare gat. ℞ vtinã cũ legamur gamini gant. ℞ ptõ impfecto cũ legerer reris vel rere retur Pluraliter cũ legeremur remini rent. ℞ ptõ pfecto cũ lectus ſim vel fuerim: ſis vel fueris: ſit vel fuerit. ℞ vtinã cũ lecti ſim⁹ vel fuerimus ſitis vel fueritis: ſint vel fuerint. ℞ ptõ pluſq̃pfecto cuꝭ lect⁹ eſſem

vel fuissem: esses vel fuisses: esset vel fuisset. Plr cũ lecti essem⁹ vel fuissemus: essetis vel fuissetis: essent vel sent. Futuro cũ vel vbi lectus ero vel fuero: eris vel fueris: erit vl fuerit. Plr cũ lecti erim⁹ vel fuerim⁹: eritis vel fueritis: erũt vel fuerũt. Infinitiuo modo sine numeris z psonis tpe pñti z ptõ impfecto legi: geleſen werdẽ Ptõ pfecto z plusq̃pfecto lectũ esse vel fuisse: vor langeſt geleſen sin. Futuro lectũ iri: noch geleſen werden. Quot pticipia trahuntur ab hoc verbo passiuo: duo. que: ptcritũ z futur. Da ptcritũ vt lect⁹. Da futur: vt legẽdus. Lect⁹ vnde formaf: ab vltimo supino. quõ: lectu addita s fit lectus. Legẽdus vñ formaf: a gentiuo sui pñtis pticipij. quõ: legens legẽtis: tis ĩ dus fit legendus.

Audio audis audit. audiui audiuisti audiuit. audi audiat. audiuisse. audiẽdi audiẽdo audiẽdũ. audiẽs z auditurus.

Audio audis audit. Plr audim⁹ auditis audiũt. Ptõ impfecto audiebã audiebas audiebat. Plr audiebamus audiebatis audiebãt. Ptõ pfecto audiui audiuisti audiuit. Plr audiuim⁹ audiuistis audiuerũt vel audiuere. Ptõ plusq̃pfecto audiuerã audiueras audiuerat. Plr audiueram⁹ ratis rãt Futuro audiã audies audiet. Plr audiem⁹ auditis audiẽt. Imperatiuo mõ tpe pñti ad secundã z tertiam personã audi audiat. Plr audiam⁹ audite audiãt. Futuro audito tu audito ille. Plr auditote audiunto. Optatiuo mõ tpe pñti z ptcrito impfecto vtinã audirẽ audires audiret. Plr vtinã audirem⁹ audiretis audirent. Ptcrito pfecto z plusq̃pfecto vtinã audiuissem audiuisses audiuisset. Plr vtinã audiuissem⁹ setis sent. Futuro vtinã audiam audias audiat. Plr vtinã audiam⁹ audiatis audiant. Subiũctiuo mõ tpe pñti cũ audiã audias audiat. Plr cũ audiamus audiatis audiãt. Ptõ impfecto cũ audirẽ audires audiret. Plr cũ audirem⁹ audiretis audirẽt. Ptõ pfecto cũ audiuerĩ audiueris audiuerit. Plr cũ audiuerimus audiueritis audiuerint Ptõ plusq̃perfecto cũ audiuissem audiuisses audiuisset. Plr cũ audiuissem⁹ audiuissetis audiuissent. Futuro quũ vel vbi audiuero audiueris audiuerit. Plr cũ audiuerim⁹ audiueritis audiuerint. Infinitiuo modo sine numeris z psonis tpe pñti z ptcrito impfecto audire hoeren. Ptõ pfecto z plusq̃perfecto audiuisse gehoert haben. Futuro auditũ ire vel auditum esse: gehoert sin. Gerundia vel participialia noĩa sunt hec. Audiẽdi: des hoerenden. audiẽdo dem herenden. audiẽdum den hoerendẽ. Supina sunt auditũ vado vl eo: ich gan zelernen. auditu facilis: asper: dignus: bering: treg: wirdig zehoeren. facile: digne: aspere: lichtlich

tregklich: wirdiklich zehoeren. Quot ꝓcipia trahunt ab hꝰ verbo actiuo. duo. que. pñtis tpis z futuri. Da pñtis: vt audiẽs. Da futuri: vt auditur⁹. ¶ Audiens vnde formaꝫ. a ꝑma ꝑsona ꝓteriti impfecti indicatiui modi. quomõ. audicbã: bam in ns fit audiens. ¶ Auditur⁹ vnde formaꝫ. ab vltimo supino. quo mõ. auditu: addita rus fit auditur⁹.

Audior audiris vel audire audiꝫ. audit⁹ sum es est. audire audiaꝫ. audire audiꝫ z audiẽdus.

Audior audiris vel audire audiꝫ. ꝑl'r audimur audimini audiunt. ꝓtõ impfecto audiebar baris vel bare baꝫ. ꝑl'r audiebamur bamĩ bant. ꝓtõ pfecto audit⁹ sum vl' fui: es vel fuisti: est vel fuit. ꝑl'r auditi sum⁹ vel fuimus: estis vel fuistis: sunt fuerũt vel fuere. ꝓtõ plusq̃ꝑfecto audit⁹ eram vel fuerã: eras vel fueras: erat vel fuerat. ꝑl'r auditi eram⁹ vel fueramus: eratis vel fueratis: erãt vel fuerãt. Futuro audiar audieris vel audiere audiet. ꝑl'r audiemur audiemĩ audient. Imperatiuo modo tẽpore ꝑsenti ad secũdã z tertiã ꝑsonã audire audiatur. ꝑl'r audiamur audimĩ audiant. Futuro auditor tu: auditor ille. ꝑl'r audimino: audiunto: Optatiuo modo tpe pñti z ꝓterito impfecto vtinam audirer audireris vel audirere audiret. ꝑl'r vtinã audiremur remini rent. ꝓteterito pfecto z plusq̃ꝑfecto vtinã audit⁹ essem vel fuissem: esses vel fuisses: esset vl' fuisset. ꝑl'r vtinã auditi essem⁹ vel fuissemus: essetis vel fuissetis: essent vl' fuissent. Futuro vtinã audiar audiaris vel audiare audiaꝫ. ꝑlura liter vtinã audiamur audiamĩ audiant. Subiũctiuo modo tpe ꝑsenti cũ audiar audiarꝫ vl' audiare audiaꝫ. ꝑl'r cũ audiamur audiamini audiant. ꝓteterito impfecto cũ audirer reris vl' rere retur. ꝑl'r cũ audiremur remini rent. ꝓtõ perfecto cum audit⁹ sim vel fuerim: sis vel fueris: sit vel fuerit. ꝑl'r cũ auditi sim⁹ vel fuerim⁹: sitis vel fueritis: sint vel fuerint. ꝓtõ plusq̃ꝑfecto cum audit⁹ essem vel fuissem: esses vel fuisses: esset vel fuisset. ꝑl'r cum auditi essem⁹ vel fuissemus: essetis vl' fuissetis: essent vel fuissent. Futuro cũ vel vbi audit⁹ ero vel fuero: eris vl' fuerꝭ: erit vl' fuerit. ꝑl'r cũ auditi erim⁹ vl' rim⁹: eritis vl' ritis: erint vel rint. Infinitiuo mõ sine nũerꝭ z ꝑsonis tpe pñti z ꝓtõ ipfecto audiri: geboert werden. ꝓtõ pfecto z plusq̃ꝑfecto auditũ ee vel fuisse: langest geboert sin. Futuro auditũ iri: geboert werden. Quot ꝓcipia trahunt ab hꝰ vbo passiuo. duo. q̃. ꝓteritũ z futurꝫ. Da ꝓteritũ vt audit⁹. da futurꝫ: vt audiẽd⁹. Audit⁹ vñ formaꝫ. ab vltimo supino: quõ. auditu: addita s fit audit⁹. Audiẽdus vñ formaꝫ. a ꝓtõ futi pñtis ꝓcipiꝫ. quõ. audiẽs entis: tis in dus fit audiẽdus.

Donat⁹ melior de Sum ⁊ Volo

Sum es est. fui fuisti fuit. sis vel es sit. esse vel fuisse. Gerũ ⁊ supinis caret ⁊ supinis. Habet duo pticipia: q̃ sunt ens ⁊ futurus.

SUm es est. ꝓl̃r sumus estis sunt. ꝓtõ impfecto crã eras erat. ꝓl̃r eram⁹ eratis crãt. ꝓtõ pfecto fui fuisti fuit. ꝓl̃r fuim⁹ fuistis fuerũt vel fuere. ꝓtõ plusq̃ꝑfecto fueram fueras fuerat. ꝓl̃r fueram⁹ ratis rant. Futuro ero eris erit. ꝓl̃r erim⁹ eritis erunt. Impatiuo modo tpe pñti ad secũdã ⁊ tertiaz psonã sis vel es tu: sit ille. ꝓl̃r sumus nos: este vos: sint illi. Futuro esto tu: esto ille. ꝓl̃r estote sunto. Optatiuo mõ tpe pñti ⁊ ptõ impfecto vtinã essem esses esset. ꝓl̃r vtinã essemus essetis essent. ꝓtõ perfecto ⁊ plusq̃ꝑfecto vtinã fuissem fuisses fuisset. ꝓl̃r vtinam fuissem⁹ setis sent. Futuro vtinã sim sis sit. ꝓl̃r vtinã sim⁹ sitis sint. Subiũctiuo mõ tpe pñti cũ sim sis sit. ꝓl̃r cũ simus sitis sint. ꝓtõ impfecto cũ essem esses esset. ꝓl̃r cũ essem⁹ set⁊ sent ꝓtõ pfecto cũ fuerim ris rit. ꝓl̃r cũ fuerim⁹ ritis rint. ꝓtõ plusq̃ꝑfecto cũ fuissem ses set. ꝓl̃r cũ fuissemus setis sent. Futuro cũ vel vbi fuero ris rit. ꝓl̃r cũ fuerim⁹ ritis rint. Infinitiuo mõ sine numeris ⁊ psonis tpe pñti ⁊ ptõ impfecto esse: sin. ꝓtõ pfectõ ⁊ plusq̃ꝑfecto fuisse: gesin. Futuro caret. Habet duo pticipia: q̃ sunt ens ⁊ futur⁹. Ens vñ formak. a secũda psona pñtis indicatiui modi. quõ. sum es est: iterposita n fit ens. Futur⁹ vnõ formak a suo fuis: qõ nõ est in vsu. quõ. futũ fucu: addita rus fit futur⁹.

Volo vis vult. volui voluisti voluit. velle voluisse. volẽdi volendo volendũ. Supinis caret. Habet vnũ par⁊ ticipium quod est volens.

VOlo vis vult. ꝓl̃r volum⁹ vultis volũt. ꝓtõ imperfecto volebã bas bat. ꝓl̃r volebam⁹ batis bant. ꝓtõ pfecto volui voluisti voluit. ꝓl̃r voluim⁹ voluistis voluerunt vel ere. ꝓtõ plusq̃ꝑfecto volueram ras rat. ꝓl̃r volueram⁹ ratis rant. Futuro volam voles volet. ꝓl̃r volemus voletis volent. Imperatiuo mõ tpe pñti ad secundã ⁊ tertiã personã caret. Licet attamen subiunctiuo ꝓ eo vti: velis velit. ꝓl̃r velim⁹ velitis velint. In cõpositiõe habet noli. ꝓl̃r nolite. Futuro nolito tu. ꝓl̃r nolitote vos. Optatiuo modo tpe pñti ⁊ ptõ impfecto vtinã vellem velles vellet. ꝓl̃r vtinã vellemus velletis vellent. ꝓtõ pfecto et plusq̃ꝑfecto vtinã voluissem ses set. ꝓl̃r vtinã voluissem⁹ setis sent. Futuro vtinã velim lis lit. ꝓl̃r velim⁹ litis lint. Subiũctiuo mõ tpe pñti cũ velim lis lit. ꝓl̃r cũ velim⁹ litis lint. ꝓtõ ipfecto cũ vellẽ les let. ꝓl̃r cũ vellem⁹ letis lent. ꝓtõ pfecto cũ voluerim ris rit. ꝓl̃r cũ voluerim⁹ ritis rint. ꝓtõ plusq̃ꝑfecto cũ vo

Donatus melior de verbo Fero

luissem ses set. ꝑl'r cū voluissem⁹ setis sent. Futuro quū vel vbi volucro ris rit. ꝑl'r cū voluerim⁹ ritis rint. Infinitiuo mō sine numeris ꝛ ꝑsonis tpe pñti ꝛ ꝑterito impfecto velle: wellen. ꝑtō pfecto ꝛ pluſq̄ꝫperfecto voluisse: vor langest gewelt han. Futuro caret. Gerūdia sunt hec: volendi: des wellēden. volēdo dem wellenden. volendū: den wellenden. Supinis caret. Habet vnum participiū qō est volens. Volens vnde formaꝫ? a ꝑma ꝑsona ꝑteriti impfecti indicatiui modi. quō? audiebā: bam ī ns fit volēs

Dic malo mauis mauult: ꝛ malumus atq̄ꝫ

Mauultis malunt: careant primoq̄ꝫ futuro.

Dic nolo nōuis nonuult ac nolum⁹: adde

Nōuultis nolunt.

Imperatiuū noli nolite q̄ꝫ formatꝫ.

Nolito generat vel nolitote futurum.

Fero fers fert. tuli tulisti tulit. fert ferat. ferte tulisse. ferēdi ferendo ferēdū. latū latu. ferens ꝛ laturus.

Fero fers fert. ꝑl'r ferim⁹ fertis ferunt. ꝑtō impfecto ferebā bas bat. ꝑl'r ferebam⁹ batis bant. ꝑtō pfecto tuli tulisti tulit. ꝑl'r tulim⁹ tulistis tulerūt vel tulere. ꝑterito pluſq̄ꝫperfecto tulerā tuleras tulerat. ꝑl'r tuleramus ratis rant. Futuro ferā res ret. ꝑl'r ferem⁹ retis rent. Impatiuo modo tēpore p̄senti ad secūdā ꝛ tertiā personā fer ferat. ꝑl'r feram⁹ ferte ferant. Futuro ferto tu: ferto ille. ꝑl'r fertote ferunto. Optatiuo modo tēpore p̄senti ꝛ ꝑterito impfecto vtinā ferrē ferres ferret. ꝑl'r vtinā ferrem⁹ retis rent. ꝑtō pluſq̄ꝫperfecto vtinā tulissem ses set. ꝑl'r vtinā tulissem⁹ setis sent. Futuro vtinaꝫ feram feras ferat. ꝑl'r vtinā feram⁹ ratis rant. Subiūctiuo mō tpe pñti cū ferā ras rat. ꝑl'r cū feram⁹ ratis rāt. ꝑtō impfecto cū ferrem res ret. ꝑl'r cū ferrem⁹ retis rent. ꝑtō pfecto cū tulerim ris rit. ꝑl'r cum tulerim⁹ ritis rint. ꝑtō pluſq̄ꝫpfecto cum tulissem ses set. ꝑl'r cum tulissem⁹ setis sent. Futuro quū vel vbi tulero ris rit. ꝑl'r cum tulerim⁹ tuleritis tulerint. Infinitiuo modo sine numeris ꝛ personis tēpore p̄senti ꝛ ꝑterito impfecto ferre: tragen. ꝑterito perfecto ꝛ pluſq̄ꝫperfecto tulisse: vor langest getragen han. Futuro latum ire vel latuꝫ esse: tragen sin. Gerūdia vl' participialia nomina sunt hec: Ferēdi: des tragenden. ferendo: dem tragenden. ferendū den tragendē. Supina sunt: latum vado vl' co: ich gan tragen. latu facilis: asper: dign⁹: bering: schwer: wirdig zetragē. facile: aspre: digne. berīglich: schwerlich wirdiklich zetragen. Quot participia trahunt ab hoc verbo actiuo? duo. q? ferens ꝛ laturus. Ferens vnde formaꝫ? a ꝑma ꝑsona ꝑteriti im

Donatus melior de verbo Edo.

perfecti indicatiui modi. quō. ferebā: bam in ns fit ferens. Latu rus vnde formatur. ab vltimo supino. latum latu: addita rus fit laturus.

Feror ferris vel ferre fertur. latus sum es est. ferre ferar. ferri. latus et ferendus.

Feror ferris vel ferre ferr. Plr ferimur ferimini feruntur. Ptō impfecto ferebar baris vel bare batur. Plr ferebamur bamini bant. Ptō pfecto lat⁹ sum vel fui: es vel fuisti: est vel fuit. Plr lati sum⁹ vel fuim⁹: estis vel stis: sunt fuerūt vel ere. Ptō plusq̄pfecto lat⁹ erā vel fuerā: eras vel ras: erat vel rat. Plr lati eram⁹ vel fueramus: eratis vel tis: erāt vel fuerant. Futuro ferar fereris vel rere ret. Plr feremur remini rent. Impatiuo mō tpe pñti ad secūdā et tertiā psonā ferre ferar. Plr feramur rimini rant. Futuro ferto: tu ferto: ille. Plr ferimino: ferūto:. Optatiuo modo tpe pñsenti et ptērito impfecto vtinam ferrer reris vel rere retur. Plr vtinā ferremur remini rent. Ptō pfecto et plusq̄pfecto vtinā latus essem vel fuissem: esses vel fuisses: esset vel fuisset. Plr vtinā lati essem⁹ vel fuissem⁹: essetis vel fuissetis: essent vel fuissent. Futuro vtinā ferar raris vel rare rat. Plr vtinam ramur rami rant. Subiūctiuo mō tpe pñti cū ferar rar⁊ vl rare rat. Plr cū feramur rami rant. Ptō impfecto cū ferrer rer⁊ vel rere ret. Plr cū ferremur remi rent. Ptō pfecto cū latus sim vel fuerim: sis vel ris: sit vel rit. Plr cū lati sim⁹ vel rimus: sit⁊ vl ritis: sint vel rint. Ptō plusq̄pfecto cū lat⁹ essem vel sem: esses vl ses: esset vel set. Plr cū lati essem⁹ vel sem⁹: essetis vel setis: essent vel sent. Futuro cū vel vbi lat⁹ ero vel fuero: eris vel ris: erit vel rit. Plr cū lati erim⁹ vel rim⁹: eritis vel ritis: erint vl rint. Infinitiuo mō tpe pñti et ptō impfecto ferri. getragen werden. Ptō pfecto et plusq̄pfecto latū esse vl fuisse: getragen han. Futuro latū iri: getragen werdē. Quot pticipialia trahunt ab hoc verbo passiuo: duo. que: lat⁹ et ferēdus. Lat⁹ vñ formaf: ab vltimo supino. quō: latu: addita s fit latus. Ferēdus vnde formaf: a gtō sui p:e sentis pticipij. quō: ferēs rentis: tis in dus fit ferēdus.

Edo es est: edi edisti edit. edi vel edes edat. esse edisse. edendi edendo edēdū. esum esu vel estum estu. edens et esurus Inuenies estur et edunt et edi infinitiui vox passiue dicta. Inuenies etiā plura in tertijs personis. Olim nanq; totū verbū passiue etiā flectebatur.

Edo es est. Plr edim⁹ editis vel estis edūt. Ptō impfecto edebā bas bat. Plr edabam⁹ batis bant. Ptō pfecto edi edisti edit. Plr edimus edistis ederūt vel edere. Preteri

Donatus melior de verbo Eo.

to plusq̄ꝑfecto ederā ras rat. Plr ederamus ratis rant. Futuro edam edes edet. Plr edem⁹ edetis edent. Impatiuo mō tēpore pñti ad secūdā t tertiā psonā ede vel edes edat. Plr edam⁹ edite vel este edant. Futuro esto tu: esto vel edat ille. Plr estote edāt vl̄ edunto. Optatiuo mō tpe pñti t ptō impfecto vtinam essem esses esset. Plr vtinā essem⁹ essetis essent. Ptō pfecto t plusq̄ꝑfecto vtinā edissem ses set. Plr vtinā edissem⁹ setis sent. Futuro vtinā edā edas edat. Plr vtinā edam⁹ edatis edāt. Subiunctiuo mō tpe pñti cū edā edas edat. Plr cū edam⁹ edatis edāt. Ptō imperfecto cū essem ses set. Plr cū essem⁹ setis sent. Ptō pfecto cū ederim ris rit. Plr cū ederim⁹ ritis rint. Ptō plusq̄ꝑfecto cum edissem ses set. Plr cū edissem⁹ setis sent. Futuro cū vl̄ vbi edero ris rit. Plr cū ederim⁹ ritis rint. Infinitiuo mō tpe pñti t ptō impfecto: esse: essen. Ptō pfecto t plusq̄ꝑfecto edisse: vorlāgest geessen han. Futuro esum vl̄ estū cē: geessen han. Gerūdia vel pticipialia sūt hec: edēdi: des essendē. do: dem essendē. dū: den essendē. Uerc̄res em̄ id vbū passiue q̄z vsitauere: vt dirim⁹. Supina esū vel estū vado vel co: ich gan essen. Esu vel estu facil̄: aspe: dign⁹: berig: tregwirdig zeessen. facile: aspre: digne: beringklich: tregklich: wirdigklich zeessen. Quot participia trahunt ab hoc verbo neutro. duoque. edēs t esurus. Edēs vñ format̄ a ꝑma psona ꝑteriti imperfecti indicatiui modi. quō. edebā: bam in ns fit edens. Esur⁹ vñ format̄ ab vltimo supino. quō. esu: addita rus fit esur⁹.

Imperatiuis ede tu vel es: ac edat ille.

Este edite adiungit plurali quippe secūda.

Esto tu esto ille vel edat: dic velle futurū.

Plurali estote apponunt̄: t edant vel edūto.

Comedo etiam comes vt edo es variat̄ p oēs voces: plau. este t Nonio. Qō ebibit qō comest. Tul. in Hortēsio. Que sepe ipse comest. Et pro. P. Sextio. Ut bona sol⁹ comesset. Idē pro. L. Flacco. Quasi bona comesse Rome nō liceret. Pli. q̄z post Tul. Esurire credit̄ t comesse semen ꝓtulit. xviij. lib. Uet: res edere dicebant t comedere: posteri vo esse t comesse. auctor etiā Ser. t exē pla ostendunt.

Eo is it. iui iuisti iuit. i cat. ire iuisse. eundi eundo cūdū. itum itu. iens t iturus.

Do is it. Plr imus itis eūt. Ptō impfecto ibam ibas ibat. Plr ibamus ibatis ibant. Ptō pfecto iui iuisti iuit. Plr iuim⁹ iuistis iuerunt vel iuere. Ptō plusq̄ꝑfecto iuerā iueras iuerat. Plr iueram⁹ rat̄ rant. Futuro ibo ibis ibit. Pluraliter ibimus ibitis ibunt. Impatiuo modo tēpore pſenti ad se

Donat⁹ melio⁹ de ver. Gaudeo

cūdā ⁊ tertiā ꝑsonā Jeat. Pl'r eamus ite eant. Futuro ito tu ito ille. Pl'r itote eunto. Optatiuo mō tēpo⁹e pñti ⁊ ptō impfecto vti nam irem ires iret. Pl'r vtinā irem⁹ iretis irēt. Ptō⁊pfecto ⁊ plus q̄ꝑpfecto vtinā iuissem ses set. Pl'r vtinā iuissem⁹ setis sent. Futuro vtinā eam eas eat. Pl'r vtinā eam⁹ eatis eāt. Subiūctiuo mō tpe pñti cū eā eas eat. Pl'r cū eam⁹ eatis eant. Ptō impfecto cum irem ires iret. Pl'r cū irem⁹ iretis irent. Ptō pfecto cū iuerim ris rit. Pl'r cū iuerim⁹ ritis rint. Ptō plus q̄ꝑpfecto cū iuissem ses set Pl'r cum iuissem⁹ setis sent. Futuro quū vel vbi iuero iueris iue rit. Pl'r cum iuerim⁹ ritis rint. Infinitiuo modo sine numer⁊ et ꝑsonis tēpo⁹e pñti ⁊ ꝑterito impfecto ire⁹gan. Ptō pfecto ⁊ plus⁊ q̄ꝑpfecto iuisse⁹vo⁹ langest gegangen han. Futuro itū ire vl' itu rum esse⁹gegangen sin. Et aduertēdū hūc locū ostēdere atq̄ asse⁊ rere Prisciani sentētiā⁹q̄ videlicet supinū in um accepto vbo in⁊ finito qō est ire. facit infinitū futuri⁹vt o⁹atū ire. Frequēter tamē antiq̄ssimi o⁹atu⁹ esse ꝓ o⁹atū ire dicebāt. Pro⁹ codē ergo o⁹atu⁹ ire ⁊ o⁹atu⁹ esse Prisciā⁹ accepit⁹⁊ recte quidē vt hic loc⁹ oñdit Verūdia sunt hec⁹Eundi⁹des gangenden. cūdo dem gangendē. eundū⁹den gangenden. Supina sunt⁹itū itu. itū est vl' fuit⁹es ist gegangen. Oui. Itū est in viscera terre. Itu facilis⁹asper⁹ dignus bering⁹treg. wirdig zegan. facile⁹asp⁹e⁹digne⁹ beringklich⁹treg⁊ klich⁹wirdiklich zegan. Quot ptcipia trahunt ab hoc vbo neu⁊ tro. duo. que. iens ⁊ itur⁹. Iens vnde fo⁹mat. a ꝑma ꝑsona ꝑteri ti impfecti indicatiui modi. quō. ibā⁹bā in ns fit iens. qō nisi cō⁊ positū in ntō nō repperi. Iturus vnde fo⁹mat. ab vltimo supino quō. itu addita rus fit iturus.

Gaudeo gaudes gaudet. gauisū es est. gaude gaudeat gaudere gauisum esse vel fuisse. gaudendi gau dendo gaudēdū. gauisum gauisū. gaudēs gauisus ⁊ gauisur⁹.

Gaudeo des det. Pl'r gaudem⁹ detis dent. Ptō impfecto gaudebā bas bat. Pl'r gaudebam⁹ batis bant. Ptō per fecto gauisus sum vel fui⁹es vel fuisti⁹est vel fuit. Pl'r ga⁊ uisi sum⁹ vel fuim⁹⁹estis vel fuistis⁹sunt fuerūt vel ere. Ptō plus q̄ꝑpfecto gauisus erā vl'fuerā⁹eras vel fueras⁹erat vl' fuerat. Pl'r gauisi eram⁹ vl' ram⁹⁹erat⁊ vel tis⁹erāt vel erāt. Futuro gaudebo bis bit. Pl'r bimus bit⁊ būt. Impatiuo mō tpe pñti ad secūdā ⁊ tertiā ꝑsonā gaude eat. Pl'r gaudeam⁹ dete deāt. Futuro gaude⁊ to tu⁹deto ille. Pl'r gaudetote dēto. Optatiuo mō tpe pñti ⁊ ptō ipfecto vtinā gauderē res ret. Pl'r vtinā rem⁹ retis rēt. Ptō pfe⁊ cto ⁊ plus q̄ꝑpfecto vtinā gauisus essem vel fuissem⁹esses vl'fuisses esset vel fuisset. Pl'r vtinā gauisi essem⁹ vel fuissem⁹⁹essetis vel fu

issetis:essent vel fuissent. Futuro vtinā gaudeā as at. Plr vtinaz gaudeam⁹ atis ant. Subiunctiuo modo tempore p̄senti cū gaudeam gaudeas gaudeat. Plr cū gaudeam⁹ atis ant. Pto imperfecto cum gauderē res ret. Plr cū gauderem⁹ retis rent. Preterito pfecto cum gauisus sim vel fuerim:sis vel fueris:sit vel fuerit. Plr cū gauisi simus vel fuerim⁹:sitis vel fueritis:sint vl fuerint Pto plusq̄mperfecto cū gauisus essem vel fuissem:esses vel fuisses esset vel fuisset. Plr cū gauisi essem⁹ vel fuissem⁹:essetis vl fuissetis:essent vel fuissent. Futuro cū vel vbi gauisus ero vl fuero:eris vel fueris:erit vel fuerit. Plr cū gauisi erim⁹ vel fuerim⁹:eritis vl fueritis:erint vel fuerit. Infinitiuo mō sine numeris ꝛ psonis tē pore p̄senti ꝛ pto imperfecto gaudere frewen. Pto pfecto ꝛ plusq̄mperfecto gauisum esse vel fuisse:vor langest gefrewet han. Futuro gauisum ire:gefrewet werden. Gerūdia vel participialia nomia sunt hec:gaudēdi:des frewenden. gaudēdo:dem frewenden. gaudenduz:den frewenden. Supina sunt: gauisum vado vel eo:ich gon mich zefrewen. gauisu dign⁹ digne:wirdig zu erfrewē. Quot participia trahunt ab hoc verbo neutropassiuo:tria. q̄:gaudēs: gauisus ꝛ gauisur⁹. Gaudēs vnde formatur:a pma psona p̄teriti impfecti indicatiui modi. quō:gaudebā:bam in ns fit gaudens Gauisus vnde formatur:ab vltimo supino. quō:gauisu:addita s fit gauisus. Gauisurus vñ formatur. ab codē vltimo supino gauisu:addita rus fit gauisurus.

Fio fis fit. factus sum es est. fi fiat. fieri factum esse vel fuisse. factu ꝛ factus.

Fio fis fit. Plr fimus fitis fiunt. Pto impfecto fiebā bas bat. Plr fiebamus batis bant. Preterito perfecto factus sum vel fui:es vel fuisti:est vel fuit. Pluraliter facti sum⁹ vel fuimus:facti estis vel fuistis:facti sunt fuerūt vel fuere. Pto plusq̄mpfecto fact⁹ erā vel fuerā:fact⁹ eras vl fueras:fact⁹ erat vel fuerat. Plr facti eram⁹ vel fueram⁹:facti eratis vel fueratis:facti erāt vel fuerāt. Futuro fiam fies fiet. Plr fiem⁹ fietis fiēt. Impatiuo mō tpe p̄nti ad secūdā ꝛ tertiā personā fi fiat. Plr fiam⁹ fiatis fiant. Futuro fito tu fito ille. Plr fitote fiūto. Optatiuo modo tpe p̄nti ꝛ p̄terito impfecto vtinā fierem res ret. Plr vtinā fierem⁹ retis rent. Preterito pfecto ꝛ plusq̄mpfecto vtinā fact⁹ essem vel fuissem:esses vel fuisses:esset vel fuisset. Plr vtinā facti eēm⁹ vl fuissemus:essetis vel fuissetis:essent vel fuissent. Futuro vtinā fiam fias fiat. Pluraliter vtinam fiamus fiatis fiant. Subiūctiuo modo tempore p̄senti cum fiam fias fiat. Plr cum fiam⁹ fiatis fiant. Preterito impfecto cum fierem fieres fieret. Pluraliter cū

fierimus retis rent. Ptō pfecto cū factus sim vel fuerim sis vl' ris sit vel rit. Pl'aliter cum facti simus vel fuerim⁹ sitis vel ritis sint vel rint. Preterito plusq̄ pfecto cum factus essem vel fuissem esses vel ses esset vel set. Pl'r cū facti essemus vel fuissem⁹ essetis vel setis essent vel sent. Futuro cū vel vbi fact⁹ ero vel fuero eris vel fueris erit vel fuerit. Pl'aliter cū facti erimus vel fuerim⁹ eritis vel fueritis erint vel fuerint. Infinitiuo mō sine numeris ꝛ personis tpe pñti ꝛ ptō impfecto fieri. werden. Preterito pfecto ꝛ plusq̄ perfecto factū esse vel fuisse. vor langest worden. Futuro factum iri. werde sin. Berūdia nō habet licet Diomedes dederit supina facti factu significatione videlicet. Quot participia trahūtur ab hoc verbo neutropassiuo. vnū videlicet factus. Fiēs enī non reperitur. Factus venit a facio. Futurus vero a sum es est: sicut abfuturus ab absum: defuturus a desum. Factus vnde formatur. a factu vltimo supino addita s fit factus.

Memini

QVo memini: ich han gedacht. tu memineisti: du hast gedacht: ille meminit: der hat gedacht. Pl'r nos memini mus: wir hād gedacht: vos meministis: ir hād gedacht illi memineruṅt vel re. die hand gedacht. Ptō plusq̄ pfcō ego memineram: ich hā vor langest gedacht. memineras rat. Pl'r nos memineram⁹: wir hand vor langest gedacht. memineratis rāt. Futuro imperatiui memēto: du solt werdē gedencken. Pl'r memētote: ir sollen werdē gedencken. Ptō pfctō ꝛ plusq̄ pfecto optatiui vtinā meminissem: ich wolt das ich vor langest hett gedacht. meminisses set. Pl'r vtinā meminissem⁹: ich wolt das wir vor langest hetten gedacht. meminissetis sent. Ptō pfctō subiūctiui cū memine rim: als ich gedacht han. ris rit. Pl'r cū memineri⁹: do wir gedacht haben. ritis rint. Ptō plusq̄ pfctō cū meminissem: als ich vor langest gedacht hett. ses set. Pl'r cū meminissem⁹: do wir vor langest gedacht hettē. setis sent. Futuro cū vel vbi memineró: so ich wird gedencken. memineris rit. Pl'r cū memineri⁹: so wir werden gedencken. ritis rint. Infinitiui pfecto ꝛ plusq̄ pfecto meminisse: vor langest gedacht han.

Itur.

VErbo impsonali modi indicatiui tpe pñti itur: mā gat. Ptō impfecto ibatur: man gieng. Ptō pfecto itum est vel fuit: man hat gegangē. Ptō plusq̄ pfecto itum erat vel fuerat: man hat vor langest gegangen. Futuro ibit: man wirt gon. Imperatiuo mō tpe pñti eatur: man sol gon. Optatiuo instantis ꝛ impfecti vtinā iretur: ich wolt das man gieng. Ptō pfecto ꝛ plusq̄ pfctō vtinā itum esset vel fuisset: ich wolt das man mer dōn

vor langst hett gegangẽ. Futuro vtinã eaꝛ. o das man gon wurd. Subiũctiuo inſtãtis cũ eatur: wañ man gat. Ptõ impfecto cum iꝛetur: do man gon was. Ptõ pfecto cũ itum ſit vl fuerit: ſo man gangen hat. Ptõ pluſq̃pfecto cuz itũ eſſet vel fuiſſet: do man vor langeſt geganen hett. Futuro cũ vel vbi itũ erat vel fuerat: ſo man gon wirt. Infinitiuo inſtãtis tpis t impfecti iri. gon. Ptõ pfecto t pluſq̃pfecto itum eſſe vel fuiſſe: gangen hon. Futuro itum iri: werden gon. ¶ Diomedes infiniti futurũ nõ phibet. Phocas aũt a cũctis impſonalib⁹ id aufert t futuro impatiui t infinitiui.

Penitet.

Indicatiuo penitet me te illũ. Nos vos illos. Impfecto penitebat. Perfecto penituit. Pluſq̃pfecto penituerat. Futuro penitebit. Impatiuo tpe tm̃ pñti penitreat. Optatiuo inſtãtis tpis t ipfecti vtinã peniteret. Perfecto t pluſq̃perfecto vtinã penituiſſet. Futuro vtinã penitcat. Subiunctiuo inſtãtis cũ peniteat. Impfectõ cũ peniteat. Perfecto cũ penituerit. Pluſq̃pfecto cũ penituiſſet. Futuro cũ vel vbi penituerit. Infinitiuo inſtãtis t ipfecti penitere. Ptõ penituiſſe. Diom.

Legẽs que pars eſt. Participiũ eſt.

Quare eſt pticipiũ. Quia ptem capit noĩs t vbi. recipit enĩ a noĩe genera t caſus. a vbo tpa t ſignificatões: ab vtroq̃ numerũ t figurã. ¶ Participio quot accidũt: ſex. que? Gen⁹: caſus: tp̃s: ſignificatio: numer⁹ t figura. ¶ Cui⁹ generis legens: is. quare? q; pponunt ei in declinatõe tria articularia: vt hic t hec t hoc legẽs. ¶ Cui⁹ tpis legẽs: pñtis t pteriti ipfecti. quare: q; oñe participiũ deſinẽs in ens vel in ans pñtis t pteriti impfecti eſt tpis. ¶ Cuius tpis lectus: pteriti perfecti t pluſq̃perfecti. quare: quia omne participiũ deſinens in tus vel in ſus t in xus t vnũ in uus qõ eſt mor tuus: pteriti perfecti t pluſq̃pfecti tẽporis eſt. ¶ Cuius tpis eſt lecturus: futuri. quare: quia oñe participiũ deſinens in rus t in dus futuri tpis eſt. ¶ Cui⁹ ſignificationis eſt legens: actiue. quare. Quia ab actiuo vbo venit. Quod eſt illud. lego legis: inde venit hic t hec t hoc legens. ¶ Cuius ſignificationis eſt lectus. paſſiue. Quare. quia a paſſiuo verbo venit. ſ. lego? legeris. inde venit lectus lecta lectũ. ¶ Cuius ſignificatõis eſt veniens. neutralis. Quare. quia a verbo neutrali venit: quod eſt illud. venio venis: inde venit hic t hec t hoc veniẽs. ¶ Cui⁹ ſignificationis eſt largiens. cõmunis. Quare. quia a cõmuni verbo venit. quod eſt illud. largio? largiris: inde venit hic t hec t hoc largiens. ¶ Cuius numeri legens: ſingularis. quare. quia ſingulari

ter profertur. ¶ Cuius numeri legentes. pluralis. quare. quia pluraliter profertur. ¶ Cui⁹ figure legens. simplicis. quare. quia simpliciter profertur. ¶ Cuius figure plegens. decõpositc. quare. quia omne participiũ aut est figure simplicis aut decõpositc.

Nominatuo hic t hec t hoc legens. Btõ huj⁹ legentis. Dtõ huic legẽti. Actõ hũc t hanc legentẽ t hoc legẽs. Utõ o legẽs. Ablto ab hoc t ab hac t ab hoc legente vel legenti. Pl'ali ntõ hi t hec legẽtes t hec legẽtia. Btõ horũ t harũ t horũ legentũ vel legentium. Dtõ bis legẽtibus. Actõ hos t has legẽtes vel legẽtis t hoc legẽtia. Utõ o legentes t o legentia. Ablatiuo ab bis legẽtibus.

Nominatuo lect⁹ lecta lectũ. Btõ lecti lecte lecti. Datiuo lecto lecte lecto. Actõ lectũ lectam lectũ. Utõ o lecte lecta lectũ. Ablatiuo a lecto a lecta a lecto. Pl'ali ntõ lecti lecte lecta. Btõ lectoꝝ lectarum lectoꝝ. Dtõ lectis. Actõ lectos lectas lecta. Utõ lecti lecte lecta. Ablatiuo a lectis.

Ego que ps est. Pronomẽ.

Quare est pnomen? Quia ponit loco ppũ nois t certam significat psonã. ¶ Pronomini quot accidũt? sex q̃? Species: gen⁹: numerus: figura: psona t casus. ¶ Cui⁹ speciẽ ego? primitiue. Quare? qz a nullo deriuat. ¶ Cui⁹ speciei me⁹? deriuatiue. Unde deriuat? a mei. ¶ Cui⁹ generis ego? oĩs. sed in hoc loco masculini vel feminini vel neutri generis. Quare? quia sic est illud cui adheret. ¶ Cui⁹ numeri ego? singularis. Quare? qz singulariter pfertur. ¶ Cui⁹ numeri nos? pluralis. Quare. qz pluraliter pfert. Cuius figure iste. simplicis. Quare. qz simpliciter pfertur. ¶ Cuius figure istic. cõpositc. Uñ cõponit. ex iste t hic cõponitur istic. ¶ Cui⁹ psone ego. prime. q̃re. qz oia noia t pnoia sunt tertiarum psonarũ exceptis ego qõ est psone prime: tu qõ est scõe. t vtrisq; sibbus alioꝝ q̃ sunt psone secũde. ¶ Cui⁹ casus ego. nti. q̃re. qz sic declinãdo repitur t ei⁹ sensum retinet in cõstruẽdo.

Primus modus pronois est.

p cui⁹ gẽus singularis in i vel in is t dtũs in i naturaliter desini: vt Ego mei vel mis mihi. Tu tui vel tis tibi. Sui sibi: qõ nõ facit sis ad differẽtiã verbi sis. ¶ Et sunt pnoia primitiua scz ego tu sui. ¶ Et sunt generis oĩs p oẽs casus.

Nominatuo ego. Genitiuo mei vel mis. Dtõ mihi? Actõ me. Ablatiuo a me. Plurali Nõ nos. Btõ nostrũ vel nostri. Dtõ nobis. Actõnos. Ablto a nobis.

Donatus de mõ ꝓnois secũdo.

Nominatiuo tu. Gtõ tui vel tis olim. Dtõ tibi. Actõ te. Utõ o tu. Ablatiuo a te. Pl'ali ntõ vos. Genitiuo vestrũ vel vestri. Datiuo vobis. Accusatiuo vos. Uocatiuo o vos. Ablatiuo a vobis.

Genitiuo sui. Dtõ sibi. Actõ se. Ablatiuo a se. Plurali Gtõ sui. Dtõ sibi. Actõ se. Ablatiuo a se.

Secũdus modus ꝓnois est:

cui⁹ gtũs singularis in ius ⁊ dtũs in i naturaliter desinit: vt ille illi⁹ illi. iste isti⁹ isti. ipe ipius ipi. is ei⁹ ei. hic huius huic: quod cũ deberet facere hui: assumpsit c causa differentie hui interiectiõis. ¶ Octo etiã noia cũ suis cõpositis sequũtur hũc modũ: scilicet. Unus: totus: solus: vllus: alius: vter ⁊ alter ⁊ qs vel qui cũ oĩbus suis cõpositis. Tria ex istis habent vtrũ casum scz vnus tot⁹ solus: faciũt enĩ o vne. o tote. o sole.

Nominatiuo ille illa illud. Gtõ illius. Dtõ illi. Actõ illũ illam illud. Ablatiuo ab illo ab illa ab illo. Plurali ntõ illi ille illa. Gtõ illoꝝ illarũ illoꝝ. Dtõ illis. Actõ illos illas illa. Ablatiuo ab illis.

Nominatiuo ipe ipa ipum. Gtõ ipius. Dtõ ipi. Actõ ipm ipam ipm. Abltõ ab ipo ab ipa ab ipo. Plurali ntõ ipi ipe ipa. Gtõ ipoꝝ ipaꝝ ipoꝝ. Datiuo ipis. Actõ ipos ipas ipa. Ablatiuo ab ipis.

Nominatiuo iste ista istud. Genitiuo istius. Dtõ isti. Actõ istum istã istud. Ablatõ ab isto ab ista ab isto. Plurali ntõ isti iste ista. Gtõ istoꝝ istarum istoꝝ. Dtõ istis. Actõ istos istas ista. Ablatiuo ab istis.

Nominatiuo hic hec hoc. Genitiuo huius. Dtõ huic Actõ hunc hanc hoc. Ablatiuo ab hoc ab hac ab hoc. Plurali ntõ hi hec hec. Gtõ horũ harũ horũ. Dtõ his. Actõ hos has hec. Ablatiuo ab his.

Nominatiuo is ea id. Genitiuo ei⁹. Datiuo ei. Actõ eum eam id. Ablatiuo ab eo ab ea ab eo Plurali ntõ ii ee ea. Genitiuo eorũ earũ eorũ. Datiuo eis vel iis. Accusatiuo eos eas ea. Ablatiuo ab eis vel iis.

Nominatiuo vnus vna vnum. Genitiuo vnius. Dtõ vni. Accusatiuo vnum vnã vnum. Uocatiuo o vne vna vnum. Ablatiuo ab vno ab vna ab vno. Pl'ali nominatiuo vni vne vna. Genitiuo vnuz vnarũ vnorũ. Datiuo vnis. Accusatiuo vnos vnas vna. Uocatiuo o vni vne vna. Ablatiuo ab vnis.

Donat⁹ de mō ꝓnois ter.ꝛ q̄rto

Nominatiuo totus tota totū. Btō totius. Dtō toti. Actō totū totā totū. Utō o tote tota tum. Abltō a toto a tota a toto. Plī ntō toti tote tota. Btō toto rum totaꝝ totoꝝ. Dtō totis. Actō totos totas tota. Uctō o toti tote tota. Ablatiuo a totis.

Nominatiuo q̄s vel qui q̄ vel q̄d. Btō cuiꝰ. Dtō cui: Actō quē quā q̄ vel q̄d. Ablatō a quo vel a qui: a qua vel a qui: a quo vel a q̄. Plī ntō q̄ q̄ vel qua. Btō quoꝝ quarū quoꝝ. Dtō quis vel quibus. Actō quos quas que. Ablatiuo a quis vel a quibus.

Ertiꝰ modus ꝓnois est. qui

t ꝓ oēs suos casus seqūtur declinationem mobiliū noīm ꝓme ꝛ sc̄de declinatōis: vt Meꝰ mea meū. Tuus tua tuū. Suꝰ sua suū. Noster nr̄a nr̄m. Uester vr̄a vr̄m.

Nominatiuo meus mea meū. Btō mei mee mei. Dtō meo mee meo. Actō meum meā meum Utō o mi mea meū. Ablatiuo a meo a mea a meo. Plr mee mea. Btō meorū meaꝝ meoꝝ. Dtō meis. Actō meos meas mea. Utō o mei mee mea. Ablatiuo a meis.

Nominatiuo tuus tua tuū. Btō tui tue tui. Dtō tuo tue tuo. Actō tuū tuā tuū. Ablatiuo a tuo a tua a tuo. Plī ntō tui tue tua. Btō tuoꝝ tuarū tuoꝝ. Dtō tuis. Actō tuos tuas tua. Ablatiuo a tuis.

Nominatiuo suus sua suū. Btō sui sue sui. Dtō suo sue suo. Actō suū suā suū. Ablō a suo a sua a suo. Plī ntō sui sue sua. Btō suoꝝ suarū suorū. Dtō suis. Actō suos suas sua. Ablatiuo a suis.

Nominatiuo noster nr̄a nostrū. Btō nr̄i nr̄e nr̄i. Dtō nr̄o nr̄e nr̄o. Actō nr̄m nr̄am nr̄m. Utō o nr̄ nr̄a nr̄m. Ablatō a nr̄o a nr̄a a nr̄o. Plī ntō nostri nr̄e nostra. Btō nostroꝝ nostrarū nostroꝝ. Dtō nostris. Actō nr̄os nostras nostra. Utō o nostri nostre nostra. Ablatiuo a nostris.

Nominatiuo vester vr̄a vr̄m. Btō vr̄i vr̄e vestri. Dtō vr̄o vestre vr̄o. Actō vestrū vr̄am vestꝝ Abltō a vestro a vr̄a a vestro. Plī ntō vestri vr̄e vestra. Btō vr̄oꝝ vestrarū vr̄oꝝ. Dtō vr̄is. Actō vestros vr̄as vr̄a. Abltō a vestris.

Artus modus ꝓnois est.

qui ꝓ oēs suos casus seqūtur declinationez mobilium noīm tertie declinatōis. vt nr̄as nr̄atis ꝛ vr̄as vr̄atis.

Donatꝰ melior de ꝓpositione

Nominatiuo hic ⁊ hec nr̃as ⁊ hoc nr̃ate. Gtō huius nr̃atis. Dtō huic nr̃ati. Actō hūc ⁊ hanc nr̃atem ⁊ hoc nr̃ate. Utō o nr̃as ⁊ o nr̃ate. Abltō ab hoc ⁊ ab hac ⁊ ab hoc nr̃ate vel nr̃ati. Plī ntō hi ⁊ he nr̃ates ⁊ hec nr̃atia. Gtō horꝫ ⁊ harū ⁊ horꝫ nr̃atū vel nr̃atiū. Dtō his nr̃atibus. Actō hos ⁊ has nr̃ates vel nr̃atis ⁊ hec nr̃atia. Utō o nr̃ates ⁊ o nostratia. Ablatiuo ab his nostratibus.

Nominatiuo hic ⁊ hec vr̃as ⁊ hoc vr̃ate. Gtō huiꝰ vestratis. Dtō huic vr̃ati. Actō hūc ⁊ hanc vr̃atē ⁊ hoc vr̃ate. Utō caret. Abltō ab hoc ⁊ ab hac ⁊ ab hoc vr̃ate vel vr̃ati. Plī ntō hi ⁊ he vr̃ates ⁊ hec vr̃atia. Gtō ⁊c. vt nr̃as.

Quot sunt ꝓnoia e q̄bus nulla dubitatio est apud latinos? Quindecim. Que? octo primitiua ⁊ septē deriuatiua. Primitiua sūt ista. Ego tu sui ille ipe iste hic ⁊ is. Deriuatiua sūt illa. Meus tuꝰ suus noster ⁊ vester nr̃as ⁊ vr̃as.

Ad que pars est. Prepositio est. Quare? Quia p̄ponit alīs ptibus oīonis p apposi/tionē: vel p cōpositionē. Per apposition̄. i. p regimen casus: vt in tēplo. Per cōpositionē. i. q̄n cōponit vt impiꝰ. ¶ Prepositōi quot accidūt? Unū. Quod? casus tm. ¶ Quot casus? duo. Qui. Actūs ⁊ Ablatiuꝰ. ¶ Ad cui casui seruit? actō. ¶ Da prepositiones seruiētes actō casui. Ad apud ante aduersuꝫ vel aduersus cis citra circū circa cōtra erga extra īter intra infra iuxta ob pone p ꝓpe ꝓpter scōm post trans vltra p̄ter supra circiter vsq; secus penes. ¶ Ab cui casui seruit? Ablatiuo. Da p̄positiones seruiētes ablatiuo casui. A ab abs cū cora clam de e ex pro pre palā sine absq; tenus. ¶ In cui casui seruit? Utriq; casui. Da p̄positiones seruientes vtriq; casui. In sub super ⁊ subter. ¶ Quot sunt p̄positiones q̄ non inueniunt nisi in cōpositione. sex. Que. Di dis re se am con. Caue an dicas. Nam veteres am pro circū ponere solebāt auctore Macrobio. Et Festus inquit. Am p̄positio significat circum. Hinc dicit Ambustꝰ. i. circūustus. Priscianꝰ lib. xiiij. inquit. Am etiā per i grecā p̄positionem significat. vt amplector amputo ambio. in quo etiā additio b sonātis ꝓpter m fuit.

Adne que pars ē. Aduerbiū est. Quare est aduerbiū. Quia stat iuxta verbū: ⁊ semp innitit ꝟbo. ¶ Aduerbio quot accidūt. tria. Que. Species significatio ⁊ figura. ¶ Cuiꝰ speciei. primitiue. Quare. quia a nullo deriuatur. ¶ Cuiꝰ significatiōis. tpis. ¶ Da tpis: vt pridem

Dõatus de aduerbijs accidẽtijs.

nuper antea nudiustertius heri hodie statim nũc modo cras postridie perendie olim dudũ quondã aliquando quãdo siquando randẽ semper. ¶ Da loci: vt hic illic istic: hinc illinc istinc: hucillue istuc hac illac istac: intro vel foras: intus vel foris: ibi vbi quo qua vnde quorsuz et quouscz. ¶ Da interrogãdi: vt cur quare cz obrem cd nonne vtrũ. ¶ Da phibendi: vt ne. Da negãdi: vt non nihil nec neqz haud minime nequaqz. Da affirmãdi: vt pfecto quippe plane videlicet nẽpe quidni scilicet nimirũ certe. Da iurandi: vt edepol me castor hercule mediusfidius. Da optãdi: vt vtinã o si amẽ. Da hortandi: vt eia age agite agedũ agitedũ. Da remissiui: vt vix sensim paulatim pedetentim fere t ferme. Da q̃litatis: vt bene male docte fortiter suauiter ſz libenter pulchre viriliter expedite. Da quantitatis: vt tñ multũ parũ modicũ minimũ maxime t satis. Da dubitãdi: vt an vtrũ forsan forsitã fortassis t fortasse. Da eventus: vt forte fortuitu. Da cõgregãdi: vt simul vna pariter. Da discretiui: vt seorsum separatim semote secꝰ diuisim singillatim bifariã trifariã t multifariã. Da similitudinis: vt q̃si ceu sicut sicuti velut veluti tanqz vt vti item t ita. Da ordinãdi: vt primo scõo inde deinde deinceps interea ptinus tũ postea interim obiter t preterea. Da intẽtiui: vt valde nimiũ prsus penitus t oĩno. Da comparandi: vt magis minꝰ plus tam t q̃z. Da suplatiui: vt maxime minime vel sepissime. Da numeri: vt semel bis ter q̃ter milies totiẽs t quotiẽs vel toties quoties sepe iterũ rursus pmũ tertiũ. Da psonalis: vt meatim tuatim suatim nr̃atim t vr̃atim. Da diminutiui: vt clã clãculũ bene belle bellissime. Da vocãdi: vt o heus eho. Da respõdẽdi: vt heu o. Da demõstrandi: vt en ecce. Da eligẽdi: vt potius ĩmo. ¶ Cuiꝰ figure. simplicis. Quare. Quia simpliciter ꝓfert.

Heu que pars est Interiectio

b est. quare est interiectio. Quia interiacet alijs ptibꝰ oratõis in oratione. ¶ Interiectõi quot accidũt. Unũ. Quid. significatio tantũ. ¶ Cuius significatõis. dolentis. Da dolentis: vt heu he o ah. Da gaudentis: vt euax. Da admirantis: vt pape. Da expauescentis vel timẽtis: vt at at. Da deridentis: vt aba ehe abu ohe phi ohe ehu. Da exclamãtis: vt prub. Da irascentis: vt ne fas: infandum prob nefas. Da laudantis: vt euge. Da vitantis: vt apage.

Et que ps est. Cõiũctio est.

quare: quia cõiũgit ceteras ptes oratonis. Cõiũctioni q̃t accidũt: tria. q̃: Spẽs figura t ordo. ¶ Cuius

Dontaus melior de Cõiunctõe.

speciei? Copulatiue. Copulatiua est q̃ copulat tã sensum q̃z ẏba: vt Et q̃z ac at ast q̃dez quoq̃z sed aũt vero: qñ pro q:. Cõtinuatiua est q̃ demõstrat ordinẽ rerũ in cõsequẽtia cũ dubitatõe: vt si sterterit dormit. Subcõtinuatiua est: q̃ cãm subcõtinuatiõis ostendit ꝓsequentẽ in rerũ essentia: vt Quãdo sol orit dies est: t qñ ambulat mouet. Diſiũctiua est: que q̃uis dictões coniungit: sensum tñ diſiũgit t alterã ptem verã esse: t alterã non esse significat: vt Aut est dies aut nox. Uel est sanus vel est eger. Subdiſiunctiua est: q̃ q̃uis vocẽ subdiſiũctiuaꝝ habet: tñ vtrũq̃z esse significat in codẽ vel in diuerso tpe: vt Alexander siue Paris iuit pro Helena id est Alexãder qui t Paris dicit. Et iste tota die vl'legit vel scribit sed in diuersis horis. Causalis est: q̃ ꝓpie adiũcta indicatiuo verbo significat cãm añcedentẽ cũ effectu vt doct⁹ suꝫ nã legi. Effectiua est: que adiũcta ẏbo indicatiuo significat effectũ p̃cedentẽ ex causa: vt Nã legi doct⁹ sum. Adiũctiua est q̃ adiungit ẏbis subiũctiuis ꝓpie cũ dubitatõe: vt si venias faciã. t vt prosit tibi facio. Approbatiua est illa q̃ approbat rẽ esse id est affirmat. vt Eẽdem merui nec deꝑcor. Aduersatiua est: q̃ aduersum cõueniẽti significat: vt Inde q̃z q̃uis si t si: vt Multo tpe fuiui tibi tu tñ habes me odio. Diſtributiua est: q̃ diuersis diuersa diſtribuit: vt ego lego tu vero dormis. Diſtributiua vel adiectiua est: q̃ de duob⁹ ꝓpositis vnũ eligere t alterũ refutare ostẽdit. vt diues malo esse q̃z pauper. Abnegatiua est illa: q̃ adiũcta ẏbo aliq̃d fieri ostendit. nisi aliquo impedimẽto impedict: vt Comessem si haberẽ. Audeat priam⁹ si audeat. Collectiua vel rõnalis vel illatiua est que colligit supra dicta cũ rõne: vel inferꝝ aliꝭ ꝓpositis: vt ergo igitur itaq̃z Cicero Catheliñã sua sapiẽtia domuit. solus igit Cicero patriã seruauit Dubitatiua est: q̃ dubitationẽ significat: vt an ne. Cõpletiua est: q̃ causa ornat⁹ vel metri nulla necessitat? causa ponit: vt si dicam: Aeneas fuit pius: Ulysses vero astutus. Diminutiua est: q̃ diminutionẽ significat: vt si nõ potes mihi dare aurcolũ: saltem cõmoda denariũ. Expoſitiua est illa q̃ expoſitionẽ significat: vt id est videlicet scilicet. ¶Quot sunt ordines ꝯiũctionũ? Tres. Qui? Prepositiu⁹: subiũctiuus t cõmunis. ¶Cui⁹ figure at? simplicis. q̃re? q? simpliciter ꝓferꝝ. ¶Cui⁹ ordinis at? Prepositiui. Quare? quia. semp ꝓponit in ordine oꝝonis. Cui⁹ ordinis aũt? Subiunctiui. Quare? q? semp subiũgitur in ordine oꝝonis. ¶Cui⁹ ordinis igit? cõmunis. Quare? Quia põt ꝓponi t supponi in ordine orationis ¶Quot sunt cõiunctões ꝓpositiui ordinis? Quindecim. Que? Ac ac ast aut vel nec neq̃z si quin q̃tenus sin seu siue ni. sꝫ scõm q̃sdã. ¶Quot sunt cõiũctiones subiũctiui ordinis. Octo. videlicet: q̃z ne

Donatꝰ me. ī dōati coꝛruptoꝛes

ve cm̄ quidē quoqz autē vero. Ex ijs tres sunt encletice. ī. inclinatiue: eo q̄ inclināt accētū p̄cedēt; syllabe ad se: vt Dixiqz. legisne cōmuniterue. Pene oēs alie sunt cōmunes: q̄ possunt p̄poni t supponi in oꝛdine oꝛatiōis: vt Ergo igit; tē.

Mancinellus ad lectoꝛē in donati coꝛruptoꝛes.

Donati melioꝛis supioꝛi editiōe quedā vt euenit impſſoꝛes coꝛruperāt. itaqz vbi denuo impmēdū ꝓstituere ꝺc quid ab eis olim fuerat depꝛauatū visum est emendatum iri. Dic iste ab illo aliquid differt. Preterea quoniam aliquoꝝ tāta mētis improbitas est t ignauia: vt qō ipi nō legerint seu mīme animaduerterint rite dici nō arbitrent: pserti cum aliter t male quidē litteraꝝ pꝛimoꝛdia imbiberint qō longe grauissimū. Necessario ductus sum hoc in loco maioꝝ exempla ostēdere. Negabāt illi optatiuū modū posse duos sensus recipere. vti in Amo verbo tradideꝛā: erat em̄ vltimꝰ sensus ab eis damnatus: quē sane optatiuo q̄z inesse nō subiūctiuo dūtaxat auctoꝛes vulgo ostendūt: vel cū vt aut q̄z: vel etiā sine istis illū indicantes. Vñ Ouid. li. iij. Meta. de Diana visa ab Acteone ait. Oꝛaqz retro fierit. t vt vellet pꝛomptas habuisse sagittas. Et Suet. de Nerone scribit. Quā vellē inquit nescire litteras. Mar. itē. Quā cuperes pēnas tūc habuisse tuas. Ouī. lib. ix. Met. vbi loquitur Iphis ait: Uellē nulla foꝛē. Ubi etiā aduertēdū p̄ seve rbū optatiuum sepe poni sine vt: sine q̄z t sine aut. quod ibi etiā Naso docet ait nanqz li. Me. ix. Omnia dū facerēt essent cōmunia nobis. Et Uirg. lib. v;. Hactenoiana tenus fuerit foꝛtuna secuta. Ubi optatiue posuit. Luc. itē volumine ꝑmo: Dū visa secūdēt. Et fibꝛis sit nulla fides: sed cōditoꝛ artis finxerit ista Tages. Per quod multis placuit artiū scriptoꝛibꝰ ꝓteritū ꝓfectū optatiui eē simile subiunctiuo. q̄ etiā Pris. li. xviij. meminit. Negabāt etiā improbi homines me nō recte impatiuoꝝ futuris numero quidē plurali pſonā pꝛimā sustulisse cū t Diomedes in ꝛboꝝ declinatiōibꝰ t Donatus ipe antehac iampꝛidē illā apposuissent. Ego tamē id iure fecisse aiebam: cū vox cadē impatiuoꝝ pſentibꝰ esset: nec etiā vnq̄z vsq̄ue aliquis cā illoꝝ futuro vocē ascribendā inter legēdum potuerit depꝛēdere. Quā sane pꝛesenti quoqz auferre potuissem si oīno Diomedis Priscianiue p̄cepta secutus essem. Diomedes em̄ sic ait: Quidā putant Amemꝰ impatiuū esse pluralē t pꝛimā personā: quod nos hoꝛtatiuū appellamꝰ. Pris. autem li. viij. sic. Itaqz que latini in plurali numero impatiua ꝑme persone accipiūt; hec greci suppositiua siue hoꝛtatiua vocāt. Dicunt em̄ q̄ su;

Mancinell⁹ i dōati corruptores

perior debet ostēdi q̄ impat co cui impat. Dicaūt suā q̄z coniun gens psonā similē se sociūq̄z in hac ipa re de qua impat ostendit futuꝝ illis quib⁹ impat: vt pugnem⁹: legam⁹: quasi ad socios vi/ deāt hoc vti modo. Itaq̄z melⁱ⁹ est hāc ab impatiuis psonā plura lis numeri separe. Sciendū tamē q̄ iste mod⁹ frequētissime pro optatiuo vel deprecatiuo ponit: vt Musa mihi causas memora quo numine leso. t apud Teren. Facamabo. Necille. Diuus au tem aurel⁹ Augustin⁹ in suo libello de grāmatica declinando et pñs t futuꝝ impatiui oībus aufert primā psonā pluralis nume ri: ergo tē. Ausi sunt illi ijdē dānare me q̄ ferris dyssillabon in se cūda psona pñtis indicatiui docuerā: cū feroꝝ fereris dicere debu issem trisyllabon. s. Sed quāta vecordia laborarēt Priſ. verbis ostendi. Is em̄ in Epitomate suo sic ait. Omnis secūda psona pas siua t in pñti t in ptō imperfecto t in futuro indicatiui t optatiui ab actiua sua fit interposita ri. Sed in tertia p i penultima c coꝝ reperā habet. Sed etiā tis in re uersa solet cadē secūda psona in omi coniugatiōe in e pferri: vt Amas amaris vel amare. Doces ceris vel re. Legis geris vel gere. Audis audiris vel re. Liber vo ir. sic. Fero p cōcisionē. i. per sincopē i littere: secūdā t tertiā facit personā. fero fers fert: pfero pferis pferit. Paulo itē inferi⁹ inqt In oībus q̄z aliis modis seruat rationē eiusdē cōiugatiōis tertie sez excepti illis q̄ solēt a secūda psona nasci. in ijs ci seruat eiusdē psone cōcisionē: vt fers: fer: ferte. to. tote. ferrē: ferre: Nā q̄ a pma psona capiūt regulā rectā declinationē sequūtur. vt Fero ferebā ferā. Necille: q̄ tē. Amādi pterea t hmōi gerūdia in di passiue q̄z pferri inuenim⁹: licet rari⁹. Iustin⁹ em̄ li. xvij. athenas q̄z erudi endi gratia missus: de regio quodā puero dixit. ¶ Et in plogo p mi voluminis ait: Ob ad te imperator Antonine nō tā cognoscen/ di q̄ emēdādi causa trāsmisi. ¶ Restat iam mihi pbandum illud Catonis carmen ita legendū esse. Si romana cupis t punica no scere bella. nō aūt publicavti etiā e doctis aliq̄ volunt. Ratio em̄ est: punica legendū esse: q̄ oēs textus sic habēt. Deinde q̄ Luca/ nus i quarti voluminis fine quedā punica bella cōmemorat. Iu be em̄ exercit⁹ ingēs Curionē pstrauit occiditq̄ etiā. Cato ḡ ille eius carminis auctor ꝓpter id dixit punica bella: nō ꝓpter Han/ nibalis gesta que Sylius carmine execut⁹ est. Vale.

Marci Catonis carmen de moribꝫ per Anto/ nium Mancinellum ex depravato correctū.

Var. Catonis carmẽ de moribꝰ

Cum animaducerterem ꝙ plurimos hoĩes errare grauiẽ in via moꝝ: succurrendũ opinioni eoꝝ ꝛ cõsulẽdũ existimaui: ma/rime vt glorioſe viuerẽt ꝛ honorẽ ꝓtingerẽt. Nũc te fili charissime docebo quo pacto mores tui animi componas. Igit̃ precepta mea ita legito vt intelligas. legere cm̃ ꝛ nõ intelli/gere negligere est. ¶ Itaqꝫ deo supplica. Parẽtes ama. Cognatos cole. ¶ Datũ serua. Pare foro. Cũ bonis ambula. Ne accesser/ ad concilũ donec voceris. Raro cõuiuare. Da mutuũ: cui des vide/to. Mũdus esto. Saluta libẽter. Quod satis est dormi. Ama cõiugẽ. Cede locũ maiori. Jusiurandũ serua. Magistrum metue. Te vino tẽpera. Verecundiã serua. Pugna pro patria. Custodi rem tuã. Diligentiã adhibe. Nil temere crediderís. Ture cõsule. Familiã cura. Fuge meretrices. Lege libros. Memento que le/geris. Disce litteras. Erudi liberos. Blandus esto. Benefacito bonis. Noli ab re tracti. Neminẽ irriseris. Maledicus ne esto. Estimationẽ retine. Adesto iudicio. Equũ iudica. Ad pretoriũ staro. Nil mentire. Consultus esto. Jracundiã tempera. Virtute vtere. Trocho lude. Aleam fuge. Minorẽ te ne contẽpseris. Nil arbitrio virtũ feceris. Patere legẽ quã tu ipe tuleris. Accepti be/neficij memor esto. Pauca in cõuiuio loquere. Noli miserũ irri/dere. Parẽtes patiẽter vince. Alienũ cõcupiscere noli. Illud stu de agere qđ bonũ est. Libẽter tẽto amorẽ.

Si deus est animus nobis vt carmina dicũt

Hic tibi ꝓcipue pura sit mente colendus.
Plus vigila: semp ne somno dedit̃us esto:
Nam diuturna quies vicijs alimẽta ministrat.
Virtutẽ primã esse puta compescere linguam.
Proximus ille deo est qui scit ratione tacere.
Sperne repugnãdo tibi tu cõtrarius esse.
Conuenit nulli qui secum dissidet ipse.
Si viram inspicias hominũ: si denicꝫ mores
Quum culpas alios nemo sine crimine viuit.
Que nocitura tenes ꝙuis sint chara relinque:
Utilitas opibus preponi tempore debet.
Constans ꝛ lenis vt res ipa expostulat esto:
Temporibus mores sapiens sine crimine mutat.
Nil temere vxori de seruis crede querẽti.
Sepe etiam mulier quẽ coniunx diligit odit.
Quinꝫ mones aliquẽ nec se velit ipse moneri;

Var. Catonis carmé de moribꝰ

Si tibi sit charus noli desistere ceptis.
Contra verbosos noli cõtendere verbis:
Sermo datur cunctis:animi sapientia paucis.
Dilige sic alios vt sis tibi charus amicus:
Sic bonus esto bonis:ne te mala damna sequant.
Rumores fuge ne incipias nouus auctor haberi:
Nam nulli tacuisse nocet:nocet esse locutũ.
Rem tibi pmissam certã ꝓmittere noli:
Rara fides ideo est;quia multi multa loquuntur.
Quũ te aliquis laudat iudex tuus esse memẽto.
Plus alĩs de te q̃ tu tibi credere noli.
Officium alterius multis narrare memẽto:
Atq; alĩs quũ tu benefeceris ipse sileto.
Multorũ cum facta senex t dicta recenses:
Fac tibi succurrãt iuuenis que feceris ipse.
Ne cures si quis tacito sermone loquatur:
Conscius ipe sibi de se putat omnia dici.
Quũ fueris felix que sunt aduersa caueto:
Non eodẽ cursu respondent vltima primis.
Quũ dubia t fragilis sit nobis vita tributa:
In mortẽ alterius spem tu tibi ponere noli.
Exiguum munus quũ dat tibi pauper amicus:
Accipito placide t plene laudare memẽto.
Infantẽ nudum cum te natura creauit:
Paupertatis onus patiẽter ferre memẽto.
Ne timeas illã que vite est vltima finis.
Qui mortẽ meruit quod viuit perdit idipm.
Si tibi ꝓ meritis nemo respondet amicus
Incusare deum noli:sed te ipse coerce.
Ne tibi quid desit quesitis vtere parce:
Atq; quod est seruet semp tibi deesse putato.
Quod prestare potes:ne bis ꝓmiseris vlli
Ne sis ventosus dũ vis bonus ipse videri.
Qui simulat verbis:nec corde est fidus amicus.
Tu quoq; fac simile:t sic ars deludit arte.
Noli homines blando nimiũ sermone probare
Fistula dulce canit volucrem dũ decipit auceps
Cum tibi sint nati nec opes:tũ c'artibꝰ illos
Instruc:quo possint inopem defendere vitã.
Quod vile est charũ:quod charũ est vile putato:
Sic tibi nec cupidus nec auarꝰ noceris vlli.

Dar. Catonis carmẽ de moribꝰ

Que culpare soles ea tu ne feceris ipse:
Turpe est doctori cum culpa redarguit ipsum.
Quod iustũ est petito: vel quod videat honestũ.
Nam stultũ est petere id quod possit iure negari.
Ignotũ tibimet noli preponere notis:
Cognita iudicio constant: incognita casu.
Cum dubia incertis versetur vita periclis:
Pro lucro tibi pone diem quocũq; laboras.
Vincere cum possis interdum cede sodali:
Obsequio quoniã dulces retinentur amici.
Ne dubites cum magna petas impendere parua
His etenim rebus coniungit gratia charos.
Item inferre cane cum quo tibi gratia iuncta est:
Ira odium generat: cõcordia nutrit amorem.
Seruorũ culpa cum te dolor vrget in iram:
Ipse tibi moderare tuis vt parcere possis.
Quẽ superare pores interdum vince ferẽdo:
Maxima etenim morũ est semp patiẽtia virtus.
Conserua potius que iam sunt parta labore:
Cũ labor in damno est: mortalis crescit egestas.
Dapsilis interdũ notis t charus amicis
Cum fueris felix semp tibi proximus esto.
Si forte velis cognoscere cultus:
Vergiliũ legito: q; si mage nosce laboras.
Herbarũ vires: macer id tibi carmine dicet:
Si romana cupis t punica noscere bella:
Lucanum queras: qui martis prelia dixit.
Si quid amare libet vel discere amare legẽdo:
Nasonẽ petito: sinautẽ cura tibi hec est.
Vt sapiens viuas: audi que discere possis:
Per que semotũ vicijs deducitur euum.
Ergo ades: t que sit sapiẽtia disce legendo.
Si pores ignotis etiã prodesse memẽto.
Utilius regno est meritis acquirere amicos
Mitte archana dei celũ inquirere quid sit.
Cum sis mortalis que sunt mortalia cura:
Linque metũ leti: nam stulti est tẽpore in omni:
Dum mortẽ metuis amittis gaudia vite.
Iratus de re incerta contendere noli:
Impedit ira animũ ne possit cernere verum.
Fac sumptũ propere quũ res desiderat ipsa:

Dar. Catonis carmē de moribꝰ

Dandū ecem̄ est aliquid cū tēpꝰ postulat aut res.
Quod nimiū est fugito: paruo gaudere memēto.
Tuta mage est puppis modico que flumine fert.
Quod pudeat socios prudēs celare memēto:
Ne plures culpent id quod tibi displicet vni.
Nolo putes prauos homines peccando lucrari:
Tēporibꝰ peccata latēt t tempore parent.
Corporis exigui vires contēnere noli:
Consilio pollet cui vim natura negauit.
Quē videas nō esse parem tibi tempore cede.
Victorē a victo superari sepe videmus.
Aduersus notū noli contēdere verbis:
Lis minimis verbis interdū maxima crescit.
Quid deus intendat noli pquirere sorte:
Quid statuat de te sine te deliberat ipse.
Inuidiam nimio cultu vitare memēto:
Que si nō ledit tamē hāc sufferre molestū est.
Esto animo forti cum sis damnatꝰ inique.
Nemo diu gaudet qui iudice vincit iniquo.
Litis pterite noli maledicta referre.
Post inimicicias iram meminisse malorū est.
Nec te collaudes nec te culpaueris ipse
Hoc faciunt stulti quos gloria verat inanis.
Vtere quesitis modice quū sumptus abundat.
Labit exiguo quod partū est tempore longo.
Insipiens esto quū tempus postulat aut res
Stulticiā simulare loco prudēcia summa est.
Luxuriā fugito simul t vitare memēto
Crimen auaricie: nam sunt contraria fame.
Noli tu quedā referenti credere semp
Exigua est tribuēda fides qz multi mlta loquūt
Quod potu peccas ignoscere tu tibi noli
Nam crimen vini nullū est: sed culpa bibētis.
Consiliū arcanū tacito cōmitte sodali
Corporis auxiliū medico cōmitte fideli.
Successum indignū noli sufferre moleste.
Indulget fortuna malis vt ledere possit.
Prospice qui veniūt hos casus esse ferendos:
Nam leuius ledit quicqd puidimꝰ ante.
Rebus in aduersis animū submittere noli:
Spem retine: spes vna hoiem nec morte relinq;

Dar. Catonis carmẽ de moribꝰ

Rem tibi quã noscis aptam dimittere noli:
Fronte capillata post hec occasio calua.
Quod sequit̃ spectra:quodqꝫ iminet antevideto:
Illũ imitare deũ partẽ qui spectat vtrãqꝫ.
Fortius vt valeas interdũ partior esto:
Pauca voluptati debentur plura saluti.
Judiciũ populi nunqꝫ contẽpseris vnus
Ne nulli placeas cum vis contemnere multos.
Sit tibi pcipue quod primũ est cura salutis
Tempora ne culpes cum sis tibi causa doloris.
Somnia ne cures:nam mens humana qd̃ optat
Dum vigilat sperãs per somnũ cernit idipsum.
Hec quicũqꝫ velis carmẽ cognoscere lector:
Hec pcepta feres que sunt gratissima vite.
Instrue pceptis animũ:ne discere cesses:
Nam sine doctrina vita est quasi mortis imago
Cõmoda multa feres:si nautẽ sprecueris illud:
Non me scriptorẽ sed te neglexeris ipse.
Cum recte viuas ne cures verba maloꝝ:
Arbitrũ nostri nõ est quod quisqꝫ loquat̃.
Producetis testis salua tamẽ ante pudorẽ
Quantũcunqꝫ potes celato crimen amici.
Sermones blandos blesosqꝫ caucre memẽto
Simplicitas veri fama est:fraus ficta loquẽdi.
Segniciẽ fugito:que ignauia fertur
Nã quũ animꝰ languet:cõsumit inertia corpus
Interpone tuis interdum gaudia curis:
Ut possis animo quẽuis sufferre laborẽ.
Alterius dictũ aut factũ ne carpseris vnqꝫ:
Exemplo simili ne te deridcat alter.
Quod tibi sors dederit tabulis suprema notato:
Augendo seruа ne sis quẽ fama loquat̃.
Quũ tibi diuitie superent in fine senectc:
Munificus facito viuas nõ parcus amicus.
Utile consiliũ dominus ne despice serui:
Nullius sensum si prodest tempseris vnqꝫ.
Rebus t in censu si nõ est quod fuit ante:
Fac viuas contẽtus eo quod tẽpora prebẽt.
Uxorem fugc ne ducas sub nomine dotis:
Nec retinere velis si ceperit esse molesta.
Multoꝝ disce exemplo que facta sequaris.

Dar. Catonis carmē de moribꝰ

Quefugias: vita est nobis aliena magistra.
Quod poteris id rentes: operis ne pondere pressus
Succumbat labor ⁊ frustra tentata relinquas.
Quod nosti facetū nō recte non silearur.
Ne videare malos imitari velle tacendo.
Judicis auriliū sub iniquo teste rogato:
Ipse etiā leges cupiunt vt iure regant.
Quod merito pateris patiēter ferre memēto:
Cūqꝫ reus tibi sis ipsum te iudice damna.
Multa legas facito: perlectis plege multa.
Nam mirāda canūt sed nō credēda poete.
Inter cōuiuas fac sis sermone modestus:
Ne dicare loquar: dum vis vrbanus haberi.
Coniugis irate noli tu verba timere:
Instruit insidias lachrymis dum femina plorat
Utere quesitis: sed ne videaris abuti:
Qui sua consumūt quū deest aliena sequūtur.
Facetibi ꝓponas mortē nō esse timendā
Que bona si nō est finis tamen illa malorū est.
Uroris linguā si frugi est ferre memēto.
Nanqꝫ malū est nō velle pati nec posse tacere.
Dilige nō egra charos pietate parentes.
Nec matrē offendas dum vis bonus esse parēti
Ecurā quicūqꝫ cupis deducere vitā:
Nec vicijs herere animū q̄ moribꝰ obsunt
Nec ꝑcepta tibi semꝑ relegēda memēto:
Inuenies aliquid quod rexitare magistro.
Despice diuitias si vis animo esse beatus:
Quas qui suscipiunt mendicant semper auari
Cōmoda nature nullo tibi tempore deerunt:
Si fueris contētus eo quod postulat vsus.
Cum sis incautus nec rem ratione gubernes:
Noli fortunā que nō est dicere cecam.
Dilige denariū: sed parce dilige formā
Quā nemo sanꝰ nec honestus captat habere.
Quū fueris locuples corpus curare memēto:
Eger diues habet nūmos sed nō habet seipsum.
Uerbera cū tuleris discens aliquādo magistri.
Fer patris imperiū quū verbis exit in iram.
Res age que prosunt: rursus vitare memēto
In quibus error incst: nec spes est certa laboris.

Marci Catonis carmē d moribꝰ

Quod prestare potes gratis concede roganti
Nam recte fecisse bonis in parte lucrosum est.
Quod tibi suspectum est confestim discute quid sit
Namq; solent primo que sunt neglecta nocere.
Cum te detineat veneris damnosa voluptas
Indulgere gule noli que ventris amica est.
Cum tibi preponas animalia cuncta timere
Unum precipio tibi plus hominem esse timendum.
Cum tibi prevalide fuerint in corpore vires.
Fac sapias animo:poteris sic fortis haberi.
Auxilium a notis petito si forte laboras
Nec quisq̄ melior medicus q̄ fidus amicus.
Cum sis ipē nocens moritur cur victima pro te
Stulticia est morte alterius sperare salutem.
Cum tibi vel socium vel fidum queris amicum
Non tibi fortuna est hominis sed vita petenda.
Utere quesitis opibus:fuge nomen auari
Quid tibi diuitie prosunt si pauper abundas.
Si famam seruare cupis dum viuis honestam
Fac fugias animo que sunt mala gaudia vite.
Cum sapias animo noli irridere senectam
Nam cuicūq; seni sensus puerilis inheret.
Disce aliquid:nam cum subito fortuna recedit
Ars remanet:vitāq; hominis nō deserit vnq̄:
Prospicito cuncta tacitus qō quisq; loquatur
Sermo hominum mores t celat t indicat idem.
Exerce studium q̄uis perceperis artem
Ut cura ingenium:sic t manus adiuuet vsum.
Multum venturi ne cures tempora fati
Non metuit mortem qui scit contemnere vitam.
Disce sed a doctis:indoctos ipse docето
Propaganda t enī est rerum doctrina bonarum
Hoc bibe quod possis si tu vis viuere sanus
Morbi causa mali est semper quecunq; voluptas.
Laudaris quodcūq; palam quodcūq; probaris
Hoc vide ne rursus leuitatis crimine damnes.
Tranquillis rebus que sunt aduersa caueto
Rursus in aduersis melius sperare memento.
Discere ne cesses cura sapientia crescit
Rara datur longo prudentia temporis vsu.
Parce laudato nam quē tu sepe probaris

Marci Catonis carmē d̄ moribꝰ

Una dies qualis fuerit monstrabit amicus.
Ne pudeat que nescieris te velle doceri
Scire aliquid laus est: culpa est nil discere velle.
Cum venere z bacchꝰ lis est: sed iuncta voluptas
Quod letum est animo cōplectere sed fuge lites.
Demissos animo z tacitos vitare memento
Quo flumen placidū est: forsan latet altius vnda.
Cum tibi displiceat rerum fortuna tuarum
Alterius specta quo sis discrimine peior.
Quod potes id tenta: nam lictus carpere remis
Tutius est multo: q̄z velum tendere in altum.
Contra hominem iustum noli cōtendere praue
Semper enim deus iniustas vlciscitur iras.
Ereptis opibus noli merere dolendo
Sed gaude potius tibi si contingat habere.
Est iactura grauis que sunt amittere damnis
Sunt quedā que ferre decet pacienter amicum.
Tempora longa tibi noli promittere vite
Quocūq; ingrederis sequitur mors corpis vmbram.
Thure deum placa: vitulum sine crescat aratro
Ne credas placare deum quum cede litatur.
Cede locum lesus fortune cede potenti
Cedere qui potuit prodesse aliquando valebit.
Quum quid peccaris castiga teipe subinde
Vulnera dum sanas dolor est medicina dolorꝭ.
Damnaris nunq̄z post longum tempus amicum.
Mutabit mores. sed pignora prima memento.
Gratior officijs quo sis mage charior esto
Ne nomen subeas qd̄ dicitur officiperdi.
Suspectus caueas ne sis miser omnibus horis
Nam timidis z suspectis aptissima mors est.
Cum seruos fueris proprios mercatus in vsus
Et famulas dicas homines tamen esse memento.
Quamprimum rapienda tibi est occasio prima
Ne rursus queras id qd̄ neglexeris ante.
Morte repentina noli gaudere malorum
Felices obeunt quorum sine crimine vita est.
Cum tibi sit coniunx nec res z fama laborat
Vtrandum ducas inimicum nomen amici.
Quum tibi contigerit studio cognoscere multa
Fac discas multa: z vita nescire doceri.

Artis grãma. libell⁹ ꝑmo ð Arte

Miraris verbis nudis me scribere versus
Nocb:cuitas sensus fecit coniungere binos.

Antonij Mancinelli artis Grãmatice libellus incipit feliciter.

Ars est rei cuiuscũq; scia: vsu vel traditõe vel ratõe pceptas tendẽs ad vsuz aliquẽ vite necessariũ. Dio. ¶ Ars (vt cicã tes voluit) est potestas viã: id est o:dinẽ efficiẽs. Fab. li. ij. ¶ Ars, est habit⁹ quidã faciẽdi vera cũ rõne. Sexto Ethico. Phi. Ars dicta. vel ꝙ arctis ꝓceptis ⁊ regulis cũcta cõcludat. Vel apo tu taretos ab arete: id est ab virtute. Ita veteres artẽ pro virtute appellarũt: vt scribit Diome. ¶ Artiũ genera sunt plura: quarũ grã matica sola litteralis est. Dicta ꝙ a literis incipiat. grãma siqdem littera dicitur. Et grãmaticus latine litteratus interꝓtatur: grãmatica vero litteratura. vt inquit Fa. lib. ij.

¶ Grãmatica scia quedã in recte loquẽdi scribẽdiq; ⁊ legẽdi rõne cõsistẽs: q̃ poetarũ scriptoꝝ ⁊ hystoziarũ expositionẽ cõtinet. Faet Diome. id asserũt. ¶ Grãmatica itẽ quedã ꝓfessio est: q̃ nisi oratoris futuri fundamẽta fideliter iecerit: qcqd sup̃struxerit coꝛruet Necessaria pueris: iucũda senib⁹: dulcis secretoꝝ comes. Et q̃ vel sola oĩm studioꝝ genere plus habeat opis q̃ ostẽtatõis. Fab.

Partes grãmatice sũt q̃ttuoꝛ ꝑncipales: videlicet lr̃a: syllaba: dictio: ⁊ oro. M. Tuli⁹ oratoꝛ art grãmatices diligẽtissim⁹ fuit ⁊ filio (vt in epl̃is apparet) recte loq̃ndi: asperq̃ exactoꝛ est Fab.

Littere græcorum.

α. alpha. β. uita. γ. gãma. δ. delta. ε. epsilon. ζ. zita. η. ita ι. iota. κ. capa. λ. labda. μ. mi. ν. gni. ξ. xi. ο. omicrõ. π. pi. ρ. ro. ς σ. sigma. τ. taf. υ. ypsilõ. φ. phi. χ. chi. ψ. psi. ω. omega.

α. pro. a. β. pro. b. uel pro u consonãte. γ. pro: g. δ. pro d. ε. pro. e. ζ. pro gemino. ss. uel pro. s. & d. η: pro. i. longo grecis: latinis vero pro. e. lõgo. θ. pro th. ι. pro. i. κ. pro. c. λ. pro. l. μ. pro. m. ν. pro. n. ξ. pro. c. & s. ũel ꝑ. x ο. pro. o. breui. ω. pro. p. ρ. pro. r. ς σ. pro. s. τ. pro. t. υ pro. y. græco. φ. pro. ph. χ. pro ch. ψ. pro ps. ω. pro. o. lõgo. Græcoꝝ dipthõgi ꝓprie sũt sex. αι. facit. æ. αυ facit au latinis. ει. facit. e. ꝓductũ: uel. i. aucttore prisci. ευ. facit. eu. οι. facit. i. grecis. latinis uero facit. œ. ου. facit. u. uocalẽ. Preterea, υι. facit. i. lõgũ. ωι. facit. o: lõgũ

Artis grãmatice libell⁹ de Lit.

De littera quid sit ⁊ vnde dicatur.

Littera est pars minima vocis cõpositę ex lr̃is. Prisc. ¶ Littera est vox q̃ scribi põt indiuidua. Priscian⁹. ¶ Littera est vocis eius q̃ scribi põt forma: vt Scaur⁹ aiebat. ¶ Littera dicit quasi legitera q⁹ legit: vel q⁹ legẽtib⁹ iter ostẽdit. vel ab litura quã patit. vel q⁹ legẽdo litterat. Diomedes. ¶ Litterę etiaz elemẽta appellant ad similitudinẽ elemẽtoꝝ mũdi. sicut enim illa coeuntia omne corpus pficiunt: sic etiã hę cõiũcte lr̃a vocẽ quasi corpus aliqđ cõponũt. Prisc. ¶ Elemẽtum ⁊ littera differũt. Elementũ q̃dem est vis ipa ⁊ ptãs. Littera aũt figura est ptãtis. Igit elemẽtum intelligit. lr̃a scribit ⁊ nominat. Diom. Tamẽ sepe cõfundunt. Accidit litterę nomẽ figura ptãs. ¶ Nomẽ est qđ dicitur vel pnunciat. ¶ Figura quũ scripta aspicitur vel notatur. Ptãs aũt ipa q⁹ ab reliqs segregat. Dio. ¶ Lr̃e qbus latini vtimur sunt viginti duc. A.b.c.d.e.f.g.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.u.x.y.z. ¶ H. aspirationis est nota: lr̃a aũt non est. Neqz. n. vocalis nec cõsonãs esse põt. Vocalis non est: q⁹ ex se vocẽ nõ facit. Nec semiuocalis: cum nulla syllaba latina vel greca per integras dictões in eam desinat Nec muta cum in eadẽ syllaba cũ duabus mutis bis ponatur: vt Abthius. erichthoni⁹. Nulla enim syllaba plus duabus mutis potest habere iuxta se positis: nec plus tribus cõsonanti⁹ b⁹ continuare. Pr. ¶ Aspiratio est sonus vberi⁹ elatus. Vel aspiratio est humani spũs crassitudo. ¶ Quinq; sũt vocales. a.e.i.o u. Vtimur etiam y greco⁹ causa nominũ. Vocales ideo dicte: q⁹ ad scribendas voces articulatas necessarie habent. Has quidam sonantes appellant. Dio.

Cõsonãtes appellant q⁹ vocali b⁹ cõsonãt cũ ipe per se nequeãt vocem pficere. Pr. ¶ Cõsonãtes sunt sedecim. b.c.d.f.g.k.l.m.n.p.q.r.s.t.x.z. ¶ Consonãtes diuiduntur in mutas ⁊ semiuocales. ¶ Mute notantur ad cõpationẽ bene sonãtiũ: q⁹ exiguam ptem vocis habẽt. ¶ Semiuocales sunt septẽ. l.m.n.r.s.t.x.z. quo vtimur in grecis dictõibus. ¶ Semiuocales dicunt q⁹ dimidiũ eius potestatis habẽt: sed p⁹ se nec syllabã nec plenã vocẽ faciũt. Diom.

Ex semiuocali b⁹ due sunt liqde apud latinos. l.r. q̃ post mutas posite in eadẽ syllaba modo breuẽ modo longã faciũt syllabã naturaliter breuẽ: vt Nec tenebris video: vidi sz q̃ppe tenebris. ¶ Littere ꝓpter rerũ memoriã sunt inuẽte. ne oblitione fugiant.

De dipthongis.

Dipthõgus est duarũ vocaliũ vim suã seruantiũ in eadẽ syllaba cõplexio. Dipthõgus dicta quasi disptbõgos hoc est q⁹ duas voces cõprehẽdit: nam singule vocales suas voces habent. Pris.

Artis grãmatice libellus de dip:

¶ Diphthongi q̃b⁹ nũc vtimur sunt q̃ttuor: Au z eu scribunt z pro ferunt: vt Aula cuterpe. Ae z oe scribũt z nõ pferunt: vt Saepe foenum: ¶ Pretereca nõnunq̃ ei greca diphthongo illoz more sunt vsi latini. Uergi. in buc. Caucaseaq̃ refert volucres furtũq̃ pro metbei. Et ibi. Uni⁹ ob noxã z furias Aiacis oilei. Itẽ Jã validã ilionei nauẽ iaz fortis achate. In q̃b⁹ q̃dem ei pro vnica syllaba z vnica diphthongo posuit. qõ metroz scansio indicat q̃ diuisis illis lr̃is fieri nõ posset. ¶ Repitur etiam vetustissimos nr̃os semp pro i longo diphthõgũ hãc scriptitasse. vt pueri futei pro pueri futi. Legitur etiã vteis z sueis pro vr̃s z suis. ¶ Ac syllabã Festus ait: antiq̃ greca ꝯsuetudie p ai scribebãt: vt Aulai. musai. pro aule muse ¶ Aulai pro aule: est (vt aiũt) dicresis de greca ratõe veniẽs quoz diphthõgus resoluta apud nos duas syllabas facit.

De syllaba.

Syllaba est cõprehẽsio lr̃az ꝯsequẽs sub vno accẽtu z vno spũ plata. Abusiue tñ etiã singulaz vocaliũ sonos syllabas noiam⁹. ¶ Uel syllaba est vox lr̃alis q̃ sub vno accẽtu z vno spũ indistãter pfert. Priſ. ¶ Syllabe latine connexiones vel cõceptões dici possunt q̃ lr̃as cõcipiãt atq̃ cõnectãt. Diom.

Accidũt vnicuiq̃ syllabe: Tenoz: spũs: tps: z numer⁹ lr̃arum. Tenoz. i. accẽtus aut sonus acut⁹ vel grauis vel circũflexus. Spiritus asper vel lenis. Tẽpus vnũ vel duo. Unũ si vocalis est breuis per se. Uel si etiã vna cõsonãs simplex consequit: vt caput. In longis natura vel positione duo sunt tpa: vt Dos ars Priscian⁹. ¶ Numerus lr̃arum accidit syllabe: q: nõ minus q̃z vnius litterę: nec plus q̃z sex lr̃arum apud latinos potest inueniri syllaba: vt a. ab. ars. mars. stans. stirps. Priscianus.

De dictione.

Dictio est pe minima oꝛonis cõstructõe id est in ordine posite. Pars aũt q̃tum ad totius sensus intellectũ. Priscianus. ¶ Dictõis ꝓpriũ est per se aliq̃d significare. Syllaba aũt nunq̃ per se aliq̃d significare potest. Monosyllaba dictões possunt esse z syllabe: non tñ sincere. Priscianus.

De oratione.

Oratio est ordinatio dictionũ ꝯgruã sniam pfectãq̃ demõstrãs. Priſ. ¶ Oꝛo aliter est ꝓtext⁹ ẏbox cũ sensu. Cõtext⁹ aũt sine sensu nõ est oꝛo. Inuenit tñ z plena oꝛo in vnica dictõe aut syllaba: vt curre: lege dic. vbi pfecto tu itelligit. ¶ Partes oꝛonis q̃t sunt. octo. Nomẽ: ẏbũ: pticipiũ z pnomẽ q̃ declinãtur. Prepositio: aduerbiũ: interiectio z ꝯiũctio q̃ minime ẏsant. ¶ Pars oꝛonis est vox indicãs mẽtis cõceptũ. Priscianus. xj.

Artis grãmatice libell⁹ de ℞oie.

¶ De nomine.

ℕOmen est pars oratiõis cuz

In casu: corp⁹: aut rez ꝓprie cõmuniterue significãs. ℙro prie vt Roma tybris. Cõmuniter vt vbs flumẽ. Dom̃ Nomen dictũ quasi notamẽ: ra syllaba amota: q⁹ vnãquãq; rem notet. Uel a greco onoma. Diom̃. ¶ Cur primo loco nomen scõo verbũ posuere scriptorez artiũ. Quia nulla oratio sine illis com⁊ pletur. q̃uis etiã ex ꝓnoie t verbo cõstat oõnis pfectio. vt Ego ambulo. Itẽ ante verbũ necessario ponit̃ nomen: qz agere t pati substãtie ꝓpriũ est: in qua est positio noim e q̃bus ꝓprietas verbi id est actio t passio nascit̃. ℙriscianus. ¶ Accidũt nomini quinq;. Spẽs: Gen⁹: Numerus: Figura t casus. ¶ Spẽs est originalis dispositio dictionis per quã fit primitiui vel derivatiui discretio. ¶ Species due sunt: primitiua: vt iulus mons. derivatiua: vt iu⁊ lius mõtanus. ¶ ℙropriũ noim scõm latinos q̃tuor sunt spẽs. ℙrenomẽ: nomẽ: cognomẽ t agnomẽ. vt ℙublius. cornelius. sci⁊ pio. aphricanus. Dom̃. ¶ ℙrenomẽ est qõ ꝓponit̃ nomini: vl' dis⁊ cretiecausa: vl' qõ tpe quo Sabinos Romani ascripsere ciuitatî ad cõfirmãdam cõiunctionẽ: noia illoz suis ꝓponebãt nominib⁹ vicissim Sabini Romanoz. A. vt aulus. ℙ. vt publius. T. vt titus. Cn. cneus. Sp. spurius. Sex. sextus. Tu tulli⁹. M. mar⁊ cus. ℙ. ¶ Nomen est proprie vniuscuiusq; suum: vt cornelius. ℙ. ¶ Nomen est proprium vocabulum singulorum. Mar.

Cognomẽ est cognationis nomẽ: vt Scipio. ℙ.

Agnomẽ est qõ ab aliq̃ cuẽtu imponit̃: vt aphrican⁹. Betulic⁹ Persic⁹. Creticus. ℙ. ¶ Nomẽ aut ꝓpriũ aut appellativũ. ¶ ℙro prie nomẽ est: qõ naturaliter vniuscuiusq; ꝓuatã substãtiã; t qua litatẽ significat: vt Plato Socrates. ¶ Appellativũ cõmune est multoz: vt Animal virt⁹ hõ. ¶ Appellativoz aliud adiectivũ: vt Bon⁹ malus: Aliud patronymicũ: vt ꝓamides. Aliud gẽtile: vt Grec⁹ latinus. Aliud patriũ: vt Uelitern⁹ roman⁹. Aliud possel⁊ sivũ: vt Uxor vrozius. formica formicin⁹. Aliud diminutivũ: vt Rex regulus. ignis ignicul⁹. Aliud denoãtivũ ꝛc. vt fur furax.

Adiectivũ est qõ adiũcit̃ ꝓpriis vel appellativis significans lau dẽ aut vitupationẽ aut accidẽs: vt iust⁹ aut iniust⁹. ꝓator niger. cozus altũ mare. ℙriscia. ¶ Adiectivũ dicit̃ ab adiũcio: qz appella tiuis aut ꝓpriis adiũci solent ad manifestandũ eozũ qualitatẽ vel quãtitatem: vt bonũ animal: magnus hõ. ¶ Adiectivũ varietur per tres diuersas voces: vt Uelitern⁹ literna liternũ. vel per tres articulos: vt hic t hec grauis t hoc graue. vel hic t hec t hoc legẽs

Artis grãmatice libell⁹ de Noie.

¶ Substãtiuũ vero nomẽ est illud cui ꝓponit vn⁹ articulus vel duo tm̃: vt hic anim⁹. vel hic t hec testis. ¶ Patronymicũ est qđ a ꝓpr̃is tantũmodo deriuat patrũ noibus scõm grecã formam. Quod qđez significat cũ grõ primitiui filios vel nepotes: vt Priamides priami filius vel nepos. Prisc.

¶ Possessiuus est quod cũ grõ principali significat aliqđ ex his q̃ possident: vt Regius honor pro regis honor. Prisc. ¶ In quo differũt possessiua noia a patronymicis. patronymica filios vel nepotes significãt. possessiua aũt nõ solũ filios: sed oia q̃ pñt esse in possessionẽ. ¶ Patronymica tẽ a ꝓpr̃is tantũmodo deriuant. possessiua etiã ab appellatiuis: vt Cesar cesare⁹. Eneas enei⁹: t ꝑm Apuleiũ encicus. dicit enim encica gẽs Mulio mulionicus. Prisc.

¶ Diminutiuũ est qđ diminutionem sui primitiui demõstrat: vt frater fraterculus. Dõ homũcio. homũculus. homulus homulus. res recule. equus equuleus. ensis ensiculus de ensicula. Prisc.

¶ Denoiatiuũ appellat a noie. habet enim generalẽ noiationẽ omniũ formarũ q̃ a noie deriuant: vt Corylus coryletũ. Prisc.

¶ Gen⁹ est exploratio sexus. S. ¶ Genera noim principalia sũt duo: que sola nouit ratio nature: Masculinũ t femininum. Prisc. ¶ Genus a generãdo dicit ꝓprie qđ generare potest: vt Masculinum t femininũ: Prisc.

¶ Nominũ genera sunt septem. Masculinum vt hic poeta. Femininũ vt hec musa. Neutrum vt hoc regnum. Cõmune vt hic t hec homo. Omne vt hic t hec t hoc amans. Epicenum vel ꝓmiscuum: id est subcõmune hic passer hec aquila. Dubium vel incertum: vt hic vel hec dies.

¶ Numerus est incremẽtum quãtitatis ab vno ad plura procedens. Diom. ¶ Numer⁹ est vnitatũ pluralitas. Phus. r. Metha. ¶ Numeri nominũ sunt duo. Singularis vt homo. Pluralis vt homines.

¶ Figura est discrimen simpliciũ dictionũ t compositaꝝ. Diom. ¶ Figure nominũ sunt tres. Simplex vt magnus. Composita vt magnanimus. Decõposita id est a cõpositis deriuata: vt magnanimitas.

¶ Casus est declinatio nominis vel aliarum casualiũ dictionũ: que fit maxime in fine. Prisci. ¶ Casus est quidam gradus declinationis a cadendo dictus: quia per eum nomen a prima sui positione inflexu cadit. Diome.

¶ Casus sunt sex. Ntũs: Grũs: Datiu⁹: Actũs: Utũs t Ablẽs qui ꝓpr̃ius est romanoꝝ. Recti sunt duo. Ntũs. t Utũs. Dona. Obliqui sunt quttuor. Grũs: Datiuus; Accusatiu⁹ t Ablatiu⁹;

Diom. Ntūs dicit qz per eū noiatio fit: vt noict iste Homerus: iste Uirgiliꝰ. P. ¶ Stūs dicit qz generat oēs obliquos sequētes. ¶ Dtūs a dando dicit: vt do boi illā rem. ¶ Actūs ab accusando: vt accuso boiem. ¶ Utūs a voco: vt o eneas. ¶ Ablcūs ab aufero: vt ab Hectore aufero. Pz.

Declinatio est ex verbo in verbū cōmutatio Uar. ¶ Declinatiōnes noim ꝯnq; sunt. Prima facit gem singularē in ae diphōgon vt poeta huius poete. Scōa in i ꝓductū: vt dñs dñi. Tertia in is breue: vt pater pris. Quarta in us ꝓductū ⁊ in u. vt hic senatus ⁊ huiꝰ senatus: ⁊ hoc cornu huiꝰ cornu. Quinta in ei diuisas syllabas: vt meridies meridici. De verbo.

Erbū est pars oratioins .cū

v tpe ⁊ psona sine casu aut agere aliq̄d aut pati aut neutrū significās. Doñ. ¶ Uerbū a verberatu aeris dicit: aere enim lingua verberato intra palatū oratio promit.

Uerbo accidūt octo. Benꝰ: Tēpus: Modus: Spēs: Figura: Cōiugatio. Persona cū Numero. Uerboꝝ psonaliū genera sunt ꝯnq;. Actiuū: passiuū: Neuterū: cōmune ⁊ deponens. ¶ Actiua dicunt qz agūt: vt verbero. ¶ Passiua dicunt qz patiūtur: vt verberor. ¶ Neutralia qz nec agūt nec patiunt: vt iacco: sedeo. ¶ Cōmunia dicunt qz ⁊ agūt ⁊ patiunt: vt amplector. ¶ Deponētia dicuntur qz deponūt vnā significationē vel actiuā vel passiuā et alterā ꝑ se retinēt. vt sequor ⁊ letor ⁊ ita a cōmunibus separātur.

Genus in verbo dicit: qz vnum generat ex altero. nam actiuo adūcis r ⁊ fit passiuū: et rursuz passiuo adimis r ⁊ parit actiuū: vt amo amor.

Tēpus est mensura motus Phs. iiij. Phisic. Tēpus est certa dimēsio que ex celi cōuersione colligitur. Mac. sat. Tēpus est vicissitudo rerū: vt Diomedes ait. Diuiditur autez in psens pteritū ⁊ futurum.

Uerboꝝ tpa sunt ꝯnq;: Psens qō agit: vt lego. Pteritum impfectū: qō omissum est ⁊ nō cōpletum: vt legebā. Pteritū perfectū: qō cōpletum est pauloante: vt legi. Pteritū plusq̄ pfectū: quod cōpletum est olim: vt legerā. Futurū qō imminet: vt legam S. ¶ Psens tēpus ꝓprie dicitur cuiꝰ pars ptēriti pars futuri est Cum enī tēpus fluuij more instabili voluatur cursu: vix punctū habere potest in psenti: hoc est in instāti. Maxima igit pars eius vt dictū est vl ptērit vel futura est: excepto sum verbo quod nos possumus substantiuū vocare. Similem huic vim habēt. etiam vocatiua vt Priscia. voco. nomino. dico. nuncupo. appello. Priscianꝰ. Modus in verbis est diuersa inclinatio animi va

rios eius affect⁹ demonstrãs. ꝑ. ¶ Modus a motu dicit: q̃ vn⁹ mouet in alterũ. Modi verboꝝ sunt quinq;. Indicatiuus: imperatiuus: optatiuus: subiunctiu⁹ vel coniunctiu⁹: & infinitiu⁹ ¶ Indicatiuus dicit: quia per eum indicam⁹ quid agit. ¶ Imperatiuus dictus: quia per eum imperam⁹ alijs vt aliquid faciant. ¶ Optatiu⁹: quia eget aduerbio optandi vt plenũ significet sensũ ¶ Subiũctiuus: quia subiungit sibi aliud verbũ vt perfectum significet sensum. ¶ Infinitiu⁹: quia nec ꝑsonas nec numeros diffinit: sed oẽs tris vno verbo profert: vt legere. ¶ Species sunt verboꝝ duo. Primitiua: vt lego. Deriuatiua: vt lecturio. Figure in verbis sunt tres. Simplex: vt cupio. Cõposita: vt concupio. Decõposita: vt cõcupisco. Cõiugatio est consequẽs verboꝝ declinatio. Prisci. Cõiugatio dicta q̃ vna cadẽq; ratiõe declinatiõis plurima ꝓiungunt verba. Cõiugatiões apũd latinos sũt quattuor. ¶ Prima cõiugatio in as vel in aris effert secũdã ꝑsonam ꝑsentis: vt Amo amas & Amor amaris. Secunda in es vel eris ꝓducta: vt Doceo doces & Doceor doceris. Tertia in is vel ieris correpta: vt Lego legis & Legor legeris. Quarta in is vel iris ꝓducta: vt Audio audis & Audior audiris. ¶ Maiores olim omnib⁹ cõiugatiõibus imperatiuo bam addebãt: & faciebãt imperfectũ indicatiui: quod adhuc in tribus obseruat. In quarta etiã e additur: vt Nutri nutriebã. Dixit ergo antique poeta in sexto.

Lenibat dictis animũ: ꝑ lenichat: vt Squamis auroq; polibat ꝓ poliebat. Uer. Persona est rationalis substãtia qua sermo exercet. Diomedes. ¶ Sunt ꝑsone verboꝝ tres. Prima est q̃ dicit: vt lego. Secũda cui dicit: vt legis. Tertia de qua dicit: vt legit. Don. Numeri ꝟboꝝ duo sunt. Singularis: vt lego. Pluralis: vt legimus.

De participio.

Articipiũ est parsoratiõis

p que ꝑ verbo accipit: ex quo etiã deriuat: genus et casum habẽs ad similitudinẽ nomis: & accidentia a verbo absq; descriptiõe personaꝝ & modoꝝ. ꝑ.

¶ Participiũ inuentũ est vt in nominatiuo quidẽ sine cõiunctione ꝓferat cũ alio verbo: vt Legẽs docco: ꝑ lego et doceo. Prisci a.

Accidũt participio sex. Genus: casus: temp⁹: significatio: numerus & figura.

Genera participioꝝ sunt quattuor. Masculinũ: vt doct⁹: Femininũ: vt docta. Neutrũ: vt doctũ. Oẽe: vt hic & hec & hoc docens ¶ Participia sex casus habẽt vt nomina.

Artis grã. libell⁹ de ꝓnomic.

Tempora participioꝝ sunt tria. ꝑsens cum imperfecto: vt amans t docens. ꝑfectū cum plusq̄ꝑfecto: vt amatus. Futurū: vt amaturus t amādus. Significatões participio: um sunt quinq;: activa: passiva: neutra: cōmunis t deponēs. Numer⁹ ꝓticipijs accidit: Singularis: vt amās. ꝑlural': vt amātes

Figure due sunt participioꝝ. Simplex: vt faciens. Decomposita: vt efficiens. Nā deriuaꝟ a verbo composito efficio. Si enī participia ipa per se componanꝟ nō prius verbis cōpositis transeunt in cōpositionē nominū tm: vt Nocens innocēs. Omnia preteriti tēporis participia terminanꝟ in tus: vt amatus. ctus vt doctus. ptus vt raptus. stus vt questus. sus vt risus. xus vt flexus Futuri participiū in rus finiꝟ: vt amaturꝰ. t in dus: vt amādus.

De ꝓnomine.

Ronomē est parsorationis

p que pro noīe proprio vniuscuiusq; accipiꝟ: personasq; finitas recipit. ꝓ. ꝓnomē dictum: quia fungitur officio nominis.

ꝓnomini accidūt sex. Species: genus: numer⁹: figura: persona t casus Species due sunt. ꝓmitiua: vt ego mei. Derivatiua: vt meus. ꝓnominū alia demōstratiua: vt ego nos: tu vos: hic ille. Alia relatiua: vt is sui. Alia relatiua t demōstrativa: vt ille ipse. ꝑ. Hic ꝓponiꝟ. Js autē subiungiꝟ. vt si dicā Eneas fuit filius Veneris qui vicit turnū. ꝑ. A genitiuo plurali nostrū vel nostri deriuatur noster t nostras. A genitiuo vestrum vel vestri deriuaꝟ vester t vestras. Quericꝟ nūc cur nostras t vestras a plurali tātūmodo deriuanꝟ? Ad quod respondēdum q⁹ patriā seu gentē significāt. patria autē vel gens vnius esse non potest: sed semp multorū possessio. Jtaq; nostras dicim⁹ qui est a nostra patria vel gente: quā multi possidem⁹. ꝑ.

ꝑsone ꝓnoīm sunt tres. ꝑma vt ego: ſcda vt tu: tertia vt ille

Genera ꝓnominū sunt q̄nq;. Masculinū vt hic: femininū vt hec: neutrū vt hoc: cōmune vt nr̄as t vr̄as: omne vt ego t tu.

Figura ꝓnominū duplex est. Simplex vt iste ista istō: is ea id. Composita vt istic istec istoc vel istuc. t idē eadē idē.

Numeri duo sunt. Singularis vt ego tu. ꝑlural' vt nos vos

Casus ꝓnominū sunt sex: vt in nomine. ¶ Tu meus noster t nostras vocatiuū casum duntaxat e ꝓnoībus habent: quia secunde persone adiungi possunt. Alia vero possessiua ꝓnoīa: quia secūde persone iungi nō possunt carēt vocatiuo.

Modi declinatiōis ꝓnominū sunt quatuor. ꝓrim⁹ mo-

dus facit genitiuũ singularem in J vel in is: z datiuũ in J. vt ego mei vel mis mihi. Secũdus facit genitiuũ in us z datiuũ in J vt ille illius illi. Tertius variat ſm primã z secundã noim declinationẽ: vt Deus mea meũ. Genitiuo mei mee mei. Quartus ſm tertiã flectitur. vt nostras nostratis.

De Prepositione.

Repositio est parsorationis

p indeclinabilis: que preponitur alijs partibus orationis vel appositiõe: vt in templo. vel compositõe: vt impius. Prepositio alijs partibus orationis preposita significatiões earũ aut mutat: vt doctus indoctus. aut cõplet: vt facio perficio. aut minuit: vt rideo subrideo. Pris.

Prepositioi accidũt tria. Casus: figura z ordo. Casus accusatiuus z ablatiuus. Figura simplex: vt abs. Cõposita vt absq. Ordo prepositiuus vt sine. Subiunctiuus vt tenus. Doñ.

Prepositiões vel sunt vnius syllabe vel duarũ vel triũ vt In: intra: secundum.

Proprium ppositionis est nihil certũ per se positũ sine alijs partibus orationis significare posse. pcertim de mõasyllabis: ad: ob: per pre: ab: abs: vt: cũ: de: e: ex. necnõ in quibusdã dissyllabis: vt ante preter. Hec cm̃ ad sensum sequẽtiũ significatiões suas accõmodant. ¶ Prepositio cum ad cõpositionẽ transierit: aut vim suam retinet: vt induco. aut mutat vltimã litterã: vt sufficio. aut pdit: vt coco. S. ¶ Prepositio dicta quoniã loco ponit. Dicimus cm̃ ante templũ est: nõ templũ ante est. S. Sed tenus ait Doñ. pter cuphoniã subiũcit: vt puberen. In plurali genitiuo postponitur: vt larex tenus. Ouid. meta. vlti. dixit: Pretoribusq; tenus.

De Aduerbio.

Duerbium est parsorationis

a que adiecta verbo significationẽ eius aut complet aut mutat aut minuit: vt Jam faciã: non faciam: parũ faciam. Doñ. ¶ Aduerbium quasi aduerbũ dicitur. Semper enim adiicitur verbo.

Accidũt aduerbio species significatio z figura.

Species duo sunt. Primitiua vt clam: sepe: satis. Deriuatiua vt clãculũ: sepius: satius.

Figure aduerbiorũ sunt tres. Simplex: vt diu: huc. Cõposita vt interdiu: adhuc. Decõposita que a compositis deriuatur: vt efficaciter.

Regularū Constructiōis Tituli.

Significatio aduerbiorū diuersas species habet. Sūt em̄ aduerbia tēporis: vt Pridem: nunc. Sunt loci ꝛc. Prepositio seꝑ paratim aduerbijs nō applicabit: ꝙuis legerim⁹ desursum: desubito: derepēte: exinde: ꝛ abusqꝫ: ꝛ dehinc. Sed hec tanꝙ vnā partem oratiōis sub vno accētu ꝓnūciabim⁹. Don. Ser. etiā idem asserit scribēs. nemo em̄ dicit de sero: de mane. Un̄ nec de mane dicere debem⁹: sed dicēdo de primo mane: ꝓpositio nō videt iunꝑgi mane sed primo.

De interiectiōe.

Interiectio est parsoratiōis

i interiecta alijs partibus orōis ad exp̄mēdos animi affect⁹. Do. Interiectōi accidit significatio tm̄. Diome.

Interiectio diuersas habet significationes. Baudij: vt euax. Doloris: vt heu: ah ꝛc.

De cōiunctiōe.

Coniunctio est parsoratiōis

c annectens ordināsqꝫ sentētiā. Diome. ¶ Coniūctio dicta: quia cōiungit elocutiōes. vt Ego ꝛ tu eam⁹. ¶ Cōiunctiones duas sepatas naturaliter nemo ꝓiungit: sed hoc pleꝛrumqꝫ a poetis causa metri fit. vt: Multa quoqꝫ ꝛ bello passus. Ergo hic vna vacat sicut alio loco. Dixitqꝫ ꝛ prelia voce diremit. Pris. aūt. vij. de. xij. car. inqt qꝫ eo loco necesse eē ꝑ silr accipi cum sequat et. Cōiūctiōi accidūt tria. Ptās: figura: ꝛ ordo. Diome. Ptās ꝓiūctionū in ąnqꝫ diuidit species. Est em̄ copulatiua: vt Etqꝫ sed em̄. Disiūctiua: vt Aut vel vel. Expletiua: vt: q̄dē equidē Causalis: si tāc si quāobrē. Rōnalis: itaqꝫ quapropt̄ qm̄ ergo ic circo. Diome. Figura est q̄ apꝑet an simplex sit: vt nam. an cōposita: vt nāqꝫ. Ordo cōiunctionū est triplex. Aut em̄ ꝓponūt vt at ast. aut supponunt: vt qꝫ autē. aut cōes sunt: vt ḡigit. Don.

Finis libelli de arte grāmatices.

Antonij Mancinelli Epitomata seu regule cōstructiōis.

Tituli

Personalia verba	Tit. j.	Partitiua	Tit. viij.
Impersonalia	Tit. ij.	Relatiua	Tit. ix.
Aduerbia localia	Tit. iij.	Interrogatiua	Tit. x.
Infinita	Tit. iiij.	Comparatiua	Tit. xi.
Gerūdia	Tit. v.	Suplatiua	Tit. xij.
Supina	Tit. vj.	Participia	Tit. xiij.
Distributiua	Tit. vij.	Figure	Tit. xiiij.

Antonij Mancinelli labores.

Antonij Mancinelli Ueliterni regule cõstructiõis ad reuerẽdũ p:esulẽ Nicolaũ Rubeũ patriciũ venetũ omniũ bonaꝝ artiũ ꝛ virtutis cultorem.

Vã necessarij sint grãmati

q cę canones ꝛ p̃cepta ipsa loquẽdi venerande p:esul Nicolae Rubee facũdia: cõsilio: moꝛib⁹ Ulisse. Nestoꝛe ꝙ abioꝝ p:estãtioꝛ: liberalitate Pisonẽ: Senecam: Mecenatẽ eruperãs: Cũ alias: tum hoc potissimũ tpe aiaduerti. Uideo em̃: qõ ꝛ tu sepe dãnaueras: tũ pueros tũ adolescentes ꝗplurimos ꝑ ꝛa Quintiliani ꝗꝫ p̃cepta Lucanũ: Propertiũ Juuenalẽ: Nasonẽ: Tibullũ: Martialẽ: Maronẽ ipm: addę et Suetoniũ ꝛ ciusmodi alios vir vnico versu memoꝛie traditos ĩ scolis a p:eceptoꝛe audijsse. Uerũtamẽ O tempoꝛa: O moꝛes: nec poeticen nec grãmaticen imbibisse. Itaqꝫ vt aliquãdo molli suauitiqꝫ ꝛ puerili fruge paneqꝫ siligineo vescerenꝯ: Spicã voluminũ quattuoꝛ ꝛ Uersilogũ carminib⁹ edidi. diutius em̃ carmina ibe rescũt. Nũc vo ne quid deesse ad recte loquẽdi scientiã videreꝯ: et si rome alias edite ꝛ impꝛesse tamp:idẽ fuerint: Constructiõis regulas ꝛ Sũmã quandã declinatiõis. De varia ꝟstructiõe thesauꝝ Uenetijs inde imꝑimi volui. Ubi sane te auspice: te patrono: tibi deditus: deuotusqꝫ clienꝫ tuoꝝ familiariũ filios edoceo: Quapꝛopter hec in p̃sentia tuo quoqꝫ auspicio: tuoqꝫ ductu Uenetiã peragrabũt: comitãtib⁹ ꝓpediẽ satyri aquinatis: que nunc imꝑimunꝯ vt nosti cõmẽtatiõib⁹ te quoqꝫ sapiẽtissimũ adituris. Pꝛeterea vt dignatio tua quid hacten⁹ ad puꝛoꝝ eruditionẽ elaborauerim noscerec: visum est hic inferius patefacere labores oñis Uale religionis pater ꝛ decus. Uale ꝛ salue p:esidiũ meũ. Uenetijs pridie kal'. Octob. M.cccc.xcij.

Antonij Mancinelli labores.

Epitomata seu regule ꝟstructiõis. Sũma declinatõis. Thesaur⁹ de varia ꝟstructõe. Donat⁹ melioꝛ. De poetica ꝛture De arte libell⁹. Carmẽ de figuris. Carmẽ de floꝛib⁹. De generibus. Carmẽ declinatiõis. De supinis: ꝗrũ volumina ꝗttuoꝛ De p̃teritꝭ. Spica est titul⁹. Uersilog⁹. Cõmẽtari⁹ ĩ geoꝛgica Maronis. Cõmẽtari⁹ in buccolica. Cõmẽtari⁹ in odas Horatij. Cõmẽtari⁹ in Juuenalẽ. Cõmẽtari⁹ in Epodõ. Et secularе carmẽ. Et Laurẽtio vallẽsi epitboma ꝑm sericem litteraꝝ.

Laurẽtij vallẽsis lima ꝗdã. Joãnis toꝛtelij lima ꝗdã. Scribẽdi oꝛãdiqꝫ mod⁹. Cẽtiloquiũ. Cõmẽtariol⁹ in rhetoꝛicẽ Ciceronis ad Herẽniũ. Cõmẽtari⁹ in somniũ Scipionis. Lexicon de verboꝝ significatu.

Regule cõstruc. ꝑmo de Littera.

De Grãmatica.

Rãmatica sciẽtia quedã est

g in recte loq̃ndi: scribẽdiq; t legẽdi rõne ꝓsistẽs: q̃ poctarũ scriptoꝝ t hystoriaꝝ expositionẽ ꝓtinet. Fab. t Diomedes id asserũt. ¶ Partes grãmatice sunt q̃ttuor: ꝑncipales: vi/delicet Lr̃a: syllaba: dictio t oratio. ¶ Partes ꝓtiõis sũt octo. Nomen: ꝟbũ: ꝑticipiũ: t ꝓnomẽ: q̃ declinant. Prepositio: aduerbiũ interiectio t cõiunctio: q̃ mĩme variant. ¶ Oratio est cõtext⁹ verꝫ borũ cum sensu.

De Littera.

Littera est vocis ci⁹ q̃ scribi põt forma: vt Scaur⁹ aiebat
l Uel lr̃a est ꝑs mĩma vocꝫ cõpositę a lr̃is. ¶ Lr̃e q̃b⁹ latini vtunt sunt due t viginti. A.b.c.d.e.f.g.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.u.x.y.z. H. aspiratõis ẽ nota: lr̃a aũt nõ est: neq; em̃ vocalis nec ꝓsonãs esse põt. ¶ Quinq; sũt vocales. a.e.i.o.u. Utimur ctiã y. greco⁹ cã noim. ¶ Cõsonãtes sunt sedecĩ. b.c.d.f.g.k.l.m.n.p.q.r.s.t.x.z. ¶ Cõsonãtes diuidũt ĩ mutas t semiuocales. ¶ Mute sũt nouẽ. b.c.d.f.g.k.p.q.t. ¶ Semiuocales sũt septẽ. l.m.n.r.s.x.t.z. q̃ vtimur ĩ grecꝫ dictiõib⁹. ¶ Ex semiuocalib⁹ due sunt liq̃de apõ latinos. l.r. q̃ post mutas posite ĩ eadẽ syllaba mõ breuẽ mõ lõgã faciũt syllabã naturalĩ breuẽ. vt Nec tenebrꝫ video: vidi sz q̃ppe tenebris. ¶ Lr̃e ꝑter rerũ mẽoriã sunt inuẽte: ne obliuione fugiãt. De cũctis ꝟo lati⁹ in libello de arte. ¶ Dyptõgi q̃bus nũc vtimur sunt q̃ttuor. Au: eu. scribunt t ꝓferunt. vt Aula euterpe Ae t oe: scribunt t nõ ꝓferunt: vt saepe: foenum.

Littere græcorum.

α. alpha. β. uita. γ. gãma. δ. delta. ε. epsilon. ζ. zita. η. ita ι. iota. κ. capa. λ. labda. μ. mi. ν. gni. ξ. xi. ο. omicrõ. ϖ. pi. ῥ. ro. ς σ. sigma. τ. taf. υ. ypsilõ. φ. phi. χ. chi. ψ. psi. ω. omega.

σ. pro. a. β. pro. b. uel pro u consonãte. γ. pro. g. δ. pro d. ε. pro. e. ζ. pro gemino. ss. uel pro. s. & d. η. pro. i. longo græcis: latinis vero pro. e. lõgo. θ. pro th. ι. pro. i. κ. pro. c. λ. pro. l. μ. pro. m. ν. pro. n. ξ. pro. c. & s. uel ꝑ. x ο. pro. o. breui. ϖ. pro. p. ῥ. pro. r. ς σ. pro. s. τ. pro. t. υ pro. y. græco. φ. pro. ph. χ. pro ch. ψ. pro ps. ω. pro. o. lõgo. Græcoꝝ dipthõgi ꝑprie sũt sex. αι. facit. æ. αυ facit au latinis. ει. facit. e. ꝑductũ; uel. i. auctore prisci.

Regule cõstruc. de noie ⁊ verbõ.

ɛ̀υ. facit. eu. ói. facit. i. grecis. latinis uero facit. œ. ὸυ. facit. u. uocalẽ. Preterea. υί. facit. i. lõgũ. ωί. facit. o: lõgũ

De Nomine.

n Omen est ꝓpositõis cũ casu corpꝰ aut rẽ ꝓprie cõiterue significãs. ꝓprie vt roma tyberꝭ: cõiter vt vrbs flumẽ. Donatꝰ

¶ Accidũt noi ꝗnqꝫ. Species: genꝰ: nũerꝰ: figura ⁊ casus: ¶ Spẽs noim due sunt. Primitiua vt iulus: mõs. Deriuatiua vt iuliꝰ mõtanꝰ. ¶ Proprijũ nomẽ est qõ naturaliter vnius cuiusqꝫ ꝓprietãs ꝯbam ⁊ ꝯlitatẽ significat: vt Plato: Socrates. ¶ Appellatiuũ cõe multoꝫ: vt animal: virtus: bõ ¶ Adiectiuũ nomen est qõ adiicit ꝓprijs vel appellatiuis: ⁊ variat ꝑ tres diuersas voces: vt veliter/nus na num. vel ꝑ tres articulos: vt hic ⁊ hec ⁊ hoc graue. vel h ⁊ hec ⁊ h legẽs. ¶ Substãtiuũ nomẽ est illõ cui ꝓponit vnꝰ articulꝰ vl duo tm: vt h Antoniꝰ: vel h ⁊ hec testis. ¶ Noim genera sunt septẽ. Masculinũ vt hic poeta. Femininuꝫ vt hec musa. Neutꝫ vt h regnũ. cõe vt h ⁊ hec hõ. omne vt hic ⁊ hec ⁊ h amans Promiscuũ vel epicenũ vt hic passer ⁊ hec aquila. Dubiũ vl incertũ vt h vel hec dies. ¶ Numeri duo sũt. singularis vt hõ. pluralis vt homes. ¶ Figure noim sunt tres. Simplex vt magnꝰ. cõpositа vt magnanimꝰ. decõpositа. i. a cõpositꝰ: deriuata: vt magnanimitas. ¶ Casus est qdã gradꝰ declinatiõis a cadẽdo dictꝰ: qr ꝑ eũ nomẽ a ꝓma sui positiõe inflexu cadit. ¶ Casus sũt sex. Ntũs: gtũs: dtũs: actũs: vtũs ⁊ abltũs: q ꝓprioꝰ est romanoꝫ. Recti sũt duo: ntũs ⁊ vtũs. Doñ. ¶ Oblicꝙ sunt ꝙttuor. gtũs: dtũs: actũs et abltũs. Doñ. ¶ Declinatio est ex ẏbo in verbũ vocis cõmutatio. Var. ¶ Declinatiões noim ꝗnqꝫ sũt. Prima facit gtm singularez in ae dypthõgon: vt poete huiꝰ poete. Scda in i ꝓductũ: vt dñs dñi. Tertia in is breue: vt pater patris. Quarta in us ꝓductũ ⁊ in u: h senatꝰ huiꝰ senatꝰ: ⁊ h cornu huiꝰ cornu. Quinta in ei diuisas syllabas: vt meridies meridiei.

De Uerbo.

v Erbũ est ꝓpositõis cũ tpe ⁊ ꝑsona sine casu aut agẽ aliqd aut pati aut neutꝫ significãs. Doñ. ¶ Uerbo accidũt octo Genus: tps: modꝰ: species: figura: ꝯiugatio: ꝑsona cũ nũcro ¶ Uerboꝫ ꝑsonaliũ genera sũt ꝗnqꝫ. Actiuũ: passiuũ: neutrũ: cõe deponẽs. ¶ Uerboꝫ tpa sunt ꝗnqꝫ. Pñs vt lego. Ptm imꝑfectũ vt legebã. Preteritũ ꝑfectũ vt legi. Preteritũ pluscꝫꝑfectũ vt legeram. Futuꝫ vt legam. ¶ Modi verboꝫ sũt ꝗnqꝫ. Indicatiuꝰ: impatiuus: optatiuus: subiũctiuꝰ vel cõiunctiuꝰ ⁊ infinitiuus. ¶ Spẽs ẏboꝫ sũt due. Primitiua vt lego. deriuatiua vt lecturio ¶ Figure ī ẏbis sẽ tres. simplex vt cupio. cõpositа vt ꝓcupio. decõ

Regule cõstru. verborũ persona.

posita: vt cõcupisco. ¶ Cõiugatio dicta: q vna cadẽq; rõne declinationis plurima ꝯiungunt ẏba. ¶ Cõiugatões apud latinos sũt ꝙttuor. Prima vt amo as. Scda vt docco ces. Tertia vt lego is. Quarta vt audio is. ¶ Sũt psone ẏbox tres. Prima vt lego. scda vt legis. tertia vt legit. Itẽ pma vt legim⁹. scda vt legitʃ. tertia vt legũt. Persona est rõnalis suba. Dio. ¶ Numeri ẏbox sunt duo. Singularis vt lego. pluralis vt legim⁹. de reliqs pribus oratõis in lib. de arte satis docuim⁹.

Personalia verba Ti.j.

Ctiuũ ẏbũ est illũ qđ o lra terminat: t accepta r lra facit
a ex se passiuũ: vt lego legor. Doñ. Ntũs cũ ẏbo cõuenit in duob⁹: psona t numero: vt fest⁹ amat. ¶ Adiectiuũ cũ substãtiuo in trib⁹ ꝙuenit. Genere: numero t casu. vt Quint⁹ noster amabit. ¶ Relatiuũ antecedẽti ꝙuenit in trib⁹: genere: numero et psona: in qua discordare nõ potest: sicut genere t numero. vt pindarus quẽ audio legit.

Ctiuox ẏbox formule seu regule octo sunt. quax hec est
a pma volẽs ante se nominatiuũ agentẽ: post se accusatiuum patientẽ: vt Sulpicius amat Uriam.

Amo	as	aui atũ. vast liebhaben.
Diligo	is	exi ectum. liederlich liebhaben.
Uideo	is	idi isum. seben.
Tango	is	tetigi tactũ grifen.
Sperno	is	spreui spretũ. verſmaben.
Gero	is	gessi gestũ. tragen.
Cano	is	cecini cantum. ſingen.
Ledo	is	lesi lesum. letzen.
Offendo	is	offendi ensum. beleidigen.
Consulo	is	lui ultum. rat geben.
Usito	as	vsitaui atũ. gewon ſin oder gebruchen.
Inuenio	is	eni entum. vngeuar vinden.
Reperio	is	repperi repertũ. mit ſuchen vinden.

Ouidius. Tu nõ inuẽta reperta es.

Terreo	es	rui itum. erſchrecken.
Torqueo	es	torſi tortũ. vaſt pinigen.
Timeo	es	timui. kunftigs forchten.
Metuo	is	tui. gegenwirtig forchten.

Martialis in. ij. Nõ metuas mortes Neuole ſed timeas.

Uro	is	vſſi vstũ. brennen.
Fatigo	as	aui atum. mied machen.
Linquo	is	liqui lictũ. verlaſſen.

Regle cõstru. verboꝝ Actiuoꝝ.

Pingo	is	pinxi pictum. malen.
Logo	is	coegi coactum z wingen.
Negligo	is	neglexi neglectum. verſumen.
Ucho	is	vexi vectum. fieren.
Premo	is	preſſi preſſum. trucken.
Gigno	is	genui genitum. geberen.

Metuere: Uarro ſcribit: quodã motu animi dictũ: quũ id quod malũ caſurũ putat refugit mẽs. Timoris aũt ac metus diffinitio p̃dicta ẏba differre oñdũt. Timor enĩ metꝰ ẽ mali appropinq̃nt. Metus opinio eſt mali impẽdentis. Ergo idez eſt. Egritudo ẏo opinio eſt mali p̃ſentis. Quc omnia Cicero in tuſcul. finit.

Timor
Metus

Ecũda actiuoꝝ formula q̃rit ante ſeſe ntĩ agentẽ: poſt ſe actĩ patiẽtẽ: z vltra gtĩ vel abltĩ ſine p̃poſitõe: vt impleo domũ feni vel feno. Sed p̃cium in abltõ ponat. Uſi

Tanti vel quanti vel pluris ſiue minoris.
Aut das quantilibet vel quanticunq̃: ſed emi
Hoc tanto precio: tanti precĩ caucamus.
Uilius z vendo q̃ tu vel carius inquam.
Et melius peius: vili z caro quoq̃ fertur.
Dic magno: aut paruo: minimo quoq̃: vendimus agrum.
Additur z precio: nam dixit maximus illud.
Magno vbiq̃ precio virtus eſtimatur.
Eſtimo dat precium genitiuo: dat quoq̃ ſexto.

Impleo	es	eui eſum. erfillen.
Purgo	as	aui atum. ſubzen.
Accuſo	as	aui atum. verklagen.
Reprehendo	is	endi ditum. in beſem begriffen.
Emo	is	emi emptum. kouffen.
Uendo	is	endidi ditum. verkouffen.
Uenundo	as	venundedi atum. verkouffen.
Eſtimo	as	aui atum. ſchezen.

Exiſtimo vero iudico denotat achten oder vrteilen.

Redimo	is	emi emptum. widerkouffen.

Ertia actiuoꝝ formula petit ante ſeſe nominatiuũ agentem poſt ſe accuſatiuũ patientem: ex vi datiuum: vt Juſtinus dat auxilium patrie.

Do	as	dedi datum. geben.
Impendo	is	endi enſum. vſzgeben.
Trado	is	tradidi tum. geben.
Credo	is	credidi itum. gelouben.
Tollo	is	ſuſtuli ſublatum. hinweg nemen.

Regule cõstru. vborũ Actiuorũ.

Dico	is	ixi ictum. sagen.
Assero	is	asserui ertum. bestetigen.
Porrigo	is	exi ectum. dar geben.
Spondeo	es	spopondi sponsum. verb eiben.
Lego	is	legi lectum. lesen.
Attollo	is	attuli allatum. dar tragen.
Affero	ers	attuli allatum idem bringen.
Commodo	as	aui atum. liben.

Tulli⁹ pro. M. Celio ait. vt aurũ cõmodares. Et plaut⁹ in rudẽte. Cur tu aquã grauare amabo: quã hostis hosti cõmodat.

q Uarta vebozum actiuozum fozmula poscit ante sese nrm̃ agentem post se actm̃ patiẽtem t vltra actm̃: vt augur docuit me salutis iter.

Doceo	es	cui ctum. leren.
Dedoceo	es	entleren.
Moneo	es	nui itum. warnen.
Rogo	as	aui atum. bitten.
Peto	is	tij vel tiui titum. demietiklich bitten.
Interrogo	as	aui atum. zwifelich fragen.
Celo	as	aui atum. verbergen.
Posco	is	poposci sine supino. begerẽ vmb verdienst
Oro	as	aui atũ. bittẽ diemietigklichẽ. (willen.
Calcio	as	aui atum. beschůben.
Uestio	is	stij vel stiui itum. bekleiden.
Exuo	is	ui utum. vsz schleffen.
Cingo	is	inxi inctum. gurten.

q Uinta verbozz actiuozz fozmula vult ante se nrm̃ agentẽ post se accusatiuũ patiẽtem: t vltra ablatiuũ sine prepositione: vt spolio te veste.

Spolio	as	aui atum. berouben.
Infesto	as	aui atum. bekumeren.
Percutio	is	ussi ussum. schlaben.
Orno	as	aui atum. zieren.
Priuo	as	aui atum. berouben.
Oncro	as	aui atum. beschweren.
Exonero	as	aui atum. entschweren.
Educo	as	media breui aui atum. vsz fieren.
Libo	as	aui atum. spisen.
Ditto	as	aui atum. rich machen.
Capio	is	cepi captum. ergriffen.

Nec dom⁹ capit tres equos. vel capax est triũ equozz aut tribus

Regule cõstru. vboꝝ personaliũ.

equis. Diſes bus magdrũ roſz ſtellen.

Paſco	is	paui paſtum. uoꝛen.
Fundo	is	fudi fuſum. vſz ſtrewen.
Findo	is	fidi fiſſum. ſpalten.
Scindo	is	ſcidi ſciſſum. zerriſſen.
Ango	is	anxi anctum. wirgen.
Tego	is	texi tectum. decken.
Frango	is	fregi fractum. zerbꝛechen.
Pungo	is	pupugi vel punxi punctum. ſtupfen.
Repungo	is	repũgi vel repũxi repũctũ. widerſtupfen.
Necto	is	nexi nexui nexum. hefften.
Pecto	is	pexi vel pexui pexum. kemmen.
Tondeo	es	totondi tonſum. bart ſcheren.
Mozdeo	es	momozdi mozſum. biſſen.
Amicio	is	amicui amictum. bekleiden.

Exta actiuoꝝ verboꝝ formula petit ante ſeſe ntm̃ agẽtẽ: s poſt ſe actm̃ patiẽtem cũ ablatiuo mediãte ꝓpoſitione: vt Aug. audit a me grãmaticam.

Audio	is	audiꝯ vel diui itum. heren.
Intelligo	is	lexi lectum. verſtan.
Recipio	is	epi eptum. nemen.
Accipio	is	epi eptum. ergriffen.
Repeto	is	tiꝯ vel tiui itũ. wider begerẽ oder erfoꝛdꝛen
Diuido	is	iſi iſum [illegible]len.
Libero	as	aui atum. erleſen.
Conduco	is	duxi ductũ. verlyhen vm̃ zinſz.
Quero	is	ſiui ſitum. ſuochen.
Pello	is	pepuli pulſum. vſz triben.

Eptima actiuoꝝ formula petit añ ſe ntm̃ agẽtẽ: poſt ſe ꝓ s patiẽtẽ actm̃ cũ infinitiuo ꝛ obliq̃: vt credo Pindarẽ ſerꝛ (uire deo.

Credo	is	credidi itum. gelouben.
Spero	as	aui atum. hoffen.
Deſpero	as	aui atum. verzwiflen.
Scio	is	ſciꝯ vel ſciui itum. kinden.
Cupio	is	piꝯ vel piui itum. begeren.
Puto	as	aui atum. meinen.
Ueto	as	ꝛetui ꝛetitum. verbieten.

Exaua ꝛ vltima actiuoꝝ formula petit ante ſeſe ntm̃ agen e tem poſt ſe datiuũ patiẽtẽ: vt ego inuideo tibi.

Inuideo	es	idi iſum. haſſen oder niden.
Prouideo	es	idi iſum. fürſehen.

Regle cõstru. psonaliũ passiuoꝝ.

Impero as aui atum. gebieten.
Auſculto as aui atum. vnderteníg ſin.
Benedico is ixi ictum. ſegnen.
Maledico is ixi: ictum. verfluochen.
Timeo es mui. kunfftigs furchten oder beſorgen.
Metuo tis. tui. gegen wirtigs furchten oder beſorgen. vt metuo mihi vel filio. Nõ recte dicimus auctore Diomede: Maledico a te: ſed maledicer mihi. hmõi enĩ verba paſſiuã naturã nõ habent. Horatiꝰ tñ dixit Inuideor t impor. Virgilius vo meliꝰ ait. Pecunie locupletibꝰ imperabant. Priſci. quoq; lib. viij. ait hec etia facere ex ſe paſſiua: vt impor a te: Maledicor a te. Inuideor a te.

De Paſſiuis.

Paſſiuũ verbũ eſt illud quod r littera terminat: t ea amiſſa
p redit in actiuum: vt legor lego. Doñ. Prima verborũ formula paſſiuorum querit ante ſeſe nominatiuũ patiẽtem: poſt ſe vero datiuum t ablatiuũ agentem mediante prepoſitione: vt Pindarus amatur a me vel mihi. Ultra hos caſus alie formule reliquos ſeruant. Domus impletur a me feni vel feno: t tu doceris a me grãmaticam.

Amor aris atus ſum. ich bin lieb gehabt.
Implcor eris ertus ſum. ich wird erfullet.
Daris vel dare datus ſum. ich wird gegeben.
Doceor eris docrus ſum. ich wird gelert.
Spolior aris atus ſum. ich wird beroubt.
Audior iris itus ſum. ich wird gehort.
Speror aris atus ſum. ich wird gehoffet

Interdico tibi aqua t igni: paſſiue trifariã dicimus. interdicitur tibi aqua t ignis Interdicit tibi aqua t igni. Interdiceris aqua t igni. Lege thesaurum.

Ctaua t vltima paſſiuorum formula petit ante ſeſe ntm̃ t
o poſt ſe ntm̃: vt ego vocor Antonius.

Hec aũt vocatiua dicuntur a Priſcia. libro. viij

Vocor aris atus ſum.
Nomior aris atus ſum.
Nuncupor aris atus ſum Ich wird geheiſſen.
Dicor eris dictus ſum.
Appellor aris atus ſum.

De neutris.

Eutrũ verbũ eſt illud qđ o littera terminat t accepta r littera latinũ non eſt: vt Sto curro. Sũt etiã neutra q̃ in i
n terminant: vt Odi: noui: cepi: memini: addo: pepigi. Sũt

Regle cõstru. psonaliũ passiuorũ.

item q̃ in um desinũt: vt Sum: prosum: obsum. Doñ.
Nec dicũtur neutra substãtiua.
Um es est fui: syn. Cũ nõ ante t post sic iungitur: vt Ego
s sum Uelitern⁹. Cum gtõ. Hic liber est pindari. Cum dtõ
Sũt mihi anni trigintа: id est habeo trigintа annos. Cũ
Ablatiuo. Pindarus est bona indole. Cũ duob⁹ datiuis. Sum
tibi aurilio. Item sum in foro sub tecto ante domũ. Interdũ sine
casu posteriore: vt Deus est. Troia fuit.
A sum cõposita dtm postulant: vt Assum p̃de: Assum pugne.
Assum ades affui. Ich bin gegẽ wirtig: vt Assuz pugne t i pugna
Absum abes abfui. ich bin ab wesend vnd verr. vt absum bellis t
a bellis.
Desum dees defui. min manglet. Uirgilius. Deest illi.
Insum ines infui. Ich bin do innen. Insum tẽ plo vel in templo.
Obsum obes obfui. Ich bin schedlich. Obsum tibi.
Prosum prodes profui. Ich bin nutzlich. Prosum illi.
Presum prees prefui. Ich bin vor gesetzt. Presum vrbi.
Subsum subes subfui. Ich bin vnder den. Subsum lune.
Supsum supes superfui. ich binbeuor oder ersparet. Supereſt
alia vita.
Intersum interes interfui. Ich bin gegen wirtig. intersum lectio
ni t in lectione.
Interfuz. ist ein vnderscheid. intersum illi. Et aliqd interest inter
Ouidiũ t Catullũ. Terẽti⁹ in Eu. Stulto itelligẽs qd interest.
Intersum. ich bin verr. Du stast verr võ Antonio wol zwo spañ.
A te intersunt duo palmi ad Antonium.
Intersum. nutz sin. Uirtus interest Pindari ad me. ad te. ad se.
ad nos ad vos. Die tugẽt Pindari ist nucz mir dir dem vnsz vch.
¶ Mea tua sua nostra vra t cuia in ablatõ ponunt pro genitiuis
mei tui sui nostrũ vestrũ: cuius Priscianus auctor in. xij.
Ec dicũtur neutra passiua: t querũt ante se ntm patiẽtem
b post ablatiuũ sine p̃positione: vt carco parẽte. i. nõ habeo
parentẽ. Carco cares carui caritũ vel cassum. eyns dinge
manglen das man nit begert. Tu. in de sene. Non caret is q̃ non
desiderat. Oui. met. xv. Morte carent anime.
Abundo as aui atum. gnuog hon oder rich sin.
Abstineo es nui sine supino. sich entziechen.
Egeo es gui sine supino. manglen.
Egeo libris t librorum.
Indigeo es gui idem. bedorffen.
Consto. as constiti constitũ vel constatũ. Kosten. vt liber constitit

Regule cõstru. vboz personaliũ.

mihi denario ⁊ tanti quãti pluris. minoris quãticũqz tantidem carius vilius. vili caro magno paruo.

De Valeo etiam est aduerrẽdum.

Valeo es lui litum. gelten. Liber hic valet denario vel denariũ dicim⁹ ⁊ tanti quãti pluris minoris. quãticũqz tanti dem carius: vilius: melius: pcius: caro: vili: magno: paruo: mini/ mo. Lege thesaurum.

b Ec neutra appellant acqsitiua: ⁊ volũt ante se ntm̃ agen/ tem post se datiuũ: vt seruio tibi.

Seruio	is	seruiũ ⁊ seruiui seruitũ. dienen.
Proficio	is	eci ectum. nutzlich sin
Nocco	es	cui nocitum schaden.
Placco	es	cui ⁊ placitus sum geuallen.
Vaco	as	aui atum. fliſz ankeren.
Assurgo	is	exi ectum. vff ston vnd er erbieten.
Incumbo	is	bui incubitũ. vff mercken vnd sich neigen;
Hereo	es	hesi hesum. anhangen.
Consulo	is	sului sultum. rat geben.
Studeo	es	dui sine supino. studieren oder lernen.
Parco	is	peperci vel parsi parsum. verzihen.

Ich vergib dir din misztat. Parco pctis tuis. Ich vergib Mar/ co sin misztat. Parco pctis Marci. Ut ibi. Et cõfitentiũ tibi par ce pctis. Et Sueto. Tyberio. Neqz tormentis neqz supplicio cu/ Lateo lates latui sine supino. verborgẽ sin. vt ve/ (iusqz pepcit. ritas latet catoni vel catonem.

Resto	as	restiti restitũ vl' restatũ. es ist noch hie vor.

¶ Resisto etiam restiti facit. sicut consto ⁊ consisto cõstiti. ¶ Absto ⁊ absisto abstiti. insto ⁊ insisto institi. persisto perstiti.

Ec dicũtur neutra transitiua: ⁊ querunt ante se nomina/ b tiuũ agẽtẽ ⁊ post se actm̃ patiẽtem. vt Ego aro terraz. In tertia vero persona sepe passiuum solet inueniri vtroqz in numero sed ad muta ⁊ ad carentia anima pertinens. Dicim⁹ cniz aratur terra: inseritur arbor. Curritur spacium. Bibitur aqua ⁊ cetera. Priscia. viij.

Aro	as	aui atum. eren.
Sero	is	seui satum. seen.
Insero	is	seui insitum. Inseen.
Insero	is	inserui insertum. Impfen.
Consero	is	conseui consitum. pflantzen.
Colo	is	colui cultũ. buwen oder inwonen.
Instauro	as	aui atũ. restauro nõ dicit. ernuweren.

Regule cõstru. vborũ personaliũ.

Pinso is pinsui pistum. backen.
Subigo is egi actũ: treigen. Pli. vtitur significat t pla.
Cerno is creui cretum. scheen. Item subcerno.
Decerno is cui etum. vrtheilen.
Edo es edi esum vel estum. essen.
Comedo comes: vt ait Seruius: comedi esum vel comestũ idem.
Poto as aui t potus sum. trincken.
Sorbeo es bui vel sorpsi sine supino. suffen.
Prandeo es prandi t pransus sum. zu imbis essen:
Ceno as aui t cenatus sum. zu nacht essen.
Sallio is sallij t salliui sallitum. springen.
Hinc salliturus sallitus salliendus. Prisc. libro. x.
Sallo is salli salsum. saltzen. inde salsurus salsus t sallendus. Prisc. libro decimo.
Olfacio is eci actum. schmecken.
Varro teste Marcello Olfacit remetum.
Mingo is minxi mictum. bruntzen.
Fenero as aui atum. wuocher.
Sic etiã Fenero. Seneca epla sexta. Quantũ pascat aut feneret.
Sed latius in Thesauro.

b Ec neutra dicunt impfecta: nam volunt ante se ntm agẽtem: post se vero casum cũ ppositione: preterq; in nominibus aduerbialiter positis: vt eo in vrbẽ: Eo domum. recipiunt etiam ntm: vt incedo regina. Euado diues. neutra dpfecta

Eo is ij vel iui itum. gon.
Euado is asi asum. engon. Euasit ad culmina tecti.
Euado is asi asum. werden. Euado doctus.
Tendo is terendi tentum vel tensum. gon.
Pertineo es tinui. geberen. Hoc ad te pertinet Nolle: Martialis ait.
Transeo is sij vel siui itũ. passieren oder dar gon.
Disto as distiti distatum. wit oder verr syn. Uelitre distant ab vrbe viginti milia: seu viginti milibus passuum.
Accedo is essi essum. zuo gon.
Cerro as aui atum. stritten.

b Ec neutra absoluta dicuntur: id est intransitiua: vt Plato vult. Ego esurio. Tu dormis: ille volat. Cum nominatiuo pfectã habent constructionẽ sine obliqs. Pris. xviij.

Uiuo is ixi ictum. leben.
Conuiuo is ixi ictum. wirtschafft haben.
Curro is cucurri cursum. louffen.

Regle cõstru. vborũ personaliũ.

Lubo as bui itum. ruowen d ligen.
Excubo as bui itum. huot halten.
Incubo as bui itum. neigen.
Obco is obij vel obiui itum. sterben.
Dormio is mij vel miui itum. schlauffen.
Quiesco is cui etum. ruowen.
Salio is iui salij t salui saltũ. Pris. x. vff springen.
Salto as aui atum. vberspringen.
Spumo as aui atum. schumen.
Respiro as aui atum. auemen.
Expiro as aui atum. hin wegziehen oder sterben.
Meridio as aui atum. ze mittetag schlauffen.
Suetonius in Calig. Dum ea meridiaret.
Sono as nui itũ. liten oder klingen. Cãpana sonat ad nonã vel pro nona. Et Antonio cãpana sonat: seu icru vel pui su Antonij. Ouidi. secũdo de arte. Nec caua vesanis ictib9 era sonant. Virgili9 lib. iij. Georgi. Ubi cõcaua pulsu saxa sonant.
Titubo as titubaui t titubatus sum. miszreden oder laruen als ein trunckner. Est autem ebrie linguc.
Crepo as crepui itũ. zerbrechen oder zerspringen.
Discrepo as pui vel paui atum. miszhellen.
Mico as cui sine supino. schinen.
Dimico as cui t caui atum. striten.
Sto as steti atum. vff den füessen ston.
Pendeo es pependi pensum. hangen.
Oleo es lui vel oleui oletũ. schmecken.
Aboleo es abolui t leui aboletũ t litũ. entwonen.
Absoleo es leui letũ ab vsu recedo. vsz gewõheit kõmẽ
Exoleo es leui etũ. excrescо vel de memoria exeo. entwachsen oder vsz gedechtnusz komen.
Adoleo es leui vl' olui adultũ. wachsẽ oder wol riechẽ
Conquiniscо is cõqueri sine supino. das houpt neigen.

Ecoia sine supposito t appositо valẽt: vt pluit ningit. dicit etiã pluit lapidib9 lapides pluũt. Deus pluit carnem: pluit escã: vt valle placet. Ningit nullo casu indiget. Jupiter serenat aerẽ dicit. Jrẽ fulminat arbores t grandinat vineas.

Pluit pluebat pluuit vel pluit. regnen.
Serenat abat auit. schien syn.
Fulminat abat auit. weterleichen.
Brandinat abat auit. hag'en.
Ningit ebat ninxit. schnyen.

Regule cõstru. verborũ persona.

Fulgurat abat auit. plitzen.
Coruscat abat auit. idem. plitzen.
Tonat abat tonuit. dondren.
Tempestat abat auit. vn wittren.

b Ec sui passiua volũt ante se ntm̃ patiẽtẽ: post se ablatiuũ agentẽ sine p̃positiõe: vt rubeo pudore: horreo frigore: tepeo austro: feruco estate. Prisciã. xviij.

Gaudeo es gauisus sum. sich frewen.
Doleo es lui itum. wee sin.
Albeo es bui. wisz machen.
Nigreo es grui. schwartz sin.
Fulgeo es fulsi fulsum. schinen.
Caleo es lui. warm sin.
Frigeo es frixi fricũ. kalt sin.
Tepeo es pui. law sin.
Egroto as aui atum. kranck sin.
Egreo es grui. schwach oder schwermietig sin.

Sed ꝓprie vt egrotatio in corpe sic egritudo in aio nomẽ habet: nõ sciunctũ ab dolore inqt Cice. li. iij. Tuscu.

b Ec neutropassiua volũt ante sese nom̃atiuũ patiẽtẽ: post se ablatiuũ agentẽ a vel ab medĩãte: vt Vapulo a te. Exulo a te. Fio a te. Uenco a te. Nubo tibi. Pris. viij.

Vapulo as aui atum. geschlagen werden.

Quintilianꝰ in. ix. An ab eo fustib⁹ vapulasset: qõ exẽpluz vt alia multa ꝓmus edo. Quidã cm̃ vapulo nõ iũgi ablatiuo docuerat.

Fio is factus sum. werden.
Exulo as aui atum. ellend sin. qõ absolute reppi sp.
Uenco is nũi z niui venũ. verkouffen. vt Uendor construit. Lucanꝰ. iiij. Secz z sua tradita venũ castra videt.
Nubo is nupsi ptũ. ein man nemen. cũ ablto nõ legi
Liceo es cui. ricmen.

Hec sola neutropassiua dicunt a Prisciano. viij. li.

Gaudeo es gauisus sum. froelich sin.
Audeo es ausus sum. geturren.
Soleo es solitus sum. gewon sin.
Fido is fisus sum. vertruwen.
Fido illi z illo.

De verbis cõmunibus.

c Ommune ꝟbũ est quod r littera terminat z in duas forꝫ mas cadit agẽtis z patiẽtis: vt crimino: re z crimino: a te Do. Cõmunia quãdo actũ significãt actiuoz ꝟstructioꝫ

Regule cõstruct. ver. personaliũ.

nem: qñ passionẽ passiuoꝝ sequũtur: vt crimino: te ꝛ crimino: a te. Prisci. xxiij. Itẽ largio: tibi libꝝ. A me largit tibi liber. Hortor Pindaꝝ ad vrutẽ. A me hortat Pindarus ad vrutẽ. Deborto: Juliũ a poesi. A me deborta Julius a poesi.

Largior	iris	itus sum. geben oder geben werden.
Experior	iris	pert⁹ sum. ich erfar oder ich wird erfaren.
Veneror	aris	atus sum. ich er oder wird geeret.
Morior	aris	atus sum. ich hinder oder wird gehindert.
Osculor	aris	atus sum. ich küsz oder wuird küszt.
Hortor	aris	atus sũ. ich erman oder wird ermanet.
Deblortor	aris	at⁹ sũ idẽ. ich warnen oder wird gewarnet
Criminor	aris	at⁹ sũ. ich beschuldig oder wird beschuldiget
Amplector	eris	plexus sũ. ich vmfach oder wird vmfangẽ.
Interꝑtor	aris	at⁹ sũ. ich dulmetsch oder wirt gedulmetschet
Hospitor	aris	atus sũ. ich herberg oder wird geherberget

De verbis deponẽtibus.

Eponens verbũ est quod R littera terminat: ꝛ ea amissa o latinũ nõ est. vt colluctor. Dona. Ista verba possessiua dicuntur: ꝛ volunt ante sese nominatiuũ agentẽ: post se ablatiuũ patientẽ sine ꝓpositiõe: vt Utor amico.

Utor	eris	vsus sum. nutze ding bruchen: als kleider
Abutor	eris	abusus sum. miszbruchen.
Vescor	eris	sine ꝑterito ꝛ supino. spisz essen.
Fruor	eris	functus vel fruit⁹ sum. nach geuallen bruchen: als ansehen singen.
Fungor	eris	funct⁹ sum. wirdikeit bruchen.
Potior	iris	titus sum. lustikeit bruchen.

Contenti fruimur: cupientes vrimur autem.
Sic fruor aspectu ꝛ cantu: sed vestibus vtor.
Fungimur officijs: optatis rite potimur. Vescimur ꝛ dapib⁹

Sta dicunt acquisitiua: ꝛ volunt ante sese nominatiuũ i agẽtẽ: post se datiuũ patiẽtẽ: vt Festus auxiliat infirmo.

Auxilior aris atus sum. helffen.

Medeor	eris	sine ꝑterito ꝛ supino. artznyen.
Geniculor	aris	atus sum. Kniewen.
Misereor	eris	sertus sum. erbarmen.
Dominor	aris	atus sum. herrschen.
Amicor	aris	atus sum. frunden.
Loquor	eris	locut⁹ sum. reden. vt Loquor illi aspera verba. Alloquor illũ verbis asperis.
Aduersor	aris	atus sum. wider wertig sin.

Regule cõstruct. ver. personaliũ.

Gratificor aris atus sum. danckbar sin.
Irascor eris iratꝰ sum. zirnen.
Mentior iris itus sum. ich lug dir. Ego mentior tibi. Quintꝰ sagt wir liegen: oder von quinto werdẽ wir geheissen liegen. Quintꝰ dicit nos mẽtiri. vel a quinto mẽtiri dicimur.

Sta vba dicunt trãsitiua: t pcũt ante sese ntm̃ agentẽ:
i post se actm̃ patiẽtẽ: vt Ascaniꝰ meus solat amico.

Solor aris atus sum. troesten mit wercken.
Cõsolor aris atus sum. troesten mit worten.
Precor aris atus sum. bitten. Precor hanc rem illũ vel ab illo lege Thesaurum.
Aggredior eris gressus sum. an gon oder angriffen.
Populor aris atus sum. zerbrechen.
Furor aris atus sum. stelen. Vergiliꝰ quito. Pone cap̃ put fessosq; oculos furare labori.
Predor aris atus sum. rouben.
Depredor aris atus sum: idem. berouben.
Du hast geroubet min Lucanũ. dicendũ est: Dep̃datus es Lucanum meũ. Depredabor multos aureos Simonis. Ich roub vil gulden von Simone.
Sequor eris secutus sum. nachuolgen.
Miror aris atus sum. verwundren.
Ludificor aris atus sum. betriegen. Teren. in Enu. Post q̃ ludificatus est virginem. Laue dativo iungas.
Patior eris passus sum. liden.
Ouidius. Leniter ex merito quicquid patiare ferendũ est.
Queror eris questus sum. sich klagen. vt Multa de illo queror.
Comitor aris atus sum. nachuolgen mit geselschaft. vt Comitor illum.
Comitor aris atꝰ sum. anhangẽ. vt: comitor illo. Dio.
Mutuor aris atꝰ sũ. wechszlẽ. sic etiã mutuo. lege thesau.

Sta sui passiua volũt ante sese ntm̃ patiẽtẽ: post se ablaq̃
i tiuũ agentẽ sine p̃positiõe: vt letor auro.

Letor aris atus sum. freuwen von sin selbs wegen.
Gratulor aris atus sum. freuwen von eins anders wegẽ. vt Tibi gratulor pace.
Glorior aris atus sum. berimen
Indignor aris atus sum. vbel sin.
Delector aris atus sum. lust han.

Regule cõstruct. verborũ iperso.

Morior eris vel iris mortuus sum. sterben.
Stomacor aris atus sum. vnwillig oder vbel sin.
Tristor aris atus sum. erurig sin.
Grauor aris atus sum. beschwert sin.
Ouidi⁹ tamẽ ait vtor. Tu mala nostra grauas. alibi sepius.

Sta deponẽtia passiua volũt añ sese ntm̃ patiẽtẽ: post se
i ablm̃ cũ a vel ab: vel datiuũ: vt nascor a te et tibi. Pri⁹
sciamus octauo.

Nascor eris atus sum. geborn werden oder wachsen.
Enascor eris atus sum idẽ: als vil.
Renascor eris atus sum. wider geborn werden.
Orior iris ortus sũ idẽ. geborn werden oder wachsen
Phocas ait. Oriris t oriri tm̃ modo quarte esse cõiugatiõis: reli⁹
qua vero tertie.

Sta impfecta dicunt. nã volũt añ sese ntm̃ agẽtẽ: post se
i vo casũ cũ ꝓpositiõe: ꝑterq̃z in noĩb⁹ aduerbialiẽ positis:
vt Quint⁹ gradit in agrũ vel domũ aut romã.

Gradior eris gressus sum. gan.
Ingredior eris gressus sum. hin in gan.
Egredior eris gressus sum. her vszgan.
Regredior eris gressus sum. widerumbergan.
Reuertor eris uersus sum: idẽ. widerkeren.
Cõuersor aris atus sum: mit eim gemeinsamkeit han.
Obuersor aris atus sum. gegen einem gan.
Pacisor eris gi t pact⁹ sum. geding machen.
Ratiocinor aris atus sum. rechnen oder rechnũg geben.
Prelior aris atus sum. mit einander schlahen.

Sta dicunt absoluta. i. intrãsitiua. Cũ ntõ eã ꝑfectam
i habẽt ꝓstructionẽ sine obliq̃: vt Sulpici⁹ philosophat
Philosophor aris. atus sum. philosophieren.

Poetor aris atus sum. vers machen.
Uersificor aris atus sum: idem: als vil.
Uociferor aris atus sum. stim vf lassen.
Aprico aris tus sum. an der sonnen stan. quia in aprico
vbiq̃ solis calor.
Jocor aris atus sum. schimpfen mit worten.
Uenor aris atus sum. tierjagen.
Aucupor aris atus sum. voglen.
Spatior aris atus sum. spatzieren.
Peregrinor aris atus sum. wegfart tuon.
Expergiscor eris exprectus sum. erwachen.

Regule cõstru. verborũ ipersona

Lucto⁹ aris atus sum: ringen.
Ligno⁹ aris atus sum. holcz schiten.
Lachinno⁹ aris atus sum. kitteren. Sueton⁹ tñ in Uesp. Lachinnasse dicit Lucreti⁹ etiã li. iij. Quã famule longe fugitãt furtimq; cachinnãt.

De verbis impersonalibus. Li. ij.

Mpersonaliũ actiue quedã terminatiõis: vt penitet: pudet. Quedã vo passiue sunt: vt amat: audit. ¶ Impsonalia passiua vocẽ habẽtia ablatiuo more passiuoꝝ iungũtur: vt Currit a me vl' mihi: p curro. Stat a te p stas. Dicit etiã sine casu: vt currit. ¶ Impsonale verbũ passiue voc' solet plerũq; nasci vel a tertijs actiuoꝝ psonis singularibus tñ: addita ur: vt amat amatur. vel a neutris actiuã vel absolutã vim habẽtib⁹ nõ tñ passiuã: vt stat: currit: viuit: ambulat. Excepta vo sunt cõtingit: placet: euenit: accidit: vacat: iuuat: delectat: liquet: restat: pertinet: licet: attinet. ¶ A passiuis vo siue cõib⁹ vel deponẽtib⁹ nunq; impsonalia fiunt. Pris. auctor octauo t sexto. xij. carminũ.

Actiue terminatiõis impersonalia.

Interest: intererat: inkfuit. es geboert dar zuo oder ist nutz
i Refert: ebat: retulit. idẽ als vil. ¶ Btũs oim casualiũ t ifinito applicant: vt Uigilare interest ipatoris. Legere refert meoꝝ natoꝝ. Interest mea t pris. Refert tua t imperatoris Cõstruũtur cm̃ p q̃q; gtis pmitiuoꝝ pnoim ablatiuoꝝ possessiuoꝝ. vt Interest mea tua sua nra vel vra. Priscia. xvij. ¶ Interest ptinere q̃q; significare oñdit. Pli. in pncipio de mũdo loquẽs vbi ait: hui⁹ extera indagare: nec itereſt hoim: nec capit humane cõiectura mẽtis. Refert t hoc mõ vtunt: was vnderscheid ist du habest iuliũ gesehen oder Tiberiũ. Quid refert Juliũ videas aut Tyberiuz. Ich achten sin nit so ichs nun han. Mea nihil refert vt potiar modo. was gat es mich an ob man die gibt Tito. Quid mea refert illã dari Tito. Es gat dich nũt an. Jd tua refert nihil
Est erat fuit: es geboert: impsonale repit. Jungit cm̃ gtõ t ifinito: vt Nec est viri boni errare. i. nõ ptinet ad bonũ viz. Jungit itẽ ntõ t infinito: vt est meũ tuũ suũ nr̃m vl' vr̃m ꝓsulere patrie. i. ptinet ad me tc. Jungit g̃ ntõ cũ actõ cũ ad: vt Rogare q̃ ad pacẽ
sunt. i. ptinẽt. Et est hic psonale.
b Ec impsonalia datiuo t infinitiuo iungunt: vt Placet illi audire.

Placet bat cui t citũ est. S. r. es gefelt.
Libet bat uit t itũ est. es gefelt mit willen.
Licet bat cuit t citũ est. S. r. est ist zimlich

Regule cõstruct. ver. ipersonaliũ

Contingit bat contigit. es beschicht.
Liquet bat es ist offenbar: ptõ deficit: vt Phocas ait.
Uacat bat uit. zit han zuo einem ding.
Prestat bat prestitit. es ist besser.
Conducit bat duxit. es ist nücz.

Ec impsonalia infinito t actõ iũgunk: vt iuuat t delectat
b me studere. Personalia vero suã seruãt ꝯstructionẽ. vt iu
uo t delecto illũ. Prisc. decimooctauo.

Iuuat bat iuuit. lust han.
Delectat bat auit: idem als vil.
Decet bat cuit. es zimpt sich. idẽ psonalia tertias tan
tũ hincinde psonas habẽt: vt decẽt decebãt decuerũt.
Oportet semp impsonale accusatiuo t infinito adiũgit: vt opor
tet illud scire. Prisci. xviij.
Oportet bat tuit. bedurftich oder noturftig.

Ec iuncta infinitiuis impsonalia sunt: vt Docere ptinet
b ad sapientem.

Pertinet bat nuit. es zuogehoert.
Attinet bat nuit. als vil.
Spectat bat nuit. als vil.

Ec semp impsonalia gtõ agẽti: actõ patiẽti iungunk: sine
b accusatiuo t infinito: vt pudet me sceler: pudet me dice
re. Prisciã. xviij.

Pudet bat duit. sich beschemen.
Penitet bat tuit. gerüwen.
Tedet bat duit. verdriessen. ptesum est vel fuit: a perte
det ortũ. Bellius cĩ. j. li. perteduissent ait. Et li. xiiij. c. xx. Quax
matrimonijs ptedebat. s. curipedẽ. Et Hieroñ. ij. capite Eccle sia
stici dixit: Iccirco teduit me vite mee.
Piget bat guit t gitũ est: idẽ est qõ tedet. verdriessen.
Miseret bat misertũ est vel fuit. erbarmen. Uer. v. Si
re lapsox miseret.

Ec ablatiuo agẽti t ppositiõi er in datiuo patiẽti iungũ
b tur. vt A Tito benefiet mihi.

Benefit bat benefactũ est vel fuit. wol tuon.
Malefit bat malefactũ est vel fuit. vbel tuon.
Satisfit bat satisfactũ est vel fuit. genuog tuon.
Fit bat factũ est: impsonale etiã reperit: vt Ita fit:
sic fieri solet.

Ec infinitis psonaliũ iũcta psonalia sunt t vbox illorũ
b postulãt cõstructionẽ: vt Incipio legere Ciceronẽ. tu desi

nis studere poesi. Hic debet vacare grãmatice. Nos possum⁹ ire ad templũ. Soleris gaudere pace: hi volũt letari laude.

Incipit	bat	cepit. anfahen.
Desinit	bat	desijt vel desiuit. vffhoert.
Debet	bat	buit. sol.
Potest	rat	potuit. vermag.
Solet	bat	luit ꝛ solitũ est. gewesen sin.
Vult	bat	voluit. will:

b Ec eadẽ infinitis impsonaliũ iũcta impsonalia fiũt: ꝛ illoꝝ cõstructionẽ: vt Pindaro hebt an ze vordriessen Terentiũ Pindari incipit tedere Terentiũ. denen horet vff ze verdriessen der laster. Nos desinit pudere viciorũ. von vch solt mir wol beschehen. A vobis debuit bñficri mihi. Min sün moechten erbarmen han über die nackenden. Meos filios poterat misereri nudorũ. Von vilen helt vns verdriessen. Multorũ solet pigere nos. Sed in volo vis semp psona volẽs ponat in nomiatiuo si infinito psonalis adheret. vt Pindar⁹ wil Juliuz schlahen. Pindarus vult Juliũ vapulare a se. ich wolt das ich mich des solt freuwen: Ego volã hunc gaudere me. Si vo infinito impsonalis adheret ꝟ pacto dicet. von Bernardio ist gewoelet wol zuo beschehen Quinto. oder Bernardin⁹ wolt das von im wol beschech Quinto. A Bernardino volebat bñficri Quinto vel Bernardin⁹ volebat a se beneficri Quinto. Ich wolt dz das volk min verdriessen het. Ego volo mei tedere gentẽ. Si tñ dicerem: mei vult tedere gentẽ: p⁹ior sensus nõ seruaret.

De aduerbijs localibus. Ti. iij.

Interrogatiua aduerbia sunt sex. s.

i Vbi significat in loco.
Quo ad locum. Qua per locum.
Vnde ꝺ loco. Quorsum locum versus. Quousqz vsqz ad quod tempus: vel vsqz ad quẽ locum.
Prisciañ⁹. xviij.

Vbi wo.
Vbinam idem. Ubiqz.
Vbicũqz an welchen enden.
Alicubi etwa an ein end.
Necubi an keinen enden.
Sicubi etwa an einem end.
Ibi da.
Ibidem daselben.
Alibi an einem andren end.
Cominus by nahend.
Eminus von verr.
Usqz ꝛ vsqz etwa an einẽ end.
Nusqz an keinem end.
Intus da innen.
Foris her vsznen.

Regule cõstru. aduerbiorũ loca.

Hec ad locũ significãtiby ꝓbis adherẽt: vt Eo Curro.
Huc da hin.
Illuc dort hin.
Istuc da hin.
Quo wo hin.
Quonam idem als vil.
Quocũqz an allen enden.
Quoquo idem als vil.
Aliquo etwan her.
Nequo nienen her.
Si quo von etwan her.
Eo da hin.
Eodem da selben hin.
Alio an ein ander end.
Illo da her.
Isto vel istoc da selben.
Eminus von ver.
Cominus nahend.
Quin min⁹ comin⁹ inqt doctor Tyrio Syllius .ir.
Intro foras.
Hec ꝑ locũ significãti ꝓbo adherẽt: vt Transco
Hac da her.
Illac da hin.
Istac da her von ver.
Qua an was end.
Quanam idem als vil.
Quacũqz an was end.
Quaqua an welche end.
Aliqua an ein end.
Nequa an kein end.
Siqua etwan an ein end.
Ea dort her.
Eadẽ von minẽ selben end.
Alia von einem andren end.
Illa von einem verren end.
Intus foris.
Hec de loco sigficãtiby ꝓbis adherẽt vt discedo venio fugio ꝛc̃.
Hinc da hin.
Illinc dort hin.
Istinc von ver hin.
Inde dort hin.
Unde wo her.
Undecũqz von allen endẽ vñ vñ
Undiqz allenthalben her.
Aliunde anderst wo her.
Necunde nienert her.
Sicunde etwa her.
Intus foris.
Hec locũ versus significant.
Quorsum wo vsz.
Quoq̃ versus .allenthalb hin
Aliquorsum etwa hin.
Horsum an das end.
Illorsum an das end oð do her
Istorsum an dem end oder da.
Retrorsum hindersich.
Dextrorsũ gegẽ der rechten hãd
Sinistrorsũ gegẽ der lickẽ hãd
Sursum .vbersich.
Deorsum vndersich.
Sursum Uersus.
Deorsum ꝓsus vl' deorsũ ꝓsum:
Extrorsus itrorsus vl' introrsũ.
Introrsum eo Solocaismũ esse ait Fabius ꝑmo.
Orientem versus.
Occidentẽ versus.
Italiam versus.
Siciliam versus ꝛc̃.
Prisciañ .xv. aduerbia cõposita docet.
Hecusqz ad locũ significãt.
Hucusqz da her.
Illucusqz dort her.
Istucusqz eben da.
Quousqz wie verr oder wie wit.
Eousqz dort hin.
Introusqz foras vsqz.

Regule cõstru. noĩm Ciuitatum.

De ꝓꝓr̃is nominib⁹ ciuitatũ ⁊ terrarũ.

Ꝓꝓria noĩa ciuitatũ si ꝓme vel ſcẽde ſint declinatõis: in ge/nitiuo quidẽ caſu ꝓ aduerbio in loco accipiunt: vt Rome ſum vel Tarenti Actõ vero ad locũ cuiuſcũq; ſint declinatõis: vt Ro/mãco vel Tarentũ: Carthaginẽ: Athenas: Delphos. Ablatiuo de loco vel per locũ: vt Roma exeo: Tarento tranſeo. Priſcia. xv. Quod quidẽ vix tu inuenies. Itaq; poti⁹ per Tarentum tranſeo dices: q̃uis id quoq; rariſſimũ. Semel tantũ Pomponi⁹ mella ſic ait lib. ij. A pado ad anconã tranſiui Rauenna. Itaq; de cun/ctis eiuſmodi ⁊ tu dicito. ¶ Si tertie ſint ablatiuo tam in loco q̃ de loco q̃ per locum: vt Carthagine ſum: Carthagine venio: Car thagine tranſeo. idem in pluralib⁹ ſemp inuenit: vt Athenis ſuꝫ. Athenis venio. Athenis tranſeo.

Inueniũtur ⁊ quedã appellatiua ſuꝑadictã regulã ſeruantia: vt Militie militiã militia: Domi domũ domo: Humi humũ hu mo. Dicim⁹ quippe aduerbialiter per datiuũ: Veſperi: ruri. Hec omnia ex ꝑſciano decimoquinto. Diomedes aũt ſcribit: q̃ hum⁹ nõ recipit niſi aduerbiũ loci: vt humi naſcit. Dicim⁹ quoq; Rus eo. Rure ſum. rure tranſeo. Venio rure ⁊ de rure. In militiã ꝓ/ficiſcor. Et militia redeo. Domi ſuꝫ ⁊ in domo. Lege theſaurum. ¶ Ꝓuinciarũ nomina aut locoꝝ: regionũ: fluminũ: montium: hominũ: ſi verbis in loco ſignificãtibus iuncta fuerint: ablõ cuꝫ in aut cũ applicẽtur: vt fueram in Calabria: in theatro: in tyberi: in Auẽtino cũ quinto. ¶ Si verbis ad locũ ſignificãtib⁹ cum ad vel in applicentur. vt eo in Calabriã: ad theatrum: in tyberim: in Auentinum: ad quintũ. ¶ Si verbis per locũ ſignificãtibus accu ſatiuo cũ per vel apud applicẽtur: vt tranſeo per Calabriã. ꝑ thea trum: ꝑ tyberim: ꝑ auentinũ: apud quintũ. ¶ Si verbis de loco ſi gnificãtibus ablõ cum ꝓpoſitionib⁹ applicẽtur: vt venio vel di/ſcedo e Calabria: de theatro: ex tyberi: ab Auentino: a q̃nto au/ctorum vſus hec aſſerit.

Verſus vbiũ noĩb⁹ ſupponatur ſimplici accuſatiuo: vt romã verſus. Alijs vero noĩbus iuncta ꝓpoſitione: vt in Galliã verſus ad inſulam verſus. q̃ndoq; tamẽ ſine ꝓpoſitione inuenies. Lege

Vbiũ noĩa que cũ vſq; iungũtur. Itẽ domus (theſaurum. rus ⁊ militia: ſimplici actõ applicent: vt ibitis vſq; Romã. Veli/tras vſq;: Addit de prepoſitio: vt Tullius ꝓ Deiotaro Vſq; in Numantiã miſit. Alia vero cũ ad vel in: vt ibimus vſq; in Aphri cam: vſq; in auẽtinum: vſq; ad Feſtum. Vſq; etiam ſignat tẽpus: vt vſq; ad diem ſolis tecum ero.

¶ De infinitis. Lit. iiij.

Regule cõstructõis de Infinitis.

Infinita ꝟboꝝ psonaliũ exigũt añ se actm: postea vero sui
i ꝟbi cõstructionẽ seruãt. Das Pindar⁹ poetri studiert geꝫ
uelt mir nit. Pindarũ studere poesi: mihi nõ placet. Festũ
võ mir zelernen ist vilen nuczbar. Festũ doceri a me ꝓderit multꝫ
Infinita aũt psonalium habẽt t ante t post casum verboꝝ suoꝝ.
Ich will von dir liebgehebt werden. Uolo abs te amari. Ich beꝫ
ger min verdrießig sin Juliũ. Cupicbã mei tedere Julium. Ich
wil das mir Quintus gunstig sy. Uolo a Quinto fauori mihi.

Esse.

Esse infinitũ post se casum querit: qui ipm p̃cedit. Sepe tñ aliꝫ
ter repit: vt iste vult esse pius: Sperabã me esse medicũ. Mihi
licet esse pio: t mihi licet esse piũ. Si vero vnico heret casui: actũs
sit ille: vt esse pbm prodest: bonũ est esse poetã. Fab. iij. An illi acci
dat viro bono esse vel malo. Hypermestra ad Linuz. Quo mihi
cõmisso nõ licet esse piã. De hoc ꝟo in thesauro q̃plurima dixim⁹

¶ De gerundijs. Tit. v.

Erũdia tã ab actiuis q̃ a cõibus nascẽtia: tã actiuã q̃ pas
g siuã habẽt significationẽ. A ceteris vero neutris t deponẽ
tib⁹ eandẽ significationẽ habẽt quã t ꝟba. Priſ. viij. Beꝫ
rũdia in i genitiui casus sũt: in um ꝟo acti. in o aũt ablatiui. Pri.
viij. Gerũdia ante se casum nõ q̃rũt: post se ꝟo illis casib⁹ adiunꝫ
gũtur q̃b⁹ t verbũ: vt noceo tibi nocẽdi tibi causa. Tibi nocendo:
tibi nocẽdũ. Priſ. viij. In Di.

Quint⁹ studiert vñ tugẽd willen zehan. Quint⁹ hñdi cã virtu
tem studet. Siue p̃ noĩa. Quint⁹ hñde causa ꝟtutis studet. Fest⁹
list darũb das er võ mir werd liebgehebt. Fest⁹ vt amet a me leꝫ
git. Amãdi enĩ passiue dici ꝓhibet Ualla. q̃ q̃dez assero cũ ablõ
cz: sine em̃ liceret. Nã iustin⁹ li. xvij. sic ait. Athenas q̃z erudiẽdi
gr̃a missus. vbi passiue accipit: Idẽ in ꝓlogo ꝓmi voluminis ait.
Q̃ ad te impator Antonine nõ tã cognoscẽdi: q̃z emẽdãdi causa
transmisi. In Do.

Quint⁹ terẽtiũ lesend lernet. Quint⁹ legẽdo terẽtiũ discit. Ur
gilius gelesen ist geuellig. Uergili⁹ legẽdo placet. wã Uirgili⁹ geꝫ
lesen wirt: so wirt er võ mir gelobt. Uergili⁹ dũ legit a me laudaꝫ
tur. Nec enĩ dicere liceret addito casu: hoc modo. Die frow wirt
entzunt so si võ mãnen gesehen wirt. Urit femina vidẽdo a mari
bus: sicut dicimus. Urunt viri vidẽdo feminas. Lau.

In Dum.

Marcell⁹ ist geschickt grãmaticã zelernen. Marcell⁹ est idoꝫ
neus ad discẽdũ grãmaticã. vel p̃ noĩa ad discendã grãmaticam.
Min bũchlin ist bering zelernẽ. Tul. j. tusc. Q̃ nõ facile ad creꝫ

Regule cõstructõis Supinorum

dendũ est. Es ist sich dín zuo erbarmẽ. Miserendũ est tui. Es ist dem zu schedigen. Nocẽdum est illi. Es ist zu lesen den poeten: die oration vñ die vers. Legẽdũ est poetã: oronem carmẽ. Mir ist ze begerẽ das buoch võ Latone. Petẽdũ est mihi codicẽ a catone.

¶De supinis. Tit. v.

s Supinor terminatiões due sunt. Prior in vm altera in u finit. vt venatũ venatu: in vm actiui est: in u vero passiui.

In Um.

In vm supinũ ante se casum nõ qrit. post se vero casib⁹ sui vbi adheret candẽq significationẽ habet quã gerũdiũ in dũ cũ ppõsitione ad t nunq̃ fere sine verbo significante motũ ad locũ: vt convento curro auditũ oronem: mitto ad vos oratũ: misertũ tui venio: nocitũ tibi ppero: spectatũ currere equos eo.

In U.

In u desinẽs supinũ ntõ adiungit. Pri. xviij. vt iucundum est spectatu currere equos. Miserabilis visu .i. quũ videt: Optimũ factu .i. vt fiat: Dignũ auditu qõ est audiri dignũ. Facile creditu vt credat. Nõ dign⁹ amatu: q amet. Pueri digni doctu q doceãt

¶Distributiua. Tit. vij.

d Jstributiuũ est per quod distributio fit. Est autẽ affirmatiuum t negatiuum.

Affirmat quidam vel quilibet omnis vterq̃.
Ambo alius pars: t predictis additur alter.
Denegat at nullus: tum nemo: tum quoq̃ neuter.
Alter vterq̃ simul neuter quoq̃ iunge duobus.
De multis alius dici solet inclyte lector.

Cõstruit aũt cum grõ plurali vel singulari nois collectiui: cuz ablõ: vel accõ iũcta ppositione: vt qlibet vor vel ex his vel inter vos cantat t nullus istor legit.

¶ Partitiua. Tit. viij.

p Artitiuũ est p qõ petitio fit: vt Quilibet ali⁹ aliqs quicũq̃ qdam alter tc. que petitiue ponunt: sicut numeralia: vnus duo tres. Et ordinalia: primus scõs tertiꝰ. Que oia sicut distributiua cõstructionẽ hñt: vt Uelitermor: seu inter Uelitermos: aut e Uelitermis aliq studẽt: multi scribũt. Ut aũt Prisciani exẽpla in. xvij. li. oñdunt: t distributiua t partitiua sunt eadem.

¶ Relatiua. Tit. ix.

r Elatio est cognitõis añ late repsentatio: vt scribit Uergilius ad laudẽ sui. Pri. xij. ¶ Relatiuũ est cognitionis ante late repsentatiuũ. Est aũt substantie t accidentis: identitatis t diuersitatis.

Regle cõstru. relatiuoꝝ acciden.

¶ Relatiua substantie sunt.

Qui que qđ reliquus vel vterqꝫ alius simul ipse.
Is suus ille sui simul alter cetera ꝛ ambo

¶ Relatiua accidentis sunt.

Qualis vel quantusue quotennis quot quotus adde.
Et quotuplus quotupler quoteni cuiꝰ quoqꝫ cuias.

¶ Identitatis relatiuũ est qđ refert candẽ rem quã antecedens: vt Quintus legit ꝛ inde sedet. ¶ Diuersitatis vero qđ refert diuersaꝫ rem ab antecedẽte: vt veliternoꝝ vnus sedet ꝛ alĩ currũt. ¶ Accidentis relatiuũ cũ sequẽti substãtiuo cõuenire oportet: vt Quintus est tãtus quãtus nõ erat Pri. ¶ Substãtie relatiua cũ antecedẽti substãtiuo ꝙuenire oportet: vt Tiꝰ loqtur: ꝛ is ridet coranos

Qui que quod.

¶ Qui que qđ relatiuũ substãtie ꝛ antecedẽti ꝛ cõsequẽti substantiuo cõiungi potest: vel proprĩũ vel appellatiuũ sequat: vt est locus qui vel qđ hodie Senaculum appellatur. Est in carcere locꝰ qui vel qđ Tullianũ appellatur Eo Ardeam que vel quod est oppidum latinoꝝ: lege thesaurum.

Interrogatiua seu relatiua accidẽtis. Tit. x.

q

Qualis. wie gestalt oder gesitt. Eius redditiuũ talis. Interrogãti referunt oẽs spẽs q̃litatis: vt bonꝰ malus albꝰ niger ꝛ silia. Pris. xvij. ¶ Quãtus. wie groß. Eiꝰ redditiuũ Tantus so groß. Interrogãti referunt oẽs spẽs quantitatis: vt Longus breuis magnꝰ parꝰ ꝛ silia. Pris. xvij. ¶ Quotennis von wie fil iaren. Interrogãti referunt Biennis triẽnis quadriennis quinquẽnis ꝛ similia Prisci a. de numeris. ¶ Quot quanti. Eius redditiuũ: Tot tanti. Interrogãti referunt numeri oẽs: vt Quot boies. Tres decem mille ꝛ similia Pris. xvij. ¶ Quotiens wie vil an der zal. Interrogãti referunt ordinalia. vt primus scõs tertiꝰ ꝛ similia Pris. de numeris. ¶ Quote pro quot etiam reperitur. Fabius de grãmatices studio. Quote ꝛ q̃ partes oronis. ¶ Quotuplꝰ quãto plus. Interrogãti referunt: q̃ ppie ad põdus mensuram vel numerũ dicunt. Simplũ: duplũ: triplũ: q̃druplũ: ꝛ similia. Pris. de numeris: vt quotuplas vncias ꝙtinet statera tua q̃ꝫ mea decuplas. Et quotuplũ vinũ habuisti hoc anno q̃ꝫ altero? duplũ. ¶ Quotupler wie manigueltig: Interroganti referunt Simpler dupler tripler ꝛ silia. Pris. pro numeris. ¶ Quoteni ibitis wie vil vwer. Interroganti referunt. Bini terni q̃terni q̃ni deni ꝛ silia: q̃ oia plalia sũt sp auctore Pri. in li. de numerꝭ. Auctores tñ i ppie etiã singlari numero ꝓtulisse ĩueniunt. Colu. li. vj. Quotena semina iugeꝝ inqt. ¶ Cuiꝰ cuia cuiũ. wes possessiuũ ẽ infinitũ. ꝓtiet cũ

ad oēs ſpēs poſſeſſiuoꝝ: vt cuia eſt filia hec? mea vel tua vel illi⁹. Jd aũt tã interrogatiuũ eſſe põt q̃ relatiuũ. Et ci⁹ maſculinũ in fine acuitur: differẽtie cauſa Priſ.xvij. ¶ Cuias welc hes landes. Interrogãti referunt noĩa cũcta gẽtilia: vt cuias eſt ille: nr̃as: veſtras: vel grecus vel Roman⁹ vel ſilia. Priſ.xvij. ¶ Declinat autẽ hic ꝛ hec cuias: hui⁹ cuiatis: ſicut hic ꝛ hec carpinas hui⁹ arpinatiſ Antiq̃ cnĩ dicebãt hic ꝛ hec cuiatis ꝛ hoc cuiate: vel vt hic ꝛ hec carpinatis ꝛ hoc carpinate. Plau. Rogitãt cuiatas ſit.

¶ De comparatiuis. Tit.xj.

Ompatiuũ eſt qõ cũ poſitiui intellectu: vel cum aliquo qõ
c pticipet ſenſu poſitiui magis aduerbium ſignificat: vt fortior magis fortis. interior magis intra q̃ ille q̃ intus eſt. Priſ.iij. Cõpatiuũ reſoluit̃ per aduerbiũ ꝛ poſitiuũ: vt fortior.i. magis fortis. vel plus aut vehemẽtius aut validius fortis. ꝛ ſilia. U. Cõpatio eſt vel ſimiliũ vel diuerſoꝝ vel minoꝝ ad maiora: vel maioꝝ ad minora collatio. Priſ. ex Hermogene. ¶ Gradus cõpatiõis ſunt trꝛes. Poſitiu⁹ vt fortis. Cõpatiuus vt fortior. Suplatiu⁹ vt fortiſſim⁹. Poſitiu⁹ dicit̃: q̃ primus ponit̃ in cõpationis gradu. Apud grecos cõpatiuũ refert̃ ad vnũ ſui generiſ. ſuplatiuũ ad plura eiuſdẽ gñis. Sed ad plures diuerſi gñis cõpatiuo vtuntur: cui gtm̃ q̃ adiũgũt: cũ ablõ carent qõ ꝛ latini imitati ſunt: vtiq̃ inter duo: vt Aiacũ fortior fuit Thelamoni⁹ et manuũ melior eſt dextra. Hora. O maior iuuenũ dixit. Et Ode penultima. Maior neronũ aĩt de Tyberio ꝛ Druſo loquẽs. Inter plures vo diuerſi generis ablõ cõpatiuũ latini iũgemus: vt achilles troianis fortior fuit: et tu es doctior carthaginẽſib⁹. Pli.li.xviij. Quã diligẽtior eſſet ceteris. ¶ Cõpatiuus q̃dem gradus ablõ caſui iungit̃ vtriuſq̃ numeri: interdũ tñ ntõ interpoſito q̃ aduerbio: vt fortior Scipio hãnibale: aut fortior Scipio q̃ hannibal. Priſ.iij. Dicim⁹ itẽ ſum fortior inter illos ꝛ ante illos aut ex illis. Pli.vo nullũ oĩm pſtantius dixit lib.xiij.ci.xxj. Jd aũt fit greco more: q̃ cũ carẽt ablatiuo gtõ vtunt̃ in cõpatiuis. Sum magis plus q̃ Cato or: vel magꝰ pi⁹ Catone. Eneas iſt ſo vil mer gerechr ſin als vil ſeliger dañ hector Fuit tam iuſtitior q̃ felicior eneas hectore. Achilles iſt vil mer ſtarck geſin dañ gerechter wañ Eneas. Fuit achilles enea fortior magꝰ q̃ iuſtior. Priſ.iij. Diu⁹ quoq̃ Hiero. de pauptate. Quidã ex fratrib⁹ partior magis q̃ auarior. Fabius vero libri tertij prologo aĩt. Sitq̃ ſalubrior ſtudiꝰ q̃ dulcior. ꝛ Columella lib.vj. ac ſi longior fuerit q̃ latior ergo ſine magꝰ etiã bene dicit̃. ¶ Fiũt cõpatiua a noibus adiectiuis q̃ poſſunt incrementa vel diminutiões accipere: vt clarus clarior. A verbo dete/

ro deteris deteriꝰ. A ꝓticipijs amãs amãtiꝰ. A prepositõib⁹ extra exteriꝰ: intra interiꝰ i. magis intra q̃ ille ꝛc. vltra vlteriꝰ: citra citeriꝰ: sup̃ supiꝰ: infra inferiꝰ: post posteriꝰ: ꝓpe propiꝰ: ante anteriꝰ. Ab aduerbijs prid̃ priꝰ. diu diutius. sepe sepi⁹ ꝛc. Scõe declinatõis noia ꝰ assumũt in gtõ. Tertie i dtõ ꝛ faciunt cõparatiua: vt clar⁹ clariꝰ: sapiẽs sapiẽti sapiẽtiꝰ. Sed bon⁹ facit melliꝰ: siniſter ſiniſteriꝰ: dexter dexteriꝰ: magnific⁹ magnificentiꝰ: munific⁹ munificẽtiꝰ: iuuenis iuniꝰ: magn⁹ maiꝰ. malus peiꝰ: puus miniꝰ. ¶ Que vocalẽ añ ius habẽt non formãt in vsu cõparatiua: vt pius: ardu⁹: egregi⁹: dubi⁹: ſtrẽnuus: idoneus. Assumũt aũt magis aduerbiũ ꝛ vsum cõparatiui cõpleti: vt magis pius hic q̃ ille. Varro li. ij. de canib⁹ loquẽs assiduiores ait. Medioc̃ris ꝛ rudis: vt Dio. ait cõparatiuo ꝛ suplatiuo deficiũt. Ocyꝰ ꝛ ocyſſimus a greco est ocys. Priſ. xv. ¶ Anequã neq̃ꝰ ꝛ neq̃ſſim⁹ inuenit. a prid̃ remota dem ꝛ addita ꝰ fit priꝰ. ꝛ accepta mus fit prim⁹. Priſ. iij. Sepe cõparatiu⁹ gradus p̃ponit̃ suplatiuo: vt maiꝰ maxim⁹. Tul. pro M. Marcel. Maximas oẽs tibi gr̃as agim⁹ Cai Ceſar. Etiã habem⁹ maiores. Miniꝰ triginta ãnoꝝ ꝛ miniꝰ triginta annis dicit̃. Sic etiã maiꝰ. Item habeo duos annos dieb⁹ q̃nq̃ min⁹: est mihi plus minusue mali q̃ boni. Ich hã dryſſigiar minder eins. Habeo triginta annos plus vno. Diligo illũ: minus aũt plus equo. ¶ Positiuo iũgimus tm̃ q̃tũ multum paulũ ꝛ ſiſtia. cõparatiuis vero ꝛ suplatiuis tãto q̃to multo: vt multũ doct⁹ ꝛ multo doctiꝰ. Dicim⁹ etiã tãto ego ante veni q̃to post tu veniſti. Propiꝰ ꝓpius ꝛ ꝓximus dtõ ꝛ actõ iũcta legi. vt ꝓpiꝰ vel ꝓpius aut ꝓxim⁹ oceano vl̃ oceanũ. Dicit̃ quoq̃ ad oceanum ꝓpius. Iteq̃ ꝓxime deos accedo. aut ad deos ꝓxime. Lege thesaurum.

¶De suplatiuis. Ti. xij.

Suplatiuũ est qđ ad p̃lures sui generis comparũ supponit̃ oĩb⁹: vt fortiſſimus grecoꝝ fuit achilles. i. sup oẽs grecos fortis. p se vero ꝓpatũ intellectũ habet cũ valde aduerbio positiui. Nã dicẽdo fortiſſim⁹ Hercules fuit: nõ adijciẽs quoꝝ. intelligo valde fortis. Priſ. iij. Valla tm̃ scribit suplatiuuꝫ resolui p suplatiuũ ꝛ positiuũ vt fortiſſimus grecoꝝ Achilles. i. maxime fortis ꝛ validiſſime. nõ eni cõmode dicit̃ valde fortis. Nam q̃d absurdi⁹ q̃ cũ exponam⁹ cõparatiuũ p cõpatiuũ: ꝛ exponere suplatiuũ p positiuũ. ¶ Suplatiuũ gtõ plurali vel singulari iungitur nois collectiui: vt fortiſſimus gẽtis. Priſ. iij. ꝛ xvij. Dicim⁹ item fortiſſim⁹ ante alios vel ex alijs. ¶ In er adiectiua accepta rimus facere suplatiuũ: vt pulcher pulcherrim⁹; acer acerrim⁹. Sed de-

Regule cõstructõis ꝓticipioꝝ

rter dextim⁹.siniſter ſiniſtim⁹ faciũt. ꝓriſ.iij. ¶ Jn⁹ vs adiectiua aſſumũt in gtõ s de ſim⁹: vt clarus clari clariſſim⁹. Excipiũt Bo⁹ nus optim⁹.munific⁹ munificẽtiſſim⁹.malus peſſimus quod de⁹ ſinit in ſimus: magn⁹ maxim⁹: paruus minim⁹: mult⁹ plurim⁹. ꝓriſ.iij. ¶ Quidam poſitiui carẽt ſuperlatiuis: vt Senectiuuenis adoleſcẽs. Diues memor rudis ſingularis et hũtes e ante vs: vt idoneus. Ac tria vltima cõparatiuo etiã carẽt. ¶ Jn⁹ rimus duo de⁹ ſinũt. Magn⁹ maior maxim⁹. ꝓpe ꝓpior primus: quod quidem pro cognato poſitiui ſignificationẽ habet. itaq; etiam cõparatiue profertur. Ulpian⁹. Si ꝙs proximior cognat⁹ naſceret. ꝓriſ.iij. ¶ Tertie declinationis nomina in genitiuo aſſumunt ſimus: vt vilis viliſſimus. vtilis vtiliſſimus.

Sex limus accipiunt: agilis facilis graciliſq;.
Ac humilis ſimilis docilis: compoſita vel adde
Uetus veterrimus facit a veter poſitiuo antiquo.
Jntra interior intimus. vltra vlterior vltimus.

¶ Citra citerior citimus. Cice. de rep. vj. Que vltima a celo: in citima a terris lucc lucebat alicna. ¶ Extra exterior extimus vel extremus. ¶ Supra ſuperior ſuprẽmus. ¶ Poſt poſterior poſtremus. ¶ Jnfra inferior infimus.

A verbo detero deterior deterrimus.

¶ Ante anterior ſuplatiuum non habet in vſu. ꝓriſ.iij. Dicimus aũt extimus illius illi t abillo. Lege theſaurum.

¶ De participijs. Tit. xiij.

p Articipium ait Sergius dictum quaſi particapium. Habet enim a nomine genera t caſus: a verbo tẽpora t ſignificationes: ab vtroq; numerum t figuram.

¶ Amans ein liebhabẽder. i. qui amat: vel qui amabat.
Amaturus. einer der liebhaben wirt. i. qui amabit.
Amatus. einer der liebgehebt iſt wirt oder geweſen iſt. i. qui amatus eſt vel fuerit aut fuerat. Amãdus. einer der liebgehebt wirt. i qui amabitur. reſolutur enim participium in relatiuum ac verbum tempore ſeruato vt patuit.

Participia verboꝝ ſuorum ſeruant cõſtructionem: vt doctus grãmaticam. Doceo enim grãmaticam dicimus. Doct⁹ vero grãmatice nomen eſt. ꝓriſ.xviij.

A verbo actiuo duo participia veniunt. preſens vt nutriens. futurum vt nutriturus.

¶ A verbo paſſiuo duo veniũt ꝓticipia. ꝓteritũ vt nutrit⁹: futurũ vt nutriẽdus. ¶ Sciẽdũ ꝙ ſi deficiãt ſupina deficiũt etiã ꝓticipia futuri tẽporis in vs: t ꝓteriti que ex ipis naſcũtur.

Regle cõstructõis participiorum

Grãmaticus docuit:nullum formare supinum.
Urgeo cum tenuo:metuo:rimeo:spuo:posco
Compesco:fugo:disco:simul arceo:lingo
Caluoq; cũ tollo:q̃uis sublatus ei dant.
Ango anctum profert.anxus quoq;.rus fugit autẽ.
A neutris duũ tẽpoꝝ pticipia veniũt.Presentis vt stãs.sonans.
futuri vt staturꝰ:sonaturus nõ soniturus euphonie gratia.
In meditatiuis inceptiuis quoq; verbis.
In rus deficiunt:tibi parturio esurio do
Exemplum horesco:feruesco:siue tepesco.
In neutris etiam desunt que sunto secunde
Ac per vi faciunt perfectum:calleo monstrat
Feruco cum tepeo:stupeo latco nitcoue
¶ Ex his tolluntur septem solũmodo verba
Nam doleo doliturus habet.Carco cariturus
Sic valeo placco noceo pareo caleoq;
Pelignus ait Caliturasq; ignibus aras
In decimo cerno:pareo passurus habebit
Forte deo doliturus erit.Naso q̃z dixit.li.ix.
¶ Nec q̃z deficunt in rus:p̃ñsq; supinis
Ambigo scando:luo:sterto vel stridco strido.
Psallo:mico:rudo:pedo:tum parco peperci
Et conquiniſco vel obedio:dego paucteq;
Lucco:tum sisto sarago:scabo:malo:voloue
Ac nolo t glisco cresco:pluit estuo vergo
Mando:simul sorbo cum sorbeo.Plinius ipe
Inueniendi auri titulo:sed parcitum inquit
¶ Vult participio phocas caruisse futuri
Sitio:scuo:fluo serit algeo.Plinius autem
Sepe saturus ait.Mando mansus retinebit
Namq; cibos mansos fabium dixisse notaui.in.x.
¶ Spica quidẽ quarto docuit te plura libello
Bis septem retinent tria participia neutra
Prandeo vel ceno:nubo placeo:carcoq;
Assuesco:pareo:luxo:ritubo soleo tum
Audeo vel fio cum fido gaudeo siue Prisci.xj.
¶ Ut prãdeo prãdens.prãsus:t prãsurus:Careo carẽs:cassus t ca
riturꝰ:sed cassus magis est nomen: pcipue quũ vanum significat.
¶ Fido fidẽs fisus t fisurꝰ tc̃.¶ Fio q̃dẽ factus tm̃ habet.Fiẽs em̃
nõ facile reperitur.factusꝰ est a facio:t futurus.¶ A sum es est fui:id
vero ostẽdunt affuturus:defuturus t similia.¶ Ens a sum es est.

Regule cõstructõis participiorũ

Cesar nõ incõgrue ꝓtulit. Prisci. xviij.

Trãsitiua neutroꝝ ꝝba nõ tñ oia q̃ttuor pticipia tenẽt: vt aro aras: aratur⁹: arat⁹ z arãdus. ¶ A cõi verbo q̃ttuor tẽpoꝝ na/scunt pticipia: vt crimino: criminãs criminatur⁹ z criminãdus Pris. xj. ¶ A deponẽti triũ tẽporũ veniũt participia: vt sequo: se/quens secut⁹ z secutur⁹. Pris. xj.

Liquo: vel medeo: liceo: vesco: reminiscor.
Fert liquens siue medens siue licens vescens reminiscẽs.
Dat reo: ipse ratus Diomedes nõ tamen vltra.
Nempe fruor fruitus vel fructus sum variabit.
Sed fruiturus habet fructurus nemo notauit.
Fretus confisus fertur: sic dicito nomen.
Threicia fretus cythara fidibusq; canoris. Vergili⁹.
Inuenies tu nẽpe frues Ciceronia q̃rẽs: In de natura deorũ.
Nascor dat nascens z natus dic oriturus.
Ac oriens ortus: moriens tuus z moriturus.
Fruiturus idem dabit fruitus. Prisciau⁹ hoc docet.
A nascor phocas rus scribit nõ reperiri.

¶ Sequẽs sequẽdus. i. quẽ debẽt sequi. Loquẽdus. i. quẽ debe/mus loqui. Nomina sunt. Pris. viij. Ouidi⁹ q̃z. j. tristiũ inquit. Ne mihi mors misero bis patiẽda foret. vbi patiẽda nomen est. Nõ cñ sui verbi tenuit cõstructionẽ nec tẽpus significat. Enni⁹ teste Nonio ait: Audibo atq; auris ꝓra vtẽdas tibi dabo. ¶ Im ꝓsonalia deficiũt in supinis z pticipijs: vt piget pudet q̃suis plau tus puditũ posuit Pris. xj. ¶ Pudẽs. i. verecũdus z pudẽdus in pudorẽ habẽdus noia sunt. Ouid. Fastoꝝ. iiij. Nec gener est nob ille pudẽdus ait. ¶ A piget etiã pigitũ ꝓtulit. Sylli⁹ li[illegible]vij. Nec pigitũ paruosq; lares humilesq; subire. ¶ A penitet pe[illegible]tens no/men z pticipiũ est. iungit cñ ablõ cũ deest nomẽ Suetonius in Claudio. Penitẽtis de mrimonio Agrippine. iunctũ vo gtõ parti cipiũ est. Sueto. in Vitellio. Nõ multo post penitẽs facti. ¶ Pe nitẽdus nomẽ est: Sueto. in Ves. Sed tñ reipublice neq; q̃z peni tenda. Salust. q̃z in iurgur. ait. Nõ eoꝝ penitendũ sit. Ubi q̃dẽ gerũdiũ est. ¶ Pertesus z gtõ z actõ iungit. Macro. j. de somnio Pertesus necessitatis. Sueto. in Cesa. Et quasi presus ignauiã ruã. Jd autẽ venit a pertedet. ¶ A libet libens inuenit. sed nomen A licet licens z licit⁹. Virg. viij. Et licito tandẽ sermone fruũtur. Participia in vim nois transeũt quattuor modis: tẽpore: con structiõe aut casu: cõparatiõe z cõpositiõe. Prisci. x. de. xij. car. ¶ Tpe: hoc est si tẽpus amittãt: vt hic doct⁹ laudat. Tu amãdus sedes. i. amari dign⁹. ¶ Cõstructiõe aut casu: si verbi casum non

Regule cõstructionis figurarum

sequant: vt doct⁹ grãmatice. fugitãs licitũ. Cõpatiõe: vt mag⁹ doctus hic cõ ille. verbi etiã tẽp⁹ amittit. ¶ Cõpositione: vt nocens: innocẽs. Si em̃ pticipia p se cõponant nõ prius ꝟbis cõpositis transeunt in nom̃ vim auctore ꝓris. li. xj.

De consequẽtia ablatiui participiorũ.

Sole ascendẽte dies fit. i. dũ sol ascendit. Et Traiano bellante victi sunt prbi: hoc est dũ traian⁹ bellabat seu bellaret. t Audita lectiõe cantabim⁹. i. postq̃ audita erit lectio. Fit talis ꝯstructio p ablatiuũ nois t participij ꝟbo t ntõ alterius nois iunctũ. ꝓris. quinto. Dicim⁹ etiã ¶ De doctore florẽt muse. i. dum ego doctor sum: vel dum ego docco. Illo imperatore donec ille imperat. ꝓsperitate manẽte: dum pietas manet. ¶ De figuris Ti. xiij.

Figura sicut noie ipso patet est cõfirmatio quedã remota
a cõmuni t primũ se offerẽte ratione. Uel figura est arte
aliqua nouata forma dicẽdi. Fab. ix.

Nempe prolepsis erit ꝓsumptio tunc etem̃ fit
Quũ quod posterius veniet: describitur ante.
Uergilius sexto: portusq̃ require velinos.
Uel totum capitur: post partes accipiuntur.
Discipuli discunt: hic pindaron: ille catullum.

¶ Prolepsis ex pro quod ẽ ante: t lepsis acceptio: quasi ꝑacceptio seu ꝑsumptio dicit. Est aũt quũ sumit totũ t post partes accipiũtur: vt aquile volauerũt: hec ab oriẽte: illa ab occidẽte. siue aquilarũ altera deuolauit ab oriẽte: altera ab occidẽte. De hac ꝓris. li. xvij. plura dixit: t nos in carmine figuraꝝ.

Quũ plures sensus verbo concludimus vno:
Fit zeugma: a nobis adiunctio dicitur esse.

¶ Zeugma latine dici potest adiunctio fm ꝓris. xvij. Est autẽ figura teste Fab. li. ix. quũ vnũ adverbũ plures sentẽtie referuntur quaꝝ vnaquaq̃ desiderarẽt illud si sole ponerent. Id trib⁹ accidit modis. aut ꝓposito verbo. Uicit pudorẽ libido: timorẽ audacia. Et tũc dicit ꝓzeugma. Aut verbo in medio posito: vt Tu curris t ille. Et tũc mesozeugma nominat. Aut verbo postposito: vt Obsequiũ amicos: veritas odiũ parit. Et tunc hysterozeugma vel hypozeugma dicit.

Pro numero numerũ ponas Synechdocha fiet.
Dicendo naues armato milite complent.
Si partem sumis pro toto: vel viceuersa.
Dat requiem puppi: veniet quũ frigidus annus.
Nuda genu: mesta t vultũ: Synechdocha fiet.

¶ Synechdoche dici potest cõceptio a Lice. in dignitatib⁹ dicit

intellectio. Fit aũt quũ a parte totũ vel a toto pars intelligĩt. vt puppi. i. naui. hostis habet muros ꝓ hostes. Frigid⁹ annus. i. frigida hyems. Meminisse aũt debem⁹ (ait Doñ.) quãdo fit a pte totũ faciendũ esse ab insigniori parte. Fit etiã quoties participio ꝑteriti tẽporis a passiuo iungim⁹ accusatiuũ casum: vt delectus animũ: mesta vultũ. Ser. j. en. Resoluit co habens delectũ aĩm. t habẽs mestũ vultũ. Sed in carmine poti⁹ q̃ in ꝓsa vtemur.

Urbẽ quã statuo est vestra. Antiptosis habet.

¶ Antiptosis dici potest latine pro casu. Figura est quando casus ꝓ altero casu ponit: vt Urbem quã statuo vestra est. ꝓ vrbs. Et Sermonẽ quẽ audistis nõ est meus. Et quã putas demosthenis orationẽ Eschinis est.

¶ Fit em̃ ex anti quod est pre: t ptosis casus.

Pars in frusta secant: dic Synthesim esse figurã.

¶ Synthesis ex syn quod est cõ: t thesis positio dicit. Fit aũt cũ singulare nomẽ collectiuũ verbo plurali cõponit: vt Pars i frusta secant. t populus clamãt.

Est appositio coniunctio quippe duorum
Substãtiuorũ: declarant seq̃ vicissim.
Miratur molem eneas magalia quondã.

¶ Appositio est duoꝝ substantiuoꝝ cõiunctio sine copula: quoꝝ alterũ declarat alterũ. vt Alexander Iordi filius. Requirunt autem duo substantiua in eodẽ casu.

Dic ego paulus amo: Euocatio dicit esse. Et tu cicero curris.

¶ Euocatio est cũ prime vel secũde psone tertia iungit sine copula: vt patuit.

Sylepsis siue t cõceptio tripliciter fit. Et genere t numero et psona. indigni⁹ aũt hic deducẽdũ est ad digni⁹ optime lector.

¶ Conceptio seu Sylepsis est adductio indigniorꝭ ad dignius. Fit autẽ tribus modis. genere: numero: t persona. ¶ Genere vt masculinũ cõcipiat femininũ t neutrũ. femininũ vero concipiat neutrũ: vt Quintus t Martha sũt mei. Martha t hoc animal sunt nostre. Luc. j. Vis erat: hinc leges t plebiscita coacte. Masculinũ genus dignius est femino t neutro: et femininũ neutro.

¶ Numero fit cum pluralis concipit singularem: vel singularis dictio plurali verbo redditur. hoc enim schema late patet: vt Donatus ait. Discipuli t precepto: legunt. vel discipuli cum pcepto/re legunt. Pindarus t Quintus amant ¶ Persona fit vt prima concipiat secundã t tertiam. secunda concipiat tertiam. Prisciano teste in. xij. t. xvij. Prima em̃ digni⁹ est secũda t tertia. secũda vero digni⁹ est tertia persona. Dic igitur: Ego t tu legimus:

Sūma noīm declinatiōis prīme

ego t ille scribim⁹. Ego t vos t illi fecim⁹. Jtē: Diuellimur inde Iphitus t pelias mecū. Uir. Jtē t ego tu t ille scribitis. De his latius in carmine figuraꝝ. Regulaꝝ cōstructiōis finis.

Anto. Mancinelli Ueliterni Sūma declinationis incipit feliciter.

Tituli declinationum

Prīma declinatio Ti.j.
Secūda declinatio Ti.ij.
Tertia declinatio Ti.iij.
Quarta declinatio Ti.iiij.
Quinta declinatio Ti.v.
Patronymica in des Ti.vj.
Patronymica in ar Ti.vij.
Patronymica in is Ti.viij.
Patrony.ī ne t greca ī e. Ti.ix.
Greca in os Ti.x.
Unus:totus:solus:vllus t similia: Ti.xj.
De numerabilib⁹ Ti.xij.
Cōposita ex duob⁹ rectis.xiij.
Cōposita ex recto t obliq̄.xiiij
Cōposita ex duob⁹ gtis Ti.xv
A quis t a q̄ deducta Ti.xvj.
Cōposita ꝓnoīa Ti.xvij.

Fabius libro primo.

Omina declinare t verba in ꝓmis pueri sciant. neqꝝ eīm alit
n puenire ad intellectū seq̄ntiū possunt. Qō etiā monere superuacuū erat: nisi ambitiosa festinatiōe plerioꝝ a posteriorib⁹ inciperēt. Et dū ostētare discipulos circa speciosiora malunt cōpēdio morant. Phoca etiā teste. Omīs ambiguitas noīs in genere t declinatiōe cōsistit. Quāpessime itaqꝝ faciāt grāmatice fundamēta ptēnentes: oīm sit iudiciū. Nōne t. M. Tul. oratoꝝ artis grāmatice diligētissim⁹ fuit: vt t Fabi⁹ meminit.

Prīma declinatio Titulus.j.

Prima genus tantū posceit variatio tripler.
p Masculeum: mulichre: simul cōmune reperto.
Sumit A post As Es aut Am variatio prima.

Aegina Aeneas Anchises monstrat t Adam.

¶ Hec Aegina: huiꝰ ne: huic ne: hanc nam t nan: o na: ab hac na. Sic variant ī a grecoꝝ ꝓpria femīa: vt Maia: melissa: medea

¶ Hec familia: huiꝰ lie t lias: huic lie: tē. Inde cōponit hic paterfamilias: huiꝰ patrisfamilias. Hec materfamilias: huius mrisfamilias tē. ¶ Hec dea: huiꝰ dee: huic dee: hāc deā: o dea: a dea. Ne dee: harū deaꝝ: his deab⁹: has deas: o dee: a deab⁹. Sic variant septē inferiora.

Filia cum nata libertaqꝝ vel dea mula:
Sic equa sic asina in plurali terminat abus.
At decimo terno est peligni: Euboea duabus.

Sūma noim declinatōis secūde.

Et totidem natis natos fraterna petita est.
Hic t hec Dardanida: huiꝰ de: huic de: hūc t hāc dam: o dardanida: ab hoc t ab hac da. Hi t he dardanide: hoꝝ t haꝝ nidum t nidarū: his dis: hos t has das: o dardanide: a dis. Sic cūt graiugena: celicola terrigena t silia deriuata seu cōposita noia. ¶ Antiquissimi vero Terrigenꝰ na nū ꝓtulere. ¶ Hec suppetie has suppetias tm. ¶ Has inficias solū quod nomē haret eo is it dūtaxat. hinc Fabiꝰ. ij. iij. simul t. iiij. ait: Neqꝫ inficias eo: pro nego.

In As.

Hic eneas: huiꝰ enee: huic enee: hūc eneā: t enean: o enea: ab enea. huiusmodi ꝓpria greca in as finita declines: vt huiꝰ bitias pelias sarbanas. Dicatur etiam sarban sarbanis.

In Es.

Hic Anchises: huiꝰ anchise: huic se: hūc achisen: o anchise: ab anchise. Ita quoqꝫ silia greca inflectunt: vt Berïones achates polites. Veteres aūt hic anchisa etiā dixerūt: t gerionis sepe inuenies

In Am.

Hic Adam: huiꝰ de: huic de: hūc dam: o dam: ab dā. ¶ Siue hic adam: huiꝰ dam: huic dā: hūc dam: o dā: ab adā: Sic etiā abraā t similia barbara variātur in genesi.

Secūda declinatio. Titulus. ij.

Rimū femineum neutrum genus adde secunde.
Er vel ir: urqꝫ refert eus: us simul umqꝫ secunda.
Indicat hic teucer: vir vel satur: o: phcus atqꝫ.
Pactolus rēplum.

In Er.

¶ Hic Tymber: huiꝰ bri: huic bro: hūc brō t brū: o ber: a bro. Similiter hic Menāder: teucer: euāder: que in vs etiā repiuntur: vt menādrus: teucerꝰ: euādrus: tymbrus. Hic Laper: huiꝰ pri: huic pro: hūc prū: o per: a pro: Hi capri: horū capro ꝝ t caprū: bis pris: hos pros: o pri: a pris. ¶ Ita variant in grō plurali oīa masculina scde declinatōis neutro carētia: vt virū t viroꝝ: nūmū t nūmoꝝ: denariū t denarioꝝ. Que quidē si ꝓponant in um non in orū faciūt. Unde aducrtas: Hoc mille nummū: huiꝰ mille nummū rē. hec milia nūmū: horū miliū nūmū: bis milibꝰ nūmū rē. Itē hoc mille denariū. Et hic triūuir: hoꝝ triūuirū. Duūuir hoꝝ duūuirum rē. Caue dicas mille nūmoꝝ: mille denarioꝝ: duū viroꝝ.

In Ir.

Hic vir: huiꝰ viri: huic ro: hūc rū. o vir: a ro. Hi viri: hoꝝ virum t viroꝝ: bis viris: hos ros. o ri: a vir. Sic leuir leuiri. Duūuir ri.

Sūma noim declinatōis secūde.

triumuiri:t alia ab eo cōposita. Sed in gtō plurali leuirū:duūuiꝝ rū triūuiꝝ. Nō aūt leuiroꝝ:duūuiroꝝ:triūuiroꝝ.

In Ur.

Ntō satur:ra:rum: Btō saturi:re:ri: Dtō saturo:re:ro. Actō satu rum::rā.rū:o satur:ra:rum. Ablatiuo saturo:ra:ro. Et pluraliter saturi:re:ra: Btō saturo:rū:rarū:roꝝ. Dtō ris: Actō saturos:ras: ra.o saturi:re:ra. Ablatiuo ris.

In Us.

Hic pactolus:buiꝰ li:huic lo:hūc lon t lū:o le:a lo. Ita inflectun tur silia greca:vt p:iamꝰ. ¶ Hic vicariꝰ:buiꝰ riꝰ: huic rio: hūc riū: o rie:a rio: Hi vicariꝰ:boꝝ riū:t rioꝝ:bis riꝭs:hos rios:o riꝰ:a riꝭs Sic eunt appellatiua in ius:vt pius socius. Hic Virgiliꝰ: huius liꝰ:huic lio:hūc liū:o virgili:a lio. Hoc pacto in ius ꝓpria: vt Anꝫ toniꝰ iulius. ¶ Hic supparus.ri t̄. Hi suppari:ro:rū. Et suppara rorū t̄. ¶ Hic Sibilus.hi sibili: t hec sibila t̄. ¶ Hic balthe9. hi balthei:t hec balthea t̄. ¶ Hic ioc9.hi ioci:t hec ioca t̄. ¶ Hic lo cus.hi loci:t hec loca t̄. ¶ Hic tartar9:tartari.hec tartara:roꝝ t̄ Sic dydim9 didyma. Tenar9 t tenara.menalus t menala.masꝫ sic9 t massica:ismar9 t ismara:gargar9 t gargara:pileus pilea:inꝫ fernus t inferna:auern9 t auerna. ¶ Hic vel hec carbasus hec car basa carbasoꝝ. ¶ Hec ꝑgamus mi:hec ꝑgama ꝑgamoꝝ. ¶ Hec in tibus be intibi:hoc vero intibū hec intiba facit. ¶ Hec arbur9 ti: he arburi toꝝ ꝑ arboꝛe:hoc arbutū ti:hec arbuta toꝝ ꝓ o pomis. ¶ Semisomn9 na nū: vel hic t hec semisomnis t hoc semisomne t̄. ¶ Būgus ga gū.hic t hec būgis t hoc būge. ¶ Quadrūg9 ga gū:hic t hec quadrūgis t hoc quadrūge. ¶ Inerm9 ma mū: hic t hec inermis t hoc inerme. ¶ Unanim9 ma mū:hic t hec vna nimis t hoc vnanime. Sic exanim9 t exanimis t similia. ¶ Per ennus na nū.hic hec pennis t hoc penne. ¶ Hilar9 ra rū: hic t hec hilaris t hoc hilare. Infren9 na nū:hic t hec infrenis t hoc infre ne: ¶ Hoc virus hoc vīrus o vīrus. At Lucre.huius viri t a viro dixit. Et Suet.in tib.viro est vsus. ¶ Hoc pelagus huius gi:huic go:hoc gus:o ge:t o gus:a go:sic etiam vulgus.

O deus:o lucus vocita:sed filius olim.
Filie:nunc fili:populus Iesus ac vocitabit.
Fert pelagus:vulgus fluuius:chorus agnus e vel us.

Domus.

Hec domus huius mus t mi: huic mui: hanc mū:o mus: a mo. He domus:harū domuū t domoꝝ; his domibus: has domos: o domus;a domibus.

In Um.

Sūma noim declinatōis Tertie.

Hoc tēplū.huiꝰ tēpli:huic plo:hoc plū:o plū:a plo. Hec pla:hoꝝ ploꝝ:his plis:hec pla:o pla:a plis. ¶ Siliter hoc patronymicum: grece vo pronymicon dicit. Greca enī in on neutri generis in um terminant apud latinos. Prisc.vj. Hoc iugeꝝ:huiꝰ ri:huic ro:hoc rū:o rū:ab ro. Male tenet hec iugera: hec iugera: o iugera tantū huiꝰ iugeris. Ab boc gero. Hec gera:hoꝝ gerū: his ribꝰ: hec ra: o ra:a ribꝰ. Tibul.n.iugere dixit. Pli. Itē li.xix. ¶ Hoc poꝛrū:huiꝰ ri:huic ro:hoc rū:o rū:a ro: Hec poꝛra t hi poꝛri:hoꝝ poꝛroꝝ:his poꝛris tc. ¶ Sic etiā. Frenū hec frena t hi freni. ¶ Filuꝫ hec fila t hi filu. ¶ Hoc foꝛū hi foꝛi t hec foꝛa. hec foꝛa:o foꝛa. ¶ Hoc celū:huiꝰ celi:huic lo. hoc lū:o lū:a lo. Hi li:hoꝝ loꝝ:his lis:hos los:o li:a lis. Syl.lib.ix. Discoꝛdia demens intrauit ecclos supoſq; ad bella coegit. ¶ Hoc epulū:huiꝰ li:huic lo:hoc lū:o lum:ab lo. Hec epule: harū larū:his lis:has las:o le:ab lis. Hoc balneū:huius nei:huic neo:hoc neū:o neū:a neo. Hec balnea:hoꝝ neoꝝ tc. Hec balnee: harū balnearū tc. ¶ Hec glicerīū:huiꝰ rij:huic rio: hāc riū: o riū: a rio. sic cunt in um feminina: vt Doꝛtium Sophꝛonium.

In Eus.

Hic oꝛpheꝰ:huiꝰ ei: vel eos:huic eo t oꝛphi:hūc eū t ea:o oꝛpheu: ab oꝛpheo. Sic inflectunt in eus diphthōgo greco ꝓpria. vt Per ſeus theſeus Tydeus. Ouidiꝰ tū in ibim ait oꝛpheon eſſe rare. ab eo qđ eſt oꝛpheos oꝛpheu: id eſt hic oꝛpheos huius oꝛpheu: latine vero hic oꝛpheꝰ oꝛphei: ſicut Androgeos androgeu: latine androgeus in qbus nulla eſſe pōt diphthōgus. ꝓterea in eo faciunt tunc greco more actū. ¶ Hic Androgeus nō variat: vt oꝛpheꝰ: Tydeꝰ: Perſeus. nō enī finit in eus diphthōgon vt ea. Unde Adriana apō Ouidiū inquit. Uiueret androgeus vtinā. os enī longum in us eā longum verſum eſt. Id nomen Attici ita inflectunt vt docuit Conſtantinus t Serui.ij.enc.ibi. Androgeos offert nobis ſocia agmina credēs. O androgeos: tu androgeo: to androgeo: ton androgeon: o androgeos. Pluraliter hi androgeo: ton androgeon: tis androgeos: tus androgeos: o androgeo. Sic etiaꝫ o oꝛpheos tu oꝛpheu tc. Hi androgeꝰ latini vſurpāt: huiꝰ androgei vel geo: huic geo. hūc geum vel geon: o gec: ab geo.

Tertia declinatio. Titulus. iij.

Tertia quippe genus variatio continet omne.
Pluribus ipa modis finitur in oꝛdine dicā.

In A.

Hoc poema:huiꝰ matos t tis:huic poemati:hoc poema:o ema a poemate. Hec poemata:hoꝝ matum:his tis t tibus: hec mata:

Sūma noīm declinatōis Tertie

o mata.a matis et tibus. Ita variātur in a greco᷒ neutralia: vt Syrma syrmatis:toreuma toreumatis:paſcha paſchatis: nō paſca paſce. Hec ſaturnalia ho᷒ liū:bis libus:hec lia:o lia: a libus. ¶ Similiter flecuntur ludorū feſtorūq᷒ noīa ſemper pluralia: vt Vulcanalia:bacchanalia:neptunalia:orgia:Solēnia.

In E.

Hoc cubile:huius lis:huic li:hoc le:o le:a li. Hec cubilia: ho᷒ liū:bis libus.hec lia.o lia.a libus. Veteres aūt in i t in e termina runt ablm̄ neutraliū noīm q̄ in e deſinūt. Uñ ſepe inuenies a mare t mari. ¶ Hoc vero ſoracre:huiꝰ cris t̄c.ſoracre tantūmodo faćit ablm̄. Lege Syllīū li.v. Sic etiā hoc Rete tis a rete ſemper. Hoc mare.huiꝰ maris.huic ri.hoc re.o re.a re.t ri.hec ria. o ria. Ceſar dixit maribꝰ. Hoc cepe hoc cepe o cepe ſecundū Seruium ¶ Hoc gauſape huic pe huic pe hoc pe o pe a pe hec gauſapa horū pū.bis pibus.hec pa.o pa.a pibus. ¶ Hoc p̄ſepe huius pe.huic pe. hoc pe.o pe.a pe. Hec pia.ho᷒ piū.bis pibus. hec piao pia. a pibus. ¶ Hoc p̄neſte.huiꝰ ſte.huic ſte.hoc ſte.o ſte.a ſte. Dicit etiam hec p̄neſtis.huiꝰ ſtis. Serui.vij.en. ¶ Hoc amplūſtre vel amplūſtre.huius amplūſtris.huic lūſtri.hoc ſtre.o ſtre.ab hoc ſtri. Hec amplūſtra t ſtria.ho᷒ amplūſtriū.bis ſtribꝰ.hec ſtra t ſtria.o ſtra t ſtria ab bis ſtribꝰ. ¶ Hec ilia.ho᷒ iliū.bis ilibꝰ.hec ilia.o ilia.ab ilibꝰ. Iuuena. Uis frac ab iſtis ilibꝰ recedā. Pli.tñ li.xj.ile dixit.

In I.

Hoc gūmi.huiꝰ mi.huic mi.hoc mi.o mi.a mi. Plurali caret Simili pacto hoc ſinapi. Dicit etiam hec ſinapis t hec gūmis.vt Columel. Fletū factura ſinapis. Et lib.xiij. Qualis eſt gummis. ¶ Hic t hec t hoc eiuſmodi.huiꝰ di. huic di t̄c. ¶ Huic frugi.huiꝰ nihili.huic mācipi.corodi nauci.figurate cū oīb caſib t generibus iūgi.poſſunt.vt hic t hec t hoc frugi.huiꝰ gi.huic gi t̄c.vt frugi bō qui frugi eſt.hoc eſt vtilitati.frugi boīes qui frugi ſunt.

In Y.

Breeula in y greco reperimus nomina quedam.
Moly.epy aut dory.hoc caſus que tris retinebunt.

In O.

Hic t hec nemo.huius nis.huic ni.hūc t hanc nem.a ne. Utō caret t plurali. ¶ Hec dictio huiꝰ dictōis huic dictioni hāc nem. a ne.pbo alibi. Hec cōpago huius ginis huic gini hāc nē.o go.a gine.he cōpagines harū ginū t̄c. Sic etiā ambago ginis t̄c. Compages vero cōpagis habet.ſicut ambages ambagis. Pli. Oui. t Manili cōpaginis variant t ambaginis. ¶ Hec pondo ho᷒ do. bis do.hec do o do a pondo. ¶ Hec dido latine huiꝰ didonis. huic

Fūma noīm declinatiōis tertie

ni.hāc nem.o dido.a ne. Sic q̄q̄ calipso onis.caliſto onis.grece aūt declinatiōis tres caſus tm̄ accipim⁹. vt etiā Ser.vij.docet: ntm̄:gtm̄ t actm̄.vt hec dido:hui⁹ didus:hanc dido.Sic ſapho ſaphus ſapho.Alecto alect⁹ alecto.Poſſum⁹ ite̅ dicere ab hac dido.ſapho:allecto.Pli.cm̄ a ſapho dixit li.xxij.c.vj.

In Ac. In Ec.

Hoc lac:hui⁹ lactis:huic lacti:hoc lac:a lacte.¶Hoc allec:huius allecis:huic ci:hoc allec:o allec:ab cc.Plurali carēt.Pli.vo inquit:Allec impfecta nec collata.Et Martia. Valecem:ſz quā ptinus illa vorat.

In Id. In Ud.

Hic dauid:huius dauid:huic dauid:hūc dauid:a dauid Ita Priſcianus.¶Hic bogud bogudis:mauroq̄ rex:huic udi:hunc uden:o gud:a gude.

In Al.

Hoc animal:hui⁹ animalis:huic aīali:hoc aīal:o aīal:ab ani⁹ mali.Hec animalia:hoq̄ aīaliū:his libus:hec lia:ab animalib⁹. In al neutra ſic variant:vt hoc tribunal lis.hoc ceruical calis. Priſ.vij.Sic etiā hoc vectigal media longa:hui⁹ galis.ſed geni tiuo plurali hoq̄ vectigaliū t vectigaliorū.In Suetonij primo legim⁹:de quo etiā Macro.j.¶Hic hānibal hui⁹ balis huic ba⁹ li hūc balem o hānibal ab bale.Ita flectunt in al maſculini gene ris.vt hic ſal.

In El.

Mel mellis melli mel melq̄ a melle repoſcit.
Hec mella hec mella t mella o plurale tenebit.
Fel fellis varians:totum plurale carebit.

In Il.

Hic t hec vigil hui⁹ vigilis huic gili hūc t hanc lem o gil a gile et li.hi et he vigiles hoq̄ et haq̄ gilū his gilib⁹ hos et has les:o les: a libus.Sil'r hic pugil gilis ꝛc.a pugile et gili ꝛc.

In Ol.

Sol ſolis ſoli ſolem ſol ſole reflecrit.
Sepius inueni ſoles t ſolibus ipſe.

In Ul.

Conſulis hic conſul:preſul vult preſulis huius.

In Am.

Hic hec hoc nequā certe nō eſt variandū:
Hoc tātūdē hui⁹ tātūdē hoc tantūdē.¶Hi t he t hec totidē:horū t harū et hoq̄ totidē his totidē hos et has et hec totidem ab his totidem.

Sūma noim declinatiōis tertie.

In Im.

Hoc vicim vici nomē: huiꝰ cim: huic cim: hoc cim: o cim: a cim.

In An.

Hic euan huiꝰ antis huic ti hunc tē ⁊ ta o cuan ab te. ¶ Hic titan huiꝰ titanis ⁊ tanos huic tani hūc tana tīm: vt Phocas ait: o titan a tane. hi titanes horū tanū bis nibꝫ hos tanas: o tanes a nibus. ¶ Sic ꝙz hic pean peanis ⁊ peanos. ⁊ ita greca ī an masculini generꝭ auctore pdicto: vt hic pan panos. Tull'. j. de orat. peanē dixit. Hic pan panos dūtaxat differētie cā: vt phocas ait huic pani hūc pana o pana a pane. hi panes horū panū bis nibꝫ: hos panas o nes a nibꝫ. Dtūs aūt ⁊ abltūs rarissime inueniunt. Prisciaꝰ ait hic pan panos vel panis. Dio. inquit. Pan nomē est totū grece declinatiōis.

In En.

Hec Syren huiꝰ nos et nis huic ni hāc nē ⁊ na o syren a ne. he syrenes harū nū bis nibꝫ has nes et nas o nes a nibꝫ. ¶ Ab flamine ꝑ vento: hec flamina: gtō carēt: bis flaminibꝫ hec flamina o flamina a nibus. ꝑpo alibi.

In In.

Hic delphin huiꝰ phinos ⁊ phinis huic phini hūc delphina o phin a phine. hi phines horū phinū bis phinibꝫ hos nas o nes a nibꝫ. Dicit etiā delphinꝰ phini: ⁊ hic delphis nis. ¶ Sil'r b Arinnis: ⁊ hic aris. hec cleusin cleusinis ⁊ hec eleusis.

In On.

Hic Sinon huiꝰ nonis huic ni hūc nem et nona o sinon a sinone. ¶ Ita etiā simon simonis media lōga ꝓtra ruditū morem. Flaccus in poetica Pythias emūcto lucrata simone talentum. ¶ Hec Sydon huiꝰ donis huic doni hāc donē ⁊ dona o sydon a done. ¶ Hic laoon huiꝰ laoontis huic laoonti hunc laoontē ⁊ laoonta o laoon a laoonte.

In Ar.

Hoc Calcar huiꝰ ris huic ri hoc car o car a ri. hec calcaria carium ribꝫ hec caria a ribus. Sic cunt neutra in ar ꝓducentia penultimā genitiui: vt lupanar naris: laquear aris. Ūn hoc nectar ctarꝭ ctare facit. Sic et alia obliq̄ ꝓ penultimā corripiētia. Caret autē plurali nectar. ¶ Hoc far farris huic ri hoc far o far a re. hec farra o farra. Hic ⁊ hec et hoc par huiꝰ paris huic pari hūc et hanc parē et hoc par o par a pare et ri. hi et he pares et hec paria horꝫ et haꝫ et hoꝫ pariū bis ribꝫ hos et has pares et hec ria o pares et o ria: a ribꝫ. Sic declināt̄ ab eo cōpositā: dispar cōpar īpar separ.

In Er.

Sūma noim declinatiōis tertie.

Hic puluer ꝛ hic puluis huiꝰ pulueris huic pulueri hunc rem o puluer ec puluis a puluere. Plurali caret. ¶ Sic ḡz sed pluraliꝛ etiā hic ciner et b̄ cinis huiꝰ cineris. ¶ Hic vomer et vomis huius vomeris. ¶ Sz cucumer meris tātū: ꝛ hic cucumis cumis facit. ¶ Hic ether huiꝰ etheris huic ri būc rem ꝛ ra o ether ab re. ¶ Siḿ militer hic aer aeris. ¶ Hic crater huiꝰ crateros et teris huic teri hūc rē ꝛ ra o ter a tere. hi teres hoꝝ terū bis teribꝫ hos res et ras o res a ribꝫ. ¶ Sic etiā panther: stater: caracter. ¶ Hic iupiter huius iouis huic ioui hūc iouē o iupiter ab ioue. ¶ Hic septēber huius bris huic bri hūc brem o ber a bri. hi septēbres hoꝝ briū bis bribꝫ hos bres ꝛ bris o bres a tēbribꝫ. Sic variantur october: november: december.

Uer veris veri ver verꝫ a vere tenebit.
Sic cicer hoc cicceris: plurali ambo caruere.
Uerberis atꝫ beri solumꝫ a verbere dicas.
Uerbera plurali declinat tertius ordo.

¶ Hoc iter huiꝰ itineris huic itineri hoc iter o iter ab itinere. hec itinera hoꝝ itinerꝫ bis ribꝫ hec ra o ra hec ribus. ¶ Hic pedester: hec pedestris b̄ pedestre huiꝰ stris huic stri būc ꝛ hanc strem ꝛ hoc stre o pedester o stris stre a pedestri. hi et he stres et hec stria horū et harū et horū striū bis stribꝫ hos ꝛ has stres stris et hec destria o pedestres et o stria a stribus.

Mediocer sic ꝛ mediocris vel mediocre.
Sic et equester erit: celer additur atꝫ palustер.
Et volucer celeber alacerꝫ saluber ꝛ acer.
Campester siluester item: quibus adde sequester.
Femineū cuius phocas vult esse sequestra.

Dicit etiā Prisciā teste in quinto: b̄ ꝛ hec acer et hoc acre:: vel hic et hec acris ꝛ hoc acre. Similiē ista tria celeber ꝛ bris: alacer et cris saluber ꝛ salubris.

Tripliciter duo ber: duo cer variare solemus.

Mediocris etiā masculino genere legit. hinc Tull. ij. de oratore dixit. Mediocris orator. ¶ Sequester sequestra strū antiq̄ diceb̄at: gtō sequestri stre stri: dtō sequestro stre stro ꝛc. Nunc vo dicimus hic sequester ꝛ b̄ stre: huiꝰ sequestris: huic stri: hunc strem: ꝛ hoc stre: o sequester ꝛ stre: ab b̄ sequestri. hi sequestres ꝛ hec stria hoꝝ sequestriū: bis sequestribꝰ: hos sequestres ꝛ hec sequestria: o sequestres ꝛ o sequestria: a sequestribꝫ. Eius aūt femininū est sequestra huiꝰ sequestre. sicut musa muse.

In Ir.

Hoc hir accusatiuo hoc hir: o hir. ¶ Pyr Constantinus ita

Sūma noīm declinatōis Tertie.

grece inflectit.to pyr:tu pyros:to pyri:to pyr:o pyr. ¶ Hic t hec martyr:huiꝰ tyros t tyris:huic tyri:hūc t hāc tyrē t tyra:o tyr: a tyre. Hi t hc martyres:hoꝝ t harū tyrū:his tyribꝰ:hos t has tyres t ras:o tyres:a tyribus.

In Or.

Hic hector:huiꝰris:huic ri:hūc rem t ra:o hector:ab re. Sic actor oris: Nestor oris:t silia. ¶ Hoc cor:huiꝰ dis:huic di:h cor o cor:a de.hec corda:hoꝝ diū:his dibꝰ:hec da:o da:a dibꝰ. ¶ hic t hec t hoc memor:huiꝰ ris:huic ri:hunc t hāc rem t hoc mor:o mor.a mori.hi t he res:horū t harū morū:his ribus:hos et has res.o res:a ribus.memoria nō dicimꝰ Prisci.teste. neqꝫ a memo re legimꝰ. ¶ Hic t hec t hoc bicor:por:huiꝰ bicor:poris:huic pori: hūc t hanc rem:o bicor:por:a pore.hi t he pores:hoꝝ t haꝝ porū his ribus:hos t has res:o res:a ribus. ¶ Sic q̄ꝫ tricor:por inde/ cor bicolor cōcolor discolor.Ouidius vo.iij.amoꝝ inquit.Et vo/ lat admissis discolor agmen equis.

In Ur.

Hic iecur huiꝰ iecoris t iocinoris huic iecori t iocinori:hoc ie cur o iecur ab core t cinore.hec cora t cinora hoꝝ corū t cinorus his ribus t cinoribꝰ hec ra t cinora o iecora t cinora ab ribꝰ t ci/ noribꝰ. ¶ Hoc femur oris tc̄.hoc robur boris tc̄. h ebur oris tc̄.

In As.

Hic as huiꝰ assis huic assi tc̄. ¶ Hic mas maris huic mari tc̄ ¶ Hic pallas pallātis t pallantos huic lanti:hunc lantē t lanta: o pallan pallas t o palla:a lante. Sic eūt masculina greca in as t in genitiuo os habētia.vt calchas calchātis calchantos.gigas gigātis gigātos.Diamas diamātis diamātos.Adamas adamā tis adamātos:q̄ tria plurale tenēt.vt gigātes hoꝝ gigātū:his gi gantibꝰ hos gigātes t gigātas o gigātes a gigātibꝰ. ¶ Hec pauper tas pauptatis tc̄.plurali caret.Hec pallas huius pallados t dis huic di:hanc dem t da:o pallas t o palla:a pallade.Hec lampas: huiꝰ ados t adis huic di hūc dem t ada o lampas t o lāpa a pa/ de.he lampades haꝝ adū his adibus has ades t adas o pades a padibꝰ. Sic etiā Menas adis t ados. ¶ Hic t hec arcas:huius cados t cadis huic cadi hūc t hācadē t ada:o arcas t o arca:ab cade.hi t he des horū t haꝝ cadū:his dibus hos t has des t da o des a dibus. ¶ Hic t hec arpinas huiꝰ atis huicati hunc t hāc atem o nas ab are t ati.hi t he ates hoꝝ et harū atū vel atiū his atibus hos et has ates ab atibus. ¶ Siliter gentilia varianť.vt ꝑuernas:frusinas. ¶ Hoc fas hoc fas o fas.Siliter nefas. ¶ Hoc vas vasis huic vasi hoc vas o vas a vase.hec vasa vasoꝝ his va/

sis:hec vasa:o vasa:a vasis. Hic vas vadis agit huic vadi ꝛc̄. ¶ Hic hec hoc nugas indeclinabile dicunt. ¶ Hic paries:tis ꝛc̄. correpta semp penultima. Hic pes pedis:huic pedi ꝛc̄. ¶ Hic moyses: huy moysi:hunc moysen:per.n.o moyse:a moyse. Hec est ei⁹ antiqua ꝛ verissima declinatio: Dicit etiā Moses mosis ꝛ mosi: vt Achilles lis:ꝛ achilli. Item moses mose:vt Anchises se. Sicut Thucidides thucidide thucididis. ¶ Hic penates hoꝝ penatum ꝛ ium. bis bus:bos tes:o tes:a tibus. ¶ Hi annales:horū lium:bis lib⁹: bos les:ꝛ lis:o les:a libus. ¶ Hūc Procerē.hi res:hoꝝ rum.bis ribus:hos res:o res:a ribus. ¶ Hic achilles:huius lis ꝛ li:huic li: hunc lem:o achille vel achilles:ab achille: Dicit quoq; achilleus achilli: sicut orpheus orpheu.hoc pacto variant Oronte Ulixes Diomedes ꝛ similia grecoꝝ ꝓpria in es ꝓducta finita. ¶ Hic chremes:hui⁹ mis:metis ꝛ metos:huic mi:ꝛ meti:hunc mem:metem meta:ꝛ chreme vel o chremes:a chreme ꝛ mete. ¶ Sic oīa in es variant in tos grecū gen̄ terminantia:vt hic ramnes poete nomen: hui⁹ rhamnis netis ꝛ netos. Hic dares:hui⁹ daris daretis ꝛ dare tos:hic giges:hui⁹ gigis gigetis ꝛ gigetos. ¶ Hic laches.huius lachis etis ꝛ etos. ¶ Hec Mendes:hui⁹ mēdis:mēdetis ꝛ mendetos. Hic stipes stipitis:pro truco sine frōdib⁹ ꝛ pro torre.hec Stipis pro moneta. Hec pubes pro multitudine ac pectine hui⁹ pubis:huic pubi ꝛc̄. Plurali caret. ¶ Ab hac spōte. Var.ait.ij. Spōtis sue statuerat finē. ¶ Hec soboles sobolis ꝛc̄. Plāli caret. ¶ Hec tabes:hui⁹ tabis:hanc tabē:ab hac tabe. Dicit etiaz hui⁹ tabi: huic tabo:a tabo. Hec lues hāc luē:ab hac lue. ¶ Hec grates:has grates: o grates. ¶ Hec teges:hui⁹ getis ꝛc̄. Hec q̄es:hui⁹ q̄etis:huic eti: hāc etē:o quies a q̄ere: Hic ꝛ hec inq̄es:hui⁹ etis:huic eti ꝛc̄. ¶ Hec req̄es:hui⁹ req̄i vel req̄etis ꝛc̄. huic req̄i vel req̄eti ꝛc̄. ¶ Hoc es: hui⁹ eris:huic eri:hoc es:o es:ab ere.hec era: hec era:o era. ¶ Hic ꝛ hec ales:hui⁹ alitis:huic ti: hūc thāc tem:o ales:ab alite.hi ꝛ he alites:hoꝝ ꝛ harū alitū ꝛ alitūm:bis tibus:bos ꝛ has alites:o alites:ab alitibus. ¶ Hic ꝛ hec miles:hui⁹ militis ꝛc̄.

In is.

Hic Aprilis:hui⁹ aprilis:huic li:hūc lem:o lis:ab li: Ita Quintilis ꝛ Sextilis. Hic iuuenalis ꝓriū:hui⁹ lis:huic li:hūc lē:o lis: a le. Sic cūt ꝓria appellatiuis silia in i finiētib⁹ ablām. vt Martialis ꝓrium a martiale Prīs.viij. ¶ Hic tybris:hui⁹ dos: ꝛ dis: huic tybridi:hūc tybrim ꝛ tybrin: o tybri:a tybri. ¶ Hic tyberis: hui⁹ tyberi:huic beri:hūc berim:o beris:a beri. ¶ Hic simois:hui⁹ simoentos vel tis:huic enti:hunc enta:o simoi:a ente: ¶ Hic Daphnis:hui⁹ daphnidos vel dis: huic daphnidi: hunc daphnin ꝛ

daphnim:o daphni a daphni:vel daphnide.nō secus Hic Alexis alexidos alexidis. Thyrsis thyrsidos thyrsidis. Busyris busyridos busyridis. Anubis anubidos anubidis. ¶ Adonis adonidos adonidis. Uel hic Adonis adonios adonis. Sicut hec Neapolis neapolios neapolis. Prisi.vj docet. Un̄ t macrobi. Saturnaliū.i.ait Et adonis maxima olim veneratio viguit. Pli. item li.xix.ca.vij. Ac regū adonis t alcinoi. Hic paris huius paridos paridis t paris huic ridi t pari:hūc paridē t parida:parion vel parim:o paris et o pari:a paride et pari. ¶ Hec turris huiꝰ turriꝫ:huic turri:hanc rem t rim:o turris:a re t ri.he turres:harū riū:bis ribus:has res et ris:o res a turribus. Sic variant puppis securiꝫ. hic vel hec restis. ¶ Hec tussis:huius tussis:huic si:hāc sim:o sis:a se vel si.he tusses:harū sium:bis sibus:has ses t sis:o ses a sibus. ¶ Sic etiā auctore Pri. maguderis frugis genus et sitis singularia tm̄. Sic q̄z nauis t clauis auctore Donato:vbi phibet nauez t clauē. Ablūs aūt erit in e et in i. Juue. sacy penultia. Atq; vna portarū claue teneri. Oia em̄ in vis terminata:in e et i faciūt ablatiuum:vt naue et naui:claue et clauī:aue et aui: Uis tm̄ excipitur. ¶ Hec vis huiꝰ vis:hāc vim:a vi.he vires:harū viriū: bis viribꝰ. has vires:o vires:a viribꝰ. ¶ Hec caribdis:huiꝰ caribdis:huic caribdi:hāc dim t din.o di:a di. ¶ Hec syrtis:huiꝰ tis:huic ti:hāc tim et tim:o ti a ti.he syrtes t syrtis:harū tiū:bis tibus:has tes t tis:o tes t tis a syrtibꝰ. ¶ Huiꝰ alpis:hāc alpē:ab hac alpe.he alpes t alpis:harū piū:bis pibꝰ:has pes t pis:o pes t pis:ab ibus. ¶ He sardis:harū diū:bis ibus:has dis:o dis:a dibus. Sic etiā tralis traliū tē. ¶ Hec strigilis:huiꝰ lis:huic li:hāc lem.o lis:a strigili.he strigiles:harū gilum:bis gilibꝰ tē. ¶ Hec Thetis mater achillis huius theridos et dis:huic thetidi hāc thetin vel thetim:o theti:a thetide t theti. Fabi.iiij. Qui ex theride natꝰ esset. Hec tethys vro:oceani.huiꝰ tethyos:huic tethy:hāc tethym vel tethyn:o tethy:a tethy. ¶ Hec ibis:huius ibidos et ibidis:huic ibidi: hanc ibim vel ibi:o ibi:ab hac ibi et ibide. he ibes:harū ibiū: bis ibibꝰ: has ibes et ibis:o ibes:ab ibibus. Pli.li.x.inuocāt t egyptij ibes suas cōtra serpentinū aduentū. Silr hec Isis isidos isidis. ¶ Tigris tigridos et tigridis. Plr aūt tigres et tigrides. ¶ Hec chlamys:huiꝰ dos vel dis:huic di:hāc dē vel da:o my:a myde.he mides:harū mydū:bis mydibus:has mydes et das:o mydes:a mydibus. ¶ Eodem pacto Egis egydos egydis. piris piridis. doris doridis. Thais thaidis. Lycoris lycoridis. Phyllis phillidis tē Jaspis iaspidos iaspidis. Capis pidos dis. p vase auctore Pris. ¶ Hic vero capis ꝓpriū capios vel capis habet: vt hic pantis etiā

p:op:iū huius pantis: vt Phocas ait. ¶ Hic z hec dis z hoc dite: dicendū esset. attamē nec dis n:c dite in recto siue ntō reperimus dic ergo huius ditis: huic diti: hūc et hāc ditem: o dis: a dite: seu potius diti. hi et he dites et hec ditia: hozū z harū z hozū ditium: his ditibus: hos et has dites ditis et hec ditia: o dites et o ditia: a ditibus. ¶ Hic et hec pubis hui⁹ pubis aucto. Ser. li. v. Inde venit hic et hec impubis et hoc impube. huius impubis cē. Prisci. in. vj. et Phocas etiā aliter. Nos in genērib⁹ etiam plura. ¶ Hic sanguis sanguinis cē. plurali caret. ¶ Hic et hec exanguis et hoc exangue: huius exanguis: huic gui: hūc et hanc guem et hoc exangue: o exanguis et o exangue: ab exangui. hi et he exangues et hec exanguia. hozū et harum et hozū guium: his guibus: hos et has exangues exanguis et guia: o gues et o guia: ab ibus. ¶ Hoc etiā pacto hic et hec Omnis et hoc omne. hic et hec rudis z hoc rude et eiusmodi adiectiua: sed hec rudis p virga a rude facit Prisci. vij. Item horatius in epistolis. Spectatum z totiēs donatum iam rude queris.

In sis greca.

Metamo:phosis a cōstātino Byzantio hoc mō grece variat ¶ Hi metamo:phosis. tis metamo:phosios et metamo:phoseos ti metamo:phosi et metamo:phosei z metamo:phosi. ci metamorphosino metamorphosis et metamo:phosi. Plurale habet etiam apud illos. Utimur autem latini solo genitiuo plurali metamorphoscon. ¶ Sic etiam nemesis: Benesis: Emphasis: Eclipsis et similia variant. Licero autem octaua epistola tertij latine declinauit Diocesis. Ait enim genitiuo plurali. Omniū illaꝝ diocesiū Fabius item. vij. ait totius Thesis dispositio.

In Ys.

In ys greca sunt tantūmodo et tertie declinationis. mutant eni os greci genitiui in is. Prisclanus in. vij. ¶ Hec crinnys hui⁹ crinnyos vel crinnys: huic crinny: hāc crinnym vel crinny: o crinny et crinny: ab hac crinny. he crinnyes: harum crynniū: his crinnybus: has crinnyes: o crinnyes: ab crinnybus. sed nonnulli ex poetis nostris amouentes vltimum n cum i greco dicunt crines. Tortelio teste.

In Os.

Hic heros: huius heroos z heroi: huic heroi: hūc heroem z heroa: o heros: ab heroe. hi heroes: horum heroum: his heroibus: hos heroes et heroas: o heroes: ab heroibus. ¶ Sic eūt in os producturn generis masculini greca nomina teste phoca: vt hic tros troos et trois. hic minos minoos z minois. longa semp penulti⁹

ma.¶ Hic Athos vel athon.huiꝰ athonis:huic athoni:hūc athō athone ꝛ athona:o athos vl athō:ab athō vl athone. Latiꝰ alibi ¶ Hoc os:huiꝰ oris:huic ori:hoc os:o os:ab ore.hec ora:o ora:ab oribus.lege Spicam.¶ Hoc os ossis ꝛc̄.aliud signat.¶ Hic ꝛ hec Bos:huius bouis:huic boui:hunc et hāc bouem:o bos:a boue. hi ꝛ he boues:horū ꝛ harū boum:per syncopen:his bubus et bobus:hos ꝛ has boues:o boues:a bubꝰ ꝛ bobꝰ:remota vi syllaba.

In Us.

Hic edipus huius edipodos ꝛ podis:huic podi:hunc edipodē et edipoda:o edipodo:ab edipode. Silr melampus melampodis et oia greca a pus cōposita. Ultime cm̄ dictionis declinationem sequūtur.¶ Inuenit ꝛ sepe q̄dē Hic edipus huius edipi ꝛc̄.¶ Hic edipes huius edipode ꝛc̄.sicut anchises anchise. Statius in teb. O edipode cōfusa domꝰ.¶ Hec salus lutis ꝛc̄. plurali caret. Sic iuuētus ꝛ senectus.¶ Hoc pus puris ri.hoc pus o pus a re. Lege Spicā.¶ Hoc rus ruris ruri. hoc rus o rus a rure. hec rura rura o rura.¶ Silr hoc thus thuris ꝛc̄.hoc ius iuris. Pli. vero in tertio de Liburnia iuribus dixit.¶ Hoc viscus:ab hoc viscere. hec viscera:horum viscerum:his viscerib9:hec viscera: o viscera: a ribus.¶ Hoc plus huius pluris hoc plus. Pl aliter hi ꝛ he plures ꝛ hec plura ꝛ pluria. horū ꝛ harum ꝛ horū plurium: his pluribus: hos ꝛ has plures et hec plura ꝛ pluria:o plures ꝛ o plura ꝛ pluria a pluribus.¶ Hic ꝛ hec ꝛ hoc vetus:huiꝰ veteris:huic veteri.hūc et hanc veterem ꝛ hoc vetus.o vetus a vetere et veteri. hi et he veteres ꝛ hec vetera: horum ꝛ harum ꝛ horum veterum: his veteribus:hos ꝛ has veteres ꝛ hec vetera:o veteres ꝛ o tera: a teribꝰ. ¶ Hic ꝛ hec fortior ꝛ hoc fortius:huius oris:huic ori: hunc ꝛ hāc orem ꝛ hoc fortius:o fortior ꝛ o fortius:a tiore ꝛ ori. hi ꝛ he ores ꝛ he ora:horū ꝛ harū ꝛ horū orū:his oribus hos ꝛ has ores ꝛ ora: o ores ꝛ tiora a tioribus. Item ſimilia cōparatiua hic ꝛ hec amantior ꝛ hoc amantius.hic ꝛ hec doctior ꝛ hoc doctius.ꝛ cetera.

In Aus.

Fraus fraudis generat.laudis laus hec generabit.

In Ans.

Quadrans quadrantis. Glans glandis reddere debet.

¶ Hec glans huius glandis:huic di:hanc dem:o glans a glande. he glandes:harum diū:his dibus:has des ꝛ dis: o des: a dibus. ¶ Hic ꝛ hec ꝛ hoc amans:huius tis:huic ti.hunc ꝛ hāc tem ꝛ hoc amans:o amans:ab hoc ꝛ ab hac ꝛ ab hoc amante ꝛ ti.hi ꝛ he tes ꝛ hec tia:horū ꝛ harū ꝛ horū tiū vel tū:his amātibus:hos ꝛ has tes vel tis ꝛ tia:o amātes ꝛ tia:ab amantibus.

Sūma noīm declinatōis Tertie

In Ens.

¶ Hic tridēs neptuni fuscina huiꝰ tis: huic ti: hūc dentē: o tridēs: a dēte ꝛ ti. ¶ Hic ꝛ hec ꝛ hoc iens: huiꝰ cūtis: huic eūti: hūc ꝛ hanc cūtem ꝛ hoc iens: o iēs: ab cūte vel ti. hi ꝛ he cūtes ꝛ hec tia: horū ꝛ harū ꝛ horꝫ eūtū vel tiū: his tibꝰ: hos ꝛ has tes vel tis ꝛ hec tia: o cūtes ꝛ tia: ab eūtibꝰ. ¶ Hoc pacto rediēs eūtis: ptriens prete/ rcūtis ꝛ cetera ab eo deducta. ¶ Ambiens vero ambientis habet, iens casu ntō phocas asserit nō repiri: in ceteris vero repitur

In Yns.

¶ Hec tyrins: huius ryntos ꝛ ryntis: huic ti: hanc tem ꝛ rynta: o ryns: a rynthe.

In Ons.

Frons frontis capitis: frons frondis at arboris esto.

In Uns.

Aruns aruntis proprium variare docemus.

In Ars.

Ars artis pars partis habet mars martis ꝛ huius.

In Ers.

Flectit inertis iners generi quod iungitur omni.

In Ors.

¶ Hic ꝛ hec ꝛ hoc vecors huiꝰ dis. huic di. hūc ꝛ hāc dem ꝛ hoc ve cors o cors: ab vecorde ꝛ di: hi ꝛ he vecordes ꝛ hec dia. horꝫ ꝛ harꝫ ꝛ horꝫ vecordiū. his idibus. hos ꝛ has des vel dis ꝛ hec dia. o des ꝛ dia. a dibus. Sic declinant a corde composita: vt hic ꝛ hec con/ cors concordis: discors discordis ꝛc.

Fors a forte dabit refugit nam cetera membra.

In Urs.

Hic ꝛ hec tybur tyburtis finiet apte.

In Uls.

Puls pultis variat: retinetqꝫ genus muliebre.

In Ms.

Querit hyems hyemis.

In Abs.

Hic dat arabs arabis. Trabs hec trabis cuariabit.

In Ebs.

Plebs hec dat plebis: plebes hec rite bei dat.
Hic hec ꝛ celebs vult celibis in genitiuo.

In Ibs.

Esto calybs calybis ferrum. ppli calybes sunt.

In Obs.

Scobs scobis hec poscit scrobs hic dat hec scrobis apte.

In Urbs.

Sūma noīm declinatōis Tertie.

Urbs vrbis variat reliquis tu casibus adde.

In Aps.

Daps dapis hec generat.

In Eps.

Incerti generis dat adeps adipis genitiuo.
Auceps preterea dabit aucupis cuariando.

¶ Hic t hec t hoc anceps: huius pitis: huic piti: hūc t hanc cipitē t hoc anceps: o anceps: ab hoc t ab hac t ab hoc ancipite vel pitis hi t hec ancipites t hec anticipitia: horū t harū t horū ancipitum t cipitium: bis anticipitib⁹: hos t has pites vel cipitis t hec cipitia: o pitex vel pitia: ab pitibus. Sic variantur biceps bicipitis. Triceps tricipitis tē.

In Yps in Irps.

Cinypis hic cinyps est t fluuius Garamantum
Stirps stirpis nomen romanum dicitur esse.

In Ops.

Atq; pelops pelopis: hydrops hydropis habeto.

¶ Hic t hec t hoc inops: huius inopis: huic inopi: hunc t hāc inopem t hoc inops: o inops ab inope vl'pi. hi t he inopes t hec inopia. horū harū t horū inopum vel piū: his pibus: hos t has inopes vel inopis t hec pia: o pes t pia: ab pibus. ¶ Hui⁹ opis: hāc opem ab hac ope. he opes: harum pum: his opibus: has opes: o opes: ab opibus.

In Et.

Urbs est italie hoc Nepet quod nō variatur.

In It.

Hoc git git retinēs minime tu flectere debes:

In Ot.

Sunt omnis generis Tot Quot pluraliter vsq;.
¶ Hic t hec t hoc tot: horū t harum t horū tot: hos t has t hec tot a tot. Simili modo. Quot aliquot.

In Ut.

Ferre caput capitis volet Occiput occipitisq;.
Sincipitis profert hoc sinciput in genitiuo.

In Ax.

¶ Hic thorax. huius thoracis: huic raci: hūc cem t ca: o thorax: a race. hi races: horū racū: his cibus: hos ces t cas: o ces. a cibus.
Formax abax abacis plerūq; abcaus reperitur.
Fax facis atq; facum pluraliter edere debet.
Pharnacis hic pharnax proprium vult: nāq; secūdo.
Lucanus dixit nec pharnacis arma relinquas.

Sūma noim declinatōis Tertie

In Ex.

Brex gregis inde gregum plurali iungere debet.
Ilicis hec ilex. Rex regis: lex quoq; legis.
Fert senis hicq; senex: Exlex exlegis habebit.

¶ Huiꝰ p̄cis: huic p̄reci: a p̄recc. he p̄ces: harū p̄recū: his p̄cib⁹: has p̄ces: o p̄ces: a p̄cibus. ¶ Hec suppellex: huiꝰ supellectilis: huic ctili hāc ctilem: o suppellex: a ctile ⁊ ctili. hec suppellectilia: hoꝝ suppellectiliū: his libus: hec lia: o lia: a libus.

In Ix.

¶ Hec victrix: huius victricis: huic ci: hāc cem: o victrix: a ctrice ⁊ ctrici. hi ⁊ he victrices ⁊ hec cia: horū ⁊ harū ⁊ horū cium: his victricib⁹: hos ⁊ has victrices vel cis ⁊ hec cia: o ces ⁊ cia: a cibus. Ita variantur in ix verbalia feminina: vt Ultrix Cultrix ⁊c.

Pix picis ideasq; pices fert tertius in ge.
Nix niuis: hecq; niues niuium genitiuus habebit.
Pistrix hec piscis pistricis dat genitiuo.
Hec pistris nauis dat pistris. Seruius auctor.
Fert decimo varces in pistrin desinit aluus.
Pistris adest. Balbum scito proferre secundo.
Hinc poterit pistrix vel pistris belua dici.

¶ Huius vicis: hāc vicē: ab hac vice. he vices: his vicibus: has vices: o vices: a vicibus. Hūs pluralis nō est in vsu.

In Yx.

Hec stryx: huiꝰ stygis ⁊ stygos. huic stygi: hāc stigē ⁊ ga: o stryga ge

In Ox.

Nox nocris dat ium cibi plurale in genitiuo.
Vox vocis vocum plurali iungere debes.

In Ux.

Nux nucis atq; nucum. Dux ⁊ ducis adde ducumq;.
Faux faucis dat ium: pollux pollucis ⁊ effert.
¶ Huic frugi: hāc gem: a ge: pl'aliter be ges: harū gū: his gibus ⁊c.

In Alx.

Falx falcis generat plurali tradit ium q;.
Pro pede calx calcis dat ium pluraliter apte.

In Anx.

Lanx lancis per ium plurales dat genitiuos.

In Inx.

¶ Hic vel hec linx: huius cos ⁊ cis: huic ci: hunc vel hanc cem ⁊ ca: o linx: a lince. hi vel he lynces: horū vel harū cum: his cib⁹: hos vel has ces ⁊ cas: o ces: a cibus. Sic variant hec sphynx aut Spynx huius spyngos ⁊ gis ⁊c.

Tūma noīm declinatōis quarte

Lynx lyncos lyncis lyncum variare notamus.
Sphinx aut spinx spingos vel spingis gum dare dicas.

In Unx.

Quicunx quincuncis: sexcunx sexcuncis habeto.
Coniugis at coniunx plurale tamen facit in gum.

In Arx.

Arx arcis formans per ium plurale tenebit.

Quarta declinatio. Titulus. iiij.

Uarta genus sumit primum muliebre neutrum.
q Terminat vs quartam siue v quum flecto latine.
Que dant vs quarte: sunt mascula femineq.
Denotat hic cultus. Domus hec ostendit acusq.
Dans v dic neutrum veluti cornuq genuq.

¶ Hic artus: huius artus: huic tui: hūc tum: o tus: ab tu. ¶ Hi artus: horum tuum: his bus: hos tus: o tus. ab tubus. ¶ Sic arcus arcubus: partus partubus. Lacus lacubus. Portus portubus. ¶ Hec acus acubus. Tribus tribubus. Ficus ficubus. Quercus quercub⁹. Specus specub⁹. ¶ Hic q̄stus questubus pro querela. Questus vero pro lucro questibus inquit Laurētius.

Sumit i pro lucro: dat v sed pro nempe querela.

¶ Hic astus: huius astus. ab hoc astu. hi astus: hos astus: o astus. pbo alibi. ¶ Hic cuētus: hui⁹ tus: huic tui: hūc tū: o tus: ab tu. hi tus: horū tuū: his tibus. hos tus: o tus: a tibus. Tul. j. de orato re Ut enī q̄s optime dicit: ita maxime dicendi difficultatē variosq cuētus orationis expectationēq hoīm ptimescit. ¶ Hoc vo cuentum hec cuēta facit. Tul. enī in ptitionibus quū ait. Si cuiusq facti t cuenti causa ponet. Et lucretius li. j. Cuētum dici poterit quodcūq erit actū. ¶ Ab hoc iussu tm̄ t ab hoc pmissu legit. hoc aūt iussum t pmissum hec iussa t pmissa faciūt. Syllius lib. vj. et ltō dixit iusso dixit ergo hoc iussum iussi. ¶ Hic vel hec penus. huius penus: huic penui tē. quarte est declinationis vt docet Ser. j. ene. Est etiam singulare tantūmodo. ¶ Hic vel hec specus: hui⁹ cus: huic cui tē. ¶ Hec cornus: huius nus vel ni tē. ¶ Hui⁹ domus vel mi. ¶ Huius pinus vel pini. ¶ Huius colus vel coli. ¶ Hui⁹ quercus vel querci. ¶ Huius laurus vel lauri.

Lasibus v cunctis quarto tm̄ vm dat iesus.

¶ Hic iesus: huius iesu: huic iesu: hunc sum: o su: a su. ¶ Hec idus harum iduum: his idibus tē.

Hic ficus ficus vel fici tu vici um dic.
Hic ficus fici fructum solūm odo dicas.

Sūma noīm declinatōis Quinte.

Hec ficus ficus fici:et pomum sit & arbor:
Flectendi carmen copiosius omnia monstrat.
¶ Hoc veru:hui⁹ ru:huic ru:hoc ru:o ru:a ru.hec verua:his veribus aut verub⁹:hec verua:o verua:a veribꝫ. Hō caret. Pris. teste

Quinta declinatio. Titulus. v.

Quinta genus triplex fert:masculeum mulicbre.
q Incertum iungas. Sunt meridies aciesue
Hic aut hec hoc dies exempla:per omnia quippe
Nomen in es longum quinte finire docemus.
¶ Quinte plurales fugiunt tres nomina casus.
Tris tantū poscunt:rectum quartumq; vocantem.
¶ Ista tamen retinent casus pluraliter omnes
Hec res atq; Dies:Facies vel iungere debes.
Nāq; Cato facierum inquit Pris.
Aencidos quinto interpres profert Aciebus.
Utitur ille idem speciebus quiq; scdo.g.
¶ Licero aūt in topicis dixerat. Nolim enī nisi latine quidem dici possit. Specierū & spēbus dicere. et sepe his casibus vrēdum est. At velim formis & formarū. ¶ Hec spes huius spei:huic spei:hanc spem:o spes:a spe. he spes:has spes:o spes.
Hic hec fert expes rectum:fert & vocitantem.
¶ Hec fides hui⁹ fidei tē. plī caret sic etiā Rabies Caries Sanies

Patronymica in Des. Tit. vj.

Ic priamides:huius de:huic da:hūc den:o de:a de.hi de:
b hoz dū & darū:his dis:hos das:o de:a dis. Sic variant in des patronymica vt Scipiades:atrides. Horatius vero. ij. sermonū scipiadam protulit:et in vrō atrida. est autē latina declinatio teste Prisciā. et Seruio. ait enī primo eneidos. Oīa patronymica que in des exeūt apud latinos prime sunt declinationis. Quō aūt formant late carmen declinationis ostendit.

Patronymica in As. Tit. vij.

Ec pelias:huius dis:& dos:huic di:hanc dem & da:o pelia
b a peliade. he des:harum dum:his dibus:has des & das:o des:a dibus. Ita variātur in as patronymica:vt Biclas biciadis biciados.

Patronymica in Js. Tit. viij.

Ec priamis:huius dos & dis:huic di:hanc dē & da:o priami:a de:he des:harū dū:his dibus:has des:o des:a dibꝫ.
b hoc pacto in is pronymica: vt Nereis thesis Aeolis Aeneis Thebais Ebryseis Buseis Colchis tē.

Sūma declinatōis ꝓpatronymicoꝝ.

Patronymica in ne et greca in e. Tit. ix.

b Ec nerine: huiꝰ nes: huic ne: hanc nen: o nerine: a nerine. Simili modo Lybie Penelope Euterpe cē.

Greca in Os. Tit. x.

Logos: tu logu: to logo. ton logō: o loge vel logos. hi logi

o ton logon: tis logis: tus logus: o logi. Manuel. ¶ hi deꝫ los tis deluti delotin delon o dele vel delos. he deli ton de lon tes delis tas delus o deli Manuel chrysoloras. ¶ Melos int̄ tō t actō t vtō. nos vtimur melo in ablatiuo. Sic etiā chaos et filia greca in os. Id aūt latine hos eatus eat vt pelagꝰ pelagi dicit mutat cnī os in us Prisci. li. vj. Apuleiꝰ in hermete: melo diuino dixit. Et Martianus in libro de nuptiis: plurali numero mela t melis ꝓtulit. ¶ To citos grece dr. hinc Maro ait in. v. Immania cete. Manilius ho li. j. t Lucanꝰ li. x. hic Cetꝰ ceti: latine vsurpāt.

Unus Solus Totus t similia. Tit. xj.

Ominatiuo vnus vna vnū. Btō vniꝰ. Dtō vni. Actō vnū

n vnā vnū: o vne vna vnum: ab vno vna vno. Plr vni vne vna: vnoꝝ vnarum vnoꝝ vnis vnos vnas vna: o vni vne vna: ab vnis. hoc modo ſequētia variantur.

Unus t vnus. tot totius t vllus
Ullius generat Nullus nullius: t alter
Alterius: Solus solius dat genitiuo.
Fert vter vtrius: alius genetabit alius.
Sed mihi iam nunq̄ lectum cōstabit alius:
Unus cū solus Totus quoq; dant vocitātem
Neuter neutra quidē neutrum neutrius habebit.
Uel neutri neutre neutri bene flectere possum.

¶ De numerabilibus. Tit. xij.

J duo he due t hec duo: hoꝝ duū t duoꝝ. harū duarum

b hoꝝ duū t o: um: bis obus abus obus: bos os t duo: bas as t hec duo: o duo o due t o duo: a obꝰ abus obus. ¶ Sic ambo varies teste Phoca preter gtm. Uir. li. xj. Si duo preterea tales idea tulisset Terra viros. Syl. iiij. Christus picentem lauꝝ rūq; nec eminus ambo supplc sternit. ¶ Hi t he tres t hec tria: horū t harū t hoꝝ triū: dtō bis tribꝰ: actō hos t has tres tris t hec tria: vtō o tres et tria: ablō a tribus. ¶ Hi t he t hec quinq; horū et harū et hoꝝ quinq;: bis q̄nq;: hos et has et hec quinq;: o q̄nq;: a quinq;. Similiter a quattuor vsq; ad centum vt hi et he et hec quattuor: decem: viginti: triginta: centū: bis centum trecentum t huiusmodi a centū cōposita. Ducēti te ta: ducentoꝝ tarū toꝝ: ducentis: ducentos tas ta: o ducenti tera: a ducentis. ¶ Hoc pacto

Sūma declinatōis Numeralium.

Trecenti:Quadringēti:Quingenti:secenti.i. sexcēti:septingenti: octingenti:nōgenti:t nonigenti. ¶ Hoc centenariū huiꝰ centenariū tē. ¶ Hoc mille:huius mille:huic mille:hoc le:o le: ab hoc le. hec milia:horū liū:his libus:hec lia:o lia:a libus. Ita Macrobius.ū.facit. Hi t he t hec mille:horū t harum t horū le:his le: hos t has t hec le o le:ab his mille.ita Priscianus quinto.

Sunt omnis generis Tot quot siquot aliquotue.

¶ Hi t he t hec tot:horū et harum et horū le:his le:hos et has t hec tot:a tot.

Composita e duobus rectis. Tit.xiij. Pris.t Diome.

I componuntur duo recti ambo variantur.

s Hinc petruspaulus petripauli generabit.

Alteruter vult ast rectum variare supremum.

Sic t holusatrum:Rosmarinum varientur.

¶ Hic equesromanus:huius eqtisromani:huic eqtiromano: hūc equitēromanum:o equesromane:ab equiteromano. Hi equitesromani:horū equitūromanorū:his equitibusromanis:hos equitesromanos:o equitesromani:ab eqtibusromanis. ¶ Hoc pacto hic prōtorurbanus: huiꝰ prōtisurbani tē. ¶ Hic liberpater: huius libripatris tē. ¶ Alteruter autē dūtaxat extremū rectū declinat. Alteruter tra trum:alterutrius:alterutri:alterutrū trā trum:ab alterutro tra tro. Pluraliter alterutri tre tra:alterutrorū trarum trorū:alterutris:teruetros tras tra:ab alterutris. ¶ Hoc holusatrū huiꝰ holusatri: et hoc Rosmarinum huius rini:aut huiꝰ rosmarini.

Cōposita ex recto t obliquo. Tit.xiiij. Pris.t Diome.

Bliquus recto si iungitur ipse profecto.

o Non declinatur:rectus variabitur vsqz.

Idqz paterpatrie patrispatrie bene pandit.

¶ Hic paterpatrie:huius patrispatrie: huic patripatrie: hunc patrempatrie:o paterpatrie:a patrepatrie. Hi patrespatrie: horū patrumpatrie:his patribuspatrie:hos patrespatrie:o patrespatrie:a patribuspatrie. ¶ Hic tribunusplebis:huius tribuniplebis: huic tribunoplebis tē. ¶ Hoc senatusconsultum:huius senatusconsulti:huic senatusconsulto tē.

Composita e duobus genitiuis. Tit.xv.

b Ini compositi genitiui non variantur.

Istius atqz modi:cuiusmodi pandere possunt.

¶ Hic t hec t hoc huiusmodi: huius huiusmodi: huic huiusmodi tē. Sic quoqz ciusmodi:cuiusmodi:istiusmodi.

¶ A Quis t Qui deducta. Tit.xvj.

Declinatio noim a quis t q deductor

Est quis nanq; pam: sine qui: coniunge putas q̄z.
p Sine alius nunquis simul en p:eponere debes.
Dam uis cunq; libet: sine quis: qui continet apte.

Quinā quenā quodnā vel q̄dnā: cuiusnā cuinā: quēnā quānā quodnā vel quidnā: a quonā quanā quonā. Plr quinā quenam quenā quo:rūnā quarūnā quo:rūnā: q̄busnam: quosnā quasnam quenā: a q̄busnā. ¶ Sic variabitis: q̄sq; quecq; quodq; vel quicq; q̄spiā quepiā q̄ppiā. Quisputas q̄putas quodputas q̄pputas: q̄sq; quecq; quicq;: quidā quedā q̄ddam vel q̄ddā: quis quis quodquis vl q̄duis: quicūq; quecūq; q̄cūq;. Valla q̄dcūq; negat. Quilibet q̄libet q̄libet q̄dlibet ꝛc. Teren. Quisq; feminino etiam p:otulit genere. Ait enī in Eu. Oñquidē illarū neq; te q̄sq; nouit. ¶ Siq̄s siqua siquod vel siq̄d: sicuius sicui: siquē siquā siq̄ vel siq̄d: a siq̄ siqua siquo. Plr siq̄ sique siqua vel sique. Tul. ij. de o:a. Sique erūt mediocria. Siquo:z siquarū siquo:z: siq̄bus: siquos siquas siqua. a siq̄bus. ¶ Silr nec̄s neque nequod vel nec̄d. ¶ Aliquis aliq̄ aliq̄ vel aliq̄d. ¶ Nunq̄s nūqua nūquod vel nunq̄d. ¶ Ecq̄s ecqua ecquod vel ecq̄d n in c vertit. ¶ Ntō quisquis quicq̄d. Actō quicq̄d: Ablatiuo quoquo quoqua quoquo: ita Valla in. iij.

Composita p:onomina. Ti. xvij.

Ominatiuo istic istec istoc vel istuc: Actō istū istāc istoc vel
n istuc: ab istoc istac istoc. Plaliter voce neutrali istec: Actō istec: Silr illic illec illoc vel illuc: Actō illunc illāc illoc vel illuc: ab illoc illac illoc. Plr illec illuc. ¶ Idē eadē idē: eiusdē eidē: eundē eandē idē: ab eodē eadē eodē. Plr ídem eedē eadē: eo:ūdē earūdē eo:ūdē: eisdem vel ísdem eosdē easdē eadez: ab eisdem vel ísdem. ¶ Egomet memet mihimet memet: a memet. nosmet: nobismet. Btō caret. nosmet: a nobismet. Tuimet tibimet: temet: a temet. tumet nō dicitur. vosmet: vobismet: Btō caret. vosmet: o vosmet: a vobismet. ¶ Ntō tute: gtō tutemet: ntō tuipse: gtō sui-met: sibimet. semet: a semet: Actō tete: meme: sese: Ablatiuo a tete meme sese. Btō huiusce: Dtō plurali hisce: actō hosce: hasce: ab hi sce. ¶ A nostrapte meapte tuapte vestrapte t suopte. hirci⁹ suopte consilio dixit. Tul. in tus. Suopte nut tu t suo ponderc. Legim⁹ in Plauto. tuopte t meopte.

Liqueat in stipo:ib⁹: ambo ista opuscula sat⁊ esse p:o discēda grāmatica: altero cm̄ p̄terita: supina: constructōes t p:icipia: altero t genera t declinatōes docuim⁹. Qui vero huiusce artis longe pitio:es effici volent: latius alibi p̄cepta oia cernēt: vt in thesauro. Spica t carmine figurarū.

¶ Finis Summe declinationis.

Thesaurus varie cõstructõis ab Ab

Ascanius Quatrassus Sermonetanus.

Qui romana cupis puer o dulcissime nosse
Dogmata: quis valeas: hec monimenta cape.
Construere hec verbum: quo vel bene nomina debent.
Te variare modo: pagina parua docet.
Auctor si genitus qua sit petis vrbe velitre.
Nunc veteris Latij terra tulere virum.

Anto. Mancinellus Velitrnus clarissimo viro Dominico ỏ bonis augurijs: vtriusq; iuris doctori eximio.

Affero tibi vir prestãtissime thesaurũ quendam filioꝝ tuoꝝ noĩe editũ. Quũ enim plurima erga me officia tua mente repeterẽ: quod illis pdesse excogitaui. Te nãq; duce: te auctore: te auspice: in romano gymnasio tam quattuor annos pfiteor. Vbi ꝛ tu annos duo de triginta hactenus pfiteris: ea q̃dez auctoritate: laude ꝛ gloria: vt merito doctoꝝ omniũ mercedẽ eruperes ꝛ dignitatẽ. Inde ipius gymnasij decus haberis: ab oĩbus veneraris ꝛ coleris: ab oĩbus vti olim oraculũ delphicũ peteris. Inde quoq; ad summos vrbis magistratꝰ sepe eligeris. Cuiꝰ sane vestigia: dignissimi filij Joannes Michael: Joannes Jacobus Marcellus itẽ ꝛ Bernardinus: tua summa oblectamẽta omnino sectant. Ipsoꝝ nãq; indoles tãta est: et ingeniũ pene diuinũ: vt inclyti genitoris doctrinã et laudẽ facile superaturos ab oĩbus existimẽt. Quo autẽ ꝛ rectius et copiosius latinã linguã adipiscant: hũc de varia constructione thesauꝝ tibi claro parẽti ꝛ optimo dedico. Quẽ si: vt spero memorie q̃q; tradiderint (nã rerũ omniũ ea thesaurus appellat) et carmen ꝛ orationẽ pedestrẽ tũ facilius: tum elegantius edent. Vale presidiũ meũ. Vale ꝛ salue. Rome nonis sextilibꝰ. Anno Christi Millesimo quadringẽtesimo nonagesimo nono.

De varia constructione thesaurus: per Anto. Mancinellum Velitrnum.

De dictõibꝰ incipiẽtibꝰ ab Ab.

Abeo. Abeo spe dicitur: et mihi spes abit. Tucto. in aug. Donec abijt suffecto alio in locum suum. Liuius lib. vij. Seu verecundia victꝰ dictatura abijt. Luca. iij. Spes victis telluris abit. ¶ Abhorret ab hac re ꝛ hanc re. pariꝰ tamen per accusatiuum. Tucto. in caligu. Nec abhorret a veritate. Idez in Domi. Ab omni cede abhorrebat. Catul. accu-

Abhorreo.

satiuo iũxit. Seuecq; abhorrebas prisci precepta parentis. Porphirio ite Ode tertia ibi videlicet. Quẽ mortis timuit gradũ aiter Quã morte inquit abhorrere potest: qui monstra maris t asperrima saxa sine lachrymis videre potuit. Apule. li. x. me. Nã t qd potissimũ abhorreret asin⁹ excogitãtes scrupulose tẽ. Obhorret vo cũ actiuo semp. ¶ Abstinet illi⁹ illũ t illo: abstinet ab illo: abstinet se illo vel ab illo. Terent. in heautun. Risus abstinet. Hora. li. iij. Car. Nox vbi lusit satis: abstinuto dixit ira q; calliq; decq; rixe. Plau. in trucu. Abstine ista ne tu manũ. Helena ad patrin. Est virtus placitis abstinuisse bonis. Et li. metamorpho. x. A fortibus abstinet apris. Luca. iij. Et a trepido vix abstinet ira magistro. Tul. vij. epla. Ego q; me ostreis t murenis facile abstinebã: a bera etiã t masua decept⁹ sum. Plau. in cas. Atq; vbanis rebus te abstines. Tul. cõtra Salu. Se ab viris abstinuerit. ¶ Absum funeri t a funere. penelope ouidiana. Vir mihi semper abest. Luc. vij. Absum⁹ a vetis. Idẽ. viij. Sed abest a funere busti. Naso. in arte. Adde q; insidie sacris a vatib⁹ absunt. Absũ italia vel ab italia Sue. in ca. Italia abesset. Tul. li. xv. epi. Abessemq; ab amano iter vni⁹ diei. Absum iter vni⁹ diei. absum tertium diem vel tres mẽses vel trienniũ. Tul. li. xv. epi. Abessemq; ab amano iter vni⁹ diei. Ter. in heau. Mẽses tres abest. Plau. i mustella. Trienniũ q; iam hinc abest. Absum viginti passus t viginti passib⁹. Vir. li. xj. Nec longis inter se passib⁹ absunt. Cesar ij. li. de bel. ciui. Vicloc⁹ abest a dupeis passuũ. xxij. milia. Salu. in iu. A quo aberat mons ferme milia: xx. passuum. ¶ Abundo hac re dicim⁹. olim vo etiã hui⁹ rei. Ter. i phor. Amore abũdas Antipho. Lucyl. satyr. vj. Quaq; t abũdem⁹ rerũ t quarũ indigeamus. Dicit ite hec res abũdat. Virg. li. ij. ge. Rursus abundabat fluuid⁹ liquor. Abundãs lacris t lacte dicit. Virgi. in buc. Quãdiucs niuei pecoris q; lacris abundãs. Cic. p cluẽtio. Mulier abundãs audacia. ¶ Abutor: hac re dicim⁹: hãc rem olim dixere. Luc. ix. Potuit vestro Pompeius abuti sanguine. Pla. in Persa. inqt. Nãm argẽto alibi abutar. Teren. in phor. Virginẽ ciuẽ itidẽ vt mercetricẽ: vbi abusus sis: mercedem dare ler iubet. Idẽ in Andria teste Diom. Nã in plogis scribẽdis op erã abutit ¶ Accedit honori vel ad honorẽ auctoritas. i. adiungit. Dido ouidiana. Accedat satis matris miserabilis infans Et nõdũ nati funeris auctor eris. Plau. in menech. Nã hoi misero: si ad malũ accedit malũ. Ouid. li. me. Tũ vo postq; solitas accessit ad iras causa recẽs. Accedo aũt ad illũ: idẽ est q; eo. Terẽ. in heau. Accedam ad illos. ¶ Accidit illi: in illo t in illũ. i. cõtra illũ. Li. in le

Abstinco.

Absum.

Abundo.

Abutor.

Accedo.

Accidit.

tio. Nihil mali accidisse Scipioni puto. mihi accidit siqd accidit id est de quincqs cõsularibꝫ. Neqz soluz sũmo in viro: sed etiã in mediocri hoĩe ne accidat pudendũ. Teren. in adel. Istucꝫbũ vere in te accidit. Accidit tibi t ad te. Dio. Accolunt fluuiũ t fluuio. Priſc. xviij. ¶ Accõmodat huic rei t ad hãc rẽ. Fab. j. Auibuſqz accõmodẽt curã. Idẽ in. iij. Cui accõmodari debuit. Virg. in. q. Lateriqz argiuũ accõmodat enſem. Cice. de ora. li. ij. Aphricano illi ſupiori coronã ſibi in cõuiuio ad caput accõmodant. Fab. in iij. Qõ in plures caſus accõmodari poteſt. Accõmodo.

¶ Accuſo te furti et accuſo tui furta t accuſo te de furto. Priſ. viij. Tul. itẽ p Sylla. Quia altercꝫ cõiuratiõis accuſet. Et. j. de oratore ad Quintũ fratrem. Nã q̃ incertã accuſas adoleſcẽtiũ tẽ. Aemiliꝰ pbus i vita Lyſandri. In quo accuratiſſime eiꝰ auariciã pfidiãqz accuſarat Idẽ etiã aut: accuſatꝰ hoc crimine. Aulus geliꝰ li. xvij. ca. iij. Quarimarchũ de pudicicia grauiter inſignitercqz accuſauit. Accuſo.

¶ Adeo vrbẽ t in vrbẽ. Priſ. xviij. Adeo vrbẽ: vel ad vrbẽ adeo. Suet. in calig. Libera ac fœderata oppida ſine lictoribꝫ adibat. Terent. in Eu. Ne vir quiſqz ad eã adeat. Tul. iij. epi. Ad me adire q̃ſdã memini. Paſſiue etiã dicit. Sueto. in aug. Quo aũt facilꝰ vrbs adiret. Adeo.

¶ Adhereo vel adhereſcit muro: in muro t ad murũ. Apuleius li. viij. Que clauſtrꝫ adherẽs. Oui. iij. Met. Jũctoqz in corpore adherẽt. Plau. in penulo. Ne ad fundas viſcus adhereſcerz Adhereo.

¶ Adhibeo caſtris vel ad caſtra ſocios. Virg. viij. Vos caſtris adhibe ſocios. Cice. iij. Tuſcu. Quod verat Chryſippꝰ ad recentes quaſi rumores animi remediũ adhibere. Idẽ li. v. Tuſcula. Quos negat ad panẽ adhibere quicqz pter naſturtiũ. Adhibeo.

¶ Adĭcio illi vel ad illũ auctoritatẽ. Naſo. in remedĭis. Adĭce preceptꝰ hec quoqz naſo tuis. Plau. in mercatore. Ne ad illã me animũ adiciſſe aliqua ſentiat. Adĭcio.

¶ Adimo a te t tibi. Priſ. xviij. Sueto. itẽ in Tito. Nulli ciuiũ quicqz ademit. Adimo.

¶ Adiũgo dolori vl̃ ad dolorẽ inimicicias. Seruiꝰ ſulpitiꝰ ad Tullĭũ. Quid ad dolorẽ adiungi potuit. Licero philippica. v. Ceſar ſe ad neminẽ adiunxit Adiungo.

¶ Adhortor illũ ad virtutẽ vel de virtute. Tull. philippica. ij. Ut ad defendẽdã remp. te adhortarer. Ceſar. ij. de bel. ciui. Et de cuſtodia ac defenſiõe vrbis adhortarentur. Adhortor.

¶ Adulor: te t tibi. Priſ. xviij. Fab. xo in. ix. docet veteres hũc adulari dixiſſe: etiã vero hunc dici. Cice. aũt. j. offi. paſſiue dixit. Nec adulari nos ſinamus. Adulor.

¶ Addit officio vel ad officiũ gliam: addit in manꝰ vinculã. Ouidiꝰ. iij. Meta. Addit his nyſcus. Virg. v. Ipis precipuos ductoribꝫ addit honores. Tul. v. epi. ad Rufum. Etſi meo iudicio nihil ad tuũ pũcĭale officiũ addi poteſt. Idẽ Tuſc. iij. Addo.

Thesaurus varie cõstructõis ab Ad.

Additur ad hanc diffinitionem a benone tẽ. Plau. in crinũmo. Sed adde ad istam gratiam vnũ. Ouidi. lib. iij. Fas. Uinclaq; sopitas addit inarta manus. ¶ Admonitus hanc rem et de hac re. Licero. v. epi. ad. M. Licinũ Sinaũt quippiam: aut a te essem admonitus tẽ. Item pro. M. Celio. Illud tamen te esse admonitũ volo. Itẽ. vj. epi. ad. A. Ceci. Si quid ignorabo: de eo admonitus omnia studia vincã. ¶ Admoneo te vnius rei: hãc rem: et de hac re. Oui. j. Trist. Ocia delectant admoneantq; mei. Tibull⁹. j. Admonuit dñe: destituiq; venus. Salust. in Catil. Sed quoniã tanti viri tẽpus admonuit. Teren. in heau. Ridiculũ est te istud me admonere clitipho. Tul. vij. epi. ad Trebatium. Sed vt ego quoq; te aliquid admoneã. Idem li. iiij. Putaui ea de re esse admonendũ. Macrobius sat. iij. Sed differo dum de alia lasciuia qua nũc carecamus admoneo. Tullius de laudibus Magni. De quo vos paulo ante admonui. ¶ Admouet turri vl' ad turrim machinas. Cesar. ij. de bel. ciuili. Ad turrim hostiũ admouent. Licero li. j. de orato. Nũ admoueri possit oratio ad sensus animorũ: atq; motus. Ualerius li. vij. ca. iij. Qui in equc genitalem partem manũ missam: quũ ad eum locum ventum esset naribus equi admouit. ¶ Adsuz pugne vel in pugna. Lice. in phili. Omnibus his pugnis Dolobella affuit. Idem de ora. lib. ij. In pauli pugna nõ affuerat. Suet. in Otbone. Necilli pugne affuit. ¶ Egrotat hac vl'er hac re. Li. iiij. Tus. Ea res ex qua animus egrotat. ¶ Affero tibi vel ad te opem. Plautus in Epidico. Affer domũ auriliũ mihi. Idem. Nõ meministi me aurcam ad te afferre natali die. ¶ Affluit tibi amor t affluis amore. Ouidi. j. de remed. Affluit incautis desidiosus amor. Plau. in pseudolo. Atq; adeo vt frumento affluam. ¶ Alligo te furti: vel furto. Teren. in Eu. Dic furti se alligat. Plau. in Penulo. Ita cũ furto alligat. ¶ Amisi boues. i. perdidi. Amisi a me illũ. i. remoui vel repuli. Terẽ. in Phor. Immo nunc quod aiunt. auribus teneo lupũ. nam neq; quo modo a me amittã inuenio: neq; vti retineã scio. Tulli. pro Sex. Roscio. Etiã qui natura mitissimi sumus assiduitate molestiarũ sensuz omnẽ humanitaz ex animis amittim⁹. ¶ Amolior a te tibi. Pri. xviij. Luca.. Item lib. v. Numeris iam ponderc fessis amolitur onus. ¶ Angit cura animũ: et ango me animi. Teren. in phor. Cura hec angeret animũ. Idem in heau. Animiq; se angebat. Plau. in epidico. Absurde facis: qui angas te animi. ¶ Aniaduerto hec. i. obseruo. Uir. li. g. Dis aniaduersis. Cato primo capite de re rustica. Uicina quo pacto niteãt id aniaduerto. Aniaduerto in hec. i. punio. Suet. in aug. Perusia capta i plurimos aniaduertit. Terẽ.

Admonic⁹.

Admoneo.

Admouco.

Adsum.

Aegrotat.

Affero.

Affluo.

Alligo.

Amitto.

Amolior

Ango.

Aniaduerto

in an. Ea primũ aniaduertenda est ab illo iniuria. ¶ Ante t ẽrto t sexto casui iungitur. Dicimus enĩ paucos ante annos: et paucis ante annis. Suet. in Cesare. Sed cesari futura cedes cuidẽtibꝫ prodigijs denũciata est: paucos ante menses. Cice. of. iij. Paucis annis emerat. ¶ Ante paulũ t paulo ante dicimus: quõ post paulum t paulo post. Pris. xviij. Cicero aũt aliter dixit lib. o. x. epi. ad plancum enĩ ait. Ante aliquãto q̃ tu natus esses. Cesar item. j. de bel. ciui. Post paulo tamen interiũ ejs vltro citroqꝫ missis. Sallust. in Catil. Post paulo ipi trahebãtur. Pli. lib. ij. ca. viij. etiam inquit: Spherã ipe ante mlto athlas. Causa aũt est: quoniã post ante t circũ vtriqꝫ casui iunctas inuenimꝰ auctore etiã Donato. ¶ Antecedo illi t illũ. Teren. in Phor. Nec enĩ antecessit. Cice. in offi. Quantũ natura hominis pecudibus reliqsqꝫ bestijs añcedat Suet. in aug. Et magnificẽtia omnes antecessit. Antecedit multum vel multo: Cesar li. iij. de bel. ciuili. Neqꝫ consequi potuit: q multũ et expedito itinere antecesserat. Cesar idem. lib. ij. Non ita multo se reliquoꝝ ciuium fatum antecedere existimarent. ¶ Anteit ei vel cum. Plau. in amph. Uirtus premiũ est oprimũ: virtus oĩbus rebus anteit profecto. Salust. in aug. Et quũ omnes gloria anteiret. ¶ Antistat ceteris vel ceteros. Apulcius lib. iij. Sed animi robore ceteris antistaret. Item nũc inter eos vnus qui robore ceteros antistabat. Belius li. vij. ca. v. Qui gestus t vocis claritudine t venustate ceteris antistabat. ¶ Applico ad terram: vel applico me ad terram. Dircius li. vj. de bel. his. Ad terrã applicãt. Teren. in and. Forte applicat primũ ad chrysidis patrẽ se. Cice. item lib. j. de orato. Si se ad aliquem quasi patronũ applicuisset. ¶ Appropinquat vbi vel ad vbem: muro vel ad murum tc. Cesar. li. vij. de bel. gal. Cum iam muro appropinq̃ssent turres. Idẽ li. iij. Quum appropinquarẽt Britãnie. Dirciꝰ li. v. de bel. aphri. Donec ad ipsas portas ac murum approprinquaret. ¶ Arcet illum templis vel a templis. Luca. li. v. Seu pean solitus rẽplis arcere nocentes. Uir. li. j. Arcebat longe latio. Idem Ignauũ fucum pecus a presepibꝰ arcent. ¶ Ardeo actũ regit t ablatũ. Uir. in buc. Ardebat alexim. i. cupiebat: vel impatienter amabat. Hor. lib. ij. Ode quarta. Arsit atride medio in triumpho virgine rapta. Phedra ouidiana. Arsit t enides in menalia athlanta. ¶ Arguo te pigritie vel pigritia. Sueto. in Cesa. Ne hospitẽ aut negligẽtie aut rusticitatis videret arguere. Idem in Clau. Si quẽ secordie arguret. Pla. in amphi. Durare nequeo in edibus: ita me phri: stu argutus. ¶ Ascribo te numero vel in numerũ oratoꝝ. Hor. lib. ij.

Ante

Ante paulũ

Antecedo.

Anteco.

Antistat.

Applico.

Appropinq̃.

Arceo.

Ardeo.

Arguo.

Ascribo.

car. Et ascribi qeris ordinibus patriar deoz. Lice. philip. ij. Tu vero ascribe me in talem numerũ. ¶ Aspicio illos vel ad illos. Uir. li. ij. en. Jupiter oipotẽs pcib9 si flecteris vllis: Aspice nos. Ibidẽ Non ego mirmidonũ sedes: Dolopũ ve supbas: Aspicia: Plau. in capti. Agedũ aspice ad me. ¶ Assuesco bellis animũ: vel animo bella: assuesco manus labori vel ad laborẽ idem est qõ assuefacio. Uir. vj. Ne pueri tãta animis assuescite bella. Idem geor. iij. Ubi libera colla seruicio assuerint. Cesar cõ. vj. Sed assuescere ad hoz mines t mansuefieri ne puuli quidẽ possunt. Assuesco poesi idem est qõ assuefio. Luca. li. v. Adde qõ assuescis fatis. Oui. Assuetus studijs tẽ. id est assuefacẽ. ¶ Astitit illũ locuz: illo loco: illi et circa illũ. nos quoqz vt greci dicim9. Pris. xviij. Plaut9 itẽ in mercatore ait: vt preastitit. et Uir. li. ij. Ardu9 armatos medijs in meniibus astans: Fudit equus. ¶ Attẽdo iuri t ius dicitur. Sueto. in Galba. Inter liberales disciplinas attendit t iuri. Pli. lib. vj. epi. In summa nosti facetias hois quas velim attendas. Tul. pro archia poe. Quoniã me in hoc nouo genere dicẽdi tam diligẽter attenditis. Diom. etiã inquit. Attẽdo te oculis: attendo tibi mẽte. ait idẽ. Attẽdo legẽtem veteres nõ attendo legenti. ¶ Attinẽs ad illũ t illi. Pris. xviij. Ego vero dativo iunctũ semel dumtaxat apud plautum in captiuis. ait enim: Nunc senex est in constrina: nunciam cultro attinet. Alibi tamen semp iunctum actõ cum ad vel sine ad sequẽte infinitiuo. Tul. pro. P. Quintio. Nihil ad me attinet. Itẽ neqz quenqz attinebat id accusare. pro Sex Roscio. Quid attinuit eum potissimũ nunciare. ¶ Auerto illũ hac re t ab hac re. Pris. xviij. Sueto. itẽ in Nerone ait. Aphia cũ mater auertit. Uir. i. Nec posse italia teucrorũ auertere regem. ¶ Aufero a te t tibi. Silr eripio: adimo: amolio: amoueo. Pris. xviij. Terẽ. itẽ in phor. Ut a nobis tm̃ hoc argẽti auferat. Luc. li. vij. Te magnũ cõcitus auferat bello sonipes. Idẽ in quarto. Aufert tibi nomen iberus. et libro. xi. Abstulit arboribus preciũ nemoriqz laborem. ¶ Aufugio tibi t a te. Sueto. in ce. Quum imolanti aufugisset hostia. ¶ Auscultos illi. i. obtẽpero. ausculto illum vel illi. pro audio. Terẽ. in an. Pamphilũ ne adiutẽ an auscultẽ seni. Idem in adel. Uin tu huic seni auscultare, t in andr. Auscultа pauca. Plau. in Milite. Uicine ausculta queso. Ego ascultem tibi: id est audiam vel obtemperem. et in Tri. Postremo nisi me auscultas: atqz hoc vt dico facis. ¶ Audio etiã pro obtempero legit: iunctũ tamẽ actõ Lice. lib. iij. epi. ad rhermum. Si me audies vitabis inimicitias. ¶ Audiens vero tibi pro obtẽperans sepius legitur. Cesar. lib. v. de bello gallico. Dicto audientes non fuerunt.

Aspicio.

Assuesco.

Asto.

Attendo

Attinco

Auerto.

Aufero.

Aufugio.

Auscultо.

Audio.

Thesaurus varie cõstructõis a La.

De littera. L.

Lapax. Apax trium equoꝝ: tribus equis ꝛ ad tres equos dicitur
c Oui. j. Mera. Sanctꝰ his animal: mẽtisꝙ capaciꝰ alte:
Decrat adhuc. Pli. lib. ij. epi. Villa vsibus capax nõ sumꝫ
pruosa. Pli. item maio: lib. xxxij. ca. v. Excrescitꝙ indies eius rei
luxus: murrino. lxxx. sestertijs empto capaci plane ad sextarios
tres. ¶ Larco parente dicimus: olim acrõ quoꝙ iunxerũt. Turpi
lius meos parẽtes carco tibi. Nonius ait esse actm̃ pro ablatiuo. Larco.
Plau. item in captiuis Collus collaria caret. Idem in Curculioꝫ
ne ait. Caruit nefebris te heri vel nudiustertius. ¶ Lauet illi: illũ Lauco
ab illo: ꝛ de illo. Sue. in Tito. Securitati satis cauit. i. prouidit.
Item in Balba. Lauceret periculum. Idẽ in Caligula. Ut a Lasꝫ
sio cauceret. Et Augu. Cum ꝛ de numero: et de cõditione ac differꝫ
entia corũ qui manumitterentꝫ curiose cauissent: Et in Tyberio.
Quod nihil de his Augustus testamẽto cauisset. Pla. in menech.
De illis verbis caue tibi. ¶ Lauco tibi. i. consulto siue prouideo.
Tul. lib. ij. epi. ad Apium. Melius cnĩ caucre volo q̃ ipse alijs so
let. Laucam a te. i. cautus fiam. Ecce de claris oratoro. At vero inq̃
tibi ego Brute nõ faucam: nisi prius a te cauero ꝛc. Plau. in meꝫ
nech. Hoc mihi abs te cauco. cautius pro viro. ¶ Lelo te illud et Lelo.
de illo: celaris a me illud: et de illo: celare etiã tibi a me illud. Teꝫ
ren. in adel. Ea ne me celet. Ouidius in Lanace. Hoc te celauimꝰ
vnum. Lice. vij. epistο. Sed Bassus noster de hoc me libro celaꝫ
uit. et pro Deiotaro. De armis de ferro de insidijs celare te noluit
Et ad Metellum lib. v. epistο. Debes existimare te maximis de
rebus a fratre esse celatum. Luca. v. Nullumq̃ futuri a superis ce
lare diem. Teren. in phor. Si hoc celetur patri in metu sum. Aeꝫ
milius probus in vita Alchibiadis. Id alcibiadi diuturꝰ celari nõ
potuit. ¶ Lerto tecum vel tibi. Virgi. in buc. Tu dic mecum quo Lerto.
pignore certes. Item Lertent ꝛ cygnis vlule. ¶ Lessas in illã rem: Lesso.
et cessas in illa re aliud est. Tardus es ad faciendã rem et tardus
in facienda re. Sic cessas in vota. tardus es ad vota facienda: cesꝫ
sas in votis: tardus es dum vota facis. s. ¶ Lingitur ensem ꝛ enꝫ Lingo.
se. Virgi. ij. en. Et inutile ferrum cingitur. Ibidem. Impulit his
cingi telis. Lingo illum baltco et cingo tibi latus: Naso met. j.
Fluminaq̃ obliquis cinxit decliuia ripis. Idem in lib. de ponto.
Dumq̃ latus sancti cingat tibi turba senatus. ¶ Lolloquor cum Lolloquor.
tyberio: olim etiã tyberiũ colloquor. Trãquillꝰ in Clau. Lollocuꝫ
tus sum cũ tyberio vt mãdasti mea liuia. Plau. in psa. Ubi cũ leꝫ
none me videb colloq̃. Idẽ in asinaria. Quẽ adeat: quẽ colloq̃tur
et in captiuis: Periubet hũc boiem colloq̃. et in menech mis. Lhũc

Comitor. volo etiã colloqui. ¶ Comitor amicũ actiua significatione fit: comitor amico per ablatiuũ passiua. Dio m. Vir. itẽ li. vj. ene. Qui sic comitat cũtem. Idem in. j. Solo comitatus achate. Proper. vero actiua etiã protulit lãtura. ait enĩ Nec comitarent castra puelle. et Ouĩ. li. de ponto. Quem pia vobiscum proles, comitauit cũtem. et paulo inferius. Pyritoũ stigias theseus comitauit ad vndas. ¶ Comparo vel cõfero tibi illum t tecũ. Prisc. xix. Tul. itẽ pro. L. Lorne. Cũ legibus cõferem⁹. Vale. li. vij. ca. ij. Quã porro subtiliter Anacharsis leges aranearũ telis cõparabat. Nã vt illas infirmiora aialia retinere: valentiora transmittere: ita hic humiles t paupes cõstringi diuites t prepotẽtes nõ alligari. ¶ Compesco illũ insaniente t insanire: t ne insaniat. Prisc. xvij. ¶ Cõdemno te criminis t crimine. Salu. in Cati. Preter rerũ capitaliũ condẽnatis. Tul. li. xiiij. epi. Et sceleris condẽnat generũ suũ. Idem li. ij. ad Curionẽ. Condẽnabo eodẽ ego de crimine. ¶ Cõducit dolori t in dolorẽ Seren⁹. Et potu t fetu stomacho cõducit anetũ Plau. in catil. Quod tuã in rem bene conducat. ¶ Cõfert huic rei t ad hanc rem: hoc est vtile est. Fab. iij. Interim cõfert admiratõi multũ etiam infirmitas. Item in secũdo Scio queri etiã natura ne plus ad eloquentiã cõferat an doctrina. ¶ Confidũt illi t illo. Cesar li. ij. de bel. ciuili. Cui maxime cõfidebat. Idẽ Scipio affinitate pompei cõfiderat. Idem li. ij. de bel. gal. Multũ natura loci cõfidebant. ¶ Cõgredior tibi olim dicebant: sicut pugno tibi: dimico tibi: hodie vero dicim⁹: cõgredior tecum: dimico tecum. Seruĩ⁹. j. ene. Atq; impar cõgressus achilli. ¶ Cõqueror hanc rẽ: ob hanc rem t de hac re. Conqueror tibi et apud te hoc t de hoc. Suet. in augu. Vicem suã cõquestus est. Idem in Claudio. Ipe quodã libello cõqueriẽ ob hanc cãdem valitudinem: t gladiatorio munere quod simul cũ fratre memorie patris edebat. Idẽ in aug. Tyberio quoq; de eadẽ re sedulo violentius apud se per epistolam cõquereti: ita rescripsit. ¶ Cõscius sceleris vel sceleri dicit. Ouĩ. iiij. Fasto. Conscientia recti fame mendacia risit. Sed nos in vitiũ credula turba sumus. Maro in ene. Et mens sibi conscia recti. Idem in. ij. Et cõscia numina recti. Achonti⁹ Lydippe. Facmodo polliciti cõscia templa colas. Plau. in rudẽte. Semp caue re hoc sapientissimũ est: ne cõscij sint ipsi maleficijs suis. Sapho. Conscia delicijs illa fuere meis. ¶ Consulo te t tibi. Unde Prisc. xviij. inquit: Consulo qñ interrogatiuũ est actõ: acquisitiuũ vero dtõ copulatur. Consulo te illud t de illo. Plau. in menech. Jbo t tõsam hãc rem amicos: quid faciendũ censeant. Luca. li. viij. Rectorem q; ratis de cunctis cõsulit astris. Cõsulo in te hoc. Teren.

Comitor.
Comparo.
Compesco.
Cõdemno.
Conducit.
Confert.
Confida.
Cõgredior.
Cõqueror.
Conscius.
Consulo.

in Neau. Pessime istuc in te arq; in illum cõsulis. i. erga. ¶ Consu lor ab illo de hac re. Sucto. in aug. Sanxit ergo vt de bellis ciuĩ phisq; cõsuleretur hic senatus. ¶ Contingo prouideo. et perspicio tam datiuo q; actõ iungunt: sed otõ prudẽtiam significãt. Pris. xviij. et Luca. in. iiij. cõtingit te. i. tangit. Ouidi⁹ de morte Drusi. Omnis cui virtus cõtingit: vnus eras. Ibidem. Dei mihi q; fa cile est q; uis hoc cõtingit oẽs. Alterius lucru fortia verba loqui. Tul. j. of. Atq; in magnis animis ingenijsq; id plerũq; cõtingit tẽ ¶ Conuenit oibus t in omnes. Sapho. Conuenit illa mihi: cõue nit illa tibi. Tul. pro sexto Roscio. Nõ in omnes arbitror omnia cõuenire. ¶ Clam custodem t custode. Diom. Donatus etiam scri bit clam seruire ambobus casibus. Id autem plautus quoq; in Amphy. ostendit his verbis: Is amare occepit Alcmenã clam vi ro. Et in mercatore. Ratus clam patrem meũ posse habere. Ibi dem. Nihil potest clam illum haberi.

Consulor.

Contingo.

Conuenit.

Clam.

De littera. D.

Damno.

D Amnamus hunc ignorãtie: ignorãtia de ignorãtia. Pli. lib. iiij. epi. Absentẽ inauditãq; dãnauit incesti. Fab. li. ij. Neq; enĩ nos carditatis natura dãnauit. Lice. j. li. Tusc. Capite damnarer. Idem li. j. ad herennũ. Lex vetat eum qui de pecunijs repetũdis dãnatus sit in cõtione orationẽ habere. ¶ De cedim⁹ ex prouincia de prouincia: t a ꝓuincia. Tul. lib. v. epi. Ex prouincia decessim⁹. Idem li. ij. Ego de ꝓuincia decederẽ. t li. iij. A me inuitissimo decessisset. ¶ Decet illũ virt⁹ hodie dicim⁹. olim vero etiã decet illi. Oui. j. de remedijs. Inde decent annos mollia regna tuos. Teren. in adel. Ut vobis decet. Salust. in iug. Qui bus pro magnitudine imperio ius t iniurias oẽs cure esse decet. Lice. li. iij. ỏ orato. Oñq; id deceat prudẽtie. ¶ Dedecet illos t in il los. Tulli⁹. j. of. Ut si qd dedecear in illos: vitem⁹ ipi. ¶ Dedignor illam rem t illa re. Seruius. iiij. ene. per acẽm sepius. Lucanus vj. Dedignat itur. Fabius li. j. Quidã imperia dedignant. ¶ Defi cit mihi pecunia: id est deest. deficiet te salus: id est relinquet. Defe cit cãpania a romanis ad Hãnibalem. i. a romanoꝝ ductu recess sit ad Hãnibalem seu rebellauit. Uir. li. j. g. Quũ iam glãdes atq; arbuta sacre Deficerẽt sylue t victum dodona negaret. Tul. pro sexto Roscio. Tempus te citius q; oro deficeret. Idem ad cassiuz lib. xij. epi. Una cũ illo ab republica defecerunt. Sucto. in Uitel. qui prius a Balba ad senatũ defecerant. ¶ Dego ceratem t cerateq; t dego vitam. Tul. pro sexto Roscio. Inter feras sanctius est cerate degere. Plau. in cistellaria. Quia ego illũ vnum mihi exoptaui q cum cerate degerẽ. Tul. pro sexto Roscio. Uitã in egestate degere.

Decedo.

Decet.

Dedecet.

Dedignor.

Deficit.

Dego.

Delector. ¶Delector his ⁊ in his. Vale. li. vij. ca. ij. Ut me a cõsuetudine deq̃
lectent optant. Fabius. ix. Delectatus est in his letiam. M. T.
Derogo. ¶Derogo tibi vel te aliquid. Luca. ix. Inuidus annoso q̃ famam
Desipio. derogat euo. Cicero lib. ij. Rhet. veteris. Deinde indignum esse
de lege aliquid derogari aut legem abrogari. ¶Desipiebã mentis
Desum. pro mente desipiebam. Plautus in epidico. Desipiebam mentis
quum illas scriptas mittebam tibi. ¶Desum nuptijs ⁊ in nuptijs
Quid. in ibim. Lausaq̃ nõ desit: desit tibi copia mortis. Tullius
Detrabo. lib. viij. epi. ad Quintũ Valerium. Nam nec in honoribus meis
laboribusq̃ vnq̃ defuerunt. ¶Detrabo tibi vel de te. Qui. v. tri-
stium. Detrabat auctori multũ fortuna licebit. Tu tamẽ ingenio
clara fecere meo. Tul. lib. iij. epistο. Ego si in prouincia detrabere
de tua fama vnq̃ cogitassem. Idem de respõsis haruspicum qui
in concione detrabat de Pompeio. Suetonius in Uitellio. De
Dico. illius amplissima dignitate detrabere. Detrabo tibi hanc re mi
est aufero. Uir. v. Quam demolco detraxerat ipse. ¶Dico tibi ⁊ ad
te. partius vltimũ. Phillis Demophõti. Dic michi quid feci nisi
non sapienter amaui. Cicero de claris oratoribus. Sed in comi-
tium veniãt ad stantem iudicem dicant. Idem de optimo genere
Dignus. oratoꝝ. Ut si de re priuata ad minimũ iudicem diceremus: id est
apud. ¶Dignus sum huius rei ⁊ hac re. Diomedes: Helena item
Disco. ad paridem. Militia est operis altera digna tui. Phillis Demo-
phonti. Simplicitas digna fauore fuit. ¶Disco a te: de te: ex te: et
per te. Teren. in adel. Dei mihi pater esse disce ab his: q̃ vere sciũt.
Plautus in penulo. De te quidem hec didici omnia. Uir. lib. xij.
Discretior. Disce puer virtutem ex me: verumq̃ laborem. Fortunam ex alijs.
Ouid. in reme. Discite sanari: per quem didicistis amare. ¶Discre-
tio: animi: animum ⁊ animo. Diom. Plautus item in aululatia.
Disto. Discretio: animi tẽ. ¶Disto a te decem passus ⁊ decem passibus.
Ouidius in trist. Milia quia nouies distat ab vrbe decem. Et in
Diues. ibim. Jugeribusq̃ nouem summ⁹ qui distat ab imo. ¶Diues gtõ
iungit ⁊ ablatiuo. Uir. ij. enc. Insula diues opuꝝ. Naso in meta.
Ecce veni magno diues Philomela paratu: Diuitior forma. Di-
citur item dives ab hac re. Deiamira ad Herculem. Et dãnis di-
Do. ues ab ipsa suis. ¶Do tibi hanc rem dotem vel doti. Plautus in
Docco. Trinũmo. Est ager sub vrbe hic nobis eum dabo dotem sorori.
¶Doceo te artem vel de arte. Tul. lib. vij. epi. ad Trebatium. Filij
causam te docui. Salu. cõtra Tul. Quem minerua omnes artes
edocuit. Cesar libro. viij. de bel. gal. Qui de suo aduentu docerent.
Salu. in iug. Qui senatũ docerent de cede fratris ⁊ fortunis suis
Tul. pro domo sua ad põtifices. Qui est cũ aut tam arrogans: q̃

de religione de rebus diuinis cerimoniis sacris pontificum collegiũ docere conari. ¶Doceor cũcta t de cunctis. Salust. in Catil. Per legatos cũcta edoctus. Tul. pro scx. Roscio. Ut mori mallet q̃ de his rebus Syllã doceri. Jterũ: de his rebus Sylla doceat Docẽda est ratio recte dicitur. Manilius li. iij. Magna est ratio breuiterq; docenda. Docco te fidibus. Tul. ix. epi. Socratem fidibus docuit nobilissimus fidecenis Connus vocitatus est. Terẽ. item in eunu. ait. Et fidibus sciri. ¶Doles amicũ ademptũ t tua damna, Doles aduersus vel propter aduersa. Dolent tibi oculi. Doles de me nihil. Doles ab animo ab oculis ab egritudine. Ouidius. iij. de Ponto. Qui me doluistis ademptum: Et in tristibus Tu vero tua damna dole. Statius in Thebaide. Bellor extrema dolemus. Tullius lib. xij. Epistolam conscissam doles. Idem pro Sestio. Meum casum luctũq; doluerũt. Uir. Et nostro doluisti sepe dolore. Fabius li. ix. Nec potest ei credere vt propter eum dolere t irasci iudex cui putat hoc vocare. Celius Ciceroni li. viij epi. Nunq; tibi oculi doluissent. Teren. in Eu. Hoc tibi doleret itidem vt mihi. Oui. Sum miser t de me q̃ doluere nihil. Plau. in cistellaria. ¶Dolco ab animo. Dolco ab oculis. Doleo ab egritudine. Dolco vicem tuam nostri dicunt. pro in vicẽ tuam. Prif. viij. Suet. item in Tyberio. Se quoq; respondit vicem eor dolere. Preterea dolet dolorem: seruit seruitutem: furit furorẽ antiqua figura est. Ser. lib. xij. ene. ¶Dominor illi in illum t in illo. Uir. Et victis dñabitur argis. Ouid. j. Met. Et quod dñari in cetera posset. Salust. in Catil. Sed profecto fortuna in omni re dominatur. Cice. aũt passiue dixit lib. j. of. O domus antiqua quã dispari dño dñaris. ¶Dono illi seruũ vel illũ seruo. more attico dicitur. Prif. xviij. Uir. lib. v. Sergestũ eneas pmisso munere donat. Plaurus item in cruculento Dis te dono.

Doceor.

Doleo.

Dominor.

Dono.

De littera. E.

Effugio manus t e manibus. Uir. iij. Effugim⁹ scopulos t acce laertia regna. Tul. de laudib⁹ magni. Rex ipe e manibus effugit. ¶Egeo t indigeo huius rei t hac re. Salu. in Catil. Maiores nostri parcscõscripti neq; cõsilij neq; audacie vnq; egucre. Luca. in. ix. Ipsa coloris egens. Idem lib. viij. Cesar eget ratibus. Leãder ad hero. Arte egeo nulla. De indigeo videas suo loco. ¶Egredior vrbem vrbe ab vrbe t extra vrbem. Salust. Raro egressa fines suos. Suet. in aug. Quãuis statuisset nõ egredi tabernaculum. Uir. ij. ene. Est vrbe egressis tumulus: Suetonius in tyberio. Non egressus est villa. Ibidẽ. Ab vrbe egrediens itcr. E cõuiuio egrediens. Et in Clau. Uetaret egredi ab vrbe. Teren.

Effugio.

Egeo t indigeo.

Egredior.

in Phor. A fratre egressa est meo. Tul. pro Quinto. Quintio. Si extra hos cancellos egredi conabor. Fab. li. j. Neqz extra pscriptũ egredi poterit. ¶ Eripio tibi a te et de te vitam. Suet. in tyberio. Quoniã sinistra fortuna Latium t lucũ filios mihi eripuit. Tul. in vatiniũ testem. Eripueras Senatui prouincie decernẽde potestatem. Teren. in eu. Ut illam a me eripiat. Idem in Phor. Atqz a crimine hoc antiphonẽ eripiam. Tullius in vatiniũ testem. Ne tuis tuorũqz manibus ereptos. ¶ Erubeo hãc rẽ t hac re. Uir. ij. ene. Sed iura fidemqz supplicis erubuit. Fabius li. vj. Ni nostra credulitate aliena studia erubescamus. Helena ad Paridẽ. Non satis occultis erubuitqz notis. ¶ Aemulor illi t illum. Fabi9 li. x. Et consũmati iam patroni veteribus emulantur. Teren. in and. Quoz emulari exoptat negligentiam. ¶ Eo viam t via dicimus. Cice. pro Murena. Hanc viam dico ire viam. Uir. li. iij. Semꝫ per longam incomitata videt ire viam. Teren. in phor. Eo recta via equidem illuc. Seneca epi. xcv. Non licet inquã ire recta via. ¶ Esse Iste vult esse pius dicim9. Credo fuisse tibi fidelis. Sperabam me esse medicũ. Incipe mihi esse mitis. Noli mihi esse auar9. Tutũ puto iam bonũ esse socerũ dicit. Luc. tñ ait lib. ix. Tutũqz putauit iã bonus esse socer. et Ouid. li. xiij. met. ait. Sed em̃ qz retulit atax esse Iouis pnepos. Idẽ li. j. de põto ad maximũ. Hoc vbi viuendũ est satis est si cõsequor aruo. Inter inhumanos esse docta geras. ¶ Esse pbm prodest. Bonũ est esse poetã. Mihi licet esse pior mihi licet esse piũ nõ pius. Lũctis exempla collegimus. Luc. li. j. Ereat aula q vult esse pius. Hypermestra ad Linũ. Esse ream pstat qz sic placuisse patri. Si em̃ vnico heret casui: debz ille esse actũs. Naso lib. v. met. Quantũ est esse Iouis fratrem. Idem lib. ix. Et me dignus eras. verũ nocet esse sororem. Ter. in Eu. Apparet seruũ hũc esse domini paupis. Ubi Pris. li. xvij. ait ita dicisse. Ter. pro apparet hic seruus. Ter. aũt optime t fin vsum locut9 est vt ostẽdunt supiores auctoritates licet etiam: vt Pris. ait dicere. Unde inqt vatinius li. v. epi. ad. C. Dicit mihi tu9 seruus fugitiuus Uardaeis esse. Naso li. viij. met. Nec fortibus illic. profuit armẽtis: nec equis velocib9 esse. Ibidem. Uobis imunib9 huius esse mali dabit. Fab. lib. iij. An illi accidat viro bono esse vel malo Hypermestra ad linũ. Quo mihi cõmisso nõ licet esse piam. Fab. li. vij. An huic esse ꝓcuratorẽ licet. et. li. iij. Procuratorẽ tibi esse nõ licuit. Te. in heau. Non expedit bonas esse nobis. Ce. li. vj. de bel. gal. Quibus iam licet esse fortunatissimos. Qui ergo aliter docuerunt an recte ꝙdem iã cunctis patet. ¶ Est erat fuit impsonale reperitur. iũgitur enim genitiuo t infinito. Tul. lib. j. de legibus

Eripio.

Erubeo.

Emulor.

Eo.

Esse.

Est.

Nec est viri boni errare. i. non pertinet ad bonũ virũ. Jungit̃ itẽ ntõ t infinito. Ntũs aũt erit meũ tuũ suum nr̃m t vr̃m. Tul. pro Lucio Cornelio. Neqz enĩ est meũ contra auctoritatẽ senatus. dicere. Jtẽ epistola ad. M. Marcellũ. Tuũ est consulere tpibus t incolumitati t vite t fortunis tuis. Ter. in heau. Sed in nr̃m intelligere vtcũqz. i. ad nos ptinet. Te. Jtẽ in phor. ait. Omitto pro loq: nã nihil ad hãc rẽ est. pro ptinet. ¶ Est mihi nomen Licero. t Liceroni dicim⁹. Te. Hecyra est huic nomẽ fabule. Plau. in rudẽre. hic atqz in celo nomẽ accuro est mihi. Uir. Lui Remulo cognomẽ erat. Meli⁹ est dtõ vti: vt etiã Seruj⁹ primo ene. ait ibi. Lui nũc cognomẽ Julo. Pri. vo li. xviij. inqt. Cõscius sum mihi bñfacieti t bñfaciẽs nr̃i dicũt: quõ dicim⁹ nomen est mihi iulus t iuli t iulo t iulũ. ¶ Euadim⁹ hostẽ t ex hoste. i. effugim⁹. Sue. in Tybe. Carmilj⁹ me euasit. Tulli⁹ pro Sylla. Cuius ex insidijs euaseris. Euado grad⁹ t ad gradus. i. ascẽdo. Uir. li. iij. Sic fata gradus euaserat altos. et li. ij. Euado ad summi fastigia culminis tc. ¶ Euenit meis lr̃is: in meas lr̃as t in meis lr̃is. Ci. li. ij. epi. ad curionẽ. Ex quo vereor ne idẽ eueniat in meas lr̃as. Achõti⁹ Lydippe. In caput t nr̃m dñe piuria qsq Eueniant: pena tuta sit illa mea. Fab. li. ix. qõ in oronibus qz cuenit. ¶ Excãto te veteres fm grecos: nos excãto tibi. Diomedes. ¶ Excedo italia vl ex italia Ce. lib. j. de bel. ciuili. Jtalia excedere cõstituerat. Suet. in Clau dio. Jtalia excessissent. Uir. li. v. Ergo alacris cũcrosqz putãs excedere pugna. Decj⁹ Bruj⁹ ad Tul. li. xi. epi. Ex italia nõ excedam. Te. in and. Ex isto excesserat loco. ¶ Excrucio me animi t id excruti or. Plau. in epidico. Qui dũ filij in cã ceperã ego me excruciare t ibidẽ excrutior. ¶ Exco aulã aula ex aula t de aula. Te. in hecyra Quũ limẽ exirẽ. Luc. li. j. Exeat aula q̃ vult esse pius. Tul. lib. iij. epi. Ne aut tibi exire ex vrbe necesse sit. Idem in lib. tusc. Ut exeamus e vita leti. Et de respõsis haruspicũ. De cauea exire iubebãt. ¶ Exonero te curis t ex curis. Teren. in phor. Nos qz amicos ei⁹ exoneraſtis meu. Plau. in epidico. Atqz ita pfecto vt eam ex hoc exoneres agro. ¶ Exoro te vel a te hãc rem. Terẽ. in and. Sine te exorẽ hec Plau. in Bacchidib⁹. Hãc veniam illis sine te exorem. Jbidẽ. Ego q̃dẽ ab hoc certe exorabo. ¶ Expedio me cura t a cura Ter. in hecy. Teqz hoc crimine expedi. Jbidẽ. Qui te citius expedias ab his crũnis. Et in phor. Cura sese expediuit. ¶ Expello te Sicilia vel a Sicilia. Suet. in tyb. Penos sicilia expulit. Luc. lib. iij. Sedib⁹ elisijs cã poqz expulsa ptor Celius Ci. li. viij. epist. Nã me cũ expulisset ex italia Põpeius Luca. li. ij. Expulit amatã pris a sedib⁹ vrbẽ. ¶ Expirare t aiam expirat. Pris. li. xiij. ¶ Extra

Euado.

Euenit.

Excãto.
Excedo.

Excrucio.

Exco.

Exonero.

Exoro.

Expedio.

Expello.

Expiro.
Extrabo.

ho te curia vel e curia. Sue. in ce. Marcũ Catonẽ interpellãtem extrahi curia per lictorẽ duciq; in carcerẽ iussit. Idẽ in Vitel. Extractus a latebra. Te. in hecy. Et ex quãta erumna me extraxerit.

Exuo. ¶ Exuo me veste ⁊ e veste. Exuo mihi vestem. Vir. li. v. Et troianos exue cestus. Sue. in ce. Nullũ vnq; hostẽ fudit quẽ nõ castris quoq; exuerit. Idẽ in cali. Ac bonis exuti venas sibi inciderẽt. Stati⁹ th. ix. Magnoq; e vulnere telũ exuit ipse gemens. Naso meta. ij. Jãdudũ vincula pugnat exuere ipse sibi. Idẽ. li. iij de arte. Anguibus exuit tenui cum pelle vetustas.

De littera. F.

Facio. F Acio te certũ ⁊ certiorẽ. Vir. lib. iij. Anchisen facio certum Plau. in pseudolo. Fac me certũ quid tibi sit iuuabo. Idem epi. Atq; imago me certũ facit. ⁊ in aulula. Abijt neq;

Fastidio. me certiorẽ fecit. id tñ vltimũ soluta oratio postulat. ¶ Fastidit il

Foris faris. lius ⁊ illũ. Plau. in aulularia. Abijt neq; certiorem fecit. fastidit mei. Vir. in. B. Inuenies aliũ si te hic fastidit alexis. ¶ Fatur mi

Feci tui cã ⁊ tua cã. hi vel ad me. Vir. lib. j. Dic tibi fabor eni. Lu. li. viij. Et ad supos obscuraq; sydera fatur. ¶ Feci tui cã et tua causa feci: hoc differũt Ut tui causa tũc dicam⁹ si aliq̃d ipsi ad quẽ loq̃mur pstiterim⁹ vt pura tui cã te defendi: tũc quũ alteri aliq̃d alteri⁹ contẽplatõe pre

Felix. stamus: vt Tua cã hoiem tuũ defendi. Ser. lib. xij. Vicet⁹ amore tui cognato sanguine vicet⁹. ¶ Felix hui⁹ rei ⁊ hac re. Sylli⁹. li. ij.

Feneror. Felix matre neci: prĩaq; supstite felix. Maro. lib. iiij. At non infe

Fenero. lix animi. et lib. xj. Felix morte tua. ¶ Feneror ⁊ fenero idẽ signifi cant. Sene. epi. ij. Quãtũ pascat aut fenerẽt. i. ad vsurã det ⁊ epi. xlj. Multũ serit multũ fenerat ẽ. Ci. item in lelio inq̃t. Ut. n. bñ fici liberalesq; sum⁹ nõ vt exigam⁹ gr̃a. neq; eni bñficium fenerã mur sed natura ꝓpensi ad liberalitatẽ sum⁹. Sic amicitiã non spe mercedis adducti: sed q̃ ois ei⁹ fruct⁹ in ipo amore inest expetẽdã putam⁹. Et ꝓuerbioꝝ. xix. Fenerat dño: q̃ miserẽt pauperis. de quo videto etiã in mutuo. A. Bel. itẽ li. xvij. ca. xij. scribit feneror

Fessus. ꝓ fenero dicũ esse sicuti assentior ꝓ assentio ⁊ pigneror ꝓ pignero. ¶ Fessus aio ⁊ fessus corpe dicit. q̃ magis est ꝓpriũ. Fessus

Fido. etiã rerũ a fortuna veniẽtiũ. Ser. li. j. ene. Fessi rerum ẽ. ¶ Fido huic rei ⁊ hac re. Vir. lib. ix. Et fidere nocti. et lib. vij. Moliri iam

Figo. tecta videt iã fidere terrã. ¶ Figo hastã terre vel in terra. Lu. li. viij Dars terre figere tela. Vir. li. vj. Ramũq; aduerso in limine figit

Flagito. ¶ Flagito pindarũ libros: flagito libros a pindaro. Tul. ꝓ plancio. Dicendũ est id q̃ ille me flagitat. Idem lib. iiij. epi. a te flagi

Formido. tet. Et ꝓ Sylla. Hanc a me orationem flagitasset. Et florus. A tribunis agros ⁊ cibaria flagitaret. ¶ Formido illi ⁊ illũ sed diffe

runt. Plau. in aululatia. Auro formidat Euclio. ¶ Fraudo illum hac re vel in hac re. Luca. lib. ij. Nullo fraudens sanguine bellũ. Tul. pro Sex. Roscio. Si nulla in re te fraudauit. ¶ Fugio illũ vel ab illo. Uir. in Buc. Quem fugis ab demens. Juue. Sat. vj. Que fugit a sexu. ¶ Fũgor cõsulatũ t cõsulatu. Suc. in aug. Quis nã vicem pfidẽdo fungeret. Ter. in adel. Liberalis functꝰ officiũ est viri. Et in phor. Functꝰ adolescẽtuli officiũ est. Pla. in amph. Teqꝫ absente hic munꝰ fũgat tuũ. Ter. in adel. Et tuo officio fue (ris functus. Fraudo. Fugio. Fungor.

De littera. G.

Gaudeo mihi vel mecũ. Li. li. vj. epi. ad Basiliũ. Tibi gaudeo tulor: mihi gaudeo: te amo virtute tua. Terẽ. in hecy. Ut tacita mecũ gaudeã. Gaudeo virtute vel de virtute ꝓpter virtutẽ rarissime. Ter. in hecy. Gaudeo ita me dij amẽt gnati cã. Li. li. vij. epi. ad Marũ de bursa. Te gaudere certe scio. Item de respõsis aruspicũ. Gaudeo mihi de toto hoc ostẽto. Idẽ. lib. ij. de finibꝰ. Est aũt a te semp dictũ nec gaudere quẽqꝫ nisi ꝓpter corpꝰ nec dolere. Ibidem. Ut is q ꝓpter me aliqd gaudeat tẽ. Gaudeo illud gaudeo gaudiũ t gaudio. Li. de claris ora. Syl. illud gaudeo ꝙ cẽlitas nra tẽ. Plau. itẽ in muste. inqt. Nec gaudent gaudeant ppetuo suo sp bono. Li. li. ix. epi. Theatrũ Curionis Horẽsius introit. puto vt suũ gaudiũ gaudeamꝰ. Te. in and. Nemo est quẽ malim oiz. Nã hũc scio mea solide gauisuꝫ gaudia. Plau. in psa. Qui inuidet mihi t ei q hoc gaudeo gaudet. ¶ Glior meis vel de meis t in meis diuitijs. Sene. epi. lxxviij. Uides aliquem gloriari senectute lõga. Tul. in Uatiniũ testẽ. De tuis diuitijs intolerãtissime gliaris. Li. li. iij. de finibꝰ. Deinde qro qs aut de mi sera vita possit gliari aut nõ de btã. Idẽ. li. ij. of. Nobis qz licet in hoc quodãmodo gliari. ¶ Gratulor gaudeo pariter cũ alio t grãs ago. Pꝛis. xviij. Teren. itẽ in beau. Obtũdo desine deos vror conGaudeo. Glorior. Gratulor.

gratulando obtundere. Gratulamur alijs letamur nobis. Li. id ostendit primo epi. Ad Lentulũ. aut enĩ: Quod mihi de nostro facratu: de munis familiaritate: de leuitate t ibecillitate Clodij gratularis: minime mirãtur te tuis: vt egregiũ artificem pclaris operibus letari. Eadẽ epistola etiam inquit. Quod mihi de filia t de Craspide gratularis: agnosco humanitatẽ tuam. ¶ Gratulor tibi hac re hac rem t de hac re. Bellius Cice. in lib. viij. epist. Gratulor tibi affinitate viri mediusfidius optimi. Li. li. j. ep. ad lentulũ Quod mihi de filia tẽ. vt supra. Plau. in captiuis. Eunt obuiam gratulãturqꝫ eã rem tẽ. Idem in sticho. Jbo intror t gratulabor vestrũ aduentum filijs. ¶ Gravor hãc rem vel hac re. Virgi. lib. x. Quid si q voce grauaris mẽte darcs. Fab. lib. j. Que siqs grauabi- Gratulor. Gravor.

tur. Sue. in aug. Ampla ꝛ operosa pretoria grauabãt. Uir. li. ix. Pluuia quũ forte grauãt. Stati. j. Sylua inqt. Leuã tritonia virgo nõ grauat. Oui. ite li. iij. tristiũ. Illa meos casus aggrauat illa leuat. In meta. Degrauat etna caput. Serui. aũct lib. x. eneaic. Aggrauor aduẽtũ tuũ. Grauor pſentiã tuã: grauiter fero

De littera. H.

Habito. Abitat in platea vallib⁹ imis Rhodi Ruri casas. Teren. b in And. In hac habitasse platea dictũ est Chrysidẽ. Tul. pro. M. Celio. In ediculis habitet. ꝛ Uer. li. iiij. eneidos Habitabãt vallib⁹ imis. et in. vj. Lucis habitam⁹ opacis. Ter. in eu. Ea habitabat Rhodi. Tul. pro Ser. Roscio. Ruri semper habitarit. Uir. in buc. Atq; humiles habitare casas. Ibidẽ Habitarũt dij quoq; siluas. Habitabat Rome ꝛ romam dicim⁹. Pris. xviij. ¶ Herẽt parietib⁹: vel in parietib⁹ vel ad pietes scale. Hereo me in terrã. Uir. li. ij. herẽt scale. Oeno Paridi. Herebat gremio turpis amica tuo. Oui. li. iij. meta. Scopulis hererẽ semp in ijsdẽ Syllius li. v. Hesit in opposito cuspis sidonia ligno. Naso. li. ij. meta. Pluma erat inq; cutẽ radices heserat imas. Uarro li. j. de agricultura. ca. xxxj. de vicia. Aut quem hereat id solet vincere.

Horreo. ¶ Horreo ensem ꝛ ense per actiõ sepius. Uir. li. iij. geor. Aut impacatos a tergo horrebis iberos. ¶ Hortor illũ ad pacem vel de pace

Hortor. Tul. Philippica. iiij. Gallią totã hortat ad bellum. Ces. li. j. de bel. ci. vt Libonẽ de cõcilianda pace hortatur.

De littera. I.

Idoneus. Idoneus huic rei vel ad hanc rem. Iuuenalis satyra. xiiij. i Si facis vt patrie sit idoneus: vtilis agris. Plau. in pe⁹ nulo. Tot quidem nõ potuisti adducere hoies magis ad

Ignosco. hanc rẽ idoneos. ¶ Ignosco sceleri eius ꝛ ignosco ei scelus. Plau. in Mustel. Stultitie adolescentieq; eius ignoscas. et in milite.

Illudo. Nũc hoc mihi ignoscas q̃so. ¶ Illudo tibi ꝛ te. ¶ Insulto etiam ti

Insulto. bi ꝛ te dicimus. Uir. li. ij. Certanteq; illudere capto. Et alibi. Uerꝫ bis virtutẽ illude superbis. Salu. item. Multos a pueritia bonos insultauerat. ¶ Imineo illis ꝛ illos. Ouid. lib. j. meta. Immi

Immineo. net exitio vir coniugis illã mariti. Cice. Philippica septima. Qui in galliam delectus habent qui in nostris fortunas imineꝫ. ¶ Im

Impertio. pertio: id est partem do: vt scribit Nonius. Scribit autem per e. dicimusq; impertio ꝛ impertior actiue tãtum significatõis. sicut partio ꝛ partior. Impartio illum hac re et impartio illi de hacre ꝛ hanc rem. Ter. in adelph. Sed cur cesso herã his malis impariri? Idẽ in eunu. Plurima salute Parmenonẽ suũ imptit gnato Plau. in aulu. Minusq; me impartire honorib⁹. Ci. offi. ij. Sed

pe idoneis hoĩb9 ꝛ indigẽtib9 de re famꝫliari imptiẽdũ est. Liuꝰ li.vij.tertie decꝛ. Ut cõiugib9 liberisq; tã letũ nũcium imptirent. Dic aũt imptio p e:nõ imptio p a: vt multi solent. ¶ Jmpsonalia passiuã vocẽ hñtia dtõ vel ablõ iungũtur:qõ multi hoc tpe mihi negabant:q; absoluta.i.sine aliquo casu semp inuenerant. Uñ e multis q̃ potuissem afferre subiecꝫ q̃daz. Ci.li.iij.epistolaz. Quũ ad me aditũ esset ab his:qui dicerẽt a se intolerabilia tributa exigi. Et li.vj.ad Trebatiũ. Sed nihil est a me inseruitũ tpis causa. et li.xiiij.ad vxorẽ. Minus est erratum a nobis. Ce.item li.iij.de bel.gal. Quũ ab hostibus cõstanter ac nõ timide pugnaret. Idez in.v. A nñris resistit: Et Liuius in Romulo: et Romam indefrequẽter migratum est a parẽtibus ꝛ a ꝓpinquis raptarum. Tul.j. of. Occurrit aũt nobis ꝛ q̃dẽ a doctis ꝛ eruditis ꝛc. id aũt in neutris potꝰ. ¶ Jmpsonale infinitiuũ a passiuo sic differt: Impersonale infinitũ resoluit in actiũ: vt amari a me volo. Si tñ in significatõe passiua ꝓferãtur: necesse est etiã actiũ subaudiri: vt amari a me volo illũ:pro amare volo illum. Prisc.xviij. ¶ Implco:r meri mero ꝛ de mero. Uir.j.ene. Implentur veteris bacchi: pinguisq; ferine. Luca.li.j. Implentur valido tyrone cõhortes. Martia. lib.xiiij. Nos nisi de flaua loculos implere monera. Nõ decet argentum vilia ligna ferant. ¶ Implco:r his ꝛ in his. Prisc.li.xviij. ¶ Impono tibi pro decipio. Juue.sati.iiij. Quis priscũ illud miretur acumẽ brute tuũ. Facile est barbaro impendere regi. ¶ Impono tibi onus ꝛ in te.i.suppono vel addo. Juue.sa.vj. Imponit finem sapiẽs ꝛ reb9 honestis. Plau.in bacchidib9. In te ergo hoc onus omne impono. Lide paladius de psico. Imponiq; leues in stipite phyllidis vmbras. ¶ Incessit mihi vel in me. Uirgi.iiij.g. Regibus incessit magno discordia motu. Te.in and. Noua nunc religio istec in te incessit:id est ingruit ac inuasit. ¶ Incidit in hãc rem ꝛ in hac re. Tul.li.j.rheto.veteris. Utq; harũ aliquã in omne gen9 cãc incidere necesse est:nã in qua re nõ inciderit i ea nihil esse poterit cõtrouersie. Idẽ li.ix.episto.ad Papyriũ. Incidũt aũt in sermone vario multa. ¶ Incũbo reip.ad rẽp.in rẽp.aut in rep.per dtiñ pcius. Tul.li.x.epi. Mi place recte toto pectore ad laudẽ incũbe. Idẽ de laudib9 magni. Ad id bellũ incũbe.et li.x.epi. Ut in rẽp.oi cogitatõe curaq; incũberes. Ibidẽ. Incũbe p deos ĩmortales in eã curã ꝛ cogitationẽ q̃ tibi sũmam dignitatẽ ꝛ gl'iam affert. Fab.lib.ij. In id maxime qõ poterit incũbet. Tul.ibidẽ. Ut tota mẽte oiq; animi impetu in rẽp.incũbas. ¶ Indigeo parẽtis ꝛ parẽte. Ter.in and. Quasi tu indigeas pris. Uir.in buc. quoꝝ indiger vsus. Suet.in Cesare. Prout q̃q; indigerẽt monitõe. Vale.

Impersonalia passiue vocis.

Impersonalia infinitiui a passiuo differentia.

Implcor.

Implcor.

Impono.

Incessit.

Incidit.

Incũbo.

Indigeo.

Indignor. Itẽ li. vij. Unice filie pr̃ themistoclem consulebat: verũ eã pauperi ornato an locupleti parũ ꝓbato collocaret. Cui is: Malo inquit virũ pecuniã q̃z pecuniã viro indigentẽ Quo dicto stultũ monuit vt generũ potius q̃z diuitias generi legeret. ¶ Indignor illã rem ꝛ illa re. Pris. xviij. Uir. itẽ li. ij. ene. Et casum insontis mecũ indignabar amici. Idẽ li. v. Di ꝓpriũ dec⁹ ꝛ prum indignant honorẽ

Induco. Li. Itẽ lib. j. rbet. vete. Et dicere ea q̃ indignent aduersarij tibi q̃z indigna videri. ¶ Induco animũ huic rei: induco in animũ hanc

Induo. rem. Ter. in and. Ne illis animũ inducas. Idẽ in heau. Istuc animũ inducas. ¶ Induo te veste ꝛ iduo tibi vestẽ. Ter. in eu. Meã ipe induit. Plau. in casina. Lorica induã mihi Naso lib. vj. met. Hermanãq rapit: rapteq insignia bacchi induit. Uir. lib. xj. Harum vnã inuenit supremũ mestus honorem induit. Fab. li. j. Mihil cm̃ est pcrus ijs q̃ paululũ aliq̃d vltra prias lras ꝓgressi: falsam

Insit. sibi scientie psuasionem inducrũt. hinc induras vestes optime dicimus. Poeta lib. iij. g. Uestesq rigescunt indute. ¶ Insit illi vel ad illos. Apule. lib. v. Ea nocte ad suam psychẽ sic insit maritus.

Insideo. ¶ Insider illis: insidẽt florib⁹: insidet in animis. Uir. li. j. ene. Insideat q̃rtus miserc deus. i. insidias paret. Idẽ lib. vj. florib⁹ insi-

Insilio. dũt. i. insistũt. Tul. pro. L. Cornelio. Sed tũ in animis oim pe-nit⁹ insiderit. i. animis oim placuerit. ¶ Insilio nauim ꝛ in nauis L. x. Sed ceca nocte carinis insiluit Cesar. Plau. in mi. Marij-

Insimulor. mũ in malũ cruciatũq insiliam⁹. Idẽ in rudẽte. Ambe in scaphã insiluimus. ¶ Insimulor a re criminis ꝛ crimine. Plau. j. Amp. Neq me ꝓperiar ꝓbari falso insimulatã rẽ. Fab. li. iij. Aut si q̃s

Insisto. repetũdaꝝ crimine insimulabit. Hysiphile iasoni. Utinam temeraria dicar. criminibus falsis insimulasse virũ. ¶ Insisto huic rei: hãc rem ꝛ in hãc rẽ. Luca. lib. iij. Illis ꝛ volucres metuũt insistere ramis. Fab. li. j. Ne vulgarẽ viã ingressus alienis demũ vestigijs

insistere. Uir. li. vj. Nulli fas casto sceleratũ insistere limẽ. Plau. in captiuis. Facere certũ est ꝓinde vt oẽs itinera isistãt sua. Et in

Insto. milite. Insiste hoc negociũ sapiẽter. Ibidẽ. Age nũciam insiste in dolos. ¶ Insto illi ꝛ illud. Uir. lib. i. Instans operi regnisq futu-

Insulto. ris. et lib. viij. Deu q̃re miseris cedes laurẽtibus instant. Suet. in tyb. Et prcuadẽs hostis instaret vltro cedẽtibus. Plau. in psa. Tibi multa bona instant a me. Uir. li. viij. Parte alia marti curꝰ rũq roraseq volucres Instabant. ¶ Insulto tibi ꝛ te. Sue. in Le. Exco insultarurũ omniũ capitibus rẽ. Terẽ. in eu. Ne tu instas

Insum saxo calcibus. sepe insuleabis frustra. Salu. Multos a puericia bonos insultrauerat. Insultare est inimico irridere per cauillatiõnem. Seruius lib. x. Cernis vt insulcent rutuli. ¶ Insum fonti et

Thesaurus varie cõstructõis ab Int·

in fonte. Suc. in Dom. Illoꝝ coronis inerat illius imago. Et in Tito. Et cui nõ minus auctoritatis inesset q̃ gre. Ter. in eu. In amore oĩa hec insunt mala. ¶ Interdico tibi aq̃ tigni: dicit etiam pactũ. Suc. in aug. Alteri ob ingratũ z maliuolũ animũ domo z puincijs suis interdixit. Justinꝰ li. v. Et cui pauloante oẽm hu/ mana opẽ interdixerãt. Sen. itẽ epi. lxvij. Interdices mihi inspe/ ctionẽ rerũ nature. Oui. li. vj. met. Eui quõdã regia ꝓiunx orbẽ in terdixit. ¶ Interdicit mihi aq̃ z ignis: interdicit mihi aq̃ z igni: interdico aq̃ z igni. Tul. ad põtifices pro domo sua. Uelitis iu/ beatis. vt M. Tul: aq̃ z ignis interdicat Ibidẽ. Ut mihi aqua z igni interdiceret. Suc. in aug. Priuscꝫ senatusco̅sulto interdice/ ret. z in Claud. Si qbꝰ magistratꝰ puincie interdicerent. ¶ Inter dictũ est illi Italia: interdictũ est aqua z igni. Pli. li. ij. epist. Pri sco in biennũ Italia interdictũ. Idẽ in. iij. Quibus aq̃ z igni in terdictũ est. ¶ Intersum lectõi z in lectõe. i. pse̅s sum. Tul. li. xj. epi. ad. D. Brutum. Qui nro sermone interfuit. et li. x. ad Plan. Si qd erit in quo me interesse necesse sit: munꝫ decro. Idẽ. li. xiij Qua in re ego interfui. ¶ Intersum illi. i. differo ab illo. Teren. in eu. Stulto intelligẽs qd interest. Addit qz inter cũ actis. Li. lib. j. rhe. veteris. Inter officiũ z finẽ hoc interest. ¶ Interest pertine/ re etiã denotat. Pli. in principio de mũdo loquẽs. Huius extera indagare nec interest hoim: nec capit humane cõiectura mentis. Li. item li. v. epi. ad Messinũ. Uidet em̃ mihi res in ꝑpinquum adducta discrimen: puto aũt mea non nihil interesse: q̃q̃ id ipm q̃ interfit non sane intelligo. ¶ Interest z refert gtõ adiũgi solent oĩm casualiũ: absqꝫ ꝓnoiboꝰ q̃nꝫ: pro quoꝝ gtis ablatõs ponimꝰ possessiuoꝝ: vt interest z refert mea: tua sua nra z vra. ¶ Luia qz infinitiui possessiuũ cum supdictis ꝛbis pro gtõ ꝑmitiui ponitur. Dar. li. xij. ¶ Inter nre laudis z ad nram laudẽ: pro vtile est: vl̃ est m agni põderis Tul. Lucio. Luccio li. v. epi. Equidẽ ad nraz lau dem nõ multũ video interesse. sed ad ꝑorationẽ meã quidẽ inter est non te expectare dum ad locum venias. Idem ad Curionem. Quod eis scirem aut nostra aut ipsoꝝ interest. ¶ Intrat vrbem vel in vrbem. Suet. in vesp. Eedem serapidis submotis omnibꝰ solus intrasset. Luca libro. viij. Non intrare suos infesto cesare portus. Tul. pro domo sua ad pontifices. In capitolium intra/ re. ¶ Intus in naui et intus intra nauim. Lice. libro. iij. ỏ finibus Uica que sunt intus in corpore. Plau. in merca. Ubi eam vidit intus intra nauim. Poeta libro. vij. enei. ait. Tali intus templo: pro in tali templo: seu mauis dativum esse. ¶ Invadunt illoset in illos. Salustius in Catilli. Tanti vis morbi atq̃ vti tabes

Interdico

Interdicit.

Interdictũ est.

Intersum.

Interfũ pro differo.

Interest pro pertinet.

Interest z refert.

Luia interest

Intro vrbẽ.

Intus.

Invade.

plerosq; ciuium animos inuaserat. Et in iug. Milites iugurtini signo dato castra bostiũ inuadũt. Itẽ in Catil. Tanta vis auariꝯtie in animos eoꝝ veluti tabes iuaserat. Tul. pro Sexto Roscio Accusant hi q̃ in feminas buiꝰ inuaserunt. ¶ Inuideo tibi gloriegloriã ꝛ gloria. Dio. Plau. itẽ in mustellaria inqt. Qui inuident. ne vnq̃ eoꝝ q̃sq̃ inuiderit prorsus cõmodi. Uir. in. b. Liber pãpineas inuidit collibꝰ vmbras. Et li. iij. cñ. Ascanio ne pr̃ romanus inuidet arces. Lu. li. vij. Inuidet ignea rogi miseris. Dicit etiam inuideo tibi in hac re. Tul. pro Lucio Flacco. Purpurã tyriam: in qua tibi inuideo. ¶ Irascor illi dolore et ob dolorem. Oui. Irascor votis heu leuis ipe meis. Terẽ in hec yra. Est ob eã rem iratꝰ natꝰ. Plau. in mercatore. Nũc vos mihi irasci ob multiloquium nõ decet. ¶ Jubeo te aliq̃d. Tul. ad Seruiũ sulpitiũ. Non que te aliq̃d iuberẽt. Jubeo te ꝛ tibi. Ter. in heau. Immo filiũ iube poꝯtius. Dio. ¶ Precipio tibi. Jubeo famulũ. Macro. satu. lib. j. Et portitio ac pinario sacroꝝ custodibꝰ iussit ne mulierẽ interesse permitterẽt. Lactã. in. j. Jusserat cñ cadmo filio ageno: vt non nisi inuẽta sorore rediret ad pr̃z. ¶ Jubeo facias: iubeo dicas: horror legas: vel iubeo vt facias tẽ. vtrũq; recte dicit. Pris. xviij. Jubeo te currere: iubeo tibi pficisci. ¶ Et impo tibi vel te pficisci. ¶ Precipio tibi legere ꝛ pcipio te legere. et sic silia recte afferimus. Verbis em̃ pceptiuis q̃bus datiui adiũguntur possumꝰ actõs copulare infinitis cõsequẽtibꝰ. Pris. li. xviij. Syllius itẽ li. j. inqt. Lorpusq; supbo victori spoliare negãt. ¶ Jubeor nõ dicimꝰ: vñ possit venire iussus participiũ: vsurpauit tamen poeta lib. x. Et socij cesserunt equore iusso pro ipsi iussi. Ita Ser. aitq; horatiũ imperor vsurpasse primo epl'arũ ꝛ iuberis. Tu tñ scito iubeor passim legi. Sue. in Tyb. Facere iubebat. idẽ in calig. Quũ occidi iuberent. Lice. li. iij. rhe. ad herenniũ. Tãtũ inter singula interualla spaciũ cõsumere iubemur. Quisq; autẽ pluribus in locis ea leget ꝛ sil'ia. ¶ Juro terrã mare sidera. Juro quoq; p terrã tẽ. Uir. lib. xij. Hec eadem enea terrã mare sidera iuro. Sapho. Perq; nouẽ iuro numina vra deas. ¶ Juuo te dicimꝰ olim tibi etiam. Plau. in cistellaria. Quando ita tibi iuuat: vale atq; saluc.

Inuideo.

Irascor.

Jubeo.

Precipio.

Jubeo.

Impero, Precipio.

Jubeor. Jussus.

Juro.

Juuo.

De littera. L.

Laboro: causa vl' de causa illius: tu laboras ex pedibꝰ. Tul. pro Deiotaro. Laboro eẽdem regis deiotari causa. Ibidẽ Sed tum de illo laboro tum de multis amplissimis virꝭ Item li. ix. epi. ad papyriũ. Qõ ex pedibꝰ laborares. ¶ Ledo illũ ꝛ illi quõdam. Luc. li. vij. Lesisti supos. Teren in adelphis. Nulli ledere oibus. ¶ Letor luce vel de luce. Lu. li. viij. Letatur bonore

Laboro.

Ledo.

Letor.

rex puer insueto. Tul. pro. M. Marcello. Nam ierari oẽs: nõ de vnius sed de cõi salute sentio. Terẽ. in Adel. Letus est de amica. ¶ Latet veritas illum z illi qõ rarius. Uir. j. ene. Nec latuere doli fratrem Junonis z ire. Luc. Jrẽ lib. j. At mihi semp. tu q̃cunq; moues tã crebros causa meatus. Ut supi volucre latces. ¶ Libero te cura vel a cura. Tul. li. iij. epi. Libero te ista cura. irẽ tu li. j. tusc. Aut egritudine aut metu liberẽt. item pro Sex. Roscio. Et suspitione omni liberati sunt. et pro. M. Mar. A scelere certe liberati sumus. Et li. xiij. epi. Nũc ego a cesare liberaui. ¶ Loquor tibi: loquor ad te: loquor tecum verbis honestis: et honesta verba. Ouí. li. j. de arte. Ne dubites illi vba secũda loq. Suet. in claud. Etiã heroicis locutus est versib⁹. Plau. in menechmis. Ad boiez aliquẽ loquar. Et in mercatore. Decide caput: si falsum ad te loq̃r Uir. li. x. ene. Ad quẽ sic rosco rbaumantias ore locuta. Ouí. li. j. de ponto. Et modo cũ rara cõiuge multa loquor. ¶ Dicit etiã alloquor te vbis amenis. Luc. li. ij. Alloq̃tur tacita venranda voce cohortes. ¶ Lucet ignelucet ex igne. Lanace ouidiana. Ut meus ex isto luceat igne rog⁹. Tibul. Dũ me⁹ assiduo luceat igne focus. ¶ Ludifico illũ nõ illi. Terẽ. in cunu. Postq̃ ludificat⁹ est virginem. Jbidẽ. Tu me etiã hic nebulo ludificabere. Pli. li. v. epi. Et sua z aliena mala ludificabant. Plau. in amph. Audies berũ ludificarier. Jdẽ Qui ludificas me. Dicit autẽ ludifico: z ludifico: vt comito: z comito. ¶ Ludo alcã z alea. Sueto ĩ. Ecsarc. Troiã lusit: turba duplex matoz minorũq; puerorũ. Et in aug. Aliquãdo vt vincat ludit assidue alcam. Jteq; Uel talis vel par impar ludere. et in Clau. Alea studiosissime lusit. Plau. in mustel. Scio solere illac etate tali duo ludere. ¶ Lugeo amicum z amico: partius tamẽ per ablatiuũ. Tul. li. vij. epi. Sed me Hercule z tum rẽpu. lugebã. Jdẽ li. ij. rhe. veteris. Jlla enĩ hostiũ mortẽ lugebat.

Vaticinor. Laceo. Libero. Loquor. Alloquor. Lucco. Ludificor. Ludo. Lugeo.

De littera. M.

Maledico tibi z te. maledico tibi: id est contra te dico male. Plaut. xviij. Ego autẽ semper drõ nunq; actõ iuuencũ inuenio. Teren. in cunu. Nescis cui maledicas. Tul. li. v. epi. Armatus aduersario maledixi. ¶ Manet tibi: vel te pena manet. Uir lib. vij. Te quoq; magna manent nostris penetralia regnis. Et ibi. Te turne nefas: te triste manebit supplicium. ¶ Medicor z medeor te z tibi. Plaut. lib. viij. Teren. in and. Gnato vt medicarer tuo. Item in phor. Quibus quum res aduerse sint: paulo mederi possis. Seruius aũt lib. j. g. ait. Medeor illam rem signatũ esse. Plau. item in mustel. Habe bonũ animũ ego istũ lepide medicabo merum. Uir. li. j. g. Semina vidi equidem multos medi-

Maledico. Maneo. Medicor. Medeor.

Memini. care serentes. ¶ Memini lectionez t lectionis t de hac re. Virgi. in buc. Numeros memini si verba tenerē. Idem li. iiij. Nec meminisse pigebit elisse. Sueto. in ce. Memineruñt buiꝰ cõiurationis. Lice. ad Metellũ li. v. epi. De illo meminisse quidē nolo. Idē pro L. Flacco. De vi de manu de armis de copijs memineritis. Memini memoriter t memoria. Plau. in captiuis. Hem istuc si potes memoriter meminisse: inest spes nobis in hac astucia. Ibidem Facile memoria memini. Memini videre t memini vidisse legimus. Teren. in an. Forma bona memini videre: quo equior sum Pamphilo. Virg. li. iiij. g. Memini me turribus altis: Coricium vidisse senē. Pli. li. ij. epi sto. Ita certe ex Quinti. pceptore meo audiuisse memini. Fabius li. x. Memini narrasse mihi Julium secundũ. ¶ Mereo t mereor idem significant. Prisciaꝰ. viij. Mereo vel mereor de te vel erga te aliquid: et mereo vel mereor de te aliqno. Virgilius. iiij. Si aliqd de te merui. Teren in hecy. Quę nunq̃ erga me quicq̃ cõmerita est. Ibidem. Nam meritus id de me est. Lice. circa Lelij finem. Multo melius de quibusdã acerbos inimicos mereri q̃ eos amicos qui dulces vidcãtur. ¶ Demereo t demereor accusatiuũ postulant cũ ablatiuo. Ouid. in epi. Crimine te potui demeruisse meo: et Fab. Plenioze obsequio demererer amantissimos mei. Mereo de te etiam in malam partem. Plau. in menech. Quid de te merui qua me causa pderes. Mereo ere t era dicimꝰ quoties ad militiam referē. Sueto. in Tyto. Tribunus militum t in germania t in britannia meruit. Luca. li. x. Ere merent paruo. Ouidi. li. j. de amorib⁹. Jussit t in castris era merere suis. Nec venus apta feris nec veneris filiꝰ armis. Nõ decet in bellis ea merere deos. Meret ille mortem vel morte amici: id est tristatur aut dolet. Tul. ad Teren. lib. xiiij. epi. Sed mereo casum eiusmodi. Fab. item lib. iij. Qui hostis mortem merebat. Ser. Sul. ad Lice. de morte filie. Da hoc illi mortue da ceteris amicis ac familiaribus qui tuo dolore merēt. ¶ Metuo tibi. i. ne quid tibi mali eueniat: metuo te. i. formido te. Sic etiã meo tuo a te mortem vel morte. Teren. in And. Et metui a Chrysi de. Et in eunu. Metuebant omnes iam me. Tul. p. Lentulo. li. v. epi. Et a me insidias metuunt. Plau. in menech. Jam abs te meo tuo de verbis tuis. ¶ Minor septem annoꝝ t septez annis. Var. lib. j. ca. xvij. Operarios parandos esse qui laborem ferre possint: ne minores annoꝝ. xvij. et agriculturam docilcs. Sueto. in lib. Pretoꝝ teste. Pris. xviij. minor. xxv. an. stipulari nõ potest. Fab. lib. j. Qui minores. vij. an. essent. Pli. li. j. epi. Est enī minor patriculis annis. Sic etiam maior construes. ¶ Miror illum illius t

Mereo. Mereor.

Demereo et Demereor.

Metuo

Minor et Maior.

Miror.

illo. Vir. j. ene. Miratur portas. et lib. xj. Justicia ne prius mirer qs est aptius: auctore Pris. lib. xviij. Ser. quoqz hoc loco ait: Miror illi⁹ rei esse grecã figurã. Vñ Hora. li. iij. car. Et q̃ pauper aque. Daun⁹ agrestiũ regnauit populoꝝ. Antiq̃ vero text⁹ regnator habent nõ regnauit vt vult Ser. Quod aũt dicat etiã miror illo auctore est idẽ Vir. li. x. dicẽs. At rutulũ abscessu iuuenis: tũ iussa superba miratus. ¶ Misereor tui t tibi. Pli. li. viij. Dio. etiam dr̃õ iungit: vbi ait misereor t misereor tibi. Ser. autem. iiij. ene. rectius dixit misereor tantũmodo gtĩ regere. vbi Dido ait. miserere sororis. Ego enĩ bacten⁹ cũ dr̃õ nec repperi nec inueni apud auctores egregios. Plau. etiaz ait in cap. Neminis misereri cer tũ est: qz mei miseret nemo. Vbi aũt aduertendum antiquo more ntĩm pro acrõ posuisse. ¶ Miserescim⁹ illi⁹ et miserescat nos illi⁹. Vir. j. ene. Et miserescim⁹ vltro. Teren. in heau. Inopis te nunc miserescat mei. ¶ Mitto tibi t ad te nunciũ. Oui. lib. j. de ponto. Hoc tibi de getico littore mittit opus. Pla. in milite. Mittã nũ ciũ ad te: ne me deseras. Idẽ in trinũmo. Meus gnat⁹ me ad te misit. ¶ Mixt⁹ illis cũ illis t in illis. Luc. li. vj. Turbe sed mixt⁹ incerti. Seren⁹. Aut cruor ex progne mixt⁹ cũ pollinc iuris. Virg. lib. v. Crassumqz cruorẽ ore reiectãtem mixtosqz in sanguine dentes. Oui. itẽ ait. lib. iij. met. Que sanguine mixta recenti: Coxerat arte cauo. ¶ Moderor te t tibi. Suet. in aug. Nec successuz victorie moderat⁹ est. Salu. in Catil. Fortuna cui⁹ libido generibus moderat. Tul. pro. M. Cc. q t pudor tu⁹ moderat oratõi mee. Luca. li. x. Syderib⁹ q̃ sola fugã moderant olympi. ¶ Moneor hãc rem: t de hac re. Tul. circa lelij finẽ. Nec ea q̃ ab ea monemur audim⁹. Et de responsis haruspicũ. De quo ipõ nunc monemur. ¶ Morior ense t ab ense. Luc. li. x. Quis nollet ab ipo ense mori. ¶ Mutuo t mutuor idẽ significant: sicut fenero t fenero vt dixi mus. Sen. in epi. lxxxiij. inqt. Quanto hilarior est q̃ soluit q̃s qui mutuat tẽ. id est qui mutuo accipit. Pris. etiã li. viij. scribit q⁹ mutua ancipite terminatõe in vna eademqz significatõe protulerũt antiqui: vt partio t prior: meridio t meridior: mutuo t mutuor tẽ. Quod q̃dez t Isidorus nõ ignorauit. ait enĩ li. xx. ca. vij. sic. Sed verũ latini a grecis an greci ab latinis hec vocabula mutuassent incertũ est. Lauren. vallensis vir profecto in omnib⁹ suis cultissimus t lingue latine diligẽtissimus aliter edocet preter suum morem nulla ibi veterũ monumenta in testimoniũ pbens. Est enim secutus quendã superioris etatis: vt aniaduerti scriptorem minime cultũ t side dignũ. Latius tñ hec oia suis locis aperiemus. Patauu siquidẽ lumã quãdã t Laurẽtij t tortelij in cor pfecto lau

Miserecor.

Misereſco.

Mitto.

Mixtus.

Moderor.

Moneor.

Morior.

Mutuo.

Mutuor.

dem nõ dedec⁹ vllũ. Cultiores enĩ siue fideliores legent. Oõ siqui in meis etiã agerent nõ prauo quidẽ iudicio libẽs sustinerẽ. nullũ quippe opus satis vnq̃ emẽdari põtq̃ t Plato Archite scripsit.

De littera. N.

Nauigo. N Auigat ille equor t p equor dicim⁹: et nauigat eq̃re. Ouí. fas. li. Nauiget hic alia tã mihi inter aqua. Virg. in. j. ene. Hẽs inimica mihi tyrrhenũ nauigat equor. vbi Ser. ait esse grecã figurã. Nos enĩ dicimus p equor nauigat. Sil⁹ lib. vj. Terrã mare sydera iuro: cũ latinitas erigat vt addatur p̃positio.

Natus ad. ¶ Natus octo annos dicit. i. ad. viij. an. Dicit Irez nat⁹ ad annos octo. Belli. lib. xvj. Erat is puer genere attic⁹ ad annos maxime

Nitor. nat⁹ octo. ¶ Nitor haste hasta t in hastã. Nitor ad hãc rem. Virg. lib. vj. Ille vides pura iuuenis q̃ nititur hasta. Fab. lib. j. Alti⁹ cũ

Nuncio. ibũt q̃ ad sũma nitent. ¶ Nũcio p̃ri vel ad patrem. Plau. in Cap. Nunq̃d aliud vis p̃ri nũciari? Ibidẽ. Precipe q̃ ad p̃rem vis nunciari. Et in bacchidi. Teq̃ ad p̃rem esse mortuũ renunciem. Et in

Nuptũ t nupt tui dat. mustel. Utinã nũc meus mortu⁹ pater ad me nuncietur. ¶ Nuptũ dabitur filia et nuptui. Teren. in Andria. Datur ne illa pamphilo hodie nuptũ. Plau. in Casina. Ut detur nuptum nostro villico. Vale. li. iij. ca. iij. Tacco enim quod princeps ciuitatis filiam ei nuptui dedit. Et paulo inferius. ac puellam nuptui dedit. ¶ Nup

Nupta. pta illi t cũ illo. Lucanus li. x. Nam latio tam nupta duci est. Te ren. in Phor. Natam iuueni nuptam cum tuo filio.

De littera. O.

Nominatiuo actõ et vtõ adiungitur. Cice. pro. L. Flac. O nox illa. Virgil⁹ in buc. O melibee de⁹ nobis hec otia fecit. Tullius pro Quinto. Ligario. O clementiam admirabilem atq̃ omnium laude predicatione litteris monumentisq̃ decorandam. Virgi. li. ij. g. O fortunatos nimium sua si bona norint: Agricolas. Sed ac uerrẽdum: vt auctor est Prisci. libro. xv. Q̃ o diuersas significationes habet. est enim vocandi vel optandi aduerbium: vt O regina nouam cui condere iupiter vrbem. Et ibi. Adsis o tandem: et propitus tua numina firmes. Est etiam interiectio indignandi dolendi admirandi. Cice. lib. j. inuectiuarũ O tempora o mores. Virgi. lib. x. O dolor atq̃ decus magnum rediture parenti. Iuue. O q̃lis facies t quali digna tabella. Quum

Obeo. gerula ducem portaret belua luscum: id est Hãnibalem. ¶ Obeo mortem vel mortem ille obiit. Sueto. in Claud. Pleriq̃ mortem obierant. Et in vesp. Ibiq̃ diẽ obiit. Teren. in and. Is obiit mortem. Suet. in aug. Morte obiit repentina. Et in Vitel. In con

Obhorret. clatu obiit. ¶ Obhorret illud: non autem ab illo. Suet. in aug.

Thesaurus varie cõstructõis ab Ob.

Dissoꝛtos abhoꝛꝛebat. ¶ Obiurgo filiũ veteres dicebãt: nos autẽ obiurgo filio. Diom. vtq; Festus edocet obiurgatio est post turpe factum: castigatio vero monitio est ante cõmissum. ¶ Obliuiscoꝛ amoꝛis t amoꝛẽ. Virgi. ij. Oblitꝰ ne sui est ithacus. et. li. ij. Quisq; quis es amissos hinc iã obliuiscere gratos. Plau. in cassina. Non sum oblitꝰ officiũ suũ. Ut aũt Caper ait: oblitꝰ ne sis nr̃i non nos dicendũ. ¶ Obsecro hũc illud. T. pro. L. Quin. Itaq; hoc te obsecrat. ¶ Obtrecto illi t illũ: rariꝰ tñ p actũ. Sueto. in Tybe. Germanico Usq; adeo obtrectauit. et ĩ Caligula. Cõmodis obtrectaret. Tul. de laudibꝰ magni. Qui huic obtrectãt legi. Et libro. iij. Tusc. Obtrectare vero alteri tẽ. Vale. li. vij. in ti. de sapiẽter dictq; Quod stultũ t inutile sit eas obtrectare vires q̃s ipse foueris. Obtrectat cõtra sentẽtiã tractat. F. ¶ Occũbit neci vel in necẽ. Virg. lib. ij. Sed certe occũbere moꝛti. Sueto. in aug. Voluntariã occubuisset necẽ. ¶ Occurrit mihi vel ad me. Luca. li. viij. Occurrẽt monumẽta tibi. Terẽtius in Phoꝛ. Puer ad me occurrit. ¶ Oleo vnguentũ et vnguẽto. Cice. in antoniũ. Vinũ redolentibꝰ. Plau. in mustel. Metuo ne oleant argentũ manus. Qui. Perq; locos sacros et olentia sulpbure ferũt. Virg. Redolentq; thymo fragrãtia mella. thymo redolent dicẽdũ nõ thymo fragrãtia: vt Diom. ait. ¶ Onero te libꝛis vel tibi libꝛos: quod parcius Terẽ. in And. Remittes iam me onerare iniurijs. Virgi. in eneĩ. Una bonus q̃ deinde cadis onerarat aceſtes. ¶ Oppetere est oꝛe terram petere. i. moꝛi. Oppetit t terrã oppetit dicimus. Serui. ij. ene. Tul. itẽ li. j. officioꝝ ait. At atax quo anio tradit miles oppetere moꝛtẽ. q̃ illa perpeti ab alio maluisse. ¶ Opus est illi ars: artis t arte: de hac re: t in hac re. Cice. lib. ij. ep. ad curionẽ. Dux nobis t auctoꝛ opꝰ est. Cesar cõmen. j. de bel. gal. Si quid ipsi a Cesare opus est. Teren. in beau. Alia que opus sũt cõparet. Ouid. li. ij. de arte. Nec minoꝛ est virtus q̃ q̃rere parta tueri. Casus inest illic. hic erit artis opꝰ. Tul. li. ix. epi. Auctoꝛitate tua nobis opus est t cõsilio t etiã gra. Et lib. vij. epi. ad Volu: Opus est huic de limatulo t polito tuo iudicio. et li. xiij. ad Ser. sulpi. Si qua in re opus ei fuerit: inueries ¶ Oꝛiundus est perusia vel a perusia: oꝛiũdus est ab achille. i. oꝛiginẽ trahit Urbibꝰ p̃positio addit vel nõ addit: psonis veroadenda semper. Titus Liui. Nati carthagine sed oꝛiũdi a syracusis. Idem. Alba oꝛiũdũ sacerdotiũ. Idem Ab Ulixe deaq; Circe oꝛiũdus. ¶ Oꝛo te vel a te veniã: oꝛo etiã tibi olim. Terẽ in beau. Primũ hoc te oꝛo. Virg. lib. xj. Veniãq; oꝛemus ab ipo. Plau. in amph. Nũc hoc me oꝛare vobis iussit pater. Terẽ. in phoꝛ. Ad pꝛecatoꝛem abeo credo q̃ mihi sic oꝛet.

Obiurgo.

Obiurgatio t castigatio

Obliuiscoꝛ.

Obsecro:

Obtrecto.

Occumbit.

Occurro.

Oleo.

Onero.

Oppeto.

Opus est.

Oꝛiundus.

Oꝛo.

Thesaurus varie cõstructõis a Pal.

De littera. P.

Palpo
Palpor
Parco.

Palpat illum ꝛ illi. Iuuena. Quẽ munere palpat Charus.
p Plau. in amph. Obseruatõe q̃ blande mulieri palpabit.
Dicit aũt palpat ꝛ palpat vri populat ꝛ populat. ¶ Parce metu: dimitte metum: quõ dicimus parce verbis: parce iniurijs. Parco petis tuis dicendũ: nõ autẽ parco petis tibi. Sic aũt parco petis petri: nõ aũt petã petro. Plau. in Pseudolo. Duoꝝ labori ego hominũ parcissem lubens. Sueto. in Tyberio. Neq; tormentis neq; supplicio cuiusq; pepercit. Item in ofone illa. Et cõfitentiũ tibi parce petis. Quũ vero accõ iungit: seruare significat. Uir. li. x. enc. Argenti atq; auri memoras que multa talẽta: Gnatis parce tuis. i. serua. ¶ Participo illũ auri vel de auro: vel auro.

Participo.

Plau. in Cistel. Paternũ seruũ sui participat cõsiliũ. Et in milite Nam ille nõ potuit: quin sermone suo aliquẽ familiarẽ pticipaueri de amica. Apule. li. ix.. Ibiq; statim meum dñm comis hospes opipari prãdio pticipat. ¶ Pascit ouis herbã: herba pascit ouẽ. tu pascis ouẽ sale. Oui. Fast. j. Pauit ouis prati. Luca. iiij. En nobile corp⁹ pascit aues: nullo cõtent⁹ Curio busto. Uirgi. li. iij. enc. Et vulsis pascunt radicib⁹ herbe. Naso in ibim. Aereas volucres corpe pasce tuo. ¶ Pascor hãc rẽ ꝛ hac re. Uirg. li. ij. en. et miseros morsu depascit art⁹. Idẽ li. iiij. ge. pascunt vo siluas. idẽ in buc. Frõdib⁹ hirsutis ꝛ carice pastus acuta. Pasco ꝛ pascor vni⁹ sunt significatõis: vt li. iij. ge. Atq; artus depascit arida febris. Idẽ. ij. enc. Miseros morsu depascit artus. ¶ Patrocinor illi dicẽdũ est. Fabius in li. ij. Sic vt nõ nomini pꝛocinemur sed crimini. Terẽ. in Phor. Uos me indotatis modo pꝛocinari fortasse arbitramini: etiã dotatis soleo. ¶ Pauco morte vl̃ morte. Luc. li. iij. Quũq; alij fame populi terrore pauerent. Ibidem. Pauet ipe sacerdos accessus. et lib. vij. Ne pugnam tyro pauere. Naso. j. de arte. Dirit et ecurru ne tygris illa pauere desilijt. ¶ Penitens facti vel facto. primo modo participiũ est: secũdo vero nomẽ. Sueto. in Uitel. Non multo post penitens facti. et in Clau. Penitẽtis de matrimonio Agripie. ¶ Pepigi tibi: id est promisi: pepigi recum: id est pactus sum. Sueto. in Le. Et petitoribus nõ alios adiuuare: aut ad honorem pati peruenire q̃ qui sibi pepigissent propugnaturos absentiam suam. Ibidem. Cum aduersarijs autem pepigit: vt dimissis octo legionibus rẽ. ¶ Percontor illum hanc rem ꝛ ab illo. Horatius in epi. Et percontabere doctos. Terẽ. in Andria. Sed quos percontor video. Plau. in Pseu. Sunt que te volum⁹ percontari. Idem in Persa. Percontare ex ipsis ipse tibi narrabunt Ibidem. Sic nos ex te percontabimur aut patriam tuam aut pa

Patrocinor

Pauco.

Penitens.

Pepigi.

Percontor.

rentes. Tul. li. ij. Rhe. Ab aduersarijs pcontabit accusator. ¶ Perijt vulnere t ex vulnere. Sueto. in Cesare. Alius alio casu perijt et in Augu. Quũ Hircius in acie: pansaq; post ex vulnere perijsset. ¶ Perit illã t illa. Plau. in Penulo. Eay hic alterã afflictim perit. et in truculento. Tres vnã periunt adolescentes mulierem. Idem in Merca. Afflictim perit eius amore. ¶ Perlabit vndas figura est. Quod enim modo nos dicim⁹ per ppositionez nomini copulatam sequẽte verbo: antiqui verso ordine per ppositionem detractã nomini iungebãt verbo: ita tamen vt esset vna pars orationis. hinc facicbãt honestã elocutionem. Nos enĩ dicimus per vndas labitur: illi perlabit vndas dicebant. Itẽ per forum curro t percurro forum. Ser. li. j. Enei. ¶ Permanco bis t in bis. Prisc. ia. xviij. ¶ Pertesus illius t illũ. Macro. li. j. de Sõno Scipi. Pertesus necessitat⁹. et in Augusto. Pertesus vt scribit mox perquisitatẽ eius. Item in Cesa. et quasi pertesus ignauiã suã. ¶ Pertinet in hanc rem vel ad hãc rem dicimus. Fabius li. vij. Pertinet in vtrãq; partẽ. Martia. Hoc ad te pertinet Polle. ¶ Peto tibi: id est pro te. Virgi. li. ix. Aut quid petis istis. i. pro istis. Petit me libri t a me dicitur. Sueto. in Ce. Nisi ab exercitu auxilium petissem. Terẽ. in Phor. Petito a me bascc decem. ¶ Piget me illi⁹: Piget etiã me illud olim. Teren in Heau. Neq; se id pigere. Naso videtur dativo iunxisse: vt quidam voluit lib. ij. Metam. Sors mea principijs fuit irrẽcta: pigetq; Acrorũ sine fine mihi sine honore laborũ. Sed reuera secus est. Est enim ordo huiusmodi pigetq; sez me laborum actoruz mihi sine fine sine honore. ¶ Poscit te vestem vel a te t poscit tibi: id est pro te. Ouidius lib. v. met. Et nomine quẽq; vocato poscit opem. Luca. lib. iij. Uxor t a charo poscet sibi facta marito. Fabius lib. ix. Posco hec mihi. i. pro me. ¶ Dicitur etiam Exposco a te laudem. Sueto. in Clau. A consulibus exposcerẽt. Cesar lib. ij. de bel. ciuili. Et ante simulachra proiecta victoriam ab his exposcerẽt. ¶ Postridie posteriore vel postero die: sicut pridie priore die. Prisci⁹ libro. xvij. Postridiei illius diei dicitur: t postridie q̃s a vobis discessi. Tulli⁹ lib. iij. epi. Nec scripsi postridie eius diei: quum castra haberem in agro molestie. Cesar item cõment. j. de bel. gal. o Pstridie eius diei tẽ. Cice. lib. iij. epi. Postridie intelleri q̃s a vobis discessi. ¶ Postulo te repetũdarum: postularis item repetundarum. Sueto. in Cesa. Cornelium dolobellam consolarem t triumphalem virum repetundarum postulauit. et in Augu. Qui postulabatur iniuriaz. Postulo te presidium vel a te. Salu. in Catil. Ab Lentulo Cethego Scatilio item Cassio postulabant iusiurandũ. Tul. de responsis ba-

Perijt.
Perit.
Perlabitur.
Per prepositio.
Permaneo.
Pertesus.
Pertinet.
Peto.
Piget.
Posco.
Exposco.
Postridie. Pridie.
Postulo et oro. t dicit a flagito.

ruspicũ. Nisi a senatu pñsidiũ postulassent. Postulo a flagito differre ostẽdit. Tul. pro. P. Quintio. ait enĩ. Cum q; postulat. non flagitat pteribo. ¶ Post paulo t post paulũ dicim⁹. Salu. in Catil. Postpaulo Catillina pecuniarũ repetundaꝝ reus: phibitus erat ꝓsulatũ petere. Ibidẽ. Post paulo ipi trahebant. Cesar. li. j. de bel. ciui. Post paulo tñ internũcijs vtro citroq; missis. Legito lacti⁹ in dicrõe. Ante paulũ. ¶ Potior illi⁹ rei. illã rẽ t illa re. Cice. lib. ij. inuectiuarũ. Rerũ potiri volũt. Terẽ. in Adel. Ille alter sine labore patria potit cõmoda. Ibidẽ. Hic potit gaudia. Plau. in Amph. Ut salui potiremur domũ. Uirg. lib. j. Egressi optata potiunt troes arena. ¶ Pugno tibi t tecũ. Helena ad paridẽ. Dũ nouus est etiã cepto pugnem⁹ amori. ¶ Pudeo piteo pigeo misereo antiqssimi dicebãt: vt Prisc. docet. lib. vj. xij. Carmi. Plau. itẽ in Casina inquit. Ita nũc pudeo: atq; ita nunc pauco. Luca. quoq; li. viij. Metuit quẽ seua pudebũt. Terẽ. in Adel. Hei mihi non te hac pudẽt. ¶ Pudet me illius t illud dixere quondam. Plau. in Asi. Tui me vtor pudet. Teren. in And. Nihil illos pudet. Tul. pro Archia poeta. Me aũt quid pudeat. Martia. item lib. iiij. Nulli thai negas: sed si te nõ pudet istud. Hoc saltem pudeat thai negare nihil. Cice. quoq; lib. j. de oratore ait. Quẽ vero nõ pudet id quod in plerisq; video tẽ. Plau. in Casi. puditũ dixit ibi. s. Pudet qõ prius nõ puditũ ingꝫ est. ¶ Purgo me hac re et de hac re. Syl. li. ij. Et purgant pectora culpa. Teren. in Heau. Sed heus tu purgẽ ego me de ista thaide. Tul. lib. xij. epi. Quod te mihi de Sempronio purgas accipio accusationẽ. ¶ Plen⁹ vini t vino. Teren. Plenus rimarũ sum. Tul. in Sen. Plenus fidei tẽ. Uirg. lib. iiij. g. Crura thymo plene. Et alibi. Plenamq; sagittis treicijs phareträ. ¶ Pluit vel sanguis vel lapis: pluit sanguine et lapidibus. pluũt lapides in nõ scilicet. Et de⁹ pluit aquã. Tibul. libro. ij. Multus t in terras deplueritq; lapis. Statius. viij. the. Saxa pluunt. Pli. li. ij. Preter hec inferiore celo relatũ in monumẽta est lacte t sanguine pluisse. Ibidẽ. Effigiee que pluerat spõgiarũ fere similis fuit. Iterum. Lateribus coctis pluisse in eius anni acta relatum est. Plautus in Mustel. Uenit imber lauat parietes: perpluunt igna: putrefaciq; operam fabri. Ibidem. Quã mihi amor t cupido in pectus perpluit meum. ¶ Pluitur vsus est Apule lib. floridorũ. ¶ Precedo illum: tu preis isti. Suet. in Domi. Precederent cũ. Ces. cõmen. in de bel. gal. Eluctij quoq; reliquos gallos virtute precedunt. Luca. li. iij. Terũ precedere nati. Suet. in Clau. Populo piret. ¶ Precurro aduentũ tuũ dicitur. Pli. lib. vj. episto. Precurrere aduẽtum meũ in cãpaniam posses.

Post paulo.
Post paulũ.
Potior verbum.
Pugno.
Pudeo.
Pẽiteo.
Pigeo et Misereo.
Pudet.
Purgo.
Plenus.
Pluit.
Pluitur.
Precedo.
Precurro.

Thesaurus varie cõstructõis a ꝓre.

¶ Prestãs viriñ t viribus dicit. Virg. li. xij. O prestãs animi iuue nis. Quẽ versum ab Ennij lib. viij. supsit: vt scri. Macro. Et alibi prestãtes virtute legit. ¶ Prestat melius est: vt lib. i ij. ene. Prestat trinacrij metas lustrare pachini. Estq; sermo per se plenus: vt ibi quoq;. Sed motos pstat cõponere fluct⁹. Presto illi t illũ. Terẽ. in cunu. Dij imortales homini hõ quid pstat. Virg. li. xij. Jbo ani mis cõtra: vel magnũ prester achillẽ. Cice. li. j. de orato. Multum ceteris boibus olim gentiũ pstiterint. et in Lelio: Nãq; hoc pstat amicicia ꝓpinquitati tẽ. ¶ Preuenio illũ dicimus. Sueto. in Le sare. Talia agentẽ atq; meditantẽ mors puenit. Luca. li. iij. Et ad mõtes tẽdentem puenit hostẽ. ¶ Precor ab ioue t ad iouẽ. Diom. Precor te hãc rem t a te: quãdoq; tibi dixerunt. Luca. lib. ij. Dur etiã votis hoc te fortuna pcatur. Fab. li. ix. Quod pcatus pijs im⁹ mortalib⁹ sum. Valerius maxim⁹ lib. j. A quibus bona pcamur. Vir. j. ene. Cui me fortuna pcari impulit alias iussit: qõ antiquũ est: vt Oro tibi t decet mihi. Precor tibi. id est pro te vel contra te. Fab. li. j. Permittam⁹ vela vẽtis t orã soluẽtibus bñ precemur. Luca. li. viij. Quid tibi scua pter pro tanto crimine tellus. ¶ Pre⁊ stolor te t tibi. Teren. in cunu. Quẽ prestolare parmeno. Plau. in Casina. Te castor pstolabat. Cice. li. j. inuectiuarũ. Qui tibi ad fo⁊ rum aureliũ pstolarent. ¶ Preter actõ iungit semp. quãdoq; etiã ablatiuo: sed tũc pro sine accipitur. Salusti⁹ in Catilina. Preter rerum capitalium condemnatis. ¶ Pridie genitiuo t accusatiuo iunctũ inuenies. Tul. li. j. epi. ad Lentulum. Jam illã sentẽtiam Bibuli de tribus legatis pridie eius diei fregeram⁹. Idem lib. ij. epi. ad. M. Celiũ. Proficiscebar inde pdie nonas q̃ntiles. ¶ Pro pe te t ad te dicit. Seneca epistola. xiij. Prope est ad te deus tecũ est intus est. ¶ Pro nominatiuo seu vocatiuo iũgit t accusatiuo: quũ interiectionis loco ponit: nec aspiratur aliquo pacto: sed cir⁊ cũflectitur. Salu. in Catil. Pro deũ atq; hominũ fidem. Teren. in Adel. Pro dij imortales. Virgi. li. iij. Pro iupiter ibit hic ait. ¶ Propinquo tibi dicẽdũ. Virg. li. v. Jamq; propinquabant sco⁊ pulo. ¶ Propior propius t proximus dativo t accusatiuo iuncta legi. Virg. li. ij. geor. Aut quos oceano propior gerit india lucos. Et li. iij. Et faciem tauro propior. Salu. in iugur. Ipe ꝓpior mon tem cũ omni equitatu: t pedit⁊ib⁹ delectis suos collocat. Cice. ad atticũ. Propius grãmatico accessi. Virgi. li. j. g. Propi⁹ stabulis armenta tenerent. Salu. in Catil. Quod tamen vitiũ propi⁹ vir⁊ tutẽ hereat. Idem in iug. Propius mare aphricanũ agitabant. Tul. pro Quinto Ligario. Homines enim ad deos nulla re pro⁊ pius accedunt: q̃ salutem hominibus dando. Et in de senectute.

Prestans.
Prestat.
Preuenio.
Precor.
Prestolor.
Preter.
Pridie.
Prope.
Pro.
Propinquo
Propior.
Propius et
Proximus.

Ad eam propius assum. Item lib. j. de orato. Et ad veritatem vi te propius accedere. Et libro de natura deoꝝ ait. Alie propiꝰ a terris: alie remotius tē. Item Infra autē hāc propius a terra iouis stella fertur. Virg. li. v. Proximus huic longo: sed proximꝰ interuallo: Insequatur salius. Salu. prima cartbagini loca. Li. in pisonem. Proximus pōpeiū sedebā. Idē pro milone. Proxime deos accessit clodius. Et lib. xiij. epi. Quū proxime romam venisti. Idē in Lelio. Qui ad sapientiā proxime accedūt. Ouid. in arte. Proximus ad dominā nullo prohibente sedeto Pyrcius. lib. vj. de bel. Hispanico inquit: Usqꝫ eo vt cedē prime a vallo fecerint. ¶ Propugno tibi ꝛc. Sta. lib. ij. eb. Hostili propugnas pectora barba. Pri. xviij. ¶ Prospicio tibi ꝛc. Virg. j. Et alto prospiciēs. Item lib. vj. pspexi italiam summa sublimis ab vnda. Terē. in hecyra. Tibi pspexi. Et in eu. Malo ego nos pspicere cꝫ hunc vlcisci accepta iniuria. Luc. li. ix. Iustas sibi nostra senectus pspiciat flāmas. Prospicio illi illū: ꝛ in illū: sicut ꝛ greci nos dicimus. Pri. xviij. ¶ Prosum datiuo ꝛ actō adiungitur. Penelope. Sed mihi quid prodest vestris diuecta lacertis. Illos. Pli. li. ix. ca. xxj. Aliū ad multa ruris precipue medicamēta prodesse creditur.

Propugno.

Prospicio.

Prosum.

De littera. Q.

Quero.
Queror.

Vero illum: quero a te libro. Virg. Quem queritis adsuꝫ. q Teren. in heau. Suspitionē istā ex illis quere. ¶ Queror te tecū ꝛ tibi: pro apud te. Virg. in Buco. Dum queror et diuos. Naso meta. primo. Cum ioue visa queri. Iuuenalis satyra secūda: Nec quereris patri. Queror ex re vel de re multa. Tul. pro Sexto Roscio. Qui queri velit ex his quos constat affuisse.

Quiesco.

Briseis achilli: De dño pauca viroꝫ querar. ¶ Quiesco ego aliter dicitur ꝛ aliter quiesco seruum: id est quiescere facio. Virgilius in Bucco. Et mutata suos requierūt flumina cursus. ¶ Qui que qō relatiuū substantie ꝛ antecedenti ꝛ cōsequēti substantiuo coniungi potest: vel proprium vel appellatiuū sequatur. Quod Seruius aliter edocet: vt infra ostendam. Valerius Maximus lib. ij. Antea senatus assiduam stationem eo loci peragebat: qui hodie senatulum appellatur. Virg. lib. viij. Vinclucū ingētem quē Romulus acer asylum Retulit ꝛ gelida mōstrat sub rupe lupercal. Salust. Est locus in carcere quod tullianū appellatur. Pli. In coitu vero lune: quod interlunium vocant: quum apparere desierit tē. Cesar lib. vij. de bel. galli. Protinusqꝫ alesiam quod est oppidum Mandubiorū iter facere cepit. Et. lib. iij. de bel. ci. Ad eum locuꝫ que appellatur Pharsalia. Tullius pro Publio. Sextio Tū conuenticula hominū que postea ciuitates vocauerunt: tum domici

Qui que qō.

lia conſũcta quas vrbes dicimus. Et lib. vj. de repu. Noies enim ſunt hac lege generati: qui tuerentur illum globũ quẽ in hoc templo mediũ vides que terra dicitur: hiſq; animus datus eſt ex illis ſempiternis ignibus que ſydera et ſtellas vocatis. Ser. aũt lib. j. ene. ibi. Eſt in ſeceſſu ẽ. inquit: Et eſt ſciẽdum quoties p̃mittimus nomen cuiuslibet generis et interpoſito noĩe ſequit nomen alterius generis: mediũ illud ꝓnomen propriũ noĩs genus ſeq̃tur vt Salu. Eſt locus in carcere quod tullianũ appellatur. Ecce proprio iunxit nõ appellatiuo. tullianũ enim proprium nomẽ eſt: carcer appellatiuũ. Si aũt vtraq; noia appellatiua fuerint: licenter cui volumus reſpõdemus: hec ille. Superiores autẽ auctoritates id ſecus eſſe demõſtrant: ergo ſequẽde.

De littera. R.

Receſſit mihi ꝛ a me dicit. Vir. li. ij. eñ. Quid furſ: aut quonam nri tibi cura receſſit. Aemiliꝰ probꝰ in vita Alcibiadis. Neq; tamen a charitate p̃me potuit recedere. ¶ Recipio me romã ꝛ ad romã: ad meos ꝛ in caſtra. Hyrciꝰ li. iiij. de bel. alex. Victor ſe brundiſiũ incolumi exercitu et claſſe recipit. Ibidem. Ex cõcione ſe cordubã recipit. Item lib. vj. de bel. hiſ. Et ad cordubam ſe recipit. Ibidem etiã ait. Proximo ſe recipit caſtello. Et li. v. de bel. aph. Se ad ſuos recipit. Ibidem. Se recipit in caſtra. ¶ Recordor hui⁹ rei: hãc rem: ꝛ de hac re. Cicero philip. ij. Recordare igitur illũ. M. Ant. diem quo dicaturã ſubſtuliſti. Idẽ pro Plancio. Quoniã iſtis noſtris lachrymis de illis recordor q̃s pro me ſepe ꝛ multũ profudiſti. Idem lib. of. ij. vbi docet nihil vtilius q̃ amari: recordor pro cõmemoro poſuit. ait enĩ. Externa libentius in tali re q̃ domeſtica recordor. quod etiã pro reminiſcor accipi poteſt. ¶ Redolet hac re ꝛ hãc rẽ. Virg. li. iiij. ge. Redolẽtq; thymo fragrantia mella. Vale. Flaccus lib. iij. Et arcano redolentem nectare rorem. ¶ Refert vtile eſt. Teren. in heau. Si certũ eſt tibi ſic facere: illud permagni referre arbitror. i. vtile eſſe. ¶ Refert diuerſo modo vtũtur auctores. Iuue. Quid refert dictis ignoſcat Nũcius an non: pro q̃d rum ſcu q̃d differũt. Terẽ. in eunu. Mea nihil refert dũ potiar modo. i. ego nil curo. et in Phor. Mihi parare lites: q̃d mea refert: illa quidẽ nra erit. Ibidẽ. Quid tua malũ id refert magni. i. quid tibi id malũ facit multũ. ¶ Regno datiuo iungitur. quãdoq; etiã genitiuo. Horati. Et que pauper aq̃ Daunus agreſtiũ regnauit ppl'orũ: tũ pro agreſtibus ppls. Vide tamẽ latius in dictõe miror. ¶ Reminiſcor illius ꝛ illũ. Teren. in heey. Sed quum orata eius reminiſcor. Virgi. Dulces reminiſcitur argos. ¶ Reſpice mihi me ꝛ ad me. Plau. in bac. Tace modo deus

Recedo.

Recipio.

Recordor.

Redolet.

Refert.

Regno.

Reminiſcor

Reſpicio.

secũdus respiciet nos aliqs. Et in cap. Respice modo ad me. Jtez in Eafina. Respice modo ad me. Acontius Cydippe. Respice ad

Respõdeo. uentus. per dtm parcius. Apule. li. iiij. Respicio pile medie q̃ stabuli trabes sustinebat. ¶ Respõdeo tibi hec vel ad hec. Teren. in and. Jaz tu hoc respõde mihi. Tul. pro. M. Le. Si mihi ad hec acute argutez respõderit. Mar. li. v. ait. Sic etiã magno quedã

Rogo. respõdere mũdo. Quod quidẽ si ita est cunctis in rebus: declinauit respõdo respondis: vt feruo feruis. t feruco feruis. ¶ Rogo te vel a te illud. Tullius. v. epi. Hoc te vehemẽter etiã atqz etiam rogo.. Et li. iij. ad memmiũ. Hunc a te illud primũ rogabo. Lucanus. li. ix. Affectus a te veteres vitamqz rogarem magne tuam. Salu. in iugur. Metello petẽdi cõsulatũ gra missionem rogat.

Rus'co tc. ¶ Rus eo dicim⁹: rure vel sum ruri. Venio rure vel de rure. Domi sum t in domo. Terẽ. in eunu. Dũ rus eo. Tibullus. lib. ij. O valeãt fruges: ne sint modo rure puelle. Terẽ. in pbor. Ruri sese continebat. Tulli⁹ pro Sexto Roscio. Hũc ruri esse patiebaꝫ. Suetoni⁹ in nerone. Rure quõdã reuertẽti. Teren. in hecyra. De rure huc aduenit. Fab. li. v. Jn domo furtũ factũ ab eo q̃ domi fuit.

De littera. S.

Sanus. Sapio. S Anus mentis t mente dicitur. Plautus in trinũmo. Satin tu san⁹ mẽtis aut animi tui. ¶ Sapio pro scio. Plau. in speu. Ego meã rem sapio. Dicitur quoqz absolute. Idez in penulo Dic bõ sapienter sapit. Quid. itẽ in remedijs. Qui sapit innumeris moribus aptus erit. Sapit item sapore habet. vt pasta panis sapit saccharo. Juue. saty. x. Qui meminit calide sapiat

Saturo. quid vulua popine. ¶ Saturo te illi⁹ rei t illa re. Plau. in sticcho. He res vite me soror saturant. Uar. li. ij. de re rustica. Dum agnoscant matrẽ agni t pabulo se saturãt. ¶ Sibilat t me sibilat dicit

Sibilo. Hora saty. Populus me sibilat at mihi plaudo. Jpe domi simul

Sileo. ac nũmos contemplor in arca. ¶ Silet iste bis quinos dies t bis quinis diebus dicitur. Ser. ij. en. vbi ait poeta. Bisquinos silet

Seruio. ille dies. ¶ Seruio seruitutez olim dicebant t seruiture. Fab. lib. vij. Aut vt antiqui dixerũt qui seruitutem seruit. Plau. autẽ ait in cap. Sed is priuatam seruitutem seruit: illis an publicam. Et

Similis. in milite. Neqz berile negocium plus curat: q̃z si non seruiture seruiat. Cl. in topicis. Suorũ maiorũ nemo seruitutem seruit. ¶ Similis sum tui moribus similis tibi figura. Diomedes. Helena item ad paridem. Similis nonfuit ille tui. Plaut. in mustel. Ut alij sibi esse illorum similes expetant. Uir. in Buc. Sic canibus

Soluo. catulos similes sic matribus hedos: Nota. Quandoqz tamen id minime auctores obseruãt: vt cetera huiusmodi. ¶ Soluo tibi nũj

mos nũc dicim⁹:olim vero actõ etiã iunxerunt.Plau.in bacchi. Cape hoc tibi aurũ chrysale fer filio. Ego ad forũ ibo: vt solũ militẽ. Teren.ite in adel.ait. Ego ad forũ ibo: vt hũc absoluã Ibidẽ. Nolem istũ impurissimũ q̃ primũ absoluitore..¶ Sonat Antonio campana vel ictu aut pulsu antonũ dices. Ouid.lib.ũ.de arte. Nec caua vesanis ictib⁹ era sonãt. Lu.in.vi. Crebris sonat ictib⁹ vmbo. Uir.li.iij.g. Cõcaua pulsu saxa sonãt. Dixit etiã li.i. Nec vox hoiem sonat:hoc est sonãdo exprimit. Itẽ Personat aurata cithara crinit⁹ iopas. Dices igit sono citharam:vel citharam me sonat. Lucanus li.vi. Ore iouis dona sonet. ¶ Sub ꝓpositio qñ tẽpus significat actõ gaudet:vt sub lucem.i.circa lucem. Quando autẽ locũ cũ ablatiuo iungitur:vt sub tegmine fagi. Sub tẽplo.i. in tẽplo:vt sub sole.i.in sole. S. Sub oculis quoq; dicimus pro ante oculos. Prisc.xviij. Sub actõ tunc iũgit quãdo aliquo nos trãsferimus:vt mõtem pergo. Cũ autẽ in ipso loco sum⁹ ablatiuo vtimur:vt sub monte moror. Diome. Sub qñ ad locum habet significationẽ vel pro ante vel pro per ponitur actõ iungitur. Uir. lib.ij. Posteq; sub ipsos nitũtur gradibus. Idẽ.i.g. At si nõ tulerit tellus fecũda sub ipm arcturũ.ec.iij.g. Sub lucem exportant calathis.pro ante lucem vel per lucem. Idẽ in cñ. Urit atros tuno et sub noctẽ cura recursat.pro per noctẽ. Quãdo aũt in loco significat ablatiuo ꝓponitur:vt Uir.viij. Arma sub aduersa posuere diãcia quercu. Idẽ in.vi. Ibant obscuri sola sub nocte per vmbrã Ibidem. Quale per incertam lunam sub luce maligna. Est iter in siluis. Omnes enĩ ꝓpositiones locales etiam in tẽporibus t reb⁹ similem habẽt constructionẽ. Quõ enĩ dico ad tẽplum:sic dico ad tẽpus:sub diem:sub iusticiã:sub hominem:t sub tẽplo:sub die tẽ

Sono.

Sub prepositio.

¶ Subeo muro:murum t ad murũ. Uirgi.viij. Iamq; ꝓpinquabant tectis muroq; subibant. Ibidem Nec inquit limina victor. Aleides subyt. Et libro.vi. Jam subeunt triuie lucos atq; aurea tecta. Et lib.viij. Ad tecta subibant pauperis euandri. ¶ Succingo: hanc rem t hac re. Uirgi.iiij. Magicas inuitam accingier artes. et lib.vij. Palla succincta cruenta. ¶ Sufficit vobis et ad vos satis est. Luc.li.ix. Sufficitq; omnibus vnda. Fab.li.i. Ad quas nec mens:ne corpus:nec dies ipe sufficiat. Idẽ in.v. Ad qõ sufficiunt interio ac ratio. Sufficitq; itẽ subministrat. Uir.ij.g. Sufficit humorem et.iij. Atq; aliã ex alia generando suffice prolem.i. substitue:inde suffectos consules dicimus. ¶ Supplico a sub et plico.et construitur cũ dto t acto:sed rarius cum acto. Uatinius ad Ci.lib.v.epi. Quibus ex eo tẽpore quo primum ex affrica nuncius venit supplicare vna cũ fratribus tuis:nõ desijsti. Idẽ.li.iij.

Subeo.

Succingor

Sufficio.

Supplico.

Scando. ad Here. Neqz et quẽ vides dñari vis supplicare. ¶ Scãdit recto
z tectũ. Manili⁹ li.iiij. Qõ queris de⁹ est conaris scandere celo.
Scribo. Virgi.ij. Scãdit fatalis machina muros. ¶ Scribo tibi z ad te.
Spargo. Tul.ep.li.v. Ad te scribere sum coact⁹. ¶ Spargit humũ nuib⁹.
Studeo. spargit humo niues. Luca.li.ij. Delachrymis sparsere deos. Et
lib.v. Jã sparserat humo bruma niues. ¶ Studeo huic rei in hac
re z in hãc rem qõ ptius pro incũbo. Studeo hãc rẽ pro volo seu
cupio. Plau.in mustel. Quũ his factis studet. Fab.li.vij. Abdica
tus medicine studuit. Belli.li.x.c.ij. Si qs in ea re studebat. Fab.
li.x. Poete z pictores in id solũ studẽt. vt describere tabulas men
suris ac lineis sciant. T.li.v.epi. Qui si nihil aliud studeat nisi id
Stupeo. qõ agit. Te.in heey. Ut oẽs mulieres eq̃ cadẽ studeãt: nolintqz oĩa
¶ Stupeo illõ z illo. Virg.ij. Pars stupet innuptre donũ exitiale
mineruc. Juue.sat.iiij. Nemo mag⁹ rhõbum stupuit. Luc.li.viij
Occursum stupuere ducis. Hermione Oresti. Sepe malis stupeo

De littera. T.

Tacco. Aceo hãc rem z de hac re. Terẽ.in heau. Qui me tacere de
Tempero. t hac re tãta postules. ¶ Tẽpero mihi dicendũ: Temperat
equor ait poeta. Plãcus ad tul.lib.x.epi. Sed vsqz mihi
tẽperaui dũ pducerẽ eo rẽ. Jbidẽ. Aut si in eo mihi tẽperauissem.
Suetoni⁹ in Caligula. Canendi ac saltãdi voluptate ita effereba
tur: vt ne publicis qdẽ spectaculis tẽperaret. Pli.lib.viij.epi. Sed
tẽperare mihi nõ possum. Maro.li.ij.enc.inqt. Tẽperat a lachrymis.
Teneo. Et apule lib.iiij. Tũc igitur abrosis: z quidẽ necessario tẽpe
raui. ¶ Teneo memoriter z memoria. primo modo pcius. Pli.ep.
Tenus ppo penultima serti li. Qui tã memoriter tenes oẽs. Ce.li.j. ô bel gal.
sitio Memoria teneret. ¶ Tenus ppositio ꝓter euphoniã subiicitur:
vt scribit Dona. vt pubetenus: crurũtenus. Tenus ablatiuo sin
gulari deseruit: vt hacten⁹: pubetenus. in plurali vero grõ z abla
tiuo seruire põt. Vir.li.iiij.ge. Et crurũtenus a mẽto palearia pẽ
dent. Ouí.v.meta. Pectoribusqz tenus molles ereptus in auras.
Jbidẽ. Pectoribusqz tenus media sublimis in ede. Cornelí⁹ Ce
lsus.li.j.ca.iij. Huic abunde est loco tepido demittere se inguibus
tenus in aquã calidam. Ouid. itẽ lib.vj. meta. ait. Per iugulum
pennis tenus acta sagitta est. Bel.lib.xvj.ca.xix. Jã significat sa
Tepeo. tis procul vbi tenus. ¶ Tepeo sole z a sole. Ouidius lib.iiij. meta
Timeo. Incubuit ferro quod adhuc a cede tepebat. ¶ Timeo illũ illi et de
illo. Primo modo vt inimicũ: secũdo vt am co: vltimo ad vtrũqz
attinet. Teren.in phor. Et nunc timeo. Et in heau. Syre tibi tir
mui valde. Tul.lib.vj.epi.ad Treba. Valde me hercule de te ti
mueram. Luc.li.viij. De superis ingrate times.

Thesaurus varie cõstructõis a Va.

De littera. U.

Uaco.

Vaco virtuti:in virtutẽ ⁊ ad virtutẽ per actiõ sept⁹. Ouid. in li. de ponto. In nullũ mea mens grãde vacabat opus. Et Noni⁹. Sõniculosus q̃ ad somnos vacet. Naso li. iij. de pon. Corporis ad cultũ vir vacat illa sui. Senec. epi. li. Nõ vaco ad istas ineptias. ¶ Uaco culpa ⁊ a culpa:scelere ⁊ a scelere. i. va

Uaco aliter.

cuus sum Tul. ad seru. Sul. Quia locus hoc dominatu vacat. Idẽ li. vij. epi. Sed tamẽ vacare culpa magnũ est solatiũ. Senec. epi. xcviij. Nulla eras vacauit a culpa. Lucanus etiã li. vij. ait. Ut vacet a ferro. Cum noĩe inquit Laurẽtius significante actionem quandã siue qualitatẽ adiũgimus a ꝓpositionẽ: vt vacas a labore: vacas a cõponendo: vacas ab agricultura. ¶ Uacu⁹ cerebri vel

Uacuus.

cerebro. Horat. li. ij. sermo. Sic vacuum cerebri ppl'm pheaca putauit. Salust. in Jug. Ager autẽ aridus ⁊ frugũ vacu⁹. Tul. of. j. Itaq; quũ sum⁹ necessarijs negocijs curisq; vacui ⁊c. ¶ Ualet do-

Ualet.

mus decẽ aurcolos. Uar. lib. j. de lingua latina. Denarijq; denos eris valebãt quinarijq; quinos. Pli. lib. xxxiij. ca. iij. Ita aut seruꝰ pulum valeret sestertijs vicenis. Ualet dom⁹ tanti q̃sti pluris minoris q̃sticũq; tantidẽ melius pciue vilius carius magno parvo minimo paulus. ff ad legẽ aqliam. Si seruũ meũ occidisti nõ affectionẽ existimãdam esse puto veluti si filiũ naturalem q̃s occiderit quẽ tu magno emptũ velles:sed quãti oĩb⁹ valeret. Et. l. j. §. si heres. ff. ad treb. Sed estimãdum fundum q̃sti valet. Ulpia. ff. de actio. empti. Pluris hereditas valeret. Ibidẽ. Quasi minimo valeret hereditas. Et. l. iulia. Quãto pluris hereditas valeret. vel dativus vel accusativus sequi debet: vt Ue populo maurꝰ ⁊ ve populum maurum. Laper auctor. Tu tamẽ dativo iunges vbiq; nõ cũ cum actõ inuenies. ¶ Uersus

Uersus.

supponi debet localibus nominibus: in accusativo sine ꝓpositione supponi debet: vt Romã versus. alijs vero nominibus in actõ cum ad: vel in supponatur. vt in Italiam versus: ad occidentem versus: ad oppidum versus: in provinciam versus. Quandoq; tamen vbium quoq; nominibus prepositio additur ab auctoribus: vt ad Cordubam versus. Et contra alijs sepe auferetur. vt italiam versus: orientem versus. De cunctis autem omnibus auctorum vsum aduertito. Et. li. ij. epi. ad curionem. Et te iam ex asia romam versus profectum esse constaret. Hircius lib. vj. de bel. hisp. Et ad Cordubam versus iter facere cepit. Ibidem. Legius ad Cordubam versus ꝑsecuti sũt. Li. epi. libro. iij. Italiam versus nauigaturus erat. Justi. libro. v. Si demissa pyrcum versus muri brachia dejicerent. Hyrci⁹ li. v. de bel. alex. ad oppi. Ruspinam versus. Cesar libro. vij. de bel.

gal. Castra et Biturigibus mouet in auernos versus Ibidez. Et magna coacta manu in prouinciam Narbonem versus eruptiõnem facere cõcendit. Idem li. vj. Ad oceanũ versus. Li. li. iij. epi. Tarso nonis Octobris amanum versus profecti sumus. amanꝰ autẽ mons est. Tacitus de Germania. Modico flexu in occidentem versus septẽtrionali oceano miscetur. Plin. li. ij. ad septẽtrionalem plagam versus. Et li. v. Ab his omnibꝰ vaste solitudines orientem versus vsqz Baramãres. His animaduersis debet versus supponi semper. Semel aũt. Var. li. j. de lingua latina dixit. Liuius proximus ad florales vsus versus capitolium vetus. Id quidẽ euphonie gratia fecisse apparet. Sed qõ admodũ raro contingit parum id obseruandũ censeo, vt phs ait. ¶ Uesco: hanc rem

Uesco:

et hac re parcius pactũ. Tibul. Uera cano sic vsqz sacras innoria laurꝰ Uescar et eternũ sit mihi virginitas. Manilꝰ. li. v. Teetiqz auro iam vescimur aurum. Uir. li. iij. Uiscribus miscroꝝ: et sanguine vescitur atro. ¶ Uestio te vestem et veste. Uir. li. viij. etiã ait.

Uestio.

Tunc mihi prima genas vestibat flore iuuentus. ¶ Uiuo vitam et

Uiuo.

vita. Fabi. li. v. Qui beatã vitam viuere volet philosophetur oportet. Plau. in mi, Diu videor vita viuere. Idem in persa. Ut memineris dum vita viuas. ¶ Utile huic rei et hãc rem. Iuuc. saty. xiij.

Utilis vtile.

Si facis vt patrie sit idoneus vtilis agris. Plau. in epi. Quẽ bominem inuenimus ad eam rem vtilem. ¶ Uto: hac re et de hac re: hanc rẽ olim. Iuuc. Utere velis: totos pande sinus. Plau. in epi.

Uto:

Immo si placebit vtitor cõsilium, et in Asinaria Cetera que volumus vti greca mercanꝫ fide. Ter. in adel. Mea bona q̃ preter spẽ eucnere: vtantur sine. Ci. offi. De rebus ipsis vtere tuo iudicio: nihil enim impedit. ¶ Usqz si nominibus vtibiũ iũgitur vel domus: res et militia simplici actõ herescet: vt Ibitis vsqz Romã, vsqz vel litras: additur et ppositio raro tñ Tul. pro Deiota. Usqz ad numãtiam misit. Alia vero cum ad vel in: vt Ibimus vsqz in aphricam: vsqz ad Tybrim: vsqz ad Festũ. Tul. de laudibꝰ Magni. Usqz in

Usqz.

Pãphiliam. Ibidez. Legatũ vsqz in hyspaniã misit. Usqz signat etiã tẽpus: vt Usqz ad diem solis tecum ero. Significat iteni semper et continue. Tibul. Uera cano sic vsqz ad sacras innoria laurꝰ Uescar: et eternũ sit mihi ỹginitas. Plau. in stich, Ualuistin vsqz.

Antonij Mancinelli Ueliterni thesaurus de varia constructione finit feliciter.
Amen

Spica voluminum quattuor

Antoni⁹ illūinatus de mōte nouo Antonio Mancinello S.p.

Alue mi Mācinelle Accepi

lras q̄s ad me Balthesari cōmuni discipulo dederas: cū opusculis tuis: corpe q̄dez paruis: at puris z latini monis copia immēsis. Etenim ceteris tpis angustia omissis Spicā pcurri q̄ mihi frugifera visa est: vt nihil hactenus ad puerop erudition̄ (absit ois liuor) cōpendiosi⁹ ac vtili⁹ edirū itucar. Nihil nāq; mācū aut prauū: sed oīa dertima z rectissima sapit. Abeat ia barbar⁹ Alexāder: et barbarā cū sua barbarie re/ petat patriā. Et ve roman⁹ ac elegās Mācinellus vbiq; vigeat z decantet. Gratulor ingenio tuo pspicacissimo: q̄ latinus sermo illustrat. Gaudeo mihi z ceteris grāmatices pfessorib⁹ q̄ sine la bore z fastidio: tua industria in tradēdis artis grāmatice erudi/ mētis pficere poterim⁹. Ago tibi grās imortales q; pium² nō mo do lras visitare: vel munera z q̄dez rege digna impartiri dignat⁹ es. Quib⁹ reb⁹ tārus in me excitat⁹ est amor te vidēdi: vt i horas ardeā te puenire. Et nisi publicū me ipediret mun⁹: iāiam ad te aduolassem: vt pūcia nra hec nre amicitie pmordia pfirmarem⁹. Inkea vale: z Antoni antoniū ama: q̄ te oi officio z pietate colit. Et si q̄d tibi gratū efficere queā iube; obsecro: nihil eni mihi gra/ ti⁹ cueire pōt q̄ tuis z alioq; doctoq; iussis obsequi z parere. Iterū vale dec⁹ meū. Ex mōte nouo. x. Kalēn. sextiles. M.cccc.lxxxxj.

Antonij Mancinelli Ueliterni Spica ad inclytum sa/ pientemq; virum Jacobum Sutrinum vtriusq; iuris doctorem eximiū episcopūq; Calacensem liberalissimū

Epius e nostris voluere penatibus ire
Que mihi iampridem musa benigna dedit.
Ne tamen in preceps ruerent: ne forte subirent
Exitium: nulli ducta per ora virum.
Continui retroq; domum remeare coegi
Addūtiens alīs non vigilata viris.
Cui demum venerande pater: cui tradere posset
Turius: id pueri me monuere tui.
Germano erorti: quorum tibi cura philippus
Tullius alter erat: quis decor omnis inest.
Ingenium facile: et cunctis vt cerno paratum
Unde domus crescet fama: salusq; tue.
Crescet enim: nam exempla tenent dignissime presul
Multa tui ante oculos: dum pietate vigeo.
Justicia: canaq; fide: probitate vel omni

Spica voluminum quattuor

Dum scelus omne fugas: cuncta probantia tenes.
Sanctior hinc fabio: Curio quoq; siue metello
Gratior: et cunctis quotquot in orbe vigent.
Ergo patrocinium nostri iam sume libelli
Dignior meritis fuero tempus in omne tuus.
Scripsimus hec pueris: cura: assiduoq; labore
Plenior hinc Spica est: pinguis arista simul. Vale.

Tituli declinationis.

Prima declinatio. Titulo. j.
Secunda declinatio. Titulo. ij.
Tertia declinatio. Titulo. iij.
Quarta declinatio. Titulo. iiij.
Quinta declinatio. Titulo. v.
Patronymicorum formatio. Titulo. vj.
Patronymicorum declinatio: Titulo. vij.
In Egreca. Titulo. viij.
Octo noia que secrant scom modū pnominū. Titulo. ix.
Carentia vocatiuis. Titulo. x.
Composita e duobus rectis. Titulo. xj.
Composita ex recto t obliquo: Titulo. xij.
Composita e duobus obliquis. Titulo. xiij.
Carentia casu t numero. Titulo. xiiij.
Que penitus carent singulari vel plurali. Titulo. xv.
Masculina singularia. Titulo. xvj.
Femminea singularia. Titulo. xvij.
Neutra singularia. Titulo. xviij.
Masculina pluralia. Titulo. xix.
Femminina pluralia. Titulo. xx.
Neutra pluralia. Titulo. xxj.
Masculina in singulari in plurali neutra: Titulo. xxij.
Femminina in singulari in plurali neutra. Titulo. xxiij.
Neutra ī singl'ari: ī pl'ali masculina t neutra: Titulo. xxii.
Neutra in singulari: in pl'ali femminina. Titulo. xxv.
Diuersi recti in eodem genere. Titulo xxvj.
Duplicis noīs declinationis. Titulo. xxvij.
Quis t Qui deducta. Titulo. xxviij.
Composita pronomina. Titulo. xxix.

Spica libellus voluminum quattuor hec habet
Carmen declinationis. De generi/
bus. De preteritis t de Supinis.

Spica declinationis prime

Prima declinatio. Ti.j.

Prima genus tantū poscit variatio tripler
Masculeum mulicbre simul commune tenero.
Sumita:post as es:aut am variatio prima
Aegina eneas anchises monstrat t adam.

De Genitiuo t Datiuo.

Ae genitiuis habet diptongon siue datiuis
Aulai veteres musai t more pelasgum.
Pro muse ac aule dixerunt sepe latini.

De accusatiuo.

Quartus in am finit:musam do tet atqz poetam
Si dat a grecorum proprii mulicbre:creabit
Am vel in an quartum de tristibus indicat illud
Qui legis electran t egentem mentis orestem.
Maian t electran fastorū portio quarta
Statius enarrat patrijs eginan ab vndis.
Nomen in as grecum vel in es quod prima refleccte
Nportius M p̄ proprio vult tradere quarto.
Indicat enean anchisen priamidemqz
Eneam tamen inuenies plerūqz latine.
Anchises quarto dabit en:quinto e quoqz sexto
Sic quoqz laertes t achates siue polites.
Anchisa hic olim variarunt nempe latini.Fab.
Coniugio anchisa veneris dignate superbo
Anchisa generate deum certissima proles.
Uergilius dixit veteres sectando latinos.

De Uocatiuo.

Prime vel terne quarte quoqz noīa quinte
Ausonidum recto similem dic tradere quintum.
O tamen enea tamen anchise vocitabis.

De Ablatiuo.

Ablatiuus in a.sed in e cū venit ab es sit
Aegina enea anchise bene testificantur.

De Nominatiuo t vocatiuo plurali.

Plurali numero rectus vel quintus in ae sunt.
Indicat hec muse vel terne dardanide ve

De Genitiuo plurali.

Sed genitiuus habet musarū siue dearum:
Dic hec dardanida in genitiuis dum dat t arum.

Typica declinationis secũde.

Sic etiam flectas cu nomina compositiua
Derivatiua simul cum patronymica per des.
Celicola ostendit variando celicolarum
Celicolũq; simul dic graiugenũ quoq; narum.
Priamidũ simul inuenies t priamidarũ.

De Dativo t Ablativo plurali.

Tertius t sextus plurales concipiunt is.
Filia cum nata libertaq; vel dea mula.
Sic equa sic asina: in plurali terminat abus:
Valla asinabus enim prohibet: reliqui docuere
Sed testamenti causa esse id sergius inquit
Quod tribuant abus plurali nomina dicta.
Nempe animis Cicero voluit proferre duabus
Uxori t nate scribendo vt valla notauit.
Curtius ac scribens de vxore nuruq; philippi
Non dominabus ait dominis verũtamen vsq;

De accusativo plurali.

As quarto dabitur: musas dicendo patebit.

In Am barbara.

Adam vult rectus: de tertius atq; secũdus
Dam reliqui poscunt: vel dic dam semper habere.

Secũda declinatio Ti.ij.

Rimum femineum neutrũ genus adde secunde.
p Er vel ir vrq; refert: cuius simul umq; secunda
Indicat hic teucer vir vel satur orpheus atq;
Pactolus templum.
Longum genitiuus habet cum flecto secundam.
Tertius t sextus dant o: quartus tamen um fert
Er vel ir urq; tenens autum romane secunda
Nempe vocatiuũ recto similem generabit.
Teucer virq; satur vel templum pandit abunde
Nomen at us retinens infra variabitur apte.

In Er.

Prosper eri generat: tener ac teneri variabit
Armifer armiferi: sic armiger armigeri dat.
Liber eri bachus: vel qui non seruus habetur.
Nempe liber libri carthe est: vel in arbore cortex
Trade puer pueri: socer t soceri genitiuo.
Nic cancer cancri: cancer nam canceris hoc vult
Apri gignit aper: coluber colubri retinebit.

Typica declinatõs secũde

Dexter cri t dextri patrium variare debemus
Alter ad alterius: sed vter variabit vtrius.
Neuter neutra quidem neutra ne vtrius habebit
Quod neutri neutre neutri quoq; flectere possum.

Nominatiuus et vocatiuus plurales.

Ectus vel quintus pluraliter i retinebunt.
Masculei generis vel sint muliebris
Utroq; in numero neutralia tris similes dant.
Greculus id seruat seruat simul ipse Latinus

De Genitiuo plurali:

Plurali numero genitiuus finit in orum
Mascula si careant neutro: genitiuus in orum
Umq; est: sic nummus nummorũ dat quoq; nummũ
Uergilius vero (licet autem varibus) inquit
In nono Teucrum mirantur inertia corda.
Mille feras nummũ nummorum mille cauero
Umq; triumuir habet genitiuus: pelle virorum.
De quo varronem quinto iam cerne libello
Mille docet nummũ neutrum macrobius esse
In numero primo: plurali milia nummum.

De Datiuo et ablatiuo plurali.

Is ablatiuus longum perit atq; datiuus.

De accusatiuo plurali.

Os retinet quartus: neutralia tris similes dant.

In ir.

Uirq; viri generat plurale virumq; virorum.
Compositiua tamen leuir docet atq; triumuir
Nempe virum capiunt solum: pellendo virorum.

In Ur.

Rite Satur patrio saturi concedere debet.

In Us.

Hoc pelagus pelagi vulgus quoq; dat tibi vulgi.
Tam neutro generi vulgus q̃ iunge marino
Hec duo plurali semper caruisse notarunt.
At cicero pelagis libro de finibus inquit
Um vel on est quarti cum mascula greca per us sunt.
Pactolum priamum pactalon vel priamon dic

In us vel in ius.

Nomen in us vel ius dat e cunctis nempe vocatis
Lucanus lucane docet: pius t pie reddens.
Si proprium dat ius recto dabit i vocanti

Spica declinationis secũde.

Julius o iuli Mariusq; mari docet illud.

In ius.

Accipe pompei quarto nasonis habetur.
Ast aliqui pompei dicunt: vulteiq; caiq;
Durus ait vultei nimis attentusq; videris: Hor.
Quod debes cai redde inquit phebus t illinc. Mar.

Vocatiui anomali.

O deus o lucus vocita: Sed filius olim
Filie nunc fili: populus selus ac vocitabit.
Fert pelagus vulgus fluuius chorus agnus e vel us
Attica lingua solet pro quinto ponere rectum.
Propterea nostri variant ita sepe latini. Pri.
Ordinibus cunctis: qõ Seruius edocet olim
Quintus erat similis recto: chorus indicat illud.

Domus.

Hec domus in recto: mus atq; domi genitiuo
Huic domui: quartoq; domũ: domus o vocitando.
Aq; domo sextus: Mus hac pluralia sumunt
At genitiuus erit dupler domũq; domorum.
His domibus quartoq; domos: o vocatiuis
A domibus tantum.

In Um.

Si dabit on grecum nomen neutrale latinis
Certe on vertit in um: sic ilion ilium habebit.
Ilios hec etiam reperitur sepe legenti
Jugerum thoc flectit variatio sola secunda.
In numero primo dumtaxat iugeris autem
Tertia declinat vel iugere: non tamen vltra.
Sed totum plurale dabit tibi tertius ordo
Ultima pars mele pomponi iugeris effert.
Predator cupit immensos obsidere campos
Ut multo innumeram iugere pascat ouem. Tibul.
Plynius in decimonono quoq; iugere dixit.

In Eus.

Eus retinens nomen grecor dicitur esse
Tydeus in recto: Genitiuus ei vel eos dat.
Tydeo vel tydi poterit variare datiuus
Accusatiuus dat tydea tydeon umq;.
Tydeu clamabis: tertus capite o variando
Orpheus hoc pacto vel perseus iure mouemus.
Tydeon est quarti: quum rectus tydeos effert

Spica declinatõis tertie

Noze quidem greco vel eus dissyllaba nostro.
Orpheon esse rare Nasoni hinc fertur in ibim
Androgeus quod sumit eus dissyllabon: haud dat
Tydeus: aut quando dipthongus terminat istud
Tydeo nec dicas huius: velut androgo fert.
In sexto varies: alia est variatio quippe
Quod tibi demonstrat flectendi summula rite.
Androgei patrius sive androgeo retinebit.
Tydeos hic autem si dices: Tydeo formar.

Tertia declinatio. Ti.iij.

Ertia quippe genus variatio continet omne
Pluribus ipa modis finiturin ordine dicam.
Is genitiuus habet correptum: longat at hec vis
Tertius i retinet. Quartus sed in em vel in im fit.
Est recto similis quintus flectendo latina
I vel e sextus habet.
Utroqz in numero neutralia tris similes dant
Plurali rectus quartus vel quintus in es sunt.
Sed neutrale genus dat a: pectora fortia pandunt
Um vel ium genitiuus habet: bus tertius effert.

In. A.

Rectus a quum capiet: neutrum die esse pelasgon
Doqz poema tibi: do Syrma Torcumaqz testes.
Tos vel tis iuncta facient tamen hec genitiuum
Syrmatos hoc syrmatid vel syrmatis indicat huius.
Poscit a si neutrum: plurali tis tibus infert
Ergo syrmatibus vel tis formare valebit.
Tes autem variare potes: quondam quia Syrma
Syrme dixerunt hoc syrmaqz tum quoqz prisci.
Plurali numero die saturnalia flecti
Sed genitiuus ium retinet: vel finit in orum:
Tertius ac sextus dant saturnalibus ambo
Orgia sic flectas z vulcanalia: sic z
Nomina festorum pluralia cuncta dierum
Bacchanal facit is profert in milite plautus.

In. E.

Quod dat e correptum neutrale: per i variabit
Sertum: nasonis fastorum musa refert e
Lur tibi pro lycis clauduntur rete leenis
Imbelles caprec: sollicitusqz lepus.

Spica declinationis tertie.

Tranquillus sexto rete aurato quoq; dixit.
De mare nasonis dixerunt Tristia quinto
Grāmaticus summus docuit: veteres e dedisse
Casibus in sextis: per neutrū quum variabant
Hoc mare plurali debet tris sumere casus
Cesar ait quinto: quum gallica bella notauit
Utimur in reliquis maribus
Cepe tenet rectum: quartū quintū quoq; tantum
Cepa hec femineum cepe hec pluraliter efert.
Hausape nō variant vocem presepe ve neutra
Nec prenestе: tamen prenestis femineum sit:
Hausapa plurali: vel tu presepia trape
Hec presepis item plauti Cassina docebit
Terna petit Soracte quidem: nam tis generabit
A soracte facit: quinto nam Silius effert
Amplustre hoc dicunt: aut hoc amplustre pocte

In. I.

I sexto dabitur: plurali amplustria dicas
Gummi hoc haut vnq; flectent siue sinapi:
Protulit at plautus teritur scelerata sinapis. in. pl.
Et columella refert flerus facrura sinapis:
Qualis et est gummis terno in decimo tulit idem
Sunt frugi t nihili nauci: vel mancipi: vt aiūt.
Obliqui: cunctis iunguntur casibus apte
Nempe figurate: generi iunguntur t omni
Omne genus querit compostum per genitiuos
Istius istq; modi cuiusmodi pandere possunt
Bini compositi genitiui non variantur.

In. y.

Grecula in y greco reperimus nomina q̄nedam
Moly Acpi aut dory hoc casus que tris retinebunt.

In. O. latina.

Cardinis hic cardo sed apollinis edit apollo
Ast hominis dat homo vult neminis edere nemo.
Hic hec nemo caret plurali cum vocitante.
Turbinis hic turbo pro vento: Nam gladiator
Turbonis variat: Margo vult marginis huius.
Nempe cupido solet variare cupidinis apte
Alcedo profert alcedinis in genitiuo
Virginis at virgo caponis caupo creabit
Junonis iuno carbo carbonis habebit.

Spica declinationis tertie.

Compago semper compaginis edere debet
Ambago hec etiã profert ambaginis vsqz.
Compages compagis habet ambages t huius
Ambages flectit: late probat omnia summa.
Hic anio profert anienis: quippe anionis
Ennius at dixit.
Hic anien primo siluarum protulit auctor.
Quas preceps anien dicens veteres imitando.
Hec caro dat carnis genitiuo: namqz vetusti
Hec etiam carnis recto variare solebant.

Genitiui in ium quando fiunt.

Vult genitiuus ium pluralis sepius ipe:
Quum principali recto fit par genitiuus
Sicqz caro carnis concedit ium generanti.
Sic etiam collis preter panum sobolumqz
Quis iuuenum frugum ve canũ strigilũ quoqz iunge.
Fert sedes sedum vel ium: vatum vel ium dic.
Sic mensis cedesqz simul duplicare memento
Nomina quum reddunt i sexto: aut i vel e iuncta
Vult genitiuus ium: calcar ve cubile docebit.
Sed quandoqz tamen fit syncopa: nomina reddunt
I vel e cum sextis: sapientum ve siue legentum.
Comparatiua quidẽ dant rum: nam dico minorum
Sed plus formatium: vetus at veterum generabit
Dat vigil t vigilum: pugilum pugil edere debent.
Vult memorũqz memor quamq̃ debent vel e sexto.

In O longum greca.

Nomen in o longum grecoz (fert diomedes)
Per casus omnis variatur more pelasgum
Exemplum capies dido hec sapho vel calypso.
Tris autẽ casus grecoz sumimus apte.
Hec dido didus huius dido hanc manifestat
A didoqz etiam poterit variare latinus.
Plinius a sapho sed enim dixisse notatur. li. xxq̃.
Sapho saphonis quondam dixere latini
Et fabius meminit nec dicere velle libenter
Ipse calipsonis: Cesar quod dixerat olim
Nempe calipsonis quinto Macrobius effert
Didonis sexto. Didonis primo sequatur
Et primam: Cani ludens fert Musa Maronis
Protulit ioui plauti comedia terna.

Spica declinationis tertie

In Ac in Ec.

Lac lactis profert: halecis nempe dat halec
Plurale effugiunt: lacte hoc dixere vetusti.

In Id.

Grāmaticus docuit dauid esse immobile semper.

In Ud.

Rex bogud hic bogudis Mauro:um dicitur esse.

In Al.

Hoc animal profert animalis: cetera iunge
Uectigal veluti vectigalis generando.
Al neutrum sexto dabit i: nam dico animali
Hanibal hic format tamen hanibalis genitiuū
Hanibale in sexto: sic al dans omne marinū.

In El.

Hic Daniel danielis habet: Gabriel gabrielis
Mel: mellis: melli: mel: mel: a melle reposcit.
Hec mella: hec mella: z mella o plurale tenebit
Fel fellis varians: totum plurale creabit.

In Il.

Hoc nil siue nihil: nullo in casu variantur
Fert pugil atqz vigil: pugilis: vigilis genitiuo
A pugile t pugili. Uigile t vigili variato
Plurali numero pugilum vigilum tamen ede.

In Ol.

Sol: solis. soli solem sol: sole: reflectit.
Sepius inueni soles t solibus ipse.

In Ul.

Consulis: hic consul: presul vult presulis huius.

In Am. in Em.

Hic hec hoc nequam certe non est variandum
Hoc t tantundem genitiuo tantidem effert
Accusatiuo tantundem. Cetera desunt.
Non sextum totidem plurali dat genus omne.

In Im.

Cim vici hoc nomen nunqz variabile fiet.

In An.

Hic titan titanis habet titanos t huius
Dic huic titani: tiranaqz quartus amabit
O titan sextus titane a sumere debet.
Hoc quoqz plurali totum variabitur apte.
Sic quoqz declina pean t masculа greca

Epica declinatõis tertie

An dant in recto quotiẽs quod pan manifestat.
Primo oratoris peanem Tullius inquit.

In En.

En dans productum vel grecum siue latinũ est
Hic splen ostendit splenis: Ren renis t huius
Hec syren syrenis habet syrenos t huius
En breue quc retinent: certe sunt cuncta latina
Cornicen hic pandit tibi cornicinis variando.
Flaminis hic flamen: vel numinis hoc quoq; numen.

In In.

Delphin delphinos delphinis dat genitiuo
Huic t delphini: quartus delphina tenebit
O delphin: sextus delphine ab. Tertia poscit
Pluralem numerũ: delphinas quartus habebo.
Delphin: delphinus: delphis quoq; dicitur apte.
Nam quotiens rectus tenet in: tenet is quoq; longũ
Sic ar in proprium: tenet aris: sic t Eleusin: Pri:

In On.

Nempe Sinon proprium debet generare sinonis
Haud aliterq; Simon debet variare simonis
Flaccus enim dixit rationẽ carminis edens
Pyrrhias emuncto lucrata simone talentum
Sarpedon in recto est sarpedontis in genitiuo
Sarpedon longum sarpedonis cuariabit. S.
Laocoon flectit genitiuum laocoontis
Sicq; leon proprium debet generare leontis
Hecin o flexerunt romana vt nomina quondam
Statius hic primo de thebis attulit illud
Conclamant danai: stimulatcq; Agamenno volentes.

In Ar.

Ar neutri generis si deriuetur: habebit
Casibus obliquis a longum: Exempla teneto
A laqueo laquear laquearis: sicq; lupanar
Vox neutra ar retinens: t longãs ante supremã
Format in i sextum: pandit laquear laqueari.
Far tamen excipitur: varians a farre supremũ
Nectaris hoc nectar generans: a nectare format.
Par paris omne tenens: sexto pare siue pari dat
Vult epar hoc epatis: Naris nar flumen habebo.
Lar laris est diuus; lar lartis at induperator
Est vicentorum.

Spica declinationis tertie.

In Er.

Imbris habens imber: sexto dabit imbre vel imbri.
Mulciber et imber componi legimus ipsi
Mulciber hic variat genitiuum mulciberis vel
Mulabris: eius enim simplex secrabile apte. Pri.
Nic hec puber enim: dat puberis in genitiuo
Jpetit in sexto September siue Nouember.
October ve: December item: que nomina mensum
Carceris hic carcer: mulier mulieris habebit.
Arbor acer profert aceris tantūmodo semper
Aggeris hic agger genitiuo tradere debet.
Nic celer: hec celeris dans hoc celere: a celeri vult
Mediocer sic t mediocris: vel mediocre.
Sic t equester erit ve pedester: siue palustet
Et volucer celeberq; alacer saluber: t acer.
Campester: siluester item quibus adde sequester
Femineum cuius phoeas vult esse sequestra.
Undecimo vates nam dixit pace sequestra
Grāmaticus meminit plautum fecisse secūdi.
Ordinis id nomen: cum fert fugiouc sequestrū
Js vel in er nomen finitum: dat genitiuos.
Sicut in er tārum: sibi scilicet is capiendo
Indicat hic puluis vel puluer: puluetis huius.
Nic ciner atq; cinis cineris solūmodo reddens
Sic vomis vomer genitiuum vomeris effert.
Nic cucumer dat eris. cucumis tamen hic cucumis dat
Aetheris hic eher dabit etherem t ethera quarto.
Sic aer variat: plurali ambo caruerunt
Hoc iter inflexum dat itineris in genitiuo.
Jupiter huius habet iouis: olim iuppitris atq;
Juppiteris: recto iouis attribuere vetusti.
Marspitris Accipitris dant marspiter accipiterue
Crater crateris crateros t huius habebit
Craterem quartus craterque terminat vsq;
Casibus in reliquis poterit iam flectere quisq;
Sic pantherq; staterq; character tu variabis
Uer veris veri ver verq; a vere tenebit.
Sic cicer hoc ciceris: plurali ambo caruerunt
Uerberis atq; beri solumq; a verbere dicas
Uerbera plurali declinat tertius ordo.

Quare hic crater t hec cratera.

Spica declinatõis tertie.

Sepius e greco rectum fecere latinum
Accusatiuo: recte hec cratera docebit.
Hec panthera simul: vel cassida: siue stathera. Pri.

In Er pro ablatiuo. Pr. vij.

Nomen in er generis cuiuslibet accipiens e
Formabit sextum: pauper sic paupere format
Si tamen is recto coniungis in i variabit.
Hic celer hec celeris testabitur: a celeri dans.

Cõmunia cũ neutris in e p ablatiuo. Pri. vij.

Masculina quidem: siue t cõmunia rectum
Er vel in is dando: faciunt per e neutra tamen si
Ablatiuus in in i tantun variabitur ipse
Hic celer: hec celeris: celere hoc: celeri variabit.
Omnis t omne quoq; in sexto variabimus omni.
Peligni paridis sed epistola scribit amice
Hoc mihi nam recolo fore vt a celeste sagitta
Figar: leander celesti pectore dixit
Amne perenne latens: anna parenna vocor. Fast.
In decimo quinto est: specie celeste resumpta.
Atq; bimestre potes fastorum cernere sexto.
Extaq; de porca cruda bimestre tenet.
Humet ut inculte fonte perenne gene. Ouidius.

In Ir.

Martyris ad martyr vel martyros edere debet.
Urbs hoc hispanis gaddir dat gaddiris huius
Hoc ir planta manus: recti est: quarti quoq; quinti.

In Or.

Or retinent quotiẽs grecoꝝ nomina semper
Ante suprema quidem breuiabitur in genitiuo:
Actoris hic actor demonstrat: t hectoris hector
Cor cordis: memorisq; memor: vult equoris equor
Marmoris hoc marmor: sic robur roboris huius.
Grãmaticus quinto memor hic hec asserit esse.
I vel e sextus haber: sed raro: nanq; vetusti
Hic hec t memoris: memore hoc variare solebant
Quippe trium generum phocas uult: legimus autem
Uencidos quarto: iustumq; memorq; precatur
Hic hec hocq; memor fert grãmaticus quoq; dici
Post sextum: plurale tamen neutrale negauit.

In Ur.

Vulturis hic vultur: fulgur dat fulguris huius

Spica declinatõis tertie

Hoc femur at femoris: robur quoq; roboris effert
Hoc cbur ac eboris: fur furis vult genitiuum
Quippe iecur iecoris vel iocinoris edere debet.

In As.

Mecenas hic vult mecenatis genitiuum
As assis variat: mas hic maris indicat huius
Vas vadis hic optat: vas vasis sed tamen hoc vult
Vasa hec vasorum: vasis vult ipa secunda.
Hoc fas hocq; nefas: debent tris sumere casus
Hic hec hoc nugas indeclinabile dicunt
Arpinas hic hec arpinatis variabit.
Ast arpinati dabit arpinateq; sexto
As circumflectunt gentilia: sunt velut illa.
Arpinas frusinas: quonia sibi syncopa facta est.
Arpinatis enim veteres hic hec variarunt
Hoc arpinate sit neutro. Priſ.
Plinius hinc decimo quarto generosa docendo
Vina latinorum: fert priuernatia vina.

In as latina pro genitiuis. Pr.

As latium dat ium. dabit um quoq; pro genitiuis
Id tamen arpinas probitas vt docere valebunt.

In as greca pro Uocatiuo.

Grecula que tribuunt as rectis in genitiuo
Uel crescant vel non: tribuent a cuncta vocanti
Sic vocat eneas enea: la quoq; pallas. S.
Grecorum ponunt as recto masculа quando
Ut si retinet genitiuus more pelasgo
An quintus format: similis tamen est q; recto
Calchas hinc calchan: calcha t calchas vocitabit.
Sicq; gigas diamas: adamas pallas variantur
At quondam calchas calche variasse notatur
Pallas pallantis vocitat pallan quoq; pallas
Sed maro secrando grecos fert maxima palla. Pr.

In Es.

Stipitis hic stipes truncum sine frondibus esse
Ac torrem dicunt.
Stipes stipitis hec nummus signatus Festus vt inquit
Pes pedis arq; tripes tripedis reddit genitiuo.
Compedis hec compes etiam variare notatur
Hec pubes pubis pro multitudine poscit
Hic hec miles enim dat militis; alitis ales

Epica declinatõis tertie

Alitum ⁊ alituum plurali dat genitiuo
Quippe figurate.
Hic hec fert prepes genitiuum prepetis huius:
A terete ⁊ tereti sexto teres addit hebesq̃
Arietis hic aries paries hic parietis fert.
Nempe quies debet iamiam generare quietis.
Namq̃ olim tribuit genitiuo sepe quiei
Hinc requies flectit requietis vel requiei
Vult reges hec tegetis: vult inquies inq̃ quietis.
Rectus apes vel apis legitur retinere poetis.
Ast apium vel apum pluralis vult genitiuus.
Deses siue obses: dat desidis obsidis atq̃
Sic cuncta a sedeo composita flectere debes
Quippe ceres cereris merces mercedis habebit.
Locuplete capit locuples simul a locupleti
Grãmatico: sed enim generi cõiungitur omni
Agnes agnetis: magnes magnetis habeto.
Pres predis generat predum pluraliter effert
Hic moyses: huius moysi dabit huic moysiq̃
Hunc moysen quintus moyse fert a moyseq̃
Sic apud est veteres scripturas: ergo ita flecte.
Dicitur ⁊ moses mosis vel mosi vt achilles.
Huius achillis enim: vel achilli format achilles.
Item quarto tribuit: quinto ⁊ sexto dat achille
Hi achilles vocitat plautus de milite narrans.
Eus quoq̃ rectus habet: qõ achilles indicat ample
Plautus in epidico profert o hercules. idem
Fert etiam in decimo.
Nomen in es longã grecorum sicut vlysses
E quinto tribuit siue es quod parcius esto
At genitiuus erit vel in i vel in is variandus
Nempe dares generare daris vel nosce daretos
Sic mendes hanneq̃ chremes laches quoq̃ giges
Thucidides autem dis vel de rite creabit
Ordine sic duplici moses mosis quoq̃ mose
Nosce chremes generare chremis: generare chremetis
Nosce chremen quarto variare chremeta chremetem
Namq̃ daren vates: posuitq̃ dareta: lib. x.

In Is.

Vult lapis hic lapidis: veteres lapis huius habebant.
Cuspidis hec cuspis: dat iaspis iaspidis huius.

Spica declinatõis tertie.

Strigilis hec p;op;io fert strigilis in genitiuo
Astrigili in sexto: strigulum pluraliter effert.
Pollinis hic pollis generat Cesar tamen inquit
Pollinis hic pollen: dixit p;obus hic quoq; pollen
P;o media lib;a semis semissis habebit:
At p;o dimidio semis semis tenet vsq;
Vic hec dis: ditis dices t ditia flectis
Dis dis vel ditis pluto est: quod Seruius inquit.
Glis gliris tenet hic: glis glissis lapa refert hec
Glis dans hec glitis p;o creta ponitur apte.
Vic hec pubis habet genitiuum pubis: vt effert
Seruius in quinto: sit compositum tamen inde.
Vic hec impubis simul hoc impube tenebo.

Accusatiui in em t im.

Em det t im: pupis: turris: restisq; securis. P.

Accusatiui in im p;o ablatiuo.

Accusatiuus dans im: solet i dare sexto.
Ut tyberim: a tyberi. P;is.

Accusatiui in em t im p;o ablatiuo.

Jm retinens simul em quartus: dabit i vel e sexto.
Hanc turrem t turrim: p;oferet a turre ve turri
Finit e dumtaxat quidem vt monuere bipennis
J vel e dat phocas: variatq; bipenne bipenni.

Menses in er vel in is p;o ablatiuo.

Er vel in is mensis sexto dabit i variando.
Accipe september septemb;i: sume nouember
Octoberue december item quintilis ap;iles. p.

Regule decem p;o ablatiuo.

In uis finitum sicut nauis quoq; ciuis.
J vel e dat sexto: sic in guis fo;mat: vt anguis
In cris ceu vectis: in gnis velut indicat ignis
In mnis vt hic amnis: Sic ome genus velut ardens
Comparatiua simul melio; peio; bene monstrant
Et quecunq; dabunt is recto: quando p;ebit
Consona bina: velut postis: dant: vel e sexto
Sumite dumtaxat testis pestis quoq; vestis
Trix verbale tenens ceu victrix i vel e sume.
J vel e gentile arpinas frusinasq; crebit.

In is p;o genitiuis.

Quod tenet is longum: i crescens est genitiuus
Plurali dat ium: lis litis sume vt samnis.

Epica declinatõis tertie.

Accusatiui in es t in is qñqz fiunt.

Si dat ium nomen genitiuis tũc bene reddit
Es similis quarto:colles hos dic quoqz collis
Rectus in is semper faciens in ium genitiuos.
Es t in is quartum finit:nam sepe videbis
Hos ignes ignis:hos omnes hosqz vel omnis
Pauca tamen recto quarto aut quinto tribuerunt
Is vel e sardis alpis syrtis quoqz trallis
Tortellius docuit syrtis syrtes quoqz dici
Alpis ac alpes:quod Plinius vsitat ipse
Trallis vel sardis plurali alpis quoqz trade
Lucanus primo dixit:nunc desuper alpis
Nubifere colles:terno quoqz protulit alpem
Nec quod in alpe fere pelligne tertius artis.

In is greca pro genitiuo.

Nomen in is grecũ faciens t in os genitiuum
Precedat tamen os si littera consona:semper
O mutabit in i:monstrat simois simoentos
Nam simoentis erit:dat adonis adonidos t dis
Huius adonis item:flectendi summa legatur.

Genitiuus grecus in os puram.

Grãmaticus serto monuit si fert genitiuus.
Os puram grecus:recto tunc rite pelasgum
Fit similis noster genitiuus:sic t adonis
Huius adonis habet:grece sed adonios effert
Sic polios ve polis variare Neapolis aiunt.

In is greca facientia genitiuũ in dis.

Attica si reddunt is recto:et dis genitiuo
Tertius ac alter crescunt solũmodo recto
Sunt similes quarti:serti quoqz dicimus ergo
Hec tygris dis:di:tygrim:tygri quoqz tygri
Si secus inuenies:scito q̃ fiet abusus.
Lucanus dixit:flãmis t tigride feta:S. Li.x:
Tu tamen inuenies sepe id dixisse poetas.
Serto operis magni est defenditur egide pectus.Oui.
Illius ambages imitatus in ibide dicar.Naso.
De ponto:est domino busyride iura timeres.
Tristibus in legi:celebrasse lycorida gallo.
Tum iuuenalis ait:condita in pyride lyde.
Thebaydos finis:diuinam eneida tenta.
Dat paris hic paridos paridis ve paris genitiuo

Tpica declinatõis tertie

Huic paridi ue pari:parida ꝛ paridem:parin ꝛ rim
O pari siue paris:sexto ride siue pari dat.
De quinto videas helenen:quum scribit amico.
Nam casus alios Maro fert:aliqꝫ poete.
Mater achillis habet thetis hec thetidos thetidis ve
Huic thetidi quartus thetin atqꝫ thetim variabit.
O theti clamato sextus tide siue theti vult.
Thetis oceani coniunx dat thetios huius.
Huic thetyn:hanc thetym vel thethyn:clamoqꝫ thetyn.
Terminat ac thetyn.

In is greca pro accusatiuo.

Accusatiuus grecorum finiet in si
M dat romanis.tybris tybrim fabariqꝫ
Et fabarim pandit.

In is greca pro Uocatiuo.

Si greci rectus tenet is:dabit i vocitanti.
Inde charibdis habet quintum variare charybdi.

In Os.

Ferre nepos debet genitiuum rite nepotis.
Quippe lepoꝛis habet lepoꝛ atqꝫ lepos genitiuum
Tum laboꝛ atqꝫ labos debet variare laboꝛis.
Hic odoꝛ hic vel odos genitiuo tradit odoꝛis.
Sic variant clamoꝛ clamos coloꝛ arboꝛ ꝛ arbos
Flos floꝛis:custos debet custodis habere.
Eos coris foꝛmat:doris vult quippe sacerdos.
Bos bouis vsqꝫ boum plurali dat genitiuo.
Bobus vel bubus varro fert plynius atqꝫ
Impos vel compos dant compotis impotis ambo
Os breue fert ossis:tamen os oris generabit.
Heros heroos ue heroꝛis dat genitiuo.
Minos minoos minois flectere debet
Tros troos troꝛis:phocas id retulit ample.
Pꝛotulit ac crispus minonis fugerat iram.
Hoc autem:quoniã minon quoqꝫ grecus ꝛ heron
Usitat in recto:romanus fert quoqꝫ min o.
Ut leo siue draco:greci leon ac draconꝫ aiunt
Exemplo minois ait tranquillus ꝛ ipse.
Hic ꝛ athos recto vel athon variare solemus
Huius athonis habet:sed tertius inquit athoni
Sumit athon quartus:vel athonem:ꝛ sumit athona
Clamat athos vel athon:sextus dat athos vel athone.

Epica declinatõis tertie

Aut athon aut rhodopen dixit georgica primo
Quot lepores in atho: tulit artis naso secundo
Ait caldarinus libro nasonis in ibin.
Dixit athos haud esse breuem capito quia magnum
Narrat athon recto maurum non rite tulisse.

In Us.

Uelleris hoc vellus pondus vult ponderis huius.
Muneris hoc munus: vulnus quoq; vulneris edit
Fert bolus hoc boleris: recte dabit hulceris hulcus
Hoc acus ast aceris: veteris vetus efferet apte
Pus puris puri pus pus a pure tenebit
Utitur obliquis medicus sepissime celsus
Temporis hoc tempus: facinus facinoris effert
Vult penus hoc penus hic hec sibi nempe penus vult
Hocq; pecus pecoris: pecus hec pecudis variabit
Sepe pecu veteres dixerunt: ac pecuare
Plurali pecua t pecuaria sepe tulerunt.
Vult lepus hic leporis: tamen intercus dabit utis:
Pigneris hoc pignus: vel pignus edere debet.
Fenoris haud aliter fenus: vel fenoris affert.
Tellus telluris: mus muris crus dato cruris
Rite palus ve salus: udis dabit atq; salutis
Incus incudis: suis t sus grus gruis effert
At ligur atq; ligus liguris debet variare
Fert pelagus pelagi: vulgus vulgi retinebit
O pelage t pelagus vulge t vulgus vocitabis
Oedipus edipodis debet variare podos ve
Tertius edipodi: quartus poda siue podem vult
Oedipode in sexto quintus tamen edipu habebit
Oedipus vt grece variatur quippe melampus
Oedipodis magni thebaidos vltimus affert
Oedipi ait tranquillus enim de cesare dicens
Oedipo ait plauti comedia penulus olim:
Oedipodes etiam velut anchises variatur
Oedipode confusa domus fert statius ipse.
Comparatiua quidem dicunt e vel i dare sexto
Id melior pandit meliore vel a meliori
Nam neutro veteres tribuerunt o: velut inquit
Grāmaticus referēs fedus prior esse apud illos.

In Aus.

Fraus fraudis generat laudis laus hec tenet apte.

Spica declinationis tertie.

In Ns.in Er.in Ur pro genitiuis.

Ns nomen habens genitiuū um vel ium dat.
Pandit amans illud nam tum vel ium generabit
Er vel in yr rectus tantum dabit um genitiuus.
Sicq; pater patrum murmur quoq; rite murū vult
Exemplo tandem firmamus cetera cuncta.
Sicut apes apium vel apum.

In duas consonantes progenitiuis.

Consona bina quidem rectum cū terminat edit
Sextus e reddit ium genitiuus dens tibi dente
Blandes glans monstrat varians in ium genitiuos
Um vel ium formare parens docuere pocre.

In bs.ns.ps.pro genitiuis.

Bs siue ns ps si dictio finit.
Um generat calibumq;:calibs t hyems hyemū dic
Pum princeps etiam genitiuis ferre monemus
A caput ast in ium compostum flectere debet.
Syncopa ni fuerit panditq; bicepsq; tricepsq;
Bs t ps si sint monosyllaba forte
Vult genitiuus ium traps vrbs stirps indicat illud

In ls.ns.rs.pro genitiuis.

Ls siue ns rs quoq; dat genitiuum
Ante s ti iuncto puls pultis mons quoq; montis.
Junge cohors flectens genitiuum rite cohortis
At glans dat glandis discors discordis habebit.
Formae euntis iens abiens:rediensq; quiensq;
Pereuntis simul si cetera compositiua.
Quc dat iens sic flecto verum vult ambiens entis
Vbens vbentis libripens libripendis habeto.
Lens animal lendis lens lentis dico legumen
Unda maris capiti lendes deducit iniquas. Serenus.

In Ans.

Quadrans quadrantis glans glandis reddere debet.

Omnis generis nomen pro ablatiuo.

Omne genus nomen retinens dabiti vel e sexto
Hic hec hoc audax currens t amans manifestant.

In Ens.

Nempe tridens flectit sertumq; tridente tridenti
Fuscina neptuni generum nam sepe valebit
Esse trium:prisci quoniam dixere tridenti.

In yns.

Spica declinatõis tertie.

Hec tiryns tirynthos habet tirynthis et huius.

In Ons.

Frons frontis capiti: frons frondis at arboris esto
Frons aliqui pro fronde negant certe reperiri.
Frons ait ipe vetus varro dum rustica tractat
Protulit et vates dū frons tenera ipe secūdo. In.g.
Nempe serenus ait cū baccho persica frondis.

In Uns.

Aruns aruntis proprium variare docemus.

In Ars.

Ars artis pars partis agit mars martis et huius.

In Ers.

Flectit inertis iners: generi quod iungitur omni.

In Ors.

Hic hec hoc concors concordis poscere debet
Hic hec concordis tamen hoc concorde vetusti.
Sic et discordis variarunt sepe latini.

In Urs.

Hic hec hoc tybur tyburtis finiet apte.

In Uls.

Puls pultis variat.

In bs.ms.ps.

Bs siue ms.ps. quoq; dat genitiuum.
Si interponas: vrbs vrbis hyems hyemis dic
Sic et inops inopis: tamē hec si continuant e.
Ante bs.ps. si nō monosyllaba: vertunt
E per i sic princeps dat principis in genitiuo.
Celibis et celebs: capitis composita mouebunt
S et tis iungēt prius e per i vertere debent.
Anceps ancipitis preceps hinc precipitis dat
Auceps precerea dabit aucupis e variando.

In Abs.

Hic dat arabs arabis: trabs hec trabis euariabit
Ennius ipe trabes in recto protulit olim.

In Ebs.

Plebs hec dat plebis plebs hec rite bei dat
Statius in quinto diris fremit impia plebes
Celibis at celebs hic hec variare monemus.

In ybs.

Esto calybs chalybis ferrum: populi chalybes sunt.

In Obs.

Spica declinatõis tertie.

Scobs scobis hec poscit:scrobs hic hec dat scrobis apte.

In Urbs.

Urbs vrbis variat:reliquis tu casibus adde.

In Aps.

Daps dapis hec generat.

In Eps.

Incerti generis dat adeps adipis genitiuo
Varro adipes illa dixit dum rustica tractat.
Auceps preterea dabit aucupis cuariando.

In yps.in irps.

Cynipis hic cynips est et fluuius garamantum
Stirps stirpis nomen romanum dicitur esse
Ut trabs siue trabes:plebs plebes:stirps quoqz stirpes
Dicimus:encidos primo tibi seruius auctor.

In Ops.

Atqz pelops pelopis:hydrops hydropis habeto.

In Et.it.ot.

Urbs est italie hoc nepet:quod non variatur.
Hoc git git retinens:minime tu flectere debes.
Sunt omnis generis tot quot:pluraliter vsqz.

In Ut.

Ferre caput capitis volet occiput occipitisqz
Sincipitis profert hoc sinciput in genitiuo.

In Ar.

Far facis:atqz factum pluraliter edere debet
Format abar abacis plerumqz abacus reperitur.
Pharnacis hic pharnax ,prium vult:nanqz secũdo
Lucanus dixit:nec pharnacis arma relinquas.

In.x.pro ablatiuo.

Si tenet x nomen:sextum variat per e nobis
A face fax:pellex a pellice:nix niue monstrant
Tu tamen excipias verbalia trix retinendo.
Adiectiua simul quoniam dant i vel e sexto.
Dinca victrici victriceqz dicito victrix.
Hic hec hoc atrox atroci fert et atroce.
Sic etiam leqz li debet formare suppellex

In Ex.

Grex gregis:inde gregum plurali iungere debet
Illicis hec ilex:rex regis lex quoqz legis.
Fert senex:hiceqz senex:exlex exlegis habebit.

In Ir.

Spica declinatõis quarte.

Pistrix hec piscis pistricis dat genitiuo
Hec pistris nauis dat pistris: seruius auctor
Fert decimo vates in pistrin desinit aluus
Pistris adest balbum cito proferre secunde.
Hinc poterit pistrix vel pistris belua dici.

In yx.

Styx stygis atq; stygos variat: gi tertius effert
Hanc styga siue stygem: styx o stygе sextus habeto

In Ox.

Nox noctis: dat ium pluraliter in genitiuo:
Vox vocis: vocum plurali iungere debet.

In Ux.

Nux nucis atq; nucum: dux dat ducis adde ducumq;
Faux faucis dat ium pollux pollucis et effert.

In Alx.

Falx falcis generat plurali tradit iumq;.
Pro pede calx calcis dat ium pluraliter apte.

In Anx.

Lanx lancis per ium plurales dat genitiuos.

In ynx.

Linx lincos lincis: lincum variare notamus
Sphinx sphingos sphingis sphingum genitiuus habebit.

In Unx.

Quicunx quicuncis. Sexcunx sexcuncis habeto
Coniugis at coniunx. plurale tamen dabis in gum.

In Arx.

Arx arcis formans: per ium plurale tenebit.

Quarta declinatio. Titulo. iiij.

Uarta genus sumit primũ muliebre ve neutrũ
q Terminat us quartã vel t u flectendo latine.
Que dant us quarte: sunt mascula femineq;
Denotat hic cultus: domus hoc ostendit acusq;.
Dans u dic neutrum: veluti cornuq; genuq;.

In Us.

Rectus in us quarte: dabit us longũ genitiuo.
Poscit ui ternus: quartus dabit um: vocatusq;
Est similis recto: sextus tamen u retinebit.
Us recto plurale dabit quarto quoq; quinto
Fert genitiuus uum: dat ibus ternus quoq; sextus.
Sicq; manus manibus fructus vel fructibus edit.

Spica declinatõis quarte.

Que tamen u seruant licet hic aperire latinis
Arcubus hic artus variat: non arcibus autem.
Ars artis quoniã facit artibus: cuariando.
Arcubus arcus item flectit: quãdo arcibus effert
Arx arcis: partus dat partubus: haud tibus autem
Pars partis quoniã plurali partibus addit
Artus ꝛ arcus ubus discrimine dant quoqꝫ partus
Preterea lacubus lacus hic: tribubus tribus hec dat
Ficubus hec ficus: portus quoqꝫ portubus inquit
Hec acus his acubus: quercus his quercubus effert
Hic aut hec specubus specus edere debet vbiqꝫ
Questubus hic questus flectit signando querelam
Testis enim valla est: pro lucro questibus infit.
Sumit i pro lucro: tenet u pro nempe querela
Euentus veluti visus variabitur vsqꝫ.
Hoc tamen euentum plurali euenta reflectit.
Partibus in cicero nam euenti causa notauit.
Euentum dici poterit quodcũqꝫ erit actum. Lucre.j.
Ab iussu legi: et pmissu: non tamen vltra
Syllius in sexto nono et iusso tamen inquit.
Pelignus quarto iussi quoqꝫ protulit huius
Inde hec iussa fluunt.
Casibus in cunctis: quarto tamen um dat iesus.g.
Centimanus ppio genitiuo centimanus dat.

Ficus.

Hic ficus ficus vitium quarte estqꝫ marini.
Hec ficus ficus pomum: ci et cus erit arbor.
Grãmaticus sexto prudens sic colliget omnis
Valla tamen primo vitium vult esse secunde.
Pro arbore vel fructu dat quarte datqꝫ secunde
Hic ficus fici pro fructu. Plinius inquit
Hec ficus fici sed pro arbore ponitur vsqꝫ
Hec ficus ficus pro fructu ac arbore dicunt
Hic ficus ficus vel fici igitur vitium dic
Hic ficus fici fructum solũmodo dicas
Hec ficus ficus fici et pomum sit et arbor.

In.U.

Rectus in u quarte nunqꝫ variabitur vlli
Post u tres casus pluralis sumere dica.
Cornua demõ strant: genitiuus uum retinebit
Tertius aut sextus dant cornibus u per i verso.

Tpica declinatõis quinte.

Quinta declinatio. Ti.v.

Uinea genus triplex fert masculeũ muliebre
q Incertum iungas sunt meridies acies ve
Hic aut hec dies exempla per omnia cuncta
Nomen in es longum quinte finire docemus

De genitiuo et vocatiuo.

Consona precedens es quinte sumito plebes
Tradit e correptam genitiuo siue datiuo.
Namq; dei formar fideiq; fides generabit.
At si precedet vocalis:longa manebit.
Ostendit facies faciei siue dici
In quinta veteres recto similem genitiuum
Ars sicut Diomedis ait variare solebant.
Hec acies huius acies tibi testis adesto.
Grãmaticus vero genitiuũ siue datiuum
Flexerunt veteres dixit veluti quoq; sextum
Indicat hec acies:huiusq; acie:huic acieq;:
Pro fideiq; fide pigni tertius inquit.
Prima fide vociſq; rate tentam in a sumpsit
Utq; fide pignus sexto quoq; protulit idem. in met.

De Accusatiuo:Uocatiuo:Ablatiuo.

Quartus in em finit.quintus recto assimilatur.
Ablatiuus in e producto finiet vsq;.

De plurali quinte.

Sunt similes recto primeuo tres bene casus.
Ast ablatiuo rum vult iungere genitiuus
Tertius aut sextus pluralis finiet ebus
Quinte plurales fugiunt tres nomina casu
Tris tantũ poscunt rectũ quartũ vocitantem
Ista tamen retinent casus pluraliter omnes
Hec res atq; dies facies vel iungere debes
Nam Lato facierum inquit te summa docebit
Eneidos quinto interpres profert aciebus.'
Utitur ille idem speciebus nempe secundo. B.
Latius in summa flectendi perlege lector.

¶ Patronymicoꝝ formatio. Titulo. vj.

Et Patronymicũ formar qõ noĩa patrum
a Dum tarar grecis
Dant patronymicũ per abusus noĩa auorum
Et matrum fratrũ regionum condiq; torum

Spica declinatõis quinte.

Et regum ac vrbis de quolibet accipe testem
Est atlantiadas ab auo cillenius ipse
Romulus iliades a matris nomine fertur.
Sunt pherontiades pherontis nempe sororcs:
Troia creat troas:fert hemonia hemonis apte
Liuius athenarum thesides cecropidesq3
Argolis vrbs argos formar colchi quoq3 colchis.

In des patronymica.

Des patronymicũ retinens dic esse marinum
Sicut priamides pelides nestorides ve
Rectus in as grecus sed in ar faciens genitiuũ
Fert patronymicũ per ades pelias pelie sic
Peliades profert eneas eneadesq3
Aenides cõtra normã maro protulit olim. Pr.
Seruius in nono fert eneus illud habere
Rectus in es grecus si forte dat ae genitiuo
Sumit ades vel ides potius:sed ades reperitur
Inde bures burades corinctes nempe tides vult
Nec patronymicum genitiuos primiq3 riui
Uincere deberet lector nisi syllaba in vna
Ast anchisiades anchises pro anchisades fert
Laertes etiam laertiades generabit.
Et genitiuus habens aut i vel t is variando
Finit ides priamus priami sic priamides fert
Nestorides nestor dans nestoris edere debet
Peleus pelides thesides dat tibi theseus.
I longum sed enim pro ei ponimus vt docuerũt. P.
Quod dat i:vertit per a tunc i suscipit t des.
Inde menetiades vult ferre menetius apte
Inuenies autem quandoq3 elementa poetas
Addere t erimere:et sic peliades reperitur
Dis pro pelides:bi deucalides quoq3 dicunt.

In as:in is:in ne patronymica.

Femineum certe vel in as vel in is reperitur
Aut ne:vt nerine:vel peleas colis atq3
Femineum recte sit de mare de remouendo:
Aeolides monstrat dans colis:eneadesq3
Aeneas formans:licet eneis maro dicat.
I longum retinens predes semper muliebre
Fert es vel eis:thesides theseis atq3
Theseis monstrat:neridesnereis adde

Spica declinationum.

Nereis ingreditur fert vndecimo tibi naso.
Et tibi ob inuidiam nereides increpitarent. Pro. ñ.

In ne patronymica.

I longum retinent in ne certe ante supremum
Si vocalē tamen non sumit i primiq; tiuum.
Inde adrastine adrastus nereus quoq; recte
Nerine format: Si sumit i primiq; tiuum
O longum breue reperitur iam bene pandit
Acrisius: quoniam bene dicitur Acrisione.
Hinc possessiuū Acrisoneus Maro profert
Acrisoneis Dane fundasse colonis.
Grāmaticus meminit. Tamen inquit seruius illic
Acrisoneis dane patronymicon esse.

¶ Patronymicoꝝ declinatio. Titulo. vij.

Lecteuntur prime ceu patronymica nomen
f Que dant es recto: sed masculā semper habentur

In des patronymica.

Tyndarides rectus: sit tyndaride genitiuus.
Sicq; datiuus erit: quartus den quippe tenebit.
Deq; vocatiuus vel sextus sumere debent.
Hi dic tyndaride genitiuo tyndarida rum
Tyndaridum q; simul: dic tyndaridisq; datiuo.
Tyndaridas quarto: sed quinti tyndaride sunt
Tyndaridis sexto. Pelides Nestorides sic
Teste quidem phoca dant patronymica semper
N quarto potius: demonstrat scipiades id
Scipiaden faciēs: sed flaccus scipiadam fert
E quinto et sexto patronymicon accipit in des
Atrida hic valuit variare Propertius olim
Nonica dardanio gauisus atrida triumpho.

In as patronymica.

Pelias hec formar genitiuū peliades dos
Fert huic peliadi: sed peliadem da ve quartus
Pelia vult quintus peliade sextus habebit.
Peliades rectus: genitiuus peliadum fert
Tertius aut sextus retinētibus addit e quarto
Peliades nostro grecus peliadas effert
O dic peliades vel in as ita flectito cuncta

In is patronymica.

Tyndaridis in recto: genitiuo tyndaridis dos
Dic huic tyndaridi: vult quartus tyndaridem da.

Spica declinationum.

Tyndari clamato:sextus ride sumere debet
Hec dic tyndarides genitiuo tyndaridum dic.
His ridibus varia:quartus das des retinebit
O vult tyndarides:ridibus tamen vltimus effert.

¶ In e greca. Titulo. viij.

Dans productum muliebre genus sibi querit
e Ut libye euterpe nerine:grecula cuncta.
At libye libyes grecorum more reflectit.
Huic libye quarto libyen libye:libye post
Penelope sic et nerine sic quoq; plura.
Moreq; romano libya hec libye variamus.

¶ Octo nomina scõm modum pro/ nominum imitantia. Titulo. ix.

Nus et vnius:totus totius et vllus.
v Ullius generat nullus nullius et alter
Alterius solus solius dat genitiuo
Fert vter vtrius alius generabit alius
Unus ve solus totus quoq; dat vocitantem
Neuter neutra quidem neutrum neutrius habebit
Uel neutri neutre neutri bene flectere possum
Flexerunt veteres octo iam nomina dicta
Doctus docta velut doctum variare solemus.
Dicimus ipsius veteres ipsi variatum
Si illi ac isti:nuncius cuncta tenebit.

¶ Carentia vocatiuis. Titulo. x.

Uinco nempe caret quod parcier atq; negabit
q Distribuit ve refert nomen ve interrogat omne
Infinita simul:monstrat tibi nullus et alter
Ac alius qualis quis quantus quilibet vllus
Alteruter talis vel tantus vter vel vtercq;
Sic etiam bini et terni quini quoq; deni. Pr.

¶ Composita e duobus rectis. Titulo. xj.

Jcomponunt duo recti ambo variantur
s Hinc quintus fabius quinti fabij generabit
Alteruter debet rectum variare supremum
Sic rholusatrũ rosmarinum variantur
Rosmarini nam rosmarinus habebit.
Latius in summa flectendi cuncta probantur
Tullius atq; Cato veteres alij quoq; plures
Hinc inde alteruter voluerunt flectere quondam.

¶ Cõposita ex recto et obliquo. Titulo. xij.

Spica declinationum.

Bliquus recto coniunctus nō variatur
o Idq; pater patrie patris patrie bene pandit
Sic plebiscitū plebiscitī variabit.
¶ Cōposita e duobus genitiuis: Titulo. xiij.
b Ini compositi genitiui non variantur
Istius illa modi cuiusmodi pandere possunt.
¶ Carentia casu ꝛ numero. Titulo. xiiij.
Ec aliquos renuunt casus numerū vel vtrunq;
b Fors a forte dabit mactus macte bi quoq; macti
Nunc laterem latere ac latere s lateris teribusq;
Sponte petit sertum: spontis fert varro secundo.
Spontis item celsus: primo in titulo quoq; dixit
Sepius inuenies dictionis vel dictioni
Accusatiuo dictionem cum dictione
Flamine plurali dat flamina flaminibusq;
Huius erit tabi tabo a tabo quoq; tantum
Hec tabes tabis recipit tabem quoq; tabe
Lente inquit tabis post sertum liuius auctor
Est recti satias saties vel cetera desunt.
Suppetie tantum vel suppetias reperimus.
Inficias solum: de quo laurentius ample
Nempe luces vel lucem dicemus cum luce tantum
Hic astus ve astus astu ꝛ pluraliter astus
A leo vult rectum quintū quoq; ganeo iungas
Sed ganeonem Licero pro sertio inquit.
Hoc ꝛ tantundē genitiuo tantidem effert.
Accusatiuo tantundem dicito nam tu.
Uerberis atq; beri solumq; a verbere dicas:
Uerbera plurali declinet tertius ordo.
Ab iussu legi ꝛ pmissu: non tamen vltra:
Hoc plus pluris habens hoc plus tantū retinebit.
Ast adiectiuum plurali dicimus esse.
Nam plures ꝛ plura tenet vel pluria quondam.
Huius opis dat opem vel ab hac ope: nō tñ vltra
Plurali cunctis id casibus omnibus haret.
Dic vicis in patrio: quartoq; vicē vice sexto:
Pluralis genitiuus abest reliqui tamen insunt.
Hec vis vis huius quarto vim: vi quoq; sexto:
Plurali cunctos debes tu iungere casus.
Uires plurali tradit nūc: vis tamen olim:
Has vis binc dixit Lucretius ipse secūdo

Spica declinationum.

Uiscere dūtaxat sic obijce iungito sexto:
At toram plurale petunt. Hoc.
Dixerunt viscus Lucilius atqz Serenus:
Tranquillusqz etiam Uitelli gesta renarrans
Utitur t Celsus sepissime:tu quoqz dicas
Tu precis atqz preci solum flectere debes.
Quarta precem Plauti comedia protulit olim.
Huic frugi hanc frugem fruge plurale tenebunt
Hec frux t fruges recto tribuere vetusti.
Os mare:far:mulsum:vinum:melius quoqz morū:
Aes defrutūqz forū:rus:tus:simul borrea iunge:
Plurali recto quarto quinto quoqz tantum
Oribus:ac maribus:vinis moris reperitur:
Aeribus aerum.
Uergilius profert octauo atqz oribus ora:
In decimo dixit quinquaginta oribus ignem:
Oribus t profert Tulli natura deorum:
Plinius in terno dixit quoqz iuribus olim.

¶ Que carent plurali vel singulari. Ti. xv.

Luralem fugiūt hoim vel noia diuum
p Montis siluarū fluuioz. sine locorum
Urbis item quandoqz tamen pluraliter vsus
Declinat solum:fundi docet atqz Uelitre.
Inuenies etiam fabios marioſqz catones.

¶ Masculina singularia. Titulo. xvj.

Lla quidem numeri primeui t mascula sunto
i Sanguis:sal pontus mundus puluis fimus ac
Et penus t vesper genuinus cancer t ether
Muscus:sol fumus limus veneris quoqz cestus
Legimus at mundos salibus fumos quoqz fumis
Plures ac soles vel solibus ipse relegi.
Tum natura deum ciceronis fert genuini.

¶ Feminina singularia: Titulo. xvij.

Unt hec feminei numero flectenda priori
s Gloria fama salus sapiētia cū lue tabes
Tum sitis t proles amentia par humus atqz
Pernicies ve penus contagio vespera gaza
Pix saniesqz fames rabies facundia arena.
Mors caries ve fides lux vitaqz vel fuga tellus
Sic quoqz paupertas soboles dementia culpa:
Adde senecta simul ve senectus adde iuuentus:

Spica declinationum.

Sic ⁊ auariciam vecordia siue iuuenta
Sic etiam labes insania sic quoqz plura
Lucibus ⁊ luces vitas paces reperitur
Sic ⁊ amicitias labes gazes ⁊ arenas
Flaccus ait paces plautus quoqz pacibus inquit. in par.
Inuenies etiam relegendo plurima lector.

¶ Neutra singularia. Titulo. xviij.

n Eutra nefas sensum virus ador atqz macellū
Pus ve solum letum fenum nil iungito cenum
Fas vulgus pelagus ve gelu virus nanqz paseba.
Junge crocum viscum mane cuum iungito lac.
Halec institutum baratrum simul addere debes
Tum nihilū ve piper triticum ve penum loliumqz
Ac de salum vitrumqz nihil vesperqz necesse.
Hinc milium plumbū ferrū simul atqz oricalchum
Sic cicer ac oleum stagnumqz lutumqz notabis
His aurum argentū vel acerum iungere debes
Inueni loliis eius sola iunge macellis.
Arida vel liquida ad mensuram que referuntur
Aut pondus minime numero flectuntur veroqz
Id triticum monstrat fenum cicer ac oleum mel
Multa tamen veteres ex his pluraliter edunt.
Hordea varra velut mella ⁊ frumentaqz vina
Defruta mulsa fabis mustis vinis quoqz lentes.

¶ Masculina pluralia. Titulo. xix.

Rimores proceres cani liberiqz penates
p Maiores lemures superi ve fori quoqz manes
Primates ve sales fasces antes codicilli.
Carceres ⁊ casses pisces vepresqz quirites
Inde pugillares fasti mores lucaresqz.
Cancelli atqz lares tacitenses inferi ⁊ adde.
Sunt etiam locri gabij veij quoqz sentes
Natales loculi vel amores addito ludi
Circenses gemini geniales atqz minores
Posteri ⁊ annales optimates numerentur
Inuenies procerem ve quiriti siue quiritem
Inde pugillarem sed pugillaria quondam
Nempe catullus ait. Naso quoqz vepre notauit

¶ Feminina pluralia. Titulo. xx

p Lurali numero mulierbria iuncta canemus
Inducie feriae lactes none ve calende.

Spica declinationum.

Aut idus terme palee seu nundine dire
Primitie excubie exuuie vel littere trice
Inde plage sordes adduntur suppetie ve.
Gratie quando dee dicuntur iungito crates
Aedis fit templum tempia atqz domus tamen edes
Inferie exequie inficias cautesqz mineue.
Quisquilie ambages t opes nuge quoqz cune
Blanditie phalere insidie latebre simul insunt.
Nuptie t illecebre scale naresqz geneqz
Hinc inimicitie tenebre scope ve norentur
Antie quadrige antenne grates quoqz value
Reliquie ve fores clitelle siue latine.
Manubie bigeqz facecie delitieqz.
Hinc cerimonie decretales quoqz frige.
Nec lactis paleam reperitur t inde latebra
Blanditia ambage t dire huius gratia: biga
Huius quadrige cerimonia delitiaqz
Hinc inimicitiam foris atqz forem forem fore legi.
Illecebramqz gene in patrio: naris quoqz nare
Ars vult que constāt ex pluribus esse latinis
Pluralis solum vaces tamen t secus aiunt. S.
Cancelli id palee bige scope quoqz monstrant.

¶ Neutra pluralia. Titulo. xxj.

Ec numero soli plurali neutra tulerunt
b Ilia lustra simul precordia menia castra.
Rostra quidem tempe cunabula seria liba
Arma iuga aut spolia t sic exta mapalia serta
Adde intestina t sponsalia milia cesqua.
Spectacla effata atqz cibaria classica pondo.
Bacra cithera simul carchesia tenebyra flabra
Inde parentalia t solennia iungimus ysdem
Lumina vel lachana t magalia cōnumerent
Orgia iusta simul coniunge ceraunia dictis.
Ostrea tripudia t palearia pascua iunge
Nomina festorum qō bacchanalia monstrant
His quoqz iungentur georgica buccolica ve
Tu plura inuenies istis relegendo latinos
Sepe iugum t spolium libum quoqz legimus ipm
Lumen item pro oculis lachani fert ille carinū. Hor.

¶ Masculina in singulari in plu/
rali neutra. Titulo. xxij.

Spica declinationum.

Ec primo in numero sunt mascula neutra scdo
b Dindymus infernus: vel tartarus ismarus atqz
Menalus addatur vel tenarus adde t auernus
Massicus apponcs seu gargarus adiciemus
Pileus his etiam iungatur carbasus ipse
Supparus hinc tribuit plurali suppariqz
Sibilus hic profert hec sibila liqz latinis
Baltea siue tci plurali balteus inquit
Nempe iocus ioca siue ioci retinere notatur
Sicqz locus loca siue loci variare valebit.

¶ Feminina in singulari in plurali neutra. Titulo .xxiij.

Ectilia in numero plurali quere supellex
l Intybus: hic phocas: Diomedes hic docet ipse.
Intibus inflectit pluralia nempe marina
Intybum et hoc debet pluraliter intyba ferre
Plinius hoc pacto variat.
Arbutus arbor erit pluraleqz tos retinebit
Arbutum erit pomum pluraliter arbuta flectens.

¶ Neutra in singl'ari in pl'ali masculina t neutra. Ti. xxij.

Oc porrum hic porri porra hec pluraliter edit
b Sic frenum t filum variat rastrumqz forũqz
Hoc celum hic celi sic argos suscipit argi

¶ Neutra in singl'ari in pl'ali feminina. Ti. xxv.

b Oc epulum neutrale tenens epulas variabit
Sic quoqz delicium pluraliter edere debet
Balqz neum nea siue nee poterit variare.

¶ Diuersi recti in eodem genere. Ti. xxvi.

Jusdem generis rectus diuersus habetur
e Hic arar hic araris simul hoc iter hoc itinerqz
Hic titan titanus item gongrus quoqz gonger
Delphinus delphin delphis simul euariatur
Hic arabus vel arabs abacus vel abax repcritur
Prosperus aut prosper ve nouember siue nouembris
Aethiops ethiopus teucer teucrus bene fertur
Euander tymber simul euandrus quoqz tymbrus
Hec apis hec t apes plebs plebes dicitur apte
Heros atqz heron minos minonqz tulerunt
Tum ligus atqz ligur vel achilleus hic t achilles
Bobius hic aiunt vel gobio sic clephas hic
Hic elephantus habet: Sors hec vel sortis habeto

m

Spica declinationum.

Nempe trabes quondam modo trabs variatur vbi
Dicimus hec lampas plautus dat lampada recto
Mugilis aut mugil phorcin phorcis quoq; phorcus
Dic cucumer cucumis veteres adipes vel adepsq;
Dic cinis atq; ciner puluis quoq; puluer habebit
Uomis t hic vomer tybris aut tyberis reperitur
Hec cassis legitur vel cassida quod maro dixit.
Dic labor atq; labos: lepor hic vel lepos quoq; legi
Dic honor aut hic bonos: arbos hec arbor habeto
Dic odor hic t odos vapor atq; vapos reperimus.
Clamor t hic clamos fabius docet omnia primo
Eius amos retinet plauti comedia quinta
Dicimus hic torris torrus tamen ennius inquit
Dic tapes hocq; tapete simul dixere tapetum.

¶ Duplicis noīa declinatōis. Titulo. xxvij.

Rdinis hec sunto tum quarti tumq; secundi
o Hec laurus quercus cornus ficus domus atq;
Arquus celestis colus hec vel iungito pinus
Dic animal cancer cancri est celesteq; signum
Cancris hoc cancer morbum tamen esse notarunt
A celso morbus cancer cancri quoq; fertur
Insomnis solum velut exsomnis reperitur
Semisomnus enim vel semisomnis habetur
Acer t infirmus vel inermus dic hilarusq;
Acris t infirmis vel inermis dic hilarisue.
Dic bijugus bijugis sic quadrijugus variatur
Infrenusq; etiam sic exanimus vel inermus.
Unanimusq; simul.

¶ A Quis et Qui deducta. Titulo. xxvij.

Est quis nanq; piam sine qui coniūge putas q̄z
p Sine alius nunquis simul en preponere debes
Dam vis cunq; liber sine quis qui continet apte
Quisquis vel quicquid recti est quarti quoq; quicquid
A quoquo retinet vel quaqua nempe supremus
In plauto mulier fert cistelaria quisquis.

¶ Composita pronomina. Titulo. xxix.

Dem eadem vel idem certe is demū quoq; formant
i Fert egomet recte cunctis in casibus vnus
Pluralis numeri ceu nostrum sumere vitat.
Met datur obliquis tu cunctis attamen omnis
Plura lis capiunt casus preter genitiuum

Spica generum.

Non dixere tumet verbum quia posset haberi
Tu temet in recto tantūmodo tute vertur.
Tu suimet sibimet semet quoq; sepe videbis
Sunt tete meme sese quarti quoq; sexti
In sexto pte brevem capiūt pronomina quinq;
Possessiua quidem nostrapte meapte tuapte
Atq; suapte simul vestrapteue pandere possunt.
Hircius ac Cicero dixerunt sepe suopte.
Ingenio plauti comedia quarta tuopte
In decimaquarta legi dixisse meopte
Casibus antiqui cederunt omnibus olim
Hic hec hoc quare dixerunt hicce vel hecce
Hocce simul reliqui solum iunxere minores
Obliquis illis S quorum finis habetur.
Hinc huiusce tenet genitiuus tertius hisce
Hisce etiam recto plurali. Comicus infit. in capt:
Hosce vel hasce tenet quartus sextus capit hisce
Nobiscum dices tecum mecum quoq; secum
Cum nobis cum te cum me cum se tamen olim.

Finit Carmen declinationis.

Carmen de generibus per

Antonium Mancinellum libro secundo.

Nomina cuncta virū sunt masculā siue deoꝝ
p Femineī generis mulierū nomina sunto
Omne quidem mensis nomen dic esse marinū.

¶ Auium nomina.

Sunt auium semper promiscua nomina lector.
Gallus gallinā retinēs dic esse marini.
Sicq; columbus erit: legit nam sepe columba
Junge mari phenix lucani sextus habebit.
Aut cinis coa positi phenicis in ara.
Bubo tamen cōmune genus retinere memento.
Grus etiam cōmune dabit cōmuneq; turtur
Alcyon hic hec dat dicunt alcedo latini. Var.
Oestrus apum species generi concede marino. Pl.

¶ Flumina.

Flumina masculeum repetūt rbenus bene pandit:
Aut flumē rbenū sed Horatius inquit in arte.
Octauo tribuit Strabo caucon sed muliebri.
Allia femineum peligni primus in arte

Spica generum.

Protulit enarrans sanguinolenta fuit.
Et damnata diu romanis allia festis. Luc. vij.
Clauigeri t tanto est albula pota deo. in fast.
Plemmyriū neutrale genus dic poscere semper
Erustumium neutro tribuis lucane secundo
In titulo primo terdeni plinius inquit
Flatum arcbadie flumen steriles facit atqz.
Flumen aphrodisium pirrbe:
Quippe iugurtbino neutrum mutul ipse relegi.
Lethe orci fluuius retinet genus bec mulicbre.

Arborum nomina.

Arboris omne ferunt nomen muliebre latinum.
Hoc robur suber fert plinius bic oleaster.
Hic rubus esto fruter cytisus dumus quoqz vepres
Manditur apta rubus gingiuis fertqz serenus
Hec tuber est arbor tuberes hinc plinius inquit.
Proqz suis pomis tuberes quoqz legimus ipsi. in mar.
Arboris hoc tuber vicium fungus simul esto
Molle siler fruticem vult plinius esse maro fert.
Pruni arbor spinus maris est vt Seruius inquit
Hec bebenus simul boc bebenum dicere poete.
Est bdellium neutri: neutri quoqz balsama cernes.

Numeralia.

Omnia discamus que sunt numeralia ab vno
Ad tres flectunt monstrant vnus duo tresqz
Quattuor ad centum pluralia sunt generisqz
Omnis: nec variant a centum compositiua
Sic etiam fiunt trecentum comprobat illud
Ast ad nongentos pluraliter atqz ducentis
Flectuntur veluti docti docte quoqz docta
Hoc centenarium dic ordinis esse secundi.
Hoc t mille quidem plurali milia iungit.
Mille etiam sumet: pluraliter omne genusqz.

In A.

Omen a dans retinet primū genus atqz secundū
n Commune t neutrum muliebria dicimus illa
Charta catapultam cataractaue margaritaqz
Officij nomen quod a terminat estqz virorum.
Dūtaxat generi semper coniunge marino.
Quod tibi demonstrat scriba bic collegaqz lira
Additur his nauta t popa scurra sopbista poeta.

Spica generum.

Perfuga iungatur vel transfuga siue lanista
Iunge planeta simul scytha vel citarista cometa
Pincerna assecla.
Composita a verbis vel deriuatiua reposcunt
Pol cõmune genus recte conuiua docebit.
Pariq; cida simul sic aduena graiugenaq;
Celicola agricola et sic plurima dardanidaq;
Sic homicida feras auriga pedissequa verna.
Fabius emilius tum varro pedissequus aiunt
Cetera si propria aut appellatiua manebunt
Femineo tradas vt curia musaue rhoma
Inuenies autem promiscua nomina quedam.
Masculei generis pandunt hic talpaq; damma
Quãuis hec etiam muliebri iungier aiunt.
Nomen a dans neutrũ rhomanũ nõ reperitur
Agrecum veluti problema torcuma poema.
Mammona vel manna que hebrea hieronymus inquit
Sunt elementoꝝ pol noĩa cuncta apud oẽs
Et neutri generis nec declinãtur vt a.b.
Nomina cuncta quidem pluralia que retinent a.
Neutrali generi debent adiungier vsq;
Arma hec armorum demonstrãt feria castra.

In.E.

Quod dat e correptum neutrale genus retinebit
Id mare demonstrat presepeq; siue monile.
Ãst cete t tempe pluralia neutra monemus
Uergilius quinto profert immania cete.
Sepius hic cetus dixit manilius olim
E dans productũ muliebre genus sibi querit.
Eutcrpe libye grecoꝝ nomina pandunt.

In i et y.

Nomen in i capiet neutrũ genus illa docebunt
Moli epi t dori gummi coniunge sinapi
Protulit at plautus teritur scelerata sinapis.in pseu.
Et columella refert fletum factura sinapis
Qualis t est gummis terno in decimo tulit idem
Sunt frugi t nihili nauci vel mancipi vt aiunt
Obliqui cunctis iunguntur casibus apte.
Nempe figurate generi iunguntur t omni
Omne genus querit compositum per genitiuos.
Istius idq; modi cuiusmodi pandere possunt.

Spica generum.

In co et io.

Si dat co nomen generi concede marino.
Alco sit testis labco quoq; ganco siue
Nomen io retinens lectoꝛ iocunde latinum
Non verbale quidem nec participiale manendo
Masculco iungas vt stellio curculioue
Istrio centurio quibus vnio talio siue
In serto vallam cernes iunxisse libello.
Si verbale foꝛet vel participiale genus: tunc
Femineum poscit docet actio lectio siue
In go t do nomen si vertitur o per i foꝛte
Est muliebꝛe quidem cape virgo hec virginis edens.
Carthago fuligo simul dulcedo cupido.
Et mulier virgo: puer inuestis quoq; virgo
Marcellus docuit: quare hic hec dicito virgo
Masculei generis dic esse cupido latine
Nomen amoꝛis habens: iam noꝛme tollimus isti
Oꝛdinis hic oꝛdo: vel cardinis hic quoq; cardo
Marginis hic margo tamen hec reperitur eidem
Cetera iam debent genus hic retinere marinum.
Bufo docet mango ligo tyro spadoq; mucro.
At caro femineo generi coniungere debes.
Dantur homo bubo cõmunia nemo latroq;
Pando genus neutrale tenet: pluraleq; semper
Ambo duoq; simul maris t neutri reperimus
Presto omni generi cum sum coniungitur vsq;

In. U.

Postulat u neutrum docet hoc coꝛnu veruq;.

In. L.

In c neutra duo reperimus lac simul halec.
Halec femineo generi quoq; iungier aiunt
Cui pꝛotat gaudens ancilla parapside rubꝛa
Halecem: sed quam pꝛotinus illa voꝛat. Mar.

In. D.

Si d quidem finit nomen: genus est sibi neutrum.
Id quid demonstrat: vel quod tibi: sic aliudq;

In. T.

In t neutra feras: caput hoc t sinciput: atq;
Occiput ostendunt: git neper: quod notat vꝛbem
Sunt omnis generis tot quot: vel compositiua.

In Al.

Spica generum.

Quum tenet al nomen: debes tu iungere neutro
Uectigal pandit ceruica l ve tribunal.
Sal maris est generis: neutro t iunxere vetusti.

In El.

El breue dic neutri: fel melqz exempla tenecto.
Dant ia productū tamen el sunt barbara cuncta
Masculici vt gabriel ve raphael siue michael.
Balbus ait serto flagrāti crine michael

In Il.

Junge mari mugil pugil t tanaquil muliebri.
Mugilis hic etiam recto tribuit iuuenalis.
Cōmunis vigil est: neutrali do nihil t nil.

In Ol.

Ol dans vnum dumtaxat: scilicet sol.

In Ul.

Hic maris est consul: cōmunis presul t exul.
At phocas presul generis docet esse marini.
Urbs sutul atqz muthul flumen: neutralia ponis
Crispe iugurthine conditor histozie.

In Am.

Utroqz in numero nequam genus omne tenebit.

In Em.

Neutri est tantundem: totidem pluralis t omnis.

In Im.

Lim vici nomen neutrali iungere debes

In Um.

Si tenet um nomen neutrali iungito semper.
Ut templum regnum: mulierum propria tolle.

In An.

Quum grecum nomen dabit an retinere genus vult
Illud idem grecum: pan titan mascula sic sunt.

In En breue.

En breue que retinent sint a cano compositiua
Masculeum querunt ceu tibicen tubicen ve
Altera cuncta tenent en que breue: dicito neutra
Ut numen stamen solamen iungito semen.
Excipitur flamen pecten quoqz nempe marina

In En producetum.

Nomina si capient en longum: sintqz latina
Masculeo trades: vt splenqz lienqz rien ren
Breca quidem Syren vel troezen femineci sunt

Spica generum.

Hic at hymen damen vel seben masculo dicunt.

In In.

In dat hic:vt delphin vel phocyn noīa greca
Urbis et Eleusin proprium muliebre tenebit.

In On.

Urbis in on proprium generi concede secundo.
Exemplum babylon sydon quoqz sumitur apte
Ilion at neutri per ium variatur apud nos
Indicat ausonius mihi barbiton hoc retinere
Dicens t chordas t plectra t barbita conde
Barbitos hec etiam reperitur Horatius hic fert
Sindon femineī generis quoqz dicere debes
Hic helicon demon maris insunt:sic quoqz plura
Hic hec phiton habet demōstrant delphica phyton. T.
Pelignus primo:tumidū phytona reliquit
Que vero in grecis retinent on neutra vocabo
Si nobis on in um cōuertere rite valebunt
Indicat hoc preston:nam prestum nos variamus.

In Ar.

Hic arar aut araris:nar lar quoqz iunge marino
Par tenet omne genus:sic cius compositiua
Omne aliud nomen romanū quod dabit ar:fit
Jam neutri generis:laquear docet atqz lupanar.

In Er.

Quod dat er t fuerit nomen fortasse secunde
Sit maris auster ager sacer indicat ac oleaster
Sin terne fuerit:ber ver dans:sit tibi neutrum
Uer docet t tuber suberqz cadauer t buber
Hinc imber tollas er ipo compositumqz
Mulciber october september siue nouember.
Hic hec puber habet:dans puberis in genitiuo. S.
Hic hec impuber componitur inde decenter
Preterea fetus terre:si terna reflectit
Sunt neutri generis velut hoc cicer atqz papauer
Et ciser t lasser:neutrū siler hoc quoqz sumet
Hec acer excipias aceris sibi dans genitiuum
Hic etiam cucumer tollas:quia masculeum fert
Hoc iter accipiet:spinter simul addito vesper
Altera nempe maris generis dicenda monemus
Agger ver t passer frater pater asser equester
Larcer t hic addas:vel cancer siue palustet

Spica generum.

Hoc cancer veteres de morbo canceris aiunt
Ast mulier mater femellum quippe tenebunt
Hic linter greci: nos hec variare solemus
Pauper cõmunis generis sit paupera res est.
Plautus ait quondam: cõmunia sunt simul huber
Degener ac acer celeberq3 alacerq3 saluber
Quãuis sepe alacris celebris vel acris ve salubris
Femineũ faciant: tamen inueniũtur: hic hec ve
Er vel is: in sexto vates tibi monstrat aperte.
Anchises alacris palmas vtraq3 tetendit.
Hic volucer volucris dabit hec volucre hoc: quia recta
Consuetudo genus magis est er ferre marinum
Acis femineum: quorum neutralia dant e.
Hic celer hec celeris: celere hoc exempla teneto.
Sic t equester erit ve pedester siue palustер.
Campester: siluester item quibus adde sequester.
Femineũ cuius phocas vult esse sequestra
Undeno vates hinc dixit pace sequestra.

In Ir.

Ir tenet hic vt vir: leuir treuir vel abadir.
Neutrali gadir iungit salustius ipse.
Vir pir dic neutri: martyr cõmune reseruat.

In Or.

Or cõmune genus retinet per comparatiua
Ut melior ve minor felicior: hic senior dat
Ut probus edocuit: quod sergius asserit ample.
Plinius vndecimo: sed dixit apes seniores.
Cetera cuncta maris: veluti doctorq3 laborq3.
Femineo generi iungas soror arbor t vxor.
Cor equor marmor neutralia robur ador q3
Hec cõmune genus grecoꝝ more tenebunt.
Immemor atq3 memor: composita e corpore iungas
Atq3 decore colore simul: velut indecor hic hec
Discolor addatur vel concolor atq3 tricorpor
Naso in amore tamen volat inquit discolor agmen
Lictora de lino fert versicoloria quidam. Pl.
Grãmaticus quinto memor hic hec asserit esse
Quippe trium generum phocas vult legimus inde
Eneidos quarto: iustũq3 memorq3 precatur.
Hic hec hocq3 memor docuit quoq3 dicter ille
Post sextum: plurale tamen neutrale negauit.

Spica generum.

Auctor cõmune est si fertur ab auctoritate.
Hic auctor tandem descendit ab augeo quando
Hic autrix formatverbalia cuncta per or sic
In trix femineũ faciunt: hic victor habebit
Hec victrix cultor cultrix: consor quoqz constrix.

In Ur.

Appellatiuum volucrum: gentileqz nomen
Retinens: vel prius tu dic esse marina
Vultur id ostendit pandit simul astur et anxur
Hic anxur marcus: sed horatius hoc tamen inquit
Junge mali furfur: turtur cõmune tenebit
Est cõmune ligur verbalia nomina terne
Quando homini possunt imponi: tradito cuncta
Communi generi demonstrat fur simul augur.
Masculei satur est: variat quod nempe secunda:
Altera cuncta quidem neutralia dicito: pandit
Hoc murmur sulphur guttur tybur iecur atqz.

In As.

As latinum gentile tamen commune notato.
Arpinas frusinas possunt id pandere cunctis
Cetera femineigeneris dic esse: docebunt
Hec pietas probitas. Generi concede marino
Mecenas lenas hominum quia propria fiunt.
Ista marina ferunt horcas abbasqz gigasqz
Vas vadis et mas as simul his adiunge tyaras.
Neutra tamen dicunt vas vasis fasqz nefasqz
Omne genus nugas indeclinabile posci.
Hic hec arcas habet nomen gentile pelasgum.
Greca genus proprii nobis plerumqz reseruant.

In Es correptum.

Es dans correptum: maris et si femineiqz
Ac adiectiuum neutri poterit tamen esse.
Vult cõmune genus Comes id milesqz teresqz
Ac hebes et preps demonstrant: adde superstes
Inquies et dives sospes iungantur: et hospes
Antistes quãuis antistita sospita possis
Hospita femineum lector iam tu reperire
Grãmaticus quinto cõmunia: protulit esse
Hospes hebesqz teres sospes quoqz septimus eius
Hec eadem triplici genere coniuncta docebit.
Ast ablatiuum dant hospite sospite tantum.

Spica generum.

Es cõmune tenens neutro coniungier aiunt.
Uergilius: Tereti mos est aptare flagello.
Depositum tibi sospes erit dixit iuuenalis.
Marmore diues opus liber inquit primus in arte
Diues nature regnum quarto quosq; casu
Maximus introitu voluit proferre secundi.
Neutrali generi iunxit Theres ipe Catullus.
Lucanus scribit: Rerum nos summa sequetur
Imperiumq; comes: iam cetera pono marina
Cum femininis que consuetudine nulla
Junguntur: gurges stipes poles quoq; trames
Fomes vel cespes limes restantur abunde
In ges ac excipias muliebria bina tenente
Obliquis t enim: Seges ac teges indicat illud.

In Es longum.

Nomen in es longum si quinte sit tamen: esto
Femineum species acies exempla teneto.
Excipiturq; dies: singulari nanq; marinum
Uel muliebre dabit: plurali masculeum dat.
Meridies eius compositum sit maris vsq;
Cetera que retinent es longum: propria si sunt
Masculei generis dicuntur: monstrat achilles
Jungitur his aries paries quoq; sunt quia longa
Tolle ceres muliebre: appellatiua tamen si
Attineant homini cõmunia dicito vates
Ut locuples heres: locuples neutrũ quoq; fertur
A pede compositum cõmune genus retinebit.
Sume bipes quadrupes ve tripes sonipes alipesq;
Plinius ac plures etiam quadrupedia dicunt
Compedis hec compes muliebre genus sibi querit
Altera femineũ poscunt: velut illa quies hec
Et cedes vulpes strages labes vel apesq;.
Siue lues clades seu spes nubesq; struesue.
Merces mercedis moles proles abies t
Hec valles etiam: sed vallis t hec reperitur. Uer. ri.
Multitudo quidem pubes hec poscere debet
Pro porco verres generi coniunge marino.
Hippomanes neutro recte concedere debes.
Hippomanes quod sepe male legere nocerec. U.

In Aes.

Masculei pres est. Aes eris iungite neutro.

Spica generum.

In Is.

Sedilis maribus quia solum conuenit est mas
Illa enim lector generis dic esse marini
Quis n̄ pcedunt aut c vel consona dupler
Exempla ostendunt hic panis funis t amnis
Torquis item piscis fascis fustis quoqz postis.
Vectis t hic axis collis sic ensis t anguis
Hic vnguis mensis follis simul ignis t orbis.
Hic cassis torris vermis simul addere debes.
Dixerunt veteres hec Amnis funis t anguis
Maximus in primo de Sylla hec protulit anguis
Vergilius primo descripsit:lucidus anguis.in.g.
Orbis femineo iunxerunt masculeoqz
Tolle bipennis eis muliebre genus quia poscit
Ast adiectiuum vates feciſſe videtur
Undecimo dicens ferro sonat alta bipenni
Fraxinus excipias etiam commune canisqz
Pestis feminei est:nephris vestis quoqz nauis
Sicut auis turris peluis vel lis quoqz febris
Restis vel funis vel cunis feminei sunt
Masculeiqz simul:maribus sed compositiua
Aut ex femineis:siqne adiectiua manebunt
Cōmunis generis dicuntur talia cuncta
Iccirco a sanguis commune exanguis habebis
Exangue t neutrum:sic exanimus generantur.
Cuspis t hec retinet:communeqz tristis habebit.
Jungitur t neutro per casus scilicet ipsos
Obliquos tantum.Nasonis carmina magni
In primo retinent:positoqz tricuspide telo
Mulcet aquas rector pelagi.Dicasqz marina
In patrio crescit quibus vnica syllaba tantū.
Ut lapis hic lapidis puluis sic pulueris huius
Sanguinis hic sanguis:vomis cinis additur illis.
Puluis hetrusca tamen primoqz Properrius inquit
Hic cucumer dat eris:cucumis tamen hic cucumis dat
Tollitur hec cuspis femellum cuspidis huius
Cassidis hec cassis:lis litis:iaspis t aspis.
Glis glitis glissis. Glis gliris masculeo da:
Cetera iam retinent muliebre genus fere cuncta
Que similem recto variare solent genitiuum.
Classis auis pandunt:pupis messisqz securis

Spica generum.

Vis cutis ⁊ bilis:strigilis:cõmune canalis
Dat genus.at melius muliebri iungier inquit
Seruius in terno:verum si grecula dant is
Id genus in nobis seruant quod more pelasgum
Hic paris hic tybris theris hec egis quoqz tigris
Commune est hostis:ciuis:testis:iuuenisqz
Additur ⁊ samnis:samnite ast Neuius inquit.
Hic hec dis ditis dites ⁊ ditia format
Commune est pubis ceu quinto Seruius effert
Inde est impubis cõmune impubeqz neutrum
Atqz mola veniens cõmuni trade molaris
Nanqz adiectiuum valet esse tamen quia sepe
Ad lapidem dentem ve simul voluere referri
Consuetudo frequens generi dedit ipsa marino
Si ad homines aliasqz valent res nomina iungi
Tum per e fac neutrum dulcis restabitur hic hec
Hoc ⁊ dulce simul tristis vel plurima iunge.

In Os.

Bis duo femineũ dant os:cape dos simul ⁊ glos
Glotis:cos arbos.Cõmunia quinqz notantur
Custos bos impos:compos simul atqz sacerdos.
Altera cuncta maris dicuntur nempe latina.
Ceu ros flosqz nepos:mos moris iunge leposqz
Hec duo neutra ferunt os oris:sic ⁊ os ossis.
Junge chos neutro:melos argos:noĩa greca.
Sunt feminini quoqz grecula suntqz marini.
Hec lemnos tenedos sunt testes:hic logos heros
Hic hec chironomos Tortelius velle notauit.

In Us breue.

Us breue quod retinet:seu quarte siue secunde
Arboris ac nomen:muliebre genus retinebit
Ut myrtus laurus vel quercus siue cupressus
Appellatiua hec muliebria quippe feruntur
Artus crystallus costus quibus adde phaselus:
Acta faselus ait naso:tamen ille Catullus
Quum tibi niliacus portet crystalla caraplus
Marcus ⁊ ipse tulit.
Junge hec predictis nardus synodusqz papyrus
Uannus abissus item:diptbongus siue smaragdus
Byssus ⁊ egyptus.Nardum costum quoqz ferrur
Hec Atomos Cicero de fato dat muliebri.

Spica generum.

Carbasus hic phocas: docet hec at seruius ipse
Uergilij quarto profert hec galbanus idem.
Lucanus dixit peregrinaq; galbana sudant .in.ix.
Altera grecorum que sunt cōmunia nobis
Id cōmune genus retinent: exempla teneto
Hic philosophos seu philosophus prope nostros
Hic hec philocalos seu philocalusq; latine
Post sertum maurus cōmune ait esse tyrannus
Communi generi da pampinus t paradisus
Supparus addatur. quia sic voluere priores.
Cetera vel quarte predicte siue secunde
Esse marina volunt: merus hic animusq; docebunt
Hic ficus ficus vel fici: tu vinum dic.
Hec ficus ficus fici: et pomum sit t arbor.
Flectendi carmen tibi latius omnia monstrat.
Hic dat acus: q̄q̄q̄ femello sepius heret.
Hoc acus est aceris nempe est purgatio grani.
Seruius in quinto docet hic hec iridis arcus.
Iride pro hic arcus cicero huius protulit arci. d. n. d
Ennius hec arcus ponēs quarte associauit. Pr.
Hec humus hec aluus muliebria quippe docemus
Hec domus hecq; colus: sunt quarte suntq; secunde
Feminei quarte generis sunt ista notanda.
Hec anus atq; nurus socrus t manus t tribus idus
Porticus: at pelagus neutrali tradere debes.
Tam maris t vulgus q̄q̄ neutri comperiemus
Virus habet neutrū: pluraleq; fugit vbiq;
Vult penus hoc penoris penus hic hec iungito quarte
Sic specus hic hec hoc. Pr.
Us breue nomen habens: si tertia forte reflectit
Neutrali iungas pandit tibi munus opusq;.
Hic lepus esto maris. Venus hec muliebre tenebit
Est cōmune ligus vetus omne reposcere debet.
Vult pecus hec pecudis: pecus hoc pecoris generabit.

¶ In Us longum.

Que dant us longum: si sint monosyllaba: neutri
Sunt generis: monstrant pus thus: vel cetera cuncta
Tollatur mus hic Brus sus cōmune reposcunt
Feminei generis verum polliſyllaba sunto.
Hec virtus incus tellus quoq; pandit abunde.

In Xus.

Spica generum.

Nec laus accipiet: fraus hec assumere debet.

¶ In .S. precedente consonante.

Consona bina quidem nomen si terminat: atq;
Est adiectiuum triplex genus addere debes.
Hic hec hoc expers prudens simul indicat illud
Vult commune genus bifrons celebsq; parensq;
Princeps ac anceps municeps serpens simul effrons
Altera si fuerint monosyllaba: femineí sunt
Sed scrobs masculei reperitur: vel muliebris.
Arboris hic hec stirps generis tamen hec retinebit
Masculasceps pons mons fons: t mars dicimus esse
Sic t adeps forceps manceps quoq; iunge marino
Junge triens quadrans dodrans sextãs quoq; dextans
Varro adipes illas dixit dum rustica tractat.
Cetera cuncta volunt muliebre genus retinere
Sicut hyems ve cohors.

¶ In Ax.

Ax adiectiuum nomen capiendo: tenebit
Omne genus: fallax hic hec hoc mõstrat t audax
Cetera femineí dicas: licet altera sepe
Interponatur sibi consona: lanx velut t falx
Pro pede masculei generis sic calx retinens .x.
Calcis pro materia retinens es femineum dic. cap.
Hic dat abax thorax plerumq; abacus reperitur.

¶ In Ex.

Ex duo masculeũ capiunt monosyllaba: grex rex
Altera cuncta monosyllaba femineí sunt
Est cõmune silex muliebria dicito vibex
Hec ramex forfex sorpex carexq; supellex
Cetera (ni fuerint tamen adiectiua) marinum
Dant genus: vt vertex pollex codexq; culexq;
Murex t verux cortex: hic hec reperimus
Hic q; pulex cimexq; senex caudex vel aperq;
Dixit amica senex varro tamen ipse vetustus
Vergilius pumex hic profert: hecq; catullus
Hic aut hec latex quondam nunc iunge marino
Imbrex incerti melius muliebre tenebit. S.
Sumit obex hic hec: melius tamen hic monet idem
Exlex communi generi coniungere debes.
Si vero fuerint hec accidentia poscunt
Omne genus: simplex vel duplex pandit abunde.

Spica generum.

In Ix.

Que dant ix breuis et penultima sit genitiui
Masculа sunt: formixq; varix exempla teneto
Sardonix hic hec: muliebre filixq; cicatrix
Cetera seu lodix vel ceruix feminei sunt.
Junge mari phenix: lucani sertus habebit
Aut cinis eoa positi phenicis in ara
Femineis etiam verbalia nomina iunge.
Ut nutrix me retrix natrix quoq; si tamen illud
Est species anguis generi concede marino.
Fert natrix violator aque lucanus in octo.
Adiectiua genus ceu felix omne tenebunt.

In yx.

Nomen in yx grecum est: patriũq; genus retinebit
Hic phyx hic t cryx: hec styx sandyx cape testes
Et getulus oryx vndena fert iuuenalis:

In Ox.

Adiectiua quidem sunt ox retinentia cuncta.
Hic hec hoc atrox velox ve exempla tenebis
Femineo generi nox t vox adde celoxq;
Siue secunda docet plauti seu quarta thalia
Scapha celox proprie phoca tradente vocatur.

In Ux.

Cõmuni generi hic hec iungere debes.
Lux faux at dicas muliebria nux velut t crux.

In ynx et inx.

Incerti generis lynx est: muliebre tenet phinx.

In Unx.

Coniugis at coniunx commune genus retinebit
Hic retinet quicunx sexcunx sepcunxq; deunx hic.

Finit Carmen de generibus.

Carmẽ de preteritis per Antonium Mancinellum. libro. iij.

Prime coniugationis preterita. Titulo. j.
Secunde coniugationis preterita. Titulo. ij.
Tertie coniugationis preterita. Titulo. iij.
Quarte coniugationis preterita. Titulo. iij.
Carentia preteritis vnde accipiunt. Titulo. v.
Verba in or quomodo preteritant. Titulo. vj.
Preterita diuersis instantibus deriuata. Titulo. vij.

Spica cõiugationis prime.

Neutropassiua. Titulo. viij.
Carentia tẽporib⁹:modis:psonis:numeris. Titulo. ix.
Odi:noui:memini:cepi:pepigi. Titulo. x.
Impersonalium preterita. Titulo. xj.
De quattuor verborum formis. Titulo. xij.

Prime cõiugatõis ptã. Ti. j.

Nstantis persona solet formare secunda
i Preteritũ vertens s in ui ducitur ergo
A canto cantas cantaui regula presens.
Actiuis neutrisq; simul primo ordine seruit.
Ceno cenaui cenatus sum quoq; reddit
Potaui poto vel potus sum reperitur
Juro iuraui ꝛ iuratus sum generabit.
A titubo veniet titubaui vel titubatus.
Preteritant in ui diuisas infima quedam
Namq; domo domui crepui crepo sumere debet.
Discrepui pauiq; simul fert discrepo rite.
Increpui veruntamen increpo semper habebit
Bis tamen a plauto tantũ formatur in aui
Dimico vult aui cum naso fert in amore.
Dimicui micui fricui secui tonui dic
Et sonui verui quinto manilius inquit
Aura per extremas resonauit flebile rupes.
A plico fit plicui perfectum siue plicaui.
Quod tibi compositis noscetur:nam per ui fert
Pre teritum quoties assumit prepositiuas
Explico vel replico demonstrant applico siue
Nomine cum vero compositum formar in aui.
Namq; duplicaui fert duplico multiplicaui
Multiplico:triplico perfectum vult triplicaui.
Prima etiam quandoq; tamen formantur in aui
Nanq; applicaui Cicero Varroq; tulerunt
Atq; explicaui:raro tenet implico aui
Sed supplicaui tantũmodo supplico reddit
Preteritat cubuiq; cubo:sic incubo cuius
Compositiua solent primam ternam ve tenere.
De quibus interna q̃plurima quippe docebo
Nexo etiam nexas vel nexis nexuit edet
Et neco dans necui:potuit quoq; ferre necaui
Doq; dedi formar iuuo iuui;vult lauo laui

Spica cõiugatiõis secũde.

Sic relauo gignit perfectum rite relaui.
Preteritum circundo quidem circundedit effert
Protulit in quarto Manilius ipe iuuauit.
Stoqz steti generat: perfectum compositiua
Conduplicant eius: Resto nam restitit edet
Constitit a consto prosto fit prostitit vsqz.
Abstitit absto dabit: sic institit afferet insto.

Secũde coniugationis ꝑta. Ti.ij.

¶ In Veo.

I vero formabit verbum fortasse secunde
Tunc eo vertit in i faciens perfecta notant
Dans moneo monui foueo foui paueoqz
Preteritum conniuo quidẽ conniueo siue
Conniui pariter conniri et flectere possunt
Ferueo vel feruo terne ferui generabunt.
Ferbeo preteritum mihi ferbuit edere debet.
Languit efficiet perfectum languco rite.
Nempe cĩ ciuiqz simul: cio vel cieo dant.

¶ In Deo.

Longaqz vocalis si naturaliter esset
Aut ar ante deo: semper deo vertitur in si.
Rideo sic risi generat: sic suadeo suasi
Ardeo fert arsi: Sed stantibus e vel i curtis
Ante deo semper eo cedit ponitur aci.
Ut sedeo sedi: sic eius compositiua
Insedi insideo: subsedi subsideoqz
Dat video vidi preuidi preuideo dat.
Strideo vel strido stridi generat: licet i det
Ante deo longam: geminãt hec prereritãdo.
Pendeo demonstrat cum tondeo: nanqz pependi
Atqz totundi ferunt: vult mordeo ferre momordi
Spondeo preteritũ geminat quoqz dando spopondi
Ast in com positis eadem minime geminantur
Despondi pandit despondeo: pendeo solum
Dependi format premordeo concipit vsqz
Premordi tantũ: detondi tondeo defert
Ennius annales scribens ita protulit ipse
Et detotondit agros letos atqz oppida cepit
Ante deo quando retinent aut verba secunde.
A participio perfectum sumere debent.

Spica cõiugatiõis secũde.

Ausus sum faciet nanqz audeo gaudeo sumqz
Gauisus flectit: veteres ausu variarunt
Sic quoqz gauisi: iam cetera que deo formant
Preteritant in ui diuisas. Landeo sicut
Landuit: at pransus sum prandeo dat quoqz prandi.

¶ In Beo.

L vel r ante e geo positis: geo vertitur in si.
Hoc parco indulsi profert indulgeo: fulsi
Fulgeo: sic alsi fert algeo: tergeo tersi
Urgeo vult vrsi: iungatur mulgeo mulsi
Uel mulxi: quoniã mulsi quoqz mulceo reddit
Si tamen ante geo natura syllaba longa
Ponatur: recte geo semper vertitur in xi
Augeo sic auxi luxi dat lugeo rite
Preteritant in ui diuisas cetera cuncta
Hinc rigeo rigui vigeo vigui generabunt.

¶ In Leo.

Si leo precedit fortassis consona quedam.
Juncta sibi semper: dabit eui preteritando.
Compleo compleui Fleo fleui exempla teneto.
Ex oleo vel leo compostum dat quoqz in eui
Preteritans oleo sed fert olui vel oleui
Fert abolet redolet leuit t luit hinc adoletqz
Exoleo leui tantum terit obsoleoqz
A soleo quoniam solitus sum quod soluiqz
Preteritat non est ex obs tamen ac oleo fit
Deleo deleui: releo donato releui.
Cetera iamqz leo monstrantia preteritabunt
Diuisas in ui: doleo dolui manifestat.
Exculit excello ve excelleo celluit. Exqz.

¶ In Queo.

Torqueo vult torsi: distorqueo compositiuũ
Distorsi formatqz retorqueo nempe retorsi:

¶ In beo: ceo: meo: neo: peo: reo: seo: teo.

Si beo siue ceo: meo: vel neo: si peo forte
Uerba: reoqz: seo: teo: vel queo terminat vlla
Tunc vertetur eo per ui dissyllaba rite.
Hinc habeo vobis habui formare valebit:
Sic rubui rubeo docui docco iacuiqz
Tum seneo senui: placeo placui t placitus sum
Fert mereo merui: pateo patui dare debet.

Spica cõiugationis tertie.

At iubeo iussi perfectum velle notatur.
Sorbeo vel sorbo dant sorbui addito sorpsi
Mulceo fert mulsi: maneo mansi: neo nevi.
Hereo fert hesi luxi dat luceo quippe

Tertie cõiugationis ptã. Ti.iij.

¶ In Cio.

Nte cio quotiens dat a tertia: pellit a vult e
a O qz mouendo suum perfectum terminat apte.
Id facio feci iacio ieci tibi monstrant.
Ex his compositũ q̃uis cum prepositiua
A per i presentis conuertat regula tandem
Preteriti remanet quam simplicis esse notaui.
Effeci efficio perfeci perficio dic.
Compositum debet facio cum prepositiuis
A per i presentis conuertere parte alia cum
Sed si coniũgas ipsum: tenet illud a semper
Sic cale connexum: vel cum tepe cum treme siue
Cum stupe cum magni: aut parui facio: tenet illud
Abiicio abieci: proieci proiicio vult.
Inuenio simplex icio: quod perficit ici
Ante cio retinent sed i forsitan altera que iam
Illud i conuertunt e per cio postea per xi.
Aspicio aspexi: conspexi conspicio dic.
Illexi illicio: pellexi pellicio dat
Tollitur elicio nanqz elicui generabit.
Pellicui veteres pro pellexi variarunt
Alicuiqz etiam reperitur prisca legenti.

¶ In Dio.

A fodio fodi: profodi profodio fit.
Effodi effodio: confodi confodioqz.

¶ In Gio.

In gio preteritant extremum si remoues o.
Sic fugio fugi: confugi confugio fert

¶ In Pio.

Si capio certe precesserit illud a semper
Uertit in e longum: post o remouendo videbit.
Preteritum capio cepi tibi pandit aperte.
Eius compositum presentis pellit a vult i.
Simplicis at remanent perfecta per integra cuncti
Incepi incipio suscepi suscipio dic.

Spica cõiugationis tertie.

Ante pio retinent u quando vertitur in ui
O semper: cupio cupi poscitue cupiui
Fert rapio rapui: eripio eripui generabit.
Preterit at sapio sapȳ sapui ve sapiui.

¶ In Rio.

Dat peperi pario: quare simul Ennius ipse
Protulit enarrans: oua parire solet.

¶ In Tio.

Dic quatio quassi geminans ss: concutioqz
Eoncussi flectit: percussi percucio dat.
Incussi incutio: Sic cetera compositiua
Carisius tradit quassi non esse per vsum.

¶ In Uo diuisas.

Diuisas in uo si consona verba precibit
O vertunt per i: sic imbuit imbuo format.
Inde tamen tollas struo struxi: vel fluo fluxi
Ungo vnxi coxi coquo per q vel coco per c.
Liqui linquo tenet: tingo tinxi quoqz tingo
Linguo vel lingo fert linxi preteritãdo.
Tinguere nempe caper docuit nõ tingere dici.
In guo tamen verbum minime finire videtur
Diuisas in uo: quia littera perdidit u vim
Quapropter normam dicas in go retinere.
Dicimus iccirco pinguo t pingo quoqz pinxi
Stinguo vel stingo stinxi: ningit quoqz ninxit.
Unguo nec vnguentũ retinent u: Seruius illud
Protulit in nono.

¶ In Uo syllabam.

In uo verba quidem quotiens penultima fert i
Tunc o per i vertunt extremum preteritando
Id pandit soluo solui volui quoqz voluo
Longaqz vocalis natura si uo precibit
In xi uo vertunt: id vix si viuo docebit.

¶ In Bo.

In bo finitum vocalis longa manet si
Ante bo psi poscit: Scribo scripsi quoqz nubo
Fert nupsi: nunqȝ b vocis principium pre
S valet esse quidem: quapropter psi damus illis.
Altera in u vertunt o: lambo id vel scabo monstrat
Attamen excipias incumbo incumbis ab illis
Quod quoqz fit prime: nanqz incubo dicitur apte

Spica cõiugationis tertie.

Incubui:sed habent ambo cum preterita bunt
A cubo compositum seu prime siueqz terne
Fert ui diuisas:accumbo vel accubo sic dant
Accubui iungas incumbo vel incubo nanqz
Incubui generant: Sic cetera compositiua
Nunc tamen ipoz simplex cubo prima reflectit

¶ In Co.

N co precedens tollatur:et i per o verso
Preteritum fiet:seu vici:sed precunte
Sco conuertunt in ui sco prime tollimus autem
Inchoatiua carent perfectis omnia nanqz
Unde quiesco tenet perfectum rite quieui.
Sic pasco paui declinat,cresceue creui
Abscisco abscidi:consuesco preteritabit
Consuesco:vel dic consuetus sum generare.
Carisius posuit:sed consuco tamen ipse
Dat conquiniscо conquexi suscipiens.x.
Compesco dispesco petunt compescui disqz
Increbui increbresco facit:senuiqz senesco
Disco vult didici:vult tradere posco popoſci.
Dedidici dediſco tenet:depoſco depopoſci.
Longaqz vocalis natura si co precidit
In xi preteritat:duco id duxi manifestat
Parco peperci habet vel parsi:nico dabit nici.

¶ In Do.

In do verba quidem quis sit penultima longa
In si do versa perfectum reddere possunt.
Hinc ludo lusi:trudo et trusi variabunt.
Sic rado rasi ledo lesi generabit.
Rodo etiam rodi declinat:vadoqz vasi
Euadi euasi:iungantur claudoue cludo
Stridco cum strido stridit vel striduit effert
Dat cedo cessi:cedo vult ferre cecidi
Pedo pepedit habet.Sido sibi generabit
Pro sidi vero sedi nos vtimur vsqz
A cudo cudi vel cusi preteritum fit.
Fisi olim fido fisus sum nunc generabit.
A do compositum cerne est cũ prepositiua
Ac primitiui perfectum seruat vbiqz
Di duplicans reddo demonstrat reddidit edens
Prodidit hinc prodo:credo quoqz credidit effert.

Spica cõiugationis tertie.

Sic ꝛ venundo venundedit edere debet.
Tendidit ꝛ vendo:condo dat condidit absqꝫ
Condidit abscondo:sed enim do cuncta sequunt
Grãmaticus meminit:caper abscondi docet ipse
Ante do si retinent n:pellunt o:capiunt i.
Si tamen u retinent aut i prius u remouent n.
Ut fundo fudi:scindo scidi addefidiqꝫ
Attamen asseruant n cetera preteritando.
Defendi vt scandi:sic eius compositiuum
Ascendo ascendi:Tolluntur quis duplicatur
Syllaba prima velut demonstrat pendo pepend
Tendo tetendi item tundo tondi ve tutudi
Grãmaticus docuit:dat diomedes quoqꝫ tunsi
Cedo cecidit habet.cecidi cado sumere debet
Compositis nunq̃ penultima cõduplicatur
Hinc mihi perpendo perpendi preteritabit
Extendo extendi:pertudi ꝛ pertudit aiunt.
Sic etiam variant concidi concidit atqꝫ.
A do compositum geminat:sto disco ve posco
Prodidit hinc prodo:resto vel restitit effert
Dedidici formar dediscо:deqꝫ poposci
Deposco. A curro geminãt tria preteritando
Pandit decurro decurri vel decucurri.
Excurro precurro simul:sed cetera tantum
Incurri incurro discurri dis quoqꝫ curro:
Sepe repunxit habet pupugiqꝫ re nempe repungo.

¶ In Go.

Rgo precedens per si go vertere debet.
Atqꝫ regendo tamen compostũ tollitur inde.
Ut mergo mersi:spargo sparsi quoqꝫ tergo
Tergo vel tersi:Conuertunt cetera sed go
In xi:quod rexi rego monstrat:cingo vel cinxi
Ango anxi:tingo vel tinxi:pingo ve pinxi
Et fugo fuxi:fingo finxi:rego texi.
Affligo afflixi:sic vngo suscipit vnxi.
A lingo est linxi:mingo minxi:quoqꝫ meio
Dat minxi ꝛ meij.Diomedes testificatur.
Hec dat preteritis in go diuisa videto
Mingentis muse sciro dixisse catullum
Atqꝫ regendo licet compostũ syncopa detur
Et per presentis perfectum seruat id e post

Spica cõiugationis tertie.

Perreri id pergo surreri surgoqz monstrant
Dirigo sed certe vel porrigo corrigo siue
Arrigo conuertant licet e per i simplicis vsqz
Omnia sectantur: direri vt dirigo sicqz
Porrigo porreri: frango dic tradere fregi.
Sic ago vult egi: lego legi: compositiuum
Simplex consequitur: confringo flectimus inde
Confregi: perfringo tenet perfregit vbiqz
Exigo sic profert exegi: sicqz subegi
Vult subigo: cogo perfectum trade coegi.
Perlego perlegi relego dic velle relegi.
Ablego compositum mutando significata
Preteritū mutat pandunt tria verba velut sunt
Negligo neglexi: intellexi intelligo iunge
Diligo dilexi: pango pepigi variabit.
Impingo impegi pepigi quoqz pango ve panxi
Proqz paciscor enim dixerunt pango vetusti. Pris.
Preteritat pepigi vel pactus sumqz paciscor. S.
A tango est tetigi. pungo pupugi quoqz punxi
Expungo expunxi: sed dicimus atqz repungo
Dupliciter pupugi vel punxi iungito quis re.
Ex etiam tango veniens nunqz geminatur
Attigit attingo demonstrat: contigit atqz.
Ex ago vel frango lego certe compositiua
Simpliciū seruant perfectum: prodigo sic dat
Prodegi: dego vel degi: infringoqz fregi.
Colligo collegi. Preter tria dicta superna
Negligo neglexi: dilexi intelligo iunge.

¶ In No.

In xi perficiunt vebo vexi vel trabo traxi.

¶ In Lo.

Nempe lui poscunt in lo finita velut sunt
Consulo consului: colui colo: sic alo nanqz
Fert alui: molui molo: iungas occulo formās
Occului. Duplicant ll que nos tollimus inde
Que si principiant a mutis congeminantur
Syllaba prima quidem cuius vocalis habetur
Non eadem semper pepuli quod pello docebit.
Vel tollo tetuli: pro quo iam substulit affert.
Ast etiam tetuli tulo quondam preteritauit.
Fallo fefellit habet compostum non geminatur

Spica cõiugationis tertie.

Nanqz refellit erit compello compulit edit
Psallo petit psalli:vello velli quoqz vulsi
Exculit excello ve excelleo celluit exqz.
Perculit ostendit percello preteritando.

¶ In Mo.

Ante mo si lector vocalis longa daretur
In psi conuertas o:promo dicito prompsi.
Demo vel dempsi como compsi:quoqz sumpsi
Preteritant in ui diuisas altera cuncta
Sic vomui dicunt gemui:tremui fremuiqz.
Ast emo fert emi:premo pressi velle notatur.
Sic adimo t redimo dat ademi datqz redemi.
Sed redimo redimere creans format redimiui.

¶ In No.

In no precedant o vel go si tamen ipsa
Diuisas in ui perfectum reddere debent
Ut pono posui:sic eius compositiua
Suppono posui:cõpono cõposui.Sup.
Pono modo posui:veteres dixere posiui.
Signo petit genui:gegno sed dixere vetusti
A cano compositum per ui quoqz preteritabit
Succino succinui sic occino pandere debet
Occinui:Crispus tamen occano protulit ipse
Occanui:viciqz probus simul occinit inquit
Nam cano dat cecini.
M no precedens in psi no vertere debet
Ut temno tempsi:Sed cetera ui retinebunt
Desino desiui vel desijt indicat illud.
Sterno simul straui:sino siui vel sijt effert.
Publius t scaurus sino sini preteritarunt.Dio.
Dat cerno creui:sperno spreui:lino liui.
Siue lij t leui nomen liui valet esse.
Ab leo quod simplex est q̃uis nõ sit in vsu
Fit leui:monstrat deleui deleo quippe
Inde venit letum quod vitam deleat omnem.
Atqz lino lini flexit quoqz sepe vetustas.

¶ In Po.

Rupi rumpo tenet:corrupi rumpo cor affert.
Abrumpo abrupi:sic altera compositiua.
Ante po si vero presentia corripiunt e.
O vertunt in ui diuisas:id strepo pandit

Spica cõiugationis tertie.

Dans strepui:retinet tamen r quum forte vel l q̃
Aut e productam prepo conuertere debent
O per si:repo id repsi carpsi quoq̃ carpo
Uel scalpo scalpsi serpo serpsi quoq̃ monstrant
Sic sarpo sarpsi generabit preteritando.

¶ In Ro.

In ro vi poscunt:triui vetero:vel sero seui.
Quero t quesiui:sed desero deserui dat
Inserui flectit sic insero:ponitur id pro
Immitto quotiens inseui aut insero poscet
De tamen arboribus dicens. Serui sero seui
Aut pro ordinaui veteres dixisse notantur
S geminant vro dans vssi:vel gero gessi
Uerro facit verri versi quoq̃:curro cucurri.
Denegat a verro perfectum sed diomedes
A curro certe solum tria congeminabunt
Pandit decurro decurri vel decucurri.
Excurro precurro simul:sed cetera tantum
Incurri incurro discurri disquoq̃ curro.

¶ In So.

O q̃ per i vertunt in so finita latinis
Ac ui suscipiunt:exemplum sume lacesso
Nanq̃ lacessiui generat:generatq̃ lacessi.
Arcessiuit item arcesso ac acersyt effert
Uiso volunt visi formare facesso facessi.
Inde capesso dabit perfectum rite capessi.
Queso quesiui quesi quoq̃ preteritabit
Pinsuit a pinso est.

¶ In To.

Pectuit a pecto:pexi seu pexuit effert.
Necto tenet nexui vel nexuit cuariando.
Plecto quidem plexi passiuũ plector habetur
Flecto etiam flexi:petỹ peto siue petiui.
Uerto tenet verti:meto messuit edere debet:
Stertuit a sterto:mitto misi capietur
Sic t omitto suum compostum gignit omisi.
Actiuum sisto perfecto quippe carebit. Priscia.
Compositum fuerit vel simplex:sisto tamen si
Est absolutum designat sto velut atq̃
Preteritat veluti sto:semper resto resisto
Restitit ostendunt:sic consto constitit atq̃

Spica cõiugationis quarte.

Consisto persto persisto t perstitit edunt
Institit insisto velut insto preteritabit
Absto vel absisto simul abstitit cuariabunt
Protulit a sisto statui atq; steti diomedes.
Nam duplici sensu fruitur: velut is quoq; dixit
Nullum preteritum sisto velut tradere phocas.

¶ In Xo.

Texuit a texo: nexo quoq; nexuit edunt.

Quarte cõiugatõis ptã. Ti.iiij.

Uartus in actiuis neutro quoq; tradidit ordo
q Ueneo preteritans eo vel queo compositumq;
In cio si verbũ simplex est pre cio dans ui.

Id cio fert in xi demonstrat vincio vinxi
Sancio sanciui sanxi quoq; sancĩt effert.
Sanciui quõdam dixerunt sancĩt atq;.
Ante cio retinent n si non verba mouendo
Tunc cio per si dant perfectum: vt sartio sarsi.
Farcio vel farsi: rausi vel raucio: fulsi
Fulcio vel fulxi recte formare valebit
Cetera tollendo s persone quippe secunde
Preteritum iuncta ui reddere posse docemus
Nesciui pandit: quod syncopa nescĩt effert.
Tollitur u cunctis: sed enim vi dantibus ipsis
Mollio molliui: seu mollit edocet illud
Sic cio cis cicoq; cies: ciui t cĩt effert.
Grãmatici seui seuiui t seuĩt aiunt.
Amicio amicui perfectum dat diomedes
Jui reddit eo vel ĩj: quĩt t queo quiui
Uenco preteritat veniui t venĩt apte
Factus sum fio patefio sum patefactus:
Suffio generat suffiui t suffĩt: et si
Passiuo a neutro componĩt at quia vertit
Significata simul variãtia vertitur ipsa
At suffire ebimo cerasq; recidere inanes. S.iiij.
Cum fieri faciat simplex suffire poeta
Protulit: excipimus predictis haurio: nam fert
Hausi dixerunt hauriui ab haurĩt olim.
Preteritum sepsi dat sepio: sentio sensi
Dat venio veni: sed aperio dat ruit vsq;.
Nempe cooperio ruit at rũt edere debet.

Dpica cõiugatiõis quarte.

Uersilogus reperit vel repperit indicat ample.
Comperio dicunt perfectum comperit esse
Ire tribus est salio salij saluiqz saliui
Cambio fert campsi:sed ait tamen aio notabit.
¶ Carentia preteritis vnde accipiunt. Ti. v.
Uedani verba carent perfectis vtimur autem
q Ex illis verbis que sunt mage proxima rebus
Percussit ferio:tollo dat sustulit inde.
Suffero sic etiam:nam substulo cõmodat ipsis
Siueqz sustollo:fero dat tulit:id quoqz quondam
Formarat tollo:retulit vel rettulit inquã
Affero t attollo dant attulit vt diomedes
Cerno sed a cresco perfectum sumere creui
Dicitur a stacuo sisto stacui retinebit
Uel stetit a sto fert:quod latius ante notatur
Sisto tamen phocas nil dat:nec polleo glisco.
Nec quatio:mestus sum mereo mereor t dant.
Grãmaticus quatio quassi variare notauit
Sido caret sidi:sedi mutuatur ab illo
A suo nempe sui capiet sum preteritando
Ast insaniuit furit accipit vt monuere
Inceptiua carent perfectis omnia:sicut
Pallesco nigresco:docent horresco labasco
Ast opus est quotiens perfectis vtimur illis
Perfecte forme sic palluit horruit aiunt
Sepe tamen vates dicunt horrescere cepit.
Brachia ceperunt nigris horrescere villis. Naso.
Brachia ceperunt leuibus nigrescere pennis. Nas.
At timeor metuor:reneor:tremor:vrgeor angor
Et discor poscor vescor simul arguor adde
Liquor vel medeor reminiscor quippe carebunt
Omnia preteritis:verum pars maxima sumit
E socijs:poscor sum postulatus habebit
Et vescor pastus medeor medicatus habeto.
Arguor accipiet conuictus:sed tamen olim
Argutus dederat liquor liquefactus adibit.
Peccato argutus Solinus fert prope finem
Decoriqz arguta tulit plautus quoqz vates.
Nempe recordatus capiet reminiscor vbiqz.
¶ Uerba in or quomodo preteritant. Ti. vi.

Epica cõiugatiõis quarte.

Assiuum verbum cõmune ve de quoqꝫ ponens
p In tus ctus:sus xus:perfectum tradere possunt
Nam participium iuncto sum sumere debent
Celor celatus sum:doctus vel doceor sum
Sum patior passus:nitor sum nixus habebunt.
Altus alor profert alitus quod mage laudant
Conditus:absꝫ condor consus simul abs generabit
Conditus abs melius:nam condor conditus effert
Ostendor tensus tentus simul edere debet
Nam tendor tentus:deletus deleor effert
Scito fatigatus non fessus ferre fatigor
Fictus sum fingor:pictus sum pingor habebit
At findo: fissus:figor fixus generabit.
Inseror insertus vel ꝛ insitus:arboris autem
Insitus ꝛ pomi est:hominis tamen ac alicuius
Esto rei insertus.
Dat nitor nisus vel nixus more vetusto.
Nempe fruor fruitus vel fructus sum variabit
Sed fruiturus habet fructurus nemo notauit
Oritus sic etiam profert oriturus vbiqꝫ
Fruiturus item dabit fruitus vt docuere
Fretus confisus fertur sic dicito nomen.
Thracia fretus cithara fidibusqꝫ canoris.v.
Defatiscor habet defessus:concipit autem
Nanciscor nactus pactus pepigiqꝫ paciscor.
Aqueror est questus:pascor pastus:cape natus
Enascor:complexus habet complector:habemus
Mortuus a morior:moriturus sitqꝫ futuri.
Sed moritum generat sicut monuere supinum.i.
Irascor profert iratus sum variando
Expergiscor habet sumqꝫ experrectus vbiqꝫ
Expergefio sum expergefactus habebit.
At cõminiscor cõmentus sum generabit.
Dignit adipiscor sed adeptus sum bene lector
In quor deponẽs in cu quor vertere debet.
Post tus suscipiens participium manifestat.
Inde locutus erit dicendum:siue secutus.
Ordior orsus habet:merui mereor retinebit.
Comperior monuit phocas dare comperit vsqꝫ
Sic ꝛ diuertor diuerti preteritabit.
Deqꝫ tamen verbis or dantibus:aspice supra.

Spica cõiugationum.

¶ Preterita e diuersis psentib⁹ deriuata. Ti. vij.

Rigeo vel frigo frixi retinere notamus
f Luceo dat luxi: luxi quoq; lugeo formac
Nexuit a necto vel nexo: fulgeo fulsi

Fulgo ve suscipiunt: cerno t cresco dat creui
Fert pauco paui pasco simul accipe illud.
Sto stetit ac sisto consto vult constitit atq;
Consisto: pendo vel pendeo quippe pependi
Absto vel absisto simul abstitit euariabunt
Affero t attollo dant attulit vt Diomedes
Nempe acui profert acco: profert acuoq;
A parco t pario: pando: quoq; passus haberur
Uerto: cum verro: versus sum preteritabit.

¶ Neutropassiua. Titulo. vij:

Ec neutropassiua ferunt solũmodo nostri
b Baudeo gauisus: factus sum fio tenebit
At fio fisus. Soleo solitus soluiq;

Audeo fert ausus: quoniam dixere vetusti
Ausi gauisi fisi solui quoq; fij.

¶ Carentia tempor ib⁹ modis psonis numeris. Ti. ix.

Ersonis numerisue modis ac tpe multa
p Deficiunt: ambest solum dixere priores
Nempe forem ve fores foret t fore siue fuisse

A fuo sunt voces: olim id dixere vetusti.
Induperatiui cedo vel cedite voces.
Salue salucre t saluero: Sal quoq; vere
Sic t aue flectas: saluero asinaria plauti.
Faxo pro faciam primi vox sola futuri.
Haud sibi cum danais rem faxo t pube pelasga
Esse putent: nono maro nempe volumine dixit
Nempe optatiui quondam iunxere futuro
Faxim vel faxis tantum: faxit quoq; faxint
A subiũctiuo datur ausim ausis simul ausit
In sit dũtaxat: queso sibi quesumus addit.
Quesumus in primo de legibus inuenietur
Inquio declinat aut inquam ac inquis t inquit.
Inq; quiunt addas: perfecto inquisti aut inquit
Induperatiui vox inquit vel inquiat esto. Pri. x.
Aio vox presens dat ais dabit ac ait aiunt
Ast imperfectum totum variabitur vsq;
Preteritum dat ait: Sed ai pro dic reperitur.

Spica cõiugationum.

Aias siue negas dixit comedia plauti. Rud:
Persona prima caruere sequentia verba
Sicut ouas furis atq; daris foras quoq; faris.
¶ Odi: noui: memini: Lepi: pepigi. Ti. x.
Odi vel noui: memini cepi pepigiq;
o Instantis sensum perfecti z sumere debent.
Odi cum noui cepi pepigi caruere
Induperatiuis: de quo phocas Diomedes.
Uox infiniti sit nosse velut meminisse.
¶ Impersonalium preterita. Ti. xj.
Eduit a tedet perfectum sumere debes.
t Pertesum est peredet habet pereduit atq;
Latius id regimen nostrum verbale docebit
Est ve fuit miseret debet generare misertum
A libet est libuit: libitum quoq; dicitur inde
Sic licuit licitum ve leges: puduit pudet effert
Lernes penituit vel oportuit ipse legendo.
Fert piguit pigitum ve piget: probo rite supinis.
¶ De quattuor verboq; formis. Ti. xij.
Erboq; forme sunt quattuor accipe lector
v Perfectam meditatiuam simul atq; frequentem
Adde inceptiuam veluti lege lecturioq;
Lectito cum curso feruesco siue tepesco.
¶ Perfecta forma.
Perfectam poteris formam deflectere cunctis
Temporibus: cũctisq; modis ceu prandeo curro.
¶ Meditatiua.
Sunt meditatiue forme verba omnia quarti
Ordinis: atq; rio retinentia: Seruius auctor.
Esurio monstrat: talis rio forma supino
Adiicit: hinc lectu mihi lecturio generabit.
Optatiua vocat laurentius in rio verba.
Aut hec significãt q̃tum sua prima notabant.
¶ Frequentatiua.
Forma frequens in sorto: ror: ro: clauditur vsq;
U per o conuerso supremi sepe supini
Descendit: sic a cursu curso solet esse.
A scriptu scripto: nexu nexo capiemus
Ordinis at primi verbum: si forte tenebit
A prius u: mutat per i tunc a: deq; volatu
Sic volito veniet: rogito quoq; deq; rogatu

Spica cõiugationum.

In gi perfectum facient si verba secunde
Persone:tollas s tunc p:esentis et inde
To iungas:cogo cogis sic cogito formar.
Sic fugioqz fugis fugito:legito lego gignit.
Sic etiam quero dat querito:quesito nempe
A queso venier:scito: dat scissito: vsqz
De sequo: est secto: cum debeat esse securo:
A nosco formes vel nosci to vel noto lecto:.
Prima frequẽtatis sit coniugatio semper.
Ut curso cursas:sic lectito cursito siue
Excipitur visoue lacesso facesso capesso.

¶ Inchoatiua.

Presentis capiens co dat persona secunda
Inceptiua: velut feruesco feruesco pauesco.
Hec in sco finit: dormis dormisco docebit.
Sentis sentisco scisco qz: cupisco labasco.
Inceptiua tamen non omnia verba tenere
Primiqz tiua valent: veluti grandesco putresco
Siluesco vilesco; simul brutesco ve iunge
His iuuenesco: volunt generare senesco.
Ex igne ignescit: flamma flammascit habemus
Et herba herbescit: dumescit de quoqz dumis
Tertius ordo quidem semper datur inchoatiuis.
In sco verba tamen laurentius indicat ipse
Vallensis primo incrementum significare.
Idqz placet potius monstrat nam musa maronis:
Expleri mentem nequit: ardescitqz tuendo.
De turnoqz loquẽs ait egre scitqz medendo
Sin in processu cepit crudescere morbus.
Fluctus vbi primo cepit cum albescere ponto
Quedam significant q̃tum sua prima notarant
Sicut adheresco dormisco siue labasco.

¶ Desideratiua.

Grãmaticus posuit formam desideratiuam
Ut viso arcesso quod ab arceo: siue capesso.
Illa quidem phocas diomedes Seruius atqz
Vidimus vt supra forme iunxere sequenti
Quod magis affirmo secteris tu quoqz lecto:.
De verbis in so laurentius edocet illud.
Uisere significat proprie id quod adire videndum.
Sicqz facesso notat: sic arcesso ve capesso.

Spica supinorum.

Uiso frequens posuit sed naso volumine primo
Uox canet: et longas visent capitolia pompas.
Finit Carmen de preteritis.

Carmen de supinis per Antonium Mancinellum libro quarto.

Erba supina tenent vel in um vel in u variãdo.
v Vic docco doctum doctu quoqz sumere debet.

¶ In Bi.

In bi preteritans tum sumit dando supinũ.
Inde bibi bibitum lambi vel itum generabit.

¶ In Ci.

In ci preteritum mouet i: tum post sibi iungit
Ut vici victum: sic ictum format ici.
Ac feci factum quoniam quoties retinent a
Ante cio: vertunt io per tum dando supina.
Ut iacio ieci iactum facio quoqz factum.
Ex ijs compositi si presens i per a sumit
Quod facio inficio iacio eijcio bene pandit
Perfectum certe mouet i: tum postea sumit.
Inficio infeci infectum sic eijcio fert
Eiectum vitare docent id parco peperci
Parco tamen parsi dat parsum: Plinius ipe
Inueniendi auri titulo sed parcitum inquit
Uulg phocas disco poscoqz carere supinis.

¶ In Di.

In di perfectum dabit in sum quippe supinum.
Ut prandi pransum cui morsum iunge momordi.
Defendi format defensum: pandoqz pandi
Passum declinat: quanq̃z patior passoqz
Dant etiam passum: tonsum feret atqz totondi:
A tundo tutudi ac tunsi tunsum quoqz tusum
Respondi generat responsum: rite pependi
Pendeo dat pensum video vidi quoqz visum.
Ascendi ascensum: sedi sessum geminat ss.
Et fodi fossum: dat rendo nempe retendi
Tentum vel tensum: sic cius compositiuum
Ostendi ostentum dabit ostensum quoqz rite
A comedo venier ve comesum siue comestum
Edi fert esum vel estum: pedo pepedi
Nulla supina tenet: do nempe datum retinebit.

Spica supinorum.

Er do composita o per i mutant:z capiunt tum
Ordinis at terni fuerint tum compositiua
Hinc dat itum reddo credo perdo quoqz condo
Absconsum vel itum profert abscondo supina
Ars diomedis ait:sed cudo reddere cudi
Dic cusum:cecidi cado casum nempe creabit.
Ordinis at primi quoniã est circundo datum fert
De cusum videas quum in si perfecta notantur
Mdo precedens perfecto si remouetur
Fac tollas etiam formando quippe supino
S geminans quando correpta est ante suprema.
Findo fidi fissum: Scissum scidit indicat illud
Longi perfecti simplex s iunge supino.
Ut fundo fudi fusum .composteqz simplex
Diffudi monstrat diffusum:rite sequuntur.
In gi preteritum per ctum formare supina
Debent instantis mutatur go quia per ctum
Sic pungo pupugi vel punxi iungito punctum
Sic ago dans egi feret actum:compositiua
Er verbis in go licet in presente mouent a.
Tunc per i suscipiũt illud faciendo supina.
Exemplum sumas ago cuius compositiuum
Exigo iam profert exactum frango creabit
Infringo infractum:rango contingo reducit
Contactum:pango dans pactum vult generare
Impingo impactum fugio fugi fugitum dic.
Ast cupbonie causa remouere volunt n.
Quum retinent sine a siue i penultima:pandit
Frango quidem fractũ infringo infractũ generando.

¶ In .ij.

Quod dat ij cum ui:debet tum ferre supino.
Ordinis aut quarti vel cuiuscunqz sit illud
Munio muniui seu munĳt edere debent
Munitum:scitum scio sciui vel scĳt edunt.

¶ In li.

In li sum finit:quotiens ll congeminatur
Instantis:fallo sic falsum dico fefelli
Apello pepuli pulsum:velli quoqz vulsum
Nempe tuli latum:perculsum perculit effert
Excello excelsum profert excelluit atqz
Exculit:at psallo volucre carere supino

Spica supinorum.

Tollo simul: q̄ꝫ cuius sublatum sumere possit.

¶ In Mi.

In mi perfectum solet i conuertere per ptum
Emi sic emptum vel ademi formatademptum.
Ante propterea preponitur: ante nanqꝫ
M sine p positum valde male consonat vsqꝫ.
Iccirco sumptus promptus quoqꝫ suscipiunt. p.

¶ In Ni.

In ni ntum format veni ventum generabit
Aduenio aduentum cecini quoqꝫ iungito cantum.
Occinit hinc profert occentum rite supinum.
De quo preteritum per ui quoqꝫ perlege lector

¶ In Pi.

In pi preteritans i per ptum vertere debet.
Rupi dic ruptum: sic cepi dicito ceptum.
Incepi inceptum: capio vult reddere captum.

¶ In Qui.

In qui commutant qui per cutum: sit tibi testis
Aliqui lictum: deliqui de quoqꝫ lictum.

¶ In Ri.

R prius o geminās presens ro vertere per sum
Debeat id curro demonstrat rite cucurri
Cursum: sic verro dans verri dat quoqꝫ versum
Fert pario peperi partum: paritum fugit: z si
Pariturus habet duodeno statius ipse
Protulit: atqꝫ hosti veniat paritura marito
Eius compositum certe formabit in ertum
Comperit ostendit compertum: siue repertum.

¶ In Psi.

In psi preteritum: pro psi tum sumere debet.
Hinc scripsi scriptum vel nupsi dicito nuptum.
A scalpsi scalptum compsi comptum quoqꝫ formes
Repsi vel reptum dempsi demptum simul adde
Et sepsi septum: sorpsi nil sorbuit edunt.
Cambio preterea campsi campsum variabit.

¶ In Si scde vel tertie cōiugationis.

In si fac mutent si per sum siue secundi
Ordinis aut terni fuerint: dat rideo risi
Risum: sic arsi dabit arsum: fulgeo fulsi
Fulsum declinat: sic tersi tergeo tersum
Et lusi lusum: rasi rasum quoqꝫ iunge.

Spica supinorum.

Vesi fert besum mansi mansum retinebit.
Et iussi iussum: cessi cessum variabit.
A quatio quassi quassum quoqz sumitur apte
A parco parsi parsum ꝛ parsurus habetur
E cudo cudi vel cusi ducto cusum.
Inde frequens cuso est: accuso incuso recuso
Hinc componūtur: quare cussum caucamus.
Indulsi indulsum siue indultum generabit
Sic mulsi mulsum vel multum: torqueo torsi
Torsum vel tortum tamen in tum sepius effert
Duplicat ss missi nam missum reddere debet
At gessi gestum dabit: vssi format ꝛ vstum
Ferre capessitum voluere capesso capessi.

¶ In si quarte coniugationis.

Ordinis at quarti perfectum: si retinendo
In tum formabit precuntibus l vel r arsi.
Farcio dic farsi fartum: farsi quoqz sartum
Fulcio vel fulsi fultum: sed cetera debent
Uertere si per sum: dat sensi sentio sensum
Rautio vel rausi rausum: et sic cambio campsi
Campsum declinat: tamen hausi concipit haustum

¶ In Ti.

A stetit est statum: nomen status est breuiandum
Lucanus decimo quorū stata tempora status
Exsto vel sisto duplici composita supino
Junxerunt veteres: monstrat absisto vel absto
Abstitit: abstatum quoniā vel itum generabunt
Prestatum vel itum presto quoqz prestitit effert
Dat verti versum: aduerti aduersum variabit.

In Ui syllabam.

Cūctis ordinibus ui syllabam: ui mouet in tum.
Orauí oratum: vel amauí pandit amatum.
Dimico sic auí retinens formabit in atum.
Et iuui iutum: cieo ciui qz citum vult.
Nempe situm sitiui: moui dic poscere motum.
Aplui at plutum penitus tamen esse negabis
Sanciui format sancitum: rite plicaui
Atum ferre volet: plicui plicitum generabit.
Declino format itum: deletum deleo reddit.
Dans oleo ast olui: vel oleui format oletum:
Persius id nomen tantūmodo perdocet esse.

Spica supinorum.

Scripsit enim carmen: vero quisq; faxit oletum
Absoleo leui formans vult sumere letum
Exoleo leui letum quoq; suscipit apte
Ast abolet leui atq; lui letumq; litumq;
Nempe adolet leui ve lui formabit adultum
Agnosco noui notum deducere debes
Ignosco ignoui ignotum formabitur inde
Ast in itum agnoui cognoui t sepius edunt
Agnitus accipies iuuenalis protulit ipse.
Lucanus terno dixit mihi cognitus axis
Nempe agnatorum quõdam Salustius inquit
Regula prima quidem pellit que verba sequuntur
Nam paui pastũ: seuiq; satum generabit.
At sero dans serui sertum variare docemus.
Inserui inserum: sed itum inseui retinebit
Laui fert lautum ac lotum: quõdãq; lauatum
Ast vbi me fessum sol acrior ire lauatum
Admonuit: Uenusinus ait: quarto quoq; fasti
Sacra lauaturas mane petebat aquas
In sexta lautum fert: Comicus ante lauatum
Potatum veteres: potum dixere minores
Est potaturus prope me fert comicus ipse.
Tranquillus sexto potaturus quoq; dixit.
Potare te nile grues lucanus at inquit.
Nempe solutum effert solui: voluiq; volutum
A caui cautum fauit fautum generabis.

¶ In ui syllabam t in ũi.

Quod dat ũi cum ui: debet tum ferre supino
Ordinis aut quarti vel cuiuscunq; sit illud
Atq; supinorum longa est penultima semper.
Hinc bene munitum muniui t munĩt edunt.
Excipiũtur eo retinentia verba sed inde
Ordinis ac terni dissyllaba siue secũdi.
Nanq; supinor̃ breuis est penultima cunctis
Sic eo dans iui vel ĩi: dat itumq; supino.
Sic aditum recte profert adĩi vel adiui.
Nempe situm generat siui atq; sĩi lino liui
Quippe litum format raro licet inueniatur
A cio quod quartus tenet ordo sumito citum
Nanq; citum cico ciui atq; cĩi generabit.
Uenco dat venum veniui t venĩt edens

Spica supinorum.

At sepeliuit habet pelĩt quoq; rite sepultum
E salio salĩ ve saliui ducito saltum.
Sallio salliui cum sallit edere debet
Sallitum: sallo dans salli iungito salsum.
Sallio sallitus salliturus generabit.
Sallo tamen salsus salsurus t edere debet.
Ambio preteritans ambiui ac ambĩt effert
Ambitum nomen tamen ambitus est breuiandum:
¶ In ui diuisas.
Diuisas in ui perfecta cadentia: si co
Uerba tenent: tollatur ui tum postea sumunt:
Id necui nectum: secui secum manifestat.
Sed mico dans micui voluere carere supino
Aplicui plicitum descendere diximus ante.
Cetera diuisas in ui peritum supinabunt.
Sic domui domitum: cubui cubitum variabit
A vetui vetitum: crepui crepitum retinemus.
Uult pono posui positum: dixere repostum
Ennius atq; maro: simplex tamen effuge postum
Altera diuisas in ui: si neutra secundi
Ordinis existunt caruerunt nempe supinis.
Id pandit calui repui rubui maduiq;
Actiuum per ui: sublato u tum sibi iungit.
Sic habui profert habitum monui monitũ dat
Uult gigno genui genitum: strepui strepitumq;
Ast alui profert alitum generabit t altum.
Elicui recte volet elicitum generare.
Uirus t elicitum nono lucanus habebit
A metui t timui debes remouere supina
In tum vertit ui docui doctum supinando.
Sic tenui tentum rapui raptum vel apertum
Inserui insertum desertum deserui dic.
Arripui arreptum exerui exertum variabit.
Occului occultum: consultum consuluiq;
Fert colui cultum: censum sed censuit effert.
Messui habet messum: excelsumq; excelluit edet
Pinsuit at pistum: sorpsi nil sorbuit edunt.
Octauo in libro finis pinsita legetur. colum.
Torruit at tostum: statui generare statutum
Hec preteriti per tum cõuertere debent
Imbuit hinc profert imbutum: formar acutum

Spica supinorum:

Nempe acui:indutum dabit induo quippe supino
Annuit annutum innutum simul innuit effert
Arguit argutum argutus simul inde creatur
Hinc arguturus siue arguiturus habetur.
Arguor at phocas perfectum denegat esse.
Conuictus sed enim conuincor cõmodat illi
Peccato argutus solinus dat prope finem
Stupri ait argutam plauti comedia prima.
Ab ruo nempe rutum ruiturus t edere debes
Nosce volo sterto spuo sisto carere supinis.
A cano compositum formam sectabitur vsq;
Simplicis:a cantum succentum dicimus inde.
Occinui occentum siue occinit euariabunt.

¶ In xui vel xi.

In xuit aut in xi recte formare supina
In xum narrantur sic nexum nexuit effert
Pexuit t pexi pexum:flexi quoq; flexum
Texuit a texo textum generare valemus.

¶ In xi.

Preteritum per xi cuiuslbet ordinis:in ctum
Xi vertit:luxi formabit lugeo luctum
Frigeo vel frixi frictum:sic auxi t auctum
A rexi rectum capies duxi quoq; ductum.
At pinxi pictum generat finxi quoq; fictum.
Strinxi dat strictum:minxi mictum variabit.
A ringo rinxi rictum quoq; ducere debes
Hec euphonie causa n mouere supino.
Quãuis retineant illud iunctum quoq; tinctum
Extinxi extinctum:punctum cinctum simul vnctum
Anxi anctum:quidam direrunt anxus ab ango
Dat sanxi sanctum.sanciui tradito citum.
A flexi flexum variant fluxi quoq; fluxum
Luxi t pollui docuere carere supinis.

¶ Carentia supinis t participijs.

Erba carent quoties lectos iucunde supinis
Tum participijs perfecti siue futuri
In rus deficiunt:oriuntur nanq; supino.
Sic timeo timui refugit timitus timiturus.
Grãmaticus docuit:nullum formare supinum
Urgeo cum rẽnuo:metuo timeo tremo posco.
Compesco:fugo:disco:spuit arceo lingo

Spica supinorum.

Caluoq3 cum tollo:q̃uis sublatus ei dant.
Ango angrum profert:anxus quoq3:rus fugit autem
In meditatiuis inceptiuis quoq3 verbis
Talia deficiunt:tibi parturio esurio do
Exemplum horresco feruesco siue repesco:
In neutris etiam desunt:que sunto secunde
Ac per ui faciunt perfectum:caleo monstrãt.
Ferbeo cũ tepeo:stupeo:lateo:niteo ve
Ex his tolluntur septem solũmodo verba:
Nam doleo doliturus habet:careo carituras
Sic valeo placeo noceo pateo caleoq3
Pelignus dixit:caliturasq3 ignibus aras
In decimo terno:pateo passurus habebit.
Nec quoq3 deficiũt in rus prop:ijsq3 supinis
Ambigo:scando luo sterto vel stridco strido.
Psallo mico rudo pedo:tum parco peperci
Et conquiniscor vel obedio dego pauetq3
Luceo tum sisto:farago scabo malo volo ve
Ac nolo:et gliscor crescor pluit estuo vergo
Mando:simul sorbo cum sorbeo.Plinius ipse
Inueniẽdi auri titulo sed parcitum inquit
Ult participio phocas caruisse futuri
Sitio seuo fluo serit algeo.Plinius autem
Sepe saturus ait:mando mansus retinebit
Nanq3 cibos mansos Fabiũ dixisse notaui.in.r.
In plauto meminens legitur:tamen effuge lector
Accepi ceptus cepturus ipse relegi
Tranquilli quarto decimo quoq3 Quintiliani.
Osurus cicero fatur dum lelius inquit
Exosus ve perosus ait Plautus tulit osus.in.i.
Anoui est notus
Liquor vel medeor:licor:vescor:reminiscor
Fert liquens ve medeus ve licens vescens:reminiscens.
Dat reor:ipe ratus Diomedes:non tamen vltra
Nempe fruor fruitus vel fructus sum variabit
Sed fruiturus habet:fructurus nemo notauit.
Fretus confisus fertur:sic dicito nomen.
Threicia fretus cithara fidibusq3 canoris.Uerg.
Inuenies tu nempe frucns ciceronia querens.in.n.d.
Nascor:dat nascens natum quoq3:dic oriturus
Ac oriens ortus moriens tuus t moriturus

Versilogus Mancinelli.

A nascor phocas rus scribit non reperiri.
A participium neutris generato futuri
Presentisq; etiam:staturus stans quoq; pandit.
Inuenies que tu neutralia preteritorum
Dant participium:veluti pransus placituſq;
Nupta ve cenatus:pateo passus simul adde
Assuesco assuetus:nomen tamen esse putarunt.
A titubo titubatus erit:poto quoq; potus
Actiue potus passiue t sumitur apte.
Sic etiam formant neutropassiua:docebit
Gaudeo gauisus. Soleo solitus:simul ausus
Audeo:sic fido nam fisus preteritabit.
Fio quidem factum solum retinere docemus
Quod tibi demonstrat melior donatus abunde.
Predictis careant impersonalia cuncta
Ut puder atq; piget:tedet:licet ac libet:t si
Fert puditum plautus:pigitū quoq; syllius inquit. vij.
Nec pigitum paruosq; lares humilesq; subire
Pertesus pertedet habet:suet onius ipse
Ignauiam pertesus ait de cesare narrans
Peniq; tens regimen nostrum verbale docebit
Naso ait t vultus sine rusticitate pudentes
Nec gener est nobis ille pudendus ait.
Poscis ab inuita verba pigenda lyra. prope
Hec tamen aduertas potius tu nomina dici.

Mancinelli Veliterni versilogus.

Antonius Mancinellus inclyto adolescēti Joanni michaeli de bonis augurijs:clarissimi viri Dominici filio Urbani quidem gymnasij doctoris summi. S.P.D.

Vgur romulidas inter

a celebrande michael.
Laudib⁹ innumeris:spes decus aura meis
Calliope te nostra petit:chorus ipe sororū
Consequitur:phebo percutiente lyram.
Vas tu suscipiens:lauro redimitus ad altam
Parnasi cyrphin illico ductus eris
Vic sacrum nectar libans dicere poeta.
Ascrei calamos calliopeia dabit.

Versilogus Mancinelli.

Vis igitur poteris clari memoranda parentis
Plurima victuris tradere carminibus.
At quia permagna est genitori copia laudum
Deficient vires promere cuncta tibi.
Quid refert iacobus adest marcellus & alter.
Est bernardinus gloria romulidum.
Cantabunt igitur versu quecūq; decoro
Promere voluerit calliopeia tibi.

Mancinelli veliterni Versilogus.

Exametrū pedibus senis deducere carmen
b Thespiades monuere dee pia numina varum
Heroum quintus: spondeū sextus habeto
Communes reliquis debent vtriq; reponi
Dactylus e longa fiet breuibusq; duabus.
Martius ostendit: vel carmina nempe latinis
Spondeum faciet dissyllaba dictio longa.
Multi vel currunt amens ve exempla tenento.
Ultima cuiusq; est cōmunis syllaba versus
Pentametri dabitur primis romane duobus
Spondeus duplex duplex vel dactylus aut sint
Alterni: post hos bene syllaba longa sequetur.
Inuenies quādoq; breuē tu plura legendo
Dactylus ille duplex post vnica syllaba detur
Temporis vnius correpta est syllaba semper
Longa duum: nono fabij precepta notarunt.
In pede sic quinto spondeus sepe locatur.
Dactylus equalis spondeo in tempore nam sit.
Cornua velatarum obuertimus antennarum
Tertius eneidos meminit.
Inter vocales i duplex consona fiet.
Maioces meio vel meij pandit abunde
Syllaba detur ei duplex: hei syllaba sola.
Uniusq; etiam cui dicas: huic quoq; iunge.
Ille cui: patuere cui albinus tñ inquit. Pris. vij
Letus huic dono videas dare thura nepotes.
Falsus huic pennas: syluarū protulit auctor.
Accipe pompei quarto nasonis habetur.
Ast aliqui pompei dicunt: vultei quoq; caiq;
Durus ait vultei nimis attentusq; videris: hor. vij. ep.
Caius a prima tremebundus luce salutat. Mar. ix.
Quod debes cai redde inquit phebus & illic, Mar. ix.

Versilogus Vancinelli.

I simul u iuncte vocali consone habentur
Continuo veruntamen vnica syllaba fiet.
Ut ianus iuno vinum vaccinia vellus.
U post g seu q vocali nempe sequente
Uim perdit iam lingua docet iam pandit iniquus.
Euanescit item dicendo suesco ve suetus.
Dicendo t suauis persuadeo siue ferendo.
Quod tu id maluisti lucilius edidit ipse. Tul.
Statius at dixit quos fors inopina suasit. Th.i.
Flaccus item scribit: furesq3 fereq3 suete. Hor.i.ser.
Consona vocalis facta in persoluenda
Nunc quoq3 te saluo persoluenda mihi. Nas.ep.vi.
Ex ŭdem ac ŭsdem vocalis tollitur vna.
Seu potius binas vocales verus in vnam.
I simul atq3 ŭs tu monosyllaba dicere debes.
Dŭ quoq3 dŭsq3 simul tollctur littera prima.
Semianimus lector semiustus semihominisue.
I perdunt quotiens scandendo diuido carmen
E de hinc amittit: sic deinceps: ee quoq3 perdunt.
O q3 proinde suŭ dimittere debet vbiq3
E decrat perdit: deest perdere vult simul illud
Cogitat vt speciosa dehinc miracula promat
Flaccus in arte tulit: sunimus fert ipe poeta
Uix ea dicta dehinc progressus monstrat t arā. in. viij.
Fracta dehinc cunctis auersaq3 pectora bello. The. viij.
E quoq3 sepe fugit vocali post subeunte.
Uergilius profert aluearia vimine texta. in iiij.g.
Nec tantum rhodope miratur t ismarus orpbea. in.b.
Ferreiq3 cumenidum thalami t discordia demens. vj.
Iam validam ilionei nauem iam fortis acbate. Uir.j.
Laucaseasq3 refert volucres furtumq3 prometbei. in.b.
Ilionei quidam veruntamen atq3 prometbei.
Scribendum monuere syneresin efficiendo.
Ecthlipsis necat m: vocalem aufert synalepba
Multum ille t terris fuerat iactatus t alto.
Terminat m nomen quotiens vocalis t illud
Consequitur prima est vocalis t m remouenda.
Dictio precedens vocalem post retinendo
Illam dimittit vocali quippe sequente.
Id tamen haud semper possunt seruare poete.
Insyle ionio in magno fert musa maronis. in.iij.

Versilogus Mancinelli.

Victor apud rapidum simoenta sub ilio alto
Et vera incessu patuit dea: ille vbi matrem. in. j. Aen.
Ter sunt conati imponere pelio ossam. i. g.
Et longum formose vale vale inquit iola: in. b.
Clamarent vt litus byla byla omne sonaret. in. b.
Credimus an qui amant ipi sibi somnia fingunt. in. b.
Egerat a stabulis o erythee tuis. Prop. iij.
Rumpe moras omnes turbataq; arripe castra. Vir. ix.
Nomen t arma locum seruant: te amice nequiui.
Saltem laudemus dūmodo ipse egeat. Cat.
Bellorum pompam animā exhalasset opimā. Ju. sat. x.
Insignita forent tum milia militum octo. En.
Et formā contra positarū imagine coni. Pris:
Viuendum est recte: propter plurima tū bis. Ju. sat. x.
  Ast aliqui tum ys scripsere i consona quo sit
S cum vocali sibi iuncta alīquādo mouetur.
Aut ouium fetus aut vrentes cūcta capelle. Vir. ij. g.
Inter se coīsse viros t decernere ferro. in. xij.
Aut seneca octauo vult esse t cernere ferro.
Dispositus prediues bais vigilare cohortē. Ju. sat. x.
  S quoq; sola perit: te nanq; exempla docebunt
Arboribus veteres decidere falcibus ramos. luc. v.
Affixus nostris tu d abis supplicium. cat.
Sudor ibi arcano florētes igne smaragdos. th. ij.
Interea, sol albus recessit in infera noctis. En.
Linquim⁹ insani ridentes premia scribe. ho. i. ser.
  Exupera versus cui syllaba hypermeter esto.
Ecce furens animis aderat tyrinthius oēmq;
Accessum lustrans huc ora ferebat t illuc. vir. ix.
Finem principio versus adiunge sequentis
Qua cessum dicens: de cunctis sic quoq; fiet.
  Vim quādam in versu aspiratio habere videtur.
Haud tamen id verū est: illa sine nanq; relegi
Carmina multa quibus synalepbe nulla teneť.
Exempla ostendi videas illa subeunte.
Posthabita coluisse samo hic illius arma. vir. i.
Pontice cū licino hic quoq; magn⁹ homo est. mar. ij.
Si fur displiceat verti homicida miloni: Ju. sa. ij.
Atq; catullus ait iam dicetur hymeneus
Virgilius manibus hominū perisse iuuabit.
  Quid mirū plura inuenies non hac subeunte

Versilogus de primis syllabis.

Longa quidem prolata licet correpta locāda
Dum sanguis inerat lucani continet alter.
Nam tibi tymbre caput euandrius abstulit ensis. vir. xj.
Luctus vbiqz pauor t plurima mortis imago. vir. ij.
Et furijs agitatus amor t conscia virtus. vir. xij.
Pectoribus inhians spirāria consulit exta. Vir. iiij.
Nostrorū obruimur: oriturqz miserrima cedes. Vir. ij.
Liminaqz lauruqz dei totusqz moueri. Vir. iij.
Sideraqz ventiqz nocent auideqz volucres. Nas. in. v.
Mittit hypermestra de tot modo fratribus vni. na.

Prima syllaba.

Eto rite modis noscetur syllaba prima.
o Seu positu: seu diphthongo: seu prepositiua
Deductu exemplo vel norma compositiue
Uocali ante aliam: positus tamen esse feretur
Quum post vocalem ponetur consona bina.
Uel plures aut x duplex: aut z vel i sit.
Ut tempus lustrum dixerunt azimus aio
Hinc semper longa est vocalis quelibet ante.
Dictio precedens positu quando potitur.
Uindicta grauior qz iniuria: fert iuuenalis. sat. xvj.
Occulta spolia t plures de pace triūphos. sat. viij.
Cur hedera cincta est: hedera gratissima baccho. li. ij.
Et tamen r qz simul post mutam forte sequētes
Uocalem efficiunt communem si breuis esset.
Id cyclades pandūt vel cyclades: atqz dorycus.
Sic patris ac tenebre: patris vel siue tenebre
M simul n grecis liquide quoqz vocibus insunt
Ecce inter primos theramneo a sanguine clausi. Syl. viij.
M tanqz posuit mutam: Marcus tamen inquit
Delectat mariū iam pernicios⁹ ichneumon. in. vij.
Euterpe cohibet nec polymneia. Hor.
Cōmunem mediā grecis seruabit arithmos.
Diphthongus grece producitur atqz latine.
Euterpe predico docent: breuiato preustus
Corripies etiam romane preire preesse.
Composte de pre sodi quoqz prepositiue.
Sunt producende: dirimo breuiare memento
A simul e longa est: vocali non subeunte.
Amitto cuado vobis exempla dabuntur.

Versilogus de primis syllabis.

Ab vel ad obq; breue est: vocali nempe sequente.
Nempe re corripitur: refert producitur esse
Utile significat quotiens distat ve notabit.
Produco reduco quidem breuiatq; reduco
Dij tibi dent capta classem reducere troia. Hor. ij. ser.
Palma negato macrum donata reducit opimū. ij. ep.
Pro longa dooco: vocali non subeunte.
Nam proauus prohibet soliti breuiare poete
Corripiūt etiam profugus ve procella profanus.
Tum prouepos propero proficiscor siue proteruus
Sic professus erit ve propheta profecto ,pfundus
Adde simul dictis ve profusus siue professus
A prope siue procul dixerunt talia duci.
Corripit t prologus: tu cetera nosse labora.
Deducte voces primaria rite sequuntur.
Hinc donum a dono veniens producitur vsq;
A breuibus deducta quidem producimus ista
Junior t casus staturus regula remus
Utrupero humanus: laternaq;: secula: rapum
Legem iucundus binus: totus quoq; regem
Regula vel denus: nonus: vocem quoq; trinus.
Uiginti italiam: vel macero: venaq; vomer.
Jumentum: pecus iungatur secius humor.
Sicilis acfomes: ceritus iugera sedes.
Cetera marte tuo poteris dignoscere lector.
Hec nata ab longis correpta reponere debes
Sume dicar: stabilis: manus t titulus vel arista
Junge lucerna: sopor: quater: atq; farina disertus
Sic fragor: aut fragilis: ducis atq; tigillus ofella
Adde vadum ve sagax predictis adde sigillum
Junge virū: vel aquā noto verbū: iunge quaternus
Inde mamilla: fides: siquidem nato: siue bubulcus.
Hinc odium lotiū: factus vel curulis acerbus
Et femur: ac ligulam: vel omasum: sic t aceruus
Cetera marte tuo poteris dignoscere cuncta.
Exemplo vtemur: ratio quum deficit vlla.
Inde siler breuio sectans exempla maronis
Curua tenent: vt molle siler: lenteq; geniste. in. ij. ge.
Hinc rufine sequar te quum penultima dices
Tullius hūc laudat cui sit penultima longa: Ruf.
Tubera sunt fungi: tuberes at poma vocantur

Versilogus de primis syllabis.

Obiice producas: obiceat correpta locetur.
Correptum subicit productum subiicit esto.
Communem retinent primã quecunq; sequunt
Gradiuus: pelion: palatia siue diana.
Hymen fidene rubigo liquor ve pachynus.
Sicheus: rine virum liquidusq; sicanus.
Britanni ac italus: bithynus siue profectus.
Profundo verbum cacus quoq; iunge propino
Procurro orion: corcyra ac insula quedam.
Humulus: t cartbis: silenus criticus atq;
Rutilius: rudo vel lycas: atq; pyrene.
Dolon curetes verum tu plura notabis.
Regula iam venier: qua syllaba prima patebit.
Preteritum quotiens dissyllabon inuenietur
Producit primam ceu legi: tolle fidiq;.
Tolle dedi atq; tuli sterit t bibit ac scidit ipse
Abscido abscidi abscindo tamen abscidit effert
Preteritũ geminans primam sibi corripit vsq;
Pendeo demonstrat solitum formare pependi
Cetera presentis naturam quippe reseruant.
His tamen exceptis genui posui potuiq;
Nam gigno t pono possum quoq; longa notant.
Inuenies reperi repuli retuliq; legendo
Repperit inuenies t reppulit: illud idem sic.
Producunt primã dissyllaba cuncta supina.
Ve lusum visum: tolluntur itumq; quitumq;
Accoq; citum: coniunge datumq; situmq;
Adde litum ve satũ verutũ: stata iungere debes
Composita accentu monstrat syllaba quanta est
Perlego prepono predico preparo dices.
Vocalis tamen ante aliam correpta manebit.
Nominibus nostris: prerer dius simul aer.
Nomina greca tamen sunt ista ferenda latinis
Dicfio fiebat item: sed nempe sequenti
Rpost e vt fierem fieres correpta docemus.
Greca quidem producta leges correptaq; multa
Bonides clio demonstrat: iulius iolla.

Media syllaba.

Syllaba quinq; modis mesa noscitur ipsa latinis
Diptbongo: positu exemplo: accentu quoq; bino

Versilogus de mediis syllabis.

Uocali ante aliã diuisim cuncta patebunt
  Diphõgus longa est: positus quoq; longa habeꝫ
Pandit ieneus comedia siue repostus
  Noscitur exemplo fiducia quanta loceur.
Omnis spes danaum ꝛ cepti fiducia belli. Uir. ij.
Bacchius rufinus a ꝛ: non bacchius autem.
Principium bachius erit: concludet iambus.
  Cõmunis medias quedam seruare notabo
Contudit: sybaceam pharsalia siue parauit.
Cyane cyane: lecythus lecythus atq;
Cõnubium. cybele: beb ꝛ ycis siue cibelle.
Orion dices orionis ac orionis
Aegeona ferunt egeona sepe poete.
Por ꝛ sena ficedule por ꝛ senna ꝛ iunge sicanus.
Plura quoq; inuenies sita sic relegendo poetas.
  Cõmunem retinet mediam ablatiuus eodem.
Ne placeat curru seruus portaꝫ eodem. Iu. sat. x.
Non eodem cursu respondent vltima primis
Hoc eodem ferro stillet vteq; cruor. Proper. ij.
Uno codẽq; tulit partu maro protulit ipse. in. xij.
  Sic etiam dices in eadem posse notari
Una eademq; via sanguisq; animusq; sequunt. Uir. x.
Hac eadem rursus lygdame curre via. Proper. ij.
  Accentus lex est: qua syllaba tollitur ipsa
Deprimitꝫ ve tibi quicq; romane ferendo.
  Est grauis accentus circũflexus vel acutus
Deprimit ipse grauis vocem: tollit sed acutus
Ast circũflexus vocem leuat ꝛ premit ipsam.
  Noscitur accentu solum penultima quanta est
Sidera latratus fortuna vel indicat ample.
Semper vbiq; feras vel ibidem: corripe nunq;
  Ante aliam semper vocalis corripietur
Uocibus in nostris: vt gloria filius: at dic
Unius vnius vel sic cognata pones
Alterius tantum vel alius dicere debes.
  Cõsona precedens es quinte res tibi monstrat
Tradit e correptũ genitiuo siue datiuo
Nanq; rei formar: fideiq; fides generabit.
  At si precedet vocalis longa sit e tunc
Ostendit facies faciei siue dici.
Aulai pro aule recte producere debes.

Versilogus de vltimis syllabis.

Dic choream plateam ve choream siue plateam
Sic malcam dices vel maleam noīa greca
Corripiunt partim: partim producta videbis
Oceanus simois docet id: spondeus oreas.

Vltima syllaba.

Ultima noscetur triplici ratione latinis.
v Diphthongo vt muse: positu quoq; sic amarent
Regula predictis q̄plurima iungit apte.

¶ In .A.

Omnia lector in a debes producere sicut
Interea contra: tolles ita vel quia tantum.
Ultra vel frustra verum cōmunia legi.
Ima vehunt celi luxit dū frustra frequēter. rus. in arat.
Cura nil prodest: nec dicit vltra cicatrix. Serenus
Induperatiuū prime producto semper.
Casus in a breuis est: preterq; sextus vt aula.
Quintus item grecus quē rectus in as generabit
O palla enea diama biria peliaq;.
In rectoq; etiā muliebria sepe pelasgum
Producere: velut tegea: nemeaq;: theaue
In ginta inuenio cōmunia: corripe genta
Quadringenta docet: vel quinquaginta michael.
Quinquaginta viros: prologo dixere secundo. in th.
Quadraginta dedit gracchus sestertia dotem. Iu. sat. ij.
Mutua q; nobis ter quinq̄ginta dedisti. Mar. li. xij.
Seraginta ceras cū limina mane senator. Mar. li. xij.

¶ In .E.

Producunt in e monosyllaba: me ce tu se
Ipsaq; pro t breuiat: que longa est: semp vbiq;
Rite ne pro an breuis est. prohibens ne longa manebit.
Ne quoq; pro certe ve pro vt nō: longa docetur.
Ue populo dicens producas corripe pro vel.
Femineum nomen grecorum sit tibi longum.
Penelope libye nerine pandit abunde.
Quinte ablatiuū produc terne breuiabis.
Excipiturq; fame: rabe cōmunis habetur.
Diphthongo primi genitiui siue datiui.
Recti vel quinti plurales: sunt bene longi.
Exemplum muse demonstrant siue pocte.
Quippe vocatiuis prime sextus vel pelasgum

Versilogus de vltimis syllabis.

Producunt semper: docet anchise vel achate
A dandi casu deducta aduerbia produc.
E sumunt quotiens mutato o pandere possunt
Docte vel stulte breuis male vel bene semper
Illa fere ferme quare t producere debes
Imduperatiui longi quoq; sunto secūde.
Dic vale siue vale: quoniā reperitur vtrunq;
Idq; qō ignoti faciunt valedicere saltem. in. i. trist.
Tu tepe cōmunem lector cale velliq; pones.
Alta tepefaciet permixta sanguine cede. Lac.
Thura liquefaciūt peligni septimus inquit
Omne aliud iamiam polisyllabon est breuiādum
Scribere demonstrat prope gausape cepe cubile.

¶ In. I.

Infinita velut studui producito cuncta.
Brecorum quintus ceu thebai corripietur
Sicq; dativus aget d iuncto id phylidi monstrat.
Tyndaridi verum paridiq; Propertius inquit. lib. iij.
Statius at thetidi: quare sic plurima cernes
Precipue quotiēs his noia greca tenebunt.
Ast vbi siue mibi tibi vel sibi lector ibiue.
Communes legi nisi vel quasi corripiuntur
Sepe quasi rursus vertens produxit aratum.

¶ In. O.

Omnia ceu do sto monosyllaba longa feruntur
Producūt breuiāteq; simul polisyllaba verba.
Nomen item veluti curro currendo Catone
Ablatiuus enim producitur atq; dativus
A domino monstrat: duo semper corripietur
Sepe ergo cōmunem sacri posuere poete
Frater ego tibi sim filius vnus ego. Proper. ij.
Brecula ceu dido vel sapho longa tenebis
Tanto vel quanto sic cuncta aduerbia produc
Illico corripies: modo mutuo vel cito semper
Cōmune est ergo crebro sero at profecto.

¶ In. U.

U longum pones veluti cornu vel amatu.

¶ In. E.

In e producas: seu fac dic duc simul balec.
Excipitur donec lac nec quia corripiuntur
Dic pronomen erit cōmune alias bene longum.

Versilogus de vltimis syllabis.

¶ In. b. d. m. t.

B d corripiunt sicm t ni positus sit:
Uel sit dipthongus vel syncopa facta poetis
Sub vel ostendunt ad sed caput occiput umqz
Insignita forent tum milia militū octo. En.
Magnus ciuis obit t formidatus orboni. iu sat. vj.
Quis nescit: aut quis nō vidit vulnera pali. iu sat. vj.

¶ In. H.

Ab vab producunt.

¶ In. L.

A breuies semp ceu sal semel annibal t mel:
Sol nil produces gabriel pol siue michael.

¶ In. N.

N producatur ceu tiran quin helicon splen.
Excipe tu forsan vel forsitan attamen exin.
In vel an atqz viden: sic crescens per genitiuū
Ut nomen producit hymen syren quoqz semper
An vallas pferre preces balbus tamē inquit. lib. vj.
Necus in delphin demonstrat iongus habetur.
Ilion ac pelion breuies: sic plura pelasgum
Quartus in in breuis est ceu tigrin thirsin t isin
Quartus in an prime vel in en: producit vsqz
Indicat enean anchisen penelopen ve
Feminei quartus dans an breuiatur vbiqz
Maian vt egian: Sed naso in tristibus inquit
Qui legis electran t egentem mentis Orestem. lib. j.

¶ In. R.

Omnia lector in r correpta vt cesar t imber
Producas: aer craterqz staterqz character
Sic liber ether cur fur panther quoqz lar far.
Uer nar par: dispar vel compar compositiua
Lor cōmune leges amor atqz dolor pauor atqz
Plurima sic etiam ni forte figura notetur.

¶ In As.

As finita velut pietas producito cuncta.
Lorripe greca tamen si dis genitiuus habebit.
Palladis vt pallas plurales corripe quartos
Grecorum cerne velut archadas ac elephantas.

¶ In Es.

Es retinens produc species ostendit t heres.
Lorripe multa tñ: pences inquies es quoqz verbū

Versilogus de vltimis syllabis.

Compositiua simul: breuis t penultima crescens
In quibus est breuis es: teres vt miles simul hospes.
Hec tamen excipimus: paries abies spes.
Resq; ceres t pes iungantur compositiua.
Plurales casus grecorum corripe semper.
Lampades accipiā: vel troades: aut garamātes.

¶ In Is.

Is correpta manet: tum grecis: tumq; latinis.
Ut paris ac ignis: produc simois pyroisq;.
Tethyos t thetys: theris ac theridis breuianda.
Sic micas: aut rutilis piris: aut ore corusco: colum
Et formidantem patrios pyrocnta dolores
Balbus ait quinto recto ei dipthongus habet. Pris. vij.
Delphis delphinis sic aris: sic t elusis.
Vel delphin: arin t elusin longa manebunt
Producti recti quibus a penultima crescens
Longa datur patrio: samnis samnitis id offert
Casus in is numeri longus pluralis habetur
Ut quis vel nobis: dominis:: vis sis quoq; longe
Sic nolis: ꝓuis adsis: t compositiua.
Is vero quis: bis: mis: tis: sunt corripienda.
Verborum quarte velut audis vltima longa
Nescis vel dormis cōmunia legimus esse.
Producunt fueris dederis legerisq; pocre
Longa velis mauis: is verbum t cōpositiua
Ut transis vel adis vel obis: si cetera cuncta.

¶ In Os.

Os longum fiet: velut os oris ve sacerdos.
Os tamen ossis habens breuiandū compos t impos.
Corripe greca velut cabos ilios ac genitiuos
Thetios iliados: longa heros eros quoq; minos.
Androgeos t athos vel rhinoceros phileros ve.

¶ In Us.

Us breue ceu marius: monosyllaba longa velut thus
Sic t iam tellus quibus t penultima crescit
Longa quidem semper: palus est cōmunis habenda
Quarta autem patriū producit: tris quoq; plures
Longi grecorū patrij didus ve calypsus
Longa manēt hydrus pantbus mantbus ve mclampus.
Pus retinens breue fit quoties iunxere secūde
Oedipus ostendit grece edipos atq; menclampos.

Versilogus de pedib⁹ metrorũ.

Finis Elegi metri: quod binis versibus constat.
Hexametro heroico subiuncto quinario.

Carmẽ saphicũ endecasyllabũ.

Ondere constituã saphus a nomine carmen
c Ante trochęus erit: spondeus vel dactylus inde
Primus item binus: tribus autem versibus actis
Versiculũ herous spondeus t edere debent.

¶ Ad Jo. Michaelem augurem.

Te deus summo titulo decoret
Tradat t mundi regimen superbi
Regiam post hec treneas olympi
Ebare michael.

¶ Metrũ dactylicũ Asclepiadũ.

Etro Asclepiadis spondeus dactylus insint
m Hinc cesura datur: duplex sit dactylus inde

¶ Ad hieronymũ Maseriũ forolivien sem.

Jam tempes redeas dulcior omnibus
O mi diuitijs culte hieronyme
Magnam cui tribuit iupiter optimus
Rerum noticiam: Cui loca siderum
Cui celi ratio cunctaq; climata
Noscuntur penitus: Carmine dulcior
Nato calliopes: cultus in omnibus.
Quare iam repetas atria principum.

¶ Metrũ phaleciõ hendecasyllabũ.

Uinq; pedes versus capit hendecasyllabus apte
q Spondeum heroum: capiet tris inde trocheos.

¶ Ad lectorem.

Paruo percipies labore nostris
Artem carminibus benigne lector
Non paruo mihi constitit docere.
Nam legi varios diu libellos
Quo posset mea tutior vagari
Elioriam valeas amice felix.

De pedibus metrorum.

scõm Fabium t Diomedem.

¶ Dissyllabi quattuor.

s Spondeum faciet faciet disyllaba longa: vt ferrenẽ
Cõtra est pirrichius iamb⁹ dibrachus arq; vt pius

Versilogus de pedib⁹ metrorũ.

Lõga breuisq; dabũt ve chorcum siue trocheũ vt dixit
Prima breuis cũ longa sequẽs formabit tambũ: vt amãt
Ipse chorcus erit tribrachus ve trochcus habendus
Quod nono Fabius meminit romanc michael

¶ Octo trisyllabi.

Actilus e longa fiet breuibusq; duabus vt martius
d Dactylus herous quoq; dicit vt fabius vult
Binis e breuibus longa simul est anapest⁹ vt spẽs
Hic etiã fertur grece antidactylus idem
Tresq; breues tribrachũ faciũt: referet bene mõstrat
Tris lõgasq; molossus habet cõtrarius illi. vt cantabant
Junge duas longas mediãte breui amphimac⁹ sit charitas.
Pes tamen a fabio vocitatur creticus idem
Inter longas breues amphibrachus est: vt amant
Eq; breui bacchius erit longisq; duabus vt egestas
Si binis longis correpta est syllaba iuncta
Antibacchius ve palimbacchius habet: vt natura.

¶ Sedecim tetrasyllabi.

Tpeleumatico correpte q̃tuor insunt: vt ariete
a Est dispõdeus semp cõtrarius illi: vt oratores
Longa breuis vel longa breuis iungant in vnum
Ditrochcus erit vel ditrochcus habendus: vt vindicator
Est breuis t longe: breuis t longe diambus: amonitas
Longa duoq; breues: t longa simul coriambũ: vt vsificãs
Antipestus erit breuis: tbis longa breuisq; vt videret
Tuq; duas longas breuibus ꝑpone duabus: vt deponite
Jonicus maior: minor est cõtrarius illi: vt diomedes
Prim⁹ erit pcon lõga breuib⁹ tribus adde: vt leticia
Longa secũda: breues alie tres sitq; scõa: vt amabilis
Tertia longa breues vt alie tres: tertius extat: vt alienus
Quartaq; longa: breues alie tres quartus habere celeritas
Prima breuis: lõge tres primũ dant epitritũ: sacerdotes
Sitq; secũda breuis longe tres sitq; secũdus: vt cõditores
Tertia sitq; breuis tres longe: tertius esto: vt hereditas
Syllaba quarta breuis longe tres: q̃rtus habet: oratoris
Dippius hic etiam fertur simul ab diomede.

¶ Cõmuniũ syllabarũ testimonia.

Tqui cõdiderat postq̃ non repperit aurum
a Aptauit collo quem repperit laqueũ. Ausonius
Repulit a lybicis imensum syrtibus equor. lu. i.
Oueq; ferus repuli doctis medicatib⁹ ignes: medea

Versilogus de pedibꝰ metrorũ.

Retulit ꝛ ferro rhesum: dolonaqꝫ cesos. Penel.
Si reditum retulisset is aut in tempore longo. Lat.
Gradiuus quãras ppĩus spoliauerit vrbes. th. iiij.
Gradiuũqꝫ patrẽ getici qui presidet aruis. V. iij.
Inclyta amasonidũ magnoqꝫ exorta gradiuo. bl. iiij.
Et genus a magno ducentẽ sorte gradiuo. met. v.
Pelion hemonie mons est obuersus in austros. Fast. v.
Ossaqꝫ cũ pelio cũqꝫ hemo cesserit orbis. Syl. iij.
Vaud timeam magni diuisse palacia celi. met. i. sil.
Quam tanti fuerit cadere: vt palacia cernas. Syl. xij.
An noua contentis surgant palatia flãmis. Sc. i. sil.
Exercet diana choros: quam mille secute. Vir. i.
Ter geminãqꝫ hecatẽ tria virginis ora diane. Vir. iiij.
Hymen o hymenee hymen: ades o hymince. Lat.
Affuit ꝛ certis tempora vincens hymen. Mas. ep. vj.
Viuat fidenis: ꝛ agello cedo paterno Ju sat. vj.
Vi tibi nomentũ ꝛ gabios vrbẽqꝫ fidenã. Vir. vj.
Excsa inuenies scabra rubigine pila. Vir. i. g.
Uteris ore aliter nimiaqꝫ rubigine captus. Mar. ij.
Dondus vti saris: calor ignis: liquor aquarũ. Lucr. i.
Fiet vti cibus omnis ꝛ aridus ꝛ liquor ipse. Lucr. i.
Prestat trinacrij metas lustrare pachyni. Vir. iij.
Eqbus imbriferos versus pachynus ad austros. me. xij.
Huic cõiunx sycheus erat ditissimus agri. Vir. ij.
Anna fatebor enim miseri post fata sychei. Vir. iiij.
Natura in terno cum viscere tinea serpens. Serenus.
Agrestes tinee res obseruata colonis. Met. xv.
Londantur parco fusca falerna vitro. Mar. iij.
Landida sic puro numerantur lilia vitro. Mar. iiij.
Crassaqꝫ cõueniunt liquidis ꝛ liquida crassis. Lucr. iiij.
Fida reor fraterna erycis portusqꝫ sicanos. Vir. v.
Sicano pretenta sinu iacet insula contra. Vir. iij.
Sicano pretenta legunt aliqui tamen illud.
Sicanium dedit vsqꝫ fretum balbus canit ipse
Et penitus toto diuisos orbe britannos. in. b.
Nam quid britãnis celum differre putamus. Lucr. vj.
Hinc augustus agens italos in prelia cesar. Vir. viij.
Coniecto sternit iaculo volat itala cornus. Vir. ix.
Bythino phrygioue latũ: sed quem sua nobo. bal. iij.
Quãqꝫ ꝛ capadoces faciãt equitesqꝫ bithyni. Ju. s. vij.
Hec quoqꝫ profecto ludebat iasone varro. Pro. ij.

Versilogus de mediis cõibus.

Arcades his oris genus a pallante ꝓfectum. Vir. viij.
Vas postq̃ mesto profudit pectore voces. Lat.
Impia dementis vulgi t vix tota profudit. Syl. x.
Lacus auentine timor atq; infamia siluc. Fast. i.
His cacus horrendũ tyberio gurgite monstrũ. me. ix.
Hisce tanq̃ habeas tria nomina: qñ propinat. Ju. sat. v.
Lenat propinat poscit negat innuit vna. Mar. i.
Risit: t his inquit facito mea tela: procures. Fast. iij.
Procurate viri: t pugnam sperate parati. Vir. xi.
Quum subito assurgẽs fluctu nymbosus orion. Vir. i.
Ensifer orion equore mersus erit. Fast. iiij.
Fertilis est merite sterili vicina cosire. Fast. iij.
Et bellare tabas docilis cosiraq; parua. Syl. xiiij.
Atq; hinuli pellis toto operibat amantes. Prop. iij.
Vitas hinulco me similis cloe. Hor. ode. xxiij.
Huc licus: huc sagaris: pencusq; bisparisq; crathisq;
Cratis t hic sybaris vestris cõterminus oris. Met. xv.
Silenum pueri somno videre iacentem. Jn. b.
Quantũ oĩs mundus gaudet cantante sileno. Jn. b.
Ut critici dicunt leuiter curare videtur. Hor. ij. ep.
Aequali liber est critice qui malus est. Mar. vij.
Tam graue magnanimi robur mirare rutili. de pon. i.
Hanc tibi prepositio memorant dixisse rutili. Fast. vi.
Fame rutilium sue relinquas. Mar. v.
Vincla recusantũ t sera sub nocte rudentũ. Vir. vi.
Findor vt arbadie pecuaria rudere credas. pers. sa. iij.
Inde licam ferit exectum iam matre perempta. Vir. x.
Protinus anteũ t licam prima agmina turmi. Vir. x.
Non sine me est tibi partus bonos tua bella pyrene. ti. i.
Pyrene misit populos qui nomen ab amne. Syl. xiij.
Antiqui proles bello preclara dolonis. Vir. xij.
Retulit t ferro rhesum dolonaq; cesos. penel.
Illic bellaci confisus gente curetum. Luc. iij.
Celme Joui largoq; satos curetes ab imbri. Met. iij.

Medie communes.

Uiroſq; valentes contudit crudelis hyems. En. in an.
Speratũ meritis dirã qui cõtudit hydram. Hor. ij. ep.
Tolle tuũ precor annibalẽ victũq; syphacem. Ju. sat. vi.
Cõpulimus dirũ syphacẽ fractũq; metello. Clau. iij.
Pharsaliam cocunt: pharsalia tecta frequẽtant. Lat.

Flores Mancinelli.

Uãgiones barbauiqz truces quos ere recuruo. Ju.i.
Vic petit cuphratẽ iuuenis domitiqz barbaui. Ju.sat.viij.
Inter sicilidas cyane celeberrima nymphas. Met.v.
Cognita cyano prestanti corpore nympha. Met.ix.
Lecytus: de hoc vide grecum vocabulariũ.
Experiar numidũqz peram connubia suplex. Uir.iiij.
Occurrit comitum nymphe quas alma cibelle. Uir.x.
Uel tu que tardam mouisti fune cybellem. Prop.vlti.
Hinc viduc cybelles: illinc sacraria veste. Mar.vii.
Bebrycis z sicibici procul inclementia sacri. Bal.ij.
Possessus baccho seua bebrycis in aula. Sy.iii.
Ensiferi nimiũ fulget latus orionis. Luc.i.
Aut clicem iubeo strictũqz orionis ensem. Met.viii.
Atqz auro rude fulmen habent orionis alti. Th.vii.
Aegeona suis immania terga lacertis. Met.ii.
Hec centũ gemini stricros egeonis enses. Clau.iii.
Necnõ tarquinũ eiecrum porsena iubebat. Uir.viii.
Hanc spectare manum porsena non potuit. Mar.i.
Cetera que patulo lucet ficedula lumbo. Mar.xiij.
Mergere ficedulas didicit nebulone parẽte. iu sa.xiiij.
Fida reor fraterna erycis portusqz sicanos. Uir.v.
Sicana nunc tellus nũc littora ibera cruore. Syl.xvj.
Jonioqz mari malecqz sequacibus vndis. Uir.v.
Destinet z rauce circũsonat ira malce. Th.vij.

Finis versilogi.
Antonij Mancinelli Carmen de floribus.
Antonius Mancinellus Urso vrsi
ne domus Heroi clarissimo Episco
poqz Thean. ac gymnasij alme vrbis
rectori õptimo. S. P. D.

Rse decus procerum Ro

v mane gloria lingue.
Unica pierio spesqz salusqz choro.
Nunc ego parnassi venio de culmine montis
Palladis auxilio florida serta gerens.
Quum tamẽ ambigerem quisnam donarier illis
Deberet: roseus cynthius illa dedit.
Si quis in vrbe colit musas z apollinis artes
Si cui pallas adest viribus vsa suis.

p v

Flores Mancinelli.

Ursus is est virtutis amans virtutis alumnus
Ingenio cunctis anteferendus auis.
Alter Aristides dictus cognomine iustus
Uel dictus sapiens primus in orbe Thales.
Huic igitur noua serta dato connexa vetustis
Floribus accipiet qualiacunq; feres.
Talibus acceptis propere tua recta subiui
Dona gerens: Capias: cōmoda multa ferunt.
Ad te confugiunt: quo sint magis tuta fauore
Numinis Ursc tui: suscipe queso libens.
Sic tua sublimi cingantur tempora mitra
Sic videas regni secula leta tui.

De floribus Tituli.

De nominibus per.a.b. Titulo.j.
De verbis per.a.b. Titulo.ij.
De participio. Titulo.iij.
De pronomine. Titulo.iiij.
De prepositione. Titulo.v.
De aduerbio. Titulo.vj.
De interiectione Titulo.vij
De coniunctione. Titulo.viij.
De orthographia. Titulo.ix.

Mancinellus ad lectorem.

On solum sciēdi aliq̄d artem esse verū docendi etiā aniad
n uerti: et in preceptis ratione valere q̄plurimū. Sciēs ita
multos recta docēdi t via t consuetudine carere: ne idem
meo libello accideret ei⁹ apperiēdi modū paucis expediā: Mane
quoq; carmina aliq̄ pueris enodenē in numerum: inde curiosus
p̄ceptor (pfectus enī sola cura t diligentia constat: et nihil est qō
nō expugnet prinat opa) vocabula ipa oīa scitu digna excipienti
bus dictitet. Uesperi aūt repetēdo illa cūctos interroget declina⁹
req; etiaz cogat obscuriora. Tum quoq; sabbato totius dictata
bebdomadis repetat viritim inter rogādo. sic enī t citius t facil⁹
lime quisq; proficiet. Nam vri t Quintilian⁹ edocuit: p̄ceptor fre
quēter interrogare debet t iudiciū discipulor̄ experiri. Quā vero
carmē ipm de flor⁹ hoc est electis vocabulis sit pfuturū adole⁹
scentulis fugit neminē. Quid enī magis necessariū? q̄d vtilius?
q̄d difficilius q̄ ipa vocabula? hinc Varro: hinc Fest⁹: hinc Bel⁹
lius: hinc Nonius: hinc alij multi huiuscemodi cepere ꝓincīā.
Itaq; iure dicāt atq; optime. Qui vires vocū ignorant facile de⁹

Flores nominũ incipiẽtiũ ab Ab

cipi. Est enĩ nomen rei ipius declaratio. hinc noia docere videnť Idq; simpliciter asserendũ ꝙ quisq; noia scit: et res itidẽ sciat: vt Plato in cratylo scribit. Nemo ꝓterea imprudentie aut insciẽtie mihi ascribat: si quãdoq; iambo vel Trocheo vl' Tribracho alĝs uc pedib⁹ a tali carmine abhorrẽtib⁹: vel modo Systole modo Diastole fuerim vsus. Nam vt t breuior t clarior essem: coactus quidẽ aliqñ syllabarũ naturã seruare nõ valui. Parcendũ igitur syllaba nõ quadrãte. Inuenies enĩ apud vetustiores etiaz pedes alios a Spondeo t Dactylo hexametris fuisse inserros: vt Jambũ Tribrachyũ, Procelcumaticũ anapestũ: quoz ꝙdẽ exẽpla latius in Uersilogo iã ostendim⁹. Uale clarissime lector. Kalendis Sextilib⁹. Millesimo q̃dringẽtesimo octogesimonono. Rome

Ab.

Bba pater: monachũ pater abbas inde redundat — Abba
a Est abacus mensa in qua bacchi pocula ponũt — Abbas
Sunt etiam quadre caro quis cõcisa locatur — Abacus
Ars abacus numeros tractans solet ipa vocari
Nempe magistratu priuatu dicit abactus. — Abactus
Abdomen porce sumen: quod plinius inquit. — Abdomen
Et iuuenalis ait: placant abdomine porce.
Fertur abyssus aque locus immensus ve ꝓfundus. — Abyssus
Byssus item: quanq; lini genus est quoq; byssus. — Byssus
Mensibus in primis proprie dicatur abortus. — Abortus
Intempestiue generatus fiet abortus. N. — Abortus
Id tamen auctores veluti quoq; plurima vertunt.
Militibus fuerat vestis que fertur abolla — Abolla
Tum sectę cynice: duplex erat hec t amictus
Diplois ab grecis nostris dicetur abolla. — Diplois
Absona nempe sono dicunt sine significare. — Absona
Adde incõueniens discordans siue repugnans.
Abstinet a temeto quicũq; abstemius esto — Abstemius
Attenuat quoniã vinũ temetum vocitamus — Temetum
Aut tenat mentem. temulenta hinc ebria fertur. — Temulenta
Temetum flaccus: temetum sed dixit aquinas
Absurdum stultum ve repugnans sato notari. — Absurdum

Ac.

Gratia cui nulla est achariś dicetur a signat
Nam sine quippe charis sed gratia dicit esse — Achariś
Acer fortis erit velox austerus acerbus. — Charis
Hec acer est arbor: breuis est cui syllaba prima — Acer
Arcula turis erit (Pompeius inquit) acerra. — Acerra

Flores nominũ incipiẽtiũ ab Ac

Acerra — Aut vbi defunctum ante incendebant odores
Acerre — Est prope parthenopen vrbs que vocitat acerre
Aceruus — Congeries rerũ paruarũ fertur aceruus.
Struces — Signorumq; struces: strages occisa caterua est
Strages — Omnibus ast etiam generale est nomen aceruus.
Aceruus — Aggeruus proprie lector quasi fertur aceruus.
Acheron — Inferni est acheron flumen sine gaudio habetur.
Achilus — Qui sine vir labijs degit bene fertur achilus
Chilos erit labrũ: sine signat a sepe latinis.
Accidia — Anxietas cura atq; molestia accidia fertur
Acies — Est acies oculi dulcissime lector acumen.
Est acies summũ ferri. pugne quoq; turma
Ex acuo fertur quia ferro armatur acuto.
Acyron — Improprium est acyron: tantũ vt sperare dolorem.
Accentus — Accentus lex est: qua syllaba tollitur ipsa
Deprimiturue tibi quicq; romana ferendo
Est grauis accentus circũflexus vel acutus
Deprimit ipe grauis vocem: tollit sed acutus
Ast circũflexus vocem leuat z premit ipsam
Accessio — Nempe incrementũ nobis accessio signat.
Accessus — Aduentum vel itum tamẽ accessus dare debet
Accitus — Accitus vigilans industrius ac studiosus.
Discinctus — Discinctus negligẽs incomptus sit vel ineptus
Accola — Accola sit montis prope mõtem qui colit vrbem.
Accola sic fluuij pelagi z campi vocitatur
Incola — Incola sit montis qui monte in menia seruat.
Incola sic fluuij pelagi z campi est vocitandus
Acus — Appellat acus ab acuta cuspide nobis
Acus — Hec acus huius acus sartoris dicitur esse.
Est discerniculum capitis vel acus mulieb'is
Hic acus huius aci piscis: nam scribitur illud.
Et satius tenues ducere credis acos: Mart.
Acicula — Qua vitas firmant sit acicula: sit quoq; piscis
Acus — Hec acus est aceris nempe est purgatio grani
Accrata — Sunt palee quedam frumenti: festus vt affert
hinc palcis mixtis dicetur terra accrata.

¶ Ad.

Adamas — Est lapis hic adamas durissimus: atq; damaso est
Damazo — Quod homo significat: sed a fert sine: rumpit autem
Hircino calido atq; recenti sanguine tantũ
Indorũq; adamas lapidũ dignissimus: isq;

Flores nominũ incipiẽtiũ ab Ae

Lymphatos curat pellitq3 metus pauitantum.
Hunc etiam solinus ait obstare venenis.
Haud vnq3 inuentus maior nucleo corylorum
Magnetiq3 adamas ferrum rapit vt notat idem
Indomitusq3 adamastos erit vox greca latinis — Adamastos
Approbat addicit dicendo alias quoq3 damnat — Addicit
Olim erat addictus qui cum nil soluere posset — Addictus
Pretoris iussu poterat venire miscellus
Addictus deuotus enim tum obnoxius est. N.
Additus hostis erit: nec teucris addita iuno. V.
Frater adelphos erit: soror at dicitur adelphe. — Adelphos
Fraternus vero dicitur adelphicos esse — Adelphicos
Consumptũ proprie nobis designat ad esum. — Adesum
Est locus hoc aditum templi secretior ipse. — Aditum
Quippe duo ingredior: qđ a signet diximus ante. — Duo A
Hic aditus vero est ingressus: vocq3 latina. — Aditus
Frumenti genus erat ador sacris epulisq3 — Ador
Aptum dixerunt edor olim quippe ab edendo.
Hinc false fruges fiebant: hinc t adoro est. F.
Edocuit quidem sed ador tamen esse ab odoro. Pris. — Adoro
Flexerunt veteres genitiuo adoris vel adoris. — Aduersus
Aduersus vultũ ostẽdens: aduersus at armos
Auersus contra simul erga significabit. F. — Auersus
Uxorem alterius adiens vocitatur adulter. — Adulter
Stuprator vidue fertur seu virginis esse. — Stuprator
Incestum faciunt sacri consanguineiq3: — Incestus

¶ Ae.

Aecus inferni iudex: minos: rhadamanthus — Aecus
Nempe iouis gnati: punit quericq3 retorquet. — Minos
Exaditu est edis plana pede tunc q̃ adibant. Uar. — Aedis
Aedis sit templũ: templa atq3 domus tñ edes — Aedilcs
Siq3 aliter releges scito q̃ fiet abusus. S. — Aedes
Aedibus a sacris ediles sunt vocitati. — Aediles
Illis preposite curandis nanq3 fuere. Val.
Aedituus tutor sacrate dicitur edis. F. — Aedituus
Ex ede edituus varro vult atq3 tuendo
Aeditimusq3 idem fertur velut intimus edis — Aeditimus
Aegeria: in fontẽ versa est lachrymando maritũ. — Aegeria
Nympha nume cõiunx ad aricinũ nemus olim.
Aecon entea est asopi filia regis
Aegina: hinc vrbs est genitricis nomine dicta. — Aegina

Flores nominũ incipiẽtiũ ab Ae

Aegis — Pectoris est aegis proprie defensio facta
Aere: caput medio dire portando meduse. S.
Pellis amalthee capre (quam iupiter ipse
Fertur habere) egis ꝓprie est lactantius inquit

Aegisthus — Aegisthus capris nutritus dicitur esse.

Aegle — Aegle sit mulier: romanis splendor habetur:

Logos — Aegloga caprarũ sermo recte euocitatur

Aegon — Aegon caprarũ: sermo logos esto latine

Aegoceros — Denotat egoceros capricornum: nanqꝫ ceras sit

Ceras — Cornu romanis: decimo lucanus t inquit

Aegon — Aegoceron cancrũqꝫ tenet: caprile sit egon

Aegritudo — Aegritudo animi: egrotatio corporis esto.

Aegrotus — Corporis egrotus: animi vel corporis eger

Aella — Fertur ella mihi turboue procella latino.

Aemulus — Aemulus eiusdem studiosus siue imitator
Aut inimicus erit.

Aeneas — Anchise eneas veneris quoqꝫ filius olim
Dux troianorum: pietate insignis t armis.

Aenos — Aeno enis laudo est: aencas dicitur inde
Qui laudandus erit: laus enos dicitur esse.

Aenigma — Obscurus sermo cunctis enigma vocatur.
Mater me genuit eadem mox gignitur ex me

Aeolus — Aeolus est variusue dolosus quippe ferendus.

Aeon — Aeon grecorum est: romanus transtulit euum.

Aeuum — Aeternitatis proprie euum seruius inquit

Aepy — Nestoris vrbs fuerat positũqꝫ in montibus aepy.

Aepys — Aepy sublime est: aepys tamen altus habetur

Aepos — Aepos dicetur nobis vertexue cacumen.

Aepolus — Aepolus a nostris caprarũ pastor habetur.

Aepolion — Aepolion grece caprarũ grex bene fertur

Aequales — Aequales similes equeui t sunt vocitandi

Aequor — Aequor planicies fluuius mare nempe quietum

Aer — Est mediũ spaciũ celi t terre simul aer.

Aerugo — Aerugo vicium ferri vel t eris ab ere.

Aeschylus — Aeschylus est tragicus grecoꝫ quippe poeta
Caluitiũqꝫ gerens in aprico forte quierat
Testudo ex aquila recidens caput omne resoluit.

Aeschines — Tertius aeschines demosth enis emulus ac er
Oratorqꝫ fuit: aeschines octo leguntur

Aestiua — Aestiua appellant: equitũ t pecorũ loca opaca

Aestus — Aestus sit ponti cõmotio t impetus ipse

Flores nominũ incipiẽtiũ ab Ae.

Temporis estiui solis calor aestus habetur.
  Aetates hominũ quinq; aiunt:id patet infra — Aetates
Esto senex:iuuenis adolescens & puer infans.
  Aeternum vere est sine principio & sine fine — Aeternum
Perpetuũ cui principium sed finis carebit — Perpetuum
  Ponitur hic aether pro celo ac igne poetis. — Aether
  Ex aetho nanq; est quod nobis ardeo dicit — Aetho
Incendo ac uro.
  Hinc equus est phebi dictus siue hectoris Aethon. — Aethon
Solis equi phlegon pyrois eous & Aethon — Pyrois
  Solis equi lucis dicuntur quattuor hore — Solis equi
Nec ruber:hec splender:nũ hec calet:illa tepebit.
  Nosce phlego nobis inflammo significare — Phlego
Ast ardens pyrois fertur:pyr dicitur ignis. — Pyrois
  Splendens a nostris illis dicetur heous — Heous
Fertur heos oriens aurora rite latinis — Heos
  Mane dies aurora simul bene dicitur eos — Eos
Hinc venit eous:cui longa est syllaba prima
  Semper heous habet correptam:lucifer autem — Eous
Ac orientalis matutinus sit heous. — Heous
Hinc pelignus ait quarto:modo surgis heoo
Tempestius celo:modo serius indicis vndis.
Eoasq; acies & nigri memnonis arma
  Aethon ast ardens vel splendidus esto latinis. — Aethon
Aethica moralis:nam mos ethos vocitatur. — Aethica
  Diphthongon refugit tamẽ aptius ethica semper — Ethica
Aetna est trinacrice mons flãmiger vndiq; notus. — Aetna
  Aethram fulgorem dixerunt etheris esse — Aethra
Aethra etiam genitrix ipsius thesei olim.
  Aex egros capra est. — Aex

¶ Af.

Appetit affectat reperitur significare.
  Corporis aut animi est affectio tempore acerbo
Aut leto & facili mutatio:debilitas vt
Letitia arq; metus sic ipa molestia morbus.
  Est dispositio nobis affectio dicta — Affectio
Affectus quarte sit passio sitq; voluntas — Affectus
Est emulatio affectus fiducia & ira
Est & amicitia aut odium vel simile quicqd.
Affines agris vicini aut sanguine iuncti. F. — Affines
Coniugis affines:agnatos dicito patris. — Agnati

Flores nominũ incipiẽtiũ ab Ag

Cognati — Cognatos ꝛ cni genitricis dicimus esse.
Cognati includunt agnatos paulus vt inquit.
Non tamen econtra.

¶ Ag.

Agamos — Est agamos cõmune quidem sine cõiuge nobis
Aganippe — Aonie fons est musis sacer hec aganippe.
Nippos — Valde agan ostendit: sed equus bene dicitur hippos:
Pegasus effodit pede pegen que mihi fons est
Fingitur id vero quia cadmus ductus equis hunc
Inuenit fontem: de quo solinus abunde
Agaso — Ductor asellorum vel equoꝝ fertur agaso.
Opilio — Ex ago descendit (pompeius vt inquit) agaso
Opilio a multis fertur mutando elementum
Bubulcus — Nempe bubulcus erit bobus: suibusqꝫ subulcus
Subulcus — Est agathosqꝫ bonus.
Agathos — Fertur agenoreis: romane quippe superbus
Agenor — Aris agina quidem voluit qui nempe stateram
Agina — Nanqꝫ agit hec fertur mensurã ponderis ipam
Aginator — Hinc ꝛ aginator qui parua ad lucra mouetur
Agros — Est ager hic agros romane: campus id autem.
Campus — Campus planicies ampla ꝛ spaciosa platea
Agger — Ager erit tellus vallo que apponitur ipsi.
Aglyphos — Estqꝫ vic medie tumor Agger rite ferendus.
Glyphos — Aglyphos nobis non sculptus dicitur esse
Agmen — Est glyphos sculptus: nam glypho sculpo notabit.
Agonia — Agmen procedens exercitus impetus atqꝫ.
Agon — Plurali numero designat agonia ludos
Agonizo — Fertur agon ludus certamen seu locus ipe.
Agricola — Signat agonizo certo contendoue nobis
Agrios — Rusticus agricola ex agreos venit ꝛ colo quippe
Agrippa — Agrios agrestis siue ferox immitis habetur.
Agria — Agrippam vocitant pedibus qui nascitur ante.
Agrippa — Ex aegro partu fertur Marcellus vt inquit
Agria nempe dolor:: pus pes est: inde ꝛ agrippa
Ut dicunt alij: qui forte pedem dolet esto

¶ Al.

Ala — Ala equitum est ordo: pedites tegit ala velut ℣
Alba — Alba est ex alba sue dicta: vt varro notauit
Naturaqꝫ loci longa alba est rite vocata
Albani — Sunt duplices albe: albanos tamen altera formac
Albenses — Alteraqꝫ albenses: Varro tibi testis in boc est

Flores nominũ incipiẽtiũ ab Al.

Tybris
Albula
Albus
Alphe
Alpes
Alceus
Alcestis
Alcibiades
Alcyon
Alcedo
Alcynous
Alcmena
Alcmeon
Tisiphone
Megera
Ptisis
Phonos
Alectos
Megero
alphesiboeꝫ
Alpho
Alga
Algor
Aliptes
Aliptho
Aliphe
Alma
Alpheus

Albula tybris erat: tyberin ab nomine tybris
Albus natura: studio fit candidus ille.
Id tamen auctores confundere sepe videbis.
Album certe album quondã dixere sabini.
Alphe candorem nam denotat hinc simul alpes
Perpetuis albent nivibus quia sunt vocitate.
Galli altos montes dicunt fert Servius alpes
Italie quondam muro quasi cincta superbo
Claudebant alpes ne gallia posset obesse
Annibal has autem ferus igne t rupit acceto
Alceus lyricus mytilenceusqꝫ poeta
Admeti alcestis coniunx ne vir moreretur
Ipsa mori voluit: quibat nõ viuere coniunx
Ni pro se quidam quedam vel sponte periret
Certe alcibiades rebus fuit omnibus aptus
Et genere t forma summus: fuit induperator
Plenus consiliis: dicendo obsistere posset
Cui nemo diues: patiens affabilis atqꝫ
Virtute ac vitijs plenissimus omnibus omni.
Tot diuersa quidem esse admirabanꝫ in vno
Alcyon ab grecis: nostris alcedo vocatur. U.
Pheacum alcinous rer q̃iustissimus: atqꝫ
Hortorum cultor cantatus sepe poetis.
Herculis alcmenam genitricem nosce fuisse.
Alcmeon matremqꝫ eriphylem tradidit ensi
Ultus nempe patrem thebano in matre caducum.
Thisiphone: alectoue: megeraqꝫ tres furie sunt.
Ultio vel pena est sed ptisis punitio siue
Nempe phone atqꝫ phonos cedes vel mors vocitatur.
Alectos tamen est incessans quippe latine
Odi ac invideo dicunt signare megero
Alpheno invenio: pastor fuit alphesiboetis.
Inveniensqꝫ boues aut inquirens bene fertur.
Alpho est invenio: alpheo inquiro mihi signat.
Alga maris herba est: fertur tamen vlua paludis.
Tristitia atqꝫ dolor frigus quoqꝫ dicitur algor.
Ab grecis fertur: romanis victor aliptes
Ungo quidem nobis grecum designat aliptho
Unctio pingue simul nobis dicetur aliphe.
Alma quidem sancta est seu pulchra aut dic ab alendo
Elidis alpheum describunt arcades amnem.

Flores noīm incipientiū ab Am.

Sub mare qui refluens longa intervalla secutus
Ore arcebusa tuo siculis cōfunditur vndis. Ver. b.
Altaria — Diuorum superum sunt: tantum altaria quippe
Are — Infernis superisq; simul donabitur ara.
Alter — Alter vterq; simul neuter quoq; iunge duobus.
Uterq; — Alter rite duum fertur: notat atq; secundum.
Alius — De multis proprie primus dices aliusue
Primus — Sed prior ac alter dices herere duobus
Altile — Altile opulentum signat vel pingue ab alendo
Altilia — Altilia appellant animalia que sed aluntur.
Altilis vt pisces: vel auis quadrupes aper vsus.
Alueus — Alueus hic apum cupa est aluearia septa
Alueus — Alueus hic fluuij cursus: muliebre sed aluus
Aluearia — Quo excurrunt sordes: venter qui cernitur esto. S.
Aluus — Aluus erit venter mulieris dicta ab alendo. F.
Uterus — Est vterus venter mulieris concipiendi.
Alumnus — Est & qui nutrit vel qui nutritur alumnus.
Qui prohibet non rite: quidem testabimur id nos
Plinius italiam cunctarum appellat alumnam.
Syllius in nono quoq; libye dixit alumne.

¶ Am.

Amaracus — Persa ab romanis narratur amaracus esse.
Amasenus — Priuerni flumen siculorumq; est amasenus
Amicus — Mentis amicus erit: sed amator corporis esto
Amathos — Est amathos puluis nobis seu ferrur arena
Amathus — Est amathus cypri vrbs: quinto ceu plinius inquit.
Amazones — In scythia fuerant vt fertur amazones olim
Perq; asiam sparse multū cepere sagittis.
De coitumq; virū fugientes vere perebant
Vt grauide fierent: puerosq; necare puellas
Solum nutribant: dextera mamma omnibus vsta
Mazos — Inde datū nomen: sine signat. A. mammaq; mazos
Ambitus — Circuitus domum nobis datur ambitus esse.
Binos ille pedes medium quoq; poscere fertur
Crimen auaritie simul affectatus honos est.
Ambitio — Ambitio est animi: sed dicitur ambitus actu.
Ambitione quidē peccat laudem vel honores
Plus equo cupiens: fiet tamen ambitus ipse
Munera quum danturue pecunia blanditieue.
Publica quo tenent vel munera quo vel honores.
Ambrosios — Ambrosius diuinus enim immortalis & esto.

Flores nominũ incipiẽtiũ ab An

Hortus amenus erit qui ad sese ducit amandũ. — Amenus
Nempe voluptatis plenũ signabit amenus. — Amenus
Amentum iaculi medio circundata res est. — Amentum
Amentat verbũ iacere aut circundare signat. — Amentat
Hinc lucanus ait: iaculum amentauit habena.
Immo destus erit certe aut immensus ametros — Ametros
Matre carens lector grece dicetur ametor — Ametor
Nempe patris sororis est amita t matertera matris. — Amita
Quos soror t fratres generant dices amitinos — Amitini
A patruis vero patrueles scito creatos. — Patrueles
Ast consobrinos gemine genuere sorores
Vulgus at hos omnis consobrinos putat esse. — Consobrini
Et consibrinis patruelibus ac amitinis
Sobrinos dicunt generatos: Caius vt inquit. — Sobrini
Ammos vox greca est a nobis fertur arena. — Ammos
Jupiter hinc ammon libica regione vocatur. — Ammon
Amnem dicaliquod flumen qđ circuit esse. Var. — Amnis
Ambio nanqz dedit: pompeius nominat amnem
Ex amphi circum: nare t qui nat fluit idem. — Amphi
Vere quinqz modis diuus signatur amoris. — Amor
Cecus: t alatus nudus puer: t pharetratus.
Est ambiguitas que dicitur amphibolia — amphibolia
Ambiguus tamen amphibolos mihi dicitur esse. — amphiboloſ
Amphilogos dubius sermo: creat ambo sed ampho. — Ambo
Dictus t amphion thebane conditor vrbis — Amphion
Saxa mouere sono testudinis t prece blanda
Ducere quo vellet: fert id Venusinus in arte.
Herculis amphitryon cõiunx genitricis habetur — Amphitriõ.
Amphitrionyades hinc fertur sepe poetis.
Est amphitrite neptuni vt scribitur vxor. — Amphitrite
Pro sed aqua fertur que terram circuit omnem.
Ex amphi circũ tribo t fit quod tero signat
Thessalie amphrysus flumen: prope pastor apollo. — Amphrisus
Armenta admeti regis pauisse notatur.

¶ An.

Desuper insculptũ romane fert anaglyphon. — Anaglipho
Glypto nam sculpo: sed desuper est ana nobis. — Ana
Exanguem proprie romanis signat anemos. — Anemos
Est anemus ventus. — Anemos
Romane similis grece sed analogos esto — Analogos
Tellure in sicula leuiter decurrit anapis. — Anapis

Florcs noīm incipientiū ab An.

Anas — Uarro anatem vult a deduci quippe natando
Anaxagoras — Fertur anaxagoras gazam donasse propinquis.
Tum se ad naturam rerū tribuit speculandam.
Publica priuata t spernens:quidam sibi fanti
An patrie sibi cura foret:respondit acute
Cura mihi patrie summa est:celo t digitum fert.
Nati morte sibi narrata (est Tullius auctor)
Mortalem dixit nō me genuisse latebat
Anceps — Anceps est dubiū:q vtraq; in parte caput sit.
A capio siue est vtrinq; capi valeat q.
Signat vtrinq; nocens anceps vtrinq; t acutum.
Anceps est dubiū:duplex hinc inde t acutum.
Ancyle — Ancyle e celo scutum breue tumq; rotundum.
Rege numa cecidit:responsum postea fertur.
Illic imperium fore quo consisteret illud.
Ancona — Ancona aut ancun picenī est vrbs:cubitumq;
Designat nobis:hinc ancus martius ille est
Incuruum sed enī cubitum portasse refertur.
Androgios — Uir simul t mulier romanis Androgynos sit.
Andromache — Andros dic hominis:mulieris dico gynes sed
Hecoris andromache coniunx cōponitur autem
Andros dic hominis:sed pugna mache vocitatur.
Angelus — Angelus ab grecis fertur:mihi nuncius esto.
Angello — Nuncioq; angello verbum signare volunt.
Angina — Est genus hec morbi fauciq; angina:q angat.
Angiportus — Angustum vicum notat angiportus iteruc.
Corporis aut animi cruciatus ducitur;angor
Anguis — Anguis t hydrus aque coluber nemor; draco templi est.
Hydrus — In terra serpens:a serpo nanq; vocatur.
Serpens — Dicit at coluber quoniā nemor; colit vmbras
Coluber — Aspicio derco:Draco nempe enascitur inde.
Draco — Nanq; aciem retinet peracurā peruigilemq;.
Hinc sibi templor; custodia:vel datur auri. Mac.
Angulus — Angulus est dictus q sibi angustus locus insit
Anima — Spiritus est anima e quo viuimus:halitus esto
Oris:odoq; etiam rerum:ventus:sonus atq;
Et furor ac ira est. N.
Animus — Nempe animo sapimus:anima sed viuimus ipsa.
Anima — Est anima at debilis animo sine:Nonius auctor.
Mens animus proprie ac anima diuinior ipsa. Mac.
Animal — Est animalq; anima concretū corpus habendum

Florcs noim incipiétiũ ab ao ap

Annales dici histozie lectoz bene possunt. — Annales
Histozie vero annales nõ rite feruntur. Bel. — Histozie
Cuiusqz annales anni libzi acta docentes. Diom. — Annales
Ex anno annona est: sit copia siue alimentum — Annona
Annus romane: grece autẽ dicitur ennos. — Annus
Aut ex an circũ referens: quia circuit annus
Ter centũ quinqz t rum seraginta dies sunt — Annus ex
Anni solaris: sex horas adiiciendo. — quibus con
Hinc anno quarto bisextum semper habemus — stat
Bisextum dicẽ bis sexto dico calendas — Bisextus
Littera in .f. semper. — Annulus
Annulus est annus paruus: puer vnius anni — Anniculus
Dicitur anniculus: tamen agnellus tener agnus — Anulus
Anulus est digiti: paruusqz sit anulus anus
Nomine qui nullo est dicetur anonymus esse — Anonymus
Anser t ab voce est: Uarro velut indicat ipse. — Anser
Antemne ante amnem dicunt menia t vrbes — Antemne
Anteos fertur nobis contrarius esse — Anteus
Anti significat contra t pro sepe latine. — Anti
Antidotum nobis contraqz datum reperitur. — Antidotum
Antilogia quidem fit contradictio nostris. — Antilogia
Antiphona quidem vox esse recipzoca feztur. — Antiphona
Nobilis antiquus: vetus t quoqz charus habetur — Antiquus
Rite sacerdotũ princeps antistes habetur — Antistes
Est anus ab grecis: intellectum quia mus dat. — Anus
Dementem nobis dat anus cõmuneqz nomen.
Anxyrus est propzie barbarus: iupiter ipse
Est a campanis sic cultus: sic quoqz dictus. — Anxyrus
Anxyrus imberbis cuidam tamen esse notatur. — Anxur
Anxur erat quondam qne tarracina vocatur — Tarracina
Conturbo romane tibi dat nempe tarattre.
Hec olim tarachina quidẽ hoc est aspera dicta. St.

¶ Ao

Aonides musas dicunt ex aone fonte — Aonides
Illis sacrato: verũ tamen aones ipsi — Aones
Boetes primi cultozes sunt vocitati. St.
Est hippocrene fons illic: est aganippe. — Hipocrene
Hippos equus fertur: crene fons dicitur esse. — Crene

¶ Ap.

Pictoz eous erat pze cunctis clarus appelles. — Appelles
Hinc t alexander pingi voluit nisi ab illo.

Flores nominū incipiētiū ab Aq

Aristides — Fertur aristides thebanus par sibi tantum
Aper — Est aper ex apros siue aspera q loca querit
Apes — Fertur apes quoniā sine sit pede quum datur ortus.
Aper — Fertur aper summo capitis quod flaminis extat
Animalium paruum proprie: summū vel aper est
Aphilos — Et aphilos certe quisquis sine viuit amicis
Aphrica — Aphrica romanis sine frigore dicitur esse
Phrice — Nanq phrice frigus: sed a fert sine semper apud nos
Aplustre — Nauis t aplustre est ornatus non opus illi
Apocalypsis — Apocalypsis enim nostris reuelatio fiet.
Dat re apo: sed velo dicunt figurare calypto
Apocryphꝰ — Absconsus secretus item sit apocryphus ipse
Apo — Est cryphos absconsus: re apo dat vel ab vsq3 latinis
Apocrisis — Responsum nobis dicetur apocrisis esse.
Apodixis — Est apodixis idem quod demonstratio nobis.
Appollo — Fert a sine: t polli multos: hinc fertur apollo
Sol — Pro sole accipitur: quia solus luceat ipse.
Apostata — Nempe rebellis erit qui fertur apostata grece
Apostolus — Signat apostello mitto: sed apostolus illis
Apostello — Nuncius est nobis vel missus quippe ferendus
Epistola — Inde etiam dicunt descendere epistola nostri
Epistello — Aut ab apistello est potius mitto quoq3 dante.
Apricus — Sole calens locus est apricus: quiq3 moratur.
Aprotum — Nobis designat rite aptorum sine casu
Prosis — Prosis romane casus describitur esse.
O magnū recipit grece: produximus inde.

¶ Aq.

Aquatilis — Fertur aquis animal quod degit aquatilis esse.
Aquilo — Est aquilo siccus tum frigidus is boreas est
Boreas — Mutate forme serto isq3 volumine fatur.
Aquilonis proprietates — Apta mihi vis est: qua tristia nubila pello
Et freta concutio nodosaq3 robora verto.
Induroq3 niues: et terras grandine pulso.
Idem ego quum fratres celo sum nactus aperto
Nam mihi campus is est: tanto molimine luctor
Ut medius nostris concursibus insonet ether.
Exiliantq3 cauis elisi nubibus ignes.
Idem ego quum subij cōuexa foramina terre.
Suppositiq3 feror imis mea terga cauernis
Sollicito mancs totumq3 tremoribus orbem.

¶ Ar.

Flores noim incipiẽtium ab Ar.

Solinus scribit q̃ fertur arabia sacra. — Arabia
Uermis qui foribus suspendit aranea casses — Aranea
Nec t aragne etiam: vel arachne: t arancus esto — Arachne
Compono aut apto vel congruo signat arao — Arao
Gallia fert ararim que narbonensis habetur — Araris
Est ararus scythie: sed arares armenie sit — Ararus
Fert aratron grecus: sed aratrum dico latine — Aratrum
Judicat arbitrio si quis tunc arbiter esto — Arbiter
Judicat at legem seruat iudex tamen ipse.
Arbor vt scribunt a robore dicitur esse — Arbor
Arbustum locus est qui consitus arbore multa. — Arbustum
Quam vites scandunt: arbor simul ipsa vocatur.
Arcanum dicunt absconsum siue secretum. — Arcanum
Arcesilaus vbi sapientia contigit ipsi — Arcesilaus
Meonide musis nocteſq̃ dieſq̃ vacabat.
Immodice tandem potus semel astra reliquit.
Archetypus nostris recte exemplaris habetur — Archetypus
Esto figura typos: tamen archę principiq̃ palis — Typos
Archos enim princeps: archę quoq̃ principiũ sit — Archos
Nempe syracusius geometres dicitur olim
Esse archimedes: pro tempore tempus habeto. — Archimedes
Is patria capta signis at tentus ab hoste
Occiditur: nihil aduertens hostisue rapine
Architas vrbe est oriundus quippe tarenti — Architas
Philosophus prestans ac secte pythagoree
Isq̃ dyonisi manibus scribendo platonem
Damnandũ eripuit: nec virtus defuit vlla.
Preceptor fuerat tulli ast archia docta. — Archia
Architriclinus erit cõuiuia digerit is qui — architriclin⁹
Cõuiuiiq̃ locus triclinii habebitur ipse — Triclinium
Archimagirus erit princeps cocus euocandus. — archimagir⁹
Nanq̃ magiros erit nobis cocus ipse latinis — Architectus
Est architectus princeps faber ipse domoq̃.
Ursa arctos grece est: arctous at est borealis.
Arctophylax vse custos idemq̃ boetes. — Arctos
Arctophylax vulgo qui dicitur esse boetes. Tul. — arctophi'a:
Stella micans radijs arcturus cauda sed vse — arcturus
Dicetur nobis: sub pectore stateq̃ boote.
Artos enim panem tollendo c significabit. — artos
Telorum est arcus: fornixq̃ vocabitur arcus. — arcus
Circulus est arcus: tamen iris continet arquum. N.

Flores noim incipiẽtium ab Ar.

Arcus dicatur q̃ longius arceat hostes.
Seruius in quinto docet hic hec iridis arquus
Iride pro hic arquus cicero huius protulit arqui.
Ennius hec arquus ponens quarte associauit.
Area — Area quippe locus vacuus qui exaruit esto. N.
Area quo arescunt locus t frumenta terunt. U.
Arena — Edocet ac varro q̃ ab arco fertur arena.
Harena — Herco sed lector recte producit harenam.
Arcopagus — Pagus erat martis: qui dicitur arcopagus
Arcos — Arcos est martis: sed pagos vicus habetur
Arcopagite — Arcopagite qui in templo martis athenis
Iudicium quod erat preclarũ quippe ferebant
Arethusa — Nempe syracusius fertur fons esse arethusa.
Argennos — Argennos grece nobis est splendidus albus.
Argethos — Strenuus argethos velox t candidus esto.
Argyrion — Argyrion nobis argentum dicitur esse
Argyros — Argyros illud idem.
Argos — Artica fert argos nimiũ quod distat athenis
Thessalie est argos quod nempe pelasgicon aiunt
Argos achaia simul tenet hippion cuocitatum
Id tamen affirmant longe haud distare mycenis.
Argo — Hec argo dicta est nauis quam duxit iason.
Argon — Er architecto: seu velox q̃ notat argon. Diod.
Arpi — Agiripa aut arpi diomedi erat appula terra
Argutus — Est breuis argutus sit callidus atq̃ sonorus.
Aricia — Archilocho siculo est fundataq̃ aritia quondam
Arics — Est aries animal sidus tum machina belli
Arista — Fertur arista quidem spice pars prima q̃ aret.
Aristippus — Ingenium facile t cunctis tenuisse paratũ
Fertur aristippus: dilectus t hinc dionisio.
Solus Aristides dictus cognomine iustus.
Aristides — Alter aristides preclarus pictor habetur.
Aristophoꝝ — Fertur aristophoꝝ vas id quo prandia portant
Phoro — Nanq̃ phoro porto est sed ariston prandion inquit.
Aristos — Optimus a nobis illis dicetur aristos.
Arithmeti/ca. — Tractat arithmetice numeros ars fert arithmos
Nam numerus: ipa hinc numeralis rite vocat.
Arithmos — Hinc numero legitur ratione q̃ accipiendũ est
Numero — Composito numero maro ꝓfert: in numerũq̃
In numerũ — Tum vero in numerũ faunosq̃ feraq̃ videres
Ludere id est rithmũ rationem aut dicere debes

Flores nominũ incipiẽtiũ ab As

Instrumenta artis cuiuslibet arma vocantur. S. — Arma
Armaq; ab arcendo dicuntur varro velut fert. — Arma
Arma t dicunt proprie pendentia ab armis
Ut scutum gladius thorax. sunt armaq; tela. F.
Armenta ferunt vbi ponunt arma carine. — Aramenta
Armentũ pecoris genus est q; ad arma sit aptum — Armentũ
Terga boum scutis: sed equi pugnando velabunt
Armenta appellat Varro quasi dicta aramenta
Magnoq; armentũ: grex parua t magna tenebit — Grex
Lanigerosq; greges: armentaq; bucera pauit. Ouí. vj.
Bucericq; greges sub eodẽ tegmine celi. Lucre. ij.
Nũc grege de intacto septem mactare iuuencos.
Prestiterit: totidẽ lectas de more bidentes. Vir. vi
Armiger in pugnã domini gerit arma: velut sunt — Armiger
Tela: arcus: scutum: vel lancea: siue pharetra — Armille
Armille manuũ leuarum ornatus habetur — Arteria
Uitalis vena est arteria semita siue
In qua vitalis sit spiritus ipse repostus
Articulusq; bonis instructus ab artibus esto. F. — Articus
Durũ inter pellem viscus quoq; pingue vocat — Uiscus
Aruina: interpres qõ protulit ipse maronis — Aruina
Ales hirundo nigra est: nat hirudo: cannaq; arundo — Hirundo
A voce ipsius vocitari fertur hirundo. U. — Arundo
Dicitur vt legi: quia carnibus heret hirudo
Arx est pars vrbis tutissima: turris at hec est — Arx
Arceo fert arcem q; ab ipsa pellimus hostem.

¶ As.

Ex ere as nummus libralis dicitur esse. — As
Denotat as libram: Sextans bina vncia fertur. — Sextarius
Tres retinet quadrãs: sed q̃ttuor adde trienti. — Quadrans
Quincunx q̃nq; tenet: verum sex semis habebit. — Semis
Septunx dat septem: bessis bes siue dat octo — Bessis
Dodrãs quippe nouẽ: dextans decunxue decẽ fert — Dodrans
Rite decem atq; vnam scito retinere deuncem. — Deunx
Unde aliqui nequeunt vi tolli fertur asylum. — Asylum
Sylao syloq; simul predor dat: asylum — Sylao
Inde venire putant: siue sinat a sepe latinis.
Oestrus grecorum est: sit asilus quippe latine. — Oestrus
Plinius ac plures etiam dixere tabanum. — Tabanus
Quod minime verũ est: diuersa animalia quippe.
Assecle domini q; iussis omnibus assint. N. — Assecle

Flores noīm incipiētiū ab at au.

Assum — Assum fert varro quoniā assudescit ab igni.
Aster — Aster romane stella appellabitur ipsa
Astron — Nempe asteriscus dicetur stellula nobis
Astron sidus erit stellis ex pluribus actum
Astyanax — Hectoris andromaches gnatus simul astyanax est.
Astȳ — Urbs asty grece: sed anarturos habetur
Anax — Hector enim genitor solus defenderat vrbem.
Fertur anax t rex.
Astronomia — Astronomia potest astrorum regula dici.
Nomos — Nanq; nomos grece romane regula fiet.
Astrologia — Astrox sermo ratio simul astrologia
astutus — Dicitur astutus certe quasi tutus ab arte. F.

¶ At.

athanatos — Immortalis enim dicetur athanatos esse.
athena — Diua minerua quidem grece appellatur athena.
atheos — Esse deumq; negans atheos: deus est theos illis.
athesis — Est athesis fluuius veronam is diuidit vrbem.
athleta — Athletam pugilem luctatorem ue notarunt.
atomus — Indiuisibilis siue indiuiduus erat
Hec atomus: nobis incisio quippe Tome fit
athos mōs — Mons t athos thracum siue hemonie reperitur.
Arduus ac ingens: t nubibus altior imbri t
Urbs erat in summo: medioq; ubi longior etas
atos — Grecia dicit atos: roma insatiabilis inquit.
Clotho — Clotho ferto colū: Lachesis trahit atropos occat.
Lachesis — Clotho ortum: lachesis vitā, mortem dabit illa
atropos — He sunt tres parce: seu mauis dicere fata.
attonitus — Que bona que mala dāt nascentib⁹ illico cunctis.
Parce — Hinc parce a partu dicte mutatur enim. e. Bel.
Clotho significat mihi circūuoluo neoq;
Sortitur lachesis nobis: sors nam lachos erat
Est atropos verūtamen immutabilis ipsa.
Attonitus proprie coni tru stupefactus habetur

¶ Au.

auceps — Auceps ex auibus capiendis dicitur esse.
auctio — Auctio venditio publice que fit vocitatur.
actio — Actio sed fertur prolatio sermo vel ipse.
autor — Conditor est autor: dux est vel causa vocandus
actor — Est autor belli vt dicunt: pacis simul autor
Orator — Quisq; agit orator causam bene dicitur actor.
Qui gestum vultus vel corporis istrio sicut.

Flores noim incipiẽtium ab Au.

Autorare quidem obligare est subiicere ue — Autorare
Autoramentũ sic obligatio fertur. Val. — Autoramentum
Quicq in militiam forte elegit ille profecto
Autorat: docuit sapbus interpres id apte — Autorat
Autoramẽtum sic est ascriptio dicta
Exautorare est quum tollitur auctoritas: sed — Exautorare
Imperioq suo missum facere ac remouere
Autoritas ius est t dignitas atq potestas. — Autoritas
Audax esto malus: bonus audens dicitur esse — Audax
Aurora ac splendor romanis dicitur auge — Auge
Est augur qui auium intendit voces volatus — Augur
Cunctaq signa quidẽ rerum occurrentia nobis
Aulos grecoꝝ vox tibia fistula siue. — Aulos
Nempe via sine fertur Auis nanq auia lustrat. — Auis
Fertur ab aduentu auis vt pompeius inquit.
Inde t enim veniunt vnde haud ipsi meditamur
Aulea appellant greci velamina picta. — Aulea
Aule nanq atriũ fertur signare latinis. — Aule
Aura fauor splendor ventusq notatur baberi. — Aura
Auris pars capitis qua audimus dicitur esse. — Auris
Auricula exterior pars auris rite vocatur — Auricula
Auribus a magnis auritus dicitur apte: — Auritus
Cui bonus auditus simul est auritus habetur.
Aurora ante ortum solis splendor sit habendus. — Aurora
Auspex prepositus celebrandis connubijs est. — Auspex
Parte viri: vroris nam pronuba parte vocat — Pronuba
Auspiciumq auium cõspectio sicq volatus. — Auspicium
Sit vox t cantus: sit principiũ quoq ductus
Cunctoꝝ auguriũ sit conjectura vocatum
Augurium ex auium garritu festus vt inquit. — Augurium
Monstrant ostendunt monstra ac ostenta futurũ — Monstrũ
Omen erit votum mentis votum quoq vocis. N. — Omen
Portentum portendit enim aportat simul illud — Portentum
Quod monstra ac ostenta notant portenta vocantur.
Crinite stelle atq tonitrua facta sereno
Prodigium certe t cunctoꝝ pessimũ habetur. — Prodigium
Nanq mine diuũ: diuum dicuntur t ire.
Sola nouum dicteq nefas harpia celeno
Prodigiũ canit: t tristis denunciat iras. Vir.
Auriga automedon siue armiger extat achillis. — Autumedõ
Autumnum dicunt exaugeo: tunc hominũ res — Autumnus

Flores noim incipiẽtiũ ab ax az.

Augentur fructusq; simul collectus ab agris

Patruus — Est patris patruus: genitricis auunculus esto

A patre fit patruus: sed auo fit auunculus ipse

Auus — Est auus ac proauus: abauusq; attauus tritauusq;

De quibus instituet legum te portio terna

Nepos — Sicq; nepos sumit p ab: siue at: tri simul adde

Auxilium — Auxiliũ ex auctu: quum exercitus aduena forte

Presidium — Auxilio accessit: presidia quippe vocabant

Quũ presidebãt castra extra vt tuta manerent.

Subsidium — Qui subsidebant subsidia ferre solebant

Obsidium — Ex obsidendo ast obsidia dicta notantur.

¶ Ax.

Axis — Axis nempe poli sit linea longa vtriusq;

Fertur t hinc stipes rota p quã voluitur axis

Axis pro celo boreali t parte notatur.

Poli — Axem pũcta duo claudentia quippe poli sunt

Arcticus altus erit: polus est antarcticus alter.

¶ Az.

Azymus — Azymus a nobis sine fermento vocitatur.

Zyme — Nanq; zyme signat fermentũ: sed sine fert a

Azelos — Azelos sine amore potest mihi dicier apte.

¶ Ba.

Babylon — St babylon gentis chaldee vrbs t caput omni

Babylonis magnitudo — c Milia que circũ se seraginta tenebat

Biscentũq; pedum fuerant sua menia summa.

Crassa tamen dicunt: sed quinquaginta fuisse

Solinus docuit fluit euphrates simul inter

Dat babylonq; babel: confusio dicitur illud

Babel — Qua babel arx fuerat: lingue confusio facta est.

Baculus — Baculus est bactron neutri generis apud illos.

Badius — Sit badius sonipes phenicis cui color insit

Balbe — Balbe est obscure: sic balbutire feremus

Balbutire — Si quis confusa lingua t trepidante loquetur.

Balena — Belua balena est pistrix eadem: quoq; cetus. F.

Balena a nobis grecis phalena vocatur

Conspicua est certe nostris dicenda latinis:

Balista — Balista a ballo est: iacio quod signat apud nos

Balsamum — Balsamum at arbor erit composita sed inspice caute

Xylon — Est lignũ xylon: nam succus opos vocitatur

Opos — Fructus erit carpos: coniunctis tollitur ast s.

Carpos — Vincq iuuenalis ait: spirant opobalsama collo

Flores noim incipientiū a be bi.

E corio cingulum bullatum balteus olim. Var. — Balteus
Bambacium scribunt vel bambicium bene dici — Bambaciū
Baptismus poteris potes hoc baptisma vocare. — Baptismus
Id tamen a nobis immersio dicitur esse. — Baptizo
Baptizo grece designat mergo latine — Barathrū
Est locus inferni barathrūqz profundus ad ima.
Est locus at proprie: Diomedes actor athenis.
In quem precipites soliti sunt ferre nocentes.
Barba pili: mentum fertur locus esse pilorum — Barba
Barbarus omnis erit preter grecosqz latinos. F. — Mentum
Barbarus ille quidem fertur qui fatur inepte. St. — Barbarus
Stultus z ingenio tardus mihi bardus habetur — Bardus
Lantor apud gallos procerum bardus quoqz fertur. F.
Hinc lucanus ait: fudistis carmina bardi.
Est elephas barrbus: barrbire hinc dicetur ipse — Barrbus
Quid tibi vis mulier nigris dignissima barrbis. Hor. — Barrbio
Basia nulla decent: tamen oscula sepe probantur. — Basia
Batrachus a grecis fertur: sed rana latinis — Oscula
Batrologia quidem multiloquiū vocitatur. — Batrachus
¶ Be. — Barthologi
Ille beatus erit: cui rerū copia grandis. Val. — Beatus
Felix est compos cunctorz quippe bonorum. Val. — Felix
Nempe animo retinens bona cuncta beatus habet. Sen. — Beatus
Absqz malo degit retinens bona multa beatus. Tul.
Neue putes alium a sapiente bonoqz beatū. Hor.
Omne genus mense bellaria dico secunde — Bellaria
Bellum sepe quidem pugna est: discordia sepe. — Bellum
Virgilius dixit media inter prelia belli.
Bellum dic prudens: pulchrum: quandoqz parumper
Esse bonum signat.
Quiqz bonis donat dignis simul: esto benignus. F. — Benignus
Uncia bessis erit vel bes quater ac quater aucta. — Bessis
¶ Bi.
Est vinum bibile: at bibulum coniungis arene — Bibile
Quod bibit est bibulum: bibile atqz bibi valet apte — Bibulum
Librorum numerus locus ipseue bibliotheca est. — bibliotheca
Bibliopola tamen librorum venditor extat. — Bibliopola
Nam polo vendo: biblos liber euocitatur — Polo
Nempe volumen erit ue libellus biblion apte — Biblos
Quod hinc pecudes mactant dico bidental. H. — Biblion
Pompeius vocitat templum quo talia fiunt. — Bidental

Flores noīm incipientiū a bo bu.

Bigamus — A bina vxore est bigamus: tres trigamus imples
Trigamus — Duplicis at linguę vel fallax esto bilinguis
Bilinguis — Annorum spatium bimatus quippe duorum
Bimatus — Dicetur bimus: trimus: quadrimus: amice
Bimus — Qui binos retinet qui tres qui quatuor annos.
Bimestris — Rite duum mensium scito signare bimestris.
Binomius — Extraq; de porca cruda bimestre tenet. Fast. vj.
Lui nomen geminū fueritq; binomius esto.
Byrsa — Ut quintus paulus sextus pompeius ꝛ vltra.
Byrsa est vox tyria ac signans tergus coriumue
Arx media fuerat carthagine byrsa vocata. Sr.
Byssus — Esto genus lini tenuis tibi byssus amice.
Byzantion — Constantinopolis dicta est byzantion olim.

¶ Bo.

Bolus — Frustulum idem morsus bolus Uelit erne vocandus.
Bolos — Sed bolos in grecis factus describitur esse.
Bombus — Est bombus sonitus: sono grece bombeo fertur
Bonus — Quis bonꝰ est clemensue benignus iustus honestus
Qui consulta patrum: qui leges iuraq; seruat
Boothes — Rite bubulcus erit nobis romane boores
Botbros — Dat botbros fossam fundamentūue latinis.
Boreas — Est boreas aquilo ventus: septentrio siue
Quem iuxta esse aiunt.
Bothrio — Botryo vel botrus rorum. est pars esto Racemus.
Racemus — Botrys grecorū vox nempe racemus habetur.
Botrus apud nostros.
Boa — Est boa lympharum serpens: a voce bouis fit.
de Boa an/ gue mirum — Hubera quippe boum sugens fit maxima pinguis
Funditus ac vastat quascunq; tenet regiones
In vaticano (dum claudius induperator)
Infans occise solidus spectatꝰ in aluo est. Sol. Plin.

¶ Bu.

Bubos — Bubos mutus erit: sed buccolos esto bubulcus
Bucolos — Regis alexandri sonipes sit buchefalus: q⁹
Buccepha lꝰ alexādri equus — Is capitis bubuli fertur tenuisse quid instar. F.
Aut armo quoniā tauri caput ille gerebat
Exustum: veluti Solinus prorulit: addens
Regali accepto strato nullum voluisse
Bucolicus — Ni dominū ferre: ast alius portabat alumnum
Bucolicus nobis recte armentarius esto
Buccinus — Buccinus esto canor: tuba buccina dicitur esse. Cap.

Flores noim incipiẽtiũ a Bl. Br

Buccinus est etiam tuba: nono vt Plinius inquit
Buccina dat belli signum tuba prelia miscet
Bulga est folliculus marcello teste: crumenam
Dixerunt veteres: a gallis scorteus autem
Sacculus accipitur bulga hec pompeius vt inquit.
Bumammã nostri greci bumasthon t aiunt.
Bu magnum signat: dicetur mammaq; maston
Magnam Vergilius bumasthon nominat vuam.
Bura simul buris cauda cuocitatur aratri.
Nam bouis vra quasi est: caudam signabit t vra
Natus equo ac asina burdo ac hinulus vocitatur
Mulus equa fiet: cerue est hinulus quoq; natus
Burrhum designat ruffum: fert grecia pyrrhum.
Dico locum bustum: cõbustus mortuus est quo
Atq; sepultus item: modo dicũt busta sepulcra. F.
Dicitur ipse bouis mihi caseus esse butyrum
Cum butyro macer ille tulit: bus nempe bouem fert
Caseus est tyron: proprie sed pingue vocatur
Lactis quo durum magis est pinguius ipso.

¶ Bl.

Blax stolidus nobis mollis lasciuus habetur.

¶ Br.

Brache dicuntur vestis pudibunda recondens
Nam brachis breuis est: briaros fortis reperitur
Multi aiunt bracas vel braccas esse verendum.
Rite breuiloquiũ designat brachylogia.
Bractea perrenuis: sed lamina crassior extat.
Argenti ac auri sit bractea portio lata.
Lamina sit ferri stanni plumbi vel eorum.
Dic bromiũ bacchum: bromo a consumo notante est.
Nam modice sumptus superantia cuncta resoluit
Vel dica bronte tonitru qõ signat: eo q;
Natus cum tonitru fuerit: genitrice perempta.
Sit bromos tonitru: bronte quoq; dicitur esse.
Dentibus ore simul productis broncus habetur
Broncus erit guttur vel passio gutturis ipsa.
Broscho a bruchus erit: quod signat rodo latine
Pars hyemis breuior bruma est: ros mane pruina.
A breuitate quidemq; dicrũ bruma vocatur
Brutus hebes siue obtusus ceu Nonius inquit.

¶ Lac.

Buccina
Tuba
Bulga

Bumãma
Bumastos
Bu
Mastos
Bura
Ura
Burdo
Hinulus
Mulus
Burrhum
Pirrhos
Bustum
Butyrum
Tyron

Blax

Brache
Briaros

Brachilogia
Bractea
Lamina

Bromius
Bromo
Bronte

Bromos
Broncus
Bronchus
Broscho
Bruchus
Bruma
Pruina
Brutus

Flores noim incipiẽtiũ a cac cae.

Cacabus — Uo caro decoquit cacabus: grece a sonitu fit
Olla — q A qz cibo quodã cacabum dat Uarro vocatũ
Olus — Appellant ollam romani fictile vas est.
Cachinnus — Hinc olus appellat Uarro.
Canchas — Nempe solutus erit risus Uelit erne cachinnus
Canchazo — Canchasmos grece est canchaso dico cachinor
Cacos — Est timidus ue malus nostris cacos euocandus
Cacosyntheton — Compositura mala est vocum cacosyntheton esto
Nam Syn compositum theton aiunt significare

¶ Cae.

Caecus — Caecus eget lucis: nam cernere nil valet vsqz
Luscus — Unum luscus habet: cocles quoqz dicit idem.
Cocles — Luce hebeti cernens luscitus est vocitandus.
Luscitus — Noctu quippe videns melius qz luce sit idem.
Lucios us — Lucios us erit qui vespere non bene cernit.
Quod primũ Festus: quod postea Nonius inquit.
Strabo — Obliquis spectans oculis strabo quippe vocatur.
Lippus — Lippus habens oculos lachrymantes dicitur esse
Caelum — Caelũ scalpellũ signat vel fertur olympus
Caesar — Caesar qui cesa genitrice erit ortus habetur.

¶ Cai.

Caicus — In phrygia flumen mysusqz caicus vt aiunt.
Cayster — Est asye fluuiusqz cayster: post ephesi fit.

¶ Cal.

Calathus — Fiscella est Calathus: fuerit quoqz rite canistrum.
Canastron — Id tamen aduertas grecos proferre canastron
Calende — Prima dies mensum romans esto calende
Calo — A qz calo veniunt nobis voco significante
Nanqz noua luna plebes vocitatur in vrbem
Principium mensis quondam noua luna gerebat
Mensis — Hinc mensis fertur: quia mene luna vocatur
Mene — Ipse cylix grecus: dixere calyxqz latini. Mac.
Cylix — Vasorũ genus est: quo in sacris vtimur vsqz.
Calix — A calidoqz calix q co calidum bibitum sit. F. U.
Calix — Esto calyx illud tegitur quo fructus amice
Calypto — Nam tego seu velo dicunt signare calypto.
Callidus — Callidus astutus: calidus tamen esto calore.
Callus — Callus densa cutis callis nam semita fertur
Callis — Predurata pedum callo
Caulis — Monticulus collis sed in herba caulis habetur
Thyrsus sine frutex: caulis quoqz brassica fertur

Flores noīm incipiētiū a caz can

Caula ouium septum: capitis pars infima collum. — Caula
Callistos fertur romanis optimus esse. — Callistos
Esto calon lignum: calos est pulcher bonus atq; — Calon
Ultima parsq; pedis que terre ꝓxima calx est — Calos
A calcando quidem: muroꝝ calces tamen est. — Calx
¶ Cam. — Calces
Dicetur fornax nobis romane caminus. — Caminus
Obtortus camurus: camere sunt recta recurua. — Camurus
¶ Can. — Camere
Hic animal cancer cancri est: celesteq; signum — Cancer
Cancris hoc cancer morbū tamen esse notarunt.
Nat canis in ponto: latrat quoq; fulget in alto — Canis
Regulo designat canonizo quippe latinis. — Canonizo
Hinc regularis romane canonicus esto. — Canonicus
Regula nempe canon: scuti locus interiorue — Canon
Brachia quo immittunt.
Hi canthi ferrum rota quo circundatur axis. — Canthi
Canthos crie nobis palpebrarum pilus ipse. — Canthos
¶ Cap.
Marcellus capital capitis vult esse periclum. — Capital
Est capital facinus capitis quod morte luendum. F. — Capo
Fasciolam capital nectunt qua dico capillos. Var. — Caupo
Est capo castratus gallus caupoq; taberne — Capulus
Sit capulus gladij: capuluſq; cadauera portat. — Caprcoli
Caprcoluſq; animal siluarum dicitur esse
Caprcolos etiam cincinnos vitis vt aiunt
A capiendo tamen dicuntur: Festus vt inquit.
¶ Car.
Est hominis carcer custodia: nanq; coercet. — Carcer
Carceres vnde volant currus: quia nempe coercent. — Carceres
Carpophorus latio dicetur fructifer esse. — Carpophorus.
¶ Cas.
Sex casus dices: fortunaq; casus habetur.
Euentuſq; malus: casum dic esse cadenti. — Casus
Cassis idis galea est: genus t mulierbre tenebit. — Cassis
Hic cassis cassis laqueus vel rbete vocatur
Plurali potius tamen vtimur hinc ait ille
Decidit in casses preda petita meos. Na.
¶ Cat.
Demergo cataclyzo notat: signat cataclysmos — Cataclyzo
Diluuium nobis. — Cataclysm

¶ Flores noim incipiẽtiũ a cau cel.

Catalego — Catalego numero fert catalegos tamen ipse
Catalegos — Militie delectus erit: numeratio siue
Cataplasma — Emplastrum cataplasma notat: ferturq; catarrus
Catarrus — Esse fluor capitis: vel distillatio lector.
Catastroma — Summa catastroma est nauis pars: seu pauimentũ.
Catholicus — Uniuersalis tibi nempe catholicus esto.

¶ Cau.

Cauma — Cauma calor nobis: causis combustio fertur.
Causis — Causon estus erit: vel tardor: sit quoqz febris.
Cason

¶ Cel.

Celenos — Quippe celenos erit niger vt dixere latinis.

¶ Cen.

Cenodoria — Gloria vana tibi cenodoria dicta notetur.
Dora — Dico cenon vanum: nam gloria dora vocatur
cenotaphiũ — Nempe cenotaphiũ vacuum dixere sepulchrum
Cenodoria — Gloria quippe noua est: sed cenodoria grece.
cenotaphiũ — Nanqz nouum cenon nobis designat aperte
Vinc cenotaphiũ dixere nouumqz sepulchrum
Cenodoria — Gloria cõmunis sit cenodoria dicta.
cenotaphiũ — Vinc cenotaphium dicunt cõmune sepulchrum.
Cena quõ fiebat. — Cenon cõmune est: binc cena educitur ipsa
In cõmune etenim plures cenare solebant.

¶ Ceph.

Cephale — Est cephale cephalisue caput romane ferendum.
Ceras

¶ Cer.

Ceraste — Esto ceras cornu: cornutus nempe ceraste
ceraspboros — Est etiam species serpentis cornua portans
Cerdeno — Corniger a nobis ferturq; ceraspboros illis.
Cerdos — Cerdeno lucror lucrum mihi cerdos habetur
Cerdo — Cerdo sit vulpes.
Ceros — Ceros enim candela mihi vel cera feretur.
Ceroma — Ceroma binc olim fuerat cerata tabella
Scribere qua soliti
Ex oleo ac terra vnguentum ceroma vocatur
Vinc ceromatico dixit collo iuuenalis.
Cernuus — Cernuus est ipse inclinatus: dicitur autem
Quod terram cernat.

¶ Ces.

Cespes — Herba cum cespes viridi sit terra reuulsa.

¶ Ci.

Cingula — Cingula sunt hominis sed equum bene cingula cingit

Flores noīm incipientiū a cy ch.

Ciuitas est hominum: sed menia dicimus vrbem

¶ Cy.

Circulus aur orbis cyclos bene significatur.
Aestuo cymeno ve redundo t inundo notabit.
Cyma illis est vnda mihi dicenda latino.
Corsica cyrnos erit: cynos at canis esto latine.
Inde caninus erit cynicus romane ferendus.

¶ Ch.

Nempe chalix lapis est ex quo deducitur ignis
Casma latine tibi fuerit fissura t hiatus.
Articularis enim morbus chiragra vocatur.
Chirurgia manus opus indicat esse latinis.
Chir manus: ergon opus romanis esse notatur
Mille hominū princeps chiliarchus rite vocatur.
Pentharcus fertur qui princeps quinqz manebit
Quinquaginta regens pencacontarchus habetur
Nobis cirographum manualis charta vocandum.
Cirotheca manus tegmen signare notatur.
Chrestus apud nostros suauis vel t vtilis esto.
Unctus erit christus: nanqz vnctio crisis habetur.

¶ Coc.

Cocyzo verbum lamentor significabit.
Cocytos luctus: cocytos t est bululatus.

¶ Coe.

Coena cibus: cenum sordes: umbrario scena.
Cedo colaphizo: colaphus sic dicitur esse
Aut alapa: aut pugnus: colcos vagina vocatur
Est colon membrum: statua ingens esto colossus
Esto sinus colpos.
Est romanorum coder: coloscz pelasgum
Pensa colus retinet: colus sed vina refundit.
Est collactaneus mammis nutritus eisdem
Lacte est nutritus collacteus vno t eodem.
Lactens ille quidem qui lacte alitur vocitatur
Lactea colla tamen sunt candida quippe notanda
Lactans qui fallit lacteus qui lacte redundat.
Lactens lac fugit: nam lacteo fugere lac est
Collegam facit officium: comitem via iungit
Quippe labor socium retinet: dabit esca sodalem.

¶ Com.

Comma quidem nostris incisio significatur.

Ciuitas
Urbs
Cyclos
Cymeno
Cyma
Cyrnos
Cynos
Cynicus
Chalix
Chasma
Chiragra
Chirurgia
Chir
Ergon
Chiliarchꝰ
Pētarchus
Pentaconꝫ tarchus.
Cirographū
Cirotheca
Chrestus
Christus
Crisis
Cocyzo
Cocytos
Cenum
Colaphizo
Colaphus
Colcos
Colon
Colossus
Colpos
Colos
Colus
Collactaneꝰ
Collacteus
Lactens
Lactans
Lacteus
Lacteo
Collega
Comes
Sodalis
Comma

Flores noim incipiẽtiũ a con cor.

Cometes — Est coma nempe come: crinitus at esto cometes.
Come — Come autem villa est sit vicus sit quoq; pagus
Comis — Comis humo facilis dulcis mitisq; benignus
Compedes — Compede pes capitur: manicis manus ipsa ligatur.
Manice

¶ Con.

Conditor — Conditor est factor: conditor fercula condit
Consultus — Sit cato consultus: consultor filius esto
Consultor — Poscit consultor: consultus consilium dat
Conus — Est galee summum conus: fructusue cupressi.
Contus — Logitur in summum versus quia conus habetur. U.
Pertica siue fudes contus dicetur apud nos.

¶ Cor.

Corymbos — Ua hedereq; corymbos crit ferturq; cacumen
Corymbon — Est nauis rostrum nobis vox greca corymbon
Corythos — Corythos fertur theca arcus siue sagitte
Pharetra — Quippe sagittarum proprie dixere pharetram
Chorus — Multitudo chorus sacris collecta vocatur.
Corus — Corus ab occasu ventus: fit caurus t idem.
Caurus

¶ Cos.

Cosmicos — Cosmicos a grecis: latio mundanus habetur
Cosmos — Est ornamentum cosmos: vel mundus apud nos.

¶ Cu.

Cucumer — Hic cucumer cucumis ue feras: adipes vel adepsq;
Cinis — Hic cinis hicue ciner: sic puluis puluer habemus
Uomis — Uomis t hic vomer: tybris t tyberis simul addo
Labor — Hic labor hicq; labos lepor hicq; lepos quoq; legi
Honor — Hic honor aut hic honos arbos hec arbor t hec vult
Clamor — Clamor t hic clamos: de quis fabium lege primo
Culter — Culter vel culterum reperitur: carmen habemus.
Et canis in nostros nimis experrecta dolores.
Cum fallenda meo pollice cultra forent. Proper.
Cumulus — Est cumulus modij mensure qui additur eque. F.
Cuncta — Cuncta vir sapiens nouit sua cuncta notare.
Curriculus — Curriculus currus paruus: paruus quoq; cursus.
Custodia — Custos qui seruat: custodia dicitur actus.

¶ Cla.

Clangor — Clangor erit sonitus tuba quam facit ipsa sonando.
Classis — Naues collectas pluris tu dicito classem.
Clauis — Unica nauis item classis: turma t populi pars
Claua — Clauis claustra aperit: ducit sed vulnera claua.
Clauus — Clauus constringit tabulas: nauimq; gubernat

Flores noim incipientiũ a cle da.

Clazo dat frango: fragmentum clasma notabit
¶ Cle.
Fur cleptes: sed enim furor dat cleptes latinis.
¶ Cli.
Sit furnus clibanos: regio sed clima feratur.
Scala quidem climax romanis dicitur esse
Clinc sit lectus: lecticaue sit quoqz mensa
Clino aũt inclino dicit declinoue nostris.
¶ Cly.
Clyster apud grecos: nostros apud esto lauamen
Inclytus esto clytos: celebris vel dicitur idem.
¶ Clo.
Closter crit filum: vel nerus rite latinis.
Closter item fusos inuenit natus arachnes. Pl.
¶ Cra.
Crabbatos lectica quidem nobisqz grabatos.
Crater vas ingens potandi dicitur esse.
Crateras magnos statuũt t vina coronant. Ver. c.
¶ Cre.
Saxi altitudo abrupti sit dicta crepido.
¶ Cry.
Occultus cryptos: crypta hinc mihi dicitur ipsa.
¶ Cru.
Dum manet est sanguis: cruor ast effusus habetur.
¶ Da.
Dactylos est digitus: pes quidem carminis idem.
Dedalus vt legi signabitur ingeniosus
Dedallo crorno: vario quoqz significabit.
Demones indigetes: genij simul esse notantur.
Demon dicetur scius atqz peritus inesse
Est bonus eudemon: cacodemon sed malus esto
Dama est siluestris caprce genus t timorose
Daphne romanis laurus bene dicitur esse
Daphnis mercurij gnatus pulcher quoqz diues
Formosi pecoris custos formosior ipse: Ver. b.
¶ De.
Delos dicetur manifestus inesse latinis.
Delo sit nobis declaro vel manifesto.
Delictum appellant si non facies facienda.
Peccatum vocitant facies quum non facienda
Mentis habet demens partem: sed nil habet amens.

Clazo
Clasma
Cleptes
Clepto
Clibanos
Clima
Climax
Cline
Clino
Clyster
Clytos
Closter
Fusus
Crabbatos
Crater
Crepido
Cryptos
Crypta
Cruor
Sanguis
Dactylos
Dedalus
Dedallo
Demones
Eudemon
Cacodemõ.
Dama
Daphne
Daphnis
Delos
Delo
Delictum
Peccatum
Demens

Florcs noīm incipientiū a di do.

Dmens — Est deus eternus: nostro de corpore diuus

¶Di.

Deus
Diaconos — Roma minister erit tibi: nempe diaconos illis.
Diado — Nempe corono mihi fertur romane diado.
Diadema — Inde diadema est quod nempe corona feretur
Diaulos — Certamen cursusue tibi est romane diaulos.
Didasco — Didasco doceo: didascolos esse magister
Didascalos
Didymos — Didymos est geminus
Dies — Dicitur iste dies ostenso tempore certo
Denotat incertum tamen ista dies tibi tempus
Diecula — Sepe aliter releges paruunq; diecula tempus.
Diecta — Uiuendiq; modus dicetur rite dicta
Diplazo — Duplico diplazo vel diphoo significabit
Diplois — Diplois esto genus vestis diploos quoq; duplex
Dirus — Tristis t infestus: diuum quasi missus t ira
Dirus erit: marcellus ait pulcherrimus auctor.
Discernicu/ lum. — At mulieris acus separans a fronte capillos
Est discerniculum: nam a discernendo vocatur
Discrimen — Discrimen fertur diuisio siue periclum
Pars leuis capitis vel differentia sunto
Dis — Dis diues fertur: dis pluto rex stygis atre.
Dyscolos — Difficilis romane tibi sit discolos illis
Dius — Dius t a nostris generosus dicitur apte
Aeneidos vates hinc dixit dia camilla
Dios — Grecia fert dios: fert iupiter ipse latinus.
Sub dio — Sub dio signat sub celo ton quia dia
Grecus ait celum: de quo pedianus abunde
Uarro etiam meminit.

¶Do.

Dodona — Dodona epiri fuit vrbs nemus atq; propinquum
Quippe ioui sacrum: tum glandibus vsq; refertum.
Nobilis at quercus fuerat vasis faciendis.
Dogma — Dogma est decretum: sententia dogma vocatur
Donum — Gratia dat donum: labor at meritum tibi prestat
Doron — Dic donum doron: veruntamen hasta dory sit.
Dory — Esto dory vrbs ponti: sed lancea fertur apud nos
Dorypho — Nempe satelles erit dictusq; dorypboros illis.
Phoros — Lancea nanq; dory: portans phoros accipietur
Dosis — Quippe dosis datio nobis romane feretur
Dora — Dora quidem nobis maiestas gloria siue.

¶Du.

Flores noim incipiẽtiũ a dra cc.

Seruitus est hominisue dei dulia vocata — Dulia
Nam dulos grece romane seruus habetur — Dulos
Dule ancilla quidem: seruilis dulicos esto. — Dule
Latria obsequium cultus diuinus: itemq; — Dulicos
Seruitus est nobis: latres hinc seruus habetur — Latria
Latriam tribuunt regi dumtaxat olympi — Latres
Sacrate forme idolatria euocitatur. — Idolatria
Idos nam grece romane forma feretur — Idos
Idolon simulacrum esto Ucl terne latinis. — Idolon
Idolon media longa: manilius inquit

¶ Dra.

Est draco vitis enim torta ꝛ vetus: est quoq; serpens — Draco
Eiusdem fertur sed femina quippe dracena | — Dracena
Dicitur a derco: video signare notant id. — Derco
Peruigil est ꝛ enim retinens aciem peracuram.
Hinc templi custos: custos vel fingitur auri. Mac.

¶ Dre.

Falx deprane fertur drepanũ drepanos quoq; falx est. — Drepane

¶ Dry.

Drys quercus: dryades nemorum nymphe vocitant. — Drys
Credebantur enim nemora siluas habitare — Dryades
Arborum hamadryades nymphe dicuntur haberi. — Hamadryades
Una siue simul nobis hama significabit — Hama
Une cum arboribus nasci he romane feruntur — Dreades
Montibus insistunt sed Dreades atq; napee — Napee
Inter virgulta ac flores dicuntur inesse. Lact.

¶ Dro.

Cursus siue locus currendi sit dromos ipse. — Dromos
Hippodromos vero nobis est cursus equorum. — Hypodromos.

¶ Ec.

Ebasis excursus romane significatur — Ebasis
e Echo sit resono: sonus echo fertur apud nos — Echo
Uipera romanis grecis dicetur echidna. — Echidna
Urbs est thessalie piscis vel fertur echinus. — Echinus
Aut terrestre animal: sit castanee quoq; tegmen
Deficio edipo fertur: defectio eclipsis. — Edipo
Concilium cetus vel congregatio siue — Eclipsis
Concio dicetur nobis ecclesia lector. — Ecclesia
Ecclesiastes fertur mihi concionator. — Ecclesiastes

¶ El.

Est oleum nobis: sed elcum greculus inquit — Elcon

Flores noīm incipiētiū ab em en

Elea — Fertur oliua mihi: grece dicetur elea.
Elegos — Est elegos luctus: elegia ducitur inde
Elegeia — Utrandum certe ne lector elegia dicas.
Elegia — Dicere nam debes elegeia siue elegia
Vertitur enim quoniā diphthongus in i mihi longum.
Quas inter multum petulans elegia propinquat. St.
Detineat cultis aut elegia comis. Mart.
Flendus amor meus est: elegeia flebile carmen. Sap.
Blanda pharetratos elegeia nutrit amores. Nas.
Elephas — Est elephas ingens animal nigrum quadrupesq;
Elephātj natura. — Ter centum messes solitum quod viuere dicunt.
Brunnitumq; suis vel odorem muris abhorret.
Elencho — Arguo significat romanis lector elencho.
Elenchos — Hinc argumentum nobis designat elenchos.
Eleusin — Denotat aduentum nostris id nomen eleusin.
Elissa — Didonis proprium certe vocitatur elissa
Dido — Est tyrie lingue dido nostreq; virago.
Virago — Illa virago tamen faciet que facta virorum
Elixum — Quicquid aqua coquitur recte elixum vocitamus.
Lyra — Nam lixam veteres lymphā vocitare solebant
Hinc lixe dicti qui lymphā in castra ferebant.

¶ Em.

Embryon — Embryon est infans nondum perfectus in aluo
Empyros — Empyros ignitus romane significatur
Emporion — Emporion locus est publicus quo plurima vendunt
Emporos — Emporos hinc nostris mercator dicitur esse.

¶ En.

Encauste — Encauste nobis sculptores esse feruntur
Sint t inustores
Enclio — Enclio includo siue illustro mihi pandit.
Enclino — Enclino generat nobis inclino latinis.
Ennogiseus — Quod terram quatiat neptunus t ennosigeus
Hea — Enno concutio: tellus vel gea vocatur.
Ennus — Ennus erit sapiens: sed anus demens vocitatur
Entos — Entos grecorum vortices significabit.

¶ Ep.

Epicenos — Fertur epicenos promiscuus esse latinis
Aut communis erit
Epicuros — Aduitor nobis epicuros dicitur esse.
Epipheno — Est epipheno mihi ostendo aut illustro ferendum.
Nempe superficies aut apparitio nobis

Flores noim incipiĕtiuz ab er eu

Epiphania

Est epiphania aduentus.
Obseruator erit custos speculator habendus — Episcopus
Explorator item dicetur episcopus esse. — Epitheton
Est adiectiuum nobis: quod epitheton illis. — Ephialtes
Incubus a nostris Ephialtes fertur ab ipsis.

¶ Er.

Est eratos grece sed amabilis esto latine — Eratos
Uox t eros lector nobis designat amorem — Eros
Fertur eremos enim mihi solitudo latine. — Eremus
Officium vel opus certe mihi denotat ergon. — Ergon

¶ Eu.

Est gratitudo eucharistia quippe latinis — Eucharistia
Eucharistos erit iucundus romule nobis. — Eucharistos
Eudemon felix fortunatus quoqz fertur — Eudemon
Euphonia quidem bona vocat sonoritas esto — Euphonia
Letitia euphrosine fertur: letus tamen euphron. — Euphrosine
Euterpes iucundus erit. — Euphron
¶ Ex. — Euterpes

Excubias dicunt lucis vel noctis haberi. — Excubie
Uigilias autem dumtaxat nocte vocamus. — Uigilie
Exemplar generans exemplum quod generatur — Exemplar
Exemplar liber est: exemplum qđ trahis inde — Exemplū
Sepe aliter releges.
Exochos egregius siue excellens vocitatur — Exochos
Exodios cantus: tamen exodos exitus esto. — Exodios
¶ Fa. — Exodos

Uultus: facies at permanet ipsa. — Ultus
m Corporis est facies totius forma vocanda — Facies
Factio consensus vel conspiratio fertur — Factio
Esse malorum hominum.
Facundus proprie verbis dicetur abundans. — Facundus
Falx metit aut scindit: fat vrit: faux quoqz mandit — Falx
Letificat famat: ipa fames contristat habentem — Faux
Fas neutri generis licitum signare memento — Fames
Dicitur a fando. F. — Fas
Fastorum libri quibus est descriptio facta — Fasti
Anni totius. F.
Scintilla est ardens: caret at feruore fauilla — Scintilla
Pars suprema gule fauces angustaqz loca. — Fauilla
¶ Fe. — Fauces

A feruore quidem febris: sit Nonius auctor: — Febris

Flores noim incipientiũ a fi foe.

Fedus — Fedus deformis crudelis turpis habetur.
Focdus — Federis hoc fedus pactum signare notatur

¶Fi.

Fistula — Fistula cannarum: sit morbus: ductus aquarũ.
Fixus — Figor habet fixus: nam findor fissus habebit.
Fissus

¶Foc.

Fenus — Est fenus terre fructus proprius quasi fetus
Nummorꝫ fetus quapropter fenus habetur
Follis — Est follis lapsum quo quisq̃ suscitat ignem.
Fons — Fons a fundendo fertur pompeius vt inquit
Fomites — Fomites e ligno inciso sunt assule habende. F.
Forfex — Filorum forfex: ceps ferri: perꝫ pilorum.

¶Fu.

Fundus — Fundus ager: sed funda iacit: pars infima fundum.
Fundus — Fundus ager fertur quia planus fit velut ipsum
Uasorum fundum. F.
Fundus ager dictus ꝙ fundat multa quotannis
Uel ꝙ sit pecudum fundamentũ simul eris. Uar.
Fur — Furari noctu solitus fur dicitur esse.
Furuum — Dicitur a furuo quod nigrum significabit
Phor — Siue a phor grece: quod gellius edocet ipse.
Latro — Est latro qui latitat siluis aliena rapitꝫ
Furiatus — Qui furit ex causa furiatus dicitur apte
Furiosus — Cui furor haud vnq̃ cedit furiosus habetur.
Furtum — Furtum occulta quidem surreptio dicitur esse. N.
Futilis — Futilis accipitur manifestans omne quod audit.

¶Fr.

Fratria — Esto tu fratris coniunx: Pompeius vt inquit.
Glos — Fratria: glos fratris coniunx sororꝫ mariti
Fretum — Dicitur inde fretum motu quia feruet aquarum
Fringuilla — Fringuillam docco dicam ꝙ frigore cantat. F:
Frustra — Inuanum frustra: partes nam frusta vocamus.
Frusta

¶Ge.

Gea — Gea quidem nobis terra est: gauroſꝫ supbus
Gauros — Geographia est nobis descriptio terre
geographia — Nam geas terre: scriptura sed esto graphia
Geomancia — Geomantia ex terra pronosticon actum
Necromãtia — Necromantiam defunctorum vocitamus
hydromãtia — Hydromantiam lympharum: spectat ad ignem
Pyromãtia — Et pyromantia.
Chiromãtia — Chiromantia ꝛ sit diuinatio palme

§ Geographia est nobis descriptio terre

Flores noim incipiẽtiũ a ge gi go

Geometria
Geometria aſt terre menſura vocatur
Nam geas terre metros menſura latinis
Georgia
Fert agriculturam georgia dictio greca
Georgeo
Signat agrumq; colo georgeo nempe latinis
Georgos
Agricola eſt nobis: illis georgos habetur
Galeſus
Rure tarentino eſt flumen Ueliterne galeſus
Gaurus
Gaurus campanus mons erat propter auernũ.
Gaza
Omnes diuitias dat perſica dictio gaza.
Gazophilacium.
Gazophilatium locus eſt qui cuncta reſeruat.
Phylatto
Nanq; phylatto mihi cuſtodio ſignificabit.

¶ Ge.

Gelima
Faſciculus gelima eſt genibus manibuſq; ligatus
Maniplus
Spicas que cõplent leuam dic eſſe maniplum
Merges
Dicitur & merges: veluti fert Seruius ipſe.
Meta
Multitudo quidem gelimarum meta vocatur
Geneſis
Hec geneſis fertur generatio vel genitura.
Germani
Germanos eadem genitrix debet generare.
Frater
Frater erit natus ſed eodem germine patris
Aut matris tantum: vel natus vtroq; parente.
Germanus frater nõ dico: ſed ordine verſo. Q.

¶ Gy.

Gymnazo
Gymnazo nobis exerceo ſignificabit.
Gymnaſiũ
Aſt exercitium locus aut exercitij ſit
Gymnaſiarches.
Gymnaſium grece: ſcholа publica ſic quoq; fertur
Gymnoſophiſta.
Gymnaſij princeps dicetur gymnaſiarches
Gymnos
Ac nudus ſapiens dicetur gymnoſophiſta.
Sophiſtes
At gymnos nudus: ſapiens ſit quippe Sophiſtes
Gyros
Philoſophi indorum fuerant: ſuperoſq; colendo
Nilq; mali fieri dixere & temnere mortem
Gyros apud grecos romane circuitus ſit
Gyros apud grecos nobis datur ambitus eſſe.

¶ Go.

Gobius
Gobius eſt piſcis viliſſimus: hinc ait ille
Principium cene gobius eſſe ſolet.
Gorgos
Terribilis gorgos velox quoq; dicitur eſſe.

¶ Gu.

Gutturnia
Uaſa quibus lympham manibus gutturnia tradunt
Guttatim ſtillant: quoniam ſic dicta notarunt. F.

¶ Gl.

Gladius
Eſt enſis gladius: non autem cultер vt aiunt.
A clade eſt gladius c littera vertitur in g. Uar.

Flores noim incipientiũ a gn gr.

Glaphyrus — Est glaphyrus grece festiuus quippe latine.
Famosus glaphyrus iocundus sculptus habetur

Glyceros — Est glyceros dulcis.

Glosa — Glosa est a glossa que linguã signat apud nos
Ipsa etenim linguam doctoris glosa reducit.

Glis — Glis glitis tenet hic:glis glissis lappa refert hec.
Glis dans hec glitis pro creta ponitur vsq3.

¶ Gn.

Gnatho — Gnatho viri proprium:nam gnatos bucca vocatur
Hinc comedo dictus parasitus quippe terenti.

Gnathos — Gnatos maxillam ignare genam quoq3 ferunt

Gnosus — Gnosus erat crete minois regia iusti

Gnosis — Cognitio nobis gnosis dicetur haberi.

¶ Gr.

Gradiuus — A gradiendo quidem in bellũ mars esto gradiuus. N.
Gradiuum fortem bellicosum quoq3 thrax fert.

Mars — Mars autem maribus qui presit bella gerendo. Var.

Gramma — Littera gramma quidem:dicetur litteratura

Grãmatica — Grãmatica a nostris.

Grãmatho/phylation — Grãmatophylatium locus est vbi scripta reponunt
Publica cuncta viri.

Grapho — Fit scriptura graphe:grapho dat scribi quoq3 pingo

Grypos — Grypos dicetur fuerit cui nasus aduncus.

Griphos — Implicitus sermo grypos tamen cuocitatur.

¶ Hac.

Hemonia — Hemoniam veteres dixerũt thessaliam:post

Hemus — b Hb rege est hemus fert tracia:dictus t altus
Milia ser passum retinet:nuibusq3 redundat

Heresis — Heresis est nobis electio t optio facta

Hereticzo — Hst hereticzo proprie dabit elegio t opto

Hagios — Est hagios sanctus. H.

Hagnizo — Hagnizo purgo:vel sanctifico tibi signat

Hagnos — Hagnos erit mundus castus puruſue latine

Hagnes — Casta hagnes fertur:mulieris nomen id esto.
Aspirant greci:nostris at dicitur agnes.

Hara — Est hara porcorum stabulum:tamẽ ara deum sit

Harmonia — Harmonia quidem sit consonantia dicta:

Harpazo — Harpazo rapio fert:harpageq3 rapinam.

Harpax — Quippe rapax harpax harpulcos atq3 vocetur.

Harpago — Harpago ferrum cupis quoq3 circus inheret

Harpe — Harpe dat falcem.

Flores noīm incipiētium a he hi

Hasta

Hasta est ex asto: ferri quia stans solet ipsa. V.
Ast aspiratur quo differat vsq; secunda
Imperatiui persona scilicet asta.

¶ He.

Hebdomas est spatium septem romane dierum. Hebdomas
Septimus hebdomados siue hebdomos cuocitatur. Hebdomas/dos.
Est hecaton centum sed centipes est hecatompus
Hic hecyros socer est: hecyra hec nam socrus habetur Hecaton
Sunt qui haud aspirent: tamen aspirare memento Hecatom
Heliacus solaris erit: sol helius esto. Hecyros
Hepta quidem nobis septem signare notarunt. Hecyra
Heptophilos sed habens septem portas vocatur Heliacus
Her ser significat: septem tamen hepta notabit Helios
Hesperus occasu dicendus: mane vocetur Hepta
Lucifer: at semper Uenus est t nocte dieq; Heptaphy
¶ Hi. Her hepta
Est himarmene fatum mihi nempe latino Hesperus
Hippos equus vel equs est: hippazo equito manifestat Himarine
Hippodamos bellicosus: domitor vel equum sit. Hippos
Hippotamosq; equiso: vel sit curator equorum Hippoda
Pastor equum hipponomos Hippoto
Historco inquiro video disco scio narro. Hippono
Historia hinc fertur narratio rite latinis. Historco
¶ Hy. Historia
Est hyalos vitrum: hinc hyali fucata colore Hyalos
Uellera virgilius dixit.
Hydrenoq; lauo: sed aquatio fertur hydria Hydreno
Hydria nam vas est: aqua fertur hydas vel hydosq; Hydria
Fertur hydor qs etiam. Hydas
Latro vel reso romane dicit hylao Hylao
Hinc t hylas comes alcide quem vexerat Argo. Hylas
Ascanei fluuij nymphe hunc rapuisse feruntur
Hinc t hylan naute querentes per loca multa
Clamabant: vt litrus hyla hyla omne sonaret
Festa quidem post id populi celebrasse feruntur
Per montesq; vagi saltando illum vocitare. Et.
Nuptarum carmen numen simul est hymeneus Hymeneus
Ex venere aut baccho genitus: sed hymen vocitatur Hymen
Pellicula vt scribunt: qua ianua clauditur alui
Est hypotheca mihi pignus suppositiouc Hypargeus
Est t hypargeus sol quum tenet acra summū

Flores noīm incipientiū a ho hu

Hypogeus — Si terre subsit dicetur tunc hypogeus
Hypsipylos — Quod grecum nomen mihi subterrancus esto.
Hys — Hypsipylos sed habens altas portas vocitatur
Hypostasis — Hys sus dicetur: substantia hypostasis esto

¶ Ho.

Homerus — Vades aut obses vel cecus fertur homerus
Homilia — Colloquium nobis sed homilia significabit
Homonymon. — Dictio multa notans dicetur homonymon esse.
Synonyma. — Ut lens ac acies: t olympus palma laterq;.
— Queq; vnum signant dic esse synonyma voces
Hora — Ut terra ac t humus tellus: ensis gladiusue
Ora. — Aspires horam pro tempore suscipiendo.
— Si non aspires finem dabit t regionem.
— Est etiam funis nauium quo ad litt ora firmant.
Hospes — Hospes qui recipit: hospesq; receptus habetu r
Hostia — Hostia ab hostire est quod signat nempe ferire. F.
Victima — Victima que cecidit dextra victrice vocatur. Nas.

¶ Hu.

Hubera — Hubera dic pecorum: nam mãme sunt mulieris. Cap.
Mamme — Nempe virum proprie debemus ferre mamillas
Mamille — uberis omne tumẽs dicetur rite mamilla.
Mamilla — Unde tamen pueri lac sugunt esto papilla
Papilla — Fertur ab humet humus: tellus tamen a tolerando
Humus — Aut a tollendo: quia fructus tollimus eius.
Tellus — Terraq; q teritur: tamen a solidoq; solum fit
Terra — Est etiam solum quod quicq; sustinet: equor
Solum — Nautibus esto solum: volucri sic dicitur aer.

¶ Ja.

Jacchus — Acchus iachus erit vel iachus nempe latinis
i — A clamore quidem sonitu vel fertur iacchus
— Nam sibi reddentes sacrum clamare solebant
Jacho — Ast clamo canto reſono vel signat iacho.
— Nomen cc duplex melius retinebit iacchus.
Jaculum — Dicitur a iactu iaculum: telum quia longum
Telum — Nam telon nobis longum signare notatur
Jacti — In litt rus iactos: delatos dicito portum
Delati — Est ianus quadrifrons partes ob quattuor orbis.
Janus — Est etenim mundus quod celum dicitur ipse. Mac.
— Sic propter bifrons occasum solis t ortum.
— Per ianum solem monstrari nanq; tulere.
— Qui exoriens apperit lucem clauditq; cadendo. Mac.

Flores noim incipiẽtiũ a iu id ig.

Ju.

Barbe lanugo recte dicetur iulos — Julos
Jus igni coquitur: ius rectum: iusq; potestas. — Jus
Jus generale vocant: species lex iuris habetur — Lex
Jus ad non scriptum quoq; pertinet: attinet autem
Lex ad ius scriptum. — Justitium
Justicia est virtus: tacet autem iusticio ius.
Quod fieri lucru communi sepe solebat.

¶ Jd.

Est idea quidem forma aspectu sue figura. — Idea
Idolon simulacrum esto romane pelasgum — Idolon
Idos nam grece romane forma vocatur. — Idos

¶ Jg.

Ignauus segnis vel torpidus: igne vel absq; — Ignauus

In.

Inducie dicunt q̃ sunt cessatio pugne — Inducie
Ad certum tempus: bellum manet attamen ipsum
Pugna licet cesset: q̃q; plurima gellius inquit.
Dicitur infensus proprie quasi plusq; inimicus. — Infensus
Ad scelus aut fraudem festinans nonius auctor
Infestus fuerit: pro irato ponitur idem. — Infestus
Ponitur infestus pro aduerso proq; inimico
Gellius id profert a festinando vocatum
Ingenuam vocitant fuerit cui libera mater — Ingenuus
Postea nec seruus fuit vnq; factus ab vllo.
Addictus liber si fit dici ingenuum dic.
Auxilio sine fertur inops: ope vel sine fertur
Nullus possessor inops hinc dicitur esse. — Inops
Pauper dicetur cui res non sufficit ipsa — Pauper
Qui loca plura tenet locuples vocitabitur apte — Locuples
Dicitur insitio tempus ramosa serendi — Insitio
Insula nempe maris: lymphe ac dulcis mediamnis. — Mediãnis
Insula cincta salo est: mediamnem circuit amnis — Insula
Insulsum proprie fatuum sine q̃ sale fertur. — Insultus
Sed fatuos lector stulte dic esse loquentes — Fatui
Institor est instat qui pro precio minuendo: — Institor
Mercator vendit: sed comparat institor illud.
Est quoq; qui vendit tamen institor optime lector.
Institor heu noctes quas ego: nullus habet. Nas.
Institor ad dominam veniet discinctus emacem
Inuidiosus enim patiens vel agens reperitur. Bel. — Inuidiosus

Flores noim incipientiũ ab ir la.

Jnuidus — Jnuidus esto dolens successu quippe alieno.

¶ Jr.

Jra — Preterit ira cito: vix iracundia transit.
Jracundia — Quod iram incendit furit iracundia dicta. F.
Jronia — Jronia quidem mihi dissimulatio fertur
Jronia quidem nobis illusio habetur. Fab.

¶ La.

Labros — Jcatur romane puer tibi labros abundans
Lachne — Lachne lana quidem villus quoq; dicitur esse
Letus — Fertilis est letus tum pingnis: tum quoq; plenus
Letum — Est letus gaudens: letum mors ipa fertur
Lampas — Esto fax lampas lampedon splendor habetur
Lamprino — Sit clarus lampros: lamprino illustro notabit
Lampo — Splendeo dic lampo nostris signare latinis.
Lanius — Hic lanius nomen: lanio verbum vetercs at
Hic etiam lanio dixerunt vt caper infit.
Later — Lympha later vinumq; simul tibi rite vocetur.

¶ Le.

Lecticos — Lecticos est eloquens: est lectron leetus habendus
Lectron — Lecytus aut lector lecythus vas olei sit.
Lechytus — Lens animal lendis: lens lentis at esto legumen
Lens — Lentigo in facie nota que rubicunda vocatur.
Lentigo — Lentus flexibilem tardum plenum quoq; monstrat.
Lentus — Curribus antomedon lentisq; erat aptus habenis.
Hanc tua penelope lento tibi mittit vlyxes
Lutulentus — Nempe luto plenus lutulentus dicitur esse
Puluerulen tus. — Puluere sic plenus dicetur puluerulentus.
Lepor — Hic lepus est animal: lepor est facunda voluptas.
Lepidum — Hinc aliquid gratum lepidum vocitare solemus
Letania — Letania est nobis supplicatio vocitanda
Lethe — Lethe romanis obliuio fertur inesse
Lexis — Dictio sit lexis: sit lexicon at liber ille
Lexicon — Qui retinet lector ꝗplura vocabula secum.

¶ Li. Ly.

Liber — Liber erit bacchus: vel qui non seruus habetur
Libertinus — Nempe liber libri charte est: vel in arbore cortex
Libertus — Quum seruus liberfit libertinus habetur
Idem libertus de quis laurentius ample.
Est adiectiuum prior alter subsat vbiq;.
Libertinus homo fertur: libertus homo non
Rite tamen fertur libertus cesaris: ast hic

Flores noim icipiẽtiũ a lo lu ma.

Non libertinus bene dicetur vt aiunt
Est auidus lichnos romanis siue gulosus. Lichnos
Lychnos lucerna est: lyr autem lux vocitatur Lychnos
Dicto greca lycos lupus est: lupa nempe lycena. Lyr
Lympholentus erit grece: lympbatus apud nos. Lycos
Lympbatus mente est cõmota quippe ferendus. Uar. Lycena
Obliquus limus: sed continet ostia limen. Lympholẽ.
Terminus est campi limes: vel semita parua. Lymphat⁹.
Tango lyram digitis: campo:um fossaq; lyra est. N. Limus
Canto lyra nobis designat nempe lytizo. Limes
Appellant littus q̃ fluctu elidit:ur illud Lyra
Aledo littus sic fertur siue litapdo Littus
Nanq; litant naute redeundo in litto:e: eundo et
Hinc etiam fertur littus locus ipse apud aram.

¶ Lo.

Qui loca plura tenet locuples vocitabitur apte Locuples
Est rationalis logicos: logios bene fertur Logicos
Prudens ac eloquens: logos est sermo ratioq;. Logios
¶ Lu. Logos
Quinq; annos lustrum dicas: loca lustra ferarum Lustra
Circuitusq; simul: purgatio sit quoq; lustrum. Lustrum

¶ Ma.

Acbarius poterit dici romane beatus. Machari⁹
m Pugna mache fertur gladius vel sica machera. Mache
Machina grecorum est: nobis inuentio fertur Machera
Macrobios longeuus erit nempe mihi latino Machina
Uita bios fertur: macros sed longus habetur. Macrobi⁹.
Longus erit mũdus macro cosmos nempe ferendus Macrocos/
Paruus enim mundus microcosmus dicitur esse mos.
Est macros longus: micros nam paruus habendus Microcos/
Macrologia quidem fit longus sermo latine mus.
Madra puer fertur nobis spelunca cubile. macrologia
Menades insane mulieres: que celebrando Madra
Orgia: sunt positis solite cursare capillis. Menades
Menoles insanus: bromij sacra menas adibat. Menoles
Nempe magia tibi puer incarnatio fertur Magia
Est magus vt sapiens nobis vox persica nempe Magus
Philosophus grecis apud indos gymnosophista
Jamq; veneficij cantus vel dicitur auctor.
Malus hic est nauis: pomorum malus at hec est Malus
Mamma illis: nobis auia est dicenda latinis Mamma

Flores noīm incipiētiū a me mi.

Mantia — Mantia est illis: sed diuinatio nostris
Marathrō. — Est mantis vates: marathron feniculus esto
Manus — Dextra sinistra manus: manus est & turba vocanda
Margos — Margos et dax ignauus item insanus quoq; fertur.
Marmaros — Marmaros est marmor: marne manus ipsa vocatur
Marne — Marsipion nobis est sacculus: estue crumena
Marsipion — Marsupium nostri dixerunt quippe latini.
Martyr — Martyros aut martyr testis dicendus apud nos
Mastizo — Mastizo nobis pulso seu verbero signat.
Mastix — Mastix dicetur nostris scutica atq; flagellum.
Ciceromastix. — Est Ciceromastix ciceronis quippe flagellum
Virgiliomastix. — Virgiliomastix: & homero sic quoq; mastix:
Homeromastix. — Zoilus est quidam dictus detractor homeri
Masthos — Burorum mamma est grecorum dictio masthos
Mazos — Mamma quidem mazos dicitur siue papilla.

¶ Me.

Mel — Ipse meli grecus fuerat: mel nempe latinus.
Melissa — Fertur apes nostris tibi grece melissa vocatur
Melos — Roma melos cantus dulcis suauissimus atq;.
Melodia — Est dulcis cantus suc sonus melodia latinis.
Mene — Menmenos mensis: mene autem luna vocatur.
Mesos — Esto mesos medius: messos quoq; dicitur apte
Metron — Metron mensura est: metro nam metior inquit.

¶ Mi. My.

Minthe — Minthe mentha quidem minthos sed stercus habetur
Minthos — Est mether mater: fertur metrya noucrca
Metrya — Ira est grecorum voci: sed in a mihi versa.
Meter — Mnia quidem grecis: romane memoria nostris
Mnia — Mysticos arcanus romanis significatur.
Mysticos

¶ Mo.

Mestus — Mestum dic animo: tristem sed dicito vultu. Cap.
Moles — Magnitudo quidem tibi sit pondus quoq; moles.
Monos — Esto monos solus: nam sola mone vocitatur
Monach⁹. — Vinc monachus fertur mihi solitarius esse.
Monazo — Vincetiam verbum fert solus dego monazo.
Monarcha — Unicus at princeps mihi rite monarcha vocatur
Patriarcha — Seu patrie princeps patriarcha est ipse ferendus
Tetrarcha — Qui quartam regni partem tenet esto tetrarcha
Morosus — Est homo difficilis querulus morosus habendus.

¶ Mu.

Mucro — Mucro puer teli cuiusq; feretur acumen

Flores noim incipientiũ a Na.

Quo capiunt mures muriceps id dicitur esse — Muriceps
A mys grecorum voce est mus nempe vocatus — Mus
Muscipula vt seneca ostendit mures capiuntur. — Muscipula
Musa quidem cantus: sed musicus esto canorus — Musa
Musizo cantu contendo significabit — Musizo
Hesiodiqz nouem musas hec carmina cantant. — muse nouez.
Clioqz: euterpe: thaliaqz: melpomeneqz.
Terpsichoreqz: eratoqz: polymniaqz vranieqz
Calliope cuperans cunctas dulcedine cantus.
Aonides muse dicuntur pegasideſqz — Aonides
Pierideſqz simul: libetrides he quoqz dicte. — Pierides
Thespiades etiam dicentur pympliadesqz — Libetrides
Atqz cleos lector clio dicetur: eo' ꝙ — Thespiades
Laude poetarum nascatur gloria magna — pympliades
Jucunda euterpe delectans siue feretur. — Clio
Capacitas seu celebritas dixere thalia. — Euterpe
Tempore nam longo viresciť laus data vati — Thalia
Melpomene nobis fertur puer a melodia. — melpomene.
Melpome aut melpo canto signare notantur — Melpo
Terpsichore nostris fit delectatio lector. — Terpsichore
Doctrina auditor nam delectabitur ipse. — Terpsis
Terpsis item grecis est delectatio nobis. — Erato
Fertur amore canens erato vel amabilis ipsa
A cunctis sed enim debet vir doctus amari.
Uor: eros lector nobis designat amorem. — Eros
Multe ar memorie mihi rite polymnia fertur. x. — Polymnia
Uel multe laudis polyhymnia dicitur esse. — Polyhym/nia.
Immortalis enim vatis fit gloria versu
Urani lector celestis fertur inesse. — Uranie
Uranos a nobis celum namqz esse notatur — Uranos
Tollitur ad celum vir doctus summa requirens
Calliope carmen pulchrum est cademqz poesis. — Calliope
Calliope cunctas superat dulcedine cantus. Diod. — Calliopeo
Ornate dico calliopeo tamen inquit.

¶ Na.

Uippe natantis erit natrix: genus anguis habendus — Natrix
q Nauera bos nauis princeps classis quoqz ductor — Nauar
Ipse gubernator nauis nauclerus habetur — Nauclerus
Naumachia (vt dicunt) naualis pugna vocatur — naumachia.
Naualem pugnam gero naumacheo mihi signat — naumacheo.
Dro nihilo accipitur nauci: nucis estqz putamen — Nauci

Flores noim incipiẽtiũ a ne ni ny

Nauci — Nauci homo plautus ait. Pris.
Nullius precij nauci est: rerumq; putamen
In medioq; nucis nauci membranula fertur. F.

¶ Ne.

Nebridas — Nebridas o lector damarum dicito pelles.
Nebros — Bisq; vrebantur que bacchanalia seruant
Nebulo — Est hinulus nebros: dama t solinus vt inquit.
Est nebulo nequam fallax vanus quoq; mendax
Necros — Est dictus quia non pluris sit q̃ nebule sunt. F.
necrophoros — Mortuus est Necros: necron tamen esto cadauer
Nemo — Necrophoros capulus pheretrumue fertur inesse.
Nemo quidem nec homo fertur: fertur quoq; nullus.
Nemus — Nemo homo nam legitur: nemo quoq; vir reperitur
Nenia — Silua nemus proprie nobis signatur amena. F.
Nenia funebre est carmen lugubreue lector.
Est laus herois defuncti in funere dicta.
Nenia fastorum Sextus pluraliter effert.
Nenia singlari flacci sed epistola iungit.
Neophitus — Diceetur nobisq; neophitus esse nouellus.
Neoptole — Quippe neoptolemus nouus est miles vocitandus.
Ptolemos — Nanq; neos nouus est: Ptholemos sed miles habetur
Jd proprium pirrhi nomen dixere fuisse.
Pyrrhon — Burrhum designat ruffum: fert grecia pyrrhon
Nepa — Hec nepa romanis cancer vel scorpio fertur.
Marcellus Festusq; docent consumptor habetur
Nepos — Inde nepos veluti Diomedes indicat ipse.
Scorpio — Plinius edocuit q̃ scorpio decorat omnis.
Scorpionis — Ipse suos natos: vno tantũmodo saluo.
natura — Nam soleres rutus maternis clunibus heret.
Neptunus — Hinc vltor fratrum genitores conficit eius.
A nando neptunus erit ceu tullius inquit.
A nuptu varro vult: obnubit quia terras
Nequam — Ut nubes celum.
Nempe malum nequam non est: sed inutile signat. Lap.
Est etiam nequam peior q̃ creditur esse. F.

¶ Ni. ¶ Ny.

Nice nicos — Nice vel nicos victoria fertur apud nos.
Nicopolis — Hinc t nicopolis victorie vrbs vocitatur.
Nycticorax — Nycticorax corvus nocturnus dicitur esse
Nigra auis ac sola est clamans in nocte volando.
Nympha — Nympha quidem sponsa est: nympbon nã sponsus habet

Flores noīm incipiētiū a nu ob.

Notis
Notus
Notbus
Spurius
Nouale
Nouerca
Nora
Noria
Nox
Nyx
Nudatum
Nudum
Numen
Nuncius
Legatus
Nuntia
Nutus
Nux
Nuces
Mala
Obesus
Obitus
Obiurgatio
Castigatio
Oblitus
Obnoxius
Obscenum
Obsitus
Obsonia

Humiditas humorq; simul notis esse feretur
Inde notus ventus qui nobis dicitur auster
Non clara genitrice notus: claro estq; parente.
Qui non legitimus fuerit nothus ille vocatur. Fab.
Ex vroze quidem non legitima nothus esto. F.
Est spurius patre incerto qui forte creatur
Alternis annis seritur quod dico nouale. Pl.
Silua vetus cesa est vbi forte nouale vocatur. Pl.
Vroze ex alia natis datur ipsa nouerca.
Nora est peccatum: peccati aut pena vocanda.
Noria culpa quidem pompeio fertur inesse.
Quodq; oculis noceat nox dicitur esse vocata
Aut a nyx fertur: quia nyx esse vocatur. Var.

¶ Nu.

Nudatum vocitant quicquid fuerat coopertum
Appellant nudum rectum quod non fuit ante
Imperium numen possibilitasq; potestas
A nutu numen fertur: ceu Varro notauit
Nuncius ipsa quidem persona est: res simul ipsa. F.
Legatus vero qui mittitur accipiendus.
Nuncia pro rebus scito dixisse catullum
Ipse tibullus item terno fert nuncia vera.
Est oculi signumue manus capitis quoq; nutus
Annuit t totum nutu tremefecit olympum. Vir.
Nux a nocte quidem fertur: quia corpora succo
Atra facit: velut illa orbem quum sparserit vmbram.
Esse nuces dicunt poma omnia tegmine duro
Tecta super: tamen intus habent comedenda reposta
Mala quidem dicunt intus retinentia durum
Desuper ast illud poterit quod quicq; comesse. Mac.

¶ Ob.

Inguis siue tumens crassus quoq; fertur obesus
p Mors obitus nobis: occasus siue feretur. Mar.
Turpe quidem factum post obiurgatio fertur
Ante tamen factum sit castigatio dicta. F.
Immemor: oblitus: tamen oblitus est maculatus.
Oblitus a domine cede libellus erit. Mar.
Obligatus enim ob delictum obnoxius esto. F.
Obscenum immundum: vitabile turpe feretur.
Inuolutus enim conceditur obsitus esse
Que vino ac pani iungunt obsonia dicunt.

Flores noim incipiẽtiũ ab oc od.

¶Oc.

Oceanus — Oceanus terram mare sit quod circuit omnem.
Tene suam terbys concessit ducere neptem
Oceanusq; mari totum qui amplectitur orbem. Lac.

Ocys — Ocys romane velox hinc dicitur ille.
Ex quo suscipiunt fontes t flumina cursus.
Tum maria in terram labencia plurima nostram.

Occasio — Tempus enim veniens casu aptum occasio fertur. F.

¶Od.

Ode — Ode sit cantus: sed hodos via significatur
Hodos — Quicquid olet per se nobis dicetur odorum.
Odorum — Fertur odoratum quod odorem aliunde resumpsit. S.
Odoratum

¶Oe.

Oeconomos — Oeconomos grece est dispensatorq; latine.
Omnia nam domui dispensat t ordinat idem

Nomos — Est oecosq; domus: nomos autem lex vocitatur

Oenophorũ — Oenophorum vas est: quo vinum ferre solemus.

Oenos — Oenos enim vinum: portans phoron est apud illos.

Olli — Aut tunc aut illi nobis bene dicitur olli.

Olympus — Et mons t celum romane vocatur olympus
Lector olympus enim quasi dictus t est hololampes
Quod totus lucens nobis exponitur apte.
Quinto anno dicunt certamina olympia facta.

Olympias — Annorum quinq; at spacium sit olympias ipsum.

¶Om.

Cuncti — Cuncti omnes lector coniuncti ast quippe feruntur.

Omnes — Diuersisq; locis quanq; sunt dicimus omnes. F.

Potum — Est quantitatis totum: numeri tamen omne.

¶On.

Onager — Est asinusq; onager siluester quippe ferendus.

Onos — Nanq; onos est asina ac asinus romane vocandus.

Agrios — Agrios agrestis sue ferox immitis habetur

Aalisio — Dum tener est pullus romane aalisio fertur
Aphrica gaudet eis prestant ibi nanq; sapore. Pl.

¶Op.

Opacus — Umbrosus sine sole simul dicatur opacus.

Opus — Fabrica fertur opus: labor hec opera accipietur

Ope — Est opus officium. sed famam extendere factis
Hoc virtutis opus: pia dixit musa maronis.

Ops — Ops terra est (quoniã fit in hac opus omne) vocata. Var.
Ops ad viuendum quia terra opus est vocitatur. Var.

Flores noim incipiẽtiũ ab or os.

Saturni coniunx dicta est ops: terra sit autem. F.
Nam generi dat opes humano terra vel omnes.
Hinc opulentus erit terre qui rebus abundat. Opulentus
Hostia opima quidem pinguis: sint spolia opima Opima
Ampla ꝛ magnifica. F.
Ops opis in cunctis fertur dea casibus esse. Ops
Est possibilitas: est auxilium genitiuo.
Auxilium quarto vel sexto significatur
Est possibilitas plurali aut diuitie sunt.
Auxilium quandoq; tamenue potentia fertur.
Sed timuit magnas pigmalionis opes. Fast. iij.
Hec opis nympha est vndeno querc poctam. Opis
Nempe oculi morbus grecis ophthalmia fertur Ophthalmia.
Ophthalmus nobis oculus bene significatur. Ophthalmus.

¶ Or.

Orchestramq; locum nostri dixere theatri Orchestra
Saltabatur vbi orcheome nam salto notabit. Orcheome
Hinc ꝛ saltatrix orchestria dicitur ipsa Orchestria
Orchesisue orchema quidem saltatio fertur. Orchesis
Orcystis vero saltandi ars: saltus ꝛ ipse. Orchema
Orcus at inferni fluuij cognomen habetur Orchystis
Est iuramentum romanis orcos habendus. Orcus
Orcion aut orcos iusiurandum quoq; fedus. Orcion
Sunt autem soliti diui iurare per illum
De styge namq; fluit veluti describit homerus
Orcus ꝛ est pluto: verrine vt ferre videntur. Orcus
Ad iusiurandum voco nobis orco signat. Orcoo
Dixerunt nymphas sed montis orcades esse. Orcades
Mons oros est etenim romanis dictio greca Oros
Orgia apud grecos sacra omnia quippe feruntur. Orgia
Bacchica: abusiue sacra orgia iam vocitantur
Ira orge fertur: tamen orgao tumco dat. Orge
Orthos apud grecos rectum mihi significabit. Orgao
Orthoo verbum dat dirigo nempe latinis. Orthos
Recte scribendi ratio datur orthographia. Orthoo

¶ Os.

Orthographia.
Tu funis ludum suspensi oscilla vocabis. Oscilla
Quo se nostrates iactant per inane puelle.
Oscilla ex alta suspendunt mollia pinu. V.
Oscillum notat os minimũ nam venit abore. Prif. Oscillum
Ostrea sunt pisces: in conchis degere dicunt. Ostrea

Flores noiz icipiętiũ ab ou or pa

Ostrum — Est horum solita est at purpura sanguine tingi.
Vinc ostrum inuenies: t purpura significatur.

¶Ou.

Ouis — Est oris in greco: sed ouis gens itala dixit.
Ouum — Oon apud graios: ouum dixere latini.
Interponentes u certe propter hiatum.

¶Or.

Oris — Oridos hec oris fertur vas lectori aceti
Oreos — Oreos hoc oros recte dicetur acetum.

¶Pa.

Palestra — Jt ludus siue locus vobis romane palestra
Pale — Lucra pale fertur: luctor: nam dico paleo.
Paleo — Bis meiens romane tibi palinurus habetur
Uros enim vrina est: iterum palim esse notatur
Palinurus — Minusti paulino semel currente carina
Meiere vis iterum iam palinurus eris. Mart.
Palma — Palma manus: palma est arbor: victoria palma.
Pampha — Pamphagus omne vorãs fertur: proprium canis extat
Pamphil⁹ — Pamphilus o lector cunctis dicetur amicus.
Papas — Papas significat patrem romane latinis|
Patricida — Patricida patrem transfigit siue parentem.
Parricida — Parricida hominem quemcunq; occidere fertur. F.
Passum — Passum rugosum vel siccum legimus esse.
Pathos — Passio vel clades affectio vel pathos esto
Patrium — Est nomen patrium quod nomine sumitur vrbis
Gentile — Nomen gentile est quod sumitur ab regione.
Patulum — Semper hians patulum dicesse: patens qđ ad horam.
Patens — Dic patulas aures: oculos dic esse patentes.
Pauper — Pauper dicetur cui res non sufficit ipsa.
Pauperies — Pauperies damnum: pauperias conditio sit.

¶Pe.

Pecten — Lanas ac telas pecten parat atq; capillos.
Pubes inferior: piscis: cui hare quoq; pecten.
Pecus — Omne animal preter hominem pecus est vocitandum
Pege — Est mihi fons pege dicetur pegasus inde
Pegasus — Occani pegas sed enim prope natus habetur.
Pelagos — Ab greco pelagos pelagus dixere latini
Dixerunt pelagus docti maris esse profundum.
Aequor — Aequor ab equando quum nil turbatur in ipso.
Peloros — Ingens excelsus tibi sit romane peloros.
Penetralia — Tu loca secreta in templo penetralia dices.

Flores noim icipiẽtiũ a pi poph.

Pentarchus fertur qui princeps quinq; manebit — Pentarchꝰ
Quinquaginta regens pentacontarchus habetur — Pentacõtarchus
Librorum quinq; at pentateuchus liber esto — Pẽtateucha
Lugeo dat penthos penthos sic luctus habendus — Penthos
Vult penthecostes mihi quinquagesimus esse. — Pẽtecostes
Corpore percussus:perculsus mente notatur — Perculsus
Circuitus nobis vox greca periodos esto. — Periodos

¶ Pi.

Pinnam t pinnaculum muri dic esse cacumen. — Pinna
Est pyra congeries lignorum non tamen ardens — Pyra
Nam rogus est ardens:combustum dicito bustum — Rogus
Bustum

¶ Po.

Carmina qui fingit versusq; poeta vocatur — Poeta
Omne genus debet doctrine nosse poeta
Nam solus sapiens quondam fuit ipse poeta.
Barrulus illustris proprie polyphemus habetur — Poliphemꝰ
A ponto rege est pontus provincia dicta. — Pontus
Pontizo mergo:pontus mare dicitur inde. — Pontizo
Populus hec arbor populus sed hic esto virorum. — Populus
Tentum porrectum est:exporrectum venit inde — Porrectum
Portitor est portans:portatus dicitur idem — Portitor
Portitor est portus telonarius vocitandus. N. — Portorium,
Portorium merces quam portitor accipit esto. — Posticum
Postq; domum ingressus posticum dicitur esse. — Postica
Augurale tamen postica est femineumq; — Antica
Sic etiam antica.
Postbumus est natus post exequias genitoris. — Postbumꝰ

¶ Pu.

Bis septem annorum pubis hic hec vocitatur. — Pubis
Multitudo tamen pubes hec fertur haberi. — Pubes
Dic famulum puerum:puer etatem quoq; signat — Puer
Sepe marem pueru lector signare videmus.
Pupillus fertur patrem qui perdidit ille. — Pupillus
Orphanus est etiam patrem qui perditur:astio — Orphanus
Auxilium patris vult atq; exoptat habere.

¶ Ph.

Philypnos lacio somni dicetur amicus. — Philypnos
Philos amicus erit:componunt plurima secum — Philos
Physis natura est:hinc physicos esse notatur. — Physicos
Est titan phebus:sed ephebum dicito pubem. — Phebus
Luna quidem phebe:sol phebus dicitur esse.

Flores noim icipiẽtiũ a pl pn qu.

Ephebus
Phebe
Phosphoſ
ros.
Phos
Plaga

Lucidus ac purus romane ephebus habetur
A phos atq; bios quaſi lux vite vocitatur.
Lucifer a nobis dicetur: phoſphoros illis.
Lux ſeu lumen erit phos dictio greca latinis.

¶ Pl.

Dic vulnus plagam: regio plaga rete plage ſunt

Plutos
Pluto
Plusios
Plutizo
Plutco

Producas primam debes breuiare ſequentes
Pluto diuicias romane ſignificabit.
Hinc pluto inferni rex dicitur optime lector.
Plusios ab grecis romanis diues habetur.
Plutizo dito ſignabit: pluteo ditor.

¶ Pn.

Pneuma
Prepoſitor
Depoſitor
Depoſitarius
Preſepia

Spiritus ac ventus dicetur pneuma latinis.
Fertur prepoſitor qui pre me fercula ponit
At ſi deponit tunc depoſitor vocitandus
Depoſitarius eſt cui depoſitum tribuemus.
Non loca dũtaxat ſtabula preſepia dicunt
Omnia clauſa quidem loca tutaq; ſignificantur

Primus
Proci
Profugus
Exul
Proboſcis

Primus de multis: prior eſt e quippe duobus
Eſſe procos dicunt connubia ſepe petentes.
A patria profugus longe fugiens ſit habendus
Extra quippe ſolum expulſus tunc dicitur exul.
Naribus eſt herens pars quedam longa proboſcis

Proza
Proſcenia

Naribus hec cunctis brutorum cernitur eſſe
Proza prior: pupis pars vltima: t ima carina
Ante quidem ſcenã: proſcenia pulpita dicunt.

Qu.

Quadrans
Triens
Quincunx
Queſtor

Uadrans pars aſſis quarta eſt vt varro notauit
q Tris retinet quadrans: ſed quartuor adde trienti
Quicunx quinq; tenet: verum ſex ſemis habebit
Queſtor querebat qui publica dicitur era

Quicq;

Tum malefacta ſimul

Quicq; eſt ſcribendum per c Fabius velut inquit

Quãquam

L. quicquid retinere docet caper optimus auctor

Quoddam
Quicquid
Quodcũq;
Quiſquilie

Nanq; duas inter voces d diuidit vſq;
Si quanq; capit n fiat ne dictio duplex
Dic quiddam mirum templum quoddam velíterne.
Sic quicquid quodcunq; ſimul differre notarunt.
Adiectiuum quiddam ſubſtantiuum dato quoddam.
Quiſquilie terre ſunt purgamenta vocanda.

¶ Rs.

Flores noīm incipiētiū a re ri sa.

Irga geometre radius:radiiq; rotarum — Radius
Teruntur radio tele:radios quoq; sol dat
Predo rapax:fluuius rapidus:rabiduſq; catellus — Rabidus

¶ Re.

Sunt reduces illi qui euadunt magna pericla. — Reduces
Regius est regis:regalis regeq; dignus — Regius
Dic resides pigros vel inertes ac ocioſos — Reſides
Rex thracum rhoesus diomede ꝛ vlyxe peremptus. — Rhoeſus
Rhetorica a noſtris est oratoria dicta. — Rhetorica
Ars benedicendi romane rhetorice sit.
Rhetor at orator:licet orator vocitetur — Rhetor
Qui causas orat:rhetor qui rhetoricen dat.
Orator legatus item Maro teſtis habetur. — Orator
Jamq; oratores aderant ex vrbe latina. — Rheuma
Rheuma quidem fluxus fluo nanq; rheo mihi signat — Rheo

¶ Ri.

Duriciesq; rigor rigidus sit durus habendus. — Rigor
Rhythmus romane numerus bene significatur — Rhytmus
Unus amor quibus est riuales rite vocantur. — Riuales

¶ Ro.

Rhoeteum troie mons ac vrbs:quo iacet aiax — Rhoeteum
Rhoeteus siue ꝛ rhoetius inde redundat. — Rhoeteus
Roſtra auium sunto:pro roſtris anteq; roſtra. — Roſtra

¶ Ru.

Rubigo vitium culmi est:scabies quoq; ferri. — Rubigo
In naui funes proprie dic esse rudentes — Rudentes
Rudere nam vento percussi rite putantur.
Rusticus ab rure est:a villa villicus autem — Rusticus
Villicus est proprie ville custos vocitandus. — Villicus

¶ Sa.

Aga ferebatur solita expiare sacerdos — Saga
Femina sacrorum veri sapiens quoq; saga est
Saga anus est docta ꝛ que certe plurima nosci
Saga a marcello pro lena ponitur ipsa
Esto sagax solers ꝛ acutus sit quoq; prudens — Sagax
Sal siccus caliduſq; simul:fluxumq; calore — Sal
Contrahit:humorem sed siccitate coercet. Mac.
Sarcophagus lapis est:at pro posuere sepulcro — Sarcophagus.
Sarcophagus carnem comedens romane feretur
Satrapa prefectus prouincie habebitur ipse. — Satrapa

¶ Sc.

Flores noim incipientiū a si so su

Seditio — Seditio in populo discordia nata vocatur
Sedulus — Nempe dolo nobis siue sedulus esse feretur.
Semestris — Sedulus assiduus studiosus sollicitusue
Sensus — Semestris luna est medio sub mense reducta
Sensa — Corporei sensus: sentimus sensa vocant que
Sequester — Dicta sua sensa mihi: mea cunctis sensa patebunt
Serra — Qui medius seruat pignus sit quippe sequester
Sera — Serra secat lignum: sera continet ostia clausa.

¶ Si.

Syllaba — Syllaba dicetur complexio quippe latinis.
Lambano — Syne con: lambano capio signare notarunt.
Syllogism⁹ — Syllogismus enim collectiuus vocitatur.
Similis — Ille tui similis mores qui seruat eosdem.
Ille tibi similis faciem qui seruat eandem.
Symphōia — Conuenientia dicetur symphonia vocum.
Symposi archos. — Flaccus in arte quidem symphonia protulit ipse.
Conuiui prefectus erit mihi symposiarchos.
Syngra/pha. — Singrapha sit pacti conscriptio tractus idem. Con.
Synodus — Romane synodus conuentus dicitur esse
Hodos — Syn consignificat: sed hodos via significatur
Ode — Ode sit cantus hinc ꝛ comedia dicta.
Comedia — Lanugo situs est humore in quippe creata.
Hecq; locis semper fit sole carentibus ipsa.
Fert positumq; situs: vel rite positio fertur.

¶ So.

Situs — Sobrius est ebrio contrarius vsq; ferendus
Sobrius — Est sonipes quia dat sonitum pes eius eundo.
Sonipes — Succussator erit quod ledit succutiendo
Succussa — Commentumue dolus romane sophisma vocatur
Sophisma — Sors notat euentum: capitaleq; sors vocitatur
Sors — Sors est fortuna: ꝛ sortes responsa deorum.
Soter — Soter saluator: soteria quippe salus est.
Soteria — Dic sozo saluo.
Sozo

¶ Su.

Subligar — Subligar est illud quo pars pudibunda tegetur
Subula — Fert instrumentum sutoris subula acutum.
Subucula — Quodq; tibi tribuit subula sicca rapit. Mart.
Quod tunice suppono subucula dicitur esse.
Dixit enim flaccus si forte subucula pexe
Trita subest tunice.
Successus — Prosperitas successus erit: testantur id omnes.

Flores noīm incipiētiū a sc sp sq

Est aer sudum pluuias post nempe serenus
Supplitia appellant tormenta precesq; deorum

¶ Sc.

Asper enim scaber est: scabies hinc dicta notatur.
Asperitas cutis est scabies: pruritus inestq;.
Scena ab romanis vmbratio dicitur esse.
Vas scaphiū dicunt vinet fertur oleti
Virga quidem sceptrum reges quam ferre solebant.
Quippe iouis proprium.
Scema figura datur culeus quoq; dicitur apte.
Schisma ab romanis scissura dicitur esse.
Nam schizo scindo est.
Schoenos funis erit: hinc schoenobates vocitatur.
Per funem incedens.
Vox schola greca quidem vaco signat nempe scholazo
Scorpius est animal: sed scorpio bellica res est. Lap.
Sepe aliter legi.
Spargo scorpizo: fit nomen scorpius inde
Scrobs signat fossam: scobs sordes significatur
Scurra est irriso: Licero fert scurra facetus.

¶ Sp.

Est spatha grecorum: spathao mihi dilacero fert
Spelcum grece nobis spelunca vocatur
Spica a spe fertur: varro nam scripserat olim.
Spira quidem funis globus est proprie vocitandus
Sponte voluntate est: spontis quoq; dat genitiuus:

¶ Sq.

Squalēs est splendens: a squamis nanq; redundat.
A squalore tamen descendens sordidus esto.

¶ St.

Stagnum aqua stans fertur: stannum tamen esto metallū.
Stemma ornamentum dicetur stirpsue corona
Stigma quidem punctum nobis nota siue ferctur
Stentor apud troiam grecus cui vox fuit ingens.
Pro quinquaginta sedenim clamare solebat
Ab grecis stephanos: nostri dixere coronam.
Styx palus est erebi: fertur styx esse volucris.
Stricture ferri scintille sunto calentis.
Stuprator vidue fertur seu virginis esse.

¶ Ta.

Sudum
Supplicia

Scaber
Scabies
Scena
Scaphium
Sceptrum

Scema
Schisma
Schizo
Schoeno
schoenoba
tes
Schola
Scholazo
Scorpius
Scorpizo
Scrobs
Scobs
Scurra

Spatha
Spathao
Spelcum
Spica
Spira
Sponte

Squalens

Stagnum
Stemma
Stigma
Stentor
Stephanos
Styx. strix
Scintille
Stuprator

Flores noīm incipiētiū a ta te ti.

Tabes — Abes est humor qui nempe cadaucre manat.
Tabo — Tabo corrupto dic sanguinem significari
Tenia — Tenia rite potest romane fascia dici
Talentum — Ponderis est nomen (duplex quod dico) talentum
Atticum teuboicum: tamen atticon est quoqz duplex
Magnum vel paruum. magno quater vncia detur
Octoginta simul tres libras iungere debes.
Seraginta tenet libras paruum qz talentum
Euboicum vero paulominus hoc fuit illud.
Talus — Talus tarillus ludus pars in pede talus.
Tarillus — Tartarus inferni carcer: locus atqz malorum. ℳ.
Tartarus — Conturbo sedenim signat vox greca taratto.
Taratto

¶ Te.

Theca — Theca quidem fertur loculus: vagina: sepulchrum
Techna — Techna ars: technites est artifex ipse vocandus.
Technites — Hinc calothechnus erit compostū vel cacotechnus
Calotechnꝰ — Artifex ille bonus: malus artifex hic vocitatur.
Cacotechnꝰ — Est telonarius publicanus nempe vocandus
Telonarius — Telos vectigal: teloneum voco mensam
Telos — Hinc telonariꝰ.
Teloneum — Est thema romanis positum veliterne ferendum.
Thema — Attenuat quoniam vinum temetum vocitamus
Temetum — Pars capitis tempus: spatium dic esse dierum.
Tempus — Sunt haste teretes: sed poma rotunda vocātur
Teres — In sphereqz modum formam teretem tulit ille. Mac.
Tergum — Dic tergum dorsum: tergus corium tamen esto
Therme — Therme nempe calor: thermos calidus vocitatur
Thermos — Calfacioqz notat thermeno quippe latinis.
Thermeno — Sit thespis vates: respizo vaticinor dic.
Thespis — Dic thetis hec thetidis: si mater habetur achillis
Thetys — Oceani coniunx tethis dat thetbyos huius.

¶ Ti.

Timidus — Est timidus semper pro tempore dico timentem
Thyella — Turbo procella simul romanis esto Thyellā.
Thymelicos — Pulpiton a nobis thymele vel scena feretur.
Tyrannus — Istrio dicetur mihi nempe thymelicos esse
Imperij raptor mihi dicitur esse tyrannus.
Tyro — Grece autem differt nil rex atqz ipse tyrānus.
Tiro nouus miles: Tyrunculus inde redundat.

¶ To.

Thorax. — Thorax grecorum vox pectus significabit

Flores noim incipiĕtiũ a tu tr va

Pectoris hinc tegmen latĩ dixere pocte
Lancus at thorax quadam pro veste legetur
Torrens est fluuius: sed qui siccatur in estu
Torris t est ticio: lignum ticio sit adustum.
Mensa torus: sedes: tum lectus tum quoq; pulpa
Colla torosa boum releges dixisse poetas.

¶ Tu.

Tumba cauus locus est sub terra tymbos ab illis
Sepe tamen releges positam pro quippe sepulchro
Inflatus tumidus fertur: tumiduſq; superbus
Terra tumens tumulus: fertur quandoq; sepulchrum
Turbinis hic turbo ventorum vis quoq; gyrus
Turris nomen hab t quoniã contraria terret
Thus quo placantur pia numina dicimus illud

¶ Tr.

Transfuga miles erit quisquis transfugit ad hostes.
Transtra appellantur sedes vbi nauta quiescit.
Quo teritur locus est per, unguis oliua trapetum
Vir trapezita est: trapezaq; mensa vocatur
Qui numerat nummos qua nummi cõnumerantur
Nempe triambos erit grecis latioq; triumphus
Impedimenta trice dicuntur: nonius auctor.
Est rota nempe trochus: fertur rota parua trochiſcus
Esto throno sedes.

¶ Va.

Aridus est Vafer: quasi valde afer vocitatur
Vallum dicetur munitio condita vallis
Sunt valli fustes: vallum quibus edificatur
Vanus enim stultus vel fallax accipiendus.
Est etiam vanus mentitur qui sine fructu.
Mendax mentitur qui tantum ad decipiẽdum. Scl.
Vãnus frumentumue legumen ventilat ipſa
Obtortis vari plantis varices tibiarum
Inflere vene varicosus dicitur inde.
Vas vadis spondet fluuij breuis vnda vadum sit
Et creta factum vas fictile dicitur esse
Vastus vastatus vel magnus sepe legetur
Vates fatidicus fertur: ferturq; poeta.

¶ Ue.

Est vrbs insignis volscorum nempe velitre
Antiquo in latio: magna t populosa feraxq;

Torrens
Torris
Ticio
Torus
Tumba
Tymbo
Tumidus
Tumulus
Turbo
Turris
Thus
Transfuga
Transtra
Trapetum
Trapezita
Trapeza
Triambos
Trice
Trochus
Trochiſcus
Throno
Vafer
Vallum
Vallus
Vanus
Mendax
Vannus
Var
Varices
Varicosus
Vas vadum
Ficrile
Vastus
Vates
Velitre

Flores noim incipientiũ a vi vo.

Cesaris augusti patriam dixere latini
Ultima tranquillus docuit Dionysius illa .li. vij.

Uecors — Turbati atq; mali vecors est cordis habendus
Uectis — Uectis erit ferri palus: vehitur quia dictus.
Uector — Qui vehit ꝛ vehitur vector solet esse vocatus.
Uellus — Uellus lanicium a vellendo: vellere nanq;
Olim sunt soliti tonsura quippe latente.

Uentus — Nascitur a venio ventus. Pris.
Uerne — Uerne ex ancillis generati in iure vocantur: F.
Uespera — Uespera ceu dicunt occasum solis erit post. Mac.
Uesperugo — Uespera sit tempus quo vesperugo oritur.
Uesper — Prima quidem stella id tempus quoq; vesper habetur
Hic vero vesper stella est vt serui nis infit.

Uestibulum — Uestibulumq; domus ingressus primus habetur.

¶ Ui.

Uia — Est via qua vadi ::ratio via fertur ꝛ vsus
Uicricus — Uicricus a vulgo patreus solet vsq; vocari
Uinder — Uinder dicetur ventura pericula pellens
Ultor — Preteritumq; malum qui punit dicitur vltor
Uinum — Uinum a vi dicunt: a vino dictaq; vitis
Uitis — Uineaq; a vite est.
Uinea — Annis coniugio seru probitate vir esto.
Uir — Illa virago tamen faciet que facta virorum.
Virago — Virgula virga brcuis: virguncula parua puella.
Virgũcula — Uirtus est vitium fugere: vt dixit venusinus
Uirtus — Uis possibilitas: violentia: ꝛ impetus esto
Uis — Uita fouet corpus: constringit vitta capillos
Uita — Spiritus est certe sed vita recip: rocus ipse.
Uitta — Nempe diu viuens viuax proprie vocitatur.
Uiuax

¶ Uo.

Uolucres — Non squamis uc pilis: non cortice quippe teguntur.
Uomer — Sed pennis volucres: varro vult esse volatu.
Uopiscus — Quodq; vomis terram vomer dixere vetusti.
Uertex — Egeminis alter viuens sit nempe vopiscus.
Est vortex fluuij: capiti sed tradito vertex. Lap.
Uortex antiqui dixerunt postea vertex. Fab.
Est vortex in se dicendus lympha retorta
Pars capitis summa est vertex: summum quoq; montis

Uox — Uox quicunq; sonus proprie mihi significatur
Uox est omne sonans: fracta sq; ad littora voces
Sensit: ꝛ ad sonitum vocis vestigia pressit. U.

Flores noim icipiẽtiũ a vu v xz.

Est aer tenuis vox ictus: ceu docuere prisci.
¶Vu.
Vuidus vt varro vult dicitur humidus esse.
Vuidus humorem qui fert intrinsecus esto
Hinc vuam appellant
Humidus humorem qui fert extrinsecus ext at. S.
Infertur vulnus tamen Vulcus nascitur ex se
Mutatur vultus: facies at permanet vsqz
Alga maris herba est: fertur tamen vlua paludis.
Ambarum manuum tamen vlna extensio fertur
Unius aut cubiti: cubitum pes cum medio fit.
¶U.
Umbo est pars clipei medij: queqz eminet vsqz.
Est vter e binis: e pluribus at quis habetur. Fab.
Uxori seruit quicunqz vxorius esto.
Uxor at vn xor erit lector quasi dicta: lupino
Nanqz adipe vngebat postes noua nupta mariti
Ne medicamentum possent inferre nocentes. Pl.
¶X.
Ocratis est coniunx xantippe scua superba
Hector eus sonipes xanthus fluuius quoqz troie
Flauus apud nostros xantos dicetur in esse
Hinc amni est nomen: nam reddit oues quoqz rufas
Hospitale quidem dicetur xenodochium
Est lignum: xilon: siluam hinc docuere vocari.
Dic xerolibyam siccam libyam bene dici.
Nam xeros siccus nostris romane feretur.
¶Z.
Elotipus formę emulator dicitur esse
Est emulatio zelus: forma est typos ipsa
Hinc zelotipiam nostri duxere latini
Zelus amor fertur: siue emulatio nobis.
Est zephyrus ventus fero qui a vespere perflat.
Feruco nempe zeo.
Pictor erat zeusis perfectus: diues t ample
Signorum gyrus zodiacus est duodenum.
Namqz animal zoon grecorum dictio signat
Zographia quidem fertur pictura animalis.
Zonnysco cingo: zona autem circulus esto.

¶Finis nominum.

Uuidus
Uua
humidus
Uulnus
Vulcus
Alga
Ulua
Ulna
Cubitum
Umbo
Uter
Quis
Uxorius
Uxor
Xantippe
Xantus
Xenodo
Xylon
Xerolibya
Xeros
Zelotypus
Zelus
Typos
Zelotypia
Zephyrus
Zeusis
Zodiacus
Zoon
Zographia
Zonnysco
Zona

Flores verbor incipiẽtiũ ab Ab

De verbis. Titulus. ij.

¶ Ab.

Abdicat — Abdicat beu natos genitor dum viuit: ab omni
Exheredat — Expellit gaza: morte exheredat illos
Ambigo — Quod remoues abigis dubitans non ambigit ille
Abigo — Dic abigo muscas expello significabit.
Abactus — Hinc t abactus erit dictus quicunq; coactus.
Officium perdit.
Abigo — Ast abigo pecudes furor notat: inde abigeus
Abigeus — Hinc t abactor erit furans armenta gregesue
Abactor — Abstergitq; abolet vel delet significabit.
Abolet — Abrogat hic legi penitus legem remouendo
Abrogat — Derogat ille tamen legi quum pars remouetur
Derogat — Separor abscisco descisco t descio signat
Abscisco — Ascio t asciscо adiungo assumoue notabunt.
Asciscо — Conscisco ad mortem spectat. nam dicimus apte
Conscisco — Conscinit mortem sibi portia nata catonis.
Absto — Absto dic longe sto: absisto sic quoq; signat.
Absisto — Sed discedo etiam.
Abstinet — Abstinet a vitio vitij vitium vitioq;.
Abusum — Sepe absunt pugne siue a pugna sapientes.

¶ Ac.

Acuit — Incitat: accendit: signare acuit monuere.
Accersit — Euocat accersit: Diomedes autor habetur.
Arcessit — Accusat vero arcessit quod ab arceo fiet.
Quippe accusare est arcere malis faciendis.
Accerso — Accerso siue arcesso laurentius inquit
Pro vocito poni siue ad pro vado vocandum.
Accidit — Accidit aduersum contingunt optima pulcra. Lap.
Accingit — Denotat: accingit: munit: parat: instruit: armat
Accipimus — Ex alio accipimus: tamen apte sumimus ipsi.
Sumo — Accipe dic dando: permittens tollere sume. Lap.
Accipit — Accipit: assumit: sentit: dic accipit: audit
Accomodo — Applico t adiungo scribunt accomodo ferre.
Accusare — Accusare aliquem peccasse ostendere signat.
Incusare — Incusare tamen mores reprehendere dicunt.
Talibus incusat: gressumq; ad menia tendit. V.

¶ Ad.

Adhamat — Exhamo obliquat deductum dicit adhamat
Adeo — Illi adeunt vrbem vel ad vrbem dic t in vrbem

Flores verboꝝ icipiẽtiũ ab ac af.

Adimet

Hic adimet vobis:a vobis aut mala cuncta.

Adducit

Contrahit adducit:miseros adduxerat artus

Adiugat

Adiungat adiungit:qui separat abiugat illud. N.

Abiugat

Adiuro quotiens aliquid fecisse negabo

Adiuro

Periuro abiurat quum credita quis negat ipsa

Abiuro

Abiurant etiam qui contra ius retinebunt

Admitto

Admitto assumo:si amitto perdo notabit

Amitto

Admouet:apponit:remouetqꝫ amouet:manifestat.

Admouet

Est adolet verbum reddentis sacra:notatqꝫ

Adolet

Votis vel precibus numen cumulat vel honorat. N.

Cura penu ꝫstruere:ꝫ flammis adolere penates. V.

Adsum

Adsum sum presens:fauco:venio quoqꝫ signat.

Adulor

Illis aut illos certe bene fertur adulor.

Aduentat

Aduentat iamiam qui proximus est veniendo.

Uentitat

Uentitat ille tamen venier quicunqꝫ frequenter

Aduersor

Aduersorqꝫ tibi contra sum denotat apte

Aduersor

Te aduersor signat te respuo abominor atqꝫ

Te auersor dicas a te pre odio scelerate

Auerto vultum.

Auerto

Auerto mentemue oculos:conuerto notabit

Auerto

Auerto oppositum signat sit nempe reuoluo.

¶ Ae.

Aestimo

Aestimo significat caro considero siue

Existimo

Judico valla docet existimo significare.

Estimo

Aestimo rem qꝫ prius:sed post existimo qualis

Hoc quicunqꝫ leget:si quis leget:estimet ante

Compositum quo sit tempore quoqꝫ loco. Nas.

Aestuat

Aestuat hic feruet calet ardet et significabit.

¶ Af.

Affectat

Appetit affectat proprie signare notatur.

Afficit

Afficit inducit:nos afficit iste dolore

Affluit

Te afficio lachrymis:te somno:teqꝫ pudore.

Affluit ira tibi:dicunt simul affluis ira

¶ Ag.

agglomerat

Implicat agglomerat coniungit reddere debet

Agit

Tractat agit ducit facit expiratqꝫ notabit

Semper agis causas:ꝫ res agis attale semper.

Est non est quod agas attale:semper agis

Si res ꝫ cause desunt agis attale mutas.

Attale ne quod agas desit agas animan. M.

¶ Al.

Flores noim incipiẽtiũ ab am an

Algeo — Algeo designat rigeo vel frigeo nobis
Allicit — Allicit allectat delectat item bene pandit.
Alludit — Dicitur alludit sententia quando leuiter
Ludere — Fert aliud fuerit q̃z dictum forte peripam
Ludere sit versu describere siue iocari.

¶Am.

Amat — Diligit hic leuiter: deamat vel amat vehementer
Deamat — Turpiter hic adamat: sed honeste vel reperitur
Adamat — Nempe colo sancte: sed turpiter ac amo caste
Colo — Qui fuerat cultor factus amator erat. Nas.
Amentat — Amentat verbum iacere aut circundare signat.
hinc lucanus ait: iaculum amentauit habena.

¶An.

Animaduerto — In te animaduerto designat punio quippe.
Teq̃z animaduerto tuor aspicioue notabit.
Annuere — Annuere ac nuere esto naris vel labiorum
Nucre — Innuere est facie: nictare sed est oculorum
Innuere — Nutare est capitis: marcellum prebeo testem.
Nictare — Annuit t affirmat: tamen abnuit abnegat vsq̃z
Nutare — Antecedo illis aut illos sepe legetur.
Annuit — Omnibus aut omnes paulus meus anteit astu.
Antecedo

¶Ap.

Anteit — Appeto cum affectu: ratione ast expeto semper.
Appeto — Qualiacunq̃z petit primum: sed honesta secundum.
Expeto — Applicat appellit: ponit iuxta. admouet aiunt.
Applicat — Appropinquabant omnes vbi vel ad vbem.
Appropin/quat.

¶Ar.

Architectari — Architectari componere nonius inquit.
Ardet — Resplendens ardet: quicunq̃z irascitur ardet
Ardent qui properant: ardent quicunq̃z cremantur
Arguo — Arguo te somni vel somno paule benigne
Aroo — Est aroo grecis: aro nobis inde redundat
Artizo — Compono artizo designat perficioq̃z.

¶As.

Ascio — Ascio t ascisco adiungo assumoue notabunt
Ascisco — Assurgo dominis: insurgo durus in hostes
Assurgo — Assurgant sani quo stent: sedeant tamen egri
Aut vt nitantur cubito: assurgis reuerendo.
Asto — Unum tidem signant asto t sto verbula neutra
Astare esse nota: vt sedes astare relictas.
Dicitur asto tamen de re labi nequeunte. S.

Flores verboꝝ incipiẽtiũ ab At.

¶ At.

Attendo intendo vel perseuero notabit — Attendo
Attendo iuri vel ius reperire solemus.
Attendo te oculis: attendo tibi quoq; mente.
Attendo veteres quarto: nunc iunge datiuo. Diom.

¶ Au.

Aufero multa tibi siue a te marce superbe. — Aufero
Aufugiet nobis a nobis aut malus ille — Aufugio
Aulizoq; habito nostris dicetur in aula. — Aulizo
Aurigor: modero: rego vel signare memento. — Aurigor
Audio te ausculto tibi vero obtempero signat. — Audio

¶ Ba.

Baiulo marcellus docuit fero significare. — Baiulo
b Baiulus inde venit qui fert aliquid vel alumnus — Baiulus
Balbutire quidem marcello teste feremus — Balbutit
Si quis confusa lingua t trepidante loquetur
Uulnero significat ballo mittoue sagitto — Ballo
Baptizo mergo: sed bapto tingo notabit. — Baptizo
Est elephas barrhus barrhire hinc dicitur ipse — Bapto
Bastazo porto: bastazontas generabit. — Barrhire
Stulte t precipide loquitur qui blacterat ille. — Bastazo
Ipse camelus item clamando blacterat vsq; F. — Bastazon
Blacterat ille etiam qui per mendacia fingit. M. — Blacterat
Correpta prima venus inus protulit illud.
Audit quum magno blacteras clamore furisq; Ser. xvij. — Blapto
Blacterat ipse quidem torrellius scribere iussit. — Blapte
Blapto fert nocco: blapras hinc esse docemus — Bombeo
Pennatas rincas: que nempe fauis generantur — Bombus
Bombeo dic reſono: bombus sonus esto latine. — Boſco
Boſco dat pasco: prosco tamen est edo nobis. — Broſcho

¶ La.

Lado fit cecidi: formae nam cedo cecidi — Lado
a Lalceo re caligas caligis: vel calceo siue — Ledo
Lapsa capit libros librorꝝ nempe capax est — Lalceo
Illis aut illos vel ab illis paule caueto. — Lapit
Lazo orno: romane dabit tibi dictio greca — Lauco
In mare demergo catapontizo mihi pandit. — Lazo
¶ Le. — Catapõtizo
Ledo percutio cesum dabit atq; cecidi — Ledo
Doq; locum cedo cessi t cessum generabit. — Ledo
Vi cernunt oculis: animo tamen iste videbit. — Lerno
— Uideo

Flores vbor incipiẽtiũ a ci co cu

Celo — Sic libro in secto ciceronis epistola monstrat
Celo — Celo dum scalpo lapides celo cooperta
Celo te librum de libro vel tibi librum.

¶Ci.

Cingo — Te cingo zonas vel zonis aut tibi zonam.
Citharizo — Dic canto citbara citbarizo significare.

¶Co.

Cognoscit — Hic noua cognoscit: vetera bic agnoscere fertur
Agnoscit — Non tamen id seruant.
Colit — Qui colit ornat amat vel bonorat arat habitatqz.
Concumbit — Sic colitur facies: natus: deus: ac eger: vrbsqz.
Procumbit — Concumbit violat: procumbit numen adorat.
Conducit — Conducit dantis precium: locat accipientis.
Confidunt — Confidunt illi siue illo nostra iuuentus.
Comparo — Comparo te fratri: cum fraterue dicere possum
Confero — Confero te soli cum soleue pulchra puella
Confero coniungo: libros iam confert in vnum
Confero me romam: vel in agrum duco notabit
Consulo — Consulo te quero: tibi Consulo consilium do.
Consul o — Consulo quinte tibi domui quoqz prouideo sit
Contendit — Contendit pugnat: contemnit spernit vbiqz
Contemnit — Contemno plus est q̃z vitupero velut aiunt.
Vituperat

¶Cu.

Curro — In campo curro si sis bene dicis in illo.
Si tamen extrius: tum in campum dicere debes.

¶Da.

Dat — At dicit: prebet: concedit: dat quoqz penas
Decumbit — Decumbit plorans: incumbit t heret t instat
Occumbit — Occumbit moritur: victus succumbere fertur.
Discumbit — Discumbitqz comest.
Dedignor — Has res dedignor: dedignor t bis quoqz rebus
Indignor — Sic etiam indignor.

¶De.

Despicio — Despicio signat sperno: videoqz deo: sum
Dispicio — Dispicio accurate inquiro.
Deduco — Deduco prosequor: diduco diuido signat
Subduco — Ad terram subduco rates: deducis in equor.
Deduco — Despondet puericqz pater: spondetqz puelle
Desponder — Detrabit bic nobis: de nobis detrabit idem.
Detrabit

¶Di.

Disto — Disto passus a te: vel passibus aiunt.

Flores vbor incipiẽtiũ a do du.

¶Do.

Te docco causas:de causis te docet ille — Docco
Dic dominor cunctis in cunctos:in quocz cunctis — Dominor
Dono tibi munus:te dono munere siue. — Dono

¶Du.

Uir ducit:mulier nubit:quia regmine quodam — Ducit
Obnubit caput atcz genas:caper indicat illud. — Nubit

¶E.

Do quasi extra do:pario loquor t manifesto — Edo
e Paulus eger rerum vel rebus sepe secundis — Eger
Egredior cz vrbem:siue vrbe:t ab vrbe malor — Egredior
Empleo fert grecus:dixerunt impleo nostri — Empleo
Aemulor ipse illi siue illum dicitur apte — Aemulor
Est epipheno mihi ostendo autem illustro ferendum — Epipheno
Eripiam vobis a vobis aut mala cuncta — Eripio
Nempe vale nobis erroso significabit. — Erroso
Est illi cicero nomen:vel dic ciceroni. — Est nomen
Euadunt hostes illi aut ex hostibus omnes — Euado
Euangelizo dic nuncio significare. — Euangelizo
Euenit hoc illis.vel in illos in simul illis. — Euenit
Excessit patria siue ex patria decus omne — Excedo
Excubat in castris homo peruigil:incubat ales — Excubat
Exco dic fluuium:fluuio simul:ex fluuioue — Exco
Expauesco notans exhorreo iungito quarto. — Exhorreo
Et sexto t quarto:sed abhorreo iũgitur apte — Abhorreo
Seuacz abhorrebas prisci precepta parentis.
Sumcz alienus enim signat:valde horreo siue
Exoleo excresco:sic exoletus haberur. — Exoleo
Me cura expedio:siue a cura bene ferur. — Expedio
Expello e latio:latio simul:extrabo iungas. — Expedio
Expirat moriens:suspirat sed gemebundus. — Expello
Tunc homo conspirat si coniuratio fiat — Expirat
Aspirat seu respirat qui flat redolecz. — Expirat
Attamen aspirat quandocz fauere videtur. — Suspirat
Prestita cõmemorans ille exprobrat:opprobat autem — Conspirat
Opprobrium dicẽs:hoc est vitium:caper auctor — Aspirat.
Exultat membris:animo gaudere notamus. — Exprobrat
Exuo vos tunicã:tunica simul:a tunicaue. — Opprobrat
Exuo mi vestem iamdudum vnicula pugnat. — Exultat
Exuere ipse sibi Nasonis septimus inquit. — Gaudet
¶F. — Exuo

Flores verbor incipiẽtiũ ab.f.g.

Fatur
Fero
Fragrat
Fruor
Utor
Fruor
Fungor
Uescor
Fido
Fugio
Grundit
Rudit
Balat
Coarat
Fũgor
Boat
Scuit
Gruit
Hannit
Mugit
Hinnit
Hululat
Lugit
Barrbit
Tritulat
Fremit
Frendit
Tinnit
Stridet
Crepitat
Latrat
Strepit
Gluttit
Glocidat
Gemit
Bubit
Selingit
murmurat
Garrit
Minuerit
Gratulor
Hauric
Hostire
Harpazo
Harpage

D me siue mihi fatur regina polorum.
a Lorpore quippe ferunt lumero ꝛ corpore portant.
Fert patitur dicit cupit atq; gerit dabit atq;
Flagitat a quinto vel quintum pindarus artem
Fla facit ardorem: sed odorem fra dabit vsq;
Ignis enim flagrat: sed poma recentia fragrant
Fido illi aut illo: quoniam bonus esse videtur.
Contenti fruimur: cupientes vtimur vsq;.
Sic fruor aspectu ꝛ cantu: sed vestibus vtor
Ille frui maluit palma: poterat tamen vti.
Nempe voluptatem capere est vtendo fruiq;
Fungimur officijs: optatis rite potimur
Uescimur at dapibus.
Fugerunt illum vel ab illo crimina cuncta.
Fungimur officium siue officio sapientum.

¶ B.

Annire est vulpis: grũdit sus: rudit asellus
g Balat ouis proprie: certe sed rana coarat
Bosq; boat: scuit tamen vsus: grus gruit alta
Sed vitulus mugit.
Hinnit equus: lupus ast vlulat: miluus lugit acer
Ast elephas barrbit: turdus critulare notatur.
Ipse fremitq; leo: merulus sed frendit amene.
Aes tinnit: ferrum stridet: ignis crepitabit
Quippe canis latrat: populus strepit asper ꝛ acer
At glutire volunt gallinas vel glocidare.
Turtur ꝛ ipse gemit lector: gemit ipsa columba
Bubit apes: anser selingit: murmurat autem
Cursus aque: garrit loquitur qui verbula multa
Est stulte ac nulla ratione: hinc garrulus apte
Uerbosus fertur: q; hirundo minuerit dic
Gratulor est lector: vel gratulor est ago grates.
Quippe deis tantum.

¶ H.

Aurit sumit aquas: haurit qui vulnerat hostem
h Auribus haurimus: oculis haurire solemus
Hostire (vt voluit pompeius) nempe ferire est
Aequare est etiam quod Nonius edocet ample.
Harpazo rapio fert: harpageq; rapinam.

¶ I.

Flores verboꝝ icipiẽtiũ ab I L

Bo viamue via dicemus nempe latine — Ibo
Illudo paulum:paulum quoqꝫ dicere possum — Illudo
Incedit sapiens:properans tamen ambulat idem — Incedit
Increpo dicalta voce ꝛ sonitu reprehendo. — Ambulat
Indico indicis denuncio significabit. — Increpo
Romulus indixit pugnam laurentibus acrem. — Indico
Hinc venit indictum funus festo referente — Indictum
Ad quod preconem per tunc homines vocitabant — Funus
Induo me pellem:vel pellibus:aut mihi pellem. — Induo
Quintus inest camere siue in camera bene fertur — Insum
Impendo curam ac operam rebus vel ꝛ in res — Impendo
Hostibus insideo:medicus pius assidet egro — Insideo
Subsidet hic patrie:sed presidet ille velitris. — Assideo
Obsidet hic muros:podio sed considet iste — Subsideo
Accusatiuum regit insto simulqꝫ datiuum. — Presideo
Imminet:aut urget:premit attendit:simul instat. — Obsideo
Instat mors illi:bellis instamus ꝛ armis — Consideo
Instant me votum monitus cureqꝫ minerue — Obsideo
Insultas illis illos simul inuenietur. — Insto
Intersunt pugne:siue in pugna veliterni. — Insulto
Intrabant urbem vel in urbem tota caterua. — Intersunt
Inuadunt illos vel in illos seua iuuentus — Intro
Quesita inuenio:reperis que sors dedit vltro — Inuado
Protulit hinc naso:tu non inuenta reperta es — Inuenio
Inuideo vobis aurum:maro restis in hoc est: — Reperio
Liber pampineas inuidit collibus vmbras. Vir: — Inuideo
Inuidet hic fratri laudis:laudem quoqꝫ laude. — Inuideo
Irascor votis vel propter vota superbus — Irascor
Juro per terram:terram:mare:sidera iuro. — Juro

¶ L.

Acteo lac sugo:lacto lac prebeo nato — Lacteo
Qui mittit legat:legat restando relinquens — Lacto
Nempe lego grecis romanis dico notabit — Legat
Res latet ipsa mihi:vel me tua semper amice. — Lego
Nauigat ipse legens:furatur colligit atqꝫ. — Latet
Percurrit libros:oculis cernit quoqꝫ transit — Legens
Vos leuo põderibus:leuo pondera dic quoqꝫ vobis — Leuo
Libero te curis:a curis libero dices — Libero
Non licet asse mihi:qui me non asse licetur. — Licet
Et centum grecos vno centusse licetur. Pers. — Licetur
Ludere sit versu describere siue iocari. — Ludere

Flores vbor incipiẽtiũ ab

Lustrat — Deciperę ẽt etiam
Flos aliam ve alea ludemus quippe frequenter
Clarificat purgat circũspicit omnia lustrat.

¶ M.

Manet — Ena tibi vel crudelis magna manebit
Medicor — p Teue tibi medicor medeor mederor quoqꝫ dicunt
Medeor — Reue rei memini passim direre poete
Moderor — Pectora nostra micant si fulgura forte micabunt.
Memini — Sortiri digitis tremere ac fulgere micare est
Micat — Illius aut illum siue illo miror abunde
Miror — Mitto tibi libros aut ad te pindare fili
Mitto — Ille tuiue tibi misereatur amice benignus
Misereor — Mereo producens primam tristor dolco fert.
Mereo — Sed merco mereor signat vel milito lector.
Merco — De te aliquid mereo'mereor quoqꝫ dicimus apte
Mereor — Te de aliquo merco mereor vel dicere possum.

¶ N.

Nauigat — Auigat hic equor dixerunt siue per equor
Nitet — n Gemma nitet:sidus splendet:candelaqꝫ lucet
Splendet — Aurum resplendet:victor certamine pollet
Pollet — Nititur hic haste siue basta dic t in bastam.
Nitor

¶ O.

Obeo — Orte obeunt mortemue tui pauline sodales
Obliuiscor — m Obliuiscar ego pene vel dicito penam
Occumbit — Occumbit neci necem quoqꝫ dicitur apte
Olet — hic olet vnguentum:siue vngento reperitur
Onero — Te libris onero:tibi libros ac onerabo
Oro — Oro te veniam siue a te dicere debes.
Occido — Occido perimo:sed denotat occido labor.

¶ P.

Pascit — Ascit ouis lentem:lens pascit ouem quoqꝫ fertur
Pascitur — p Pascitur hic herba simul herbam pascitur idem
Pauco — Tu mortem vel morte paues dirissime regum
Percontor — Percontor notat id quod perscrutor capiens.o.
Percunctor — Percunctor retinens u signat quod morior illud
Percontor — Percontor doctos a doctis vel rua facta
Petit — Grata petit:poscit sed debita:flagitat ardens.
Poscit — hic petit a phebo vel phebum lumina nobis.
Petit — Denotat irrepeto vt peto regem:vel peto romam
Polliceor — Qui petit aggreditur:petet hic te fuste vel ense
Promitto — Ultro polliceor:promitto sepe rogatus.

Flores vborũ incipiẽtiũ ab Q. R

Postulo te corylos: a te quoq; postulo pacem. — Postulo
Postulo significat lector quandoq; requiro.
Postulat id tempus res causa locus pietasue.
Remue rei potior: tu re potiere cupita. — Potior
Poto: pitisso: bibo: multum: modicum: moderate. — Poto
Precipit ante capit: qui mandat precipit idem. — Bibo
Illis aut illos prestas virtute catonis. — Precipit
Ab ioue siue iouem semper bona cuncta precabor — Prestat
Hunc ego prestolor vel huic dixere vetusti. — Precor
Tento vel laudo dicunt probo significare. — Prestolor
Tradere post potum scito signare propinat. — Probo
Porrigit ergo notat. — Propinat
Prospicit hic oculis ciceroni vel ciceronem — Prospicit
Prosum discipulo: sed proficit ipse legendo. — Prosum
Qui putat incidit: putat t qui mente revoluit. — Putat

¶Q.

q Quadrat consentit vel congruit atq; lapillis — Quadrat
Deducetum quadris.
A te quero librum: te quero de quoq; libris. — Quero

¶R.

p Ro reamo redamo dicunt: pro sicq; reire — Redamo
Dico redire quidem: hinc vocalis hiatum — Redire
Ad procurandum: quia littera d solet addi
Cuncta refert nobis: dic nunciat atq; reportat — Refert
Hi referunt ad me: querunt a consilium me
Expensum refero: rationem reddo resolue. — Refero
De impensis factis
Te veniam rogat hic: a te quoq; dicitur apte. — Rogat

¶S.

Sacrificat veniam poscit: litat imperrat autem — Sacrificat
s Vult gustum saturo: satio sensus tenet omnes. L. — Litat
Si sero subiungas seui de semine dicas — Saturo
Si sero dico seras: tunc limen t ostia claudo — Satio
Si sero dico seris: tunc terris semina mando — Sero
Hi scandunt recto: retrum quoq; scandere possunt — Scando
Quod non sum simulo: sed dissimulo quod ego sum — Simulo
Soluit dissoluit: liquidum facit: t precium dat. — Dissimulo
Subduco tria fert: suppono: subtrabo: duco. — Soluit
Hinc ait ille manum ferule subduximus: hinc t — Subduco
Sarcinulas face subducta fert: Curtius ille
Clinicus herodes trullam subduxerat egro.

Subit
Succingere
Supero

Alter item dirie.pedites subdurie in vrbem
Iste subit muro murum ad murum quoq; fertur
Hanc rem succingo: siue hac re dicere debes.
Hunc supero vinco:superant tibi multa supersunt
Hic superat viuit:puer ascanius superantne.
Hoc superare iugum pro ascendere Virgilius fert.

Suppeto
Suppetias

Suggero quippe notat tibi suppeto suppetias hinc.
Quod notat auxilium vel ad auxilium bone lector
Do tibi suppetias venio tibi suppetiasue.
Supperie plautus mihi sunt diuisse notatur.

Supplantare.

Supplantare pedem signat supponere quippe.

Suscipit
Succipit

Suscipit hic mente:sed corpore suscipit alter. Lap.

Spargit

Spargit humi vinum:vino quoq; spargit humum die.

Sterno

Sterno toro tegmen:sternis quoq; tegmine eundem

Stupeo

Rem vel re stupeo sepe dicere latini.

Tergiuersatur.

¶T.

Ergiuersatur fallit mutat quoq; dicta

Thesaurizo
Timet
Metuit

t Vult thesaurizo seu colligo siue repono
Hic timet ꝛ metuit te tanq; sis inimicus
Ille timet metuitq; tibi tanq; sed amico.
Ex illo timeo mihi mortem vel metuo dic.

Titubat
Vacillat
Nutat

Ebrius hic titubat nauisq; vacillat in vndis
Lingua simul dentes lector titubare notantur.
Nempe domus fragilis nutare senex quoq; fertur

Tollit

Tollit alit remouet gerit erigit accipit aufert.

Vaco
Valeo
Vereor
Reuereor

¶V.

V virtute vacas:virtuti ast ipse vocabo
t Quadrantem quadrante simul res ipsa valebit
Est vereo timeo:reuereri dic venerari.

Vestio

Vestio te vestes:ꝛ vestibus aut tibi vestem
Tunc mihi prima genas vestibat flore iuuentus. Vir.

De participijs. Titulus. iij.

d Et participijs verborum regula multa.
Multa supinorum carmen quoq; iam docuere

De pronomine. Titulus. iiij.

Tu Meus
Noster
Nostras

V meus:ac noster:nostras ꝛ iungite quinto

Ego Nos
Tu vos hic
Iste

t Hoc quia persone possunt herere secunde
Deficit in reliquis nequeunt quia ferre secundam
Nos ego demonstrant:tu vos hic additur iste.

Flores ꝓpositionū icipiētiū ab A

Isqꝫ sui referunt:verunqꝫ sed ille vel ipse. — Is sui ipe
Idem iungo mari:sed idem coniungito neutro — idem bicis.
Pro mare longatur:pro neutro corripiemus.
Nic preponatur:tamen is subiungitur vsqꝫ.
Nic demonstrabit:referet tamen is velut idem.

De prepositione Titulus.v.

¶A E Ex Ab.

Simul e nunqꝫ vocalibus associantur. — A E
a E paulo a marco:e virtute:e dicito iusto — E regione
E regione quidem ex aduerso significabit — Ex Ab
Ex ab vocali iunguntur:pandit ab illo. — Ex
Ex igni ast etiam sed raro aliꝭs quoqꝫ iungunt
Consona si mitis fuerit.
Ex quo demonstrat:simul ab duce:sic simul ab re
Ab lege:ab iulesco. — Ab lege
¶Ad Apud In A Ex. — Ad apuꝺ
Uado ad grāmaticum:sed apud vos disco ferendum
Ad templum curro:prope templum significabit
In templum curris:dic intra significare.
Ad paulum vado:sed apud paulum maneo dic. — Ex
Ordine conuerso donatus dicier haud vult. — Ad vnum
A templo redeo:sic ex templo variantur.
Excepto nullo recte signabit ad vnum.

¶Palam Coram. — Palam
Dico palam cunctis:coram illo dicere debes — Coram
Coram ad personas:ad cuncta palam referemus. Pris.
Furta palam tua sunt:coram diomede retexi.
In satyra quarta:coramue quibuslibet inquit
Nempe venusinus:senece sed epistola dicit
Pluribus erubuit coram:iuuenalis item fert.
Et coram dominis:fert coram aliꝭs simul idem. sat. xi.

¶Tenus.

Singulari numero serto tenus:at genitiuo. — Tenus
Plurali iungunt:postponitur id tamen vsqꝫ.
Pubetenus dicas laterum tenus ergo latine
Pretoribusqꝫ tenus quinto bis Naso sed inquit.

¶Pro.

Pro notat in:porro:notat ante:exempla docebunt — Pro
Proqꝫ tribunali:pro rostris:in notat apte
Prolectus porro iactus:proscenia quippe — Proscenia

Flores ꝑpositionū in sub super.

Prodere — Ante loci scenam: patriam sit prodere dicens
Ante dare hic signat: prostratus pro quoqz cumbens

¶ In.

In — Valde: non: inter: contra: simul: in notat ample
Incidit — Insonat: infirmus: medijs in milibus: in hunc
Incidit inqz manus inimicus dicere debes.

¶ Sub.

Sub — Sub tempus: locum supra: in prope denotat intra
Sub tempus signans quarto coniungitur: at si
Sub lucem — Forte locum signat sexto coniungere debes.
Sub lucem pandit: circa lucem notat illud.
Pandit item vates scribens: sub regmine phagi
Virgilius dixit: pro per posteqz sub ipsos
Sub — Nituntur gradibus.
Sub notat inqz simul: sub templo sub quoqz sole.
Subijcio — Infra vel supra sub denotat: hinc maro dixit
Pedibusqz rotarum subijciunt lapsus in .ij.
Sub — Et corpora saltu subijciunt in equos .in. xij.
Sub prope designat: maro testis: deind. sub ipso
Super — Ecce volat: profert idem classemqz sub ipsa
Antandro z phrygie molimur montibus ide.

¶ Super.

Super — Quippe super signat: de: pro: insuper amplius vltra
Desuper ac supereſt: superes quoqz: panditur infra
Multa super priamo rogitans: de significabit
Nil super imperio mouco: pro denotat illic
Super — Ecce super mesti magna diomedis ab vrbe
Legati responsa ferunt: super insuper est hic
In sexto legitur: super z garamātas z indos
Proferet imperium: dic vltra significare.
Nec super e vallo prospectant desuper hic est
Ille autem neqz enim fuga iam super vlla pericli
Pro supereſt posuit tamen infra pro superes est
Super — O mihi sola mei super astyanactis imago.
Supra — Et quarto z sexto super additur: addito supra
Dumtaxat quarto.

¶ Circiter Circa Circum.

Circiter — Circiter ad numerum: circa ad tempus referendum.
Circa — Vult loca sed circum: Circum vt castella vel agros
Circum — Id caper asseruit.

¶ Ante.

Flores aduerbiorũ nunq̃ nusq̃.

Ante diem proprie tempus signare notamus — Ante diem
Ante tamen lucem pro extremo tempore noctis — Ante lucem
Paucos ante annos paucis dic ante vel annis
Ante quidem paulum paulo tamen ante feremus — Ante paulũ

¶ Penes.

Vos penes est illud vestro in iure edocuerunt. — Penes
Hic penes est vrbem: prope siue apud indicat esse

¶ Quum Cum.

Quum si tempus erit per. q. coniunctio per. c. — Quum
Dentibus hic ledit: cum dentibus effuge nanq̃ — Cum
Instrumenta notans nomen non suscipiet cum
Vt curro pedibus: scribo calamo: gemo corde
Hasta percussi: teneo te fune: catenis
Nunc capio laqueis: illum sed ferreo verbis
Instrumenta quidem ledendi dicito dentes
Currendiq̃ pedes: sic de reliquis quoq̃ dicas
Quando tamen lector coniunctio significatur
Cum sibi fac iungas: vt viuo cum pietate
Prandeo cum pyrrho: paulo cum sepe cucurri
Laude tamen vel amore sequor te dic & honore
Non cum laude quidem vel amore sequor bene fertur
In cunctis autem malorum exempla sequemur.

De aduerbijs. Titulus. vi.

D tempus nunq̃: sed pertinet ad loca nusq̃ — Nũq̃ nusq̃
a Quatinus quoniã seu quanetũ: quatenꝰ aut vt. F. — quatinꝰ quatenus
Continue semper: sed continuo subito dic — Continuo
Temporis est alias aduerbium vt caper infit — Alias
Proq̃ aliter posuit de nitro Plinius ipse.
Sic quartodecimo memorans de laude Catonis
Infabre inculte: fabre at pulchre reperitur. — Infabre
Quippe minutatim assulatim dicier aiunt. — Fabre
Perq̃ vices recte alternatim dic fore lector. — Assulatim
Alternis dicunt proprie signare vicissim. — Alternatim
Quippe duos inter. — Alternis
Denuo ab integro signat rursusue iterumue — Abintegro
Antehac aduertas ante hoc tempus bene dici — Antehac
Posthac significat post hoc tempus tibi lector. — Posthac
Nunc tantum presens signat: modo tempora terna — Nunc
Ista modo feci: facioq̃ modo faciamq̃. — Modo
Designatiuum tunc temporis ordinis est tum. — Tunc

Flores iteriectionũ ꝛ cõiũctionũ

Eu — Eu laudantis erit: dic heu signare dolorem
Heu — Eu respondentis: tamen est heu quippe vocantis
Olim — Olim preteritum signat: presensqꝫ futurum.
Nilo transpositum tria tempora significabit.
Necessario — Junge necessario cum verbo quolibet inde.
Necesse — Cum substantiuo semper tu iunge necesse.
Eminus — Estqꝫ necessario faciendum dicimus apte.
Cominus — Eminus a longe: iuxta sed cominus inquit
Prorenus — Prorenus esto loci nam tempus protinus affert
Protinus — Presens preteritum vult quondam siue futurum
Adeo — Dic adeo in tantum: dicas adeo quoqꝫ certe
Saltem — Saltem siqꝫ minus: si saltas dicito saltim
Saltim — A salcu saltim saltatim siue feretur
Agite — Est agite vt legi dicendum pluribus abs te.
Age Agedũ — Ast age siue agedum soli vel pluribus adde
Agitedum — Agitedum profert post sertum liuius autor
Ite age ꝛ obsessis vigilem circundate flammam. Se.
Vos age funereas ad littora voluite syluas. Bal.
Secus — Dic secus esse aliter: iuxta quoqꝫ significare
Quousqꝫ — Tempus siue locum dic significare quousqꝫ
Quianam — Cur quia nam signat pompeio teste latinis.
Heu quia nam tanti cinxerunt ethera nymbi. V.

De interiectione. Titulus. vij.

Ue — E populo ꝛ populum bene dicitur vt Caper inquit.
O — O vocat ac optat: sed tunc aduerbion esto.
Vocat — O regina nouam cui condere iupiter vrbem
Optat — Adsis o tandem: ꝛ propius tua numina firmes
O stupet o dubitat: dolet: indignatur: idemqꝫ
Sepe admiratur sic interiectio fertur.
Stupet — O quibus o quantis o qualibus es viduata
Dubitat — O quam te memorem virgo nanqꝫ haud tibi vultus
Dolet — O dolor atqꝫ decus magnam redituꝛe parenti
Indignatur — Perdidit o qualem vincendo plura triumphum.
Admiratur — O qualis facies ꝛ quali digna tabella.

¶ Pro.

Pro — Non aspiratur licet interiectio sit pro.
Seu circumflectas quarto aut quinto sociando.
Pro solem: pro solqꝫ simul bene dicimus ergo.

De cõiunctione. Titulus. viij.

Flores ortographie i lrãz cõmutatõe

Uippe ne pro an breuis est phibẽs ne longa manebit — Ne
q Ne quoq; pro certe: vel prout non longa docetur — Nae
Quando notat tempus qñ coniunctio non est — Quãdo
Pro quia dic quando coniunctio dicitur esse.
Ac ꝛ significat: pro q̃ quoq; sed reperitur
Haud secus ac iussi faciunt maro protulit ipse — Ac
At pro sed capitur: pro saltem dic quoq; poni. — At
Ac ramum hunc aperit: ramum qui veste latebat
Agnoscas serto legitur.
Ast orator enim non vtitur: vtitur at sed. — Ast
Uel dicas etiam: vel saltem: vel quoq; siue — Uel
Qui virtute sua superat vel aromata cuncta
Si non das ensem tunicam vel tradere debes
Iste vel ille legit: sortes vel plato monetur
Quocirca signat quapropter seruius autor — Quo circa

De ortographia. Titulo. ix.

b Mutatur in. f. c. g. p. m. s. r. — B
Offero: succurro: suggessi: supero iussi.
Summittoq; ꝛ surripio tibi pandere possunt
Ast intercipitur quum vocalis subit. m. post
Sicut in ambesus: ambages: ambigit: ambit

¶ E.

E quoq; transit in. s. g. t. r. uq; sonantem
Par si quingenti: natus dirue quieui.
Hoc intercipitur quod sicubi nuncubi monstrant.

¶ D.

D cadit in. r. l. s. c. g. p. r. inq; duas. ss.
Attinet alludit: assumens: accidit: agger.
Appetit arridet simul istis addito cessi
Dq; intercipitur: redigoue redarguo prodest
At si coniungis cum vocibus incipiunt que
Er. s. coniuncta simul ipsi nempe sonante
Tunc d subtrabitur: velut associo aspicioq;
Ascendo ac asto.

¶ B.

B mutatur in s ꝛ in r ꝛ vertitur in ceus
Ut spargo sparsi rego rexi vel lego lectus.

¶ L.

L mutatur in r vel in r mutatio sic fit
Paulula pauxula dic: de tabula q; taberna.

De Figurarum ordine triplici.

¶M.

M.quoq; transit in n si c d q t teq; sequantur
Nunc vbi tantundem:nunc; vel idemidem inque.

¶N.

N.mutatur in m b p ve sequentibus autem.
Imbibit imponit immittit signa tenero
Impius immunis imbutus sint tibi testes
Transit in.ss.duplext c vel x uq; sonantem
Ipsaq; rite quidem vel in l mutatur:t in g.
Ut fissus catulus ecquid corrumpoue siui
Ullus t ignotus tibi nunc exempla nocentur.

¶O.

O quoq; ceu monstrat Quis cuius vertitur in c.
Transit in x cori vel in s vt torquco torsi.
R.quoq; transit in l su vel n inq; duas ss.
Sume nigellus odos triui quoq; t encus vssi.

¶S.

S.mutatur in n d t vel x additur m x.
Sanguis custodisq; nepos flos rursus t aiax.

¶T.

T.mutatur in s vel in x si preueniat c.
A verto versus veniet:flecto quoq; flexus.

¶X.

X pro g ss seu pro cs vtimur apte
Sicut demonstrat lex legis fex quoq; fecis
Regula sepe tamen fallit quum vertitur in c.
Seu mutatur in u sicut nix noxq; suppellex.
X.quoq; vertis in f si dicas efficis effert.

¶Y.

Y.quoq; vertis in u dicendo murena cupressus.

¶Z.

Pro z ponebant d vel satq; duas ss.
Id setus gassa:medentius indicat omne

Finit carmen de floribus.

Antonij Mancinelli Carmen de Figuris incipit foeliciter.

¶Antonius Mancinellus pstantissimo viro. J.U.serenissimi Regis Hungarie Bohemieq; oratori dignissimo.

Figurax index alphabetalit inscriptꝰ

Annonios inter fama celeberrime presul
Romano eloquio vel ciceronе prior.
Cum tibi sint dociles pueri clariqz nepotes.
Pars quorum studijs erudienda meis.
Scripsimus hec valeant cultum quis nosse poema
Quis veterum passim scripta referta notent
Cultior his etenim quecunqz oratio fiet
Sive soluta meet sive notata modis
Utqz per ora virum possint audentius ire
Nec sannas metuant auriculas ve sibi.
Eligo tutorem summa grauitate verendum
Eligo quem procerum pectora seua tremunt
Qui nulli ingenio nulli virtute secundus.
Quo nullus toto gratior orbe manet
Hinc ad te properant nostri monumenta laboris
Hinc velut ad numen missa libenter eunt
Sumito parua licet minimo quoqz minima gaudent
Sumito: sic voti spes tua compos eat.

Vale.

Antonius Mancinellus generosissimo
adolescẽti Michaeli Pãnonio: S.p.d.

Si Fabius Quintilianus Diomedes etiã t Donatꝰ nõ pauca de figuris dicere Michael inclyte. Attamen ego quoqz id oneris sumpsi: triplici quidem ratione impulsus. Primũ vt tue t aliox memorie cõsuleretur. facilius enim ꝓcipiũtur t fidelius retinentur quecunqz carmine parefiunt. Deinde vt diuersorũ dicta breui colligerentur: Postremo vt figure cuiusqz ethymologia. i. originatio vno libello haberetur. Ad quas quidẽ sciẽdas te omniscqz alios hortor: eis enim non poema modo sed etiaz oratio ornatur: vt inquit Fabius: t Cicero de claris oratoribus etiam ait: qꝰ ornari orationem greci putãt: si verborum immutationibus vtantur quos appellant Tropos Et sententiarum orationisqz formis que vocant Schemata. Ceterum quia ipsarum nomia figurarum asperrima sunt: aliqua enim eris breues syllabas: quedam quattuor aut quinqz tenent: quod Manilius rertio libro refert. Ornari res ipsa negat contenta doceri. Vale dulcissime Nonis Sextilibus. Millesimo quadringẽtesimo octogesimonono. Rome.

Figurax index alphabetalit inscriptꝰ

Figurarum index.

A

Acyrologia.v.
Aenigma.xiij.lxviij.
Allegoria.lxv.
Allcotheta.xciiij.
Allocsis.xciiij.
Allophylis.lxxxvj.
Amphibologia.ix.
Anadiplosis.xxxv.
Anaphora.xxxviij.
Anastrophe.lx.
Antanaclasis.xxxix.
Antiphrasis.lxvij.
Antipophora.lxxxiiij.
Antiprosis.lxxix.
Antistoechon.xxv.
Antithesis.xxv.
Antitheton.lxxxv.
Antonomasia.liij.
Aphæresis.xviij.
Apocope.xx.
Aposiopisis.xij.
Apostrophe.xc.
Appositio.cij.
Asyndeton.xxxiij.
lxxxvij.
Asteismos.lxxij.

B

Barbarismus.ij.
Barbaralexis.ij.
Brachylogia.xxxiij.
lxxxvij.

C

Cacephaton.xv.
Cacosyntheton.xvj.
Cartentismos.lxix.
Catychresis.xlix.
Catachrestitos.l.
Catatyposis.xcviij.
Catexochen.xcix.
Conceptio.cij.
Cosmographia.lxxiij.
Climax.xlvj.
Chronographia.lxxxij.

D

Diacope.lxj.
Diæresis.xxiij.
Dialysis.lxij.
Dialyton.xxxiij.
Diastole.xxj.

E

Eclipsis.xj.
Ectasis.xxj.
Eclisis.xxij.
Ellipsis.xxij.
Emphasis.xcv.
Endiadis.lxxx.
Enczeugmenon.xxx.
Epanados.xxvij.
Epanalepsis.xxxvj.
Epactasis.xix.
Epenthesis.xix.
Epergesis.lxxxviij.
Epimone.xxxvij.lxxvij
Episynalipha.xxij.
Epitheton.liij.
Epizeuxis.xxxvij.
Erotema.lxxxvij.
Euocatio.cj.
Euphonia.xciij.

F

Figura quid.j.

H

Hyppallage.lxxviij.
Hyperbaton.lix.
Hyberbole.lvij.
Hyphen.xcvj.
Hypozeugma.xxx.
Hypozeusis.xxxj.
Hyrmos.xlv.
Hysterologia.lxiij.
Hysteron proteron.lxiij
Hysterozeugma.xxx.
Homocosos.lxxij.
Homoptoton.xlij.
Homoteleuton.xlij.

I

Icon.lxxij.
Idiophasis.lxxxvj.
Ironia.lxvj.

L

Liptote.lxxxj.

M

Macrologia.vij.
Metathesis.xxvj.
Mesozeuma.xxx.
Metalepsis.ij.
Metaphora.xlvij.
Metaplasm⁹.xvij.
Metonymia.lij.

O

Onomatopeia.lvj.

P

Parabola.lxxv.
Parabola.lxxv.
Paradiastole.c.
Paradigma.lxxvj.
Paragoge.xx.
Parallage.xxvij.
Paranomasia.xxxix.
Parenthesis.lxij.
Parœmia.lxx.
Paromoeon.xlij.
Periphrasis.lvij.
Perissologia.vij.
Polyptoton.xlij.
Polysyndeton.xxxiij.
Pleonasmos.vj.
Prolepsis.xxix.
Proparalepsis.xx.

Carmē Antonij mācinelli de figuris.

Prosopopeia.xcij. Prosthesis.xvij. Prothescon.xxvij. Protezeugma.xxx.

S

Sarcasmos.lxxj. Schema.xxvij. Schesisonomatō.xl Syllesis.xxxij.cij.

Synaloepha.xxij. Synneresis.xxij.xxij. Synecdoche.lv. Synchesis.lxij. Syncopa. xi. Synthesis.xcj. Systole.xxj. Solocecismus.iij.

T

Tapinosis.xij. Tautologia.x. Temesis.lxj. Topographia.lxxxij Topothesia.lxxxij. Tropos.xxvij.

U

Vicia orationis.iij.

Z.

Zeugma.xxx.

Carmē de Figuris per Antoniū

Mancinellum veliternū sūma diligentia editum.

Figura sicut noīe ipo patet est cōformatio q̄dam remota a cōmuni ꝛ primū se offerente ratione. Uel figura est arte aliqua novata forma dicēdi: ita Fabi⁹ libro nono. Ea q̄dē vera ꝛ cōmoda est figure definitio: quā ex Fabio primo⁹ in lucē dedi. Alij enī q̄d dixerint passim videre licet.

ñ

Fit barbarismus scribendo siue loquendo — Barbarismus.
Adjicit ac demit mutat transmutat ꝛ idem
Una in voce tamen maiores fates bene pandunt
Asuenio cymbre ꝛ pro mars fanes quoq; timber
Aduenio: sic ꝛ dicendo domina dominus.

¶ Barbarismus est vt Diomedes ait contra romani sermonis legem aut scripta aut pronūciata vitiosa dictio. fit enī in vna parte oīonis tantū. Sed id vitiū in soluta oīone nomē suum obtinet. — Barbarismus.
¶ Dicit enī barbarismus id est dissonās: apud poetas vero metaplasmus vocat id est trāsformatio. Quintilianus itē libro primo docet barbarismū esse vni⁹ verbi vitiū. — Metaplasmus.
¶ Barbarismus in latina dictōe fit. barbaralexis tota pegrina est dictio: vt gaza magalia. — Barbaralexis.
¶ Barbarism⁹ fit duob⁹ modis: scripto ꝛ pnūciatōe: ꝛ hoc quadrifariā: Adiectione: Detractione: Mutatione: Trāsmutatione Litterę: Syllabe: Tēporis. ¶ Adiectōe littere fit barbarism⁹: vt relliqas danaum pro reliquias. ¶ Syllabe: vt maiores pro mars rettuli pro tuli: alitruū pro alitū. ¶ Tēporis vt italiā faro ꝓfugus. vbi prima syllaba cū corripi debeat ꝓducit. ¶ Detractione littere fit barbarism⁹: vt infatib⁹ pro infantib⁹. ¶ Syllabe vt salmentū pro salsamētum. ¶ Tēporis vt. viij. ene. Feruere leucaten: auroq; effulgere fluctus. Mutatione littere fit barbarismus: vt olli pro — Barbarismus.

Figura Solocciſmi q̄ fit. xiiij. modis.

illi:aſuemio ꝓ aduenio. Syllabe:vt ꝓnuces ꝓro ꝓnices. ¶ Tpe:vt ferue re leucaten vnꝰ ob notā. Trāſmutatione lr̄e fit barbariſmꝰ vt lerigio ꝓro religio:tymbre ꝓro tymber. ¶ Tpis vt philoſophia penultima coꝛrepta ꝛ domina dominus ꝓducta penultima.

iij.

Solocciſmꝰ Atq; ſolocciſmus biſſeptem quippe modis fit
Mutando genus aut caſum vel ſignificata
Uerboꝝ mutando ſimul numerū quoq; tempus
Perſonamue modos:aduerbia ꝓpoſitiuas
Uertitur accentus coniunctio vel gradus oꝛdo
Dumq; negas geminando:nihil nunq̄ ſimulaui.

Solocciſmꝰ ¶ Solocciſmꝰ eſt incōueniens romano ꝓmoni iūcura verboꝝ:
Stribiligo cōtra regulā artis grāmatice poſita latine a q̄buſdā ſtribiligo ap
Schema pellatur. ¶ Solocciſmꝰ aūt eſt in ꝓſa:in poemate ſchema dicitur
id eſt figura ſiue cultꝰ. De ſoloeciſmo Bellius etiā libꝛo q̄nto me

Solocciſmꝰ minit:ꝛ Quintilianꝰ libꝛo primo. ¶ Solocciſmꝰ fit modis gene
ralibꝰ q̄tuoꝛdecim. Immutatōe genex̄ tā noīs q̄z ꝓnoīs:caſuū
numeroꝝ:ꝓſonarū:tēpoꝝ:ꝓ qualitates vel ſignificatōes ꝛboꝝ:
ꝓ modos:ꝓ aduerbia:ꝓpoſitōes:ꝓ gradus:cōiunctiones:ꝓ gemi
nationē abnuēdi:ꝓ accētus:ꝓ oꝛdinis īmutationem. ¶ Immuta
tōe generū noīs fit Solocciſmꝰ dicēdo purpurea narciſſus atra
ſilex:ꝓro purpureꝰ narciſſus ꝛ ater ſilex:ꝛ q̄s mulier ꝓro que mu
lier. ¶ Immutatōe caſuū dicēdo Urbē quā ſtatuo vr̄a eſt ꝓ vrbs
¶ Immutatōe numeroꝝ:vt pars in fruſta ſecāt ꝓro ſecat. ¶ Im
mutatōe ꝓſonaꝝ:vt danai q̄ parēt atridis quā ꝑmū arma ſumi
te:ꝓro q̄ paretis. ¶ Immutatōe tempoꝝ:vt fumat neptunia troia
ꝓro fumauit:nec veni niſi fata locū ſedēq; dediſſent:ꝓro nec veniſ
ſem. ¶ Per q̄litates vel ſignificatōes verboꝝ: vt expoliant eos ꝛ
coꝛpa nuda relinquūt:ꝛ placidā paci nutritoꝛ oliuā. Fecit enī cō
mune verbuz nutritoꝛ ab eo q̄ erat actiuū nutrio. Per modos
verboꝝ. At rutilo regi ducibuſq; co mira videri Auſonijs ꝓro vi
debant. ¶ Per aduerbia localia:vt intꝰ coꝛntro ſuz:ꝓro intꝰ ſuz:
co intro. ¶ Per ꝓpoſitiōes: vt rapuitq; in fomite flāmam ꝓro ad
fomitē:ꝛ ſub lucē ibāt ꝓro ante lucem. ¶ Per gradꝰ: vt bonꝰ aut
melioꝛ oīm:ꝓ optimꝰ vel cōuerſo. ¶ Per cōiunctōes: vt Subie
ctiſq; vrere flāmis ꝓ vre. ¶ Per geminationez abnuēdi: vt nihil
nunq̄ peccaui:cū debeat dici nunq̄ vel nihil vnq̄ peccaui. ¶ Per
accētus: vt ſiq̄s ꝓnūciaret ſine accētu in fine pone falſo vna: que
q̄dem differētie cauſa in vltimo accentū habēt: vt Priſcianꝰ ad
monuit. Per oꝛdinis īmutationē: vt: aūt fieri non debet ꝓro fieri

Solocciſmꝰ aūt nō debet. Sunt q̄ putāt ait Diomedes: Solocciſmum eſſe ſi

demõstrantes virũ hãc dicam⁹:aut feminã hũc. Aut interrogati quo pgam⁹ respõdeat Rome. aut vnũ salutãtes saluete dicam⁹ Cũ vtiqz pcedens demonstratio interrogatio vel salutatio vim cõceptõis oratõis cõtineãt. Multi etiã dubitarũt q̃driga: scala scopa Solecism⁹ an Barbarism⁹ esset. cũ scz id genus oratio/nis Barbarismũ esse ipius viri diffinitõe poscit agnosci. Barbarism⁹

iiij.

¶ Uitia oratõis generalia sunt tria:vt Diomedes scribit. Obscu/rũ: Inordinatũ: Barbarũ. ¶ Obscuritatꝭ species sũt octo. Acyro logia:pleonasmos:perissologia: amphibologia:tautologia: ecli/psis:enigma:macrologia. ¶ Inordinate oratõis spẽs sunt Tapi/nosis:cacephatõ:cacosyntheto. ¶ Barbare oratõis ptes sũt duę. Solecism⁹ et Barbarism⁹. quoꝝ sunt species plurime. Orationis vitia

v.

Improprius sermo dicetur Acyrologia
Sic dices requiem timeo:vel spero laborem.

¶ Acyrologia dicitur impropria locutio et cyros quod est impro/pria ⁊ logia locutio:vt requiem timeo pro spero: spero labore pro timeo. Nam speramus bona: timem⁹ aduersa. ¶ Acyrologia est dictio minus cõuenienter elata vel non proprijs dictionibus ob/scurata sententia:vt accede ad ignẽ hunc iam calesces plus satis: ibi enim nullus significatur ignis sed meretrix. Acyrologia Acyros Logia Acyrologia

vj.

Quippe superuacue debet dici pleonasmos
Additio vocis:ceu sic est ore locuta.

¶ Pleonasmos dici potest a nostris supabũdantia. pleonazo aũt est plusq̃ oportet facto vel dicto superabundo. ¶ Pleonasmos vt nono Fabius edocet est abundans supra necessitatẽ oratio: sicut illa: Uidi oculis ante ipse meis. in illo enim vidi inest ipse. Dicit etiam q⁹ et geminatio ⁊ repetitio et qualiscunqz adiectio pleonas/mos videri potest. pleonasmos Pleonazo

vij.

Additio vocum est dicenda perissologia
Exuberans:sine vi rerum que significantur
Qua poterant ibant:sed nõ qua nõ potuerunt.

¶ Perissologia dici potest superflua locutio:nam perissos est sup/flua ⁊ logia locutio:vt Uiuat Augustus ⁊ non moriatur dũmo/do non sit aliud viuere q̃z non mori. Et ibi. Jbãt qua poterãt sed non qua non potuerunt. hic enim excepto ibant omnia superua/cua sunt. To autem perisseuma atos abũdantia dicit a perisseuo abundo supero. Perissolo/gia Perissos Perisseuma

Figure Macrologia ⁊ Amphibologia

viij.

Si sermo fuerit nimiū q̄z longus oportet
Macrologia quidem nobis dicetur inesse.

Macrologia. ¶ Macrologia ex macros qđ est longus: ⁊ logia sermo q̄si longus sermo: q̄ sepe res nō necessarias cōprehendit: vt apud Liuiū teste Fabio in. viij. Legati nō impetrata pace: retro domū vnde venerāt abierūt. Et apud poetā. Postera lux summo spargebat lumine terras. Orta dies quū primū alto se gurgite tollūt Solis eq̄: lucemq̄z elatis naribus efflant. Cum sit satis dixisse orto sole.

ix.

Amphibologia. Ambiguum dictum dicas amphibologiam.
Aio te eacida romanos vincere posse.

Amphi Amphibologia. ¶ Amphibologia cōponitur ex amphi qđ est vndiq̄z et logia que est sermocinatio. Amphibologia vero dicit ambiguitas: amphibolos ambiguus. ¶ Amphibologia est vitio cōpositionis in ambiguo posita sentētia: que fit per accusatiuū: vt ibi. Aio te eacida romanos vincere posse. Item certū est enim Antoniuz precedere eloquentia Crassum. duo enim sensus vitio ambiguitatis carēt proprietate: cū sit incertū ab eacide romanos vinci posse: an a romanis eacidē Similiter ab Antonio vinci Crassum eloquentia: an a crasso Antonium. ¶ Fit ⁊ per verbū: vt cato criminatur. Incertū est an ipse ab alio crimineture: an ipse alium. ¶ Fit ⁊ per participiū: vt vidi statuam auream hastam tenētem. ¶ Fit etiam per homonyma: vt si q̄s dicat aciem nec addat oculoz: aut exercitus aut ferri. ¶ Fit p̄terea modis plurib⁹: vt inter legendū occurret.

Amphibologia. Amphibolos. Amphibologia.

x.

Tautologia Signat idem verbis diuersis tautologia
Exultans redeo rursus gaudens q̄z reuerto
Ipse egomet dicas facies quoq̄z tautologiam.

Tautologia Tautotes ¶ Tautologia est eiusdem verbi aut sermonis iteratio vt Fabius inq̄t oct. grece eni tautotes latine idēitas. Vir. j. eneidos. Quem si fata virū seruant: si vescit aura Etherea: neq̄z adhuc crudelib⁹ occubat vmbris. nam totū quod repetit vnum est.

xj.

Eclipsis Dicitur vnius verbi defectus Eclipsis
Nec secum loquitur supplendum deest quia verbum.

Eclipticos Eclipsis Eclipo, ¶ Eclipsis est defectus quidam necessarie dictionis: quam desiderat precisa sententia: vt terris iactatus ⁊ alto: cū desit ꝓpositio in. Italiā fato ꝓfugus: id est ad italiam Ecliptícos aūt dicitur defectiuus. Ecclipsis defectio Eclipo deficio.

xij.

Figure Aposiopisis ⁊ Aenigma.

Aposiopisis

Deficiens sermo certe aposiopisis erat
Quos ego: sed motos ꝓstat componere fluctus.

¶ Aposiopisim Cicero recitentiã: Celsus obticẽtiã nõnulli interruptionẽ appellant: vt Fabius nono scribit. Cõponit aũt er apoꝓpositõe: ⁊ siopo quod est sileo vel tacco: nã est q̃si interceptũ silentium: vt Terentius. Si sensero: ⁊ pocta: Quos ego: deest eni puniã: vel q̃d simile. Jd aũt fit quũ q̃s irascit aut ꝓturbat: vt Meme adsum q̃ feci in me cõuertite ferrũ. Jtẽ Incipit effari mediaq; in voce resistit. His eni affectib9 tantũ sermonis defectio cõgruit vt Seruius. j. enei. inquit. De cadẽ vero in figura Synecdoche etiã legito. Siope aũt silentiũ dicit. Siopelos taciturnus.

Siopo

Siope
Siopelos

xiij.

Aenigma

Obscurus sermo cunctis Aenigma vocatur
Mater me genuit eadem mor gignitur ex me.

¶ Aenigma dicitur ab aliq̃bus velata questio: vt Mater me genuit: cadeq; mor gignitur ex me. Significat eni ex aqua glaciem cõcrescere ⁊ rursus in aquã resolui. Jtẽ mare cõcretum: in creta. ligneo in campo: vbi caro humana ossibus ludebat: cũ significare velit salem in salino fictili quod super mẽsa esset: in quã anus talos iactabat. vt scribit Diomedes. ¶ Aenigma est perincredibilia cõfusa sententia: vt auia illoq; est que mater mariti: cũ iocasta significet que tasij vxor edipum filium mortuo laio virũ accepit ex quo genuit Eteoclem ⁊ Polynicem.

Aenigma
Jocasta

xiiij.

Tapinosis

Esto tapinosis fertur si de mare gurges.

¶ Tapinosis dicitur cum rei magne fit humilis expositio. nam tapinos grece apud nos dicitur humilis: vt Virgilius. Multa malus simulans: pro scelestus. Jte; vterũq; armato milite cõplent: id est multe legiones armatoq; militum impleuerunt multas cauernas. ⁊ apud flaccum pelide stomachum: pro bile ⁊ iracundia. Tapinosis aũt ꝓprie humiliatio dicitur Tapinos humilis Tapinophrosine humilitas Tapinoo humilio.

Tapinosis
Tapinos
Tapinophrosine

xv.

Tapinos
Cacephatõ
Cacophatõ
Cacon
Phaton

Dictio turpe sonans tibi nempe Cacephaton esto.
Detur in exemplum: vel tu cum compatre ludis.

¶ Cacephaton grece cacophaton dici potest mala locutio vel consonantia. nam cacon est malum ⁊ phathon dictũ vt arrectis auribus asto. O fortunatã natam me consule romam. Fit autem si cum particulam. n. littera sequatur. Virgilius. Et numerũ cum nauibus equat. ¶ Jtem quando sequens dictio duas habet syllabas precedẽtibus duabus cõsimiles: vt in pdicto Ciceronis car-

mine deꝑhenditur ꝛ in somnio Scipionis Luce lucebat aliena. Et contraria est Euphonia.

Lacosyntheton
Syn
Theton

xvj.

Compositura mala est vocum Lacosyntheton vlla
Nam Syn compositum theton apte significabit
Exemplum teneas illud: versaq; iuuencum
Terga fatigamus hasta: nono vt maro dixit.

¶ Lacosyntheton grece deformis ꝛ viciosa cōpositio dictionū interpretat. Et dicitur ex cacos grece id est malus: ꝛ syncon: ꝛ thesis positio: id est mala compositio: vt versaq; iuuēcum terga fatigamus hasta: quod exēplum ex encid. nono habetur.

Metaplasmus.
Meta
Plasma

xvij.

Etaplasmus dici potest a nostris trāsformatio. meta enī m trans ꝛ plasma atos figmentū dicit Tamen teste Diomete. metaplasmus est transformatio quedam recti solutiq; sermonis in alteram speciē metri aut decoris causa figurata. ¶ Huiꝰ species: vt aiunt hę sunt. Prothesis: Epenthesis: Paragoge vel Proparalepsis: Aphęresis: Syncope: Apocope: Ectasis. Systole: Dyęresis: Synaliphe seu Synęresis: Episynaliphe: Ecclipsis Anthitesis: Methatesis.

Prothesis
Pros
Thesis
Prosthetos
Aphęresis
Aphero

xviij.

Prothesis apponit caput id sed aphęresis aufert
Arduus alcydes medijs in menibus astat.
Leges celicolum ꝛ mortalia temnitis arma.

¶ Prothesis dici potest appositio vel additio. Cōponitur enim ex pros quod est ad: ꝛ thesis positio: vt gnate pro nate: retulit pro tulit: astat pro stat. Prosthetos aūt appositus dicitur. ¶ Aphęresis dici potest ablatio vel abscisio: nam ab aphero verbo quod est abscindo descendit: vt temnitis pro contemnitis.

Syncopa
Epenthesis
Epectasis
Syncopa
Lopto
Epēthesis
Epi
En
Epectasis
Ecteno

xix.

Syncopa de medio tollit quod epenthesis auget
Quales tunc epulas ipsum glutisse putamus
Induperatorem sed epectalis hec quoq; fertur.

¶ Syncopa potest latine dici concisio: cōponitur enim ex syn qđ est con: ꝛ copto incido: vt glutisse pro glutiuisse.
¶ Epenthesis dici potest interpositio: naꝫ cōponit ex epi et en que dicunt inter ꝛ thesis positio: vt induperatorem pro imperatorē. Hāc alij parenthesim vocant: vt ait donatus. quidam vo pleonasmū appellant. vt Diomedes edocuit. ¶ Epectasis dici potest porrectio nam epi dicit super ꝛ ecteno vel ectino media longa produco extēdo: vt induperator pro imperator.

Figure metaplasmoꝝ ꝓsa ⁊ vsu ꝺscripte

xx.

Aufert Apocope finem: quem dat paragoge. Apocope
Proparalepsis item Paragoge
Nec spes libertatis erat nec cura peculi. Proparale/
Partibus ex ꝯsdem: ⁊ summa dominarier arce. psis.

¶ Appocope id est abscisio vel amputatio. nam cōponitur ex apo Apocope
ꝓpositione que in cōpositione dicit ab vel re: ⁊ copto scindo: vt pe Apo
culi ꝓ peculꝯ. Apocopto aūt amputo significat. ¶ Paragoge po Copto
test dici deductio: vt dominarier ꝓ dominari. ¶ Proparalepsis Apocopto
componitur ex ꝓ quod est ante: ⁊ para iuxta ⁊ lepsis acceptio: Paragoge
quasi iuxta ante acceptio: vt amarier ꝓ amari. Proparale/
psis.

xxj. Paralepsis

Systole productam breuiare: diastole fertur Systole
Ducere correptam. sic ecta sis efficit ipsa Diastole
Obstupui steterunteꝫ come ⁊ vox faucibus hesit
Dum sanguis inerat: lucani continet alter. Systole

¶ Systole dici pōt correptio: vt insteterūt te breuiat que natura/ Systello
liter longa est: ⁊ Seruio teste in septimo. Systole sine exemplis Dyastole
fieri nō debet. Systello aūt corripio vel cōtrabo dicit. ¶ Dyastole
pōt dici latine dilatatio: et fit cū brevis syllaba ꝓducit: vt in san/ Diastello
guis is brevis ꝓducit: Diastello aūt distinguo dicit. Diastole di/ Ecta sis
stinctio fertur. ¶ Ecta sis interꝑtatur ꝓductio: naz ab Ecteno qō Ecteno
est produco deriuatur: ⁊ fit quādo brevis syllaba producitur: vt
exercet diana choros: nam di breue productum est.

xxij. Ecthlisis

Ecthlisis necat. m. vocalem aufert Synalepha Synalepha
Nec etiam fertur mihi nempe Synere sis esse Synere sis
Multum ille ⁊ terris fuerat iactatus ⁊ alto. Ecthlisis

¶ Ecthlisis dici potest expressio siue elisio. Ecthlibo enim exprimo Ectlibo
elido excludo significat. Fit autē quādo sequēte vocali cōsonans
precedētis dictiōis exprimitur cū sua vocali: vt multū ille: vbi. n. Ellipsis
cum. m. exprimitur. Eadem figura vocatur Ellipsis vel Ellepsis Lipo
et transfertur a Quintiliano detractio: nam componitur ex Ec ⁊
lipo vel lepo quod est desero deficio linquo.

¶ Synalepha vel synalipha interpretatur coniunctio: Synali/ Synalepha
pho enim coniungo: vel dicitur compressio: nam componitur ex Synalipho
Syn quod est con: ⁊ aloephe pressio. Fabius tamē in pri. dicit ꝙ Aloephe
interpretatur complexio. Et est quū vocalis aliqua in fine dictio
nis per subsequentem vocalem abiicitur in metro: vt multū ille ⁊
terris: hic enim vnum e precedens excluditur.

xxiij.

Figure metaplasmoꝝ vsu ⁊ ꝓsa dscripte

Episynalipha

Syllaba de binis facta erat episynalipha
Ecce autem telis panthus elapsus achiuum
Hec eadem fertur mihi nempe Syneresis esse.

¶ Episynalipha est cõglutinatio duarũ syllabarũ in vnã syllabã facta: vt panthus ꝓ panthous. Episynapo aũt coapto vel conIungo dicit. Syneresis teste Fabio in primo interꝑtat cõpletio: vt alijs placet cõtractio qualis est apud. P. Varronem. Tum te flagrari deiectum fulmine phaeton: nam si esset prosa oratio: easdem litteras enunciare veris syllabis licebat. Cõponitur autẽ a Syn quod cõiunctionem indicat ⁊ aeresis diuisio: quasi diuisorum coniunctio: vt alcinus ꝓ alcinous: bini ꝓ bimi ⁊ similia Synereo aũt et Syncro contrabo vel congrego notat.

Syn
Aeresis
Synereo

xxiiij.

Dicitur in binas separare Diaeresis vnam.
Aulai in medio libabant pocula bacchi.

¶ Diaeresis interpretatur diuisio nam Diaero diuido signat. est aũt figura vnius syllabe in duas: vt aulai ꝓ aule.

Diaeresis
Diaero

xxv.

Dicitur antithesis si littera ponitur vna.
Ponere quum debes aliam sic dicimus Olli.
Hec Antistoechon poterit quoq; dicier apte

¶ Antithesis est litere ꝓ littera positio: vt olli subridẽs ꝓ illi. Cõponitur aũt ab Anti quod est ꝓ ⁊ Tesis positio quasi ꝓ altero positio. dicitur itẽ oppositio. ¶ Antitheton vero contrario. ¶ Antistoechon dici põt ꝓ littera: nã Anti dicit ꝓ ⁊ stoechon littera: vt Virgili⁹. Mirat molem eneas magalia quondaz: vbi magalia ꝓ magaria dixit: ponens. l. ꝓ. r. Nã Magar nõ magal penoꝝ lingua villã designat: autore Seruio primo en. Item sella ꝓ sedda Antistocheo autem oppono dicit.

Antithesis
Anti
Thesis
Antitheton
Antistoechõ
Stoechon
Magar
antistoechon

xxvj.

Est transpositio mihi nempe Metathesis ipsa
Littera nam fiet transposita quando manebit
Tymbreq; sic dicis quum timber dicere debes.

¶ Metathesis dicitur transpositio. Nam meta trans ⁊ thesis positio Est autẽ litterarũ ordo mutatus. Virgi. x. At tibi Tymbre caput euandrius abstulit ensis. Naz dicitur teste Seruio Tymbre ꝓ tymber: ⁊ si etiam tymbrus: vt cuãdrus dicatur. Metaro aũt transfero. Metatheo transcurro.

Metathesis
Metero
Matatheo

xxvij.

Esto prothescon mihi siue parallage quando est
Prepositura quidem non propria littera siue

Prothescon
Parallage

Figure schematū vsu ⁊ ꝓla descripte

Cui tantum de te licuit: pro in re Maro dixit
Asuenio sit pro aduenio: scribit Diomedes.

¶ Prothesmia autem dicitur prepositio: propositio: propositum. Prothesmia
¶ Parallage mutatio dicit. ¶ Parallax vicissim. ¶ Parallactos Parallage
mutabilis. ¶ Parallato differo. Parallax
Parallatos
Parallatto

xxviij.

Schema accipit auctore Fabio libro. ix. id quod sit a simplici atq; in prōptu posito dicēdi modo: poetice vel oratorie mutatū. Duas aūt eius esse partes idē ait Dianoeas. i. mētis vel sensus vel sententiaꝝ: et Lexeos. i. verboꝝ vel dictōis vel sermonis vel oratōis. ¶ Donat⁹ ait q̄ schemata dianoeas ad oratores pertinent: ad grammaticos vero lexeos. ¶ Hui⁹ species sunt multe: sed necessarie tradunt: vt scribit Diomedes p q̄s silles colligunt. Prolepsis: Zeugma: Hypozeusis: Syllepsis: Asyntheton: seu Dialytō: Anadiplosis: Anaphora: Epanalepsis: Epizeuxis: Paranomasia: Schesisonometon: Paromocon: Homoeoteleuton: Climax.

¶ Schema pōt dici latine figura siue cultus. Cicero de claris oratoribus appellat schemata sententiaꝝ oōniumq; formas. ¶ Dianoea dianoeas dicit sententia intelligētia cogitatio. Dianoeo aniadverto delibero: cogito. Lexis āt dicit dictio ⁊ lexicō vocabularū Schema
Dianoea
Dianoeo
Lexeos

xxix.

Nempe prolepsis erit presumptio tunc etenim fit
Quum quod posterius venit describitur ante
Virgilius ferro: portusq; require Velinos
Vel totum capitur: post partes accipiuntur
Discipuli discunt. hic pindaron ille catullum

Prolepsis

¶ Prolepsis cōponit ex pro quod est ante ⁊ lepsis acceptio q̄si preacceptio seu p̄sumptio. Cicero primo de natura deoꝝ anticipationem interpretatur: vbi etiā dicit Epicurū primū appellasse ꝓlepsin quā antea nemo eo vbo notarat. ¶ Prolambano anticipo nobis significat Lambano cū capio vel accipio. Fit autē Diomede teste quum id quod posteri⁹ accidit ante tēp⁹ describit: vt portusq; requirere velinos. Velia cui nondū erat quum ad italiā venit eneas vt ait Seruius sed Velia dicebat. ¶ Prolepsim Fabius nono p̄sumptionē appellat: quum id quod obijci pōt occupam⁹ ⁊ precipue procmio cōuenit. ¶ Priscian⁹ preterea li. viij. inquit. Et sciēdū q̄ in cōstructione diuiduoꝝ si p p̄sumptionē id est ꝓlepsim ponit plurale vbū ad vtrūq; sequēs licet ntm̄ anteferre: vt Aqle deuolarūt hec ab oriente illa ab occidēte. ¶ Sin ad ea que diuiduntur singulariter verba cōsequant: genitiuū oportebit ꝑponi

Prolepsis
Lepsis
Prolābano
Lambano

pluralem diuidendo: vt Aquilarum altera deuolauit ab oriente altera ab occidente.

xxx.

Zeugma

Quum plures sensus verbo concludimus vno
Fit zeugma a nobis adiunctio dicitur esse
Troiugena interpres diuum qui numina phebi
Qui tripodas clarij lauros qui sidera sentis
Et volucrum pennas ⁊ prepetis omina penne.

¶ Zeuma dici põt latine fm Prisciani li. xvij. adiūctio. nã figura est que tūc fit cū plures sensus vno verbo claudunt. Eandē Fabius nono appellat Enezeugmenon in qua vt ait vnū ad verbuz plures sentētie referunt: quarū vnaquecz desideraret illud si sole ponerent. ¶ Id trib⁹ accidit modis. ¶ Aut ꝓposito verbo ad qd reliqua respiciāt. Uicit pudorē libido: timorē audacia: rationez amentia Et tūc dicitur Protozeugma. ¶ Aut verbo postposito necz enim is es Catalina vt te aut pudor: aut turpitudo: aut metus a piculo: aut ratio a furore reuocarit. Et tūc Hysterozeugma vel Hypozeugma dicit. ¶ Aut in medio sensuū posito vbo: ⁊ tūc Mesozeugma noiat: vt Troiugena interpres diuuz tē. Zeugma dicitur iugatio vel coniunctio ⁊ zeugnio iūgo zeusis iugatio: zeucteria iunctura.

Enezeugmenon.

Protozeugma.

Hysterozeugma.

Hipozeugma.

Mesozeugma.

xxxj.

Zeugma
Zeugnio
Zeusis
Zeucteria
Hypozeusis

Fertur Hypozeusis verbo res singula iuncta
Incedit paulus: marcus sedet: ille quiescit.

¶ Hypozeusis dici põt subcõiunctio: nã componit ex hypo qd est sub ⁊ zeusis cõiunctio seu iugatio. Et est figura supioi cõtraria: vbi diuersa vba singlis reb⁹ iūgunt: vt q que petat ipe ferat. Mezentius arma que sibi conciliet: violentaqz pectora turni: edocet humanis que sit fiducia rebus: admonet: immiscetqz preces.

xxxij.

Syllepsis

Primi vor numeri plurali reddita verbo
Aut primi numeri verbo pluralis inherens
Dissimili sensu Sillepsis dicitur esse
Uirgilius dixit: sunt nobis mitia poma
Castanee molles ⁊ pressi copia lactis
Hic illius arma: hic currus fuit.

Syn
Lepsis
Sylleſis
Syllego

¶ Syllepsis dici põt latine cõceptio. teste Pris. xvij. Cõponitur aũt ex Syn qd est con: ⁊ lepsis acceptio: dicit aũt comprehensio. ¶ Sylleſis aũt compilatio. Syllego colligo. Syllepsis ait Diomedes est dissimiliū clausularū p' vnū verbū cõglutinata conceptio. Fit aũt qñ singularis dictio plurali vbo reddit: aut plura

lis dictio singulari verbo adiungit: vt Sunt nobis mitia poma castanee molles t ꝓ essi copia lactis. Itē Hic illius arma hic curr⁹ fuit. hoc aūt schema late patet: vt donat⁹ ait. Uñ aliq dicunt Syllepsim fieri etiā quum ꝓ multis ponit vnus: vt hostis habet muros ꝓ hostes. Itē t ꝓ vno multi: vt. x. en. Uos o calliopee ꝓcor aspirate canēti. Est enim Syllepsis per numeros vt ait Seruius. Erat nanq; rectum vos o muse et tu calliope.

xxxiij.

Duum sine iunctura voces varie locitantur — Dialyton
Dialyton certe vel asyndeton efficiemus — Asyndeton
Exemplum capies: rex miles plebs negat illud. — Dialyo

¶ Dialyton dici pōt dissolutū: nā descendit a verbo Dialyo quod est dissoluo. Dialytos vero dissolutus. Dialysis dissolutio. ¶ Dialyton vel asyndeton est oratio sine cōiunctionib⁹: vt alij nauali⁊bus. ite ferte citi ferrū: date tela: impellite remos. Item veni vidi vici. Item iustitia ꝓudētia fortitudine me supasti. Hec etiā brachilogia nominatur: vt Diomedes ait t Fabius libro. ix. Asyndetos disiunctus dicitur: Asinthetos incompositus.

Dialysis. — Asyndeton

xxxiij.

Diuersas voces coniunctio plurima si fert — Polysyndeton.
Nempe figura datur Polysyndeton esse pelasgum
Detur in exemplum mateq; pateq; nepoq;.

¶ Polysyndeton dici potest multipliciter ꝙiunctum. Poly enim multum dicitur: t polys multus. Syndesmos vero nodus: coniunctio. Synthecton aūt compositū dicit. Est autem oratio multis nexa coniunctōib⁹: vt Athamasq; Thoasq; Pelidesq; Neoptolemus primusq; Macbaon. — Poly. Polys syndesmos. Synthecton

xxxv.

Uox duplicatur enim quotiens Anadiplosis extat — anadiplosis
Principium t versus fit idem cum fine priorꝭ
Urbs hetrusca solo: sequitur pulcherrimus astur
Astur equo fidens: t versicoloribus armis.

¶ Anadiplosis dici pōt a nostris reduplicatio: nam componitur ex ana. i. re: t diplosis duplicatio. Diplazo enim vel diploo nobis duplico dicitur. Diplasios duplus. Diploos duplex. — anadiplosis. Diplazo. Diploo. Diplasios. Diploos.

xxxvj.

Incipit t finit verbo Epanalepsis eodem — Epanalepsis
Pauper amet caute timeat maledicere pauper.

¶ Epanalepsis dici pōt replicatio vel repetitio: vt paup tē. Epanalambo autē repeto. ¶ Et aliter. Epanalepsis vt ait Diomedes — Epanalambano.

fit quum eadem dictio ⁊ principiū versus ⁊ clausulā tenet: vt Te nemus argitie: vitrea te fucinus vnda. Te liq̄di fleuere lacus. Itē Pater inq̄ me lumine orbauit pr̄. Ante etiā sceptrū dicter regis ⁊ ante. ¶ Et aliter. Epanalepsis est cū maiore significato facta repetitio: vt in Horatio. Heu heu fugaces posthume posthume labuntur anni.

xxxvij.

Epizeuxis
Zeusis
Epimone
Epizeuxis

Est ⁊ epizeuxis similis geminatio verbi
Significantis idem: meme petit hectore dignam
¶ Epizeuxis dicī pōt cōbinatio. id enī zeuxis importat. Hec eadez Epimone dicitur: qō nomen ꝓseuerantia insistēria vel assiduitas interpretat. ¶ Epizeuxis ait Diomedes est eiusdez dictōis eodem versu sine aliqua dilatōe geminatio cū impetu ꝓnūciationis: vt Meme assum qui feci in me cōuertite ferrum.

xxxviij.

Anaphora
Anaphora
Anaphorī/cos.
Anaphero

Dictio si similis fuerit repetita duorum
Uersuum principijs: tūc Anaphoram faciemus
Nate mee vires: mea magna potentia solus
Nate patris summi qui tela typhoea tenis.
¶ Anaphora dicitur repetitio vel relatio. Ana enī re ⁊ phora latio Anaphorícos vero relatiuus. Anaphero refero. ¶ Anaphora est: vt Diomedes ait relatio verbi eiusdem aut similis ꝑ principia versuum plurimoz: vt Nate mee vires ⁊c. Itē Spes tu nūc vna sequere: tu requies misere decus imperiumq̄ latini. Te penes in te omnis domus inclinata recumbit.

xxxix.

Paranomasia.
Denoīatio
Paranomasia.
Antanaclasis.

Non te pretorem predonem dicimus esse
Dic paranomasiam fugit ille fugam similem dic.
¶ Paranomasia: vt ait Diomedes dicit denominatio. Nam tūc fit quum dictio iteratur mutata tamen aut littera aut syllaba in significatōe diuersa: vt abire an obire te cōuenit: Et nō pretorem te sed pdonem dicim⁹. ¶ Fit quoq̄ quum p̄cedenti nomini aut nomen aut verbū annectitur ex eodē figuratū: vt fugā fugit: factum facit: pugna pugnata est. ¶ Paranomasia est vt inquit Fabius. ix qñ eodem verbo quasi falsum auget: que lex priuatis noībus esse lex nō videbat. Cui cōfinis est que Anaclasis eiusdem verbi cōtraria significatio: quuz proculeius quereretur de filio q̄ is mortem suā expectaret ⁊ ille dixisset se vero non expectare immo inq̄t rogo expectes.

Schesisonomaton

xl.

Nominibus cunctis si iungis epitheton vnū.

Figure schematū ꝓsa ⁊ vsu descripte

Schesisonomaton

Tunc Schesisonomaton dixerunt esse figuram.
Marsa manus peligna cohors festina virum vis.
¶ Schesisonomaton Diomedes ait: est quū singulis noibus epi/
thera cōiuncta sunt: vt marsa manus: peligna cohors ⁊c. ¶ Et ali
ter Schesisonamatō ait esse quādo in cōcursu sentētiarū plures
antonomasie ponunt: vt armipotēs tritonia virgo. Schesis di/
ci potest habitudo vel habitus: Onomaton vero nominū.

Schesis Onomaton

xlj.

Paromocō

At paramocon erit simul si littera multis
Vocibus initium prebet sic Ennius inquit
O tite tute tati tibi tanta tyranne tulisti
Machina multa minax minatur maxima muris.
¶ Paramocon dici potest simile. Paromocos vero similis.

Paromocō

xlij.

Homoteleuton

Uno verba modo finita aut nomina multa
Homoteleuton faciunt: petit eripit ambit
Uirgilius serto dixit: bella horrida bella.
¶ Homoteleuton vel homocoteleuton dicitur a Cicerone in di/
gnitatibus similiter desinens: nam componitur ex homos quod
est similiter: ⁊ teleuton finitū. Telos vero finis. Teleo finio pfi/
cio Teleute finis. ¶ Est autē oratio similibus verbis aut vocibus
terminata: vt apud Ennium. Eos reduci q̄z relinqui remni q̄z de
seri malui. Uirgilius. bella horrida bella. Huic autē cōtraria est
homoptoton: quia solūmodo est nominum.

Homoteleu ton. Homotelcu ton. Telos Teleo Teleute

xliij.

Homoptotō

Si similes casus vel fines clausula sumit
Ut iustis ducibus sapientibus atq̄z benignis
Merentes flentes lachrymantes ac miserantes
Fertur homoptoton tunc esse figura pelasgum
¶ Homoptoton dicitur similium casuū vel similiter cadēs. Ho/
mos enim similiter ⁊ prosis casus est. Dicitur etiam homoepto/
ton. homeos nāq̄z similis est. ¶ Homoptotō est oratio vno simili
q̄z casu compacta: vt apud Salustiū teste Diomede: Maximis
ducibus fortibus strenuisq̄z ministris. ¶ Et aliter fit quū oratio
excurrit in eosdem ⁊ similes casus: vt Ennius. Merentes flētes
lachrymantes ac miserantes.

Homos Prosis Homocos

luij.

Polyptotō

Darq̄z polyptoton varios casus retinendo
Clausula: littoribus contraria littora fluctus
Fluctib⁹ esse precor: populis populos inimicos.
¶ Polyptoton id est quod multiplicem habet casum: polys enim

Polys

Proſis multus eſt: proſis caſus ¶ Polyptoton ait Diomedes: eſt oratio
Polyptotō caſuū varietate diſtincta: vt in Terentio Te ſolū habemus: tu es
patronus: tu pater. Ille tibi mortēs nos cōmēdauit ſenex: ſi deſe-
ris tu: nos perimus. Itē littora littoribus contraria ꝛc.

xlv.

Hyrmos Longa quidem ſeries conſtructus hyrmos habetur
Syrmos Eſt in ſeceſſu longo locus ꝛc.
Symo ¶ hyrmos dicitur quaſi ſyrmos quod eſt tractus: nam ſeries eſt
orationis vel conſtructio cōtinue tenorem ſuū in multos verſus
protendens. ¶ Unde teſte Ser. hyrmos longiſſimum eſt hyper-
baton. Vir. vj. Principio celum ac terras cāpoſq liquētes: Lucē
temq globū lunę titaniaq aſtra Spūs intus alit. ſyrma etiam
Syro tractus dicitur: ꝛ ſyro trabo.

xlvj.

Climax Eſto climax propꝛie ſubſcripta gradatio lectoꝛ
Clima Toꝛua leena lupum ſequitur lupus ipe capellam.
Climax ¶ Climax dicit̄ latine gradatio: teſte Fabio li. ix. ꝛ eſt figura quū
de verbo in verbū fit gradatio: repetit enī que dicta ſūt: ꝛ priuſq
ad aliud deſcēdat in poꝛib⁹ reſiſtit: vt induſtria parit virtutē: vir-
tus gloriā: gloria inimicitias: inimicitie pericula. ¶ Clima clima-
tos regio dicit̄. ¶ Climax vero climatos ſcala vel gradatio.

xlvij.

Tropus Tropus eſt verbi vel ſermonis a ꝓpꝛia ſignificatōe in aliā
t cū virtute mutatio. ¶ Fa. oct. Tropos itē ſermo eſt a prin-
cipali ſignificatōe trāſlatus ad aliā ornande oratōis gra.
vel tropos dictio eſt ab eo loco in quo ꝓpꝛia eſt tranſlata in eū in
quo ꝓpꝛia nō eſt. ¶ Fabius. ix. Tropi dicti ex eo q̄ vertāt oꝛonē:
Tropeo vnde ꝛ motus dicūtur auctoꝛ eſt idē Fabius. Tropeo autē verto
Trope ſignificat. Trope vero mutatio ſeu cōuerſio. ¶ Tropi ſunt vt aſſe
Tropi rit Diom. metaphoꝛa. metalepſis: antonomaſia: onomatopeia:
hyperbaton: allegoꝛia: catachꝛeſis: metonymia: ſynecdoche: peri-
phꝛaſis: hyperbole: homeoſis. Hoꝛ autē oīm generalis eſt meta-
Metapho- phoꝛa: ceteri oēs huius ſpecies videntur.
ra.

xlviij.

Quum res eſt alij ſimilis pro nomine nomen
Ponitur hic iuuenis ſimplex hinc dicitur agnus
Id ſic tranſlatum tibi rite metaphoꝛa fertur.

Metapho- ¶ Metaphoꝛa ex meta cōponit̄ qō eſt trans et phoꝛa latio: vnde
ra. metaphoꝛa latine dicit̄ tranſlatio. qō etiam Fabius ſcribit octa.
Metapho- que quidē vt ait copiā auget ſermonis ꝓmittendo mutuari q̄ nō
ra. habet: quodq eſt difficillimū pſtat: ne vlli rei nomē deeſſe videat

¶ Transferꝛ ergo nomẽ aut verbũ ex eo loco in quo ꝓpꝛiũ erat in eũ in quo aut ꝓpꝛiũ deeſt aut tranſlatũ ꝓpꝛio melius eſt. Id facimus aut qꝛ neceſſe eſt aut qꝛ ſignificãtius eſt: aut qꝛ decẽtius: vñ neceſſitate ruſtici dicũt gemmã in vitib⁹: Quid enĩ diceꝛẽt aliud ⁊ ſitire ſegetes. Itẽ illa ad ornatũ lumen oꝛatõis generis claritatem ⁊ contionũ procellas et eloquẽtie flumina. ſic Maro dixit: claſſiq; immittit habenas. Itẽ Arrectiſq; auribus aſto. Ferrũq; armare veneno: nam ⁊ venenũ armare ⁊ ferrũ armari tranſlatio eſt: vt idẽ Fab. oct. ſcri. ¶ Et metaphoꝛa aut neceſſe locum occupare debet aut ſi in alienũ venit plus valere eo quem expellit. ¶ Metaphero autem tranſfero dicit. Gemma Metapheꝛo.

xlix.

Nempe catachꝛeſis dicetur abuſio nobis.
Vnde patricidam matris fratris quoq; dicunt
Cum ꝓpꝛie patris ſit patricida vocandus. Catachꝛeſis

Catachꝛeſis

¶ Catachreſis dici põt a nobis abuſio vel vſurpatio. Cata nanq; cõtra dicit: ⁊ chꝛeſis vſus quaſi ſit cõtra vſum. Hec aũt vt Fab. ſcri. octauo nõ habẽtib⁹ nomẽ ſuũ accõmodata: qꝛ in proximo eſt. ſic dicunt pyrides cuiuſcũq; materie ſũt: ⁊ patricida matris quoq; aut fratris interfectoꝛ. Unde opoꝛtune ait idez in dicto li. Multa ſunt grece ⁊ latine non denoiata. nã ⁊ qui iaculũ emittit iaculari dicit: q̃ pilam aut ſudẽ appellatiõe priuati ſibi aſſignata caret: et vt lapidare q̃d ſit manifeſtũ eſt. Ita glebarũ teſtarũq; ictus nõ habet nomẽ: vñ abuſio q̃ Catachꝛeſis dicitur neceſſaria. Hec ille. l.

Fertur abuſiuus nobis catachꝛeſticos illis
Fertur abuſiue tantum ſperare dolorem.

Catachꝛeſtico. Catachꝛa. me.

¶ Catachꝛeſticos dici poteſt abuſiue. Uir. x. An ſeſe mucrone obtim dedecus amẽs induat: pro feriat abuſiue dixit. ¶ Catachꝛeſticos nomen abuſiuus dicit: aduerbiuz vero abuſiue. catachꝛame autem abutoꝛ. li.

Fit metalepſis autem cum dictio foꝛte gradatim.
Ad quod demonſtrat pergit tibi teſtificatur.
Poſt aliquot mea regna videns mirabor ariſtas.

Metalepſis

¶ Metalepſis figura eſt quã nos varie trãſlatiuã trãſſumptiuã tranſpoſitiuã vocam⁹: vt Fab. ait in tertio. Cõponit aũt ex meta ⁊ lepſis q̃ eſt acceptio. hic trãſumptio dicit. ¶ Metallãbano autẽ trãſſumo ac muto: fitq; quũ aliq̃ dictio aliud a ſua ꝓpꝛia ſignificatõe ex his q̃ ꝓceſſerũt denotat: vt ibi. Poſt aliquot mea regna videſ mirabor ariſtas. hoc eſt ſegetes ⁊ ſic eſtates: ⁊ ob id annos. lij.

Metallambano.

Figure tropoꝝ vsu ⁊ prosa descripte.

lij.

Metonymia.

Pone tenens lectoꝛ pꝛo contento: aut vice versa
Nunc pateras libate ioui. vel vina coꝛonant.
Nempe metonymiam conceditur esse figuram.

¶ Metonymia dicit̃ a Diomede transmutatio: fit aũt multꝫ modis per id qꝺ̄ continet̃: id qꝺ̄ cõtinet Sic. Crateras magnos statuũt ⁊ vina coꝛonãt. nõ enĩ vina sed crateras in q̃bus vina per id qꝺ̄ cõtinet̃ id qꝺ̄ cõtinet̃ sic Celo gratissimꝰ amnis: pꝛo dꝭs q̃ celo cõtinent̃. Per inventoꝛẽ quod inventũ est aut p dominantẽ subiectũ: sic. Sine cerere ⁊ baccho friget venꝰ. vult enĩ p cererẽ panꝫ intelligi: p bacchũ vinũ: p venerẽ cõcubitũ. Per inventũ inuẽtoꝛem: aut p subiectũ dominantẽ: sic: vt vinũ p̃cemur: nã hic p̃sens deus est. ¶ Ab eo qꝺ̄ fit id qꝺ̄ facit sic frigus pigrũ mestũq; timoꝛẽ id est q̃ mestos facit. ¶ Metonomazo aũt transnomĩo dicit: metonymia trãsnoiatio fertur: a Diomede vo trãsmutatio vt diximꝰ.

Metonomazo.

Metonymia.

liij.

Antonomasia est pꝛo nomine sumpta loquela
Sic pꝛopꝛium nomen retices ponens generale.
Sic quoq; virgilium nomen dicendo pocte.

Antonomasia.

¶ Antonomasia dici põt pꝛo noĩe: id est vice noĩs positio: vt magnanimꝰ anchisiades: pꝛo enea: ⁊ saturnia pꝛo iunone. Fabiꝰ. viij ¶ Antonomasia: vt Diomedes ait: est vocabulũ qꝺ̄ sine noĩe positum loco cuiꝰ fungit̃: vt est. Arma virũq; cano: vbi intelligit̃ eneas. Itẽ domitoꝛ maris dicit̃: ⁊ intelligit̃ neptunꝰ. Fit aũt modis tribus ab animo: vt magnanimꝰ anchisiades: id est eneas. ¶ A coꝛpoꝛe: vt ipe arduus: id est polyphemus. ¶ Extrinsecus: vt Infelix puer atq; impar cõgressus achilli hoc est troilus.

liiij.

Appositum pꝛopꝛio mihi fertur epitheton esse.
Alma ceres ⁊ pulchꝛa venus vel tristia bella.

Epitheton

¶ Epitheton recte dicimꝰ appositũ vel adiectiuum a nõnullis sequẽs dicit̃: vt dulce mustũ eo pocte ⁊ frequẽtius ⁊ liberiꝰ vtũtur. Itaq; ⁊ dẽres albi ⁊ humida vina: in his nõ repꝛehendimur apud oꝛatoꝛẽ nisi cum aliq̃d efficit̃ redundans. cum autem efficitur redũdans. si sine illo quod dicitur minus est: qualia sunt. o scelus abominandũ: o deforme libidinẽ. Fabius. viij. cõponitur aũt ex epi. qꝺ̄ hic dicit in: ⁊ theton positũ. ¶ Sumunt̃ aũt epitheta modis tribus. ¶ Ab animo: vt iustus impaꝛatoꝛ: conceptoꝛ diuum mezentius. ¶ A coꝛpoꝛe: vt pulcher iulus. ¶ Extrinsecꝰ vero q̃ sumunt̃ in plures species diuidunt. sunt enim ab loco ab actu ab cuentu. ¶ Ab loco vt Ulyxes itbacus. ¶ Ab actu Aencia nutrix caieta.

Figure tropoꝝ vsu ⁊ prosa descripte.

¶ Ab aduētu: vt insula diues opum tenedos. ¶ Epitheton ab antonomasia differt: hec enim vicem nominis sustinet. Epitheton vero nunq̄ est sine proprio nomine: vt Donatus edocuit. Antonomasia. Epitheton.

lv.

Pro numero numerum si pono synecdoche habetur. Synecdoche.
Exemplum naues armato milite complent
Si partem sumes pro toto vel viceuersa.
Da requiem puppi veniet quum frigidus annus.
Nuda genu rectusq̄ oculos eadem quoq̄ fiet.

¶ Synecdoche dici potest conceptio vel cōprehensio'. A cicerone vero in dignitatib⁹ dicit intellectio. Synecdochios aūt aduerbium cōprehensim denotat. Est aūt figura quū a parte totū vel a toto pars intelligit: vt puppi: id est naui: frigidus ann⁹: i d est frigida hyems. Meminisse aūt debemus ait Donatus quādo fit a parte totum faciēduz esse ab insigniori parte: synecdoche. est etiā ibi. Nuda genu: nodoq̄ sinus collecta fluentes id est habens nudum genu: ⁊ habens collectos sinus. ¶ Fit enim quotiēs participio p̄teriti tēporis a passiuo iungim⁹ casum actiū: vt deiect⁹ animū: mesta vultū. Ser. j. Enei. sed in carmine potius q̄z in prosa vtemur. ¶ Synecdoche item est vt Fabi. ait. ir. Cum subtractuz verbū aliqd satis ex ceteris intelligit: vt Celi⁹ in antoniū. Stupere gaudio. simul enī audit cepit. Cui similia sunt illa (meo quidē iudicio) in q̄bus, vba decēter pudoris gr̄a subtrahunt. Nouimus ⁊ q̄ te trāsuersa tuētibus hircis: ⁊ q̄ sed faciles nymphe riserе sacello. ¶ Hanc quidā aposyopisim putant frustra: nam illa q̄d taceat incertum est: aut certe longiore sermone explicandum hic vnū verbū ⁊ manifestuz quidem desiderat: que si aposiopisis est nihil nō in quo deest aliq̄d idē appellabitur. Hec ille. Synecdoche. Aposiopisis

lvj.

Finge nouas voces onomatopeia fiet Onomatopeia.
De sonitu facias: sua scropha hinc dicitur esse. Onomatos
¶ Onomatopeia est onomatos: id est nominis: peia fictio. ¶ Hinc etiam fabius in octauo ait. Onomatopeia est fictio nois. grecis inter maximas habita virtutes: nobis vix pmittitur: inde tamē mugitus ⁊ sibilus ⁊ murmur venerūt. Fit autē quādo vocis confuse nomen ad imitandū sonū affingim⁹: vt ouiū dicim⁹ balatū: boum mugitū: equoꝝ hinnitū: terribilis buccine sonitum taratantara. Ennius. At tuba terribili sonitu taratantara dixit.

lvij.

Circuitus romane periphrasis esto loquēdi. Periphrasis
Et iam prima nouo spargebat lumine terras

Figure tropoꝝ vsu ꝙ ꝑsa descripte.

Tithoni croceum linquens aurora cubile
Jam lucescebat: vel lux erat orta notatur.

¶ Periphrasin vocãt circuitũ eloq̃ndi vt docet Fab. li. viij. Fitq; quum id qđ vno aut pauciosib⁹ verbis dici põt plurib⁹ explicatur: vt Temp⁹ erat quo prima quies mortalib⁹ egris Incipit: et dono diuũ gratissima serpit. Item ouiũ teneros depellere fetus: id est agnos. ¶ Periphrasis demũ circũlocutio dicit. Peri enim circũ vel circa dicit: phrasis locutio fert ꝙ phraso dico vel dissero.

Periphrasis
Phrazo

lviij.

Transcẽsus veri manifest⁹ hyperbola fiet.
Astra ferit sonus armorum clangorq; tubarum.

¶ Hyperbole dici potest eminentia: vel vt ait Cicero superlatio a Fabio libro. viij. Superiectio interp̃tatur: a quibusdã vero excessus dicitur. ¶ Componitur enim ex hyper quod est super: et bole quod est iactus. ¶ Unde figura dicitur quum dictio excedens ponitur augendi minuendiue gratia. Augendi vt Niue candidior: ꝙ fulminis ocior alis. ¶ Minuendi: vt volantis te folij sonitus terret. Et Uix ossibus herent.

Hyperbole
Hyper
Bole

lix.

Uocum turbatus formabit hyperbaton ordo
Longius est verbum quotiens fit hyperbaton illic.

¶ Hyperbaton verbi transgressio interp̃tat scõm Fabiũ octa. li. quã frequẽter ratio cõpatõis ꝙ decor poscit. fit enĩ frequentissime aspera ꝙ dura ꝙ dissoluta ꝙ blans oratio: si ad necessitatẽ ordinis sui verba rediganť: longi⁹ ergo verbum ꝑprie hyperbaton est: vt aniaduerti iudices oẽm accusatõis orationem in duas diuisam esse ptes. Nã in duas ptes diuisam esse rectũ erat: sed durũ ꝙ incomptum. ¶ Hui⁹ vero tropi spẽs sunt q̃nq; vt asserit Dio. Anastrophe: Diacope vel thmesis: Dialysis vel parẽthesis Synchesis: Hysterologia: hysteronproterõ. ¶ Hyperbeno aũt transcẽdo dicit vel transgredior. ¶ Hyperballo extẽdo supero. ¶ Hyperbasia vel hyperbasis transgressio.

Hyperbeno
Hyperballo
Hyperbasia
Hyperbasis

lx.

Dictio si subdit cum sit p̃cedere digna.
Transtra per ꝙ remos dicatur anastropha fiet.

¶ Anastrophe dicit inuersio: est enĩ: vt ait Diom. duoq; verborũ ordo p̃posterus: vt transtra per ꝙ remos: est enĩ per transtra. Ire Ital iam cõtra pro contra Italiam. Docuit vero quidã ꝙ anastropho reuertor est nobis ꝙ anastrophe reuersio.

Anastrophe
Anastropho
Anastrophe

lxj.

Dat Tmesim partes in binas dictio secta.
Est horee regio septem subiecta trioni.

Figure tropoꝝ vsu ⁊ prosa descripte.

Tmesis
Diacope
Tmesis
Temno
Tmasso
Diacope
Dia
Lompto
Diacopto
Parēthesis
Para
Thesis
Dialysis
Synchesis
Synchesis
Uergilius
Uergilius
Hysteron
Proteron
Hysterolo
gia
Allegoria

¶ Tmesis vel Diacope est vnius cōpositi vel simplicis sectio: vna dictōe vel plurib⁹ interiectis: vt septē subiecta trioni. Et Sa-
cere cōminuit brum. pro septētrioni ⁊ cerebrū. ¶ Tmesis enī pro-
prie dicitur sectio scissio diuisio. ¶ Temno enīꝫ incido significat
¶ Tmasso scindo. ¶ Diacope ex dia ꝓpositione cōponit. dia aūt. i.
p ⁊ copto incido: q̄si intercisio. ¶ Diacopto itē itercido significat.

lxij.

Interpositio romane parenthesis extat.
Tu mihi (nāqꝫ pius) nocteſqꝫ dieſqꝫ fauebas.

¶ Parenthesim greci vocāt ait Fab. ix. Nos interpositionē vel in-
terclusionē dicim⁹ dū continuatiōi ſmonis medi⁹ aliq̄s sensus
interuenit: vt Aeneas (neqꝫ enī patri⁹ consistere mentem passus
amor) rapidū ad naues p̄mittit achatē. ¶ Cōponit aūt ex para ⁊
en q̄ duo dicūt inter ⁊ thesis positio. Eandē Diom. Dialysin vo-
cat. i. dissolutionē.

lxiij.

Synchesis est vocum aut sensus confusio longa.
Una bonus que deinde cadis ⁊ cetera.

¶ Synchesis dicit a nr̄is cōfusio: nā Syn dicit cō ⁊ thesis fusio:
est aūt hyperbaton obscurū ex oī p̄te: vt Una bon⁹ q̄ deinde cadis
onerarat aceſtes Littore trinacrio dederat q̄ abeuntibus heros.
Diuidit tē. cū sit ordo: Deinde heros diuidit vna: q̄ bonus ace-
ſtes onerarat cadis: ⁊ de trinacrio littore abeūtib⁹ dederat. Itē. ſ
Eneī. Iuuenes fortissima frustra Pectora tē. Est enī ordo iuue-
nes fortissima pectora frustra succurritis, vbi incense. oēs dū q̄d
imperiū hoc steterat excessere adytis ariſqꝫ relictis videſ q̄ fortu
na sit reb⁹: si vobis certa cupido est seq̄ me audētē extrema ruam⁹
in media arma ⁊ moriamur.

lxiiij.

Hysteron ⁊ proteron nuerit peperit vocitatur.
Hoc fit quum rectam seriem sententia mutat.

¶ Hysterō dicit a nr̄is vltimū post vel nouissime. Proteron vero
prius: ⁊ inde. Hysterō proterō figura noīat: quū sentētia ordine
cōmutat: vt postꝫ altos terigit fluct⁹ ⁊ ad equora venit: nā pri⁹
ad equora venit q̄ tāgeret fluct⁹. Hysterologia dici p̄t p̄poster⁹
ſmo: estqꝫ eadē figura cū hysterō proteron.

lxv.

Allegoria dat nobis inuersio: fitqꝫ
Quum verbis aliud sensuq̄ aliud reperitur.
Claudite iam riuos pueri sat prata biberunt.

¶ Allegoriam Fabius octauo. Inuersionem interpretatur: vt ali-
ud verbis aliud sensu ostendat. O nauis referent in mare te no-
ui fluctus. O quid agis fortiter occupa portum totusqꝫ ille Ho-
ratij locus odarum primo: quo nauem pro populo: fluctum tem-

peſtatē: ꝑ bellis ciuilib⁹: portū ꝑ pace atq; cōcordia dicit. Et Virgili⁹ in fine ſecūdi Georgi. Sed nos immenſum ſpacio ſ cōfecimus equor. Et iā tēpus equū fumantia ſoluere colla: hoc eſt q̄ tractanda fuerāt explicuim⁹ iam cōgruum eſt carmen finire. ¶ Eius ꝓcterea ſeptē ſunt ſpecies eminētiores. Ironia: Antiphraſis: Aenigma: Chariētiſmos: Paroemia: Sarcaſmos: Aeſteiſmos.

Ironia.

lxvj.

Ironia quidem mihi diſſimulatio fertur.
Ironia quidem multis illuſio habetur.
Quum ſermo oſtendit recto contrariaſenſu.
Egregiam vero laudem t ſpolia ampla refertis.

¶ Ironia diuerſum ei quod dicit intellectū petit: vt Fabi⁹ docet in ſexto. Idē vero ſcribit libro octauo. Q̄ Ironiā illuſionem vocant qua cōtraria oſtendunt: que aut ꝓnunciatōe intelligit: aut ꝑſona: aut rei natura ꝯle eſt: Egregiā vero laudes t ſpolia ampla refertis: Tuq; puerq; tu⁹. Hanc niſi grauitas ꝓnūciatiōis adiuuerit cōfiteri videbit q̄ negare cōtendit. Itē Uerres ꝓtor vrbanus homo ſanctus t diligens. Et in clodium Integritas tua te purgauit mihi crede pudor eripuit: vita ante acta ſeruauit.

Antiphraſis

lxvij.

Antiphraſis vox eſt ſignans contraria dicto
Dicimus hinc parcas: quia nulli parcere norunt.

¶ Antiphraſis eſt vnius verbi ironia. Cōponitur aūt ex anti q̄ eſt cōtra: t phraſis locutio. Eſt enī dictio ecōtrario ſignificās: vt Bellū dicit ꝙ minime bonū. Et parce ꝙ minime parcāt. vel potius a parcu littera īmutata quaſi parte: vt Uarro voluit Bellio referēte lib. iij. Naſcētib⁹ enī hoībus bonū t malum cōferunt: vt Heſiodus edocet. Qua etiā figura nōnunq; quos ſignanos cōſpicimus atlantes vocamus Ethiopes argenteos. ¶ Dec ab Ironia differt ꝙ Ironia ꝓnunciando mutat affectū t ſignificationem. Antiphraſis vero diuerſitatem rei notat: vt Diomedes ait. ¶ Antiphariſcos ꝓterea cōtradictorius dicitur.

Parce

Ironia Antiphraſis Antipharicos

Aenigma

lxviij.

Obſcurus ſermo cunctis Aenigma vocatur
Mater me genuit eadem mox gignitur ex me.

Charientiſmos

lxix.

Sit charientiſmos tibi gratificatio dicta
Aſpera qua dictu promunt gratius: vt ſi
Interrogando num quis me queſierit mox
Proſpera dicatur fortuna: ſalus bona ſiue
Per quod ſignatur nullos de me petiſſe.

Figure tropoꝝ vsu ꝛ prosa descripte.

¶ Charientismos dici põt gratificatio. Nã a Charien qõ est gratum vel gratiosum deriuat. ab aliqbus dicit vrbanitas. Charie tizome aũt locor vrbanus suꝝ: alludo significat. ¶ Charizome vero dono gratificor. Est aũt tropus: vt Diomedes ait: quo dura dictu gratius ꝓferunt: vel dictio ꝓ ea q̃ grata sunt auribꝰ aliud significãs: vt quũ interrogamus num qs nos q̃sierit ꝛ respondeat bona salus vel fortuna: exinde intelligit neminẽ nos q̃siuisse.

Charien

Charientizome

Charizome

lxx.

Si dices lupus est in fabula amice figura.
Scribitur a cunctis tunc rite paroemia dici.
Interpretantur prouerbion hanc tamen omnes.

Paroemia

¶ Paroemia dicit a nris prouerbiũ: vt Virgilius in meri. Lupi merim videre priores: nã etiã physici cõfirmãt q̃ voce deserat is quẽ prior viderit lupus. Unde etiã ꝓuerbiũ natũ est apud Terẽtiũ in Adel. Lupus est in fabula quoties supuenit ille de quo loquimur: et nobis sui ꝑsentia amputat facultatẽ loquendi. ¶ Plinius etiã libro. viij. sic. Sed in italia quoq; credit lupor ũ visus esse noxius: vocẽq; homini quẽ priores contẽplentur adimere ad ꝑsens. ¶ Paroemiacos aũt prouerbialis dicitur.

Lupꝰ est in fabula

Paroemiacos

lxxj.

Sarcasmos plena est odio derisio ab hoste
En agros ꝛ quam bello troiane peristi
Hesperiam metire iacens Maro fert duodeno.

Sarcasmos

¶ Sarcasmos est plena odio atq; hostilis irrisio: vt Pyrrhus ad Priamum. Referes ergo hec: et nũcius ibis Pelide genitori: illi mea tristia facta. lxxij.

Effertur quicquid sine rusticitate facete
Ipsa figura quidem Asteismos dicitur esse.
Qui bauium non odit amet tua carmina meui
Atq; idem iungat vulpes ꝛ mulgeat hyrcos.

Asteismos

¶ Asteismos: id est vrbanitas est tropꝰ multiplex numeroseq; virtutis. Nam Asteismos putat quicqd rustica simplicitate caret: et facetia satis vrbanitate exponit: vt apud Virgilium in Buco. Qui bauium non odit amet tua carmina Meui: id est pro pena ei cõtingat: vt diligat Meuiũ peiorem poetam. Nam Meuius et Bauius pessimi fuerunt poete inimici tam Horatio q̃ Virgilio. Unde Horatius. Mala soluta nauis erit a lite: ferens olentem Meuium. Virgi. Atq; idez iungat vulpes ꝛ mulgeat hircos: id est faciat q̃ cõtra naturã sunt. ¶ Asteizo aũt locor dicit. ¶ Asteios vrbanus. ¶ Asteizome vrbanus sum.

Meuius Banius

Asteizo Asteios Asteizome

lxxiij.

Figure tropoꝝ vsu ⁊ ꝓfa descripte.

Homeosis

Fertur Homeosis quotiēs fit similitudo
Sunt species icon ve parabola cum paradigma.

¶ Homeosis dicit a nris similitudo. Naz tropus est quū ex similitudine alicui⁹ cogniti in similitudinē deuenimus incogniti.

lxxiij.

Icon

Ad formam forme collacio dicitur icon
Omnia mercurio similis vocēqz coloremqz

¶ Icon est quū forme ad formā cū quadā similitudine fit collacio vel cōparatio: aut laudis aut vituperatōis causa: vt Ibat in ꝓliū corpe tauri validissimi: impetu leonis acerrimi. Silr iste quotti die ꝓ forū ranqz iubatus draco serpit dētibus aduncis. Item Os humeroscz deo similis. lxxv.

Ponitur exemplum vel comparatio quando
Illa figura venit que nempe parabola fertur.

Parabola
Para
Bule

¶ Parabola cōparatio dicit: nā valet dici iuxta sententiā. Fit enī ex para qō indicat iuxta: et bule cōsiliū vel sentētia: q̄si rerū dissimiliū cōparatio. Virgili⁹ in secūdo. Qualis mugit⁹ fugit cū saucius aram Taurus ⁊ incertā excussit ceruice securiz. Itē. Qualis in curote ripis ꝛc̄. Fabius libro quinto Parabolam appellat exemplum. Diomedes similitudinē: aliꝝ cōparationem.

lxxvj.

Parabola

Dicti vel exempli factum fertur paradigma
Antheno: potuit medꝰ ꝛc̄.

Paradigma

¶ Paradigma dicit a Fabio quinto Exemplū: est enī exēpli horatātis vel deboratātis enarratio. ¶ Horatātis: vt Antheno: potuit ꝛc̄. Itē pallas ne exurere classem argiuum ꝛc̄. ¶ Deboratātis: vt At non sic phrygius penetrat lacedemona pastor: Ledeāqz helenam troianas vexit ad vrbes. ¶ Paradicnyo autē exemplifico dicit.

paradicnyo
Epimone

lxxvij.

Sepe relata quidem sententia Epimone habetur
Intercalares versus illud manifestant.
Incipe menalios mecum mea tibia versus.

¶ Epimone dici pōt ꝓseuerantia: vt supius in Epizeusi dictuz est numero. xxxvij. lxxviij.

Si ponatur agens patiens res: vel vice versa
Siue modo simili tibi sit conuersio facta
Trade rati ventos dicatur Hypallage habetur.

Hypallage
Hypo
Alloge
Hypallatto

¶ Hypallage dr submutatio: nā componit ex hyppo qō est sub: ⁊ allage mutatio. ¶ Dicit aūt figura quū verba ꝓ aduersum intelligunt: vt Trade rati vētos pro ratē vētis: Ab aliqb⁹ vo hyppallage dr subalternatio: ⁊ hypallatto subalterno. lxxix.

Figure tropoꝝ vſu ⁊ proſa deſcripte.

Antiptoſis

Vrbem quam ſtatuo veſtra eſt: Antiptoſis habetur.
¶ Antiptoſis dici põt latine pro caſu: figura eſt quando caſus pro altero caſu ponitur: vt vrbẽ pro vrbs. Fit cnĩ er anti qõ eſt pro. ⁊ ptoſis caſus: pto aũt ꝓducit qr p. o. magnũ ſcribit.

lxxx.

Endiadys

Quando adiectiuum ſubſtantiuum reſolutum eſt
Endiadys fit Calybem frenoſq; momordit
Uteris Endiadi pateris líbamus ⁊ auro.
¶ Endiadys figura eſt quũ reſoluit ſubſtantiuũ in adiectiuũ: vt calybem frenoſq; momordit: pro calybeos frenos. Et paterꝫ líbamus ⁊ auro: id eſt pateris aureis: ꝑ endiadym: vt Seruiꝰ docet libro ſecũdo Georgi. ¶ Endiadys autẽ cõponit ab hen quod eſt vnũ dia per ⁊ dyo duo id eſt quãdo vnũ ꝑ duo dicit ſed cum hen habeat. h potiũs hendiadys cum. h. ſcribi deberet.

lxxxj.

Liptote

Si dicas mínus ⁊ plus ſignes Liptote habetur
Munera nec ſperno dulcis amice tua.
¶ Liptote dici poteſt defectiua. Nã a lipo quod eſt deficio vel lín/ Lipo
quo deriuatur. ¶ Fit autem quum minus dicitur ⁊ plus intelli/
gitur: vt Munera nec ſperno: id eſt líbenter accipio.

lxxxij.

Chronogra/
phia

Temporis eſſe ſolet deſcriptio chronographia
Uertitur interea celum: ⁊ ruit occano nox.
¶ Chronographia dici poteſt tẽporis deſcriptio. Chronos enim Chronos
tempus eſt: ⁊ graphia ſcriptura. ¶ Chronicos vero temporalis di Chronicos
citur. ¶ Chronizo autem tardo: moro: perſeuero. Chronizo

lxxxiij.

Topogra
phia

Topographia loci ſed mundi Coſmographia.
Lucus in vrbe fuit media letiſſimus vmbra.
¶ Topographia loci deſcriptio. Nã Topos locus: et graphia ſcri Coſmogra
ptura dicit. Nec eadem Topothesia dici põt. ¶ Topos enim locꝰ phia
⁊ Theſis poſitio dicit. ¶ Eſt aũt Topographia vi loci deſcriptio. Topos
¶ Topothesia ficti. auctor Lactantius. ij. Thebai. ⁊ Seruius. j. Topothesia
Aenei. ¶ Coſmographia dicit mundi deſcriptio. Cõponitur aũt Topogra
er coſmos qõ eſt mundus et graphia ſcriptura picturaue. ¶ Coſ/ phia
meo aũt orno ſignificat. ¶ Coſmicos mũdanꝰ dicit. ¶ Coſmios Coſmogra
ornatus honeſtus. ¶ Coſmos ornamentũ quẽ et latini mũdum phia
vocant. ⁊ mundus orbis etiam dicitur. Coſmos

lxxxiij. Coſmeo

Reſpondens ad que ſunt forſitan obiꝯcienda Coſmicos
Das Antypophoram cum nil tamen obiꝯciatur. Coſmio

Coſmos

Mundus

Figure tropoꝝ vsu ⁊ ꝓfa descripte.

Antipopho/ra.

Sum pius heu doleo nam mihi sepe nocet.

¶ Antiphora fit quuꝫ tacite obiectioni respōdeꝯ. posset me quisq̄ interrogare: quum dico sum pius: heu doleo cur doles: iccirco respōdi: nā mihi sepe nocet. ¶ Anti cōtra dicit hypophero subduco vel suffero quasi contraria subductio.

Anti
Hypophe/ro.

Antitheton

lxxxv.

Anthitheton grece contra positumq̄ latine
Frigida pugnabant calidis humentia siccis.
Mollia cum duris sine pondere habencia pondus.

Antitheton

¶ Antitheton dici põt a nr̄is cōtrariū vel cōpositū: nam figura est quū cōtraria cōtrarijs opponunt: vt patuit p exēpla. ¶ Antitheton cōtrapositū vel cōtentio dicit: vt Fabius. ix. docet. ¶ Sz nō vno fit modo: nā ⁊ fit si singula singulis opponunt: vt vicit pudorem libido: timorē audacia: et bina binis: non nr̄i ingenij est: vr̄i auxilij est: et sentētia e sentētijs: dominet in cōcionib⁹: taceat in iudicijs. ¶ Cui cōmodissime subiūgit ea spēs q̄ distinctio dicitur Odit ppl's roman⁹ priuatā luxuriā: publicā magnificētiā diligit.

lxxxvj.

Idiophasis
Allophylis

Diligo me: tu te: solet Idiophasis esse.
Allophylis tu me: me vel te diligit ille.

Idios
Phasis
Allophylos
Allo
Phylon

¶ Idiophasis venit ab idios grece latine proprius: et phasis. i. fama vel dictio. Allophylos dici potest alienigena: nam cōponitur ex Allo qō est aliud: ⁊ phylon qō est genus: gens: natio.

lxxxvij.

Brachylogia.

Brachylogia refert q̄plurima sub breuitate.
Ferte citi ferrum date tela: impellite remos.

Brachylogos.

¶ Brachylogia dicitur a nostris breui loquium: naꝫ a brachy qō est breue componitur ⁊ logia locutio. Brachylogos aūt breuiloquus. Fit autē fabio teste lib. viij. quum plura paucis complectimur: vt Licero contra cōtionē. Metelli teste eodem libro nono. Qui iudicabant cos vocari custodiri ad senatum adduci iussit. Idem vero genus dicitur etiā Asyntheton eodem auctore.

Asyntheton

lxxxviij.

Erotema

Fertur Erotema ac quotiens interrogat vllus
Quid melius turdo: vulua quid dulcius ampla?

Erotao

¶ Erotema vel Erotima interrogatio dicit. Erotao interrogo.

Epherexegesis
Epexegesis
Epi
Exegesis
Exegeome

lxxxix.

Fertur epherexegesis que explanat prius acta
Tolle fuga turnum atq̄ instantibus eripe fatis.

¶ Epexegesis: vel epherexegesis interp̄tat expositio ab Epi prepositione: ⁊ exegesis interp̄tatio expositio. Exegeome aūt expono.

Figure tropoꝝ vsu et prosa descripte.

xc.

Apostrophe

Absenti sermo directus Apostrophe habetur.
Sic loquor absenti scriptam dū mitto salutem
Hanc tibi priamides mitto ledea salutem
¶ Apostrophe dicit a Fabio libro nono auersus sermo siue auersio. ¶ Est aūt figura locutōis quū ad aliquē p secū dā psonā fit cōuersio: vt te nunc alloquor Aphricane. ¶ Apostropho aūt auerto significat.

xcj.

Synthesis

Pars in frusta secant dic Synthesin esse figuram.
¶ Synthesis dici potest compositio. ¶ Fit autem cum singulare nomen collectiuū verbo plurali componitur: vt populus clamāt

xcij.

prosopopeia
Prosopon
Peio

Personamqꝫ nouam formans das prosopopeiam
Qui modo nasonis fueramus quinqꝫ libelli.
¶ Prosopopeia dicitur persone fictio: vt Fabius in nono scribit. ¶ Componitur autē a Prosopopon quod est persona et Plio facio vel fingo. ¶ Figura est vel quando inanimatū ad animatū loquitur: vt patuit in exemplo: vel animatum ad inanimatum: vt Horatius. Quid amplius o mare: et o terra ardeo. ¶ Uel quando etiam ad inanimatū ipm quoqꝫ inanimatum loquitur: vt apud met. Ouid. libro secūdo. Terra ad maria loquitur et flumina.

xciij.

Euphonia

Euphonia bonus sonus est. vt dictio pulchra.
Tytides pro tytides sic aptius aiunt.
¶ Euphonia transfertur a Prisciano bona sonoritas: a Quintiliano autem vocalitas: ab aliquibus bona vox.

xciiij.

Alleotheta
Alloeosis
Alleotheta
Allos
Theta
Allocos
Allocoo
Alleosis
Emphasis

Confundit numerum casus genus Alleotheta
Siue alleosis que permutatio fertur.
¶ Alleotheta dici potest latine aliter posita. Allos enim est aliter: et Theta posita. ¶ Priscianus vero libro. xvij. interpretat Alleothetam variationem. ¶ Allocos enim aduersus ac varius dicit. ¶ Allocoo pmutato. Allocosis permutatio. Confundit autē numerum vt pars in frusta secant. ¶ Casus vt Tu mihi quodcūqꝫ hoc regni pro hoc regnū. Item vrbem quam statuo vestra est: pro vrbs. ¶ Genus. Uirg. in buc. Dulce satis humor depulsis arbuꝰ hedis. Lenta salix feto pecori mihi solus Amyntas. Ad dulce enim quod est neutrum tam femininā qꝫ masculinā reddidit.

xcv.

Altior est sensus quotiens cōqꝫ quem tibi verba

Figure tropoꝝ vsu ⁊ ꝓpria descripte.

Declarant: vel q̄ꝫ dicis plus significatur.
Aut etiam qđ non dicis scito Emphasin esse.

Emphasis ¶ Amplior virtus est Emphasis: ait octauo Fabi⁹. altiorē ꝑbens intellectū q̄ꝫ quē verba ꝑ seipsa declarant. ¶ Eius due sunt spēs. Altera que plus significat q̄ꝫ dicit. ¶ Altera q̄ etiā id qđ non dicit. Prior est ⁊ apud Homerū quū Menelaus graios in equum de scēdisse ait. Hā verbo vno magnitudinē ei⁹ ostēdit. Et apud Virgilium. Demissum lapsi ꝑ funē. nam sic q̄ꝫ magnitudo demōstrata est. Idez Cyclopa quū iacuisse dicit ꝑ antrū ꝓdigiosuꝫ illud corpus spacio loci mēsus est. Seq̄ns positū est in voce aut oīno suppressa aut etiā abscisa. Supprimit vox vt fecit ꝑligario Cicero. Qđ si in tanta fortuna bonitas tanta non est quā tu ꝑ te: ꝑ te inq̄ obtines: intellecto qđ loquor. Tacuit enī illud qđ nihilominus accipimus nō deesse hoies q̄ ad crudelitatem eū impellerēt. Virgilius item. j. geor. Emphasin fecit auctore Seruio. Dixit enim: Quū iā glādes atq̄ arbuta sacre deficerēt sylue: ⁊ victū dodona negaret: significat enī etiā id qđ non dicit hoc est non solum alie sed etiā sacre. nāq̄ horū sterilitas aliarū denotat infecūditatem.

Emphasis ¶ Emphasis autē dicit significatio: demōstratio: effigies. ¶ Emphano manifesto. ¶ Emphanizo declaro demonstro.

Empheno

empbanizo

xcvj.

Quum plures voces vno accentu legis esto.

hyphen Lector hyphem ⁊ enī vel quandoquidem manifestant.

Hypo ¶ Hyphen dici pōt sub vno: hypo enī sub ⁊ hen vnum significat: Et tūc fit quū plures dictōes sub vno accentu legūtur: vt quādo quidem ⁊ similia. Est autē accētus. i. virgula ab vltima līa prime dictionis ad primā sequētis subducta: vt theologos.

Hen

xcvij.

Epanodos Epanodos grece est regressio quippe latine

Epanodos Hic par est vobis non par mihi iulius arte.

Epi ¶ Epanados grece dicit: nostri regessionē dicūt: vt Fabius ait libro nono. Nec solū in codē sensu: sed etiā in diuerso eadē ꝓba: vt

Ana principiū dignitas est pene par: nō par fortasse cor q̄ sequantur.

Nodos Item magn⁹ est labor dicēdi: magna est res. ¶ Epanodos fit ex Epi ⁊ Ana: que duo simul etiam ⁊ iterū siue retro indicant ⁊ Nodos via quasi retro viā: id est regressionem indicet: vt princip⁹ bon⁹ est: non bonus autem qui in tyrannidē cōmutatur.

xcvij.

Catatyposis Alterius iuxta formas aliquid reperitur.
Descriptū quotiens catatyposis vocitatur
Omnia mercurio similis vocemq̄ colorēq̄

Figure tropoꝝ vsu ⁊ prosa descripte.

Et crines flauos ⁊ mẽbra decora iuuẽte.

¶ Catatyposis dici põt scõm vel iuxta figurã. ¶ Cata enim scõm ⁊ typos figura dicit. Typosis formatio impressio. ¶ Dicit aũt tropus quũ aliq̃d iuxta alteri⁹ formã describit: vt Virgili⁹ quarto. Dĩa mercurio similis ⁊c. xcx. Cata Typos Typosis

Si q̃ excellens posuere catexoche habetur. Catexocbe

¶ Catexoche dici põt p excellentiã: vt Virgi. in geor. boues p excellentiã nominauit: quũ dixit que cura boũ quis cultus habendo sit pecori: Ibidẽ ⁊ victũ dodona negaret. ¶ Cata hic p significat. ¶ Exoche eminẽtia vel excellẽtia dicitur exobos egregius excellens. c. Cata exocb Exocbos

Pro astuto sapiens fit paradiastole dictus. Paradiastole.

¶ Paradiastole fit teste Fabio libro nono: quũ te pro astuto sapiẽtem appellas: pro cõfidente forte. ¶ Cõponit aũt ex para .i. iuxta et diastole dilatatio nã tũc quoq; fieri dicim⁹ quũ rem nr̃am interpretatione dilatamus. sic prodigũ dicim⁹ liberalez temerariũ fortem et similia. cj. Para Diastole

Dic ego paulus amo cuocatio dicit esse. ⁊ Tu Licero curris: Euocatio

¶ Euocatio est immediata reductio tertie psone ad primam vel secundã psonam: vt ego Antonius scribo. tu Socrates curris. cij.

Est appositio coniunctio quippe duorum Appositio
Substantiuorum declarant seqz vicissim
Miratur molem eneas magalia quondam.

¶ Appositio est cõtinua cõiunctio duoꝝ substantiuoꝝ quoꝝ alterum declarat alterũ: vt proximus ille procas troiane gloria gẽtis Requirũtur aũt in appositione duo substantiua in eodẽ casu. ciij.

Syllepsis siue ⁊ conceptio tripliciter fit. Syllepsis
Et genere ⁊ numero ⁊ persona indignius autem
Hic deducendum est ad dignius optime lector.

¶ Cõceptio seu syllepsis est adductio indignioris ad dignio⁹. ¶ Fit autẽ tribus modis: genere: numero: ⁊ psona. ¶ Genere vt masculinum cõcipiat femininũ ⁊ neutrũ: femininũ vero concipiat neutrũ: vt Quintus ⁊ Martha sunt mei Pyrrbus ⁊ boc animal sũt tui Martba ⁊ boc animal sunt nostre. Lucan⁹ primo. Vis erat bine leges ⁊ plebiscita coacte. Masculinũ genus digni⁹ est femino ⁊ neutro: et femininũ neutro. ¶ Numero vt pluralis numerus cõcipiat singularem: vel singularis dictio plurali verbo redditur. boc enim schema late pateret: vt Donat. ait: vt discipuli ⁊ preceptoꝝ legũt: vel discipuli cum pceptore legunt: iste ⁊ ille gaudent. Conceptio

Mancinellus de virtute poetica.

¶ Persona vt prima cõcipiat secũdam et tertiã: secũda concipiat tertiaz. Prisciano auctore libro decimosecũdo t decimoseptimo Prima enim dignior est secunda t tertia: secũda vero dignior est tertia: dic ergo ego et tu legimus: ego et ille scribimus: ego et vos et illi fecimus: tu et ille scribitis.

Idem Mancinellus ad lectorem.

¶ Appollodorus vt tradit Celius auctore Fabio incomprehensibilia partis huius precepta existimauit. Itaq; si omnia minime prosecutus fuerim quid mirum: cum res sit quodammodo infinita. Illud tamẽ pretereat neminẽ de figuris extare hodie nullum opusculum: quod quidẽ ita plene dilucideq; precipiat vti hoc nostrum. Conferentibus res ipsa ostendet.

Finit carmen de figuris.

Antonius Mancinellus artium t medicine doctori eximio Pho itẽ amplissimo antonio petrice.

p Oetas (Veliternorũ t latij prestantissime doctor) cloquẽtiam bonosq; mores efficere q̃plurimi t iure testãtur. Unde fabi⁹ volumine .x. plurimũ dicit oratori conferre. Theophrast⁹ lectionẽ poetarũ multiq; eius iudicium sequunt: neq; imerito. Nãq; ab ijs in rebus spũs: t in vbis sublimitas: t in affectib⁹ mot⁹ ois: t in psonis decor petit. Idez paulo inferius ait Homerum oĩbus eloquentie partib⁹ crẽplũ et ortũ dedisse. Strabo etiã primo lib. Quis Homero pstantior ad eloquendũ: de moribus aũt cũ multe t clare t digne in eis sententie vt appebit. tũ ipe Naso testimoniũ pbet: is enĩ de arte volumine .iij. scribit. Adde q; insidie sacris a vatibus absunt.

Et facit ad mores ars quoq; nostra bonos
Est deus in nobis sunt t cõmertia celi
Sedibus ethereis spiritus ille venit.

¶ Fabius itẽ in .x. de Alceo poeta ait multũ etiã moribus confert. Strabo quoq; volumine primo cõmemorat poeticã ab ineunte nos etate ad viuẽdi rationes adducere: mores t affectiones edocere: res gerẽdas cũ iucũditate pcipere: t iccirco grecoz ciuitates ab ipso primordio eorũ liberos in poetica erudijsse. Iniuria igit a quibusdã dãnari videtur psertim q; a catholica fide remoueãt eis inuigilantes. Id quidem ego falsum eorũdem poetarum verbis ostendam Decẽ nãq; legis pcepta in ipsis repericm⁹. Septẽ quoq; mortalia vitia illos t dãnare t prohibere videbim⁹. Plurima item q̃optima edocere: que t tituli demonstrant. Vale patrie decus. Datum Kalen. Augu. M.cccclxxxvj.

Virtus poetica ad bonum impellens.

Poetice virtutis et studij hūanitatis impellentis ad bonum index.

Poetarum laus Titulus.j.
De studio humanitatis Titulus.ij.
Unum deū patrē omnipotētem creatorem celi et terre omniumq; rectorem. Tit.iij.
Deum esse vbiq; Tit.iiij.
Deū esse omnibus equum Tit.v.
Deum gaudere fide. Tit.vj.
Deum gaudere sola etiam voluntate. Titulus.vij.
Deū colēdū t nō spernēdū. Ti.viij.
De blasphemia. Titulus.ix.
Xpm venisse e celo t virginē Tit.x.
Ne iures vana per eum. Tit.xj.
Fidem seruandam. Tit.xij.
Sabbata sanctifices. Tit.xiij.
Natali die t orandum et sacrificandum. Titulus.xiiij.
Casta placere deo t supis. Tit.xv.
Habeas in honore pentes. Tit.xvj.
Non occisor eris. Tit.xvij.
Non fur. Tit.xviij.
Non mechus. Tit.xix.
Non testis iniquus Tit.xx.
Nō vllius nuptā cupias. Tit.xxj.
Nec rem cupias alienam. Tit.xxij.
De supbia t vana gloria. Tit.xxiij.
De auaricia. Tit.xxiiij.
De luxuria. Tit.xxv.
De ira. Tit.xxvj.
De gula. Tit.xxvij.
De inuidia. Tit.xxviij.
De accidia. Tit.xxix.
Vota t preces agendas Tit.xxx.
Penitentiam iuuare. Tit.xxxj.
Non credendū cantibus. Tit.xxxij.
Solam peccādi volūtatē haberi pro facto crimine. Tit.xxxiij.
Festa luce nō esse vendendum emendumue. Tit.xxxiiij.
Undictā q̄ri non debere. Tit.xxxv.
Animas immortales. Tit.xxxvj.
Infernū cē maloꝝ penā. Ti.xxxvij.
Puniri post mortē qui ante nō purgarint scelus. Tit.xxxviij.
Paradisum seu beatorum locum inueniri. Tit.xxxix.
Impium displicere deo. Tit.xl.
Quid orandum a deo. Tit.xlj.
Ira dei quid possit. Tit.xlij.
Uenena non danda nec scelera cogitanda. Tit.xliij.
Cultum honestum fore. Tit.xliij.
Quales esse oportet Tit.xlv.
Aleam fugiendam. Tit.xlvj.
Nō eē publicāda malefcā. Tit.xlvij.
Sacra non tangenda a propbanis. Tit.xlviij.
Non esse facinus legere molles versus. Tit.xlix.
Quare mortalium quidam a dei cultu abborrent. Tit.l.

Poetarum Laus. Tit. j. Cicero pro Archia.

a T qui sic a summis eruditissimisq; hominibus accepimus: Ceterarum rerum studia t doctrina et preceptis et arte constare Poetam natura ipsa valere et mentis viribus excitari: et quasi diuino quodam spiritu inflammari. Quare suo iure noster ille Ennius sanctos appellat Poetas: q; quasi deorum aliquo dono atq; munere commēdari nobis

Virtus poetica ad bonū impellens

esse videantur. Sit igitur iudices sanctum apud vos humanissimos homines hoc Poete nomē: qđ nulla vnq barbaria violauit. Saxa t solitudines voce respondent. ¶ Homerū Colophonij ciuem suum esse dicunt. Chij suū vendicant. Salaminij repetunt: Smirnij vero suum esse confirmant. ¶ Charus fuit Aphricano superiori noster Ennius. itaq eciaz in sepulchro Scipionum putatur is esse constitutus. Quid noster hic magnus qui cum virtute fortunam equauit? Nonne Theophanē mitylencum scriptorem rerum suarum in concione militum ciuitate donauit: t nostri illi fortes viri sed rustici ac milites dulcedine quadaz glorie commoti: q̄si participes ciusdem laudis magno illud clamore approbauerunt.

Plinius lib. vij. c. xxx.

Alexander magnus inter spolia Darij persarum regis vnguentorum scrinio capto quod erat auro gemmisq ac margaritis preciosum: varios eius vsus amicis demonstrantibus quando tedebat vnguenti bellatorem t militia sordidum immo hercule inquit librorum homeri custodie detur vt preciosissimum humani animi opus q̄maxime diuite opere seruaretur. Idem pindari vatis familie penatibusq iussit parcere quum thebas raperet. Aristoteles philosophi patriā suā credidit: Archilochi poete interfectores Apollo arguit delphis. Sophoclem tragici cothurni principem defunctum sepelire liberpater iussit obsidentibus menia lacedemonijs lysandro eorum rege in quiete sepius admonito vt pateretur humari delicias suas. Requisiuit rex. Quis supremū diem athenis obisset: nec difficulter ex ijs que de significasset intellexit: pacemq funeri dedit. Aristoteles. j. metha.

Philomytes t fabularuz amator est aliqualiter philosoph⁹: quia fabula ex mirabilibus cōstituit. mitheomai aūt fabulor est nobis mithas fabula.

Strabo in. j.

Sapientissimi qui de poeticis quicq̄ eloquti sunt primam quādam philosophiā poeticam esse asserunt. Et inferius. Antiqui vero poeticā primam philosophiam quandam esse perhibent: que ab incunte nos etate ad viuendi rationes adducit: que mores: que affectiones edoceat: que res gerendas cum iucunditate precipiat. Posteriores vero solum poetam ipsum sapientem esse asseuerunt. Quamobrem grecoz ciuitates ab ipso primordio corum liberos in poetica eruditū: nō nude vtiq voluptatis: sed caste moderationis gratia: t infra. Nunquid t poetarum auditoribus nihil cōfert ad virtutē vt locoz multoz t militie t agriculture gnari existant.

Fabius Quintilianus. li. j.

Deniq credamus sūmis oratoribus qui veterū poemata vel ad fidē causarum vel ad ornamentū eloquētie assumūt. Nam precipue quidem apud Ciceronē frequentius tamē apud Asinium eciā t ceteros q̄ fuere primi. Vidimus Ennij ac Pacuuij: Lucilij: Terētij: Cecilij: t alioz inseri versus: summa nō eruditōis modo gra; sed etiam iucunditatis. Cum poeticis volupta

Virtus poetica ad bonum impellens.

tibus aures a forensi asperitate respirent: quibus accedit nō mediocris vti/
litas cū sentētijs eorū velut quibusdam testimonijs q̄ apposuere cōfirment.

Idem li.v.

Sententijs q̄dē poetarū nō oēs nō sunt referte sed libri etiā philoso
phor: qui q̄q̄ inferiora oīa preceptis suis ac lr̄is credunt repetere tñ aucto/
ritatem a pluribus versibus nō fastidierunt.

De studio humanitatis. Tit.ij. Cicero pro Archia.

Hec studia adolescentiā agunt: senectutē oblectant. sēdas res ornant: ad/
uersis profugiū atq; solatiū prebēt: delectant domi: nō impediūt foris: per/
noctāt nobiscū: peregrinant: rusticantur. Aulus gellius. li.xij.c.xv.

Qui verba latina fecerūt humanitatē appellarūt id propemodū q̄d greci
paideian vocant: nos eruditionē institutionēq; in bonas artes dicimus: q̄s
qui sinceriter cupiūt appetuntq;: ij sunt vel maxīe humanissimi. bui⁹ enim
scientie cura t disciplina et vniuersis animātibus vni homini data est. iccir/
coq; humanitas appellata est. Utq; Cicero pro Archia poeta inq;t. Omnes
artes q̄ ad humanitatē pertinent: habent quoddā cōmune vinculū: et quasi
cognatione quadā inter se continentur.

Unum deum patrem omnipotētem creatorem celi t terre omniūq;
rectorem. Tit.iij. Uirgilius.x.

Tum pater omnipotens rerū cui summa potestas Infit. Uirgilius.iiij.

O pater o hominū diuūq; eterna potestas.

Ipse deum tibi me claro demittit olympo
Regnator: celum t terras qui numine torquet. Homerus.ij.iliados

Iuppiter omnipotens rerūq; eterna potestas.
Cuncta tuo qui regna pater sub numine torques. Ouid.ij.tristiū.

Iure igitur genitorq; deū rectorq; vocatur
Iure capax mundus nil ioue maius habet Tullius.lib.vj.de rep.

Nihil est enī illi principi deo qui omnem mūdū regit (q̄d q̄dem in terris
fiat) acceptius q̄q̄ cōcilia cetusq; hominum iure sociari: que ciuitates appel/
lantur. Plinius.lib.ij.

Innumeros q̄dq; credere videlicet (deos atq; etiā et virtutibus vitijsq;
hoīm: vt pudicitiā cōcordiā mentē spem honorem clemētiam fidem. Aut vt
Democrito placuit duos oīno: penā t bñficiū) maiorē ad seco:diā accedit.

Deum esse vbiq;. Tit.iiij. Uirgilius egloga.iij.

Ab ioue principium muse iouis omnia plena.
Ille colit terras. Lucanus.

Iupiter est quodcūq; vides quocūq; moueris. Uirgilius.vj.
Spiritus intus alit totamq; infusa per artus
Mens agitat molem.
Ipse enī est spūs sine quo nihil mouet aut regitur.

Deum esse omnibus equū. Tit.v.

Virtus poetica ad bonum impellens.

Rex iupiter omnibus idem. Homerus.xx.iliados.
Deus equus vtrūq; respicit. Syllius.iiij.
Mite ꝛ cognatum est homini deus.
Deum gaudere fide. Tit.vj. Acontius ouidianus.
Non bene mactato celestia numina gaudent
Sed que prestanda est ꝛ sine teste fide.
Deū gaudere sola etiam voluntate. Tit.vij. Ouid.iij.de ponto.
Ut desint vires tamen est laudanda voluntas.
Hac ego contentos auguror esse deos
Hec facit vt pauper veniat quoq; gratus ad aras
Et placeat ceso non minus agna boue
Nec que de parua pauper dijs libat acerra
Thura minus grandi q̄ data lance valent.
Deū colēdum ꝛ nō spernēdum. Tit.viij. Virg.primo georgicoꝝ.
In primis venerare deos. Nemo aūt poetas debet arguere q̄ deos aut
diuos dicāt. Eo nāq; modo accipiūt illi quo ꝛ Romana eccl'ia. legim⁹ enim
Qm̄ tu dns altissim⁹ sup oēm terrā nimis exaltatus es sup oēs deos.i. an⁊
gelos sc̄os qui dicunt dij participatiue. Dan.ij. Exceptis dijs quoꝝ non
est cū hominibus cōuersatio. Ita Nico.de lyra exposuit. Diu⁹ etiā Cyprian⁊
nus ait: Deos cū plures esse pticipatione nemo negat. Virg.vj.
Discite iusticiā moniti ꝛ nō temnere diuos Homerus.iiij.iliados
Contemni numen olympi.
Haud impune sinunt superi scelera impia q̄q̄
Distulerint: culpas boim grauiora morantur
Supplicia.
Dignus bonos superum Homerus.xxiiij.iliados.
Ibo equidem: neq; enim magni cōtemnere fas est Ibidem
Jussa iouis.
Nam vereor mandata iouis. Ibidem
De blasphemia. Tit.ix.
Nec nos insane meditantis iurgia lingue Tibullus epistola.iiij.certij.
Impia in aduersos soluimus ora deos.
Xp̄m venisse e celo ꝛ vginē. Tit.x. Eglo.iiij. Vir.e Sybille dictis
Magnus ab integro seclorꝝ nascitur ordo.
Jam redit ꝛ virgo redeunt ꝛ saturnia regna
Jam noua progenies celo demittitur alto.
Ne iures vana per eum. Tit.xj. Acontius Ouidianus.
Tantum periuria vita. Oui.j.de amoribus
Non bene conducti vendunt periuria testes.
Fidem seruandam. Tit.xij.
Nec violasse fidem tentantibus equora prodest Dido ouidiana.

Virtus poetica ad bonum impellens.

Perfidie penas exigit ille locus. Ouid.in.iij.artis.
Reddite depositum:pietas sua federa seruet.
Fraus absit:vacuas cedis habete manus. Syllius lib.ij.
Neu rumpite federa pacis.
Ne regnis post forte fidem.
Sabbata sanctifices.Titulus.xiij. Tibullus.i.elegia secūdi.
Luce sacra requiescat humus requiescat arator
Et graue suspenso vomere cesset opus.
Omnia sunt operata deo:Non audeat vlla
Lanificam pensis imposuisse manū. Iuuenalis sat.vj.
Ille petit veniam quoties non abstinet vxor
Concubitu sacris obseruandisq; diebus.
Natali die sacro ꝛ orādū ꝛ sacrificandū.Ti.xiiij. Tibul.ij.epla scdi
Dicamus bona verba venit natalis ad aras
Quisquis ades lingua vir mulierq; faue
Urantur pia thura focis:vrantur odores
Quos tener e terra diuite mittit arabs.
Casta placere deo ꝛ superis.Ti.xv. Tibullus epistola secūdi.
Vos quoq; abesse procul iubeo.Discedat ab aris
Cui tulit hesterna gaudia nocte venus.
Casta placent superis:pura cum veste venite.
Et manibus puris sumite fontis aquam. Virgilius.iij.
Hac casti maneant in religione nepotes.
Habeas in honore parentes.Ti.xvj. Virgilius.ij.Ene.
Eia age chare pater ceruici imponere nostre
Ipse subibo humeris:nec me labor iste grauabit.
Quo res cunq; cadent vnum ꝛ cōmune periclum
Una salus ambobus erit.
Ascanium Anchisenq; patrem teucrosq; penates
Commendo socijs. Idem in.ix.
Unum oro genitrix:priami de gente vetusta
Est mihi quam miseram tenuit non ilia tellus
Mecum excedentem non menia regis aceste
Hanc ego nunc ignaram huius quodcunq; pericli est
Inq; salutatam linquo:nor ꝛ tua testis
Dextera:q; nequeam lachrymas perferre parentis.
At tu oro solare inopem:ꝛ succurre relicte.
Hanc sine me spem ferre tui:hac audentior ibo
In casus omnis.
Non occisor eris.Titulus.xvij. Iuuenalis sat.viij
Respice quid moneant leges:quid curia mandet.

Virtus poetica ad bonum impellens.

Premia quanta bonos manent. — Ouidius fast.ij.
Ah nimium faciles qui tristia crimina cedis
Fluminea tolli posse putatis aqua. — Syllius.iiij.
Ledumq; feros auertite ritus. — Ouidius in.iij.artis.
Uacuas cedis habete manus.
Non fur. Titulus.xviij. — Juuenalis.sat.iij.
Me nemo ministro fur erit.
Non mechus. Titulus.xix. — Juuenalis sat.xiij.
Nil dictu fedũ visuq; hec limina tangat.
Intra que puer est procul hinc procul inde puelle.
Lenonum: t cantus pernocranti parasiti.
Maxima debetur puero reuerentia: siquid
Turpe paras nec tu pueri contempseris annos
Sed peccaturo obsistat tibi filius infans. — Tibullus.iij.epla terti.
Ah pereat didicit fallere si qua virum — Ouidius in arte.
Odi concubitus qui non ueriq; resoluunt
Hoc est cur pueri tangar amore minus. — Tibullus.
O fuge te tenere puerorum credere turbe
Nam causam iusti semper amoris habet. — Ouidius.ij.de sine titulo.
Decepta est opera nulla puella mea.
Non testis iniquus. Titulus.xx. — Juuenalis.satyra.vij.
Esto bonus miles: tutor bonus: arbiter idem.
Integer ambigue si quando citabere testis
Incertaq; rei: phalaris licet imperet vt sis
Falsus t admoto dicteet periuria tauro.
Non vllius nuptam cupias. Titulus.xxj. — Ouidius.iij.artis.
Nupta virum timeat: rata sit custodia nupte
Hoc decet: hoc leges iusq; pudorq; iubent. — Juuenalis satyra.iiij.
Nemo malus felix minime corruptor t idem
Incestus cum quo nuper virtata iacebat
Sanguine viuo adhuc terrã subitura sacerdos. — Ouidius.ij.tristium
Sed neq; me nupte didicerũt furta magistro. — Homerus.xxij.iliados.
Coniunx erepta marito
Tanti causa mali t belli reddatur origo
Tyndaris: t quicquid cũ pellice vexit adulter. — Ouid.j.de remedio.
Nil mihi cum nupta thais in arte mea est.
Nec rem cupias alienam. Titulus.xxij. — Juuenalis satyra.xiij.
Prima mihi debes animi bona: sanctus haberi.
Justicieq; tenax.
De superbia t vana gloria. Titulus.xxiij. — Juuenalis.satyra.xiij.
Uicerix fortune sapientia: Dicimus autem

Virtus poetica ad bonum impellens.

Vos quoq; felices: qui ferre incõmoda vite
Nec iactare iugum vita didicere magistra. Tibullus circa finem.
Procul absit gloria vulgi.
De auaricia. Titulus. xxiiij. Juuenalis. satyra. xij.
Non propter vitam faciunt patrimonia quidam.
Sed vicio ceci propter patrimonia viuunt. Idem satyra. xiiij.
Sed que reuerentia legum?
Quis metus? aut pudor est vnq; properantis auari?
Mensura tamen que
Sufficiat census si quis me consulat edam.
Inq;tum sitis atq; fames t frigora poscunt.
Quantũ Epicure tibi paruis suffecit in hortis.
Quantum Socratici ceperunt ante penates.
Nunq; aliud natura aliud sapientia dicet
Crescit amor nummi q;tum ipsa pecunia crescit Juuenalis saty. viij.
Moduq; Pone t auaricie: miserere inopũ sociorũ. Ouidius. j. fasto.
Tempore creuit amor: qui nunc est summus habendi
Uir vltra quo iam progrediatur habet.
Creuerunt t opes t opum furiosa cupido
Et cum possideant plurima plura petunt
In precio precium nunc est: dat census honores.
Census amicitias: pauper vbiq; iacet. Licero. j. de legibus.
Quid enĩ fedius auaritia: Quid immanĩ libidine. Oui. j. de amorib⁹.
Turpe reos empta miseros defendere lingua.
Quod faciat magnas turpe tribunal opes
De luxuria. Titulus. xxv. Tibullus epistola. vij. tertij.
Quid queror? infelix turpes discedite cure. Ouidius. ij. de remedio.
Ad mala quisq; animũ referat sua: ponet amorem. Ibidem.
Nec minus crucas aptum est vitare salaces.
Et quicquid veneri corpora nostra parat
Utilius sumas acuentes lumina rutas.
Et quicquid veneri corpora nostra negat. Ouidius. ix. Met.
Quo fero? obscene procul hinc discedite flamme. Seneca in Hyppolito
Compesce amoris impij flammas precor Seneca in octauia.
Totum per orbem maximum est exortum malum
Luxuria pestis blanda. Claudianus.
Luxuries predulce malum que dedita semper
Corporis arbitrijs bebetat caligine sensus Tullius in paradoxis.
Refrenet primũ libidines: spernat voluptates: Iracundiam teneat: coerceat auaritiam: ceteras animi labes repellat.
De ira. Titulus. xxvj. Juuenalis satyra. viij.

Virtus poetica ad bonum impellens.

Expectata diu tandem prouincia: quum te
Rectorem accipiet: pone ire frena modumq;
Pone t auaricie: miserere inopum sociorū. Homerus. viij. iliados.
Procul hinc procul ira recedat.
Que turbat sapientem hominem quum falsa per artus
Humanos: fumi surgit crescentis ad instar Homerus. xx. iliados.
Pessima Jurgia iam cessent mos est mulieribus iste
Quum rixas acuunt t se clamore soluto
Extra tecta ferunt t verba minantia iactant. Horatius odarū. ij
Ire thyestem eritio graui.
Strauere t altis vrbibus vltime
Stetere cause cur perirent
Funditus imprimeresq; muris
Hostile aratrum exercitus insolens. Ouidius. j. de fine titulo.
Sed nunq; dederis spacisum tempus in iram
Sepe simultates ira morata facit.

De gula. Titulus. xxvij.

Juuenalis sat. x j.
Interea gustus elementa per omnia querunt.
Nunq; animo precijs obstantibus: interius si
Attendas magis illa iuuant que pluris emuntur.
Nec mullum cupias: cum sit tibi gobio tantum.
In loculis: quis enim te deficiente crumena
Et crescente gula manet eritus ere paterno
Ac rebus mersis in ventre?
Tales ergo sibi qualis domus atq; supellex.

De inuidia. Titulus. xxviij.

Ouidius. iij. tristium.
Uiue sine inuidia. Tibullus circa finez.
Nil opus inuidia est: procul absit gloria vulgi: Plinius. j. epistolarū.
Neq; n. ego vt multi inuideo alijs bonū q ipe careo Licero p lu. cornelio.
Est enī huius seculi labes quedam t macula virtuti inuidere.

De accidia. Titulus. xxix.

Juuenalis sat. x.
Non erat hac facie miserabilior Crepereius
Pollio: qui triplicem prestare paratus
Circuit t fatuos non inuenit vnde repente
Tot ruge: certe modico contentus agebas
Uernam equitem: conuiua loco mordente facetus
Et talibus vehemens intra pomeria natis.
Omnia nunc contra: vultus grauis: horrida sicce
Silua come: nullus tota nitor in cute.

Uota t preces agendas. Titulus. xxx.

Uirgilius. vj.
Cessas in vota precesq; Tros ait eneas cessas. Ouidius. j. de arte.

Virtus poetica ad bonum impellens:

Fast.v.

Flectitur iratus voce rogante deus.
Sepe iouem vidi quum iam sua mittere vellet
Fulmina thure dato substinuisse manum.
Penitentiam iuuare. Titulus.xxxj.
Ouidius.j.de pont.
Sepe leuant penas creptaq; lumina reddunt
Quum bene peccati penituisse vident
Seneca in thyeste.
Quem peniter peccasse pene est innocens.
Non credendū cantibus. Ti.xxxij.
Ouidius.j.de remedio.
Deme veneficijs carminibusq; fidem.
Dido Mantuana.
Testor chara deos t te germana tuumq;
Dulce caput: magicas inuitam accingier artes.
Solā peccādi volūtatē hīi pro facto crimine. Ti.xxxiij.
Juu.sat.xiij.
Has patit penas peccandi sola voluntas
Nam scelus intra se tacitum qui cogitat vllum
Facti crimen habet.
Virgilius.vj.eosdem docet esse in tartaro.
Ausi omnes immane nefas ausoq; potiri.
Festa luce nō esse vēdendū emendūue. Ti.xxxiiij.
Juue.sat.xiij.
Que tam festa dies vt cesset prodere furem.
Perfidiam: fraudes: atq; omni crimine lucrum
Quesitum: t partos gladio vel pyride nummos:
Vindictā queri nō debere. Ti.xxxv.
Juue.sat.xiij.
Quippe minuti Semper t infirmi est animi exiguiq; voluptas
Ultio: continuo sic colligę: q; vindicta
Nemo magis gaudet q̄ femina.
Animas immortales. Titulus.xxxvj.
Ouidius.xv.Met.
Tullius libro.vij.de rep.
Morte carent anime.
Et vt mundū ex quadam parte mortalem ipse deus eternus: sic fragile corp⁹ animus sempiternus mouet:
Manilius libro quarto.
An dubium est habitare deum sub pectore nostro
In celumq; redire animas celoq; venire.
Seneca in thyeste.
Mortem aliquid vltra est: vita.
Infernum esse malorum penam. Titulus.xxxvij
Virgilius.vj.
Hac iter Elysium nobis. At leua malorum
Exercet penas: t ad impia tartara mittit.
Gnosius hec radamanthus habet durissima regna.
Castigatq; auditq; dolos: subigitq; fateri
Que quis apud superos furto letatus inani
Distulit in seram commissa piacula mortem.
Vic quibus inuisi fratres dum vita manebat:
Pulsatusue parens t fraus innexa clienti

Virtus poetica ad bonum impellens.

Aut qui diuitijs soli incubuere repertis
Nec partem posuere suis que maxima turba est
Quiqz ob adulterium cesi quiqz arma secuti
Impia nec veriti dominorum fallere dextras
Inclusi penas expectant ꝛc.
Vendidit hic auro patriam: dominumqz potentem
Imposuit: fixit leges precio atqz refixit.
Hic thalamum invasit nate vetitosqz hymeneos
Ausi omnes immane nefas ausoqz potiri.
Ergo exercentur penis: veterumqz malorum
Supplicia expendunt: alie panduntur inanes
Suspense ad ventos: alijs sub gurgite vasto
Infectum eluitur scelus: aut exuritur igni. Seneca tragedia.j.
Certus inclusos tenet locus nocentes.
Puniri post mortē q̄ añ nō purgarint scelus. Ti.xxxviij. Vir.vj.
Gnosius hec rhadamantus habet durissima regna.
Castigatqz auditqz dolos subigitqz fateri
Que quis apud superos furto letatus inani
Distulit in seram commissa piacula mortem Cicero pro milone.
Et penam semper ante oculos versari putent qui peccauerint.
Paradisum seu beatorꝝ locum inueniri. Ti.xxxix. Virgilius.vj.
Deuenere locos letos ꝛ amena vireta
Fortunatorum nemorum sedesqz beatas.
Hic manus ob patriam pugnando vulnera passi
Quiqz sacerdotes casti dum vita manebat.
Quiqz pij vates ꝛ phebo digna locuti.
Inuentas aut qui vitas excoluere per artes.
Quiqz sui memores alios fecere merendo.
Impium displicere deo. Titulus.xl. Dido Quidiana.
Pone deos ꝛ que tangendo sacra prophanas.
Non bene celestes impia dextra colit. Catullus.
Nec facta impia fallaciū hominū celicolis placēt Seneca tragedia.j.
Vtfert fama impios supplicia vinculis
Scua perpetuis domant.
Quid orandum a deo. Titulus.xlj. Juuenalis satyra.x.
Orandum est vt sit mens sana in corpore sano.
Fortem posce animum ꝛ mortis terrore carentem.
Qui spacium vite extremum inter munera ponat
Nature qui ferre queat qnoscunqz labores
Nesciat irasci: cupiat nihil: ꝛ priores
Herculis erumnas credat seuosqz labores

Virtus poetica ad bonum impellens:

Et venere ꝛ cenis ꝛ plumis Sardanapali.
Permittes ipsis expendere numinibus.quid
Conueniat nobis rebusqꝫ sit vtile nostris.
Nam pro iocundis aptissima quoqꝫ dabunt dñ̄.
Charior est illis homo q̄ sibi:nos animorum
Impulsi:ꝛ ceca magnaqꝫ cupidine ducti
Coniugium petimus partumqꝫ vroris:at illis
Notum qui pueri qualisqꝫ futura sit vror.
Syllius.iiij. Justa ite precati.
Thure pio:cedumqꝫ feros auertite ritus.
Ira dei quid possit.Titulus.xlij. Ouidius.v.tristium.
Plus valet humanis viribus ira dei. Homerus.v.iliados.
Dura quidem res est mortalibus ira deorum:
Uenena nō danda nec scelera cogitāda.Ti.xliij. Tibul.iiij.epl'a.iij.
Nec mea mortiferis infecit pocula succis
Dextera:nec cuiqꝫ certa venena dedit.
Nec nos sacrilegi templis amouimus egros.
Nec cor sollicitant facta nefanda meum. Idem.vij.epistola tertij.
Quid queror infelix:turpes discedite cure.
Cultum honestū fore.Titulus.xliij. Phedra Ouidiana.
Sint procul a vobis iuuenes vt femina compti
Fine poli ꝑ modico forma virilis amat. Ouidius.j.de arte.
Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos
Nec tua mordaci pumice crura teras.
Forma viros neglecta decet.
Quales esse oporter.Titulus.xlv. Juuenalis satyra.viij
Malo pater tibi sit thersites:dummodo tu sis
Aeacide similis vulcaniaqꝫ arma capessas
Quam te thersite similem producat achilles.
Alcam fugiendam.Titulus.xlvj. Juuenalis satyra.j.
Et quando vberior vitiorum copia:quando
Maior auaritie patuit sinus:alea quando
Hos animos:neqꝫ enim loculis comitantibus itur
Ad casum tabule:posita sed luditur arca
Prelia quanta illic dispensatore videbis
Armigero:simplex ne furor sestertia centum
Perdere ꝛ horrenti tunicam nō reddere seruo: Juuenalis satyra.xiij.
Si damnosa senem iuuat alea ludit ꝛ heres. Ouidius.j.de arte
Discе bonas artes monco romana iuuentus. Secūdo de arte.
Sit procul omne nefas:vt ameris amabilis esto.
Non esse publicanda malefacta.Ti.xlvij Ouidius.iij.tristium.

Virtus poetica ad bonum impellens.

Crede mihi bene qui latuit: bene vixit: & intra
Fortunam debet quisq; manere suam. Seneca in hypolito.
Alium silere quod voles: prius sile. Ouidius. iij. de amoribus.
Quis furor est que nocte latent in luce fateri.
Et que clam facias facta referre palam? Ouidius. ij. de remedio.
Nec peccata refer.
Sacra non tangenda a prophanis. Ti. xlviij. Secūdo eneidos.
Tu geniti or cape sacra manu: patriosq; penates.
Me bello ex tanto digressum & cede recenti
Attrectare nefas: donec me flumine viuo
Abluero. Dido ouidiana.
Pone deos: & que tangendo sacra prophanas
Non bene celestes impia dextra colit.
Non esse facinus legere versus molles. Ti. xlix. Ouidi. ij. cristiū.
Non tamen est facinus molles euoluere versus
Multa licet caste non facienda legant. Catullus.
Nam castum esse decet pium poetam
Ipsum: versiculos nihil necesse est.
Quare mortalium quidam a dei cultu abhorrēt. Ti. l. Juue. sat. x.
Omnibus in terris: que sunt a gadibus vsq;
Auroram & gangen: pauci dignoscere possunt
Vera bona: atq; illis multum diuersa remota
Erroris nebula: quid enim ratione timemus.
Aut cupimus? Juuenalis satyra. xiij.
Rari quippe boni: numero vix totidem quo
Thebarum porte: vel diuitis ostia nili
Sunt qui in fortunc iam casibus omnia ponant
Et nullo credunt mundum rectore moueri
Natura voluente vices & lucis: & anni
Atq; ideo intrepidi quecunq; altaria tangunt
Est alius metuens ne crimen pena sequatur
Hic putat esse deos: & peierat: atq; ita secum
Decernat quodcunq; volet de corpore nostro
Jsis: & irato feriat mea lumina sistro
Dummodo vel cecus teneam quos abnego nummos
Ut sit magna tamen certe lenta ira deor est. Syllius. xiij.
Neu prime scelerum cause mortalibus egris
Naturam nescire deum: iusta ite precati
Thura pio: cedumq; feros auertite ritus
Mite & cognatum est homini deus.

Vite antonij Mãcinelli veliterni sylua.

Ascanius Quatrassius Sermo

netanus in vite autoris syluam.

Quod te vita docet q̃ sit castissima vatum
Per Mancinellum suscipe lector opus.

Vite Antonij Mancinelli Veliterni sylua: patriã mores: studia t cognomis causam continens.

Ue mihi terra parẽs: q̃ me genuere parẽtes
Cognomen fuerit qua ratione datum.
Que mihi iũcta thoro: q̃bus t comitat⁹ alũnis.
Hinc studia: hinc mores calliopea refer.

Que patria

¶ Volsco⁹ insignis magna t populosa Velitre
Est vrbs in latio rura vetusta tenens.
Colle sita est humili: clypei cui forma rotundi
Porta dupler insunt bis pia templa decem.
Sunt putei celestis aque: puteiq; fluentis.
Circũstant septem menia fonticuli.
Sunt platee: pulchreq; domus: sunt strata viarum
Est in conspectu mons: mare: saltus ager.

Laus patrie a vicinatu.

¶ Est pontina palus: Circeij: Asturia turris.
Menia Nuntumne fluctibus buda maris.
Non procul inde Antrum fortune regia quondam
Ardea non longe est: vrbs Lauinia prope.
Sermonceta iugo. Norbe Cora maxima turris.
Preneste a tergo montibus impositum.
Distat ab vrbe quidem viginti milia passum
Triginta a circes sedibus vrbe iugis.

Laus patrie ab agr⁹ vinetis t ceteris.

¶ Sunt fontes agro passim: sunt arua gregesq;
Uincta: arbustum: pascua: rura. nemus.
Hinc alimenta ignis: volucrum genus omne paratur
Hinc quoq; fuluus aper: capreа: cerua: lepus.
Brecula vina quibus Bnosi mitissima cedunt
Bargara vir segetes tot Libye ve ferunt.
Quot mare tyrrheno pisces capiuntur: ad vrbem
Hac pergunt: hinc est copia magna viris.
Non desunt lacuum pisces: non fluminis vlli
Sub ditione licet flumina nulla: lacus

Laus patrie ab augusto ĩ ea genito.

¶ Augusti patriam prisci dixere latini
Cesaris: imperium cui tribuere poli
Ante diu q̃ natus erat: nam fulmine tacto
Parte vrbis. Uates consuluere pios

Vite antonij Bacinelli veliterni sylua.

Responsum quandoq; fore: vt rerum potiretur
Liuis in Augusto sors ita vera fuit.

Laus phĩca viris doctis ¶ Hec eadem confert a viris quibus oppida nulla
Clara magis: seu ler seu medicina placet.
Astroꝝ celiq; vias: rerumue tenere.
Lausas: celicolum numina nosse deum
Pontifici summo tm̃ subiecta potitur
Jure suo: t quicquid prouenit ex aliquo.

Que mater ¶ Liberior nulla est sacre ditionis alumna
Hec: vbi puriens Angela te genuit.
Nomine digna suo virguncula iuncta Johanni
Lasta quidem mitis fida venusta pudens.
Octo t viginti nondum possederat annos.
Idibus Augusti dormijt alta petens.
Quinq; tm̃ genitis mulier prius edita partu
Hinc tu: post alius nomen aui referens.
Hinc Bernardinus: nata hinc cognomine prime
Infantes pereunt tres: duo tecta colunt.
Bis duo post mensis Iacoba est tradita patri
Angela nata tibi nomina matris habens.

Qui pater ¶ Corpe non alio fuerat pater inclytus acri
Ingenio. q̃uis grãmata nulla sibi.
Sepe magistratum gessit: nam sepe Nouemuir
Electus: sepe est missus ad ora ducum.
Judeos pepulit Liuis ob fenore pressos
Constituit montem qui pietatis inest.
Lege tamen posita fieret ne fenus ab vllo
Amplius: t pena est omnibus inde data
Tentauit quandoq; gens impia rursus
Allicere spreta religione cane.
Concilium petijt genitor furibundus t acer
Tum minitans clamat crimen onusq; fore.
Pro superos: Aurum tanti est: vt iura fidemq;
Dissoluat contra fasq; piumq; simul.
Hebreus sed eni rome corrupat omnes
Vix tamen egressus fulmine tactus obit.
Tum patrem direre pium: miracula cuncti
Dixerunt precibus talia facta patris.
Ex illo nemo est ausus tentare nefanda
Et magis atq; magis mons pietatis habet.
Post vbi lustra decem Genitori parca peregit

Vite antonij Mancinelli veliterni sylua

Destitit: heu pietas quid iuuat esse pium?
Impia fata viro mortem tribuere nefandam
Et si cultor erat maximus ille deum.
Impia fata nimis subita precordia labe
Presserunt: cecidit lingua animusq; simul.
Indoluere omnes orbati ciue benigno
Non aliter q̄z si patria capta foret.
Tu tamen ante alios luctu miserandus: t alter
Quo tibi restiterat gratius orbe nihil.
Lugebas merito charo genitore perempto
Cui fueras vita charior ipse sua.
Nam te dilexit plusq̄z pater vllus amarit
Hinc labor omnis ei non labor vllus erat.
Nec Bernardinum cura leuiore colebat
A quo: vt ledeo Castor: amatus eras.
Dum passa est Atropos seuissima dumq; sorores
Dum licuit celo sideribusq; frui.
Quinq; etenim lustris exacti tempor: is vsus
Post obitum nono mense parentis obit.
Infelix nimium Rome sine fratre peremptus
Dum vacat inuentis Delphice Apollo tuis.
Accessit cumulus fraterna morte parentis
Jacture: accessit luctus t vsq; dolor.
Vic opus arte fuit ne te q̄z portitor acri
Nerore affectum ferreus acciperet.
Profuit interdum sapientum visere libros
Profuit t somno lumina mesta dare
¶ Jam tibi cognomen dederit que causa docebo
Cum dederit primis ante Palūbus Auis
Dum Stephanus puer esset Auus: t cuoq; lacerto
Fortior accepit qō tibi nomen inest.
Tu dexter: Natiq; tui: fraterq;: Paterq;
Sed Mancinellus dicere sicut Auus.
Angela iuncta tibi iuni post octo calendas
Atq; decem: Nono mense peregit opus.
Porphyriū genuit: quinquēnē pestis ademit.
Martha secunda fuit peste perempta simul
Pindarus: t Quintus: Festus q̄z te comitant
Prisca: Aquilinus item: vel Titus astra tenent.
¶ Ordine cuncta modo referā quecūq; supersunt
Ut studia vt mores: que tibi parca dedit.

Cognominis causa.

Autoris studia.

Vite antonij Bꝫãcinelli veliterni ſylua:

Grammatice in puerum docti docuere latini
Cura cui fuerat maxima nãqꝫ patri.
Qui rector cuſtoſqꝫ pius Venuſinus vt olim
Expulit omne nefas: cõtulit omne decus.
Conſilio cuius ciuilia iura periſti
Ad logicam vertit poſt medicina virum.
At qm̃ data ſunt mortalibus omnia celo
Pieridas voluit reddere Virgo tibi.
Preteritis igitur ſeptem ter meſſibus eui
In patria doctor publicus eligeris.
Verborꝫ regimen: Variatio: Spica figure
Theſaurus: Flores: hic vigilata prius.
Gymnaſium poſt Roma dedit: Cõmenta Maronis
Tum Satyri: hinc flacci: Verſilogumqꝫ paris.
Pomponi hortatu Venetas deductus ad oras
Laurenti limam ſcribis: z inde Modum.
Somnia quis maior declaras Scipio viſus
Rhetoricenqꝫ ſimul vel Ciceronis opus.
¶ Segnis ad idaliam cauiſti furta maritę
Cauiſti quicquid turpius eſſe poteſt.
Non auidus rerum niſi quas natura requirit
Nemo tibi captus fraude doliſue fuit.
Nil preter rectum placet z laudabile quicquid
Turpe fugis: toleras qualiacũqꝫ libens.
Hinc placidus: mitis: verecundus: religioni
Deditus: hinc optas religione frui.
Mentiris raro: negligis conuicia magnus
Irato cedunt ira furorꝫ grauis.
Munere nam diuũ patiens tolerare paratus
Quicqd in orbe tibi fata dedere mali.
Somni qꝫ minimi curarum mole repreſſus
Nam tibi ni doceas victus adeſſe nequit.
Sepe neceſſarijs caruiſti: Celius olim
Paſſus idem: Nec nũc aureus vnus adeſt.
Poſt obitum viuens: aqua vel cibus: optima forma
Sacrorꝫ cultus: ſomnia grata ferunt.
At veuus e contra nummi: vel monachus: ignis
Auſpicium cornix ille vel eſto malum.
Corpore nõ tenui nec pleno longus haberis
Nigro octoginta lumine pollicibus.
Cumqꝫ nihil doleas ſincero corpore toto

Autoris mores.

Epitoma elegãtiarum ex Valla

Jam decies annos quattuor inde tenes.
Mille t quingenti fiunt nũc octo remotis
A puero cicli: quem pia virgo parit.
Sextus Alexander cleri iam pastor habetur
Post tamen Eugeni tempora lumen adis.
Hactenus ista satis: verum si plura supersint
Adjiciam post hec omnia: iamq; Vale.

Antonius Mãcinellus amicorum filijs.

Acini sermonis elegantiã cupiẽtes q̃ facit vnũqꝺq; verbũ pure t aperte dici t studiosi adolescẽtes: vnde melius q̃z hinc haurire possitis: haud facile repitur. Itaq; hortari: orare: vrgereq; etiã p̃ceptores vna deberis: vt die quoq̃ epitomẽ hãc vobis in lr̃ario ludo legãt exponant interp̃tent. Qꝺ si qui rẽnuent: studiũ ipi impendite. Illosq; vri p̃fectus inuidos credite: nostriq; inimicos laboris: atq; ex illis esse: qui cõtra veritatẽ clausis oculis vbiq; latrãt. Nam dicẽt aliqui epitomẽ hãc legi debere minime: q̃ Mãcinellus Laurẽtij documẽta corrupit. Cum aliter atq; ille docuerit in epitome legat. Ad ea: vti laurẽtij longiora p̃cepta cũ his breuioribus cõferant: respõdeat. Sic enĩ inspiciet: an Mãcinellus fidus in Epitome scriptor. In qua sane ad hũc ordinẽ redigenda mensibus q̃ttuor nõ sine labore ingẽti t tedio amicor̃ gr̃a vltro elaborauĩ. Juga siqꝺem nulla detrecto: dũ studiose pubi p̃desse volo. Qua de re q̃cunq; obscuriora habent magna ex pte clarissima reddã: qꝺ in multis etiã feci hactenꝰ. Decreui t enĩ latine linguę maria nauigãtibꝰ latẽtia saxa maximãq; scopulor̃ pr̃ẽ euellere: ideoq; nõ solũ triremes verũ baiane cymbe per altuz citissime nauigabũt. Scribo aũt rudibus: q̃ multi q̃ didicere nũq̃ alios docẽt qꝺ nesciũt. Opus ergo ijs docẽdi rõ q̃dam t via simplex facilis lata breuis aperta: decliuis potiꝰ q̃z accliuis. Illud p̃terea nosse: Scriptor̃ neminẽ licet optimũ malignitatis dentes vitare posse. Multi enĩ ad fingendũ parati: bñfacta quicũq; etiã lacerant: et quos reuereri deberẽt accusant: digni q̃ celeno supplicio affician̄t. Verũ ego malignor̃ nihil pendẽs latrantꝰ ab inceptο seribẽdi tenore nõ deterrebor. Erũt enĩ leones q̃ mea q̃z tulacũq; scripta aduersus canes defendãt. Quippe nullꝰ tã supis inuidiosus: quin ab aliquo foueat. Valete. Datum Venetijs idibus Martijs. M.cccc.xciij.

Epitoma elegantiarum ab A.

¶ Laurentij Vallensis Epitome Portusq; elegātie per Anto. Māciuellū Veliternū amicoꝝ filios.

¶ De litera. A.

Ab

Abs

Abdicare
Exheredare

Abigere

Abactores

Abigeus
Abigei
Abigendi studiū

Abhorreo

Exhorreo

Abstinētia
Continentia
Temperātia

Accipio

AB cū duab⁹ liquidis: ⁊ cū i qñ fit cōsonans adiungi solet vt ab lege: ⁊ ab legatis: ab litteris: ab rege: ab re: ab Jouc. Abs vero cū t vt abs te: abs tito. Interdū cū qui: vt Terentiꝰ. Abs quiuis boie bñficiū accipe gratū est. Hec Lau. Tu vero de ab legito limam nostram. Abdicare est expellere a bonis filiū: dū viuit pr̄. Exheredare vero post mortē: sed abdicare est grauiꝰ: qđ cētā in se exhereditatē cōtinet. Abigere significat ab loco fugare atq; expellere. vt abige muscas a facie mea scribēt. Quidā. Jbo in littus miser plātib⁹ aues abigā. Jtē abige oues capras asellos ab horto ab vinctis a pratis. Abigere quoq; significat furto tollere: atq; etiā latrocinio. Quintilianꝰ. Adhuc trāscuntiū abacti pecoꝝ greges sub hoc titulo defendebātur. Ūñ Abactores vocant pecuariosꝝ aīaliū fures: latrūculiue. Vos q̄dā Abigeos vocāt Vulpianꝰ inq̄t. Abigei aūt ꝓpric bi habent: q̄ pecora de pascuis vel ex armētis subtrahūt: et quodāmodo depēdant: et abigēdi studiū q̄si artē exercēt: equos de armētis vel oues de gregibꝰ abducētes. Ceterū si q̄s ouē oberrātem vel equos in solitudine relictos abduxerit: nō est Abigeus sed fur portiꝰ. ⁊ Claudius ait. Quāritas discernit furez ab abigeo. Nam q̄ vnā suē surripuerit vt fur coercebit: q̄ gregē: vt abigeus. Hic furez ab abigeo separat: vt supior fecit. Abhorreo ab hac re: idē est quod perq̄ alienꝰ sum ab hac re: semperq; postulat huiusmodi ablatiuū. Exhorreo autem hāc rez: idē est quod expauesco: nec vnq̄ iungit ablatiuo: sed actō dūtaxat. Hec Laurētius. Tu vero legito limā nr̄am. Abstinētia a Cōtinentia ita differt: q̄ abstinētia iusticia est. Cōtinentia vero illa q̄ inter virtutes quarta numerat q̄ eadē dicit Tēperantia ⁊ modestia. est enī hec quū a voluptatib⁹ nos cōtinemus. Abstinentia quū abstinem⁹ ab alienis nulli vim afferentes: nihil cuipiā eripientes. Non nunq̄ tñ indifferēter ponunt. Verū vt sentio Cōtinentie poteris dare nomē abstinētie potius q̄ e diuerso. Illud enī specialius videt: hoc generalius: quare rite cōtinentia vocat abstinētia. Accepi calamitatē dicimus: accepi cladem: accepi damnū: accepi iniuriā: accepi cōtumeliam: accepi repulsam: accepi vulnus quod nunq̄ vere aliter dicimus: non fustinui: non perpessus suz vulnus. Sed fere semper accepi: nisi more poetico: vt apud Ouid. li. ij. met. Nullā patiere repulsam. Et Licero: quū dixit. In domū multiplicatā bonoꝝ ib⁹ nō solum repulsam retulit: sed etiā ignominiā ⁊ calamitatē: minime cōtra hoc ꝓceptū fe-

Epitoma elegantiarum ab Ac.

cit. Acceptilatio: vide fero tibi acceptum: Accerso vel arcesso vtrūq; pro eo ad vocandū: vel voco. Terētius in and. Obstetricem accerso. Accipio t Sumo differūt. Unde quodā loco Valerius max. quū de Catone Censorio loqtur qui ensem de medijs hostibus recepit: ait: Ui nō coactus accipe: sed sua sponte sumere videretur. Quare si latine nos loq volumꝰ dicamus Dñm iesum carnē quidez humanā sumpsisse: mortē vero accepisse. Accessus est aditio: atq; appropinquatio: aduētus: itus. Accessio adiectio atq; incremētum. Accedo enī duo significat: vt accede ad ignē. i. adi atq; appropinqua. Et hoc calamitatibꝰ meis vel ad calamitates meas pōdus accessit. i. adiūctum est t increuit. Accusare est vel apud iudices vel apud aliū quemuis: etiā apud illū ipm quez accuses significare atq; ostendere aliquē peccasse. Incusare vero reprehēdere morez alterius t plerūq; cū querela: q; ab illo iniurijs affectus. Accusatio: vide. Ueni in opinionē. Aceruus minutarū ppric rerū est cōgeries: vt frumenti: vel leguminis: vel salis. Interdū etiā aliquādo maiorū: vt aceruos scutorū: t fere generale ad oia est. Strues aūt ppric lignorū. Strages vero cadaueruz interfectorū vno in loco multitudo siue humanorū siue mutorū. Sarcina vtensiliū t eorū q̄ ad cultū ad ornatū t ceterū vsum pertinēt. Res etiā nre domi cistis capsisq; cōpositas sarcinas vocamꝰ t sarcinulas. Acicula acus dicit: q̄ mulieres vtunt ad ornatum capitis. Tu vo lector aduerte aciculā esse q̄z piscē quēdā tenuē ac longū: q̄ acꝰ etiā dicit. Acinꝰ iter t baccas hoc interesse puto: q̄ acinꝰ interfructꝰ minutiores arborū fruticūue densius nascitur Bacce vo dispersiꝰ t rariꝰ. Inter acinos enī numerat vuc grana hedere grana sambuci tribuli: malipunici grana. Addo etiā morū et quicqd ijs est silē. Inter baccas vero fructꝰ lauri: fructꝰ oliue: comi: loti: myrti: lentisci: similiūq;. Nōnūq; Acini t bacce indifferēter ponunt: vt Uerg. Sāguineis ebuli baccis minioq; rubētē. Acta t gesta hoc differūt: q̄ gesta sūt in administratiōe mgr̄atus: t ī rebꝰ maiorib9: t ad rēpublicā vl̄ ad plurimos spectātibꝰ: vt gesta alexādri: gesta Pōpei: gesta Cesarꝭ. Acta vo etiā reꝝ puatarū t minorū acfamiliariū. Actor dr orator: q̄ agit cām: quicq; gestuz vultꝰ t corpis agit. Uñ tū ipa pnūciatio: tū oro q̄ habeť: tū oro scripta actio appellať. Itē actor dicit comedꝰ t Tragedꝰ. i. istrio q̄ agit gestꝰ in scena: t pres comedie actꝰ dicunt. Auctor est cāq; factor. hinc t poeta t q̄sq; alicuiꝰ opis cōditor auctor dicit t ille q̄ fecit aliq̄d opus: q̄ egit bellū: q̄ egit pacē: auctor est opis: auctor est belli: auctor est pacis. Actus t actio idē sunt: sicut Satꝰ t satio: cultꝰ t cultio: motꝰ t motio: nisi q̄ dicimꝰ actionem causarū non

Acceptilatio
Acce. sō t Accesso
Accipio & sumo
Accessus
Accessio
Accedo
Accusare
Incusare
Accusatio
Aceruꝰ
Strues
Strages
Sarcina
Acicula
Acinꝰ
Bacceꝰ
Acta Gesta
Actor
Auctor
Actus & actio

Epitoma elegãtiarum ab Ad

Actũ ꝙ

addẽ
Adducere
Addici

actũ. Actũ comedia ꝛ: nõ actionẽ. Actũ est: semp in malã ptem accipiẽ: vt actũ est de rep. i. respublica extincta: desperata: pdita est. ¶ Ad diẽ nõ venit. vide diem. Addicere est in auctione id est vendere quod publice fit vendere. Inde addicti apud veteres dicebant: qui ꝓris pnunciatõe ac iussu: cũ soluẽdo nõ essent credi toꝛib⁹ vendebant. ꝛ addictus morti destinat⁹ dꝛ. Licero. lib. iij. off. Et is q̃ morti addict⁹ esset: paucos sibi dies cõmendãdoꝝ suoꝛuz cã postulasset. Adeo

Adeo significat valde: vt Terẽ. Juuenẽ adeo nobilẽ: significat etiam intantũ: sicut Usq; adeo. Usq; eo. Adiectiua magis infinitũ siue actiuũ siue passiuũ postulãt substãtiua gerundiuũ gtĩ casus: vt tu es dignus habere opes: ꝛ es dign⁹ honoꝛari. Tu es letus me bene valere: ꝛ tu es let⁹ me honoꝛari. Tẽpus est gaudẽdi. locus est exposcendi: cõmoditas est alloquendi

Adiectiua
Subtia

Participia

Participia aũt ꝛ multa adiectiua ab verbis deriuata vtrãq; formam sibi vẽdicãt. Sed pticipia iuncta infinitis dicunt seruare vim pticipioꝝ. Juncta gerũdio: vim nois: vt Timẽs nauigare: ꝛ nauigãdi. Lupiens discere ꝛ discẽdi. Doctus ptus promptus cõsuetus cãtare: ꝛ cãtãdi. Timidus cupidus auidus nauigare ꝛ nauigãdi.

Admespectat

Ad me spectat. i. ad me ptinet: ad moꝛtẽ spectat id est quasi respicientẽdo tendit. Licero lib. iij. of. Si ad extremũ ad pernicie patrie res spectabit tẽ. Quinti. Et qñ ad pessimũ spectat cuẽtum miserabilis sis oporteꝛ: vt amatoꝛ esse videaris.

Admouco

Admouco manũ appono manũ: amoueo manuz: id est remouco.

Adorare
Supplicare

Adoꝛare ab oꝛo qñ est oꝛe pcoꝛ cõponit. Supplicare a plico ꝙ genu poplitemq; aut cerulcẽ plicam⁹: quũ a porẽtioꝛe aliquo magnũ q̃d pꝛecamur. Et tamen adoꝛare sine oꝛe hoc est sine voce fit: nõ sine plicatõe genuũ ꝛ gestu coꝛpis: nõ sine oꝛe ac voce. Hinc est q̃re supplicare tm̃ homini dat. Supplicare sine pcatione genuũ ꝛ gestu coꝛpis. Adoꝛare etiã mutis. Uñ Elephas ꝛ phenix ꝛ alia quedaꝝ irrationabilia solẽ adoꝛare dicunt: nosq; rebus mutis ꝛ sensu carẽtibus nõ supplicam⁹: sed adoꝛatõis honoꝛẽ exhibem⁹: vt regũ statuis: signis: vestib⁹: ĩfis: aliꝭq; similib⁹. Et pcipue imaginibus picturisq;: tum dei: tum sctoꝝ: tũ ipius etiã crucis: quã sapientes adoꝛãt: stulti etiã oꝛãt: Qõ de cruce: itẽ etiã de sudario dico: ceteriſq; similib⁹. Jdẽ de reliquijs sctoꝝ: quoꝝ coꝛpa pſentia adoꝛamus: aĩas vero absentes oꝛam⁹. Si q̃d aũt ad hec multa q̃ videmus dicim⁹ salutatõe vtimur: nõ pcatione. Quale est saluc scta cruꝛ.

Adsum

Adsum tria significat. Primũ: pſens sũ: vt adsum pugnet ꝛ in pugna. Secundũ: fauco: pſidioq; suꝛ Uergilius. Modo iuppiter adsit. Tertium est aduenio. Uergilius. Huc ades o formose puer.

Adsumã ſſima

Ad summã ꝛ in sũma: idẽ est qõ deniq; seu bꝛeuiter. Quin

Epitoma elegantiarum ab Ad.

tilianus. In summa nō recedo: fas est mihi inuitis etiā parentibus pie facere. Cicero de offi. Ad summam ne agam de singulis. Quinti. in hunc sensum vt solet semel: vt ibi. Ut semel oīa complectar. In cūdem sensum accipit breuiter: vt in geminis languētibus. Breuiter tñ crudelitas explicāda sentia est. Ad summū vero referr ad numerū. Cicero pro milone. Unus aut ad sūmum duo inuenti sunt: q milonis cām non ꝓbarēt. i. nō plures q̄ vn⁹ aut duo ex plurib⁹. Ad tēpus duob⁹ modis sumit. Uno ad cōditionē tēporis: necessitatē: opportunitatem. Cicero pro Milone. Quā ad tēpus apte simulatōes. Altero ad spaciū tēporis: vt silebo ad annū: latebo ad tēpus. i. vsq ad annū: t vsq ad tēp⁹ quodam: vel in tps: nā sepe subintelligit vsq. Aduentare est primū iam esse veniēdo. Uentitare vero est frequēter venire. Uictitare aūt significat nō frequēter viuere: sed vesci t quasi victu vti: vt Sarmare victitāt lacte. Aduersor tibi: sum tibi cōtrari⁹. Auersore significationē sumit a gestu: quoties ab aliqua re quā detestamur: vultū auertim⁹. Aduersus oppositꝰ opposito pectore atq obiecto. Auersus terga ostēdēs. Un illud tullianū: t aduersus t auersus impudic⁹ es. Aduerto oculos mentemue aliquo. id est oculos mēteue cōuerto. Auerto oculos aut mentem id est alicūde ꝙuerto oculos aut mētez. Aduocat⁹ t patron⁹ sic differūt: q illud generalius nomē est: q̄ hoc. vt nō tantū significet cū qui alteri⁹ cām agit: siqdez quicūq adest alteri in causa officiū gratia aduocat⁹ appellat: etiā si nihil dicat: neq agat: sed q tñ paratus sit defendere: vt Terētius in cunu. Tu abi atq ostiū obsera int⁹: dū ego hinc transcurro ad forū: volo ego hic adesse vobis aduocat⁹ in turba hac. Patronus aūt ꝓprie est qui agit causam: sed accusati nō accusantis: t prōcinari dicit tam verbo q̄ facto. Est aūt imbecilliorē pregere: a quo fit patrocinium. Patron⁹ etiā dicitur respectu liberti. Ad votū: t ex sentētia aliqd habere: in cadē fere significatōe dicit licet illud videatur affectus cuiusdam esse: hocratōis. Quintilia. habes ne vrorē ex animi sentētia? Et alibi et ad omne votū fluente fortuna lasciuit ociū. Adulari est inserpere t captare: vt fauorē emercamur quoquo modo: vel voce: vel gestu. Tractū est a potudulos: qd est ser⁹. Et sane adulari fuile est: nō liberale t ingenuū. Assentari vero est insidiose t cōciliāde alicui⁹ vtilitatis gra effusius t plerūq falso quempiam laudare. Blandiri aūt ad tactū ptinet: t p abusionē ad alios sensus: non nunq etiā ad animū. Quinti. Blādiar iudices paulisper calamitatib⁹ meis. Adulteriū: vti Papinian⁹ inqt: ꝓprie in nupta cōmittit. Stupr̄ū vero in ꝟginē viduaue cōmittit. Necille t plu

In summa

Ad summū

Ad tempus

Aduentare

Ventitare

Victitare

Aduersor

Auersus

Aduersus

Auersus

Aduerto

Aduocatus

Patronus

Adulari

Potudulos

Assentari

Blandiri

Adulteriū

Stupr̄ū

ra. Tamē nō rite iurisc̄ōsulti excipiūt stupr̄ū a nupta. Cū etiā in quotidiano ſmone sic loq̄mur. Un̄ est apud Quinti. Uxor mari/to dixit appellatā se de stupro a priuigno. Itē alibi. Quare ego ita sentio. Stupr̄ū esse coitū lege ueritū q̄ duplex est. Un⁹ cū nupta aut cū puero: aut cū sanguine p̄iūctis: aut cū sanctimonialibus: q̄q̄ hec duo posteriora pot⁹ appellam⁹ Incestū. Aliter quū vim afferim⁹ cuilibet p̄sone etiā ancille. Un̄ stupr̄are dupl'r accipitur. ¶ Edes in pl'ali pro domo accipiť: in singl'ari nunq̄. In singl'ari vero ꝛ pl'ali pro tēplo. Dicemus itaq̄ pro tēplo duas tres q̄tuor deox̄ edes: duas sacras edes: pro domo binas ternas quaternas q̄nas ꝺuatas edes. Ediles a sacris edib⁹ dicti sunt: q̄b⁹ curādis ꝓpositi erāt. Editui ab edib⁹ sacris q̄s tuenť appellati sunt nō a ꝺuat'. Edifi care magis ad domos boīm spectat: q̄q̄ deox̄: nec do mos tm̄ vex̄ etiā naues. Eger pedib⁹: ꝛ pedib⁹ egris ꝺr. Salu. Ut ex altera pte. L. Antoni⁹ pedib⁹ eger in p̄lio adesse nequibat. Licero Quitilianusq̄ dixissent pedib⁹ egris. hec Lau. Ego addā Ualeriū maxim li. v. dixisse pulsu venax̄ cōpetit cui⁹ morbi eger esset. Egrescit. i. egrior fit. Uer. de turno: cui⁹ augebať egritudo ad latini salubria ꝓsilia: egrescitq̄ medēdo. Eq̄lis ꝛ eq̄bilis pro pari accipiunť: vt i illo. sint pares in amore ꝛ eq̄les. Licero. Nos ius eq̄bile q̄ aliq̄d vtilitatis hēret accepat. Itex̄. Et vox reducit in sonū quēdā eq̄bilem atq̄ ꝓstātem. Eq̄lis etiā sepe accipiť pro coetaneo siue coetuo. Uergili⁹. Eq̄lemq̄ ab humo miserās atol/lit amicū. Erariū repositoriū eris. i. nūmox̄: similiūq̄ rex̄ p̄cio/sarum atq̄ opū. Estimare est considerare. Existimare iudicare. Itaq̄ p̄ius rē estimam⁹: deinde q̄lis sit existimam⁹. Licero ī ver rinis. Expēdite hec atq̄ estimate. Un̄ dictū: estimare pro taxare ab es eris: ꝛ Timi grece q̄ ꝺ est p̄ciū latine. Ouidi⁹ libro tertio de triſtib⁹. Q̄ ꝺ quicūq̄ leget: si q̄s leget: estimet ante. Cōpositū quo si rpe: q̄q̄ loco. ¶ Affatim idē est q̄ abunde. Affectio est animi ꝛ corpis ex rpe aliq̄ ꝺ causa mutatio: vt letitia: cupiditas mer⁹: mo lestia: morb⁹: debilitas: ꝛ alia q̄ in eodē genere reponunť. Affectus ꝓpie apud nos dicit q̄ ꝺ greci vocāt pathos: ponit etiā sepe affe/ctus pro affectōe. Afficio: vide facio tibi iniuriā. Affore vt alia cōposita a fore: fere nuda ponunť sine noie ꝛ sine p̄cipio. Uerg. Affore cernet'. Statius tñ lib. i. th. videt accipe pro significatōe p̄ctis. Sensit manifesto numine ductos affore: quos nexis am/bagib⁹ augur appollo portēdi generos vultu fallēre ferarū edide rat. Defore Marcus Tullius: Uerū arbitrabanť: non defore q̄ illā restituerēt. Conf ore ꝛ Prof ore apud comicos. Horatius itē Que nocuere sequar: fugiā que ꝓfore credam. i. ꝓfutura esse. Age

Incestus

Edes

Ediles
Editui
Edificare
Eger

Egrescit
Equalis
Equabilis

Erarium
Estimare
Existimare
Timi

Affatim/Affectio

Affectus
Pathos
Afficio
Affore

Defore
Conf ore
Prof ore
Age H

Epitoma elegantiarum ab Ag.

singularē numerū desiderat: agite pluralē. Agedū vo nō singularē tm̄: sed etiā pluralē: t in carmine t in ꝓsa. Tu vero lector aduerte dici etiā agitedū: sed in plurali semp. Liuius li. vij. Agitedum ite mecū. Agere grās est verbo. Habere grās est aīo: quū memorem accepi bñficij mentē animūqz habeo t inuicē gratificādi voluntatē. Referre siue reddere grām vel grās: vtrūqz enī dicit: est facto t dicto. Nā dicēdo nonunqz ꝓsumus eque atqz faciendo.

Agedū
Agitedū

Agere
habere grās
referre

Dicim⁹ itē ago grates: sed sepi⁹ apud poetas: q necessitate ꝓsus agere grās dicere nō pñt. Cicero libro sexto de rep. Aliquandoqz post inspexit ad celū: t grates inqt tibi summe sol ago: vobisqz reliqui celites. Agere delectū: vide Deligere. Agere ducere est. Vñ Laius inqt. Ferri ꝓprie dicim⁹ que q̄sqz corpe suo baiulat. Portari ea que ḡs iumēto secū ducit. Agi ea: q̄ aialia sūt. In hoc ipe Laio assentior: ni q̄ portare est etiā suo corpe interdū etiā magis q̄z ferre. Terētius in and. Quo puerū portas? Hora. Ne forte sub ala fasciculū portes librorū: vt rusticus agnū. Agere aūt nō vno modo dicit. Sed de vno tm̄ nō tacebo. Martialis li. j. epi. Sēp per agis causas: t res agis attale semp. Est nō est qd̄ agas attale semp agis. Si res t cause desūt: agis attale mulas. Attale ne qd agas desit: agas aīam. Celius ad Ciceronē. Portēsius quū has lras scripsi aiam agebat. i. expirabat. Age vero: sane vero. Enīz vero: Jam vero. at vero dicitur. Age aūt Sane aūt. Enī aūt. Jā aūt: at aūt non dicit hec Lau. Tu vero in nra lima leges. Jam aūt recte dici. Agricolare. Optima res est agricolare recte dicit: optima res est agricolandi: dicitur non recte qz sic illud resoluit agricolare est optima res: hoc resolui sic nō pōt agricolādi est res optima. Aggregabo te illis: vulgo dicim⁹: t cicero ait aggregare te solco in numerū nrm. Albani er oppido alba in latio. Albenses ex oppido alba ad lacū fucinū: q a q̄busdā albani dicunt. Aliquis. Quisqz. Quispiā. Ullus. idē significat. Ullus tm̄ quodā modo claudicat: nec fere citra negationē: q̄si citra baculū īgredi pōt: nisi interrogatiue: vt vocat me vllus? aut subiunctiue: vt si vllus me vocat. Nunqz plane: affirmatiue: sicut illa supiora. ¶ Alleuo: vide leuo. Alludere est: quū aliud dicim⁹ ad aliud latēter referre sentētiā. vt Virg. Actiaqz iliacis celebram⁹ litora ludis. Dū enīz narrat ludos enee alludit ad augusti victoriā: quā ꝑra Antonīū in his locis portit⁹ est. Alter de duob⁹ dici: ali⁹ de multis notuz est oībus: licet non oēs recte vtant. Macrobius in sat. Cū igit assenerim⁹ q̄ttuor in corpe fieri digestiones: quaꝝ altera pendet er altera: dicēdū erat: quarū alia pēdet er alia. Plini⁹ q̄z inqt de formicis li. xj. Quā er aduerso conuebūt altera alterius ignara.

Agere
Ferri portari
agi

Agere vero

Agricolare

Aggregabo

Albani
Albenses
Aliquis
Ullus

Alleuo

Alludere

Alter alius

Quare dicamus aliquãdo sic loqui esse pmissum. E diuerso non nunq̃ de duobus dicimus alius: nec dicere alter possum⁹: vt duo bitatur vter excellat Sallusti⁹ an Liui⁹: t alius aliũ pponit: non aũt alter alterum. Aliquãdo accipit alter pro secũdo ex duobus pluribusue: vt Unus alter tertius quartus. t hic est alter annus belli punici. i. secũdus annus ab origine belli. Ego altero mense repudiaui vxorẽ. i. secũdo mẽse a ductõe vxoris. ¶ Altilis auis: altilis piscis: altilis quadrupes: q̃ sagina altus siue alitus est: atq̃ saginat⁹. Alucariũ rametsi põt dici locus vbi sunt aluei apum: tamẽ potius accipit pro copia alucoꝝ eodem in loco collocatoꝝ ac mellificantiũ. ¶ Amamus inter nos: amatis inter vos: amant inter se. Non autẽ amamus nos inter nos tẽ. Cicero ad fratrem Pueri valde inter se amant. Amare plus est q̃ diligere. Cicero ad brutũ. Sic igitur facies t me aut amabis: aut quo contentus sum diliges. Adamare est amatorie amare: vt Quinti. Oẽs mares liberos suos tanq̃ adamauerit amant. Amator in malam ptem: amicus in bonã accipit. Terẽtius. Here putaui hũc Pamphilũ amicũ: amatorẽ virũ. Ubi ne putares amicũ accipi in malam partẽ: adiecit amatorẽ. Sed apud prosam hoc obseruatum semper inuenies: apud poetas fortasse nõ semper. Amatoriũ genus veneni amorem vel insaniam ingerẽtis. Ambitio in animo est: ambit⁹ in actu: nã qui pter modũ cupit: aut honores: aut laudem: ambitiõe peccat. Qui vero dilargit pecuniã suam aut pplo muneribꝰ ludisq̃ blandit: aut ceteris artibꝰ: que legitime nõ sũt: ad publicos honores tendit: ambitũ cõmittit. Cui⁹ similis quã hodie simoniã vocãt a simone mago: nisi q̃ hanc tantũ in rebus sacris volũt esse. Ambit⁹ ab ambio venit: illa aũt oĩa que ambitus facit: ambitio facere cõpellit: a qua ambitiosi dicunt: non ab ambitu. ¶ Animans generis est feminini: vt Cicero. Reqrat atq̃ appetat: ad quas se applicet sui generis animãtes. In plurali tñ etiã neutri generis inuenit: nõ nunq̃ in singulari. Animaduerto in te: est punio te: animaduerto te: id est intueor. Punire aũt quo rũcunq̃ siue iure: siue iniuria. ¶ Animaduertere est ei⁹ qui in alterũ hꝫ potestatẽ ordine acrite: id est cũ animaduersione punire. Sed hoc modo refertur ad personas. Animaduerto vero te pro intueor: ad rem t ad psonam referri potest. Animosus. i. habẽs in se vehementiã ac copiã animi: sic ingeniosus seditiosus t silĩa in osus: a noĩe descẽdẽtia. An t aut cõiunctões sũt. Quint. inqt: Male tamẽ interroges: hic aut ille sit: sed pleriq̃ multis iã seculis peccauerũt ac peccãt. Si diligẽtius aduertissent: non in aut sed in an interrogationẽ cõsistere depbendissent: vt apud Cicero

Altilis

Alucariũ

Amare
Diligere

Adamare

amator
amicus

Amatorius

Ambitio
ambitꝰ

animans

Animaduerto
punire

Animosus

An Aut

nem: An vero romulus ille: aut pastores: aut cõuenas ꝯgregasse: aut sabinoꝝ connubia coniunxisse: aut finitimoꝝ vim repressisse eloquẽtia videtur. Nõ est hic multiplex interrogatio quasi de horum singulis interrogetur: sed duplex sic: nunquid romulus hec omnia fecit eloquentia: an non fecit. ¶ Anniculus puer: anniculata puella: anniculũ iumentũ: hoc est vnius anni: sicut bimus bima bimũ: id est duorũ annorum. Trimus trima trimũ: triũ annoꝝ. Quadrimꝰ ma. mũ. quattuor annoꝝ ⁊ nõ amplius. Nec de animalibus modo sed de inanimatis: vt anniculum vinum: bimũ oleum. De pueris tamen magis loq̃mur per diminutiuũ bimulus. Trimulus q̃drimulus: qꝝ intra hos annos adhuc parui sũt

Annona: vide penu. Annuus eodem modo dicimus quo diurnus: spatium diurnũ: spaciũ annuũ. Unius diei. Unius ve anni. Annuus quoqꝝ quomodo quotidianus. Febris quotidiana est que singulis diebus venit. et annua. i. que fiunt singulis annis. Annuatim aduerbiũ est ab anno: quo Plinius lib. ij. vtit: dicẽs herodoto teste. Qui tradit singula milia talentũ annuatim thuris pensitasse arabes regibus persarũ. ¶ Antehac. i. ante hoc tpꝰ.

Post hac. i. post hoc tpꝰ Ante lucem dicimꝰ si diluculũ significam. Nanqꝫ ante diez pro ante tẽpus dici solet. Uel ante sextũ kalendarũ nouẽbriũ. id est sexto die ante kalendas nouembris. Dies aũt ꝓpe semp est. f. g. vt ipsa dies facit hoiem prudentem. Uñ pedianus vult fieri Dieculam ꝓ paruo tẽpore. ¶ Antiq̃ senes vocant quantũ ad ꝓuatã ipsoꝝ vitã q̃ vsqꝫ ad senilẽ etatẽ vixerẽt. Ueteres q̃ntũ ad publicũ tpꝰ. q̃ alia etate vixerẽt: etiã si ad senium nõ puenerit. Uñ q̃dam minores fuerũt seniores veteribꝰ. Antiq̃ vtriqꝫ dicũt: sꝫ magis veteres q̃ꝫ senes. ¶ Antoniaster ⁊ fuluiaster. i. antonij et fuluij imitatores. In aster enĩ huiusmodi nomina imitationẽ potiusq̃ diminutionem significat. Surdaster aũt ⁊ recaluaster diminutionẽ significat. Surdaster enĩ nõ plane surdus est: sed vt sic dicam surdulus et Recaluaster qui frõte calua est non toto capite: quasi recaluaculus: quod est diminutiuum. ¶ Apertile latus: quod apertum est. Ouidiꝰ de trist. Aspicis a dextra latus hoc adapertile tauri. Tu tñ videto in lima nostra. Apiastrum: Mentastrum. i. apium ⁊ mentam imitans: ea enim que faciunt in aster imitationem potius, significant q̃ꝫ diminutionẽ vt oleaster pinaster: imitans oleam et pinum. Uidero tamẽ limã

Apparare: et preparare ita differunt: q̃ preparare est antea parare: que sibi vtilia sunt: aut fore credit. Apparare ad dignitatem quandam ac verius pompam. Ideoqꝫ oratores preparant quibus obtinere causam possunt: ac proemium apparatum reprehẽ

dit: q plus pompe atq ostẽtationis habet q̃ vtilitatis habere vi
deatur. Apparatus aũt videt significare vtrunq: vt apparatus
belli: quasi ꝑparatio. Appendere idẽ est qđ suspẽdere: vt appẽdi
uas. Item ad lancem staterã ve põderare. Cicero in Antoniũ:
vt iam appẽdatur pecunia non numeret. Perpendere est exacte
ponderare atq examinare. Cice. Quid in amicicia fieri oporteat: q
tota virtute perpẽditur. Expẽdere eiusdem fere significatõis est.
Idem in Uerrem. Deinde hec expẽdite atq estimate. Impende
re aũt ab impẽdeo est supra caput iamiã: casurũ pcedere vt nubes
impẽdent. Appeto cũ affectu. Expeto cũ ratõe. appeto qualia
cunq. Expeto honesta: planeq bona: inde deriuat appetit9: qui
immensa t imoderata cupiditas dicit. Apud te: t penes te diffe
runt. Ut enĩ vulpian9 ait. Penes te amplius est: q̃ apud te: nam
apud te est q̃litercũq a te tenet. Penes te est: quod quodãmo
do possidet. Nonunq etiã loco seruit. Cicero ad her. Sed penes
scenã. i. apud scenã. ¶ Aquatile aial in aqua degẽs dicit. ¶ Aquo
sum qđ habet in se vehementiã: ac copiã aque. Aratio nõ actio
nem modo. sed rem etiã ac corpus significat: sicut oia in lo: a supi
nis profecta: vt possessio sessio. Cicero in Philip. De quõdã ara
tiones cãpani t leontini agri populi ro. patrimonio grandi fere t
fructuose serebãtur. i. bi agri ad arandum idonei. Idẽ in eisdem:
qđ possessiones datas quid ereptas proferam. Idem de orato: e.
Tot locis sessiones gymnasioꝝ. i. tot sedilia. Ea tamẽ que sunt
in vsu pro psonis accipi solent. Cõuentus enĩ nõ est cõuentio: sed
hoies qui in vnũ locum cõuenerunt. Cõsessus nõ est ꝑsessio sed
hoies in vno loco cõsidentes. Argẽtaria locus argẽtarij: quod
nomen quidẽ pro artificio accipiunt. Argẽtarius aurifex: q ides
est arrifex: atq ita est in hieremia: Titus aũt liui9: Cicero: Quin
tilianus: ceteraq; oĩs antiquitas pro is accipiũt: qui vulgo cam
psores dicũtur: non illos dico minutos qui Nũmularij t Men
sarij a nobis: Colyuiste a grecis dicuntur qui ĩdem trapezite vo
cari possent: Nam Colyuiste trapezas habẽt. sed Plaut9 in cur
culione Trapezitam t argẽtarium pro eodem accipit. Argutus
qui est acuta quadã et accurata solertia quasi acute arguẽs t ve
stigans: non autẽ ab altero acute intellect9 t vestigatus. Arma
rium vbi reponũtur libri: ceteraq buiusmodi. Armentum: vide
Brex. Armamentariũ vbi reponunt armamenta t arma. Ar
miger est qui in prelio gerit tela domini sui vt scutũ t arcũ: vt lan
ceam t cetera huiusmodi. Arũdinaceus ex materia arundinis.
Aruũ semẽti datur. Salusti9. Quia numide pabulo pecoris ma
gis q̃ aruo studẽt. ¶ Asciscere est remotum aliq̃d quasi scite voca

Apparatꝰ
Appendere
perpendere
Expende
Impende
Appeto. expeto
Apud te penes te

Aquatile
Aquosꝰ
Aratio
Nota mio ab vltro fugere

Assessꝰ
Conuentꝰ
Consessꝰ
Argentaria
Argentarius
Mumulary
Mensary
Colyuiste
Trapezite
Argutus
Armarium
Armentum
Armamentarium
Armiger
Arundinaceus
Aruum
Asciscere

tum capę. Cicero de oratore. Expertes esse prudētie: qua sibi asci
uerūt. Descisscre est ab iperio ductuq; alteri⁹ se subtrahere: vt mi⁹
lites ab duce: populi ab dño. Conscisscre fere ad mortē ptinet: vt
mortē sibi ipse cōsciuit. Ascriptitius homo: qui ad aliquam rē
ascriptus est. Ascribi se in eam ciuitatem voluit inquit, Cicero p
archia. Et pro eodem. Cum fuerit in alijs q̄z ciuitatibus ascrip⁹
tus. Idem in philip. Tu vero ascribe me in talē numerum. Idē
p Rabirio. Si q̄s hūc rephendendū putat ascribat ad iudiciuz
suū: nō modo meā sed bui⁹ etiā ipi⁹ q̄ cōmisit sentētiā. Itē cōtra
rullū. Illū sibi collegā ascribes. Tibi hoc ascribendū est. i. tribuē⁹
dū t imputandum Assectari. vide Deduco. Assęuerare est inter
ipa argumēta ꝓbationesq; admiscere vim animi: motūq;. Quod
declarat Quintilian⁹: quū inqt. Altera ex assęueratōe ꝓbatio est.
Ego hoc feci. Tu hoc mihi diristi: t o facin⁹ indignum. Et alibi.
Cū pser̄im quorūdā ꝓbatio sola sit in assęueratōe t pscuerātia.
Assidere: vide Sedere. Assumere est multū t pene nimium sibi
tribuere. Cicero i⁹ officijs Si id mihi assumo: video: id mihi meo
iure quodāmodo vendicare. Assurgūt sani vt stēt: aut vt obuiā
cant: assurgūt egroti vt sedeant: aut vt cubito innitantur. Ut ad⁹
ueniēti magistratui omnes assurgimus. ¶ Ast pro at: oratores
nō vtunt. est enim poetarū. ast nanq; longa est. ¶ At adiungitur
quomō sed cū tamē: licet alterū eorū sufficeret. Significat At
nōnunq; idem qđ saltem: vt in illo Virgiliano. At mesapus erit
¶ Atramentariū vasculū quod continet atramentū. ¶ Auctio est
venditio quedā in publico ac loco celebri: t hinc auctionari publi
ce t fere sub basta vendere. Audiendus nō est: idem est qđ audi⁹
ri non debet. ¶ Audio et exaudio indifferēter ponunt pro duplici
significatōe. Una ꝓ ea qđ est auri⁹ accipio. Altera ꝓ eo qđ est
audita peterī cōcedo: vt visa sum audire vocē militis. Et vos q̄z
p lucos vulgo exaudita silētes. Itē Audijt t celi genitor de pte si
nistra intonuit leuū. Et nulli exaudita deoz. Uota pcesq; mee.
Auditorīū loc⁹ vbi audim⁹ pceptorē aut oratē nō in vera causa:
siue op⁹ nouū recitātē aut si qđ sile est: vel ipa turba atq; ipe cet⁹
auditoz. Audiui te vt ceteros affuisse in plio. i. audiui te affuis⁹
se in plio: vt audiui ceteros affuisse. Audiui vo te affuisse in plio
vt ceteri: subintelligit audierūt. Auis est: q̄ ova parit: pēnisq; est
pdita pter vnū vespertilionē qui vtroq; caret: q̄tuoz pedes hz.
Volucris est q̄cūq; volat: nec auis solū sed ille bestiole quoq; mi⁹
nutiores: vt apes vespa culex musca cicada tē. Auricula chartis
lago illa est circa auriū cōcauitatē. Auscultо te. audio te: auscul⁹
to tibi: obtēpero tibi. Sū audiēs te: q te audio. Sū audiens ti⁹

bi:q; tibi obedio. Auſper dicebaſ: qui præerat nuptijs celebrandis:q; auſpiciū pro nuptijs capere ſolebat adhibebaturq; hic pro parte mariti. Pronuba vero que præerat nuptijs celebrādis pro vxore. Aliquādo cnī magis proprie pro eo qui dux militie eſt: vt primo car. Horatius. Nil deſperandū teucro duce ⁊ auſpice teucro. Auſpicium eſt vel a paſtu auium: vel ab inſpectione auium. Sed quia cōſul anteaq; iret in expeditionē capiebat auſpicium: hic factū eſt vt dicam⁹ auſpicia ducū atq; principū: q; a ſolo duce capianſ. Et hinc auſpicari nō modo auſpiciū capere: ſed etiā incipere: nec in bonā tātū partem quod frequētiſſimū eſt: verum in malam quoq;: vt apud Pli. At hō infeliciter natus manib⁹ pedibuſq; deuinctis: animal ceteris imperaturū a ſupplicijs vitā auſpicatur. Dicim⁹ p̄terea haud auſpicato me huc attuli: id eſt nō feliciter: quaſi auſpicijs repugnātibus. Itē inauſpicata bella: id eſt infelicia. auſpicata vero felicia. Quintilian⁹ de achille. Aut principem grecie virū in vltionē interfecti amici inauſpicata bella geſſiſſe. Et alibi. Itaq; vt apud illos homerus: ſic apud nos Vergilius auſpicatiſſimū dederit exordiū. Autē: vide vero. Autora re: vide in lima. Auxiliū do: feroq; dicimus. Opē do nō dicim⁹ ſed fero. Axilla diminutiuū eſt ab ala: ſicut maxilla a mala.

De littera. B.

Baculus diminutiuū habet bacillū. Cicero lib. ij. de finib⁹ Bacillū aliud inflexū aliud ita natū. Reperiſ tamē primitiuū ⁊ in neutro: vt apō Ouidiū lib. xv. Met. Eſſe ſolet baculūq; tenens agreſte ſiniſtra. Bacce ⁊ acini quo differunt vide acinos. ¶ Btūs qui rebus oībus ad vite vſum ornatumq; ſpectantibus abundat. itaq; locupleres ſane boēs beatos vocam⁹.

Felices omniū bonor; cōpotes ſunt. Bellū eſt tuz ipa pugna: tum totū tempus quo in militia ſumus quaz illiterati guerram vocant. Prelium ipſum tantūmodo armorum certamē. Nam ⁊ pugna certamenq; etiam citra arma fit. Interdū etiam nudis verbis. ¶ Bene mecum agitur: idem eſt quod in bona conditione ſum. Idem preclare tecū agitur. Optime cū illis agitur. Melius cum hominibus ageretur ſi paruo contenti eſſent. Ita male mecum agitur ac peius incōmodiuſue: ⁊ peſſime. Nōnunq; etiaz actiue. Valerius maximus libro. v. Bene egiſſent athenienſes: cum miltiade ⁊c. Actū eſt ſemper in malam partez accipitur: vt actū eſt de rep. i. reſpublica extincta deſperata perdita eſt. Bene habeo: bene habes: id eſt bene valeo: bene vales. Bene nōnunq; pro valde: vt Cicero Habetis oratione bene longā. Quintilian⁹. Bene ſudantes: benecq; comitati p foꝝ reducunſ. Benefician⁹

qui beneficiũ accepit. Benedico vni⁹ vocis datiuũ postulat: sic ut maledico: more tamen grecorꝫ hoc tpe p̃ter naturã suam dedim⁹ his verbis acc̃m. Bene dico aũt duarũ vocũ ꝛ aliud significat: ꝛ aliter regit. Betacius ex materia bete. ¶ Bim⁹ bima bimũ: id est duorꝫ annorꝫ. Vide anniculus. Bonũ generale nomẽ est: honesta pariter atqꝫ vtilia cõplectẽs: vt bonũ animi: bonũ corporis: bonũ fortune. Bonitas vero nõ vt multi opinañ idem vtriqꝫ quod bonũ honestũ: sed idẽ quod benignitas: a p̃mo fit bonus vir: bon⁹ seruus: bonus iudex: id est iustus ꝛ exequẽs officiũ sui. ab hoc bonus pater: bonus dñs: bonus deus: bonus eneas: hoc est benignus ꝛ clemẽs. ¶ Buccã ꝛ buccas pro eodẽ accipim⁹. Oratores frequẽti⁹ in singulari. Unde illud vsitatũ: dicam q̃q̃d in buccam venerit: id est i os: sed non labra: vt vulgus existimat. Quintiliano p̃bante: q̃ ait. Ore enĩ magis q̃ labris loquẽdũ est. Os aũt est ipa cõcauitas vnde vox prodit: nõ ora labrorꝫ. Et ennꝫ iuuenalis quũ ait: bucca foculũ excitat: nõ de extremitate oris: sꝫ inferiori parte dixit. que inflari solet ventũqꝫ concipere. Et iterũ de Tubicinib⁹ loquẽs. Noteqꝫ per oppida bucce: de illa informi vtrinqꝫ inflatione intellexit tubã inflantiũ: nõ de labris q̃ latẽti quũ tuba canit. Nam Horatius quoqꝫ quꝫ inquit. Ut iupiter ambas inflatus buccas: nõ de labris locutus est q̃ inflari nõ possunt. Quod plaut⁹ aptius docet. Nescias vtrũ maiores bucce an mãme sient. Et plinius inquit. Buccarũ sinus. Itẽ buccarũ immanitas. Burdo: vide mulus. Blandiri: vide adulari. Bractea tenuis est ꝛ sua sponte plicabilis: vt ex auro: argẽto: aurichalco. Lamina vero crassior est: tam ferrea tã erea plũbea: stagnea q̃ aurea argentea: electrea: aurichalcea: nec crepitat vt bractea pre tenuitate. Interdũ tñ ita tenuis est bractea vt crepitare nõ possit vt illa ex qua fit aureatura: hec Lau. Tu vo vide etiã ĩ lima nr̃a.

¶ De littera. C.

Celebs nõ tã q̃ caruit semp vxore: q̃ qui nũc caret: et inde celibat⁹. Calamariũ quidã vsurpãt pro theca calamaria: in qua calami recondunt. Sed qꝫ hoc tẽpore pleriqꝫ penna scribũt: põt etiã dici pennariũ nisi malimus appellare thecam pennariam: vt thecam calamariã: ꝛ thecam griphiariaꝫ Calcaria vbi calx coquit. Calcearũ pro calceis: vt cibaria pro cibis. Calet idẽ quod calidus est. Calescẽs pro calefiens: quanq̃ ne in simplici quidẽ suo reperit fiens nec quod ab hoc formet fiendũ. Calũniari est falsa crimina intẽdere. Preuaricari vero vera crimina abscõdere. Tergiuersari in vniuersum ab accusatione desistere. Ita martianus scribit. qui ait Accusatorꝫ temeritas tri-

bus modis detegit & tribus penis subijcitur: aut enī calūniatur: aut p̄uaricatur: aut tergiuersatur. Calumniari est tē. vt supra. ¶ Cameli significatio non modo ad marem feminā; pertinet: vt passer: vt aquila: sed cū genere femīino nonnunq; iungi inuenit camelos fetas quale est bos: vt apud Uerg. Ille meas errare boues. Cāparius custos exercitoue campi. Campus est planicies terre ampla & grandis: ideoq; spaciose platee: areeue cāpi nomen acceperūt. Unde rome campus martius. Naz locus huiusmodi angustior vocat area. ¶ Candet ignitū est inquit Nonius. M. Tullius de offi. Candēte carbone adurebat capillū. Cādet candidum est. Uerg. iiij. Enei. Candētis vacce media inter cornua fudit. ¶ Capere significat vel sponte: vel nō spōte accipe. Sumere tantū sponte. Capesso eo ad capiendū: vel capio. Capio spem de te. Concipio de illo spem. Duco: in spem hui⁹ negocij. Uoco: in spem. Ingredior in spem. Non tantū spei firmitatē significat: q̄tum colloco in te spem: & repono in te spem. Cice. In quo maiores natu spē dignitatis siue collocarent: Quint. In quo spē vitā senectutis reponebā. De capio vide etiā capt⁹ sum. Capitale odiū quod caput & vitā petit alteri⁹. Itē capitale supplicium: capitalis morbus: q̄ caput alteri⁹ petit. Capitalis aūt hō: capitale vitiū: capitale pcēm nō q̄ petat alteri⁹ caput: sed cui⁹ caput: aut p̄pter quod caput cōmittentis peti debeat ad penā. Capt⁹ suz oculis: pro orbatus suz oculis: nec vnq; reperias nisi in passiuo: & nunq; fere nisi de oculis dici similibusq;. Dicim⁹ item capt⁹ sum amenitate loci: dulcedine vocis: specie mulieris: amore pecuniarum: spe bonoz magnitudine sublimitateq; materie. captus sum delectatōe & cepi delectationem: vir vnq; delectatio cepit me: sed in passiuo potius: vt dictū est. Dicitur p̄terea misericordia cepit deos non dij misericordiā. capio dolorem tamē potius q; cepit me dolor: nō quia non possumus etiā sic dicere: sed quia habemus aliū in vsu modū magis p̄priū. Tenet me dolor sic tenet desideriū Itē cepi indignationē cepi siue cōtraxi molestiam potius q; cepit me indignatio: cepit me molestia. Contra cepit me tedium: cepit me odium: cepit me obliuio: potius q; retro: sum. Recte aūt dicitur cepi voluptatem: & cepit me voluptas. Capr⁹ custos caprarum. ¶ Caritas species est. Amor genus. Amor ad omnia pertinens: charitas ad homines. Maxima quidē charitas debetur parentibus: proxima filijs & deinceps reliquis. Charitatē etiā pro penuria accipimus: sed frumēti quidem & annone charitatē dicim⁹ vel penuriā vero vini: aque: pabuli: pecoruz: virorum: ceterarūq; huiusmodi rerum. Penuria est: vt sic dicam: carentia oīm rerū.

Charitas
Amor

Charitas vero q̄ cōtraria est fertilitati. Ideo Plini⁹ iunior ait: Accessisse agris suburbanis charitatē. Carnariū nō loc⁹ est vbi caro salsa suspēdit: sed caro ipa: nisi ingrentū pro ingrētē. Carptiz hinc z hinc decerpēdo: nō ipam seriē sequēdo. ¶ Catuli sūt ferarū siue immaniū siue mitiū. Nā z catulos muriū legimus. Pulli vo pecudū. Fet⁹ autū z pisciū: quanq̄z z hoc generali⁹ nomē est. Un fetificare pro parere: z fetura pro ptu ad oia aīalia mutapti⁹ net. Ceruoz binnulos dicimus: capreoloz: capreaū: damarū: lepoz: similiūq̄z. Catulos quoq̄z serpētiū immaniūq̄z piscīū qui nō edūt oua: ppie tamē catuli sūt filioli canū. Uergili⁹. Sic canib⁹ catulos similes. Cicero de diui. Erat aūt mortuus catell⁹ hoc noīe. Cateruatim p diuersas cateruas. ¶ Cauere: videre negatōes. Cauillatio est subdola ratio: quā nos cōscij nobis mendacij vincendiq̄z tamen causa pferimus. In hunc sensum semp iurisconsulti nisi sunt: z Quintiliani fere seculū. Cicero autē pro genere quodā facetiarū ceterū caius sentire videt idē esse calumniari: z cauillari qđ nō sentit. Martian⁹ cū accusatori tribuens calūniari: quuz ait. Calūniari est falsa crimina intēdere. Caupona cauponis taberna: z ea que vinum venditat. Quidam malunt dicere coponam pro loco. Causa mea venisti: z causa mei. Uide mei. Causari est causam rei geste afferre: aliquādo pene quod excuso. Uer. Causando nostros in longum ducis amores. i. causas afferendo. Ulpianus. Ne quis causari possit ignorantiam litterarū. Et alibi. causari tēpestatē vel viz fluminū. Ubi liceat dicere excusare ignorātiam litterarū: z excusare tempestatē z vim fluminum. Cautus qui scit sibi cauere non cui cauetur: nōnunq̄z res cui cauet. Ut p cecinna cicero. Quo res mulieri esset cautior. ¶ Cedicula: a cedes diminutiuum est. Cedo tibi: vnde z concedo tibi: pro non repugno tibi. facitq̄z preteritū cessi. Cedo te pro flagello te cuius preteritū est cedi pro flagellari z supinum cesum. Unde cesus vel qui flagellatus: vel qui amputatus est siue occisus. Raro pro occido hoc verbum accipitur. Cice. in Philip. Cedit greges armētorum. ¶ Celebris semper passiue ponitur: tā ad rem q̄z ad psonam relatum: vt locus celebris q̄ celebrat. Homo celebris cū honore celebrat z colitur: ppter qđ in hanc ducor opinionē vt locus celebris ppie sit honorato⁹ frequētia cultus: quod ex vocabulo hinc deducto probat: quod est celebritas: que tum hoīm certū honorarū declarat: tū dignationē ipam atq̄z honorē. Nō ita aūt frequēs neq̄z frequētia: quo noīe qualiscūq̄z hoīm multitudo significat: de quo lati⁹ in dictōe frequēs. Celo te hāc rē. Et celo te de hac re. ¶ Cēsor q̄ censurā gerit. Cēsorius denoiatiuum

est a censor: id est qui censurã gessit. ¶ Centenarius lapis: id est cẽ/
tum librarum: centenarius homo q̃ habeat centum annos: grex
centenarius id est centum capitũ. Dicimus tamen centenarium
numerũ librarũ: annorũ similiũq̃. Ideo recte dicimus cẽtenariũ
numerũ ãnorꝫ ingressus est. Nõ autẽ centenariũ annũ. Item sep
tenarium duodenariũ: milledenariũ numerum annorꝫ ⁊ similia
¶ Cerebrosus a puerso cerebro vocat. Unde Horatius. Donec ce
rebrosus prosilit vnus. i. insanus et peruersi cerebri. Certamen
etiam circa arma fit: interdũ etiã nudis verbis. Sic etiam pugi/
na. Certe mõ affirmat: mõ p̃ saltẽ accipit: vt Nõ potero tangere
certe potero videre vel At certe Preterea certe cõiuncta cũ cõtũ/
ctiõe ⁊ semp affirmat: vt Cicero. Et recte cõtra Cesarẽ est ingressus
armatus Certe cõtũcta cũ scio similibusq̃ vbis solet mutare e i
o: vt certo scio: sicut dicim⁹ manifesto p̃ manifeste. Aperto p̃ ap/
te. liquido p̃ liquide. Tuto p̃ ture ⁊ silꝛia. Certũ est: Nõ mõ pro
manifestum est: sed etiã pro deliberatũ ⁊ constitutum est. In quo
secũdo plerũq̃ adiungit datiu⁹ cũ infinito: vt certũ est mihi ire
in hispaniã. Nõnunq̃ dtũs subintelligit: vt apud Uer. Certum
est in siluis inter spelea ferarũ malle pati: id est mihi. ¶ Ceruix po/
sterior colli pars: vnde origo est oĩb⁹ neruis. Angulus anterior:
vnde vox haritusq̃ p̃cedit. Collũ oẽs partes insolidũ cõplectit.
Et qm̃ nerui qui corp⁹ erectũ rigidumq̃ faciũt in ceruice sũt col/
locati. dicimus hoiem dure ceruicis: quasi indomabilem more fe
rocium boũ. ¶ Cesim p̃ incisiones gladij: siue incidẽdo. ¶ Cibaria
pro cibis. ¶ Cicercula nomẽ leguminis: est aũt a cicer. Cicũ vide
pecus. Cicures. vide pecus. Cicurare: vide pecus. Ciliũ antiq̃
extreme ambitũ gẽe supiozis vocauerũt. Unde supcilia: quod
Plinius scribit. ¶ Circũspectus est: nõ qui circũspicit: quem sole/
mus appellare cõspicuũ: sed qui circũspicit: ⁊ in oẽm partem spe/
ctat: hoc est prudẽs ⁊ sagax. Circũsto ⁊ circũsisto: vtrũq̃ facit
circũsteti: sed primũ pro circundo: alterũ pro inuado ⁊ irruo: ⁊ q̃si
terrificatione aggredior. Uergi. Circũstant animę dextra leuaq̃
frequẽtes. Idẽ. At fessi tandẽ ciues infanda furẽtes armatim cir
cũsistunt. Et alibi. At me tũ primũ sęuus circũsteterit horror. Nõ
nunq̃ etiaz vt circũsto accipit: vt cesar in com. Et mercatores in
oppidis vulgus circũsistit. ¶ Citra pro sine aliquãdo: vt quũ dici
mus: plus vsus sine doctrina: q̃z citra vsum doctrina valet. ¶ Co/
ctiles lateres qui cocti sunt: ⁊ nõ crudi. Noĩa enĩ que exeunt in ci/
lis: vel in silis: vel in xilis: simillimã suis participijs vnde nascun
tur significationẽ habẽt: vt vas fictile: quod fictũ est a figulo: non
quod fingi potest. ¶ Cenaculũ locus ad cenandũ in loco supiozi.

Epitoma elegantiarum a Le.

Lenatio locus ad cenandū sed in imo poti⁹. Uerūtamē cenaculū nō tam p:o loco cenādi: q̄z p:o parte dom⁹ supio:e accipiť: que frequēter hospitib⁹ ad habitandū locari solet: q̄ totā domū cōduce/re non possunt. Et pte infe:io:e siue illa taberna: siue officina sit nō habēt opus: cui⁹ rei ꝓferrē exempla: nisi abūde Uarro suffice ret dicēs: Ubi cenabāt: cenaculū vocitabāt. postq̄z in supio:e pte cenitare ceperūt: supio:is domus vniuersa cenacula dicta: postq̄z vbi cenabāt plura facere ceperunt. Lepit eū penitere: posset te pi/gere: desinet me tedere sepi⁹ dicimus: q̄z cepit ille penitere: posses pigere: desinam tedere. ¶ Logito ꝛ excogito diuersa sunt: ante enī est cogitare: deinde excogitare: licet nō quicunq; cogitat statim ꝛ etiā excogitat. Uide plura in verbo excogitare. ¶ Lollibert⁹: colli/berteq; dicim⁹: quēadmodū cōserui ꝓseruiq;: q̄ ij plures sub vm bra vni⁹ patroni sunt: sicut illi sub imp:io vni⁹ dñi. Nō aūt dici/mus collibertini: aut coingenij. Ad nullā enī alterā p:iuatā per/sonā plures bo⁹ referri possunt. De libertis vero ꝛ libertinis la/tius in dictōe libertin⁹ videto Lollis est vt ita dicā monticulus siue p se ꝛ a mō:e separat⁹. Siue pars mōtis. Jugū vt ita etiam dicā ipa arduitas mōtis: ꝛ p:oclivis ac p:ona supinitas: cui sil/lis est in colle. Cliuus tñ mollis magis ꝛ clemens: vt cliu⁹ capitoli/nus: cliu⁹ montis auētini. Ꝓ:omō:oriū mōs est in mari ꝓmi/nens. Colybiste a grecis dicunť: q̄ idē Trapezite vocari possent Nā colybiste trapezas habēt. A nobis nūmularij ꝛ mēsarij q: gre cis colybiste dicunť. Lolibos nūmus dicit. Inde colybistes nū/mulari⁹. Videto tñ plura in dictōe Argētari⁹. ¶ Colurn⁹ p:o ma teriato dicit illius arbo:is: que co:ylus dicit. ¶ Comes comiti ra ro ducitur. Socius socio ducitur. Nanq; socius est par: comes vero mino:: quippe q̄ sequitur et ducem habet: est item comes q̄ vtcūq; sequitur alterius ductum. Socius vero plerūq; in nego/tijs serijsq; rebus ꝛ fo:tunc arbitrio subiectis. Sodalis autem p:op:ie est in rebus leuio:ibus ac sepe voluptuosis. M. Tullius Epulabar modice cū sodalibus. Sodalitates enī me q̄stō:e sunt institute. Laius aūt sodales inquit: q̄ eiusdem collegij sūt. A quo non sane disco:dat apud. M. Tullium Antonius: quī No:ba/num questo:ē suū appellat sodalem. Comis est benignus homo ꝛ facilis: qui alijs nō grauare inseruit. Comitari mino⁹ potius erga maio:es. Cōmeatus in singulari tñ est p:o facultate ad tē pus a milicia ab alioue ministerio recedēdi: quē p:ebet militi im/perato:: ꝓpositusue iufe:io:i. eundiq; quo velit: ad p:escriptū diē reuersuro. Licet Liui⁹ li. xxxij. ait. Magna ꝑs sine cōmeatib⁹ delabebatur. In vtroq; aūt numero p:o cibarijs ad alimoniam

reip. aut exercit⁹: aut alicui⁹ multitudinis: interdū etiam priua/
tim Cicero pro lege Manilia. Jā comeatu ⁊ priuato publico pro
hibemur. ¶ Cōmendo te regi. i. cōmitto: cōmendo te apud regē. i.
laudo. Cōmentarij oēs sūt libri: sed nō cōtinuo libri cōmētarij.
Nāq; vbi res sūt late diffuseq; explicare ⁊ nō breuius q̄s poterāt
tractare libri tm̄ sūt: nō cōmētarij: in q̄bus ad exequēdā historiam
alijs videt subiecisse materiā. Cōmētarij nomē q̄d significet ter/
tio declamationū libro Seneca declarat: quū dicit. Sine cōmen
tario nunq̄s dixit: nec cōmētario p̄tētus erat: in q̄ nude res ponū
tur. Et Cicero in Bruto Nō est oro sed capita rer⁹ ⁊ oronis com
mentarijs paulo pleni⁹. Dicit aūt cōmentari⁹ ⁊ cōmentarijs. Cō/
mentarij ⁊ cōmentaria in alia etiā significatione: q̄ est vt sentio ex
positio ⁊ interp̄tatio autor⁹. Quidā q̄s talia huiusmodi opa cō/
mentū vocauerūt: vt Nigidi⁹: Donat⁹: Prisciani⁹: alijq; nōnulli.
Cōmētitia ratio q̄ ad tp̄s cōmenta ⁊ excogitata est. ¶ Cōmigrare:
emigrare demigrare silia sunt huic vbo migrare q̄d est domicilij
mutare: ⁊ alio se ad habitandū cōferre relicta prioze habitatōe.
Remigrare aūt reuerti in p̄stinū domicilij. Trasmigrare in lon/
ginquozem locū domicilij habitationeue mutare. Immigrare
in domū aliquā habitādi gr̄a ire. Eap̄pter boues q̄ moriunt mi/
grare dicunt. Etenī q̄ moriunt tanq̄s domicilij corpis relinquē/
tes alio ad habitādū dūtaxat aīa se trāsferūt. Tūc aūt cū appositō
recti⁹ q̄s sine apposito vtemur: vt apud Ciceronez li. vj. de rep.
Anteq̄s ex hac vita migro: ⁊ Quinti. in corpe p̄fecto. Seu quū ad
infernas sedes aīa migrauit. Cōtraq; nequaq̄s milites quum ca/
stra mouēt: aut de statōe munitionibus siue discedūt: migrare dicū
tur: vtpote vbi domicilij nō habuerūt nec in domicilij se p̄ferūt
Decedere aūt q̄d sit vide in lr̄a. D. Cōmitto sequēte vt vel sili di/
ctōe: semp in malā p̄tem accipit. Vñ Cicero ait. Nō cōmittas vt
dicēdū sit nō putarā. Quinti. quoq;. Nō cōmittā vt illa dubia fa
cia defensionis sollicitudine. Et alibi. Nihil tibi min⁹ cōmitten/
dū q̄s vt vlciscaris hoc flagitiū. Nec recte dicas fac committas vt
oēs te laudēt. aut sic: Nō cōmisisti vnq̄s vt laudar⁹: ppterea semp
hz secū negationē. ¶ Cōmodatari⁹ q̄ nō cōmodatū accepit: passi/
ue enī accipit: vt legatari⁹ q̄ legatū accepit. ¶ Cōmune est hoc om
nib⁹ ⁊ oīm vel cōe mihi tecū ⁊ cū ceteris. ¶ Cōparo hāc rē illi: ⁊ cū
illa: cōfero isti ⁊ cū isto. Preterea hic nō est cū illo compandus:
meli⁹ de minore ad maiorē dicit: vt Verg. cū Homero. Horati⁹
cū pindaro nō est cōpandus: q̄s e diuerso. Sic Homer⁹ cū Ver/
gilio. Pindarus cū Horatio nō est cōpandus: e diuerso tm̄ non/
nunq̄s reperit. Cōparatiui natura est superare in ea q̄litate quā obti/

ner positiu⁹: vt antiq⁹ior te ego sum. i. maior te nat⁹ sum. Cōpa⁊ ratiuū resolui p magis t positiuū Prisciano voluit. Dz p cetera quoq; resoluīt q̄ eundē vsum pstāt vt fortior plus fortis vehemē tius fortis: validi⁹ fortis t q̄ sunt ciusmodi. Cōparatio fit vel ad vnuz vel ad plures tā sui generis q̄z alieni: q̄uis greci honoris cā sue gētis magis q̄z ratōe veritatis dicūt non posse ad multos sui generis fieri cōparationē. Alij aūt dicūt hāc esse rationē ꝓpter quā nō vtunt tali cōparatione: q̄ quū ad plures sui generis fit cōparatio suplatiuo possum⁹ vti: vt fortissim⁹ grecoz Achilles. Sed suplatiu⁹ multo alios excellere significat. Cōparatiu⁹ vero pōt t paruo supantem demōstrare. Unde etiā diminutionē iure accepit apō nos maiusculus: minusculus. hec Prisciano. A quo tā pro grecis q̄z pro latinis dissentio. Nā quero a prisciano: quonā modo greci di stinguerēt sensum cōparatiui a sensu suplatiui: cū ipi compatiuo q̄z gtm tribuāt: nisi hac rōne. vt hoc ad vnū. illud referat ad plura: Loquor quotiēs cōparatio fit ad eos: q̄ sunt ciusdē generis. Nā ad eos: q̄ sūt alieni: necessario q̄z vtunt grō p ꝓpatiuū: cū ablatiuo careāt. Cū dico ꝓparationē more Prisciani: tā suplatiui q̄z cōparati⁊ ui: intelligi volo. At qui apud latinos ista ābiguitas nō est: qui cō⁊ patiuo ablatiuū tribuim⁹. Cū tāti momēti est illa grecoz ratio: vt eā latini ad formā grece cōstructiōis imitati sint. hoc ē vt cum genitiuo iungerent comparatiuum: vtiq; inter duo: Nam super⁊ latiuum non dubium est habere locum inter plura. Ut aiacum fortior fuit thelamonius. Et manuū melior ē dextra: si vero tres aiaces fuissēt: diceremus nō fortior: sed fortissim⁹: sicut digitoz uz longissim⁹ nōlōgior medius. Horatius. O maior Juuenū inq̄t ad duos cū pisones filios: patrēq; scribebat. Ouidius in pson a Medee: que duos filios habuit: Cū minor e pueris iussu studio q̄z videndi Consticit ad gemine limina prima fores. ¶ Compati⁊ uo vtendū ē ad vnū sui gn̄is: ad plures suplatiuo: ita apud nos vt apud grecos: q̄ etiaz ad plures diuersi generis cōparatiuo vtunt vti et nos. Ut aiacū fortior fuit thelamonius. Ego sū doctissim⁹ romanoz. Et Achilles troianis fortior fuit. Hec Lau. Tu vo in lima leges cōparatiuo larios vsos ēt ad plures sui gener⁊. Cōpa⁊ ratiuo t suplatio iūgīt ēt iter t ex. Quīt. Qui iter nos vt apparet: fortior fuit. et i gemīs: dū pbibēat: vt ex duob⁹ filijs vilior īcipiat esse pitur⁹: sic ēt de suplatiuo legīt. ¶ Cōptū est mihi: t exploratū est mihi idē est: qd scio p iuestigatōez. Sīr cōpi t exploraui ꝓpo⁊ tutū ē mihi deliberatū ē mihi. Decretū ē mihi: idē est qd apō me cogitādo firmatū est. Sīr ꝓstitui t decreui: At nō ita dēliberaui: possū nāq; deliberasse: t nihil ꝓstituisse. Itaq; differt an senatus

deliberauit:an senatui deliberatū est:id est decreuit. Exploraui tamē pro inueni fere accipitur.cū exploro idem est q̄ indro sagacit ter.Ūñ exploratores.¶ Cōplacitus ab actiua voce: sicut fluꝰ ve nit:habetq̄ significationē nec actiuā plane:nec passiuam fluxus. ¶ Cōplodere est aduersas manꝰ inuicem collidere. Qō fieri pluri bus de causis solet:vel ad testificandū more feminarū dolorē:vel pre gaudio:vel per subitā admirationē:vel sique sunt alie cause. Supplodere est pedem terre incutere:quod interdū solet in ora tore laudari. Explodo non tm̄ significat eyicio: sed eyicio manib⁹ bus:t quidē cū sono pulsantib⁹.Qualiter quēpiā e domo e thea tro:ex aliquo cōcilio iniectione manuū atq̄ pulsatione eyicimus. M.Tullius Histrio si paulū se moueat extra numerū:aut si ver sus pronūciatus est vna syllaba breuior:aut longior exibilatur:t explodit̄. ¶ Cōplura:vide in dictiōe plura. Cōpos voti: vide in potior.¶ Concio est populi multitudo cōgregata:vel ex magi stratus iussu:vel publici sacerdotis:vel sua interdum auctoritate t spōte ppria ad audiendū oratorē cōcionantē in bonū publicū: cuius etiā oratio vocatur cōcio:in prior significatio est grece ec clesia:quā nos pro latina voce habem⁹. Multiq̄ ecclesiam nescio iure edes sacras appellant:cū ecrum hoīm:sicut diri significet nō loca:hec Lau. Tu vero videas limā nr̄am. Conciliam⁹ amorē nobis alicui⁹:cōciliamus benivolentiā. Nō aūt cōciliam⁹ gr̄am Rursus inimus amorē aut benivolentiā. Quaꝝ oīm orationū eadē fere sententia est:ac si hoc verbo vterer cōparo vel contraho: Nisi q̄ inter gr̄am est magis fauorē compare q̄z amorē. Reconci liari tamē t in gr̄am redire idem sunt: quotiēs amici interposita aliqua offensa:quū aliquādo fuerūt inimici in pristinā redeunt benivolentiā ac familiaritatē. Sed redire in gr̄am etiā cum inani matis solemus. Unde Cicero de senectute. In gr̄am cū voluptā te redeamus. Preterea cōciliamus nobis laudē: famā: similiaq̄ non aūt inimus.¶ Condictio a cōdico nascitur: Conditio a con do. Illud rarius est:quod ita iustinian⁹ diffinit. Cōdicere est de nunciare prisca lingua. Nunc vero abusiue dicimus cōditionem actionē in psonā:quā actor intendit sibi dare oportere. Sz nulla hoc tpe eo noīe denūciatio fit. Ergo conditio est: vel hec actio vel illa denūciatio. Cōditio vero multis his tpib⁹ male vsurpāt acci piētes pro mētis q̄litate:veluti illud hic est hō māsuete t bone cō ditionis:q̄d antiq̄ dicebāt:māsueti t boni ingenij:nos q̄z māsue ti animi māsueteq̄ mētis. Hō aūt bone cōditōis latine dr: si ad fortunas referat: nō si ad mores. Ut est vir magne: pue: medio cris cōditōis i.diues pauper:aut inter hos medi⁹. Ego sum po

sit⁹ in hac cōditōe .i. fortuna ac sorte. Cicero. O miserā cōditionē admīstrādi cōsulat⁹. Huic significato illō pene par est. Cū iter plura eligēdi sortis est oblata electio: vt apud. M. fabiū. Oblata est a iuuenib⁹ tyrāno ꝺditio: vt dimitteret alterū ad visendā matrē ad diē pstitūtā reuersurū: ita vt nisi occurrisset ad diē de eo q̄ restiterat pena sumerē. Dicim⁹ igit offero ꝺditōem vel fero: vel pono ꝺditōez. nunq̄z fere p aliud verbū: q̄ cōditio dū placuit: etiā fere semp dicim⁹: accipio ꝺditōez: vt apud. Ter. Amatores ch: ysidis tulerunt mulieri ꝺditōez. Ipa vo accepit ꝺditōem: hoc est pactioni pmissionicq̄z assensit. ¶ Cōducit p vtile est: Decet: iuuat t siq̄ sunt alia: nec psonalia sunt plane nec impsonalia cū habeant numeros. hec vestes decēt nos: Isti cibi iuuāt te: studia secreta maxime ꝺducūt. Explicit explicūt nunq̄z q̄ scīā legi Conductīcia domus q̄ cōducta est. Noīa enī in tius si a supinis descēdūt passionē quādā significāt: vt ratio ficticia ac cōmētitia: q̄ ficta t adtps cōmenta t excogitata est. Si tū ab noīb⁹ descēdūt significāt materiā: vt stramentiti⁹: lateriti⁹. ¶ Cōfero me in agrū t ad agrum. Dicim⁹ aūt cōtuli me ad catonē nō aūt in catonē: nisi fuerit significatio donatōis hoc modo Multa ꝺtuli in catonē id est multa donaui catoni. ¶ Cōficio pro pficio et pro co qō est sauciādo trucido. Inde cōfectores ferarū. Ipa enī ppositio Cum in bonā t in malā rē accipi solet. Confido pro credo: tū in pterito: tū in psenti tū in futuro. In pterito. Qm̄ pbatā rationē officij mei vobis esse cōfido. in psenti. Quāq̄z a Cratippo nro principe huius memorie philosophoz hec te assiduc audire atq̄z accipe cōfido. In futuro Ita fore cōfidimus: hec exempla ex Cicerone sunt. ¶ Cōflauī es alienū: t Contrari es alienū: idē est q̄ factus sum debitor aliene pecunie. Dissoluo es alienū: idē est qō cōtraxeram eris alieni restituo: t pluribus soluo. ¶ Cōfluens pro loco quo duo flumina conuenīt: masculini generis ē substātiuaꝫ enī. ¶ Cōiecto: cōiecturo: cōiecturā facio: coniecturā capio: cōiectura cōsequor: coniectura colligo: cōiectura duco: pro eodē accipiunt: aut parū differūt: q̄ efficacius quiddā est cōiectura colligo: q̄z in ceteris. ¶ Cōiurare t cōspirare fere in malū accipiunt: quotiēs in patriā: aut bonū pncipē cōiuratio fit atq̄z cōspiratio. Sed si honesta causa id fiat in bonū etiā accipi debēt. Nam t Mucius Scevola ad porsenā regē inqt. Trecēti cōiurauim⁹ principes iuuentutis romane vt in te hac via grassaremur. Et cicero ad cesarē p ligario: fratrū cōspirationē dixit: q̄si vnanimitatē. Verū cōspiratio. vt in hoc ipo loco nōnūq̄z nemini pnicīosa est in neminēq̄z grassaꝫ: cōiuratio semp in alteri⁹ perniciem grassari solet. ¶ Cōniuere est apire t claudere

oculū. ¶ Cōscīscere fere ad morte pertinet: plerūq; ēni sic legimus. Morte sibi ipe cōsciuit. Morte tibi ipe cōscīsces. Morte mibi ipe consciscam. Logā te ad mortem tibi per teipm cōscīscēdam. Ascīscere est remotū alīqd quasi scīte vocatū capere. Descīsere est ab imperio se ductuq; alteri⁹ subtrahere: vt milites a duce: ppli a dño: discipuli ab opinione magistri: quā prius seqbātur: pīsertim ad alteri⁹ imperiū vel sententiā se trāsferentes. ¶ Cōsessus nō est cōsessio: sed hoīes vno in loco cōsidentes. ¶ Cōsideratus q̄ agēda cōsiderat: nō qui cōsiderat. Incōsiderat⁹ q̄ agēda nō cōsiderat: nō qui nō considerat ¶ Cōsolatio t solatiū idē sunt: nisi q̄ consolatio fit verbis solatiū re. cū consolari sit oratione. Solari vero fere semp aliter. Solamē idē est qđ solatiū: sz magis poeticum. Uergilius: Solamenq; mali de collo fistula pendet. quo tamen Boetius t quidam alī vtuntur. Cosonās pro littera non vocali femīnini generis est: substantiuat ēni. ¶ Consul q̄ cōsulatū gerit. Cōsularis qui cōsulatum gessit Consulo te: cōsilium peto a te: vel interrogo t inquiro Consulo tibi: cōsilium do tibi: vel cui q̄ deo tibi. Sed hoc frequētius ac magis ꝓprie in rebus: vt cōsule vite tue. Cōsule valitudini. cōsule dignitati. cōsule saluti: consule reb⁹ tuis. In plurali aūt numero interdū reperitur sine appositō tamen: vt cōsulunt senatores: qđ frequētius dicim⁹ cōsultant. i. deliberāt. Nōnunq; cōsultare est yni⁹. Cōsulto: fere pro eo qui alīū consulit. accipi solet nonnunq; tamen pro eo q̄ alī consulit. Salu. In iug. Simul ab eo petunt vbi fauor cōsultor: q; sibi adsit. Cōsultus est hō prudēs t sciēs: dignusq; a quo cōsilium petas. Inde est incōsult⁹ adiectiuū. Quinti. O inconsultam mulierem semp amentiā. i. imprudentē: incōsideratā t nullius cōsilī. Dicitur etiā Juriscōsultus t iurecōsult⁹. Et ouidi⁹ libro primo de arte in simplici dixit. Sit tibi credibilis sermo: cōsultaq; verba. ¶ Consternere est corpis. Cōsternari aūt animi: quū mens turbata est: t de statu mota: t q̄si humi strata. Ideoq; sepe cōtūgi animū videm⁹: vt cōsternatus aīo. Salust. in hist. primo inquit. Equi sine rectorib⁹ exterriti aut saucī ꝓsternant: cū sit vsitatius cōsternunt. ¶ Cōtendere t intēdere indifferēter dicim⁹: vel cōtentio t intētio. De q̄bus oībus late in dictōe Intēdere. Cōtentus qui cōtinet qđ aīo satisfacit: nō qui cōtinet. Cōterrane⁹ q̄ eiusdē terre est: hoc est territorij. maior ēni est terra q̄z vrbs: oppidūue: cui⁹ habitadores vocant ciues. Plini⁹ tñ catullū ꝓterraneū suū vocat: vel q̄ ex dioecesi illa: vel q̄ ex vrbe sit veronēsi. Uterq; autē dicetur est Veronēsis. Nam illi⁹ nepos t p adoptionē filius fuit Nouocomēsis. Ideo Pli. secūdus t ipe dici⁹ est. ¶ Cōtinēter est

cõtinue:siue cõtinuate:qõ a cõtineo venit. Conticesco idem est quod suũ primitiuũ pticeo:sicut alia multa in sco:vt Adhereſco: Delireſco: cõcubiſco:labaſco:obdormiſco:cõtremiſco:erpaueſco et his ſilia. Cõtinens pro terra q̃ nõ est insula feminini generis est.vt de Sicilia ad cõtinentẽ parũ intercapedinis est. Cõtinentia:de hac vide in dictõe Abstinẽtia.¶ Cõtrahere es alienũ q̃d sit: vide ꝓpare.¶ Cõtumelioſus semp actiue ab autoribꝰ accipi ſolet: pro eo scz q̃ cõtumeliã facit. Conuenit hoc mihi aut cõuenit hoc nobis.i.decẽs est t cõueniẽs. Cõuenit hoc inter nos.i.cõſtat:t cõtrouersia caret. Cõuenit mihi tecum.i.sine cõtrouersia est inter nos qõ ego dixi:cõuenit tibi mecũ.i.sine cõtrouersia est inter nos qõ tu dixiſti. Nõnunq̃ sine vtroq̃:vt cõuenit Conuentus facit diminutiuũ cõuenticulũ. Licero pro Sextio. Tamen cõuenticula hoĩm q̃ ciuitates noĩauerũt. Conuentus nõ est cõuentio: sed oẽs q̃ in vnũ locũ cõuenerunt.¶ Conuitiũ a vitiũ vel pociꝰ a vito deſcẽdit: vt Utcupero tametsi non omnino repugnẽ ſcribi p c.vt q̃buſdã placet nõ per.t. Est aũt cõuitiũ maledictũ cõtumelioſum.¶ Copia facultas:poteſtaſq̃:vt faciã tibi copiã inſpiciẽdi libros meos.i.dabo tibi facultatẽ vel faciã tibi ptãtẽ. Jũgitur aũt semp cũ facio dũcarat ad oratores. Nam poete cũ aliis verbis: t ꝑcipue cũ do. Uerg. Affari extremũ miſere data copia matri. Et iterum. Poſtq̃ introgreſſi:t coram data copia fandi. Sine his aũt duobꝰ ꝓbis copia plerũq̃ pro abũdãtia accipiť: vñ dicta est copia ratõis:t copia pecuniaꝝ:t copia frumenti. Jn plurali q̃z ꝓ codẽ ſignificato:vt Noui copias tuas:oĩm rerũ copias habeo. Peculiariter tñ appellamꝰ militũ multitudinẽ:vt copie põpeij. copie ceſaris.pro quo impiri dicũt gẽtes põpeij:gẽtes nře. Et in hoc etiã ſignificato nõnũq̃ in ſingulari:vt Dom.ad domitium. Neq̃ ſolꝰ cũ iſta copia tãta multitudinẽ ſuſtinere poterť. Saluſt. Poſtremo ex oĩ copia Catiline tẽ. Virg.li.ij.ene. Ec que ſit circũ me copia luſtro.¶ Cordi est:t in aĩo est:differũt. Nã scõm ſignificat in aĩo habeo vel animꝰ est mihi: vel volo atq̃ cõſtituo. Jllõ vero est delectat:et placet. Corpus potiuſq̃ carne nrm viuentiũ dicimus:t hoiem corpulentũ potiuſq̃ vt aliqui loquũtur carnoſum. Quintilia.membra ſine corpe. Licero ad Gallũ. Nam t vires t corpus amiſi. Martialis. Uiuebãt lacerti mẽbris ſtillãtibꝰ artus. Jnq̃ omni nuſq̃ corpe corpus erat: hoc est in corpe illius non erat caro. Corpuſculũ diminutiuũ est:a corpꝰ. Cora pars ſupra femora:vertebrũq̃ ipm quotiẽs vitiatũ est:aut os illud qõ in vtrebro voluiť fracerũ:cora vitiata fracta vt dicť. Femora aũt partem illã exteriorẽ ſignificant. Femina partẽ interiorem mu-

lieremq; que se ꝓtingũt. Uel femora partẽ anteriorẽ. Femina posteriorẽ. A quo conficit nomẽ femoralia: siue Feminalia: vtroq; cui modo scriptũ reperio ꝓ brachis: dicit tñ ntũs femen nõ reperiri. ¶ Lubiculũ a cubili nõ venit: cũ intra cubiculũ cubile sit.

Lubo: cubui: cubitũ: cubatio nõ cubitio. ¶ Luius: cuia: cuiũ: a veterib⁹ nõ inter noĩa: sed inter ꝓnoĩa numerabãt: vt me⁹ mea meũ. Itaq; vt dicim⁹ mea est: tua est: sua est. Et mea tua sua interest. Ita cuia est: t cuia interest. Plautus in epidico. Ego illũ conuenĩã: atq; adducã ad te: cuia est fidicina. Licero ꝓ Murena. Ea cedes potissimũ crimini dat ei: cuia interfuit. nõ ei cuia interfuit nihil Interrogatusq; cuiũ pecus respõdeas meũ tuũ suũ vel illi⁹. ¶ Lulter cutell⁹ facit diminutiuũ. Lulpa medicoꝝ plures pereũt Defectu coꝝ multi. Is nãq; defectu medici perit: cui medicus ꝓsto nõ est: culpa vo medici: q̃ moritur⁹ nõ erat: nisi ꝓsto medic⁹ sibi fuisset: quã maiorẽ partem esse arbitror. Decideo dixi ꝙ nõnulli ꝓ culpa medicoꝝ aiũt defectu: Et visis hoiz rerũq; vocãt defect⁹: cũ dicere debeãt vitia: vel culpas vel mẽdas: aut menda libri. Defectio plurimũ a defectu dissentit cum sit recessio aut militũ: aut ciuitatis a dño: vel a supiore. Est enĩ Deficere t Desistere a ductu alter⁹ decedere: t q̃si rebellare. t Defectio q̃si rebellio. ¶ Luias. Nr̃as. t Ur̃as: nõ tm patriã nationẽq; innuunt: sed etiã ꝓres t q̃si secrã: vt Uestrates philosophi nõ sunt ita ppl'ares et fauorabiles: vt nostrates: q̃ epicuri schola ꝓdierunt. Et cuias philosophi vos estis: Stoici ne: an academici: an peripatetici. an nr̃ates Epicurei. Licero, Putares ne vnq; accidẽ posse vt mihi ẏba deessent: nõ solũ ista vr̃a oratoria: sed hec etiã leuia nostratia ¶ Cũ ꝓpositio ꝑ appositionẽ nõ iũgit rei notãti instrumentũ sed comitẽ. Percussi igit hasta dicẽdũ est: nõ cũ hasta. Instrumentũ enĩ pcussionis hasta est. Itẽ pcussi gladio: non cũ gladio. Impuli te pugno. Uideo te oculis. Tãgo te manu. Deleuit epl'am lachrymis. Abstersit sordes aqua. Ablatiuus aũt nõ instrumentũ sed ꝯiunctõz significãtib⁹ cũ addi solet: vt accept⁹ est a nobis cũ honore. Magna cũ beniuolẽtia scripsit. Cum mira affabilitate me allocut⁹ est. cũ dira truculẽtia me aspexit. Cũ t Tũ indicatiuũ fere postulãt. est aũt in cũ q̃ddã min⁹ In Tũ q̃ddã mai⁹. Et hoc duobꝰ modis: vt aut gñale aliq̃d p̃cedat: sequat spãle. Aut ambo sint spãlia. Primo mõ: vt apud Quinti. Qõ cũ oĩbꝰ cõfitẽdũ est. Tu nobis p̃cipue q̃ rõnem dicẽdi a bono viro non sepam⁹. id est oĩb⁹ multũ: mihi vero maxime. Altero mõ apud cũdẽ. Qõ op⁹ Marcelle Uictori tibi dicam⁹. Quẽ quũ amicissimũ nobis: tum eximio lr̃aꝝ amore flagrãtẽ: dignissimũ hoc mutue iter nos cha-

ritatʒ pignore iudicabam⁹. Id est muleū ꝓter amorē tuū in nos plus tñ ꝓter amorē iudicabam⁹ lrāꝫ. Raro aūt ali⁹ modus q̄ʒ indicatiu⁹ cōuenit. Cicero ad curionē. Brauī teste ꝓuatus sum amoris erga te mei pr̄e tuo clarissimo viro: q̄ quū suis ✝rutib⁹: tū ✝o te filio supasset oīm fortūas: si te añ vidisset: q̄ʒ vita decederet. Sed nunq̄ʒ hoc fit nisi sub vno ✝bo. q̄ si qñ sub duob⁹ fieret nō tñ in diuersis ✝boꝫ modis diuersisve tpib⁹. Sed ad tū reuertamur: qō sepe sine cū ponit geminatū: triplicatū: t in q̄uis longū multiplicatū sed q̄tū ego sentio in reb⁹ paribus: Ut Quintilianus. Nec indignet herodot⁹ eqri sibi Titū liuiū: cū in narrando mire iucūditatis: clarissimi q̄ candoris: tū in cōcionib⁹ supra q̄ enarrari pōt eloquētem: ita dicunt oīa tū reb⁹: tū psonis accōmodata. Tacco de eo modo qñ accipit pro aliqñ vt tū hoc tum illō dicas. i. aliqñ illud. Vel modo hoc modo illud. Cū pro quāuis etiā repit: Cicero enī pro deiotaro hoc mō incepit. Cum in oībus causis grauiorib⁹ Cai cesar initio dicēdi cōmoueri solā vehemētius q̄ vel vsus: vel etas mea videt postulare. Tamen in hac ita me multa pturbāt tē. Idē alio in loco. Satis ne cōstanter facere videamur: q̄ cū p̄cipi nihil posse dicam⁹. Tñ t alīs de reb⁹ dissere re soleam⁹: t in hoc ipō tpe p̄cepta officij ꝓsequmur. ¶ Curiosus semp actiue ab auctoribus accipi solet. Dicit aūt curiosus a nimia cura: quoties plus diligentie q̄ opor̄teat impēdim⁹ reb⁹: vel nr̄is: vel alienis. Curriculū ꝓ cursu: t ꝓ loco: in quo certamē curredi exercet: nonunq̄ʒ etiā pro curru: vt Cursius lib. viij. Sed etiā in amnē p̄cipitauere curricula. Cursim idē est qō currēdo. ¶ Clarus t p̄clarus figurate accipiunt ꝓ eo: q̄ tanq̄ʒ fulgore quodā fame t glie resplēdet. Uñ clarissima t p̄clarissima gesta dicimus Sz p̄clarus ꝓ bon⁹ nonunq̄ʒ repit. Et p̄clare ac optime idem roboris ac virtū in significatōe obtinēt Ci. in lelio. Cū illo vero q̄s neget actū esse p̄clare. ¶ Classiari⁹ custos exercitore classis. ¶ Crapulari: vide obtuere. Crepit⁹ sonit⁹ est violētus crepulsu resultās. Uñ increpare est cū eruptiōe vocis t īmani sonitu reprehendere: cymbala tympanaq̄ crepitāt. Uñ fit crepitaculū. Tube q̄ʒ t cornua: similiaq̄ crepāt: siue crepitant: crepit⁹ ite ore infimo fieri solet. Crimē nō mō ꝓ delicto: sed ꝓ ipa etiā criminatiōe. Licero in philip. Hereditatē mihi negasti obuenisse: vtinā hoc tuuz verū crimē esset. ¶ Crud⁹ vocat nō q cibū indigestū hz in stomacho: sed q egre difficileq̄ʒ digestibilē: ex q offendit: nimio vel tanq̄ʒ noxio. Appellam⁹ ite. boiem crudum p̄sertim q est truci aspectu: cui⁹ aspectu oculi nr̄i offendunt: vt stomach⁹ cruditate cibi. Est etiā crudū vuln⁹ Et Recrudescere dolor ac vln⁹ dicit quasi re-

nouari. Et cruda poma dicim⁹ q̄ nō sunt matura. ¶ De lr̄a. D.

Apes volūt esse vel deoꝝ: vel nr̄as in sacrificijs deorum.

D Epule sunt tibi ministerio hoīm: t in nr̄m vsuz compari.

Epulū solēniores quedā epule: t ꝑpe publicū conuiuium in propatulo numerosis ciuib⁹ exhibitū: siue in dedicatōem templi alicui⁹: siue in honorē deoꝝ vel in magnificētie ostētationez: siue in funere magni alicui⁹ viri. Cui sile est qō hoc tpe fit: quum publice pascim⁹ pauperes: p̄sertim in mortibus ꝓpinquoꝝ. Quod vel idem est pene qō parentare. A nr̄is enī vulgo parētalia appellant. eo q̄ parentib⁹ iusta celebrent: vt hieronim⁹ scribit. ¶ Dare fidē est aliq̄d facē ꝓmittere. Ter. in an. Brauidaq̄ facta fidē dat vxorē sibi fore hanc. Fidē habere est credere. Quint. Fidē habes hoīb⁹: quos mentiri alius affirmat. Dare ptātem: vide indulgentiā. ¶ Deambulatoriū: loc⁹ vbi deambulam⁹. ¶ Debellare: est bello vincere: aut bello capere. Expugnare pugnādo capere: vel potius pugnādo vel oppugnādo vincere. Sed debellam⁹ porti⁹ hoīmines. Expugnam⁹ aūt opa molesq̄: vt castra: vt castella: vt vrbes: vt naues. Decedere q̄q̄ ꝑ accipiat nōnunq̄ pro eo qō est discedere aut recedere. tamen ꝓprie est a mādato custodie sue loco recedere. Unde cōsules p̄sides p̄tores dicuntur ex ꝓuincia decedere. Dicitur q̄z decessit quomodo dicat defunctus: vt subintelligatur vita. At in excedo additur vita: nō subintelligitur. Cice. in Antonium. Excessit e vita. Decet: vide cōducit. ¶ Decim⁹: vndecimus Cētesim⁹: millesim⁹. i. q̄ vltim⁹ est ex decē ex vndecim: ex centū: ex mille. Aliq̄n sic: hoc aruū attulit cētesimā illud seragesimū: ruū vo tricesimū fructū. i. cētenariū nūeri: seragenariū tricenariū. Vel cētuplū: seragintuplū: tricentuplū. Decimā quāq̄ ex ouib⁹ tibi dabo. Nō eā intelligo: que decima in numerādo cueniet: sed vnā de decem: quecūq̄ sit itaq̄ vnaqueq̄ potest esse decima. Item dicamus Millesimū quēq̄ vnum esse ex numero millenario. ¶ Declamator est q̄ studet apud rhetorem in conuentuq̄ scholasticorū fictā causam orat: ad agēs vt in veris postea causis possit orare. Ipe q̄z rhetor t quicūq̄ alius etiā extra scholā hoc genere vtitur siue vt alios siue vt se exerceat declamator vocat. Oratorem qui causas orat vel in iudicijs vel in cōcionib⁹ q̄ grece dicitur rhetor. Nostrū rhetorē professorē rhetorice vocamus: nō Oratorē. Miror cur in hoc tam facili peruulgatoq̄ nōie exponendo Victorin⁹ errauerit. Nonnunq̄ tñ more greco repim⁹ poni. Ut cicero. li. q̄. de. n. d. Qui dum academico t eodē rhetore cōgredi conat⁹ sum. Nam neq̄ in disertū academicū ꝓmuissem. Neq̄ sine ista philosophia rhetorem q̄q̄uis eloquētem. Rhetorē dixit vel oratorē vel

rhetoricū. Declaro frequētius ad facta pertinet q̄z ad dicta. Aliq̄ quādo etiā in dictis. Interdū accipit pro significo: vel ostēdo: vt iudico. ¶Decretū est mihi: vide compertū est. Decus est illa vt sic dixeriz honorificētia ex bene gestis rebus. Vñ decora militie honores: laudes honestamēta militi in bello cōparata: cui⁹ cōtrarium est Dedec⁹ ignominia quedā: aut ignominie gen⁹ t infamis turpitudo. Vñ decoro. i. turpisco: t cōtumelia atq̄z ignominia afficio Trāsfert etiā ad animū. Quippe dec⁹ pro honesto: dedec⁹ pro inhonesto accipit. Decor est q̄si pulchritudo quedā ex decētia rerū psonarumq̄z in locis tēporibusq̄z: siue in agēdo siue in loquendo. Transfert quoq̄z ad virtutes. Appellam⁹ decor nō tam ipz honestū q̄z qđ hoībus t cōi opinioni honestū videt t pulchrū t probabile. Unde verbū decora media lōga. Nā decor media breui a decus venit. ¶Dediſco: vide discere Deditici⁹ q̄ ex numero cor est qui se in alterius imperiū dediderūt. ¶Dedocco re: qđ doctus est ostēdo falsum esse: docendo qđ verū est. Quintilianus lib. ij. Et quidem prius hoc difficilius opus dedocēdi q̄z docēdi. ¶Dedec⁹ duo significat. Unū qđ est crimē: vt Quintilian⁹. Satis dedecoris atq̄z flagitij castra ceperūt. Alterū qđ est ignominia atq̄z infamia qđ notū est. Vide etiā decus. Deduco t Reduco generalem habent significationē sed in hoc specialem quoties alicui officij pstam⁹ comitatū: vt Deduxi Caronē in senatū: eumq̄z vt domū reducā: hic expecto. Sed ppie hoc est iter hoīes nō multū dignitate t auctoritate distātes. Comitari vero minor pot⁹ erga maiores. Ceterū deducere t reducere est quasi ad certū locū. Affectari est q̄si comitatū prestare: nō tamen in itinere aut nauigatōe aut militia: aut fere p vrbem. ¶Defatigat⁹: vide in dictōe lassum. ¶Defessus: vide ibidem. Defectus q̄si qui deficit: vt Martialis Dulcia defecta modulat carmina lingua Cantator cign⁹ funeris ipe sui. Quintilian⁹. Defectaq̄z labore senect⁹ magna pars mortis nihil mihi reliqt nisi diligētia: participiū est significatōis actiue in voce passiua. Defect⁹: vide plura in culpa. Defectio: vide ibidem. Defende me dñe: adiuua me optime vir. Tace hō imperite. Mutato vtō in ntm̄ nō recte dicetur. Item defende me tu deus meus. Adiuua me tu vir optimus. Tace tu hō imperitus. hic per ntm̄ etiam recte loquimur: subintelligit cnī ens: hoc modo: tu es ens dominus meus. Defendo me dicimus: t nōnunq̄z defendo ictus. Cicero de senectute. Uestitaq̄z pampinis nec modico tēpore carer: t nimios solis defendit ardores. Defensorius actionem significat. ¶Defore: vide affore. ¶Deinceps accipitur pro deinc t pro deinde. Atq̄z etiā pro gradatim. Cice. in tuscu. Dēs qui dein-

ceps accubarēt:ad lyrā canerēt. Et ad thermū. Sz tñ tres fratres sūmo loco natos p:omptos nō indiserto te nolo habere iratos: q̄s video deinceps tribunos plēb̄ p triēniū fore. ¶ Deliberaui:vide cōptū ē. Deligere ē qō magis idoneū ad rē agēdā ē cernere. Eligere vo ad nostrū emolumētū:vel ad illi⁹ q̄ eligit dignitatē. Delegit sibi sepe populus Ro. Jm pato:ē ad bella:vt Pompeium ad bellū mithridaticū. Imperato: q̄z deligit milites:nō eligit ad rē videlicz bellicā idoneos. At si ex multis daret optio quē sibi vellet eligeret:nō deligeret:ideoq̄z semper fere dicitur in eodem sensu datur tibi siue offertur optio. Et datur siue offertur electio. Nec inficias eo posse fieri:vt in aliquē cadat delectiōis t electiōis nomē:vt in ipm p̄ncipē quē ad hono:ē pariter et ad rē bene regēdā assumim⁹. Leteq̄ deligo sine p̄positiōe accusatiuū habere solet vt popul⁹ roman⁹ delegit. Cn. Pompeiū impato:ē. Eligo aliteq̄ accusatiuū cū p̄positiōe:vt idē populus elegit in p̄ncipē sibi octauiū. Et sacerdotes eligūt sibi pōtificē:t milites imperato:ē. Coaptare aūt dicit inter Collegas paresq̄:aut fere pares. Cicero in Bruto. A quo in collegiū augurū fueraz cooptatus. Preterea deligere t agere vel habere delectum differūt:q̄ deligimus aliq̄ vnum tantum. Agere vero vel habere delectū ad multa semper refertur apud Quintilianū legi facere delectū p agere. Delitesco p suo p̄mitiuo accipit. Demereo::videmereo. Demū vide tādē ¶ Deniq̄:vide tandē. Demigrare:vide Cōmigrare. ¶ Depectus: si Ulpiano credimus dicit turpit pactus. Mihi aūt p:o simplici pot⁹ accipi videt qō in multis fit:vt demiro::deambulo. Terē. in Phor. Jam ōpaciscī mortē cupio. Tale ē hoc terētianū:quale illud vergilianum. Uitāq̄ volūt p laude paciscī. Illud q̄z apud M. Tul. lib. ij. Rhetoricoz. Quidam quū circūsideret:neq̄ effugere vllo mō posset:depect⁹ ē cū hostibus:vt arma t impedimēta relinqueret:t milites educeret. Itaq̄ fecit tē. Non est accipiēdū p turpiter pact⁹ ab auctore eē positū. Quippe q̄ cām narrat de qua cōtrouersia est:an ille turpiter pact⁹ sit:nō aūt factū homis damnat:t aliquotiēs factū hoc paulopost pactionē vocat. ¶ Depositari⁹ a depositū est. Depositori⁹ a depositor::est itaq̄ depositari⁹ qui reddēdo deposito obnoxius est. Dep:eco:r supplicinm. Aulus Bellius ait dictum esse:quasi detesto::vel execro::vel depello:vel abomino:r. Ego autem ita dici puto dep̄co:r t imp̄co:r p:eco:r tibi bonū:p:eco:r tibi malū. Sic dep:eco:r liberationem:et dep:eco:r penam illam vt potiar:hāc vt vitem. Ouidi⁹. li. j. de Pōto. Sepe p̄co:r mortē:mortē q̄z dep̄co:r idē. Ne mea sarmaticū cōtegat ossa lat⁹. Dep̄co:r dixit q̄si p̄co:r mortē nō dari mihi i hac ter

Epitoma elegantiarum a De.

ra:deniq; deꝓco: magis significat vl' dicto vel facto recuso q̃ illa q̃ aulus Gelli⁹ attigit. ¶Descẽdo in ꝑliũ:descẽdo in fo:z:descẽdo in campũ dicim⁹. Nõ q: de loco supio:e in inferio:ẽ descẽdimus sed q: de loco tuto in locum discriminis. Jdeoq; nõ fere dicit in fo:z descẽdere nisi q̃ pugnãdi t defendẽde litis causa venit in fo:z: nõ rerũ venaliũ coempto: ac negociato:. Et in campũ descẽdere: nisi q̃ litis dignitatis causa:sicut in cãpo martio fiebat:certatur⁹ vadit. ¶Descisscere:vide cõscisscere. ¶Desipio siue desipisco signifi/cat vl' qõ aliq̃d a cõmũi sensu sapiẽtiaq; min⁹ bẽo:vl' meo a sensu destituo:. Qõ vere vitiũ aut ex etate venit aut mo:bo aut amo:e: aut timo:e:aut simili aliq̃ affectu. Cui⁹ cõtrariũ est resipiscece t senes quidẽ iã demẽtes nunq; resipiscũt. Ceteri aũt resipiscere i.ad p:io:ẽ mẽtis statũ:vel ad melio:ẽ mentẽ redire solent. ¶De/spicio deo:sum aspicio:sicut suspicio sursuz aspicio. Jnde p trãsla tionẽ quũ q̃s aliũ contẽnit ac parui facit despicere dicit:q̃si infra se t ad pedes suos ꝓiectũ aspicere. Quẽadmodũ suspicere est ve nerari:q̃si supꝫ nos aspiciam⁹ illũ esse collocatũ. Nã despicere est ꝓuidere t circũspicere mentẽ t tanq; in oẽm partẽ lumina mẽtis intẽdere oiaq; discernere:a quo dispiciẽtia dicta est circũspectio t ꝓuidẽtia vel cõsideratio diligens atq; discretio. ¶Deturbare est deo:sum cum violentia deiẽcere. Uergi. Puppi deturbat ab alta.

Exturbare e loco eũdẽ in modũ eiẽcere. Disturbare dissipãdo: diruẽdoq; deiẽcere. Deuenim⁹ in montẽ:deuenim⁹ ad diuitias min⁹ vsitatũ:ac minoris ratõis est q̃ puenim⁹ mõtem: puenim⁹ ad diuitias. Sil'r e diuerso:deueniem⁹ ĩ planũ:deuenim⁹ ĩ vallẽ ab editio:e loco ꝓfecti sum⁹:vsitatius ꝓbabiliusq; puenimus in planũ puenim⁹ in vallem.ita deueni in pauꝑtatẽ q̃si descẽdi t de lapsus sum in humilio:a. Deus:dea deab⁹ dicim⁹: diuus diua diuab⁹ nõ dicim⁹. Jtẽ filius filia filiab⁹: Natus nata natabus: Equ⁹ cq̃ equab⁹:mulus mula mulab⁹:nõ asinus asina asinab⁹: Jtẽ vt dicim⁹ libert⁹ liberta libertab⁹. Jta nõ dicimus libertin⁹ libertina libertinab⁹:nõ seruus serua seruab⁹. nõ dñs dña dña/bus:nõ anim⁹ aia aiabus. Tametsi q̃dã his posterio:ib⁹ vtunt Cicero tñ ad vxo:ẽ t filiã scribẽs duab⁹ animis suis dixit nõ aia bus. Et curti⁹ de matre t vxo:e darũ dñis nõ dñab⁹ dixit:q̃dam veteres dextrab dixerũt ꝓ dextris:t cab ꝓ eis. ¶Dicacitas est si ne dubio a dicẽdo: ꝓꝓrie tñ significat ꝼmonẽ cũ risu aliq̃s inces/sentẽ. Jdeo demosthenẽ vrbanũ fuisse dicũt:dicacẽ negant:grece dicit scõma. ¶Dicere ꝓꝓrie est o:atorũ t elegãter facũdeq; loquẽ tiũ. Quint.li.x. Nã mihi ne dicere q̃dẽ videt:nisi q̃ dispositc o:na te copiose dicit. Vñ dictio vocat ,o:atoria t facũda o:o. Ex ipso

Epitoma elegantiarum a Di.

verbo dico duo frequētatiua oriunt dicto t dictito: sed posterius poti⁹ frequētatiuū est: qđ idē est qđ frequētib⁹ ep̄ib⁹ frequentibusq; locis dico t narro. Alterū aūt est qđ dico si id alter scribens excipiat t manu stiloq; notet. ¶ Dico sententiā ꝓsiliari⁹: fero sentētiā iudex: nōnunq; tñ dico pro fero: vt apd Quin. Apud iudices qdē fm legē dicturos sententiā de cōfessis p̄cipere ridiculū est. Dico leges aliud est q; fero leges: est enī ferre ad suos: dicere fere ad victos. Liui⁹. Quādo p̄inde ac victo sibi leges dicerent. ¶ Diē pro diurno tpe: itē pro certo tpe: volūt esse masculini generis notauerunt q; Vergiliū indifferēter accepisse. Ego tñ t apud hūc t apud ceteros pro tpe ipo annotaui semp esse feminini: vt ipa dies facit hominē prudentē: t multa dies dat magnā hoibus rerū experientiam. Unde Pedian⁹ vult fieri diecula pro paruo tpe. Et apd iurisconsultos Bima trima q̄drima dies: pro tpe biennij triennij q̄drienniq;. In tpe certo Pedian⁹ idē cōsentit debere esse masculini generis. dicem⁹ ergo hesterno die t crastino die: non hesterna die t crastina. Ad diē non venit: ad diem nō affuit. i. die pstituto. ¶ Dictio: vide dicere. Dictito: vide ibidē. Dico: vide ibidē. Dictum t dicta de oīi fmone intelligunt: sed specialē quoq; significationē hñt pro dicaci sermone: vñ dicta est dicacitas. Martialis ad Domitianū. Cōsueuere locos vri q; ferre triūphi. Materiā dictis nec pudet esse ducē. Qualia aūt sint dicta q̄ in ipm triūphantē milites iacularl solebāt: illud qđ Cesari dictatori fuit decantatū erit ecēplo. Cesar triūphat q̄ subegit gallias. Nicomedis nō triūphat qui subegit cesarē. Illud subegit cesarem: in quē dicitur mordet: t alijs apud quos dicitur: risum mouet. ¶ Diligere: vide amare. ¶ Discere est vt intelligas. Edisce vero vt memoriter cōplectaris. Dedisco aūt ē quod didici obliuiscor. Discret⁹ qui q̄litates personarū: t rerū momēta discernit nō qui discernit. ¶ Disertus qui probe disserit: nō qui disseritur. Dispicio: vide despicio. Dissoluo es alienū: vide ꝓflaui. ¶ Disturbare: vide deturbare. ¶ Diu nihil aliō significat nisi p longū tēpus: diu nauigaui: diu equitaui. Non aūt diu recessi: aut diu equū ascēdi: sed nuper recessi aut dudū: t dudū equum ascēdi. Quidā tamē sic loquunt iam diu est q; recessi: vtētes aduerbio pro noīe. Eadem ratio est in iamdiu: t tamdiu. Idcoq; cauendū est ne verba que momentaneā actionem significāt bis aduerbijs applices: quale est iādiu publicaui opus: iamdiu duxi vxorem: sed iampridem: licet recte dicatur: iādiu est opus publicatū. Et iādiu vxor mihi ducta est.

Diuersoriū dicit hospitiū publicū. Cice. Ex hac vita sic discedo tanq; ex hospitio: nō tanq; ex domo. cōmorādi enī natura diuer

sozīū nō habitādi dedit:pro eodē posuit hospitiū ⁊ diuersozium.
Diurnū spaciū vnius dici. Diuturn⁹ ⁊ diutinus nihil, differūt vtrūqz a diu siue diutius venit. Licero ad Brutū:redioqz diuti/ ne seruituris. De diuturn⁹ plurima exēpla sunt. ¶Do tibi litteras canēz tabellario:do ad te litteras:scz ad te pferendas. Aliquādo hec duo cōiunguñ:vt Licero. Dedi illi ad te lras. Ergo q̄ mittit litteras dat:cui littere dantur si perfert reddere dicit:sicut ille ad ad quē dantur accipere. ¶Docilis Prisc. inqt est q̄ facile docetur.
Docibilis est q̄ facile discit:nō occurrit vbinā legerim docibilis: ē em̄ cōsuetū magz pceptibil:nisi apud ecclesiasticos:atz ī alium sensū. Et erūt docibiles dei:dictū ē q̄si dociles. Docibil' em̄ ille est q̄ ad discēdi patiētiā lenis ⁊ mitis:hoc vt ego sētio idez est qđ do/ cilis:ratio rē postulat:vt id significet qđ ait Prisciā⁹. ¶Doctilo quus facit cōparatiuū doctiloq̄ntioz. ¶Doleo:Licero Quintilia nusqz non dixissent doleo caput doleo ilia aut ilibus:esset enī sy/ necdoche. Sed dolet mihi caput:⁊ ilia tibi dolēt. In hoc verbo ⁊ illud notādū est:q⁹ de re extra nos posita sicut de corpe nr̄o loq̄ mur:vt istud qđ facis dolet mihi:vtinā doleret tibi. Terēti⁹. Do let dictū adolescēti pudēti libero. ¶Domo domui domitū doma tio facit nō domitio:dicitur aūt domitor nō domator. Dom⁹ duos grōs habet:domi ⁊ dom⁹:sed prior seruat locū vbi q̄s ma/ net:posterior corp⁹ ipm atqz edificiū:qđ ex parietib⁹ constat et te/ cto:vt domi manco nō dom⁹:et partē dom⁹ demolit⁹ fuz:supio ra dom⁹ ascēdi nō domi. Naz illud dom⁹ mee imperiū teneo nō pro loco accipit:sed pro familia q̄ cōtinet edificio:figurate etiēs pro cōtento:licet etiā dicere domi mee q̄si in domo mea. Est autē idē in domo ⁊ domi. Quint. lib. v. In domo furtū factuz ab eo q̄ domi fuit. Domesticatim p varias domos. Domi mee viuo di cim⁹:atē tue:sue:nr̄e:vr̄e:⁊ aliene. Cū alīs nō licet:nō enī dicere liceret domi publice:domi priuate:domi honeste:domi paterne: domi materne habito tē. Sed ira domi illius:domi cesaris:do/ mi pr̄is tē. Domus duos grōs habet domi ⁊ domus:in dativo domui:in actō domū:in ablativo domo tē Domi vel in domo sum dicimus. Reuertor domū vel ad domū. Exeo domo vl̄ e do mo. ¶Donaria nō locus repositari⁹ donoz:sed ipa dona:licet ser uius dicat tibi dona oblata sunt:sicut lectisternia dicunt vbi ho mines in tēplo sedere cōsuerūt:hec Lau. Tu vo aliter in lima leges. Donū:vide mun⁹. Donatio:vide veni in opinionē. Do nec duob⁹ modis accipit. Dabo opaz voluptatib⁹ dōec moriar. i. vsqz ad mortē. Et dabo opaz voluptatib⁹ dōec viuo. i. q̄diu viuo
Eiusdē nature est dū tōqz in priori sensu amat subiūctiū:in po

sterioꝛi īdicatiuū moꝛe donec: vt apud Ciceronē. Deinde ē in carcerē ducto: vt ibi ēet tātisper: dū culeꝰ ī quē ꝓiectꝰ deferret. Terē. Ego tātisper te dici volo meū: dū vt qđ volo facꝫ. Et aduertēdū Tantisper fere postulare post se dū ꝑ donec siue q̄diu: vt patuit. Sūt tamen qui ꝑ tātūmodo accipiāt. Sunt qui etiā ꝑ interea Cetera quoq; sic a ꝑ composita ad temporis breuitatem ferunt. Parumper: paulisper: aliquantisper. Sūt qui per imperitiam accipiant ꝑ suis primitiuis: que sunt parum: paulū: aliquantulum Dono tibi munus: et dono te munere dicitur. ¶ Dormitoꝛium locus vbi doꝛmitur. ¶ Ductilis: vide versatilis. ¶ Dudum ꝛ iamdudum de paruo tpe vniꝰ hoꝛe: aut semihoꝛe aut duaꝝ hoꝛaruꝫ certe breuissimi tpis. Nup siue prīdē ꝛ iamprīdē ꝛ lōgioꝛi tpe diceꝫ: aut viginti dieꝝ: aut mēsis mēsiūue: ꝛ nonunq̄ annoꝝ ꝑ ꝓdictiōe materie. Dudum ꝛ nuper seu prīdem de re siue actiōe q̄ non insistit: sed statim transit. Jamdudum ꝛ iam prīdem de re siue actiōe: que insistit ꝛ immoꝛatur. Illa preteritum vtiq; postulant: hec frequentius presens nonunq̄ etiam preteritum. Dudū intraui: ꝛ iamdudum te expecto: id est hoꝛa aut semihoꝛa est: vel due vel tres: vel vt multū quattuoꝛ: exquo intraui ꝛ exquo te expecto. Sꝫ ipa actio ītrādi nō insistit: ac stari desinit. Secꝰ aūt expectādi actio. Jtē nup ex sicilia redīj. i. superioribꝫ diebꝫ mēsibus ue ex sicilia redīj. ꝛ iā multi dies sunt: vel aliquot menses ex quo abesse ex sicilia vel ex quo ex sicilia redīj: hic cōtinuatio intelligitur tpis: illic minime. Hic significat moꝛa qua in hoc loco īmoꝛatus sum. Illic mōmētum illud applicatōis. Cetex̄ qꝛ dixi Nuper ꝛ Jamprīdē nō modo menses cōplecti: verū etiā annos: tale exemplū sit. Nup inuēta est machina: quā bombardā vocāt. i. nō multo tpe ab hinc. Jamprīdē Bombarda in vsu est hoc est iā aliquāto ab hinc tpe in vsu est. Aliquādo apud poetas legimꝰ. Jamdudū pro cōtinuo Uerg. Jamdudū sumite penas. Rarius iam prīdē vt fecit Lucanꝰ Tollite iāprīdē victricia tollite signa: nisi iā prīdē victricia dicas. Prīdē aūt ꝛ nuper idē significat. Est autē nup nō longo tpe a nūc: iterdū nō longo tpe a tūc. Dū: vide donec. Dūtaxat idem significat qđ solū Cicero de oꝛatoꝛe. Jta loq̄mur: vt ei tradamus ea dūtaxat: que nos vsus docuit.

¶ De littera. E.

Ece ꝛ Enim eadem pene significatōe amant ntīm ꝛ actīm:
e apud comicos vero Hem pro en affectui seruiēs q̄ oꝛatoꝛes nō vtunt. Adiungūt aūt En ntō pariter ꝛ acrō: tum indicādo: tū exprobrādo. Jndicādo. Uergi. En priamus? sunt hic etiā sua pmia laudi. Exprobrando. En agros: ꝛ quaꝫ bello troiane

petisti. Hesperiã metire iacẽs Iuuenalis. En habitũ. Oratores sepi⁹ exprobrando ⁊ sepi⁹ per nem̃. Quinti. En imprbitas? Cicero. En crimen: en causa? Ecce similiter cũ vtroq; casu iũgit. vt idẽ Ecce tibi status noster. Cũ actõ aũt non memini me apud oratores legisse sed ne apud poetas quidẽ. Sed demus aliqñ repiri: vt semel apud Plautũ in bacchidib⁹. Op⁹ ne erit tibi aduocato: tristi: iracundo. Ecce me: Uerg. ite ait. En q̃tuor aras. ecce duas tibi daphni: duoq; altaria phebo. Sed de psa magis dubitare me dico. Eccum eccam. eccos eccas. Ellum ellam. ellos ellas. ab ecce cõposita sunt ⁊ secũ vident gerere casum: sed nõ gerũt. Que prisciam⁹ ita resoluit. Ecce eum: ecce eam: ecce eos: ecce eas. Ecce illũ: ecce illã: ecce illos: ecce illas. Seruius quoq; cõmentãs donatũ ait. Nihil significat ellum nisi ecce illũ. Pauloq; post. Ergo cũ ellum sit ecce illũ: ellã ecce illam: nihil possum⁹ dicere: nisi magis demõstratiue. Sed re vera resoluunt paduerbia nõ pronoia. Eccum ecce hic subintellige virum de quo agebam⁹. Eccam ecce hec subintellige feminã: de qua mẽtio erat. Ellum ellam. Ecce illic virũ feminãue subintellige: de quo de quaue agebat. Ellum igitur parmenonẽ: significat ecce illic parmeno siue parmenonẽ. ¶ Eabus pro eis quidã veteres dixerunt. ¶ Edicere est magistratuũ regũue. Unde edictũ cõsulum sunt littere consulum quibus aliquid iubẽt: atq; imperant. Indicere aũt proprie est denũciare: vt indictũ est bellũ. Indixit romulus spectaculum. Ediſco: vide discere. ¶ Effabilis dictu vide Miserabilis. ¶ Effingere est ad alterius formã fingere: et quodãmodo fingẽdo repsentare. Quint. Nam mihi videtur. M. Tullius cũ se totũ ad imitationem grecorũ cõtulisset: effinxisse vim demosthenis: copiam platonis: iocunditatẽ Socratis. Fingere ppie est figuli: qui formas ducit ex luto. Inde generale fit vocabulũ ad cetera: que ingenio manuq; hominis artificio se formãtur presertim inusitate ⁊ noue. Effigies figura est ad viuã alterius similitudinẽ vel ad veritatis imaginẽ facta tam in picturis: q̃ in sculpturis: nomen est ab effingo. ¶ Ehcu: vide hei. ¶ Eiulare est voce sublata flere: quod mag⁹ mulierũ est ppium. Uociferari est voce effrenata nõ modo dolorez sed etiã indignationẽ (q̃q̃ indignatio doloris genus est) ostẽdere. Interdũ sine affectu: sed tamẽ vehemẽtius exclamare. Lamẽtari est voce querula ⁊ tristi oratõe cladem testari suã. Flere est lachrymis: idcoq; tantũ hoim: vt ridere. Gemere est pectore quũ pre angustia in sonum prorumpit. Jdeo ⁊ iumẽta sub nimio ponere gemũt. Et inanimata quoq; cũ nimis onusta sũt gemere dicunt. Uerg. Gemuit sub põdere cymba. Plorare est voce flebili

z effusa dolorē suū apperire. Uñ implorare est plorādo opē orare. Plangere est pcussione z verberatōe pectoris: capitis: vultꝰ: aliorum membrorum se in dolore affligere. regitq; post se acerm. Idcoq; p trāslationem dicunt fluctꝰ plangere litora: q̄si ad declarandū dolorē in modū lamētatōis. ¶ Eleuo: vide leuo. ¶ Eligere: vide deligere. ¶ Elogiū est testificatio de aliquo: siue vituperationis siue honoris causa. Uituperatōis: vt Quint. Non est iudices q̄ putetis ideo nullū adiectū ad exheredationē iuuenis elogiū: q; de scelere cōstaret. Honoris causa: vt Marcus Tullius. Quid elogia sepulcroz. Pro simplici quoq; sentētie sue testificatōe legit Cicero. Solonis quidem sapientis elogiū est: quo se negat velle suā mortem dolore amicoz z lachrymis vacare. Ellū: vide eccū.

Emeritus: vide Mereor. Emigrare: vide cōmigrare. En: vide ecce. Eo magis: vide hoc magis. Epule: vide Dapes. Ergo atq; igitur breuioribꝫ adhibent cōclusionibꝫ. Quare q̄obrē quapropter maioribꝫ nisi ita dicas: Nescio q̄re sic loq̄ris: intelligo q̄obrē sic facias. ¶ E republica est: id est pro republica est. E republica dicendū est: vt in oratore. Cicero testat: non exrepu. tollit cui. x. sicut in omnibꝫ fit fere: que ab. R. incipiunt: vt E regione. i. ex opposito vel exaduerso atq; contrario. Non ex regione. E re mea. E re tua. E re nostra. Similiter e dignitate: ex vtilitate: ex vsu: pro eo quod est pro dignitate: vel ad dignitatē: vtilitatem: vel vsum. Cicero: ex tua ac reip. dignitate facias. E renibus laborabat Licero inquit hoc est morbū in renibus patiebat. ¶ Eripio quotiēs habet cum actō dtī: fere in malam partē accipitur. vt Eripuisti mihi oēs beneuolēdi facultates. Quotiēs vero ablatiuū cum prepositōe a vel ab: siue abs: plerūq; in bonā: vt Eripuisti me a periculo. Interdū in malam: vt Eripuisti a me filiam. Differt aūt a Preripio: qui enim aliq̄d alteri eripit: potest id non in suos vsus eripere. vt Eripuit illi vitam. Qui vero preripit in suos proprie vsus capit. Neq; prepositio illa antecessionē tēporis declarat. Nō nunq; significat ante capere: sed magis in passiuo: vt immatura morte preceptus nō potuit pstare qualez pmiserat regem. Sunt hec verba Plinij de viris illust. quasi dixisset īmatura morte preuentus. Preterea preripio nunq; postulat sibi talem ablatiuum: q̄lem eripio solet: vt patuit. Errabundus: similis erranti. Prisc. enim lib. iiij. inquit. In bundus desinentia similitudinē habere significant: vt Uitabūdus similis viranti. Moribūdus similis morieri. Errabūdus similis errāti. Aulus Gellius aūt scribit Apollinarij vsum esse particulā istam extremā in quam verba talia exeūt vim z copiā z quasi abūdantiā rei cuius id verbū esset demō

strare: vt Letabūdus is dicat: qui abūde letus sit. Et errabūd⁹: q̄ longo atq; abūdanti errore sit. Ut aūt Lascili⁹ codē Bellio au/ tore scripsit. ludibūdus errabūdus ridibūdus idē est q̄ ludens: errans: ridēs. Lascilij sentētia t breuior est: nec minus fortasse ve ra q̄ illa siue gellij siue appollinaris. Cū frequētissime sic accipiā/ tur. Populabūd⁹ populās. Errabūdus errās: rubicūdus rubēs Sed nōnunq̄ vt Belli⁹ ait vehementiā significāt. ¶ Escam: vide pasco. Essendi: stulti quidā aiūt: Causa essendi rex essendi regis: essendi regē. Cū nusq̄ essendi reperiat. Et si repiret: nō regeret ca sus sicut manēdi: viuēdi: existēdi. Esurio cupio esse. nā cōmodi⁹ desiderativa atq; optativa vocarent ea q̄ notant meditativa in rio. parturio esurio. Cicero. Utinā aliquādo dolor po. ro. pariat q̄ tādiu parturit. Liuius. Et diu parturit animus vester aliqñ pa riat. Quint. Pater filios esurit. Martialis. Lenaturit vacerra nō cacaturit. i. cenare cupit nō tē. Uel dicam⁹ hec accipi pro pri/ mitiuis. Scaturio magis pro suo ꝑmitiuo scatet ponitur: q̄ est nō solū aquax: sed herbax ceterorūq; sua spōte hubertim nascē tiū. ¶ Et multifariā accipi solet: Cui⁹ cōditōis est q̄. Virg. Audie/ ras t fama fuit. Quint. Has primū audiet puer: hax ꝟba effinge re imitādo conabit. Et natura tenacissimi sum⁹ cor q̄ rudibus animis pcepim⁹. Et pro q̄ accipiendū est. Duplicat interdum sz in rebus diuersis venusti⁹: vt te admirāt t ciues t hospites. Jni tijs q̄z sērētiax cōperit. Quint. li. j. Et finite q̄dē sūt pres due: q̄s hec pfessio pollicet. Interdū etiā affectui seruit. Cice. p Milo ne. Et sūt q̄ de via appia loq̄nt taceāt de curia. Idē. Et postea mi ramur quare molestē ferat pplus ro. Et p etiā apud Ciceronē nusq̄ repit: sicut in ceterꝭ illo posteriorib⁹: Uerg. Nat⁹ t ipe dea Quin. Sit hostis t me⁹. Cice. dixisset. Sit hostis etiā me⁹. Uel me⁹ q̄z. ¶ Etsi. Quāq̄. Quāuis. licet eiusdē significatōis sūt: aliq̄d in vtēdo discriminis habēt. Nā ꝑma duo semp asciscūt sibi indi/ catiuū dūtaxat in ꝓncipio statiz orationū: epistolax: libror um. Alia duo in b loco raro Jn ceterꝭ oīa idifferenē. Cice. p Milone Et si vereor iudices: t in epi. ad acticū. Etsi nihil noui afferebat. Jdez de offi. Quanq̄ te Marce fili annū iā audientē Cratippū: sdq; athenis abūdare oportet p̄ceptꝭ istitutꝭq; philosophie. Lac/ tāti⁹ tñ scōm librū de institutiōe sic incipit. Quāq̄ libro ꝓmo reli giōes deox falsas esse mōstraueri. Alia duo magꝭ postulāt sub/ iūctiuū: nōnunq̄ tñ t indicatiuū. vt apud Horatiū sic q̄dā episto la incipit: Quāuis seua sentis p te tibi cōsulis t scis. t apud Qui tilianū declamatōm. Quāuis iudices in tanta malorum cōtinua tione iam poteram nihil ex accidentium meorum nouitate mi/

rari. In alijs ꝑtib⁹ q̄z in ꝓncipijs parē oīa hec locū sortiuntur.
Pretereа et si acramersi idē sunt. Plī. ad cornelīū prīscum. Dedit
cui mihi q̄tū maximū potuit: datur⁹ amplī⁹ si potuisset: ramersi
q̄d hoī dari pōt maius q̄z gloria laus ⁊ eternitas. Hic nō posses
ponere licet ⁊ q̄uis. ¶ Et appellāt te hoīes sapientē: et existimant
Te malū esse ⁊ dicūt ⁊ sentiūt. Illū ⁊ putant probū ⁊ loquūtur.
Hi ⁊ habent mali ⁊ appellant. Diligētia honores ⁊ gignit ⁊ con
tinet. Studio lre ⁊ parant ⁊ cōseruant. ¶ Euentus ī singulari ge
neris masculini ⁊ declinatōis quarte est: eius plurali. M. Tul
lius sepissime in neutro genere. ⁊ decli. secunda vtitur: vt euenta
euentoꝝ euētis. Quidam plane imperiti euentū aiūt significare
principiū: vt apud Ouī. Exitus acta ꝓbat: carcat successibꝫ opto.
Quisq̄s ab euētu facta notāda putat. Illud em̄ exit⁹ acta ꝓbat:
vox ē accusātiū phillidē argumēto quod dr a casu eos em̄ phillis
ipa execrat dicēs. Carcat successibꝫ opto q̄sq̄s a casu ⁊ nō a causis
aliq̄d laudat aut vitupat: Hec Lau. Tu aūt videro in lima. Eui
dēs negociū dicitur: qđ videtur ⁊ apte intelligitur: non qđ videt
et intelligit. ¶ Euelare est rem velatam detegere. ¶ Euoluere li
bros: vide liber. ¶ Exaudio: vide Audio. Exautorare est ducem
ab imperio suo dimittere: vel missum facere militem: illumq̄ do
nare missione militie plerumq̄. ¶ Excedo: vide decedo. ¶ Excogi
tare ē ꝑ cogitationē inuenire: idq̄ ad res tātū incorporeas pinet
vt excogitaui argumēta ratiōes figuras causas: ē igit excogitare
cōsiliū. Repiri vo fortune: vt Ouidi. Tu nō inuēta: repta es. Sz
iā vsus obtinuit vt idē repio sit qđ inuenio. est aūt inuenire vel
cōsilio vel casu siue corporea siue incorporea repire. Offendo fere
qđ reperio. Cicero. Sed tamē nemīnē tam maleficū offendi tē.
Nactus sum etiam ꝓ inueni: siue reperi: frequēter accipit. Cice
ro de vite. Quicquid ē nacta complectitur. Excogitare: vide etiā
cogito. ¶ Excretus ab excresco est: binc excretos hedos Virgi. di
xit: participium est in voce passiua actionem significans. ¶ Excu
bie diurne ⁊ nocturne. Vigilie tātūmō nocturne. Excusare: vide
causari. ¶ Exēplū: inquit Festus: est qđ sequamur: aut vitemus.
Exēplar ex q̄ simile faciam⁹. Illud aio estimat: istud oculis ꝓspi
cit. Mihi aūt videor: licz Festus sciētissime de exponēdis voca
bulis loquat: apienda tn magis boꝝ nominū differētia. Nā et
exēplū est ex q̄ simile faciam⁹: vt opa Homeri exēplū sunt poema
ta scribere volētib⁹. Quint. li. x. Rustici ꝓbatā experimēto cultu
ram in exemplū intuent. Et exēplar aio q̄z estimat. Cice. de ora
tore. Illa oratio fuit mihi exēplar bn dicēdi. Cetez Exemplū est
ipa res quā imitamur: aut si ita sors tulerit deuitam⁹ in aliquo:

vt in Catone. Cato aũt ipse exẽplar: illud cõtentũ: hoc cõtinens. Quod si indistincte his duobꝫ licet vti nõ sane repugnabo. Reperitur etiã exẽplariũ ꝓ exẽplar. Plinꝰ. li. vj. Juba hec omisit in hoc tractatu: nisi exẽplariũ vitiosũ est. ¶ Exheredare: vide abdicare ¶ Exhibere illi negociũ. Et facere vl' facessere negociũ: ẽ alterꝫ molestia ac labore afficere freqñt quidẽ ꝓ accusationẽ. Ci. li. iij. Offi. Qõ cũ audisset adolescẽs negociũ videlz exhiberi patri: hoc ẽ prẽz accusari: vl' molestia laborezq; affici. Quint. li. v. Quando si negocium inocẽti facit: liberet eũ nota q̃ admiserit: id est innocentẽ reũ facit. Cicero ad appiũ. Cũ est ad nos allatũ de temeritate coꝫ: q̃ tibi negociũ facessẽrẽt: id est accusarẽt insectarent: ad penã vocarẽt. Negociũ aũt sepe ꝓ labore apud hũc pserti legimꝰ: vt in. li. de na. de. Dij nec habẽt negociũ ipi: nec alĩ exhibẽt. ¶ Existimo vide estimare. Existimatio vide Veni in opinionẽ. Existit: t Extat: quoꝫ vnũ atq; idẽ pteritũ est simile quiddã significat: qõ est eminet t supest. Sed ꝑmũ cũ motu. Alterũ sine motu. vt Illud sic prodit: vel exurgit. hoc vero superstat Cicero de diuinatione. Submersus equus voraginibꝫ nõ existit Jtẽ vocẽ ab ede iunõis exarce extitisse. De rebus quoq; mentis existere dicimus Ut idẽ in lelio. Existit hoc loco q̃stio subdifficilis. De extare vnum exẽplũ. Virgilij libro tertio georgicoꝫ suffecerit. Stãt circũfusa pruinis: Corpora magna boũ: cõsertoq; agmiẽ cerui. Torpent mole noua t sũmis vix cornibꝫ extãt. Quo fit: vt de libris q̃ demortui nõ sũt dicamꝰ extare: vt extãt paucissimi Varronis libri plurimi nõ extãt. Nã vt de hoĩe q̃ adhuc viuit loq̃mur supest q̃si non subtereſt. t in tenebris latet ita ꝺ rebꝫ extat q̃si extra stat: nõ ĩra t in tenebrꝭ latet. Cicero in oratore. Que vt scis extat oꝝ. ¶ Exolescꝰ ab exolesco est: qõ dum est substantiuum significat scortum masculum et precipue iam adultum. Dum est adiectiuum significat adultum sed raro reperitur: vt apud plautum. Reliqui domi exoletam virginem. Participium est in voce passiua actionẽ signficans. Exorauí hoc munus: idem est qõ orando impetraui. Exorauí patrem id est orãdo induri. Exhorreo vide abhorreo. ¶ Expauesco pro suo ꝓmitiuo accipiẽ. ¶ Expẽdere: vide appẽdere Expeto: vide appeto. ¶ Explodo vide Cõplodere. Exploratũ ẽ mihi: vide Cõpertum est. Exploraui vide ibidẽ. Exploratores: vide ibidẽ. ¶ Exprobro verbũ a probro cõponitur: qõ significat tuꝫ qualẽcũq; culpam impropero: vt apud Ouid. lib. xiij. me. Trepidoq; fugam exprobrauit amico. Tum ingratitudinis. Teren. in and. Nam istec cõmemoratio quasi exprobratio est immemoris beneficij. Exprobare ergo benefacta sua est ĩmemoreꝫ beneficij ac

cepti inculpare. Imputare ꝙo semp citra reꝓbensionez. Quint. Imputas nobis ꝓpitios ventos ꝛ scõm mare. Imputare non nunq̃ ꝓo cõputare. Caius ꝛ omnĩ quadrãti imputãda. Reputare quoq̃ in idem significatũ. Ulpianus Sumptus litis tuto: reputabit. ¶ Expugnare: vide Debellare. ¶ Ex sentẽtia aliqd habere: ꝛ ad votũ: licet illud videat rationis esse hoc affectus cuiusdã: eadẽ tamẽ fere significatõe veniunt: vt Quint. Habes ne vtrozem ex animi tui sentẽtia. et alibi. Et ad omne votũ fluente fortuna lasciuit ocium. Ex tẽpore dicere: est extẽpore prouiso: ꝛ imꝓmeditatũ dicere: nec domi cõpositam oratiõnẽ afferre: hinc vocat extẽporalis oratio. Persius etiã ait. Extẽpore viuere: ex tẽpore quoq̃ agere. Licero li. ij. off. Quos credim⁹ expedire rem: ꝛ cõsilium ex tẽpore capere posse. Ex tẽpore quoq̃ exponitur ꝓo ex tẽporis conditione. Licero libro. iij. off. Unius generis q̃stiones sunt hę oẽs: in q̃bus extẽpe officiũ queritur. ¶ Exturbare: vide deturbare. ¶ Ex vinculis causaz dicere: est alligatũ respõdere criminib⁹ vt ex equo pugnare est in equo sedentem pugnare. ¶ De littera. F.

f Aber multiplex est. Lignari⁹ ꝛ hic nõ vni⁹ generis: Ferrarius nec hic simplex: Lapidari⁹ q̃ ꝛ ipe in multas diuidit species. Fabrica est. ꝓꝛie lignarũ: vt aurificis aurificina: cauponis caupona. ¶ Facies magis ad coꝛp⁹. Ualet⁹ ad aiũ referẽ atq̃ volũtatem vñ descẽdit. Nã volo supinũ habebat vultum. Inde dicim⁹ irato ꝛ mesto vultu potius q̃ facie: ꝛ ꝓtra lata aut longa facie nõ vultu: a quo cõpositũ est Superficies: non sane discrepãs a suo simplici: vt facies maꝛis: facies terre: q̃si superficies: ꝛ facies boꝛis: q̃si primũ illud qđ intuemur in boꝛe. Est tñ aliqñ vbi vtroq̃ vti liceat: vt fedata facie: ꝛ fedato vultu: scissa facie ꝛ scisso vultu cõuersa facie ꝛ cõuerso vultu. Facile ꝓo non dubie. Cice. in Rabirio. Uirũ vnũ toti⁹ grecie facile doctissimũ platonẽ Idẽ ꝓo roscio. Nobilitate facile princeps. Ubi aduertẽdũ tũgi cũ suplatiuo: ꝛ cũ priceps: q: suplatiuoz significat. Itẽ cũ pcipu⁹: cũ primus: cũ scõs et si qua alia sunt. Quintilian⁹ de euripide loquẽs. Facile pcipu⁹ ꝛ admirandus maxime est. Sic facile primus: vel facile sumus. Facile ꝙo scõs dicim⁹ nõ ad ordinẽ respicientes: sed ad dignitatẽ. Quale est Tu es facile scõs ab rege. Hoc est facile post regẽ primus. Facio te certioꝛẽ: nõ certũ ꝛ semp facio nunq̃ ago. Uerg. tñ Anchisen facio certũ: ideo dixit q: syllaba breuis inter longas nõ põt collocari in versu. Facio tibi prãtem cũdi ꝛ redeũdi: vide indulgẽtiã. Facio tibi gratũ: nunq̃ ago tibi gratũ: facio ludos: facio rẽ diuinã: facio sacrificiũ: facio solẽnitatẽ nunq̃ ago: ꝛ multa bmõi. Itẽ feci iacturã: feci damnũ: feci naufragium.

Uir vnq̄z passus sum iacturā dānū naufragiū: feci tñ fugā q̄ ego fugi alterū: non q̄ alter me: feci timorē: q̄ ego timui alterū: non q̄ alter me. Itē feci iter nō egi iter. Aliq̄n etiā feci viā: feci copiā tibi rerū meaꝝ: nunq̄z egi aut dedi aut p̄stiti copiā: feci prātem tibi vi dēdi res meas domesticas: nō aūt dedi: feci lucrū nō aūt acquisiui lucrū Urinā fecit: sterc⁹ fecit: nō aūt emisit. Facio tibi iniuriam: z facio tibi cōtumeliā. Afficio te iniuria: z afficio te contumelia: facio tibi molestiam nō ita libēter dixerim vt afficio te molestia. Facio sermonē: vide habui orationē. ¶ Factio est diuisio ciuiū in diuersa studia: quū aliq̄ se p̄ncipes ac p̄marios in ciuitate efficere conant Inter q̄s emulatio est qua z factiosi dicunt: p se q̄sq̄z q̄z maximā p̄t ciuiū multitudinē q̄ clientes vocant ad se trahēs sibiq̄z quouis pacto p fas nefasq̄z ciuitās q̄ pestis intestina cūctas ciuitates dūtaxat italie infecit. Seditio aūt vel a seorsum sedēdo vel vt Ciceroni placuit: a seorsum eūdo dicta tūc est: quū ppl'o secum discordāte res ad manū vocat: q̄lem ciuitatis statū Uerg. describit. i. encid. dicēs. Ac veluti magno in ppl'o quum sepe coorta est Seditio: seuitq̄z animis ignobile vulg⁹. Jāq̄z faces z saxa volāt: furor arma ministrat. Sil'r dicit Seditio in exercitu: ī classe: in schola: z si q̄d est tale. Factiosus q̄ amat factōes: vt Seditiosus q̄ amat seditiones. ¶ Falsus q̄ fallit: vt Ter. Censen me aliquā cām fictā: falsam ineptā saltē potuisse ꝓdq̄. Aliq̄n z passiue: vt idem Charine falsus es. i. decept⁹. z Salu. Nec ea res me falsū habuit ¶ Fama: vide limā. ¶ Fastidiosus semp actiue ab auctoribus accipi solet p eo. s. q̄ fastidit. ¶ Fatu⁹ plene insipiēs est tractūq̄z est a sapore ciboꝝ. Nā quū illi nō sapiūt fatui dicunt: ita hō q̄ nō sapit fatuus vocat. Martial' Ut sapiāt fatue fabroꝝ prādia bete. O q̄z sepe peret vina pipq̄z coqu⁹. Melior huⁱ⁹ vocabuli videt hec cā q̄z ea: q̄ q̄busdā placet: fatuos dictos q̄ furore q̄dā (q̄si vror regis fauni fatua noīe corripi solebat) futura p̄dicunt: vt illa faciebat. Stulⁱ⁹ aūt dr q̄ imprudēs est: z īm puid⁹: multiq̄z nō insipientes boies aliq̄n stulte agūt. Stolid⁹ est: q̄ ꝑ prime accedit ad naturā sensumq̄z pecudū. ¶ Felix q̄ recipit felicitatē z q̄ dat. Uir. Sis felix nr̄mq̄z leues q̄cūq̄z labore: pro eo q̄ est sis ꝓspera z benigna Uide etiā Bēs. Femē vide corra. Femur: vide ibidē. ¶ Fere significat pene: cui⁹ significatio est paulū abfuit q̄n vt pene siue fere in man⁹ hostiū incidi. i. paulū abfuit q̄n in man⁹ hostiū inciderem. Altera significatio est: quū intelligit aliq̄ vniuersalis: vt Quin. De fere sūt emēdate loq̄ndi scribēdiq̄z pres. i. fere oēs. Jōq̄z illud oēs adiūgit: vt idē. Nā in oib⁹ fere min⁹ valent p̄cepta q̄z experimēta. ¶ Fero sniam: vide Dico sentētiā. Fero leges: vide ibidez.

Epitoma elegantiarum a Fe.

Fero tibi acceptū: idē est qđ refero tibi acceptū: pro eo qđ est fa/ teor me hoc abs te accepisse: qđ mihi debebas etiā si solutio nulla intercessit. Ūn fit acceptilatio. quā Justinian⁹ p interrogatōem t rūsionē fieri vult. De refero plura vide in. R. ¶ Fer⁹ hō q animū ferinū obtinet: vt leones vsi lupi. Feror q pat̄osus est ad certan dū cū altero: t ad vim alteri faciēdā atq nocēdū. ¶ Ferri ꝓprie q dicūt: vide agere. ¶ Ferrumiant ꝯglutinant: coalescit colligat. Pli. li. xj. c. lvij. Et medulla ex eodē videt cē: a iuuēta rubēs t senecta albescēs: nō nisi carnis ex ossib⁹: t cruribꝫ iumētoꝝ aut canū: q̄re fracta nō ferrumiant: qđ defluēte cuemit medulla. Idē li. xxxvij. Infestat plurimis vitijs scabro ferumine t q̄si glutino t cōmissu ra siue iūctura: siue ligatura. Ferrumīatio Lassi⁹ ait p eādē ma teriā facit ꝯfusionē: plūbatura nō efficit. Ut aūt ostēdim⁹ ferumi natio nō vtiq p eādē materiā facit ꝯfusionē: sz interdū q̄z p aliā: plūbatura p solū plūbū efficit ꝯfusionē: vt ipm indicat nomen. ¶ Fessus: vide lassum. ¶ Fest⁹ dies poti⁹ q̄z festiu⁹. Res festiua po/ ti⁹ q̄z festa. Nā fest⁹ festa festū ad diē festū ptinēs. Festiu⁹ festiua festiuū res iucūda t lepida. Ut oro festiua: dictū festiuū: frōdē fe/ stiuā legim⁹: nō q ad festū cōpata sit: sed q̄ iucūda t leta. Nā t fe/ stam frondem vocam⁹: que festis adhibetur: festiuū multi pro fe/ sto accipiūt. ¶ Fictile vas qđ fictū est a figulo nō qđ fingi pōt. Fi/ ctícia rō q̄ ficta est. ¶ Fic⁹ p fructu in scōa declinatōe dicit t q̄rta Horati⁹. Pinguib⁹ t ficis pastū iecur anseris albi. Et Pli. ad ru fum. Que nūc cū ficis t boletis certamē hūt. Martialis. Res mi ra est: fic⁹ nō hz vn⁹ ager. Pli. li. xv. Cū t obsonij vicē habeāt re/ centes fic⁹. Fic⁹ itē pro arbore etiā scōe t q̄rte declinatōis legit. Juue. Sterilis mala roborā fici. Cice. de oratore. Urozē suā su/ spēdisse se de ficu. Pro vitio aūt scōe est declinatōis et gener⁊ ma sculini: licet prisciam⁹ q̄rte esse velit. Ficuln⁹ ficulna ficulnū pro materiato ex ficu ō: vt a ppl's populn⁹: t a corylus colurn⁹: t ab abies abiegn⁹: ab ilice ilign⁹. ¶ Fides dicēdū est nō fidis in ntō. Pōpei⁹ enī fest⁹ ita scribit. Fides gen⁹ citharę q tm̄ inter se chor/ de ei⁹ q̄z tū inter hoīes fides cōcorder. Ergo fides dicēdū est: cui⁹ diminutiuū fidicula vel pua citbara vel chordula. Fidicule vo in plurali pro instrumēto torq̄ndi: ex duob⁹: vt reor t obliquatis lignis cōpactū: vel ab extorquēda fide ac vitare: vel a neruis funi bus vinculisq: qb⁹ ad illū modū hoīes torq̄ndi alligant. Fides ꝓprie latine ōr ꝓbatio: vt facio fidē p instrumēta: p argumēta: p testes. Fides etiā pro credulitate accipit: q̄le est habeo tibi fidem Recte igit etiā nr̄a religio noīata est fides. ¶ Fīes in simplici suo nō reperit: nec qđ ab hoc formarer fiendū. Dicim⁹ itaq calescēs t

calefaciẽdus. Nec desunt q̃ fiẽs vtaṁ: sz in cõpositõe. Ut in psal/
mo vndecimo. Et factũ est cor nr̃m tanq̃ cera liquefiẽs in medio
vẽtris mei: idq̃ a liq̃fio est. A liquesco vo liq̃scens ciusdẽ signifi
catõis cui⁹ liquefiẽs: passiue eni accipiunt. ¶ Filiaster q̃dã vtunt
pro priuigno: q⁹ imitat filiũ. Illa eni diminutiua q̃ fiunt in aster
imitationẽ poti⁹ significant q̃ diminutionẽ. Neq; mea ratõe or
oleaster q⁹ sit parua olea: sed q⁹ siluestrẽ olcã imitat. Vide etiã in
Antoniaster. Fili⁹ q̃ nat⁹ oratores sepi⁹ dicũt: sepi⁹ etiã pr̃ q̃ ge/
nitor. Mater q̃ genitrix. Sed parẽs ꝓ vtroq;. Etiã sepe hõ po
tius q̃ vir: q̃le hoc est: illi deduxerũt hoiem in palestrã. Docte po/
tius e cõtrario: historici mediã quandã viã tenẽt. ¶ Fingere: vide
effingere. ¶ Fissilis arbor: fissile lignũ: fisille robur: cuz q̃si fissum.
cune⁹ eni dicit fisille lignũ: tũ q; findit: q̃si fissibile. Plin. lib. xvj.
hec maxime fissilia: alia frãgi celeriora q̃ findi. Idem paulopost.
Nullusq; fissille rimis hoc lignuz hoc est fissum. ¶ Fenero tibi or:
sicut mutuo tibi: fenero or abs te: sicut mutuor abs te. Qui mutuat
pecuniã dat mutuo: Qui fenerat pecuniã dat ad vsuram. Qui mu
tuat pecuniã mutuo accipit. Qui fenerat pecuniã ad vsuram acci
pit: hec Lau. Tu vo aliter in lima leges. ¶ Feneratitia res: q̃ ad
fen⁹ ptinet. Fen⁹ dicit naturalis fruct⁹ terre: postea aũt ad vsu/
ram trãslatũ: q̃si pecunia p se fructũ ꝓducat sicut terra. ¶ Fetus:
vide Catuli Fetuosus a fet⁹ dicit non fetosus: que eni q̃rte sunt
declinatõis assumunt v vt vultuosus fructuosus. Fetura: vide
ibidẽ. ¶ Folia: vide frõdes. ¶ Formidolosus pter actiue passiueq;
accipit. Terẽti⁹. Ego formidolosus: id est ego ne q̃ timeã. Sa/
lust. Regib⁹ boni q̃ mali suspectiores sũt: semperq; ijs aliena vir/
tus formidolosa est id est q̃ formidat. Fore q̃dẽ hz vocem infini
tiui: vt esse: significationẽ vo pticipũ: qõ est futurũ vna cum infini
to esse. Idẽ est eni fore qõ futurũ esse nõ tm̃ esse. Licet forez fores
foret: idẽ sit qõ essem esses esset. Quare cũ noie iũgi hz fore. nõ cum
pticipio: ne duo pticipia simul ꝓfundam⁹: vt spero te amatorem
vel amicũ fore. Nõ aũt amaturũ fore sed tm̃ amaturũ: ne videar/
hoc dicere: te futurũ amaturũ: qõ ratio nõ patit: cũ futurũ super
uacuũ sit. Itẽ de pticipio passiuo futuri. Timeo te vberãdũ fore:
satis erat vberandũ: vel adiũcto infinito vberandũ esse. Parti/
cipia autẽ psentis tẽporis t̃ preteriti sepe cuz fore iungunt: si illa in
nomen trãseunt: vt spero te sapiẽtem fore: credo me amantem tui
fore: nõ te. seruat eni naturam nois non participũ: opinor te acce
ptum illis fore nõ ab illis. Quãdo etiã futuri participiũ passiuuz
in nomen reuertitur: tunc recipit fore. Ut spero hũc puerũ admi/
randũ virum fore id est admirabilem. Hec Laureti⁹. Tu tamẽ

in lima de fore cū participio passiuo futuri aliter etiā leges. ¶ Flagella: vide pulsare. ¶ Flagito vehemēter et plusq̄ postulo: vt Cicero pro Quintio. Quāq̄ hoc causa postulat et si postulat: nō tamē flagitat. Postulo aūt est quodāmodo requiro: vt res locus persona tempus causa postulat: t tanq̄ rem iustā peto. Curtiꝰ. Postulabat autem magis q̄ petebat: nisi accipimus: vt Varro apud Seruiū vult humiliter petebat. Sic enim ait. Poscere est cū aliquid pro merito nostro depoſcimꝰ. Petere vero est quū aliquid humiliter t cum p̄cibus postulamus. Petere p̄terea est in bonum et in malum: vt pater laudem filij petit. Multi filij petunt mortem patris. Peto vtiq; cum ablatiuo in malam partem accipitur: vt peto te gladio: peto te veneno: peto te insidijs. Nā illō apud Vergiliū. Malo me galatea petit lasciua puella. Idem est quod malo me incessit t pomorū tactu petere me solet. Posco est ꝓprie rem debitā t honestā peto. Inde reposco qō est rē meā: t qō mihi debes reddi peto. Expostulo est cū q̄rela apud amicos reqro t q̄si officiū amicitie in alio desidero: vt Terentius in adelphis. Quā ipi fecerūt vltro iniuriā expostulant: sed frequētissime post se habet ablatiuū seruiente ꝓpositione cū: vt quid habes qō mecū expostules. Flagitiū ꝓprie in libidine est: q̄si flagris dignū crimē: sed p̄ ceteris q̄z pessis accipiť: nec tm̄ turpibꝰ: verum his etiā q̄ per negligentiā imprudentiā: obliuionemq; cōmittunť: vt Cicero in Bruto. Tantā ne fuisse obliuionē inq̄t in scripto: p̄sertim vt ne legens q̄dem senserit q̄tum flagitij admisisset. i. erroris ¶ Flere: vide eiulare. ¶ Flexilis ramꝰ: flexiles vites: q̄ flecterc sunt t lapsu erratico rotq̄nť. ¶ Fluuiatilis piscis in incola fluuij. ¶ Fratercul⁹ a frater diminutiuū est: vt a pr̄ paterculus. A mater matercula. ¶ Fraudulosus q̄ fraudē facit: qō a fraudula diminutiuo videť venire potiꝰ q̄z a fraude. ¶ Fregit nauim: fregit brachiū dicimus: q̄si ipe fregerit t ipe egerit: t nō potiꝰ passus sit. Terētiꝰ. Is fregit nauim apud Andrū. ¶ Fremitus dicit ex alto mari sonus fluctuū: et in ppło murmur. Itē vox oratioq; t indignātis t ex candescētis: et quasi humanā vocē p̄ ira cūdia imitāris. Strepitus fit ex corpoꝝ tactu: ex collisione reruꝫ t multarū vocum in vnum cōfusione: si modo nō sit īmodicus tunc enī fremitꝰ dicit.

Strido⁹ est acrior t quasi sibilans collisio. Strepitus tamen proprie pedū ambulantiū manuūq; aliqd pertractantiuꝫ sonus est. Crepitus autē quid sit: vide in. C. ¶ Frequentē locū dicimꝰ quē frequētare multi solent: vt vrbs frequēs: platea frequēs: vbi multi hoīes aut habitāt: aut diuersanť. ¶ Quando autē de persona aut de re animata loqmur: duobus modis dicitur: vel de sola

sic. Sit miles frequēs spectator ꝑlioꝝ.i.creber ⁊ assiduus. Vel de turba sic. Sit frequēs populus: frequēs senatus.i. copiosus ⁊ multus: ⁊ q̄dem cū nōie collectiuo in singulari: cū ceteris vero in plurali: vt frequētes ciues: freq̄ntes senatores: hoc est multi ⁊ numerosi. Uerūtamen quū dico sis frequēs innuo actionem: quū dico frequēs locus passionē. Ille frequētat: hic frequētat. ¶ Friget idem q̄ frigidus est. ¶ Fretus significat cōfisum: vt fretus forte familiaritate: q̄ est ei recū: ausus est ꝓfiteri. ¶ Frondes arborum sunt tantū: folia aūt ⁊ arboꝝ ⁊ herbarū ⁊ floꝝ q̄z. hec Lau. Tu vero aliter in lima leges. ¶ Fructuari⁹ cui⁹ est fructus. ¶ Fruges quicq̄d ex fructu terre in alimoniā vertim⁹. Seges vero est eaꝝ seminū ex q̄bus cōficitur panis: nōdum demessa. Nōnunq̄ꝫ subactam humū ad accipiēda semina segetem vocam⁹. Uer. Illa seges demū votis respōdet auari Agricole: bis q̄ solem: bis frigora sentit. Fruter est: qui ad iustā magnitudinē arboris nō assurgit: ⁊ statura similis est multis herbis: sed nō demorit: neq̄ arescit herba: sed peremnis est: inter frutices est soboles q̄z illa arboꝝ ⁊ plantula. Hinc fruticari verbū: quasi fruticē renasci ex arbore. M. Tulli⁹ ad atticū. Excisa est enī arbor nō euulsa itaq̄ꝫ fruticetur vides. Hā illud quo sepe legim⁹ fruticari pilū trāslatū est. ¶ Frui ⁊ vti hoc differūt. Uti est alterius rei gratia: frui nullī⁹: sed ꝓpter se qui fruitur q̄scit ⁊ cōtentus est. Qui vtit nunq̄ꝫ cōtentus est semperq̄ ulteri⁹ tēdit. Idcoq̄ꝫ reprehensus est Hānibal: qui cuꝝ posset vti cānensi victoria frui maluit. Uxor armis: vtor domo: vtor libris: vtor studio: diligētia opa: q̄ ex hoc postea emolumēti aliq̄d boniq̄ꝫ cōsequar. Fruor bonis meis: fruor tuo aspectu: tuo alloq̄o: tuo cantu: hoc est delectatione voluptatēq̄ꝫ percipio ex hac re: atq̄ exhui⁹ rei vsu. Dicim⁹ tñ nōnunq̄ꝫ vtimur ꝓ fruimur: vt Utor pane triticeo: vtor ficis. Deniq̄ꝫ frui est delectatione cape ex vtēdo. Itaq̄ꝫ in idē recidūt: frui delectari voluptatemq̄ cape. Utor significat etiā cōuersor. Lice. ad Beliū. Fabi. viro optimo ⁊ homīe doctissimo familiarissime vtor. Et inde fit vsus: vt vsus fuit mihi recū id est cōuersatio familiaritas ⁊ cōsuetudo. Quintilia. Mulierē cū qua longa cōsuetudo seu long⁹ illi fuerat vsus. Ponit itē vsus ꝓ vtilitate ⁊ fructu. Nam solemus aliq̄ re ideo vti vt ex ea fructū capiam⁹. ¶ Fungor aūt idē est q̄ officiū munusq̄ agor: vt fungor magistratu: ꝓtura legatōe: fungor officio delegato: vel munere iudicis: fungor ꝙ vita.i. fungor officio vite: ⁊ munere administrādi gubernādiq̄ cor⁹ inde defunct⁹ est vita id est finiuit officiū vite. Legim⁹ etiā. Defunctus morte.i. mortē finiuit. Et defunct⁹ periculis: q̄ finita sūt pricla. Et defūcta

morbis corpora: q̄ finiri sunt morbis corpor. De potior aūt vide in .p. ¶ Fuluiaster fuluū imitator. ¶ Fundus continetur ab agro. Singula .n. prata singule vince: singuli horti: singl'a oliueta: pomaria: salicta: arbusta: pascua: nemora: loca aucupatoria: venatoria: piscatoria: siue villā atq; edificium: siue piscinā: siue alucaria: siue viuaria habeāt siue nō habeāt singuli fundi sunt et hoc q̄dē in agro. ager enī cōtinet fundū: nō cōtinet a fundo. Fundum est ima pars rei: pprie aliq̄d liquoris intra se p̄tinēs: aut ad cōtinendum facte: vt dolium vt nauis: vt alue⁹ vel fluminis vel lac⁹ vel stagni vel maris. Nā fundum ruris vt q̄dā scripserunt ipse non dicerē. Fundamētum vt oīb⁹ liquet aliud est q̄z fundum. Et fundare magis ad fundamētum q̄z ad fundum p̄tinet: fundam⁹ enim domum non nauim aut doliū. Fundare ꝛ fundamēta iacere diff erunt q̄ fundare est validis fundamētis fulcire. Fundamenta vero iacere q̄si q̄liacūq; fundamēta facere: ꝛ quodāmodo dare ei principiū. Suetonius de vita Caij In ara capitolina noue domus fundamēta iecit: ꝛ per trāslationem Cice. In quo templo q̄z tū in me fuit iecī fundamēta pacis. Fūgor: vide frui.

¶ De littera. G.

G Audere pprie est intrinsec⁹: letari extrinsec⁹. Gemere: vide ciulare. Gēmas Plynius oēs lapides p̄ciosos (p̄ter margaritam) noīe vnio: q̄ d tm̄ latina lingua hz: appellat. Est aūt Margarita siue margaritū que in concha nascit: ꝛ conchylium dicit quā vulgo Perlam appellant: hec etiam vocatur Unio: vt idem Pli. ait: q; nunq̄z nisi indistincta repiatur. Estq̄z generis masculini. Nam feminini illud quo nūc quidā pro vnitate vtunt: nec auctoritate nititur. Nescio enī apud quem repiat: nec arte cū deberet esse masculini potius generis: vt Tullio Scellio Lurculio. Lapillus autē generale nomen est oīm paruorum lapidum: sed subintellectione p̄ciosum idez q̄ gemmula. ¶ Gena mēbrana illa dicitur ꝛ quasi vestis: qua oculus tegitur: quū conniuit id est aperitur et claudit: hoc est enim connitere. Mala vero illud inter genam ꝛ buccam quasi rotundum in specie mali. Cuius interior pars est que oris hiatuz efficit: vbi molares affixi sunt. Maxilla dicitur nomē diminutiuū nō re sed voce. Malam quoq; genam dici plinius fatet. Ait enim infra oculos male homini tantum: quas p̄isci genas vocabant. ideoq; dens ille intimus ꝛ ipi gene affixus genuinus dicitur: qui q; maxime latet: ea re factum est iam critum vetustate puerbium: genuino rodere dēte id est latēter p̄ inuidiam carpere famā alteri⁹. Generaliter significat oīa simul que sub genere sunt amplectēdo. Generatim

vero per singula genera: seu magis per singulas species. Siqdez species genera vocamus: vt quot sūt genera arboꝝ: quot sunt genera vitium: potius q̄z quot sunt species. Uergilius Generatim discite cultus. ¶ Genitrix: vide filius. ¶ Genuinus dens: vide gena. ¶ Genitiuus oīs aut actiue aut passiue accipitur. Adde etiaz possessiue: quod pene p̄o actiue accipio. Actiue vt ꝓuidētia dei: bonitas dei. Passiue: vt timor dei: cultus dei. Ibi deus ꝓuidet et benigne agit: nō ipi p̄ouidetur et benigne fit: hic timetur ⁊ colitur: non timet nec colit. Possessiue sedes dei regnū dei. Atq; in huiusmodi oratione intellectus apertus atqz vnus est: ita in illis ambiguus ⁊ anceps: amor dei: charitas p̄is: suspicio vroris. duū bium est de vtro loquaris: an de amore quē deus in nos habz: an de eo quem nos in eum: de charitate p̄is in filios an filioꝝ in patrem: de suspitione maritali: an de suspitione vroria. ¶ Gerundia licet a participijs differāt: tamen ꝓpric inter participia numerari possunt. Supina inter ꝟba. Meritoq; participialia vocata sunt. Nam ⁊ casus et genera habēt: et quo verba nō sunt: sed participia siue participialia. Regunt p̄terea casum more verboꝝ participioꝝ q̄z: et quo noīa non sunt: post se inq̄z regunt non ante. Gerundia differunt a participijs: q̄ ipa significāt rei administratione sine tēpore: illa vero tēpus sine rei administratōe. vt Tenet me occupatio iuris dicundi: gerundiū est: nec tēpus significo futurū: sed rei administrationē: hoc est in iure dicundo. Rursus tenet me cura dotis numerāde id est que numerāda est: participiū est futuri significatiuū sine administratōe rei. Gerūdia nō regūt passiue: sed actiue. Gerūdia nominatiuis carere dicūtur: variātur itaq; per oēs obliquos: numero sq; et genera. Nam vt ego sentio hec oīa habent in genitiuo: vt delectatio fruēdi p̄incipatus: fruēde p̄ouicie: fruēdi imperij. Molestia educandoꝝ filioꝝ: locandarū filiarū: colendoꝝ p̄dioꝝ. Regitq; is genitiuus aliqñ casum. Licero. Equidem effero: studio p̄res vestros quos colui ⁊ dilexi videndi. In datiuo: vaco agro colendo. Uinec pastināde nemori succidendo. In plurali vna vox est triū generum: vt vaco agris vincis nemoribus ꝓcurandis. Qui casus regimē nō habz: absurdū sit nanq; dicere. Do operam colendo agrū: vel legēdo libum. In Accusatiuo: vt eo ad salutandū fratrē: ad salutādam sororē: ad salutandū sidus: ad salutandos fratres: ad salutādas sorores: ad salutanda sidera. Quod elegātius dicitur q̄z cū regimine: vt eo ad salutandū fratres: ad salutandū sorores: ad salutandū sidera. Per alias quoq; p̄positiones similiter. Sed inter rara babet cū gerūdio substantiuū rarius regimen. Ut Liuius. li. q.

Epitoma elegantiarum a Ger.

Et ipe inter spoliandū corpus hostis veruto percussus. Et iterū. Inter accipiendas de suis cōmodis rogatōes. In ablatiuo sine ppositōe: vt fit iniuria fundi dño: vel defringēdo ramo: vel ligno incidēdo. Res cunt ordine lite estimanda id est quū defringitur ramus quū incidit lignū: quum lis estimat. Uel defringendo ramū: incidēdo lignū estimando litem. Sed frequentius vsi sunt veteres ablatiuo plurali in tali genere sermonis: vt Licero: Oratiōnē aūt latinā profecto legēdis nr̄is efficies pleniorem: id est legendo nostra. Nam singulari solebant sepius apponere ppositionem in cōmittendo prelio. Gerūdū accusatiuus cū ppositione non tm̄ actiue accipi solet: vt tu es idoneus ad discēdum: sed etiā passiue: vt hec res facilis est ad discendū. Gerundū accusatiuus iūgitur frequēter cum ad: raro cū in. Item frequenter cū ob: propter: t inter: raro cum ante. vt Uado ad capiēdum hostē: t in capiendū hostē. Ego veni ob te: vel ppter te redimēdū. Inter nauigandū pro in nauigādo sepe legimus. Uergi. Et inter agendum Occursare capro cornu ferit ille caueto. Idē Nanq; ante domandū ingēte t tollēt animos. Deniq; cū actō fere semp iūgim⁹ prepositionē: preter pauca quedā: que sunt loco: Conduco: Mādo: Eurro: habeo pro debeo: t si qua sunt alia: vt faciendam sepulturam locarent. i. darent alteri faciēdam vel ipi locarēt se ad faciendum. vtrūq; cni significat: nō pticipiū est: sed gerundiū illud faciendū. Illa aūt participia in nomē transeūtia: putaui ad te scribendū: existimaui hāc rem tractandā. cēsui tibi illud significādū id est dignū scribi: tractari: significari. Gerundū ablatiuo seruit in frequēter. cetere rarius. de er vel e a vel ab t cū. In: vt in nauigando in legēdo: qō idē est qō in ipo nauigare: vel in ipo legere: De: vt de edendo: de migrādo: de agēdo. Quintilian⁹. Quū precipere de apte dicēdo ceperimus. Etiā cū motu. Licero ad atticum libro tertio. Tu qd cogites de transeūdo in epirū scire sane velim

Er vel e: vt er defendēdo q̄z er accusando vberio⁹ gloria cōparatur. A vel ab. Licero. Erq̄ ardescit siue amo: siue amicitia: vtrūq; q̄z enim dictū est ab amādo. Et alibi: Non distinguit a nō dolendo voluptatem Plinius posterio⁹. Sermonib⁹ dies trāsigebat: quū a scribendo vacaret. Cū: vt Quintilianus. Sed ratio recto scribēdi cōiuncta cū loquēdo est. Regit aūt hic ablatiu⁹ sine ppositione casum: vt bos accusando: illos occidēdo: totā ciuitatē labefacta sti. Cū ppositōe in etiā regit: vt in tribuendo suum cuiq;.

Quādoq; variat genera: vt in colēdo agro: in pastinando vinea: in nemore excidēdo. Per de: sili modo etiā regit: vt Licero in rusculanis. His pīertim cognitis q̄ de nihil sentiēdo paulo aī dicta

sunt: nisi dicim⁹ nihil aduerbiū nūc nō nomē. Et variat p genera: vt de accusatore cōstituēdo: de collocāda filia. De pdio emendo. Per ex vel e: et a vel ab nescio an licet dare tali gerūdio regimen. Nullū enī exēplum occurrit. Uariari aūt p genera certum est. Cato. Ex plasmatis bibēdis: ex aluo laudāda. Et abstineas ab offendēda repu. Sed cauēdū ne id verbū significet motū quale esset: Reuertor ab arando: vel ab arando aruo. Redeo a spectādo vel a spectādis ludis. Cū sit dicendū reuertor ab aratione: vel ab aratōe arui: Redeo a spectaculis: vl' a spectaculis ludoꝝ. Per cū vir locū habet talis oratio vt nō pticipū sit potius q̄ gerundiū: vt sedeo cū viro coronādo. i. q̄ coronabit. nō aūt q̄ coronat. Gerundia oīa quū sociata sunt substātiuis passiue accipiunt. Disiūcta vero nōnunq̄ passiue: vtiq̄ sine ꝓpositione t sine genere in casu ablatiuo: vt apud Uerg. Alitur vitiū crescitq̄ regendo: hoc est quū regitur vitiū. Et iterū. Uritq̄ videndo femina. i. quū videt femina. Quinti. Memoria excolēdo sicut alia oīa auget. i. dum excolitur: nō aūt dū excolit: nec regit casum q̄le facit. Urit femina vidēdo a marib⁹: sicut dicim⁹ viuntur viri vidēdo feminas.

Actūs quoq̄ cū ꝓpositione non tm̄ actiue accipi solet: vt Tu es idoneus ad discendū: sed etiā passiue: vt Hec res facilis est ad discendū: qō etiā superi⁹ patuit. Quidā nō indoct⁹ hac etate scribere ausus est. Jamiam vrbs in ꝑiculo capiendi est: pro eo qō est iam vrbs in periculo est ne capiat: siue hostis parū abest a capienda vrbe. Cū semp sine substātiuo gerundiū accipiat actiue. Aut si a neutro venit neutraliter. Nec Laurē. Tu vo in lima aliter leges de gerūdijs in di. ¶ Gesta: vide acta. Gestus est actio q̄dam t quasi pronūciatio corpis. Gestio vero administratio t actio: q̄uis parū in vsu est. ¶ Gloriosa victoria. i. plena glorie. gl'iosus homo. i. affectator glorie: q̄lis miles gloriosus apud Plautum t Teren. Uerū gloriosus qñ honeste significātie est pro gloria hōte habitionem plenitudinēq̄ significat. Quādo inhoneste affectionē: vt dixi. ¶ Gradū facere nō est trāsitū facere: sed ad aliquā rez gradū t q̄si scalam ad alia facere. Ideoq̄ quibusdā dicit: gradū iacere: vt si riuū transire: si in arbore fenestrāue aut tectū scādere velim: ex saxo aut scāno aliquaue alia re gradū facio. Quint. Interim ad ea q̄ sūt potētiora gradū ex his fecisse ꝓtēti. Cicero ꝓtra Rullū. Hūc q̄si gradū quēdā arq̄ aditū ad cetera facta sceleri⁹ ¶ Gratū facere est q̄ddā min⁹: t ppe illud qō obseq̄ t infuire: vt Cice. Si hūc iuuer⁹ gratissimū mihi fecer⁹. ¶ Gratificari ē q̄ddā mal⁹: vt deū gratificari hoibꝫ dicim⁹ nō aūt gratū facē: q̄si idē sit qō bñficia ꝓferre. ¶ Gratulari ē vbo testari: te gaudere fortūa acfe

licitate alteri⁹ apud eū ipm: q affect⁹ est felicitate. Nonunq; apud teipm ob tuā felicitatē. Idcoq; fere postulat dtm: vt Bratulor tibi ob tuā pturā adeptā: gratulor: manibꝫ meis: qbꝫ vt te contingerent datū est. Quinti. ✠ misera puella nō gratulet sibi: q illam paup accusare iā pōt. Poete nonunq; ptereūt dtm: vtiq; quum fuerit pnomē: q fuit causa vt qdā existimarēt: quoꝫ est Apulei⁹: hoc ꝫbū idē significare qō gaudeo. Ouidi. in Heroib⁹. Bratulor ceteraliā titulis accedere nr̄is. Bratulor inq; tibi vel mihi vl nobis. Idē tertio de arte: Prisca iuuēt alios: ego me nūc deniq; natū gratulor: subintelligemihi. Et interdū etiā oratores: vt Quin. Bratulemur iā q nulla ciuitas fame laborat. subintellige nobis Dicim⁹ aliquādo gratulari pro eo qō est grās agere: sed nō fere nisi dīs imortalibꝫ: ideoq; ppie idē est qō supplicare. Sicq; trium phantes in capitoliū ascēdebant: ioui optimo maximo ceteriscq; dīs gratulatū. ¶ Brator in eadē accipit significatōe: in qua gratulor: sed Poeticū histor: icūq; est. Virg. Inueni germana viam: gratare sorori. Bratus t iucūdus quo differāt: vide iucundus. ¶ Graue suapte natura pōderosum significat. vt graue saxū: graue scutū quod scz grauat nos in ferendo: t qō egre cū molestia fertur. Inde p abusionē trāsferim⁹ ad senectutē: ad morbum: ad dolorē: q: hi q molestiā ex senectute morbo ceteriscq; sentiūt: q si onere intollerabili pmuntur: qō cupide velut graue pondus a se vellent deponere. Neq; solū ad molestias corpis trāslatio hec fit: verū ad molestias animi: vt grauis cōtumelia: grauis iniuria: grauis meror: grauis iactura: q animū genere quodam pōderis premunt. Itaq; vnus modus est q corpori aut animo molestia sunt ea grauia appellare: eo q molestia a mole. i. ab re magna magniq; pōderis vocitata est. ¶ Alter modus est q quēadmoduz grauia t grādia saxa ac graues trūci nō facili loco mouent: sed ad oēm tēpoz mutabilitatē herēt: ita boīes cōstantes ac pditi sapiētia merito p figurā graues noiant: q nec pcib⁹: nec minis: nec vanitate nec pmissis ab eq t iusto sūmouent: vt hi faciūt: quos leues vocam⁹: q in siliquitudinē puleris ac paleaꝫ ad oēm aurā ventilant. ¶ Gregatim: p diuersos greges. ¶ Gremiū est intra cōplexum femoz feminēue: quo in cōplexu mulieres cōcipiūt: t p trāslationē gremiū terre appellam⁹: quū semē suscipit: cōceptūq; retinet: q si viuētē fetū postea paritura. Quare quū lactant infantes ad sinū admouent: pueri vero iam facti a sedentib⁹ matrib⁹ vtiq; cuz illis blandiunt ad gremiū accipi solēt: Ut Virgi. de cupidine sub imagine pueri ascanij. Heret t interdū gremio fouet insciа dido. Quin etiā matres nutricesue quū sup genua collocāt infantē aut extre-

mis vestib⁹ repositū ⁊ ad vterū vsq; sublatū gestāt: in gremio magis q̄z in sinu tenere aut gestare dicunt vt idē de eodē. Et totū gremio dea tollit in altos idalie lucos. ¶Sin⁹ vero est itra pectoris brachioq̄z cōplexū. Inde sin⁹ vestiū: quales erāt tunice romanoꝝ: ⁊ modo quoq̄dā religiosoꝝ sup̄ cinctura laxitas illa vestis q̄ cingulū opit. Littora q̄z curua ⁊ q̄si brachijs mare amplectentia sinus vocam⁹. Grex ouiū: grex caprarū: grex porcoꝝ dicitur: grex deniq; generali⁹ nomē est. Armentū vero specialius: vtputa equoꝝ asinoꝝ muloꝝ boū cameloꝝ elephantoꝝ ⁊ similiū. Licet quidā tantū velint esse boū q̄si ab arando aramēta dicta deinde sublata tertia littera armenta.

¶De littera. H.

Habeo: Tātū habeo pollicerī: inq̄t Cice. ad Lentulū. Idez in Catone maiore: neq; eos solū cōuenire habeo q̄s vidi: sed etiā q̄s audiui ⁊ legi. Idem in oratore. Audire habeo q̄d sentiat. Qđ vt ipe interp̄tor idē est: qđ pollicendū cōueniendū audiendū est mihi. Habere fidem: vide Dare fidē. Habere grās vide Agere grās. Habes q̄ sentiā Brute de ratōe dicēdi. hec habui de amicicia que dicerē: hec sūt q̄ putaui dicēda hoc tpe. Sūt verba ciceronis ad extremū materie a se tractate q̄b⁹ ⁊ ceteri autores vti solēt. Quintilian⁹. Habes Marcelle victori: q̄bus p̄cepta dicēdi adiuuare posse p nos videbant. Et iterum nihil habui amplī⁹: qđ in vniuersum p̄ciperē. Et iterū. He fere sunt emēdate loquēdi scribēdiq; pres. Habui oratione: nō feci oratione: feci sermonē potiusq̄z habui. Nōnunq̄z etiā habui. Cicero de senectute. Cyrus quidē in eo sermone quē moriēs habuit ꝛc. Haranaceus ex materia harene. ¶Haud scio haud velim frequenti⁹ legim⁹ q̄z nō scio: ⁊ nō volo. ¶Hei ⁊ heu simile quid obtinēt: tamen alterū datiuo: alterū accusatiuo iungit: vt Hei mihi qualis erat: q̄z tum mutat⁹ ab illo hectore. Teren. Heu me miserū. Et fere cuz hmōi pnoib⁹. Nā cū alio noīe frequēti⁹ p exp̄obrationem: vt Virgi. Heu stirpē inuisam. Aliq̄n etiā cū noīatiuo: vt idem. Heu pietas hei prisca fides. Ehen. nulli casui seruit. Idē in. B. Ebeu q̄d volui misero mihi. Ue q̄z dtō. Martialis. Si scicro: ve tibi causi dice. Herbace⁹ ex materia herbe. Hiare est aliq̄d sua spōte ⁊ externa aliqua vel diffidere vt tell⁹ estuz ⁊ ligna ariditate vt nimio calore hiant. Hiscere vero est tantū oris ⁊ q̄dem humani accipit q̄z pro eo qđ est loqui: aut os aperire ad loquendū: sed fere p negationē: vt coram illo nō auderes hiscere: q̄d nūc habes qđ hiscere audeas? Ouidi⁹ cū poetice dixit: Hiscere nēpe tibi terra rodēda foret. Cū oratores soleāt potius dicere debiscere. i. deorsum se aperire.

Hic spacio ꝓpinquiore: Is vero lōgiore intelligīt. Multis tm̄ in locis vtrūq; locū habet. Ut q̄ p̄fert virtutē diuitijs: hic sane fortis est. Uel p̄ cōpositionē: vt quecūq; mulier adultera eadē vel nefica est. ¶ Hypotheca: vide pign⁹. ¶ Hoc magis: t eo magis: idē est q̄ tāto magis. Itē Quo magis idē est q̄ quāto magis. Hoc cōpositū cū ꝓpositōe ad significat p̄rea: vt apud Salustiū. Cognouerā paruis copijs bella gesta cū opulentis regib⁹. Ad hoc sepe fortune violentiā tolerasse facūdia grecos: scia belli gallos aūt romanos fuisse. Holitor: est q̄ hortū holer̄ exercet: quē nōnulli hortulanū vocāt. Holus q̄d sit: vide Hort⁹. ¶ Hō prudēs ne dicā sapientē melio⁹ q̄ nē dicā sapiēs. Lice. pro Deiotaro. Crudelis castor ne dicā sceleratū t impiū t hoc substātiuo p̄cedēte: secus aūt sequēte: q̄le esset. Crudelis ne dicā sceleratꝰ t impi⁹ castor. Et prudens ne dicā sapiēs hō. In priore enī modo subintelligīt cuz: sic. Crudelis castor ne dicā eū sceleratū t impiū. In alijs casib⁹ non est hec diuersitas: vt idē. An sperasset hoc viuo milone ne dicā cōsule: vel an sperasset hoc viuo ne dicā cōsule milone. ¶ Hordeace⁹: ex materia hordei. Horrearij⁹: custos exercitorue horrei. Hort⁹ in singulari pluraliq; p̄ro hortis holitorijs accipīt. i. holera p̄ducētib⁹. Est enī holus olis herba satiua qua vescimur: t cui⁹ folijs t caule in eduliū vtimur. Horti vero in plurali arboribꝫ consiti dicunt: t amenitatis voluptatisq; causa parati. In supiore igit significatōe dicim⁹. Unū hortū: duos tres hortos. In posteriore vnos: binos: ternos hortos: nisi alic⁹ auctoritas aliud sibi vendicauerit. ¶ Hospites sunt: tā q̄ in priuato alicui⁹ hospitio sunt: q̄ qui in publico. Diuersoriū vel tabernā meritoriaz appellam⁹ tam q̄ recipit q̄ q̄ recipīt. Ūñ Oui. Nō hospes ab hospite tutus, Li. Per dextraz istā: quā hospes hospiti porrexisti. Hospitales hoies q̄ amore nō p̄cio hospitiū suū cōmunicāt. Nā hospes ꝓprie vocat ille receptor q̄ priuatim t amicitie causa recipit vel recipīt. Lice. Fuit mihi cuz illo vet⁹ hospitiū. i. amicitia vel familiaritas vel mihi hospitādi apud illū vel illi apud me. Hospitiū t priuatū t publicū dicīt. ¶ Hubertim idē est q̄ copiose. ¶ De lra. Iam elegāter vsurpari solet. Aliq̄n q̄si p̄ tūc: vt Quinti. Quod si satis prudēter ea viderint: iam ꝓpe cōsūmata fuerit p̄cipientis. Aliq̄n p̄terea significat q̄si nodus q̄dā inter sentētias: vt Virg. Iā varias pelagi volucres. Idē efficiet iūctū cū vero. Iā vero verbis cōstitutis tē. Iāiam de futuro palam est q̄d significet: vt Iāiam aderit. Et de p̄ti licet ad futurū resoluatur. Iā tāq; manu teneret: t p̄mit hasta: q̄si nūc nūc tenebit. Non nunq̄ figurate p̄ indignatōez mirationēue accipīt: vt idem Vir.

Epitoma elegantiarum ab Jd.

Jāiā nec maria Juno: nec saturni⁹ bec'ock'is pr̄ aspicit eqs. Quīt. Jāiā malo venena ferꝝ subitos ictus im puisamqꝫ mortē. ℘ Per mīsationē ꝟo Salusti⁹ in Jug. sic Jāiaꝫ aio meo charissime fraꝫ ter q̄q̄ tibi imaturo et vñ minime decuit vita erepta est: cū letanꝫ dū magis q̄ dolendū puto casum tuū. ℘ Per exhortationē q̄: vt apud Quint. Jāiā cōmilito q̄cūqꝫ casus manet: etiā si te imperator dānatur⁹ est bñs solatiū: sati⁹ est q̄ a pr̄e occidi. Janua parietis est ac domoꝝ. ℘ Porta ꝟo muroꝝ munitionumqꝫ atqꝫ castroꝝ. Murus aūt t paries quo differūt. vide in. M. ¶ Jdē eadē idez: q̄si pro etiā poni solet: vt Cicero. Est huic p̄iūcta bñficētia: quam eādē vel benignitatē: vl liberalitatē appellari licet: id est quā etiā.

Jdē tidē frequēter. Jd etatis. Cice. dixit. Scipio aphricanꝰ id etatis atqꝫ his rebꝰ gestis. Illud id etat⁹ idē est qđ ea etate: sicut dicim⁹ decē annis viri: t more greco decē annos: quā honestiorē locutionē Seruiꝰ putat. Uel aduerbialiter ponit: Uel subintelligitur bñs: vel agēs: vel natꝰ id etat⁹. ¶ Jgit vide ergo. Ignotꝰ t passiue t actiue legit. Quint. Ne q̄s tñ erret ignotꝰ: non est filiꝰ mei nouerca: sed mater. Ignotꝰ dixit pro ignorās t pro hospite t alieno nō pro ignorato. ¶ Jlignꝰ ab ilice possessiuū. ¶ Immigrare: vide cōmigrare. ¶ Impleo t refercio t sil'ia ꝟba ablatiuū sine p̄positōe postulāt: vt ipleui nauē frumēto: t refersi apotheca vino

Et tñ aliq̄ addim⁹ illā p̄positionē de sic: Impleui nauē de omni genere frumēti. Et refersi apotheca de varia natura vinorum.

Uix ausim dicere impleui omi genere frumēti: t refersi varia natura vinoꝝ. Cice. de oratore. Querebat cur de p̄hemijs t de epilogis t de hmōi nugis (sic enī appellabāt) referti essent eoꝝ libri: Hic nequaq̄ licuisset sine p̄positōe loq̄. Nō enī libri illi referti sūt p̄hemijs t epilogis: sed p̄ceptis p̄hemioꝝ t epilogoꝝ. Sicut in supioribꝰ nō est nauis ipleta oī genere frumēti sed frumēto oīs generis. Neqꝫ apotheca referta oī natura vinoꝝ: sed vino oīs nature. Impleo grō t ablatiuo iungit. Liui⁹. Ip̄e multitudinē q̄q̄ que ferme regēti est silis religionis iuste impleuit. de ablatiuo patuit sup̄. ¶ Impēdere: vide Appēdere. Impiosi ppli: hoc est latū impiū possidētes. Impiosus hō ostētator imperij in exercenda seuitia q̄lis Torquat⁹ apud Liuium q̄ filiū seuicia ob imperium p̄ceptū occidit. Uñ impiosus appellat⁹ est. Uerū impiosus qñ honeste significātie est pro impio bñte habitionē plenitudinēqꝫ significat. Qñ inhoneste affectionē. ¶ Impono tibi hoc oner⁹ notū est: q̄d significat: impono tibi: idē qđ decipio te. Quint. Spes tibi perpetue laudis imposuit. Uñ impostores dicunt: q̄ alios ꝟbis pollicētibꝰ incātatoribusqꝫ seducūt ac decipiūt. ¶ Imputare: vide

exp:obꝛo.¶ Jn es incise sunt littere:vide postea in marmoꝛe.¶ Jn animo est:vide Coꝛdi est.¶ Jncedere est ambulare:inde incessus siue tardus siue festin⁹:siue cōmot⁹:incōpositus:īmoderat⁹:pꝛo pꝛie tñ sublimioꝛ quidā ꝛ fastū pꝛe se ferēs.Uergilius. Regina ad tēplū magna stipāte caterua incessit. Et iterū. Et vera incessu patuit dea.Quod seneca quodā loco declarat.Tenero ac molli passu suspēdim⁹ gradū nec ambulam⁹ sed incedim⁹.¶ Jncest⁹:vide adulteriū.¶ Jncisim id est minutatim.¶ Jncola q̄ in alterius regione habitat:ꝛ in aliena ciuitate:atq; repub.¶ Jnq̄linus qui in alieno pꝛiuato:ꝓpꝛie tamē in cōducto siue in vꝛbe siue ruri. Rursus incola ita differt ab Accola: q̄ incola q̄ in loco. Accola q̄ ad locū habitat.idcoq; quicūq; iuxta aquas sunt accole dicunt:nec refert in suo an in alieno:vt Accola vulturni:accola padi. Atq; in mōtib⁹ domos vꝛbesq; positas hūt:incole dicunt. Qui iuxta mōtes accole.¶ Jncūbo studijs ꝛ incūbo remis.Uergilius. Validis incūbite remis. Jncūbo in studia ꝛ ad studia. Sed non incūbo in remos ꝛ ad remos.¶ Jncuria.i.negligētia.¶ Jncusare:vide accusare.¶ Jndicere:vide Edicere.¶ Jn diem aliud multo est q̄z in dies. Jn diē plerūq; cū hoc vꝛbo viuit iungit. Quint. Non vt fere volucres pñtis modo cibi memoꝛes in diez viuūt duraturos hyemi reponere vid⁹. Aliqñ sed raro cū alio iūgit vꝛbo:vt Sallusti⁹.Panē in diē mercari q̄si dicat pñtis diei habere rationez: nihilq; cogitare de crastino. Jn dies est idē qđ quotidie:sz pꝛopꝛie cū quodā incremēto.idcoq; plerūq; cū cōpatiuo:vt Cum in dies malū arcti⁹ pmeret:Et quū in vꝛbez infinitū malū serperet: idq; manaret indies lati⁹. Etiā sine cōpatiuo:sed tñ p vꝛbū significās incremētū:vt Liui⁹.Crescēre indies multitudine.¶ Jn hoꝛā:ꝛ in hoꝛas cādem differētiā hūt:quā in diē ꝛ in dies. Licero in Philip. Nec q̄ in hoꝛā viuūt:non mō de foꝛtunis ꝛ bonis ciuiū: sed ne de vtilitate q̄dē sua cogitauerunt.Uerg. Gallo cui⁹ amoꝛ tm̄ mihi crescit in hoꝛas.Quātū ve nouo viridis se subiicit alno⁹.

Jndoles est nō solū in pueris ꝛ adolescentib⁹ significatio future vꝛtutis:vt Quint. Jn pmis annis laudaret indoles.Lice.Ut enī adolescētib⁹ bona idole pditis:sapiētes senes delectant. Et Valeri⁹ tit ulū de indole fecit:nō tm̄ puꝛoꝝ adolescētūq; exēpla repetēs sz etiā i virꝝ:ꝛ qdē pñtis vꝛtuꝝ:vt idē Lice.ꝛ of. Jn qb⁹ est vꝛtutis indoles cōmouent. Lucan⁹. Indole si dignū latia si sanguie pseo:Robur inest animis. Indole inq̄t q̄si generositate q̄dā vꝛtutis atq; animi. Liui⁹ ad malā q̄z ptem:ꝛ ad muta atq; inanimata trāffert loquēs de hānibale. Si cū hac indole vꝛtutū atq; vitioꝝ triēnio sub asdrubale impatoꝛe metuit. Et alibi. Sicut in fru

gib9 pecudibusq; nō tm̄ semina ad seruandā indolē valēt: q̄tum terre ꝓprietas celiq; sub q̄ alunt tē. ¶ Indulgētiā vulgo nūcacci piūt pro venia: vt indulgētiā tibi de9 tribuat. Uel de9 tibi indulgeat. qō q̄s neget dici non latine. Jndulgere enī est ꝯcedere: t vt sic dicā obsequnter delicateq; tribuere. Cui9 rei admoneri certe debuerāt illo trito versu nescio cui9: sz certe inter minutos auctores latinissimi t quo mille annis nemo carmē scripsit elegātius. Jndulgere gule noli q̄ vētris amica est. Quīt. Mollis illa educatio: quā indulgētiā vocam9 neruos oēs t mētis t corpis frāgit. Nō ergo indulgētia ꝓ venia accipiēda est. Est enī venia remissio culpe: vt idē. Peccaui t veniā peto. t errare hois est: t ignoscere pīs

Meli9 q̄ ecōtrario Veniā ꝓ indulgētia accipiūt. Ver. Orātes veniā: t tēplū clamore petebāt. Et Lice. ꝓ archia. Dabitis mihi hāc veniā: id est indulgebitis ꝯcedetisq; hoc si forte peccauero. Et cū venia tua dixero: hoc est siq̄d erro tm̄ cum pace tua t (vt isti loquunt) cū licētia tua dixero. Freq̄nter legim9. facio tibi ptātem eūdi t redeūdi: quē in modū mallē ego dicere: q̄z do tibi licētiam. Porro dare ptātem plus est q̄z facere ptātem. Est enī dare potestatem rē alteri9 arbitrio cōmittere. ¶ Jndustri9 ab industria habemus nō aūt industriosus. ¶ Jnelaboratū dr: qō nō artificio satis exercitū est. Jllaborarū vo qō sine labore videt factū illud vitio dari solet: hoc laudi. ¶ Jnfensus vehemēter irat9 t odiū gerens. ¶ Jnfest9 vehemēter molest9 atq; in aduersuz vadēs: inde infesta se incursib9 crebris molestia afficere. Et signa infesta q̄ in aduersum tendūt: hoc est vexilla in hostē cuntia: vt molestiā inferant. Molestare aūt rari9 inuenit q̄z infestare. ¶ Jnficiator is significatur q̄ negat se vel debere qō actor petit vl' cōmisisse qō accusator obiūcit. vñ stat9 Coniecturalis dicit inficialis in quo semp re9 inficiat: vel inficias it. Jnficiari enī t inficias ire est verbo negare. Nā negare est aliq̄n t facto: vt Uergili9. Sed q̄s fortuna negarat in patriā reditus. Jnficias nomen habet solū accusatiuū casum: t eo is it verbū: vt inficias eo pro nego. ¶ Jnfidus cui nō est fidendū: a fido descēdit: qō habet primā longam: siue fido a fid9.

Perfidus vero dicitur qui fidem violat idq; a fides descendit: quod habet primā breuem: ideoq; hec duo adiectiua vario accentu efferūtur. ¶ Jnfinitiuū quedā oīones magis postulant: q̄dam gerundiū: q̄dam vtrūq;. Adiectiua magis infinitū siue actiuum siue passiuū: substātiua gerundiū genitiui dūtaxat casus. Nā de actō mox dicā. Tu es dign9 hōe opes: t es dignus honorari. Tu es let9 me bñ valere: t tu es let9 me honorari. Rursus tps est gaudēdi: loc9 est postulādi: cōmoditas est alloq̄ndi. Participia aūt

ꝛ multa adiectiua a verbis deriuata: vtrãq; formã sibi vendicãt. Sed ꝓticipia tũcta infinitis dicunt suare vim ꝓticipioꝝ: iuncta gerũdio vim nois. Timẽs nauigare ꝛ nauigãdi: cupiens discere ꝛ discẽdi. Doctꝰ: peritꝰ: ꝓmptus: cõsuetus cãtare ꝛ cãtãdi. Timidus: cupidus: auidꝰ: nauigare ꝛ nauigãdi. Nã illud admonitõe nõ indiget. Optia res est agricolare recte dici. Optia res est agricolãdi dici nõ recte: qz sic illõ resoluit: Agricolare optia res: ꝟ resolui sic nõ põt: Agricolãdi est res optima. Nisi forte dure ꝛ aspe sic. Ipa cni res agricolãdi ẽ optia. Quare illũ nõ ꝓbauerim q̃ dixit. Nõ est mihi opꝰ rñdẽdi: cũ cẽt dicẽdũ rñdere: vt sit suppositũ me rñdere: opꝰ ꝟo appositũ. Itẽ hẽo a pre mãdatũ cõueniẽdi te: latine ꝟ. Mãdatũ est mihi a pre ꝙueniẽdi te: ꝟ nõ latine: qz mãdatũ hic ꝟbũ est: vñ nõ põt regi hmõi gerundiũ. Illic nomẽ substantiuũ vñ regit gerũdij gtũs. Nisi in vtraq; oꝛone exceptõe vtaris. In ꝓma q̃dẽ: vt sic itelligas: hẽo a pre mandatũ ꝙuenire te. ſ. hoc ipm ꝙuenire te. In scda ꝟo: vt mãdatũ sit nomẽ: nõ ꝟbũ aut participiũ: q̃si mãdatũ adest mihi. Ad quã tergiuersatõez ꝓfugere nõ poterit q̃spiã in talib; exẽplis: hẽo in tabulis publicis a pre mandatũ ꝙueniẽdi te: hic nõ poterit dicere ꝙuenire te. Item est mihi iniũctũ ac mãdatũ ꝙuenire te: vbi dicere nõ poteris cõueniẽdi te Licero tñ ad vꝛoꝛẽ nouo q̃dã modo locutꝰ est. Cũ in aio habere nauigãdi: ꝓ eo qꝺ est nauigare: vt li. j. de diuinatiõe. Haberetq; in aio nauẽ cõscendere. Itaq; subintelligit ꝓpositũ siue volũtas sicut in illo fit apud eũdem. Cũ illius dici mihi venit in mẽtem. ꝛ alibi. Nõ minꝰ ei venit in mentem potestatis q̃ eq̃tatis tue. Ubi quidã volũt accipi gtm̃ pro ntõ. Mihi portꝰ placet subintelligẽ cõditio statꝰ: q̃litas illiꝰ diei: tue potestatis: tue eq̃tatis: aut aliq̃d sile. Ita hic ꝓpositũ siue volũtas vt sic cũ habeꝯ in aio ꝓpositum nauigãdi. Uenio nũc ad actm̃ gerũdij. Dicimꝰ itaq; ¦ Induxi te ad nauigandũ: nõ aũt nauigare. nisi more grecoꝝ: q̃ cũ careãt gerũdio: fungunt infinito cũ articulo raro sine eo: licet nunc q̃dam frequẽtissime vtant. Ut non veni soluere legẽ: sed implere: plerisq; eruditoꝝ dixissent: nõ veni ad soluẽdũ legẽ: sed adimplẽdã: q̃s ꝛ ipe nũc imitoꝛ: ꝛ imitãdos oĩbus arbitroꝛ: sed ad rem. Uocaui te ad currendũ: nõ currere. Sto ad p̃dandũ non p̃dari. Sedeo ad audiẽdũ nõ audire. Uado ad venãdũ nõ venari. Rursus iussi te arare nõ ad arandũ. Cogito insidiari nõ ad insidiandũ. Timeo edificare nõ ad edificãdũ. Quedã ꝟba cũ vtroq; ¦ ꝙueniũt vt boꝛ toꝛ te studere ꝛ ad studẽdũ. Flagitoꝛ respõdere ꝛ ad respõdendũ: par atꝰ sum scribere ꝛ ad scribẽdum: ego sum aptus pugnare ꝛ ad pugnandũ: ille est idoneus militare ꝛ ad militandũ. Que oĩa ra-

ra sūt. Nā pleraq; huiusmōi accusatiuū postulāt. Ut bon⁹ vtil' cōmod⁹:mal⁹ inutil' incōmod⁹ ad militādū.¶ Infra:vide Intra ¶ Ingeniosus q̄ hz in se vehemētiā ac copiā in genij. Ingenui sē q̄ libera matre nati:postea serui facti sūt.¶ Ingredior nūc ad locū significat:vt Ingredior fozū vel in fozū. Nūc in loco qō est ābulo t incedo Cice.lib.v.ad Atticū. Si dormis expgiscere:si stas īgredere.¶ Ingurgitare:vide Obruere.¶ Inhibeo est re iam incepta. Prohibeo vl' generale est vel ante rem inceptam. Uetat enī p/hibeo ne quid facias:ne quid incipias. Inhibeo vero ne pergas ire:desistasq; ab incepto. Uergi. Hospitio prohibemur barene Idē:Parcite tā rutuli t vos tela inhibete latini.¶ In bozā t in bozas dictū ē supi⁹ ibi. In dies.¶ Inimus grāz nobis alicui⁹ dicit:nō aūt inimus amorē aut beniuolentiā:sz conciliamus.nec cōciliam⁹ gratiā:sed inimus Quarū oīm orationū cadē fere sētētia est ac si ō verbo vterer cōparo vel cōtrabo:nisi q̄ inire gratiaz est magz fauorē cōparare q̄z amorem:vt apud Quintilianū. Quintiā hoc timeo ne ex eo minorem gratiam hic liber ineat:pleraq; non inuenta p me sed ab alijs tradita continebit. Dicimus item ineo rutionem:ineo fedus:ineo pacem:ineo societatē:ineo bellum:ineo pugnā:ineo viā q̄si capesso atq; ingredior:qō non nisi in re mōtosa siue grādi grauiue dici solet. Nā nō ita recte loquor:ineo prandiū cenāq;:vt ineo cōuiuiū. Un̄ principium rei maioris initiū vocāt:vt initiū rōnis. Et hui⁹ vbi participiū absolute posītū sine regimine maoribꝫ rebus adhibetur:vt ineūte pueritia:ineūte adolescētia:ineūte etate:ineūte vere:ineūte estate:ineunte hyeme:ineūte āno nouo:nō aūt ineūte dormitōe:ineūte conuiuio:ineūte die:ineūte nocte:sed incipiēte. Uide etiam in .L. videlicet Lōciliare. ¶ Initiū:vide Inimus.¶ Iniurios⁹ semp actiue ab auctoribꝫ accipi solet p eo q̄ iniuriā facit.¶ In manu est:t ī manibus est verūq; accipit p eo qō in prāte est. Cice. Nō est istuc ī manu mea. Et fili⁹ in pīis:t seru⁹ in dñi manu ē dr. Un̄ mācipiū t manumissio. Luca. In manibꝫ vīs q̄nt⁹ sit cesar hēris. Salust. Uictoria in manu vob est:viget etas:aīus valet tē. Etiā dicim⁹ in manibꝫ est ī alia significatōe p eo qō est iter man⁹ est. Cice. in Catone maiore. Septim⁹ mihi liber originū est ī manibꝫ:oīa antiq̄tat⁹ monumēta colligo.¶ In marmore ici se sūt lre:ī gēma:in lapide:in ligno:nō aūt ī marmore:ī gēmā:ī lapidē:ī lignū. Ediuerso ī es:nō ī ere. Ita enī apō oēs auctores q̄stū ī ueni semp scriptū est. Hec Lau. Tu āt videto limā.¶ In mētē vēit mihi:occurrit mihi:succurrit mihi:subit mihi:p eodē accipi solēt. Sz ō vltimum freq̄nt̄ q̄z ad mīfatōez. Uer. Subijt cbari gēitor⁹ imago Subijt

deserta creusa. Ubi nequaq3 decuisset in mentē venit de charo genitore: t de creusa deserta. Jungit etiā hoc vbū actō: vt Curti⁹ sera penitētia subijt regē. ¶ Jn more: vide institura. ¶ Jnnocuus inqt Seruiꝰ: est cui nō noceꝫ: innoxius q̄ nō nouit nocere Virg. Donec rostra tenēs siccū: t sedere carinc oēs innocue Sed nō est accipiēdū q̄ sederūt tales vt eis nihil noceret: sed vl' more poetico q̄ nihil peccauerūt: q̄si innocētes boīes. nocētes enī sunt q̄cunq3 ab honesto recedūt: etiā si nemini noceāt: vel q: nō nocuerūt neq3 sibi ipīs neq3 vectoribꝫ ac nauigijs. ¶ Jn primis potēs: id est inter p̄mos si de masculino loq̄ris: si de femininō inter p̄mas: si de neutro intra p̄ma. Nā eq̄pollet in primis t inter primos: vel iter primas: vel inter p̄ma At si defuerit adiectiuū vtiq3 accipiet in neutro: q̄le est illud. Virg. Jn p̄mis venerare deos. Nisi sit tale: q̄le apud cundē. Jn primis regina quietū Accipit in teucros animū. Ubi inter primos accipiēdū est: haud inter p̄mos t inter p̄mas.

Jn primis doct⁹ dicit: nō in p̄mis doctissim⁹: ne duas res supplationē hūtes cōiungam⁹. Idē sentio de inter p̄mos t cū primis licet Salusti⁹ si modo codex nō sit mēdosus aliter dixerit Ac sane qō difficillimū est in primis t p̄lio strenuissim⁹ erat: t bon⁹ cō silio. Silia bis sunt in paucis: cū paucis: inter paucos: item supra oīs: ante alios: p̄ter ceteros: sed hec t si positiuo frequētius gaudeāt: tn̄ nō nunq3 pariunt suplatiuū: vt Pli. lib. xxxvj. de vsu absinthij Cōuenit dicere herbe facillime: atq3 iter paucas vtilissime Ver. lib. ix. Petit añ alios pulcherrimus oīs Turnus auis arta uisq3 potēs. ¶ Jn rē p̄sentē: vide in p̄sens. ¶ Jnclinus: vide icola. ¶ Jnstar mōtis equū diuina palladis arte. Jnstar Seruiꝰ ait ad silitudinē. Quid silitudinis equo ad mōtē q̄ si etiā silis esset: nō tn̄ cū magnū potius q3 paruū esse: qō Virg. senserit itelligerem⁹ Archimedes ille geometric⁹ globū ad silitudinē celi fabricat⁹ est: in q̄ effigies celi aderat: magnitudo nō aderat. Idē fit de tabula illa depicta ad silitudinē orbis terraꝝ: quā nō ausim dicere depictā instar orbis terraꝝ. Neq3 alia multa hmōi: vt instar Antonij ambulas: instar p̄is scribis: instar languidi sedes: sed ad silitudinē: vel in modū: vel in more: vel tanq3 t silia. Jnstar pot⁹ significat ad eq̄parationē vel ad mēsurā: vt apō eūdē Virgiliū. Argolici clypei aut phebee lampadis instar. Cicero hexametroꝝ instar versuū. ¶ Jnstituta t institutōes differūt. Jnstituta enī sunt mores ꝓsilio t ratōe sumpti. Nā mores bonos t malos dicim⁹: t in more. i. silitudinē: vt in more leonis. Jn more stagni placideq3 paludis inqt Virg. Jnstitutū aūt bon⁹ mos: vt faciā meo institutō: licet institutū nōnūq3 significet inceptū ꝓpositū ab istituo qō

est icipio. Jnstituta vo vt instituerā dicere boni mores sūt ꝓsilio t ratōe sumpti apud Valeriū max. Titulus est de institutis antiqs: qsi de moribꝫ antiqs. Jnstitutōes sunt ꝑceptōes: qbꝫ instituunt t docent hoies: vt libri a Quintiano t Lactātio multisqꝫ alijs auctoribꝰ inscripti de institutōe oratoria siue alio noie atqꝫ materia. Jnstituo: vide instituta. ¶ Jnstratum Vulpianus inqt oīe vestimentū cōtineri qō inliciat: equoꝫ quoqꝫ optimentū instratū vocat. ¶ Intētio nō pro volūtate atqꝫ ꝓposito accipit: sed pro ꝓtentōe: vt intētio nerui in citbara: aut in arcu: q quo magis intendit: eo vehementio: ē vel sonuꝫ vel ictum efficit: quo magis laxat: eo remissio: ē. ¶ Inter agendū: inter actionē: in agēdo. ¶ Inter cenandū: inter cenā: in cena: supꝫ cenā: inter cōsulendū siue consulrandū: inter cōsilia siue cōsulatōes. Jn cōsulendo: siue consulrando. ¶ Interdico tibi aqua t igni: nō aūt interdico tibi aquam t ignē. Neqꝫ interdico te aqua t igni. Illud aūt tribus modis in passiuū mutabit. Unus est tibi interdictū est aqua t igni: quod est frequētissimū. Alter hic: aqua t ignis tibi interdict⁹ est. Tertius hic: tu interdictus es aq̄ t igni: sed tñ hic modus est ceteris rarior. Interest: vide cui⁹. Uide etiā mea. Uide q̄z magni t tanti. ¶ Intercedit mihi tecū amicitia: intercedit tibi cū illo affinitas: intercedit tibi mecū necessitudo: hoc est amicitia affinitas: necessitudo inter nos est media q̄dā: q̄ nos cōciliat. Tribuni interceserūt: scipio intercedit Cato intercessit. hoc est in mediū se vbis t vi opposuit. Interrogo noscēdi gr̄a adhibetur. Percōto: vo arguendi. Dciscitari: vt ipa vox idicat sciēdi cā interrogare est. ¶ Intra t infra differūt: q intra ad numeꝫ t spaciū refertur: vt intra viginti dies: t intra muros. Nō aūt infra viginti dies: vel infra muros. Infra ad dignitatē t ad locū: vt infra dignitatē meā est: t infra tectū. i. subter tectū. Deniqꝫ intra hz relatiuū extra: infra vero supra ¶ Subter q̄z relatiuū hz sup. ¶ Introcludo te in interioribꝫ claudo: si repit. ¶ Intercludo te: iter tuū ipedio: t qsi itercludo. Uer. Intercluſit hyems t terruit auster eūtes. Cicero. Qui iter penoꝫ cadaueribꝫ corpoꝫ suoꝫ itercludēdū putauerunt. Qua rōne etiā dicimꝰ interscipio. ¶ Interuertere: vide inuertere postea. ¶ Inuenire: vide excogitare. ¶ Inueterat⁹ ab inueteraſco descēdit: habet q̄z significationē nec actiuā plane nec passiuā vt cōplacit⁹. Inuertere est q̄si in cōtrariū vtere: vt interiora vestis aut pellis aut aliaꝫ rerū exteriora facere: ꝑpostereqꝫ vba ꝓnunciare: vt p lauo: vola. Et interuertere est rē: aut cōmodatā: aut depositā: aut creditā callide: doloqꝫ ne dño restituat efficere. ¶ Inuestigo t puestigo non solū q̄ro: sed t q̄dē frequēti⁹ q̄rēdo inuenio. Ut sit vestigo quero:

Epitoma elegantiarum ab Jo.

inuestigo ⁊ puestigo q̄si acgro. Ductū est autē hoc ꝟbū a vestigiū tanq̄ signis indicyscq̄ q̄bꝫ ad rei noticiā puenim⁹. ¶ Jnuicē mutuo. Quint. in declamatōibꝫ. Jnuicē sustinentes: inuicē innixi. i. alter alterꝫ sustinēs: ⁊ vterq̄ alteri innitēs. Jnuicē q̄ze diuerso vel ecōtrario. Quint. Qui si nihil inuicē pstēt: indigni fuerunt defensione. Pli. posterio: hēs vbanas inuicē rusticas scribe. Vide in Mutuo. ¶ Jnuidia pter illā significatōez notā: est vel dicto vl facto in alterū maliuolētie ꝛcriatio: vt si q̄s referat ostēdatue calamitates suas: vt auctori calamitatū odiū ceteroꝫ ꝛcitet: ⁊ hoc vocat inuidiā facere: vel vocare aut adducere in iuidiā. Jn inuidiosa res q̄ atrocitatē facti augēs inuisum illud vel illi⁹ auctorē facit. Et iuidia q̄si atrocitas vel detractio: in quā significatōem accipio illū ꝟsuz. Jnuidiā nimio cultu vitare memēto. Jnuidio sus passiue accipit. Ille enī significat: cui habet iuidia: nō is q̄ inuidet: hoc passionē significat vtiq̄ cū a ꝟbo venit: sec⁹ quū a noīe ¶ Joc⁹ est i ꝟbo: lud⁹ in facto. Utrūq̄ tn patit exceptōez: vt Juuenalis. Quotiēs voluit fortuna iocari. Nō enī de ꝟbo itellexit: sed de facto. ⁊ Ouid. Mille fac esse iocos: turpe est nescire puellā: Ludere ludēdo scpe parat amor. Jocos ꝓ ludo ⁊ ipse posuit. Joca q̄ze ꝓ iocos nōnūq̄ legim⁹. Licero ad atticū. Itaq̄ ioca tua plena facetiaꝝ. Et diuerso lud⁹ ꝓ ioc⁹. Horati⁹. Sz tn amoto q̄ram⁹ seria ludo. Hic ludere ꝓ iocari frequnter inuenit. Pli. Ludere me putas serio pcto. Ludere dixit ꝓ iocari: ⁊ se nō ioco agere: sz serio q̄ duo ꝛcraria esse. Quit. auctor est ingens. Jocū ꝟo accipim⁹ qō est ꝛcrariū serio. Ludere etiā dr versibꝫ scribere: sed nō fere nisi in opusculis: q̄lia sūt epigrāmata: ⁊ hec opuscla dicunt lusus. Alludere aūt q̄d sit vide in. A. ¶ Js ea id: vide hic. Jste aut ille si audire Prisciani volum⁹ hoc differūt: q̄ iste spacio ꝓpinquioze. Ille aūt lōgioze itelligit. Cui⁹ auctoritas plurimos in erroē induxit q̄ ꝓ istud dicūt illud. Velut si ad hoīez lōge positū scribas: q̄d noui in illa vbe est: mihi notū facias: ꝓ eo qō est in ista vbe: qō non mediocre pcm est. Nā de me loquens dicere debeo hoc caput: hec man⁹: hec ciuitas. De re ꝟo: istud caput: ista man⁹: ista ciuitas. De tertia aūt psona: illud caput: illa man⁹: illa ciuitas. Cice. in Ant. Remoue paulisp illos gladios. Ūn nascūt aduerbia istic: istinc: istac: istuc: isto: suz: isto. Ut idē ad Lētulū. Qui istinc venīūt aiūt te supbioē esse factū. i. q̄ ab ista ꝓuincia in q̄ agis huc in italiā rom̄aq̄ veniūt. Aliq̄n iste accipit ꝓ hic: vt Quit. Juuenis iste de q̄ sūma ī reb⁹ hūanis mōstra fingunt. Et itez. Hic iuuenis pris sui heres sol⁹ inuēt⁹ est. Ille q̄z nōnūq̄z ꝓ dignitatē aut ꝓ eminētiā ponit indicās esse: qō oēs habeāt nosse. vt alexāder ille magnus: ille cēsor in⁹ Cato. Architas ille tarētin⁹. ¶ Jstrio q̄ gsonat⁹ ī sce⁹

na tragedias agit comedias q; voce ꝛ corpis gestu . Mimꝰ q̃ vel intra vel extra scenā gesticulatões q̃sdā exercet imitaturq; mores hoim ac naturas pſertim obscene. Nā mimoꝝ scriptores res obscenas ꝛ amores tractāt. Jſtriões nomē ꝑmū e thusco q̃dā hoīe tractū cē. T. Liuiꝰ ac Ualeriꝰ maximꝰ autores sūt. Mimꝰ e greco vēit Mimiome qđ ē imitor. Mimi aūt tā hoīes q̃ poemata vocant. Jta ꝑ sic: vt Quīt. Sed hec cloq̃ndi ꝑcepta sīc cognitõi sunt necessaria: ita nõ satis ad vim dicēdi valēt ꝛc. Accipit etiā ita ꝑ valde: vt Cicero. Nec ita multo post edictū bruti affertur ꝛ Laq. Quinti. Nec res est ita magni cpis ac laboris. De ita vide etiā Ut. ¶ Jterfacere: viā facere: viā munire: iter hēre. Jterfacere ꝛ iter hīc differūt. Jterfacere est vt impiti loquunt: itinerare: vt piti ingredi iter aut viā. Uiā facere est ꝑprie vbi non erat via ac trāsitus aperire. Munire viā est reparare: reficere: ac substernere interdū lapidib: q̃les sunt vie romane: silicib strate. Jter hēre est iter aliquē esse facturū. Cicero. Et q̃ ille in Sardiniā iter hēbat. ¶ Jtidē ꝛ itē significāt id qđ sil'r. ¶ Jubere frequēter idē est: qđ impare: vt Quint. Pr̃ me iussit. Nic tñ annotādū est q̃. sicut elegan⁹ ter dicim⁹ impo mihi: ita nõ elegāter dicas iussit mihi. Dicimus ꝓterea ꝑ vnū verbū: facio impata. Sz iussa exequor aut perago ꝛ si qđ est sil'e. Dicim⁹ itē impo tibi hāc rē. Sz pr̃ me iussit: ꝛ iubeo tibi illud. Et etiā iubere nõ plane impare: sz q̃si hortari: vt Quīt. Spera tu. Jube sperare matrē. Cicero. Litteris q̃s ad me terra⁹ concmisisti: bene spare iussisti. Lui sil'e est illud Terētij. Jubeo te saluere. Uergi. li. v. Reddiq; viro ꝑmissa iubebāt. ¶ Jucundus ꝛ grat⁹ sic differūt: q̃ iucūdus ꝑprie in ꝑsperis. Grat⁹ in aduersis Jocūdus vo nõ q̃ let⁹ est: sz q̃ leticie est alteri: vt ꝑsper ꝛ saluber. Cicero ad atticū. Fuit mihi sepe ꝛ laudis nre gratulatio tua iocūda ꝛ timoris cõsolatio grata. Jdem tñ lib. iiij. Jnuectiuarū ait. Est mihi iocūda in malis: ꝛ grata in dolore: vra erga me voluntas. Jocūda dixit q̃si leticie plena ꝛ voluptuosa: q̃lis est in prosperis gra: q̃si plena affect⁹: ꝛ fruct⁹. Jn iocūdo eni q̃dā gra est delectatõis. Jn grato vo etiā cõmodi. Quippe aspect⁹ rosaꝝ lilioꝝ violarū: flo: riq; ac similiū iocūdū est. Aspect⁹ plene messis: bubeꝝ rū oleaꝝ: pinguiūq; pecoꝝ grat⁹. Et puericia filioꝝ atq; infantia iocūdior: adolescētia vo ac iuuētus gratior: vtpote vtilior. ¶ Jugerū in singulari scōe est declinatõis: in plurali tertie. Nõ aūt vt ait Prisciaⁿ⁹ iuger iugeris. Cū oēs dicāt in singulari: iugerū ꝛ in plurali iugerib⁹. Significat aūt mēsurā ducētoꝝ q̃dragīta pedū in longitudinem: dimidiū in latitudinē. Uel vt aliqui volūt q̃tū par boum vno die arat: q̃ significatões in idem recidūt: hec Lau. Tu vo aliter in lima leges de iugero ꝛ iugere. ¶ Jugul⁹ anterioꝝ

colli ps vñ vox halitusq; ꝓcedit. Cerui posterior. Vñ origo est oĩb neruis. Collũ oẽs ptes insolidũ cõplectit. Et qm̃ in iugulo mortifera stati plaga est p̃ ceter; mẽbris cadẽq; ps vulneri obnoxia: ad quã mucro iter arma ipa facile subit: ab veterib⁹ dicebat: petere iugulũ: ferire iugulũ ꝓ eo qõ est petere mortẽ: iferre mortẽ. Jugũ mõtis: vide collis. ¶ Junior te sũ: id est minoris etat; q; tu: videlz supo te puitate etat. ¶ Jura magis gñalia sunt q; leges: siq; dẽ t ius gẽtiũ est: t ius ciuile. Cicero i rhetoricis ius naturale statuit: sz qõ in hoĩes tãtũmodo cadat. Cui⁹ spẽs ser cẽ voluit. Religionẽ: pietatẽ: gram: vẽdicatõez: obseruãtiã: vitatem. Jus ciuile dicim⁹ tã leges q; plebiscita: senatusco sulta: decreta pncipũ: rnsa prudentũ qõ q; ꝓfitent iurisco sulti noiant. Leges aũt sunt aut pncipis aut liberi ppli: q; ab rege ꝯdunt alteri⁹ ꝯsensũ nõ reqrũt: q; ad ppl'm ferunt: qq; sine ei⁹ iussu fere rate nõ sũt: q; rogari. i. interrogari ppl's de his solet. Rogatões etiã dicunt. Jurat⁹ iudex: q; iurauit. ¶ Jure meo significat idẽ q̃dãmodo: qõ mea auctoritate: meaq; licẽtia: ac ꝯcessa mihi ab oĩb libertate. Tul. ꝓ archia. Quare suo q̃dẽ iure nr̃ ille ennio scõs appellat poetas. Suo iure inqt q; pocta erat: t ꝓbatissim⁹ pocta. Jdẽ est ꝓ meo iure: vt idez alibi: ꝓ iure meo hoc dico: vos eo me puastis: q̃si confidẽter dico. Est enĩ efficiẽs cã nõ final': q̃lis cetera sũt hoc mõ dicta: ꝓ mea in vos beniuolẽtia: ꝓ vra in me bũanitate: ꝓ sua mãsuetudie: ꝓ sua pietate vbi efficiẽs vt dixi cã intelligit nõ finalis. ¶ Jurisco sult⁹ t iurecõsult⁹ dicit q; ius ciuile ꝓfitet. ¶ Jussu tuo dicim⁹: cuius plurale est scõe poti⁹ decimatois in singulari fere nũq; . Neq; enĩ dicere solem⁹ iussu tuo sz iussuz. Nec iussib⁹ tuis dicim⁹: sz iussis. Nec iussus tuos: sz iussa tua. Hec Laurenti⁹. Tu vo alit in lima leges. ¶ Juuat: vide ꝯducit. ¶ Juuẽta t Juuẽtus: vide senecta.

¶De littera. L.

L Abasco ꝓ suo ꝓmitiuo labo accipit. Laborioſa res dicit vel q; in ea laborẽ capiam⁹ necesse est vel q; plena laboris est. Labo t labor ita differunt q; labare est ruere t repente cadere: vt apud Vergiliũ Labat ariete crebro ianua. Labi vero leniter sensi. nq; deorsum ire: vt labunt flumina: labit anguis: labunt ab etibere pẽne: labunt dĩj a celo: nõ labãt. Quint. vt numen t deus delabi siderib⁹: t venire de liqdo puroq; aere videbatur. Labi q; dicunt: q; in lubrico imprimẽtes vestigia ad terrã ferunt nõ cũ ruina sed lenti⁹ t cũ aliqua mora. Tã etsi nõnunq; lapsus pro ruina accipit. Et p trãslationẽ de corporeis ad incorporea: de eo q; aut p infirmitatẽ animi: aut p imprudẽtiã deliqt dicimus lapsus est. Elabi quoq; piculũ fugere dicit. eo modo quo anguis

lubricꝰ: aut anguilla manu ꝓhensa lapsu fugit. i. manu elabit: ita ꝙ e medio ꝓiculo euasit elapsus dicit. Labo prima breuem hz: labor prima lōga hinc labor laboris t laboro laboras prima breuē. ¶ Lacertosus dicit ꝙ hz in se vehemētia ac copia lacertoꝝ. Lassesso plerūqz in malam partē dicit: sed nōnunqz etiā in bonam. Prouoco etiā in malū t in bonū. Est aūt ꝓuocare lacessere tētare ad pugnā: t ad cōcertationē. ¶ Letum id appellamꝰ: qō aspectu gaudiū ꝓmit. Nā gaudere ꝓprie est intrinsecꝰ: letari extrinsecꝰ. Recte igit aīata dicunt leta quotiēs letant: t qz sic natura comꝑtū est: vt q bona corpis habitudine sint alacriora: q vo debili tristiora sint: eo fit vt pinguia vocemꝰ leta: vt oues letas: boues letos: leta armēta. Trāsferimꝰ hoc ad similia ad segetes ad vites ad oliueta ad ceteras arbores. Dicimꝰ etiā leta ab effectu ꝙ nos letos faciūt: vt locꝰ tutus qz nos tutos efficit. ¶ Lamētari est voce querula t tristi oīone cladē testari suā. Lamina: vide Bractea. ¶ Lanista: vide Ludus. ¶ Lapillus: vide Bēmas. ¶ Lassum qō labore fatigatū est: tā aīo qz corpe. Ideoqz ad ea demum spectat q̄ laboris molestiā sentiūt. Laxus vo magis ad inanimata: q̄ sūt lenta: mollia: flexibilia: nō dura: nō rigida: vt laxi rudētes: laxi funes: laxe chorde. Lapsus a labēdo ꝙ vel corpe vel ꝓ trāslationez aīo t opinione labit. Fessus idē est qō fatigatꝰ siue aīo siue corꝑe. Defessus defatigatusqz ꝙ ita fessus atqz ita fatigatus est: vt nō queat amplius: t sepe a labore atqz incepto qō instituerat desistat. ¶ Latebre hoīm dicunt ꝓprie: latibula vero ferarū: sed nonnunqz hoīm: latebre etiā ferarum. Lateriti⁹ e materia laterum. ¶ Lectisternia dicunt vbi hoīes in tēplo sedere cōsueuerūt. ¶ Legatarius ꝙ legatū accipit. ¶ Leges: vide iura. ¶ Lego t plego differūt legere ꝙd sit notū est: Perlegere vero ad finē vsqz legere: vt Quint. Ideoqz opus est intuere oīe litis instrumentū: qō videre nō est satis: plegendū erit. Lactātiꝰ. Si legit plegat. ¶ Letabundus: vide errabūdus. ¶ Leuo est alleuo t molestiā laborēqz extenuo. nā ꝓ illo significato qō est substollo notum est. Subleuo aūt auxiliū defensionēqz ꝑsto nōnunqz pro alleuo. Alleuo in altum tollo: vel de imo t vbi qō iacet: atqz ꝓiectuz est sursum tollo. Eleuo iminuo t extenuo: Quinct. Nō vēdere opam: non eleuare tanti bñficij auctoritatē. Nusqz memini in aliū sensum reperisse me tē. ¶ Liberi pro filiis singularē nō agnoscit: liberū tñ pro filio t apud Quint. t apud paulū: Latūqz reperio. Sed vt dicā: lego Titio ternas edes vnas in foro: alteras in ianiculo: tertias in suburra: ita nō dicā ex ternis liberis meis vnos alteros: tertios. Sed extribꝰ liberis meis vnū in alienā familiā dedi: alterū ab

dicaui:tertiū heredē instituī. Cuī rei cā est:q quū dico vnū alte/
rū tertiū adiūgi solet filiū et tres liberos q̄si tres filios: qō ita nō
sit in edes in lras:nisi subintelligas domū t epl'az. Libertas in
loquēdo accipit in bonū:quū q̄s nō timide: qō seruile est: sz inge
nue t libere:hoc est vt libertū hoīem decet loqtur. ¶ Licētia vo in
malū:qñ hac libertate abutit vsq; ad temeritatē t ꝓcacitatē. Ūñ
Quint. Et q̄n alīs inq̄t libertas est:in alīs licentia vocatur. In
agēdo sili q̄z mō:vt libere fecit:libere egit.i.digna libero hoīe. Ci/
cero Sepe de libera dictis acfactis loquitur t de licētia Clodio ꝙ
q̄ritur. Et Ter.inq̄t. Deterio:ra oēs sum⁹ licētia. Est aūt huius
noīs significatio ipunita q̄dā facultas agēdi q̄cq̄d velis. ¶ Liber/
tin⁹ relatiuū est ī genui liber⁹ relatiuū est patroni:licet vnū idēq;
sit t libertin⁹ t liber⁹. Per libertinū significam⁹ cōditionē hoīs
sicut per ingenuuz. Per libertū significam⁹ p̄riuatū quendam
respectū sicut p̄ p̄onū. Ideoq; libertin⁹ adiectiuū est: sicut inge/
nu⁹:coq; nō fit a libertina libertinab⁹:vt a liberta libertab⁹. Sz
liber⁹ substātiuū:sicut p̄on⁹.illud solem⁹ diffinire: hoc nō solē/
mus:vt in iure ciuili. Libertini sūt:q̄ iusta seruitute manumissi
sunt. Quēadmodū ecōtrario:ingenui sunt qui libera matre nati:
nec postea serui facti sunt. Significat enī vt dixi ꝓditio hoīs per
ingenuū t libertinū:vt libertin⁹ hō:libertina mulier:libertine cō
ditionis. Nō aūt libertus hō:liberta mulier:libertine cōditōis.
Nec enī significat p̄riuatū quendā respectū ad p̄onū patronāue
relata.i.ad eū:eāue:q̄ antea dñs:aut q̄ dña hui⁹ fuit: quū seruus
ancillaue esset:vt liber⁹ cesaris.liber⁹ messaline.liberta claudij.
liberta agrippine. Nō aūt libertin⁹ cesaris:aut libertina. Jōq; in
terrogam⁹ hic ingenu⁹ est an libertin⁹:nō aūt:an liber⁹. Et quū
respōsum est libertin⁹:interrogam⁹:cuius libertus: nō cui⁹ liber
tinus. Respōdetur q̄z est liber⁹ meus:aut tuus.aut illi⁹:aut Ca/
tonis:aut nullius. Atq; libertus sine patrono patronaue nō est.
Libertin⁹ potest esse:q̄uis necesse est eū aliquādo habuisse. Quo
factū est:vt dicamus:colliberti:collibertaq;: quēadmodū cōserui
ꝙseruaq;:q̄ si plures sub vmbra vni⁹ patroni sint:sicut illi sub im
perio vnius dñi. Non aūt collibertini aut coingenui. Ad nullam
enī alterā p̄riuatam p̄sonam plures hoīes referri possūt: nec alij ab
alīs distinguuntur. Colliberti a collibertis diuisi sunt:vt mei a
tuis:t cōserui a cōseruis. Et libertus collibertusq; esse aliquādo
quis desinit:libertinus esse nō desinit. A libertino est libertini/
tas:A liberto non est liber tas. Adiicia q̄ dixit Suetoni⁹ in vita
Claudij in ipm Claudiū:ignar⁹ tpib⁹ appij t deinceps aliq̄diu
libertinos dictos nō ipos q̄ manumitterent: sed ingenuos ex ips
procreatos. ¶ Libidinosus q̄ amat libidinē: t affectus est ad cam.

Epitoma elegantiarum a Li.

¶ Liber duo significat: ꝑꝫ opus: ꝛ certā opis ꝓtem. hinc Virgilij eneis non liber est: sed .xij. lib. Georgica nō sunt itē liber: sed libri quattuor. Bucolica vero vn⁹ liber est: idēꝙ vnū volumen: Georgica quattuor volumina. Eneis duodecim. Ouidi⁹. Sūt quoꝙ mutate ter q̄nꝙ volumina forme. Est aūt volumē vel a volo: q̄ in libris voluntas apparet: vel qō magis sequerer qō volui: q̄les libros hodie hebrei quosdā habēt qualesꝙ in veteri ꝛ nouo testamento lectitam⁹ fuisse ꝛ romani q̄ in libris arboꝛ. i. coꝛticib⁹ scribebāt: q̄ libellos illos quos ferrēt: cōmodius cōplicabāt volumina forte appellauerūt. Vñ adhuc durat ꝛbuꝫ euoluere libros ꝓ eo qō est apire libros lectitandi gr̄a: q̄si rē cōplicatā explicare. vt si dicim⁹ euolui libros ꝓter numerū paginarū. Accipiť aūt nunc euoluere libros: siue auctores: ꝓ eo qō est lectitare. Nec inficias eo in singulari libꝛuꝫ accipi ꝓ quolibet magno codice: etiam si is ꝓtineat iliada ꝛ odyssea: vt tenet rex magnū libꝛū: ꝛ is sit homerus. Nō tñ recte dicas tenet libꝫ homeri. ¶ Licētia: vide libertas ¶ Liceor videť carere ꝓ: tñ q̄si ꝓteritum habeat formam a se frequētatiuū: sed ciusdē tñ significatiōis Licitor. Vñ sunt ꝓtcipia licitās ꝛ licitatur⁹. Utriusꝙ igiť ꝛbi significatio est p̄ciū deferre in auctione faciēda: hoc est in vēditōe q̄ publice fit. Hinc vnum cōpositū fit Pollicetor: nō multū a ꝑmittua significatōe dissidēs. Est enī polliceri aliq̄d vltro ꝓmittere. Ita q̄ licēt aut licitanť vltro ꝓ re emēda p̄ciū ali⁹ alio maius polliceť: vt sibi potius q̄ alteri venalia addicanť. Nā tali modo vendere addicere est. Sū q̄d tamen inter liceri ꝛ licitari differt. Liceri videť aut sine respectu esse alioꝫ emere volentiū: aut tm̄ semel deferre p̄ciū. Licitari vero cū multis ꝛ sepi⁹ augere p̄ciū vt emere volentes deterreas ab emēdo. ¶ Licet: vide Etsi. ¶ Lictor minister cōsulis: ꝓconsulis: ꝑsidis: ꝓtoris: q̄ fascē virgarū alligatū securi portat. Suntꝙ lictores cōsulis duodecim: alioꝫ seni. ¶ Lineari⁹: lineoꝫ vēditor. ¶ Lra in singulari numero significat elementum ipm̄: vt A. b vel manū scribēris: vt ad atticū Cicero. Nā alteridis manū amabam: q̄ tā ꝓpe accedebat ad similitudinē tue lr̄e. In plurali vero epistolā: ꝓterꝙ apud poetas: q̄ ꝓ epistola versus gr̄a in singulari semꝑ venit: vt Ouid. Quā legis a rapta briseide lr̄a. Nam q̄ Cicero ad Celiū scribit ad se nullā litterā Bibulū misisse: ita ait q̄si nullū verbū misisse: qō vt vehemēter extenuaret nō dixit verbū aut syllabā sed litterā. Frequētissimū igiť est littere ꝓ epla. Inter que duo nota hec elegantie differentia est: q̄ dicim⁹ vnam epistolam: vnas lr̄as: duas tres quattuor q̄nꝙ epistolas. Binas vero litteras ternas quaternas quinas senas septenas ꝛc. nunꝙ

aliter q̃le esset vnas binas ternas epistolas: duas tres q̃tuor lit̃teras. Preterea si dicas accepi abs te binas lr̃as: non subiungas quarũ alteri respõdi p primũ tabellariũ: alteri nũc respõdeo: sed alteris. De epistola vo apertũ est: vt accepi duas epistolas: q̃rum alteri tã respõdi: alteri nũc respondeo. Cicero fere ait. Accepi lr̃as. Accepi epistolas. Plini⁹ frequẽter etiã Recepi. ¶ Loco pr̃is: loco fratris: loco filij te habeo. Nõ ita accipit: q vbi illi antea erãt: ibi tu nũc apud me sis. Sed q in ea charitate qua illi aut fuerũt aut sunt aut essent aut esse debeant. Dicit etiã cũ Jn: vt Terẽtius phãs Apud Terẽn. loqtur. Si te in germani fratris loco dilexi. Cicero in Uerrẽ. Jn parẽtũ loco q̃storibus suis prores esse oportere q3 aũt sequtur in locũ potius q̃z in loco reqrit. Quinti. Nisi in eoꝝ locũ pietas t fortitudo t honesti tpis imago successerit. Dicim⁹ quoq; loco voluptatis mihi est: loco honoris: loco turpitudinis. i. voluptuosum honorificũ turpe. Ecclesiastici aũt passim vtunt. Ego habeo te in pr̃em. Tu es mihi in filiuꝝ. Accipio te in fratrẽ. Sed dicũt veteres habeo te pr̃is. Tu es mihi loco filij. Accipio te loco fratris: vel habeo te pro pr̃e. Tu es mihi pro filio: accipio te pro fratre: t nõnullis alijs modis. Jdẽ veteres sic loq̃bantur. Reuertor in pr̃em. Tibi redij in amicũ. sed hic verbũ est significãs motũ. ¶ Lõge pro valde suplatiuo dat. Quint. Longe omnium quos quidẽ mihi audire cõtigit pstantissim⁹. Dat itẽ cõparatiuo Uergili⁹ lib. ix. At pedib⁹ longe melior lycus. Amat etiã longe secũ iũgi alius aliter: sec⁹: ante: post: pre: vt lõge pstans: lõge pstat. Quinti. Sed eũ lõge pcedunt ingenia viuẽtiũ. Et cetera q̃ suplationẽ quandã habẽt et p prime ad cõparatiua accedũt: vt lõge superat: longe vincit. Et ea q̃ diuersitatem: qualia sũt diuersus: dissimilis: alien⁹: vt longe diuersus: lõge dissimilis: longe alien⁹. Itẽ longe princeps. Quint. Nouẽ vero lyricoꝝ lõge pindar⁹ pnceps. Lõge igit pro valde ppriũ exceptis paucis cõparatiui t suplatiui. Jpm aũt Valde positiui t verbi: vt valde diues: valde paup: valde laudat: valde vitupat. Nec ausim dicere: longe diues: lõge laudat. Nec valde ditior: valde ditissim⁹. ¶ Lotiũ pro vrina ponit. prima tñ breui nõ longa. Lotio t lauatio noia sũt ẏbalia. Lotor t lauator dicit. ¶ Lubric⁹ loc⁹ est: in quo neqas insistere: nec ingredi: q̃les sunt herbe pfuse sanguie aut aliter humectata: marmora leuigata: lapides q3 vel humore ꝑsperſi. terra glaciata: aqua gelata: pauimẽta ceteraq; hmõi lubrica dicunt. Inde p trãslationẽ adolescẽtiã vocam⁹ lubricã: in qua q̃ sũt velut in glacie facile labunt. Anguilla q̃z murena ac similia lubrica sunt. Alio tamẽ modo videt Cicero dixisse lubricos oculos: ita enĩ ait ille de na-

ita est me nō posse euertere italia regez teucroz ꝛc. Pli. iunioz ad adrianum. Noiem ne romanū tam grece loq; id est vere ne ita est: vel oporet vel oportuit ne Terēti⁹ in Andria. Seruō fortunas meas me cōmisisse tā futili. Me occupato in administratōe magistrat⁹: nullū tps seponere ad studēdū poterā. Vel me occupato in administratōe magistrat⁹: nullū tps mihi reliquū erat: rarissime latini sic locuti sūt: greci freq̄nter. Sz hoc mō poti⁹ occupat⁹ in admīstratōe magistrat⁹ nullū tps seponere ad studia; poterā: vel occupato in administratōe magistrat⁹: nullū mihi tps ad studia reliquū erat: dici rarissime: nō tñ nunq̄z. Nā q̄dā sic locuti sūt vt Horati⁹ de arte poetica. Sepuero cēsor castigatorq̄z minoz. Qui. Tulli⁹ ad tyronē. Nō potes effugere hui⁹ culpe penā te patrono: march⁹ est ādhibēd⁹ ꝓ prōn⁹. Meditatio armoz: meditatio declamandi: meditatio gladiatoz. i. exercitatio. act⁹ enī corpis ꝓ vbū meditatoz ādicat. Mei tui sui: gen passiue semp accipiunt. Quint. Et q̄d inter ista difficillimū fuit amore mei: vicit etiā mat̄ē suā. Cicero. Qō desideriū tui ferre nō posset Et me tui pudet. Uerg. li. vj. Quiq̄z sui memores alios fecere merēdo. Nō significatur hic amor me⁹ quē in altez hēo: sed vt sic dicā de me quē alter hz: t quo amor. Itē nō desideriū tuū: sed alteri⁹ de te: t pudor nō tu⁹: sed de te. Et memoria nō sua: sed de se. Preterea de gen̄is nostrū t nr̄i. Uestrū t vr̄i: videto in. N. Causa mea venisti t causa mei etiā differūt. Causa mea accipit possessiue: eo modo quo via mea venisti: pecunia mea feci sti sumptū. Causa mei vero passiue: eo modo quo beniuolētia mei: mod⁹ tñ prior est vsitatior. Fama mea t fama mei eiusdē rōnis est. Et mea fama frequēti⁹ dicim⁹. Imago mea sez que mea est: vt statura mea forma mea. Imago mei nēpe q̄ de me est. Sed prior modus vsitatior Hec q̄ sequunt in vtrāq̄z partē frequētiora vt alterū tñ alterius sensus sit. Memoria mea actiue: q̄ ego recordor. Memoria mei; q̄ alī de me recordant: vel mētionē habēt. Sepe etiā possessiue: eo mō quo fama mea odor me⁹ quē ipe patior. Dolor mei quē ali⁹ de me patit Uel forsitā ego ipe: simq̄z dolēs meā vicē: sicut dicimus misereor mei. Copia mea possessionē quā ego possideo. Copia mei passiue: qua possideor vt faciā oīb⁹ copiā mei nō meā. Meretrix facit oībus copiā sui: nō suā. Potestas mea quā habeo: vel qua habeor. Utilitas mea aliud est q̄z vtilitas mei: ibi possideo; hic possideor. Quint. Sed vt aliq̄d pstare patrie vtilitas mei: id est de me. Fastidiū meū quo ego alios fastidio: fastidiū mei: q̄ ab alīs fastidior Quū dico. Hec pars mea: non de corpis mei ptē intelligit: sed de hereditatis: t itez hec est ps mei: nō de hereditate sed corpe ma;

nus ps mei est nō mea: fund⁹ ps mea est nō mei. Dimidiū rui ma ius ait esse: q̄z dimidiū sui: ꝓfecto de corpe intelligo. Dimidium tuū maius ait esse q̄z dimidiū suū: de p̄da aut de cibo: alīq̄z sīlib⁹ intelligēdū est: mediū tui tāgā nō mediū tuū. Mei p̄sciani eges Tui p̄sciani egeo. Hec oīo declarat meū p̄scianū: nō me p̄scianū. Nō aliter q̄z si dicas eges mei p̄ris: ego rui dñi: q̄ō profecto nō est p̄mitiuo⁹ ab eo q̄ō est ego z tu: sz derīuatiuo⁹ ab eo q̄ō est meus z tu⁹. Itaq̄z dicēdū est: mei q̄ sum p̄scian⁹ eges. Tui ego q̄ p̄rīscia/ nus eges: vel me p̄sciano eges: te p̄sciano egeo. Mea: tua: sua: no stra z vestra: interest z refert dicimus: nō aūt mei: tui: sui: nostri z vr̄i. Nō licet enī p̄mitiuis grīs dare significationē actiuā. Est aūt illud mea tua sua: nō ex pte ante: vt quidā volunt: sed ex pte post. Nō aliter q̄z quū dicim⁹: hoc interest illi⁹: q̄si hoc est officiū illi⁹. Ita hoc interest mei si liceret me aliter accipe q̄z passiue. Nūc di/ cim⁹ mea in voce possessiua: sed ita tñ vt sit p̄mitiuū z subst̄atiuū z nō adiectiuū. Ista verba volūt post se grīm affectiuū siue posses/ siuū. Dāda ergo fuit vox possessiui ꝑ significato p̄mitiui: nō grīs possessiui: q̄ quidem erat q̄ est p̄mitiui. Sed ablūs q̄ natura est grō similim⁹. Et in genere femīno vel tanq̄z medio trīū generū: vel suauitatis gr̄a: ne durū videret meo nr̄o tuo vr̄o z suo. Jōq̄z hī ablatiui iungi sibi patiunt adiectiua illa tanq̄z actionē posses/ sionēq̄z significātia in grō: sic mea solius interest. Tua vnius re/ fert: sua ipius interest: nō mei solius: tui vni⁹: sui ipius. ¶ Memi ni p̄o recordo: tū gēm: tū actm̄ postulat. Teren. Faciaz vt meiq̄z z huius diei ac loci semp memineris. Cice. Dīa que curant sences meminerūt vadimonia cōstituta: q̄ sibi cui ipī debēt. Memi/ ni p̄o eo quod est mētionem facere recusat actm̄. postulatq̄z geni/ tiuū vel ablatiuū cum ꝓpositione de. Quintilianus. Neq̄z oīno huius rei meminit poeta ipe. Et iterum: de quibus multi memi/ nerūt. ¶ Memoria teneo: nō memoriter: pronūcio vel narro me/ moriter non memoria. Complector tamen memoria z memori/ ter: repeto memoriter z memoria: aliud tñ est ille ablatūs: q̄z illō aduerbiū. Memoria enī q̄d significat apparet: memoriter vero est q̄ō imperiti dicunt cordeten⁹ z menteten⁹. Apud tñ Plinium ad Romanū lego: Tu facillime iudicabis: q̄ tam memoriter re/ nes: vt cum hac conferre possis. Si recte sic scriptum est: recte sic dici iudicauero. Mēsarij: vide argētari⁹. ¶ Menthastrū dicit q̄ siluestrē menthā imitatur. Mentior dictū q̄ contra mentē lo/ quor. ¶ Mentum dictū: quia in mentione faciēda hoc est loquē/ do precipue mento vtimur. ¶ Mercor de re: est aliq̄d in te cōfero. Si bñficij quidem benemerēti de te dico: si aūt offensionis: male

Mercor

de te mereri. Nō nunq̄ vtrūq̄ recitem⁹ sed in ambiguū sensum: vt q̄d de te sum merit⁹: nōnūq̄ p negationē sic hoīes nihil de me meriti. i. q̄ nihil in me beneficij aut officij cōtulerūt. Demereor q̄z pro bene de aliquo mereor accipit. sed cū actō: vt Ouid. Crimine te potui demeruisse meo. t Quint. Sil' vt plenior obsequo demererer amātissimos mei. Emereor idē pene q̄ mereor: preteritū eius emerit⁹. Vñ emeriti stipēdia q̄ militia pfuncti sunt noiant: et in significatōe passiua: stipēdia emerita. Quint. Emerit⁹ huic bello stipēdijs. Mereri: vide meritoriā tabernā postea. Merere ibidem. ¶ Meretrix: ibidē. ¶ Meritorij pueri: ibidē. Meritoriam tabernā diuersoriū atq̄ hospiciū mercenariū vocamus quo cuiq̄ introire licet danti mercedem. Nam mereri mercede opari labore atq̄ alteri inseruire est: ideoq̄ merere in militia est exerceri. pro prie tñ spe stipēdij ac pmij: q̄ dicit stipēdia facere. Hic meretrices dicere suam t ipe militiā exercentes: ac stipēdia sua facientes. t adiectiuū meritori⁹ meritoria meritoriū. Unde scorta mascula pueri meritorij vocant. Nā puelle nō vocant meritorie: q̄ppe p prie suū hñtes nomē q̄ est meretrix. Messis cū ipsa messio est: cū seges iā matura. Semētis est satio siue vt sic dicā seminatio. Liuius Ēpani semētē facere possent. Cice. de oratore. Qualē semētē feceris: ita meres. Mirorq̄ q̄re apud Hieronimū in geneseos principio t in alijs locis semētis p semīe positū est. Hec Lau. Tu vo limā videto. ¶ Migrare: vide cōmigrare. ¶ Mille nūmū singl'ar est nūeri. Cice. in Philip. Inuēt⁹ est q̄. L. Antonio mille nūmū ferret expēsum. Et p milone. In q̄b⁹ p̄t insanas istas istructōes facile mille hoīm vsabat. Varro etiā scribit hoc milledenariū plurale numer efferre hec miliadenariū. Illud addim⁹ mille hoīm dici: t milia hoīm. Irer mille hoīes dici: milia vo hoīes nō dici. Duo enī substātiua nō coherēt sine copula. ¶ Nim⁹: vide istrio

Minimū est p prium aduerbiū suplatiuū. Minime vo pro negatōe accipit q̄si nequaq̄: vt hic hō est minimū lr̄at⁹. i. paucillū litterat⁹. Ego suz minime lr̄atus. i. idiota: t nihil p rsus hñs lr̄aturę. Ministeriū ministri p prie est opa. Sed p oī opatōe q̄z accipitur. Uerg. de rege latino. Mestusq̄ refugit feda ministeria.

Mysteriū vo grecū mystirion arcana q̄dā res: t p prie diuinis viris sacerdotibusq̄ tm̄ modo cognitū. Myniſteriū q̄z in numero plurali solet accipi p ministris: sicut seruitij p seruis. Nā seruitiū aut seruit⁹ ipsa: aut fuitutis actio est: vt Dau⁹ apud Terentiū. Ego pāphile hoc tibi p fuicio debeo conari manibꝫ t pedibꝫ tē. Afferam⁹ etiā in alijs exēpla. Salust. Intercepta fuitia repudiarat: quoz initio ad eum magne copie ꝛcurrerāt. Quīt. Sepe pro

ministris ministeria dixit: vt ibi: nō torsit ministeria ceci. Et Liuius lib. iij. Frumēto nāq; ex hetruria priuata pecunia p hospitiū clientūq; ministeria empto. Minus pro non semp fere accipit: frequētissime tñ iunctū aut cū sin: aut cū quo pro vt: vt Sin minus. i. si nō. Quo minus. i. vt nō: sicut Quo secius etiā pro vt nō. ¶ Miserabilis visu. i. quū videt: nō aūt miserabilis sensu videndi. Nō facilis visu. i. vt videat: vel facilis ad vidēdū. nō aūt q̄ habeat visum facilē. Nō affabilis dictu. i. vt dicat. nō aūt vt dicat. Optimū factu: vt fiat: non vt faciat. Difficile factu: q̄ difficile ad faciendū est. Incredibile memoratu: quū memorat. nō memoratione. Dignū auditu quod est audiri dignū. Impossibile creditu vt credat. Rarus inuentu: vt inueniat nō vt inueniat. Res iocūda cognitu vt cognoscat. Absurdū relatu quū refertur. Obscenū aspectu quū aspicit t siqua sunt alia. At hō superbus dicto t dict⁹ nō dictu. Scelus facto t factis: nō factu: id est quū dicit nō quū dicit: quū facit non quū fit. Res vero scelua factu t dictu: quando fit aut quādo dicit: nō q̄ facit t dicit. Scipio clarus administratōe bellor̄ dicit administratu bellor̄: quādo est ablatiuus id est administratōe. Cato dignus administratōe reipu. t administratu eodē modo. At respublica digna est administratu rēbū est. i. vt administret nisi addendo gtm̄ vt administrat Catonis. Quare in illo vergiliano. Nec visu facilis: nec dictu effabilis vlli: quādo quidē abest grūs non est nomē: vt Priscianus vult pro visione t dictione: sed verbū pro eo qđ est ad videndū t audiendum. Nec ignoro a multis legi affabilis nō effabilis qđ putat sumptū ex illo versu actij in philotecte. Quē neq; tueri cōtra: neq; affari queas. Qđ si ita est: nomē esse cōfitebimur: sed tñ nequaq; supinū. Multi scripserūt de cultu agror̄: nomen erit: id est de cultione t cultura agror̄. Locus autē saxosus nō est dignus cultu: nempe vt colatur vel dignus coli: homo dignus est amatu: puer dignus docetu: liber lectu: qui ametur: doceat: legatur. Tu es dignus gubernatu: si pro gubernatōe nomen erit. Si pro eo qđ est: vt guberneris: vel dignus gubernari verbū: sed noī accōmodare solem⁹ aut etiam debemus gtm̄: verbo nec debemus nec solemus. Deniq; ex duob⁹ supinis alterū actiuo verbo dare possis: alterū passiuo: vt amatū sit ab amo: amatu ab amo: nec vllo pacto dicēdū est Uenio lectu: reuerto: auditu: sed dignus lectu tē. vt supra patuit. ¶ Menia: vide murus. ¶ Mollis hō dicit: t molle opus: hoc in laudē: illud in vituperationē. Uergi. India mittit ebur: molles sua thura sabei. Idē. Exudēt alij spirātia molli⁹ era. Qđ nō sine ratione factū est. Nam q̄ nō fuerit sceler⁹ fortis cōstās: t in morē

tura deoꝝ. Sed lubricos oculos fecit t mobiles: vt declinarent siqd noceret et aspectū quo vellent facile cōuerterent. Dicti sunt oculi lubrici eo modo quo a q̄busdā pes lubricus: pro eo qō est in lubrico: ita oculi q̄si in lubrico positi sunt: vt vix queāt cōsistere. ¶ Luce t tenebris pro die ac nocte cape solem⁹. Differt tñ p̄m a luce a prima die. Nā ibi intelligit̄ prima pars diei: t q̄si diluculo Dic aūt p̄ma dies. Ita p̄mis tenebris t prima nocte. Ibi de pri/ma pte noctis loq̄mur. Dic de nocte ipa: idcoꝝ añ lucē dicimus meli⁹ q̄ ante diē: si diluculū significam⁹. Nam añ diē pro añ ips dici solet: p̄terq̄ si de certo die loq̄mur: vt añ diez decimū: vel añ sertū Kalēdarū nouēbriū. i. sexto die añ Kalendas nouēbres. In quo q̄dē loco p̄ceptū pauli inserere nō inutile fuerit: q̄ ait: Añ diē decimū Kalēdarū: et post decimū diē Kalēdarū eq̄ vtroq; fmone vndecima dies significat̄. Preterea añ tenebras t añ noctē p̄ cre pusculo idē est. Reperit̄ aūt luci p luce: vt Uespi pro vespe: t ruri p rure. Cicero in philip. Quis enī audeat luci tē. ¶ Luctus est do lor q̄ exteri⁹ pdit̄ vultu ipo atq; aspectu. Sepe ille ipe habit⁹ vul tus atq; vestis luct⁹ est. Uñ scēdo bello punico post cladē illā can/nēses cēsuerūt p̄fectōs scripti: ne femine vltra. xxx. dies ī luctu eēnt Nō videlicz ne essent in dolore: nō enī impari dolori possum⁹: s; ne in illo lugubri habitu. Et matrone Junii brutī anno lugere. ¶ Luctuosus magis ad rē q̄z ad hoiez p̄tinet: vt res luctuosa: hoc est plena luctu: nescio an liceat de hoie misero t afflicto dicere: hō luctuosus: sicut fortuna hui⁹ luctuosa. ¶ Lucubratiuncula pua lucubratio. Luc⁹ sylua: salt⁹ t nem⁹ sic differūt. Sylua gñali⁹ nomē est p̄terea solet esse cedua. Luc⁹ nequaq̄ cedu⁹ est: q̄n pos/tius manu cōsit⁹ religiosu sanctq; atq; vel alicui deo: vel alicui⁹ hois cineri⁹ cōsecratus: idcoꝝ aut circa delubra numiū: aut circa se/pulcra virorū posit⁹ est. Salt⁹ vero sylua inuia: nec trāseūtibus pua: in quo pasci atq; estiuare pecudes solēt: aut si loc⁹ aerq; pa/tiat̄ byemare. Nemora aūt voluptatis cā cōpata t plena ame/nitatis. ¶ Ludicra t nō ludicria ab hoc ludicri dicimus inquit Prīs. Uer. li. rij. Neq; enī ludia aut ludicra petuntur p̄mia. Per qō vult ludicra tertie declinatois: cū cōtra notū sit scēe esse: vt in lege illa frequēter repetita. Qui artē ludicrā exercuerit in q̄ttuor/decim p̄mis ordinibus ne sedeat. Ars ludicra est ars istrionica t scenica: t vt sentio q̄cq̄d noīe ludicri intelligit̄. Nam ludicrū qō est substātiuū nō mō ludus istrionic⁹ est t scenic⁹ sed quodcunq; lusoriū opus actioue: cerā ludi publici. Ludibūd⁹: vide erra/būdus. ¶ Ludus t loc⁹ quo differūt: vide locus: Lud⁹ differt a lusu siue a lusione. Lud⁹ enī tū piculū tū spē sibi p̄positā habz.

Lusus nihil ꝑter merā voluptatē. Itaqꝫ q̄ pila q̄ trochoꝝ q̄ etiam quocūqꝫ genere talorꝫ delectatōis gr̄a ludūt: lusum potius q̄ ludū exercēt. Ideoqꝫ ludū talariū dicim⁹ nō lusum: ꝛ ludum alee q̄ etiā lege ꝓhibet. Quidā etiam hūc lusum vocāt: vt Suetonius lib. iiij. Ac ne ex lusu q̄dē alee cōpendiū spernēs. Dicimus etiā ludū scholā ipam: vbi ꝛ periculū ꝛ spes est: ꝛ certe labor atqꝫ vapulatio: vt Dyonisius tyrānus regno ciect⁹ fact⁹ est ludi magister. Est igit ludus tū aliarꝫ quarūdā artiū: tū schola grāmatice: quā triuialē sciam dicim⁹: q̄ in triuijs ꝛ cōpitis docet. Hoc ideo admonui q̄ quidā imperiti triuialem sciam appellāt Grāmaticam: Rhetoricā: Dialecticā. Quadriuialem alias q̄ttuor liberaliū artiū. Ludus igit vt dicebā est aliarū q̄z artiū: vt musice. Ludus armorꝫ: q̄ idez vt sentio gladiatori⁹ dicit: vbi discūt gladiatores Ludos tū gladiatorios frequētius q̄z ludū dicim⁹ quotiēs vnū pluraue paria gladiatorꝫ ad spectacla pugnatura ꝓducunt. Que res mun⁹ gladiatoriū appellat. q: ppl'o tanq̄z munus donat: ꝛ q̄ donat munerari⁹: ꝛ q̄ familiā gladiatorꝫ habet gladiatoresq̄z domi in disciplina: et vt dixi: in ludo exercet: ac postea vēdit lanista. Vocant aūt ludi gladiatorq̄: sic ludi appollinares: ludi circenses: ludi sec'lares. Nā spectacla publica vtiqꝫ i honorē deorꝫ ludos antiq̄ vocabāt: vt nō absurdū sit solēnitatē in natali die sctōꝝ ꝑsertim cū apparatu illo ꝛ pompa ludos vocari. Hec de ludo ꝛ ludis hactenus. De lusu quoqꝫ aliq̄ afferat exēplum. Quint. Nec me offenderit lusus in puericia: est ꝛ hoc signū alacritatis. Et iterum paulopost. Sunt etiā nōnulli acuēdis pueroꝝ ingenijs nō inutiles lusus. ¶ Lues ꝛ pestis hoc differūt: quo gen⁹ ꝛ spēs. Nā quū in vrbe aut in agrosebres aliudue gen⁹ morbi seuit. siue solos homines: siue sola pecora: siue vtrosqꝫ corripiēs lues dicit. interdū etiā si arbores ac sata. Pestis vero aut cito occidit: aut cito abit ab eo quē inuasit: que eadē dicitur pestilētia. ¶ Lupus apud Varronē ꝛ ennīū ꝛ fabiū pictorē: etiā in genere femineo inuenitur.

¶ De littera. M.

Acer ad animū magis ptinet: q̄si affligor. ¶ Macesco magis ad corp⁹. Videt aūt ratio velle dici pot⁹ Mactesco vt nigresco pigresco egresco: Sz etiā dici pōt macesco vt acesco. Crebresco tamē potius dixerim q̄z crebesco. Per macresco aūt ꝛ similia in sco incremētū assiduū atqꝫ cōtinuū declaratur: nō inchoatio. ¶ Macret idē qđ macer est. ¶ Madefio ꝛ Madesco differūt: vt patefio ꝛ patesco q̄ hec in sco passionē ex se habent: illa vo extrinsec⁹ allatā. vt In egypto Cesar quū hostes fugeret elata leua natabat: ne libelli quos tenebat madefierent: me

lius q̄z ne madescerēt. Et quū fores apiunt melius patefiunt dicit q̄z patescūt. Hec Lau. Tu vero aduerte Nasonē lib. met. dicere Cōtraria tellus. Nubibus assiduis pluuioq̄z madescit ab austro. Et poeta lib. q̄. eneī. atq̄z atria longa patescūt. ¶ Magistell⁹ dimi nutiuū est a magister. ¶ Magis aduerbiū est cōparatiuū a magnū positiuo. Unde sic loq̄mur: Magis poterat pompeius q̄z Cesar: sed postea maxime potuit oīm cesar. Preterea magis cōparatiōis aduerbiū nunq̄z compatiuo vel suplatiuo apponem⁹: sed tm̄ positiuo. ¶ Magna auctoritate es vir: vel magne autoritat⁊ vtroq̄z enī mō dicimus. Sed raro sine adiectiuo dūtaxat in grō: nam in ablto nunq̄z Cicero in Sal. Nunq̄d quos protulit Scipiones t metellos ante fuerint aut opinionis aut gl'ie. ¶ Magni refert t magni interest dicim⁹: itē magnifestimo: magnifacio: magnipēdo ¶ Maior. xx. annis ego sum. i. maioris etatis ea q̄ est. xx. annorū vel maioris etatis. xx. annoz. Nā hoc licet dicere: Sum maior xx. annoz. i. etate tali. Dicim⁹ p̄terea: Maiorē laudē assecutus es pr̄e tuo cuiq̄z maiorib⁹. Uix audeas dicere. Tua laus est maior pr̄e tuo tm̄ solem⁹ aliq̄n sic vti: vt Quint. Maior p̄tor a cognitione sūma est. Maiores dicunt oēs q̄ ante nos fuerunt vtiq̄z q̄ liberos reliquerūt. atq̄z id in nr̄a ciuitate maiores dicunt: qui vero post nos posteriores. Cice. in Sal. Ego meis maioribus virtute mea plurimū: vt si nori nō fuerint: a me accipiāt initiū memorie sue. Tu tuis vita quam turpiter egisti magnas effudisti tenebras: vt etiā si fuerint egregij ciues: certe venerint in obliuiones. ¶ Male infra oculos sunt boī tm̄: q̄s prisci genas vocabāt. rij. tabulaz in terdicto radi eas vetāte. pudoris hec sedes et rotūda i spēm mali. Nā t mala t malū primā longā hz: malus vero mala lū. primam breuē. vide etiā gena. Male iudico: male cēseo: male pnuncio: male opino: male sentio: male existimo: hoc male ad meipm refert: errorēq̄z meū declarat. Male cogito ad alterū refert: significatq̄z pniciē nō errorē. Itē maledico tibi: male opto: male pcor: tibi: aut male impcor. His nō nihil silia sunt: male de te sentio: male tu de me existimas: male de illo iudicam⁹. nō error hic sentiētis existimātis iudicātisq̄z inuit: sz vitiū de q̄ iudicam⁹ existimam⁹ sentim⁹. Male q̄z audio. i. infamor crimina mea audiēs cui⁹ cōtrariū est maledico. Bene q̄z maxima ex pte huic sile est: vt de te bñ sentio: bñ tibi pcor: bñ te mereor. Male nōnunq̄z pro valde: vt comici frequēter: male mihi timeo: p eo q̄ō valde timeo Cice. in Bruto. Scriptores illos male mulctatos. i. valde t q̄si bñ mulctatos: sz in malū ipoz. Terē. in Adel. Illō rus nulla alia cā tā male odi: nisi q: pe est: tā male p eo q̄ō est tā valde. ¶ Male

dico dñm postulat. Nūc vo ad imitationē grecoꝝ. hz etiam aliqñ actm̄. ¶ Maluace⁹ ex materia malue. ¶ Malleolus a sarmento sic dicta vt pars a toto. Est cnī malleolus vt placet columelle in modū malleī rostra habēs: aptus plāratōi. Quādo aūt arefacta sarmēta sunt cū malleolis igni refuata indifferēter vocanť. Nā t Hānibalem legim⁹ sarmēta cornib⁹ boū alligasse eaqz incēdisse vt hostes falleret. Et nōnullis ciuib⁹ romanis q⁹ domos habe/rēt plenas malleoꝝ ad capitoliū t vrbis incēdia fraudi fuit. Mā dare est alicui pſone gerendū aliqd exequēdūue cōmittere. Quīt. Mādata tñ tua fili pago: id est vt nūc loqmur cōmissiones: non aūt iussa: nā deforme alioqn esset: si filiꝰ iuberet imperetqz patri. Præcipe est tū magistroꝝ: qđ est pcepta tradere: tuz magistratuū t supiorū pſonaꝝ. ¶ Maneo: vide Moror. ¶ Marinū piscē di/cim⁹: t auē marinā ac dcū marinū vel dcā vel nymphā marinā. Notatim q̄z vitulū marinū: lupū marinū: turdū marinū. Præte/rea aquā marinā: casum marinū: piculū marinū: sonū fluctuuz: aquā marinā nō maritimā. Nauē marinā qđ etiā nauem mariti mam. Rursus ora maritimā: gētē maritimā: res maritimas: bel/lū maritimū. Nō trāsmaritimū: nō marinū. Jtē hoīem gērē: vi/bē: triūphū trāsmarinū: nō trāsmaritimū. Hoꝝ oīm hec differē tia est: q⁹ marinū vocať qđ incolit mare: aut ex mari est. Mari/timū qđ mare accolit: t ad mare est: vel ad mare fit. Trāsmarinū qz trās mare est Trāsmaritimū cnī foret qđ trans loca maritima esset: idē ꝑ/rie qđ mediterraneū. Mater: vide filiꝰ. Matercula diminutiuū est a mater. ¶ Matuꝝ in frugib⁹ ꝑrie ōr. Et id vno mō. In pſonis vo figurate t hoc duob⁹ modis. Uno sic. Ego sū maturꝰ audiēde philosophie. Tu es maturꝰ rei militari. i. perfe/ctiōez trīs hēo ad hāc rē. Uñ etas senilis vocať matura: q̄si oīno pfecta t trīs debitū assecuta. Altero sic. ego sum hō maturꝰ. i. pfe/ctis moribꝰ. Inde matureſco maturꝰ fio. Et maturo maturū fa/cio: vel pficio atqz festino: vt Uerg. maturate fugā. Cice. ad Here. in etate maturima dixit: pro in etate festinatissima. Et mature p cito. ¶ Matilla dicť q̄ oris hiatū efficit: vbi molares affixi sūt. Nomē diminutiuū nō re sed voce. ¶ Meme Tete Tutu Sese ge/minari solēt. Uerg. li. x. Meme adsum q̄ feci in me conuertite fer/rū. Cice. in Antoniū. Tutu faces illas incēdisti. ¶ Mene icepto desistere victā. Nec posse italia teucroꝝ auertere regē. t irex. Me ne iliacis occūbere cāpis Nō potuisse: tuaqz hāc aiam effundere dextra? Hec Uerg. ix. Cicero in Bruto. Tū brutꝰ admirās tātā ne fuisse oblionē inqt: in scripto pſertim vt ne legēs qđē senserit q̄tū flagitiū cōmisisset? Jn his oīb⁹ placet mihi subintelligi vere

est a nō modo p nedū sic. Nō solū pecuniā pro te funderē: sed etiā sanguinē. Itē Nō mō tibi pecuniā crederē: verūctiam pro te sanguinē funderē: ꝛ hoc affirmatiue. Rursus negatiue. Non mō pro te sanguinē nō pderē: sed nec pecuniā. Itē non tm̄ pro te sanguinem nō pderē: sed nec pecuniā. Itē non tm̄ pro te sanguinē non funderē: verū ne obolū quidē tibi crederē. Hec est igit differentia inter nedū ꝛ nō solū: siue nō mō: siue non tm̄. Preterea Nedum auget ꝓpolletq; alteri parti cui adiūgit. Non modo autem equi/ paret. ¶ Negatōes aliqñ tres non plus efficiūt q̄ duc: collocatiōe ipsa dictionū efficiēte Ut nūq̄ mihi nec obfuisti nec pfuisti. Tres hic sunt negationes. Muta primam negationem in mediū aut in postremum: iam euanesceret cum ibi locum inueniat sic: Mihi nec obfuisti nec profuisti vnq̄. aut sic: Nescis nec in pace nec in bello viuere. Nec in pace nec in bello scis viuere. ibi tres negationes sūt: hic due cū eadem sit sententia. Uereor timeo metuo et si qua sunt talia idem efficiunt: vel cū negatione vel sine ea: vt Uereor ne vēiat. ꝛ vereor vt vēiat. Timeo ne moriat: ꝛ timeo vt moriat more Ciceronis Ut ne prout non Metuo vt ne pereat. Et Theren. Apprime in vita vtile vt ne quid nimis: pro nō quid nimis. Et q̄ miror Serui ita scripsisse.]. Georgicoꝝ. Unde male quidam hunc locū scribūt. Pater adest caue ne te tristem sentiat. Si cm̄ hoc est dicit: vide vt te tristē sentiat. Nam ꝛ ne ꝛ caue prohibent est. Preterea ne vnq̄: ꝛ ipsum nequaq̄ ꝛ nusq̄ ꝛ nusquam simplicem negationē indicāt: ideoq; vno verbo ꝓtenta sūt vt nequaq̄ veniā. Necubi vero duplicem: ideoq; duplex verbum postulat. Uolo necubi mihi obuius fias idest ne alicubi: vt sicubi pro si alicubi: sicūde pro si alicūde. ¶ Nempe pro certe ponitur Cicero. Apud quez hec dico: nempe apud eū q̄ quū hoc sciret: me tm̄ anteq̄ vidit reip. reddidit. Nōnunq̄ sine interrogatiōe. Horati⁹. n. quandā epistolā sic inchoat. Nempe hoc q̄sisti. Et Persius. Nempe hoc assidue dicit. Nemora: vide lucus. Neue: pro vt non. Quint. Cauendū etiam neue sit maior trāslatio q̄ oportet: neue qd̄ sepe accidit mior: neue dissimil. Cicero. Ita iunget vt neue aspe cōcurrāt: neue vasti⁹ deducant. Ne vnq̄: vide negatiōes. Nequaq̄: ibidē. ¶ Nimiꝝ ꝓ certe. Quī. Uter melior dicēt orator: nimiꝝ q̄ hō q̄s melior. Nisi quotiēs principiū sententie est indicatiuū desiderat: alias etiā subiūctiuū. Cicero pro Milone. Nisi forte putamus dementē. P. scipionē africanum fuisse ꝛc̄ Quintilia. Nisi forte impatorem q̄s idoneum credit ꝛc̄. Preter principia autē sentētiaꝝ sit: Uapulabis nisi caues vl̄ nisi caueas In illo supiore nisi verbum adest principale. Hic nō adest. ¶ Nō

modo: vide Nedū. Non solū ibidē. Nō me fallit: nō me p̄terit: nō me fugit: nō me capit: idē significare qō nō ignoro. Quint. auc tor est. Nr̄as: vide Cuias. Nostrū t vr̄m gti actiue significant: nostri t vestri passiue. Ut nemo nr̄m: nō aūt nemo nr̄i: nemo vr̄i. Rursus habete curā nr̄i: sicut habem⁹ curā vestri: nō aūt habete curā nostrū sicut habem⁹ curā vestrū. Nouacula cultер rasorī⁹.

Nouacula

Nouālis inqt paul⁹: est terra p̄scissa que anno cessat. In quo auctoritatē Uarronis secutus videt dicētis: Ager restibulus restituit ac reseritur quot annis. Cōtra q̄ intermittit a nouādo nouālis ager. Et Plinius qui ait. Id nouale est qō alternis annis seritur. Idē quoq; sentire videt pompeius festus: q̄ dicit: Nouālis ager noue relictus semēti. Sūt qui velint nouale esse aruum tunc primū ad semētem p̄scissum quoꝝ est Seruius: q̄ inquit: Dicimus et has nouales t hec noualia: p̄rie nouales tūc primū arua p̄scissa. Quintilianus item in milite mariano inqt: Mor ingētibus lacertis humū fodere segnē: futuris noualibus eruere syluas Hieronymus etiā in hunc sensuꝝ diffinit dicens: Nouale est ager n̄ec p̄rimum p̄scissus. Sed Uergilius in sensum p̄iorē accipit: quū inquit: Alternis idem tonsas cessare nouales. Et segnē patiere situ durescere campū idcoq;. Seruī⁹ alibi ait: Nouālis id est noua terra q̄ per singulos annos renouatur per semina.

Nouale

Nouālis

Nouissim⁹ p̄ro vltimo dicitur. Noxe dedere est pene dare: siue tradere ob noxam: qua significat culpa. Est aūt hec pena seruoꝝ: quos dñi malūt ad pēnā tradere q̄ p̄stare maleficiū: qō illi admiserunt. Paulus ita diffinit: Noxales appellant actōes: que non ex cōtractu: sed ex nota atq; maleficio seruoꝝ aduersus nos instituunt. Quarū actionū vis t potestas hec ē: vt si dānati fuerim⁹: liceat nobis deditōe ipius corpis: qō deliqrit euitare litis extimationē. Ulpianus q̄z addit vt corp⁹ tradat viuū. Igit. Quīt. in gladiatore. Alebat deuotū corp⁹ grauior oī fame sagina: t iter dedita noxe mācipia cōtentissim⁹ Tyro gladiator tē. Noxa etiā damnum significat. Ouid. lib. .r v. met. Nocte nocent pote: sine noxa luce bibunt. Suetoni⁹ de cesaris vita. Spurināq; irridēs t vt falsum arguēs q̄ sine vlla sua noxa idus martie adessent. De brutis aūt im p̄rie ō: ea dedi noxe: vt de capro apud Ouid. lib. j. fast. Uerba fides sequit: noxe tibi dedit⁹ hostis. Spargit effuso cornua bacche mero. Seruī⁹ apud illō Uergilianum. Unius ob noxā ait: noxā p̄ro noxia. i. culpa q̄si noxa p se nō significet culpā.

Noxales

¶ Nudiustertius t nudiusquart⁹ nec vltra p̄gredit: sicut biduo: triduo: q̄triduo. Et binoctio: trinoctio: q̄trinoctio: t nō amplius nisi putam⁹ sine mēda scriptū esse. in philippicis nudiustertiū⁹ dix

mus Plautus vt solet liceter inqt: nudiustertiꝰ: quartꝰ: qntus: sextus: septimus: octauꝰ: t adhuc deinceps: vt etiã ad millesimũ fuerit ꝓcessurus. Nudiussecũdus iccirco nõ habemus: qz adest alterũ vocabulũ t quidẽ magis ꝓpriũ qõ est heri. De die aũt q̃ ꝓcessit hesternũ dicimus nudiustertius: t de supioze adhuc nudiusquartus scz nũc de tertio vel de q̃rto. De sequẽti cras dehinc ꝓximo perendie. Uñ dies perẽdinus dies ab hinc tertius. Et cõ perẽdinare differre in longũ de die in diẽ. Numẽ est imperiũ potestasq; dei. Numeralia scire volẽtes primũ hoc admonemꝰ: in quo pleriq; fallunt: trecenti scribendũ esse: nõ tricenti: quũ significat trecẽtenarium numerũ qõ syncopatũ est sicut cetera. Dicimꝰ ceni ducenti ꝓ ducẽteni: trecenti ꝓ trecẽteni: q̃drigeni ꝓ quingeni: sexceni: septingeni: octingeni vel noningeni ꝓ q̃dringẽteni: q̃ngẽteni: sexcẽteni: septingẽteni: octingẽteni: nõgẽteni: vl' nonigẽteni Cẽteni aũt t milleni nõ syncopant: qz nõ sunt plonge dictiones sicut supioꝛes. Triceni autẽ caret syncopa: sed imutauit g in c sicut viceni ꝓ vigeni. Et triceni ꝓ trigeni. Est enĩ similime voc c t g: quẽadmodũ d t t. ꝓpter qõ dicimꝰ q̃dringenti ꝓ quadringenti in quo noĩe et t in d t c in g mutatũ est. Recẽsebimꝰ iam infra Centũ vt supra Centũ fecimus. Dicimus igit Singuli: bini: terni: quaterni: quini: seni: septeni: octeni: noueni: deni: vndeni: duodeni: ternideni: q̃ternideni: q̃nideni: senideni. Uel deniquaterni: deniquini: deniseni: dtniseptem: deniocteni: deninoueni: viceni: viceni singuli: vicenibini: vicenitemi. Uel singuli t viceni: bini t viceni terni t viceni t ita deinceps. Tuz triceni: q̃drageni: q̃nquageni: seragẽni: septuageni: octogeni: nõ octuageni. octoginta enĩ dicimꝰ nõ octuaginta: nonageni: nõ nonigeni: deinde centeni. His aũt noibus et in plurali t in singulari vtunt auctoꝛes: crebꝛiꝰ tñ plurali numero. Preterea vti noia supra centũ syncopant: ifra cẽtũ ꝓ minime: ita e diuerso aduerbia ifra cẽtũ syncopant: vltra minime: vt Uicies ꝓ viginties. tricies ꝓ triginties: deinde q̃dragies: q̃nquagies: seragies: septuagies: octogies: nonagies: octuagies: nonagies. Cetera nõ syncopant: q̃nq̃es: sexies: septies octies: nouies: decies: centies: ducẽties: trecẽties: q̃dringẽties: septingẽties: octingẽties: nõingenties: millies: deinde bis millies: termillies: q̃termillies: q̃nq̃es millies: decies millies: vicies millies. t deinceps cetera Numulariꝰ vide argẽtariꝰ. ¶ Nũcius inq̃ t masculino Miꝛor cur ita dixerit. Ego q̃dẽ nusq̃ hoc nũciũ legi: ac ne ipe q̃dẽ vt opinoꝛ. Cũ festꝰ põpeiꝰ vetustioꝛ eo auctoꝛ ita scribit: Nũcius t res ipa t nũcius dicit hec Lau. Tu ꝓ in lima

leges Seruiũ recte dixisse. Nupr: vide dudũ. Nusq; vide negatões. Nuspiã: ibidẽ. Nutare est pprie alicui⁹ male solidate mollis ruinã minãtis: de aĩo quoq; titubãte ꝛ nesciẽte q̃ potissimũ sequerat nutare dicitur. Titubare est pedib⁹ nõ valẽtis insistere: quales sunt ebrij: aut infirmi: aut vulnerati: aut decrepiti senes. Trãsferr̃ etiã ad animũ. Quint. Neq; vlla vnq; tanta fuerit dicẽdi facultas: q̃ nõ titubet: aut hereat quotiẽs ab aĩo vba dissentiũt. Vacillare est alterno motu incõstantẽ esse. Quint. Est ꝛ illa indecora in dextrũ ac leuũ latus vacillatio alternis pedib⁹ insistentiũ. Vñ ꝛ naues vtiq; vacue vacillant. Ad animũ quoq; trãsfertur vt apud iurisco sultos de fide testis vacillantis q̃ incõstantia ꝛ diuersa testimonia dixerit. ¶De littera. O.

Nominatiuo Actõ ꝛ Utõ indifferẽter adiũgi solet Virg.

o O fortunati quoꝝ iã menia surgũt

O fortũatos nimiũ sua si bona norint Agricolas. Hic actũs est ibi ntũs vel vtũs esse pót. Cice. itẽ O variã volucrẽq; fortunã. Neq; hoc in tertia pson tm̃: sed etiã prima ꝛ scda: vt idem. O me miserũ O te infelicẽ. etiã nõ appositio pnoie: vt idẽ. O miserũ ꝛ detestabilẽ hoiem si hec ignoras: ibidem O te miserũ O te infelicem Quare exclamatio ad oẽm affectũ cõuenit: vel miseratõis: vel indignatõis. Simili mõ in ntõ ꝛ vtõ: vt idẽ. O fortunata mors q̃ nature debita pro pria est potissimũ reddita. Et iterũ. O magna vis veritatis. Aliqñ ab o supsedemus: vtiq; in re leuiore neq; ita magni calorís: vt indignũ facinus. ꝛ hoiem neq; q̃ nõ dubitaret vel foro alea ludere: vel cũ lege de alea ꝓdẽnatis. Ciceronis verba sunt in Antoniũ. Et Plinius iunior ad octauiũ. hoiem re patientem vel pori⁹ durũ ac pene crudelem: q̃ tã insignes libros tamdiu teneas. Qõ si ercãdesceremus dicẽdũ esset o hoiem neq;: ꝛ o hoiez patientẽ Aut sine indignatõe: vt apud Valeriũ lib. iij. Sed mihi vti ista cõditõe vite nõ est opus: sine vllis imaginib⁹ nobilẽ animum. Aliquãto hoc remissius est q̃ si dixisset. O aĩum sine vllis imaginib⁹ nobilẽ. i. sine maioꝝ nobilitate nobilem. ¶Obdormisco pro suo primitiuo obdormio accipit. Obeo legationẽ: exequor munꝰ ꝛ officium legatõis. Obeo puinciã exequor officiuꝫ puinciale. Ita obeo mortẽ exequor ꝛ pago mortẽ quẽadmodum dicitur q̃s obijsse diẽ pro iuisse. Itẽ obijt diẽ suuꝫ: idẽ est qõ mortuꝰ et iuit ad diem fati: vt apud Sulpitiũ. Nunciatũ est Marcellũ diẽ suum obijsse. Pretermittim⁹ aũt nonunq; illũ actũ dicẽtes. Marcellus obijt. Qõ itẽ fit in illis significatõe similib⁹ verbis oppetijt ꝛ defunctus est. Nã in priore subintelligit actũs mortẽ: in posteriore abltũs vita. Est aũt oppetere frequenti⁹ q̃dem mori

rei dure patiens resistensq; fortune vel aduerse vel blande:is mollis est silis cere:aut tenellis plantis. Cū pīsertim q̄ molliculā mēbra habēt: fere molli sint mēte:vt pueri femineq;. Cōtra aūt milites naute agricole:vt corpe ita aīo indurati putant. Nocigit modo mollis accipit in vitiū. In laudē vero q̄ vt durꝰ cibꝰ:durꝰ cubile:durꝰ solū. Ita durꝰ ingeniū veluti durꝰ equꝰ ad domādū durū ingeniū ad docēdū. Eadē rōne.molle diceť qō nō est durꝰ eritq; laudabile. Qui ꝛc.de signis loquēs inq;t. Illiꝰ opa durioꝛa: molliora huius. Dic unť aūt signa opa sculptilia:siue fusilia: siue cetera ad ciusmodi effigiem animaliū fabꝛicata:quēadmodum tabule opera pictoꝝ.siq̄dem in tabulis antiqui pingebāt nō in parietibꝰ. Nec talia magis dicenť mollia q̄ fiūt:q̄ ingeniū qō facit. ¶ Momētū q̄dā pro eo significato accipiūt:cuiꝰ est punctū:tñ aliter est.bꝛeue cm̄ tps p̄ b̄ significať nō bꝛeuissimū. Horatiꝰ. Quid cm̄ cōcurrit hore momēto. ¶ Mōstruosuz dicēdū ē:nō mōstruosum. Lucanꝰ. Monstrosiq; hominū partꝰ. Monumēta dicūtur sepulchꝛa:statue:tituli:libꝛi:ceteraq; q̄ nos alicuiꝰ rei p̄terite moneāt recoꝛdari. Uiꝛq; sepulchꝛa monumēta direrim:nisi lr̄e: aut alij tituli appareant:que si desint magis sepulchꝛum q̄ monumentum erit. Liuius li.xlvij. Utrobiq; monumenta ostendūtur ꝛ statue. Nā ꝛ linterni monumētuz monumētoq; statua sup̄ imposita quā tēpestate diiecta nup̄ vidimus ipsi. Et rome extra poꝛtam capenam in Scipionū monumēto tres statue sunt: quarum due Publij ꝛ Lucij Scipionū dicuntur esse. Tertia poete Quinti Ennij. Monimenta vero sunt munitiones castroꝛum ceterarūq; rerū:q̄ cōtra aduentū hostiū muniūt siue vallo ꝛ fossa siue aliq̄is modo. ¶ Moꝛatꝰ est qui moꝛibꝰ bonis est p̄ceptus.

Moꝛigeratus participiū est:a moꝛigero qō est moꝛē gero .i.obsequoꝛ ꝛ obedio. Uñ moꝛigerꝰ obsequens obediens ꝛ facile moꝛē gerēs. Moꝛe maioꝛum cōparatū est:legibꝰ ita ꝓstitutū est. Ita natura cō paratū est: Ita natura constitutū est:ita natura p̄scriptum:hoc nobis ipsa natura p̄scribit:nobis natura datum est:vt piclitantes alleuemus:hoc ratio ipsa p̄scribit:ita videť ratio dictare. Moꝛibundꝰ:vide Errabundꝰ. Moꝛosus a moꝛe venit: non a moꝛa.pmā cm̄ hz longā:vt mos moꝛis: significat cū q̄ nimis exacte nimisq; ad vnguē fieri oīa postulat:vt aliq̄n ob id īdigneť atq; irascať:vt Suet.de Cesare. Circa coꝛpis curā moꝛosioꝛ vt nō solū cōderet diligenter:sz etiā cuelleret. Cice.de senec. At sē moꝛosi ꝛ anxij ꝛ iracūdi difficiles senes. Moꝛoꝛ te:ꝛ maneo re:a quibusdā exponunť ꝓ expecto. Sz mea tñ snīa magis poetice q̄z oratoꝛie:vt apud.Uirgilium. Et tua p̄genies moꝛtalia demo/

Epitoma elegantiarum a Mu.

ror arma. Teren. Quē hic manes? Oratores poti⁹ accipiūt. Mo
ror pro retineo: ⁊ in mora teneo. Jō q̄z hec duo ꝟba sepe iungunt.
Quinti. Quid me adhuc pr̄ detines? q̄d moraris abeunte? Ma
neo pro eo qō futurū est: apud ipos interdū etiaz poetas. Uergi.
Te q̄z magna manent regnis penetralia nr̄is. i. tibi futura sunt.
Lice. Cui⁹ te fatū sicut curionē manet: hoc est. Cui⁹ fatū tibi futu
rū est sicut curioni. Mulieris appellatōe Cai⁹ inq̄t etiā ꝟgo vi
ripotēs cōtinet. Ulpian⁹ aūt quodā loco ita ait: Qō si ego virgi
ginē emere putarē: cū esset mulier emptio nō valebit. Hic mulierē
appellat q̄ ꝟgo nō est. Et Ulpiani q̄dem locutio recta est: Licero
nis testimonio q̄ obiurgātib⁹ q⁹ seragenari⁹ popilia ꝟginē duriſ
set. Eras mulier erit inq̄t. Cui q̄z diffinitio locū habet aliq̄n. Ut
si q̄s vidēs decem feminas quaz aliq̄ virgo sit: erare nō qua possit
mlier cē: dicat vidi decē mlieres. Idē q̄z Ulpian⁹ inq̄t: Mulierē
ita arcta vt mulier fieri nō possit: sanā nō videri ꝓstat. Eādē dicit
⁊ mulierē ⁊ nō mulierē: primū pro ea q̄ est femina: scōm pro co:ru
pta. Multū: paulū: tantum q̄ztum: aliq̄ztum: positiuos magis
decēt. Cōparatiuos ꝟo ⁊ suplatiuos. multo: paulo: tāto: quāto: ali⁊
quāto: vt Lice. Quāto es maior tāto te geras submissi⁹. Catull⁹.
Tāto pessim⁹ oīm poeta. Quāto te optim⁹ oīm patron⁹. Ecōtra
q̄ztum potes: tantū elabora: non aūt quāto potes tantū elabora.
Proxime aūt ad vim cōparatiuoz accedūt illa aduerbia aī ⁊ post
siue ꝓpositiones: vt Tāto ante ego veni quāto post tu venisti. Et
illud nomē alius ⁊ suū aduerbiū aliter: ⁊ huic sil'e secus: vt Quīt.
At quanto alius fuit ille infelicissimi iuuenis affect⁹. Et Teren.
Uerū aliter euenire multo intelligit. Et Licero: Multo sec⁹ eue
nit. Sed illa in um q̄ transeūt in aduerbia: ideo nōnunq̄z abuti
mur pro his: que creūt in o. Juuenalis. Despicia q̄ fit q̄ztum sub⁊
limior altas.. Teren. Cui⁹ frater aliquantulū est ad rem auidior.
Quinti. Ac quidā si forte suscepint negocia paulū ad dicēdum te⁊
nuiora: ea ꝓuitus implent. Ita fit in aduerbijs pricipijsq̄z multū
ante vel multo ante: paulū post: vel paulo post. Uerbis aūt semp
fere ꝓuenit p̄ um potius q̄z per or: exceptis ab ante a pre a post cō⁊
positis: vt Multo p̄stat: multū p̄stat. Ita multū vel multo ante
cellit. Paulū vel paulo post habui tua negocia meis. Mulus q̄
ꝑ pre generat⁹ est ex asino ⁊ equa. Nā binnulus dicit q̄ pre equo
matre asina genit⁹ est: quē quidā Burdonē nominat. Mune⁊
rarius q̄ dat mun⁹ ppl'o gladiatorib⁹ in arena exhibēdis. Mu
niceps: vide Mun⁹. Munimēta: vide Monumenta. Mu⁊
nus paulus inq̄t: trib⁹ modis dicit. Uno donum ⁊ inde munera
dici dari mittiue, Altero onus: qō, quū remittit vacatōez militie

muneriſq; p̄ſtat: inde īmunitatē appellari. Tertio officiū: vnde munera militaria: t quoſdā milites munificos vocari. Jgit̄ mu/nicipes dicti q; munera ciuilia capiāt. Jdē alibi. Municipes in/telligēdi ſunt t hi q̄ in codē municipio nati ſunt. Ulpianus ve/ro ſic: Municipes q̄dem p̄prie appellantur muneris p̄cipes: re cepti in ciuitatē vt munera nobiſcū facerēt. Sed nūc abuſiue mu nicipes dicim⁹ ſue cuiuſq; ciuitatis ciues: vtputa cāpanos purco lanos. Mun⁹ publicū. Pōpon⁹ ait: eſt officiū p̄uati boīs ex quo cōmodū ad ſingulos vniuerſoſq; ciues: remq; co⁊ imperio magiſtratus extraordinariū pueniſ. Munus. Marcus inq̄t: p̄prie eſt q̄ neceſſaria ſubim⁹ lege more imperioue ci⁹: q̄ iubendi habet poteſtatē. Dona aūt p̄prie ſunt: que nulla neceſſitate iuris officio ſed ſpōte p̄ſtant̄: que ſi nō p̄ſtent̄. nulla tñ vnq; reprehenſio eſt: t ſi p̄ſtent̄ plerūq; laus ineſt. Sed in hoc vētū eſt: vt nō quod/cunq; mun⁹ idēq; donū accipiat̄. Ut q̄ donū fuerit: id munus recte dicat̄. Quod Marcus ait cōtrariū eſt vbis Ulpiani dicen/tis inter donū t mun⁹ hoc intereſt: quod inter genus t ſpeciem. Nā gen⁹ eſſe donū labeo ait a donādo dictū: munus ſpeciē. Naz munus eſt donū cū cauſa: vtputa: natalitiū nuptiarū. Mea tñ ſententia neq; gen⁹ neq; ſpecies in hec duo noīa cadit. Et nullū mi hi videt donū ſine cauſa eſſe. Murus eſt vbis lapide⁹ ambit⁹: q̄ grece dicit̄ Toreichos. Paries vero domo⁊ grece Horoichos. Murus eſt etiā nō vbis: ſed vbis tñ ſimiliū: vt munitionū ca/ſtrorumq;. Menia p̄o muris accipi ſolent et p̄o edificijs ipius vrbis. Porta muro⁊ eſt: munitionūq; atq; caſtro⁊. Janua pa/rietis ac domo⁊. ¶ Mutuo ſe amāt: id eſt inuicē. Mutuo etiam e diuerſo vel ecōtrario ſignificat Licero. Fac me mutuo diligas: hoc eſt fac mihi in amore reſpōdeas. Mutu⁹ amor t mutua be nuolētia: id eſt reſpōdēs t reci p̄ca. Mutuo vbū: vide Fenero.

¶De littera. N.

n Natus ſuz p̄o inueni ſiue repperi frequēter accipit̄. Lice. in paradoxis: Si quē eris nact⁹. Et de vite in libro de ſe/nectute: Quicq̄d eſt nacta cōplectit̄. Nae mihi videt idē apud nos ſignificare quod apud grecos. ſcribiq; cum diphthongo debere nae: quod eſt certe. Ut apud Terentiū: Faciunt nae intel/ligendo vt nihil intelligant quaſi facīt p̄ofecto. Nec apud Lice/ronem dictio frequēs eſt: vt de Oratore lib. iij. Nae illud haud ſa ne quēadmodum verba ſeruat: et illuminet a magiſtris iſtis req/ret. Nam p̄ima ſemper eſt dictionum: nanq; vero ſolet t p̄/mum locum ſortiri t ſecundū: aliquando etiam tertium. P̄rete/

rea nam aliquãdo accipit̃ pro autẽ ad distinctionẽ sentẽtiarũ: vt in Salustiũ Cicero. Nam q̃ in vxorem atq; filiam meã tam pertulanter inuectus es. idem valet ac si dixisset. Quod autẽ in vxorem tẽ. sine q̃ vero. veluti sepe incipere solemus. Ut idez. Quod autẽ scribis quid de exitu belli sentiã magis cõsilium petere possum q̃z ipse alijs dare. Et de Oratore lib. j. Quod vo viros bonos iure ciuili fieri putas: quia legib⁹ t pmia proposita sint virtutib⁹ t supplicia vicijs tẽ. Natalia significant quod natalis: q̃ est dies natalitius: vtrunq; conuersum in substantiuũ ab adiectiuo hic et hec natalis t hoc natale: vt natalis horze tempus. apud Quinti. in gladiatorze. Natales vero magis cõditionem sanguinis ac familie: vt generosi natales: obscuri natales. Plinius ad Messium. Nõnunq̃z cãdidat⁹ aut natales cõpetitorzis aut annos: aut etiaz morzes arguebat hic pro ignobilitate accipitur. Natus nata natabus dicimus: vt filius filia filiab⁹. non priuign⁹ priuigna priuignabus. Nec genit⁹ genita genitab⁹. De natus vide etiã in filius ¶ Ne plerũq; vna sola semp in parte prima collocat̃: vt bonus ne vir est an malus? Aliquando cũ socia: sed id sepius apud poetas. Uergi. Noles ne fere ne. Sepe hoc modo. Illuc eã nec ne ignoro sed hoc dubitatiue. Interrogatiue q̃z vt pro flacco. Uirũ multis prozi flacco licuisse nec ne? id est licuisse an non? Quidã supuacuo addũt An sic. Nescio an bñfaciã nec ne. Ne veneris futuri est tẽporis. Nõ veneris preteriti. Hoc negat. Illud verat: sicuti Ne veni t ne venias. Necat⁹ prisciani⁹ inq̃t: pzie ferro. Nect⁹ vo alia vi pemptus dicit̃. Sed ego sentio generalẽ significatiõnẽ necat⁹: specialem vero nect⁹ esse. Cicero in rhetoricis t alibi sepe ait: Uenẽno necat⁹. Quint. li. vij. Hic est adulter lozis cesus: aut ferme necatus. Preterea nunq̃z nectus dicitur sine certo genere. Necubi: vide negatões. Nedũ duob⁹ modis periti vti solent. Uno quuz vtrãq; sentẽtiam eodem claudim⁹ verbo. Altero quũ vtriq; sententie verbum damus. Primo modo sic. Funderẽ pro te sanguinem: nedũ pecuniam. Scõo sic: Funderẽ pro te sanguinẽ: neduz pecuniã tibi crederẽ: t hoc affirmatiue. Negatiue sic. Nõ pderem pro te obolũ: nedũ sanguinẽ. Itẽ. Nõ crederẽ tibi obolũ: nedum pro te funderẽ sanguinẽ. Atq; in affirmando id qõ plus est maiorisq; momẽti in prima parte ponendũ: in negãdo qõ minozis est. Plus eni t magis momẽtosum est fundere sanguinẽ q̃z pecuniã. Et min⁹ est t leui⁹ est pdere aut credere obolũ q̃z pdere aut fundere sanguinẽ. Impiti vo hãc dictõez accipiũt p nõ solũ sic dicẽtes Nedũ pre laborẽ suscipez: sz̃ et mortẽ. Qõ sic dicẽdũ erat. Mortẽ p re suscipez: ne dũ laborẽ. Aut p nõ solũ: Nã cõtrari⁹ modus

est impūtior: vt Cicero. Atq; etiā viro forti college meo laus impūtit. Partior idē est qđ ptes facio: pteſq; distribuo: siē sortior: sortes facio: sortesue recipio. Ver. Et socios ptit in oēs. Partiri ita q; de ptib⁹ dicim⁹. Impūtio magis de re incorpea t quasi cōico. Parui refert t parū refert dr. Itē pui itereſt t parū itereſt sc; puifacio t puipēdo. ¶ Passim est q̄si passu distāte vel sparsim: quēad modū dicim⁹ passis manib⁹: t passis crinib⁹. Qđ accipi solet etiā p crebro dū de reb⁹ mētis loq̄mur. Lactan. tñ p vbiq; accepit: cū inq̄t: Credit ei passim tāq; cognite vitari. Neq; solū p vbiq;: sed etiā qđ inusitati⁹ est p vndiq;. Liui⁹. Cūq; is numer⁹ cōdēde vibi parū idone⁹ esse videret: pstituit asylū: eo passim pfugerunt ex finitimis locis pessimi q̄q; sine vllo pditōis discrimine. ¶ Pastio videt significare cibū: sed tñ poti⁹ ad alimēta pecudū ptinet: q̄q; suapte natura significabat ipam actōe; pascēdi: nūc frequēti⁹ cibū. Past⁹ hoī cōpetit. Varronis liber de re rustica indicem hz de villaticis pastionib⁹: videlz q̄ ad bruta ptinēt. Cicero in Tuscula nis. li. v. Cū oblectatōe solertie q̄ est vn⁹ suauissim⁹ past⁹ aior. Pabulū t pecudū qđē t tñ alior q̄z brutor q̄tūq; ego sentio magis cib⁹ herbace⁹ feniceusq; ac paleace⁹ stramētaceusq; simiiūq; q̄z ex semibus. Escā antiq accipiebāt etiā qđ dabat auib⁹ piscibusue ad decipiēdū nō solū pro cibarijs hūanis aliorūq; aīaliū. ¶ Patefio: vide madefio. Pater: vide fili⁹. Patrū memoria alid factū esse cū dicim⁹: de prima etate sp intelligimus: nō de illa serta vt vult paul⁹: q̄ ait pres vsq; ad tritauos apud romanos prio vocabulo nūcupari. Patron⁹: vide aduocat⁹. ¶ Paulaster: pauli imitator. ¶ Peculiū suor est a pecore dictū t pecunia nobiliū: ita scribit Fest⁹. Ipe vo sic dicā. Peculiū est q̄cq̄d labore nro ptū est in q̄cūq; psona: siz in fuis iura velint dñor accedere cōsensum. Et ita sensisse Vergiliū sentio ibi. Nec spes libertat⁹ erat: nec cura peculi. Cicero itē in padoxis. An cor fuit⁹ dubia est q̄ cupidi ditate peculij nulla pditōe; recusant durissime fuitut⁹. Vel peculiū est: q̄cq̄d pricalicui⁹ est. A peculio fit adiectiuū peculiaris: p re ad peculiū ptinēte siue peculij pria. Siz in vsum tā receptū est p prio siue spāli. Qui. li. vij. Qđ cōe est alijs nomē itellectu: alicui peculariter tribuit: vt vrbē romā cū sint vrbes alie q̄z. Et alibi. Paulū impēdam⁹ huic q̄z pecular⁹ ope. Peculiū castrēse est vt Pōpon⁹ ait: qđ a pentib⁹ t cognat⁹ t in militia degēti donat vel qđ ipe filius in militia acq̄siuit: qđ nisi militaret acq̄situr⁹ non fuisset. Nā qđ erat sine militia acq̄situr⁹ id peculiū ei⁹ castrēse nō est. Peculat⁹ furtū rerū ad ipam rēp. vel ad pūetus pncipis specātiū. Sicut sacrilegiū rer sacrarū. Jñ depeculor: qđ qđē ad sa-

crilegiū etiā trāsferūt. Pec⁹ pecudis t pec⁹ pecoris: ꝑ nihil differūt: significaṫ hoc noīe aīal: qō sub imperio hoīm ex pabulo terre pascit: vt bos q taurū vaccāq cōphēdit: equ⁹: asin⁹: mulus: camelus: ouis: capra: porc⁹: ceru⁹: elephas: hec oīa pecudes t pecora dixeris. Preter pecudes aūt: cetere q̄d rupedes fere sunt: lz ꝑ videaṅ fere dici q̄ feritatē hūt: vt leones: vlsi: lupi: vulpes. Haq̄ q̄unq̄ mansuefacte sunt Licures vocaṅ q̄lis canis q nec pecus nec fera est. Quidā suē domesticū tm Licurim vocāt. Ego potius ap̄ū dixerim q ex fera cicuris est fact⁹. Nec ap̄ū mō sed etiā onagrū ceruū capreolū dāmā capreā leonem q̄z: deniq̄ q̄q̄d cicurari pōt. Licurare enī vt Varro ait est māsuefacere. Qō enī a fera discretū est id d⁹ Licur. Et iō dictū Licuri genitū obtineo. i. māsuetū innatū a Lico cicur videṫ. Licū dicebāt mēbranam tenuē q est in malopunico discrimen. Pedor: vide Situs. ¶ Peius pro magis et validius aliqñ. Licero Oderā multo peius q̄z illū ipm Lodiū. Ouidi⁹. Peius adulterio turpis adulter obest. ¶ Pellicē apō antiquos Massurius paulo restāte scribit eam habitā que cum vxor non esset cū aliquo tamē viuebat: quā nūc vult vero nomine amicam paulo honestiorē cōcubinam appellari. Laius vero Flaccus scribit: pellicem nūc vulgo vocari: que cū eo cui vxor sit: corp⁹ miscear. Scōm quosdā eā que vxoris loco sine nuptijs in domo sit quā greci palacen vocāt. Hoc vtrūq̄ fere t sensisse t dixisse arbitror. Sed tamē admoneo pellicem apud oratores t poetas eaz demum haberi: q̄ cum eo cui vxor est corpus miscet. Idcoq̄ iuno semper psequitur pellices suas: que sibi vxori Jouē p̄riperēt. Ita q̄ non recte q̄s dicaṫ habere pellicē: sed vxorē. Est enī hoc nomen relatiuū ad alterius vxorē: cuius cū viro rem habet: nō aūt ad masculū. ¶ Pellucidū siue plucidum. i. cui⁹ medium fulgor emanat. Plaut. in aulul. Ita is pellucet q̄si laterna punica. Seneca de trāquillitate. Quid plucētis ad imū aq̄s. Quint. Ne cōmissura pluceat. Referṫ itaq̄ ad corpa. Aliqñ etiā sed figurate ad mentem. Tulli⁹ in bruto. Ita recōditas exq̄sitasq̄ sn̄ias mollis t plucens vestiebat oratio. i. pellucēs t trāslucēs. Idē est pellucēs t trāslucens. Adeo vt plini⁹ maior fere nunq̄ vtaṫ pellucēs siue plucid⁹: sed trāslucens siue trāslucidus q̄ō etiā figurate ad mētem referṫ. Quint. Similiter illa trāslucida t versicolor quorūdam elocutiones ipas effeminat: que illoq̄ verboq̄ habitu vestiantur. ¶ Penes te: vt Ulpianus ait: amplius est q̄z apud te. Nam apud te est qualiter cūq̄ a te teneṫ. Penes te est q̄ō quodāmodo possidetur. Et ante hūc Festus pompeius Apud t penes in hoc differūt: q̄ alterum p̄sonam cū loco significat. Alterū p̄sonā t dominiū: ac po/

testatē: qō trahit a penit⁹. Penes qñdoq; apud significat. Lice. ad herennīū. Sed penes t in eiusmodi locis exercitatus sis. Pe/nes scenā id est apud scenā. Pensilis vua: pensilis lectus: pēsiles lyceni: pēsiles balnee: pensiles horti: q; suspēsi sunt: t in aere pēden tes. Penu ea oīa cōtineri dicunt: q ad victū ptinēt: sed priuatū: si modo domi recōdita sunt ac reposita: Nam locus vbi ista re/ponunt Varrone teste penarīū appellam⁹. Que vero ad victū pu blicū spectant Cōmeatus vocātur: sed ex pauciorībus cōstant: vt sumus diligētiores pro re priuata q; pro repu. Fere nihil aliud continet Cōmeatus q; annonam: t q̄quid annone vicem habere pōt: q; q; etiā priuato⁹ cōmeatus est. Nec annona tm frumētaria Ciceronē dicēte. Aut si epicuri de voluptate liber rosus esset: pu/tarē annonā in macello cariorē fore. Nescio tn an macellū nō tm pro loco vbi caro vēditur accipiat: sed vbi t annona. vt aūt Cice/ro etiā in li. de natu. deo⁹ ait. Est oīe quo vescūtur boīes penu. Penuria vide charitas. ¶ Peregrin⁹ vocatur q̄ in sua ciuitate nō est: vel qui ex nostra ciuitate oriūdus nō est. Per positiui pri⁹ est: q; superlatiui: vt perpulchre: pbelle: perdiligēter Quāpulcher/rime: q; optime: q; diligētissime. Hoc intelligit quoties accipitur q; pro valde: siue vehemēter At cōtra q; pro q̄tum nunq; cū sup/latiuo: semp cum positiuo: vt Lice. Quāmorosi sunt qui amant ex hoc potes intelligere. Unū tamen verbū excipitur possum: t q̄ idē significā t: queo: valeo: licet t siqua sunt alia: vt Scribas q; opti/me potes: nec recte dicas scio q; optime scribas. Male aūt cum cōpatiuo: siue sine possum: vt q; plura volumīa ille cōposuit: dicē/dū est cōplura: nō q; plura: vt q̄dā male scribunt. In aduerbio q; suplatiuo nonunq; legim⁹ Cōplurimū pro plerūq; Siue p pos/sum. vt narraui rem gestā q; breuius potui aut q; potui breuius. Per q; ex per t q; cōflatur: qō q̄dē positiuo iungit: vt per q; doct⁹ p q; eruditus p q; pulcher. Et sicut vbo solet apponi per: ita per q; vt puclim: pplacet: p q; uelim: p q; placet. Docti⁹ tn suplatiuo de dit dicēs: Apud scriptores q̄dē grecos p q; rarissimos. Et pompo nius de origine iuris: p q; breuissimos. Et curti⁹ lib. iij. Bessum quoq; bactrianor⁹ ducē p q; maximo posset exercitu coacto descē dere ad se iubet. Per frequentissime accipit pro valde: vt pmagnū pgraue: procūdū. Quo in loco notandū est q; cū pre in eadē signi ficatōe repiat: tn quedā vocabula cū pre cōiungunt nō cū per: vt prepotēs: pcelsus: pclarus: prefulgēs: pdiues: predulcis: pdurus: pcurtus: prelongus. Qō siquid inter has ppositōes itereſſe velis id erit q; vehemētius auget pre. Nam plongus hō: plonga oratio ea dicitur: que enormi longitudine est. Et prepotens: precelsus:

ꝛ filia: maiorꝫ in modū potēs: ac celsus. Perlego: vide Lego. Perscribere ad finē vsqꝫ scribere. Perferre vsqꝫ ad cōstitutū finē ferre. Et mlti ferūt lras: sed eas vel negligētia vel dolo vel casu nō pferūt. Lice. Sed nūci⁹ ille q̄ lras accepit: non ptulit. Seneca in tragedijs. Leue est miserias ferre pferre aūt graue. i. ad spacium tpis in miserijs esse leue est: ad finem vero vite vsqꝫ graue est. vt in illo sili exēplo Martialis. Nam vigilare leue est: puigilare graue est: hoc est partē noctis vigilare leue est: vsqꝫ ad finem vero ꝛ totam nocte insomnē ducere graue. Quod dicit etiā pnoctare: vt ꝛ pnox qđ a peruigilando ita differt: q⁹ puigilare interdiu quoqꝫ fieri pōt: pernoctare vero tantū modo noctu. Peruigil draco dictus est: nō quia pernox esset: sed q⁹ nunqꝫ dormit: ꝛ semper vigilans. Peruigilare: vide Perferre. Peruigil ibidē. Pernoctare ibidē. Peragere reum: est nō tantū agere reū: nisi pueniat ad illius pdēnationē. Dicit enī accusator reū cōdēnasse: quū illū cōdēnandū curauit. Ulpian⁹. Peregisse aūt q̄s reū nō aliter videt: nisi ꝛ pdēnauerit. Percit⁹ q̄ tracūdia furore qꝫ est incitat⁹. Peritus q̄ in omne scelus est traditus. Perfidus q̄ fidem violat. Periurus q̄ iusiurādū violat. Perpessus laboriose passus. Per pluere per mediū alicui⁹ pluere vt hec domus perpluit: hoc tectū perpluit. Quint. li. vj. Cū cenaculū eius perplueret. Persequor vel in malā partē. i. insequor ꝛ insector: vel in bonā cum pseuero exequi quod agere ceperā. Prosequor aūt non fere caret comitatu ablatiui: vt ꝓsequor te oculis: charitate: odio: honore: versibus: cantu: cōuitijs. Significaturqꝫ actio declarās alterius affectū. Perorare finē orationis orare. Unde peroratio oīonis dicit finis. Sed qꝫ in hac parte vtimur plerūqꝫ affectibus: ideo vsurpamus interdū perorare pro ipa cōmutatione affectuū: vt Quintilian⁹. Et ista legē recitat ꝛ in cadauere filij perorarat. i. indignationē cō mouet. Persuadere est suadēdo inducere: vt Licero in Philip. Duo tū rpa inciderūt: q̄bus aliq̄d cōtra Lesarem pompeio suaserim: ea velim rep̄hendas si poteꝭ. Unum ne quinquennij imperij imperiū Lesari ꝓrogaret. Alterū ne pateret fieri vt absentis eius ratio haberet. Quoꝫ si vtrūuis psuasissem in has miserias nūqꝫ incidissem⁹. Suasit ergo ꝛ nō psuasit Licero pōpeio. Jōqꝫ dicere solem⁹ sic: Mihi ꝓsaudeo: nō aūt sic: Mihi suadeo. Et psuasum habeo: psuasum enī est mihi: nō aūt suasum habeo: suasum est mihi. Ille tamē qui alijs siue alios (vtrūqꝫ enīꝫ dicit) psuasit nō persuasor ei⁹ sentētie appellari solet: sed auctor. Licero. lib. iij. Atqꝫ huius deditionis ipe posthum⁹ q̄ debebat suasor ꝛ auctor fuit: q̄si dixisset suasor ꝛ psuasor. Apud Quint. aūt ceteroqꝫ sui

nō fatali: sed illata morte: interdū tñ ꝛ fatali. Lice. de diuinatōe. Equi⁹ esse cēsuit se maturā oppetere morte ꝛc. Sine acrō etiā leg̃ it: vt apud Uergi. O ter q̃terq; btī: Quis añ ora patrū troie sub menib⁹ altis: Cōtigit oppetere. Obruere est opire siue aqua: vt obrut⁹ vndis: siue terra: vt Obrue versata cerealia semina terra. Siue p trāslationē ad aīum: vt Quinti. Tot voluptatib⁹ obruere possunt vnū dolorē. Sed de multo vino potādo etiā dicim⁹. sicut ingurgitare de assumēdis multis cibis. Lice. pro deiotaro ait: Uino se obruisse nudūq; saltasse. Et in Antoniū. Ut fratrez imitet se obruit vino. Et in eūdē: Quū se cibis ingurgitasset. Ingurgitare aliq̃n vtrūq; cōplectit: sicut crapulari non mō in vino: sed etiā in cibo: vñ fit Crapula: vt idē in eūdē. Edormi inq; crapulam ꝛ exhala. Obfuo duo significat. Unū qō est custodio aliq̃d oculis aīoq; in modū speculatoris: vt obfua transeūtes: obserua filiū: obfua dauū q̃d agat: q̃d loq̃tur: q̃si custodi ꝛ annota. Hinc fit obfuatio q̃si annotatio. i. aīaduersio. Itē obfuo nō speculāt⁹ mō sed admirātis venerātisq;: ꝛ id tm̃ in hoīes non in res q̃tes quē vel vtute vel dignitate suscipim⁹ ꝛ colim⁹. Unde fit obfuātia: q̃ est veneratio q̃dā ꝛ honoris exhibitio. Quare meli⁹ obfuatōez q̃z obfuantiā bi q̃ noīant fratres suū institutū noīarent. Obses est: q̃ tradit impio alteri⁹ ea ꝓditōe: vt si dator obsidis a fide recedat recipiētis sit ius in corp⁹ et vitā obsidis. qō p̄cipue inter potētes cōmertiū est: q̃ nō hñt supiores ad q̃s pro iusticia prouocent. Obuio tibi ꝛ obui⁹ tibi fio. obui⁹ sum tibi: ꝛ obuiuz me tibi fero. obuiū me tibi fortuna obtulit. Obuiā q̃z p cadē ꝛ p alia plura verba variat: vt obuiā ꝓcessit: obuiā iui: ꝛ alia multa. ¶ Occupare est locū tenere: aut capere: ꝛ vi capere: vt apud liuiū. Nā ꝛ ipis vocātib⁹ vbē hāc accepi nō occupaui. i. vi accepi: aut mea spōte accepi nō alioꝝ rogatu. Sepe vo antecapere est: vt aliq̃ loquunt poccupare Un̄ schema illud occupatio appellat quotiēs q̃ dici ab alio poterāt ea ipi pueniēdo dicim⁹ in nr̄am p̄em ne nobis postea officerent retorq̃ntes. Proprie deniq; est occupare qō in medio siue in mediū atq; in cōe positū est añ cereros capere Qō restat Quīt. dicēs Multa nihilomin⁹ q̃ libera fuerāt trāsiit in ius occupātium: sicut venatio ꝛ occupatio. inde occupatio inde occupat⁹ ō:: q̃ ante negocio aliq̃ detētus nō pōt alteri⁹ negocio opam dare. Atq; hic vocat occupatio: quū alicui necessarie rei ꝛ cui ante oīa opam dare debem⁹ cū diligēcia vacam⁹. Ocyus p positiuo ocyter accipi soler. ¶ Odiosus passiue accipit quū a vbo venit. ille enim significat q̃ odio habet: nō is q̃ odit. Quū a noīe vēit actionē significat. Nā odiū molestiā q̃z anticipatus significabat. Teren. in phor.

Nunq̃ odio tuo me vinces. Et iterū. Si porro: esse odiosi pgitis i. molesti. Odor notū est q̃d in vtroq̃ numero significat: ī plurali vo tñ adorameta: vt odores ex arabia sunt. ¶ Offendo fere q̃ re/ perio. Cicero. Sed tñ neminē tam maleficū offendi zē. Offensio vide veni in offensionē. Officina est vbi opa fiunt. Taberna vbi opa ipa ceteraq̃ merces venditant. Officina est statuarij fusoris celatoris vitrarij pictoris sutoris fabri. Taberna vocatur lana ria vinaria olearia: z mille hmōi. Uñ opifices et tabernarij vocā tur. Nec negaueris aliq̃ vnū cūdēq̃ locū officinā z tabernā esse: vt Sutrina in qua calcei z fiūt z vēdunt. Officium est virtutis actio. Uel vt lati⁹ explicē pro loco: pro tpe: pro rep dignitate: simi libusq̃. Inde illud est q̃ dicit a multis: in familia bene instituta oēs in officio sunt. i. oēs agūt q̃ debēt. Et missi sunt legatis ob/ uiā ciues sui gra. Et circūstabāt senatores cesarē sedentē in aurea sella officij gra. i. honoris gra. Quo factū est etiā: vt officia signifi/ cent bñficia siue obsequa. Uñ illud ciceronis: Odiosum sane gen⁹ hoiz est officia exprobrantiū: q̃ meminisse debet is in quē collata sunt: nō cōmemorare q̃ cōsulit. Magistrat⁹ quoq̃ officiū dicit siue q: honoris causa face⁹ est: siue opis ppl'o ferende: siue q: ius suū cuiq̃ z q̃ cuiq̃ debeat reddat. Ceteree etiā artes q̃ modo bone ste sint suā actionē officiū vocant: vt officiū grāmatici: officiū me dici: officiū architecti. ¶ Olim z iā olim: siue olim iā dicit. Quint. Sed in foro tamē illā facilitatē olim desiderauim⁹: id est iā olim. Et alibi. Olim iā impator inter fulgētes virtutes tuas liuor locū queret: hoc est iā olim quod est iam a lōgo tpe. Olim pro futuro: apud cundē. Sunt clari hodie quoq̃ opis auctores: q̃ olim no/ minabunt. Poete etiā pro aliq̃ vtūtur. Uerg. Ac iam olim se/ ras posuit quū vinca frondes. Nōnunq̃ etiā pro iamdudū acci/ pitur: vt Curtius lib. viij. Olim enī vero homerus sensib⁹ victis ex lecto repēte cōsurgit. ¶ Omnis positiuo z cōpatiuo cōuenit: vt oēs boni z oēs sapientes oia placidiora aialia. ¶ Oportet legere li bros. Expedit euolucre auctores. Utile est cognoscere plurima. Operepciū est habere q̃s imitemur. Necesse est adhibere vsum. Conducibile est descēdere in certamen z agitare cū alīs cōtrouer sias. Uel p passiuū: oportet legi libros. Euolui auctores: cogno/ sci plurima. Haberi quos imitemur. Adhiberi vsum: Agitari cuz alīs ptrouersias. Hūc posteriorem modū magis ars grāmatica probat: illū magis auctoritas. Secus in pterito: nāq̃ nō ita legi mus. Sepe fecisse hoc oportuit. Cicero in verrē. Tamē id facetum nō oportuit. Et in cūdē. Appollinis signū ablatū certe non opor tuit. Et alibi Totā rē illi integrā seruatā oportuit. Oppeto: vide

obco. Oppido q̃z: vide Sane q̃z. Oppidũ oĩs vrbs est: p̃ter romã: q̃ peculiari noĩe vrbs vocari cepta fecit vt ceteræ vrbes oppida vocarent: q: tã ipa oppidũ ampli⁹ nõ est. Obp̃robriũ vide p̃brũ.

Opa est actio: vt dabo operã. Et in iure ciuili: de opis libertorũ. Utq̃ ait Ulpian⁹: ope sunt diuinũ officiũ: op⁹ est finis fructusq̃ ope. Unde opa auctor dicũt. Et opa publica ipa publica edificia Sed vt videre videor quoties nõ ad laborẽ corpis sed ad laborẽ animi t artẽ industriãq̃ respicim⁹ magis opus q̃z opa dicẽdũ est: vt in ope rustico: in ope faciẽdo: in opere fabrili: in opere textorio.

Opep̃rectũ ab opa est: vt vsus indicat Juuenalis Est opep̃rectũ penit⁹ cognoscere toto: q̃d faciãt: agitẽtq̃ die. i. fructuosum est: t ad rẽ p̃tinet: ideo q: deceẽs: vel q: vtile: vel q: gl'iosum: vel q: iocundũ. Opinio: vide Ueni in opinionẽ. ¶ Orator: vide declamator.

Oratũ iri: t oraturũ esse nõ est idẽ vt vult p̃scian⁹. Nã alterum p̃sentis tp̃is est: vt video te accusatũ ire me. i. nunc. Alterũ futuri: vt video te accusaturũ esse me. Et cũ accusatũ iri me abs te video: accipiẽ p̃ eo q̃ est video te vel accusatũ iri me: vel accusaturũ esse me: vel abs te accusandũ esse me. Est enĩ idẽ accusandũ esse t accusatũ iri Dãnandũ esse t dãnatũ iri. Nã codẽ loco dicere possum⁹. Credo pcẽm meũ rescicndũ esse t rescitũ iri. Hec Lauren. Tu tñ in lima leges idẽ esse oratũ iri t oraturũ esse. Orb⁹ quicũq̃ aliq̃ re chara p̃uat⁹ est: p̃rie aũt parens amissis liberis: quasi amissa luce oculor̃: hinc orbitas: q̃ est illa q̃litas patrũ post amissos liberos: vt vtoris viduitas post amissum maritus. Ordo est digestio: t in suo loco cuiusq̃ rei collatio velut in acie fit vbi pedites: vbi ale equitũ: vbi leuiter armati: vbi ceteri ex vtilitate rei distribuunt. Et in argumẽtatõe ponẽda sunt firmissima argumenta: vbi infirmiora: vbi mediocria. Uñ in ciuitatib⁹ t rome p̃sertim ordines sũt. Ordo p̃sularis: p̃tor⁹: senator⁹: eq̃stris adeo vt ordo q̃z p̃ro ipis hoib⁹ accipiat illi⁹ cõditõis. Cicero In hoc ordine p in senatu: aut p̃ro eq̃tib⁹ romanis freq̃ntissime dixit. Idẽ quodã loco ait: Quã apud oẽs ordines esset gratiosus. i. apud oĩm ordinũ hoies. Series aũt est rerũ quedã cõtinuata p̃gressio: vt in serie oratõis: id est cõtinuato cõtextu: Quinc. Qõ nõ nisi in cõtextu oronis seriecq̃ cõtingit. Uer. Ducteq̃ ab origine gẽtis Fortia facta patrũ series lõgissima rerũ. Orũdus nõ habet vim p̃cipiũ. Cui⁹ quidẽ vtẽdi hic modus est. Ego sum ort⁹ rome: orũdus a placẽtia. Liuius. Nati charragine sed orũdi syracusis. i. a syracusis originẽ trahẽtes: vñ fuerũt parẽtes. Uel sine p̃positõe: vt idez. Alba orũdũ sacerdotiũ. In p̃sonis fere cũ p̃positõe Idẽ Longe is p̃ceps latini noĩs erat si fame credimus ab Ulysse deaq̃

Circe oriūdus. Nōnunq̄ p indeclinabilia: vt Inde ego suꝫ oriūdus: vñ tu Orphan⁹: vide Pupillus. Quis matrē feminamq̄ significat.

¶ De littera. P.

Abulū: vide pastio. Pacificat⁹ sum pacē feci. Pacat⁹ suꝫ in pace sum vel ab armis recessi. Placatus sum ab indignatōe animi ad lenitatē redū: vel aīo leni sum. ¶ Pampinariū nō terra vbi nascūtur pampini: sed cōgeries pampinorū id est virētum vitis ramusculoꝝ. Uel vt ait Pli. palmes q̄ de duro erit: matercāq̄ in primum annū pmittit pampinariū vocatur: vt Terre: in hoc palmite multe pāpini sunt. ¶ Pānosus is dicit qui crasso pāno ac vili optus est: nec hoc nisi de paupere dicit. ¶ Parasitaster nō paru⁹ parasit⁹ est: sed imitator parasitoꝝ. Parasit⁹ est qui oīa ad voluptatē eius loquitur: in cui⁹ cōtubernio est oīa assentatur: oīa illius facta simul ac dicta laudat: nihil repugnat: nihil facere recusat ventris grā. In quo summū bonū cōstituūt: quoꝝ magna copia in principū domib⁹ est. Scurra aūt est. qui risum ab audiētibus captat nō salua dignitate psone. ¶ Parem esse idez est q̄ sufficere alicui opi: siue resistēdo illi: siue exequēdo: Cicero ad atticū. Tñ interpellat fletus: repugno quoad possum. sed adhuc pares nō sum⁹. Quint. in gemis de par. Nūc infelix par non est dolori nūc non inuenit vlla solatia: t hoc in resistēdo. In exequēdo aūt idem. Quint. Aspicio par laboribꝫ cor⁹. Nōnūq̄ par idē est q̄ decens: vt idem. Si p̄ter matrimonia violata vrbes cuerse sunt: q̄d fieri adultero par est? ¶ Paria facere est q̄ alibi amissum est: vel q̄ aliūde acceptū alibi vel aliunde cōpensare. Quint. Paria tecū facio respublica quap: opē me vnū ciuē pdideras et alibi. Sic paria faciem⁹: tu illic eris vicari⁹ me⁹. Pli. auūculus: Nascunt t alio modo terre: t repēre aliq̄ marī emergūt: velut paria secū faciēte natura queq̄ hauserit: biatus aliq̄ loco reddēte. Pli. minor ad priscū. Habuerūt officia mea in sedis: habuerūt in aduersis: ego solatiū relegatarū: ego vltor reuersarū: nō feci tamē paria atq̄ eu magis hāc cupio seruari: vt nihil soluēdi tēpora supsint. Seneca. Ut statim tibi soluā: q̄d debeo: t q̄tum ad hāc epl̄am paria faciamus. Paries: vide murus. Partio t partior q̄dam p̄o codē legūt. Sed mihi videt raro repiri partio sine in: t prior cū in: q̄n est deponēs: sz q̄n est passiuū. Est nāq̄ imptio idem q̄ impēdo: vel partē do. M. Tul. Huic rei aliq̄d tpis impertias: q̄si impēdas. Idē Laboris mei laudē nemini imptio quasi ptē do. Repit aliq̄n mutata cōstructōe: vt apud Teren. Plurima salute pmenonē suū imptit Gnato: q̄si plurimā salutē pmenoni suo imptit gnato. Eo mō quo dr dono te eq̄. Hui⁹ passiuuꝫ

Epitoma elegantiarum a Pre.

us. Lice p Sylla. Me singulari īmanitate ꝛ crudelitate p̄ditū Idē p rabirio: Senectute affect⁹. Morbo p̄dit⁹. Preclar⁹ vide clar⁹. Preliū vide Bellū. Prematur⁹ añq̄ matur⁹: ꝛ añ maturitatē: vt segetes p̄mature: frumēta p̄matura: poma p̄matura. i. nō dū matura. Et p trāslatōez p̄matur⁹ sū militie p̄matura etas: p̄matura legatio: p̄matura allocutio: p̄matura postulatio. i. īmatura. Preparare: vide Appare. Preripio. vide Eripio. Pre se ferre est dictio factoue; ꝛ ipa statim fronte q̄lem opinionē de aliq̄ re aut homine habeas cōfiteri. Quintilian⁹. Fiduciam igit pre se ferat orator. semp q̄ ita dicat tāq̄ de causa optime sentiat. i. ex ipo aspectu oratoris ex ipa voce ex ipsa tota oratiōe eluceat fiducia quēadmodū q̄ pugnaturi sūt in vultu ꝛ gestu indicāt tacitā vel formidinē vl fiduciā. hoc ē p se ferūt fiduciā formidineue. In eū dē sensū accipi solēt p me fero. Ire p me duco. p me gero. Ante me duxi. Licero p se vtilitatē gerit: ꝛ alibi. Tamē iniuriā a te in me iacet im semp ante me duxi. Nisi accipiat pre se ante se. Presens q̄d sit certū ē: q̄nq̄ ōr subitū ꝛ nō dilatū in alterum tēpus. Virg. Presentēq̄ viris intērant oīa mortē. Iunc. Pena tū presens ꝛ p̄sens vltio. Un̄ p̄sentissimū piculū: p̄sentissima medicina: ꝛ p̄sētissimū remediū: p̄sentissimū venenū: qđ etiā p̄sentaneū vocat pre sentissimū: quia statī aut sanat aut occidit. Et qm̄ ea que p̄sentē vim effectūq̄ exhibent: prestantiora ac potentiora ceteris videntur. ideo in hūc quoq̄ sensū accipi solent. Unde presens animus dicit prestans atq̄ excellēs. Et p̄sens remedium presensq̄ virtus. i. potēs ꝛ in p̄mis efficax. In rem presentē nō temp⁹ sz locū significat. Lice. li. j. offi. Ut si p̄stitueris cuipiā te in rē presentē esse vēturū. i. ad locū de q̄ ꝓtroversia est. Liui⁹ li. xxxj. Respōderi legatj vtriusq̄ partis placuit missuros se in aphricā: q̄ inter populū carthaginensem ꝛ regē in re pñti disceptarēt. Presum et p̄sideo differūt: ab hoc fit p̄ses: sicut a desideo deses. A resideo reses. Ab illo vo pñs: qđ a suo verbo i suo significato recedit: de q̄ ātea dixim⁹.

Preesse est p̄positū esse rei cuipiā gerēde atq̄ administrāde. Presidere ē ad opē prestandā p̄esse: quā ꝓpric p̄stāt boies quidā iuriā patiētib⁹: aut i discrimē adductis. Dij vo bñficentiā fauorēq̄ invocātib⁹. Aliq̄n tū indifferēter. Suet. de Tyberio. Presedit ꝛ actiacis ludis: q̄si diceret p̄fuit. Licero p Sylla. Noli aios coꝛ ordinū q̄ p̄sunt iudicijs offendere. Idē p eodē. Quāobrē vos dij: ꝛ patrij penates: q̄ huic vrbi atq̄ imperio p̄sidetis. Quint. li. x. Nam ꝛ bñiuolū auditorē invocatiōe deaꝛ reddit: q̄s p̄sidere vatib⁹ creditū ē tē. Un̄ tam dij q̄q̄ homines presides dicti sunt. Illi q̄dem in suo q̄sq̄ numie suaq̄ vrbi vo in sua q̄sq̄ ꝓuincia aut ab rege:

aut a populo sibi cōmissa. Preses: vt diffinit Ulpianꝰ is ē: q̄ maius i puicia impiū hz oīb⁹ pncipē. hīc presidiū dictū ē auxiliū principale. Nā subsidiū id qō in auxiliū succedit ōr. Et milites q̄ in tutelā oppidi castelli similiūqz collocari sūt psidiū vocāt: vt impositū ē psidiū Laiete. Nā psul antiqtꝰ is dicebat q̄ pmꝰ erat inē salios. i. martis sacerdotes rome dūtaxat: a saliēdo dicti i porrandis ancilib⁹. Presidiū: vide Preses. Presul: ibidem. Prestatio nō pstitio ōr a pstо pstiti pstitū. Presto sū idē, est qō adsū: nec alteri fere verbo coheret: nisi vbo substantiuo t huic simplici. Nā pstо adsū magꝭ poeticū est. Significat aūt tria: vt adsū: videlicet pnꝫ sū: fauere psidioqz esse: t aduenio. Cicero in Bruto. Quibꝰ q̄dē causis tu etiā Brute pstо fuisti. Et p Murena. Jus ciuile didicit: multū vigilauit: laborauit: presto multis fuit. Et ad herēniū: Hyrundines estiuo tempore presto sunt: hyeme pulsa recedūt. Et i epi. freq̄nter. Stator tuꝰ mihi cū lr̄is pstо fuit. Et pric accipi solet h̄ vltimū p eo qō nūc dicimꝰ cōpareo. vt si quis alitq̄ dignitate iperioue affectꝰ alteri sic iubeat. Eras mihi ad hūc locū t ad hāc horā pstо sis. i. cōpareas t te repsentes: atz exhibeas mihi. Pretor qui preturam gerit. Preterius qui preturam gessit. Prevaricatores. Ulpianus inquit eos appellamus qui causā adūsarijs suis donant: t pte actoris in ptē rei cedūt. A varicādo em̄ puaricatores dicti sūt. Itē alibi. Prevaricator ātē q̄si varicator: q̄ diuersam ptem adiuuat pdita causa: qō nomē labeo a varia certatiōe tractum ait. Nā q̄ puaricat ex vtraqz pte psistit. Huic assentire videt Martianꝰ: q̄ ait. Accusatorum temeritas tribus modis detegitur: t tribus penis subijcitur. Aut em̄ calumniatur: aut puaricat: aut tergiuersatur. Calūniari ē falsa crimia ītēdere. Prevaricari vo va crimina abscōdere. Tergiuersari in vniūsum ab accusatiōe desistere. Et itez. Prevaricatorē cū esse ostēdimꝰ: q̄ colludit cū reo: t trāslatiue mūere accusandi defūgit eo q̄ pr̄ias quidem dissimularet pbatiōes: falsas vo excusationes admitteret. Qō nos q̄dē vez fatemur esse: legēqz antiquitus de puaricatoz pena fuisse: vt Cice. i Philip. li. q. Uercor. p. c. ne qō turpissimū ē: puaricatorē mihi apposuisse videar. Deniqz puaricatorē appellamꝰ q̄cūqz a pscripto officij sui deflexit atz aberrauerit. Pli. li. xix. Arator nisi incuruꝰ puaricator. Plinius iunior ad Tacitū. Alioqn puaricatio ē trāsire dicēda: puaricatio est cursim t breuiter attingere: que sunt inculcāda. infigēda: repetenda Et Adam prevaricatū fuisse dicimus. Prior refertur ad vnum. Primus ad plura. Pridie t post pridie simillimā obtinēt significationē ei cui⁹ sunt heri t cras. Est em̄ pdie q̄si heri: nō ēm pnēz

Prevaricatores

Caluniari. Prevaricari. Tergiuersari

dici Et postridie cras nō pūt; dici: ſz cuiuſdā alteri⁹: aut p̄teriti aut futuri Preteriti ſic: Pridie q̄z intrarē mare: ſerena lux fulſit. Futuri ſic: Pridie q̄z intres patriā ſacrificiū facito. i. die precedēti q̄ aut mare intraſti aut patriā intrabis. Itē Postridie q̄z p̄ mor; tē obiuit epulū feci. Et postridie q̄z vrorem duxero. nauigandum mihi ē. Uel cū gtō ſic. Pridie illi⁹ dici: t postridie illi⁹ dici: q̄ hec t hec feci: aut faciā: vl̄ ſine q̄z t ſine dici: ſic Uenit ad me Chremes postridie clamitās: ſup. illi⁹ dici q̄ hec geſta ſūt. Et cū irraui vrbē: audiui hoīem pridie receſſiſſe. Dicim⁹ tñ quū has lr̄as dabam. erat ꝑdie Kalēdas Auguſti: vel postridie nonas. Et hodie eſt ꝑdie ludoꝝ circēſiuꝝ. Cras eſt postridie nūdinarum. Refertur em̄ ta; le tēpus nō ad hodiernū craſtinūq̄z diem ſed ad aliū quendam ve luti ad eū q̄ he lr̄e legentur. Pridē: vide Dudū. Primipil⁹ qui ꝑmipilatū gerit. Priſca q̄ ſuperioribꝫ ſecul': aut ſuꝝioze etate vt p; ſci latini: priſc⁹ tarq̄ni⁹: priſca tpa. Priſtina q̄ fuer̄t ſuperioribꝫ an nis: mēſibꝫ diebꝫ t q̄ nr̄a mēoria fuer̄t: vt ꝑſtina nr̄a amicitia: pſti na bñficia nr̄a Neq̄z recte hic dicas ꝑſca: neq̄z illic ꝑſtina. At vo ſi de rebꝫ q̄ nō ſeneſcūt loq̄ris priſtinum nō priſcum dicemus: vt Pharos t tyrus nunq̄z in priſtinū ſtatum redibūt. Maria i fre; to meſſanēſi labor̄at: ne mōtes (ſi lucano credimus) repetant p; ſtina ꝓfinia. ¶ Probrū t opprobriū Ulpian⁹ inq̄t: idē eſt. Pro; bra q̄dā natura turpia ſūt: q̄dā ciuilit̄: t q̄ſi more ciuitat; ip̄roba vt pura furtū: adulteriū: natura turpe Enīuero tutele dānari b̄ nō natura ꝓbrū ē ſz more ciuitat;. Ulpian⁹ ꝓbrū accipit ꝓ infa; mia tantū q̄ſis eſt ex furto: vel ex male geſta tutela: nō ꝓflagitio: qđ ꝓncipale ſignificatū ē. Nā ꝓbrū idē ē qđ dedecus: b̄ eſt crimē ignomia atz infamia. Preterea nec ſil'e ē ſane probrū opprobrio qđ q̄dē ē aliquādo facto: ſed freq̄nti⁹ vbo. Horati⁹. Sic teneros animos aliena opprobria ſepe: Abſterrēt vitꝫs. Quint. Modo maledictis opprobriſq̄z vulgi: mō crebra riualiū p̄tentiōe pulſa; tus: abigi tñ cōpeſciq̄z nō poſſet opprobriꝫs dicit: q̄ſi ex ꝓbratio; nibꝫ atz cōuitiꝫs. Et alibi. Facile ꝓrūpis in opprobria: faciſe qđ li bet obꝫcis. Pro eodem fere poſuit opprobria t conuitia. Pro cax: vide Proteruus. Proconſul non q̄ pro alio cōſule p̄eſt ꝓui cie: ſz q̄ cū ptāte cōſulari extra ordinē ad aliquā ꝓuiciā admini; ſtrādā mittit̄: p̄ter q̄z q⁹ nō. xꝫ. faſces eū p̄cedūt q̄ precedūt ꝓſulē ſz tantū ſer vt etiā ptorē t preſidē. Profluēs ꝓ flumine ponitur Probibeo: vide Inhibeo: Proinde idem eſt qđ ideo: vel po; tius ideoq̄z. ſemper enim dependet a ſuperioze ſententia. Qui; dam quoꝝ eſt lucretius accipiūt pro inde in eam ſignificatio; nem quā dedim⁹ ꝓinde: vbi ꝓinde duas ſyllabas habere facit.

Epitoma elegantiarum a Qua.

Promontoriū: vide collis. Propretor nō q̄ pro alio p̄turā: sed q̄ extraordinariā p̄turā gerit. Ita t q̄ or. pquestor: t si q̄ sunt alij hmōi noīm magistrat⁹. Propriecari⁹ cui⁹ est pprietas p̄dij. Pro questor: vide Propretor. Prosequor: vide Prosequor. Protheruus: pcax: t petulās: multū similitudinis hñt: t q̄si aliō alio magis increscit: tā in factis q̄z in dictis. Tria hec tū quandā lasciuiā libidinēq̄z declarāt: tū iniuriā. Proteruia leuior: quedā cōtumelia: pcacitas maior: petulantia maxima. Petulās pro libidinoso lasciuoq̄z accipi notū est: vt petulansq̄z iuuenca. Et Qui. Quin etiā: vt possem vbis petulāti⁹ vti. Nō semel ebrietas est simulata mihi .i. lasciui⁹ ac liceti⁹. Uergilius itē ait. Vediq̄z petulci. Pro caces q̄z meretrices legim⁹. Prouoco: vide Lacesso.

¶ De littera. Q.

Quadrimus: vide Annicul⁹. Quāoptime t sil'lia: vide ibi Per positiui proprij ē. Quāuis: vide t si. Quādoq̄dem t Quādo idez significāt. Et significāt qm̄. Uergi. Quādo quidē ausonios nō fas cōtingere port⁹. Itē Vic tibi fabor em̄ qm̄ hec te cura remordet .i. quoniā. Quāq̄z: vide etsi. Quāti: vide tāti. Qua propē: vide Ergo. Quare: ibidem siue namq̄z. Quare pro quia interdū accipitur Ouidi. in fastis. Nihil aliud vestam q̄z putāt intellige flāmam: Nataq̄z de flamma corpa nulla vides Silicē Licero: Nō solū nobis nati sum⁹. Ortusq̄z nr̄i ptē sibi p̄ria vēdicat: partē amici. ¶ Questor⁹ denoiatiuū est a questor. ¶ Qui q̄ qō relatiuū freq̄nter nō rñdet añcedēti: neq̄z in genere: neq̄z in numero: vtiq̄z quū reflectit eius sentētia ab antecedēte ad sequēs substātiuū. De masculio ī neutrū: vt Salust. Est loc⁹ incarcere qō Tullianū appellat. Qō alicē dixit Valeri⁹ maxim⁹ li. ij. Antea senatus assiduā statione co loci pagebat: q̄ hodie senatulū appellat. Et Pli. In cogitu vero lune quod interluniū vocāt: quū apparere desierit. De masculio q̄z in femininū mutato etiā nūero vt Lice. Omnes tenues atz humiles: q̄ maxia in ppl'o multitudo est: sibi presidium paratum putant: t plura hmōi. Vide plura de hoc apō Uallā ca. cxvij. Quicquid. t quodcūq̄z nō accipiunt p eodem: cum alterū sit substantiuū: vt Quicquid festiuū: quicq̄d molle: quicq̄d tenerū: quicq̄d iocūditat⁹: quicq̄d gaudij: quicq̄d pecūiarū. Alterū adiectiuū: vt qōcūq̄z celū: qōcūq̄z scutū: qōcūq̄z seculū. Quisq̄s vo: t q̄cūq̄z p codē accipi solēt. Quid et aliq̄d substātiuū est: qō t aliqō adiectiuū. Dicim⁹ em̄ q̄d feci: nō añt qō feci. Aliq̄d feci. Itē Qō malū feci: nō añt q̄d malū feci sed q̄d mali Et scio q̄d faciā: nō añt scio qō faciam. Uideo quid facis sepius q̄z video quod facis. Ita t cetera ab ijs cōpositā: q̄ddā quoddam

tēporis ꝺr. Persuasio ꝑ certa opiniõe atz sentētia: quã nobis persuasim⁹: vt lib. j. Si q̃ publice est recepta ꝑsuasio. Que q̃ntũ ego sensio id significare videt: qõ christiani dicũt fidē. Persuadere est in effectu. Suadere aũt in actu. Itēqz dissuadere. Itaqz nõ nulli peccãt quũ dicũt Dissuasi Billi ꝑ eo qõ est reuocaui ab opinione in q̃ erat. Siqdē ꝑ hoc sensu dicim⁹: ꝑsuasi ne faceret: sic e diuerso: ꝑsuasi vt faceret. Quare suasor z dissuasor nisi persuadent nihil effecerũt. Persona in hoīe significat qualitatem: qua alius ab alio differim⁹: tũ in anīo: tũ in corpe: tũ in extra positis: q̃ a rhetoricis enumerant in attributꝰ ꝑsone. Animi: vt quo studio se exerceat medicine: an iuris ciuilis: an militie: Et qua mẽte iracũd⁹ an moderat⁹: auar⁹ an liberalis. Corporis: iuuenis an senex: pulcher an deformis: mas an femina. Extra positor: diues an pauper: clarus an obscurus: maritus an celebs: parens liberorum an orbus z his silia. Idcoqz figure z sigilla quedam que rostris aut alia corpis pte aquã fontanã emittũt: qz repñtãt varios hoīm vult⁹ z gest⁹ ꝑsone dicunt. Et istriones in scena ꝑsonas accipiũt: quũ aut seruũ agũt aut ancillã: aut matronã aut senẽ aut adolescẽtẽ aut patrẽ aut matrẽ aut regẽ aut militẽ: z mille hmõi q̃ nõ sunt singula in singulis: sed plura. Veluti in me est persona hũani: liberalis: timidi: iracũdi: bebetꝰ: somniculosi: ãti: senilis mariti: socerí: generí: pris: filꝫ: fratris: pulchri: fortꝰ: diuitis: nobilis: z interdũ cõtraria. Quo fit vt adsit multiplex persona ac diuersa: ꝫ vna tantum substantia. Permanere ē vsqz ad finem manere. Percontari: vide Interrogo. Perinde flagitat post se ac si: vel atz si: cũ significatio ei⁹ fit ita: vt Fac pinde ac si tua res eẽt i. q̃si. Cũ negatõe vo etiaz q̃: vt Sueto. de vita domi. Nulla tñ re pinde mot⁹ q̃ respõso casu aschitarionis mathematici. Qõ si nõ sequaꝫ nec acsi: nec negatio accipieꝫ pro eque: vt Plí. Funus ruffi altissimi viri z perinde felicissimi. Aliqñ significat satꝰ siue multũ cũ absolute ponit: vt idē Suet. de vita Galbe. Quare aduẽtus ei⁹ nõ pinde grat⁹ fuit. i. nõ satꝰ vel nõ multũ grat⁹. Permissu tuo dicim⁹: nõ pmisso tuo: cui⁹ plãle est scõe pori⁹ declinatõis singlare vero nunq̃. Itaqz nõ dicim⁹ pmisso tuo: nec pmissibus tuis: sed pmissu pmissisqz tuis: nec pmissus tuos: sed pmissa tua: Dec. Lau. Tu vo aliter etiã in lima leges. Perspicuũ p ei⁹ mediũ ꝫ optũ sit oculos dimittim⁹: z p ei⁹ medium videmus: vt aqua: glacies: laterna vesica vitrũ gẽma. Sed plerũqz ad mẽtẽ refert: vt id qõ ais ꝑspicuũ ē. i. tale q̃le vitrũ aut crystall⁹. Pestis vide Luc. Peto: vide Flagito. Petulans: vide Protervus Pertinax: q̃ nimis tenax: Perũsus q̃ versaꝫ in malo z a bono

versus est. Peruēio: vide deuenim⁹. Peruestigo: vide Inuestigo. ¶ Pinaster pyn⁹ siluestris: ꝙ pynū imitat. Pignoraticia res q̄ data est pignori. ¶ Polliceor: vide Liceor. ¶ Pomariū loc⁹ pomoꝝ reponēdoꝝ: vel loc⁹ cōsit⁹ pomis: vt Ouid⁹ Id metuēs solidis pomaria clauserat atlas Meniby. Pomeriū Tit⁹ Liu⁹ ait esse locū ad muros intra t extra: in q̄ edificare nō lz q̄si post menia: vt dicim⁹ pomeridianū ꝓ eo q̄ō ē post meridianū. Vñ lucanus Lōga ꝓ extremos pomeria iūgere fines. Pompa oīs spectaculū ē: sz nō ecōtra. Pompa q̄dem in ꝓsper ē t in aduersis: qualis est in triūpho: t in funere: q̄si q̄dam solēnis apparat⁹ t ostentatio. Spectaculū ꝟo est nūc illud q̄ō spectat: vt Nocte pluit tota: redeūt spectacula mane. Nūc ipsa spectatio: vt O acerbū spectaculū. Nūc loc⁹ vñ spectat: vt sedebat in spectaculis: t de spectaculis excitat⁹ ē. ¶ Pōdo caret singl'arī nūero teste phoca. Dicim⁹ aūt duo pōdo: tria pōdo:: nō bina pōdo: aut terna pōdo. Quint. li. j. Quid ꝙ q̄dā singl'a ꝓculdubio vitiosa sūt: iūcta sine repbēsione dicunt. Nā t dua t tre t pōdo diuersoꝝ geneꝝ sūt barbarismi. At duopōdo t trepōdo vsqꝫ ad nostrā etatē ab oīby dictū est: t recte dici Messala ꝓfirmat. Preterea idē ē duc tres q̄ttuor libre: q̄ō duo tria q̄ttuor pōdo. Legit aūt apud Liuiū. li. xxij. Argēti pōdo bina. ¶ Populn⁹ ex populo arbore. Porta: vide ianua

Portare: vide Agere. ¶ Portoriū vectigal port⁹: vel fluminū vl' lacuū: vl' stagnoꝝ. Nā t portitor ille ōr: q̄ traducit boies: ac vehit nauigio: vl' ad nauim de litore: vel de naue ad lit⁹: vel ad vlteriorē flumis lac⁹ stagniue seu ripā seu litt⁹: lz frequenti⁹ dicat littus. Pōt etiā accipi ꝓ eo q̄ portoriū ꝓdurit id est q̄ fructus pecuniarios ex portu ꝓdurit t a venientibus illos exigit. Porro apud q̄sdā ꝑsertim poetas volūt significare lōge: certe. postea: vltra: Jōqꝫ sepe nō in ꝓncipio sentētie: sz in medio inuenit. Porro est etiā eiusdē significatiōs cui⁹ ꝟo t aūt: tñ puto ꝓ ill' ponere nō posse. Nōnūqꝫ tñ eūdē locū sortit: vt age ꝟo: age porro: sz illud nūqꝫ in fronte sentētie collocat: b aūt sepi⁹ vt Quint. Porro q̄ confessū defendit: non absolutionem sceleris petit sed licentiam. per illa dicerem⁹ q̄ ꝟo vel q̄ aūt ꝓfessum defendit. Apud q̄sdā t ꝑsertī poetas volūt significare lōge: certe: postea: vltra: iōqꝫ sepe nō i ꝓncipio sentētie: sz in medio inuenit. ¶ Post hac. i. post hoc tēpus. Ut antehac. i. ante hoc tēpus. Postridie: vide pridie. ¶ Potio t potor noīa sūt ꝟbalia. Potatio t potator a poratū sūt. Potior genitiuū t ablatiū hz: sed cū ceteris frequēti⁹ ablatiu ñ: cū hoc noie res fere sp gtiū: vt Lacedemonij rex diu potiti sūt. i. rex imperiū diu tenuerit. In alijs noīby magʒ significatio exponit obtinuerit

Epitoma elegantiarum a ꝓu.

q̄z ꝑ tenuerūt: vt potit⁹ sū victoria: sū potit⁹ amica. i. pugnādo vl' laborādo obtinui victoriā vl' amicā. In pñti tpe plerūq; ꝑ fruor. Cic. Qō si his voluptatib⁹ bona etas fruit libēti⁹: ꝑmū puul' fruit reb⁹: vt dixim⁹: deinde his q̄bus senectus etiā si nō abunde potit: nō oīno caret. Pro eodem posuit fruit ac potitur. Potior a potis descēdit. tōq; illi in significtione simillimū. Nā sum compos mēt: cōpos animi: cōpos rōnis: cōpos sanitat: q̄ hec habeo Ar cōpos voti: cōpos victorie: compos optati: q̄ hec opa mea atq; labore obtinui obtineoq;. Illud tñ sciēdū est apō Ouidiū. li. xiū sic legendū. Tuq; tuis armis: nos te poteremur achille: nō potiremur an tepenultima breui nō lōga a tertia: scilicet nō a quarta coniugatione. Potus a potio nō differunt: nisi ob hmōi causā Potus enim vini aque similiumq; dicitur. Potio vero a medicis datur egrotanti: qō grece dicitur pharmacon. Nōnūq; tñ potio ꝑ pot⁹. Seneca de trāquillitate. Cōuictusq; t liberior potio. Cicero in Tusc. Quid q̄ ne mēte q̄dē recte vti possum⁹ m'to cibo t potiōe repleti. Et alibi: Tantū cibi t potiōis adhibēdum: vt reficiant vires: nō opprimant. ¶ Pugillares significant tabellas cereas: siue ligneas siue alterius materie in quibus stilo scribimus. Pulli: vide Catuli. Pulsare est graui ac vehemēti ictu cedere: tā istrumēto lōgo t ertili q̄z breui ac rotūdo: vt pugnis: vt calcib⁹: vt malleis: vt sartis: q̄ manu teneāt: quū alīū pcutim⁹ in silitudinē cympanoꝝ: q̄ manu pulsant. Nec semel sz multi ictib⁹ pcutere. Nāq; nō ꝓprie pulsatū aliquē dixer: q̄ semel pugno pcussus est Pulsatio itaq; ē multa pcussio. Uerberare est cedere: a verbere: qō est instrumētū longū t ertile qualis est virga: baculus fustis: lora: flagellū: ferula: arūdo t siq̄d est simile. Nec aliē dictū est ⁊berare a verbere: q̄z flagellare a flagello: fustigare a fuste. Uerbera licz pro ⁊beratōe accipiant: tñ rē corporeā ꝓprie significāt: vt flagella q̄ sunt ꝓprie sūmitates sarmētoꝝ Quīt. Ignes er primo raptos Uerbera q̄ casus obtulerat. Pulsare aūt dictū est a pello qō est pcutio t ferio. Tulli⁹. li. j. de diuinatōe. Ut pellant animi vehemētius sepe etiā cura t timore. Et lib. ij. Nō igit quū aut muros babylonis aut homeri faciem cogito imago illoꝝ me alliqua pellit. Puluis puluisculū facit diminutiuū genere neutro apud Hieronymū vt vile puluiscul̄: masculino tñ ꝓtulit Apuleius. dixit enī nobilē puluiscul̄. Pupillus est q̄ caret q̄dez prēsēdioq; paterno: q̄ sūmope desiderat illius opem: cū sine eo male habeat. Grecū tñ nomē est: nō sane a veteribus vsitatū. Pbama: vide Rumor. Pbilosopbaster imitator philosophorum. ¶ Pla

catus sum: vide pacificat⁹ sum. Plãgere: vide Eiulare. Plãtarium nõ locus plãtaꝝ: sz ipse plãte: etiã si euulse aut nõ cõsite fuerũt. Nec male fallit Seruiũ separe plãtaria a plant⁹. dicit enim plãte sũt rapte de arboribꝫ: plãtaria vero ex semibꝫ nata cum radicibus z terra ꝓpria trãsferunt. ad qõ sentiendũ videtur allexisse eũ Uergilij versus. Et viua sua plãtaria terra hec Lau. Tu tñ in lima alit leges. ¶ Pleriqꝫ: vide plura. Pleriqꝫ oẽs faciunt adolescẽtuli apud Terentiũ. quidam exponũt pro eo qõ est pleriqꝫ oĩm Quidã ꝑ eo qõ est oẽs. Plerũqꝫ: vide plura. ¶ Plicatilis crista vpupe: q̃ plicatur nõ q̃ plicata est. Et nauis plicatilis q̃ plicat: cũ fcãẽ ex corũs. ¶ Plorare: vide eiulate. Pluit carz suppositro: bñs appositũ ablatiuũ: vt Liui⁹. Nũciatũ est in albano lapidibꝫ pluisse: sz nũc dicam⁹ de⁹ pluit carnẽ: pluit mãna: pluit esca. Nigit vo suppositũ z appositũ respuit. hec Lau. Tu vo in luna ꝏ pluit aliter leges. Plura z Cõplura sic differunt: q̃ plura pñt esse duo. Cõplura duo esse nõ possunt. illud ꝓpatiuũ est: hoc vo minime Ideoꝫ non regit casum. Pleriqꝫ auctores modo pro maxima parte accipiuntur: modo pro nonnulli. Salu. in diuisione orbis terre. Pleriqꝫ in pte tertia aphricã posuerũt: pauci tãtũmõ Asiã et Europã Paulopost: Pleroscꝫ senect⁹ dissoluit. Quitili. Videas pleroscꝫ ita paratos. i. nõnullos. Plerũqꝫ mag⁹ a pore significato q̃z a posteriore venit. i. ꝑ eo qõ ẽ fere semp. Quit. in amatore. Excussa sũt plerũqꝫ languentiũ vitia verberibꝫ: id est nõnũq̃z. Pluris: vide Tanti. ¶ Pre cum qbus cõponitur: vide p frequẽtissime accipit. Precepta z pceptiões indifferẽter vtimur ꝑ disciplina Precido idez est qõ cedo: siue incido. Ut precludo premorior. precingo. idem qõ cludo morior cingo. Precipere: vide Mandare. Precox fructꝰ pter morẽ ceteroꝝ coctꝰ: siue ante ceteros. Unde vue ficusqꝫ pcoces dicte. Quidam tñ precoquus dicũt. vt Martialis. Uilia maternis fueram⁹ pcoqua ramis. Nũc in adoptiuis psica chara sumus. Precox q̃z ingeniũ p translationem dicim⁹ q̃ nimis cito maturitatẽ cõsecutũ nimisqꝫ cito videt adoleuisse. Ideo ait Quit. Illud ingenioꝝ velut pcox gen⁹: nõ temere vnq̃z puenit ad frugẽ. i. nõ fere vnq̃z ad pfectiõez tãq̃z ad frugẽ fructũq̃z puenit. Precox q̃si añ tps excoctũ. Predabũd⁹: vide errabũd⁹ Preditus sũ bono ꝺr: z pdit⁹ sũ malo: sicut affect⁹ sũ malo z affect⁹ sũ bono. i. vt breuiter mag⁹ q̃z optime dicã: habeo bonũ z habeo malũ. vt Predit⁹ sũ hũanitate: vtute: diuitijs: dignitate: viribus: qui sermo ẽ vsitatissimus. Nunq̃z tñ cũ ablatiuo z ppositiõe a vl' ab: vt fit i affect⁹: veluti Sũ ego ab rege magnis bonoribꝫ affect⁹: nõ aũt Sũ pdit⁹ a deo magnis viribꝫ. De malo rari

Epitoma elegantiarum a Qui.

Nā quiddā adheret adiectiuo: quoddā substātiuo: vt Mirabile quiddā: quiddā maiꝰ. At quoddā tēplū: quoddā nemꝰ: quoddā antrū: oppidū quoddā In quo nulli fere errāt: hic aūt multi pro quicqz ponētes quodqz. Vt optimū quicqz: honestissimū quicqz. Ubi nō liceret poni quodqz. Ex his liquet exēplis. Optimū quodqz pdiū. Honestissimū quodqz cōsiliū. Nam substātiui natura est cōiungi cū adiectiuo. Adiectiui vero cū substātiuo quasi cōnubio quodaz. Ideo vbicūqz est substantiuū desiderat adiectiuum quasi cōiugem impartiēs alteriꝰ substātiui. Rursus adiectiuū sine substātiuo tanqz sine viro esse nō potest cū altero adiectiuo nihil cōsortij habens. Quid solet vsurpari pro in quo. Quint. Quid tibi ētū mali fecit? quid offendit. Et alibi. Si qd offendit. Cice. in Lelio. Quid enī indigēs aphricanus mei. Eodē modo nihil vt nihil te offendi. ¶ Quin pro qn etiā siue atqz etiā. Vergi. Quin aspera iuno: que mare nūc terrasqz metu celūqz fatigat: Cōsilia in melius referet. Quin prout nō seu cur nō: vbi desiderat vtiqz subiunctiuū verbum: idemqz nō principale: vt idem: Dic tibi ne qua moze fuerint dispēdia tanti quin vatē insanam adeas. Quin pro cur nō semper interrogatiue: t p indicatiuū. Idem. Quin tu aliquid saltē potius quoꝝ indiget vsus. Uiminibus molliqz paras detexere iunco. Cice. item pro Rabirio. Quin cōpescitis istā vocē iudicē stulticie restē paucitatis. Quint. In paupē amatoze. Quin tu potiꝰ admittis iuuenis cōsiliū rationē. Quippe licet pro certe accipiat: tñ malim accipe pro causatiua: vt Quint. Nā contra plures reperies: t faciles in excogitādo: t ad discendū prōptos qppe: id est boī naturale tē. Quisqz suplatiuū asciscit: relinqt aūt omis t cūctus positiuo: vt optimꝰ qsqz sapiētissimus qsqz: pro eo qō est vnusqsqz qui est bonꝰ ac sapiēs. vel oēs boni: t oēs sapiētes. Non enī liceret dicere boni qqz: t sapiētes qqz. Nec oēs optimi: t cuncti sapiētissimi. Nō recte ergo Prisciaꝰ in phemio: oīm iudicio cōprobat eruditissimoꝝ. Idē intelligo si suplatiui in alio casu ponātur qz illud quisqz sic: Maximo qsqz aīo diuitias despicit. Valentissimꝰ qsqz corpis lōge abest a sapiētia. At vo cōparatiuis nō qsqz cōuenit: sed oīs. Uegetius tñ nō ppolitus sane scriptor inqt. Honestiores qsqz milites pro honestissimi qqz: t Lactan. de offi/cio. Nā si ita esset: placidiora queqz aīalia vel nihil felliis oīno vel minꝰ hērent qz fere. Maluissem ego dicere oīa placidiora aīalia: vt Quint. in egro redempto. Rus fuulos penates: et oīa vtiliora pperāti festinatōe parētis addixi. Ex positiuis aūt illa excipiunt q carēt suplatiuo: qlia sunt q hñt i vel u añ us: vt pius: strēnuꝰ q nonunqz patiunt suplatiuū. Jōqz vtrāqz rōnē sequunt oīs pꝰ:

ꝛ pius q̄sq̄. Carẽt etiã suplatiuo illa nũeralia:scõs:tertiꝰ:q̄rtus:q̄ntus:ꝛ deinceps. Dicimꝰ itaq̄ primo q̄z tpe:ꝑmo q̄z die: sic etiã tertio q̄z verbo excitabaꝯ. Et q̄nto q̄z anno de moꝛibꝰ iudicabaꝯ. Hec ꝛ plura Lau. Tu tñ in lima leges q̄sq̄ iũgi ꝛ positiuo:ꝛ comparatiuo:ꝛ suplatiuo. Quisq̄ ꝛ q̄cũq̄ pro eodem accipi solẽt: vt q̄sq̄s es huc venias. Quisq̄s in nrõ:ꝛ q̄cq̄d tñmodo dicit in actõ q̄cq̄d:in ablto quo q̄:qua q̄:quo q̄. Seruiꝰ aũt ait vtraq̄ pre declinari hoc ꝓnomẽ q̄sq̄s:cuiuscuiꝰ cuicui tẽ. ¶ Qõ pro vt resolui solẽt:q̄le est:Nõ castigo te:ꝙ odio habeã:sed meliorẽ efficiã. Ubi ꝙ pro q: resoluit. Quo magis:idẽ est qõ q̄sto magis. Quo minꝰ.i. vt nõ. Quo seciꝰ etiã pro vt nõ. Quo mõ ꝛ quẽadmodum possumus eodẽ mõ quo sicut vsurpare. Qõ scribis gaudeo: ꝛ qõ scribas:vtroq̄ mõ dicit. Uolo qõ scribas:nõ aũt ꝙ scribis. Illiꝰ superioris hec silia sunt. Credo:opino:puto:ceroꝛ:voluptatẽ capio ꝛ reliq̄. Huius posterioris hec: Mãdo:iubeo:impero: exigo:postulo tẽ. In illo tñ superiore cauẽdũ est:ne diuersoꝝ modoꝝ verba copulemꝰ q̄le foꝛet illud Terẽtij qõ nõnulli sic legũt: An ꝙ viam ignoꝛãt an ꝙ irã pferre nequeũt. Cui sile illud aliud est apud eundẽ. Nihil est:nihil desit tñ:cũ sit potiꝰ legẽdũ desit nõ desit: vt bonis auctoꝛibꝰ placet. Qõ aũt:vide nã. Qõ vero:vide nã. Qõcũq̄:vide q̄cq̄d. Quoq̄ ꝑma lõga sic vtimur. Primo q̄z die.quinto q̄z anno. Tertio q̄z verbo tẽ Quotus frequẽter significat q̄t: vt Mart. Dic quotꝰ es:q̄ti cupias cenare:nec vnũ addideris verbũ:mẽsa ꝓpata tibi.i.quot estis:ꝛ quot tecũ habes. Cicero ꝓ Ligario: Quotꝙ enī istud q̄sq̄ fecisset.i.nullus vel rarꝰ. Quot diebꝰ vel in singulos dies nihil interesse Põponiꝰ ad Ulpianũ scribit. Loꝛrũpere est illud põponi:ꝛ Ulpiane linguã latinã nõ adiuuare Quis vnq̄z dixit:q̄t diebꝰ ꝛ nõ potiꝰ quotidie. Quis etiã q̄t mensibꝰ:ꝛ nõ singulis mẽsibus: hec ꝛ plura Lau. Tu tñ in lima leges recte dici ꝛ latine:quot dies:quot mẽses:ꝛ hmõi.

¶ De littera. R.

r Ape manifestã significatõez hz quũ de alijs rebꝰ loq̃mur: quũ vero de ꝓsonis duobꝰ modis accipit. Uno q̄ ad res ꝓtinet:velut apũd Uergi. Quid faceret quo se rapta bis cõiuge ferret:rapta dixit pro ablata. Et alibi. Rapras sine moꝛe sabinas. Altero pro eo qõ est vim afferre: vel atq̄z vitiare: vel si nõ aspoꝛter:nec feminã loco educat:qõ ꝓprie de ẏginibꝰ q̄ vitiate fũt dicit:vt apud Senecã:q̄ eãdem legẽ nõ eisdẽ ẏbis repetit: quodã loco sic extulit: Rapta raptoꝛis aut moꝛtẽ aut idotatas nuptias optet. Alio loco sic Uitiata vitiatoꝛis aut moꝛtẽ aut idotatas nuptias optet. Rasiles calatbi:q̄si rasi nihil extãctis ac redũdan

tis plenitudis. Uer. tñ Et torno rasile burū quasi rasibile dixit. Ratiōe bēo: dē est qđ respectū bēo: sed tm̄modo in bonū: vt habēda est rō salutis: rō honoris: rō rei familiaris. nō aūt infirmitatis turpitudinis: incōmodoꝝ. Cicero inusitatꝰ inqt ad Marīū Pudori tñ malui cedere: qꝫ salutis mee rōnem ducere. Et in scđo officioꝝ. Siue rō ꝓstātie virtutisqz ducit: aut hec ars est: aut nulla oīno ꝑ quā eā assequmur. Et hoc fit cū grō: cū ablō: aut ꝑpositā ꝑpositōe cū habet aliā significationē: vt Cicero in catone maiore. Rōnē hz cū terra: q nunqz recusat impiū. i. negociū: z hz cū terra cōmerciū. Idē ad atticū. Cū oīb⁹ musis rōnē hēre cogito. Rōnē ꝓstare est equā legitimāqz rōnē: aut ostēdi: aut appere oñdi posse. Pli. iunior. Nihil z tētādi aliqđ z q̄escēdi illo auctore rō constabit. Ulpianꝰ. Plane si descēdēdi gr̄a aliqđ fecerit: rōnem ei ꝓstare oportet. i. rōnē eū iustā aut oñdere: aut facile posse ostēdere. ¶ Recaluaster: vide antoniaster. Reduco: vide deduco. Refercio: vide impleo. Refero tibi acceptū dicimꝰ: ꝑ eo qđ est facere me abste accepisse: neqz id mō in bonā ptē: verū etiā in malā: vt ꝑ Decio raro Cicero. Uitā acceptā refert clemētie tue. Rettulit aūt pōpeius ad senatū. i. ꝓsuluit. In eadē tñ sīa Pōpeius ad pplm tulit. Ex illo fit Senatusconsultū: ex hoc rogatio: q̄ istar est legis. Rettuli expēsuz. i. rōnes de ipensꝫ ꝓfeci: vel exhibui. Referre gr̄as: vide agere gr̄as. Refert: vide mea. Itē magni et tanti. Refigo qđ fixū erat educo. Refrego qđ rectū erat denudo. Retero qđ erat tertū. Reddo nō tertū. Et q̄si infectū qđ erat fectū. Recludo qđ clausū erat apio. Reuelo velamētū tollo. Resigno qđ erat signatū obsignatūue relaxo z patefacio. z mlta hmōi alia sunt: mlta nō sūt vt repeto: reposco: renouo: repsentо: reuelo: remouco: remāeo. Rhegini ex oppido calabrie Rhegiēses ex oppido gallie cisalpine q̄z oppidoꝝ vtrūqz vocat rhegiū. Albani ex oppido alba ī latio Albēses ex oppido albe ad lacū fucinū: q̄ a q̄busdā albani dicunt. Cumani ex oppido cumaꝝ ī cāpania. Comēses ex oppido como in gallia cisalpina: quā lōbardiā nūc nōiant: in q̄ ipa gallia z finitimū Como est Bergomū: vñ Bergomēses. Bergamū ex q̄ pgamenī in asia a q̄ vbe q: ob penuriā charte ab Atthalo rege missa est mēbranaꝝ copia. Mēbrane pgamene sūt nōiate. Thebani a thebis in grecia. Thebei a thebis in egypto. Remigrare: vide migrare. Repetūdaꝝ z de pecuniis repetūdis: nō hz alios casus z dubitari pōt pricipiū ne sit: siue nomē: an gerūdiū. Uerres accusatꝰ est repetūdaꝝ vl de repetūdis pecuniis. Cū dico repetūdarū subintelligo pecūiaꝝ: q̄ noīe pecūie: z oīa qđ diuitie ꝓstāt cōtineri dicimꝰ. Hec accusatio ꝑtie cadit in eos: q̄ cū fortūt mgr̄atꝰ ꝑuicia

lib⁹ aut vi aut dolo cripuerūt pecunias: aut vasa p̄ciosa: vestē: frumentū: nauigia: nūmos. Mutaꝛ aūt e in v. Repetēdarū enī erat dicēdū. Sed tertia coniugatio p̄ter ceteras hoc iuris hz: vt ſam hāc īmutare possīt. Vel ob hoc saltē repetūdarū dr: vt differat ab illo qđ dr ad res repetēdas: quo significaꝛ p̄cipi aut ppl'o erepta esse vel pecoꝝ vel hoīm vel locoꝝ ac terrarū agrorūqz copia. Reperire: vide excogitare. Repositorīū: vbi reponiꝛ qđ. Resipisco: vide desipio. Rescissere ꝓprie est rē postq̄z gesta est scire: quam nescibas cū gereres: p̄sertim ad te tuosue p̄tinēte. Rhetor: vide declamator. ¶ Ridiculus hō: ridicula res: ridiculū caput. i. deridēdū. Est sepe etiā neutrū: significatqz plerūqz īmonē risus potiꝰ q̄z deſ risus excitātē. Rixā inter ꝛ turbā testimonio Ulpiani rectissime labeo ait multū īteresse. Nāqz turbā multitudis hoīm esse p̄turbatōez: ꝛ cetū. Rixā etiā duoꝝ. Ego tñ assero turbā inter duos esse: ꝛ inter multos: quēadmodū rixā nō semp inter duos: vt apō Liuiū. Cōcursu hoīm rixa ac ꝓpe p̄liū fuit. ꝛ nō lōge post. Cū cōſ uersus in p̄ces impetꝰ esset cōsulū intercursu rixa sedata est. ¶ Rosaceꝰ ex materia rose. Rosariū magis copiā fruticū vno loco roſ sas gignētiū q̄z ipm locū vbi sunt ꝯ frutices significat. Quē locuz ne rosetū qđē appellare possis: cū idē significet qđ rosariū: nisi per ꝓtentū significeꝛ ꝓtinēs. ¶ Rubicūdꝰ ve rubēs: ergo idē erit rubicūdus ꝛ rubēs. ¶ Rumor: vide limā. Rursus ecōtrario. Cicero officioꝝ tertio. Neqz me dolorib⁹ dedi: qb⁹ essem cōfectꝰ: nisi reſ stitissem nec rursus indignis hoīe docto voluptatibus.

¶ De littera. S.

Sacer sacra sacrū facit diminutiuū sacellus sacella sacellū.
s Ūñ hoc sacellū ꝓ tēplo modico. Sacrariū repositorīuz sacroꝝ. ¶ Sagariꝰ vēditor sagoꝝ. Salio vñ saltꝰ pro eo qđ est saltū facio. Salto tripudio vñ saltatio interdū salio ꝓ salto. Uerg. ū. geor: gi. Mollib⁹ in p̄atis vnctos saliere per vtres. Saltꝰ est q̄les ceruoꝝ lepor ūqz. Saltatio vo illa hoīm iactatio quā vulgo tripudiū vocāt. Et licet sallo ꝓ salto accipiaꝛ: nō tñ saltus ꝓ saltatio saltatusue: q̄ eiusdez significatōis est. Liuiꝰ. Fere ac p vbē ire cū tripudijs: solēniqz saltu iussit. Saltꝰ sylua inuia: vide lucꝰ. Saltuariꝰ custos saltꝰ. Saltuosus potius q̄z saltoſ sus dr. que enī q̄rte sunt declinatōis assumūt v: vt vultuosus fructuosus. Saluber siue qđ vsitatiꝰ est salubris dr aer cibus potꝰ locꝰ: multaqz hmōi: idē fere q̄ salutifer siue salutaris. Sanꝰ hō dicitur: ceteraqz aialia. Res salubris p̄bet sanitatē: hō vero recſ pit. Potest ꝛ p̄bere tūcqz saluber q̄si salutifer dici. Sed in vtroqz etiā aliqua reperitur exceptio. Siqđem sanū acrem: sanum cibum:

sanū locū vocam⁹: q̄si salubrē ꝛ p̄bentem sanitatē. Cōtraq; saluꝫ
bris pro sano. Salusti⁹. Ben⁹ boiz salubri corpe velox. Salue:
vide Uale. Salutare: vide vale. ¶ Sane tū affirmatiue sumit:
vt ita sane: sane vero: tū pro valde: vt hō sane nobilis. Interdū cū
suplatiuo: vt Suetoni⁹ de vita cesaris. Bellū sane difficillimuz
gessit: tū pmissiue: quotiēs aliq̄d aduersario tribuim⁹: vt sit sane
vt ais: vt Quintilian⁹. Tulerit sane fili⁹ noster merito penas: de
derit spūm supplicio: nihil de p̄teritis loq̄mur: q̄si esto: ita sit: vt
vis. Sanēq; pro valde vel perq̄. Aulus gel. Sane q̄rtile. Ser
uius sulpiti⁹ ad Ciceronē. Posteaq; mihi renūciatū est de obitu
filie tue: sane q̄ pro eo ac debui grauiter molesteq; tuli. Et ad eun
dem celius. Sane q̄ litteris cesaris suim⁹ cōmoti. Sanus: vide
saluber. Sarcina: vide aceru⁹. Sarmētū: vide malleolus. Sa
tiare ad oēs sensus attinet. Saturare ad vnū gustū. Nam figu
rate locut⁹ est Cicero. Iracundiā meā saturas tuo sanguine: q̄si
sitim meā saturas. Satiare frequēter ad animū trāsferꝝ. Sara
tilis incola saroꝝ. ¶ Sectio crebrius repitur q̄ secatio. Secrile
porrū legim⁹ nō tā sectibile (qđ enī nō est sectibile) q̄ sectū ꝛ sua
spōte cōcisum. Nam cōcisum ꝛ sectū introrsū videt Securicula
pua securis. Scōm nōnunq̄ pro iurta ꝛ post. Uerg. Dulci bus
illa quidem illecebris haut plena scōm flumina. Sulpiti⁹. M.
Marcellum post cene tp̄s a magio cillone familiari ei⁹ pugione
pcussum esse: ꝛ duo vulnera accepisse: vnū in stomacho alteruz in
capite scōm aurē. Hic iurta significat. Itē qđ ab altero scōm est
i. iurta est atq; post. Jō scōm p post accipit: q̄si scōo loco. Liuius
lib. ix. Hetrusci belli fama erorē: nec erat ea tēpestate gens alia:
cui⁹ scōz gallicos tumult⁹ arma terribiliora cēnt. Scōz accipit
etiā pro eo qđ est pro: vt Scōm te litē do. scōm me iudica. i. p me.
Et p in: vt Scōm q̄tē. i. in q̄ete somni. Scōm aūt platonē scōz
pythagorā. sensus hic notissim⁹ est. Sec⁹ p̄time ad vim cōpa
tiui accedit: nā vt dicim⁹ multo magis: ita multo secus. Cicero.
Multo sec⁹ euenit: multo aliter. ¶ Sedere de hoīby aliter dicit:
aliter de auib⁹. Nā cetera nō sedēt nisi simia et aliq̄d sile. ipz vere
sedere auiū est in loco altiore esse: vt Passer sedet in recto: Hirun
do sedet in ptica: Cornix sedet in arbore. Deniq; eodē mō dicitur
auis sedere sup rē q̄piā: vt hō sup equū nō dicit stare aut manere
sed sedere. Sidere aūt a sedere multū distat. est enī sidere deor
sum descēdere. Uerg. Sedīby optatis gemina sup arbore sidūt. i.
ab alto dimittunt: vñ Desido. Subsido vt idē Subsidere val
les: ꝛ iterū subsedit dubi⁹. Nā vt ego sentio a sedeo p̄teritū mu
tuat: inde insido q̄z insedi: ꝛ resido resedi. assido assedi. ¶ Siqđē

assidere est apud aliquē: vt egrotū: vt regē sedere. Seditio: vide factio. Sedicula a sedes diminutiuum. Seges: vide fruges. ¶ Semel: vide ad sūmā. Semētis: vide Messis. Seminariū nō locꝰ: sed semē ipz. i. plātule. ¶ Senatozi⁹ denoiatiuū est a senatoz. Senatoz q̄ senatoz est: aut q̄ fuit. Senes: vide antiq̄. Senecta est senilis etas. Juuēta aūt iuuenilis. ꝛ vt q̄busdam placet dca ipa melioꝛis etatis ꝛ iuuēcutis. At senectꝰ idem qō senecta. Juuēcus ỽo etiā frequētia iuuenū: nō solū etas. Senīū q̄z pro senectute accipiť. Senioz potius p valde senex: q̄z tantū senex. Quint. de Jsocrate: Eoq̄ tā senioze (octauū enī ꝛ nonagesimum cōpleuit annū) p̄cipe Aristoteles pomeridianis scholis cepit. Et Ouid. de tristib⁹. Sospite sic te sit natꝰ q̄z sospes. Et Oliz impiū regat boc cū senioze senex. Nec Lau. Tu ỽo latiꝰ in lima leges. Senticetū dicimꝰ nō sentetū: cū dicamꝰ dumetū spinetū vepꝛetū et silia. ¶ Series: vide ordo. Sero tria significat. Una ꝛ vera significatio est p vespe: qō est post occasum. Altera q̄ binc nascit: q̄ est post tps. Qō enī post solis lucē est: id vere pōt post tps dici. Tertia significatio est pro tarde: vt apud Senecā in tragedijs. Sero nos illa referat senectꝰ. Nemo ad id sero venit: vñ nūq̄ quū semel vēit: potuit reuerti. Serotinꝰ tū a primo significato: vt q̄busdā placet venit: q̄ dicūt horā serotinā tū a posteriozib⁹. Appellamus enī vt p̄coces vuas. p̄cocia poma: q̄ añ legitimū ꝛsuetūq̄ tps siue cito matureſcūt. Jta Serotinas vuas: serotina poma: q̄ post tēpus legitimū ꝛsuetūq̄ ceteris pomis vl tarde matureſcūt. Seruitiū aut fuitus: ipa fuituris actio est: vt Dauꝰ apud Terē. Ego pāphile hoc tibi pro fuitio debeo conari manib⁹ ꝛ pedib⁹ noctesq̄ ꝛ dies capitis piculum adire dū p̄sim tibi. Seruitia aūt in numero plurali pro fuis. Salustiꝰ. Interea fuitia repudiarat: quoꝝ in fuitio ad eū magne copie cōcurrerant tē. Seruitia quorū apud Salustiū legit Lauretiꝰ: sed locꝰ fortasse apud Laurētiū corruptus est. Cū Prisciaꝰ li. xvij. ita scribat Cōstruunť igiť diuersi numeri: vt Verg. Pars in frusta secāt: verubusq̄ trementia figūt. Ad sensum enī q̄ ps troianoꝝ plures in hoc loco intelliguntť: plurale reddidit ỽbū secāt. Et Salust. in catil. Interea fuitia repudiabat: cuiꝰ ad euz magne copie Cuiꝰ enī singulare ad rē rettulit i. cuiꝰ rei fuitioꝝ tē. ¶ Sessiles lactuce q̄si sedētes: qō licz a principio nō veniat tñ eiusdē nature est: cū in significatōe cōsentiat: ꝛ a supino nascať. Sessio nec actionē mō: sed rē etiā ac corpꝰ significare solet. Tul. de oratoꝛe. Tot locis sessiones gymnasioꝝ. i. tot sedilia. ¶ Si omissa in oꝛone supintelligi debet. Quid. de reme. Bnosia fecisset inopē sapiēter amasses. i. si fecisset inopē. Horatiꝰ

Epitoma elegantiarum a Bi.

Decies centena dedisses .i. si dedisses. Plī. iunior. Dedisses huic aio par corp⁹ fecisset qđ optabat .i. si dedisses. Illud magis poetī cum: vt Uergilī⁹. Tu quoq; magnā partē opē in tāto sineret dolor icare haberes .i. si sineret. Iuuenalis. Hreculus esurīēs in celū iusseris ibit .i. si iusseris. Sidera vide stella. Siliquastrū dicit qđ syluestrē siliquā imitat. Sylua: vide lucus. ¶ Simul geminatū nō memini me repisse apud Ciceronē. apđ posteriores sepe. Quint. Simul t plenior obsequio demererer amantissimos mei: simul ne vulgarē viā ingressus alienis demū vestigijs insisterem. Uer. Obstupuit simul ipe: simul pculsus achates. Et itex Accelerat simul cneas simul agmina troū. Cice. t tñ raro p simul dixit vna: in Uerrē actōe secunda. Una t id qđ facio pbabit vna t hac cā pfecto neminē pponēdū mihi esse existimabit. Simul nō geminatū. t piter apud Quint. Sepe vt hō fortis simul t sapiens. Uel hō fortis piter t sapiēs. Raro cū t geminata: vt Horatius Aut simul t iucūda t idonea dicere vite. Cicero p Roscio. Perdifficilimi est igit hoīs simul t amicitiā dissoluere: t fallere cū q lesus nō eēt: nisi credidisset. Syncerū donatus inq̄t: q̄si sine cera mel simplex: purū: t sine fuco imo cū cera poti⁹. Syncerū a syncōponit nō a sine: q̄ nūq̄z cōpositōez admittit qđ ipa etiā scriptio declarat q̄. y. habz: nō .i. Est enī ex duoby grecis ex syn t cera q̄ ab illis dicit ciros. licet aūt dicere syncerū q̄si cū cera vel qđ integrū est t solidū t nulla sui pte fraudat tū. Singularissim⁹ non repit: sicut nec Unic⁹ hz vnicior t vnicissim⁹. Sin min⁹ .i. si nō. Sin p si: nūq̄z in pma pte collocat sed in secūda: vbi fere duox est oppositio: atq; boc siue vocali seqnte siue cōsonāte. Teren. Si illū relinquo ei⁹ vite timeo: sin oppiculor hui⁹ minas. Nonnunq̄z sin vnū repit: sed qđ secūdi loci vicem obtineat: vt Salu. Impat vt pcio sicuti multa cōfecerat insidiatores Masinisse paret ac maxime occulte. sin id parū pcedat: q̄us modo Numidā interficiat. i. si pōt occulte: si nō pōt vtcūq;. Quorūdā tñ vsus est: vt dicāt: sin aūt pro eo qđ est si nō: q̄si in sin aut in aūt sit negatio. vt in euangelio. Si ibi fuerit filius pacis requiescet sup illū pax vra: sinaūt ad vos reuertetur. Ego vero dicerē Sin minus: vel sin aliter. Sinus: vide gremiū. ¶ Siqdem ex si t qdem cōpositū videt: sed nec prima syllabā longā hz: cū si longa sit: nec significationē alicuius harū vnde cōponi dicit. Est enī siqdem idē qđ nā: vt apud Quintilianū. Atq; natura ipa videt ad tolerādos facilius labores musicā velut muneri nobis dedisse: siquidē et remigū cant⁹ hortat.

Nōnulli nō internoscūt qñ Siqdem est vna dictio: qñ dupler: qđ internoscere facile est. Quint. li. xi. Quare illud stultissime pre

Epitoma elegantiarum a Di.

cipiť qđ defendi nō pōt silētio dissimulādū: si qđē est id de quo iu
dex ꝓnūciatur est. at si extra cām sit adductū ꝛc. Cicero ꝓ flacco
O morē p̄clarū disciplinā qz quā a maiorib⁹ accepim⁹: si qđē tene
rem⁹ sed nescio quo pacto iā e manib⁹ elabiť. In hoc tñ significa
to apud ouidiū repiť libro q̄rto fastoꝝ ꝓma syllaba breui: tāqz sit
dictio cōposita. Sed si forte tibi nō est mutabile pect⁹. Stateqz se
mel iuncti rūpere vincla tori. Hoc q̄z tēpem⁹: siq̄dem iciuna remā
sit. Si min⁹ inferni cōiugis vxor erit. Idē lib. iij. sine titulo. Que
mihi vētura est: siq̄dem vētura senect⁹: Cū desijt numeris ipa iu
uēta suis. In altero significato id est nāqz Apud lucanū. lib. iiij.
Hoc siq̄dem solo ciuilis crimine belli. Dux cā melioris eas. ¶ Si
sto a sto distat: vt siste gradū: siste fugam: siste lachrymas id est fac
stare gradū: stare fugā: stare lachrymas. Ambo tñ statū supinū ha
bent. Unde fit stator: qđ magis a sisto q̄z a sto descēdit. Ob idqz
iupiter stator vocatus est: qz romulū orātem vt fugā suoꝝ sisteret
audiuit. Sistere etiā dicim⁹ pro repsentare: t p̄sentiā corpis exhi
bere: dictū ab eo: qđ non tm̄ cōparere q̄s debet: nisi t manserit.
Cicero ad Atticū. Des opam id qđ mihi affirmasti: vt te ante ka
lendas ianuarias vbicūqz crim⁹ sistas. Ex hinc stator nūci⁹ tabel
lariusue ꝓsulis. Uer. Et patrio te limine sistā. ¶ Sit⁹ sordes illa t
illuuies: q̄lis intra opaca dom⁹: q̄ diu nō repurgať: vt inqt. M.
fabi⁹. Excitāda mens t attollēda semp est: q̄ in hmōi secretis aut
lāguescit. t q̄ndā velut ī opaco situ ducit. hmōi igiť q̄dā sit⁹ sedet
in vultu capite totoqz corpe vetularū t habitu: p̄sertim inopum:
q̄lem in illā Uerg. itellexit. Sed te victa situ veriqz effeta senect⁹.
Et de malefica anu ait lucan⁹: Feda situ macies. Qđ etiā pedorez
possum⁹ appellare: vt idem lucan⁹: Lōguseqz in carcere pedor. Et
Ci. in Tusc. Pedores mulieres. Et iterū Barba pedore horriḟ
da. Seruiꝰ hoc vocabulū ꝓprie diffinit inqens. Sit⁹ ꝓprie est la
nugo q̄dā ex humore ꝓcreata: fit aūt in locis carētib⁹ sole. Sit⁹
vo pro loci q̄litate manifestū est: vt de situ Messane: t de situ syḟ
racusarū. ¶ Socius: vide comes. Sodalis: vide Comes. So
lamē: vide Cōsolatio. Solatiū: vide Cōsolatio. Sollicito te:
vel q̄ spē metūue tibi ostēdo: vt sollicitare plebē vel inqeto t tibi
curam inirio. Solutilis nauis: q̄si solubilis: q̄ facile soluí pōt.
q̄lis nauis in quā agrippina a Neronc filio ꝓ insidias posita nau
fragiū fecit. Ego vero malim solutilē dicere solutā: t nō fideliter
cōsutā. Solus t vnus oīm t ex oīb⁹ vel inter oēs dicit more su
platiuoꝝ. Uerū vn⁹ pro sol⁹ accipio: ideoqz fere cū illo adiectiuo
oīs tantūmodo cōiungit. Nā vnus ex forib⁹: Unus ex ppl'o alte
ri⁹ significatōis est. Soluēdo nō sum: nunq̄ parit secū substan

tiuū:ideo dubitari põt an datiu⁹ sit an ablcūs:significat aūt satʒ facere ꝓ eo quo obligat⁹ sum siue pecunia siue remuneratione:vt Quīti. Placeam⁹ licet nobis fortuna nr̄a pater:pauperi soluēdo nō sumus. Sonatio a sonitū:nō sono dicīt. Asomn⁹ cōposita q̄dā sūt scōe sp̄ declinatiōis:q̄dā tertie. Scōe semisōn⁹. Insōnē t exomnē draconē sepe legim⁹. Et fere hāc differētiā seruatā inuenim⁹. Seneca aūt ō brevitate vite ait: Quām'ti extrema crapula semisomnes t graues. Sororcula diminutiuū a soror. Suavide Cuius ītē mea Sui:vide Mei. ¶ Subinde accipīt pro inde:vel deinde:statim etiā ꝑidētidē siue frequēter cū q̄dā interuallo: vt Si iter facies crebro ad comitem respiciaʒ an me sequi possit dicā subinde respicio. Cice. aūt diceret idētidē:nā subinde vti nō solet. Suburbanū:vide Uic⁹. Sulphuria:vbi sulphur coquitur. Superlatiu⁹:vide cōparatiuo. Super t supra:ſz in eodem loco sedere possint:tm̄ in b̄ plerumq; differūt:q⁹ illud contiguū est:hoc interiecto spacio:vt sedeo sup̄ lapidem magʃ q̄ supra lapidē. Rursus aquila volat vel nubes pēdent supra nos magis q̄ sup̄ nos Nō tm̄ sp̄ sic vt apō Quīt. Nec vlla est sup̄ terras adeo rabiosa belua cui nō imago sua sctā sit. Et apud liuiū. Ubi circa muros supra subter terrā ꝑ dies. xv. pugnatū. Suppetias:vide limā. Supplicare:vide adorare. Supplodere: vide Cōplodere. Surdaster:vide Antōiaster. Sutilis balte⁹:sutilis cymba q⁹ ꝓsuta est. Sutrina taberna vl' officina in q̄ calcei t fiūt t venduntī. ¶ Scala a q̄busdā ī singl'ari vsurpat. Salu. cū alīs q̄busdā oīdit pluralē tm̄ habere:cū dixit in Jug. Deinde vbi vne atq; altere scale cōminute sūt:q̄ supstiterā afflicti sūt. Non dixit vna atʒ alta. Scaturio magʃ ꝓ suo ꝓmitiuo scatere ponit:qō est nō solū aq̄rū sed herbarū:cetero⁹q; sua spōte vbertim nascentium. ¶ Sciēs feci:t prudēs feci. Ītē insciēs t imprudēs atʒ ignorās feci:hoc est qō cū facerē aliq̄d sciui me facere. Illud aūt ignorani

At scienī feci:idē ē:qō cū scia ac doctrina feci. Scz t videlz videtur significare id qō certe:ſz vsū suū hūt t p̄cipuū ꝓ amaritudinē q̄dā cū derisu ꝓmixtā:vt apō Uer. Scz is supis labor ē. Et apō Ter. Id popul⁹ curat scz. t apud Quīt. Hoc videlz expectasti. tē.

Nōnūq; sine hac acerbitate t inerogatōe idē alibi. Sz ē videlz vltima q̄dā calamitatū rabies tē. Nōnūq; post relatiuū sic solet pōi q̄dē. Nōnūq; t añ vl' sine relatio. hec t plura Lau. tu vo latiꝰ in lima videto. Scit⁹ q̄ sciēs est t argut⁹. Uñ scite Platonis interrogatiōes dicūt astute t vafre:ac magna cū arte cōposite. At apō Ter. q̄ʒ Scitū boiez hic p̄sus erstulʃ īsanos facit. Nisi volum⁹ accipe passiue:vt apō eūdē:Scit⁹ puer nat⁹ e pāphilo ē:q̄si

scite ꝛ docte natus. ¶ Sculptile simulachrū qđ sculptū ē. Scurra: vide parasit⁹. ¶ Spectaculū: vide Pompa. Spectat: vide ad me spectat. Spero ꝓ credo vsitatū est. Spero tibi esse bonus amic⁹. Credo fuisse tibi fidel' ꝓie đ: ꝓ actū vo nō: nisi alterum actū addas: q añcedat infinitiuū. Nā ꝫ sequit hoc mō: Spero me tibi esse bonū amicū: Credo me tibi fuisse fidelē. Quedā vba ntō iūgi recusant imo pleraqꝫ. Nā vt recte dico. Incipe mihi esse familiar ſ: ꝛ noli ēe illi intim⁹: ita īusitate dicam. Precipe illi esse mihi familiaris. Ne libeat tibi esse intim⁹. Hoc tm̄ gen⁹ loqndi nōnūqꝫ reptim⁹: vt apud Lucanū. li. x. Tutūqꝫ putauit tā bon⁹ esse socer. Alius dixisset. Jā socꝫ esse bonū. Et apud Ouidiū de pōto. Ecquis in extremo posit⁹ iacet orbe tuoꝫ. Me tm̄ excepto q̄ preco: esse tu⁹. Dicere potuisset ſz nō tā venuste: quē preco: esse tuū: Teren. in and. Quc sese in honeste optauit parare hic diuiti⁹ as: pori⁹ qꝫ in patria pauper viuere. hec ꝛ plura Lau. tu vo aliter in lima cernes. ¶ Spōte: vide vltro. ¶ Stare est nō ire: in his dū taxat: q̄ eūt sine pedib⁹: aut q̄ erecta non fūt: vt nauis stat: flumē stat: currus stat: sol stat. Ūn fortitiū ꝛ iusticiū q: ius stat forūqꝫ ē clausū. Anguis etiā: ꝛ pisces: ꝛ lacert⁹: ꝛ auis in aere stāt. Quedā e diuerso q̄ recta sūt: dicūt stare: qꝫdiu nō cadūt. ſz hec fere sūt in aiata: vt arbor stat: simulachrū stat: dom⁹ stat colūna stat. Quedā vo dicūt stare si nec eāt: ꝛ erecta sint vt hō equ⁹ volucris stat: nāqꝫ hō cū sedet: ꝛ equ⁹ cū recūbit: ꝛ auis cū cubat nō stāt nec tm̄ eūt. Stator: vide sisto. ¶ Stella ꝛ sidus differunt: si Macrobio credim⁹: ita scribēti: Nūc videam⁹ q̄ sint duo hec nomia q̄ pariter meminit: quū dicit. Que sidera: ꝛ stellas vocat ſ. Neqꝫ enī res vna gemīa appellatiōe mōstrat: vt ensis gladi⁹. Sz sūt stelle quidē singulares: ꝛ erratice q̄nqꝫ ꝛ cetere q̄ nō admixte alīs sole ferunt. Sidera vo q̄ in aliqđ signū stellaꝫ plurium cōpositc for: mant: vt aries: taur⁹: andromeda pse⁹: vel corona: ꝛ q̄cūqꝫ varia rū gña formarū in celū recepta credunt. Sz ꝛ apđ grecos Aster ꝛ Astrō diuersa significāt. Est Aster stella vna. Astrū signū stell' coactū qđ nos sid⁹ vocam⁹. Nec dīa Macrobij pace nuſqꝫ rep⁹ itur: vt apud eūdē Ciceronē de vniuersitate. Jraqꝫ nesciūt hos si derū errores. Et iterū: Toto igit' orbe ꝓstituto sideri⁹ parē nu⁹ merū distribuit aiaꝫ ꝛ singl'os adiūxit ad singl'a. Qđ nō sensisse Ciceronē: vt Macrobi⁹ vult: documēto ē qđ nō ꝓposuit stellas debet. n. spēs generi ps toti ꝓponi: vt Dicā de prudētia ꝛ virtute bui⁹. Dicā de facie helene eiusqꝫ pulchritudīe: nō aūt e diuerso: fa teor tm̄ nūqꝫ stellā dici arietē taurū: andromedā pseum: sed sidus ¶ Stipēdiari⁹: q̄ soluēdo stipendio obnoxi⁹ est: vt Tributari⁹: q̄

soluēdo tributo. ¶ Stolidus: vide fatuꝰ. Stultus: vide fatuus Stupꝝ: vide adulteriū. Strages: vide aceruꝰ. Stramēticiꝰ ex materia stramis. Strepitꝰ: vide fremitus. Strido: vide fremitus. Structilis basis: structiles columne: q̄ non sunt ex vno lapide sz ex multis. Struces: vide aceruus. ¶ De littera. T.

Taberna: vide officina. Tabulariū locꝰ vbi tabule .i. instrumēta t littere reponunt. ¶ Tacitus hō taciturnus. Uerg. tñ posuit passiue. Quis te magne cato tacitū aut te cosse relinquat. Tā te fortiorē sum q̄z nobiliorē. Et tā oīm fortissimus q̄z nobilissimus dicit recte. Tāetsi: vide etsi. Tamē hoc loco non omittamus vbi est q̄ritis: lz: etsi. quāq̄z t similiaq̄z: t tñ vñ incipiēda sit cōstrui oīo vtriq̄z phiberis. Sz nimirū a vbo cui adherebat tñ: ipso tñ excusso. qō iccirco in ligatura t q̄si tūctura oratōis inserti est: qz oīo vñ nō debuerat inceperat: vt Etsi vere orē iudices tē. Qō si principali vbo cepisset: supuacuū fuisset insere re tñ. Tūc igit cū recte inchoat: illā dictionē vt supuacuā: q̄si fun ctam officio suo debeꝰ abijcere. ¶ Tādē Seruiꝰ ait poni nō ne cessitati: sz ornatus cā: vt in illo Uergiliano: Sed vos q̄ tandē: quibꝰ aduenistis ab oris. Idē sētit ꝓbus. dicēs: Tādē non solū ꝓ aduerbio tpali: sed etiā ꝓ cōiūctiōe expletiua inuenit: vt Licero inuectiuarum. li. j. Quousq̄z tādem abutere Catilina patientia nostra? Mihi quidem nullum ornamentum videt esse in supuacuis: t nihil agētibꝰ vbis. Sz hz tādē potiꝰ vrgēs q̄ddā t accelerās coq̄z fere ꝓ interrogationē: q̄ exēpla vulgo sūt plurima: vt illō ipm Ciceronis. Quousq̄z tandē tē. Sine interrogatiōe q̄d significet: nemo ignorat: vt Uer. Jam tandem italie fugientis prendimus oras. Eiusdem significationis sunt Demum et deniq̄z: vt idem Uergilius. Tunc demum optata geminaq̄z sub arbore sidūt Cicero. Quū excessisset e vita: tū deniq̄z viueret. Sed plerūq̄z cū sint mlta enūcrata: tū subiungimꝰ deniq̄z significātes ꝟ vltimū ēe oīm. Uer. O crudel' alexi nihil mea carmina curas. Nihil nri miserere: mori me deniq̄z cogis. Cice. Quū sibi nō mltitudinē militū nō idoneos imperatores: ñ pecuniā sibi ꝑsto esse videret: nō deniq̄z vllā rē q̄ teneat ad bellū administrādū. Demū solet accipi ꝓ solū siue oīno ꝑcipueq̄z cū is: t cū ita iūctū. Cice. in Salust. Ea demū magna voluptas ē crispe salusti eglem ac parē verbis vitā agere. Quir. Ita demū mihi satisfacies si apud patrē fuisti. Jdeo aūt dixi solū siue omnino: q ꝓ Plinius videt accipe ꝓ oīno de birūdine dicēs: Ea demū sola auiū non nisi volatu depascit. Ouidiꝰ ꝓ Demū posuit deniq̄z. li. iij. sine titulo. Si qua merum dempto casta est: ea deniq̄z casta est. Tñ t tanto cum gradibus

vide multū. Tātisper:vide donec. Tāti ꝛ q̄ti cōposita q̄ ab eis Tātidē:quātilibet:ꝛ q̄ tecūq̄ :totidēq̄ cōparatiua pluris ꝛ minoris. Preterea nulla alia nec cōparatiua nec noīa :nec dictiones quecunt in gtō casu adiungi his verbis: Emo venundo :vendo: mercor:cōparo:estimo:taxo:liceo:addico:distrahoːmetior: p estimo:cōstat:cōduco:loco:fenero:paciscor:pāgo:pepigi:cōdēno:postulo :ꝛ si qua sūt alia similis hoꝝ significatiōis. Neq̄ enim audiuimus dici vnq̄ vēdidit hic patriā auri :sz p ablatiuum auro. Uerg. Uēdidit hic auro patriā. Valeriꝰ max. li. v. Magno vbiq̄ precio virtus estimat. Plautꝰ in Epidico. Quanti eā emit:vili. Do. Quāti empte:paruo. Nec dicimꝰ emi equū vilioris carioris ve q̄ tu: Carioꝛi viliorīq̄ ve q̄ tu. Sz viliꝰ q̄ tu:aut cariꝰ. Neq̄ vēdidi melioris edes peioris ve q̄ tu sz meliꝰ peiusue Dicēdū erit p̄terea. Quāta pecunia equū emisti:sic quot minꝰ. Iuue. Quāto metiris p̄cio qō ni tibi deditus essem. Deuotusq̄ cliens vtor tibi vgo maneret. Liuiꝰ. Hic miles magꝭ placuit:quū precio minore redimēdi captiuos copia fieret. Itaq̄ gtōs illos tāti emi equum q̄nti potui:sic exponere nō possumꝰ:tāti p̄cij ꝛ q̄nti p̄cij. Sz sic tāto p̄cio q̄nto potui. Et p ꝓpatiuū:vt illud Ciceronis. Nō pluris vēdo q̄ alij: fortasse etiā minoris. Quū aliquē doces nō ita exponas:pluris.i.p̄cij ꝛ minoris.i.p̄cij. Sz sic pluris.i.pluri precio Minoris.i.minori sūma. ¶ Tectoriū illinimētuꝝ ē ꝛ q̄si paulimētum parietꝭ atq̄ incrustatio. Tenebre:vide luce. Tenet. Si q̄s furet rē sacrā ō ꝓphano:tenet ne sacrilegij:an furti :an vtroq̄ :nō aūt vtriusq̄. Qui sustulerit rē suā de sacro:furti ne tenet an sacrilegij:an neutro. nō aūt neutri. Accusare hūc potes:vel furti :vel sacrilegij:vel de vtroq̄:vel de amboꝝ:nō aūt vtriusq̄ vel amborum. Cōdēnare nō sz de vtroq̄:sz de altero:vel furti:vel sacrilegij nō aūt sz alteri:vl furti vel sacrilegij. Tentoriū vbi tēdimꝰ vela aut si quid instar velorū habet:vel ipsa potiꝰ vela:siue velamēta cōtra iniuriam celi. Tenꝰ semper postponitur atq̄ in singulari vtriq̄ cū ablatiuo:vt hactenꝰ:q̄tenus:verboteⁿꝰ:capuloteⁿꝰ. Impli vo cū gtō etiā nō solū cū abltō. Uer. Crurū tenꝰ a mēto palearia pēdent. Curtiꝰ. Pauci hostiū tenꝰ exacti penetrauere ad portū. Est ār significatio vsq̄ ad: Umbilicoteⁿꝰ vsq̄ ad vmbilicū: Niloteⁿꝰ vsq̄ ad nilū. Aliq̄n etiā p nō vltra :vt gessit cōsulatū tituloteⁿꝰ.i.nō vltra q̄ titulo. Terebra gignit diminutiuū.terebellū nō terebellā. Tergiuersari:vide Preuaricatores. Terrenus mōs potiꝰ q̄ terreꝰ ac terraceꝰ dicimus. Testaccus ex materia teste. Textilis vestis q̄ detexta est. ¶ Timeo te tanq̄ inimicum:timeo tibi tanq̄ amico:illic tanq̄ offensurus sis :hic tanq̄

defēdendꝰ. Tinctile virus qđ tinctū ē: aut intinctū ē spiculo sagitte Uergi. Et tinctile virus. Titubare: vide Mutare. ¶ Tofaceus ex materia tofi. Tollo capio vel educo: vt sustuli filiū ex vxore. i. habui filiū. Itē sustuli filiū. i. educaui. Suet. in Domitiani vita. Deīde vxorē domitiani ex qua in scđo cōsulatu suo filiū tulerat repudiauit. Eodē enī mō dicimꝰ tulit filiū vt sustulit. Præterea vt femina quū mater fit dicitur: peperit filiū. Ita vir quum fit pr̄: dicit sustulit filiū. Tollo sūmouco. Uerg. Jubet et sublata reponi pocula. Tollo in altū fero: Jdē: Et sublatū surgit ī ensem. Que duo declarant ex illo in Neronē epigrāmate. Quis neget enee magni de stirpe Neronē Sustulit hic matrē: sustulit ille patrē. Hic sustulit matrē qr occidit tđ ꝑ medio abstulit. Ille sustulit patrē supra humeros. qr supra humeros sumpsit vel ab incendio eripuit. Tonatio nō tonitio đr: ꝛ si tonitū dicimꝰ. Tornatile poculū: qđ tornatū est: ꝛ torno factū. Tortilis ansa qꝫ retorta ꝛ replicata est. ¶ Tua: vide Mea. Tui: vide Mei. Tum vide Cum. Turba: vide rixam. Turmatī: per diuersas turmas

Tutꝰ portꝰ: tuta vrbs: que tutat alios: nō q̄ ab alīs defendat Tamē sepe passiue ī hoīb: vt Tutꝰ sū ab hostib; q̄ munitꝰ ꝛ sine piculo sīz. Trajicio exercitū. i. trāsporto exercitū: trās mare: aut trās flumē. Trajicio mare vl̄ flumē. i. trāseo Aliqñ vtrꝫq; ꝓiūcti vt Liuiꝰ traiecit copias iberū. Et plautꝰ: traiecit exercitū ĩsarā.

Tractim trahēdo: nō interrūpendo: seriē sequēdo. Trāsmigrare: vide Cōmigrare. Trapezita: vide Argētarij. ¶ Tributariꝰ: q̄ soluendo tributo obnoxiꝰ est. Trimus: vide āniculus. Tristi or ꝛ lachrymis oculos suffusa nitentes. Tristior hic exparte tristis accipitur inquit Priscianꝰ: qr compatiū pro minori vi accipitur q̄ ipm positiuū habeat. Sepe aūt p se positū ꝓ ipso positiuo: vt Comites seniorīs aceste ꝓ senis. Jn quorū vtroq; est causa cur aliquid nos addamus. Nam illud tristrior planc pro tristis nō ꝓ ex pte tristis accipit. Ut ait Quīt. Utimur vulgo ꝓpatuis ꝓ absolutis: vt siqs se infirmiorē appellās: nō dixit ꝓ minꝰ q̄ infirmꝰ. Et b̄ senior potiꝰ ꝓ valde senex: q̄ tm̄ senex. De qđ latius vide in lr̄a. S. Triticeꝰ ex materia tritici: vt panis triticeꝰ.

De littera U.

Vacillare: vide Mutare. Valeāt qđ inē nos dissidiū volūt. Donatꝰ: Seruiꝰ ꝛ qdā alij sic exponūt: peant qđ b̄ nob; volūt: qđ vox ꝛ oratio aliena fuerat ab ingenio pāphili pia ꝛ proba. Cicero. Si deus talis est: vt nulla gratia nulla hominum charitate tenetur: valeat. Nunquid eo irreligionis atq; eo impudentie Cicero venerat: vt deo exitium precaretur: absit. Lactā

tū quoq; testimonio: qui de his ipsis ciceronis verbis ait. Quid eni contempti⁹ potuit dici in deū. valeat inq̃t. i. abeat ac recedat: qñ ꝑdesse nllo põt. Ualitudo ꝓ lãguore frequentissime accipit: vñ valitudinarij nominãtur. Cice. ad Terentiã. Tad tironẽ Ualitudinem tuam cura diligẽt. hoc est lãguorem et infirmitatem. Alibi ꝓ sanitate. Si nunc valitudini tribuamus aliquid. Frequẽter tñ apponimus adiectiuum: vt infirma: aduersa: mala valitudine: vel cõtra bona: incolumi: optima valitudine. Idẽ in valco: vt bñ valco. Male valco tẽ. Uale salutatio est recedẽtis: vt salue t aue venienti. Est aũt salutare: t aduenienti: t abeunti. Uer. li. ix. Hãc ego nũc ignaram hui⁹ qõcũq; periculi est: Inq; salutatã linquo. Idcoq; nõnunq; reperimus: saluc etiam in discessu: ꝟ est in calce epistolarum. Cice. ad Tironẽ. Uale mei Tyro. vale t salue. Et iterũ. Etiã atq; etiã noster tyro vale. Medico Curioli sioni descripsi diligẽtissime saluc vale. Uerg. li. xi. Salue eternũ mihi maxime palla: eternũq; vale. Ꝓterea neq; ẽ apud latinos aliud ꝟbũ: q̃ adeũti nos respõdeam⁹ q̃ saluc. Cice. ad Atticũ indicatiuo hui⁹ ꝟbi vsus ẽ dicẽs. Et salucbis a meo curione. Ualitudo vide Ualeant. Valde positiui t verbi est: vt Valde pauper: valde diues: valde laudat: valde vituperat. Nec ausim dicere longe diues: lõge laudat: nec valde ditio: valde ditissimus. Uas inquit varro appellat⁹ ẽ: q̃ ꝓ altero vadimoniũ ꝓmittebat. Cõsuetudo erat quũ re⁹ parũ esset idone⁹ in cept reb: vt ꝓ se alteꝝ daret. Uidet varro significare vadẽ cũ esse: quẽ fideiussorẽ vocam⁹ t vadimoniũ fideiussionẽ. Uerum ego non ausim reprehendere varronẽ: sz tm affirmare me non legisse dũtaxat vadẽ cũ esse qui vadimoniũ ꝓ alco dat. si vadimoniũ significat fideiussionẽ. Sz cũ q̃ spõsor est alteri⁹ in capit piculo: siue idẽ supplicij subiturus: siue pecuniã soluetur⁹: vt apud Quiti. in declamatiõe q̃ inscribit: Amici vades. Et apud Cice. li. v. Tusc. de pytagoreis amicis q̃ alteri diem mortis quum tyrannus dixisset alter ꝓ amico ad visendam matrem iturο vas factus est: qõ festus q̃ sentit dicens vas spõsorẽ significat in re capitali. Uadimoniũ ẽ spõsio ad certũ diẽ sistendi se in iudicio. i. cõparẽdi p se vel p aduocatos: vt in oratione Cicero. ꝓ Quintio dat intelligi vbi longa est altercatio õ vadimonijs. Alia prę dicẽte fuisse sibi vadimonia deserta. Altera vo neq; a se illa fuisse facta. Et Quit. de legato frumẽtario: q̃ ad prestitũ diẽ venerat inq̃t. Nisi tñ ad vadimoniũ legare venisses: non multoꝝ dieꝝ commeatũ habebam⁹. ¶ Ue interiectio dtõ seruit. Martial. Carpe causidic⁹ ferꝝ mea carmĩa: q̃ sit Nescio: si sciero ve tibi causidice Uectatio: vide veni ĩ opinionẽ. Uectigal non

solū ex publico: vex etiā ex puato capit. Lice. i Parado. Ex meo tenui vectigali capio ego ducēta. Et itex. Nō itelligūt hoies q̄tū vectigal pximonia ē. Ex oī tñ pdio vectigal ē. Fen⁹ vo ex solo ipo Nā dr natural fruct⁹ ere fen⁹. Postea āt ad vsurā trāslatū: q̄si pecunia p se fructū pducat: sic terra. Vector: vide veni i opinionē.

Venale significat rē vēditōi expositā: vt hec dom⁹ ē venal. i. p scripta vl exposita vēditōi. Et hoc de Curione significat Lucanus: cū dicit. Venali curio ligua. i. pciū nō veritatē honestatēq; seqns ex sue ligue facūdia. Vēdibile aūt significat rē q̄ facile pōt vēdi: venitq; a vēdo: Venale vo a veneo. Vēdibile dixit Lice. pgratū: q̄ alios hoīm sollicitet ritu rex. q̄ ad se cliciūt emptorē. Ait aūt in Bruto. Vox erati pe ꝓiūct⁹. L. Celi⁹ nō tā vēdibilis ora tor: q̄ vt nescirel q̄d ei decesset. Et alibi. Nā vt sint illa vēdibiliora hec vberiora certe sūt. Veni ad me: venito ad me: venias ad me: venies ad me. Scribe ad me: scribito scribas: scribes indifferent pene his q̄tuor vtimur. Veni in opinionē actiue accipit. q̄ talē opinionē habeo: aliqñ passiue: quū opinio significat famā. Opinio iquā q̄ de me habet ab alijs: nō quā ego hēo de aliq̄. Sicut existimatio ē opinio atq; sntia cñ accipit actiue: vt existimatio mea. i. ita existimo. Aliqñ passiue: vt hō magne existimatōis. i. fame t noīs q̄ eū magni hoies existimāt. ita hō magne opinionis. Venio i suspitionē sp passiue id ē i suspitionē tui nō tuā. Veni in obliuionē sp etiā passiue: b ē q̄ ceteri de me obliti sūt nō q̄ ipse ꝺ alijs. Silr venio i vituperationē. Offensio etiā ꝓprie passiue accipit Jō q; Lice. Nō clodij offensiones dicit: sq; offensas: suas vo offensiones Et alibi. In corpe egro odiosa ē offensio. i. molesta omnis passio.

Vectatio vo huic sile ē. Nā vector qō deberet significare qō vehit: vt nauis equ⁹ vehiculū: significat poti⁹ id qō vehit: q̄ est hō. Quit. Sic in nauē filij mei male pmutat⁹ vector ipono:. Nō tñ vectorē accipias ꝓ nauta. hic est q̄ iucnim⁹ nonnūq; dictū nautas: t vectores. Sūt enī vectores q̄ pcio i aliena nauī vehūt. Nō nūq; p eo q̄ vehit. Seneca i hyppolito. Pro sua vector timid⁹ timid⁹ rapina. Nā cetera fere q̄ a supinis veniūt: tā actiue q; passiue accipi solēt: vt Accusatio. M. Tullij actiue. Accusatio verris passiue. Dōatio mariti actiue. Dōatio vo bonoꝝ passiue. Venia vidi idulgētiā. Venio lectu: vide miserabil visu. Vēdico idē est vt sic dicā appropriо: ac meū esse dico. Et fere hoc vbum postulat dtm: t hūc frēntissime ex pnoibꝰ pmitiuis. vt Ego hūc agrū vēdico mihi. Tu vēdicas tibi. Frater vēdicat sibi. Vidico vlciscor vñ vidicta q̄tes iniuriā cōrumeliāue illatā punio. Interdū vidico idē qō ab iniuria cōrumeliaue siue iactura faciēda defendo

Epitoma elegantiarum a Be.

Lice. p. M. Marcel. Nobilissimāq; familiā iā apō paucos rē ctā pene abinteritu vindicasti. Idē de senectute. Et ē senect⁹ natu ra loq̄tior ne ab oīb⁹ cā vitijs videar indicare. Vitijs .i. vitupati onib⁹: quēadmodū crimīb⁹ p criminatiōb⁹. Dicim⁹ vindicare in libertatē: aut in futurē: q̄si asserere in libertatē: aut in futurem Non vt quidam volunt vendicare. Uenitare est frequenter ve nire. Aduētare vero primū iam esse venīdo. Uerbum debet sequi vltimū suppositum in psona: genere ⁊ numero: vt Ego illū de suo regno: ille me de nostra rep. percontat⁹ est. Duo suppositā sūt ego ⁊ ille: quoꝝ vtriq; verbū accomodat sed seq̄nti palā: ante cedēti p subintellectionē: vt sic: ego illū de suo regno pcōtat⁹ sum ille me de nostra rep. pcōtatus est. Cōuerte ordinē, psonaꝝ simul psonam verbi mutaueris sic Ille me de nostra rep. Ego illum de suo regno pcontatus sū. Muta ergo gen⁹ sic. Ego illum de suo regno. Illa me de nostra rep. percōtata est. Muta numeros sic. Ego illos illasue ō suo regno: illi illeue de nostra rep. pcōtati per cōtatcue sūt. Et itē ecōtrario. In hāc cīm formulā nō cadit: quoti ens p comparationē aut silitudinē loquimur: quale est Melius ego istuc q̄z vos fecissem: non autē q̄z vos fecisset⁊. Hoc ille ita pru dēter vt ego fecisses: nō autē vt ego fecissem. Hic em̄ subintelligit sic: hoc ille sic prudenē. vt ego feci ⁊ ipe fecisset. Meli⁹ ego q̄dē istō q̄z vos fecistis fecissem. Uerbū enim pncipale debet efferri: subin telligi aūt quod nō est pncipale. Uerba desunt nōnunq̄z in ora tione: sed non sine gratia: vt Horā. Quo mihi fortunam: si non permittitur vti: id ē ad quid vultis esse mihi bona fortune. Hic mod⁹ incipit p quo. Ali⁹ incipit p vnde: vt idem Unde mihi la pidem: quo: sum est opus? Unde sagitta? supple putas: vel dicas mihi esse? Iuuenalis. Unde tibi frontē libertatēq; parent⁊. Cū fa cis peiora senex. Licero ad Fabiū. Martis vero signū: quo mihi pacis auctori. Quintilia. Quo per fidem diuitias ceco? Et alibi. Quo nunc tantum frumenti: quo classem commeatu graue. Idē Unde huncilli animum. Et alibi. Unde misere tunc vnde sōnus supple erat vel est. Est tertius modus: vt apud Liceronem. Ha bendas esse q̄z latissimas amicitie habenas. Caput enim esse ad bñ viuēdū securitatē supple dicūt enim caput Sūt alij modi vt apō Pli. Junior ē. Studes: an piscaris: an venar⁊: an simul om nia: supple facis Quinc. Nil aliud q̄z rennuet. i. nil aliud faciet q̄z rēnuet. Et itez. Et accept⁊ lr̄is meis iuuēis fili⁹ mihi aliud q̄z cū mr̄e fleuisset. i. nihil aliō fecisset q̄z cū mr̄e fleuisset Mar. Nil aliō bulbis: q̄z satur nō potes. i. nil aliud facere. Cui ꝓfine est illud: vbi probato aliquo aduerbio qualitatis subauditur pro conditione

materie aut dixi: aut feci. Bene Enni⁹. ꝑciare Anaxagoras: Fortē Scipio: prudēt Fabi⁹ supple dixit: aut fecit. Et ꝑ cōpatiuo Dij meli⁹ supple fecerīt: aut faciāt: aut certe velit. Quint. Tu meli⁹ vro: q̄ facturū retinebas: supple fecisti. Lucan⁹ ipe vbū apposuit Dij meliora velit. Verborū tēpora ꝑ tēporib⁹ sepe ponunt. Hānibal apud Liuiū alloquēs milites inquit: Si tales animos in prelio habebitis: quales hic ostenditis vicimus. Cur de futuro non per verbum futuri temporis locutus est? Nempe ad asseuerādam rem: vt nō futura: sed iam esse videatur. Multoq; plus pōderis habet: vt dicam⁹ vicimus q̄z vincemus. Quint. Dimitte tā tū ꝛ reuocasti. i. reuocaris. Cice. Unum oñde in tabulis aut tuis aut patris tui emptum: ꝛ vicisti ꝑ viceris. Idem ꝑ sex. Roscio. Restitisses repugnasses mortem pugna oppetisses. ꝑ eo qō est resistere: repugnare: mortē pugna oppetere debuisses. Terē. i And. Prædiceres pro eo qō est: prædicere debebas Et alibi. Fortasse aliquanto iniquior erat ꝓpter eius libidinem quam pateret: ꝑ pati debebat. Cice. li. iij. offi. Male etiā Curio cū causam trāspadanoz equā esse dicebat: semp addebat vincat vtilitas: potius dicere non esse equam quia non est vtilis reip. id est dicere debebat.

Uernaculus vernacula vernaculū: qō est domi nostre vel in nostra patria natum: vt lingua vernacula: qō vulgo dicunt lingua materna: dictum a verna: qō est seruus domi nostre natus ex nostra ancilla. Uero ꝛ aūt idē significant: ꝛ codē in loco poni pñt: añcedēte vtiq; aliq̄ dictiōe. nūq̄z em̄ ab his snīa incipit. Collocātur aūt freq̄nter: vt nūq̄z referant sz tm̄ distinguāt snīaz a sententia. Ut mea ipi⁹ vba declarāt vbi sū vsus modo aūt: sed neq; vo dicimus: neq; aūt nō dicimus. Quint. Neq; vero me lacedemonij. Dicim⁹ itē Tuz ꝓpter hoc: tū vero ꝓpter illud: nō tñ: tū autē ꝓpter hoc: tum ꝓpter illud. Contra nec dicim⁹: nō vero. nō aūt: vt Sum tibi amic⁹: nō aūt assentator. Muta illud aduerbium ꝛ habebi⁹ locū vero sic: Sum tibi amicus: assentator vero non: vel assentator aūt nō. Incipimus preterea maiora quedā capita ꝑ vero pori⁹ q̄z ꝑ aūt. Uergi. Junonē cū venere sic loqui incipietē facit. Egregiā vo laudē ꝛ spolia āpla referet Tuq; puerq; tu⁹. Et ad sulpliciū scribēs Cicero: ita epla; incipit. Ego vo Seruilem: vt ais in meo dolore affuisses. Cererū nō ita dicas. Age aūt sane aūt. Jam aūt: Enim autē. At autē. vt Age vero. sane vero. Enimuero. Jam vero. At vo. Hec ꝛ plura Lau. Tu vo in lima leges Non vero: ꝛ iam aūt. Uersatilis scena videtur significare ꝙ versatur huc ꝛ illuc non ꝙ versata est. Et aris versatilis ꝛ gladius āgeli versatilis ꝙ versat. quidā aiunt versilis scena ꝛ ductil

Epitoma elegantiarum a Ve.

Uersilis quidē ꝙ cū tota machinis q̄busdā conuertebaꝫ: ⁊ aliā picture facīe ostēderet. Ductilis vero quum tractis tabulis hac atq; illac species picture nudabaꝫ interior. Uersicoloria apud iurisco̅sultos vocāt q̄ natiuū colorē mutauerūt: vt vestes si albe sint: aut nigre: subnigreue: quales ex lana nō tincta solēt esse Colorie nominanꝫ: si in colorē aliū tincte sint ꝛsicolorie. Cetez vir in hūc sensū reprim⁹. Nā Cicero collū columbi pauonisq; ⁊ eius caudā versicolorē vocat. Et nōnulli aquā maris: vel ꝙ versat: et mutat colorē subinde: Uel potius ꝙ sit discolor: vt apud Plinīū li. xv: Ingens postea turba prunoꝝ versicoloꝝ nigra: cādida: hordeacea appellata: a comitatu frugis ei⁹ codē colore. Et. li. xv. de versicolorib⁹ viperaꝝ maculis. Per qō apparet collū colūbe pauonisq; ⁊ caudā aquāq; nō ideo versicolorē dici: ꝙ verset colorē sed ꝙ diuersū habeat. Apud Titū vero Liuiū est: scōo punico bello interdictū fuisse matronis me versicoloribꝫ vestirentur. qō qualiter accipiendū sit: Ualeri⁹ max. li. ix. significat dicens: Quā femine tollere cupiebāt: q; ijs nec veste varij coloris vti: nec auri plus semuncia habere: nec tūcto vehiculo ꝓpius vrbē mille passus nisi sacrificij gr̄a vehi p̄mittebaꝫ. Uersus ꝓtra naturā p̄positiōis semp postponiꝫ: vt Italiā versus Megarā versus. Ut nescio q̄ mō nō reperio hāc inter p̄positiōes numeratā: an q: postponiꝫ: ⁊ non p̄poniꝫ. Ne ten⁹ ꝙdem p̄poni solet: ⁊ tñ est prepositio. An quia prepositiōis vice nō fungitur quoties alia adest p̄positio vt ad occidentē versus: quo q̄dē mō aduerbium est. Uescor: vide in lima nostra. Uestras: vide Luias. Uetares: vide antiq̄ de necfacere. Uicinia nō tā hoīes: qui cundē incolūt vicū significat: q̄z qui ꝓpe domū tuā habitāt. Uicinitas aūt nō hoīes: sed ꝓpinquitatē ꝓxie quidē vicinoꝝ: abusiue vero etiā ceteraꝝ rerū: nōnūq̄z cōtines ꝓ cōtento: vt laudanda vel potius amanda vicinitas. Uicus ps vrbis: diuisa cui erat vrbs in vicos: quasi in mēbra minora: sicut suburra: carine: exq̄lie: vici rome vt opinor erāt Nā regiōes circa viginti fuerāt. Hodieq; tantū tredecim seruant nomina. Uici aūt: ⁊ olim ⁊ nūc vltra mille. Extra vrbē vo frequentes ville ac freq̄ntes domus ist̄ar vici vrbani vicus vocaniꝫ si mō suburbane nō sint: tūc nāq; suburbana dicuniꝫ: plurali quidē numero. Nā singulari significaꝫ prediū in suburbanis: vt suburbanū meū: ⁊ suburbana mea si plura sunt: quale est in similibus: vt Fui in Cumano: in tusculano. idem in fundo meo cumano: ⁊ prędio meo tusculano. Eramus in formiano tuo. Pompeiano. Varronis. i. in villa tua: ⁊ varronis. Uicissim non memor sū vsq; ec

apud Ciceronē ac Quintilianū ꝛ fere maximos quosqꝫ auctores nisi ꝓ secūdo loco: siue e diuerso vel ecōtrario. Uer. tñ semel: neqꝫ id apte videt vsus ꝓ inuicē ꝛ mutuo. Quid possit vterqꝫ vicissim experiamur. Qđ imitatus est: Suetonius: ꝛ alij plures. Cicero. Semp qđ ego ꝺdez scīā sic id accipet ab alio: vicissimqꝫ redderet Et ciex. Sz ego admiratiōe q̄dam virtutis eiꝰ: ille vicissim opinione forte nōnulla: quā de moribꝫ meis habebat me dilexit.

Uictitare significat nō freq̄nt viuere: sz vesci ꝛ q̄si victu vti: siue tali genere victꝰ freq̄ntissime ꝛ fere semp vti: vt sarmate victitāt lacte. Uictus a viuendo venit. At viuere sine victu cultuqꝫ coꝛporis licet: vt in ethiopia: sine esu potuqꝫ nō licet: ideoqꝫ semp diſticta hec duo repimus: ꝛ sp addi alteꝝ de vestitu loq̄r: qꝛ alteruꝫ qđē victꝰ hoc etiā significatū nō cōplectit: alioquin non diceret victꝰ ꝛ vestitꝰ. Significat em̄ victꝰ genus vite: q̄tum admoꝛes vt quibuscūqꝫ quis viuat: ꝛ a quibus instituat: ꝛ quibus moꝛibus. Uideoꝛ tibi bene facere: tu videris mihi bene loqui: sicut nobis videmur male facere ita vobis nos videmini: ille videtur tibi bñ scribere: ꝛ isti mihi videnť bñ arare. Eruditi em̄ sic loquūtur. Rusticanꝰ aūt ꝛ agrestis est sermo ille videť tibi ꝙ bñ faciaz Uideť mihi ꝙ bñ loquaris ꝛc̄. Uidelz: vide scz. Uigilie: vide Excubie. Uinacea substātiuū plurale ꝓ granis vue ita p̄esse: Uinaceꝰ vinacea vinaceū adiectiuū: vt vinacco grano legim⁹ q̄ndā suffocatū ꝓ a cino vue. Uindico: vide vēdico. Uitabundꝰ: vide errabūdus. Uiuariū vbi ꝓtinēť vel aut aues vel pisces vel feꝛe: q̄ dūtaxat ad victū spectāt. ¶ Uocaui te p̄ius: nō est idē ꝙ poꝛ. Illud significat tps: q̄si p̄ius q̄z nūc vel tunc. Hoc vo psonā. i. ego duoꝝ p̄ioꝛ: ꝛ hoc qñ duo ad vnum referunť: sicut est. Ego ꝛ hic te vocauimꝰ: sed ego poꝛ hic aūt posterioꝛ. Ita fit quū vnꝰ ad duos referť. Uocaui te p̄ioꝛē meliꝰ q̄z p̄ius: illū aūt posterioꝛez meliꝰ q̄z posteriꝰ. Eadē rō est suplatiuoꝝ primꝰ ꝛ postremꝰ: ꝛ sic q̄ sunt alia. Uocaui te p̄mus: vel postremꝰ: si multi sumꝰ. vocaui te primū vel postremū: si multi estis. Uociferari: vide ciulare. Uolatilis aīa: q̄si volans. Et q̄dā volatilia volucres vocāt. Uoluꝛcris. vide Auis. Uolumīa: vide liber. ¶ Uultꝰ: vide facies. ¶ Umbꝛatilis q̄si vmbꝛatꝰ: vt vita vmbꝛatil': ꝛ res p̄ inuolucra: ꝛ inanitatē q̄lis vmbꝛa ē dicte vmbꝛatiles appellāť. Una: vide simul. Unusq̄sqꝫ ıō nō facile patiť suplatiuū: qꝛ illud vnꝰ vim q̄ndā ac naturā suplatiui obtiet: potiusqꝫ dicimꝰ vnꝰ q̄sqꝫ bonꝰ q̄z vnusq̄sq; optimꝰ. Hec Lau. Tu vo ī lima leges etiā vnusq̄sqꝫ optimꝰ. Unꝰ vide solꝰ. Usqꝫ adeo: vide adeo. Usqꝫ eo: video adeo. Usq̄z duo significat: ī loco simil': ꝛ ad locū: vt Terē. i eu. Occidi: neqꝫ vgo est

Lima decorationis in Vallam.

vsq̄. Lice. in Philip. Neq̄ vero vsquam discedebam. Usuaris cuius est ꝓprietas vsus. Usus: vide frui. Usurpare est vti siue vsitare: tū dicto: tū facto. Lice. Qō semper vsurpamus in omnib̄ dictis ac factis minimis ac maximis ⁊c. Idem Preclare enī ꝟ est vsurpatū a doctissimis: q̄tū ego auctoritate nō vererer: si mihi apō aliq̄s agrestes habēda esset oro. Ut ⁊ ita: duplicat suplatiuū vel altera ex pte nomē: ex altera aduerbiū: vl' vtrimq̄ nomē: vl' vtriq̄ aduerbiū cum vt ⁊ ita. Lice. de orat. Ut q̄sq̄ optime grece sciret: ita esse nequissimum. Idē in eodē. Ut enī q̄sq̄ optīe dicit: ita maxīe dicēdi difficultatē: varioq̄ cuēt' oronis: expectationēq̄ hominum pertimescit. Quint. Qō vt longe optimum ita difficillimum. Ut pro quippe siue vt pote accipitur sequente relatiuo Quint. Nec ignoro igit̄ q̄s transeo: nec vtiq̄ damno: vt qui dixerī esse in omnibus vtilitatis aliquid. Ut aliq̄n accipitur q̄si ꝓ scōm. Lice. Erat etiā in ꝑmis vt tēporib̄ grec' doctrinis istitutus. Uter: vide quis. Utiq̄ sane: certe. Uter: vide frui. Ut pote: certe. quippe. siquidem. Finis Epitomatum.

Antonius mācinell' ad Reuerē

dū edis geminiane antistitem diuiq̄ Marci canonicum Nicolaum Rubeum Venetorum decus: omniūq̄ bonarum artium ⁊ virtutis cultorem.

b Enigni (Sapiētissime p̄sul Nicolae Rubee ꝓbitate cūctis oīb̄ p̄stās) ingenū est: id agere q̄ ceteris cōsulatur. Nā nemo nr̄m sibi soli nat' est. Ita animaduertēti Laurētiū Vallēsis elegantias passim ferme in manib̄ esse: plurimum q̄ppe oroni latine cōferūt: visū est: vt ⁊ magis ⁊ fideli' conferre possent: loca quedam cursim ⁊ breuiter a me obseruata in medium dare: eo autem animo: eo consilio: eo deniq̄ ritu: quibus mea etiam scripta recognouissem. Non enim contumelijs: nō praua mēte quid agimus: vti pleriq̄ solent: dum aliorum quicq̄ offendūt: ac si ipsi quoq̄ nō vspiā laberent. Qō certe fieri nullo modo pōt. Hinc ait ille: Demosthenes ⁊ Homer' M. Tullio dormitare q̄nq̄ vident. Quid mirū sūmi q̄dē fuere: at boies tū. Quecūq̄ vo mihi obseruata sūt ad te p̄stāti prudētia virū: ad te sūma sapiētia p̄ditū: ad te eloq̄ntie fontē: ſfacoq̄ oīm portū ⁊ aurā dirigo. Curabis igit̄ nr̄a hec q̄liacūq̄ vnacū viri doctissimi elegātijs plegāt (sic enī cultiores fiēt) dulces iucūdi charissimiq̄ alūni tui Johānis Jacobi viri clarissimi fili': frācisc'q̄ Rube' Johānis. Quoꝝ por cū reuerēd' venerabil' sapiēs ico: rupt'q̄ diui Leonardi titulat' (sic enī appellār) sacerdos. tū oīm vtute vir opti

Lima decorationis in Vallam.

mus ꝓstās seuer⁹ grauis. Alter vero adolescētul⁹ indole: forma: ingenio: mēoria insignis: clar⁹ industri⁹: disciplīe honorisq; studiosissim⁹ A tua siqdē socratica officina huiuscemodi opa ꝓdeūt. felices ergo quibus id cōtigit: vt te religionis parētē musaq; hospitē adire: visere: colere possent. Uiue vale salue ꝓsidiū meum. Uiue Uenetijs vigesimo octauo Kal'. Julij. M.cccc.xcvij.

Antoni⁹ Odācinel⁹ ad lectorem

Laurenti⁹ Vallensis sexti elegantiaq; volumīs ꝓlogo Seruiū Sulpitiū laudat: q⁹ liburq; de notis Scuole mō mō ātistit; atq; oim ꝓcipis i iure ciuili: verūq; etiā ꝓceptor; sui ediderat. Idq; q⁹ publice vtilitat; causa suscēperat ab romano po. nō reprehensiōe; laude dignū ac gl'ia ꝓuratū. Nā errores maximoq; viroq; dephēdere inqt: tū doctissimi hois ē. tū opus vtilissimū: t q̄ nullū dici possit vtil⁹. Quisq; emēdat nisi paucissima sint q̄ emēdar: nō īferiorē existimare debem⁹ q̄s ipm illū inuētorē: nec minorē ab illo: q̄s ab hoc percipi fructus Dec t plura hmōi Laurētiū impulerūt: vt vnū liburum de notis scriptorū ꝓponeret: nō q̄ illos carperet: sed quo prodesset aliquid linguā latinā discere volentib⁹. Nec ignorauit se aliorū parīt accusatiōes iudiciūq; subituq; nisi legitime t actoris t iudicis fuisset officio funct⁹. Ego itē duplici quoq; vtilitatis gra mot⁹: quecunq; vltra Laurentij ꝓcepta mihi oblata sunt: palam edere volui in quibus quidem si forte iudicium meum vel ratio vel exempla parum constabunt: nec indignabor ab alijs corrigi: immo omnes oratos velim: vt quecunq; in meis quibuscunq; scriptis perperam dicta animaduerterint. (Nam nil difficilius q̄s in nullo errare: nec opus vllum satis vnq̄s emendari potest: vt plato archite scripsit) notent: ne lingue latine studiosi: me duce corruant Id autem fieri non liuore non prauo iudicio debet: verū benignitate quadam communisq; cōmodi gratia. Cur enim scribim⁹ t ratione examinata q̄ sepe fit minime. Plures enim obtrectatione alienę scientie famā sibi aucupant. Hinc cernimus aduersus Theophrastū hoīes in eloq̄ntia tm̄: vt nomē diuinū ide iucnerit scripsisse etiā femināt: vt ille inqt. Preterea si quis illud ꝓ laurentio afferret. Sz ego de vsu loq̄ndi disputo: nō d abusu. Rndebo laurentiū ipm vni⁹ auctoris locū ꝓ vsu accipe. Nā vbi de Memoria tenco scribit: ita inqt: Apud Plinīū tñ ad Romanū lego Tu facilime iudicab: qui tā memorē tenes: vt cū hac cōferre possis. Si recte sic scriptū ē: recte sic dici iudicabo. Et vbi d In ꝑmis

Lima decoratiõis in Vallam.

loquĕr:ita. Dicebã pauloante nõ licere dicere in ꝓmis doctissimꝰ. Idẽ sentio de Inter primos ⁊ cũ primis: licet Salustiꝰ si modo codex nõ sit mẽdosus aliter dixerit. Ac sane qõ difficillimũ est: in primis ⁊ plio strenuissimꝰ erat: ⁊ bonꝰ cõsilio. Ecce hic etiã vnicũ Salustij locũ ꝑceptis suis repugnãtem nõ improbat. oñdit eni si modo codex nõ sit mendosus recte dici in primis strenuissimꝰ ⁊c. Ubi q̃z de nudiusterti scribit sic ait: Nudiusterti et nudius q̃rtus nec vltra progredĭ: sicut biduo: triduo: q̃triduo: ⁊ binoctio: trinoctio: q̃trinoctio ⁊ nõ amplꝰ. Nisi putamꝰ sine mẽda scriptũ esse in philippicis. Nudiusterti decimꝰ. Irẽ vbi docet dicẽdũ in es nõ in ere incise sũt littere ait: Ita eni apud oẽs auctores q̃rum inueni semp est scriptũ. Per qõ ostẽdit ꝙ si aliter inuenisset: aliter etiã dixisset. Nullꝰ ergo iure posset in me illud afferre: Laurẽtiũ de vsu loq̃ndi disputare: nõ de abusu. cũ ⁊ ipe eadez addidisset: si eo tpe occurrissent. Quc oĩa cũ q̃z legisse q̃s dubitat? Sed cuinaz lecta oĩa passim obseruanĕ? Nemini sane. Exptus id loq̃r. Nã lz multo plura meis grãmaticis inseruerim ab illustribꝰ electa auctoribꝰ: q̃z alij q̃tq̃ añ me scripserãt. attamẽ passim addere solco. Qõ ⁊ pñs lime huiꝰ scõa editio indicat. plura eni q̃z prior habet: hinc vltima primis ⁊ meliora sunt ⁊ fecundiora semp. Nec ego vt laurẽtium carpã aliq̃d vltra sua ꝑcepta affero: nisi vt lingue latine studiosos admoncã aliter etiã dici posse: vt natabꝰ ⁊ natis: filiabꝰ ⁊ filĩs ⁊ filĩa. Aliq̃ etiã ab eo ꝓhibita: aliqñ repiri: vt Non vero .tã aũt. Neq; aũt. Nũciꝰ ⁊ nũciũ: ⁊ cetera q̃ tituli mõstrant ⁊ ipa Lima. Quc siquos offendet: tũc q̃dem nõ lima sed limꝰ erit. Lima aũt illis q̃ mihi debebũt ꝙ sub cruginc latentia illustraui. Si q̃d ꝑterea in alĩs meis lucubratiõibꝰ antehac editis huic lime repugnare videĕ: latet neminẽ: me istac approbare q̃z illa. Nã frustra plus opc studio impẽderecĕ: vt ait fabiꝰ: nisi liceret meliora primis inuenire: Vale lector. Et si q̃d inest erroris emẽdare ne pigeat minime: sine calũnia tñ a me q̃dẽ exẽplum habes. Si secꝰ egeris: q̃d possim experiere. Datũ .xv. kal'. aprilcs. M.cccc.xcij.

Tituli lime decoratõis in Vallã.

Filia filiabꝰ ⁊ filĩs. Ti.j.
Nata ⁊ natabꝰ ⁊ natis. Ti.ij.
Asinabus. Ti.iij.
Seruabus Ti.iiij.
Prestario Ti..v.
Fictio T.vj.
Axilla.ala.maxilla.mala. ti.vij.
Plãtarium Ti.viij.
Donaria Ti.ix.
Euẽtus Euẽtum. Ti.x.
Jussu Jussũ. Permissu Permissum. Ti.xj.
Jugerꝭ.iugere.iugeꝝ. Ti.xij.
Apertile Ti.xiij.

Lima de coꝛationis in Vallam.

Senioꝛ. Ti.xiiij. Scꝫ Ti.xxxix. Uidelꝫ ti.xxxix.
Cõpatio ad plures Ti.xv. In es ꝛ in cre incise lre Ti.xl.
Sermonẽ quẽ audistj. ti.xvj. Esse voꝛ infinitiui Ti.xlj.
Pꝛioꝛ ad plꝛes q̃z referꝛ. ti.xvij. Necubi Nequo Ti.xlij.
Quisqz cũ positiuo. Ti.xviij. Inedico. ti.xliij. Pluit. ti.xliij.
Quisqz cũ cõpatiuo. Ti.xix. Fama Rumoꝛ Ti.xlv.
Unusq̃sqz cũ suplatiuo. Ti.xx. Sementis Ti.xlvj.
Quã ꝓ valde cũ positiuis. ti.xxj Autoꝛare. Exautoꝛare. Autoraj
Quã ꝓ valde cũ ꝯpatiuis. ti.xxj mẽtũ. Ti.xlvij. Cõcio. Ti.xlviij.
Quã ꝓ q̃ztũ cũ suplatiuo. ti.xxij. Pasco pascoꝛ. ti.xlix. Uescoꝛ. ti.l.
Uergilij locus Ti.xxiij. Frondes Ti.lj.
Montosus Ti.xxiiij. Lamina Bꝛacꝛea Ti.lij.
Foꝛe cũ pticipio ĩ dus Ti.xxv. Consularis Ti.liij.
Erit cũ pticipio ĩ rus Ti.xxvj Cãpania laboꝛie cãpi Ti.liij.
Berũdia in Di Ti.xxvj. Beatus Ti.lv.
Oꝛatũ ire. Oꝛatũ eẽ Ti.xxvij. Fruit⁹ fruitur⁹ fruct⁹ sũ. ti.lvj.
Experiundum Ti.xxviij. Fenoꝛ fenero Ti.lvij.
Iste ꝛ ille. ti.xix. Uersus. ti.xxx Mutuo Mutuoꝛ Ti.lvij.
Procul Ti.xxj. Refero. Recingo Ti.lix.
Age. Agedũ. Agitedũ. ti.xxxij. Adamare. Ti.lx. Eleuo. Ti.lxj.
Neqz aũt Ti.xxxiij. Carere. ti.lxj. Abhoꝛreo. ti.lxij.
Nõ vero Ti.xxxiij. Supperias. ti.lxiij. Alũn⁹. ti.lv
Jã ãt. ꝛ. xxxv. Certũ scio. ꝛ. xxxvj Nuncius. Nũcium. Ti.lxvj.
A q̃bꝰ lris ꝓponi solet. ti.xxxvij Punctus Ti.lxvij.
Quaten⁹ Quatin⁹ Ti.xxxviij Quot mẽsibus Ti.lxviij.

Laurẽti⁹ Uallẽsis libꝛo ꝓmo ca.j. Fili⁹ filia filiabus.

Mãci.ti.j. A filia filiab⁹ ꝛ filijs legit. Plautus q̃ppe in Stijcho ait: Sed ego ibo intro ꝛ gratulaboꝛ vestrum aduẽtum filijs. Uerba sunt antiphonis senis q̃ ite in scene pꝛincipio dixeꝛat: Jta me dij bene ament: meaqz mihi bñ fuassint filias.

Lau. lib. j. c. j. Natus Nata Natabus.

Mã. ti. ij. A nata q̃z natab⁹ ꝛ natis legit. Oui. e. in li. xij. met. de q̃ttuoꝛ filiab⁹ Anij regis Deli ait: Effugiunt quo queqz poꝛest. Euboea duab⁹ et totidẽ natis Andros fraterna petita est.

Laur. lib. j. c. j. Nõ asinus Asina Asinab⁹.

Mãc. ti. iij. Pbocas grãmaticus ita inqt Pauca sunt ꝓme declinationis noia que cõtra regulã datiuũ ꝛ ablatiuũ numeri pluralis in bus syllabã mittũt discernende ambiguitatis. i. seꝛus cã. Bis ꝛ ab bis Deab⁹. Filiab⁹. Mulab⁹. Eq̃bus. Libertab⁹. Natabus. Asinab⁹: que a viris pꝛis vsurpata sunt. Pꝛisciaⁿ⁹ quoqz lib. vij. docet: bis ꝛ ab bis natabus: filiabus: deabus: mulabus.

libertabus:asinab⁹. Et recte quidē. Nā si Mula mulab⁹:equaꝫ eqb⁹.cur nō asinab⁹? Siq̄ vero grāmaticis fidē adhibere nolueꝫ rint:digestoꝝ libros euoluāt:legēt ereni ⁊ asinab⁹ ⁊ hmōi alia.

Lau.li.j.c.j. Nō Seru⁹ serua seruab⁹.

Māc.ci.iiij.De fundo instru.l.p̄dia maritima. §. Affini. duo ⁊.ff.ita legit Quesitū est an ea mācipia fidei cōmisso cedant.cum q̄dā ex ijs rusticis officijs ad eps pegrinatōis adducta sūt relictꝫ tñ fuab⁹ ⁊ filijs suis:et q̄dā p̄ib⁹ ⁊ matrib⁹ relictis ⁊c.

Lau.li.j.c.ij. Presto prestiti prestitum prestatio nō p̄stitio.

Māc.tit.v. Prestatio nō a prestitū:sed a p̄statū venit Prisci. eni li.ix.sic ait.Steti vero statū supinū penultima ꝓducta debet facere. Vñ lucan⁹.li.ij. Cōstatura fides superū. Cū datū ⁊ dat⁹ sicut supius ostēdim⁹ corripiat penultimā. Postea inqt. Cōpositā ab eo varie verustissimi ꝓtulerunt. Asto astitū ⁊ astatū: presto p̄stitum ⁊ prestatū. Aemelius ꝓ cinna in oratōe. Uti ex emilia abrogetur tpe astiturū atqꝫ periturū me esse. Brutus in epi. Occiso Caio cesare postq̄ꝫ mare transierat prestaturum ⁊c.

Lau.li.j.c.ij. Frictum fricatio:nō frictio.

Man.ti.vj. Cornelius celsus li.iij.c.ix. de curatōe lentarū febriū sic ait: In his frictio quoqꝫ ex oleo ⁊ sale salubris videt. Capite vero.xj.ita scribit: Cōtentiqꝫ medici quidā vna frictione etiā ex quolibet oleo sunt. Et capite.xij. Adhibeaturqꝫ frictio quātam is sustinere poterit. Item paulo inferius. Ultima quoqꝫ post hec auxilia sunt:gestatio ⁊ frictio.

Lau.li.j.c.vj. Hec diminutiua in ellus ella ecūt. Sūt q̄dam in illus illa. Inter ea aūt priora. Priscianus ponit Ala:vulteꝫ facere diminutiuū Axilla. Cicero tñ inter posteriora: duo enim masculina totidemqꝫ femina donat hoc genere terminatōis. Palus paxillus: Talus taxillus. Mala maxilla. Ala axilla.

Manci.ti.vij. M. Tullius in libro de pfecto oratore ad. M. Brutū innuit ab Axilla Alam: a Maxilla Malam esse factas. ait eni ita:Quinetiā verba sepe cōtrahūtur nō vsus causa:sed auriū:quomodo eni vester Axilla Ala factus est nisi fuga litterę vastioris? Quā lram etiā e Maxillis ⁊ Axillis:⁊ Uexillo:⁊ Paxillo cōsuetudo elegans latini sermonis euellit. Catullus aūt a mala malula diminutiuū fecit:ait nāqꝫ Mesta neqꝫ assiduo tabescere malula fletu: Cessaret:tristiqꝫ imbre madere gene. Sunt aūt cōdices qui lumina Cessarent habent.

Lau.li.j.c.viij. Plantarū nō locꝰ plantarū:sed ipe plante etiā si cuulse aut nō psite fuerint. Nec me fallit seruiū separe plātaria a plantis dicentē Plante sunt rapte de arboribꝰ:plātaria vo q̄ ex

Lima decorationis in Vallam.

seminib⁹ nata cū radicib⁹ ꝛ terra ꝓpria transferunt. Ad qđ sentiẽ dū videt allexisse eū Vergilij vsus. Et viua sua plātaria terra.

Māci.tit.viij. Plantariū locū esse plantarum ondit. Plī.lib. xvij.c.xij.vbi de arbor ꝝ incisione sic ait: Quedā in plātario incisa eodē die transferūt. Ut aūt ex versu illo Vergilij lib.ij.geor. gleo. apparet. Plantaria etiā plāte dici pñt. Ait ille. Syluarumq; alie pſſos ꝓpaginis arcus. Expectāt: ꝛ viua sua plātaria terra. Sic q̄z donaria ꝛ loca ipa ꝛ dona dicunt: vt iamiam ostēdemus.

Lau.li.j.c.viij. Donaria nō locus repositorius donor ꝝ sed ipa dona. licet Seruius dicat vbi dona sunt: vt lectisternia dicūtur vbi boies in tēplo sedere cōsueuerunt.

Manc:ti.ix. Donaria esse loca: in qb⁹ dona reponunt deorū: abusiue aūt tēpla: vt Seruius inqt Verū est. Maro enī lib.iij. georgi.ait. Tpe nō alio dicūt regionibus illis: Quesitas ad sacra boues iunonis ꝛ vris Imparib⁹ ductos alta ad donaria currus. Aulus Gel.etiā li.ij.c.x.ita inqt: Ubi reponi solerent signa vete/ ra: que ex eo tēplo collapsa cēnt: et alia quedā religiose donarijs cōsecrata. Et apuleius li.ix.sic: Canthar oq; ꝛ ipo simulacr o qđ gerebam apud fani donariū redditis ac cōsecratis: Altera die ꝛc. Idem quoq; li.ij. florido ꝝ: de iunonis fano apud Samum inter alia sic scribit. Ibi donariū dee perꝝopulentū: plurima auri ꝛ ar/ genti ratio in lancibus speculis: poculis: ꝛ huiuscemodi vtensili/ bus ꝛc. Macrobi⁹ aūt donaria ꝓ donis ipis posuit. ait enim lib.iij.sat. Ornamēta vero sunt clipei coronę: ꝛ huiusmodi dona/ ria. Neq; enī donaria dedicant eo tpe: quo delubra sacrant.

Lau.li.j.c.ix. Euētus in singulari gener⁹ masculini ꝛ declina/ tōis q̄rte est: ei⁹ plurali. M. Tul. sepissime in neutro genere ꝛ de clinatōe secūda vtit: vt de oratore. Et alio ꝝ factis ꝛ dict⁹ aut euē/ tis. Idē de diuinatōe. Si euēta querimus ꝛc.

Manc.ti.x. Euētus in singulari generis est masculini: ꝛ decli/ nationis quarte. Eius aūt pluralis numer⁹ est euētus vt visus. M. Tul. lib.j de oratore. Ut enī quis optime dicit: ita maxime dicendi difficultatē variosq; euētus oratōis expectationēq; hoiz ptimescit. Uergi. lib.vj. de Enea: Cecosq; volutat euētus animo secum. Possem ꝛ plures afferre testes. Hoc vero euentū hec euēta facit. Tullius enī in ptitionibus ait: Si cuiq; facti ꝛ euenti cau/ sa ponetur. Et Lucretius lib.j. Euētum dici poterit quodcunq; erit actum Inde igitur est euenta ꝛ nō ab hic euētus.

Lau.li.j.c.ix. Silia sunt huic iussu ꝛ pmissu tuo: quor ꝝ plura lia sūt secūde pers⁹ declinatōis: in singulari fere nunq̄. Neq; enī dicere solem⁹ iusso tuo sed iussu. Uel pmisso tuo: sed pmissu. No

Lima decorationis in Vallam.

rari⁹ Tamē vtar ꝓmisso id est re ꝓmissa: non aūt ꝓmissione. Nec dixisset permisso tuo. Nec iussib⁹ ꝓmissibꝫ tuis dicim⁹: sz iussis ꝓmissisꝫ tuis. Nec iuss⁹ ꝓmissusꝫ tuos sz iussa t ꝓmissa tua tē.

Manc. tit. xj. Ab iussu tātum: et ab hoc permissu legitur. hoc autem iussum t permissum: hec iussa t ꝓmissa faciūt. Sylli⁹ lib. vj. Jre iubet cāpis equitē tulit ipse citatū. Quadrupedē plāta fo⁊ diens: scutataꝫ raptim Cōsecꝫ iusso man⁹ t muralia portat tē. Et lib. ix. Nec iusso mora: collectis fumātia lucent. Terga elephā torum flammis tē. Aulus Gel. li. viij. c. xx. hec scribit. Ateius. Capito publici ꝑuatiꝫ iuris ꝓtissim⁹ ꝗd lex cēt hisce verb⁹ definiuit: Lex inqt est gñale iussum populi aut plebis rogāte magistratu tē. postea subdit: Nam nisi populus aut plebs rogetur nullus plebis aut populi iussum fieri potest. Apparet igitur hoc iussum iussi iussa pluraliter efferre. Et permissum permissa. Cum per⁊ missa etiam in plurali substātiuū sit.

Lau. li. j. c. ix. E diuerso iugerū in singnlari secunde: in plurali tertie est declinatiōis. Nō aūt vt ait Prisciānus iuger iugeris: cū oēs dicāt in singulari iugerum: t in plurali iugeribꝫ tē.

Manc. tit. xij. Prisciānus lib. vij. ita inquit: Dicitur tñ t hoc iugus iugeris. Juue. Jugeribus pauci lumbos domare dient. Jtaꝫ recte dixit. Pomponi⁹ enim Mela. li. iij. de Arare ita scribit. Frangit se subinde ad oppositā cautium atꝫ ob id ingēti cū murmure sonansꝫ deuoluitur adeo citus: vt qua ex precipiti cā⁊ surus est in subiectā nō declinet statim vndam: sed vltra q̄ cāna⁊ lem habet euebat plus iugeris spacio sublimis taquis pendenti bus semetipsū sine aluco ferēs tē. Et Tibullus libro secdo inquit Predator cupit immēsos obsidere campos: Ut multo innume⁊ ram iugere pascat ouē Pli. itē li. xix. vbi de cepis meminit sic scribit: Cetero cepas ter fosso solo seri iubent extirpatis radicibꝫ herbarū in iugero denas libras tē. Variabimus igitur huius iuge⁊ ris ab hoc iugere: hec iugera: horū iugerū: his iugeribus. hec. iu⁊ gera: o iugera: ab iugeribus Hoc vero iugerū: hui⁹ iugeri: huic iugero: h̄ iugerū: o iugex: ab iugero. hec iugera. o iugera nec vlti⁹

Lau. li. j. c. x. Apertile latus q̄ apertum est: vt Ouid. ō tristi. Aspicis a dextra latus h̄ adapertile tauri.

Manc. tit. xiij. Apertile non quod apertum est dicitur: sed q̄ aperitur vel aperiri potest: vt versatilis axis qui versatur: plicatilis crista que plicatur: vel plicari potest: t hoc pacto Oui. illud ex⁊ poni debet. Sicuti etiam lib. xiij. meta. Tortilis. Ultimaꝫ excipiat ꝙ tortilis vltima piscis. Aliter aūt tortilis ansa dicitur.

Lau. li. j. c. xiij. Cōgatiuū ꝑ minori vi accipi q̄ ipm positiuū

Lima decorationis in Vallam.

ait Prisciani: vt Vergi. Tristior et lachrimis oculos suffusa nitentes. Tristior cum hic ex parte tristis accipit. Sepe p se positū p ipso positiuo: vt Comites senioris accesse: p senis. In quæ vtroq; ē cā cur aliqđ nos addam⁹. Nā illud tristior plane p tristi: nō p ex parte tristis accipit: vt ait Quinti. Vtimur vulgo compariuis p absolutis: vt siquis se infirmiorē appellās nō dixit p minus q̄z infirmus. Et b̄ senior poti⁹ p valde senex q̄z cū senex vt idē Quintili. de Isocrate. coq; iā seniore (octauū enī et nonagesimū cpleuit annū) cepe Aristoteles pomeridianis schol' cepit. Et Ouid. ō tristib⁹ Sospite sic te sit nat⁹ q̄z sospes: Et Olī impiū regat b̄ cū senior.

Manci. tit. xiij. Recte quidem meo iudicio exposuisti laudāti. Tristior p̄o tristis: et senior p̄o valde senex. Nam et alio in loco idem Vergilius inquit. Hoc velimus facit hoc cui matur⁹ accessit. et lib. vj. de charonte ait. Jam senior sed cruda deo viridisq; senectus: Vbi item p̄o valde senex exponendum est: qđ datur intelligi per verba illa. Sed cruda deo viridisq; senectus: q̄z uis enim valde senex charon esset: attamē crudus et viridis erat. Verum illud vlterius addemus q̄ senior etiam p̄o magis senex accipitur. Seneca enim epistola. lxxv. ita scribit Quemadmodu ex duobus sapientibus qui senior decessit: non est beatior eo cui⁹ inter pauciores annos terminata est virtus.

Lau. li. j. c. x. Et hec ē greco q̄ rō: in q̄ nob cū ill' q̄uenit: quod ad vnū sui generis vtēdū ē cōpariuo: ad plures suplatiuo.

Manci. tit. xv. Prisciani⁹ lib. iij. sic ait: Fit aūt cōparatio ad vnū vl' plures tam sui generis q̄z alieni. Quāuis greci honoris cā suc gentis magisq; ratione veritatis dicūt nō posse ad multos sui generis fieri comparationem tē. Itaq; priscianum recte docuisse cōparationem apud latinos fieri ad vnū vel ad plures tam sui generis q̄z alieni auctoritate ostendaz. Stati⁹ enim li. xvij. inquit Sz pectora fictas: Et Melior sis q̄so deis. Verba sūt āphiarai ad plutonē. Valeri⁹ itē Max. li. iij. c. ij. Idē fēcit Fabrici⁹ y ceteri⁹ honorib⁹ et auctoritate oī ciue cēporib⁹ suis maior. Et li. vj. c. ij. Tertiū re īportunioē superioribus habere cepim⁹ rectorē. Ipse q̄z Laur. vallēsis li. vij. Herodoti ita scripsit. Post quē Merdoi⁹ Dñe inqt: Tu vo nō mō supioribus persis: sz etiā vētur⁹ cs pstātior

Lau. li. j. c. xv. De cōpariuo. Naz inter duos (vt dixi) dam⁹ genitiuum. Quidā dant genitiuum etiam vbi plura duob⁹ sunt sed tātūmodo ecclesiastici: presertim imitati grecos auctores: vñ interpretantur. Nulla. n. littera est latina noui testamēti. Dicūt ergo Maior discipulorum. Minor fratrum tē.

Mā. tit. xvj. Nulla cū lra ē latia noui testamēti. Lau. inqt

Lima decorationis in Vallam.

Quod secus est alibi ipsemet cõfitetur. Ait nãq; li.iij.c.xxij. Tale cñ in euangelio. Sermonem quem audistis nõ est meus: qõ in greco hoc est fonte est sermo nõ sermonẽ. Unde interpres noster transferens maluit latine q̃z grammatice loqui ꝛc. Parcius igit agendum erat. Parcius inq̃z ne forte tua ducti auctoritate sacrarum litterarum lectionem aliqui abhorrerent.

Lau.li.j.c.xv. Quin ipe Priscian⁹ q̃q̃z dissẽrit tñ paulopost q̃si iprudens qõ negauerat cõfessus est Prior referri ad vnũ: pri⁹ ad plura: quod ãtea Diomedes Donatus Seruius dixerat.

Manc.cit.xvij. Prior nõ solũ ad vnũ refertur: sed etiam ad plures. Nam Aulus Gellius lib.xiij.c.vij. refert Varronem in litteris quas ad apianum dedit scripsisse ita: Quotiensq; vsu venisset: vt omnes isti magistratus eodem tempore rome essent: q̃ eorum prior alijs esset: ei potissimum senatus cõsulendi ius fuisse Sal.itẽ in Jug. scribit: Micipsaz masinissę filiũ Jugurte Manastabilis fratrj sui filio ita dixisse: Cetez ante hos te Jurgurta quia etate et sapientia prior es: ne aliter quid eueniat prouidere decet ꝛc. Ante hos autem intelligit Adherbalem ꝛ hyempsalem filios suos Micipsa. Apuleius q̃z li.ij. flo. ait. Ut hippias enũero sophistarũ est artiũ multitudine por oibꝰ eloquẽtia nulli scõs.

Lau.li.j.c.xvj. Igitur superlatiuus asciscit sibi q̃sq; :relinq̃t aũt ois vl' cũctus positiuo: vt optim⁹ q̃sq; sapiẽtissim⁹ q̃sq;: p qõ est vnusquisq; qui est bonus ac sapiens: vel omnes boni: ꝛ omnes sapientes. Non enim liceret dicere boni quiq; ꝛ sapientes quiq;. nec omnes optimi: ꝛ cuncti sapientissimi.

Mãc.ci.xviij. Boni q̃q;: ꝛ sapiẽtes q̃q; latine non barbare dicitur. Apuleius enim prima oratione inquit. Namq; peccatum semel vt bon⁹ quisq; sollicitius cauet: ita ꝛc. Tranquill⁹ de otho ne: Ferebatur ꝛ vagari noctibus solitus atq; ĩualidum quemq; obuiorum: vel potulẽtum corripere ac distento sago impositum in sublime iactare. Tacitus lib.xij. Trepidatiõe vulgi inualidus

Lau.li.j.c.xvj. At vero cõparatiuis non q̃sq; ꝛ q̃sq; obtrit⁹. nuenit sed ois. Uegetius tamen non perpolitus sane scptor inq̃t Honestiores quiq; milites: p honestissimi q̃q;. ꝛ Lactan. de opificio. Nam si ita esset placidiora queq; aĩalia vel nihil fell' oĩno vl' min⁹ haberẽt q̃z fere. Maluissẽ ego dicere oĩa placidiora aĩaꝛ

Manc.ci.xix. Uegetiũ ꝛ Lactantium recte scripsisse ꝛlia ꝛc. Quintilianus ostendit. Nam lib.ij.c.iij. ita inquit: Erit ergo etiã obscurior: quo quisq; deterior.

Lau.li.j.c.xvij. Unusq̃sq; aũt ideo non facile patit̃ suplatiuũ: q; illud vn⁹ vim quãdã ac naturã (vt paulo añ oñdi) superlatiui

obtinet: potiusq; dicim⁹ vnusq̄sq; bon⁹ q̄z vnusq̄sq; optimus.

Manci.tit.xx. Unusq̄sq; optim⁹ dici q̄z recte oñdit Valerius max.li.iiij.c.iij. De fabricio em̄ sic ait: Cēsu par vnicuiq; pauper/

Lau.li.j.c.xix. Per positiui ꝓpriuz est: q̄z superlatiui: primo vt perpulchre ꝓbelle: q̄z pulcherrime: q̄z optime. hoc intelligit quotiens accipit q̄z pro valde siue vehemēter.

Manc.tit.xxj. Quā pro valde positiuis etiā rite iūgit. Cesar lib.iiij.com.de bel.gal. Ut q̄z celerē atq; instabilem motū haberet: id est valde celerē. Bel.li.xiiij.c.ix. Immo inq̄z poti⁹ nos: t q̄z audaces: t q̄z licētes sum⁹: q̄ frontē improbe indocteq; nō virili genere dicim⁹ tē Apul.li.viij. Sed heu tu inq̄t charitate q̄z probe veste cōtectus: oiq; comite viduatus prima vigilia fores meas taciturnus accedas. Sylli⁹ li.iij. Magnis q̄z leta fronte sacerdos exceptos hospes tectis iducit Arisbas. Tul.in Lelio. Quā multa em̄ q̄ nr̄a cā nunq̄z facerem⁹: facim⁹ cā amicoz tē. Pli.li.xxxiij.c.xiij. Quare queso: nisi vt q̄z multi eas cōserui inferrēt scribit ea Pli.de lāciū nūero t pōdere. Preterea q̄z p valde cōpatiuo q̄z recte adiūgit. nō solū suplatiuo t positiuo: vt patuit. Tul.li.v.tusc. Abacoq; q̄z plures ornauit argēto auroq; celato. Seneca in epi.lxxviij. Cō uocauit q̄z plures amicos. Tul.lib.ij.ad herrenniū. Postea admonuimus causas esse q̄z plures in quibus tē.

Lau.lib.j.c.xix. Quo pro q̄tum: nunq̄z cum superlatiuo: semper cum positiuo.

Manc.ti.xxij. Quam pro q̄tum suplatiuo quoq; adiungi solet. Varro em̄ lib.ij.de canibus ait: Quam paucissimos relinques tam optimi in alendo fient. Cato itē in re rust.capite.lxv. Quam acerbissima olea erit: t oleū facies tā oleum optimū erit.

Lau.lib.j.c.xxj. Uix audeas dicere tua laus est maior pre tuo tñ solemus aliq̄n sic uti: vt Ver.li.viij. Nō secus ignipotens: nec tempe segnior illo. At paulo inferi⁹ sic. Et Vulcanus nō segnior illo tpe: pro eo q̄ est segniore tpe q̄z illud fuit.

Manc.tit.xxiij. Immo talis ordo erit: t sensus. Ignipotens id est vulcan⁹ non secus nō aliter nec segnior q̄z femina illo tpe. i. medio curriculo noctis: de quo supius poeta dixerat. Refert em̄ illo tpe ad mediū curriculū noctis.

Lau.li.j.c.xxiij. Licet q̄dam ab vsu regulaq; recedant: vt mōtuosus potiusq; montosus. Saltuosus q̄z saltosus tortuosus q̄z tortosus. Uerūtamen que sunt quarte declinationis assumūt v: vt vultuosus actuosus fructuosus.

Manc.ti.xxiij. Sicuti nō est dicendū monstruosus: sed mōstrosus. Idq; per lucanū ꝓbat laurētius dicentē mōstrosiq; boiz

partus ita mõtosus dicendũ potius q̃z montuosus. Maro enĩ lib.vij.ait. Et te montose miserе in prelia Nurse.

Lau.li.j.c.xxviij. Fore q̃dem habet vocẽ infinitiui: vt esse. significationẽ vero pricipij: qõ est futurũ esse: lz forẽ fores foret ideꝫ sit qõ essem esses esset. Quare cũ noie iũgi debet fore non cũ pricipio: ne duo pricipia simul cõfundam⁹. Spero te amatorẽ vel amicum fore: nõ aũt amaturũ fore: sed tm̃ amaturũ: ne videaris hoc dicẽre te futurũ amaturũ: qõ ratio nõ patit: cũ futurũ supacuum sit. Idẽ de participio passiuo futuri. Timeo te verberandũ fore: satis erat verberandũ: vel adiũcto infinito verberandum esse tc̃. postea subiecit: sicut t participiũ passiuũ futuri in nomẽ reuertitur: tũc etiã recipit fore vt spero hũc puerũ admirandũ virũ fore.

Manci.tit.xxv. Participiũ passiuũ futuri etiã si in nomẽ vertit legim⁹ recipe fore. Tulli⁹ enĩ. liij. epistolarũ familiariũ in epistola quadaꝫ ad Appiũ pulchrũ ita scribit: Quasi diuinarem tali in officio fore mihi aliq̃n expetendũ studiũ tuũ: sic quũ de tuis rebus gestis agebaꝫ inseruiebã honori tuo. Et lib.ix. Digestorũ sic legit. Sufficeret id pstari quod pstãdũ foret. Sed tm̃ asseris idẽ esse forẽ fores foret: qõ essem esses esset. Quid. quoq̃ pricipio futuri in rus erit futuri vocẽ iunxit. ait enĩ lib. ix. met. Si q̃s tamen Hercule si q̃s fore deo doliturus erit tc̃. De participio in dus nil affero: cũ id passim legatur. que enĩ rara inuẽtu sunt tm̃ obseruo.

Lau.li.j.c.xxix. Quidã nõ indoct⁹ hac etate scribere ausus est Jamiã vrbs in periculo capiẽdi est: pro eo qõ est Jam vrbs in periculo est ne capiaꝫ. Siue hostis parũ abest a capiẽda vrbe: Cum semp sine substantiuo gerũdiũ accipiaꝫ actiue: aut si a neutro venit neutraliter: nisi aliq̃n vt ostẽdim⁹ in ablatiuo.

Manc.tit.xxvj. Amandi t hmõi gerundia in di passiue quoq̃ pferri inuenim⁹. Justin⁹ enĩ siue Trog⁹ li.xvij. ita scribit. Athenas quoq̃ erudiẽdi gr̃a missus: de regio quodam puero dixit. Et in prologo primi voluminis ait: Qõ ad te impator Antonine nõ tam cognoscẽdi q̃z emẽdandi causa transmisi.

Lau.lib.j.c.xxx. Dico aliud esse oraturũ esse: t Oratũ ire. Ego quidẽ cenatur⁹ sum: nõ tm̃ eo cenatũ siue ad cenandũ: t scio te cenaturũ esse: sed nõ ptin⁹ ire cenatũ: vel ad cenãdum. nã pticipiũ futuri cũ verbo substãtiuo nõ hz actionẽ illã t motũ: quẽ hz verbum eo. Atq̃ in passiuo fuerat verisimilius si dixisset: quo etiã frequẽtius vtunt auctores. Idẽ etiã dãnandũ esse t dãnatũ iri. Nã eodẽ loco dicere po[illegible]: Credo peccatũ meũ rescindũ esse: t rescitũ iri tc̃. Postea subdit deniq̃ vt eo reuertar vnde digressus sũ t semel Prisciano respõdeã: nõ idẽ esse oratũ ire t oratũ esse. Alte

rum enī p̄sentis tp̄is est: vt Video te accusatuz ire me id est nunc. Alterū futuri: vt video te accusaturū esse me: z tñ accusatū ire me abs te video: accipiť p̄o eo qđ est video te: vel accusatū ire me vel accusaturū esse me: vel abs te accusandū esse me.

Manc.tit.xxvij. Jdē esse oratū ire: z oratuz esse satis patere potest vel solo infinito huiꝰ verbi eo is it. Jdē nāq; est itū ire. z ituz esse. Adde etiā q; vti et tuteip̄e asseris in passiuo idē est dānandū esse: z dānaturū iri. Qđ qđē esse nō posset: dānatū ire: qz in actiuo infinitiuo esset futuri tp̄is. Quo enī pacto id qđ ī actiuo p̄ntis est tp̄is: in passiuo futuri esse posset. itaq; Priscianꝰ optime docuit.

Lau.lib.j.c.xxxvij. Mutatur aūt e in v Repetēdarū enī erat dicēdum: sed tertia cōiugatio p̄eter ceteras hoc iuris habz: vt litteram hanc immutare possit tc.

Manc.tit.xxviij. Jd ire in quarta cōiugatōe licere Aulus Gellius lib.xv.ca.vj. ostēdit. Nā ita scribit. Redeūtes grecia Brundusiū nauē aduertimuꝰ vbi q̄spiā lingue latine litteratoz Roma a Brundusinis accersitꝰ experiundū sese vulgo dabat tc. Tulliꝰ lib.ij. de diui. Nam q; aūt quadringēta septuaginta milia annorū in periclitādis expiundisq; pueris: quicūq; essent babylonios posuisse fallūt tc. Jdem p̄o. A. Lecinna. Nulli experiūdi ius cōstitutū. Curtius lib.vj. Rex nō cupidine magis potiūdi loci q̄z vite coz: quos ad tam manifestū periculū miserat.

Lau.lib.ij.c.iiij. Jste z ille si audire Priscianū volumus hoc differunt: q; iste spacio p̄pinquiore: ille aūt longiore intelligitur. Cuius auctozitas plurimos in errozē induxit: q̄ p̄o istud dicunt illud. Veluti ad hoīez longe positū scribas. Siqđ noui in illa vrbe est mihi notū facias: p̄o eo qđ est in ista vrbe tc.

Manci.tit.xxix. Priscani snīa optima qđem est: q; iste. s. spacio p̄pinquiore intelligiť ille aūt longiore. Nam si ego venetijs moram trahēs in vrbem ad amicū scribam dicam. Siqđ in ista vrbe noui est: mihi significato: de spacio p̄pinquiore illi ad quē loquor intelligitur. Si vero dicā. Alexāder Diozdi filius perusie studet quo circa ad cuz scribas significet quicquid in illa vrbe dignius. Tunc de spacio remotiore a te intelligitur.

Laur.li.ij.c.viij. Uersus cōtra naturam p̄positionis semper postponiť: vt Italiam versus Megaram versus tc.

Māci.tit.xxx. Uersus euphonie gr̄a qñdoq; p̄poniť potius: hinc libzo p̄mo de lingua latina Uarro dixit. Liuiꝰ p̄rimꝰ ad florales vsus versus capitoliū vetus: qđ qđem euphonie gr̄a fecisti

Lau.lib.ij.c.xj. Procul apud quosdā actō casui ſse apparet. seruit: vt apud Curtiū Procul vrbem.

Lima decorationis in Vallam.

Manc.tit.xxj. Dicim⁹ quoq; ꝓcul oceano ⁊ ꝓcul ab oceano. Plī enī li.x.c.x. de nilo ita inq̄t. Originē (vt Juba rer potuit exq̄rere) in mōte inferioris mauritanie non ꝓcul oceano habet. Et phedra ouidiana ait. Sint ꝓcul a nobis iuuenes: vt femīa cōpti. Catul. itē Ꝓcul a mea cu⁹ sit furor oīs hera domo.

Lau.li.ij.c.xvj. Age singularē numerū desiderat: agite plurale. Agedū vero nō singularem tm̄: sed etiā pluralem ⁊c.

Manci.ti.xxxij. Age singulari ⁊ plurali iūcto legim⁹. Stati⁹ lib.x. Ite age ⁊ obsessis vigili circūdate flāma. Valeri⁹ Flacc⁹ li. iij. Vos age funereas ad littora voluite syluas. Et socios lustra te rogos. Plaut⁹ in Stichо Age sulcis. Itē Age licemini. Ꝓterea sicuti Agedū vtriq; numero iūgit: ita agitedū plurali solū. Liui⁹ li.vij. Nostrū inq̄t peditū illud militis est opus. Agitedū: vt me videritis q̄cūq; incessare in actē hostiū ferro viā facietez: sic ꝓ se q̄sq; obuios sternite. ⁊ paulo infer⁹. Agitedū ite mecū ⁊c.

Lau.li.ij.c.xxiij. Neq; aūt sicut neq; vo bñt aliq̄n nescio q̄d differētie in vtēdo: cur nāq; nō dicim⁹. Neq; aūt sicut neq; vo ⁊c

Māci.ti.xxxij. Neq; āt q̄ dixerit: recte q̄dē. Apulei⁹ enī li.j. floridoꝝ sic ait. Ꝓconsulis aūt tabella snīa est: qua semel iecta neq; augeri lra vna: neq; aūt minui pōt ⁊c. Qō q̄dē laurēti⁹ ite m notasset si tūc forte occurrisset ei. Apuleij enī auctoritas apō Lauren. valuit. Ūñ vbi de puluisculo scribit ait. Masculīo tm̄ ꝓtulit Apulei⁹. dixit enī nobilē puluisculū: Affert ⁊ alibi apulei auctoriꝝ

Lau.li.ij.c.xxiij. Cōtra nō dicim⁹ nō vo: sicut nō aūt ꝓtatē. vt Sū tibi amic⁹ nō aūt assentator ⁊c. Et capite dicti secūdi libri inq̄t idē Lau. Neq; vero idē esse qō nō vero: si modo nō vero dicere liceret. Tullius ꝓcere liceret. nāq; in Catone maiore seu de senectute sic ait: At ij q̄dem iā mortui sunt: nō vero tā isti q̄z cuipe nugator ⁊c.

Lau.li.ij.c.xxiij. Ꝓterea non dicas age autē: sane autē: iam autem: enim autem.

Man.titu.xxxv. Jam aūt recte dici poterit. Curti⁹ enī lib.ix. sic ait. Jam autē scietis ⁊ q̄ntum sine rege valeat exercitus: et q̄d opis in me vno sit.

Lau.li.ij.c.xxvij. Certe cōiuncta cū scio similibusq; verbis solēt mutare e in o: vt Certo scio: sicut dicim⁹ manifesto ꝓ manifeste: aperto ꝓ aperte: liq̄do pro liq̄de: tuto pro tute ⁊ sim ilia.

Manci.titu.xxxvj. Hic addam dici quoq; certum scio. Valerius maximus. lib.ij.c.ij. Nam oculos tuos certum scio clarissima in luce tenebris fusos ingēs opus animi intueri nequisse. Inuenitur ⁊ sepe certe scio.

Lima decorationis in Vallam.

Lau.li.ij.c.xxix. Ab cū duab⁹ liq̄dis: ꝛ cū i qñ fit cōsonās adiūgi solet: vt ab lege ꝛ ab legat ꝯ ab lr̄is ab rege ab rogo ab re ab ioue.

Manci.tit.xxxvij. De ab longe melius Prisciano edocuit. Ait enim li.j.de.xij.car. A quidem vel abs vocali sequente non ponimus. Ab vero non solum vocalibus sequentibus: sed etiam consonantibus quibusdam non male sonantibus antecedēte ab: vt abduco abdo.hecille. Licet igitur etiam dicere ab duce: ab domo Sepius deniq̄ reperitur ab consonante sequente p̄posita. Plinius.ij.c.ix. Et in tenebrarum remedium ab natura repertū. Et Jtē li.xix.c.ij. Mox cesar dictator totū forum romanum intexit: vimq̄ sacram ab domo sua ad cliuum vsq̄ in capitolium ꝛc̄. Plura inuenies: ꝛ in cōmentarijs cesaris: ꝛ in Tito Liuio atq̄ alijs.

Lau.li.ij.c xliij. De quandoquidem ꝛ quando. Eiusdem significati est. Quatenus apud seculum dumtaxat Quintiliani ita ait. Sed quatenus luctus nostri in ius vocantur: ꝛ flenti dispudendum est: ꝛ orbicati sue mater irascitur: superemus quam exorare non possumus. Et eius discipulus Pli.minor. Et quatenus negatur nobis diu viuere relinquamus aliquid quo nos vixisse testemur. Nam Lice.dixit. Quatenus solūmodo p̄ inq̄rtū: sic catenus p̄ intm̄. vt in Lelio. Videndū ē q̄tenus amicitie tribuendū ē Seculū aūt Quintiliani ab Liuio. Vergilio Horatio exordior: quorū vltimus in sermonib⁹ sic ait: Surrentina vafer qui miscet faece phalerna. Vina colūbino limum bene colligit ouo: Quatinus ima petit voluens aliena vitellus.

Manc.tit.xxxviij. Aliud ē Quatenus p̄ e: aliud ē Quatinus p̄ Uñ caper grāmaticus ita scribit. Quatenus p̄ e aduerbiū ē: q̄tinus p̄ cōiunctio cālis: vt si dicas: q̄tinus hoc sine plagis nō facis. En tibi plagas? Quatenus aūt aduerbiū tp̄is aut loci. Tēporis cū dices Quatenus hos mores exercebis? Loci cū dicimus: Quatenus ibimus Festus quoq̄ sic. Quatenus significat q̄ fine: sicut hactenus hac fine. Quatinus vero quoniam ꝛc̄. Itaq̄ legendū est illud Quintiliani. Sed quatinus luctus nr̄i in ius vocant. Sic q̄z Plinij illud: ꝛ q̄tinus negat nobis: Illud item. Horatij. Quatinus ima petit voluēs aliena vitellus. Quatinus inq̄ p̄ i. Unde iuuenalis sat. xij. inquit. Quatinus hic nō sunt nec venales elephāti ꝛc̄.

Lau.li.ij.c.vlt. De scz ꝛ videlz. Apud quos vir reperias vulgo vsitatissimum modum: cum ea que confuse dicta sunt: per singula postea exponemus quale esset quattuor sūt virtutes: scz vel videlicet: prudentia: iustitia: fortitudo: modestia.

Manc.tit.xxxix. Tuipse Laurēti tertij voluminis p̄logo eo q̄dē mō quē apud doctissimos inusitatū esse asseris vsus fuisti.

scribis em̄ illa Que em̄ disciplīa (scz q̄ publice legit) tā ornata atz vt sic dicā tā aurea vt ius ciuile. Et capite. xxxvij. eiusdē tertij volumīs ita. Illud tñ sciēdū est apud Ouidiū in .xiij. sic legēdū. Tuq; tuis armis nos te poteremur achille nō potiremur anpenul. breui non lōgata tertia scz nō a quarta cōiugatiōe. Id aūt ome recte quidē. Nam li. xxxvij. digestoz. ita scribit: Seruus non manumissus libertatez cōsequit: scilicet is qui ea lege distractꝰ ē: vt manumittat intra tempus. Et seneca epistola. lxxxij. sic scribit: Non magis q̄ beneficiū dare quisq; scit nisi sapiēs: hic scilicet qui magis gaudet dato q̄ aliꝰ accepto Li. ēt. xxxj. digestoz. ī pncipio sic legit. Uelut certā quātitatē exp̄mit p viribꝰ vicz patrimonij.

Lau. li. iij. c. xix. In es incise sūt littere: non in ere. Ita em̄ apō omnes auctores quantum inueni semper scriptum est. Liuius libro iij. Priusq; vrbem ingrederentur leges deceuirales: qbꝰ duodecim tabulis est nomen in es icisas in publico ꝓposuerūt.

Manci. tit. xl. In es incise sunt littere z in ere quoq; legitur. Plini. enim iunior vbi de laudibus Traiani sic ait: Sed quid singula consectoz z colligo: quasi vo aut oratione complecti aut memoria consequi possim q̄ vos. p. c. nc qua interciperet obliuio z in publica acta mittenda z incidēda in ere censuistis.

Lau. li. iij. c. xxv. Quedā vba cū nrō iūgi recusāt: imo pleraq;. Nā vt recte dico: Incipe mihi cē familiaris: noli eē illi itimꝰ. Ita iusitate dicā. Precipe illi eē mihi familiarꝭ Ne libeat tibi cē itimꝰ h̄ tñ genꝰ loq̄ndi nōnūq; repimꝰ. vt apō Luca. i. vij. Tutūq; putauit tā bonꝰ eē socer. Et apō Oui. de pōto. Ecq̄s ī extremo positꝰ iacet orbe tuoz. Me tñ excepto qui precoz esse tuus. Dicere potuisset sed nō tam venuste: quem precor esse tuum zc.

Man. tit. xlj. Precipe illi esse mihi familiaris. Ne libeat tibi esse intimꝰ. Nullo pacto latine dz. Nō em̄ h̄ genꝰ loq̄ndi apō aliq; quē ꝓbatū auctorē repit. Nā si recte aduertimus Lucani illud. Tutūq; putauit tā bonꝰ esse socer. Nō sic est illis precipe illi esse mihi familiaris. Ne libeat tibi esse intimꝰ: hic enim dtūs p̄cedit Apud lucanū vo p̄cedit z sequit ntūs. Dicendū igit: Precipe illi esse mihi familiari vel familiarem. Ne libeat tibi esse intimo: Uel ne libeat tibi esse intimū. Oui. li. vij. met. Uobis immunibꝰ huius esse mali dabitur Quit. li. iij. An illi accidat viro bono esse vl malo. Hypermestra ad Linū Quo mihi commisso nō lz esse pia Quint. li. vij. An huic esse procuratorē liceat. Et li. iij. Procuratozem tibi esse non licuit. Teren. in Heau. Non expedit bonas esse nobis. Cesar libro. vj. de bel. gal. Quibus iam licet esse fortunatissimos. Luc. libro. iij. Nūq; tibi magne per vmbras: Perq;

meos manes generum non esse licebit Illud autem Ouidij. Me tamē excepto qui precor esse tuus. Et grāmatice ꝛ latine dictū cū ꝛ p̄cedat et subsequatur nominatiuus. Neqꝫ inficias eo et gramꝫ matice ꝛ latine etiam dici quem precor esse tuum. Nam talis ordꝫ do esset quē tuū esse precor: vt Nasonis illud lib. v. met. Quātū ē esse Iouis fratrē. Terē. in eu. Apparet fuū būc esse dñi pauperis. Od etiā dicere licuisset ita: Apparet seruꝰ hic eē dñi paupis. Uarinꝰ cm̄ lib. v. epi. ad Ciceronē inqt: Dicit mihi tuꝰ fuꝰ fugitiuꝰ vardacꝫ eē. Ceterū Lucani illud dicendi genus. Tutumqꝫ putauit: iam bonꝰ esse socer. Apud alios q̄z legere est. Oui. li. xiij. met. Sed enim quia retulit Aiax esse Iouis pronepos. Et li. j. de ponꝫ to ad maximū. Hoc vbi viuēdum est satis est si consequor aruo Inē inhumanos esse poeta getas. Ubi quidem aduertendū ē esse tūc habere v̄bi casū nō ifiniti. est em̄ sum v̄bū similiū copulatiuū

Lau. li. iij. c. xxx. Neunqꝫ pro nequaqꝫ. Et ipm̄ Nequaqꝫ. Et nusqꝫ ꝛ nuspiam simplicem negationem indicant. Jōqꝫ vno verꝫ bo ꝓtenta sunt. Ut nequaqꝫ veniam. Necubi vero duplicem: Jōqꝫ duplex verbū postulat. Uolo necubi mihi obuius fias. i. ne alicubi: vt Sicubi pro si alicubi. Sicūde ꝑ si alicūde ꝛc̄.

Man. tit. xliij. Necubi ꝛ neq̄ etiā vno v̄bo ꝓtēta sunt. Liuius em̄ i p̄ncipio li. iij. d bello punico secūdo ait: Hispanos ꝛ Aphros ꝛ oē q̄d veterani erat robur exercitꝰ admixtꝫ ipoꝫ ipedimētꝫ necubi ꝓsistere coactꝫ: ne necessaria ad vsus deesse primos ire iussit ꝛc̄. Cato i re rust. capite. v. Uillicꝰ ne sit ābulatoꝝ sobriꝰ sit ꝛ sēp: ad cenā neq̄ eat: familiā exerceat. Idē capite. xcvij. Neue ad domum neue ad se recipiat: ad cenā neq̄ eat: neue ambulatrix fiet.

Lau. li. iij. c. xlij. Interdico tibi aq̄ ꝛ igni: nō autē inēdico tibi

Man. tit. xliij. Inēdico tibi aquā ꝛ ignē diꝫ aquā ꝛ ignē. ci etiā posse plures oñdūt. Justinꝰ li. v. Et cui paulōāte humanā opē inēdixerat. Seneca epistola lxvij. Interdices mihi inspectionē rerū nature. Ouidi. li. vj. mera. Cui quondā regia cōiunx orbē interdixit. Ualeriꝰ Maximꝰ li. iij. c. ij. Interdixit etiā ei cōuictus hominū vsūqꝫ balnearū: turmasqꝫ equitū quibus prefuerat adꝫ emptis equis in funditoꝝ um alas transcripsit.

Lau. libro. iij. c. xlij. Pluit caret supposito habens appositus ablatiuum vt Liuius. Nunciatum est in albano lapidibus pluꝫ isse. Licet nunc dicamus. Deus pluit carnem: pluit manna: pluit escam ꝛ cetera.

Manci. titu. xliij. Pluit sanguis vel lapis. Pluit sanguine ꝛ lapidibꝰ. Pluit lapides in nominatiuo. s. Et deus pluit aquam recte dicitur. Tibullꝰ li. ij. Multis vt in terras depluerit qꝫ lapis

Lima decorationis in Vallam.

Statius lib.viij. Thebai. Saxa pluũt. Plinius lib.ij. Preter hec inferiore celo relatum in monumenta est lacte z sanguine pluisse. Ibidē. Effigies que pluerat spongiarũ fere silis fuit. Plautus in Mustel. Uenit imber: lauat parietes: ppluũt tigna: putrefacieq; operā fabri. Ibidē. Quā mihi amor z cupido in pect9 ppluit meũ. Nis igit patet pluit hēre suppositũ nrm̃ vel ablatm̃. vt De9 pluit carnē z huiusmodi dicēdi genus nō solum nūc dici sed plautum quoq; dixisse.

Lau.lib.iiij.c.vij. Rumor z phama idem sunt: quorũ alterum latinũ alterum e greco est z̄. postea subiũgit: Significat aũt bis duobus noibus sermo quidam in populo sine certo auctore de re aliqua recenti siue bona siue mala z̄.

Manci.tit.xlv. Quintiliano quidē auctore lib.v. Phama cõi sensus ciuitatis velut publicũ testimoniũ vocatur. Rumor vero sermo sine vllo certo auctore dispersus: cui malignitas initiũ dederit: incremētum credulitas..

Lau.lib.iiij.c.xxv. Semētis est satio siue vt sic dicam semina tio. Liuius. Cāpani semētem facere possent. Miror q; quare cuz in alijs locis apud hieronymũ plurimis: tũ in geneseos principio Sementis pro semine positum est.

Manc.tit.xlvj. Semētis pro satione: z pro semine lib.j. fast. apud Oui. legit. Ait enī: Uillice da requiē terre semēte pacta. Da requiē terrā q̄ coluere viris. Et paulo inferi9: Uos date ppetuos reneris semētib9 auctus: Ne noua p gelidas herba sit vsta niues. Columella vero lib.ij.c.x. Semētem pro ipo serendi tpe posuit. Ait enī sic de lente: Satiões ei9 duas seruam9: alterā maturam per mediā semētem seriorē: alterā mense februario. Uerg. trē lib.j. g. pro semine ait: Incipe z ad medias semētem extēde pruinas.

Lau.li.iiij.c.xxxij. Etiā duces militũ autores vocabant: vnde autorare Liui9 lib.xlvj. Signo suo impressas tabellas misit: et vero pignore velut autorarũ sibi pditorē ratus est. i. obligatuz z subiectũ. Et Valerius Max.li.iiij. Autorato socijs officio. Sueto.lib.iij. de legēdo vel autorādo milite ac legionū z auxiliorū descriptione. Ex quo fit autoramētū vel q̄si obligatio nexusq; vl q̄si stipendiū quoddā: vel preciū cuiusdam militie ac pugne actiõis. vt Quintilia. Nec difficilem sane sub illo pcertim autoramento habuisset missionem: sed noluit gladiator viuere.

Manc.tit.xlvij. Referā hic q̄ domitius in epistola Saphus poetice scribit. Asserit enī q̄ autorare est eligere in militiā. Miles q; autoratus ab impatore ei operam pstabat. receptus. s. in iura militaria z impatoris fidem. Inde exautorare diminuere est.

Lima decorationis in Vallam.

Et autoramentum significat illam ascriptionem simpliciter non autem stipendium. Autorat ergo imperator militem quum eũ ascribit. Nam quicquid deinceps agit miles autoratus ad impẽratorem refertur: cui victoriam parat. Hec ꝛ plura ille. Seneca preterea epistola prima a lib. xvij. sic ait: Multum autem a fortuna petendum est: deinde sperande opes autoramenta sunt seruitutum: vbi quidem metaphoricos locutus est.

Lau. li. iiij. c. xlvij. Cõcio est populi multitudo ꝯgregata vl' ex magistratus iussu vel publici sacerdotis: vel sua interdum auctoritate ꝛ sponte: proprie ad audiendũ oratorem concionantem in bonum publicum. Cuius etiam oratio vocatur contio ꝛc.

Man. tit. xlviij. Aul⁹ Gel. li. xvij. c vij. scribit. Cõtionẽ tria significare: locũ suggestũq; vnde ẽba fiũt. Itẽ significare cetũ ppli assistẽtẽ. Itẽ oronez ipaz q̃ ad populũ dicit. De loco aũt, testẽ etiã Liui⁹ li. ij. vbi sic ait de Valerio publicola: Vocato ad cõsilium populo summissis fascibus in contionem ascendit.

Lau. li. iiij. c. liij. Quõ em̃ pasco neutrũ: ꝛ pascor deponẽs idẽ significãt prisci. videre: q̃ ꝑ sibi ꝑsuasit. Est em̃ pascor comedo et voro semꝑq; regit actiũ. illud vero sine accusatiuo: vt Pascentes seruabit Tityrus hedos. Buc. v.

Man. titu. xlix. Pasco neutrum: ꝛ pascor deponens idez significare ipse ostendam: etvrumq; regere accusatiuũ. Ouidi. li. j. fast. Pauit ouis pratum id est comedit. Uer. lib. ij. enei. Et miseros morsu depascitur artus. id est comest: vorat: Legim⁹ itẽ pascor ꝛ pasco sine accusatiuo in eadez quoq; significatione. Testis Maro li. iij. g. Pascitur in magna sylua formosa iuuenca. Et. Cetera pascuntur virides armenta per herbas. Et Saltibus in vacuis pascant: ꝛ plena fm flumina. Patet igitur idẽ esse pasco ꝛ pascor ꝛ vtrumq; regere accusatiuum. vtrumq; etiam sine accusatiuo legi Qñq; tñ diuersa sunt. Nam vt dicimus herba pascit illum. cadauer pascit aues. tuo corpe pascis volucres. Ego pasco vitulos ꝛc. ita nõ dicim⁹ herba pascit illũ. cadauer pascit aues: tuo corpe pascer̃ volucres ꝛc. Luc. li. iiij. En nobile corp⁹ pascit aues. Uer li. iij. en. Et vulsis pascunt radicibꝫ herbe. Naso in ibim. Aereas volucres corpe pasce tuo. Uer. in b. Pierides vitulã lectori pascite vro. Preterea pascor nõ solũ regit actiũ sed ablatiũ q̃z. Uer. li. iij. g. Pascuntur vero syluas. Et in. b. Frodibꝫ hirsut̃ ꝛ carice pastus acuta. Itẽ Dumq; thymo pascent̃ apes: dum rore cicade. Et li. iij. g. Frondibꝫ ꝛ victu pascunt̃ simplicis herbe.

Lau. li. iiij. c. iiij. Proprie pascere bestiaꝝ ẽ: sic Uesci boim nisi q̃ boc regit ablatiuum.

Lima decorationis in Vallam

Mãci.ti.l.Uescor tũ ablatiuo:tũ actõ iũctũ legimus Tibull⁹ li.ij.Uera cano sic vsq; sacras inoria laurus. Uescar:t eternũ sit mihi virginitas. Manilius li.v.Tectiq; auro iam vescimur aurum.Uer.Uiscerib⁹ miseror t sanguine vescit atro. Uescor ꝓtea nõ solũ ad cibos refert:sz ad alia q̃z sic vtor. Hinc Tibul.ait Laur⁹ vescar Et poeta Si vescit aura.Horati⁹ ire li.ij.car. Quisq; cũq; terre munere vescimur. Addimus vlteri⁹ vesci brutor⁹ etiã nõ solũ hominũ esse .Pli.em̃ li.ix.c.xv.sic ait: Nũc ꝓncipat⁹ scaro dat q̃ sol⁹ piscũ dicit rumunare:herbisq; vesci nõ alijs piscibus.

Lau.li.iiij.c.lxviij.Frõdes arbor⁹ sũt tm̃ :folia aũt t arbor⁹ et herbarum et florum quoq;.

Man.tit.l̃j.Frõdes nõ arbor⁹ tm̃ esse legimus. .Plinius em̃ li.xviij.c.xix.de Betio ascalonitarum genere sic ait: Betũ pene sine capite est:ceruicis tm̃ lõge:t iõ totũ infrõde. Ire capite.xij.eius dez li.xviij.vbi de Raphani generib⁹ tractata scribit : Etiam non vnũ siluestrem Greci cheriã vocãt:põtici armon:alij leucẽ:nõi armoriacam fronde copiosius q̃z corpore.

Lau.li.iiij.c.lxxiij.Lamiñ rã ferreã ereã plumbeã stanneã:q̃z aureã argenteã electreã auricalceã dicim⁹. Bracteã poti⁹ ex his posterioribꝫ. Aut certe bractea tenuis est:t sua spõte plicabil'. Lamina vo crassior ex qua armatura ꝓficit t q̃ incensa olim boies torq̃bant .crepitat vt bractea ꝓ tenuitate tẽ.

Mãc.tit.lij. .Prima significatio verior habet .Aul⁹ Bel.em̃ li.j.c.iij.ita scribit. Sicuti est magnũ pondus eris qua lamina Ceterũ lignea quoq; lamina dici potest. .Pli. /auri fit ꝓcios⁹ em̃ li.xviij.c.xxxviij.sic ait.Dolia quassa farcire :ipsorum q; laminas scabẽdo purgare:aut nouas facere.

Bractea preterea ex alia quoq; materia q̃z ex predictis dici poterit. .Pli.nãq;.li.xvij.c.v. Ubi terrarũ t crete genera explicat inquit. Colũbinã gallia suo nomine glaucopelon appellat: glebis excitat lapidum modo sola gelatione ita soluit: vt tenuissimas bracteas faciat.hec ex equo tertilis tẽ.

Lau.li.iiij.c.lxxxviij. .Pretor⁹ q̃ ꝓturã. Cõsular⁹ q̃ cõsulatum. Questor⁹ q̃ questurã. Aediliti⁹ q̃ ediliratẽ: Censor⁹ qui censurã Tribuniti⁹ q̃ tribunatũ: .Primipilaris q̃ ꝓmipilatũ gessit.

Manc.titu.lij. Cõsularis q̃ consulatum gessit dicitur:t consultu dignus. In prima significatiõe restis est Liui⁹ li.v.ab vrbe condita:vbi de gallis ait. Senes triũphales consulareq; sil'. Et Lice.de claris oratoribꝫ de Hortensio dicens: Nam is post consulatũ credo q̃ viderit ex cõsularib⁹ neminem esse secũ comparandũ:nec liceret aut eos q̃ cõsules nõ fuisset sũmũ illud studiũ remi

Lima decorationis in Vallam.

sit quo a puero fuerat incensus ⁊c. In altera vero testis q̄z idem Cicero li.x.epistola ad plancū ita scribens: Cōplures in pturbati one reip.cōsules dicti:quoz nemo cōsularis habit⁹:nisi q̄ animo extiterit in rep.p̄sular⁊. Paulo itē inferi⁹ inq̄t: Hec si ages ⁊ sen ties tu eris nō mō cōsul ⁊ cōsularis:sed magn⁹ etiā cōsul ⁊ cōsula ris. Et p Milone sic ait: Tribunū virtute consularem.

Lau.l.iiij.c.lxxxv. Cumani exoppido cumaz in cāpania:quā nūc praue vocāt terrā laboris. Campaniā vero cam regionē: que illi finitima est romam versus.

Man.cit.liij. Nō cāpaniā terram laboris appellāt:⁊ cāpanie partem neq̄ nūc dūtaxat ⁊ iam diu p̄isci ipsi laborias appella⁊ runt.testis est Pli.li.xviij.c.xviij. de agro campano sic enim scri⁊ bit: In campania tamē laudatissimus campus est:mōtib⁹ subia cet:nimbosis toris quidem.xl.milib⁹ passuū planicie. Postea sub dit. Quantū aūt vniūsas terras cāp⁹ hic cāpan⁹ aūcedit:tm̄ ipm ps ei⁹ q̄ laborie vocāt:quē phegreū greci appellāt.finiūt laborie via ab vtroq̄ latere cōsulari:q̄ a purcol' ⁊ q̄ a cumis capuan du⁊ cit.hec ille. Ubi aūt laurentius ait: Cāpaniam vero cam regionē que illi finitima est romam versus. Sciendū est duplicē esse cam⁊ paniam nouā ⁊ veterē. Nā apud Strabonē li.v.legimus. Picē⁊ tes aūt vsq̄ Silarin pueniūt: ab h̄ agro veterē separat cāpaniā. Cui q̄dē fluuio ꝑtiū illō iesse tradit:vt in ei⁹ aq̄ ōmissa virgulta

Lau.li.iiij.c.xiiij. Beat⁹ q̄ reb⁹ oīb⁹ ad vite vsū⁊ ⁊sarificēt. natumq̄ spectātib⁹ abundat. Jōq̄ locupleres sane hoīes beatos

Manc.cit.lv. Beat⁹ ꝑtie qui dici possit a Se⁊ vocam⁹ ⁊c neca a M. Tullio ab Horatio ⁊ ab alijs pluribus docemur. Se neca enim epistola prima li.vj.ita scribit: Si vtiq̄ vis verborum ambiguitates deducere:hoc nos doce. Beatum non euz esse quē vulgus appellat:ad quem pecunia magna confluxit: sed illū cui bonum omne in animo est erectum ⁊ excisum ⁊ mirabilia calcan tem. qui neminem videt cum quo se commutatum velit:qui ho minem ea sola parte existimat qua homo est: qui natura magi⁊ stra vtitur ad illius leges componitur.sic viuit quomodo illa p̄e scripsit. Cui bona sua nulla vis excutit.qui mala in bonum con⁊ uertit:certus iudicij incōcussus:intrepidus:quē aliqua vis mo⁊ uet:nulla perturbat:quem fortuna quum in eum quod habuit telum nocentissimum vi maxima intorsit pungit non vulnerat: ⁊ hoc raro. Nam cetera eius tela quibus genus humanum debel latur:grandinis more dissultant: que incussa tectis sine vllo ha⁊ beatoz⁊ incōmodo crepitat ac soluit. Apulei⁹ etiā i li.ō p̄bia sic ait: Uerū enimuero illū oīb⁹ beatū videri cui ⁊ bona supperunt:

ꝛ quēadmodum carere vicijs debeat callet. Et M.Tul.lib.v. Tusc.ita scribit. Videam⁹ q dicēdi sunt bti:eqdē hos existimo: q sint in bonis nullo adiūcto malo. Hoꝛa. vo li. j.epl'aꝝ ad Quin tiū inqt. Neue putes aliū sapiētē bonoqꝫ beatū.

Lau.li.v.c.v. de fruoꝛ. Deniqꝫ frui est delectationē capere et vtē do. Itaqꝫ in idē recidunt idēqꝫ efficiūt frui:delectari:voluptatēqꝫ capere.quo fit vt nō fuerit causa cur recētioꝛes hoc solū vocabuluꝫ frui vñ venit fruitio solis rebus diuis dare voluerint. Habet enī hoc ꝝbū duo supina fruitū ꝛ fructū. quoꝝ primū vix in vsu est:nisi apud eos:q ꝝboꝝ nouitatibꝫ ꝛ gaudēt ꝛ gliant. Scōm significat cōfisum:vt fret⁹ fo:taſſe familiaritate q ei tecū ausus est cōfiteri.

Manc.ti.lvj. Fruit⁹ ꝛ caper grāmatic⁹:ꝛ alij vsi sunt. Ait aūt caper: Fruit⁹ sum illa re. Veteres vix dixerūt fruit⁹ sum illā rem. Belli⁹. Itē.li.xvj.c.ij.refert Neuiū dixisse:Qui nō parsit apud se fruit⁹ est. Et Lice.li.iij. Tusc.fruiturū dixit: vbi ait: Cōsidereqꝫ se fruiturū tē. Ceterū fruoꝛ etiā fruct⁹ sum facit Licero enī in boꝛ tēsio inqt:Ut amenitate sūma fruct⁹ est. Oō qdē p:isc.li.x.asserit.

Lau.lib.v.c.xxv. Fenero tibi oꝛ Et fenoꝛ abs te. Qui fenerat pecuniā ad vsurā dat. Qui fenerat pecuniā ad vsurā accipit.

Manc.ti.lvij. Fenoꝛ ꝛ fenero idē significāt. Seneca epl'a.ij. Quantū pascat aut fenereꝫ:id est ad vsurā det. Et epl'a.xlj. Mul tū serit:multū fenerat tē. Licero itē in Lelio inqt:Ut enī benefi ci liberalesqꝫ sumus:nū vt exigam⁹ grām:neqꝫ enī beneficiū vene ramur:sed natura ꝓpensi ad liberalitatē sumus. Sic amicieiaꝫ nō spe mercedis adducti:sed q oīs eius fruct⁹ in ipo amoꝛe inest: expetendam putam⁹. Et Pꝛouerb.xix. Fenerat dño:q miseretur pauperis. Aulus Bel.item lib.xvij.c.xij.scribit:fenoꝛ pro fene ro dictum esse:sicuti assentioꝛ pro assentio. Et pignoꝛ pro pigne ro. Et festus inqt fenero ꝛ fenoꝛ dici potest. Sciendū tñ est: fene ro tibi ꝛ fenoꝛ tibi:vt super⁹ patuit idem esse. Fenoꝛ aūtē a te aliud significare:nam idē est quod ad vsuram accipio. Legimus enim lib.xxxj.ff.pꝛope finem. Si aūtē aliquis eoꝝ voluerit ven dere partem suā (domoꝝ supple) vel fenerari supꝫ eam:potestatem habeat vendere coberedi suo:ꝛ fenerari ab eo. Jnueniūtur aūtē ꝛ plura cadē terminatōe diuersa significare:diuersis qdem casib⁹: vt Comitoꝛ illū actiua significatione. Comitoꝛ illo passiua.

Lau.lib.v.c.xxv. Mutuo tibi dicitur. Et mutuoꝛ abs te. Qui mutuat pecuniā dat mutuo. Qui mutuaꝫ pecuniā mutuo accipit.

Māci.ti.lviij. Mutuo ꝛ mutuoꝛ idē significāt:sicuti fenero ꝛ fenoꝛ:vt dixim⁹. Sene.enī epl'a.lxxxij.inqt. Quāto hilarioꝛ est q soluit:qꝫ qui mutuat tē.id est q mutuo accipit. Pꝛisciaꝫ ctiaꝫ

lib.viij.scribit.q̄ multa ancipiti terminatōe in vna eadēq; significatione protulerunt antiqui:vt partio t partior.meridio t meridior. Mutuo t mutuor tc. Quod q̄dez Jsidorus non ignorauit: ait enim lib.xx.c.vij.sic:Sed vtrū latini ab grecis an greci ab latinis hec vocabula mutuassent incertū est.

Lau.li.v.c.xxxj. Resero recido recingo repurgo refodio reprimitro reuinco:sepe vir q̄ppiā a simplicib⁹ in significatione dissen/

Māci.ti.liij. Resero t recingo lōge diuersa significāt /tiunt. a sero t cingo. Ouidi.sine titulo. Ecce corinna venit tunica velata recincta. Et lib.vij.met.de medea. Egredit tectis vestes iduta recinctas: Nuda pedē:nudos hūeris infusa capillos. Proper.li.j. Janua vel dña penit⁹ crudelior ipa. Quid mihi tā duris clausa taces foribꝰ? Cur nunq̄z reserata meos admittis amores tc.

Lau.li.v.c.xxxvij. Adamare est amatorie amare:vt Quit.multis in locis:sed vn⁹ sufficerit. Me q̄dē marite siqs interroget omnes matres liberos suos tanq̄z adamauerint amant tc.

Manci.ti.lx. Adamare est item honeste ac valde amare. Lice. lib.ij.epi.ad curionē. Est enī tibi grauis aduersaria cōstituta t parata incredibilis quedā expectatio:quā tu vna re facillime vinces si hoc statueris quoz laudū gloriā adamaris:q̄bus artibus hec laudes cōparant in his esse laborandum. Et lib.iij.de oratore sic inqt. Deinde ab Antisthene q̄ patientiā t duriciā in socratico sermōe adamarat cynici primū tc. Alibi quoq; eodē in li. ita scribit Demosthenem sequi vultis t si illā p̄claram t eximiā speciē oratoris perfecti t pulchritudinē adamastis tc.

Lau.li.v.c.lxxxj. Eleuo imminuo t extenuo:nusq̄z memini in alio sensum reperisse me tc.

Manci.ti.lxj. Eleuo item significat in altum tollo. Plautus. Lape dum lapidem hunc atq; eleua.

Lau.lib.v.c.lxxxv. Uacas sapientie:das operam sapiētie. Uacas sapientia:careꝰ sapientia.q̄uis carere proprie est vacare quibus indiges tc.

Manc.ti.lxij. M.Tulli⁹ li.j.Tusc.ita scribit: Carere igit hoc significat egere eo quod habere velis. inest enī velle in carēdo tc. postea subiūcit. Dicit etiā alio mō carere:quū aliq̄ non habeas:t nō hīe te sentias etiā si id facile patiare tc. Subsequitur inde: Carere enī sentiētis est:nec sensus in mortuo:nec carere q̄dem igitur in mortuo est. Preterea carere de oibus fere nō solū de illis q̄b⁹ indiges dicit: Nec Pli.li.xxviij.c.j.de capra loquēs ait: Nō eōdem mirꝰ:cū febre negeꝰ carere. Et Oui.li.xv.met. Morte carēt anime. No.itē li.ij.car. Que caret ora cruore nro. Tu vero lector attende

vlterius. Errare illos qui volūt carco habere significatū qō babꝫ desum. Duo enīz carco significat: vt per Ciceronis verba patuit. Ego seꝛ: t nō habeo. Nec idē est desum t nō habeo: vt ignari q̄daz esse cōfendūt: hinc carco sentiētis est. Aliud igitur est carco denaꝛ rijs id est ego denarijs: siue non hēo denarios. Aliud desum: quo ita vtimur. Desunt mihi denarij.

Lau.li.x.c.cj. Exhoꝛreo hāc rē: idē quod expaueſco. Abhoꝛreo ab hac reꝛ: idē est qō perq̄ alienus sum ab hac re. hoc semp postulat huiusmodi ablatiuū: illud vero nunq̄z sed accusatiuū.

Man.ti.lxiij. Abhoꝛreo nō solū ablatiuo iungit: sed etiā actō Catullus enī ait: Scuaq̄z abhoꝛrebas priſci p̄cepta parētis. Poꝛ phyrio itē ode tertia: ubi videlicet: Quē moꝛtis timuit gradū ait: quē moꝛtis inq̄t abhoꝛrere pōt: q̄ mōstra maris t asperrima saxa sine lachꝛymis videre potuit. Apuleiꝰ li.x.met. Nam t q̄d potiſſiꝰ mū abhoꝛreret afinꝰ excogitātes scrupulose tē. Pli.li.xxxvij.capite penul. Jn oī alio vsu acriora abhoꝛrentes.

Lau.li.vj.c.ix. Cui simile est suppetias: pro eo qō est auxilium: vt in .xij. cōmen. cesaris. Et nūciabanꝯ auxilia magna cōtraꝰ opiꝺanis suppetias venire. Et in codē. Suiſq̄z rebꝰ timēs elephanꝺtisq̄z triginta relictis suis finibꝰ oppidiſq̄z suppetias p̄fectꝰ est. Et itez in codē. Aeq̄z suis fugiētibꝰ suppetias ire cōrēdit. Sueto. de Uespasiano. Legatū insup syrie cōsularē suppetias ferentē rapta aq̄la fugauerunt. Suppetias pro auxiliū. Plau. in epidico. Sed memēto siq̄d seuitū senex suppetias mihi cū foꝛce ferre. Jdem in eodem ntō est vsus. Auxiliū mihi t suppetie sunt domi.

Manci.ti.lxiij. Suppetias Laurē. vbiq̄z p̄pro auxiliū accipiꝺtur: sed certe rectius pro ad auxiliū: Exceptis t Suetonij t Plauti exemplis. Jn quibus est ferre.

Lau.li.vj.c.j. Alūnus enī significat. (Nonꝰ Marcellꝰ inq̄t) t q̄ ab aliquo aliꝰ est t qui aliquē aluit. Cui in p̄ma significatiōne suffragoꝛ: in secūda refragoꝛ tē.

Māci.ti.lxv. Alūnus q̄dē vt Nonꝰ Marcellus ait significat Syllꝰ nāq̄z lib. scribit. Palladē ita loui loq̄ntē: Nō teucros dele re aderā: sed lumē alūne Hānibalem lybie pelli florentibꝰ annis Uita: atq̄z extingui p̄moꝛdia tāta negabā. Et Pli.li.iij. de italia loquēs ait: Terra oīm terrarū alūna: eadē t parēs numine deum electa. Jn calce q̄z totiꝰ opis inter multas italie laudes inq̄t: Jtalia rectrix parēsq̄z mūdi alia. Strabo etiā li.v. de Sabina loq̄ns: ita latine dicit: Ut aūt sūmatim dicā. Jtalia cuncta peconꝫ t fruꝛgū p̄stantissima nutrix est: hec addit vt illud terra oīm terrarum alūna: nutrix sine ꝯtrouersia intelligaꝯ. Uer. tē in cyri sic. Maꝛ

gna q̄ror nec vt illa q̄dē cōis alumna. Oībus iniecta tellus tumulabit arena. Et Curti⁹ li. viij. scribit Alexādrū cōmilitones alloquētem inter plura t illa dixere. Oro q̄soq; ne humanarū rerū terminos adeūtem alūnū cōmilitonēq; vīm ne dicā regē deseratis.

Lau. li. vj. c. xv. Nūcius inq̄t Seruius est q̄ nūciat: qđ aūt nunciat licet neutro dicat tñ inuenit t masculino. Miror cur ita dixerit: ego q̄dem nusq; hoc nūcium legi: ac ne ipe q̄dem: vt opinor. Cū fest⁹ pōpeius vetustior eo auctor ita scribat: Nūcius t res ipa t nūcius dicitur.

Māci. ci. lxvj. Seruiū nō errasse antiquoꝝ testimonia pbāt. Lucreti⁹ enī ait: Et ad calidū decurrūt nūcia sensum. Catull⁹ de berecynthia t Atys. Feminas decoꝝ ad aures noua nūcia referēs. Tibullus lib. iij. in epla. Dū melioza ferāt. Dū vera monēt vēture nūcia sortis. Vera monēt tuscis exta probata viris.

Lau. lib. vj. c. xlj. Neq; vero sicut reperitur fundus t fundum: ita reperitur punctus t punctum. Errantq; philosophi quū punctus t linea dicunt tē.

Manci. ci. lxvij. Punctus. g. m. apud Plinīū legitur. Is enī lib. ij. c. lxx. ita scribit: Ne tot portiones terre immo vero vt plures tradidere mūdi pūctus: neq; enī est aliud terra vniuersa: hec est materia glorie nostre: hec sedes: hic honores gerimus: hic exercemus imperia: hic opes cupimus tē. Nonⁱ⁹ Marcellus in primis vocib⁹. Stigmatias veteres pūctos in notis dici voluerūt.

Lau. lib. vj. c. lx. Corrūpere est illō vlpiane atq; pōponi linguā latinā: nō adiuuare. Quis vnq; dixit quot dieb⁹: t nō potⁱ⁹ quotidie. quis etiā quot mēsibus t nō singulis mēsibus.

Manci. cij. lxviij. Sicuti q̄annis dō: pro singulis annis: ita t quot dieb⁹: t quot mēsibus pro singulis diebus mensibusue dici potest. Unde cato in re rustica capite. xliij. sic ait Si voles vinea cito crescat: t olea quā seueris: semel in mense sarrito sulcos: t circū capita oleagina quot mensibus (donec trime erunt) fodere oportet: eodem modo ceteras arbores procurato: t Plau. in sticho inquit. Vos meministis quot kalēdis petere demetium cibum. Qui minus meministis qđ opus sit facto facere in edibus. Varro pretereea de lingua latina vbi de via sacra loquitur sic ait: Qua sacra quotquot mēsibus ferūtur in arcem. Apule. li. xj. Quot dies obibā culture sacrorū mysteriū. Hec hactenus nicolae rube doctorum antistes mihi noranda (cur sim nāq; laurentij opus perlegimus) occurrerunt. Sique alia forte occurrent ijs adijciem⁹. Poterunt quoq; alij lingue latine studiosissimi plura forsitan deprehendere. Tu vero hec qualiacūq; a nobis primum animaduersa

hilari frõte suscipies. Uiue z Uale: meqz vt facẽ ama. Datũ Uenetijs Pridie Kalen. Februa. M.cccc.xcij. Finis Limeĩ Uallã

Antonio mãcinello generosissimo

adolescẽti Hieronymo Omphredi Justinião: Patricio Uenero Prothonotario apostolico: Archidiacono Concordiensi.

Quo verba in ordinem primum redacta: vbi nam primus orator: vbiue monumentis z litteris primũ commissa oratio quis orationem primus omnium scripsit: quis oratorie campos primus aperuit: z plura hmõi scriberem hoc loco Hieronyme benignissime: nisi iã pridẽ in scribẽdi orãdiqz mõ satis (vt nosti) apuissem. Itaqz illo omissis ostẽdaz Rhetoricẽ adherẽniũ. M. Tul. Ciceronis (nõ alteri vt q̃daz vulgo cõtendũt) eẽ. Id aũt ipsi tullij verbis patebit argumento firmissimo. Scribit em̃ primo adherẽniũ li. vbi de Uerisimili narratiõe meminit: hmõi verba: Adhuc que dicta sunt arbitror mihi constare cũ ceteris artis scriptoribus nisi quia de insinuationibus nos noua excogitauimus: q̃ eas soli nos prẽ ceteros in tria tẽpora diuisim̃: vt plane certã viã z pspicuã rõnez exordioz haberemus. Hec ille. In rhetoricis itẽ ỗ inuẽtiõe: vñ hec ad herennniũ (vt patet) maxima ex pte ferme excerpta est. Insinuatio in tria q̃z tpa diuisa est. Scribit enim in illis ita: Nũc insinuatões quẽadmodũ tractari cõueniat deinceps dicẽduz videt. Insinuatõe igit vtẽdũ est: cũ admirabile genus cause ẽ: hoc est (vt ante dixim̃) quũ animus auditoris infensus est. Id aũt tribus ex causis maxime fit. Si autẽ inest in ipa causa q̃dam turpitudo. Aut si ab ijs qui ante dixerũt iam quiddaz auditori psuasum videt. Aut si co tpe locus dicẽdi dat: quũ iã illi quos audire oporteat: defessi sũt audiẽdo 2c. Audebũt ne iam amplius Ciceronis esse rhetoricen ad herennium negare? Preterea in opere ipso ad herennium inquit: Deinceps de insinuatõe aperiẽdũ est. ã rhetoricis vo de inuentõe idẽ fere sic em̃ ait. Nũc insinuatões quẽadmodũ tractari cõueniat: deinceps dicendũ videt. Ciceronis ergo rhetoricẽ ad herẽniũ esse: quid dubitãt? De. L. aut herẽnio Sallustiã meminit. Aulus Gel. em̃ li. ix. c. xx. ita scribit. Sal. quoqz ppterea tum in verbis retinentissimus cõsuetudini concessit: z priuilegium qõ de. Cn. Pompeij reditu ferebatur legem appellauit. Uerba ex secũda eius historia be sũt. Nã syllã consulem de reditu eius legẽ ferẽtẽ ex cõposito tribunus plebis. C. herenni⁹ phibuerat. Hec ille. Quod idẽ argumẽtũ est Ciceronis esse rhetoricẽ ipaz ad herẽniũ. Cũ codẽ fuerit tpe: herẽnioqz dominus amicissima Cice-

roni. Nam in oratõe pro. M. Celio ita scribit: Animaduerti eñ iudices audiri a vobis meũ familiarẽ. L. herẽniũ patrẽ tẽ. Est ꝛ aliud argumentũ quũ ait. Etsi negocijs familiaribus impediti vir satis ociũ studio suppeditare possum⁹ ꝛ id ipm qđ dat ocij libenti⁹ in phia ꝓsumere cõsueuim⁹ tẽ. Solet enĩ. M. Tul. Cicero sepe idẽ fere suis libris inserere. Uñ in plogo tuscu. questionũ ait idẽ pene: nã ita incipit: Cum defensionũ laborib⁹ senatorijsqꝫ munerib⁹ aut oĩno aut magna ex pte essem aliqñ liberat⁹: rettuli me brute te hortãte maxime ad ea studia: nõ reuento aio remissa tpib⁹: longo interuallo intermissa reuocaui. Et paulo inferius. Phia latuit vsqꝫ ad hãc etatẽ: nec vllũ habuit lumẽ lĩaꝫ latinaꝫ ꝛ excitãda nobis est: vt si occupati ꝓfuim⁹ aliqđ ciuib⁹ nr̃is: prosimus etiã si possum⁹ ocioſi tẽ. Latẽ q̃rto ad lentulum in epi. ad Seruiũ sulpitiũ sic. Nõ amicoꝫ negotijs: nõ reip. ꝓcuratõe impedicbant cogitatões mee. In septima quoqꝫ philippica ita: Omne eñ curriculũ industrie nr̃e in foro: in curia: in amicoꝫ piculis ꝓpulsandis elaboratũ est. Patet ne iã rhetoricẽ ad herẽniũ Ciceronis esse: Ita quidẽ. Taceo aũt Priscianũ ꝛ eo antiq̃orẽ Hierosanctũ pluresqꝫ alios: q̃ sepi⁹ Ciceronẽ ad herẽniũ citãt. Taceo itẽ illud: qđ ipemet Cicero ad herenniũ li. j. a seipo exẽplũ ducens sic ait: Paterfamilias quũ filiũ heredẽ testamẽto faceret: vasa argentea vxori legauit: hoc modo. Tul. heres me⁹ Terentie vxori mee triginta põdo vasoꝫ argẽteoꝫ dato q̃ volet. post mortẽ eius vasa ꝓciosa ꝛ eclata magnifice illa petit. Tulli⁹ se que ipse volet in triginta põdo ei debere dicit. Cõstitutio ex ambiguo tẽ. Itaqꝫ nõne ꝛ hoc firmissimũ est argumẽtũ: ꝛ illi primo cõueniẽs. Si eñ ali⁹ a Cicerone rhetoricen ad herẽnium scripsisset: nunqꝫ ꝓfecto nec Tullij nec Terẽtie meminisset: cũ vti oñdim⁹ de insinuatõe diserte illa: Adhuc q̃ dicta sunt arbitror mihi ꝓstare cuꝫ ceteris artis scriptorib⁹: nisi qꝫ de insinuatõib⁹: nos noua excogitauimus tẽ. Quc q̃dẽ Cicero pri⁹ scripserat. Nõ meminisset inquã: Nec tullij nec terẽtie: ne furtũ illua potissimũ deprẽderetur quũ sibi Cice. inuẽta de insinuatõe assumpsisset: vt plurima ex illo eodẽ ope. Oõ vt mihi credaꝫ agedum queso Hieronyme generosissime passim ꝓcepta illa de inuentõe cũ ꝓceptis ad herrẽniũ cõferas. Uidebis enĩ sepissime eadẽ verba in eisdẽ clausulis posita: ꝓceptaqꝫ eadem. Que quidẽ si cũ nr̃is vigilijs sepe relegeris Justiniane mi humanissime: quã tibi natura tribuit eloquẽtiã: splẽdidiorẽ locupletiorẽqꝫ reddes facillime. Est enĩ ire acumẽ igenij ꝓspicax. Est ille memorie duplex effect⁹. facile nanqꝫ ꝓcipis fideliter cõmẽs: q̃cunqꝫ semel accepis. Est inde rerum multarũ cognitio: accedit naturale

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

decoris mun⁹: accedũt mores ꝯoptimi. Quis enĩ te ꝓbitate gr̃a cõtinentia modestia pietate religione inter equeuos prestantior. Felices igĩt tali filio parentes: felices amici: felix t patria. qõ autẽ cõmentariolus iste ad primi dũtaxat voluminis calcẽ puenerit. nulla est alia causa: nisi q⁹ dũ opus id Rome publice ꝓfitebar añ diẽ reliq̃ puinciã Uenetias petitur⁹. Nec vlterius addere libuit. Quãtos enĩ labores (vt prima saltẽ cõmentariox meox in Iuuenalem et horatiũ Flaccũ editio emẽdatior vagaret) sum passus: at in alijs itẽ opusculis: te fugit minime. Scito aũt voluminum q̃ttuor primũ esse difficillimũ: quocirca maiori cura maioriq̃ studio opus fuit. In reliq̃s vbi occasio dabit aliq̃d ope nr̃e adijciet. Addo vlteri⁹ anteq̃ istec collegissem vidisse me cõmẽtarios quosdam sine certo autoris noie: q̃bus quum multa meo marte: tum noua: tũ necessaria adjci posse viderẽ: eo libẽtius in romano gymnasio rhetoricen ad herẽniũ ꝓfitebar. Hinc q̃cunq̃ eo tpe legenti mihi oblata sunt: et in libello notata: nũc impssoribus trado. Scpe enĩ vir egregius Antoni⁹ Moretus Brixiẽsis: pitus q̃dem et cui studiosi oẽs ob ei⁹ in imprimẽdis libris curã t studiũ debent: illa t si minime ad opis finẽ puenerãt a me petijt. Itaq̃ t aio t occasioni satisfacere volui. Naz ppe diẽ Uenetijs soluã: patriã coniugẽ filios reuisurus iam triẽnium absens. Tibi aũt cõmentariolus istũ Hyeronime gratiosissime dedico: tuo erga me aio: me aq̃ in te beniuolentia motus. Uale t salue: Mãcinellumq̃ tuum vt facis ama. Datum Uenetijs. viij. idus Nouembris. Millesimo quadringentesimo nonagesimotertio.

Tituli in primum Rhetoricen ad herennium.

De oratoris officio Tit.j.
De trib⁹ causaq̃ generib⁹. Ti.ij.
De quinq̃ reb⁹: seu officijs oratoris Tit.iij.
De ser trib⁹ inuẽtõis Ti.iiij.
De q̃ttuor cãrum gñib⁹ Ti.v.
De exordio Tit.vj.
De exordio scõm cause gen⁹ t q̃litatem Ti.vij.
De docilitate t attẽtõe Ti.viij.
De beniuolẽtia t nr̃a psona.ti.ix
De beniuolentia ab aduersariorum persona Ti.x.
De beniuolentia ab auditorum persona Ti.xj.
De beni.ab rebus ipis Ti.xij.
De insinuatione Ti.xiij.
De insinuatione. si persuasus auditor fuerit Ti.xiiij.
De insinuatione si defessus est iudex audiendo Ti.xv.
De in si.t pncipij dria Ti.xvj.
De pnci.exordẽde cãe Ti.xvij.
De vitioso exordio Ti.xviij.
De trib⁹ narrationũ gñib⁹. ti.xix
De scõo gñe narrationũ Ti.xx.

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

De tertio narrationũ gñe. ti. xxj
De breui narratõe Ti. xxij.
De dilucida narratõe Ti. xxiij.
De verisili narratõe Ti. xxiiij.
De causarũ diuisione Ti. xxv.
de ꝓfirmatõe ꝛ ꝓfutatõe. t. xxvj
De cõstitutione Ti. xxvij.
De iurediciali Ti. xxviij.

Anto. Mancinelli cõmentariolus in Rhetoricen ad herẽniũ Ad Hyeronymũ Omphredi Justinianũ Patritiũ Venetũ: protho notariũ apostolicũ: archidiaconũ Lõcordiensem.

[Si negocijs familiarib⁹ impediti]. Primũ benivolentiam captat a ꝑsona sua. ostẽdit eñ qualis fuerit amicus: quum dicit se negotijs familiarib⁹ impeditũ fuisse: quum etiam proferet quecꝫ incõmoda: quecꝫ difficultates circa studium suum essent. Nam vix satis ocium illi suppeditare poterat: demũ instãtibus quoꝫ difficultatibus amico obsequi velle ostendit. Captat benivolentiam ab auditoris ꝑsona: quũ dicit illũ nõ sine causa rhetoricen cognoscere voluisse. Inde ab rebus ipis. Laudando eñ extollit illas: nam inquit in se nõ parum fructus habere dicendi copiã cõmoditatemꝫ orationis. Docilem postea reddit auditorem ibi: quas ob res. Ostendit quippe se necessaria tm copie dicendi scripturũ. Postremo attentum facit ibi [Nuncne nimiũ longa sumaꝫ oratio] Pollicet nãꝫ tamiã de re ipa dicere. [Et si] coniũctio est aduersatiua. est autẽ aduersatiua: que aduersum cõuenieñti significat: vnde se impeditũ ostendit negocijs familiaribus ita vt studio vacare vix possit [Et si negotijs] ordo est. O Lai herenni voluntas tua cõmouit nos vt de ratione dicendi cõscriberemus: ne aut tua causa noluisse: aut fugisse nos laborem putares [Et si negotijs familiarib⁹ impediti ꝛc] Quotiens eñ insunt ꝗbus licet et si ꝗꝫ ꝗꝫ similiaqꝫ ꝛ tñ: nimirũ: a verbo cui adhebebat tamẽ: ipo tamẽ excusso incipienda est cõstrui oratio: qõ iccirco in ligatura ꝛ quasi iunctura orationis insertũ est. qz oratio vnde nõ debuerat inceperat: qõ si principali verbo cepisset: supuacuum fuisset inserere tñ. Tunc igitur quũ recte inchoat illã dictionem vt supfluaꝫ quasi functã officio suo debemus abijcere [Negotijs familiaribus] actionib⁹ causarũ: ꝛ defensionib⁹ amicorũ. Hit eñ lib. iij. epla Ad Scruium sulpitium. Non amicoꝝ negocijs: non reip. procuratõe impedicbantur cogitationes mee. Et philippica septima inquit. Omne eñ curriculũ industrie nre in foro in curia in amicoꝝ periculis propulsandis elaboratũ est. In fine etiam libri primi ad herenniũ illã scribit. Et si quo tardius hecꝫ studes absoluẽtur: tũ rerũ magnitudini: tũ nris ꝗꝫ occupatõib⁹ assignare debebis [Negocijs] negociũ dictũ ꝙ nõ sit ocium: vt scribit Fe

stus: vt vero Fabi. li. ij. ait sic diffinit Appollodor⁹. Negociũ est cõgregatio personarũ locor⁹ tẽpor⁹ cãr⁹ factor⁹ instr⁹ sermonũ scriptor⁹ t nõ scriptor⁹ [Familiaribꝫ] familiares ex eadem familia dicebant olim: vt scribit Festus. Amicus aũt familiaris et necessarius q̃ pacto differãt. M. Ci. in oõne p rege Deiota. pãdit his verbis. Laboro equidẽ regis deiotari cã q̃ cũ mihi amicitia po.ro. cõciliauit hospitiũ voluntas vtriusq̃ cõiunxit. familiaritatẽ cõsuetudo attulit: sũmaz vo necessitudinẽ magna ei⁹ officia in me t in exercitũ meũ effecerũt tẽ. [Otiũ] quietẽ occasionẽ t tẽporis iportunitatẽ: vacationẽq̃ a labore. Cicero aũt li. v. tusc ait. Quid est cũ dulci⁹ otio litterario. vbi p labore studij otiũ accepit: quia his qui studijs operã dãt necesse ẽ vt nõ negocioſi sint [Studio] Studiũ: est animi ad aliq̃d agendũ pertinacia: vl studiũ est animi cõsensus ad aliquid vtrũq̃. Victorinus scribit lib. j. rheto. Ubi etiã Cicero inq̃t Studiũ est aĩ assidua t vehemens ad aliquã rẽ applicatã cũ volũtate occupatio. vt phic poetric geometrie litter⁹ [Suppeditare] subministrare [Possum⁹] possum⁹ p̃sent⁹ indicatiui voce in antiquis legitur: t ita legendũ est Nam et si t q̃q̃ indicatiuũ semp ascisc̃it. In principio. s. oratorũ epistol⁹ libr⁹. Quãuis t lz in hoc loco raro i ceter⁹ oĩa idifferenẽ [In phia] Moralẽ itelligit q̃ oratore valde est necessaria Ieaq̃ nisi eã tenuerit nihil inq̃ magn⁹ esse possit habebit. Fabi⁹ itẽ li. ij. ait q̃ rhetorice locũ in erbice negocialẽ assignãt. i pragmaticõ. t Cicero lib. j. tusc. phiaz studiũ sapientie interp̃etatur. Et li. v. ciusdẽ opis phos sapiẽtie studiosos appellat. Ubi ẽt de phia sic ait: O vite phia dux O virtut⁹ indagatrix erpultrix vitior⁹um: q̃d nõ mõ nos sed oĩno vita hoĩm sine te esse potuisset. Tu vrbes pepisti. Tu dissipatos hoĩes in societatẽ vite cõuocasti. Tu eos inter se p̃mo domicilijs deinde cõiugijs: tũ litter⁹ t vocũ cõiũctione iũxisti. Tu inuentrix legũ: tu magistra morũ t disciplina fuisti. Adte cõfugim⁹: a te opẽ petim⁹. Tibi nos vl ãtea magna ex parte: sic nũc penitus totosq̃ tradim⁹: hec Cicero. Qui etiã lib. j. tusc. sic dixerat. Phia vo omniũ mater artiũ q̃d est aliud nisi vt Plato ait donũ: vt ego inuẽtũ deor⁹ Hec nos p̃mũ ad illor⁹ cultum: deĩde ad ius hoĩm q̃d sitũ ẽ in generis humani societate: tũ ad modestiã magnitudinẽq̃ animi eruditit. Eadẽq̃ ab animo tanq̃ ab oculis caliginẽ dispulit tẽ. Idẽ vo li. j. de oratore scribit q̃ mõ phia in tres p̃tes ẽ distributa. In nature obscuritatem. In disserẽde subtilitatẽ. In vitã atq̃ mores tertiũ gen⁹ inq̃t: q̃d sẽp orator⁹ fuit nisi renebim⁹ nihil oratori in q̃ magn⁹ esse possit reliquem⁹. Macrobi⁹ etiam lib. ij. de som. scribit philosophiam tri

plicẽ esse. moralẽ: naturalem: ꝛ rationalẽ. Moralis est q̃ docet moꝝ elimatã pfectionẽ. Naturalis q̃ de diuinis coꝛpoꝛibus disputat. Rationalis: quũ de incoꝛpoꝛeis sermo est que mens sola cõplectitur. Est aũt phia vt scribit Alcinous: affectio sapiẽtie: que soluit ac reducit ad intelligibilia: cõuertitq̃ nos ad ea que sunt secundũ veritatẽ [Uoluntas] Uolũtas est que q̃d cũ ratione desiderat. estq̃ in solo sapiẽte. Que aũt aduersus rationẽ incitata est vehemẽtius: ea libido est vel cupiditas effrenata: que in oĩb⁹ stultis inuenit. Auctoꝛ est Cicero lib. iiij. tusc. [De ratione dicend] piphrasis est vel interptatio rhetoꝛices [Cõscriberem⁹] de oĩbus ptibus simul docentes. Unde in pꝛologo lib. iij. ait. Ne quid tibi rhetoꝛice artis deesse possit [Rhetoꝛicã] rhetoꝛicen in latinũ trãsferẽtes: tũ oꝛatoꝛiã tũ oꝛatoꝛicẽ noĩauerũt: vt docet Fabius. lib. ij. c. xv. Et li. v. scribit q̃ rhetoꝛice est benedicẽdi scia. Aut rhetoꝛice est inueniẽdi recte ꝛ disponẽdi ꝛ eloquẽdi cũ firma memoꝛia ꝛ dignitate actõis scia [Si recta intelligẽtia] scribit Cicero in pꝛobemio rheto. Sapiẽtiã sine eloquẽtia parũ pdesse ciuitatib⁹: Eloquẽtiã vero sine sapiẽtia nimiũ obesse plerũq̃: pdesse nunq̃. Fabius. li. xij. scribit q̃ si vis illa dicendi malicia instruxerit: nihil sit publicis priuatisq̃ rebus pniciosius eloquẽtia. Intelligẽtia aũt vt Cicero circa finẽ rheto. docet est p quã anim⁹ ea pspicit q̃ sunt. est enĩ vna ps pudẽtie. Pꝛudẽtia vero est rerũ bonarũ ꝛ malarũ scia. Partes ei⁹ memoꝛia: intelligẽtia. puidẽtia. Memoꝛia est p quam anim⁹ repetit illa q̃ fuerũt. Intelligẽtia est tẽ. vt diximus. Pꝛouidẽtia est p quã futurũ aliq̃d videt anteq̃ factum est [Definita] certa [Quas ob res] Docilẽ facit auditoꝛẽ: oñdens se necessaria tm copie dicẽdi scripturũ [Arrogãtie] Arrogãs pclara ꝛ ea q̃ nõ insunt ꝛ maioꝛa q̃ insunt fingere sibi videt. Dissimulatoꝛ aũt pꝛa negare q̃ sibi insunt aut iminuere solet. Ita interpꝛat li. iij. cth. Aristotelis Argilopylus [Ut ars] Diuidit rhetoꝛica in artez artificẽ ꝛ opus. Ars est q̃ disciplina pcipi dz. Ea est bñ dicẽdi scia. Artifex est q̃ pcipit hãc artem i. oꝛatoꝛ cuius est summa bñ dicere [Opus] q̃d efficit ab artifice. i. bona oꝛatio. Hec fabi⁹ li. ij. scribit [Rõnẽ dicẽdi] rhetoꝛices definitio [Questus lucri glia] Glia est illustris ac quagata vel in suos ciues vel in patriã vel in oẽ gen⁹ hoim fama meritoꝛ. Auctoꝛ Cicero in oꝛatõe p. M. Marcello Idẽ volij. sic ait: Glia est frequẽs de aliq̃ fama cũ laude [Non cm̃ spe q̃stus] Beniuolũ maxime erga berẽniũ auctoꝛ se hic ostẽdit. cũ non q̃stus nõ glie cã scripserit: sz dũtaxat vri amico obseq̃ret. industria cura laboꝛe studio [Moꝛẽ geramus] obsequamur [Nũc ne nimiũ] Attẽtũ facit auditoꝛẽ. pollicet cm̃ iamiam de re

dicere [Sz] supple de re dicere incipiem⁹: Artẽ sine assiduitate dicẽdi [Multo labore] Assiduo studio: varia exercitatõe: plurimis experimẽtis: altissima prudẽtia: pñtissimo cõsilio constat ars dicendi: vt scribit Fabius lib.ij. [Ratione] Causa est q̃ nos impingit ad aliq̃d faciẽdum. Ratio aũt qua vtimur in faciẽdo. Seruius auctor in ar. Victorin⁹ vero lib.j.rhet. sic ait Causa est animi impulsus ad aliq̃d agendũ. Ratio est gerendoꝝ ordo ex causa veniẽtiũ: vt q̃d suo loco facias ac dicas intelligas [Preceptiõis] disciplinę. Precepta eñ t p̃ceptiones indifferẽter pro disciplina ponimus [Accõmodari] adiũgi. Uerg.li.ij.enei. Lateriq; arguũ accõmodat ensem. De oratoris officio. Tit.j.

[Oratoris officiũ] Orator est vir bonus dicẽdi pitus: vt. M. Cato diffinit auctore fabio lib.xij. Uir bon⁹ aũt cõsistit natura moribus vita artib⁹. Dicẽdi pitus cõsistit artificiosa eloquẽtia: que cõstat partibus q̃nq;. Inuẽtione: Dispositione: Elocutiõe: Memoria: pronunciatione: t in fine officij quod est aliq̃d persuadere. Utq; Cice.li.j.de oratore scribit. Is orator erit qui q̃cunq; res inciderit qua sit dictione explicanda prudẽter t cõposite t ornate t memoriter dicet cũ quadã actõis etiã dignitate. Ut Victorinus inq̃t. Orator est q̃ in causis priuatis ac publicis plena t perfecta vtitur eloquẽtia. Rhetor est q̃ docet litteras atq; artes: traditor eloquẽtie. Sophista est apud quẽ dicẽdi exercitiũ dicit [Officiũ est] Officiũ ẽt q̃si efficiũ ab efficiẽdo q̃d vnicuiq; psone congruit. Ut donatus in adelphis inq̃t. hinc Victorin⁹ ait Officiũ est q̃d exlegibus vel ex natura necesse est nos implere [De ijs rebus posse dicere] Cice.li.j.de oratore ait. Oratorẽ plenũ atq; perfectũ esse eũ qui de oibus rebus possit copiose variceq; dicere. Fabi⁹ etiã lib.ij. scribit. q̃ vis oratoris pfessioq; ipa bñdicendi hoc suscipe ac pollicerividet: vt oĩ de re q̃cũq; sit proposita ornate ab eo copioseq; dicat [Dicere] Scribit Cice. in Bruto dicere ꝓprie esse oratoꝝ: loq̃ vo dialeticoꝝ. Et de claris oratoribꝫ inq̃t. q̃ fuit duc sume in oratore laudes. Una subtiliter disputãdi ad docẽdũ. Altera grauiter agẽdi ad aĩos audiẽtiũ pmouẽdos [Ad vsum ciuilẽ] ad ciuiũ vtilitatẽ. lib. etiã. j. rhe. ait oratoriã facultatẽ ciuilis scie prez esse [Moribꝫ t legibꝫ] Mos est institutũ patrũ primẽs maxie ad religionẽ cerimoniasq; deoꝝ antiquoꝝ auctore festo. Lex aũt est rõ sũma insita in natura: q̃ iubet ea q̃ faciẽda sunt ꝓhibetq; contraria: vt Tulli⁹ lib.j.de legib⁹ inq̃t. Secũdo vero ait. Cõstat ꝓfecto ad salutem ciuiũ ciuitatũq; incolumitatẽ vitãq; oĩm q̃eram t brãm cõditas esse leges [Assensione] .i. cõsensu. Quoad ei⁹ fieri poterit: quanctũ in ea re Bellius quoq; lib.xiij. in principio sic ait: Capita autẽ lo-

cor argumẽtorũq; q̃b⁹ vsus est q̃ ad ei⁹ meminisse potui egressus ibi exauditõe ꝑpere annotaui. De trib⁹ causaꝝ gñib⁹. Li.ij.

[Tria sũt genera causarũ] Phs etiã in Re.ad Alc.sic ait. Tria sunt genera ciuiliũ causarũ. Deliberatiuũ. Demonstratiuũ. Judiciale. horũ aũt species sunt septẽ. Suasio: dissuasio: laus: vituperatio: accusatio: defensio: ⁊ q̃stio: in q̃b⁹ oĩs versatur oratio [Causarũ] Causa est negociũ oĩbus suis partib⁹ spectãs ad q̃stionem. Aut causa est negociũ cuius finis est cõtrouersia sic definit Apollodorus vt scribit Fabius lib.iij. Hermagoras vero Causam esse dicit rem q̃ hz in se cõtrouersiam in dicẽdo positã: cũ certarũ personarũ interpositõe. Auctor Lice.lib.j.rheto. [Demonstratiuũ] id etiã laudatiuũ. Fabius lib.iij. appellat [Persone] Persona est rõnalis substãtia qua sermo expletur: vt scribit diomedes [Laudem] Laus est expositio bonorũ: que alicui accidunt persone vel cõiter vel priuatim. Communiter vt laus hoĩs. priuatim vero vt laus socratis. Priscianus auctor ex hermogene [In cõsultatõe] in deliberatõe vel q̃stione infinita. Oĩs em̃ oratio est aut de infinite rei q̃stione sine designatione ꝑsonarum aut tẽporũ. aut de certis in personis ac tẽporibus locata. In vtraq; aũt re quicq̃d in ꝯtrouersia veniat in eo queri solet aut factũ ne sit: aut si est factus quale sit: aut etiã quo nomine vocetur: aut q̃ nonnulli addunt rectum ne factũ esse videatur. hec scribit Lice.li.j. de oratore. Consultare vero est deliberare ⁊ aliq̃d petere. nisi enĩ adsit q̃ consilium petat: ⁊ qui cõsilium det nõ est deliberatio siue cõsultatio. Cõsultare igitur quũ altera pars petit: altera dat cõsiliũ. Questio autẽ duas partes habet. Infinitã quã ꝯsultationem: ⁊ definitã quam cõtrouersiam noiat Lice. in pticionibus. Et in topicis ait q̃ questionũ duo sunt gña. Unũ cognitõis: alterũ actionis. Cognitõis sunt he quarũ finis est sciẽtia: vt si querat. Natura ne ius ꝑfectũ sit an ab aliqua q̃si conditõe hoĩm ⁊ pactione. Actionis aũt huiusmodi exẽpla sunt sit ne sapientis ad remp. accedere. Hec ⁊ plura de Questione. Lice. in topicis [Suasionẽ ⁊ dissuasionẽ] Suasio est ad aliq̃d eligẽdũ aut dicendũ agendũue exhortatio. Dissuasio vero ne q̃d eligatur aut dicatur agaturue dehortatio: ira scribit interpres aristotelis philelphus in rhet. ad alexandrũ [In cõtrouersia] in questione definita [Accusationez aut petitionẽ] Accusatio est iniuriaꝝ delictorũq; expositio. Defensio aũt est delictorum ⁊ iniuriarũ q̃ vel in accusationẽ vel in suspitionem venerint dissolutio. vt legitur apud philosophũ in rhet. ad alexandrũ. Petitio vero est quum aliquid ab reo ipso per actorem petitur.

De quinq; rebus seu officijs oratoris. Titu.iij.

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

[Nũc q̃s res] Idẽ Cice. lib. ij. de oratore ita scribit: Deniq; q̃q; faciũt quasi mẽbra eloquẽtie. Inuenire q̃d dicas: inuẽta dispone re: deinde ornare verbis. post memorie mãdare. tũ ad extremum agere t pnũciare. Et lib. j. eiusdẽ operis ita prius dixerat: Quũq; esset oĩs oratoris vis ac facultas in q̃q; ptes distributa vt debeã ret repire primũ quid diceret: deinde inuẽta nõ solum ordine: sed etiã monumẽto quodã ac iudicio dispẽsare t cõponere. tũ ea deniq; vestire atq; ornare oratõe: post memoria sepire. ad extremuz agere cũ dignitate t venustate. De dispositõe t reliq̃s late inferi⁹ suo loco tractabit [Idoneox verbox] Verbox ea sunt maxime pbabilia q̃ sensum animi nostri maxime pmunt. atq; in animis iudicũ qõ nos volumus efficiũt. Fabi⁹ lib. viij. inq̃t [Sẽtẽtiax] idoneorũ supple Snia autẽ est aduersus res oĩs opinionis pro pric declaratio: vt interpres pbi in rhet. ad alex. ait. Fabius itẽ lib. viij. scribit. Sniam veteres qõ animo sensissent vocasse. vñ t iuraturi ex animi nostri snia t gratulãtes ex snia dicim⁹. Prisc. aũt ex hermogene ait. Snia est oratio generalẽ pnunciationẽ habẽs hortans aliquã rem vel deterrẽs id est dehortans vel demõstrans quale sit aliq̃d. Tu vero latius de hac videto inferi⁹ vbi de dignitate tractatur. Fabius lib. x. scribit. Sniam esse decretum quoddam atq; preceptum qõ de re. i. de iudicio rei queri põt. Et lib. viij. ad herẽniũ legit ita. Sentẽtia est oratio sumpta de vita que aut quid sit aut quid esse oporteat in vita breuiter ostẽdit. hoc pacto: Difficile est primũ virtutes reuereri q̃ semp fortuna fœda sit vsus. Item liber est is existimãdus q̃ nulli turpitudini seruit [Accõmodatio] adiũctio [Memoria] De hac Cice. lib. j. de oratore sic ait. Quid dicã de thẽsauro rerũ oĩm memoria q̃ nisi custos inuentis cogitatisq; verbis t rebus adhibeat: intelligim⁹ oĩa etiã si preclarissima fuerint in oratore peritura [Dispositionis] id est ordinis. Ordo cũ maxime lumẽ memorie affert: qõ latius explicabit inferius suo loco [Pronũciatio] actio q̃ in dicendo vna dñat: de qua plenius suo loco habeb [Vocis] vultus gestus. Affect⁹ oĩs lãguescat necesse est: nisi voce vultu totus pe habit⁹ corpis inardescat: vt fabius inq̃t lib. xj. Dominat aũt in pnũciatione maxime vultus. decor quoq; a gestu atq; a motu venit [Moderatio] temperantia [Cũ venustate] cũ decore dignitate gratia t venere. Ab venere cũ venustas dicit. Nã Cice. lib. j. offi. tradit pulchritudinis duo genera. quox in altero Venustas sit: in altero dignitas. Venustatem mulierẽ dicere debem⁹ inq̃t: dignitatẽ virilem [Preceptio] disciplina [Cũ diligenti rõne] Exactissimo cũ iudicio circa imitationẽ examinãda sũt oĩa. Primũ q̃s imitemur. nã sũt plurimi

qui similitudinẽ pessimi cuiusq; t corruptissimi cõcupierint. Tũ in ipis quos elegerim⁹ qd sit qd nobis efficiendũ cõparemus. nã magnis auctoꝛib⁹ incidũt aliq; vitiosa: t a doctis inter ipos etiã mutuo repbensa. Ergo primũ est qõ imitatur⁹ est qsq; intelligat t qre bonũ sit sriat. Tum in suscipiẽdo onere cõsulat vires suas. Nam quedam sunt imitabilia: quibus aut firmitas nature non sufficit: aut diuersitas repugnat. id fabius scribit lib. x.

De sex partibus inuẽtionis. Titu. iiij.

Narratio inqt fabius. lib. iiij. est rei facte aut vt facte vtilis ad persuadẽdum expositio. Cice. vero in partitionib⁹ sic: Narratio est rerũ explicatio t qdam quasi sedes t fundamẽtum cõstituẽde fidei. [Proinde] vt. i. veluti. non em illa tm narrant q̃ gesta sunt: sed etiã illa que nõ gesta sunt aut geri potuerũt. [Quid in ꝯtrouersia sit.] Omne quod in cõtrouersiam venit id aut sit aut ne sit aut quid sit aut quale sit querit: vt Cice. tradit in partitõib⁹. supius aũt dixim⁹ Cõtrouersiã esse q̃stionis pꝛem definitã. [Acturi] dicturi. [Argumẽtoꝝ] Est argumẽtum ratio ꝓbationẽ pstãs: quo colligit aliud per aliud: t q̃ qõ est dubiũ p id qõ dubiũ nõ est confirmat. Fabi⁹ id lib. v. Cice. itẽ in Topicis sic: Argumentũ rõ est q̃ rei dubie facit fidẽ. Et in partitõibus ita. Argumẽtũ est ꝓbabile inuentũ ad faciendã fidẽ. [Cũ assecuratione] Assecuerare est inter ipa argumẽta ꝓbatõesq; admiscere vim motũq; animi. [Cõtrariꝝ locoꝝ] Dicunt loci ex q̃b⁹ argumẽta eruunt: ex q̃b⁹ itez oia ad oẽm oronem inuenta dicunt. vt Cice. lib. ij. de oratoꝛe scribit. Idem quoq; ad Brutũ de pfecto oratoꝛe locos q̃si argumentoꝝ notas appellat: vñ ois in vtrãq; pꝛem trahit oro. Et in topicis inqt ꝙ quũ pinuestigare argumentũ aliqõ volumus locos nosse debem⁹. sic eni appellate ab aristotele sunt hc q̃si sedes e q̃b⁹ argumẽta ꝓmunt. [Itaq; lz diffinire] ait locũ esse argumẽti sedem.

De quattuoꝛ causarũ generib⁹. Tit. v.

[Genera causaꝝ sunt q̃ttuoꝛ] Supi⁹ tria causaꝝ gña dixit esse gña inq; generalissima. demõstratiuũ: deliberatiuũ: iudiciale. hic vo q̃ttuoꝛ esse dicit. Sz aduertẽdũ hec q̃ttuoꝛ cõtineri sub q̃libz illoꝝ triũ. Aut eni honesta aut turpis aut dubia aut humilis causa erit in vnoq; illoꝝ. Ergo genera hoc in loco qualitates signi ficãt. Est eni triplex gen⁹: Primũ gen⁹ est pria parẽtes oꝛigo sanguis. Secm est gen⁹ sub quo multa sil'lia ex eodẽ descẽdẽtia cõtinent: vt aial gen⁹. Est tertiũ illud gen⁹ q̃ cuiuslibet rei q̃litas indicat: vt si dicas: Cui⁹ generis vestis. Id victoꝛin⁹ scribit in rhe. Idẽ vo Cice. li. j. rh. dixerat olim causaꝝ genera esse q̃nq;. honestũ. admirabile: bũile anceps: obscurũ. Honestũ: qõ rorum aut ex

aliq̃ parte ꝓpter se petiꝛ honestũ noiabim⁹: vt Cice. lib. ij. rh. ait. Ut pro viro forti cõtra parricidã: vti. L. Lomificius egit. t M. agrippa. Augustꝰ enī cesar accusatorē bruti cõstituit Lomificiũ. Lassũ. M. agrippã. vt Plutarchꝰ in vita bruti meminit. [Viro forti] Fortitudo est doloꝝ laborũq; ꝓpositio. Et fortitudis ꝓpriũ est nil extimescere: oĩa hũana despicere. nil qđ hoi accidere possit intolerandũ putare. Auctor Cice. li. ij. offi. Et li. j. dixerat. Stoici cos dicere fortitudinẽ virtutẽ esse pugnãtẽ pro equitate. Dixerat itẽ viros fortes t magnanimos eosdẽ bonos t simplices vitat⁹ amici cos minimeq; fallaces esse. [Parricidã] Parricida non vtiq; is q̃ parẽtem occidisset dicebaꝛ: sed q̃lemcunq; hoiem: vt Fest. ait. Et Fabiꝰ lib. viij. inq̃t ꝓ catbacresin. i. abusionẽ parricidã matris q̃z aut fratris interfectorẽ dici. [Honesta res oppugnaꝛ] vt siqs vi superaret religionem. [Defenditur turpis] vt siquis defenderet furtũ adulteriumue alicuius. [Honestatis] partem vt illud Orestis: q̃ vt patrẽ vlciscereꝛ occidit matrẽ. In vltione enī paterna honestatis ps inerat. In cede materna turpitudinis. [Cõcepta res] id est vilis: vti si de alicuius colaphis cesti ageres. [Cũ hec] supple causaꝝ genera. [Ita sint] id est ita diuersa. [Exordioꝝ rõnem] q̃ triplex est. In exordio enī attentos dociles benuolos auditores efficimus.

De exordio. Titu. vj.

[Exordioꝝ duo sunt gña] Idẽ Cice. li. j. rh. sic ait: Quare qm̃ taꝝ diuersa sunt gña causaꝝ exordiri q̃z dispari rõne in vnoq̃z genere necesse est. Igiꝛ exordiũ in duas ptes diuidiꝛ. In ꝓncipiũ t insinuationẽ. Principiũ est oro pspicue t ptin⁹ pficiens auditorẽ benuolũ aut docilem aut attẽtũ. Insinuatio est oro quadã dissimulatõe t circũlitiõe obscure subiẽs auditoris animũ. [Prohemiũ] phemiũ dictũ est siue q̃ oimi cantus est t citaredi pauca illa: que anteq̃z legitimũ certamẽ inchoẽt emerẽdi fauoris gña canunt ꝓ hemiũ cognominauerũt. Oratores quoq; ea q̃ priusq̃z cãm exordiaꝛ ad cõciliandos sibi iudicũ aios ploquunꝛ. eadẽ appellatione signarũt. siue q̃ oimos grece via appellaꝛ in quod ante ingressum rei ponit sic vocare est institutũ: vt Fabiꝰ scribit. [Epodos] Epodi dicũtur versus quolibet metro scripti: t sequẽtis clausule habẽtes particularũ: quales sunt epodi Horatij. In q̃bus singulis versibus singule clausule adijciunꝛ. Dicti aũt Epodi synecdochicos a partibus versuũ: que legitimis t integris versibus Epodonteĩ. i. accinũtur. Auctor est diomedes. [Statim] significat exordium breuitatẽ gaudere: t ambagibus esse vacuũ: ne in caput oratio creuisse videatur: quod etiam Fabius monet.

De exordio scõm cause genꝰ t q̃litatẽ. Titu. vij.

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

Si gen⁹ cause dubiũ habebim⁹: a beniuolẽcia principiũ cõsti/tuemus. Id ꝯdem hoc pacto agere poteris. Nisi psuasum haberẽ iudices vos ea virtute ac prudẽtia vigere: vt vnãquãq; rẽ magis ex sua causa q̃ ex cuẽtu iudicaret/: nõ auderẽ in hac ipa re de qua nunc sum corã vobis accurus orare. Cũ igit vester mihi pspectus sit animus: t in iudicãdo modestia: faciã nõ tam libẽter q̃ neces/sario vt intelligat/ patrẽ meum alias optimũ nõ satis iusta rõne aduersum innocẽtiam t integritatẽ modestissime femine genitri cis mee cõmotum esse. Aliud itẽ exẽplum erit. Accusat Thymo/leon ciuis Corinthi⁹ q̃ fratrẽ occiderat: q̃ principatũ vrbis appe/tebat. Poterit orator hoc pacto exordiri. Credo iudices vos non latere quãta fuerit Thymoleontis beniuolẽtia in patriã: q̃ t ami citias t affinitates estimauit: ꝓpriũ vero fratrẽ peremit: vt cõmu/nem oĩbus libertatẽ a tyrãnoꝝ impetu vindicaret. [Turpitudis pars] Turpe enĩ est cõtra patrẽ orare: licet honestũ sit matrem de fendere. Turpe itẽ occidere fratrẽ: t si fas est patriã liberã reddere. [Sin humile gen⁹ cause erit faciem⁹ attentos]. exẽplũ erit hmõi Magnũ instat iudices nr̃e reip. piculũ: nisi restinguant incẽdia: que sũma cũ indignatõe in vrbe nr̃a oriri video. Sepe enĩ aniad/uerti ex re minima nõ paruũ odiũ t pturbationẽ cõcitari: pticrtim quũ ab illis inferẽt iniuria per quos maxime tutos esse cõueniret Vergi. quoq; li. iiij. g. quũ vellet de apibus scribere ait: Protin⁹ aerij mellis celestia dona: Exequar: hãc etiã Mecenas aspice par tem. Admirãda tibi leuium spectacula rerũ. Magnanimosq; du ces totiusq; exordine gentis: Mores t studia t populos t prelia dicã [Sin turpe] cause genus erit insinuatõe vtendũ est. nisi quid nacti erim⁹ q̃re aduersarios criminãdo beniuolentiã capere possi/mus. Exẽplũ erit tale. Quũ nacti ꝺd crimus q̃re aduersarios tẽ. Nõ auderẽ iudices pticrtim apud vos pro illo dicere: cui⁹ vita vo bis suspecta esset. Sed quũ turpitudinẽ t infamiam accusatoris pspicio defensionẽ huic reo denegare nõ possum. Quũ enĩ is accu sat de criminib⁹: de quo primũ eẽt cognoscẽdũ: fit vt hũc reũ inno centẽ credã: quẽ bono viro accusante noxiũ esse concederẽ [Quare causa sit honesta] Exẽplum erit. Siꝺ vnq; fuit iudices: q̃ apud maiores nr̃os singulari t pcipuo fauore ꝓsequẽdũ fuerit: semp in pmis coꝝ q̃ ꝓpter infirmitatẽ etatis seipos tueri nõ pñt actões t cause aliquo singulari priuilegio sunt tractate. Quid enĩ honesti⁹ aut equi⁹ eẽ põt q̃ illis adesse: quos nõdũ vel ratio vel natura ita cõfirmauit vt se tueri possint. Cũ pticrtim hec vna res sit q̃ t reip. dignitatẽ t priuatã cõmoditatẽ aspiciat. Nã si liberis nr̃is t ami/coꝝ nostroꝝ ac ceteris cõsultum esse volum⁹ apud posteros: illud

necesse est q̃ pupillor̃ causas rebus oĩbus p̃positas velimus esse
Itẽ aliud: Aulus licinius Archias poeta antiochie natus: Ro-
me vixit Ciceroni inter alios charissimus. nã t eius preceptor in
grecis fuit. fuerat aũt prius heraclie ciuis effectus: demũ sibi de ci
uitate lis mota est a quodã graccho q̃ ciuis nõ esset. Tũc Licero
archiam defendẽs ita exordiri potuit. Si apud maiores nr̃os est
cõseruatũ o iudices vt p̃ceptores p parentibus haberent: debeo
quãtũ est scitũ in me huic p̃stantissimo viro t integerrimo t opẽ
tsalutẽ afferre: t eo magis quoniã illius doctrina t optimis pre
ceptis ita institutus sum: vt nõnullos aliq̃n defenderim. Nã si ce
teros adiuuam⁹ a q̃bus nihil vtilitatis ad hãc rẽ adipiscendã cõ
secuti sum⁹: quãto magis ei attribuere debemus a q̃ id accepim⁹
p q̃ cetiã ignotis pdesse possumus. [Aut breuiter exponere tẽ.]
exẽplũ erit. Sũma rei iudices de q̃ coram vobis acturus sum: ẽ de
pena t de supplicio pvos inferẽdis ciuib⁹ seditiosis: si ciues habẽ
di sunt q̃ necẽ bonor̃ hoĩm: t pniciẽ reip. meditati sunt. Erit itẽ
exemplũ Nasonis illud. In noua fert anim⁹ mutatas dicere for
mas Corpa. Et illud Maronis. Arma virũq̃ cano. [Ab lege ex
emplũ erit] lege latoria cautũ est iudices: vt si quis pupillor̃ bo-
na diripet: acerrimas penas lueret. Cũ itaq̃ Titius Marci pu-
pilli bona diripere velit: pena mulctandus est. [A scriptura] lex
specialis est: Scriptura vo generalis. Est aũt allegatio alicuius
scripti t sñic generalis: vt illud Lice. in ꝓhemio Tuscu. Honos
alit artes: oẽsq̃ incendunt ad studia gloria. Cũ igit̃ hic ciuis p
patria egregie pugnauerit merito mihi honore ac pmijs afficien-
dus videt. [Firmissimo adiumẽto] exẽplũ erit. Quid est iudices
q̃ ciuitatẽ magis cõseruet: q̃ iusticia t eq̃tas iuris? Que cũ iube
at vt mortuo patre filio potius q̃ fratri hereditas debeat: debe-
tis huic cõcedere eq̃tatẽ: q̃ q̃dẽ vinculũ est ciuilis ciuitatis. vbi ei
equitas deest: oĩa confundunt.

De docilitate t attentione Ti. viij.

Si summã rei breuiter exponemus: exẽplũ est tibi supius. aut
breuiter exponere tẽ. Etsi attẽtos eos faciem⁹: id ĩ humili gene
re seruabit̃: vt illud Maronis li. iiij. g. de apib⁹. Hãc etiã Me-
cenas aspice par tẽ. Lice. li. ij. de oratore scribit grecos monere vt
p̃ncipio faciamus iudicẽ attentũ t docilẽ: que sunt vtilia: sed nõ
principij magis ꝓpria q̃ reliquar̃ partiũ. facilioza etiã in princi-
pijs: q̃ t attenti tũ maxime sunt quũ oĩa expectãt. t dociles ma-
gis initijs esse possunt. Illustrioza em̃ sunt q̃ in p̃ncipijs q̃ que i
medijs causis dicunt: aut arguẽdo aut refellẽdo. [De rebus ma-
gnis] vt illud: Magna res p̃nceps illustrissime est ea quã exposi

turus sum vobis. Cui nisi tẽpestiue cõsilio ꝛ virtute occurrat: nõ mediocrẽ ꝓfecto ĩ vrbe nr̃a discordiã excitabit. Quid em̃ iniq̃s esse põt q̃z ciues nr̃os ab his non posse tutos esse: q̃s armis ꝛ fide oporteret eisdẽ auxilio esse. [De rebꝰ nouis ꝛc.] exẽplũ erit. Noua res ꝛ penitus iaudita ꝑnceps optime ꝑ me exponet. ea quidẽ talis est: vt summã ĩdignationẽ arq̃z odiũ cõcitatura sit: nisi prudentia vr̃a mitiget. Quid em̃ magis cõtra mores publicos ꝑt cẽ q̃z exoꝛare quicq̃z qđ luxuriã ciuitati ꝛ voluptatibus materiam sit allaturꝫ? [Nouis] noua dicunt q̃ fuere nũq̃z. Inusitata vero sunt q̃ lz facta sint: rarius tm̃ accidũt. [Que ad remp. ꝑtineãt] exemplũ erit. Cũ instituissem patres amplissimi id apꝺ vos dicere qđ visum esset optimũ: nihil certe post religionẽ nr̃i ꝛ vnius ꝛ veri dei: qđ vel me dignius vel vob magis gratũ dici posset: occurrit: q̃z de cõfuatiõe ꝛ amplitudine reip. disputare. Eas igitur res apud vos in ꝓmis exponã noua q̃dã ꝛ inusitata rõne: vt plane intelligatis me ꝓspexisse quo mõ illã a nr̃is maioribꝰ nob̃ traditaz ꝛ maiorẽ ꝛ meliorẽ nr̃is posteris relinq̃m⁹. [Ad cosiꝑos q̃ audiunt] exẽplũ erit. Nisi patres cõscripti ꝓsilio ꝛ virtute vestra repримetur audacia ꝛ temeritas coꝝ q̃ vr̃i ordinis ꝛ sãctissime patrie nr̃e publici hostes sunt: plane video vos cũ tota rep. maxima breui subitur⁹ incõmoda. [Ad deoꝝ imortaliũ religionẽ ꝛ pietatẽ] exẽplũ erit in genere honesto. Agit̃ iudices de celesti cultu ac religione diuina qua re nunq̃z fuit apꝺ nr̃os maiores vel ꝑstãtior vl acceptior. Est em̃ res prorsus admiratiõe ꝛ quadã laude singulari dignissima. [Religionẽ] Religio est q̃ superiorꝫ cuiusdã nature (quã diuinã vocãt) curã cerimoniãq̃z affert: vt Lice. inqt. lib. q̃. rhetoꝛ. [Pietatẽ] Tullius ꝑ plantio inqt. Nam meo iudicio pietas est fundamẽtũ oĩm virtutũ. Item Quid est pietas nisi voluntas grata in parẽtes? Et li. q̃. rhe. Pietas est ꝑ quã sanguine coniunctis patriceq̃z beniuolis officiũ ꝛ diligẽs tribuit cultus. Superi⁹ q̃z eodẽ li. sic dixerat. Pietatẽ appellãt q̃ erga patriã aut parentes aut alios sanguine iunctos officiũ seruare moneat. Et in li. de natura deoꝝ ait. Pietas est iusticia aduersus deos. [Ut attente audiãt] exẽplũ erit illud sumptũ ex inuectiua Lice. in Catilinã. Attendite q̃so iudices: ꝛ ea que dicã penit⁹ animis vestris rõnibusq̃z mãdate. Et illud Teren. Nũc quã rem vicio dent q̃so aĩaduertite. [Si numero exponemus res] exemplũ. Agit̃ pres ꝓscripti de duobꝰ: de cõcordia ciuiũ nr̃oꝝ: ꝛ cõpressiõe belloꝝ ciuiliũ: que iamdudũ nostrã patriã afflixerũt. Libro aũt. j. rhetoꝛ. addit ꝓdictis: q̃ attentos facimus si nos pollicebimur breui nostram causam demõstraturos.

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

De beniuolẽtia a nostra persona Ti. ir.

[Si officiũ nr̃m sine arrogãtia laudabim⁹]exẽplũ erit. Quã q̃ turpe est iudices officiũ suũ ita exponere: vt ꝓpria laus attẽdat attamẽ quia aduersarij mei sic me nup cõtumelijs affecere: vt ni si vite ratione habeã: t qualiter ab adolescẽtia me instituerim di cam: plane tacẽdo cõfirmare viderer oĩes aduerse partis in me falso obiectas cõtumelias. Faciã itaq; nõ tam libenter q̃ necessa rio: vt intelligatis ne longe abesse a criminib⁹ que mihi obũciun tur: t fictã coꝝ accusationẽ cognoscatis. Ego quidẽ sic in oculis meoꝝ ciuiũ vixi vt neminẽ vnq̃ offenderim: pluribusq; sepenu mero auxilio ꝓsilioq; extiterim. Quid cũ in causis forensib⁹ t pu blicis egerim quod vobis oĩbus patere arbitror: facile preterco. Quare magnope admiror q̃ temeritas vel (qõ potius reor) q̃ in uidia meos aduersarios impulerit ad ea defingẽda: a quib⁹ q̃dẽ ita absum vt ipi ab honestate atq; ꝟtute. [Aut in rep. quales fue rimus]exemplũ erit. Etsi patres cõscripti nũq̃ satis ꝓ rep. ꝓpu gnare q̃s potest: illud attamẽ assero me nullos ꝓ ea labores fugis se vnq̃: neq; vlla euitasse pricula. Quare nõ possum nõ moueri ꝙ nefarie cõiuratiõis reum apud vos facere me aduersarij ausint. [Aut in parẽtes aut in amicos]exẽplũ erit. Quo animo iudices ĩ parẽtes t in amicos semꝙ extiterim: q̃uis oĩbus notũ esse putẽ illõ deniq; ausim dicere neminẽ aut maiori beniuolẽtia aut ma iori cura vsum esse in suos q̃ ego in meos cõtinue vtor. [Aut in eos qui audiũt]exemplũ erit. Cum ĩ nostra rep. iudices multos mihi ꝓposuerim quos maxime charos t pcipuos haberẽ semper tamẽ vos in ꝓmis t amare t venerari constitui. Hinc euenit vt omnẽ foꝛtunã vestrã meã dicerẽ: decernerẽq; nil posse vobis ad uersi accidere quod mihiipi nõ foret cõmune. Libẽter itaq; ꝓ sa lute vestra foꝛtunã meã quotiẽs opus erat opposui: neq; ꝓ vestro honoꝛe ac statu vllũ fugi periculũ: neq; fugiam dũ viuam. [Si nostra incõmoda ꝓferemus]exemplũ est. Illud iudices verꝝ esse experioꝛ quod vulgo dicit foꝛtunã eos vix vnq̃ relinq̃re quos se mel cepit vrgere. Quo in statu quidẽ extiterim: t in quo numero positus sim: neminẽ vestꝝ ignoꝛare arbitroꝛ. Quis cũ ĩ vrbe nr̃a aut diuitijs aut potẽtia aut amicoꝝ frequẽtia magis abũdabat Nũc eo ꝓductus sum vt neq; diuitie neq; potẽtia neq; vlli mihi assint amici. Oĩes cũ me noti atq; amici deseruerũt. [Ut nob sine auxilio: t in alijs voluisse spem habere] exemplũ erit. Cũ eo loco posita sit causa mea iudices: vt nisi misericoꝛdia vestra mihi sit ꝓsens atq; ꝓpicia: veluti sepenumero multis fuit: plane sim ab oĩb⁹ destitut⁹. Humanitatẽ itaq; vestrã t clemẽtiã q̃so atq; obte

ſtor vt mihi auxilio ſint. In vra nãq dũtaxat virtute mea ſpes, oĩs incũbit. Cũ em̃ multi fortunis meis ꝓſidio eſſe pollicerẽt vos elegi t cõſtitui illaq tutores.

De beniuolẽtia ab aduerſariorũ perſona Ti. x.

[Spurce]exẽplũ eſt. Quãq ſepenũero vidi iudices eos q̃ alienа flagitia manifeſtarint magis offendere aĩos audiẽtiũ q̃q cõmiſerint: magnitudo tñ delicti t criminis facit: vt de ſcelere aduerſarij tacere nequeã: tã pdite nãq luxurie hõ eſt: vt p oẽm turpitudinẽ reuolut⁹ ea t faciat t patiat: q̃ q̃dem cuiuſq boni viri maximã in ſe poſſent ĩdignationẽ accẽdere. [Supbe]exẽplũ erit. Si ꝓter ꝓſuetudinẽ meã iudices puſq de re dicã pauca ꝺ moribꝰ aduerſarij expoſuero: id me nõ ſine atroci cauſa facere arbitrari poteſtis. Cũ em̃ ſupbiã t elatiõz. P. Clodij ꝓſidero: nõ poſſum non moueri. q̃ neq ſibi quẽq ĩ hac vrbe ſupiorẽ nec parẽ bre vel patri põt. Quid in collegã ſuũ. Q. Aulũ quẽ vnũ reipu. ſp amãtiſſimũ cognouiſt ſ egerit: ſatis oĩb notũ eſt. Nemo itaq talẽ hoiem immo truculẽtã ferã t ſeuiſſimã reip. peſtẽ ſatis digno poſſet odio ꝓſeq. [Perfidioſe]exẽplũ erit. Si q̃d ẽ iudices apꝺ nr̃os maiores qꝺ maxio fuerit vnq odio dignũ illud certe ĩ pfidia totũ eſt poſitũ. Cũq varia ſint t plima adũſarij nr̃i vicia: q̃ ſatis puto vob eẽ nota: nullũ tñ atrociꝰ freq̃ntiuſue ĩ eo exardeſcit viciũ: q̃ q neq vlla fides neq charitas neq dicti factiq ꝓſtãtia ſibi ĩeſt: ſz ſũma ĩfidelitas tã ĩ ſupiores q̃ ĩ pes t amicos extitit ſp. [Crudelit]exẽplũ erit. Mouebor pfecto ſcpti: t gui⁹ q̃ vel etas mea vl ꝓſuetudo ferat pturbor: cũ adũſarij mei q̃dẽ ĩcredibilis ĩhũanitas t ipia in miſerrimũ quẽq crudelitas mẽtẽ ſubijt: q̃ nedũ vlla moueꝛ miſericordia ſup afflictos t calamitoſos hoĩes: ſz eoꝝ ſanguine atq ſupplicijs nõ ſatiſ ſatiari pt. [Cõfidenť]exẽplũ ẽ. Sẽp ea iudices nr̃i fuit aduſarij ꝓſuetudo: vt q̃cq̃d ei collibuiſſet totũ id etiã licere ſibi crederet. Hic ẽ q temerario q̃dã auſu t ipudoba ſpe dictꝰ ac fact ſ ĩ optimũ quẽq t ĩocẽtẽ vizꝝ iuect⁹ ẽ plies Niſi igit iuſticia vra freno adhibito tẽperet mihi credite iudices tãtã ſibi aſſumet arrogãtiã vt vrm quiſq vir ferre poſſit. [Malicioſe] exẽplũ erit Cũ multa ſint iudices q̃ aduerſario meo facta: digna videri poſſint venia: illud mihi videt in pmis ꝓſiderãdũ potiꝰ: qua mente q̃ue aĩo geſta ſint q̃ q̃d actũ fuerit. Nemini pfecto veſtꝝ iudices dubiũ eſſe debet q̃m malicioſe t perperã ceteris in rebus ſeſe geſſerit: cũ etiã in illis q̃ apud alios t dicere t habite ſunt honeſte: puo t inq̃ ſit vſus ingenio. [Flagicioſe] Exẽplũ erit. Etſi maiores nr̃i iudices grauis penas ĩ eos excogitauerũt q̃ aliq̃ ſceꝰ aut ipio be factũ ꝓmiſerit: ſingl'aria tñ t exq̃ſita ſupplicia reliq̃runt aduſus

eos quoꝙ scelera multis flagitiũ attulerũt. Cũ itaqꝫ aduersarij mei sic vixerit vt oĩs ciꝰ vita nõ solũ sibi turpis ꝛ infamis habita sit: verũ etiaꝫ ciuibꝫ nr̃is flagiciosa: videte quo aĩo qua seueritate vti in eũ vobis cõueniat. [Flagitiose] flagitium more militari dr̃es flagitatõe hoc est increpatõe digna: vt Dona. in eu. [Si vim] exẽplũ erit: Quãuis iudices ea sit aduersarij mei vis ꝛ mẽbrorꝙ firmitas qua ceteris pstet: eñ abuti hoc nature bñficio ꝛ in bonorũ pniciẽ ꝙuertere minime ꝙueniebat. Cũ itaqꝫ maiꝰ posuerit ĩ viribus qꝫ in eq̃tate psidiũ: vr̃m erit iudices ne iniustissima violentia sua cãm meã oppmat. [Si poteꝫtiã] exẽplũ erit: Maxime vellem iudices: vt aduersariꝰ meꝰ ea modestia eẽt: vt plus eq̃tatẽ ꝛ nr̃orꝙ maiorꝙ leges posse crederet qꝫ ĩmoderatã ꝛ ĩmensam eiꝰ potẽtiam Sz cũ neqꝫ vlla iusticie reuerẽtia: neqꝫ pietas neqꝫ respectꝰ honesti moueat eũ: illud mihi videt qꝺ nõ iure sed meru potẽtie suę sibi velit oẽs submissos esse. [Factionẽ] id est cõiurationẽ ꝛ maiorum cõsensum exẽplũ erit: Nisi iudices aduersarij mei factões vr̃a iusticia cõprimat: plane cerno optimã cãm meã oppssum iri. Video nãqꝫ longe magis ea multitudine eũ cõfidere: que nefaria cõiugatõe secũ iamdiu cõuenit: qꝫ iusticia ꝛ eq̃tate. [Diuitias] exẽplum erit: Nũ cõueniebat iudices aduersarij meũ diuitiarꝙ suarũ magnitudine sic inflari atqꝫ attolli: vt plus spei crederet in auro atqꝫ argẽto positũ esse: qꝫ in legibꝰ ꝛ institutis maiorꝙ nr̃orꝙ. [Incontinentiã] exẽplũ erit: Si aliqñ pro nr̃a rep. iudices aduersariꝰ meꝰ impatiẽtia atqꝫ impetu animi bñ sit vsus: Illud eñ decebat: siue id cõsilio siue fortuna vt potiꝰ reor bñ cesserit: nolle hãc suã iracũdiã ꝛ animi furorẽ a militari cõsuetudine in ciuiles causas transferre: ꝛ hac sua incõtinentia velle iustas bonorꝙ ciuiũ cãs oppssas esse. [Nobilitatẽ] Solet psepe iudices aduersariꝰ meꝰ pclara maiorꝙ suorꝙ gesta ꝛ egregias imagines nũero ꝛ magnitudine ceteris cõparare: qꝺ ꝛ si nobilitatẽ suã pluribꝰ ꝛ maximis vrbis nr̃e principibus fortasse nõ iniuria pferenda censeat: tamẽ illud enim arbitrari cõueniens est: vt non omnia nobilitati sed pleraqꝫ iusticie et equitati subiecta esse cõfiteatur. Verũ cum ipe sibi psuadeat omnia splendori suo cõcedenda: vestrũ est iudices aduersus ambitionem suã leges ꝛ iura defendere. [Clientelas] exẽplum erit: Magne sibi ducit glorie meus aduersariꝰ iudices: qꝺ nemo sit hac in nostra ciuitate ꝛ opulentissima ꝛ florentissima: qui ex municipijs italie plures in clientelam assumpserit eo fit vt neminẽ ferre equo possit animo: qui suum ius tueri velit. cum arbitret vosipos ꝛ leges ꝛ iura sibi hoc ipo debere subijcere. [Hospitiũ] exẽplum erit: Cõfitear iudices necesse est illud verũ esse: qꝺ sepe nũero gliari so-

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

lere: z se extollere aduersarij mei semp domũ suã pmis vrbis nr̃e atq; toti⁹ italie pncipib⁹ hospitio patuisse. Quæ res sibi dat animos et impatientẽ reddit: vt in ius vocet: tũ vel metu vel gr̃a vel suop hospitũ: legeꝫ vestras oporteat largiri sue libidini vos arbitret. [Sodalitatẽ] exemplũ erit: Etsi nemini ciuiũ nostroꝝ iudices pces: aut magꝭ fidos sodales adesse: q̃ꝫ sibi me⁹ glorietꝰ adũsarij: nõ ẽ ideo deceat velle quẽq; iniuria oppressum esse: z plus p̃sidij in ea sodalicate: q̃ sibi cum pluribus est: q̃ꝫ in rigore iuris credere positum esse. Sodales aũt vt Festꝰ ait dicti sunt: q̃ vna sederẽt z essent: vel q̃ ex suo datis vesci soliti sint: vel inẽ seinuicem suaderet: qõ vtile esset. [Affinitates] exemplum erit: Ani aduerti iudices adũsariũ meũ nõ ꝓpẽ se audere mihi obesse: verũ ꝓpter affinitates pncipũ: quas vt optime noscitis: non ad salutem bonoꝝ: sz in pniciẽ poti⁹ traxit. Itaq; nõ debetꝭ id iudices pati: vt respectu affinitatꝭ vroris ceterarũq; nobiliũ vrbis nr̃e matronarũ q̃bus sp fortunat⁹ fuit: in hac libera ciuitate velit sibi z leges z iura cedere. [Si inertiã] exẽplũ erit: Nõ satis equo aĩo ferre valeo iudices vitã aduersarij mei: q̃ suã inertiã vult apud vos iudicari industriã: et ẽ ipo moderatior esse: et magis iust⁹ censeri exoptat. Sed q̃s est q̃ hũc hoĩem cui⁹ animus nõ solũ ab honestis artib⁹ atq; disciplinis abhorruit: sed etiã ab illis actiõib⁹ q̃s vulgares et mechanicas vocamus: nõ spernat atq; cõtẽnat? [Ignauiã] exẽplũ erit: Quis vr̃m est iudices q̃ aduersariũ meũ nõ cõtẽnat atq; abhorreat: cũ se ad ignauiã atq; secordiã retulerit: adeo q̃dẽ est hebeti et tardo ingenio: vt nec studijs nec vllis pceptoribus q̃p sibi maxima sp copia fuit i vlla re vnq; honesta liberoq; hoĩe digna q̃q; ꝓfecerit. [Desidiã] exẽplũ erit: Cũ multa sint i hac vita iudices: q̃ vel cõsuetudo ciuitatis vel respect⁹ ꝛrutis rẽpẽdẽda faciat: illud certe nõ solũ rẽpẽsiõe verũctiã multa poti⁹ indignatiõe atq; cõceptu dignũ videri debet: qõ maxie in aduersario meo scim⁹ oẽs viguisse. Qui cũ ab icũte etate pr̃imis atq; honestꝭ eruditus artib⁹ fuerit: adeo desidie z torpori deditus sit: vt totus ocio marceat: torq; labores atq; vigilie a pmis vsq; ãnis suscepte plane oẽs icassum absumpte sint: ita vt aliq̃nto meli⁹ fuerit nũq; ꝑcepisse studia q̃ꝫ pcepta nũq; repetere. [Luxuriã] exẽplũ est. Si antea iudices q̃lis aduersarij mei vita extiterit vobis ignotũ fuit me dicere nũc pmũ discatis. Sic cẽ vitã ei⁹ vsq; ab ãnis adolescentie instituit: vt oĩ muliere infami vulgatior ac magis impudicus fuerit: nihil cẽ sibi turpe q̃ cõ libuerit credidit. Quare iudices cõsiderate q̃ꝫ vos deceat hũc in iudicio admittere q̃ nihil non turpissimũ atq; infame semp in seipsum admisit.

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

De beniuolẽtia ab auditorũ persona. Ti. x

[Fortiter] exẽplũ erit: Quũ vestrã iudices in ferẽdis sentẽtijs cõ stantiã atq; fortitudinẽ cõsidero: nihil est quod meoꝝ timeã aduersarioꝝ vim t minas. Solco sepe añ oculos ponere: t crebris idipm referre sermonib⁹: q̃ forti fueritis aio aduersus eos q̃ magnitudine sue potẽtie vĩa conati sunt iudicia subuertere. [Sapienter] exẽplũ erit: Nihil est iudices q̃ mec diffidã cause: quũ mihi occurrit apud q̃s agit̃ de bacipsa re p̃ qua mihi summa est cũ aduersario meo cõtrouersia. Cũ em̃ cõsidero singularẽ prudentiã t i oĩbus rebꝫ agẽdis curã atq; studiũ vĩm: q̃d esse põt vel tam arduũ vel difficile q̃ vĩre nõ sit sapiẽtie planũ ac pfacile. Vĩre q̃dẽ hac in nĩa ciuitate sñie ita t p̃bate sunt t laudate: vt neq; maiori ingenio nec attẽtiori solertia q̃q̃ agi potuerit [Mãsuete] exẽplũ est: Et si multa sunt iudices q̃ vĩm possint in bacipa causa prurbare aim: tãta tñ sp fuit in sentẽtijs ferendis vĩa modestia: vt nec odio neq; gr̃e cõtra ius t equitatẽ locus vnq̃ apũd vos vll⁹ fuerit Bene itaq; mee p̃sultũ esse cause nõ iniuria cõfido. [Magnifice] exẽplũ est. Quãq̃ plurima sunt iudices q̃ in vĩis spectare sententijs t admirari soleã: nihil tñ est q̃d maiori laude t veneratione dignũ ducã: q̃ vestrã illã singularẽ in rebus pficiẽdis magnificẽtiã. Minime igit̃ cuiq̃ mirꝫ esse debet si popul⁹ ipe in oĩbus ad rẽp. ptinẽtib⁹ p̃ncipio q̃dã fauore atq; studio specratã t admirabile iusticiã vĩam sp p̃secutus fuerit. [Existimatio] .i. iudicium exẽplũ erit: Bono t optimo q̃dẽ ciuitas nĩa pendet iudicio: cum sciamus tali ingenio vos cẽ p̃ditos vt nulli⁹ timeatis iniurias: nulli⁹ ĩimicicias: nullũ denicq; ipetũ iprobꝫ hoĩm: q̃ aĩm vestꝫ ab officio detorreãt. [Expectatio] exẽplũ est: Cũ hoc ita sit iudices vt oĩb⁹ iusticiã t eq̃tatẽ seruaueritis: nulla incidit dubitatio iter ciues q̃n hũc p̃stantẽ adolescentẽ absoluatis: q̃ q̃dẽ ab impro bis accusatur solũ vt eũ paternis bonis expolient.

De beniuolentia a rebus ipsis Ti. xij.

[Si nostrã causam laudãdo extollemus: aduersarioꝝ p cõtemptionẽ deprimemus] exemplũ erit. Nisi causa mea iudices talis esset vt satis ipa p se apũd vos poraret: pluribus verbis ac maiori studio vterer. Sed cũ nihil sit quod magis ad rem vel publicam vel priuatã priueat: q̃ hocipm de quo nũc sum acturus: q̃d est q̃ tam necessarie atq; honeste rei diffidere debeã cum p̃sertim ea sit aduersarij mei causa: que si apud vos accepta fuerit: plurimũ detrimenti patrie t bonis viris pernicie allatura sit. [Per contemptionẽ] Jd aliqui legunt p contẽtionẽ. i. cõparationẽ. Contẽdo em̃: vt aiunt quãdoq; cõparo significat. Placet añ vtrũq;.

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

De insinuatione Ti.xiij.

[Quibꝫ principio vti nõ possum⁹] Quo pacto principiũ ꝛ īsinuatio differãt supius patuit Ti.vj.de Exordio. [Diligẽter] attẽ⁹ hic reddit Verẽnius. [Animũ auditoris a nobis alienat].i.quũ materia nõ placet auditori:vtputa dãnare castitatẽ apud viꝝ ꝓbũ:vel luxuriã approbare casto viro:aut laudare cõtinẽtiã īpudico:tũc eĩ auditoris anim⁹ alienat. Turpis aũt cã bifaria cẽ põt Aut respectu ipius materie:aut respectu auditoris. Ũñ si cõtinẽtiã iniq̃ laudes respectu auditoris turpis cã dicit. Hinc Victorinus ait ꝙ duobꝫ modis cã cõtrahit turpitudinem. aut eĩ res turpis est:aut ꝑsona. Si ꝑsona turpis fuerit:aut aliũ hoiem sb̃jcies q̃ amat aut rẽ ꝓ ꝑsona. Deinde si res turpis fuerit:aut aliã rẽ q̃ honesta est subjcies aut rẽ ꝓ hoie ꝛc. [Persuasus mot⁹ ad credẽdũ turpitudinẽ habebit] Tũc cã turpitudinẽ habere ītelligit:vel quũ ꝑ se turpis est:vt dixim⁹:vel cũ auditori nõ placet illã audire etiã si honesta esset. [Hoiem nõ rẽ] Idẽ Cice.lib.j.rhetо.de insinuatiõe q̃z meminit atq̃z ꝙ si cause turpido contrahet offensionẽ:aut ꝓ eo hoie in q̃ offendit aliũ hoiem q̃ diligit īterponi oꝛtet. Aut ꝓ re in q̃ offendit aliã rẽ q̃ ꝓbet. Aut ꝓ re hoiez Aut ꝓ hoie rem. Aut ab eo qõ oderit ad id qõ animus auditoris diligit traducat ꝛc. [Exẽplũ insinuatiõis ponẽdo hoiem ꝓ hoie erit hmõi] Neminẽ vĩm fugit iudices q̃nta nr̃am in rẽp.supioꝛ aphꝛicani merita extẽt in hũc vsq̃z diẽ.q̃ tãetsi celebꝛes triũphos velut īmoꝛtale q̃ddã vꝛutis suc pmiũ duxerit:nũq̃z tñ eã laudem diuinis tãti viri meritis equã cẽsebo. Quocirca mea q̃dẽ snia suis habẽda posteris:ꝛ referẽda videt gr̃a q̃z diu ī hoc pulcherrimo ac florẽti impio maxima viri huius tenem⁹ ꝛ sentimus bñficia. Cũ itaq̃z Tiberiũ gracchũ aphꝛicani ex filia nepotẽ tãq̃z seditiosum q̃dã accusauerint:ꝛ euertere penitus conati fuerint:aui meritis saltem absoluendũ censemus [Rem pro re] Uerres triumphauerat de dacis:pꝛetoꝛ postea in sicilia turpissime se gessit. hic multis criminibus accusatus est [Jn defensionẽ autem eius trahetur exordium ab re grata:quã contra dacas gesserat.] Exemplũ itaq̃z tale erit [Crebꝛas dacarũ rebelliones que ꝓximis annis fuere neminẽ vestꝝ iudices ignoꝛare arbitror. Nec vllus erat qui se contra immanes barbaros romanã expeditionẽ ducere ꝓfiteretur:cum vnusquisq̃z grauc bellum id arbitraretur.huic animo periculo ac laboꝛi sese ducem Uerres obtulit:quare infrenã gentem magna cũ virtute fudit:ac nostro tandem imperio subegit. Hec sunt iudices pꝛeclara Uerris gesta: que vos admone-

tempus primum insinuationis.

re debẽt quoties de criminibus eius dicit: nõ tantũ pſentẽ q̃rẽ ãtecactã t ſuperiorẽ vitã inſpicere oportere. Cũ pſertim illa vobis notiſſima: hec vo p maliuolos homines t inuidos falſa ſint. [Noiem nõ rem] exẽplũ erit a. C. Mario: q̃ accuſatus repetũda rum ſic exordiẽdo defendi poterit. Ampliſſima vtus. C. Marij: t clariſſima rerũ geſtarũ gloria couſq̃ creuit: vt cũ finib⁹ romani imperij fere terminet. Quare iudices iniquũ vobis t indignũ videri debeat tantã claritatẽ ſuſpitiõe obiecti criminis obſcurari [Rem nõ hominẽ:] exemplũ erit huiuſmodi Pyrrhus epyrota cõtra romanos tarẽtinis fauebat. Eius medicus democares romanos petijt pollicens Pyrrho ſe venenũ daturũ ſi romanis rem gratã faceret. Romani autẽ illum captiuũ remiſere ad pyrrhũ: qua de re ductus eſt ad ſuppliciũ. [Res ipſa] eſpectu auditoris. i. ipſius pyrrhi turpitudinẽ habet. Poterit tamen orator ita exordiri Cũ nulla in pditoris habenda ſit miſericordia magnifice pyrrhe: nõ negabo Democarẽ tibi venenũ paratu⁹ omni ſupplicio eſſe dignißimũ. Sed cum medicine peritißimus ſit et philoſophie omniq̃ bonarũ artium ſcientia eruditus: curandũ eſt a te pyrrhe ne tot bone artes depereãt. Itaq̃ non homini ſed eius doctrine ignoſcendũ videt [Nõ placere nobis] exemplũ ſumitur a morte Aiacis in defenſionẽ Ulyſſis [Res indigna iudices t prorſus nefanda eſt: quã aduerſarius meus diebus prioribus cõmiſſam dicit. Quis enim ferre poſſit virũ fortißimũ atq̃ ire gerrimũ Aiacem dolo t pditione interfectũ eſſe? Quis ſatis ſupplicij poſſet excogitare illi qui clariſſimũ grecie lumen tam crudeliter extinxiſſet? Illud autẽ optarẽ iudices: ne dolor ac ira illi⁹ cede ſumpta magis hoc iudiciũ q̃ equitas regeret: aut ne ſtudio vlciſcẽdi penã innocẽs ſubiret. Nihil enim ambigo Ulyſſem tã longe ab hoc abeſſe maleficio: vt nihil magis verũ dici poſſit q̃ nihil certis t apertißimis ratiõibus vobis oſtẽdero omnẽ pro ipo pati penã ac ſuppliciũ nõ recuſabo [Nefaria] nefandũ eſt nõ fandũ. Nefariũ quod ſacra polluit farre pio ſolita celebrari: ergo nefarij ſacrilegi. Ita ſcribit Pedianus li. ij. Verrinarũ [Aliquot iudiciũ de ſimili cauſa] Docet inſinuatiões etiã p cõparatiões rerũ fieri debere. Itaq̃ debet orator exponere cauſam ſuã t p cõparationem aliã adiungere. Auditor enim qui prius cauſe turpitudinẽ abhorrebat attẽtus fiet tanq̃ noua auditurus per illam cõparationem: vt ſi Cicero defendẽs Milonẽ p cõparationẽ afferat Horatiũ quoq̃ ſororẽ occidiſſe: t ſaluũ t abſolutũ fuiſſe ꝛc. [Aut de eadẽ] Eandẽ cauſam dicimus quũ t idẽ ſcelus: t quũ ob eandẽ cauſam cõmiſſum eſt. Vt ſi duo eadẽ cauſa impellẽte boiem occi

dissent. Prioꝛqꝫ absolutꝰ esset: codẽ pacto alter absoluẽdus videꝝ [Aut de minoꝛe] exẽplũ est. Nunqꝫ placuit maioꝛibꝫ nr̃is iudices temere ꝓcedi: quũ de fama ꝛ salute agit ꝓbatõcs enĩ luce clariores esse cõuenit. Nimirũ igit sic capitolinꝰ quũ apud Cesarẽ furti accusaret ꝙ aureã coꝛonã ex ipso iouis simulachꝛo sustulisset ersi manifestis iudicijs cõuictꝰ videret: a Cesare tñ absolutꝰ ꝛ liberatus fuit. Quare iudices arbitroꝛ nil aduersus moꝛẽ nr̃oꝝ maioꝝ in hac criminatõe (qua ꝙdẽ lucꝰ de reb maximis furti reꝰ agit) ꝓ vos decerni cõuenire: nisi veritatẽ ipam firmioꝛibꝫ argumẽtis: qꝫ suspitõibꝫ aut cõiecturis ꝓbatũ esse videritis [Aut de maioꝛi] exẽplũ erit: Nõnulli sunt iudices qui. L. Antoniũ accusabant ꝙ seruũ ꝓ factionẽ ad Pompeiũ fugientẽ vsqꝫ ad necem pulsauerit: ñ tñ minime reminisci videnꝝ ꝙ fuluiꝰ eius filiũ Catilline castra sequentẽ occidit: addẽs se filiũ patrie nõ catilline nõ ꝓditoꝛibꝫ genuisse. Quare si fuluiꝰ ꝙ nõ ꝛberauit verũ occidit filiũ ꝓ patria absolutꝰ est: qꝫto magis in leuioꝛi causa. L. Antoniꝰ absoluẽdus videꝝ [Pedetentim] paulatim. prius eñ iudiciũ ꝓferemꝰ de minoꝛi vel de maioꝛi: deinde cãm nr̃am subijciemꝰ ꝓ compationẽ: vt patuit per exẽpla [De aduersarijs] exẽplũ erit: Nihil dicturꝰ sum iudices de latrocinijs: homicidijs ꝛ adulterijs ceteriſqꝫ scelerib aduersarij mei: que quidẽ supioꝛibus tẽpoꝛibus tam in pegrinos qꝫ in ciues nefarie ꝛ crudeliter admisit. sum eñ in alijs impeditꝰ ꝛc. Id aũt per occupationẽ fit [De aliquo reo] Exẽplũ erit. Testoꝛ iudices me vos nõ adijsse vt in hac causa que nunc agitur quicqꝫ acturus sim. Nihil enĩ ad me pertinet siue absolutus sit hic reus siue accusatoꝛ fidem vobis faciat. Arbitroꝛ tamen prudentie vr̃e cõuenire diligẽter aduertere ꝙd hoc in iudicio decernat]. sepe enĩ inuidoꝛũ maliuolentia miseros insectatur.

De insinuatõe si persuasus auditoꝛ fuerit. Tit. xiiij. *Fontes secundum

[Fecerit fidẽ auditoꝛibꝫ] Fides est firma opinio: vt inqt Cicero in ptitionibꝫ [Quibus reb fides fieri soleat] Fit fides ꝓ argumenta ꝛ rationes. Hinc ait Cicero in ptitionibꝫ ꝙ argumentũ est probabile inuentũ ad faciendã fidem. Et in topicis inqt: Argumentum ratio est que rei dubie facit fidẽ. [Firmissimũ adiumentũ] Exemplũ est. Longe sua iudices opinione fallit pars aduersa: si fidẽ putat apud vos feciſse ijs argumẽtis ꝛ ratõibus ꝙbus in hac est vsa causa. Et vt clare ꝛcipiat quã vim cetera sint in persuadẽdo habitura argumẽta: ab eo me vobis incepturũ esse pollicoꝛ: qõ ipe foꝛtissimũ ac firmissimũ suc cause putauit adiumentũ: qõ nisi plane docuero nihil proꝛsus de ceteris argumẽtis apud vos cõtẽdã ꝛc. Aiax ꝓterea in petitione armoꝝ achillis (vt scribit Ouidi. li. xiij.

circa pnci.meta.) Inẽ firmissima argumẽta ait de achille. Frater erat fraterna pcto:q̃d sanguine cretus. Sisyphio furtisq; t frau/ de simillim⁹ illi. Inseris cacidis alienc noia gẽris. Ad qõ vlysses respõdens ait. Dũmodo q̃ fratres Thelamon peleusq; fuerunt. Aiacis meritũ non sit:nec sanguinis o:do. Sed virturis bono: spolijs querat in istis. Aut si primicas primusq; reqritur berce. Est genito: pelcus:est pyrrbus filius illi. Qui locus aiaci:phitinã nec scyronq; ferantur [Aduersarij dicto]exẽplum erit. Qõ in pri/ mis nostre reip.ratio sit habẽda iudices:id ita honestũ ac necessa/ riũ esse duco vt nibil sit qõ buic rei sit anteponẽdum. Uerũ quo/ niam aduersarius me⁹ ab bac ipa re sue cause sumpsit exo:dium velut ego buic rationi dissentiam. Illud habetote causam meam cũ vtilitate reip.cõiũctã:nec me quicq; ab vobis sperare nisi illud feceritis quod publico bono magis cõuenire iudicaueritis [Nu/ perrime] In principio enim t in fine validiora constituunt. Erit aũt exẽplum tale. Cum per multa iudices aduersarius meus sue cause in mediũ attulerit adiumẽta:ab eo ortissimũ incipiã quod ille nouissime protulit. Nibil ait esse ex bis q̃ ad iusticiã pertineãt quod magis opo:tunum sit q̃z delicta debito supplicio coherceri. Ego vero arbitro: nibil esse magis ab humanitate remotũ q̃z bo/ minẽ innocẽtem plecti ac sub specie iusticie sũmam iniq̃tatem et crudelitatez agi] Aut dubitatione vtemur] Exẽplum est. Nescio quo me vertã iudices t vnde potius dicendi sumam initiũ tot em̃ se inde ad respõdendũ rationes ingerũt:vt vndecũq; incipiã pla/ ne videar oẽm eius argumẽtationem posse diluere [Aut cui loco primũ rñdeamus] Exẽplum est. Cũ ceteris in causis iudices id in primis cure mihi soleat esse:vt excogitẽ q̃bus possum apti⁹ argu/ mẽtis cõtrarias rõnes diluere. Nunc nõ q̃d inueniã sed cui potis simũ loco rñdeã mihi multo magis est difficile. Adeo enim pplere aduersari⁹ meus sua oia miscuit argumẽta:vt cui potissimũ tãq̃ firmiori respõdeam penit⁹ ignorem.

De insinuatõe si defessus est iudex audiẽdo. Tit.xv.

[Apologo] Apologi sũt ex reb⁹ hũilib⁹ cõposite q̃dã forme ac spẽs ad viuẽdũ:vt extat illa de mure t leone. Uictorin⁹ id scribit lib.j. rbeto. Quin.aũt li.v.c.x.de rõne exẽplo⁹ sic ait: Ille q̃z fabelle. q̃ etiã si nõ originẽ ab Esopo accepẽt (Nã videt carũ prim⁹ auctor besiod⁹:noie tñ Esopi maxime celebrant) ducere aios solẽt pueci/ pue rusticoꝝ t impitoꝝ q̃ t simplici⁹ q̃ ficta sunt audiunt:t capti volupta te facile bis q̃b⁹ delectant ꝓficiũt. Siq̃dẽ t Menenj⁹ agrippa plebẽ cũ pri⁹ in gram tradit reduxisse: nota illa de mẽ bris humani s aduersus vẽtrẽ disco:dib⁹ fabula. Ut t Horatius

ne in poemate q̃dez bũilem generis hui⁹ vsum putauit. Olim q⁊ vulpes egroto cauta iconi. [A fabula] Fabula est in qua nec vere nec verisimiles res cõtinent: cuiusmodi est Angues ingentes alites iugo iũcti. Id scribit Cice. li. j. rhet. Et victorin⁹ inq̃t. Fabule sũt quas fere videmus extitisse ex phedris Medeis: Clytemestris: alijsq̃ silibus [Apologo] Exẽplum erit: Q̃m video iudices aĩos vr̃os multitudine verbo⁊ aduersarij mei esse defessos: puto non vobis ingratũ esse: si apologũ narrauero: q̃ pulchre legitur apud Esopũ de coruo egrotãte: sic enĩ ait: Corvus quũ egrotaret matrem rogauit: vt sua pro salute deos pcarẽt. Inq̃ens mater noli plorare. sed deos poti⁹ pcare vt salutẽ mihi restituãt. Et mater scite rñdit. quẽ deo⁊ tibi fore ꝓpitiũ putas: cũ nullus sit e cui⁹ aris sacra nõ rapueris? q̃d significãs q⁹ q̃n ꝓsperitate quẽuis offendit: in aduersis amicũ sibi repit neminẽ. Utrũ aũt idẽ aduersario meo cõueniat nullos ꝓfecto latet. Oẽs enĩ fere aut factis aut verbis olim offendit. Unde auxilio aliquo dign⁹ esse videt minime: psertim cũ ei⁹ nũc crimina apertissima sint [A fabula verisimili] Exẽplum erit: Narrabo iudices fabulã que nõ penit⁹ forsitan abhorret a veritate. Quidã cũ omne pr̃imoniũ amisisset pditis libris ⁊ vrore fato absumpta ad quandã laqueo arborẽ se suspẽdit. forte cuenit vt a pcreũte inciso laqueo restitut⁹ vite ac fuat⁹ sit. Agit inde iniurie cũ liberatore suo coꝝ ptorem: eo q⁹ mori cupiẽtez impedierit: neq⁊ pmisit ipm finire morte miserias. Is qui suc fuit auctor salutis nihil in mediũ affert nisi pietatẽ ac misericordiam suã: nõ oportere aũt ob suũ beneficiũ se ad suppliciũ reposci. Sed ingrati potius crimẽ in suũ accusatorẽ agi cõuenire. Simile mihi accidit cũ aduersario meo iudices: q̃m cum ab iniuria ꝓhibui nec pmisi liberos ac ceteros necessarios furori suo. Nũc vo ab eo sub alterius cause ptextu reus agor. Videte itaq⁊ quã apud eum gr̃am pro bñficio cõsequor: q̃dq⁊ vos de moribus suis ac de vita iudicare cõueniat [Imitatõe] Exẽplum erit. Nescio iudices an notus sit vobis ꝓcurator negocio⁊ gesto⁊ inter me ⁊ aduersarium meũ. q̃ si vr̃as ꝓpter occupatões min⁹ familiar⁊ cognit⁹ sit q̃⁊ oportet: curabo ipum verbis ⁊ gestu q̃to aptius fieri põt repsentare. Est siq̃dem hõ stature breuis: naso simo: ⁊ lingua balbutiẽte: cui⁹ sane vox magis naribus q̃⁊ palato resonat ꝛc. [De priuatõe] Exẽplum erit: Nunq̃⁊ dubitaui iudices q̃n religiosi viri nr̃e vobis iusta sanctissima documẽta sua talem etiã vitã agerẽt. Docẽt enim vulgus cos maxime oportere cõiugatis mulieribꝰ abstinere: quoniã sacris literis cauetur ne quos de⁹ cõiũxit hõ separet. Ex qua sententia illud aiũt consequi tolerabilius esse fortasse etiam eligi

bilius multarũ virginũ etsi religioni dedicatarũ intactam libare pudicitiã q̃z sacrũ violare coniugiũ ꝛc. [Inuersione] Exemplum erit. Ne vr̃as aures iã multoꝝ verboꝝ partis aduersę tedio defatigatas vlterius orõne mea afficiã iudices: narrabo qua verboꝝ inuersione sepe vti soleat vicin⁹ meus maxime cũ aio turbat⁹ est. Solet enĩ nõnunq̃z quũ irat⁹ est: vel seruo vel ancille illud minari: nisi caueris hodie tibias tibi cruam digito: vel oculos hac falce abscindã. Et tu mulier temulenta ac impudica nõ potes diutius fallere. an reris me his auribꝫ nõ vidisse et bisipis oculis nõ audiuisse. Sũt ꝛ huiusmodi plura. Sed iã si placet ꝯs omissis veniamus ad ea de q̃bꝫ hoc in iudicio mihi firma est cũ aduersario contentio [Ambiguo] Exemplũ est: Recreãdi sunt iudices animi risu aliquo vbi audiẽdo defessi fuerãt. Itaq̃z id agã prius deinde ad cãm que modo agit̃ reuertar. Sutor q̃dã militis cuiusdã vxorem noie Hallam subagitãs interrog⁹ suo a familiari q̃d ageret: respondit se Hallam subagitare. Vir q̃dam vobis ꝓfecto not⁹ illac forte transiens idq̃z accipiẽs vxorẽ suã cuisdẽ nois suspicatus est: Iratus igitur domũ adiẽs illam baculo percussit: nullo vbo prius edito. Ubi vero miscllam pene occiderat inquit: impudica mulier quid tibi est cũ sutore? facã posthac ne vnq̃z amplius talia cõmiseris. Jurabat mulier se hoiem illũ vidisse nunq̃z: virisseq̃z semp pudice. demũ nois ambiguitate verberibꝫ affecta est. Sed reuertamur ad causaz [Suspitione] Exemplũ erit: Siq̃s vestrũ iudices est qui aduersarij mei patrẽ requirat: sciat illũ esse cuiusdã filium qui nunq̃z nisi cubito nasum tergit. Nunc aũt ad cãm pot⁹ quã acturus sum mẽtes aduertite ꝛc. Intellexit aũt laniũ [Irrisione] Exemplũ erit: Nõ mirũ est iudices si vos attentos ꝛ dociles fecit aduersarij⁹ me⁹: qm̃ Cicero fabio atq̃z boetio semp studet. i. cicer amat fabas ꝛ boues [Stultitia] Exemplũ erit. Qm̃ tẽp⁹ hortat me iudices aliq̃d dicere q̃ animos vr̃os reficiat: Rez vobis exponam: que vt spero cũctis nõ mediocrẽ risum excitabit. Ut intelligatis qua prudẽtia degãt pleriq̃z nr̃e vrbis causidici. Fuit olim iudices hac in nr̃a ciuitate vir q̃dam sũmo iudicio. Is quũ se domo cõferret in fox clientũ suoꝝ cãm acturus: secus fabri limen pretereiens. cãdentem adhuc ferri laminã in via stratã ꝓspexit. Uir prudentissimus illico ferrũ eleuat vt in fabri domũ cõiiciat qua de re ita quidẽ exussit digitos vt nõ sine gemitu dolorẽ ostenderit. post hec magno clamore in fabrũ irruit: illũ arguẽs acriter. Respõdebat faber non sua causa' verũ ipius imprudẽtia scipm offendisse. Utq̃z hoiem simplicem magis cõfunderet: paruulũ aduocat filiũ: iubens vt candez laminã tollat. Ille vero prius sputo ferrũ spar-

est qđ aliud efficit q̃ genus sue cause postulat: vt si quis docilem faciat auditorẽ: quũ beniuolentiã causa desiderat: aut si princi/pio vtaꝫ quũ insinuationẽ res postulat. Cõtra p̃cepta est qđ ni/hil eoꝝ efficit: quoꝝ cã de exordijs p̃cepta tradunꝫ. hoc est qđ cũ q̃ audit neq; beniuolũ neq; attentũ neq; docilẽ reddit: aut qđ (q̃ nihil ꝓfecto peius est) vt cõtra sit faciet. hec ille. [Ad plures cau/sas] siue furti: siue parricidij ꝛc. Exẽplũ ẽ. Jouẽ ego optimũ ma/ximũ vellẽ si fieri posset iudices. Jtẽ spes mihi magna allata est iudices me victorẽ fore: cognosco cũ vestrã in audiẽdo diligẽtiã in iudicãdo iusticiã ꝛ acumen. Jtaq; nõ dubito q̃n victoria mihi futura sit. Hec cũ vitiosa sunt: q̃m exordiũ ptinere debet solum ad causam de q̃ sumus dicturi. [Quo nihilomin9 adũsarius põt vti] Exẽplũ est. Si duo cõpetitores essent. Tua põpei bũanitas bñficiorũq; tuoꝝ remuneratio me hortata est vt p̃turã abs te pe terẽ: p̃sertim cũ tot ꝑicula ꝓ te subire nõ dubitarim. [Qđ cõmũe appellaꝫ] Inter vulgare ꝛ cõmune hoc ĩteresꝫ inq̃t Victorinus. Vulgare oĩum ꝓtroversiaꝝ est. Cõe in eadẽ ꝓtroversia vtriusq; ptis. Jtaq; cõe specie ĩcludiꝫ. Vulgare generale est. [Quo aduer sari9 ex ꝓrio poterit vti] Exẽplũ est. Erãt duo ciues cesari amicis simi Curio ꝛ Appi9. Curio cũ tribun9 esset cesarẽ adiuuerat ꝛ ĩ bello ꝛ in pace. Appi9 vo tm̃ in bello adiutor fuerat. Cũ venisset ġ Cesar in vrbẽ finitis bellis ciuilib9: ꝛ vterq; p̃turã peteret: potu isset appi9 ꝑ pacto exordiri. Cũ null9 labor fuerit mihi ġuis: nul lũ ꝑiculũ fuerit a me euitatũ. C. Cesar in bello gerẽdo vt dignita ti tue facerẽ satis: abs te peto vt mihi ĩ hac p̃ture petitiõe faueas ꝛc. Curio aũt codẽ exordio vti poterit: addens tñ q̃ nõ in bello dũtaxat: veꝝ in pace q̃z cesari fauerit. [Apparatis ẏbis] Appata dicunꝫ q̃ dedita opa facta sunt cũ supflua ornatiõe. vñ etiam mulieres fucatas ꝛ artificiose ornatas appatas vocamus. [Aut nimiũ longũ est] Fab. li. iiij. ti. j. inq̃t euitãdũ esse ĩmodicã exor/dij longitudinẽ: ne in caput excreuisse videaꝫ. [Qđ nõ ex iusta cã natũ videꝫ] exẽplũ erit. Accusat9 clodius adulterij hmõi vicio se exordio vti potuisset. Si qua res est iudices in qua possim glori/ari: maxime est amicicia vra: qua ego sp vsus sum. nã ex tali ami cicia magna laus sequi solet. Jtaq; vobis peto vt meo crimini ve niam tribuatis. [Ad causam autẽ ptinuisset hoc modo.] Siq̃d feci in vita o iudices laudabile: si quicq̃ mihi vnq̃ gratum fuit: maxime pudicicia delectat9 sum dediq; semp operã vt recte viue rem: ꝛ ne vllo crimine accusari vnq̃ possem. [Trãslatũ id dicit] qđ aliunde tradiꝫ: vt scribit Fab. li. iiij. Deinceps ad narrationẽ Attentos hic reddit auditores.

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

De tribus narrationũ generibus Ti.xix.

[Narrationũ genera tria sunt] Maxime naturale est (inqt Fa. li.iiij.) ⁊ fieri frequẽtissime debet: vt ꝑparato ꝙ hec que dicta sũt iudices: res de qua ꝓnunciatur ꝙ est iudicẽ. [Hec est narratio] Est aũt narratio nõ solũ negocij de quo apud iudices q̃rit expo sitio: sed ꝓsone: vt. M. Acilius palicanꝰ būili loco pices loquax magis q̃ facũdus. [Loci] vt oppidũ est in belleſpoto lampſacũ iudices. [Tẽporis] vt: Uere nouo gelidus canis cũ montib⁹ hu mor liquit. [Causaꝝ] q̃bus hystorici frequẽtissime vtunt cũ exꝓ ponũt. Uñ bellũ: seditio: pestilẽtia. Est ꝓterea narratio seu expoꝓ sitio: ⁊ ꝓteritoꝝ tẽpoꝝ q̃ frequẽtissima. ⁊ ꝓsentiũ ⁊ futuroꝝ: q̃ so lis dari vaticinãtib⁹ põt. [Rem gestã] Hec narratio in iudicijs ꝙuenit. Cuiꝰ due sunt species. Altera ipius cause: altera rerũ ad causam ptinẽtiũ expositiõe. Auctor Fab. li. iiij. [Uincendi] cauꝓ sa: nõ delectãdi: vt sepe poete faciũt.

De secundo genere narrationũ Ti.xx.

[Alteꝝ genꝰ narratiõis est] qõ intercurrit nõnũq̃. hãc partẽ pa rechasin vocãt greci: latini egressum vel egressionẽ. Sz he narra tiones sunt plures: q̃ ꝙ totã causã varios habẽt excursus: vt laus hoim loco: rũq̃: vt descriptio regionũ: expositio quarũdã rerꝝ geꝓ starũ: sed etiã fabulosaꝝ. Quo ex genere est in oriõib⁹ ꝓtra Uerrẽ cõpositis sicilie laus: ꝓserpine raptꝰ. Perechasis est alicuius rei sed ad vtilitatẽ cause ptinẽtis. Hec ex Fa. li. iiij. [Aut fidei] hoc sz modo: vt credatis iudices hũc testẽ optimũ esse: vir est iusticie amãtissimus: ꝛuti deditissimꝰ ⁊c. [Aut criminatiõis] si adduꝓ cerẽ testis iniquꝰ hoc pacto egredi posses. Nolite iudices huius testimonio fidẽ adhibere: semꝙ emꝫ cũ turpitudine vixit. homo ẽ sanguinolẽtus: ⁊ q̃ ꝙ parua pecunia turpissimũ facinus aggrede rẽ. [Aut trãsitiõis] vt facit Ouid. li. j. met. vbi ait. Inachus vnꝰ abest: vt ꝓcedẽti fabule sequentẽ ꝙiungeret. Id fere frequẽtissime poete faciũt. [Apparitiõis] id est marie exornatiõis: vt fecit Ma ro li. j. enei. in appatu ditiõis erga troianos. breuib⁹ emꝫ ꝛbis ea res dici poterat. [Laudatiõis] vt in oriõib⁹ cõtraverrẽ cõpositis vbi est Sicilie laus ꝓserpine raptus. vt etiã Fab. inqt. Et illud Maronis. Rexerat encas nobis quo iustior alter.

De tertio narrationũ genere Ti.xxj.

[Tertiũ genus] est id quod a causa ciuili remotũ ẽ. id q̃dẽ extra oratorẽ est. est aũt poetaꝝ vel hystoricoꝝ. [In negocijs] in reb⁹ q̃ sunt extra hoiem: vt cũ exponunt hystorici vnde bellũ: seditio: pestilẽtia ⁊c. [In ꝓsonis] vt. M. Acilꝰ palicanꝰ humili loco piꝓ cens loquax magis q̃ facũdus. [Tragedijs] scribũt emꝫ hercuꝓ

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

lem descẽdisse ad inferos: indeq; cerberꝫ extraxisse ꝛc. [Ab etatis nostre memoria remota] qđ genus est: Appius indixit carthaginensiby bellũ. Argumẽtũ comediaꝫ apđ Terẽtiũ est. Nã is postq; excessit ex ephebis sozia liberꝝ viuẽdi fuit potestas ꝛc. [Sermonis festiuitatẽ] Sozia in amphitrione Si dixero mendaciũ solens meo moze fecero. nam quũ pugnabãt maxime ego fugichant maxime. [Festiuitatẽ iocunditatẽ: lepozẽ. ponit cũ ꝑ facetijs ꝛ dicto festiuo. Unde Suet. in calig. ait. Quozũ duo ifantes adhuc rapti. Unus iam puerascẽs insigni festiuitate. Teren. itẽ in eunu. Mei patris festiuitatẽ ꝛ facilitatẽ. Tullius li. ix. epl'aꝫ. In quo possem imaginẽ antique ꝛ vernacule festiuitatis agnoscere. [Animoꝫ dissimilitudinẽ] vt Deme. Mitionis: alter eũ grauis: alter lenis erat: vt patuit [Spem] Dido ouidiana. Diua parẽs seniozq; pac̃ pia sarcina nati: Spem mihi mãsueti rite dedere viri. Apud Maronẽ li. iiij. Spero equidẽ medijs siq̃d pia numina possunt: Supplicia hausuꝫ scopulis ꝛc. [Metũ] Eadem. Perdita ne perdã timeo noceãue nocenti: Neu bibat equoreas naufragus hostis aqnas. [Suspitionẽ] Eadem forsitan ex grauidã Dido scelerate relinquis: Parsq; tui latitat corpe clausa meo. [Desiderũ] eadẽ: Si iubet ire deus velle vetuisset adire. Punica nec teucris pressa fuisset humus. Et li. iiij. enei. Saltẽ si qua mihi de te suscepta fuisset Ante fugã soboles. [Dissimulationem] Dido vergiliana. Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat: Uel pater oñipotẽs adigat me fulmie ad vmbras ꝛc. Ante pudoꝛ q̃ꝫ te violẽ. [Misericozdiã] eadẽ: Degeneres animos timoꝛ arguit. heu q̃bus ille Jactatus fatis: que bella exhausta canebat. [Rerũ varietates] eadẽ. Quis nouus hic nostris successit sediby hospes: Quẽ sese ozе ferens: q̃ꝫ forti pectoze ꝛ armis. Credo equidẽ nec vana fides genus esse deoꝝ. Degeneres animos timoꝛ arguit. [Fortune cõmutationẽ] Maro lib. iiij. Uritur infelix dido: totaq; vagatur Urbe furẽs ꝛc. [Jnsperatũ incõmodũ] Anna ad Didonẽ pemptã. Hoc illud germana fuit me fraude petebas Hoc rogus iste mihi hoc ignes araq; parabãt. Quid ꝑmũ deserta querar ꝛc. [Subitã letitiã] Maro lib. x. de enea ab hetruria cũ nauiby redeũte: dũ rutili cõtra troianos pugnãt absente enea. Jãq; in conspectu teucros habet ꝛ sua castra: Stans celsa i puppi: clypeũ cum deinde sinistra Extulit ardentẽ: clamoze ad sydera tollũt Dardanide e muris Spes addita suscitat iras ꝛc. [Jocũdũ eritũ rerũ] Turnus ad eneã. Uicisti ꝛ victũ tẽdere palmas Ausonij videre: tua est lauinia coniux. Ulterius ne tẽde odijs ꝛc [Trãsigent] eractabunt. [Ad veritatẽ ptinet] de oratoria ozõe

intelligit. Veritas aũt est per quã imutata ea que sunt aut añ fuerũt aut futura sunt dicunt. Auctor est Tullius li. ij. rhe. de inuẽtione. Tres res ꝙuenit habere narrationẽ. Fabius lib. iiij. sic ait. Narratio est rei facte vtilis ad ꝓsuadendũ expositio. Uelut Apollodorus diffinit: oratio docẽs auditorẽ ꝺd in cõtrouersia sit. Eam pleriqꝫ scriptores maxime q̃ sunt ab Isocrate: volũt esse lucidã: breuẽ verisimilẽ. Neqꝫ em̃ refert an ꝓ lucida ꝓspicuã: ꝓ verisimili ꝓbabilẽ credibilẽue dicamus. Hec ille.

De breui narratione Ti. xxij.

[Unde necesse erit] Breuis erit narratio inqt Fabius li. iiij. Si inde ceperimus: vnde ad iudicẽ ꝓtinet. Deinde si nihil extra causam dixerimus: tum etiã si reciderim⁹ oĩa. quib⁹ sublatis neqꝫ cognitioni quicqꝫ neqꝫ vtilitati subtrahat. Solet em̃ quedã esse partiũ breuitas: que longã tamẽ efficit summã. In portum veni nauem ꝓspexi: quãti veheret interrogaui: de precio cõueni: ꝓscẽdi: sublate sunt anchore: soluimus orã: ꝓfecti sumus. Nihil horum dici celerius potest. sed sufficit dicere. E portu nauigaui. hec ille. Dicit itẽ satius esse aliquid narrationi supesse q̃ deesse. Nã supuacua cũ tedio dicunt: necessaria cũ periculo subtrahuntur: ꝫ partitio tediũ leuat. Dicã que acta sint ante ipm̃ rei contractũ: dicã que in re ipa: dicã que postea. Ita tres potius modice narrationes videbũtur q̃ vna lõga. Interi expediet expositiões breui intersectiõe distinguere. Audistis q̃ añ acta sunt: accipite nũc q̃ sequũtur: reficiet em̃ iudex priorũ fine. ꝫ se velut ad nouuꝫ rursus initiũ ꝓpabit. Hec ille. [Ab vltimo initio] vtputa: Si nobis bellũ troianũ narrandũ sit: debem⁹ a raptu helene incipe: nõ ab Leda: q̃ helenã genuit. Ergo p̃cepta dat in breuẽ narrationẽ: que in initio narratiõis: que in fine: q̃ in medio seruare debem⁹. Qð Victorinus scribit. [Si summatim nõ ꝑticulatim narrabim⁹ p̃ceptũ est a medio narratiõis] Exẽplũ autẽ erit illud. In portum veni: nauẽ ꝓspexi ꝛc̃. [Nõ ad extremũ] Preceptũ est de fine narrationis. i. si narrabim⁹ quousqꝫ narrãdũ est nõ etiã illa narrent que iam in tractat⁹ cadũt: vtputa. Quidã fortiter fecit: petit p̃miũ nomine erariũ dimidiũ. [Cõtradicit] Narrãdũ ẽ quẽadmodũ fortiter fecerit. nõ etiã quẽadmodũ ad ciuitatẽ regressus sit: ꝫ quẽadmodũ ei ꝺictũ sit. [Trãsitiõibꝫ nulli] scꝫ vt illa tm̃ narres q̃ ad cãm ptinẽt. Nõ etiã aliqua que extra sunt ꝫ que ad negociũ minime pertinẽt. [Si nõ decrrabimus] declarat id quod dixerat. [Exitus rerũ] Quare cũ liceat dicere: est mihi filius iuuenis: soia illa supuacua. Cupidus ego liberorũ vxorẽ duxi. Natũ sustuli: filiũ educaui: ĩ adolescentiã perduxi. Hec Fab. li. iiij.] Nõ mõ id

sit. Cũq illud feruescere videret ait nõ tangã pater. Tũc causidi/
cus aduertẽs tandẽ stultitia sua sibi ipi nocuisse veniã a fabro pe
tit. Experimentũ aũt hoc tanti se facere ait vt in reb9 etiam alijs
pdesse sibi posset. Itaq vbi e foro domũ se recepit ei vxor polente
ferculũ apposuit feruẽs maxime: qui memor egregij documẽti nu
per a fabro accepti in ferculũ spuit. qõ vidẽs nõ feruescere sicut in
lamina ferri viderat iam securus polenta os adimpleuit. Quãtus
aũt hic fuerit dolor iudices quis non viderit. Accusabat postea t
vxorem t fabri documẽtum. Multa deniq iudices de hoc isto
narrare possem verũ ad causam nr̃am reuertamur [Exuperatõe]
i. byperbole t excessu veritatis. Erit aũt exẽplum. Quũ puer iã ad
huc essem iudices sepe senes grandeuos referre audicbã insulam
quãdam esse extremis pribus orbis sitã vbi murcs aduersus leo/
nes pugnarent: nullamq tanti magnitudinis ferã esse neq tam
seuam quã verberib9 caude nõ posterneret. Addebãt insup den/
tes illis esse: quales seuissimis apris insunt: qui quidẽ si vlla pos/
sent arte vel humano domari ingenio nullũ bello aptius animal
nec fortius esse posset. Plura ijs adderem nisi videlicet ingens ri/
sus negaret fidem. Rectius itaq me cõuertam ad causam de qua
mihi sũma est cũ aduersario cõtrouersia [Collatõe] id est cõpara/
tione aliqua. Exẽplum erit. Non puto iudices me vobis hoc tpe
molestũ esse si vim t cõsuetudinẽ maior in rep. administratõe si/
militudine aliqua vel cõparatõe exp̃ssero. Sicut enĩ perit9 guber
nator nauis nõ semp eũdem cursum tenet q̃q ad vnũ tẽdat por/
tum sed clauũ put ventor fert impetus moderat: Sic etiam nr̃i
superiores qbus resp. seip̃mam cõmiserat. quũ vnũ semp finẽ inten
derẽt: tñ pro tempor varietate leges t instituta ciuitatis expone/
bãt. Ex quo actũ est vt interdũ reus absolueret vbi pro eode cri/
mine alio tpe graui supplicio coerceret. Merito itaq p̃cipuam
adepti sunt laudẽ: exẽplũq posteris reliquerũt: quo tranq̃lle pos/
set tute regi ciuitas. Qua de re nequeo nõ optimã de vobis spem
habere. Dicã igit illud qõ ad veritatẽ cause mee ptinere videat.
Vos aũt vt soletis benignos attẽtosq mihi p̃bebitis [Abiectiõe
lr̃ar] Exẽplum erit: Noui iudices aduersariũ meũ a teneris vsq
annis mero studuisse volcbã homero dicere: t nõ poculis sed ocu/
lis bibisse [Lr̃ar mutatiõe] Exẽplũ erit: Referã iudices Marci
balbi eloquentiã. Is enĩ cũ aliqñ rogatus esset vt in cõcilio publi
co sniam suã explicaret: hoc pacto exorsus est. Si patres cõscripti
recte cõsidero disciplinam atq instituta maior nr̃or: nihil est qõ
nr̃e resp. magis cõuenire arbitror q̃ in oĩb rebus gerẽdis seruare
modestiã. Cũq ingens risus oĩbus exort9 esset ita cõfundebatur

vt nec verbũ efferret amplius. Redeo nũc ad cãm de qua nũc agit [Expectatõe] nõ statim post aduersarij argumẽta rñdere: sed tãq̃ respõsurum expectẽt auditores: vti Vlyres egit qui qui dem post iactis aduersarij sui rationes pauluz imoratus est. de quo Naso lib. xiij. metamorpho. sic ait. Finierat thelamone satus: vulgiq̃ se cutũ. Ultima murmur erat: donec laertius heros Astitit. atq̃ oculos paulum tellure moratus. Sustulit ad procerẽ expectatoq̃ resoluit Ora sono: neq̃ abest facundis gratia dictis [Expectatione] Exẽplum erit. Cum vestras aures audiẽdo fessas aduertam iudices: locosa quedã in medium feram. Marioctus noster hesterna luce rusticũ quẽdam delusit: dum defessis auditoribus suis veluti t vobis nunc accidit magna voce rusticũ ad se vocauit. qui vbi accessit: tũc Marioctus simulandi t dissimulandi peritus stans in admiratione nullum verbũ fecit. confusus agrestis recessit. Itc rum postea t tertio cũdem similiter reuocauit: decepitq̃. Ascẽdit deinde tribunal quasi noua magnaq̃ de illo dicturus. Uniuersisq̃ expectãtibus quidnam esset acturus: tãdem tacitus inde descendit. Tunc rusticus tanto rubore affect9 vt oĩbus risum ingentem moueret. Ego etiam simile aliquid agerez nisi ad tales iocos male instituti essem. Satis igitur vobis erit ex me cognoscere ab alijs gesta. Restat quid sim aduersario meo respõsurus placidis auribus intelligere. [Similitudine] Non mirũ est iudices si aduersari9 meus cũ temeritate locutus est. putat enĩ se hic in vro cõspectu esse tanq̃ sit mimus inter anseres [Nouitate] Magna res iudices nuper accidit: quam q̃ vos defessos aduerto breuiter enarrabo: Bos q̃dã syluester borrẽde magnitudinis t villis amplis: meridie pisanã vrbẽ irrupit: statimq̃ mugitu horrisono ciuitatẽ oẽm deterruit. deinde nũc hos nũc illos aut cornu aut calce offendẽs oĩb9 erat pauori maximo Balistis demũ t bellicis machinis oppsserũt. Hec sunt iudices noua q̃ vobis duri referenda priusq̃ meã causam exordirer: quo vri animi defatigati: recentiores essent ad meas ratões intelligẽdas [Historia] Que vros aios audiẽdo defessos leuare possint iudices aliq̃ ex historia breui referam. Plutarchus in Antonij vita scribit augustũ Cesarẽ quũ in epiro ante lucẽ castris egressus esset naueisq̃ viseret: obuiã habuisse hoiem qui asinũ agitabat. Roganti aũt Cesari quod ei nomen esset: respõdit ille Eutycho sibi nomen Asinũ vero nicõta appellari. Potit9 deide victoria Cesar quũ ea demũ loca ornaret statuit inter cetera hoiem t asinũ eneũ. Audistis iudices rẽ nõ vulgarem neq̃ vsitatã. rẽpus est vt cãm meã vobis ãnuẽtibus exponã. Pretorea euticbys: eutycheos dicit fortunat9 felix eutychia felicitas

bona fortuna:eutycheo felix sum.nicao vinco significat.nici victoria dicit.nicit⁊ victor.niciticos victoriosus.ronicos niceos victoria[Interpellatione]interruptõe:interpositõe.Exẽplũ erit. Cuz nihil iudices cõstituissem extra cãm dicere:factũ est vt multitudine vboz defessis animis vris me cõuertã poti⁹ ad eã rem que vobis gratũ aliqd afferat. Uelim igit mihi respõdeat Albin⁹ ꝓpinquus me⁹ et vobis familiaris qs anim⁹ aut sentẽtia ei sit de nuptijs:qs diebus supioribꝫ instituit.Dic Albine queso quã ex omnibus voluptatib⁹ ꝓ te iam habitis efficatiorẽ habueris. Nec te pudeat.Oĩbus enim rem gratã facies aut mihi soli in aurem tradas.benc se habet iudices. Refert albin⁹ puellam seragenariam vxorem assumpsisse cui lippientes oculi:aeri dentes:et pect⁹ inane ac rugosum sit:habet ⁊ cetera maximã cuilibet nauseam mouentia que in aliud tẽp⁹ differo:vt ad causam reuertar audite qso benignis auribus[Arrisione]arridere est alteri ridere. Ouidi⁹ Riserit arride. Erit aũt Exẽplum Quoniã tẽpus hoc iudices exigit vt aliqd inter agendũ cõmemoretur:qd vos defessos reddat attentiores referam paucis:Forbius vir facetissimus cũ rufinũ hoiem illiteratũ ⁊ insipiẽtem:cui sane etiam minima res risum cõmouebat soluto plerũqz risu animaduertisset. Et tam suauiter arridebat vt nemo illic ꝑsens esset quin ex tali arrisione maximã voluptatem ꝓciperet. Solebat etiã nõnunqz in os ridẽtis digitũ ꝓijcere ⁊ inde cõfestim reuocare. Quod hõ insulsus ⁊ insipidus aduertens:quũ se delusum ire intellexisset:asseruit se velle dẽtibus vlcisci. Qua re cognita forbius cãdelam recẽti scuo ꝓfectam implicuit digito:statutoqz tẽpore cachinnãti arridens vt solebat:candelam pro digito in os ridẽtis illico mittit.quã ille acriter cõpressit. Forbius aũt illius papirũ aterabẽs scuũ in ore aduersariũ sui reliquit Tũc plane tantus oĩbus risus motus est:vt nullus fere esset quin effunderet lachrymas. Cõfusus ergo rufinus celeri gradu inde discessit. Sed de hoc satis:nũc ab ioco ad rẽ seriã veniam⁹ [Si pro miserim⁹ aliter ac parati fuerim⁹ nos esse dicturos.]Exẽplũ erit Cũ instituissez iudices apud vos agere quo ceteris in causis ordine solco:nouo quodã inusitatoqz dicẽdi genere vtar.aduersarius eni vras aures defatigauit. Illud igitur iudices ꝓfitcor me nihil supuacuũ:vt alij faciũt:nisi qd necessario dicẽdũ erit in mediũ allaturũ. Solẽt eni alij plerumqz tps cõterere vt cor oratio magis splẽdida qz vera videat. Hinc etiã nõ prinẽtia ad causam efferũt. Incipiã itaqz omissa narratione ceteriscz adiumẽtis ab ea potissimũ argumẽtatione:in qua totũ fue cause robur credit esse repositum:daboqz opam iudices vt id breui ⁊ dilucide expediam.

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

De insinuatõis t principij differẽtia. Tit. xvj.

[Inter insinuatõez] In qbus principiũ t insinuatio differãt in qbus itẽ cõueniãt breui edocet. In principio statim aptis rõnib⁹ reddim⁹ auditores aut beniuolos aut attẽtos aut dociles. In insinuatõe vo occulte p dissimulationẽ eandẽ illa oĩa cõficim⁹ [Ad eandẽ cõmoditatẽ] id est vtilitatẽ vt dociles attẽti beniuoliqz reddant auditores: ex qbus cause cõmoditatẽ cõsequtur orator.

De principio exordiende cause. Tit. xvij.

[Nunc nequãdo] Attentos reddit auditores. promittit enim de his rebus dicere: que ad pfectam orationẽ pertineãt. Reddit t dociles Nam rei summã breui exponit [Lenis] mitis: planus: apertus: non asper: nõ obscurus: t implicitus. Fabius lib. vij. sic ait: Nobis prima sit virtus pspicuitatis: ppria verba: rectus ordo: nõ in longũ dilata cõclusio: nihil neqz desit neqz supfluat. ita sermo t doctis pbabilis t planus imperitis erit [Usitata vboz cõsuetudo] Obscuritas fit etiã verbis ab vsu remotis: vt inquit Fabi⁹ lib. vij. vt si cõmentarios qs pontificũ t vetustissima federa exoletos scrutatus auctores idipm petat ex his q̃ inde cõtraxerit qõ intelligat. Hinc em̃ aliqui famam eruditõis affectant: vt quedã soli scire videant. Hec ille. Ubi etiã ait iacere sensus in oratiõe in qua verba laudant qõ ppter illos ait qui aliqd inqrunt qõ sit magis antiquũ remotũ inopinatũ [Apparata oratio] Illa trãslucida t versicolor quorũdam elocutio res ipas effeminat: que verborum ambitu vestiũtur: t illa que curam fatẽtur t ficta atqz cõposita videri etiã volunt nec gram cõsequunt: t fidẽ amittũt ppter id q̃ sensus obũbrant t velut leto gramine sata strãgulant. Nam t qõ recte dici põt circũimus amore verboz: t qõ satis dictuz est repetimus t qõ vno verbo patet: plurib⁹ ostẽdimus: t pleraqz melius significare putam⁹ q̃z dicere. Atqui satis aperte Cicero pcepe rat: in dicẽdo vitiũ vel maximuz esse ab vulgari genere orationis atqz a cõsuetudine cõmunis sensus abhorrere.

De vitioso exordio. Tit. xviij.

[Uitiosum exordiũ est] Idem Cice. lib. rhe. de inuẽtione sic ait. Uitia vero hec sũt certissima exordioz: que sũmopere vitare oportebit: vulgare: cõe: cõmutabile: sepatum: longũ: trãslatum Contra pcepta vulgare est qõ in plures causas põt accõmodari: vt conuenire videat. Cõmune est qõ nihilo minus in hãc q̃z in ptrariam ptem cause põt conuenire. Cõmutabile est qõ ab aduersario põt leuiter mutatũ ex cõtraria pte dici. Longũ est qõ pluribz verbis aut sentẽtijs vltra q̃z satis est producit. Sepatum est qõ non ex ipa cã ductũ est: nec sicut aliqõ mẽbrũ annexũ oroni. Trãslatum

qđ obest[Etẽm q̃ breuitati studet:nõ mõ illa in narratiõe p̃teri/re debet q̃ obfutura sunt:verũetiam illa q̃ nihil ꝓfutura:[Et ne bis aut sepius].i.etiã illa q̃ ꝓsunt non sunt iterãda.[Megarã] Megarica terra attici soli ps fuit. Ubi megarã vrbẽ menib9 cin/xere heraclide.habuit ph9 studia quos appellauere mecanicos Qui euclydi Socratis auditori successere Plura Strabo li.ix.

De dilucida narratiõe Ti.xxiij.

[Rem dilucide narrabim9]Etiã in apertã narrationẽ illa dat p̃cepta:quc t in breuẽ. Nã hic etiã qđ in ꝓncipio apte narrationis qđ in fine:qđ in medio facere debeam9 ostẽdit.[Si vt qđq; pri/mũ]vt nõ puerso narrãdi ordine fiat iudicib9 in cognitiõe confu sio.[Rerũ ac tempoꝝ ordo]Ne id ꝓmũ narres:qđ postea factuꝫ est.quod si feceris t in rerũ t in tẽporũ ordinẽ deliqsti.[Hic erit cõsiderandũ ne quid ꝓturbate]vt in p̃ceptis breuis narrationis primũ ostẽdit quid faciẽdũ esset:deinde quid nõ faciendũ:ita t h ostendit ꝓmo quid faciẽdũ erit:tum qđ nõ faciendũ.[Ne qđ per turbare dicat]Id erit si rerũ ac tẽpoꝝ ordo in narratiõe nõ mu tetur.[Ne qđ cõtorte].i.quũ interdũ nõ facilis transit9 ac dire/ctus est sed obscurus.[Ne qđ ambigue]dubie:vt dicẽdo: Aio te eacida romanos vincere posse.[Ne qđ noue dicam9]vt si qs vte/retur nouis vocabulis.i.exqsitis t ab vsu remotis.[Neq; in aliã rem trãseam9]nc omissis reb9 ad p̃sens negociũ ꝓtinẽtib9 nõ nar randa atq; aliena narrem9.qđ p̃ceptũ de breui etiã narratiõe de/dit.[Ne ab vltimo repetam9]Hoc p̃ceptũ est de initio narratio nis:qđ itẽ in breui dedit[Ne longe ꝓseq̃mur]Id p̃ceptũ de fine narratiõis est. Nã vt inquit in rheto.de inuẽtiõe:Sepe res parũ est intellecta longitudine magis q̃ obscuritate narrationis.[Ne qđ qđ ad rem ptineat p̃tereamus]Preceptũ hoc ẽ de media nar ratiõe. Nã quo breuior eo dilucidior. Hinc ait Hora. Quicqđ p cipies esto breuis vt cito dicta Percipiant animi dociles:tenẽt/q; fideles.

De verisimili narratione Ti.xxiiij.

[Uerisilis]id est ꝓbabilis aut credibilis:vt docet Fa.Lontinet aũt oĩs ad fidẽ argumẽtatio qbusdã circũstãtiis:q̃ quidẽ hoc ver su scribunt. Quis:qđ:vbi:qbus auxiliis:Cur:quomodo:qñ. Etiã Victorinus edocet. Ubi igit erũt hec sepẽ:ꝓbabil'erit nar ratio.[Ut mos populi]cõsuetudo.s.ne cõtra cõsuetudinẽ audiẽ tiũ loquaris.vt si apud romanos narres ptra iusticiã. Si apud scytas mores barbaros reꝑhendas. Mos aũt qđ sit ꝓprie tã pa tuit.[Ut opinio]Si id qđ agimus cũ eoꝝ opinione ꝑsentiat:q̃/cunq; audiũt iudicari. Itaq; ad eoꝝ q̃ audiũt opinionẽ accõmo

dabit. [Ut natura] illoꝝ videlicet ꝑ qbus agimus: idē ne de pu/ dicicia agat leno: de castitate meretrix. Qđ si fiat ꝓbabilis narra tio nō erit. [Si spacia temporꝝ] id est qñ. an ludoꝝ tpe: aut belli aut dici festi. an vindemie tpe vel messis: an nuptiaꝝ vl sacrificij vel somnij tpe. Considerat em tēpus t anni t mensis t dici t no ctis t vigilie t horę t aliqua parte alicuiꝰ horꝝ. De qbus qdē latiꝰ Cice. in rhe. de inuētiōe: vbi de cōfirmatiōe tractat. [Personaꝝ dignitates] i. coꝝ: put queq; digna sit: vtputa: vir castissimꝰ nō insidiatus ē vxori: t auarꝰ furtū fecit. [Cōsilioꝝ rationes] i. Cur Ut pigmalion sycheū occidit: quo eius auro potiret. Consiliuꝫ aūt (vt scribit Ci. li. j. rhe. de inuentōe) est aliquid faciēdi aut nō faciēdi ꝛe ratio excogitata. [Locoꝝ oporꝛunitates] i. vbi. vt: pi gmalion impius ante aras sycheū obtrūcauit incautū. Locꝰ au tem cōsiderat in quo res gesta sit ex oporꝛunitate quā videat ha buisse ad negociū administrandū. Ea aūt oppoꝛtunitas ḡrit ex magnitudine: interuallo: longinqtate: ꝓpinqtate: solitudie: celeb/ ritate. Natura ipius loci ex vicinitate totiꝰ regionis. Id scribit Cice. li. j. rhe. de inuētiōe. [Ne refelli possit] videlicet ab aduersa rio aut fuisse parū tēporꝛis: aut nullā causam ꝛc. Parū tpis: ad il lud retulit. Si spacia tēporꝝ ꝓstabūt. Aut causam nullā ad illud refert. Cōsilioꝝ rationes. vt si pigmalion diceret nullā habuisse causam vt sycheū occideret. [Aut locū idoneū] ad illud respon/ det: locoꝝ oporꝛunitates ꝓstabūt: aut hoīes ipos facere aut pati nō potuisse: vt diceres senē baculo ꝓcussisse iuuenē ensigeꝝ. Se nex em id mime facere potuisset: nec iuuenis tolerasset. [Hec om nia] scz Quis: vbi ꝛc. Confligēdū: agendū: ꝓtendēdū: cerrādum. [Tabule] i. scripta aliqua testimoniū ꝓhibēcia. [Alicuiꝰ firma auctoꝛitas] vtputa: si quis ꝛrute ꝓstās t dignitate interfuerit: tūc em cauti agendū est. [Adhuc q̄ dicta sunt arbitroꝛ mihi cō/ stare cū ceteris artis scriptoꝛib. Nisi qꝛ de insinuatōib noua ex cogitauimꝰ: q̄ eā nos soli ꝑter ceteros in tria tpa diuisimus ꝛc.] Hec quidē ꝛba videnť ostēdere rhetoꝛicen hāc ad Herennīū eē Ciceronis: qm̄ apparet etiā in rheto. de inuētiōe cadē diuisio insi/ nuatiōis in tria tpa. Preterea oīa fere hoc in opē de inuētiōe ap posita ab illis excerpta fuere: qđ latius in ꝓlogo iā ostendimus. [In tria tpa] vt tūc. s. vtamur insinuatōe: cū causa turpitudinē habebit: cū iudices ꝑsuasi esse videbunť ab aduersarijs: t cū au/ diendo defessi erūt. [De rerū inuentiōe] ꝓfirmationē t ꝓfutatiōꝫ intelligit. Ūñ paulo inferius inqt. Tota spes vincēdi ratioq; ꝑ/ suadēdi posita est in ꝓfirmatiōe t ꝓfutatōe ꝛc [Cōsumit] ꝑficit [Industrie] curę opere studij diligētie.

In Rhetoricã Ciceronis nouã.

De causaꝝ diuisione Ti.xxv.

[Causaꝝ diuisio] Causa est negociũ oĩbus suis partib⁹ spectãs ad questionẽ. Aut causa est negociũ cuius finis est controuersia. sic finit Appolodorus: vt scribit Fabi⁹ libro.iĳ. [Diuisio] idẽ Cicero li.j.rhe.de inuẽtiõe: t Fabius li.iĳ. partitionẽ vocãt. atq; Fabius sic. Partitio est nostrarũ aut aduersarĳ ꝓpositionũ aut vtrarũq; ordine collata enumeratio. Hac quidã vtendũ semper putãt: qꝝ t ca fiat causa lucidior: t iudex intẽtior ac docilior si sciẽrit t de quo dicim⁹ t de quo dicturi postea simus. Turpissimũ vero nõ eodem ordine exequi quo quicq; ꝓposueris. Hec ille. [Diuisio] Victorinus sic ait libro.j.rhero. Partitio est toti⁹ cause ꝑ partes ꝙstitutio. [Diuisio] est rerũ sub ptitiõe iacẽtiũ. [Perorata] absoluta finita. [In cõtrouersĳs] in questiõib⁹. Dicit enĩ Cice.li.j.de inuentiõe qꝝ qstio est ea q̃ ex cõflictõe causaꝝ gignit ꝓtrouersia: hoc mõ. Nõ iure fecisti: iure feci. Causa aũt est conflictio in qua cõstitutio ꝙstat. Ex ea igit nascit ꝓtrouersia: quaz questionẽ dicimus: hoc modo. Jure ne fecerit hec Cicero. [Relictũ est] scz debem⁹ aperire. [Jure fecerit] ꝼm iura t leges scptas. [Licuerit ne facere ꝼm fas] qõ est ius diuinũ. [Jtẽ ecõtrario]. i. si ea q̃ vtilia sunt nobis nõ cõueniẽs cũ aduersarĳs: ne vlcisci parentẽ negant oportuisse. Jd quidẽ vtile erat. Oresti patrẽ. s. oportuisse vlcisci: qõ aduersarĳ negabãt. [Deinde quũ hoc fecerim⁹] id est: postq̃z viderim⁹ quid nobis ꝙueniat cũ aduersarĳs: qd nõ ꝙueniat: [Quũ dicemus numero] exẽplũ erit Ciceronis ꝓ murena: vbi ait. Jntelligo iudices tres totius accusatiõis partes fuisse: t eaꝝ vnã in reꝓhensione vite: alterã in ꝓtemptiõe dignitatis Tertiã in criminib⁹ ambitꝰ esse versatã. [Plus q̃z triũ partiũ.] Fab.li.iĳ. scribit se nõ ꝓbare illos qui partitionẽ verãt vltra tres ꝓpositiões extendere. Que sine dubio si nimiũ sit mltiplex fugit memoriã iudicis: t turbabit intẽtionẽ: hoc tamẽ numero velut lege nõ est alligãda ars: cũ possit causa plures desiderare. [Breuiter exponimus] vtputa dicã nõ ralẽ esse hunc quẽ tueor reum vt in eo credibile videri possit homicidiũ. [Dicã occidẽdi causaz huic nõ fuisse] Dicã hunc eo tempore quãdo occisus ẽ trãs mare fuisse idem in Fabio li.iĳ. t apud Teren. in Andria. Simo sosie libero ait. Breuiter t cõmode rem omnẽ a principio audies. Eo pacto t vitã gnati t consiliũ meũ cognosces: t quid facere in hac re velim. vtq; in ptitiõe exposuit ita ꝑmũ narrauit gnati vitã ꝛc.

De confirmatione t confutatiõe Ti.xxvi.

[Tota spes vincendi ratioq; psuadẽdi ꝛc̃.] Fabius etiã lib.v. ait Hoc tñ ꝓpriũ atq; ꝑcipuũ credere opus sua cõfirmare: t que ab

aduersario ꝓponerent refutare. [Uincẽdi] id ad genus iudicia{ le attinet. [Persuadẽdi] id ꝯo ad gen⁹ deliberatiuũ ꝑtinet ꝛ de{
Confirmatio monstratiuũ. [In ꝓfirmatiões] Cõfirmatio est ꝑ quã argumen tãdo nr̃e cause fidẽ ꝛ auctoritatẽ ꝛ firmamentũ adiungit oratio. ita scribit Cice. li. j. rhe. de inuentiõe: confirmatiõe. Hãc Cicero dicto li. appellat reprehensionẽ. ait em̃. Reprehensio est ꝑ quã argu{ mentãdo aduersarioꝝ ꝓfirmatio diluit aut infirmat aut alleui atur. Fab. ꝯo li. v. refutationẽ vocat: ait em̃. Refutatio dupliciter accipi põt. Nã pars defensionis tota est posita in refutatiõe. Et q̃ dicta sunt ex diuerso debẽt vtrinq; dissolui. [Adiumenta nostra exp. Jqõ mun⁹ est ꝓfirmatiõis. [Dissoluerim⁹] id mun⁹ est cõfu{ tatiõis. [Absolute] ꝑfecte: nihil em̃ necessariũ ꝓtermittet [Mu nus oratoriũ ꝓfecerimus] supius de verisili narratiõe dixit: nũc qõ reliquũ est qm̃ de rer̃ inuentiõe disputãdũ est: in qua singula re ꝓsumit oratoris officiũ ꝛc. [Noster doctor Hermetes] Et ber metes ꝛ hermes in antiqs inuenio Preterea negãtes rhetoricen hãc ad Herẽniũ Ciceronis esse ĩter alia q̃z puerilia afferũt hoc di centes Nusq̃z legi Hermetem Ciceronis doctorẽ: nõ aduertẽtes in scribẽdi dicẽdi arte Ciceronẽ plures scautũ. Qõ quidẽ in ꝓlo{ go li. ij. in rhet. de inuẽtiõe sic edocet. Sed oĩbus in vnũ locuz coactis scriptoribꝰ qõ quisq; cõmodissime ꝑcipere videbat excer psim⁹: ꝛ ex varijs ĩgenijs excellẽtissima q̃q; libuim⁹ ꝛc.

De constitutione Ti. xxvij.

[Cõstitutio est] cõstituere est ꝓponere ꝛ dicere qđ ĩ ꝓtroversia sit vt scribit Victorin⁹ li. j. rhe. vtq; Fab. li. iij. inqt. Qõ nos statum id quidã ꝓstitutionẽ vocãt: alij questionẽ: alij qõ ex questiõe ap{ pareat. Statũ greci stasin vocãt. Que appellatio dicit ducta vt ex eo q̃ ibi sit prim⁹ cause ꝓgressus: vel q̃ in hoc causa consistat. Statũ qđã dixerũt primã causaꝝ ꝓflictionẽ: qs recte sensisse pa rum elocutos puto inqt Fab. Nõ em̃ est stat⁹ prima cõflictio: fe{ cisti nõ feci: sed qõ ex prima ꝓflictiõe nascit. i. genus questiõis. fe{ cisti nõ feci: an fecerit hoc fecisti: nõ hoc feci: qđ fecerit. Cice. aũt li. ꝑmo rhe. de inuẽtiõe sic: Eã questionẽ ex qua cã nascit ꝓstitutõz appellam⁹. Cõstitutio est ꝑma ꝓflictio causaꝝ ex depulsiõe in ten tionis ꝓfecta. hoc mõ. fecisti: nõ feci: aut iure feci. Cũ facti cõtro{ uersia est qm̃ cõiecturis cã cõfirmat: cõstitutio ꝓiecturalis appel latur ꝛc. [Deꝑcatio] Cice. li. j. rhe. de inuẽtõe ait. Deprecatio est quũ ꝛ peccasse reus ꝓsulto peccasse ꝓfitet: ꝛ tm̃ vt ignoscat postu{ lat. quod genus prȝaro potest accidere. Ubi Victorinus ait q̃ hec deprecatio nõ nisi apud imperatorẽ aut apud populũ valet: apũ iudices vacat. Jtẽ Cice. lib. ij. eiusdẽ operis ait. Deprecatio est in

qua nõ defensio facti sed ignoscẽdi postulatio ꝓtinet. hoc genus vix in iudicio ꝓbari potest. idcoq; cõcesso peccato difficile ẽ ab eo qui peccatoꝝ veniam esse debet vt ignoscat impetrare ꝛc̃. Fabius etiã libro. vij. sic. Ultima est deprecatio quod genꝰ causę plerique negarũt in iudiciũ vnq; venire. Quinti. Cice. q; pro ligario idem testari videtur quũ dicit: Causas egi cesar multas equidẽ tecum dum te in foro tenuit ratio honoꝝ tuoꝝ. Certe nũq; hoc modo: Ignoscite iudices errauit: lapsus est: nõ putauit: si vnq; post hec ꝛc̃. In senatu ꝙ & apud populũ & apud principẽ & vbicũq; iuris clemẽtia est. [Insinuatiõe] accusatiõe. Legitima constitutio est que in legib⁹ & scriptis versatur. [Ex scripto] ex lege aliqua: vel testamẽto vel pacto vel stipulatiõe. [Ex scriptis] ex legib⁹ testamẽtis ue aut pactis aut stipulatiõibus ꝛc̃. [Ex scripto & sentẽtia nascitur cõtrouersia] Fabius li. vij. ait. Scripti & volũtatis frequẽtissime inter cõsultos questio est: & pars magna cõtrouersie iuris hinc pendet. Eius genus vnũ est in quo & de scripto & de voluntate querit. Id tum accidit quũ est in lege aliqua obscuritas: aut vterq; suã interꝓtationẽ cõfirmat: aut aduersarij subuertit: vt bifur quadruplũ soluat Duo furripuerũt pariter decẽ milia: petuntur abvtroq; q̃dragena. illi postulãt vt vicem cõferãt. Nã & actor dicit hoc esse q̃druplũ quod petat: & rei hoc q̃ offerãt. Volũtas q; vtriusq; defendit: aut quũ de altero intellectũ est: de altero dubium. [Ex meretrice natꝰ ne cõcionet] Que filiũ habebat ꝑstrare cepit: ꝓhibet adolescẽs concione. Nã de eius filio que an̄ partum meretrix fuit certũ est. [Quũ videt scriptoris voluntas cuz scripto ipo dissentire] Est & aliud exẽplũ: q̃ ponit Fabius. li. vij. Fit em̄ cũ ipis ꝟbis legis repugnꝰ aliq̃d ꝑ quod ꝓbemꝰ aliud legũ latorẽ voluisse: vt in hac cõtrouersia. Qui nocte cũ ferro deꝓhensus fuerit alliget. Cũ anulo ferreo inuentũ magistratꝰ alligauit. Nec quia est verbũ in lege deꝓhensum satis etiã significatũ videtur nõ cõtineri lege nisi notũ ferrũ. Sed & qui volũtate nititur scriptũ quoties poterit infirmare debebit. Qui scriptũ tuebit: adiuuare se etiã volũtate tentabit. [Ex cõtrarijs legib⁹] oĩbus aũt manifestũ inq̃t Fabius li. vij. nunq; esse legem legi cõtrariã iure ipo: quia si diuersum vidisset: alterꝝ altero abrogaret: sed casu collidi & euẽtu. Id autẽ pluribꝰ verbis illic & exemplis aperit. [De pecunijs repetundis dãnatus] Nec accusatio ꝓprie cadit in eos q̃ cũ forent magistratꝰ ꝓuincialib⁹ aut vi aut dolo eripuerũt pecunias aut vasa preciosa: vestẽ: frumentũ: nauigia: nummos. mutat autẽ e in u. [In concione] Aulus Gellius lib. xvij. scribit concionẽ tria significare: locum: suggestũq; vnde verba fiunt. Itẽ

significare certū populi assistentis. Item oratione ipsam que ad populū dicetur. [Altera lex iubet] Ordo est. Altera lex iubet augurem in concione nominare: supple eum qui petat locum indemortui. [Indemortui] Indemortuus dicebat qui in magistratu nondū finito moriebatur. [Multa] Ulpianus de verborū significatiōe scribit penā generale nomē esse olim delictorū coercionē. Multā vero specialis peccati: cuius animaduersio hodie pecuniaria est. Pena autē non tm pecuniaria: verum capitis ꝛc. Plau. tamē in amphi. ait. Nūqd causam dicis quin te hoc multa ceem matrimonio. Et Cicero li. j. tuscul. ait. Que est igit eius oratio qua facit cum Plato vsum apud iudices iam morte multatum. [Et ambiguo ꝓtrouersia nascit] vt Fabius lib. vij. scribit. Amphibologie species sunt innumerabiles. Aut em vocib accidit singulis aut ꝓiunctis. Singula afferunt errorē: quū pluribus rebus aut hoibus cadē appellatio est homonyma dicunt: vt gallus. vtrū em gentē aut nomen auis significet incertū est. Et aiax an thelamoni⁹ an oilei filius. Uerba q̄z quedā diuersos itellect⁹ habēt: vt Cerno. que ambiguitas plurimis modis accidit. Ufere lites p̄cipue ex testamētis quū de libertate aut etiā de hereditate contēdūt q̄bus idē nomē est. aut quid sit legatū queritur. In ꝓiunctis plus ābiguitatis est: vt Aio te eacida romanos vincere posse. [Per collocutionē] vbi dubiū est q̄d quo referri oporteat ac frequētissime quū quidē q̄ mediū est vtrinq̄ possit trahi vt de Troilo Uergili⁹. Lora tenēs tātū. Hic vtrū q̄ teneat tm lora: an q̄uis teneat tantū trahat queri potest. Undē ꝓtrouersia illa. [Testamēto] quidā iussit poni statuā aureā hastam tenentē Querit an statua hastā tenens aurea esse debeat: an hasta esse aurea in statua. Sepe vti duoꝝ antecedētiū sermo subiectus sit in dubiū est: vnde est ꝓtrouersia. heres me⁹ vxori mee dare dānat⁹ est argenti quod elegerit pōdo centū. Uter eligat: querit. Que volet: hic cōsistit amphibologia. vtrū em ad Tullii vel ad Terētiā referendū sit dubiū est. [Ex definitiōe] Uictorinus lib. j. rhetorice sic ait. Definitio talis est. Homo est animal rationale bipes risus capax. Descriptio vero talis: Homo est qui rectū verticē rotūdo capitis attollit: cuius sunt sub collo humeri brachiaq̄ demissa: ꝛ cetera in hūc modū. Diomedes aūt sic. Diffinitio est oratio que id de quo querit aperte describit ꝛ determinat. Cicero sic eā diffinit. Diffinitio est oratio: q̄d sit de quo querit ostēdit q̄z: cuiusmodi. Lucius saturni⁹. L. Apuleius saturninus trib. pleb. seditiosus fuit: de quo plura Ply. de viris illust. vbi etiā ait q⁹ aurū dolo aut scelere cepionis partū ad emptionē agroꝝ quercit: aqua ꝛ

igni interdixit ei qui in leges suas nõ iurasset. Meminit t Liuius li. lxix. Legem frumentariã ad frumentũ prinentẽ. [Desemissibꝫ t triẽtibꝫ]. i. de sexta parte t quarta. Semis cm sexta pas assis est. Triens vo quarta. erant aũt t põdera t mẽsure. [Questor vrbanus] Aiunt questores appellatos q publice querẽde pecunie ppositi essent. Erat autẽ questor aliquis: qui erariũ t vrbane pecunie curã gerebãt. Aliquis vero ꝓuincias exigẽdis vectigalibus sorticbaꝫ: aliquis maleficia cõquirebat. Varro autẽ sic ait Questores a querẽdo q cõquirerẽt publicas pecunias t maleficia. Erariũ dicit locus publicus vbi reponunt thesauri vel pecunie ab ere: vnde pri pecunia fuit. [Largitionẽ] largitas rationabilis dicit: largitio vero viciũ: quũ ob iniustã causam alicui largitur aliquid referꝫ aũt ad ꝓdigalitatẽ non liberalitatem [Intercedere] oppugnare t impedire ceperunt. [Cistellam] qua scilicet suffragia populi in creandis magistratibꝫ legibusq ferendis colligebant. hanc alii Sitelã appellant. Cicero cm in oro ꝓ Cornelio de maiestate sic ait. Neq maius est legere codicẽ cuz intercedatur q Sitelam ipsam cum ipso intercessore deferre. [Pontes] gradus quibus pulpitũ ascendebant. [Quo secius] vt aliter. [Maiestatis] Cicero li. rhcto. de inuẽtiõe sic ait. Maiestatẽ minuere est de dignitate aut amplitudie aut potestate populi aut horũ quibus populus potestatẽ dedit aliquid derogare. Liber autẽ .ij. rhcto. ad Herennii idem Cic. sic ait. Maiestatẽ is minuit qui ea tollit ex quibꝫ rebus ciuitatis amplitudo cõsistat. hec sunt ea que capiũt suffragia populi: t magistratꝰ cõsiliũ. Nempe igit tu t populũ suffragio: t magistratũ cõsilio priuasti. quũ pontes disturbasti. Item ex cõtrario maiestatẽ is minuit qui amplitudinẽ ciuitatis detrimẽto afficit. Ego nõ affeci: sed phibui detrimẽta: erariũ conseruaui: libidini maloꝝ restiti: maiestatẽ omniũ interire nõ passus sum tẽ. [Ex translatiõe]. i. transmutatiõe. nũ alio modo: alio tẽpore: alio loco. nũ alia lege: num alio querẽte aut agẽte. [Tẽpus differẽdũ] vt si quis ab aliquo cõmodatũ frumẽtũ peteret mẽse aprilis: debitor vo diceret se debere in iunio post messem seiz. [Accusatorẽ mutandũ] vt si dñs accusarẽt a liberto t seruo iã manumisso: aut patronꝰ a cliente: aut pater a filio: Lauent em leges ne quis horꝝ pdictos accusent. [Judices mutandos] Ut siquis accusarẽt episcopo quũ esset accusandus pretor. [Reus] id est accusatus. Is em ẽ reus: qui defendit t ꝓpulsat accusationẽ. Ut autẽ Festus ait: reus dictus est ab re quã ꝓmisit ac debet. [Hac pte cõstitutiõis]. s. legitime. Nã dictũ est esse sex ptes cõstitutiõis legitie: [In iudicijs]

in rebus criminalib⁹:in quib⁹ ẽ accusatio ⁊ defensio.[In iure ciuili] in rebus pecuniarijs:⁊ in quib⁹ agitur de ciue.[Iuris ciuilis sciẽtia] Cicero in topicis scribit ius ciuile id esse quod in legibus senatusco̅sultis rebus iudicatis iurisperitor⁹ auctoritate edictis magistratuũ more equitate constat.Paulo q̃ supi⁹ dixerat. Jus ciuile est equitas cõstituta ijs q̃ ciusdẽ ciuitatis sunt ad res suas obtinẽdas. Idem q̃z lib.j.de oratore scribit q⁹ tenẽda ẽ oratori omnis antiq̃tas:exemplorũq⁹ vis:neq⁹ ius legũ aut ciuilis iuris sciẽtia negligẽda est.[Peculatus]id est furtũ publicũ.⁊ dicit a pecore.tunc quũ romani primi pecudes nihil haberent Auctor est Festus[Furtum]id est occulta surreptio: vt ait Nonnius. Ut autẽ in digestis scribit:furtũ est cõtractio vel cõtrectatio fraudulẽta rei alicne mobilis:corporalis:que fit inuito domino:cuius res fuit animo lucrãdi.[In priuata actiõe]id est ciuis ad ciuem:persone ad psonã. Est autẽ actio ius psequẽdi.[Pretorie exceptiões]pretor vrbanus dictus qui preiret iure. Itẽ pretor dictus qui preiret exercitui:vt Varro scribit.[Pretorie exceptiões est]institutiões.adeo quidẽ aucta est pretoris auctoritas vt q̃ pretor ipse dixisset:ob ipius honorẽ ius honorariũ vocaretur [Ex ratiocinatiõe]Fabius li.vij.syllogismũ appellat.vbi ait q⁹ syllogismus habet aliquid simile scripto ⁊ volũtati:quia semper pars in eo altera scripto nititr. Et postea inquit. Ergo hic status ducit ex eo q̃ scriptũ est ad id quod incertũ est.q̃ quoniã ratione colligit:ratiocinatiu⁹ dicit. Ut autẽ Cice.li.j.rheto.de inuẽtione ait. Est oratio ex ipa re pbabile eliciens:quod expositũ ⁊ p se cognitũ sua se vi ⁊ ratiõe confirmat.[Sine pria lege]Fa.li.vij. vbi de syllogismo tractat inqt. Maioris pugne est scripto ducere quod scriptũ nõ est.qui patrẽ occiderit culeo insuat.[Matrẽ occidit] In hoc genere hec querunt. An quoties pria lex nõ est simili sit vtendũ.an id de quo agit ei de quo scriptũ est simile sit. Simile aũt ⁊ maius est ⁊ par ⁊ minus i illa prioze: an satis lege cautũ sit an etsi parũ cautũ est ⁊ hoc sit vtendũ. In vtroq⁹ de voluntate legũlatoris. Sed de equo tractat⁹ potẽtissimi [Ea cuius modi est] Ea scilicet cõtrouersia ex ratiocinatiõe [Culeo patricidi de cũ puniebant culeum.i.corio in quo simia canis serpẽs ⁊ gallinaceus cum ipo inducebat. Deinde vel in vicinũ mare vel i amnem proijciebat:vt omniũ elemẽtor⁹ vsu viuus carere inciperet: ⁊ ei celũ superstiti:terra mortuo auferret ⁊c. De culeo quidẽ latius dixim⁹ in Juuenale Satyra.viij. Cicero aut ẽ in oratiõe pro scio sic ait. Quãto maiores nostri sapiẽtius:qui quũ intelligerent nihil esse tam sanctũ quod non aliquãdo violaret audacia

supplicium in parricidas singulare excogitauerũt: vt quos na/ tura ipsa in officio retinere non potuisset: magnitudine pene ma lefici o summouerent. Insui voluerũt in culeũ viuos: atq; ita in flumen deiici. O singularẽ sapientiã iudices: nõne videntur hũc hominẽ ex rerũ natura sustulisse ⁊ eripuisse. Cui repente celũ so/ lem aquã terrãq; ademerint: vt qui cum necasset vnde ipe natus esset. careret is rebus oĩbus ex quibus oĩa nata esse dicunt. Noluerũt feris corpus obiicere: ne bestijs quoq; que tantũ sceles attigissent imanioribꝫ verentur. Non sic nudos in flumen dei/ cere: ne quũ delati essent in mare ipsum polluerẽt. quo cetera que violata sunt expiari putant ⁊c. [Gentiliũ] Gentilis dicit ex eo/ dem genere ortus: ⁊ is qui eodẽ nomine appellatur: vt scribit Fe stus. [Paterfamilias] Familia antea in liber/ hominibꝫ dicebatur quoꝫ dux ⁊ princeps vocabat pater: ⁊ materfamilias: postea hoc nomine etiã famuli appellari ceperũt pmutata littera cum v. Auctor est Festus.

De Juridiciali Ti. xxviij.

[Juridicialis constitutio est] Cicero libro. ij. rheto. de inuentiõe sic ait. Juridicialis est in qua equi ⁊ iniqui natura ⁊ premij aut pene ratio queritur. Huius partes sunt duc: quaꝫ alterã absolu/ tam: alteram assumptiuã nominamus. Absoluta est que ipsa in se nõ vt negocialis implicite ⁊ abscondite: sed patẽtius ⁊ expedi/ tius recti ⁊ nõ recti questionẽ cõtinet. Ea est huiusmodi. Quum thebani lacedemonios bello superauissent: ⁊ fere mos esset grajs: quũ inter se bellũ gessissent: vt hi qui vicissent trophcum aliqõ in finibus statuerẽt: victorie modo in psentia declarande causa: nõ vt in perpetuũ belli memoria maneret: eneum statuerũt trophcũ Accusantur apud amphictionas. i. apud cõmune grecie consiliũ. Intentio est: nõ oportuit. Depulsio est: oportuit. Questio ẽ: opor tuerit ne. Ratio est. Eam cm̃ ex bello gloriã v/rtute peperim⁹: vt eius eterna insignia posteris nostris relinquere vellemus. Infir/ matio est. attamen eternuꝫ inimiciciaꝫ monumentũ statuerint: recte an contra fecerint. Hanc ideo rationẽ subiecimus: vt hõ cau se genus ipsum de quo agimus cognosceret. Assumptiua vo tũc dicitur quũ ipsum ex se factum probari nõ potest: aliquo autẽ fo ris adiuncto argumẽto defenditur. Eius partes sunt quattuor: cõparatio: relatio criminis: remotio criminis: concessio. Compa ratio est quũ aliquod factũ quod per seipsum nõ sit probandum ex eo cuius id causa factũ est defenditur. Ea est huiusmodi. Quã/ dam imperator quũ ab hostibus circũobsideret: neq; effugere vl lo modo posset: depectus est cum hostibus vt arma ⁊ impedimẽ.

ta relinquceret:milites educeret. Itaqꝫ fecit. Armis ꝛ impedimentis amissis ꝓcer spem milites conseruauit:accusatur maiestatꝭ. Incurrit huic diffinitio. Sed nos hunc locũ de quo agim⁹ consideremus. Intentio est:nõ oportet arma ꝛ impedimenta relinquere. Depulsio est:oportuit. Questio est:oportuerit ne. Ratio ẽ. Milites em̃ omnes perissent. Infirmatio est aut coniecturalis nõ perissent:aut altera cõiecturalis nõ ideo fecisti.ex q̃bus sunt iudicatiões perissent ne ꝛ ideo ne fecerit. Aut hec compatiua cuius nũc indigemus. At em̃ satius fuit amittere milites q̃ꝫ arma ꝛ impedimẽta cõcedere hostib⁹. Ex qua iudicatio nascitur. Cũ oñes periturí milites essent:nisi ad hanc pactionẽ venissent:vtꝫ satius fuerit amittere milites:an ad hanc conditionẽ venire. hec ille.[Iuridicialis cõstitutio] Hanc Quintilian⁹ libro .vij.qualitatem vocat:nam ꝛ qualis sit cuiusq̃ rei natura ꝛ que forma q̃ritur.an ĩmortalis anima:an humana specie deus:ꝛ de magnitudine ac numero quãtus sol:ꝛ an vnus mũdus:que oñia ꝓiectura quidẽ colligunt:questionẽ tamẽ habẽt in eo qualia sint. Hec in suasorijs tractari solẽt:vt si cesar deliberaret an Britanniam impugnet ꝛẽ. Sed in cõtrouersijs quoq̃ sunt frequentia ac sola differẽtia:quia illic de futur⁹ hic de factis agitur.[Absoluta] id est perfecta:ꝛ cui nil desit.[Ut aliud]id est q̃uis[Assumptiua] adiũctiua.[Cui frater esset]cui sc̃z domino occiso a seruo [Manumissus esset] Ergo nõ licebat seruũ illũ occidere:quia iam liber effectus erat.quod ille per imprudẽtiã fecisse dicebat:nõ em̃ sciebat illũ fuisse manumissum.[Cõmeatus]est cõmeatus in singulari facultas ad tempus a militia ab aliqua ministerio recedẽdi:quã prebet militi imperator:ꝓpositusue inferiori cũdiq̃ quo velit ad prescriptũ diem reuersuro. Liuius autẽ dixit. Magna pars sine cõmeatib⁹ dilabebat. In vtroq̃ autẽ numero ꝑ cibarijs ad alimoniã reipublice aut exercitus aut alicui⁹ multitudinis:interdũ etiã priuatim.[Necessitudinẽ] Cicero li.ij.rheto.de inuentiõe sic ait: Puto igit̃ hãc esse necessitudinẽ cui nulla vi resisti potest:que neq̃ mutari neq̃ liniri potest[In loco cõmuni]q̃ ꝛ aduersarij vti possent. Loci autẽ cõmunes suscipiuntur de humanitate:fortuna:misericordia ꝛ rerum cõmutatione.his locis oñibus vtetur is e cõtrario qui cõtradicit cũ amplificatõe ꝛ enumeratiõe peccatoꝝ :vt habeꝫ libro .ij.huius opis. Idem vero Licero li.ij.rheto.de inuẽtiõe sic ait. Hec ergo argumẽta que transferri in multas causas possunt:locos cõmunes nominam⁹. Plura etiã Prisciam⁹ de locis cõibus ex hermogene.[Per amplificationẽ]ꝑ enumerationẽ gestoꝝ[Nihil postulat ignosci] nouit cĩ

se longe errasse. vltro ci iudices ignoscendũ esset: ne vir tant⁹ per/
iret. [In iudiciũ nõ venit] Nõ est confessi causa tuẽda rei: vt Na
so inqt. [Ex translatiõe criminis] Cice. li. ij. rhet. de inuẽ. Rela/
tionẽ q̃z criminis hanc appellat: ait em. Relatio criminis est cuz
reus id quod arguit cõfessus alterius se inductũ peccato iure fe/
cisse demõstrat. Ea est hmõi: Horatius occisis tribus curatijs t
duob⁹ amissis fratrib⁹ domũ se victor recipiebat: cer gemina spo/
lia p̃ se gerẽs. cui sor virgo que desponsata vni ex curatijs fue
rat obuia ante portã capenã fuit. cognitoq̃ sup humeros fratris
paludamẽto sponsi q̃ ipa ꝓfecerat soluit crines t flebiliter noie
sponsum mortuũ appellat: mouet ferocẽ iuuenẽ animũ cõplorato
sororis. [In victoria sua] stricto itaq̃ gladio simul ẏbis increpas
trãsfigit puellã. [Accusat] Intẽtio est: iniuria sorore occidisti. De/
pulsio est: iure occidisti. Questio est: iure ne occiderit. Relatio est:
illa em hostiũ mortẽ lugebat: fratrũ negligebat: me t populũ ro/
manũ vicisse moleste ferebat. Infirmatio est: tamẽ a fratre indẽ/
natã necari nõ oportuit. Ex qua iudicatio fit. Cũ horatia fratrũ
mortẽ negligeret: hostiũ lugeret. fratr̃ t ppli romani victoria nõ
gauderet: oporteritne eã a fratre idẽnatã necari tẽ. [In matrẽ
cõfert crimẽ] dicit em se eã occidisse q̃ illa patrẽ suum occiderat.
[Ex remotiõe criminis] Cice. li. ij. rhe. de iuen. sic ait. Remotio
criminis est quũ eius intẽtio facti: qõ ab aduersario infert in aliũ
aut in aliud dimouet. Id fit biparrito. nã tũ causa: tũ res ipa re/
mouet tẽ. [Criminis]. i. rei cõmisse [. P. Sulpiciũ] Sulpici⁹ le
gatus cũ classi pesset: infamis crimine ꝑditionis ab exercitu suo
interfect⁹ est. Scribit Liui⁹ li. lxxv. [Ex testamẽto] exemplũ erit
Quidã mortẽs reliquit heredẽ amicũ suũ ea lege vt nõ prius ad/
eat hereditatẽ q̃z ipe statuerit Colũnã i medio tẽpli t statuã ipi⁹
iposuerit: plebiscitũ vo ꝓhibet aliquid vel tẽplo vel publico loco
fieri. [Plebiscito] Plebiscitũ est quod plebeio magistratu. i. tri/
buno interrogãte an omnibus placeat: plebs instituit. orta enim
inter plebem t maiores discordia plebs sibi leges constituit: que
dicte sunt plebiscita: vt digestis de origine iuris habet. At Hel/
lius libro. ix. capite. xx. ita scribit. Plebẽ autẽ capito in eadẽ diffi
nitione seorsum a populo diuisit: quoniã i populo oĩs pars ciui/
tatis: omnesq̃ eius ordines continent. Plebs vero ea dicit in
qua gentes ciuiũ patritie nõ insunt. Plebiscitũ igit est fm cũ ca
pitonẽ lex quã plebs nõ ppl's accipit. hec ille. [Ex plebiscito vtet]
id ẽ illa re quã ex testamẽto ẽ iussus facere vtet ex plebiscito: non
ci exequet qõ testamẽtũ iussit: q̃z plebiscitũ ꝓhibz [Ex cõpatõe]
Cice. li. ij. rhet. de inuentiõe sic ait. Comparatio est cũ aliquod

Scribẽdi ꝛ oꝛãdi oꝛatoꝛie modꝰ

factum quod per seipm nõ sit ꝓbandũ ex eo cuius id causa factũ est defenditur. Ea est huiusmodi. Quidã imperatoꝛ cũ ab hostibꝫ circũ obsideꝛeꝯ ꝛc̃. vide hec latius paulo superius. [Arcessit maꝫ iestatis] De maiestate latius supꝰ in titulo de cõstitutõe. [Ratio est que causam facit] Licero in partitiõibꝫ sic ait. Sed distinguendi gratia rationẽ appellamꝰ eam. que affertur ab eo ad recusandũ depellẽdi criminis causa: que nisi esset quod defẽderet nõ haberet. Firmamentũ autẽ quod contra labefactandã rationem refertur: sine quo accusatio stare nõ potest. Libꝛo autẽ .j. rhetoꝛ. de inuentiõe sic. Ratio continet causam q̃ si sublata sit: nihil causa controuersie relinquit. Firmamentũ est firmissima argumentatio defensoꝛis ꝛ apertissima ad iudicationẽ. Judicatio est que ex infirmatiõe ꝛ confirmatiõe ratiõis nascitur ꝓtrouersia. Quintilianus ꝓtereꝛea lib. iij. ita scribit. Ratio est qua quod factũ esse constat defendit. [Destinari] cõstitui. [Crinomenon] id iudicatum significat. est em̃ a passiuo participiũ. Crinome vocoꝛ ad iudiciũ: accusoꝛ. Crimino accuso iudico. Crina crinatos iudiciũ. [Rectũ ne fuerit] scꝫ questio est: vel cõtrouersia. [Eo] id est ad iudicationẽ. [Intentio] accusatio [Sedulo] diligenter sine dolo: [Studio] animo ꝛ mente.

Finis exposiciõis Antonij Mancinelli in pꝛimũ Rhetoꝛices noue Ciceronis.

Scribendi oꝛandiqꝫ modus per

Anto. Man. studioꝝ oꝛatoꝛie artis ꝛ eloq̃ntie admodũ necessaꝛius: cuius hi sunt tituli:

Oꝛationis initiũ: Tit. j.
Epistola q̃d ꝛ vnde dicit Tit. ij.
Epistolare officiũ q̃d Tit. iij
Epistolaꝝ genera Tit. iiij
Epistole modus ꝛ q̃litas Tit. v
Littera ꝛ littere Titu. vj
Bine lre due epl'e Ti. vij
Kalẽde None Idus Ti. viij
Quot dies Nonas Idus mensis habet Ti. ix
De quinqꝫ partibꝰ artificiose elo/ Preceptoꝝ ꝓtuberniũ Ti. xx
quẽtie Tit. x.
De phꝛasi. i. elocutõe Ti. xj
De laude ꝛ vituperatõe Ti. xij
De memoꝛia Ti. xiij
De pnũciatiõe Ti. xiiij
Discendum esse Tit. xv
Studẽdi modus Ti. xvj
Lectio qualis Ti. xvij
Discipuloꝝ officiũ Ti. xviij
Preceptoꝛis officiũ Ti. xix

Anto. Man. Ueliterni scribẽdi oꝛãdiqꝫ modus ad Valeriũ Crispinũ iurecõsultũ eximiũ: ciuẽqꝫ Ueliternũ q̃optimũ ꝛ generosum.

Scribẽdi ꝛ orãdi oratorie modꝰ

Amprídem Valeri mi disertíssime: scribẽdi orandiq; modũ pro tuis in me officijs sũmaq; in meos omnis benivolentia tibi dicare statuerã. Alijs tñ grauioribꝰ occupato hactenus nulla fuit vnq; occasio. Nũc vero explicitus aliquãtulum: quecũq; de ratione dicẽdi collegeram ad tẽ mitto patric lumen. Es enim ad excogitãdum prudẽtissimus: ad faciẽdum solertissimus: natura admirabilis: industria singularis: verbisq; expeditus. Unde in maximis causis versatus patronus optimꝰ diligensq; in illis cognoscẽdis ꝛ cõponẽdis es habitus. Sepiusq; a senatu populoq; Ueliterno orator ad principes: maximũq; põtificem electus: cãm omnẽ ex animi sententia obtinebas. Quo circa ꝛ honores ꝛ pecunias ꝛ gfam apud oẽs es cõsecutus ? sequẽtur eadẽ vt facile datur intelligi Laurẽtius Lactãtius Quintilianꝰ, Hippolitus filij tui sunt em magni indole pueri: sũmoq; ingenio pacuti. Ueliterniq; oĩbus q̃z gratissimi. Ad coꝫ igiꝭ cõmoda scribẽdi orandiq; modũ tibi cõsultissime Valeri animi dimidiũ mee dedico. Vale ꝛ salue cũ tota prole. Datũ Uene. xix. kal'. Juni. M.cccc.xcij.

Orationis initium. Tit. j.

Ris sonus ab initio olim cõfusus erat: qui tãdem paulatim vocem discernẽs: res omnis suo nomĩe appellauit. Mercuriũ aiunt apud egyptios primũ verba in ordinez redegisse. multisq; rebus imposuisse nomina: fuisse quoq; litterarũ inuẽtorem. instituisseq; quo bonore: quibusue sacris colerẽtur dij. de q̃bus oĩbus Diodorus volumine primo. Athenis aũt primum se orator extulit: primũq; etiã monumentis: ꝛ litteris oratio est cepta mandari: quod cicero de claris oratoribꝰ meminit. Idq; Fabius Quintilianꝰ libro tertio edocet. Antiphon orationẽ primus omniũ scripsit. At Laertio teste Socrates cũ Eschine discipulo primus oratorie campos apperuit: Romanoꝫ autẽ primus artis rhetorices cõdidit aliqua Marcus Cato censorius. Marcus Antonius inchoauit. precipuũ vero lumẽ sicut eloquẽtie: ita pceptis quoq; eius dedit vnicũ apud nos specimen orãdi docendiq; oratorias artes. M. Tullꝰ de quo Fabius libro tertio latiꝰ scribit. Atq; vt Suetonius asserit rhetorice artis faculras apud romanos adeo floruit vt nõnulli ex infima fortuna in ordinẽ senatoriũ atq; ad sũmos honores pcesserint. Grãmaticꝰ preterea Rhetoricen docẽs Rhetoris officio fungiꝭ nõ suo (vt inqt Fabiꝰ lib. ij.) vbi etiã monet grãmaticen ꝛ rhetoricẽ vna esse tradẽdas.

Epistola quid ꝛ vnde dicitur. Tit. ij.

Scribēdi ꝛ oꝛādi oꝛatoꝛie mod⁹

Epistola est q̄si certa q̄dā nūcia nr̄aꝝ rez interdū alienaꝝ
e ꝛ fida interpꝛes mētis nr̄e. Cui q̄ volum⁹ prim nr̄o noie:
prim alioꝝ absentib⁹ significare cōmittim⁹. Descēdit aūt
epl'a a medio pacimeno. i. pterito pfecto verbi hui⁹ epistello qđ est
significo: mitto: mando: iubeo. q̄ amittit vnū. l. in futuro. ꝛ dicit
epistelo. deinde. e. penultima futuri mutat in o in penultima pa⁊
racimeni. ꝛ ꝺꝛ epl'a vñ nos epl'aꝝ dicim⁹: quā illi epistolin vocāt.

Epistole officium quid. Tit. iij.

Epistolare officiū est de re familiari aut de quotidiana cō⁊
e uersatione aliq̄d scribere: ꝛ quodāmodo absentes inter se
pñtes fieri: dū mutuo q̄d aut velint aut quid gestū sit nun
ciant. licet interdū ꝓfabulatōis tale cōmunitū doctrine q̄ꝝ sale con⁊
diat. Ita q̄dē hieronymus in epl'a ad Marcellū scribit.

Epistolarum genera. Tit. iij.

Epistolaꝝ gña tria sunt potissima: vt Cicero ad curionem
e inq̄t. Sed vnū illud certissimū: cui⁹ causa res ipa inuēta
est: vt certioꝛes facerem⁹ absentes si q̄d eēt qđ eos scire aut
nr̄a aut ipoꝝ interesset. Alterū familiare ꝛ iocosum. Tertiū seueꝝ

Epistole modus ꝛ qualitas. Tit. v. ⁊ graue.

TExunt epl'e quotidianis verbis: vñ ꝛ q̄dam etiā negligen
e tia est diligēs: vt Cicero meminit in lib. de pfecto oratoꝛe.
nā vt mulieres esse dicunt nōnulle inoꝛnate: q̄si idipm de
cent: sic humilis ꝛ subtilis oꝛo etiam incompta delectat. Sermo
purus erit ꝛ latin⁹: dilucide planeq̄ dicet. In dicēdo cni vicium
vel maximū est ab vulgari genere oꝛonis: atq̄ consuetudine cōis
sensus abhoꝛrere. Vñ ꝛ Aulus Gellius lib. xiij. c. vij. diui Augu⁊
sti epl'as elegātia oꝛonis neq̄ moꝛosa neq̄ anxia: sed facili berde
ꝛ simplici laudat. Plinius quoq̄ iunioꝛ ad Tuscū ait. Et pressus
sermo: puruscq̄ ex epl'is petit. Seneca itē ad lucillū epl'a. lx. inq̄t.
Min⁹ tibi accuratas a me epl'as mitti q̄reris: q̄s em̄ accurate lo⁊
quitur nisi qui vult putide loq̄? Quis sermo me⁹ esset si vna sede⁊
remus: aut ambularem⁹ illaboꝛat⁹ ꝛ facilis: talis volo esse epl'as
meas q̄ nihil habeāt accersitū nec fictū: sed si fieri posset q̄d senti
ostēdere q̄ loq̄ mallem. Non me hercle ieiuna esse ꝛ arida volo q̄
de rebus tā magnis dicent neq̄ em̄ phia ingenio renūciat. Mul
tum tñ opere impēdi verbis nō oporꝛet. Epl'a etiā. xlv. inq̄t. Sed
ne epl'e modū excedā: qui nō debet sinistrā manū legētis implere
in aliū diem hāc litem cū dialecticis differā. Noscēdum tñ epl'am
sinistrā legētis implere quū longioꝛ fuerit: tūc em̄ ꝛ dexꝛa ꝛ sini⊁
stra teneri necesse est. Epistole autē initiū huiuscemodi fere solet
esse. M. Tullius Terētie salutē: Terētia Marco Tullio salutē.

Scribẽdi ꝛ orãdi oratoꝛie modꝰ

Semp enĩ scribẽtis nomen ꝓponitur etiã inferioꝛis. Unde Anacharsis scythe philosophi ad Ammonẽ regẽ epla ita incipit: Anacharsis Ammoni salutẽ de quo satius Tice. lib. iiij. tuscu. Jrẽ rex Alexander iouis ammonis filiꝰ olimpiadi matri salutem dicit de quo Gellius lib. xij. c. iiij. In calce vero epleponeꝫ Uale. ꝛ cura vt valeas. Bene vale et me diligꝫ. Fac valeas meqꝫ ames. Tu fac quod facis vt me ames teqꝫ amari scias Uale. Da operã vt valeas meqꝫ ames amoꝛe illo tuo singulari. Valebis igiꝫ meqꝫ vt a puero feciſti amabis. Cura te diligẽter. Uale. Cura mi iuli vt valeas. hoc mihi gratius facere nihil potes Uiue ꝛ Uale: Uale etiaꝫ atqꝫ etiã. Ponetur enĩ data vel datũ inde dies ꝛ numerꝰ annoꝝ christiane salutis exin locus ipe vnde epla mittitur. Epistole deniqꝫ foꝛmula erit eiusmodi. Anco. mãcinellꝰ Valerio Crispino salutẽ. Spectata fides et amoꝛ in me tuus egerũt: vt tibi qꝫ alteri potius scriberem cõmẽdarẽqꝫ res meas oĩs ꝛ liberos Itaqꝫ me absente (absum siqdem iter dierũ noue. n) oꝛo ac obsecro illoꝝ curã suscipias: qualem foꝛte ꝓ tuis me rebus ac liberis subire velles. Cuꝛa rem diligẽter. nihil enĩ gratiꝰ mihi vnqꝫ efficies. Uale ac salue. meqꝫ vt soles ama. Datũ Uenetiis. x. kal'. Junias. Anno christiane salutis. M. cccc. xciij. Ubi vero litteras obsignaueris illius nomen (ad quẽ lr̃e ipse ꝓferende sunt) huiuscemodi verbis extra notabiꝫ. Valerio Crispino iureconsulto eximio ciuiqꝫ veliterno qꝫoptimo suo ac fratri. Poteris ꝛ te intꝰ in calce subscribere si voluerit hoc pacto: Jdẽ tibi deditus deuotusqꝫ cliens. Caue fuitoꝛ dicas: vt vulgo assolet. Cliens enĩ latinũ est in hoc ꝓprium.

Littera ꝛ littere. Tit. vj.

Jttera in singulari numero significat elementum ipm: vt A. B. Uel manũ scribẽtis: vt ad Atticum Cicero. Nam aleridis manũ amabam: ꝙ tam ꝓpe accedebat ad similitudinem tue littere. Jn plurali vero epistolas: ꝓpter qꝫ apud pocas: qui ꝓ epistola versus gratia in singulari semper vtũtur: vt Ouidius. Quam legis ab rapta briseide littera venit. Nam quod Cicero ad Celium scribit ad se nullam litteram Bibulũ misisse. ita ait: Quasi nullum verbũ misisse quod vt vehementer extenuaret: non dixit verbum aut syllabam: sed litteram: Frequẽtissimũ igitur est litt ere ꝓ epistola.

Bine littere due epistole. Tit. vij.

Jcendũ est vnam epla m: duas: tres: quattuoꝛ: ꝯqꝫ epllas vnas vero lr̃as: binas: ternas: qternas: ꝯnas: senas: septenas ꝛc. nũqꝫ aliter vel rarissime: quale esset: Unas binas

Scribẽdi t oꝛãdi oꝛatoꝛie modꝰ

ternas epl'as:duas:tres:q̃tuoꝛ lr̃as. Si tñ dicas accepi abs te bꝰ nas lr̃as non subtiũgas quarũ alteri rñdi per pꝛoximũ tabellariũ: alteri nũc rñdeo:sed alteris. De epistola vero aptum est:vt Accepi duas epl'as:quarũ alteri tã respõdi:alteri nũc respõdebo.

Kalende. Nonc. Idus. Tit. viij.

Kalende dicũtur a Calo:id est voco teste Macrobio libꝛo
l primo sat.quia solebat Rome minoꝛ põtifex noua cõspecta luna plebem vocare: vt audiret quot dies a kalendis ad nonas supessent. Et hoc ideo:quoniã nonarum die oportebat populares qui in agris essent cõfluere in vrbem: accepturos causas feriarũ a rege sacroꝝ sciturosq; quid esset eo mense faciẽdum.

Unde quidã hinc nonas existimãt dictas: quasi nouc initium obseruationis. Uel qõ ab eo die semp ad idus nouẽ dies putant. Uel none dicũtur a non. Nullus em̃ habuit festum in nonis. Vñ Ouid.lib.j.fastoꝝ ait: Nonarũ tutela deo caret. Erant pterea kalende omnes Junoni dicate: quia initiũ mẽsium maioꝛes nostri ab exoꝛtu lune seruabãt. Jure itaq; kalendas iunoni addixerũt: lunam ac iunonẽ eandem putãtes. Uel quia luna p aerem meat. Juno autẽ aeris arbitra est merito initia mensium i.est kalẽdas huic dee cõsecrauerunt. Putant aliqui idus q̃ eo die plena luna videatur a vidẽdo vidus appellatas:mor litteram detractam: vt Macrobius ait.qui etiam scribit ita: Idus vocamus diem: qui diuidit mẽsem. Iduare em̃ hetrusca lingua diuidere est. vnde vidua q̃si valde idua:id est valde diuisa.aut vidua id est a viro diuisa. Erant autẽ idus omnes ioui attributc t omnibꝰ idibus ioui immolabatur a flamine.

Quot dies Nonas Idus mensis habet. Tit.ix.

Unius. Aprilis. September siue Nouember.
i Triginta luces:reliquis tñ vna supersit.
Octo t viginti februarius accipit oꝛtus.

Si bissextus erit tunc vnus iungitur illis.

Prima dies mensium romanis esto kalende.
Sex nonas maiusue october:iulius t mars.
Quattuoꝛ ast alij:tenet idus quilibet octo.
Idibus expletis quot luces quere supersint.
Inde diem mensis primum superadde sequẽtis.

Habito quot dies mensis habet denominatos a nonis t idibꝰ sicut in exemplo patebit:subtractis nonis t idibus residui dies erunt kalende.

Notãdũ tã numerũ in ablatiuo: Nonas aũt t idus actõ poni debere:sed inter numerãdũ pposteꝛo vtemur oꝛdie. Sitq; exẽplo

Scribẽdi ꝛ oratorie mod⁹

iulius cõtinẽs diẽ vnũ ꝛ triginta. Nonas vero sex. Dic igitur

Kalende.

Kalendis iulijs: vel intra kalendas iulias dic primo iulij.

Nonc

Sexto nonas iulias dic.v.iulij. Quinto nonas iulias dic.iij.
Quarto nonas iulias dic.iij. Tertio nonas iulias dic.v.
Pridie nonas iulias dic.vj. Nonis iulij die.vij.

Jam finitis nonis reliquos octo dies similiter iduũ cognominatione notabimus.

Idus

Octauo idus iulias dic.viij.iulij. Septimo idus iulias dic.ix.
Sexto idus iulias dic.x. Quinto idus iulias dic.xj.
Quarto idus iulias dic.xij. Tertio idus iulias dic.xiij.
Pridie idus iulias dic.xiiij. Idibus iulijs dic.xv.

Nũc reliqs iulij mẽsis quotquot supfuerint dies kalendaꝝ appellatõe significabis: que q̃dẽ sunt futuri mẽsis. neqꝫ ordinis neqꝫ numeratõis rõne mutata. Supsunt deniqꝫ dies. decimosexto addẽdoqꝫ primũ mẽsis sequẽtis diẽ erũt decimoseptimo. itaqꝫ dicc

Kalende

Decimoseptimo kalendas augusti. die.xvj.iulij.
Decimosexto kalendas augusti die.xvij.iulij.
Decimoquinto kalendas augusti. die.xviij.iulij.
Decimoquarto kalendas augusti. die.xix.iulij.
Decimotertio kalendas augusti. die.xx.iulij.
Decimosecũdo vel duodecimo kl'as augusti. die.xxj.iulij.
Decimoprimo vel vndecimo kl'as augusti. die.xxij.iulij.
Decimo kl'.augu. die.xxiij iulij. Nono kl'.augu. die.xxiiij.iulij.
Octauo kl'.augu. die.xxv.iulij. Septio kl'.augu. die.xxvj.iulij.
Sexto kl'.augu. die.xxvij.iulij. Quito kl.augu. die.xxviij.iulij.
Quarto kl'.augu. die.xxix.iulij. Tertio kl'.augu. die.xxx.iulij.
Pridie kalendas augusti die.xxxj.iulij.

De quinqꝫ partibꝫ artificiose eloquẽtie. Titu.x.

Uinqꝫ partibꝫ artificiosa eloquẽtia constat. Inuentione: Dispositõe: Elocutõe: Memoria: Pronũciatõe. Est enĩ opus inuenire q̃d dicas. Inuẽta disponere: deinde ornare verbis: post memorie mãdare: tũ ad extremũ agere ꝛ pnũciare cũ dignitate ꝛ venustate: Inuẽtio itaqꝫ est excogitatio rerũ verarũ aut verisimiliũ: que causam pbabilẽ reddãt. Dispositio est ordo ꝛ distributio rerũ que demõstrat q̃d quibꝫ locis sit collocandum. Elocutio est idoneoꝝ verboꝝ ꝛ sentẽtiaꝝ ad inuẽtionẽ accõmodatio. Memoria est firma animi rerũ ac verborũ ꝛ di

spositionis pceptio. Pronũciatio est vocis vultus gest⁹ mode/ratio cũ venustate. Inuẽtio in scr partes oronis cõsumit. In exordiũ: Narrationẽ: Diuisionẽ: Cõfirmationẽ: Cõfutationem: Cõclusionẽ. Exordiũ est principiũ oronis per quod animꝰ auditoris vel iudicis cõstituit vel apparat ad audiendũ. Narratio est rerũ gestarũ aut proinde vt gestarũ expositio. Diuisio est per quã aperim⁹ qd cõueniat: qd in cõtrouersia sit ꝛ p quã exponim⁹ quibus de rebus simus acturi. Cõfirmatio est nroꝝ argumẽtoꝝ expositio cũ assecuratione. Cõfutatio est cõtrarioꝝ locoꝝ dissolutio. Cõclusio est artificiosus terminus orationis.

De phrasi: id est Elocutione. Ti. xj.

Uintiliano teste lib. viij. Quã greci phrasin latine dicim⁹ elocutionẽ. Sed cam spectamus verbis aut singulis: aut cõiunctis. In singulis intuendũ est vt sint latina: pspicua ornata: ꝛ ad id qđ efficere volum⁹ accõmodata. In coniunctis: vt emẽdata: vt collocata: vt figurata. Elocutõis aũt pars difficillima. Unde ꝛ. M. Ant. apd Lice. de oratore ait a se disertos visos esse multos: eloquẽtem vero neminẽ. Diserros satis putat dicere que op⁹ sit: ornate aũt dicere ꝓrium cẽ eloquẽtissimi. Elocutio deniq; Licerone autore lib. iij. ad Herennij cõmoda ꝛ perfecta q̃ maxime ad modũ oronis accõmodata est tres res in se debz habere. Elegantiã: Cõpositionẽ: Dignitatẽ. Elegãtia est q̃ facit vt vnũ q̃q; verbũ pure ꝛ aperte dici videat. Hec diuidit in latinitatẽ ꝛ explanationẽ. Latinitas est que sermonẽ cõseruat purũ ab omni vicio remotũ. Uicia in sermone quo minus is latinus sit: duo possunt esse. Solocism⁹ ꝛ Barbarismus. Explanatio est que reddit ꝛ apertã ꝛ dilucidã orationem. Ea cõparatur duabꝫ rebus. Usitatis ꝛbis ꝛ ꝓꝛijs. Usitata sunt ea q̃ versant in sermone ꝛ cõsuetudine quotidiana. Propria que ei⁹ rei verba sunt: aut esse possunt de qua loq̃mur. Cõpositio est verborũ cõstructio eq̃biliter ppolita. Dignitas est q̃ reddit ornatã oratione varietate distinguẽs. Solocism⁹ est incõueniẽs romano sermoni iũctura verboꝝ cõtra regulã artis grãmatice posita: vt Diomedes scribit. Fit aũt modis generalib⁹ quattuordecim.

Immutatõe generũ vt dicẽdo purpurea narcissus: pro purpureus narcissus. Immutatõe casuũ dicẽdo. Urbẽ quã statuo vestra est pro urbs. Immutatõe numeroꝝ: vt Pars in frusta secant pro secat. Immutatõe personarũ: vt Danai qui parẽt armis q̃ primũ arma sumite: pro q̃ parcitis. Immutatõe temporꝝ vt Nec veni nisi fata locũ sedemq; dedissent: pro nec venissem. Per qualitates vel significatõcs verboꝝ: vt Expoliant eos: ꝛ co-

pora nuda relinquũt. Per modos verboꝝ: vt Ac rutulo regi diꝛ cibusqꝫ ea mira videri pro videbãtur. Per aduerbia localia: vt Intus eo Intro sum: pro intus suꝫ eo intro. Per ꝓpositiones quũ alia pro alia ponit: vt Sub lucẽ ibant pro ante lucẽ. Per gradus: vt Bonus: aut melioꝛ omniũ pro optimꝰ vel econuerso.

Per cõiunctiones: vt Subiectisqꝫ vrere flãmis: pro vc. Per geminationẽ abnuẽdi: vt Nihil nunqꝫ peccaui. Cum dici debeat: Nunqꝫ vel nihil vnqꝫ peccaui. Per accẽtus: vt Si qs ꝓnunciaꝛet sine accẽtu in fine pone: falsoꝛ: vna: q̃ quidẽ differentie causa in vltimo accẽtum habent: vt Prisciã admonuit. Per ordinis imutationẽ: vt Autẽ fieri nõ debet: pro fieri aũt nõ debet. Sũt ꝛ qui putent ait Diomedes Solocisimũ esse: si demõstrantes viꝝ rum: hãc dicamus: aut feminã hunc. Aut interrogãti quo pergaꝝ mus respõdeatur Rome. Aut vnum salutãtes: Saluete dicamꝰ Cum vtiqꝫ precedẽs demõstratio: interrogatio vel salutatio vim concepte oratiõis cõtineant. Solocisimus aũt est in prosa. In poemate enĩ Schema dicitur. i. figura siue cultus. Barbarismꝰ est cõtra romani sermonis legẽ: aut scripta aut pronũciata vicioꝝ sa dictio. fit eĩ in vna parte oratiõis tantũ. Sed id vitiũ in soꝝ luta oratione nomẽ suũ obtinet. Dicitur enĩ Barbarismus. i. disꝝ so nans: apud poetas aũt Metaplasmus vocatur. i. trãsformatio Quintilianꝰ item libꝛo primo docet Barbarismũ esse vnius verꝝ bi vitium. Fit deniqꝫ duobꝰ modis. Scripto ꝛ pronũciatione: et hoc quadrifariã. Adiectione: Detractõe: Mutatõe: Transmutatione lr̃e: syllabe: tẽporis. Adiectiõe litterę fit Barbarismus: vt Relliquias danaũ: pro reliqas. Syllabe: vt Mauors ꝓ mars. Teruli pro tuli. Alituũ pro alitum. Tẽporis: vt Italiã fato pro fugus: vbi italia prima syllaba cũ coꝛripi debeat ꝓducitur. Detractione littere fit barbarismꝰ: vt Infatibꝰ pro infantibꝰ. Sylꝝ labe: vt Salmentũ pro salsamentũ. Tẽporis: vt li. viĩ. enei. Feꝛ uere leucatẽ auroꝝ effulgere fluctꝰ. Mutatione lr̃e fit Barbaꝝ rismus: vt Olli pro illi. Asuenio: pro aduenio. Syllabe: vt Per nucꝛs: pro pernices. Tẽporis: vt Feruere leucatẽ. Unꝰ ob norã. Trãsmutatõe litterę fit barbarismꝰ: vt Lerigio: pro religio. Tymbꝛe: pro tymber. Tẽporis: vt Philosophia penultima coꝛrepta: et domina dominus ꝓducta penultima.

Ambiguitas. Uitãda ĩ ꝓmis Ambiguitas (teste Fabio li. viĩ.) q̃ incertũ itellectũ facit. vt Ehremetẽ audiui ꝓcussisse Demeam.

Perspicuitas siue claritas. Nob sit ꝓma ẏtus pspicuitaꝫ pꝛo pria ẏba: recꝰ ordo: nõ in longũ dilata ꝓclusio: nihil deniqꝫ desit: neqꝫ supfluat. Ita ꝓmo ꝛ doctis ꝓbabilis: ꝛ planus imꝑitis erit.

Scribẽdi ꝛ orãdi oratorie modꝰ

Magna virtus ẽst res de qbꝫ loqmur clare atqꝫ vt cerni videanꝫ enũciare: vt Cõstitit in digitos extẽplo arrectꝰ vtrꝫ. Et ĩ descri ptõe cõuiuij luxurioſi. Uidebar videre alios intrãtes: alios vero exeũtes. qſdã ex vino vacillãtes: qſdã hesterna potõe oſcitantes Mumus erat ĩmunda: luculeta vino: coronis lãguidulis ꝛ ſpinis coopta piſciũ. Quid plus videret: q̃ interesſet? Cõtingit cadẽ clari tas ex accidẽtibꝫ: vt Et trepide matres pẽſſere ad pectora natos.

Obſcuritas. Peſſima ſunt: q̃ verbis apta occultos ſenſus haꝫ bẽt. fit etiã obſcuritas verbis ab vſu remotis: vt Si cõmẽtarios q̃s pontificũ ꝛ veruſtiſſima federa: ꝛ exoletos ſcrutatꝰ auctores id ipm petat ex ijs q̃ inde cõtraxerit. qõ non intelligaꝫ: hinc enĩ. liq̃ famã eruditõis affectant vt quedã ſoli ſcire videanꝫ. Aequi Lice. ſatis aperte pẽcperat: in dicendo vitiũ vel maximũ eſſe ab vulgari genere oronis: atqꝫ cõſuetudie cõmunis ſenſus abhorrere. Scriꝫ pſerat ꝛ L. Ceſar vt tanq̃ ſcopulũ ſic fugias inauditum atqꝫ inſo lens verbũ. Hinc Phauorinꝰ phus adoleſcẽti veterum verborũ cupidiſſimo ait (vt Gellius refert) Uiue moribus preteritis: lo q̃uere verbis preſentibus.

Uerbũ humile ꝛ ſublime. Sicut in oratõe nitida notabile humilius verbũ ꝛ velut macula: ita in ſermone tenui ſublime ni tidumqꝫ diſcordat: fitqꝫ corruptũ: quia in plano tumet.

Macrologia. Uitanda macrologia: id eſt longior q̃ oporꝛet ſermo: vt apud Liuium Legati nõ impetrata pace retro domum vnde venerant abierunt.

Periphraſis. Sed huic vicina periphraſis habetur. i. circũ itus eloquẽdi: vel circũlocutio. Fit enĩ quũ id quod vno aut pau cioribus verbis dici poteſt plurib⁹ explicatur: vt illud Quiũ tene ros depellere vetus id eſt agnos.

Pleonaſmos. Eſt ꝛ pleonaſmos vitiũ: quũ ſupuacuis ver bis oratio oneratur: vt Ego oculis meis vidi.

Corrupta oratio. Corrupta oratio in verbis maxime impro prijs redũdantibꝰ: cõprehenſione obſcura: cõpoſitõe fracta: vocũ ſimiliũ aut ambiguarũ puerili captatione cõſiſtit.

De cõpoſitione ꝛ Aurij iudicio: Cõpoſitio quidem verboꝝ nõ ex anxio labore venit: ſed vſu atqꝫ exercitatõe ꝑpetua: que maꝫ gis fluat de ea auribus iudicẽt: que velut arbitrit cõpoſitõis eſſe debent vt Diomedes ait: Quod itẽ Celiꝰ aſſerit vbi ait. M. Tul liũ in oratione pro Pompeio Explicauit maluiſſe dicere q̃ expliꝫ cuit. Dixit enĩ: Sed cõſiliꝫ celeritate explicauit. Nam ſi explicuit dixiſſet impfecto ꝛ debili numero verboꝝ ſonꝰ clauderẽt. Aures deniqꝫ (vt Fabius ſcribit) plena ſentiũt. parũ expleta cõſiderant:

Scribẽdi ꝛ oꝛãdi oratoꝛie modꝰ

fragosis offendunt: leuibus mulcent: cõtoꝛtis excitãtur: stabilia pꝛobãt: clauda depꝫhendũt: redũdantia ac nimia fastidiũt. Cõpoſitio itaq; debet esse honesta iucũda varia. In oĩ poꝛro cõpoſitõe tria sũt necessaria teste Fabio li. ix. Oꝛdo: Junctura: Numerus.

Oꝛdo. Oꝛdo cõpoſitio est verboꝝ aptis ꝛ accomodatis locis. Oꝛdinis igit obseruatio in verbis aũt singulis ꝛ contextis. Singula sunt q̃ Asyntheta vocant: id est sine cõpoſitione: vt Cesaris illud deuicto fugatoq; pharnace: Veni: vidi: vici: De quo Appianus lib. ij. Et illud Amicꝰ familiaris necessariꝰ tibi sum. In ꝯis aũt cauendũ ne decrescat oꝛatio ꝛ foꝛtioꝛi subiũgat aliquid infirmius: vt sacrilego fur. aut latroni petulans. augeri enĩ debẽt sententie ꝛ insurgere. vt quod seqũtur magis eo sit quod antecedit: vt Nobilis: egregius: magnificus: illustris: crudelis: immanis: fur ꝛ sacrilegus. Cõtexta aũt eiusce modi. Cũ iusticiã esse illam apertissime cõstet ex qua ꝛ opida ꝛ ciuitates ꝛ puincie ꝛ regna atq; imperia gubernant cõseruanturq; ꝛ amplificant. oẽm cogitationeꝫ ꝛ diligẽtiam: actiones foꝛtunasq; nr̃as nos deniq; totos libenter exponere debemꝰ: vt ea ipa iuris eq̃tas diligenter excolat. Est et alius naturalis oꝛdo: vt Uiros ac feminas. Diem ac noctẽ: Oꝛtũ ꝛ occasum: dicas potius q̃ retrorsum. Itẽ pater genuit nutriuit: in repu. collocauit. Quedã oꝛdine pmutato fiũt supuacua: vt Castoꝛ ꝛ pollux fratres gemini cũ finitimis bellũ gerebãt. nã si pcesserint gemini: fratres addere nõ est necesse. Terẽtius tamẽ in And. inq̃t: Si te in germani fratris dileꝛi loco.

Uerbũ in fine. Uerbo sensum claudere multo (si compoſitio patiatur) optimũ est. in verbis enĩ sermonis vis inest: ꝛ si id aspꝛum crit cedat oꝛatio numeris.

Accusatiuus: Rectꝰ: Uerbũ. Locãde sunt pres iudicio auriũ quoquo loco: hinc ipa oꝛatio nõ solũ foꝛmãda electõe: sed cõstructõe verboꝝ: vt primo de oꝛa. habet. Itaq; dicẽdo Scipio aphꝛicanus deleuit Carthaginẽ: cultius verso oꝛdine dicet: Carthaginem Scipio aphꝛicanꝰ deleuit. Debes igit actũ pponere: inde Rectũ: postea verbũ: si aures id patiunt.

Genitiui: Datiui: Ablatiui in pncipio. Genitiui Datiui Ablatiui initio clausule ponent. Exẽplũ est. Epistolaꝝ genera multa esse nõ ignoꝛas. Domi filiꝰ nuptias cõparabat. Tibi patrimoniũ dũ foꝛtunẽt. Fabio viro optimo ꝛ boĩe doctissimo familiarissime vtoꝛ. In pꝫio mortẽ filiũ pater appetebat.

Adiectiuũ ante substantiuũ. Adiectiuũ nomẽ substantiuum pꝛecedat: vt optima virtus: diuinũ ingenium.

Pꝛonomina post substãtiua Pꝛonomina substãtiuis vt plu

rimũ postponant: vt patria nr̃a: filius tuus: littere mee.

Prepositiones. Prepositiones inter substãtiua ꝛ adiectiua inserunt: vt Feraci in agro. Ornatissimo in loco Ceteris in rebus. Hanc ob causam Justis de causis.

Interpositio decens Usurpamus ꝛ alia hoc modo: Mea in istum beneficia cognoscitis. Maxima in rempublicam diligẽtia. Summa in hospites liberalitas.

Prepositões cõiunctionesq; detracte. Detracte aũt ꝓpositões cõiunctionesq; etiã aliq̃d obscuritatis afferũt ꝛ si gr̃am augẽt: vt ꝛ Suetonius scribit: Itaq; augustus vt animi sensum ꝯaperti⁹ sime exprimeret: nec ꝓpositões vbis adderc. nec ꝯiũctões sepi⁹ itez rare dubitauit. Hac aũt in re Serui⁹ sulpiti⁹ erit exẽplo quũ ait Post me erat regina: ante megara: dextra pyre⁹: sinistra corinth⁹

Aduerbia. Aduerbia ꝓpe verbũ frequẽti⁹ poni decet. hinc. M Tullius ad Celiũ ait: Fabio viro optimo ꝛ hoĩe doctissimo famiz liarissime vtor.

Genitiui inter alios casus. Inter alios casus gẽi apte ponunt vt oia reip. iura. Immania sceleratoq; hoĩm flagitia.

Casus alij inter gẽos. Inter gẽos alij casus ornãt orationez: vt Hui⁹ claritudo viri Hui⁹ quirites auctoritas loci.

Rectos inter actõs. Rect⁹ inter actõs ornat etiã orationẽ: vt hunc tu hoĩem appellas: illũ ego inertem odi.

Negatiua dictio in fine. Negatiua dictio elegãter in fine or a tionis locatur. vt Ciceronis illud ostẽdit. Tanq; vlysses cognoz sces tuoq; neminem. Dicitem Scipione clariorẽ inuenies nullũ. Tuo in me animo gratius est nihil.

De Jũctura. Jũctura est in verbis incisis: mẽbris: periodis. Cõnexa igit̃ series tris habet formas. Incisa que comata dicũt. Mẽbra que cola Periodon que est vel ambi⁹ vel circũductum vel cõtinuatio vel cõclusio. Coma est sensus nõ expleto numero conclusus. plerũq; pars mẽbri vt domus tibi deerat: at habebas: Pecunia supabat: at egebas. Fit autẽ ꝛ singulis verbis incisum: Dirimus: testes dare voluimus: Incisuz est dirimus. Mẽbrum vero est sensus numeris cõclusus. Itaq; fere incisa ꝛ mẽbra mixta sunt: ꝛ cõclusionem vtiq; desiderant: Hec omnia Fabius lib. ix. Diomedes vero inquit: Coma est iunctura finitio vt. Etsi vereor iudices (ecce vnum coma) ne turpe sit ꝓ fortissimo viro dicere. iam factum est colon: id est mẽbrum quod intellectui sensum preh bet sed adhuc pendet oratio: deinde sic ex pluribus incisisq; fit pe riodus: id est extrema sentẽtie clausula. Periodos aũt lõgioz esse non debet ꝯ vt vno spiritu proferatur.

Scribẽdi ꝛ oꝛãdi oꝛatoꝛie modꝰ

La La. Qui Qui. Le Le. Cõmissa inter se verba duo ex vltima fine prioꝛis a prima sequẽtis syllaba turpe ꝺd sonat: vt ceca caligo. Doꝛica castra. Reliq; quiꝛites. Ille legit. Amoꝛ moꝛtalis.

Luce lucebat. Natã natam. Uidẽdum etiã ne syllabe verbi prioꝛis vltime sint prime sequentis: vt Ciceronis illud in somnio Scipionis. Luce lucebat alicna: ꝛ in carmine. O foꝛtunatam natã me cõsule romam. Et illud Seruij sulpitij. Decreui breui ad

Uocaliũ cõcursus. Ereber vocaliũ concur/te perscribere. sus: quũ accidit hiat ꝛ intersistit ꝛ laboꝛat oꝛatio: vt ibi. Ego oĩi officio ac poꝛtius pietate erga te cereris satisfacio omnibus. Et ibi Egredere a domo alicna Antoni.

Eiusdem lr̃e assiduitas. Uitãda est eiusdẽ lr̃e nimia assiduitas: vt illud Ennij: O tite tute tati tibi tanta tyranne tulisti. Item Machina multa minaꝛ minatur maxima muris. Item Lassius curans custodire cõmunem ciuitatem: ꝛ ceteri de re cetera certantes: Cesarem ceperunt.

Eiusdem verbi assiduitas. Eiusdẽ quoq; verbi assiduitas nimia fugiẽda est: vt illud: Nam cuius rationis ratio nõ constat: ei rationi ratio nõ est fidem adhibere.

Cõsonãtes aspeꝛiores. Cõsonãtes aspꝛioꝛes in cõmissura verboꝝ ritãtur. vt Sextus roscio. Ars studioꝛoꝝ. Eꝛꝛoꝛ romuli.

S. cum. x. S. vltime cum. x. proxima stꝛidoꝛ est vastus: vt Fluuius xantus. Deceptus xerxes. Item si post. x. sequatur. s. vt Nix solita. Et si. x. alteri occurrat: vt Rex xerxes. Dux xantippus Uirtutis lux Xenophon.

In. s. desinẽtia. Plurime quoq; dictiones in s terminate nõ bene cõueniunt vt illud: Signis nobis nouas p̃ceptiones. Itaq; Signis noua p̃cepta nobis crit suauius.

Monosyllaba. Monosyllaba si plura sunt male continuabũtur: vt Hoꝛatij illud satyra prima. Anni id fit. Et Terentij in Eunu. Et cum eo clam tute subduristi mihi.

Dissyllaba. Breuiũ quoq; dissyllaboꝝ verboꝝ ac nominum vitãda cõtinuatio: vt Sed sese ipos fontes esse dicã t. ꝛ illud. Nescesse est eius rei sumus artifex sit.

Pentasyllaba. Ediuerso itẽ longoꝝ: id est pentasyllaboꝝ: afferũt eã quandã dicendi rarditatẽ: vt imperitoꝝ intelligẽtia.

Similiter cadẽtia. Illa quoq; vitia sunt eiusdẽ loci: si cadẽtia sil'r ꝛ similiter desinẽtia ꝛ eodẽ modo declinata multa iũganꝫ vt Ennij illud: Merẽtes: flẽtes: lachrymãtes ac miserantes. Et illud: Foꝛtunatoꝝ imꝑatoꝝ optimoꝝq; rectoꝝ virtus magis q̃ foꝛtuna laudat. Itẽ eos reduci q̃ relinq. tẽni q̃ deseri malui.

Scribẽdi ꝛ orãdi oratorie modꝰ

Longa in fine. Uitet item ne pluriũ syllabaꝝ ꝟbis vtamur in fine: vt si diceres: Feciſti cõtra Quintiliani p̃cepta ꝛ inſtitutiones. Precepta etiã aptius poſtremo loco poſueris.

Uerſus in oratõe. Uerſus in oratõe fieri multo fediſſimũ eſt totũ: ſed etiã in pte deforme. vtiqꝫ ſi pars poſterior in clauſula deꝑhendat: vt illud Bruti: Quenq̃ ſciũt: ꝓſtituũt placuiſſe catoni. Aut verſus prior in ingreſſu: vt Liuius. Facturus ne opꝫ precium ſim. Hexametri enim exordio cepit.

Longa vel breuia in principio. Optime incipit a lõgis. recte aliq̃ a breuib⁹. vt Animaduerti Brute. Maxime aũt de predictis Ex Ab A Abs. Utqꝫ Diomedes ait: ꝟoĩbus iudicãt aures. Ex ꝛ ab ꝑpoſitões ſi ſeqns ꝟbũ a vocali incipiat integre efferunt: vt Ex opido. Ab illo. Si tñ cõſonãtes ſequunt extremam lr̃am pdũt: vt E foro. A marco. Silr̃ ſi vocalis ſequat cõſonantis loco poſita: vt A iunone. E ꝟtute. E vino. Priſcian⁹ aũt lib. xiij. ſcribit Ab ꝛ Ex in appoſitõe vocali q̃dẽ ſequente ſemp ꝑponi: vt Ab illo. Ex illo. Cõſonãte raro: ꝛ tũc ſi nulla aſpiras vocis ꝓhibeat: vt lib. ij. enei. Exquo me diuũ pr̃ atqꝫ hoĩm rex. At. lib. j. de. xj. carminib⁹ inq̃t: A q̃dẽ vel abs vocali ſequẽte nõ ponim⁹. Ab ꝟo non ſolũ vocalib⁹ ſequẽtib⁹: ſed etiã cõſonãtib⁹ q̃buſdã nõ male ſonantib⁹ antecedẽte ab. vt Abduco: abdo. Hec ille: Licet igit etiã dicere ab duce: ab domo. Sepe denicꝫ repit ab cõſonãte ſequẽti ꝑpoſita: qõ latius in lima vallẽſi oñdimus: vbi Laurẽti⁹ docet ab cũ duab⁹ liq̃dis ꝛ cũ l qñ fit cõſonãs adiũgi ſolere: vt Ab lege: ab legatis: ab lr̃is: ab rege: ab ioue. Abs etiã ante q in appoſitione ponit: vt Abs quolibet. Ante c aũt vel t in cõpoſitõe: vt Abſcondo: Abſtraho: abſtineo. dicitur item abs te abs tiro.

Ex theatro. A theatro. Preterea vt quibuſdã videtur: non idẽ eſt. Ex theatro venire: ꝛ a theatro. Ex theatro ſe venire dicit: qui ex ipo venit theatro. Qui vero dixit a theatro: nõ ex ipo theatro: ſed a loco qui primus eſt theatro.

Ad foꝝ ꝛ in foꝝ ire. Ad etiã ꝑpoſitio ꝛ in: non vnũ idemqꝫ ſignificant: Nam in foꝝ ire eſt in ipm foꝝ intrare. Ad forum ire in locũ foro proximũ: vt In tribunal: ꝛ ad tribunal venire nõ vnum eſt. Ad tribũal em̃ venit litigator. In tribunal ꝟo ꝓtor aut iudex.

De numeris. i. modulatõe ꝛ cõſonãtia ornate oratõis. Nunc de numeris hoc eſt rythmis: q̃ ſine certo fine moderant ꝛ tamen rõnabiliter ordinatis pedibus currũt: dicẽdum videt. Nam veteres: vt ſcribit Cicero lib. iij. de oratore. In ſoluta oratione numeros quoſdã nobis eſſe adhibẽdos putauerũt. Idqꝫ princeps Iſocrates inſtituiſſe ferꝝ: vt incõditam antiquoꝝ dicẽdi cõſuetudinẽ

delectationis atqꝫ auriū causa numeris astringeret. Uersus autē in oꝛone si afficiaꝫ cōiunctōe verboꝝ vitiū est: ꝛ tñ etiā ꝓiunctio/nem sicuti versum numeroſe sedere: ꝛ q̄drare ꝛ ꝓficere volumus. In oꝛone enī ꝓma pauci cernūt: postrema plurimi. Rhythmus aūt est modulata imago versus: cū habeat pedū: rēpoꝝqꝫ iūcturā cū lenitate. Metruꝫ certa q̄litate ac numero syllabarū rēpoꝛūqꝫ finiť: certisqꝫ pedibus cōsistit ac cluditur. Rhythmꝰ rēpoꝛum ac syllabarū pedūqꝫ cōgruētia in infinitū multiplicať ac ꝓfluit: vt Diomedes ait.

De dignitate. Dignitas est q̄ reddit oꝛnatā oꝛonem varietate distinguēs. debet enī tractatio varia esse: ne q̄ audiūt defatigētur similitudinis satietate. Reficit aūt aīos ac reparat varietas ipsa. hec in verboꝝ ꝛ sentētiaꝝ exoꝛnationē diuidiť. Uerboꝝ exoꝛnatio est: quū ad ipz sermonē ꝓpria: ꝓspicua: oꝛnata: idonea: electaqꝫ verba accōmodanť: abiecta atqꝫ obsoleta tollunť. Sententiaꝝ exoꝛnatio est q̄ nō in verbis: sed in ipīs rebus quādā habet dignitatē. Est enī sentētia oꝛo sumpta de vita: generalē ꝓnūciationem habēs: breuiter hoꝛtās rem aliquā vel dehoꝛtās vel demōstrans quale sit aliq̄d. Hoꝛtās quidē huiusmodi erit. Optima viuendi ratio est eligenda: eam iucūdam cōsuetudo reddet. Itez oēs bene viuendi ratiōes in virtute sunt collocāde: ꝓpterea q̄ sola virtus in sua potestate est. Item Hi sapiēter faciunt q̄ adolescētes maxime castigāt. Dehoꝛtās vero talis. Nō oporteť totā noctē doꝛmire cōsultoꝛē. Item Deu nihil inuitis fas quemq̄ fidere diuis. Demōstrans aūt: vt Obsequiū amicos veritas odiū parit. Sententias deniqꝫ interponi raro cōuenit: vt rei actoꝛes nō viuēdi ꝓceptoꝛes videamur esse: quū ita interponenť multū afferent oꝛnamēti. De exoꝛnatiōibus aūt quas coloꝛes etiā appellant lib. iiij. ad Heren/niū Cicero latissime mouet ibi Ergo inspiciende.

De laude ꝛ vituperatione. Titu. xij.

Laus est expositio amplificatioqꝫ bonoꝝ q̄ alicui accidunt ꝓsone vel cōmuniter vel priuatim. Cōmuniter: vt Laus boīs. Priuatim vt laus Socratis. Laudamꝰ tñ etiā res vt iusticiā: vt muta aīalia necnō etiā arboꝛes ꝛ semina ꝛ mōtes ꝛ fluuios ꝛ similia. Sciēdūqꝫ q̄ demonstratiuū genꝰ diuiditur in laudē ꝛ vituperationem. Quibus aūt ex rebus laudē ꝯstituerimꝰ ex cōtrarijs rebus. erit vituperatio cōparāda: Loci vero laudis vel vituperationis poterūt esse rerū externarū: coꝛpis ꝛ animi.

Deoꝝ laus. In dijs aūt gñaliter primū maiestatē ipīus coꝛnature venerabiť: deinde ꝓprie vim cuiuſqꝫ ꝛ inuēta qua vtile aliq̄d boībus attulerūt. Uis ostēdiť: vt Ioue regendoꝝ omniū. In

Scribẽdi ꝛ orãdi oratorie mod⁹

Marte belli. In Neptuno maris. Inuẽta vt artiũ in Minerua In Mercurio litterarũ. Medicine appolline. Cerere frugum. Libero vini. Tum siqua ab his acta vetustas tradidit cõmemoꝛanda. Addũt etiã dĩs honorẽ parẽtes: vt Siqs sit filius Iouis. Progenies quoq; vt Apollo ac diana Latone.

Hominũ laus. Magis est varia laus hoĩs. Nã primũ diuidit̃ in tpa: qbꝰq; ante eos fuit: quodq; ipi vixerunt. Ante hoĩem patria parentes maiorescq; erũt. Illa quoq; ex eo ꝙ ante ipm fuit tpe trahent̃: que respõsis vel augurĩs futurã claritatẽ ꝓmiserũt vt eũ ꝙ ex Thetide nat⁹ esset maiorẽ patre suo futurũ cecinisse dicunt̃ oracula. Rerũ eternarũ sunt ea: q̃ casu aut fortuna secunda: aut aduersa accidere possunt: vt Bens: Ciuitas: Ben⁹: Educatio: Diuitie: Potestas: Glorie: Amicitie: ꝛ q̃ hmõi sunt ꝛ ea q̃ his sunt cõtraria. Corpis sũt ea: q̃ natura corpi attribuit cõmoda. Uelocitas: vires: dignitas: valitudo: ꝛ q̃ cõtraria sunt. Animi sunt ea q̃ cõsilio ꝛ cogitatõe nr̃a cõstant. Prudentia: Justicia: Fortitudo: Modestia ꝛ que contraria sunt.

Ab externis laus. Ab externis reb⁹. Bẽs in laude: vt latin⁹ grec⁹. Ciuitas vt venet⁹ romanus athenienſis. Genus in laude qbus maiorib⁹ nat⁹ sit. Si bono genere parẽ aut excelsiorẽ fuisse dicem⁹: Debem⁹ quoq; oẽs ꝓgenitores insignes ad eũ vsq; quem laudatũ volum⁹ memorare ꝛ in singulis clarũ aliqd sũmatim apponere. Si humili genere: ipm in suis nõ in maiorꝫ vrtutibus habuisse pſidiũ. In vituperatõe si bono genere dedecori maiorib⁹ fuisse ostẽdemus. nã quosdã claritas ipa notiores circa vicia ꝛ inuisos magis fecit. Si malo dicem⁹ etiã maiorib⁹ suis detrimento fuisse. Debem⁹ aũt in vituperatõibus fere cũctis ironia vti: ꝛ in his aduersariũ deridere qbus ille maxime exultat. Educatio in laude ꝙ bene honesteq; in bonis disciplinis educat⁹ tota puericia fuerit: vt Achilles apud chironẽ. In vituperatõe cõtra. inde se retraxisse apte narrabimus. Deinde sequtur vict⁹ vt in Achille ꝙ medullis leonũ pastus est. Ex parce modesteq; vixerit: vt Socrates q̃ adeo parco tẽperatoq; victu vtebat̃ vt cum athenas lues sepenumero vastaret: solus ipe nunq; egrotauerit. Preterea in diuitĩs qualis: aut in paupertate cuiusmodi fuerit. Quẽadmodum habuerit in potestatib⁹ gerẽdis animum. Que gloria: que amicitie: ꝛ quid fortiter in inimicitĩs gerendis fecerit. Cui⁹ causa susceperit inimicitias. Qua fide: beniuolentia: officio gesserit amicitias. Si interierit: cuiusmodi mors fuerit ꝛ qua causa an pro patria pugnans obierit. Cuiusmodi res mortem eius sit cõsecuta. Si certamina in eius honorem sunt celebrãda: quomo

do Patroclo ab achille: ꝛ anchise ab enea. Uel ignominia secuta sit: vt Melio cuius domus solo equata.

A Corpis cõmodis laus. A corpis cõmodis: a natura in laude si sit dignitas atq; forma laudi fuisse cã: nõ quẽadmodũ ceterꝰ infamie atq; dedecori dicemus. Si vires atq; velocitas egregia honestis hec exercitatõibus ꝛ industrijs cõparata. Si valitudo ꝑpetua: diligẽtia ꝛ tẽperantia cupiditatũ. Unde Cyrꝰ apud Xenophõtem inqt: Primũ eẽdem operã do ne vnq; saturer. id enĩ difficile est ꝛ graue. Dein vero ꝑ laborẽ immissa cõsumo: ita enĩ mihi videor ꝛ ꝑsicuerãtius bñ valere ꝛ robustior effici. In vituperatõe si erũt hec corporis comoda: male his vsum dicemꝰ: q̃ casu ꝛ natura tanq; q̃libet gladiator habuerit. Sin minus erunt: ꝑter formam oĩa ipius culpa ꝛ intẽperãtia fuisse dicemus.

Ab aĩo laus. Ad oẽs aũt res q̃bꝫ animꝰ bois maxime cõsideraꝛ: ille sane q̃ttuor animi ꝟtutes erũt accõmodãde: vt si laudabimus aliud q̃dem iuste. aliud fortiter: aliud honeste: aliud prudenter factũ esse dicamꝰ. Si vituperabimꝰ aliud iniuste: aliõ ignaue: aliud imodeste: aliud stulte factũ esse dicemꝰ. Notãdũ deniq; est nõ necesse eẽ nos oĩs has ꝑtes in laudẽ aut vituperationẽ trãsferre: ꝓterea q̃ sepe nõ incidũt: aut ita tenuiter vt non sint necessarie.

Laudabis itẽ a ꝓfessionibus ꝛ disciplina: id est qõ officiũ ꝓfessus est philosophicũ vel rhetoricũ vel militare. Laudabis q̃z a gestis vt militarẽ vitã degens q̃d in ea gesserit. Laudabis in quibusdã: q̃ imortalitatẽ virtute sint cõsecuti. Etatis autẽ gradus gestarũq; rerũ ordinẽ sequi speciosius est: vt in primis annis laudet indoles ꝛ pudicitia. In adolescẽtia ꝟo mores studia disciplina. Post hoc operũ: id est factoꝝ dictorũq; contextꝰ. Et sciamus gratiora esse audiẽtib: q̃ solus q̃s aut primꝰ: aut certe cuꝫ paucis fecisse dicet. Afferũt laudẽ Liberi parẽtibꝰ: Urbes cõditoribꝰ: Leges laboribꝰ: Inuẽtoribꝰ artes: Necnõ instituta q̃z auctoribꝰ: vt a Numa traditũ deos colere. Qui oĩs etiã in vituperatõe ordo constabit tantũ in diuersum. Et q̃z sit quedã virtutibꝰ aut vitijs vicinitas vtẽdũ ꝓprima deriuatione verboꝝ ꝑcipiũt: vt pro timido fortẽ: pro prodigo liberalem: pro auaro parcũ vocemus.

Funebris oratio. Funebris aũt oratio defunctos satꝭ laudet: supstites benigne moneat: filios coꝝ fratresq; ad virtutis ipsorũ imitationẽ hortet: Parentes vero ꝛ maiores alios siqui supsunt cõsolet. Ante oĩa generosam illoꝝ stirpẽ laudemꝰ: Deinde educationẽ ꝛ disciplinã. Postremo narremꝰ ita ab eis fuisse res gestas: vt maxime decebat eos qui essent ex talibꝰ oriũdi. Funebres autẽ contiones tristes ac summisse erunt.

Scribẽdi ꝛ oꝛãdi oꝛatoꝛie mod⁹

Cõparatõcs in laude. Maxima vero occasionẽ in hmõi oꝛa⁊ tionib⁹ suppeditãt cõparationes: quas quidẽ ponces quo in loco tẽpus admoneat. Opoꝛtet em ꝛ ceteꝛoꝝ iuuenũ vel viꝛoꝝ ꝑclara facinoꝛa colligẽdo cõferre: ꝛ huius quẽ laudas longe illis maioꝛa esse ostẽdere. Illoꝝ quidẽ que minima sunt: hui⁹ aũt q̃ maxima sunt enarrãdo. Pꝛocedẽtes igitur ꝑ loca laudationis cõparam⁹ ꝛ vꝛbem vꝛbi: ꝛ genus generi: ꝛ victũ victui: ꝛ professionẽ pꝛofessionibus: ꝛ gesta gestis: et ea que accidũt extrinsecus ꝛ diuersos moꝛtis modos ꝛ que ea sunt consecuta.

Mutoꝝ animalium laus. Muta quoq; aĩalia ꝛ ab loco in quo nasc̃ũtur laudanꝺ: ꝛ a dĩjs in quoꝝ sunt tutela vt Columba veneri Equ⁹ neptuno dicitur esse cõsecratus.

Rerũ laudes. Res aũt laudẽ ab inuẽtoꝛibus accipiũt: vt ⁊ nationẽ diana iuenit. Aꝛboꝛes ꝛ a loco in quo gignunꝺ ꝛ ab deo in cui⁹ sunt tutela laudanꝺ: vt oliua minerue: laur⁹ appollinis.

Uꝛbiũ laus. Laudanꝺ aũt vꝛbes similiter atq; hoĩes. nã pꝛoparẽte est cõditoꝛ ꝛ multũ auctoꝛitatis affert vetustas. Illa ꝓpꝛia que ex loci positõe ac munitione sunt: in q̃bus spẽm ac vtilitatem intuemur. Spẽs maritimis: planis: amenis. Utilitas salubꝛi⁊ bus: fertilibus erit. Ciuitati ꝓterea cõmodo talia q̃dam sunt cõcoꝛdia: vires: ad bellũ pecunie ꝛ ꝓuentuũ copie: socioꝝ vire⁹ atq; multitudo. que vero is cõtraꝛia sunt inutilia.

Operum laus. Laus etiã operum est: in q̃b⁹ honoꝛ: vtilitas: pulchꝛitudo: auctoꝛ spectari solet. Honoꝛ vt in templis. Utilitas in muris. Pulchꝛitudo vel auctoꝛ vtrobiq; est.

De memoꝛia. Titu. xiij.

Emoꝛia est firma animi rerũ ꝛ vboꝝ dispositõis ꝓceptio-
m cui⁹ facultatẽ fouet exercitatio lectõis: ꝛ iteratio atq; repetitio freq̃s. Memoꝛie virtus est duplex. facile ꝓcipe: ꝛ fideliter retinere. Est aũt pꝛudẽtie pars memoꝛia. Nã pꝛudẽtie q̃ est rerũ bonarũ ꝛ malarũ scia: partes sunt memoꝛia: intelligẽ⁊ tia: ꝓuidẽtia. Memoꝛia est ꝑ quã anim⁹ repetit illa q̃ fuerunt. Intelligẽtia est ꝑ quã anim⁹ ea ꝓspicit q̃ sunt. Pꝛouidẽtia veꝛo est ꝑ quã futurũ aliq̃d videꝺ anteq̃ factũ est. q̃ oĩa Cicero li. q̃. rhe. scribit. Sunt aũt duc memorie: altera naturalis: altera aꝛ⁊ tificiosa. Naturalis est ea q̃ nr̃is animis insitã est ꝛ sine mꝰea cogitatione nata. Artificiosa vero est ea: quam cõfirmat inductio q̃dã ꝛ ratio ꝓceptoꝝ. De memoꝛia Cicero. li. j. de oꝛatoꝛe sic ait Quid dicã de thesauro rerꝝ memoꝛia? q̃ nisi custos inuẽtis cogitatisq; verbis ꝛ rebus adhibeaꝺ: intelligim⁹ omnia etiã si pꝛeclaris⁊ sima fuerint: in oꝛatoꝛe peritura. Et vt Fabius libꝛo. xj. docet.

Scribẽdi ꝛ ornãdi oratorie modꝰ

Dis disciplina mẽoria ꝓstat: frustraq; docemur: si q̃q̃d audimus ꝓterfluat. Simonides chius (vt Mar. Tul. li. ij. de orat. meꝰ minit) ꝑmus artẽ mẽorie ꝓtulit: dicũt em̃ cũ cenaret. Cranone i thessalia Simonides apd Scopã fortunatũ hoiem ꝛ nobilẽ: ceꝰ ciniſſetq; id carmẽ qd in eũ scripſiſſet: in quo multa ornãdi causa poetaꝝ more in Caſtorẽ ꝛ Polluce fuiſſent: nimis illũ sordide simonidi dixiſſe: se dimidiũ eius rei qd pactus eſſet ꝑ illo carmine datuꝝ: reliquũ a suis tyndaridis: qs eque laudaſſet: peteret: si ei videret. Paulopoſt eſſe ferũt nũciatũ Simonidi vt ꝓdiret: iuuenes stare ad ianuã duos quosdã q cũ magnopẽ vocarẽt: surrexiſſe illũ ipm: ꝓdiſſe: vidiſſe neminẽ. Hoc interi spacio ꝙclaue illd vbi epulare Scopas cõcidiſſe: ea ruina ipm oppreſſum cũ suis interiiſſe quos cũ humare vellẽt sui: nec poſſent obtritos ĩternoꝰ scere vllo mõ. Simonides dr ex eo q meminiſſet: quo eorũ loco qsq; cubuiſſet: demõſtratorẽ vnuscuiusq; sepeliẽdi fuiſſe. Hac tũ re admonitꝰ inueniſſe ferr ordinẽ eſſe maxime q mẽorie lumẽ afferret. Nã q recte diuiſerit nũq; poterit in rerũ ordine errare. Ita q; his q hãc ꝓtẽ ingenũ exercent locos eſſe capiẽdos: ꝛ ea q maxie mẽoria tenere velint effingẽda animo: atq; in his locis collocanda sic fore: vt ordinẽ rex locoꝝ ordo seruaret: res aũt ipas rerum effigies notaret: atq; vt locis ꝓ cera seu charta: simulacris ꝓ litteris vteremur. Cõstat igit artificiosa mẽoria ex locis ꝛ imaginibus. Locos appellamꝰ eos q natura aut manu sunt abſoluti vt edes: intercolũnia: angulũ: fornicẽ ꝛ alia q his silia sũt. Imagines sunt forme quedã ꝛ note ꝛ simulacra eiꝰ rei quã meminiſſe volumꝰ: qd genus leonis: aquile: memoriã si volemꝰ hr̃e: imagines coꝝ certis in locis collocare nos oportebit. Aduertẽdũ ẽ q necq; tã acri mẽoria vllus eſt vt nõ diſpoſitꝰ notatiſq; rebꝰ ordinem ẏboꝝ atq; sniaꝝ cõplectat. Necq ẏo tã hebeti vt nihil a cõsuetudine ꝛ exercitatiõe adiuuet. Induſtria em̃: studio: labore: diligẽtia firmat memoria. Nũq; sit igit quin aliqd mẽorie tradere velimꝰ. In oratore q̃ppe (vt. M. Tul. li. j. d oratore scribit) acumẽ dialecticoꝝ: sniaꝝ phoꝝ: ẏba ꝓpe poetaꝝ: mẽoria iuriſconſultoꝝ: vox tragedoꝝ: geſtꝰ pene sũmoꝝ actoꝝ eſt requirendꝰ. Lectꝝ qm̃ ediſcẽti scribẽtiq; plimũ ꝓfert bona valitudo: tẽperatuſq; cibus. nã nec mẽte quidẽ recte vti poſſimꝰ multo cibo ꝛ potiõe repleti: mẽoriaq; humidis ꝛ frigidis nõ paꝝ offendit. Corpꝰ ipz supfluitatiby careat: hinc die quoq; fiat egeſtio. Una ꝓterea fugiant: hois em̃ mentẽ mutãt: furorẽq; gignũt: rerũq; oium obliuionẽ ꝛ morẽ mẽorie: vt latiꝰ Plinius li. xiiij. scribit. Proderit aut ẽ diebꝰ aliqt vino abstinere ꝛ aqua potiꝰ zuccari vti. vñ Plato

Scribẽdi ꝛ orãdi oratorie modꝰ

li.ij.de legibꝫ ita scribit:sed mlto magis q̃z cretẽsiũ lacedemonio rũq̃z vsum carthaginẽsiũ legẽ ꝓbarẽ:vt nũq̃z in castris q̃sqũz gustare vinũ audeat:sed toto illo tpe aqua bibat:ꝛ in ciuitate nũq̃z vini vsum seruo vel seruę ꝓcederẽ. Sz nec magistratibꝫ toto co tpe q̃ magistratu funguñ:gubernatores etiã atq; iudices munꝰ suũ subituros a vino penitꝰ ꝓhiberẽ. Deliberaturos q̃z de rebꝫ non oĩno negligẽdis:ac nulli penitꝰ interdiu vinũ ꝓcederẽ:nisi exercitatõis corporẽ morboꝝq; cã b̃ potu opꝰ fuerit:neq; etiã nocte viro vel mlieri quũ liberis operã dare volunt. Plura etiã referri possent in q̃bꝫ hoĩes legis recte mẽtisq; cõpotes vino abstinerent Nec Plato. Et Bellꝰ lib.x.c.xxiiij.refert Romulũ ad cenã vocatũ ibi nõ multũ bibisse:qz postridie negociũ haberet. Apuleiꝰ q̃z li.iij.floridoꝝ scribit. Sapiẽtis viri sup mẽsam celebre dictũ esse. Primã craterẽ ad sitim:secũdã ptinere ad hilaritatẽ:tertiaz ad voluptatẽ:quartã ad insaniã.

De ꝓnunciatiõe Ti.xiiij.

Ronũciatio q̃ a Mar.Tul.actio dicit:est vocis:vultꝰ: gestus:moderatio tẽperantiaue cũ venustate.i.decore dignitate gr̃a ꝛ venere. Diuidit igit ꝓnũciatio in vocis figurã ꝛ corpis motũ. Altera vo aures:altera oculos mouet:p q̃s duos sensus oĩs ad animũ penetrat affectꝰ. Actio aũt (vt Lice. li.iij.de oratore inq̃t) in dicẽdo vna dñat:sine hac sũmus oratores esse in numero nullo põt. Mediocris hac instructꝰ sũmos sepe supat.huic primũ locũ dedisse Demosthenes dicit cũ rogaret q̃d in dicẽdo esset potissimũ:huic secũdũ:huic tertiũ.

De figura vocis. Figura vocꝭ que suũ quẽdã possidet habitũ rõne ꝛ industria cõparatũ. Ea diuidit in tres partes: Magnitudinẽ:firmitudinẽ:mollitudinẽ. Magnitudinẽ vocis ꝛ firmitudinẽ maxime cõparat natura:nõ nihil auget sz maxie ꝓseruat accuratio:exercitatioq; declamatiõis. Mollitudinẽ vocis hoc est vt eam torquere ꝓ nostro cõmodo possimus maxime facit exercitatio declamatiõis.

De vocis firmitudine. Firmã poterimꝰ ĩ dicẽdo vocẽ ꝓduare si q̃z maxime sedata ꝛ depssa voce p̃ncipia dicemꝰ:nõ tñ infima et inaudita:sed q̃ possit pedetẽtim augeri. Ledunt arterie si ãteq̃z vox bene ꝑmulsa est:acri clamore cõplent. Et intuallis longioribus vti ꝓueniet.recreat eni spiritu vox:ꝛ arterie ꝓticẽdo requiescũt. Cõtinuũq; clamorẽ emittere.ꝛ ad sermonẽ redire oportet pariter. Cõmutatiões cm̃ faciũt vt nullo genere vocis effuso in oi voce integri simꝰ. Et acutas vocis exclamatiões vitare debemꝰ icrus cm̃ fit,ꝛ vulnerant arterie acuta atq; extenuata nimis ac/

clamatiõe. Etsi si quis splendoꝛ est vocis consumit vno clamoꝛe vniuersua. At vno spiritu continent. multa dicere cõuenit in extrema oratiõe fauces em̃ calefiunt ꝛ arterie cõplent. Et vox que varie tractata est reducit in sonũ quendã equabilẽ atq; constãtẽ

Conseruat vocẽ continui clamoꝛis remissio. Auditoꝛẽq; maxime delectat varietas. Et sermonem. i. pnunciatiõis suauitate animũ eius retinet ꝛ excitat clamoꝛe. Acuta exclamatio vocẽ ꝛ fauces vulnerat. eadem ledit auditoꝛẽ. habet em̃ quiddã illiberale ꝛ ad mulieꝛẽ potius vociferationẽ q̃z ad virilem dignitatẽ in dicendo accomodatã. Oꝛnata est pꝛonunciatio cui suffragat vox facilis: magna: beata. i. plena ꝛ perfecta: flexibilis: firma: dulcis: durabilis: clara: pura: secans aꝛea: auribus sedẽs. Vox aut̃ vltra vires vꝛgenda nõ est: nã ꝛ suffocat sepe ꝛ maioꝛe nisu minꝰ clara est. Et interim clisa in illũ sonũ erumpit cui greci nomẽ ab gallorũ imaturo cantu dederũt. Nec volubilitate nimia ꝓfundẽdaq; dicimꝰ. pꝛoptũ sit os nõ pceps. Nihil em̃ oꝛdinatũ est qõ pcipitatur ꝛ ꝓperat. Itaq; vis illa dicẽdi rabida atq; abundãs (vt Seneca inqt) aptioꝛ est circulãti q̃z agẽti rem magnã ac seriã: docentiq;. Quid qõ ne voluptatẽ quidẽ vllã habet talis ꝟboꝝ sine delectu ruẽtiũ strepitꝰ? Uñ quẽadmodũ sapiẽti viro incessus modestioꝛ ꝓuenit: ita oꝛatio pssa nõ audat. Ponẽda igit ꝟba sunt: nõ ꝓpꝛiẽda: ꝛ pedetẽtim ꝓcedẽdũ. Tñ moderatũ sit os nõ lentum. Nec em̃ stillare nec currere oꝛatoꝛ debet. nã illa q̃z inopia ꝛ exilitas minꝰ intentũ auditoꝛẽ habet rediꝰ interrupte tarditatis. q̃ res ꝛ difficultatẽ inueniẽdi fatet ꝛ segnitia soluit animos. Spiritus q̃z nec crebꝛo receptꝰ ꝓcidat sentẽtiã: nec cousq; trahat donec deficiat. nã ꝛ deforꝫis est ꝓsumpti illiꝰ sonus: q̃re longioꝛez dicturis periodũ: colligẽdus est spũs aliquãtisper.

De motu coꝛpis. Motus coꝛpis est gestꝰ ꝛ vultꝰ moderatio q̃dã: q̃ pnũciãti cõuenit ꝛ ꝓbabilioꝛa reddit ea q̃ pnunciantur. Cõuenit igit ĩ vultu pudoꝛẽ ꝛ acrimoniã esse. Deccoꝛ q̃z a gestu atq; motu venit: ideoq; Demosthenes grande quoddã speculum intuens cõponere actionẽ solebat.

Caput. Pꝛecipuum veꝛo in actione (sicut in coꝛpoꝛe ipso) caput est. Sit itaq; recꝛum ꝛ secundũ naturã. nam delecto humilitas: supino aꝛrogantia: in latus inclinato languoꝛ: pꝛeduro acrigente baꝛbaꝛia quedã mentis ostenditur. Tum accipiat apertos ex ipa actione motus vt cum gestu cõcoꝛdet: ꝛ manibꝰ aclaꝛe ribꝰ obsequt. Aspectꝰ em̃ sp eodẽ vertit q̃ gestꝰ: exceptis q̃ aut dãnare aut ꝓcedere aut a nobis remouere oꝛtebit: vt idẽ illõ vultu videamur auersari: manu repellere: vt diꝫ talẽ teꝛꝛis auertite pe-

Scribēdi ꝛ oꝛādi oꝛatoꝛie modꝰ

stem.ꝛ Haud equidē talī me dignoꝛ honoꝛe. Significatꝯ caꝑ put ipm plīmis modis.nā ꝑter annuēdi rēnuēdi ꝓfirmādiqꝫ motus sunt ꝛ ꝯcūdie ꝛ dubitatiōis ꝛ admiratiōis ꝛ dignitatis notiꝛ cōes oībus. Sed frequēs eiꝰ nutus nō caret vicio. Nā id tactaꝑre ꝛ comas excutiēdo rotare phantasticū est.

Vultus Dñak aūt marīe vultꝰ:hoc supplices:hoc minaces:hblandi:hoc tristes:hoc hilares:hgc erecti:hoc sūmissi sumꝰ:hoc pendēt hoīes.hūc ītu enk:hūc spectāt etiā anteqꝫ dicamꝰ:h qsdā amamꝰ:hoc odimꝰ:hoc plīma intelligimꝰ:hic est sepe ꝑ oīb verbis. Itaqꝫ in his q ad scenā cōponunk fabulis artifices ꝓnūciāꝑdi a psonis qꝫ affeceꝰ mutuātur:vt sit Niobe in tragedia tristis:atroꝛ medea:attonitꝰ aiax:truculētus hercules.

Oculi Sed in ipo vultu plurimū valēt oculi:ꝑ quos maxime animꝰ emānat:vt citra motū qꝫ ꝛ hilaritate enitescant ꝛ tristicie qddā nubilū ducāt.Quinetiā lachꝛymas is natura mētis indices dedit:q aut erūpūt doloꝛe aut letitia manāt. Motu vo intenti:remissi:superbi:toꝛui:mites:asperi:lāguidi:mobiles fiunt que vt actus poposcerit fingenk. Nā apertos cōꝛessosue eos indicēdo quis nisi plane rudis ꝛ stultꝰ habeat?

Supcilia. Multū ꝛ supcilijs agik:nā ꝛ oculos foꝛmāt aliqꝫ genus ꝛ fronti imperāt. Uiciū in supcilijs:si aut īmota sunt oīno aut nimiū mobilia. Ira aūt ꝓtractꝫ:tristicia deductis:hilaritas remissis ostēdik. Annuēdi qꝫ rēnuēdiue rōne demittunk aut alleuiank.

Nares. Labꝛa. Narīū frequēs emunctio repꝛehendik. Labꝛa male poꝛrigunk:scindunk:astringunk:deducuntur ꝛ dentes nudāt ꝛ in latus ac pene ad aurē trahunk:replicantur:pendēt. Lābere qꝫ ea ꝛ moꝛdere deforme est.cū etiā in efficiēdis verbis modicꝰ esse eoꝛū debeat motꝰ.oꝛe em magis qꝫ labijs loquendum est.

Ceruix. Collū. Ceruicē erectā oportet esse:nō rigidā aut supinam. Collū diuersa sed pari deformitate cōtrahik ꝛ tendik:sed tenso subest ꝛ laboꝛ:tenuaturqꝫ vox ac fatigak. Affirū pectoꝛi mentū minꝰ clarā ꝛ quasi latioꝛē pꝛesso gutture facit.

Humeri. Brachia. Manꝰ. Humeroꝝ raro decēs alleuatio atqꝫ ꝓtractio ē. Brachij moderata ꝓtectio. Manꝰ vo sine qbus trūca esset actio ac debilis:vix dici pōt quot motꝰ habeant:cū pene ipam vboꝝ copiā ꝑsequank. Solēt itaqꝫ inter alios gestus ad se manū referre:cū de scipis loquunk ꝛ in cū quē demonstrāt intēdere: Manꝰ cū sensu incipiat ꝛ deponak:alioqn aut añ vocē erit gestꝰ aut post vocē:qō est vtrūqꝫ deforme.

Pectus. Uenter. Latera. Pectus ac venter ne pꝛoïciantur

Scribẽdi ꝛ oꝛãdi oꝛatoꝛie modꝰ

obseruandũ.pandũt enĩ posteꝛioꝛa:ꝛ est odiosa omis supinitas.
Latera cũ gestu cõsentiãt.facit enĩ aliquid ꝛ totiꝰ coꝛpis motꝰ adeo vt Cicero plus illo agi q̃ manibꝰ ipis putet.
Pedes. In pedibꝰ obseruentꝫ statꝰ ꝛ incessus.plato dextro stare ꝛ candẽ manũ ac pedẽ ꝓferre deforme est. In dextrũ ꝓcũbere interim datur sed equo pectoꝛe. Male etiã in sinistrũ pedẽ insistentiũ dexter aut tollit aut summis digitis suspẽditur. Pedis supplosio in loco est opoꝛtuna. Est ꝛ illa indecoꝛa in dextꝝ ac leuum latus vacillatio alternis pedibꝰ insistentiũ. Repꝛehẽdẽda est ꝛ illa frequẽs cõcitataq̃ in vtrãq̃ partẽ mutatio.
Gratiarũactio. In laudatiõibus:nisi funebꝛes erunt:gratiarũactio leta ꝛ magnifica ꝛ sublimis erit. Funebꝛes concionꝫ tristes ac summisse.

Pꝛonunciatiõis tres effectus.

Tria aũt pꝛestare debet ꝓnũciatio:conciliẽt:psuadeat:moueat
Cõciliatio fere aut cõmendatiõe moꝛũ (qui nescio quõ ex voce etiã atq̃ actiõe plucent) aut oratiõis suauitate cõstat. Persuadendũ vis affirmatiõe:que interim plus ipis ꝓbatiõibus valet.
Mouendi aũtẽ est rõ aut in repsentãdis aut imitãdis affectibꝰ
Dicendi initiũ. Quũ aliquis dicere de causa iusserit leuiter cõsurgendũ:tum in cõponẽda toga:vel si necesse erit etiã ex integro inꝝcienda. Paulũ est cõmoꝛãdũ vt ꝛ amictus sit decẽtioꝛ:ꝛ aliquid spacij ad cogitandũ. Nõ enĩ ꝓtinus est erumpendũ:sꝫ danda bꝛeuis cogitatiõi moꝛa. Mire nãq̃ auditurũ dicturi cura delectat:seq̃ etiã ipe cõponit.hoc ꝑcipit Homerꝰ Ulyssis exemplo quẽ stetisse oculis in terrã defixis imotosq̃ sceptro:ꝓiusq̃ illam eloquẽtie pꝛocellã effunderet ait. In hac cunctatiõe sunt quedã nõ indecentes moꝛe.Caput mulcere:manũ intueri:infringere articulos:simulare conatũ:suspiratiõe sollicitudinẽ fateri.
Status. Status sit rectus:equi ꝛ deducti paulũ pedes:vel pꝛocedẽs minimo momẽto sinister. Bꝛenua recta:sic tamen vt nõ extendant. Humeri remissi. Vultus seuerꝰ nõ mestus nec stupẽs nec lãguidꝰ. Bꝛachia ab latere modice remota. Dextra cũ iã incipiẽdũ erit paulũ plata vltra sinũ. Uitiosum est intueri lacunaria:ꝓfricare faciẽ.Vultũ quo sit magis toꝛuus supcilijs astringere. Capillos a fronte contra naturã retro agere. Demũ nouit se quisq̃:nec tm̃ ex cõibꝰ ꝑceptis:sed etiã natura sua capiat consilium foꝛmande actionis.

Discendum esse. Ti.xv.

q Uid aũt stultiꝰ est (inq̃t Sene.ad Lucil.epla.lxxvij.) q̃ꝫ qꝛ diu nõ didiceris nõ discere? Dis etatis boies bec scho

Scribẽdi ⁊ oꝛãdi oꝛatoꝛie mod⁹

la admittit. In ꝺ ſeneſcam⁹ ⁊ iuuenes ſeq̃mur. In theatꝛ ſenex ibo ⁊ i circũ deferar: ⁊ nullũ par ſine me depugnabit ad pbum ire erubeſcã: Tãdiu diſcẽdũ eſt q̃ꝺiu neſcias: ſi ꝓuerbio credim⁹ q̃ꝫ diu viuas. Epl'a. l. ait. Dociles natura nos edidit: ⁊ rationem dedit impfectã: ſed que pfici poſſit. Epl'a ꝓ vo li. ſic. Sed nec ĩdurata deſpoꝛtibus eſt q̃ nõ expugnet ptinax opa ⁊ intenta ac diligens cura. Itaq̃ cogẽda eſt mens vt incipiat. In epl'a. xcv. ſic. Pars vtutis diſciplina cõſtat: pars exercitatiõe: ⁊ diſcas opoꝛtꝫ ⁊ q̃ ꝺidiciſti agẽdo ꝓfirmes. Epl'a. q̃ꝫ. vj. ſic. Ego vo cupio ĩ te omia tranſfundere: ⁊ in hoc gaudeo aliq̃ꝺ diſcere vt doceã. Nec me vlla res delectabit: ꝫ eximia ſit ⁊ ſalutaris: q̃ꝫ mihi vni ſcitus rus ſum. Quintilian⁹ autẽ lib. ij. pueros vult ediſcere electos ex oratiõibus vel hyſtoꝛiis. alio q̃ꝫ genere digꝺnoꝛũ voluminũ locos

Hieronymuſq̃ in aurcola inq̃t cuiꝺã fratri q̃ hebꝛeis crediderat. Me in diſciplinã ꝺedi: vt poſt Quintiliani acumina grauitatẽq̃ Frontonis Ciceroniſq̃ fluuios ⁊ lenitatẽ Plynũ alphabetũ diſcerẽ: ſtridẽtiaq̃ ⁊ anhelãtia vba meditarer: q̃ꝺ ibi laboꝛ ſumpſerim: q̃ꝺ ſuſtinuerim difficultatis: quotiẽs deſpauerim: et contẽtiõe diſcẽdi rurſus inceperim: teſtis eſt ꝓſciẽtia tã mea qui paſſus ſum q̃ꝫ coꝝ qui mecũ duxerũt vitã. Et gratias ago dño ꝙ de amaro ſemine litteraꝝ dulces fructꝰ capio. Ar Hoꝛa. in arte poetica ſic. Cur neſcire pudẽs ꝓraue q̃ꝫ diſcere malo? Et idẽ Hieronym⁹ in aureola. Socrates ille theban⁹ homo quondã ditiſſimus quũ ad philoſophãdũ athenas pgeret magnũ auri pondus abiecit: nec putauit ſe ſimul vtutes ⁊ diuitias poſſidere poſſe.

Quintilian⁹ vo li. j. ita ſcribit. Plato nõ cõtẽtus diſciplinis q̃s pꝛeſtare poterãt athenc: nõ pythagoꝛcoꝝ ad quos in Italiã nauigauerat. Egypti q̃ꝫ ſacerdotes adiꝛt arq̃ coꝝ archana pdidicit. Utq̃ Laertius ait: interrogat⁹ Ariſtoteles quo differrẽt docti ab indoctis: inq̃t: quo viuẽtes a moꝛtuis.

Studendi modus Ti. xvj.

Nhoc me recõꝺidi ⁊ foꝛces clauſi inq̃t Sene. ad Lucillũ vt ꝓdeſſe pluribꝫ poſſem: nullus mihi ꝓ ociũ dies exit ꝓtes noctiũ ſtudijs vẽdico. nõ vaco ſomno: ſed ſuccũbo et oculos vigilia fatigatos cadenteſq̃ in ope detineo. Seceſſi non tm̃ ab hoib⁹: ſꝫ etiã ab reb⁹: ⁊ ꝓmũ a reb⁹ meis poſteroꝝ negociũ ago. Illis aliqua que poſſint ꝓꝺeſſe cõſcribo. Epl'a autẽ. cv. ſic. Incipio toto animo ſtudere. Nõ multũ ad hoc locus cõfert: niſi ſe ſibi pſtet animus: qui ſe certũ ⁊ in occupatiõibꝫ mediꝰ ſi volet habebit. Inter ſtudia verſandum eſt ⁊ inter auctoꝛes ſapiẽtie: vt q̃ſita diſcamus: nõꝺũ inuenta queram⁹. In epl'a. cxxiij. ſic. Si

Scribẽdi ꝛ orãdi oratorie mod⁹

quis cũ ipso (vt ita dicã) die surgat officiosior melior⁊ q̃ si quis illũ expectat ꝛ lucẽ ꝓmã exuit. Turpis q̃ alto sole semisomnis iacet: cuius vigilia in medio die incipit: ꝛ adhuc multis hoc ãtelucanũ est. Catullus denic⁊ apud Cice. lib. ij. de oratore ait. Baudeo iudiciũ animi mei cõprobari quod semp⁊ statui: neminẽ sapientie laudẽ ꝛ eloquẽtie sine summo studio ꝛ labore ꝛ doctrina cõsequi posse.

Lectio qualis Ti. xvij.

Primũ argumentũ compositemetis (ait Sene. ad Lucillũ epistola. ij.) existimo posse consistere ꝛ secũ morari.

Illud autẽ vide ne ista lectio multo⁊ auctorũ ꝛ omnis generis voluminũ habeat aliquid vagũ ꝛ instabile. Certis igenijs immorari ꝛ innutriri oportet: si velis aliquid trahere q̃ diu fideliter sedeat. Nusq̃ est qui vbiq̃ est. In peregrinatione viram agentibus hoc euenit: vt multa hospitia habeant: nullas amicicias. Idẽ accidat necesse est eis qui nulli⁹ se ingenio familiariter applicant: sed omnia cursim ꝛ properãter transmittũt. Non prodest cibus nec corpori accedit qui statim sumptus emittit. Nihil eque sanitatẽ impedit q̃ remedio⁊ crebra mutatio. Non conualescit planta que sepius transfert. Nihil tam vtile est quod ĩ trãsitu prosit. Distrahit libro⁊ multitudo. Sed modo etiã inquis hunc librũ euoluere volo: modo illũ. fastidietis stomachi ẽ multa degustare: quevbi varia sunt ꝛ diuersa: coinquinãt non alunt Et quũ multa precurreris vnũ excerpe quod illo die cõcoquas. Hoc ipse quo⁊ facio: ex pluribꝰ que lego aliquid apprehendo.

Epistola vero. cix. sic. Illud tamẽ prius scribam quẽadmodũ tibi ista cupiditas discendi qua flagrare tevideo: digerẽda sit: ne ipsa impediat Nec passim carpenda sunt nec auide inuadẽda vniuersa: per partes peruenit ad totũ. Aptari onus viribus debet: nec plus occupari q̃ cui sufficere possimus. nõ quãtũ vis sed q̃ntum capis hauriendũ est. Quo plus recipit anim⁹ hoc se magis laxat. Hec nobis p̃cipe Attalũ memini cũ scolã ei⁹ obsiderem⁹: ꝛ ꝓmi venirem⁹ ꝛ nouissimi exirem⁹. Epla itẽ. xlv. sic. Lectio certa ꝓdest: varia delectat. Qui quo destinauit puenire vult: vnã seq̃at viã: nõ p multas vagẽt. Nõ ire istud sed errare est. Quinto lib. j. sic. Institutũ est vt ab Homero atq̃ Uergilio inciperet puer q̃q̃ ad itelligẽdas eo⁊ ꝛtutes firmiori iudicio op⁹ est. Sz huic rei supest tps: neq̃ eñ scel'legent. Utiles tragedi. Comedia eq̃ plimũ ꝓferre ad eloq̃ntiã põt. Cũ p oẽs ꝛ psonas ꝛ affect⁹ eat Est ĩ tragedijs ꝛbo⁊ grauitas: ĩ comedijs elegãtia. Cice. vt mihi

Scribẽdi ꝛ orãdi oratorie modꝰ

quidẽ vidꝫ ꝛ iucundus incipiẽtibus q̃z ꝛ apertus est satis. Nec ꝓdest tm̃ sed amari põt. Lectio in primis sit virilis ꝛ cũ suauita te quadã grauis:ꝛ nõ quidẽ ꝓse similis:qꝛ carmen est:ꝛ se poete canere testant. Nõ tamẽ in cãticũ dissoluta:nec plasmate vt nũc a pleriſq̃ fit effeminata. De quo genere. B. Cesarẽ ꝓtextatũ accipimus dixisse. Si cantas male cantas:si legis cantas. Preterea in lectione demõstrari oportet:puer vt sciat vbi suspẽdere spiritũ debeat:quo loco versum distinguere:vbi ꝯclaudat sensus:vbi incipiat:quãdo attollenda vel submittenda sit vox. Quid q̃q flexu quid lentius celerius ꝯbitatius leniꝰ dicendũ.

Discipulorum officium Ti. xviij.

Docẽdi ꝛ discẽdi debet esse ꝓpositũ (auctore Seneca e epla. cix.) vt ille ꝓdesse velit:hic ꝓficere. Qui ad philosophoꝝ scolas q̃tidie venit secũ aliq̃d boni ferat. Quidã veniunt vt audiãt nõ vt discant. Epla xo. liij. sic. Eligamꝰ cos q̃ vitã doceant:qui quũ dixerint quid faciendũ sit: ꝓbent faciẽdo. qui docent quid vitandũ sit:nec vnq̃z in eo q̃ fugiendũ dixerint deꝓhendant. Eum dilige auditorẽ quẽ magis admireris quum videriſ q̃z quũ audieris. Audiẽdi aũt sunt pceptores. Plinius em̃ iunior inqt. Sed legẽdi semꝑ occasio est:audiẽdi nõ semꝑ. Preterea multo magis (vt vulgo dicit) viua vox afficit. nã licet acriora sint que legas:altius tamẽ in animo sedẽt que ꝓnũciatio vultus:habitꝰ:gestus:etiã dicẽtis affigit. Circũspiciẽdus autẽ pceptor est cuius schole seueritas:pudor:in primis castitas cõstet: a quo mores primũ:mox eloquentiã discas:que quidẽ male sine moribꝫ discit. Minores aũt pceptores (vt ꝛ Quintilianꝰ asserit) minus docẽt ꝛ peiꝰ. Erit etiã obscurior quo quisq̃ deterior.

Tradẽdus igit puer optimo cuiq̃ pceptori. nam apud eũ discipuli q̃z melius instituti aut discẽt quod vtile nõ sit imitari:aut si quid errauerint statim corrigent. Ut indoctꝰ ille etiã ꝓbabit forte tasse vitiosa:ꝛ placere audiẽtibꝫ iudicio suo coget. Hieronymꝰ aũt in aureola: Ledit discipulus magistrũ si ꝑ negligẽtiã suã precepta eiusq̃ laborẽ disperdat. Nec te ipe doceas:nulla ars absq̃ magistro discit. Festino igit gradu ꝑgamus ad magistros ꝛ coꝛteramus limina. Seneca epla. vij. Cũ his versare q̃ te meliorẽ facturi sunt. Quintilianꝰ li. ij. plura de officio docentiũ locutꝰ. Discipulos in vnũ interim moneo vt pceptores suos nõ minꝰ q̃z ipsa studia ament. Et parẽtes esse non quidẽ coꝛporũ sed mentiũ credãt. Multũ hec pietas cõfert studio. nã ira ꝛ libẽter audient: ꝛ dictis credent. Ex iudicio pceptoris discipulus pẽdeat:arq̃z id se dixisse recte qõ ab eo ꝓbabit credat. Vultũ pceptoris intueri

Scribẽdi ꝛ oꝛãdi oꝛatoꝛie mod⁹

tam q̃ audiũt debent: q̃z ipe q̃ dicit. ita em̃ ꝓbanda atq; im ꝓban⁹ da discernẽt. Jd aũt omne fere Quintilian⁹ a Ciceꝛone mutuat⁹ est. ait em̃ ille ad filiũ scribẽs epl'am. Nõ min⁹ ꝑceptoꝛẽ amare habes q̃z ipa studia. Cũ ipe alter existat pater. Non dico coꝛpoꝛũ sed mentiũ: multomagis illis excellẽtiũ libẽter velis audiꝛe et dictis credere: ꝛ illi vt similis fias desideꝛare: ꝛ tandẽ inter alios studentes te letum ꝛ alacrẽ reddere. Et si quãdo emẽderis nõ te iraſci: ꝛ si laudeꝛis te inde clarioꝛẽ studio ꝑbere: quia ꝑceptoꝛis officiũ est docere. Discipuli vero est se docilem reddere: quũ opus sit. Juue- Juuenal sa: 1ª
nalis deniq; satyra septima inquit. Dũ maioꝝ vmbꝛis tenuem ꝛ sine pondere terrã Spiranteſq; crocos: ꝛ in vna ꝑpetuum ver. Qui ꝑceptoꝛem sancti voluere parẽtis Esse loco: metuẽs virgeã grandis achilles. Cantabat patrijs in mõtibus: ꝛ cui non tunc. Eliceret risum citharedi cauda magiſtri. Sed ruſſum atq; alios cedit sua queq; iuuẽtus. Quod quidẽ valde nefariũ. Ut enĩ Boetius ait: Non est dignus sciẽtia: qui sciẽtie insurgit ꝑceptoꝛi. Nec discẽtis interest ꝓbꝛis ꝛ cõtumelijs regentẽ afficere. Hinc Diogenes cynicus (vt Laertius scribit) Athenas ꝓfectus quũ Antisthenẽ cõuenisset: eũq; ille repelleret. quippe ex cõstituto suo nemi nem recipiebat. vicit ꝑseuerãtia sua. Illo siq̃dem aliq̃n intentãte baculũ subiecto capite: cede inquit. Nõ enĩ ita durum baculũ reꝑperies: qui me abs te q̃z diu aliq̃d direris arcere possit: hinciam audiꝛi illi⁹ fact⁹ est. Fugiẽda sunt vitioſoꝝ cõſoꝛtia. pessima nãq; ꝓmixtio est studẽtibus cũ dissoluto imꝓbo. Discipulus veniẽti magiſtro assurgat: caput inclineꝛ. cumq; si iubeat assequat. Feꝛat ꝛ secũ scedulas vbi lectionũ dubia scripta sint ꝛ ꝑceptoꝛẽ interroget. Attentus esse discipulus debet ad audiendũ: docilis ad intelligendũ. Non sit aũt scholasticus dischoꝛus: id est a scola diſcoꝛs vel diuersus ac diuisus. Diſcholus enĩ dicit qui ꝑ vicos: plateas: cauponas:: lupanaria: ſpectacla publica: choꝛeas: cõuiuiaq; discurꝛit. Ante oia grãmatice ꝑcepta discenda sunt. per eã nãq; studioꝝ omniũ liberalium possessio iucũda redditur. Unde ꝛ. M. Tulli⁹ teste etiã Quintiliano artis grãmatice diligẽtissimus fuit Et in filio (vt in epl'is apparet) Recte loquendi asper q̃z exactoꝛ est. Naz grãmatica quedã ꝓfessio est: q̃ nisi oratoꝛis futuri fundamenta fideliter iecerit: quicq̃d supstruxeris coꝛruet: necessaria puꝛis: iucũda sentibus: ꝛ q̃ vel sola omni studioꝝ genere plus habeat operis q̃z ostẽtatiõis. Hinc grãmatices amoꝛ ꝛ vsus lectionis nõ scholarum rẽpoꝛibus: sed vite spacio terminat. vt idẽ Quintilianus ait. Rhetoꝛice quoq; lepos omnino baberi debet. Nam eloquẽtie studioſi (vt Cicero scribit) tenere possunt boim cet⁹: men⁹

Scribēdi ꝛ orādi oratorie mod⁹

tes allicere: volūtates impellere quo velint: ꝛ vnde velint deduce re. Hac em̄ coh̄ortamur: hac psuademus: hac ꝓsolamur afflictos hac cupiditates iracūdiasq; restinguim⁹: hec nos vbiū societate deuinxit. hec a vita immani ꝛ fera hoīes segregauit. Nihil enī ad mirabili⁹ q̄z res splēdore illustrata verboꝝ sentētiarūq;. Prudē tis quoq; discipuli est sodalem habere: nubila nāq; existēte fortu na diligēter eū fouebit. Urgenteq; morbo sedulum se exhibebit. Optime valitudinis tpe libellis vicissim gaudebūt ꝛ iocis q̄busq; dam: plurimū deniq; alter alteri cōfert. Pecunia parce impendi debet. illa quippe deficiente ipam non sine pudore patriā repetere opus esset. Sunt vero habēdi quos doceas. alios nanq; docere est ꝓprie facultati indulgere: vt Boeti⁹ asserit. Hinc Seneca etiā epistola. vij. inquit. Cū his versare q̄ te meliorē facturi sūt. Illos admitte quos tu potes facere meliores. Mutuo ista fiūt: ꝛ hoī mines dū docēt discūt. Preterea nō debet discipulus magistro ꝓsente: licet summa familiaritate coniunct⁹: nisi iussus q̄d dicere. Qui enim moderat labia sua prudētissim⁹ est: vt sapiēs ait. Hinc Zeno philosoph⁹ inepta plurima loquēti adolescētulo iccirco inq̄ quit: Aures habem⁹ duas: ꝛ os vnū: vt plura audiam⁹: loq̄mur pauca. Nemo aūt stultus tacere pōt vt solon ait: Et sapiēs inq̄t. Stult⁹ quoq; si tacuerit sapiēs reputabitur: ꝛ si cōticuerit labia sua intelligēs. Uelit autē discipulus ac debet vbicūq; ꝓceptoris laudes referre. sit enī ꝛ ꝓceptori ꝛ audiētibꝫ gratior fiet.

Preceptoris officium. Titu. xix.

Illos admitte q̄s tu potes facere meliores inq̄t Seneca epistola septima. Ledit enīz discipulus magistrum vt ait Hieronym⁹: si p negligētiā suā ꝓcepta eiusq; laborem dis sperdat. Utq; docet Quintilian⁹. Sterilia nullo labore vincūt Hinc Pythagoras teste Gellio li. j. Deinceps familia successiōis ei⁹ a principio adolescētes q̄ sese ad discēdum obtulerāt: p nature indicia pensiculabat. i. mores naturasq; hoīm cōiectatiōe quadā de oris ꝛ vultus ingenio: deq; toti⁹ corpis filo atq; habitu scisci batur tū qui explorat⁹ ab eo idoneusq; fuerat: recipi in disciplinā statim iubebat. Hieronymus preterea in aureola sic: Magister quoq; discipulū corripit: quē ardētioris cernit ingenij. Nam me dicus si curare cessauerit desperat. Sed ne glorieris q̄ multos di scipulos habeas: fili⁹ dei docuit in iudea ꝛ duodecim tm̄ apostoli illū seq̄bantur: phariseoꝝ autē doctrine oīs ppl'us applaudebat.

Nullius ꝓsonā accipias q̄tū cunq; sit p̄ potens vel nobilis: si pec cauerit corripe cū. Uera enī amicitia q̄ sentit dissimulare non de bet. Sicut victoria dñi triūphus seruoꝝ: sic magistri eruditio di

Scribẽdi ꝛ oꝛãdi oꝛatoꝛie modꝰ

scipuloꝝ pꝛofectus. nisi enĩ caput sanũ sit omnia mẽbꝛa erunt in vicio. Loquũtur que nesciũt. docẽt que nõ didicerũt. Magistri fiũt cũ discipuli ante nõ fuerint. Sed nec ad scribẽdũ cito ꝓfilias ꝛ leui ducaris insania: multoqꝫ tpe disce qõ doceas. Cõuersatiõe tua magis q̃ sermone pꝛoficiãt. Reuera nil fediꝰ p̃ceptoꝛe furioso: qui dũ debeat esse mãsuetus ꝛ erudituꝰ: ecõtra toꝛuo vultu: tremẽtibus labijs: rugata fronte: effrenatis cõuitijs: facie interpallozẽ ruboꝛẽqꝫ variata: clamoꝛe pstrepit: ꝛ errãtes non tã ad bonũ trahit: q̃ ad malũ seuitia sua p̃cipitat. Quintilianus vero lib. ij. Maioꝛ adhibẽda tũ cura est: vt teneꝛioꝛes annos ab iniuria sanctitas docẽtis custodiat ꝛ ferociores ab licẽtia grauitas deterreat Sumat igit ante oĩa parẽtis erga discipulos suos animũ: ac succedere se in coꝝ locũ a q̃bus liberisibi tradant existimet. Ipse nec habeat vicia nec ferat. Nõ austeritas eius tristis: nõ dissoluta comitas: ne inde odiũ: hinc cõtemptus oꝛiat. Plurimꝰ ei de honesto ac bono sermo sit. nã quo sepius moueꝛit: hoc rariꝰ castigabit.

Minime iracũdꝰ: nec tñ coꝝ que emẽdanda erũt dissimulatoꝛ. Simplex in docẽdo: patiẽs laboꝛis: assiduus potiꝰ q̃ immodicus. Interrogãtibus libenter respõdeat: nõ interrogãtes pconꝛetur. In emẽdando q̃ coꝛrigẽda erunt nõ acerbus minimeqꝫ cõtumelioꝛsus: naꝫ id q̃dem multos a ꝓposito studẽdi fugat: q̃ quidam sic obiurgãt quasi oderint. Ipe aliquid immo multa quotidie dicat: que secũ auditoꝛes referãt: licet enim satis exẽplarioꝝ ad imitandũ ex lectõe suppediteꝛ: tñ viua illa: vt dicit vox alit pleniꝰ: p̃cipueqꝫ eius p̃ceptoꝛis quẽ discipuli si modo recte sunt instituti ꝛ amant ꝛ verent. Uix aũt dici põt: quãto libẽtius imitemur eos q̃bus fauemus. Sed se quoqꝫ p̃ceptoꝛes intẽte ac modeste audiri velint. Pueros adolescẽtibꝰ pmixtos sedere nõ placet mihi: nam etiã si vir talis (qualeꝫ esse opoꝛtet) studijs moꝛibusqꝫ ꝓpositus modestã habere põt etiam iuuẽtutem: tñ vel infirmitas ab robustioꝛibꝰ seꝑãda est: ꝛ carẽdum nõ solum crimine turpitudinis: verum etiã suspitione. At si quis est qui flagitia manifesta in eligẽdo filij p̃ceptoꝛe nõ vitet. Jaꝫ hinc sciat cetera quoqꝫ que ad vtilitatẽ iuuentutis cõponere conamur esse sibi hac parte omissa supuacua. Jucũdus tũ maxime debet esse p̃ceptoꝛ: vt qui natura sũt asperi: molli manu leniant. laudare aliqua: ferre q̃dã. Facto silentio vnũ aliquẽ (quod ipm imperari per vices optimũ est) cõstituere lectoꝛẽ vt ꝓtinus pronũciationi quoqꝫ assuescant. Pꝛeceptoꝛ frequẽter interrogare debet ꝛ iudiciũ discipuloꝝ experiri. nam quid aliud agimus docendo coꝫ: q̃ ne semp docendi sint. Imbecillibus tamẽ ingenijs sane sic obsequẽdũ sit: vt tãtũ

Scribẽdi ꝛ orãdi oratorie modꝰ

in id quod vocat natura ducant. Ita enĩ quod solũ possunt melius efficient. Nullũ p̃terea magister expectare vltra debiti tẽporis spaciũ debet. Ille enĩ desidior fieret: secus aũt maturius festinabit. Et licet in scholis rigidus esse debeat: in gressu tamẽ affabilis erit. Pueris vultũ benignũ p̃beat: parentibusq; eoꝝ beniguiorẽ affatũ: docendiq; aditũ spondeat benignissimũ. sic enĩ nõ solum puerorꝝ corda mulcebit: verum etiã a parẽtibus pecuniam facilius exiget. Nã vt Licero in officijs ait. Difficile dictu est quãtopere eõciliet animos comitas affabilitasq; sermonis. Luendi spaciũ tempestiue cõcedat: nam relaxare animũ: ꝛ dare se iucũditati volunt. Monendiq; tamen caueãt intẽperantiam: meminerintq; verecũdie: ne voluptate elati in aliquã turpitudinẽ dilabantur. Molles caute eyciat: ne ceteri quoq; inficiantur. Nam alter alterũ in vitia trudimus: inquit Seneca: Malignusq; comes q̃uis candido ꝛ simplici rubiginẽ suã affricuit. Vnũq; exemplum luxurie multũ mali facit. Socrati: Platoni ꝛ Lelio exercere mẽtem suam dissimilis multitudo potuisset. Nos enim ipsi (teste philosopho) Quia magis ad voluptates ꝓcliui sumꝰ: iccirco facilius ad intẽperantiam q̃ ad modestiam inclinamur.

Preceptoris cõrubernium vtile. Titu. xx.

Enonem Cleantes (inquit Seneca epistola. vij.) non expressisset si cum tantũmodo audisset. Vitæ eius interfuit: secreta perspexit: obseruauit illum: an ex formula sua viueret. Plato ꝛ Aristoteles ꝛ omnis in diuersum itura sapiẽtiũ turba plus ex moribus q̃ ex verbis Socratis traxit. Metrodoꝝ ꝛ Hemarcũ: ꝛ Policnũ magnos viros: nõ schola Epicuri: sed cõrubernĩ fecit. Boeciꝰ quoq; discipulos admonet: si possint cuꝝ p̃ceptore cohabitent: magis enĩ ita castigant cumq; sepius interrogare poterũt. Et Hieronymus in aureola inqt: Nec teipe docecas: nulla ars absq; magistro discitur. Festino igit̃ gradu pergamus ad magistros: ꝛ eoꝝ terã limina. Seneca idẽ epla. vij. Cũ his versare: qui te meliorẽ facturi sunt. Marcus Tulliꝰ in Lelio. Ego aũt a patre ita erã deductus ad scevolã: sumpta virili toga: vt quoad possem ꝛ liceret a senis latere nũq; discederẽ. Ita multa ab eo prudẽter disputata: multa etiã breuiter ꝛ cõmode dicta: memorie mandabã: fieriq; studebã eius prudẽtia doctior.

Scribendi Orandiq; modus eloquentie ꝛ arti oratorie admodum necessarius finit feliciter.

Vocū ꝓprietates ex Donato.

Vocum ꝓprietates ex Donato.

Aulo Gellio: Asconio Pediano: Macrobio: Rhetoricis Ciceronis: Tusculanis q̄stionib⁹: Vegetio de re militari: Capro: Pompeio Festo: Nonio Marcello: Tullio de natura deoꝝ: Tullio de diuinatōe: Lactātio Firmiano

Omonyma dicunt que b vna appellatōe plura significāt: vt nepos acies.

¶ Sinonyma vl' polyonyma dicunt plura idē significantia: vt terra bum⁹ tellus ensis mucro gladius.

Alter de duobus dicitur.

Alius de multis.

Quis t hic pronomina prepositiua sunt.

¶ Is t idē subiūctiua.

¶ Hic hec hoc demōstratiuum est. notat em̄ rē p̄sentem.

Is: ea: id: relatiuū est: nā rem absentē significat.

¶ Ad amicum vado.

¶ Apud amicum sum.

Forma īmobilis est t naturalt. Vult⁹ mouet t fingit. Terē. in an. Forma t vultu Sosia adeo modesto: adeo venusto: vt nihil supra.

¶ Modestus ad ꝓbitatē: vult⁹ t morum pertinet.

¶ Venustus ad naturā corpis.

Damnum rei est.

Malū ipi⁹ bois. Ter. in an. Quid facias illi q̄ dederit damnum aut malum.

¶ Segnitia ad agendū dicitur.

¶ Secordia ad cōsiderandum. Terētius in andria. Nihil loci est segnicie neq; secordie.

Exanimatus est grurbatus.

Et Donato.

Eranimus mortuus dicitur.

¶ Sollicitudo est q̄ inberet mētibus.

¶ Sollicitatio que ab alio fit.

Oramus que bona sunt.

Supplicamus in aduersis vel cum lachrymis.

¶ Expectam⁹ tā bonā q̄ mala.

¶ Speramus bona.

Lorā ad certas psonas refert.

Palam ad omnes.

Lorā indiget adiectione.

Palam nō indiget. nam generaliter dicitur.

¶ Dispicere est disq̄rere consiliū. Terē. in an. Jā aliq̄d dispiciā.

¶ Despicere deorsum aspicere.

Amicus animi est.

Amator vero corporis.

¶ Cōfidētia interdū in bona significatōe: interdū i mala ponit.

¶ Fiducia vero semp in bona.

Gaudemus nostris.

Gratulamur alienis.

¶ Sempiternū ad deos.

¶ Perpetuū proprie ad homies pertinet.

Prudens est q̄ intelligētia sua aliquid sentit.

Sciens q̄ alicui⁹ indicio rem cognoscit. ergo prudens per se: sciens per alios. Terē. in eu. Et prudēs t sciens viuus videnſq; perco.

¶ Falsum est ficcum mendaciū

Vocū ꝓpietates ex Tul. d. na. de.

simile veritati.
¶Uanū nec possibile nec verisi/mile Terē. in eu. Sin falsū aut vanū aut fictum est.
Falsum loqui mēdacis est.
Fictum callidi.
Uanum stulti.
¶Falsis decipimur.
¶Fictis delectamur.
¶Uana contēnimus.
Expectatio certorum est.
Spes vero incertoꝝ.
¶Expectatio ꝓpinquarū reꝝ.
¶Spes longinquarū.
Expectatio destinat tēpus.
Spes non destinat.
¶Ducitur ꝙs ad supplicium.
¶Ducitur in letitiam.
Lura mentis.
Luratio medicine.
¶Abducimur vnde nolumus.
¶Ducimur quo volumus.
Oscula officiorum sunt.
Basia pudicoꝝ affectuum.
Suauia libidinū vel amoꝝ.
¶Predicamus vt res sunt.
¶Laudam⁹: extollim⁹. Teren. in eunu. Predicē aut laudē.
Statura corpi ascribit.
Stat⁹ ad habitū refert: ergo status est scenici.
Statura longitudo corpis.
¶Putamus instantia.
¶Reputamus preterita.
Credere dubitantis est.
Certum est fidentis.
¶Tacemus consilia.
¶Reticemus dolores.
¶Obticem⁹ quoꝝ nos puder.
Cōmendamus nos cognitis.
Cōmittim⁹ ignot⁹. Ter. i eun.
Ego me tuc cōmendo t cōmitto fidei.
¶Inuenire sapiētis est.
¶Incipere audacis.
¶Perficere constantis.
Consilium animi est.
Factum corporis.
¶Successus fortūe. hec tria sūt in hominū vita.
Festiuitas in dictis.
Facilitas vero in aīo t factis.
¶Donum dīs datur.
¶Munus hominibus:
Premiū viris fortibus.
Donum voluntariū est.
Premium debetur.
¶Munus tam ante factum q̄ post factum datur.
¶Premiū nō nisi post factū est.
Insulsus sine sale t sapientia aut sine saleu.
Fatuus inepta loquens.
¶Insulsus est corde t animo.
¶Fatuus verbis t dictis. Terē. i eunu. Fatuus est insulsus: tardus.
Jus est quod omnia recta t inflexibilia exigit.
Equitas est que de iure multum remittit.
¶Ducimus volentes.
¶Abducimus inuitos.
Orare est placidos petere.
Obsecrare iratos rogare. Ter. in adel. Uenit ipsus vltro lachrymās: orans: obsecrans.
¶Torquemus hominem.
¶Extorquemus veritatem.
Obnunciat qui malaz rē nunciat. Nam ꝓprie obnunciare dicuntur augures qui aliqd mali

Vocū ꝓprietates ex Aulo gelio.

ominis scuūqz viderint.
Annunciat qui bonā rem nū/ ciat.
¶ Erratio est pecudum.
¶ Error animi est: z loci in quo erratur.
Circūspicimus presentia.
Prospicimus futura.
¶ Ira ex causa est.
¶ Iracundia ex vitio multū ira scentis.
Rider qui simpliciter rider.
Derider qui cū alterī⁹ derisio/ ne z contemptu ridet.
¶ Clemens animo est.
¶ Placidus vultu.
Clemētis est nullum ledere.
Placidi arridere omnibus.
¶ Tristis animo dicitur.
¶ Truculentus vultu.
Tristis qui dolet.
Truculentus qui terret.
¶ Adiutores in re bona dicunt.
¶ Impulsores in re mala.
Fidus est amicus.
Fidelis est seruus.
¶ Fidi in maximis.
¶ Fideles in minoribꝫ negotijs.
Metuim⁹ cos q nos amant.
Timemus etiam inimicos.
¶ Sapiens a sapientia.
¶ Ineptus ab ineptia dicitur.
Orator est dum rogat.
Exorator quuz impetrauerit.
Est etiā orator: cui causa defen/ denda mandatur.
¶ Monemur consilio.
¶ Hortamur impulsu.
Agere est aliquid vl' necessariū facere.
Agitare voluntarium.
¶ In rem: in vtilitatem.
¶ Ab re: cōtra vtilitatē. Teren. in hecyra. Ita dij deaqz faxint si in rem est Bacchidis.
Expostulatio q̄rela: sz proprie apud illū ipm qui peccauerit.
Postulatio querela apud aliū de peccante.
¶ Mereri bona dicimus.
¶ Commereri mala.
Scimus manifesta.
Rescimus occulta.
¶ Agit qui iustam rem dicit.
¶ Orat q̄ animo demisso p̄catur vt quasi beneficiū prestetur.
Segregari proprie a meretri/ ce dicitur.
Disiungi ab vxore.
¶ Rescimus ex alio.
¶ Scimus etiam per nr̄am opi nionem.

Ex Aulo Gellio.

Maspiter mars pater.
Diespiter iupiter: dici et lucis pater.
¶ Annales oīno id sūt quod hi/ storie.
¶ Historie nō oīno sunt quod annales: q̄uis vtrūqz sit rer⁹ ge starū narratio.
Historias esse aiunt rerum ge starū vel expositionē vel demō/ strationem.
Annales vo esse quū res geste plurīū ānor⁹: obtuato cuiusqz āni ordie: z deinceps cōponūt.
Diariū quod grece Ephimer⁹ dicit quū nō p annos: sz p dies singulos res geste scribūtur.
¶ Offendere significat incurrere in aliquid: z incidere.

Vocū ꝓprietates ex Aulo gelio.

¶ Defendere auertere atq; depellere. Q. Claudius a pinnis hostes defendebat facillime.

Quartū cōsul: tēpus assignificat: t ter ante factū.

Quarto cōsul: locum assignificat: ac tres ante factos.

¶ Populus oēm partē ciuitat; oēsq; eius ordines cōtinet.

¶ Plebs vero ea dicit in q̄ gentes ciuiū patritie nō insunt.

Die q̄rto de ꝑterito dicimus.

Die q̄rte aut die q̄rti q̄ pro adnerbio copulate dicta sūt de futuro dicimus.

¶ Mentit nō q̄ fallit: sed alteꝝ fallere conatur.

¶ Mēdaciū dicēs ipe fallit.

Cū ppl'o agere: est rogare quid ppl'm quod suffragijs suis aut iubeat aut vetet.

Cōcionē cū ppl'o hr̄e est ꝟba facere ad ppl'm sine vlla rogatiōe.

¶ Preda dicunt corpora ipa rerum que capta sunt.

¶ Manubie vero appellate sūt pecunia a questore ex vēditione prede redacta.

Tēpla appellabant loca p augures cōstituta in q̄bꝫ senatus cōsultū fieri iure poterat: secus enī iustū nō fuisset.

Nec oēs edes sacre tēpla erant ac ne edes quidem veste tēplum erat.

¶ Properat ille qui vnum quid mature transigit.

¶ Festinat ille: q̄ multa simul incipit neq; pficit. Dicit aūt festinare q̄si festum esse. Naz q̄ multis simul rebus ꝓperādis defessus est is tā nō ꝓperat: z festinat.

Rhythmus: id est modulus.

Numerus ordo pedū dicit.

Melos: modulatio cantus.

¶ Intolerātia est quū iniurias que sunt ferende nō tolleramus neq; ferimus.

¶ Incōtinentia est: quū a quibꝰ rebꝫ voluptatibusq; nos tenere debemꝰ: nō tenemus.

Uani ꝓprie dicunt: nō vt vulgus dicit desipientes aut hebetes aut inepti: sed vt veterū doctissimi dixerūt mendaces t infidi: t leuia inaniaq; pro grauibus t veris astutissime componentes.

Stolidi autē vocātur: non tā stulti t excordes: q̄ tetri t molesti t illepidi.

¶ Porcetra que semel peperit dicitur.

¶ Scrofa vero que sepius.

Matrona dicta est ꝓprie: q̄ in matrimoniū cū viro ꝙueniſſet: q̄ in eo matrimonio maneret: eriā si liberi nōdum nati forēt: dictaq; ita a matris nomīe: nō adepto iam: sed cum spe t omine mox adipiscēdo. Unde ipm quoq; matrimoniū dicitur.

Mater autē familias appellata est ea sola: q̄ in mariti manu mancipioq; aut in eiꝰ in cuiꝰ maritus manu mancipio esset: qm̄ nō in mr̄imonium tm̄: sed in familiā quoq; mariti t in sui heredis locum veniſſet.

Uena est ꝓceptaculuz sanguis mirti ꝓfusiq; cū spū naturali: in q̄ plus sanguis est minus spūs.

Vocū ꝓprietates ex Macrobio.

Arteria est cōceptaculū spiritꝰ naturalis mixti ꝓfusiqꝫ cū sanguine: in quo plꝰ spūs est minꝰ sanguinis. Pulsus aūt est ītēptio motꝰ ⁊ remissio in corde ⁊ in arteria: naturalis non arbitrꝫ. Uel aliter. Pulsus est subsultio ⁊ palpitatio vel ebullitio vene ⁊ arterie.

Ex Asconio pediano.

¶ Templa esse dicūt singulorū locoꝝ dīs attributoꝝ.

¶ Delubra loca esse mꝫtraꝝ ediū sub vno tecto a diluuio pluuie munitarū.

Alij delubra dicūt ea tēpla: in quib⁹ nunc delubra corpoꝝ abluendoꝝ: more dodonei iouis: aut appollinis delphici ī qꝫ de lubꝫ lebetes tripodesqꝫ visunt.

Subsellia tribunalia sūt triū viꝝ qstoꝝ ⁊ hmōi minora iudicia exercentiū: q nō in sellis curulib⁹ nec tribunalib⁹: sed ī subsellijs considebāt.

¶ Dies feminino genere tpus: ⁊ ideo diminutiue diecula ꝺr breue tempus ⁊ mora.

¶ Dies horaꝝ. xij. gñis masculini est. vnde Hodie dicim⁹ quasi hoc die:

¶ Oppugnare inimici ⁊ hostꝫ officium est.

¶ Prodere gui⁹ cū ad cos q̄ amici esse debēt: referꝫ hoc verbū.

¶ Apte ad ꝟba ꝑtinet ñ obscura

¶ Palā ad ꝑsentiū mꝫtitudinē ⁊ qualitatē frequētis loci.

Intelligit aliquid argumētis Animaducertit sensib⁹ ꝑsenti animo vrentib⁹.

¶ Argumētari est argumētꝫ vti ad rem ꝓbandā.

¶ Dicere est amplificatiōe vti ad rem: ad delectādū cōmouēdūqꝫ oratorē oratiōe perpetua.

¶ Nefandū est nō fandū.

¶ Nefariū q̄ sacra polluit farre pio solita celebrari: ergo nefarij sacrilegi.

Tacienſis vna romanorū triꝫbus: a Tacio rege.

Ramnes altera ab romulo.

Luceres alia a lucomone siue lucetio siue a luco quē lucū asylū vocauerat romulus.

¶ Improbus cōtra leges.

¶ Inofficiosus cōtra meritā.

¶ Inhumanus cōtra pietatē.

Ex Macrobio.

¶ Prudētie est ad rōnis normā q̄ cogitat: queqꝫ agit vniūsa dirigere ac nihil ꝑter rectū vel laudabile facere.

¶ Prudētie insunt ratio: intellectus: circūspectio: ꝓuidētia: docilitas: cautio.

Fortitudinis est animū supra piculi metum agere: nihilqꝫ nisi turpia timere: tolerare fortiē vl aduersa vel ꝓspera.

Fortitudo pstat magnanimitatē: fiduciā: securitatē: magnificentiā: pstātiā: tolerantiā: firmitatem.

Temperātie est nihil appetere penitēdū: in nullo legē moderationis excedere: sub iugū ratōis cupiditatē domare.

Tēperātiā sequūtur modestia verecūdia: abstinentia: castitas honestas: moderatio: parcitas:

sobrietas:pudicicia.

Justicie est suare vnicuiq; qđ suum est.

De iustitia veniunt innocētia amicicia:cōcordia ⁊ pietas:religio:affect⁹:hūanitas. Vir rutib⁹ vir bon⁹ ꝑmū sui atq; in dercipu.rector efficit.

Moralis phia est q̄ docz morū climatā ꝓfectionem.

Naturalis q̄ de diuinis corpibus disputat.

Rationalis quū de incorporeis sermo est:que mens sola cōplectit. De sunt totius philosophie tres partes.

¶Festi dies dicati sunt dīis. Festis insunt sacrificia:epule:ludi ferie.

Profesti boibus ob admīstrādam rem priuataz publicamq; concessi.

Intercisi deoz hoimq; communes sunt.

Fasti dies sunt q̄bus licet fari prętori:tria verba solennia:do:dico:addico.

Nefasti dies ꝫrij sunt fastis.

Comitiales sunt quib⁹ cū populo agi licet.

Comperēdini quib⁹ vadimonium licet dicere.

Stati qui iudicij causa cū peregrino instituūtur.

Preliares aūt omnes q̄b⁹ fas est res repetere vl̄ hostē lacessere

¶Nux iuglans ab iuuādo:et a glande dicta cristimat. vel Juglans quasi Jouis glans:nam id arboris genus habet nuces: que sūt suauiori sapore q̄z glās est:hunc fructū Jouis glandez appellauerunt.

Nux auellana seu prenestina: que eadē est:ex arbore ē que corylus dicit. hanc autē nucē greci ponticā vocant.

Nux castanea vocatur ⁊ heraclеotica.

Nux greca est q̄z amigdala dicit:sed ⁊ thasia eadē nux vocat

Nux mollusca vulgo persicuz appellatur.

Et mollusca nux dicit ꝙ ceteris oībus nucibus mollior sit. Nuces ⁊ mala sic diuidūt ut nuces dicāt omne pomū: qđ foris duro tegat ⁊ intus habet quod esui est.

Malū ꝙ qđ foris habeat qđ est esui:⁊ durū intus includat. Scōm hanc diffinitionē pisciū qđ Seruius poeta inter nuces numerat:magis erit iter mala numerandū.

Ex rhetoricis Ciceronis.

Virtus est affectio animi constans ꝓuenięsq;:laudabiles efficiens cos in q̄bus est Et ipa per se sua sponte separata etiā vtilitate laudabilis.

Virtus est animi habit⁹ nature mō atq; rationi ꝓsentaneus. Habet autē partes quattuor. Prudētiā:iusticiā:fortitudinē temperātiam.

¶Prudētia est rerum bonaz ⁊ malaz scientia. Partes eius memoria:intelligētia:ꝓuidētia.

Memoria est per quā anim⁹ repetit illa que fuerunt.

Intelligentia est per quā ea ꝓ

Vocū ꝓprietates ex Tuscu. qst.

spicit que sunt.

Prouidentia per quā futurū aliquid videtur anteqz factū est

¶ Justicia est habitus animi cōmuni utilitate ꝓseruata suā cui qz tribuens dignitatē. Eiꝰ partes: religio: pietas: gratia: vindicatio: obseruantia: veritas.

Religio est que supioris cuiusdam nature (quā diuinam vocant) curā cerimoniāqz affert.

Pietas est per quā sanguie cōiunctis patrieqz beniuolis officiū t diligēs tribuit cultus.

Gratia est in qua amiciciarū t officioꝝ alterius memoria et remunerādi volūtas cōtinetur

Uindicatio est per quā vis aut iniuria et oīno oīe quod ob futurū est defendēdo aut ulciscēdo ꝓpulsat.

Obseruātia est per quā homines aliqua dignitate antecedētes cultu quodam et honore dignantur.

Ueritas est per quaz īmutata ea que sunt aut ante fuerūt aut futura sunt dicunt.

¶ Fortitudo est cōsiderata periculorum susceptio: t laboꝝ perpessio. Eius partes: magnificētia: fidentia: patientia: perseuerantia sunt.

Magnificētia est rerum magnaꝝ t excelsarū cū animi ampla quadā t splendida ꝓpositione cogitatio atqz administra

Fidentia est per quā magnis t honestis in rebus multum ipe animꝰ in se fiducie cum certa spe collocauit.

Patiētia est honestatis aut utilitatis causa rerum arduarū ac difficiliū voluntaria ac diutur na perpessio.

Perseuerātia est in ratōe bene cōsiderata stabilis et perpetua permansio.

Tēperātia est rationis in libidinē atqz in alios nō rectos impetus animi firma t moderata dominatio. Eius partes: continentia: clementia: modestia.

Continētia est per quā cupiditas consiliū gubernatiōe regit.

Clemētia est per quā animi temere in odiū alicuiꝰ inuētionis concitati comitate retinent.

Modestia est per quā pudor honestus clarā t stabilē comparat auctoritatē.

¶ Sunt multa que nos tum dignitate tū quoqz fructu suo ducunt: quo in genere est gloria: dignitas: amplitudo: amicicia.

Gloria est frequēs de aliquo fama cum laude.

Dignitas alicuiꝰ est honesta t cultu t honore t verecundia digna auctoritas.

Amplitudo est potētie aut maiestat aut aliquaꝝ copiaꝝ magna abundātia.

Amicicia est voluntas erga aliquem bonarū rerū illius ipius causa quē diligit cum eius pari voluntate.

Ex Tusculanis questiōibus Ciceronis.

¶ Cernimus oculis.

¶ Uidemꝰ aio Cicero. Nos em

ne nūc quidē oculis cernim⁹ ea que videmus.

Virt⁹ ex viro appellata est. vi/ri aūt ꝓpria marie est fortitudo.

Sapiētia sanitas est animi.

¶ Insipientia est insanitas q̄dā animi: que est insania eadem q̄ dementia.

¶ Furor est mēt/ ad oīa cecitas.

Egrotatio in corpore est.

Egritudo in aīo. Est em̄ animi aduersante ratiōe cōtractio.

¶ Metus opinio ē magni ma/li impediētis.

¶ Egritudo est opinio mali magni p̄sentis.

Volūtas est que q̄d cū rōe de/siderat.

Libido est cupiditas vel appe tentia effrenata: que in oīb⁹ stul tis inuenit. est em̄ aduersus ra tionē incitata vehementius.

¶ Gaudiū dicit quū rōe anim⁹ mouet vt placide atq; ꝓstanter.

¶ Letitia est sine rōe animi cla tio. nā cū t inaniter t effuse ani mus exultat: tū illa letitia gesti ens vel nimia dici potest t ꝓfu/sa hilaritas.

¶ Egritudini subijciunt: Inui dentia: emulatio: obtrectatio: misericordia: angor: luctus: me ror: erūna: dolor: lamētatio: sol licitudo: molestia: afflictatō: de sperat⁹: t siq̄ sunt de gñe codē.

Inuidentia est egritudo suscepta ꝓpter alterius res secūdas q̄ nihil nocēt inuidenti. Nam si q̄s doleat ei⁹ rebus secūdis a q̄ ipe ledat: nō recte dicit inuidere vt si hectori agamenon.

Emulatio dupliciter ꝺr. Est ei hoc nomē t in laude t in vitio. Nā imitatio virtutis emulatio ꝺr: t tūc laudis est. Est itē emu latio egritudo si eo q̄ō q̄s cōcu/pierit ali⁹ potiat: ipe careat.

Obtrectatio est ea quā intelli/gi zelotipiā volo. Egritudo ex eo ꝙ alter q̄s potiat eo q̄ō ille ip se concupierit.

Misericordia est egritudo ex miseria alteri⁹ iniuria labor/at/ Nemo em̄ parricide aut ꝓdito ris supplicio misericordia com/mouet.

Angor est egritudo premens

Luct⁹ egritudo est ex ei⁹ q̄ cha rus fuerit interitu acerbo.

Meror egritudo flebilis.

Erumna egritudo laboriosa.

Dolor egritudo cruciat⁹.

Lamētatō egritudo cū eiulatu

Sollicitudo egritudo cū co/gitatione.

Modestia egritudo ꝓmanēs.

Afflictatio egritudo cum vexa tione corporis.

Desperatio egritudo sine vlla rerū expectatiōe meliorum.

¶ Metui aūt subiecta sunt pi/gricia: pudor: terror: timor: pa/uor: exanimatio: ꝓturbatio: for mido.

Pigricia metus est cōsequen/tis laboris.

Terror met⁹ contingens: ex q̄ fit vt pudorē rubor: sic terror: pallor t tremor t dentiū crepi/tus cōsequat

Timor metus mali appropin quantis.

Vocū ꝓprietates ex Tuscu. q̄st.

Pauor metus mentē de loco mouēs. ex quo illud Ennij. Tū pauor mihi sapiētiā oēm exanimo expectorat.

Exanimatio metus subsequens t quasi comes pauoris.

Cōturbatio metus excutiens cogitata.

Formido metus pmanēs.

¶ Voluptati subiecta sunt: maliuolētia: letās malo alieno: delectatio: iactatio: t similia.

Maliuolētia est voluptas ex malo alteri⁹ sine emolumēto suo

Delectatio voluptas suauitate audit⁹ animū delinies: q̄lis est hec auriū tales sunt oculorū t tactuū t odorationū t sapor quę sunt omēs vni⁹ generis ad perfundendū animū: tāq̄ illi q̄ facte voluptates.

Iactatio est voluptas gestiēs t se efferēs insolēti⁹.

¶ Libidini subiecta sunt: ira: excandescētia: odiū: inimicicia: discordia: indigētia: desideriū: t cetera eiusmodi.

Ira est libido puniendi eius q̄ videat lesisse iniuria.

Excandescētia ira est nascens ex modico q̄ existēs.

Odium ira inueterata.

Inimicicia ira vlciscendi tempus obseruans.

Discordia ira acerbior: ītimo odio t corde concepta.

Indigētia libido inexplebilis

Desideriū libido eius qui nondum adsit vidēdi.

Auaricia est opinio vehemens de pecunia quasi valde expetenda sit inherēs t penit⁹ insita.

¶ Facilitas in hoīs rebus est: q̄ sez alij ad alia bona sē aptiores.

¶ Procliuitas in malis est reb⁹ lapsio.

Morbus appellat totius corporis corruptio.

Egrotatio morbus cum imbecillitate.

Uiciū dicit cū partes corpor⁹ inter se dissidēt ex quo prauitas mēbror: distortio: deformitas.

¶ Sanitas animi dicit quū ei⁹ iudicia opiniones q̄ cōcordāt.

¶ Insanie vt dixit Enni⁹ initiū est color: vox: oculi: spirit⁹ impotentia: dictor atq̄ factorū que partē habēt sanitatis.

Pulchritudo corpis ē quedā apta figura mēbror cū coloris quadā suauitate.

¶ Perturbatio est aduersa rōne cōtra naturā animi cōmotio.

¶ Sapiētia est rerū diuinarum t humanar sciētia cognitioq̄s que cā cuiusq̄ rei sit. ex q̄ efficit vt diuina imitet: humana omnia inferiora virtute ducat.

Ridere concessum est.

Cachinnatio vituperat.

¶ Gaudere decet.

¶ Lętari nō decet.

Spes est boni expectatio.

Metus mali expectatio.

¶ Fidentia. i. firma animi confessio: sciētia quedā est t opinio q̄ uis nō temere assentiēs.

Bonus vir dicit oībus virtutibus instructus t ornat⁹.

Beatus dicēdus est qui sit in bonis nullo adiūcto malo Bea

Vocum ppriętates ex Vegetio.

ta aũt vita ꝙ trute cõficitur.

Ex Vegetio de re militari.

Alares equites dicũt ab eo ꝙ ad siltitudinẽ alaꝝ ab vtraq; p⁹ te pregant acies. que nũc vexil lationes vocant a velo: quia ve lis hoc est flãmulis vtunt. nũc aũt. i. tpe ipi⁹ Vegetij.

Exercitus ex re ipa atq; opere exercitij nomen accepit: vt ei nũ q; liceret obliuisci ad quod vo⁹ cabatur.

Legio ab eligẽdo appellata ẽ: q; vocabulũ eorũ desiderat fidẽ atq; diligentiã q̃bus milites p⁹ bant. In singulis aũt legioni bus romanoꝝ scna milia inter dũ ampli⁹ militare ꝓsueuerunt

In vnaq; legione decẽ cohor⁹ tes esse debebãt. habebat aũt pe ditũ sex milia: equites. dccxxxij Minor cũ numer⁹ armatoꝝ in vna legione esse non debebat Maior tamẽ interdũ esse con⁹ sueuit.

Tribunus vocatus est a tribu tribuendoq; iure: preerat enim militib⁹ quos ex tribu prim⁹ ro mulus legerat.

Tessarij dicebant qui tessarã p̃ ꝓtubernia militũ nũciabãt. Tessara aũt diccbat preceptum ducis quo vel ad aliq̃d opus vl̃ bellũ mouebat exercit⁹.

Candidati milites erant prin cipales q̃ priuilegijs muniebãt

Centuriones erãt qui singu⁹ las curabãt centurias.

Decani erant qui decem mili⁹ tibus prepositi.

Magistri militũ nõ tantũ bi nas legiões sed ꝛ plures numeꝝ ro gubernabãt.

Centuria vel manipulus inter pedites appellabant.

Turma vo iter cętes dicebat Habebatq; vna turma equites triginta duos.

Decurio qui preerat turme di cebatur.

Tubicines ad bellũ vocãt mi⁹ lites: rursumq; receptui canen⁹ tes reuocant.

Cornicines ꝛ buccinatores q̃⁹ tiens canũt: nõ milites: sed coꝝ signa obtemperãt ad nutũ: aut cum mouẽda aut iam mota fi⁹ genda sunt.

Tuba q̃ directa est appellatur

Buccina q̃ in semetipam ereo circulo flectitur.

Cornu quod ex virgis agresti⁹ bus argento nexũ tẽperatũ ar⁹ tex spiritu canẽtis flatu emittit auditũ.

Per hec autẽ tria indubitatis sonis agnoscit exercit⁹ vtꝝ sta⁹ re vel progredi an certe regredi oporteat: vtrũ longe ꝓsequi fu⁹ gientes: an receptui canere.

Sarisse longissimi conti erãt.

Testudo de materia vel tabu⁹ latis cõtexit: que ne exurat in⁹ cendio coriis vel cilicijs centoni busq; vestitur.

Hec intrinsec⁹ accipit trabem que aduco pfigit ferro: appella⁹ turq; aries: vel q̃ durissimã frõ tem habet q̃ subruat muro s: vl̃

Vocum ppꝛietates ex Vegetio.

ꝙ moꝛe arietū retro cedat vt cū impetu vehemētiꝰ feriat. Testudo aūt ad silitudinē veretestudinis vocabulū sumpsit. nā sicut illa modo reducit: mō pꝛofert caput ita machinamētū: interdū reducit trabē: interdū exerit vt foꝛtius cedat.

Plutei dicunt qui ad silitudinem cassidis conteruntur e vimine t cilicijs vel coꝛijs ꝓtegunt: terniscꝫ rotulis: quaꝝ vna i medio: duc in capitibꝰ opponunt: in quācūqꝫ partem volueris admouent moꝛe carpēti: quos obsidētes applicant muris: eoꝝqꝫ munitiōe pꝛotecti: sagittis siue fundis vel missilibꝰ defensoꝛes oīes de ꝓpugnaculis ciuitatis exturbāt: vt scalis ascēdēdi facilioꝛ pꝛestet occasio.

Agger ex terra ligniscꝫ extollitur contra murū: de quo tela iacturantur.

Malleoli velut sagitte sunt: ei vbi adheserint: quia ardētes veniunt: vniuersa ꝓflagrant.

Phalarica autē ad modū hastē valido pꝛefigit ferro. Intra tubum etiā hastile sulphure resina bitumīe stuppiscꝫ cōuolutur infuso oleo. qō incendiariū vocāt: que balistē impetu destinata pꝛerupto munimīe ardēs figitur ligno: turritāqꝫ machinam frequēter incendit.

Telenon dicit quotiens vna trabs in terrā ꝑalte defigit: cui in sūmo vertice alia transuersa trabs longioꝛ dimēsa mediata se connectit eo libꝛamēto: vt si vnum caput depꝛesseris: alterū erigatur: i vnoquoqꝫ capite cratibus siue tabulatis conteritur machina: in qua pauci collocātur armati: tunc per funes vno attracto depꝛessoqꝫ altero capite elcuati imponunt in murū.

Exostra pons dicit qui de turre lignea rotis ducta: murisqꝫ appꝛopinquata: in murū repente perducitur.

Balista funibus neruis choꝛdisqꝫ tenditur: que quanto pꝛolitioꝛa brachiola habuerit: hoc est quāto maioꝛ fuerit: tāto spicula lōgius emittit. que si iuncta arcem mechanicā temperetur: t ab exercitatis hominibꝰ q̄ mensuram eius ante collegerint diꝛigatur: penetrat quodcūqꝫ percusserit.

Onager autē dirigit lapides: sed pꝛo neruoꝝ crassitudine et magnitudine saxoꝝ pōdera iaculatur. nam quāto maioꝛ fuerit: tāto maioꝛa saxa fulminis moꝛe contoꝛquet. hīs duobus generibꝰ nulla toꝛmentoꝝ species vehemētioꝛ inuenit.

Scoꝛpiones dicebant q̄s nūc manubalistas vocāt: ideo sic vocati ꝙ paruis sꝫbilibusqꝫ spicul inferant moꝛtē.

Venetus coloꝛ marinis est fluctibus similis.

Pila missilia erant quibꝰ vtebatur pedestris exercitus: ferro subtili trigono pꝛefixa: nouem vnciarum sine pedali. Quod in scuto fixa non possent abscindi et loꝛicam scienter ac foꝛtiter

Vocū ꝓprietates ex Capro

directa facile ꝓrumpebāt. cuiꝰ generis apō nos iā rara sūt. hec ex Vegetio. Modestus autez ait Pilū maius vocari missile: qō erat ferro triangulo vnciaz nouē hastili pedū quinqz semis suoqz tpe spiculum dicebaꝯ. ad cuius iactū exercebanꝯ pcipue milites. qō arte z ꝓtute directū z scuratos pedites: z loricatos eqtes sepe trāsuerberabat. Alterum ↄro pilū minꝰ erat ferro vnciarū qnqz hastili trium pedū semis. qō tunc verriculū: nūc verutū dicīt. Nūc aūt tpe iplꝰ modesti intellige.

Ex Capro.

¶ Circiter ad numerū refertˇ.
¶ Circū ad locū.
¶ Circa ad tempus.
Tūc tēporis aduerbiū.
Tunc ordinis est.
¶ Fidus amicus.
¶ Fidelis famulus dicīt.
Cognoscimꝰ ignota z inuisa.
Agnoscimꝰ q̄ nobis exciderāt
¶ Silis illiꝰ ad mores refertur
¶ Similis illi ad vultū.
Collactaneꝰ est isdem māmis educatus.
Collacteus est qui vno eodēqz lacte educatꝰ est.
¶ Suscipimꝰ ad animū z mentem referˇ: vt susceptum perfice munus.
¶ Succipimꝰ corpe: vt: succipiunt famule collapsaqz mēbra.
Accidit aliquid aduersi.
Contingit aliquid pulchri.
¶ Inuidus qui inuidet.
¶ Inuidiosus q̄ inuidiā sustinet
Uorter fluminis est.
Uerter capitis.
¶ Pauperies damnū est.
¶ Paupras ipa conditio.
Mīme hominis sunt.
Hubera sunt pecudū.
¶ Precor pspera.
¶ Imprecor tetra.
Sanguis dū manat est.
Cruor effusus est.
¶ Sumimus ipsi.
¶ Accipimꝰ ab alio: sic cū dabimus dicēdū ē accipe: cū pmittimus ipi tollere dicēdū est sume
Pone loci aduerbiū est.
Post temporis.
¶ Uultus mutatur.
¶ Facies pmanet.
Mestus animo.
Tristis aspectu dicitur.
¶ Protenꝰ per. e. aduerbiū locale est. i. porro tenus: vt cum ptenus vltraqz tellus vna foret.
¶ Protinus per. i. aduerbiū est tēporale. i. statim.
Hic malus nauis arbor est.
Hec malus frugifera
¶ Pinnas murorū.
¶ Pennas auiū dicimus.
Exprobrat qui cōmemorat q̄ prestitit.
Opprobrat qui opprobriū dicit: hoc est vicium.
¶ Primus ex multis.
¶ Prior ex duobus dicīt.
Ducit vir.
Nubit mulier.
¶ Carcer dicitur in quo homines coercentˇ.
¶ Carceres vero vnde currus effunduntur.

Vocū ppetates ex Pōpeio Fe.

Ex pompeio Festo.

Apud et penes in hoc differūt q̄ apud psonā cū loco significat Penes psonam t dōm ac potestatē: quod trahit a penitus.

¶ Abgregare est ab grege ducere

¶ Adgregare est ad gregē ducere

Abalienatus quē quis a se remouerit.

Alienat⁹ q̄ alien⁹ factus est.

¶ Amita pris mei soror: dicta q̄ a pre amata est. Nam plus sorores a fratrib⁹ q̄ fratres diligi solent: videlicet pter dissimilitudinem psonarum.

¶ Matertera matris soror: q̄ si mater altera.

Cōcilium dicit a ppli cōsensu vel a cōcalando. i. vocādo.

Cōsiliū vel a cōsulendo dicit: vel q̄ in vnā sententiā plurīū mentes cōsiliāt t cōueniāt: sed a silētio credibilius dictū putat quo maxime inuenitur.

¶ Cāterius hoc distat ab Equo qua mas alis a Uerre. Lapus a Gallo. Ueruex ab Ariete. Canterius enī equus est cui testiculi amputantur.

Cūcti dicunt q̄dem oēs s̄z coniuncti t cōgregati. At vero oēs etiā si diuersis in locis sint.

¶ Experrect⁹ est qui per se vigilare cepit.

¶ Expergitus ab alio excitatus quem solemus dicere expergefactum.

Exercitus t militum copia dicitur t homo multi negotijs exercit⁹: s̄z supius quarti ordinis hoc secundi est.

¶ Exēplum est quod sequamur aut vitemus.

¶ Exēplar q̄d simile facimus.

Illud animo estimatur.

Istud oculis conspicitur.

¶ Ibi dicitur quum loc⁹ semel demonstratur.

¶ Ibidem quum sepius.

Mōstrum dicit velut monestrū q̄ moneat aliq̄d futurū.

Prodigiū velut p̄dictū q̄ predicat.

¶ Portentū q̄ portendat.

¶ Ostentum q̄ ostentat.

¶ Monstra dicunt nature modū egredientia: vt serpēs cū pedibus Auis cū quattuor alis: bō cū duobus capitibus.

Noxia apō antiq̄s dānū significat: s̄z a poet⁊ ponit pro culpa.

Noxa ponit pro petō aut peccati pena.

¶ Obiurgatio post turpe factū.

¶ Castigatio vo monitio est ante cōmissum.

Palmites vitiū sarmenta appellant: q̄ in modū palmarum virgulas q̄si digitos edunt.

Palmule appellant remi. a similitudine manus humane.

¶ Posticum ostiū in posteriori pte editū. Ceterū antiq̄ etiā vicinū habitārē ad posteriorē ptem editū sic appellarunt. Deniq̄ t q̄ añ nos Antica. t q̄ post nos sūt postica dicūtur. Etiā dexteram Anticā: sinistrā posticam. Sic etiā ea celi ps q̄ sole illustratur que ad meridiē antica vtiq̄ nominat: q̄ ad septentrionē est postica: rursūq̄ diuidunt in duas

Docũ ꝓpetates ex Nonio Mar:

partes: orientẽ ꝛ occidẽtem.
¶ Presidiũ est quod pro vtilitate ꝛ salute alicuius auxiliũ gratia preponitur.
¶ Subsidiũ qđ postpositum est ad subueniẽdũ laborãtibus.
Properare aliud est: aliud festinare.
Qui vnuꝫ nature transigit: is properat.
Qui multa simul incipit neqꝫ perficit: is festinat.
¶ Quatenus signat qua fine: sicut hactenus hac fine.
¶ Quatinus vero quoniã.
Quã mox significat ꝗcito.
Mox vero per se significat postea vel paulopost.
¶ Regiũ est qđ est aut fuit regis
¶ Regale est dignum rege.
Sons nocens.
Insons innocens.
¶ Secus aliter.
¶ Haud secus nõ aliter.
Stips est numer⁹ signatus.
Stipes vo fustis terre defix⁹
¶ Tuor video.
¶ Tueor defendo.
At differẽtiã rerũ significat: vt Quũ dicimus Scipio est bellator. M. Cato orator.

Ex Nonio Marcello.

¶ Amare vim habet maiorem.
¶ Diligere leui⁹ amare. Cicero ad Brutum. Sic igitur facies. Et me aut amabis. aut quo cõtentus sum diliges.
Alere est victu tẽporali vitã sustinere.
Educare aũt ad sacietatẽ perpetuam educere.
Meretrix honestioris loci est ꝛ ꝗstus. nã meretrices dicte fũt quia copiã sui tantũmodo nocru facerent.
Prostibula q⁹ añ stabulũ stẽt ꝗstus diurni ꝛ nocturni cura.
¶ Genetrix semp que genuerit nuncupatur.
¶ Mater vero aliqñ pro nutrice ponitur.
Pudet verecundie est.
Piget penitentie.
¶ Osculum ab ore.
¶ Suauiũ a suauitate dicit.
Sacrificare est veniã petere.
Litare est propiciare ꝛ votum impetrare.
¶ Expleri est tantũmodo plenũ esse.
¶ Satiari supra modum.
Arc⁹ suspẽsus appellat fornix
Arqu⁹ nõ nisi in celo quẽ irim poete dixerunt.
¶ Fors est casus tẽporalis.
¶ Fortuna dea est ipa.
Ferus est scuus.
Feror est fortis.
¶ Faustũ est ꝗsi a fauẽdo dictũ: ac per hoc prosperũ ꝛ ꝓpitium. Unde contra infaustũ minax ꝛ impropitium.
¶ Festum vero solẽniter letum ꝛ feriatum.
Animus est quo sapimus.
Anima qua viuim⁹ Sine aĩo aĩa est debilis: hinc animuꝫ ad intelligẽtiã tribuimus.
¶ Uult⁹ est volũtas q̃ pro motu animi in facie ostẽditur.
¶ Facies oris species.
Mussare hominũ est, occulte

Vocū ꝓpetates ex Nonio Mar.

quid ꝛ pressa voce loquentium quod celatum velint.

Murmurare aūt maioris soni est ꝓmi ad tumultū.

¶ Priores cōparatiui sūt gradꝰ

¶ Primores summe queqꝫ res. Turpilius in Demetrio. Sādalio innixa digitis ꝓmoribus.

Poesis textꝰ scriptoꝝ: vt odyssea vel ilias homeri: aut Encis Virgilij.

Poema inuētio qua q̄ paucis verbis exprimit vt in gladiatoribus ludis homeri.

¶ Poetica est ars carū rerū.

Diomedes vero sic ait: Poetica est ficte vereqꝫ narratōis cōgruēti rhythmo vel pede cōposita metrica structura ad vtilitatē voluptatēqꝫ accōmodata.

Poetice ars ipa intelligit.

Poema aūt pars opis vt tragedia.

Poesis cōtextꝰ ꝛ corpus totiꝰ operis effecti: vt ilias: odyssea: encis.

¶ Fora neutro genere iudiciorū et litium sedes sunt.

¶ Fori masculino genere sūt spacia in nauibꝰ aptiora.

¶ Peritus est pluscꝫ doctus.

Urbs est edificia.

Ciuitas incole secum.

Conscius cum alio scius.

Scius secū: licet cōsciū indifferēter posītū legerimus.

¶ Auspiciū aūt auiū cōspectio et que ex volatu auiuꝫ significent et vocibus.

¶ Augurū aūt rerū omniū con iecturas prudēter ac diligenter amplectitur.

Mōstra ꝛ ostēta similiter intelligūtur: qꝫ imminētia monstrant ꝛ ostēdant.

Omen votū est mētis ꝛ vocis Uñ sacrificātibꝰ dicit. bona habere oīa. i. vt circūstantes ꝛ bona mēte velint: ꝛ recta oribꝰ proferant.

¶ Portētū nō soluꝫ qꝫ portēdat sꝫ qꝫ iā apporter ꝛ faciat ī his significatōibꝰ: q̄ in auspicijs ꝛ augurijs ꝛ extispicijs ostēdunt.

¶ Prodigiū aūt semꝑ pessimuꝫ est dictū q̄si porro adigendum. Virg. lib. ij. en. Sola nouū dictuqꝫ nefas harpya celeno: Prodigiū canit: ꝛ tristes denunciat iras. Festꝰ vero vt supiꝰ patuit scribit ꝓdigiū velut ꝓditiuꝫ qꝫ

Iniuria leuior res ē qꝫ ꝓdicat ꝓtumelia. Pacuuiꝰ. Pacior facile iniuriā si ē vacua ꝓtumelia.

Fulmē est telū ipm qō iacit.

Fulgur ignis qui coruscat fulmine. Unde ꝛ fulgetra dicitur fulgor.

Fulguratū dicit fulgure tactū vel ustum.

¶ Iurgiuꝫ leuior res est qualis siqdem inter beniuolos ac propinquos.

¶ Dissentio vel cōtentio iurgiū dicitur.

¶ Lis inter inimicos dissentio appellatur.

Audacia temeritas est.

Audentia fortitudinis.

¶ Merx est species ipa.

¶ Mercatura est actus ipse lucri demerce.

Vocū ꝓpetates ex Nonio mar.

¶ Mercatus aūt locus in quo agit mercatura.

Peius a malo dicit qō in vsu est ⁊ crebrime frequentatur.

Deteri⁹ vo a bono discernit: vt minoris sit meriti q̄z illō qō pl. cet. Virg. li. iiij. Georg. Deterior q̄ visus eū ne ꝑdigus obsit Dede neci. Idē li. viij. Deterior donec paulati: ac decolor etas. Nec cū melioribꝫ cōparata sūt

¶ Circus est planicies rotunda vt circūitus.

¶ Globꝰ soliditas vndiq; rotūda: vt est sphera ⁊ staminū glomera.

Preda corpa ipsa rerum que capiuntur.

Manubie vo pecunie ex preda vendita redacte.

¶ Peruicacia est interdū bonarum rerū pseuerātia.

¶ Pertinacia semp malaꝫ.

Sensus dicunt qui sentiunt

Sensa que sentiunt.

¶ Morosa cōtrarijs puersisq; moribus.

¶ Morata bonis moribꝰ.

¶ Morigera alijs morē gerens id est obsequens.

Uegetū incolumen est.

Uigens forte: nam vegetū corporis. Uigēs etiā animi possumus dicere: vt in multis.

Profesti dies sunt a festiuitate vacui.

Festi dies in q̄bus festa colūt.

Querere ⁊ req̄rere hoc differūt q⁹ req̄rere est diu querere.

Spectacula locus eminēs vñ longius inspici potest.

Speculum despicientiā significat.

Profiteri voluntatis est.

Confiteri necessitatis. Lice. pro Manlio. Hoc ego nō solū confiteor: verū etiam ꝓfiteor honestius tū ꝓfiteri q̄z cōfiteri.

Vulꝰ tecta ⁊ clausa malignitas.

Vulnꝰ hians parens.

Turpe leuior res est q̄z fedum Tulliꝰ de offi. Luxuria vo tuz oīni etati turpis: tū senectuti fedissima est.

Dignitas viris.

Uenustas feminis sit attribuēda. Tul. de offi. li. j. Uenustatē mulieb⁹ decere debemꝰ: dignitatem virilem.

Ignosco preteritis.

Cōcedo futura. Tulliꝰ ad Cesarē iuniorē. Quod mihi ⁊ pbilippo vocationē dabis gaudeo. nam ⁊ ꝓteritis ignoscis ⁊ concedis futura.

Despicere grauiꝰ est q̄z cōtēnere. Tulliꝰ in Uerrē. Quēq; contempserit despexerit.

Cupiditas et cupido diuersa sūt. nā cupiditas est leuior. Lucilius Cupiditas ex boie.

Cupido ex stulto nunq̄z tollit q⁹ cupiditas ps q̄dā sit tēperantior defluens ex cupidine.

Imitatio simplex: et liuorem atq; inuidiā nō admittit.

Emulatio hz q̄dē imitādi studiū: sed cū malitie operatione.

Probatum ⁊ Spectatū vis maioris est Lucilius. Tuā pbatā mihi ⁊ spectatā adolescētiā.

Vocū ppetates ex Nonio mar.

Bellū t prelīū hoc differūt: q̄ plia partes sunt belli: hoc est in bello cōgregatōes. Lucili⁹. Ut roman⁹ pplus victus vi t supa rus plūs sepe est multis. Bello vero nunc̄ in quo sunt omnia. Virgi. li. xj. Infantem fugiens media inter prelia belli: Sustu lit exilio comitem.

Euitare est plus q̄ cauere Lucili⁹ li. vj. Quid cauēdū tibi cen serē q̄d euitādū maxime.

Uetustiscere et veterascere q̄d intersint. Nigidi⁹ deplanauit. Dicimus q̄ vetustate deteriora fiunt vetustiscere: inueterascere que meliora.

Nocēs a nefario t impio dista re voluit Tul. de offi. lib. ij. Ut nocēs leuius videri possit. Aut cni: Nec tñ: vt hoc fugiēdū est. ita habendū est religioni cōtra riū: Nocētem aliquādo t nefa riū impiūq̄ defendere.

¶ Mutuum sine vsuris.

¶ Fenus cū vsuris sumitur.

Nutare capitis est.

Annuere vel nuere nariuz vel labiorum.

¶ Nictare oculorum.

¶ Innuere est facie significare.

Opprimere maius est: q̄ extin guere. Tulli⁹ de amicitia: Quā obrē danda opa est: nequa ami corū dissidia fiāt si tale aliquid euenerit: vt extincte potius ami citie q̄ oppresse videātur: qua si quod extinguitur possit reflā mari: quod opprimit nō queat.

¶ Morbus est cuz accessu vtiq̄ aut cōtagij aut tēporis.

Uitiū est ppetua t insanabilis t irrcuocabilis causa.

Meminisse oīm est animātiū vt tibi: potōis: sōni: voluptatis

In memoriā redire scu rcuoca re q̄ō exciderit nisi boies posse.

¶ Die q̄rto tēporis pteriti.

¶ Die quarta tpis futuri esse vo lunt.

Qui mentit ipe nō falsus alte rum fallere conatur.

Qui mendaciū dicit ipe fallit: vt. P. Nigidi⁹ manifestauit.

¶ Properare is dicit. qui vnum q̄d mature transigit.

¶ Festinare dicit q̄ multa simul incipit nec perficit.

Auar⁹ semp in repbēsione est.

Auidus aūt ab auendo quod est etiā honeste incipiēdo.

¶ Prospicere aduersū videre ō:

¶ Respicere q̄si retro spicere.

Innocēs non nocens.

Innocuus illesus.

¶ Miserari est flere t lamētari.

¶ Misereri miīationē alienis casibus exhibere.

Multū infinituz est: auariscz applicandum.

Satis finitū est parcis t se con tinentib⁹ applicandū.

¶ Inniti incūbere est. Uir. li. vj. Illa vides pura iuuenis q̄ inni titurhasta.

¶ Obniti vero est cōtra aduersa obluctari. Uir. lib. iiij. g. Usq̄ adeo obnixi nō cedere.

Ergastulū neutro genere car ceris locus.

Ergastulus. g. m. custos pena lis loci.

Vocū ꝓpetates ex Tul.o na.de.

¶Fremere est magnum sonare. Virg.lib.ij.g.Fluctib⁹ ꝛ fremitu assurgēs Benace marino.
¶Frendere est dentē dētib⁹ irascendo quatere. Virgi.lib.iij. Dētibus infrendens.de Polyphemo loquens.

Pecuniosi a pecore dicti sunt.

Locupletes a possessionib⁹ locorū:olim nāq; res erat in locorum possessionibus ꝛ in pecore: vnde pecuniosi ꝛ locupletes vocabātur.

Ex Tullio de natura deor.

¶Physiologia id est nature rō.
¶Theogonia id est deor origo

Prolepsis appellat ab Epicuro:q̄ latine anticipatio dicitur: quā ante Epicurū nemo eo verbo nominarat.

Hemarmenē dicunt fatalem necessitatem.

Mātice latine diuinatio dr.

¶Pietas est iusticia aduersus deos.
¶Sanctitas est sciētia colendorum deor.

Religio deor. cultu pio conti/ Amicitie nomē ab amo /net. re est dictum.

Cometas greci nr̄i crinitas vocant. Arterie vero spūs. nā sanguis p venas in oīe corp⁹ diffundi tur ꝛ spūs per arterias. Utreq; autē crebre multeq; toto corpe interte vim quādā incredibilez artificiosi opis diuiniq; testan/ tur.

Pupilla vocat acies ipsa qua cernimus.

Palpebre sunt tegumēta oculoꝝ mollissime tactu.munite q; sunt palpebre tanq; vallo pilorum.

Mundus est quasi cōmunis deorum atq; hoim domus:aut vrbs vtrorūq;.

Physicus:id est naturalis.

Sphera est glob⁹ ex solidis.

Circulus autē orbis:q̄ cyclus grece dicitur est ex planis.

Annua solis cōuersio fit diebꝫ q̄nq; ꝛ sexaginta trecentis q̄rta fere diei parte addita.

Annū magnum mathematici noīauerūt:qui tū effici cū quū solis ꝛ lune ꝛ q̄nq; errantium ad eandē inter se cōparationē confecerīs oīm spaciꝭ est facta conuersio.

Veneris stella infima est q̄nq; errantiū q̄ phosphoros grece lucifer latine dicit:quū antegredi tur solē:quū subsequtur aūt hesperos ea cursum anno cōficit.

Naturaz Zeno ita diffiniuit: vt eā dicat ignē esse artificio suz ad gignēdū. Saturnū cū esse voluerūt q̄ cursum ꝛ conuersionem spacioꝝ ac tēpoꝝ continet: q̄ deus g rece idipm nomen habet. Cron os enī dicitur: qui est idem quo d spaciuz tēporis. Saturnus aūt est appellatus: q̄ saturetur annis. ex se enī natos cōmesse fingitur solitus: q̄ cōsumit eta s tēpoꝝ:spacia: annisq; p̄teritis insaturabiliter expletur. Uincetus aut ab ioue:ne immoderat os cursus haberet atq; vt cum syderum vinclis al

ligaret.

Jupiter: id est iuuās pr̄. quem cōuersis casib⁹ Iouē a iuuando appellam⁹. A poetis pr̄ diuūq; boim q; dicit. A maiorib⁹ autē nr̄is: Optim⁹: Maximus Et q̄dē añ optim⁹. i. bñficētissim⁹ q̄ maxim⁹: q: maxim⁹ ē: certeq; gratius ꝓdesse oīb⁹ q̄ opes magnas habere. De bocetiā augures nr̄i dicūt Iouē fulgēte tonāte: id est celo fulgēte t tonāte.

Aer vt stoici disputāt: interiectus īter mare t celū Junonis numini cōsecrat: que est soror t cōiūx Iouis q̄ t similitudo est ethe ris t cū eo sūma cōiunctio. Effeminarūt aūt eū: Junoniq; tribuerūt q̄ nihil est eo mollius.

Junonē a iuuādo credo nominatam.

Neptun⁹ a nādo deducit paulū primis litteris īmutatis.

Ceres tāq; geres a gerēdis frugibus prima lr̄a mutata dicit.

Mauors dict⁹ q̄ magna verteret.

Minerua dicta vel q̄ minueret vel minaretur.

Jani nomē ab eūdo deductū est. nam principē in sacrificādo Janum esse voluerunt.

Veste nomē a grecis sumptū. ea est enim: que ab illis Hestia dicit. Vis aūt eius ad aras t focos ptinet. itaq; in ea dea q̄ est rerū custos intimarū oīs t ꝓcatio: t sacrificatio extrema ē. In iano vero prima. In omnibus enim reb⁹ vim habēt maximaz prima t extrema.

Penates siue a penu dicūtur. Est enim omne quo vescuntur boies penus. siue ab eo q̄ penitus insidēt: ex quo etiā penetrales a poetis vocant.

Sol dictus est vel quia solus ex oīb⁹ syderibus est tantus. Vel q: quūm est exort⁹ obscuratis oīb⁹ solus apparet.

Luna a lucēdo noīata est. eadē est enī lucina. Itaq; vt apud grecos Dianā cāq; luciferaz: sic apud nr̄os iunonē Lucinaz in pariēdo inuocant.

Diana dicta q: nocu q̄si diem efficeret. adhibet aūt ad part⁹. q̄ duo matureścūt: aut septem nōnunq; : aut vt plerūq; nouez lune cursibus.

Mēses lune cursus: q: mensa spacia cōficiūt nominātur.

Venerē nr̄i noīarunt que dea ad res omnes veniret.

Venustas a venere dicta est.

Superstitiosi vocati sunt q̄ totos dies ꝓcabant t īmolabant vt sibi sui liberi supstites essent q̄ nomen patebit postea lati⁹.

Religiosi dicti sunt ex relegendo tanq; religerent: t diligēter retractarēt oīa q̄ ad cultū deoz pertinerent.

Lex est recti preceptio: prauiq; depulsio.

Naturam alīq; esse censent vim quādam siue rationem cietem motus in corporib⁹ necessarios Alīq; aūt vim pticipē rōnis atq; ordinis: tanq; via ꝓgredientē: declarantēq; q̄d cuiusq; rei causa efficiat: q̄d sequat: cui⁹ soler⁊

tiā nulla ars: nulla manus effi ciat: nemo opifex cōsequi possit imitando.

Fatū id est quod semp ex oīi eternitate verū fuerit.

Uersutos eos appello quoꝝ celeriter mens versatur.

Callidos aūt quoꝝ tanꝫ manus opc sic animꝰ vsu cōcalluit

Mūdum deoꝝ domū existi mare debemus.

Coꝝpꝰ oē aut aq̄: aut aer: aut ignis: aut terra est: aut id qđ est cōcretū ex his: aut ex aliqua pte coꝝ. Horū aūt nihil est qđ non intereat.

Justicia est q̄ suū cuiq̄ tribuit

Hercules plures tradūt. Anti quissimū ioue natū: sed itē ioue antiquissimo. ex eo igit & lysico est hercules quē cōcertauisse cū apolline de tripode accepimus. Alter traditur nilo natꝰ. Egy ptius quē aiunt phrygias lras cōscripsisse. Tertius est ex deis indigetis: cui inferias afferunt.

Quartꝰ iouis et asterie latone sororis q̄ tyri maxime colit cu ius carthaginē filiā ferunt.

Quintus in india: qui belꝰ di citur.

Sextꝰ hic ex alcmena: quē iu piter genuit sed tertiꝰ iupiter.

Furie dee sunt speculatrices & vindices facinoꝝ & sceleris.

Nascio dea notata a nascenti bus: q: partus matronaꝝ tuea tur cui in agro ardeatino rē di uinā facere solebant.

Leucothoe Jno cadmi filia: a grecis a nobis natura dicit.

Absyrtus Medee frater qui est apud Pacuuiū Agyaleꝰ sed illud nomen veterū litteris est vsitatius.

Joues tres numerant. duo q̄ theologi nominant. Ex qbꝰ pri mū & secūdū natos in arcadia: alterū parte etherē ex quo etiaꝫ pserpinā natā ferūt & liberum. Alterū parte celo: q̄ genuisse mi neruā dicit: quā ꝓncipē & inuē trice belli ferūt. Tertiū cretēseꝫ Saturni filiū: cuiꝰ in illa īsula sepulchrū ostēditur.

Soles q̄multi a theologꝭ pro ferūtur. Unus coꝝ ioue natꝰ nepos etheris. Alter hyperio ne. Tertius vulcano nili filio: cuiꝰ vrbē egyptij volunt esse eā: que heliopolis appellat. Quar tus q̄ heroicis tēporibꝰ. Quin tus is q̄ colchis fertur Aetam & Circen procreauisse.

Vulcani cōplures fuere. Pri mus celo natꝰ: ex quo & miner ua appollinem cum cuius in tu tela arbenas antiq̄ historici esse voluerunt. Secūs vero nilo na tus. Opas vt egyptij appellant quem custodē esse egypti volūt

Tertius ex tertio ioue & iuno ne qui lemni fabrice tradit pre fuisse. Quartus memalio natꝰ qui tenuit insulas ꝓpter sicilia: q̄ Vulcanie nōiabant.

Mercurius vnꝰ. Celo patre: Die matre natus. Alter valen tis & phoronidis filius: is q̄ sub terris habetur. Tertius ioue tertio natus & maia. ex quo & pe nelopa pana natum ferunt.

Vocū ꝓprietates ex Tul. de di.

Quart⁹ nilo p̄ce quē egyptij ne fas habēt noiare. Quint⁹ quē colūt pheneate. q̄ argētū ꝺr iuē/ nisse: ob eā causam egypto p̄e/ fuisse atq; egyptijs leges t litte/ras tradidisse. Hūc egyptij treir appellāt. codē noīe anni ꝓmus mensis apud cos vocatur.

Esculapiorū primus appolli/nis: quē arcades colūt: qui spe culū inuenisse primusq; vulnus dicit obligasse. Secūdus secū di mercurij frater. is fulmine p cussus dicit humatus esse cyno suris. Tertⁱ⁹ arsippi t arsino qui ꝓmus purgestionē alui den tisq; cuulsionē vt ferūt inuenit. cui⁹ in archadia nō longe a Lu sio flumine sepulchrū t lucus ostendit.

Appollinū ātiquissim⁹ is quē pauloante Vulcano natus esse dixi custodē athenarū. Alter Loribātis filius nat⁹ in Creta cuius de illa insula cū ioue ipso certamē fuisse tradit. Tertius ioue tertio natus: t latona quē ex hyperboreis delphos ferūt ad uenisse. Quart⁹ in arcadia quē arcades nominationē appellāt q⁹ ab eo se leges ferūt accepisse.

Diane itē plures. Prima io uis t pserpine: que pēnatū cupi dinē genuisse dicit. Secunda notior: quē ioue tertio t latona natā accepimus. Tertie pater Upis traditur. Eam sepe greci Upin paterno noīe appellant.

Dionysios multos habemus Primū ioue t pserpina natū Secūdū Julo q̄ nisa⁹ dicitur ī teremisse. Tertiū capro patre cūq; regē Asie p̄fuisse dicunt.

Quartū ioue t luna: cui sacra orphica putant cōfici. Quintū nyso natū t Thyone a q̄ triete/rides cōstitute putant.

Venus prima celo t die nata Altera spuma ꝓcreata: ex aq̄ t mercurio Lupidinē secūdum natū accepim⁹. Tertia ioue na ta t diana: que nupsit vulcano. sed ex ea t marte natus anteros dicit. Quarta syria Syroq; cō cepta: que astarte vocat: quam adonidi nupsisse p̄ditū est.

Minerua prima: quā appol linis matrē supra dixim⁹. Se cūda orta Nylo: quā egyptij sa lete colūt. Tertia illa quā Jo/ue generatam supra diximus.

Quarta ioue nata t coruptbe occani filia quadrigaq; iuētrix.

Quinta pallātis: que patrē su/um dicit interemisse ꝯginitatē suā violare conantē. Cui pēna/rum talaria affigunt.

Lupido ꝓmus mercurio t di ana prima nat⁹ dicit. Secūd⁹ mercurio t venere secūda. Ter tius quidē est anteros marte et venere tertia.

Malicia est versuta t fallax ratio nocendi.

Ex Tullio de diuinatiōe.

Sagire em̄ sentire a cute ē: er quo sagaces dicti canes. Is igi tur q̄ ante sagit q̄ res oblata ꝺr p̄sagire. i. futura ante scire.

Juno moneta appellata ē q̄m quū terremot⁹ factus esset: vox ab ede iunonis ex arce exiterat

vt sue plena ꝓcuratio fieret.

Fatū autē id appello: qđ greci hemarmenē .i. ordinē seriemq; cāꝝ: cū causa cām ex se gignat. Ea est ex omni eternitate fluēs veritas sempiterna. qđ cum ita sit nihil est factū qđ non futuꝝ fuerit. eodēq; mō nihil est futuꝝ rū cuiꝰ nō causas idipm efficiēꝫ tes natura contineat.

Diuinatio est earū rerū predictio ꝛ pscientio: q̄ essent forte uite.

Uentos placet stoicis esse cos enbelitꝰ terre: q̄ frigidi sunt cū fluere ceperint.

Fulgores ꝛ tonitrua existunt quuꝝ anhelitꝰ terre: qui frigidi sunt se in nubē induerint: eiusꝫ dem tenuissimā quāq; partē ceꝫ perint diuidere atq; dirumpere idq; crebriꝰ facere ꝛ vehemētiꝰ.

Fulmen est quū nubiū pflictio ardor exp̄ssus se emiserit.

Tages quidā dicit in agro tarquinēsi quū terra araret ꝛ sulcꝰ altriꝰ cēt impssus extitisse repēte ꝛ eū affatꝰ esse q̄ arabat. Is aūt Tages (vt in libꝛ hetruscoꝝ) puerili specie dicit visus: ꝛ senili fuisse prudētia. Eiꝰ aspectū quū obstupuisset bubulcus: clamoreq; maiorē cū admiratione edidisset. cōcursum esse factum totāq; breui tpe in eum locū hetruriā cōuenisse: tum illū plura locutū multis audiētibꝫ q̄ oīa verba eius exceperunt litteriseq; mandauerūt. Omnē autē oratiōnē fuisse eā: que haruspicine disciplina contineret: eā postea creuisse rebus nouis cognoscendis: ꝛ ad eadem illa principia referendis.

Zodiacus grece signifer orbis latine dicitur.

Orizontes a grecis nominantur: a nobis finientes visum rectissime nominari possunt. Illi orbes qui celi quasi mediū diuidunt ꝛ aspectū nostrū definiūt.

Lemmata dialectici grece appellant ea que latini duas sumptiones.

Diuinationē Chrysippꝰ definiuit his vbis: Uim cognoscētem ꝛ videntē ꝛ explicātē signa que a dīs boibus significent in somnis.

Ex Lactātio Firmiano.

Deus aūt est qui eterna mens ex omni vtiq; parte pfecte consummateq; virtutis est. Pythagoras ita diffiniuit q̄d esset deꝰ Animꝰ qui p vniuersas mundi partes omneq; naturā cōmeās atq; diffusus. Ex quo oīa q̄ nascunt animalia vitā capiunt.

Cicero autē quid sit deꝰ in libro .j. Tusc. diffinit dicēs. Nec vero deus ipe qui itelligit a nobis alio modo intelligi pōt: nisi mens soluta quedā libera et segregata ab oī cōcretiōe mortali: oīa sentiēs ꝛ oīa mouēs.

Solidū id existimādū est cui nihil decedere possit. Perfectū id existimandū est cui nihil possit accedere.

Chaos est rudis inordinateq; materie cōfusa congeries. Nec audiēdi sūt poete qui aiūt chaos in pncipio fuisse. i. ꝓfusionē

rerum atq; elemētoꝝ: posteaq; deū diremisse omnē illā cōgeriē singulisq; rebꝰ ex cōfuso aceruo separatis in ordinēq; descriptꝫ: instruxisse mundū pariter ꝛ ꝺi/ nasse. omia em deus fecit ex ni/ hilo.

Tales milesius qui vnꝰ ex se/ ptem sapiētibꝰ fuit: qui primus oim quesisse de causis naturali bus tradit. Aquā esse dixit a q̄ nata sint omia. Deum aūt esse mentē qui ex aqua cūcta forma uerit: ita materiā omniū rerū posuit in humore: principium ꝛ causaꝝ nascēdi posuit in deo.

Sibylle sunt oēs femie vates e versibꝰ nūcupate. vel ab vrbis delphidis nois: vel a cōsilijs de oꝛū enunciādis. soys em deus nō theoys. ꝛ cōsiliū nō boylin: sed bolyian appellabant colico genere sermonis. Itaq; Sibyl lam dictā esse quasi theoboylin

Fortis vir ille solus debet iudi cari qui temperās est: ꝛ modera tus est ꝛ iustus.

Citheron boetie mons thebis vicinus: vbi liber pater natꝰ est: vbi etiā orpheus ꝓmus sacra li/ beri celebrauit: q̄ mons cum fre quēter citbare cantu ꝓsonaret: Citheron appellatꝰ est. Ea sacra etiā nūc orphica nominātur: in quibꝰ ipe postea captus ꝛ dilace ratus est.

Anthropos anthropo homo a grecis appellat q̄ sursum spe/ ctet. Unde ꝛ Ouidius inqt: Os homini sublime dedit: celumq; videre Jussit: ꝛ erectos ad syde/ ra tollere vultus.

Diabolum diabolon greci ap pellant: nos criminatoꝛē voca/ mus: q̄ crimina in que ipe illi/ cit ad deum deferat. Est autem maloꝝ spirituū ꝓnceps.

Materia est ex qua fit aliq̄d.

Jumēta dicta sunt magnarū virium animalia a iuuādo: q̄ ī exco lēda terra iuuarēt.

Homo nuncupatꝰ est q̄ sit fa/ ctus ex humo. Deus em homi/ nem figurauit ex limo terre ad imaginis sue formā: qua nihil potest esse perfectius. Nemo au tem potest iure dici homo nisi q̄ sapiens est.

Parcas tres esse voluerūt: hīc illud est: Clotho colū baiulat: Lachesis trahit: Atropos oc/ cat. Una enī vitam hominibus oꝛditur: Altera cōtexit: Tertia rumpit ac finit. Incipimꝰ enim quū nascimur: ꝛ sumus quū vi uimus: ꝛ desinimꝰ quū interi/ mimus. Omia nanq; tribus tem/ poꝛibus conteri necesse est: pre/ terito: p̄senti ꝛ futuro. Pretē/ riti est oꝛigo: presentis substan/ tia: futuri dissolutio: que omia in singulis boībus apparēt.

Paradisum: id est boꝛtū fecū/ dissimū ꝛ amenissimū in parti/ bus oꝛietis omi genere ligni ar boꝛūq; deus conseuit: vt ex cae/ varijs fructibꝰ aleret homo ex limo generatus: experseq; oium bonoꝝ deo patri summa deuo/ tiōe seruiret.

Demōes grāmatici dictos aiūt pios ac rectos, hos āt putāt

deos esse. Duo vero genera dęmonum facta sunt. Unū celeste alterū terrenū. hi sunt immūdi spiritꝰ malorū que gerunt auctores: quoꝝ diabolꝰ est princeps. cui ab initio deus dederat terre potestatē. Ipsi aūt spiritꝰ cōtaminati t pditi p omnē terrā vagant: t solatiū pditiōis sue perdendis hoībus operant. Itaq; oīa insidijs fraudib; erroribꝫ cōplent. adherēt em singulis hoībus: t oīm ostiatim domos occupant: ac sibi Genioꝝ nomen assumūt. Sic em latino fmōe Demones interptant. Nos in suis penetralib; consecrāt t venerant quasi terrestres deos et quasi depulsores maloꝝ que ipsi faciūt t irrogāt. Qui quoniā sunt spiritꝰ tenues t incōprehēsibiles: insinuāt se; corpibus hominū: t occulte in viscerib; optimi valitudinē viciat: morbos citāt somnijs animos terrēt: mentes furoribꝫ quatiunt: vt hoīes his malis cogāt ad eoꝝ auxilia decurrere. Nocēt illi quidē: sz his a quib; timent: quos manꝰ dei potens t excelsa nō ꝓtegit: q; pphani sunt a sacramēto veritatis. Justos aūtē. i. cultores dei metuunt: cuius nomīe adiurati ē corpibus excedūt: quoꝝ verbis tanq; flagris ꝛberati: nō mō cēsere fitent: sed etiā noīa sua edūt illa q; in tēplis adorant.

Simulachra a simulatiōe. i. a fallacia dicta sunt.

Philosophia est: vt nomē indicat studiū sapiētie.

Philosophus. i. q̄sitor sapīe.

Scīa certi est: cuiꝰ ē scire ꝓpriū

Opinatio incerti. id em opinatur q̄sq; qō nescit.

Humanitas plane vocat mi seratōis affectꝰ: q; humanitatis officiū est necessitati hoīs ac periculo subuenire.

Fortuna ē accidētiū rerū subitus atq; inopinatꝰ euētus. Vulgus t impiti fortunā putāt esse q̄ tribuit hoībus bona t mala. Nā simulachrū eiꝰ cū copia et gubernaculo fingunt: tanq; hec t opes tribuat: humanaꝝ rerū regimē obtineat. Cui opinioni t Virg. assensit qui fortunā oīpotentē vocat: t hystoricꝰ q̄ ait Sed ꝓfecto fortuna in oīm re dominatur.

Deus pater ideo appellādꝰ est q; nos creauit: nobis etiā multa t magna largit. Dīs iōo q; regit: castigādiq; puniēdiq; habet maximā potestatē.

Immortalitas est regni celestis hereditas. i. summū bonū.

Sermo est spūs cū voce aliq̄d significāte ꝓlatus.

Logos t sermonē significat t rationem.

Jesus int hoīes noīat. nā xp̄s nō ꝓpriū nomē est: sz nūcupatio ptātis regni. Uñ ab vnctiōe nominatꝰ est xp̄us. Jesus aūt latine ꝛ saluator: quia cūctis generibus salutifer venit.

Emanuel significat nobiscū deꝰ scilz q; illo p ✠ginē nato ꝓfiteri hoīes oportebat deū secum esse id est in terra t in carne mortali

Ad aute nomen prophete
Esaias ptulit dicēs Ecce ego
ge piet et pziet i vtero filiū
et vocabi nō eg ēmanhel

Titione vulgo appellat
extracti foco. torti semi
usti q extincti

Testamēti sacre Moysēs
qđ ritus ē vocat lege: q
iudeis data erat: q si
testator mortuus fuerit: nō
firmari testm̄ vt si sanū ad
huc sanguis sit: q eius ob
signatio ē strages victimarū
suscepisset: aperte testm̄ duc
lax q intelligi mysteriū dei
no potuisset. Vetus scriptorū
i duo testamenta diuisa ē
illud qđ aduentū dñi passionēq
anūciat: i lex ritū ceremo
ca vero q pfectionē eius
sanctū sit Nouū testm̄ noiat
qđ veteri veritas nostra nouo
tri diuisa nō sit q nouū
veteris adpletio ē q d exitus
dē testatore ē christ q pro nobis
morte suscepit. Nos deus
cum degrisecat abdicato et
condēnato populo iudeorū

Religio nō acceptat alligat
q hoc vinculo pietatis obstringi
deo et relegari sumus nō aut
vt Lucretius interpretat est
ab relegendo vt scribit i de
nat deo

Religio vera cultus est
Superstitio falsi Superstes
tes enim vocant qui

qui superstite memoriā
defunctorū coluerūt: q qui
parentibus suis superstitibus
colebat magnos eorū
dom̄ tanq̄ deos penates.
Nā q nouos sibi ritus
assumebat: vt i deos viuos
mortuos honorabiliter: q
et hōies in celū receptos
putabat: hos superstitiosos
vocabat. Nos vero q publicos
q antiquos deos colebant
religiosos nominabat. vnde
Virgilius. Dama superstitio
veteres q ignara deorū.

Superstitiosi qui multos
ac falsos deos colunt.
Religiosi qui vni et vero
deo supplicant.

Sapientia est intelligentia
vel ad bonū electionē fugamq̄
vel abstinentia delictorū
faciendi q imperandi.

Stultus est q quid sit
bonū ac iustū non sciat
et ideo semper peccat

Audientia est malorū
q aut ferūt aut actuū
vel equanimitate perlatio

Est aute magna pugna
virtutis pacta. Hec enim
pturbatos animos ac fluctu
antes ad tranquillitatē suam
reuocat. Hec mitigat q
honestos sibi reddit: qua de re
stulti carent

Virtus est vitia cohibēs
cupiditate q pellēs. Ubi
enim vitia fugerit
fugere

letícia est insolenter se
offerre gaudiu
Cupiditas ist secundas
ac perpetua voluntas
Frugalitas est abstinen
tia rei qđ voluptatem
Liberalis is est qui abun
et teneritis: et bupper
et ñ tñ satis est largit.
Prodigus is est qui
non meritis indigno
no est: sine discretione
familiaris effundat.
Cogitatio mihi aliud
est qđ mentis agitatio
Bonus vir est qui ut
qđ possit: nocuit nemi
Felicias tres esse parte
dicte ā mentes hominu
cogitat: ut tres offerre
quibus nil ornatius noza
pientes agat. Ita enī
bidone deū decrat. Cupidi
tas spes. libido voluptates
Animus iustus perfecto
ille hō est: qui ad aliena
felicitate non attollat oculos
spes nō admiret: alienā
uxorē nō cupiat: mihi
animo appetat nō gaudeat
cat aliena non dubitat tolli
non fastidiat quieti sit humilis
misericors benefic mitis
humanus pudicus eius
ppetua bonitas.
Sacrificium est laudis
hostia. Hostia ut hostiatus e
mihi aliud ē qđ noticia
Mens anima nō idē est
Aliud est enī quo vivimus
aliud quo cognoscim. nam
dementiu mens nō ania
sopitur: infirmitis nō
extinguit ania manet
Fatuo nō carnes sed demones
vorant. Mens ergo id est
deligentia vel augmet vel
minuit petate. Anima
in statu suo se est
Corpus est tabis hie velze
cepta alia nec alia est
pars est corporis hydropes
qui put Medoru zephirissig:
a flammis ignis accepit qui
nūc hydropes dr subitrep
tatione vehiculatis pueri
ad memoria posita: et tradit
sullatu iri ego brē uperui
nūq; zonarii: qđ multo an
tiquis est ñ illa troiana gens
Ita dñmio: qđ zetrix.
mentis e acceptatio sigđ
ad manu est medit valut
seua tempestas tabis et aut
fluctu et tradi mentis
firmitet: ardescat oculi ob
tenebras: lingula titubet: dentes
crepet: alterū vultu mutet
mus suffusi rubor: nuc pallor
allescens. Ita e tigi sonē
cupiditas vlasse de duzie
Ach: vt aut possidendi
cupiditas plures ea q
te unique putes desi
derandā dicta definiendū. Ita
est dictatus ut ad necessitatē
aut naturā aut nocere
volunt. Cicero ante aut

Ira est libido vlciscendi Ira aute
est motus ai ad ulciscendu para
insurgentis.

Mores est dispositio naturae
Caput dicitur q̃ hic capiat
nutriri sorsq̃ nasci ideo crin
es dicunt a crinibus q̃ quod
Varro ad Cicer scribit

Fronte notata Varro ge
stari aiunt ab oculor gravib; scriptu

Aures ab audio velut audos
et immutatis lris sic notate

Oculos dictos a Varrone
placet q̃m eos dis claudi tegiq;
oculum vt mutiosos esse
ab inuria

Malpebre q̃ sy mobilitas dic
a palpitatione dicte sut palpebre
ordine stabilis vellatae septa
oculis decentissim praebent

Nares est nidor ille aliquis
simillimus medicamentis q̃ delusas
tangit pruis ac subtilis ceremedi
sensus ac ro q̃ metitur

Lingue ag; graecis dictis
notant

Mentu deductu a clemendo
agendo et mentu asperu q̃ desuper

acumine ergo est musicae
videat lenit depressa dimissio
Collu digita a cetera
separatu nõ accepit: q̃ vi
et pulse inter ceteros polleat

Nares dicte q̃ per eas
vel odor dispiciens desinit

Dentes notati est q̃ a gr
ideo vis est q̃ in feud
Lingua a vino nõ accepit

Mulier vt Varro
interpretat a mollitie et data
mutata et detracta tra
velut mollier

Mores velut modi
sunt sensus illecebrosq; ac
celestis q̃ quae tacite mobi
et vt ne tu quidem sopitus e
q̃escat: tacite celeritatis
et bono trib; pueris celu de
collustret: si velet musica
puolet: et tabz orbes pageret

Harmonia musicu vocat
dextrone quae inter se uoru
m diversos modos sine
ulla offensione consonantiu

Laus optimo Maximo

Deo

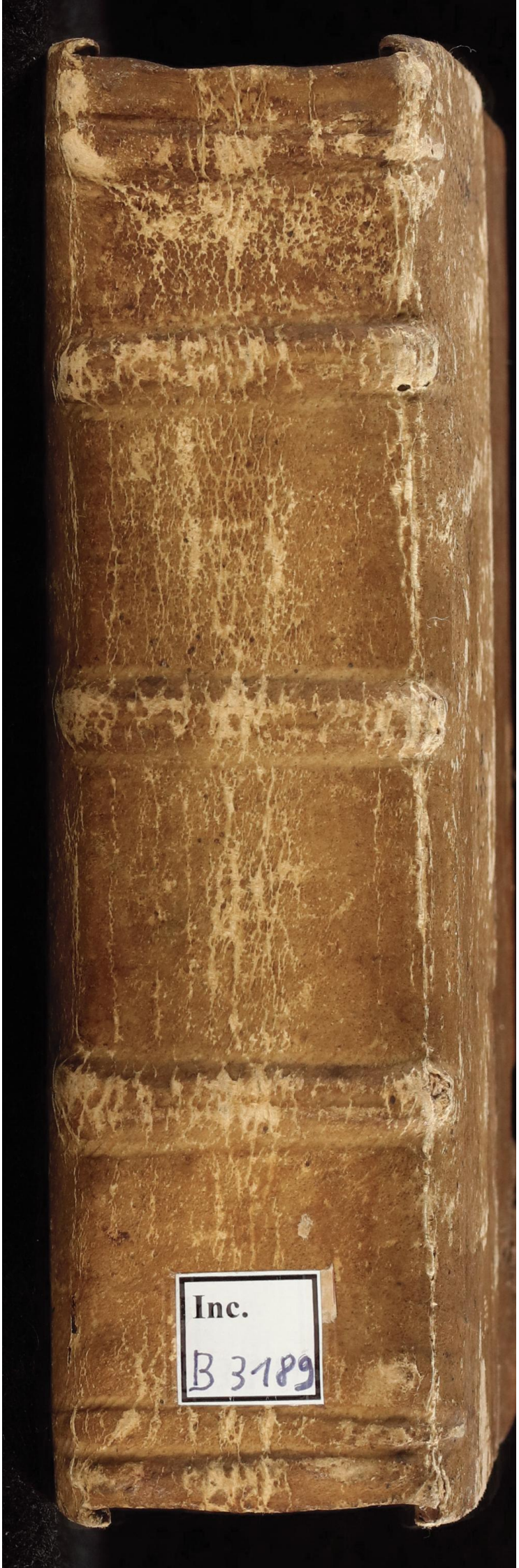
Explicit Marcianus Capella Uticensis In
Grammatica quoniam titulus Frontispicio hoc libri
continent finitus feliciter

Inc.
B 3189

0 cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Colour & Grey Control Chart
Danes Picta
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
Grey 1
Grey 2
Grey 3
Grey 4
Black